Anexa Nr. 1

P R O G R A M E L E
PENTRU SUSȚINEREA EXAMENULUI NAȚIONAL
DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

MAIȘTRI INSTRUCTORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: AGRICULTURĂ - HORTICULTURĂ

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.**

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

Conţinuturile programei urmăresc sporirea flexibilităţii, mobilităţii ocupaţionale şi
creşterea gradului de adaptabilitate a maiştrilor instructori la evoluţia tehnică, tehnologică şi economică în domeniu.

Programa este orientată pe evaluarea calităţii concepţiei didactice şi a modalităţilor concrete prin care maistrul instructor pune elevii în situaţii de învăţare eficientă, menite să conducă la formarea competenţelor prevăzute în standardele de pregătire profesională. Această orientare este cu atât mai necesară în prezent, când flexibilitatea programelor şcolare solicită din partea cadrelor didactice efortul de a concepe procese şi parcursuri didactice adaptate nivelului claselor de elevi cu care lucrează şi finalităţilor învăţământului tehnologic.

Structura arborescentă şi organizarea modulară a curriculum-ului pentru învăţământul tehnologic, solicită abordarea structurală a desfăşurării procesului de învăţământ.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENŢE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

a. Agropedologie

- Tehnici de determinare a însuşirilor fizice şi chimice ale solului.
- Profile de soluri pentru diferite tipuri de soluri.

- Tehnici de determinare a indicilor de calitate ai seminţelor.
- Proba şi reglajele semănătorilor.

b. Cultura plantelor de câmp

- Tehnologia de cultivare la cereale (grâu, orz, ovăz, porumb).
- Tehnologia de cultivare la leguminoase pentru boabe (mazăre, fasole, soia).
- Tehnologia de cultivare la plante oleaginoase (floarea-soarelui,in pentru ulei).
- Tehnologia de cultivare la plante rădăcinoase şi tuberculifere (sfecla pentru zahăr, cartof).
- Norme de protecţie a muncii specifice lucrărilor pentru culturile de câmp.

c. Cultura plantelor horticole

- Producerea răsadurilor de legume şi flori.
- Pregătirea terenului pentru înfiinţarea culturilor legumicole şi floricole în câmp.
- Înfiinţarea şi întreţinerea culturilor legumicole şi floricole în câmp.
- Producerea materialului săditor pomicol şi viticol.
- Înfiinţarea şi întreţinerea plantaţiilor pomicole şi viticole pe rod.
- Norme de protecţie a muncii specifice lucrărilor din horticultură.

d. Agregate şi instalaţii pentru agricultură

- Lucrări de pregătire şi utilizare a agregatelor pentru arat, pregătirea terenului, fertilizat, semănat, lucrări de îngrijit culturile şi recoltat.
- Norme de protecţia muncii în exploatarea utilajelor şi maşinilor agricole.

COMPETENȚE SPECIFICE

1. Cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice și metodice de specialitate;
2. Operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;
3. Realizarea corelațiilor intra, -inter și pluridisciplinare ale conținuturilor;
4. Proiectarea activităților de instruire practică/pregătire practică în concordanță cu cerințele curriculumului și ale tehnologiei didactice moderne;
5. Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea proiectată;
6. Organizarea și coordonarea activității de instruire/pregătire practică în atelierul tehnologic școlar și la agenții economici în scopul formării și dezvoltării competențelor specifice;
7. Selectarea și aplicarea metodelor de evaluare adecvate activității de instruire/pregătire practică;
8. Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;
9. Exploatarea utilajelor, instalațiilor și echipamentelor în condițiile respectării normelor de protecție și igiena muncii, P.S.I. și protecția mediului înconjurător;
10. Respectarea normelor de calitate pentru desfășurarea proceselor, obținerea produselor și oferirea serviciilor;
11. Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
12. Stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor din aria curriculară „Tehnologii” în învățământul preuniversitar; construirea demersului didactic pentru realizarea centrării pe elev.
2. Componentele curriculumului școlar:

- curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module;
- documente curriculare, Standarde de Pregătire Profesională, planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;
- obiectivele instruirii practice și evaluării: competențe generale, competențe specifice, unități de competență, competențe;
- proiectarea curriculumului opțional și în dezvoltare locală.

3. Stabilirea corespondențelor dintre competențele de execuție și sociale și conținuturile de instruire.
4. Metode și procedee de instruire practică:

- Clasificarea şi caracteristicile grupelor de metode specifice instruirii practice;
- Exemplificarea aplicării metodelor specifice instruirii practice;
- Utilizarea metodelor de instruire centrate pe elev: lucrul în echipă, învățarea prin cooperare, metoda proiectului, problematizarea, studiul de caz.

5. Mijloacele de învățământ şi integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare:
   - funcţiile didactice ale mijloacelor de învățământ;
   - tipuri de mijloace de învățământ şi caracteristicile lor; exemplificări.
6. Caracterizarea tipurilor de lecții specifice instruirii practice: lecția de formare şi dezvoltare a competențelor de execuție, lecția de evaluare prin probă practică, lecția vizită.
7. Particularitățile mediului de instruire în atelierul şcoală.
8. Proiectarea demersului didactic: stabilirea lucrărilor de instruire practică în acord cu conținuturile programelor şcolare, planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției.
9. Proiectarea instrumentelor de evaluare prin probe practice: formularea cerințelor, întocmirea baremului şi a fişelor de observare.
10. Modalități de adaptare a instruirii practice pentru integrarea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale.
11. Integrarea abilităților cheie în activitatea de instruire practică.

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Bîlteanu Gh. — Fitotehnie, Editura „Ceres”, Bucureşti, 2001
2. Pestean V.I. şi colab. — Cultura plantelor de câmp, Editura „Panfilius”, 2004
3. Scrioşteanu C., Untărescu Gh., — Agropedologie, Manual clasa a XI-a, Editura „Gimnasium”, Bucureşti, 2001
4. Scrioşteanu C. şi colab. — Pregătire de bază în agricultură - Manual instruire practică pentru şcoala profesională, Editura „Oscar Print”, Bucureşti, 2003
5. Tiţa I., Stan M., — Cultura plantelor horticole, Manual clasa a XI-XII-a, Editura „Gimnasium”, Bucureşti, 2002
6. Toma D. — Maşini şi instalaţii agricole, Editura Didactică şi Pedagogică Bucureşti, 1981
7. *** — Curiculum naţional. Programe şcolare pentru disciplinele tehnologice
8. *** — Planurile-cadru, standarde de pregătire profesională

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., — Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., — Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., — Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., — Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) — Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., — Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., — Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., — Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. — Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., — Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici, P. — Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12. Manolescu, M., — Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006

13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica", 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis", Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom", Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi", Iaşi, 2002
19. Oprea, C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006
20. Petty, G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura Atelier Didactic, București, 2007
21. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2000
22. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, Bucureşti,1999
23. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească", Bucureşti, 1999
24. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
25. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii".

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINŢIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: AGRICULTURĂ - HORTICULTURĂ

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unitățile de competențe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENŢE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

ELEMENTE DE ECOLOGIE ŞI CONSERVAREA MEDIULUI

1. Definirea ecosistemelor. Caracterizarea agroecosistemelor.
2. Sursele de poluare a mediului înconjurător şi indicarea modului de dispersie a poluanţilor:
- Surse de poluare a apelor, aerului, solului şi modul de dispersie a poluanţilor.
3. Efectele majore ale poluării mediului (efectul de seră, ploi acide, stratul de ozon).
4. Măsuri de protecţie a mediului şi combatere a poluării:
- desecarea, drenarea, fixarea şi stabilizarea terenurilor;
- folosirea raţională a îngrăşămintelor şi pesticidelor în agricultură;

ELEMENTE DE AGROPEDOLOGIE

1. Însuşirile principale ale solurilor şi modul cum influenţează ele capacitatea de producţie a acestora în stabilirea tehnologiilor de cultivare (proprietăţi chimice şi fizice).
2. Asolamentele şi rolul lor în obţinerea de producţii mari şi de calitate.
3. Corectarea reacţiilor solurilor prin amendamente.
4. Îngrăşăminte organice naturale:
- gunoiul de grajd;
- dejecţiile din sectorul avicol;
- compostul din resturi organice gospodăreşti;
- îngrăşămintele verzi.
5. Îngrăşăminte chimice pe bază de azot, fosfor, potasiu.
7. Combaterea integrată a buruienilor:
- generalităţi, definiţie şi grupare;
- metode preventive;
- metode agrotehnice;
8. Combaterea chimică a buruienilor:
- metode de aplicare a erbicidelor;
- epoci de aplicare a erbicidelor.

AGREGATE ŞI INSTALAŢII AGRICOLE

1. Agregate agricole pentru pregătirea terenului, înfiinţarea şi întreţinerea culturilor agricole (pluguri, grape, cultivatoare, semănători).

2. Maşini de recoltat:

- combine pentru recoltat cereale păioase şi porumb;
- maşini de recoltat cartofi;

Se tratează părţile componente şi procesul de lucru.

3. Normele de protecţie a muncii şi PSI în exploatarea utilajelor şi maşinilor agricole.

CULTURA PLANTELOR DE CÂMP

1. Tehnologiile de cultivare a plantelor de câmp (rotaţie, lucrarile solului, fertilizare, sămânţa şi semănatul, lucrări de îngrijire, recoltare şi depozitare):

- cereale neprăşitoare şi prăşitoare (grâu, porumb);
- leguminoase pentru boabe (mazăre, fasole);
- plante uleioase (floarea-soarelui);
- plante rădăcinoase şi tuberculifere (sfecla de zahăr, cartoful): rotaţie, îngrăşăminte, sămânţa şi semănat, îngrijire – prevenirea şi combaterea bolilor, dăunătorilor, buruienilor, irigarea, recoltarea.

2. Norme de protecţie a muncii specifice lucrărilor pentru culturile de câmp.

CULTURA PLANTELOR HORTICOLE

1. Pregătirea terenului şi înfiinţarea culturilor legumicole pentru:

- Producerea răsadului de plante legumicole.
- Cultura plantelor legumicole în câmp;
- Cultura plantelor legumicole protejat şi forţat;

2. Îngrijirea culturilor legumicole:

- Lucrări cu caracter general aplicat plantelor legumicole;
- Lucrări speciale aplicate plantelor legumicole;
- Lucrări specifice culturilor forţate şi protejate de legume.

3. Recoltarea produselor legumicole.
4. Pregătirea terenului şi înfiinţarea plantaţiilor viticole:

- Sisteme de cultură a viţei de vie;
- Înfiinţarea plantaţiilor viticole: lucrări de pregătire a terenului, pichetarea terenului, epoca de plantare, executarea gropilor de plantare, pregătirea materialului săditor viticol în vederea plantării.

5. Întreţinerea plantaţiilor roditoare de viţă de vie:

- Sisteme de tăiere şi forme de conducere la viţa de vie
- Agrotehnica plantaţiilor roditoare de viţă de vie: lucrările solului, fertilizarea plantaţiilor, protecţia fitosanitară şi împotriva accidentelor climatice şi irigarea plantaţiilor viticole.

6. Sisteme de cultură ale pomilor fructiferi
7. Înfiinţarea plantaţiilor pomilor fructiferi: lucrări de pregătire a terenului, pichetarea terenului, epoca de plantare, executarea gropilor de plantare, pregătirea materialului săditor pomicol în vederea plantării, plantarea propriu-zisă.
8. Întreţinerea plantaţiilor roditoare de pomi fructiferi:

- Tehnica tăierilor de fructificare şi întreţinere a coroanei pomilor fructiferi;
- Agrotehnica plantaţiilor roditoare de pomi fructiferi: lucrările solului, fertilizarea plantaţiilor, protecţia fitosanitară şi împotriva accidentelor climatice şi irigarea plantaţiilor viticole.

9. Norme de protecţie a muncii specifice lucrărilor din horticultură.

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară “Tehnologii”. Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenți economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1.	Bîlteanu Gh.,	Fitotehnie, Editura „Ceres”, Bucureşti, 2001
2.	Budoi Gh., Penescu A.	Agrotehnica, Editura „Ceres”, Bucureşti, 1996
3.	Ciarnau Rodica şi colab.	Ecologie si protecţia mediului, Manual pentru clasa a X-a, Editura „Economica Preuniversitaria”, Bucureşti, 2004
4.	Dragoş Toma	Maşini si instalaţii agricole, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1981,
5.	Oanea Nicolae	Pedologie generală, Editura „PACO”, Bucureşti, 2001
6.	Popescu V., Atanasiu N.	Legumicultura, Editura „Ceres”, Bucureşti, 2001
7.	Popescu V.	Producerea materialului săditor pentru legume, pomi şi vița de vie Editura „MAST”, Colecția Agro-Zoo, 2011
8.	Peştean V.I. şi colab.	Cultura plantelor de câmp, Editura „Panfilius”, 2004
9.	Popescu M. si colab.	Pomicultura, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1992
10.	Scrioşteanu C., Untarescu Gh.	Agropedologie, Manual pentru clasa a XI-a, Editura „Gimnasium”, Bucureşti, 2001

11. Țârdea C., Dejeu L. Viticultura, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1995
12. Tita Iulia , Stan Mariana Cultura plantelor horticole, Manual pentru clasele XI-XII-a, Editura „Gimnasium", Bucureşti, 2002

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom", Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom", Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom", Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia", Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL", Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis", București, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor", Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica", 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis", Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom", Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi", Iaşi, 2002
19. Oprea C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006
20. Petty G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic", București, 2007
22. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2000
23. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică", Bucureşti, 1999
24. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească", Bucureşti, 1999
25. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii".

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

MAIȘTRI INSTRUCTORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: ALIMENTAȚIE PUBLICĂ

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepției, cunoaşterii, înțelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unitățile de competențe - cunoştințele, abilitățile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor ştiinței devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate instituția şcolară şi substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice.**

Au fost urmărite formarea şi structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competențele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor ştiințifice (aprox.. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodica şi aplicațiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

Conținuturile programei urmăresc sporirea flexibilității, mobilității ocupaționale şi
creşterea gradului de adaptabilitate a maiştrilor instructori la evoluția tehnică, tehnologică şi economică în domeniu.

Programa este orientată pe evaluarea calității concepției didactice şi a modalităților concrete prin care maistrul instructor pune elevii în situații de învățare eficientă, menite să conducă la formarea competențelor prevăzute în standardele de pregătire profesională. Această orientare este cu atât mai necesară în prezent, când flexibilitatea programelor şcolare solicită din partea cadrelor didactice efortul de a concepe procese şi parcursuri didactice adaptate nivelului claselor de elevi cu care lucrează şi finalităților învățământului tehnologic.

Structura arborescentă şi organizarea modulară a curriculum-ului pentru învățământul tehnologic, solicită abordarea structurală a desfăşurării procesului de învățământ.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Tipuri de unităţi de alimentaţie: clasificare, organizarea spaţiilor de producţie şi pentru servire.
2. Dotarea cu echipament tehnologic a spaţiilor de producţie culinară (vase,ustensile, utilaje, mobilier tehnologic).

3. Norme generale şi specifice de sănătatea şi securitatea în muncă şi de prevenirea şi stingerea incendiilor în unitățile de alimentație.

4. Noţiuni de bază despre alimente: noţiunea de aliment, clasificare, substanțe nutritive, valoare nutritivă şi calorică.

5. Materii prime şi auxiliare utilizate la realizarea preparatelor culinare şi produselor de cofetărie-patiserie: rol în alimentație, clasificare, compoziţie chimică, valoarea nutritivă, calorică şi digestibilitate, condiţii de calitate, condiții de păstrare, recepţia calitativă şi cantitativă.

6. Operații de prelucrare primară şi termică a alimentelor.

7. Caracteristicile şi tehnologia obţinerii semipreparatelor culinare (fonduri, esențe, sosuri, aspic, umpluturi) şi de cofetărie- patiserie (siropuri, fondant, baroturi, blaturi, foi, creme, umpluturi).

8. Preparate culinare: preparate servite la micul dejun, salate, garnituri, gustări, antreuri, preparate lichide, preparate de bază (din legume, legume şi carne de măcelărie, carne de pasăre, peşte, carne tocată), fripturi, dulciuri de bucătărie: caracteristici, locul şi rolul în meniu, clasificare, tehnologie de obţinere, condiţii de calitate, defecte, cauze şi remedieri.

9. Aluaturi (opărit, dospit, fraged, foietaj, foi de plăcintă) şi produse de patiserie: caracteristici, tehnologie de obţinere, condiţii de calitate defecte, cauze şi remedieri.

10. Produse de cofetărie: prăjituri (pe bază de blat, foi de ruladă), torturi (pe bază de blat): caracteristici, tehnologie de obţinere, condiţii de calitate defecte, cauze şi remedieri.

11. Elemente de decor şi tehnici de decorare.

12. Personalul de servire în unităţile de alimentaţie: categorii, calităţi, atribuţii.

13. Dotarea salonului de servire cu mobilier, utilaje şi obiecte de inventar (clasificare, caracteristici, modalităţi de transportPregătirea sălii de servire: curăţenie, efectuarea mise-en-place-ului de întâmpinare şi a mise-en-place-ului în funcţie de meniu (mic dejun, dejun, cină).

14. Etapele servirii: primirea clienţilor, prezentarea ofertei de preparate şi băuturi, primirea comenzii şi transmiterea ei la secţii; aducerea preparatelor şi băuturilor de la secţii, sisteme şi forme de servire (sistemul direct , indirect şi alte sisteme de servire), debarasarea meselor, întocmirea şi prezentarea notei de plată, încasarea contravalorii meniurilor consumate, despărţirea de consumator.

15. Tehnica servirii preparatelor: gustări, antreuri, preparate lichide, preparate din peşte, preparate cu sos, fripturi, garnituri, salate, deserturi, produse de panificaţie.

16. Băuturi: clasificarea băuturilor şi asocierea lor cu preparatele, tehnici de servire, dotarea barului, tehnica obţinerii amestecurilor de băuturi.

17. Organizarea şi servirea diferitelor tipuri de mese: micul dejun, dejun, cină, mese festive.

18. Igiena profesională în unitățile de alimentație publică (individuală a spațiilor şi a procesului de producție).

19. Documente specifice activităților de producție şi servire în unitățile de alimentație publică.

COMPETENȚE SPECIFICE

1. Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidați a conținuturilor ştiințifice şi metodice de specialitate;
2. Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării şi specificului clasei;
3. Realizarea corelațiilor intra, -inter şi pluridisciplinare ale conținuturilor;
4. Proiectarea activităților de instruire practică/pregătire practică în concordanță cu cerințele curriculumului şi ale tehnologiei didactice moderne;
5. Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea proiectată;
6. Organizarea şi coordonarea activității de instruire/pregătire practică în atelierul tehnologic şcolar şi la agenții economici în scopul formării şi dezvoltării competențelor specifice;
7. Selectarea şi aplicarea metodelor de evaluare adecvate activității de instruire/pregătire practică;
8. Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;
9. Exploatarea utilajelor, instalațiilor şi echipamentelor în condițiile respectării normelor de protecție şi igiena muncii, P.S.I. şi protecția mediului înconjurător;

10. Respectarea normelor de calitate pentru desfăşurarea proceselor, obținerea produselor şi oferirea serviciilor;
11. Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
12. Stimularea potențialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativității.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor din aria curriculară „Tehnologii" în învățământul preuniversitar; construirea demersului didactic pentru realizarea centrării pe elev.
2. Componentele curriculumului şcolar:
- curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module;
- documente curriculare, Standarde de Pregătire Profesională, planuri de învățământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare;
- obiectivele instruirii practice şi evaluării: competențe generale, competențe specifice, unități de competență, competențe;
- proiectarea curriculumului opțional şi în dezvoltare locală.
3. Stabilirea corespondențelor dintre competențele de execuție şi sociale şi conținuturile de instruire.
4. Metode şi procedee de instruire practică:
- Clasificarea şi caracteristicile grupelor de metode specifice instruirii practice;
- Exemplificarea aplicării metodelor specifice instruirii practice;
- Utilizarea metodelor de instruire centrate pe elev: lucrul în echipă, învățarea prin cooperare, metoda proiectului, problematizarea, studiul de caz.

5. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:
- funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;
- tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

6. Caracterizarea tipurilor de lecții specifice instruirii practice: lecția de formare şi dezvoltare a competențelor de execuție, lecția de evaluare prin probă practică, lecția vizită.
7. Particularitățile mediului de instruire în atelierul şcoală.
8. Proiectarea demersului didactic: stabilirea lucrărilor de instruire practică în acord cu conținuturile programelor şcolare, planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției.
9. Proiectarea instrumentelor de evaluare prin probe practice: formularea cerințelor, întocmirea baremului şi a fişelor de observare.
10. Modalități de adaptare a instruirii practice pentru integrarea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale.
11. Integrarea abilităților cheie în activitatea de instruire practică.

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1.	Brumar C. colab.	Tehnologia culinară, manual clasa a IX-a, Editura Didactică şi Pedagogică R.A., Bucureşti, ediţiile 2003, 2006 (şi alte ediții avizate de Ministerul Educației)
2.	Brumar C. colab.	Tehnologia Culinară clasele X-XII, Editura Didactică şi Pedagogică R.A.R.A., Bucureşti, ediţiile 2003, 2006 (şi alte ediții avizate de Ministerul Educației)
3.	Brumar C. colab.	Tehnician în gastronomie, clasele XI-XII, Editura „CD Press", Bucureşti, 2012
4.	Brumar C. colab.	Organizator banqueting, clasele XI-XII, Editura „CD Press", Bucureşti, 2012
5.	Dincă C. colab.	Calificarea profesională Bucătar/Cofetar/Ospătar, manualul pentru clasa a XI-a, an de completare, Editura Didactică şi Pedagogică R.A., Bucureşti,

		ediţiile 2006, 2007, 2008
6.	Dobrescu E. colab.	Tehnica servirii consumatorilor, clasele XI-XII, Editura Didactică şi Pedagogică R.A., Bucureşti, ediţiile 1996, 2006 (și alte ediții avizate de Ministerul Educației)
7.	Florea C. colab.	Manualul directorului de restaurant, Editura „THR-CG", 2004
8.	Mihăilescu A. colab.	Tehnologia produselor de cofetărie şi patiserie, clasele X-XII, Editura Didactică şi Pedagogică R.A., Bucureşti, 2000, 2003 (și alte ediții avizate de Ministerul Educației)
9.	Nicolescu R	Tehnologia restaurantelor, Editura „Inter-Rebs", Bucureşti,1998
10.	Nicolescu R	Serviciile în turism şi alimentaţie publică, Editura „Sport-Turism", Bucureşti, 1998
11.	Poll, N., Serban, A.	Noțiuni fundamentale de igienă, Editura „Coresi", Bucureşti, 2003
12.	Stavrositu S. colab	Tehnica servirii consumatorilor, clasele XI-XII, Editura Didactică şi Pedagogică R.A., Bucureşti, ediţiile 1996, 2006 (și alte ediții avizate de Ministerul Educației)
13.	Turcescu A. colab	Turism și alimentație publică – clasa a IX-a Editura „CD Press", Bucureşti, 2010
14.	www.tvet.ro	Auxiliare curriculare pentru domeniul Turism și alimentație elaborate în programele PHARE-TVET

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1.	Adăscăliţei, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom", Iaşi, 2007
2.	Cerghit, I.,	Metode de învăţământ, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1997
3.	Carcea I.M.,	Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2005
4.	Cucoş, C.,	Pedagogie, Editura „Polirom", Iaşi, 1996
5.	Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2006
6.	Creţu, C.,	Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom", Iaşi, 1998
7.	Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Editura „Dacia", Cluj-Napoca, 1995
8.	Jinga, I., Negreţ, I.,	Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9.	Jinga, I., Istrate, E.	Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL", Bucureşti, 2006
10.	Joiţa, E.,	Eficienţa instruirii, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1998
11.	Lisievici P.	Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis", București, 2002
12.	Manolescu, M.,	Evaluarea şcolară, Editura „Meteor", Bucureşti, 2006
13.	Neacşu, I.,	Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1999
14.	Nicola I.,	Tratat de pedagogie, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1996
15.	Niţucă, C., Stanciu, I.,	Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica", 2006
16.	Negreţ, I.,	Didactica Nova, Editura „Aramis", Bucureşti, 2004
17.	Onu, P., Luca, C.,	Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom", Iaşi, 2004
18.	Onu, P., Luca, C.,	Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi", Iaşi, 2002
19.	Oprea C.L.	Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2006
20.	Petty G.	Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura Atelier Didactic, Bucureşti, 2007

21. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
22. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, Bucureşti,1999
23. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească", Bucureşti, 1999
24. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
25. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii".

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: ALIMENTAȚIE PUBLICĂ

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENŢE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. **Materii prime şi auxiliare folosite în producţia culinară şi cofetărie-patiserie**

- Noțiuni generale despre alimente: definiție, substanțele nutritive din alimente, valoare nutritivă și calorică;
- Grupele de alimente: cereale şi produse cerealiero-făinoase, legume și produse conservate din legume, fructe și produse conservate din fructe, carne şi produse din carne, peşte, lapte şi produse lactate, ouă, zahăr, amidon, glucoză, miere, grăsimi alimentare (clasificare, rol în alimentație, compoziţie chimică, valoare nutritivă, avantaje şi dezavantaje nutritive, condiţii de calitate, condiţii de păstrare) materii auxiliare: condimente, stimulente, afânători, aditivi alimentari (clasificare şi rol).

2. **Prelucrarea alimentelor**

- Metode de prelucrare primară şi termică a alimentelor şi influenţa acestora asupra valorii nutritive;

3. **Activitatea de producţie**

- Semipreparate culinare: fonduri, sosuri, esenţe, aspicuri, umpluturi (caracterizarea grupelor, clasificare şi sortiment, tehnologii generale, condiţii de calitate, transformări în timpul prelucrărilor, utilizări);
- Semipreparate de cofetărie – patiserie: siropuri, fondant, baroturi, blaturi, foi, creme, umpluturi (caracterizarea grupelor, clasificare şi sortiment, tehnologii generale, condiţii de calitate, transformări în timpul prelucrărilor, utilizări);
- Aluaturi (pentru foi de plăcintă, fraged, opărit, dospit, foietaj / franţuzesc), produse de patiserie (caracterizarea grupelor, clasificare şi sortiment, tehnologii generale, condiţii de calitate, transformări în timpul prelucrărilor, utilizări);
- Grupe de preparate culinare: salate, gustări şi antreuri, garnituri, preparate lichide, preparate de bază din meniu (din legume, din legume și carne de măcelărie, din carne pasăre, din peşte, din subproduse, din carne tocată), fripturi, dulciuri de bucătărie (caracterizarea grupelor, rol în alimentaţie, clasificare şi sortiment, tehnologii generale, condiţii de calitate, transformări în timpul prelucrărilor)

- Produse de cofetărie: fursecuri, prăjituri, torturi (caracterizarea grupelor, rol în alimentaţie, clasificare şi sortiment, tehnologii generale, condiţii de calitate, transformări în timpul prelucrărilor).

4. Igiena în activitatea din alimentație publică

- Igienizare: tipuri, echipamente, materiale, mod de realizare;
- Dezinfecţie, dezinsecţie, deratizare: materiale şi echipamente, mod de realizare.
- Igiena la prepararea, păstrarea şi depozitarea alimentelor;
- Igiena desfacerii produselor;
- Evacuarea deşeurilor şi protecţia mediului;
- Identificarea punctelor critice de control în activitațile din alimentație.

5. Tipuri de unităţi de alimentaţie

- Clasificare;
- Caracteristici;
- Dotare cu echipamente.

6. Organizarea muncii în unităţile de alimentaţie

- Formaţii de lucru;
- Funcţii şi ierarhie profesională;
- Atribuţii (responsabilităţi);
- Calităţile personalului din unităţile de alimentaţie.

7. Activitatea de servire

- Pregătirea sălii de servire, (curăţenie, efectuarea mise–en–place–ului)
- Reguli de tehnica servirii şi sisteme privind tehnica servirii consumatorilor;
- reguli și tehnici de servire pentru grupe de preparate
- Băuturi: clasificare, caracteristici, reguli de asociere cu preparatele, tehnici de servire;
- Decontarea serviciilor de alimentație (documente și modalități).

8. Oferta de produse, politici comerciale

- Meniul: clasificare, structură, criterii de întocmire;
- Liste de meniuri: tipuri, reguli de întocmire;
- Tehnici de stabilire a preţurilor în unităţile de alimentaţie.

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;

- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară "Tehnologii". Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1.	Brumar, C. colab.	Tehnologia culinară, manual clasa a IX-a, Editura Didactică și Pedagogică R.A., Bucureşti, ediţiile 2003, 2006 (și alte ediții avizate de Ministerul Educației)
2.	Brumar, C. colab.	Tehnologia Culinară, clasele X-XII, Editura Didactică și Pedagogică R.A., Bucureşti, ediţiile 2003, 2006 (și alte ediții avizate de Ministerul Educației)
3.	Brumar, C. colab.	Tehnician în gastronomie, clasele XI-XII, Editura „CD Press”, Bucureşti, 2012
4.	Brumar, C. colab.	Organizator banqueting, clasele XI-XII Editura „CD Press2, Bucureşti, 2012
5.	Dincă, C. colab.	Calificarea profesională Bucătar / Cofetar / Ospătar, manualul pentru clasa a XI-a an de completare, Editura Didactică și Pedagogică R.A., Bucureşti, ediţiile 2006, 2007, 2008
6.	Dobrescu, E. colab.	Tehnica servirii consumatorilor, cls. XI-XII, Editura Didactică și Pedagogică R.A., Bucureşti, ediţiile 1996, 2006 (și alte ediții avizate de Ministerul Educației)
7.	Florea, C. colab.	Manualul directorului de restaurant, Editura „THR-CG”, 2004
8.	Mihăilescu, A. colab.	Tehnologia produselor de cofetărie şi patiserie, clasele X-XII, Editura Didactică și Pedagogică R.A., Bucureşti, 2000, 2003 (și alte ediții avizate de Ministerul Educației)
9.	Nicolescu, R.	Tehnologia restaurantelor, Editura „Inter-Rebs”, Bucureşti,1998
10.	Nicolescu, R.	Serviciile în turism şi alimentaţie publică, Editura „Sport-Turism”, Bucureşti, 1998
11.	Poll, N., Serban, A.	Noțiuni fundamentale de igienă, Editura „Coresi”, București, 2003
12.	Stavrositu, S. colab	Tehnica servirii consumatorilor, clasele XI-XII, Editura Didactică și

		Pedagogică R.A., Bucureşti, ediţiile 1996, 2006 (și alte ediții avizate de Ministerul Educației)
13.	Turcescu, A. colab	Turism şi alimentație publică – clasa a IX-a, Editura „CD Press”, Bucureşti, 2010
14.	www.tvet.ro	Auxiliare curriculare pentru domeniul Turism şi alimentație elaborate în programele PHARE-TVET

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1.	Adăscăliţei, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2.	Cerghit, I.,	Metode de învăţământ, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1997
3.	Carcea I.M.,	Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2005
4.	Cucoş, C.,	Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5.	Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2006
6.	Creţu, C.,	Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7.	Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8.	Jinga, I., Negreţ, I.,	Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9.	Jinga, I., Istrate, E.	Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10.	Joiţa, E.,	Eficienţa instruirii, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1998
11.	Lisievici P.	Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12.	Manolescu, M.,	Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13.	Neacşu, I.,	Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1999
14.	Nicola I.,	Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15.	Niţucă, C., Stanciu, I.,	Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16.	Negreţ, I.,	Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17.	Onu, P., Luca, C.,	Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18.	Onu, P., Luca, C.,	Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19.	Oprea, C.L.	Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2006
20.	Petty, G.	Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, Bucureşti, 2007
22.	Radu, I., T.,	Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2000
23.	Toma, S.,	Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1999
24.	Tomşa, G.,	Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
25.	***	Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26.	***	Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
ARTELE SPECTACOLULUI (ARTA ACTORULUI)

2015

NOTĂ DE PREZENTARE

Prezenta programă urmăreşte să înlesnească pătrunderea în teoria modernă a artei actorului, pentru a da posibilitatea profesorilor din învăţământul preuniversitar să-şi structureze cunoştinţele şi activitatea didactică în aşa fel încât să poată urmări, în mod coerent, un traseu unitar. Finalitatea studiului artei actorului este complexă:
- aduce o contribuţie importantă la formarea personalităţii tinerilor elevi
- dezvoltă abilităţile de comunicare intrapersonală şi exprimarea sinelui
- dezvoltă abilităţile de comunicare interpersonală şi capacitatea de a lucra în echipă
- favorizează autocunoaşterea şi exprimarea autentică
- dezvoltă creativitatea, capacitatea de adaptare şi inovare
- dezvoltă capacitatea de a crea strategii pentru rezolvarea diverselor probleme/situaţii
- dezvoltă simţurile, capacitatea de observare şi de interacţiune cu mediul
- dezvoltă inteligenţa emoţională
- dezvoltă abilităţile motrice şi vocale
- favorizează managementul emoţiilor şi exersează răspunsul adecvat în situaţii de criză
- pune în lumină virtualităţi latente, dezvoltă potenţialul individual etc.

În acest scop e foarte important ca Arta Actorului să nu fie privită în chip „tradiţionalist" sau „meşteşugăresc", ca mimare sau ilustrare a unui text sau ca un sistem mai închegat sau mai puţin închegat de „tehnici". În toate marile şcoli de teatru contemporane, arta actorului deschide un câmp vast de experimentare, de descoperire şi autocunoaştere, de cunoaştere şi interrelaţionare umană.

În cartea sa „O poetică a artei actorului", profesorul Ion Cojar spune: „Formarea e un delicat proces de recuperare a totalităţii umane, a întregului potenţial individual, un complex formator de noi deprinderi, specifice unei activităţi de performanţă spirituală şi psiho-fizică, de depăşire a limitelor omului comun. Clasa de arta actorului e un atelier de experimentare şi de recuperare a celor cinci simţuri, a tuturor tipurilor de memorie şi imaginaţie, precum şi a tuturor proceselor psihice de prelucrare efectivă, nu doar superficial simbolică şi mimată a informaţiilor senzoriale obţinute prin raportarea corectă, onestă, la obiectele statice şi subiectele dinamice, vii, precum şi la evenimentele din mediul înconjurător, în relaţia permanentă cu dinamica situaţiilor şi prin respectarea strictă a temelor şi a regulilor stabilite, până la însuşirea mecanismului specific al creativităţii actorului, acela de a transforma convenţia (tema propusă) în realitate psihică procesual obiectivă care determină în mod natural, organic şi comportamentele adecvate" (Ion Cojar, *O poetică a artei actorului*, Ed. Unitext, 1996).

Programa de faţă se adresează absolvenţilor instituţiilor de învăţământ superior artistic care vor desfăşura activităţi didactice în cadrul ariei curriculare Arte din învăţământul preuniversitar.

Prezenta programă urmăreşte:
- consolidarea pregătirii de specialitate corespunzătoare competenţei didactice, a profesorului de Artă teatrală - arta actorului;
- actualizarea bazei teoretice şi practice privitoare la aspectele didactice fundamentale care se leagă de realizarea educaţiei artistice în învăţământul general şi de specialitate;
- corelarea conţinuturilor de specialitate cu planul cadru şi curriculum naţional al actualei reforme în învăţământ;
- rezolvarea problemelor de didactică în procesul de învăţământ – predare, învăţare, evaluare la diferite specialităţi, ţinând cont de ciclurile curriculare, dar şi de nivelul aptitudinilor artistice ale elevilor;
- dezvoltarea capacităţilor de interpretare intra şi interdisciplinare a conţinuturilor şi de formare a unei culturi curriculare.
- valorificarea conţinuturilor disciplinei prin construirea unui demers didactic modern, prin proiectare structurată, prin organizarea unor activităţi de învăţare centrate pe nevoile şi interesele elevilor, care să faciliteze învăţarea eficientă de către elevi a conţinuturilor specifice disciplinei;
- dezvoltarea capacităţilor de evaluare a cunoştinţelor şi deprinderilor dobândite de elevi cu ajutorul întregului set de instrumente şi tehnici de evaluare şi reglarea demersului didactic pe baza interpretării informaţiilor oferite de rezultatele evaluării.

Pentru a realiza transferul deprinderilor artistice, în cadrul căruia se obţine modelarea intenţionată a personalităţii elevului ca viitor consumator de artă sau viitor artist, cadrul didactic trebuie să utilizeze forţa educativă a exemplului personal. Astfel, profesorul de educaţie artistică sau de educaţie artistică specializată produce dovada concretă a faptului că stăpâneşte în mod profesionist disciplina pe care o predă, înlăturându-se astfel posibile cazuri de impostură sau de degradare în timp a capacităţilor artistico-interpretative ale cadrelor didactice. Totodată, proba practică constituie o garanţie a profesionalismului în învăţământului artistic.

Programa de faţă cuprinde teme de specialitate din programele şcolare pentru învăţământul preuniversitar, precum şi teme din didactica generală aplicată la metodica specialităţii.

Prezenta programă este valabilă şi pentru absolvenţii aparţinând minorităţilor naţionale.

Artă teatrală - Arta actorului

- Arta actorului
- Didactica specialităţii
- Istoria teatrului românesc şi a teatrului universal

ARTA ACTORULUI

BIBLIOGRAFIE OBLIGATORIE (SPECIALITATE ŞI DIDACTICA SPECIALITĂŢII):

1. ARTAUD, Antonin, *Teatrul şi dublul său*, Ed. Echinox, Cluj-Napoca, 1997
2. BROOK, Peter, *Spaţiul gol*, Editura Unitext, trad. Marian Popescu, 1997 şi Editura Nemira 2014
3. COJAR, Ion, *O poetică a artei actorului*, Ed. Paideia în colaborare cu Unitext, ediţia a III-a, 1998
4. COLCEAG, Gelu, *Rolul – partitura concretă a actorului între gând şi acţiune*, revista *Concept*, vol. 4/nr. 1/2012, Unatc Press
5. GROTOWSKI, Jerzy, *Spre un teatru sărac*, Editura Unitext, trad. G. Banu şi Mirella Nedelcu-Pătureanu, Buc., 1998
6. ROTTER, Sylvia, Sindelar Brigitte, *Sus cortina!...pentru viaţă. Pedagogie teatrală – jocuri şi exerciţii*, trad. Sabina Topală-Ardelean, Buc., Unatc Press, 2014
7. SPOLIN, Viola, *Improvizaţie pentru teatru*, trad. Mihaela Beţiu, Unatc Press, 2008 (ediţia completă) şi 2014 (ediţia prescurtată)
8. STANISLAVSKI, Konstantin Sergheevici, *Munca actorului cu sine însuşi*; trad. Lucia Demetrius şi Sonia Filip, ESPLA, Bucureşti, 1955; trad. Raluca Rădulescu, editura Nemira, Buc., (vol. 1) 2013, (vol. 2) 2014.

TEME:

I. Jocurile teatrale

- Sistemul de învăţământ bazat pe Jocuri teatrale dezvoltă gândirea, capacitatea de structurare a problemelor de rezolvat (temelor), de creare a strategiilor necesare rezolvării lor, stimulează intuiţia, încurajează experimentarea şi descoperirea proprie, dezvoltă comportamentul organic (primul pas şi cel mai important al dezvoltării artistice), dezvoltă toate abilităţile psiho-fizice necesare relaţionării cu mediul înconjurător şi cu partenerii de joc (abilităţi translate apoi în mod inconştient, deci fără efort, în viaţa cotidiană).
- Diferenţa dintre Joc şi joacă (jocul din curtea şcolii, jocul de cabană, etc.) – Jocul are reguli proprii, pe care copilul le respectă de bunăvoie.[1] Regulie jocului teatral – formează cadrul de experimentare, focusează energia spre îndeplinirea unui obiectiv şi stimulează creativitatea (omonime circumstanţelor situaţiei scenice ce va fi studiată mai târziu).
- Caracteristicile jocului – vezi Viola Spolin, *Improvizaţie pentru teatru* (Unatc Press 2008), capitolul „Experienţă creatoare" (p. 49-66).
- Importanţa lucrului în grup (de la jocurile de grup şi la cele individuale) – teatrul este o artă colectivă (vezi Stanislavski şi Viola Spolin).
- descoperirea instrumentelor de lucru prin intermediul Jocurilor teatrale (***Punctul de concentrare*** – vezi Viola Spolin, op. cit., p. 70)
- arta actorului ca rezolvare de probleme (de la punctul de atenţie la PDC şi de aici la problema de rezolvat prin acţiune – vezi Viola Spolin, op. cit., p. 68).
- evoluţia de la Jocul teatral la exerciţiul de improvizaţie, complex, conţinând parametrii ***Situaţiei scenice***: Unde, Cine, Ce, De ce (Cu ce scop, Cu ce motivaţie). (Viola Spolin şi Colceag, Gelu, *Rolul – partitura concretă a actorului între gând şi acţiune*, revista *Concept*, vol. 4/nr. 1/2012)

II. Exerciţiile de improvizaţie creează deprinderea ca, utilizând PDC-ul, acţionând în mod personal şi autentic pentru rezolvarea problemei, comportamentul elevului să fie organic (nealerat de situaţia convenţională propusă de text, de condiţia specifică disciplinei: lucrul în grup. Grupul poate fi uneori divizat – o parte acţionează, cealaltă priveşte, rămânând partener egal în experienţa comună.)

- ambele grupuri vor analiza obiectiv experienţa comună (vezi *Evaluare* – Viola Spolin, op. cit., p. 74, vezi *Etichete şi/sau Concepte* – p. 83, *Evitarea Cum-ului* – p. 84)
- etapizarea exerciţiilor de improvizaţie se va face *de la simplu la complex.* Metoda de învăţare prin joc, având ca obiectiv obţinerea manifestării autentice, totale, organice a individului, este în mod necesar o metodă cumulativă, de experimentare, rezolvare de probleme şi descoperire personală: exerciţii pentru simţuri, exerciţii în care se introduc parametrii situaţiei scenice – *Unde, Cine, Ce* şi apoi, cel mai important, cel care motivează acţiunea scenică şi defineşte *Cine*-le – *Cu ce scop?*

În această perioadă, a studiului preuniversitar cu specific teatral, *Cine*-le va fi întotdeauna persoana, conform principiului stanislavskian *Eu în situaţia dată*[2]. Dacă, în timpul studiului, persoana devine *personaj*[3] acesta este un lucru firesc,

---

[1] Solomon Marcus, *Artă şi ştiinţă*, Ed. Eminescu, Bucureşti, 1996, p. 74, 75, 76
„Gândirea înaintează, prin joc, de la cunoscut la necunoscut, de la previzibil la imprevizibil, de la sigur la problematic, de la nimereală la strategie, jocul nu se asociază facilului şi neseriosului, ci creaţiei şi sensibilităţii."

datorat specificului exerciţiilor, implicării elevului în situaţia dată, datorită capacităţii sale de asumare organică şi a funcţionării imaginaţiei substitutive, dar obţinerea personajului nu va fi în niciun caz un scop în sine. Omul-rol va fi întotdeauna egal cu omul-artist, în infinitatea de combinaţii posibile ale circumstanţelor situaţiilor scenice şi ale temelor date. [Pentru cursurile cu elevii claselor I-VIII - vezi Viola Spolin, ediţia 2008, capitolul *Copiii şi teatrul*[4].]

Unul dintre principiile fundamentale ale metodei jocurilor teatrale, alături de *autenticitate*, este cel al *procesualităţii* (vezi Viola Spolin, *Expresia colectivă*, p. 20, ediţia 2014): Procesul este mai important decât succesul, drumul spre adevăr mai important decât adevărul însuşi. Atât la nivelul jocului teatral, cât şi al exerciţiilor de improvizaţie sau al textelor individuale sau de grup (scene din dramaturgie) procesualitatea se referă la gândirea efectivă în situaţia propusă, la încasarea, prelucarea datelor oferite de regulile jocului/circumstanţele situaţiei şi de urmărirea Punctului de concentrare (pentru atingerea Scopului).

III. Abordarea textului

Prima etapă a studiul artei actorului la nivel preuniversitar este preponderent *non-verbală.* Antrenamentul psiho-fizic, jocurile teatrale şi exerciţiile de improvizaţie fac parte din această metodă non-verbală, ce pregăteşte în mod ideal elevul pentru problemele de abordare a textului deoarece îl ajută să deprindă la nivel organic instrumentele de lucru, aceleaşi într-un joc, ca şi într-o scenă, - Punctul de concentrare, urmărilea Scopului, implicarea în circumstanţele date, procesualitatea efectivă.

Gradul de dificultate al textelor abordate va creşte treptat (de la literatura pentru copii şi tineret, până la poezii/povestiri de genul celor din *La lilieci* de Marin Sorescu sau la complexitatea versului eminescian), în funcţie de dezvoltarea organică individuală şi a grupului.

Etapele utilizării textului vor fi următoarele:

- în cadrul exerciţiilor de improvizaţie se porneşte de la text improvizat (exerciţii pentru elementul *Unde*, de exemplu) şi se continuă cu schimbul de replici date de profesor (exerciţii de tipul *A-B-urilor*).
- paralel, profesorul va introduce textele individuale (propuse de elevi, alese prin consultarea cu profesorul şi care vor forma un repertoriu individual): *fabule, poezii, povestiri*.

Pentru Cluburile şcolare sau Palatele copiilor, textele pot fi dramatizate pentru a facilita abordarea textului de către elevii cu vârste mai mici (şi a evita memorizarea – memorarea mecanică).

Criteriile de evaluare a situaţiilor create vor fi guvernate de principiile enunţate de Jerzy Grotowski – *Cred sau nu cred* şi *Înţeleg sau nu înţeleg*. Accentul nu se pune pe o „spunere frumoasă", cu intonaţie, ci se va urmări povestirea (şi în cazul poeziei !) întâmplărilor descrise de text. Această povestire trebuie să fie logică, coerentă, provocată de gândurile reale ale elevului (aici şi acum) ce determină corporalizarea adecvată (fizicalizare).

În plus, dacă abordează texte din dramaturgia românească sau universală, profesorul de arta actorului va ţine cont de un criteriu esenţial: gradul de dificultate al acestora nu trebuie să depăşească capacitatea de înţelegere şi rezolvare a problemelor pe care o au elevii în acest moment.[5]

Elevii liceelor de specialitate trebuie să dobândească, de asemenea, capacitatea de a susţine un recital (de minim 15 minute) cuprinzând fabule, poezii, povestiri şi un monolog. Textele vor fi lucrate conform aceloraşi principii ale dezvoltării organice:

- Gândirea efectivă, aici şi acum, ţinând cont de circumstanţele situaţiei
- Implicarea autentică în situaţie - Eu în situaţia dată (şi apariţia subiectului personal)
- Coerenţa gândurilor elevului-actor în funcţie de datele situaţiei scenice (Ce spun? Cui mă adresez? Cu ce scop?)

Un exerciţiu esenţial, premergător introducerii textului, este ***Conceptul.*** Acesta trebuie exersat în cadrul atelielor de improvizaţie, astfel încât elevul să dobândească capacitatea de a asuma un nou mod de gândire (şi toate comportamentele adecvate ce rezultă din această asumare). Arta actorului este, în primul rând, un mod de a gândi şi abia în ordine secundă un mod de a face. – *Ion Cojar*

IV. Alcătuirea unui antrenament colectiv

Fiecare profesor va formula, în funcţie de necesităţile grupului, un antrenament cuprinzând exerciţii specifice pentru *expresivitatea corporală şi verbală*. Desigur, jocurile teatrale exersează expresivitatea trupului, iar rostirea corectă este

---

[2] Stanislavski, *Munca actorului cu sine însuşi*, p. 82
„Eu sunt, în limbajul nostru arată faptul că m-am situat în centrul condiţiilor născocite, că simt că mă găsesc în mijlocul lor, că exist în mijlocul vieţii închipuite, în lumea lucrurilor imaginate şi încep să acţionez în propriul meu nume, pe riscul meu şi cum îmi porunceşte conştiinţa."

[3] Spolin, Viola, *Improvizaţie pentru teatru*, ediţia prescurtată, 2014, p. 108

[4] Subcapitole: *Înţelegerea copilului* – p. 321, *Principii fundamentale pentru copilul-actor* – p. 334, *Atelier pentru copii de 6-8* ani – p. 344

[5] Altfel, exerciţiul de arta actorului va deveni un exerciţiu de regie (nu mai lucrează elevul, ci profesorul). Pe de altă parte însă, elevii pot fi împărţiţi pe grupuri de lucru de maxim 5 persoane, care să realizeze un proiect: să scrie un text, cuprinzând o înşiruire de situaţii scenice legate de un subiect coerent, să se distribuie ei înşişi şi să-l joace. Rezultatul trebuie să fie un exerciţiu de maxim 20 de minute.

consecinţa nemijlocită a unei gândiri juste; totuşi, exerciţiile tehnice au rol ordonator şi sprijină: 1. dezvoltarea organică şi creativă a individului şi a grupului; 2. dezvoltarea intelectuală; 3. exprimarea emoţională şi relaţionarea cu ceilalţi.[6]

În debutul studiului se vor aborda exerciţiile de conştientizare (awareness), de energizare, apoi cele de mobilitate, apoi exerciţii simple care obţin coordonarea (la persoanele aritmice sau necoordonate). Treptat, se abordează exerciţiile complexe de sincronizare a individului cu grupul. Se pot utiliza exerciţii specifice de încălzire din dansul contemporan, dar şi dansuri populare româneşti, dansuri de societate, etc..

DIDACTICA SPECIALITĂŢII ARTA ACTORULUI

1. ***Procesul de învăţământ ca relaţie între predare-învăţare-evaluare. Caracterul formativ-educativ al procesului de învăţământ:***

- specificul atelierului de arta actorului – experimentarea practică, lucrul în grup, importanţa procesului (succesul e rezultatul procesului şi este, mai ales la acest nivel, secundar); relaţia de împreună-experimentare între profesor şi elevi (shareing); specificul învăţării artei actorului: descoperirea personală. (vezi Viola Spolin, op. cit., cap. I *Cele şapte aspecte ale spontaneităţii*, p. 49)
- dezvoltarea capacităţilor şi aptitudinilor personale (atenţie, memorie, concentrare, promptitudine, ritm, coordonare, sincronizare etc.) şi formarea unor deprinderi legate de tehnicile teatrului (tehnicile teatrului sunt tehnicile comunicării, deci rămân tot timpul vii. – vezi Viola Spolin, op. cit., p. 61);
- exersarea relaţiei cu publicul încă de la primele ateliere de arta actorului (publicul este chiar colegul/colegii de clasă ce participă personal, efectiv, la experienţa comună);
- construirea unei ambianţe confortabile emoţional şi a unei atmosfere creatoare ce pune premisele performanţei;
- etapele desfăşurării unui atelier: antrenament, jocuri teatrale, exerciţii de improvizaţie non-verbale şi verbale;
- organizarea şi îndrumarea studiului colectiv şi individual, pe un parcurs cumulativ, de la simplu la complex (fără a sări etape, pentru a nu periclita dezvoltarea organică).

În ce priveşte *procesul de predare-învăţare-evalare*, în arta actorului profesorul este mai degrabă un bun diagnostician, un ghid capabil să aleagă tehnicile cele mai eficiente de dezvoltare a elevului; nu „predă" profesorul, ci viaţa însăşi, circumstanţele propuse, regulile jocului, natura umană focusată spre îndeplinirea unui scop (a unei teme). *Evaluarea* se face rareori la finalul exerciţilui, forma cea mai des întâlnită fiind ghidarea prin *Indicaţii pe parcurs*. Aceste indicaţii sunt, evident, o evaluare de etapă şi pregătesc evaluarea finală.

2. ***Proiectarea atelierului de arta actorului-demers de organizare anticipată a activităţii didactice:***

a. cunoaşterea programei (lecturare, asimilare) în perspectiva corelării conţinuturilor şi a activităţilor de învăţare cu obiectivele/competenţele acesteia.
b. proiectarea atelierului prin prisma realizării obiectivelor/competenţelor cadru (realizarea unui model de proiectare pentru desemnarea activităţilor de învăţare în care vor fi implicaţi elevii, a selectării resurselor celor mai eficiente).
c. strategii didactice de realizare a conţinuturilor programei, conforme cu etapele de predare a atelierului. Ordinea problemelor de studiat este stabilită de fiecare profesor în parte în funcţie de necesităţile grupului, dar se va ţine cont de parcursul propus de Stanislavski şi concretizat de metoda Violei Spolin, exerciţiile fiind, de asemenea, *adaptate vârstei elevilor*: Orientare, Senzorialitate conştientă, Relaţie fizică, Relaţie verbală (toate conduse de principiul autenticităţii).
d. constituirea demersului didactic pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

3. ***Metode şi mijloace didactice specifice:***

- Jocuri teatrale, exerciţii de improvizaţie, repertoriul personal;
- Metodologia specifică atelierului de arta actorului (vezi Viola Spolin, op. cit., p. 66): Rezolvarea de probleme, Indicaţia pe parcurs, Echipele şi prezentarea problemei, Evaluarea, Cadrul fizic al studioului de arta actorului (p. 80), Principii şi Puncte de reper (p. 85).
- studiul situaţiei simple (de la *A-B*-urile cu schimb de 6-8 replici date, la scene adecvate din dramaturgia românească sau universală)
- vizionarea de spectacole – modalitate de formare a capacitaţii de selectare a valorilor artistice (a gustului artistic) şi, implicit, modalitate de structurare a personalităţii elevului;
- corelarea studiului artei actorului cu mijloacele de expresie ale altor discipline (literatură, educaţie plastică, educaţie vizuală, design, scenografie, arta costumului, etc.).

ISTORIA TEATRULUI UNIVERSAL

1. Etape în evoluţia tragediei antice greceşti: Eschil (***Orestia***), Sofocle (***Antigona***) şi Euripide (***Medeea***).

2. Modalităţi de realizare dramatică în teatrul medieval european: valoarea de generalizare a metaforei şi parabolei în ***mistere*** şi ***miracole***.

---

[6] vezi K.S. Stanislavski, *Munca actorului cu sine însuşi* : *Destinderea muşchilor* – p. 132, *Dezvoltarea expresivităţii trupului* – p. 400, *Plastica* – p. 410, *Dicţiunea şi canto* – p. 428, *Vorbirea pe scenă* – p. 450

3. Aspecte comune şi particularităţi în teatrul renascentist: Commedia dell'arte şi afirmarea actorului profesionist (Andrea Perrucci: ***Despre arta reprezentaţiei dinainte gândite şi despre improvizaţie***); spectacolul religios, spectacolul popular şi spectacolul de curte în „secolul de aur" spaniol (Lope de Vega: ***Câinele grădinarului***).

4. Teatrul elisabetan şi „cazul" Shakespeare: apariţia profesioniştilor în teatru (actori, manageri, dramaturgi); arhitectura spaţiului de joc; direcţii noi de expresie teatrală prin dramaturgia lui Shakespeare – tragedie, comedie, piese istorice (***Hamlet***, ***Visul unei nopţi de vară***, ***Richard al III-lea***).

5. Rolul clasicismului francez în dezvoltarea teatrului. Respectarea normelor în construcţia dramatică: Racine (***Fedra***), Corneille (***Cidul***); revoluţionarea genului comic: Molière (***Avarul***).

6. Secolul luminilor. Teoria artei actorului la Diderot (***Paradox despre actor***). Implicarea socială a teatrului – Beaumarchais (***Bărbierul din Sevilla***). Evoluţie şi tradiţie în teatrul italian: controversa Gozzi (***Regele cerb***) şi Goldoni (***Slugă la doi stăpâni***).

7. Teatrul german între politic, social şi etic: Goethe (***Faust***). Refuzul normelor şi elogiul iubirii în romantismul francez Hugo (***Hernani***).

8. Teatrul rusesc şi contribuţia lui la evoluţia artei scenice: de la Gogol (***Revizorul***) la Cehov (***Pescăruşul, Unchiul Vanea, Trei surori, Livada de vişini***) şi de la Cehov la Gorki (***Azilul de noapte***).

9. De la romantism la realism, de la adevăr psihologic la expresionism: problema libertăţii individuale şi a căutării vocaţiei la Ibsen (***Nora***) şi Strindberg (***Domnişoara Iulia***).

10. Repere majore în teatrul de expresie anglo-saxonă al secolului XX: critica socială de la George Bernard Shaw (***Pygmalion***) la „furioşii" englezi (John Osborne: ***Priveşte înapoi cu mânie***).

11. Repere majore în teatrul de expresie anglo-saxonă al secolului XX: teatrul american de la tragedia modernă (Eugene O'Neill: ***Din jale se întrupează Electra***) la drama omului în societatea contemporană la Arthur Miller (***Vrăjitoarele din Salem***) şi Tennessee Williams (***Un tramvai numit dorinţă***).

12. Poetici ale teatrului contemporan: teatrul epic şi noua tehnică de interpretare la Bertolt Brecht (***Micul Organon***); revalorificarea moştenirii lui Shakespeare şi poetica spaţiului gol la Peter Brook (***Spaţiul gol***); teatrul ca „întâlnire magică" între actor şi spectator la Jerzy Grotovski (***Spre un teatru sărac***).

13. Direcţii novatoare în teatrul modern şi postmodern: de la „măştile" lui Pirandello (***Şase personaje în căutarea unui autor***) şi teatrul absurdului (Eugene Ionesco: ***Rinocerii***) până la falimentul umanităţii în dramaturgia lui Beckett (***Aşteptându-l pe Godot***) şi intertextualismul postmodern la Heiner Müller (***Hamletmachine***).

14. Arta spectacolului în epoca postmodernă: implicare socială, cercetare, educaţie, interdisciplinaritate, noi tendinţe în opera unor creatori reprezentativi: Augusto Boal (teatrul comunitar), Pina Bausch (teatru dans), Ariane Mnouckhine (Cirque du Soleil), Robert Wilson (teatru-imagine), Robert Lepage (teatrul multimedia). [sursa de informare pentru acest subiect: internet]

ISTORIA TEATRULUI ROMÂNESC

1. Manifestări cu caracter de spectacol în spaţiul cultural românesc (obiceiuri populare cu elemente de spectacol). Rolul teatrului în constituirea statului român modern (programul *Daciei literare*) şi primele spectacole în limba română pe teritoriul celor trei principate. Primele şcoli de teatru: Şcoala Filarmonică şi Conservatorul Filarmonic-Dramatic (membri fondatori, profesori, programe, spectacole, elevi).

2. Direcţii şi reprezentanţi ai şcolii româneşti de actorie în a doua jumătate a secolului al XIX-lea: Matei Millo, Mihail Pascaly, Grigore Manolescu, Frosa Vlasto etc. Inaugurarea Teatrului Naţional din Bucureşti - 1852.

3. Vasile Alecsandri şi rolul său în constituirea unei dramaturgii naţionale. Primul personaj românesc: Coana Chirița – Vasile Alecsandri (***Chirița în provincie)***

4. Drama istorică românească: teme şi eroi reprezentativi la B.P. Haşdeu (***Răzvan și Vidra)***; A. Davila (***Vlaicu-Vodă),*** B. Delavrancea (***Apus de Soare).***

5. I.L. Caragiale – modalităţi şi procedee comice în ***O scrisoare pierdută***, ***O noapte furtunoasă, D'ale carnavalului.*** Modernitatea lui Caragiale.

6. Diversificarea genului comic în primele decenii ale secolului XX: Tudor Muşatescu ***(Titanic vals)***, G. Ciprian ***(Capul de răţoi)***, Al. Kiriţescu ***(Gaiţele)***.

7. Teatrul lui Mihail Sebastian – între comedia lirică şi pragmatismul societăţii interbelice (***Jocul de-a vacanța; Steaua fără nume)***.

8. Eroi exponenţiali în dramaturgia lui Camil Petrescu ***(Jocul ielelor, Suflete tari)***.

9. Dimensiunea filosofico-poetică a pieselor lui Lucian Blaga ***(Meşterul Manole, Cruciada copiilor** etc.)*

10. Teatrul ca parabolă a existenţei umane – de la D.R. Popescu ***(Aceşti îngeri trişti)*** la Marin Sorescu ***(Matca)***.

11. „Comedia umană" în teatrul postbelic: de la Teodor Mazilu ***(Proştii sub clar de lună)*** la Matei Vişniec ***(Angajare de clovn)***.

12. Regizori români: Ion Sava, Sică Alexandrescu, Liviu Ciulei, Lucian Pintilie, Aureliu Manea, Radu Penciulescu, David Esrig, Valeriu Moisescu, Andrei Şerban, Mihai Măniuţiu, Alexandru Dabija, Silviu Purcărete. [sursa de informare: vezi Bibliografie facultativă]

13. Actori români ai secolului XX. Direcţii în dramaturgia românească de după 1990 – teme, stiluri, proiecte reprezentative.

Arta actorului. Bibliografie facultativă de specialitate și didactica specialității

1. Albu, Gabriel, *O psihologie a educaţiei*, Institutul European, 2005
2. Allain, Paul şi Harvie, Jen, *Ghidul Routeledge de teatru și performance*, Ed. Nemira, Bucureşti, 2012
3. Appia, Adolphe, *Opera de artă vie,* Ed.Unitext, Bucureşti, 2000
4. Artaud, Antonin, *Manifestele teatrului cruzimii,* în „Dialogul neîntrerupt al teatrului în sec. XX" (vol. II), Ed. Biblioteca pentru toţi, Bucureşti, 1973
5. Barba, Eugenio, *O canoe pe hârtie, tratat de antropologie teatrală*, Ed. Unitext, traducerea Liliana Alexandrescu, Bucureşti, 2003
6. Beţiu, Mihaela, *Învăţământul preuniversitar teatral. Schimbare de optică,* revista *Concept*, vol. 6/nr. 1/iunie 2013, Unatc Press; *Educaţia pentru cooperare. Importanţa teatrului în educaţia generală,* revista *Concept*, vol. 8/nr. 1/iunie 2014, Unatc Press
7. Bisericanu, Mihai, *Voci şi… voci*, editura ProUniversitaria, Buc., 2014
8. Boal, Augusto, *Jocuri pentru actori şi non-actori*, Fundaţia Concept, Bucureşti, 2005
9. Borie, Monique, *Antonin Artaud. Teatrul şi întoarcerea la origini*, Ed. Unitext, Buc., 2004
10. Brecht, Bertolt, *Micul Organon pentru treatru,* „Scrieri despre teatru", Ed. Meridiane, Bucureşti, 1971
11. Brecht, Bertolt, *Scrieri despre teatru*, trad. Corina Jiva, Editura Univers, Buc., 1977
12. Brook, Peter, *Fără secrete, gânduri despre actorie şi teatru*, Editura Nemira, traducerea Monica Andronescu, 2012
13. Cerghit, Ioan, *Metode de învăţământ*, editura Polirom, Iaşi, 2006
14. Chiribuţă, Paul, *Pledoarie pentru evoluţia binomului om-artist,* revista *Concept*, vol. 1/nr. 1/2010, Unatc Press; Şcoala şi teatrul către o posibilă şi dorită reconmciliere, revista *Concept*, vol. 9/2014 şi vol. 10/2015
15. Ciocşirescu, Thomas, *Comunicarea în cadrul aplicaţiilor teatral-educative,* revista *Concept*, vol. 7/nr. 2/dec. 2013, Unatc Press; *Conexiuni între învăţare şi aplicaţiile teatral-educative pentru copii,* revista *Concept*, vol. 9/2014 şi vol. 10/2015
16. Ciulei, Liviu, *Articole 1956-1979*, în revista *Concept*, Unatc Press, vol. 3/nr. 2/decembrie 2011 (p. 87-159)
17. Colceag, Gelu, *Rolul – partitura concretă a actorului între gând şi acţiune*, revista *Concept*, vol. 4/nr. 1/2012, Unatc Press; *Note şi comentarii târzii*, revista *Concept*, vol. 6/nr. 1/iunie 2013, Unatc Press
18. Covătariu, Valeria, *Cuvinte despre cuvânt*, Casa de editură Mureş, Tg-Mureş, 1996
19. Cucoş, Constantin, *Pedagogie*, editura Polirom, Bucureşti, 2006
20. Darie, Bogdana, *Cunoaşterea mecanismului logic specific,* revista *Concept*, vol. 8/nr. 1/iunie 2014, Unatc Press
21. Dima, Mihai, *Comunicarea,* Ed. Algos, Bucureşti, 2000
22. Donellan, Declan, *Reguli şi instrumente pentru jocul teatral*, Ed. Unitext, traducerea S. Stănescu şi I. Ieronim, Bucureşti, 2006
23. Gafton, Nicolae, *Tratat de logofonetologie şi sonopoetică*, IATC, Buc., 1988
24. Gheorghiu, Mircea, *Mecanismele logice,* revista *Concept*, vol. 8/nr. 1/iunie 2014, Unatc Press
25. Ghiţulescu, Mariana, *Eficientizarea metodologiei didactice prin arta actorului,* revista *Concept*, vol. 7/nr. 2/dec. 2013, Unatc Press
26. Goleman, Daniel, *Inteligenţa emoţională*, Curtea Veche Publishing, Bucureşti, 2008
27. Goleman, Daniel, *Inteligenţa socială*, Curtea Veche Publishing, Bucureşti, 2007
28. Gorceakov, N, *Lecţiile de regie ale lui K. S. Stanislavski. Convorbiri şi note de repetiţii*, trad. Petru Comarnescu şi Ion Vasile Costin, ESPLA, Buc., 1955

29. Ianegic, Raluca, *Însemnări pe marginea curentului teatru-dans,* revista *Concept*, vol. 7/nr. 2/dec. 2013, Unatc Press; *Permanenţe ale dansului modern,* revista *Concept*, vol. 4/nr. 1/2012, Unatc Press
30. Iliese, Anca, *Diferenţe între formă şi fond,* revista *Concept*, vol. 6/nr. 1/iunie 2013, Unatc Press; *Arta actorului şi dezvoltarea personală,* revista *Concept*, vol. 7/nr. 2/dec. 2013, Unatc Press; *Teatrul ca instrument de racordare la realitate,* revista *Concept*, vol. 9/2014 şi vol. 10/2015
31. Johnstone, Keith, *Impro for Storytellers*, Routledge/Theatre Arts Books, New York
32. Lecoq, Jacques, *Corpul poetic*, Ed. ArtSpect, Oradea, 2009
33. Mateescu, Olga Delia, *Vorbirea. Joc al identităţii*, 2010
34. Mihăilescu, Victor, *Competenţe, atitudini, valori în învăţământul teatral,* revista *Concept*, vol. 9/2014 şi vol. 10/2015
35. Oprea, Crenguţa L., *Strategii didactice interactive*, ed. a IV-a, ed. Didactică şi Pedagogică, Buc., 2009
36. Pânişoară, Ion-Ovidiu, *Comunicarea eficientă,* ediţia a III-a revăzută şi adăugită, Ed. Polirom, Colecţia Collegium. Ştiinţele educaţiei, Iaşi, 2008
37. Pânişoară, Ion-Ovidiu, *Profesorul de success, 59 de principii de pedagogie practică,* Ed. Polirom, Colecţia Collegium. Ştiinţele educaţiei, Iaşi, 2009
38. Pease, Allan, *Limbajul trupului*, Ed. Polirom, Iaşi, 1993
39. Popovici, Adriana Marina, *Lungul drum al teatrului către sine*, Ed. Anima, Bucureşti, 2000
40. Robinson, Ken, *O lume ieșită din minți. Revoluția creativă a educației*, Editura Publica Bucureşti, 2011
41. Roco, Mihaela, *Creativitate și inteligență emoțională*, Ed. Polirom, Iași, 2001, p. 52
42. Rotter, Sylvia, *Theatre as Education for Life,* revista *Concept*, vol. 9/2014 şi vol. 10/2015
43. Sadova, Marietta, Exerciţiile artei dramatice, Buc., 1981
44. Sălăvăstru, Dorina, *Psihologia educației*, editura Polirom, 2004
45. Schwartz, Gary, *Puterea jocului şi nevoia de a te juca,* revista *Concept*, vol. 1/nr. 1/2010, Unatc Press
46. Sirbu, Mihaela, *Conceptul – Instrument de lucru în dezvoltarea personajului?,* revista *Concept*, vol. 7/nr. 2/dec. 2013, Unatc Press; *Despre „concept" şi personaj,* revista *Concept*, vol. 8/nr. 1/iunie 2014, Unatc Press
47. Stan, Sandina, *Tehnica vorbirii scenice*, Ed. Didactică şi Pedagogică, Buc., 1976
48. Stanciu, Carmen, *Teatru-dans – un spectacol total,* revista *Concept*, vol. 6/nr. 1/iunie 2013, Unatc Press
49. Stanislavski, K.S., *Viaţa mea în artă,* trad. I. Flavius şi N. Negrea, Ed. Cartea Rusă, Bucureşti, 1958
50. Topuzu, Liviu, *Sugestii pentru îmbunătăţirea activităţii pedagogice în liceele cu profilul artă dramatică,* revista *Concept*, vol. 6/nr. 1/iunie 2013, Unatc Press
51. Vlad, Alex, *O teorie a minciunii,* revista *Concept*, vol. 4/nr. 1/2012, Unatc Press
52. XXX, *revista* ***Caietele bibliotecii UNATC***, editată de Departamentul de Cercetare din cadrul UNATC „I.L. Caragiale" Bucureşti, UNATC PRESS (coordonatori: conf. univ. dr. Carmen Stanciu, lect. univ. dr. Mihaela Beţiu)
53. XXX, *revista* ***Colocvii teatrale***, editată de Centrul de Cercetare - Arta Teatrului. Studiu și Creație din cadrul Universității de Arte „George Enescu" Iași, Facultatea de Teatru, Editura Artes (redactor coordonator conf. univ. dr. habil. Anca Ciobotaru)
54. XXX, *revista* ***CONCEPT***, editată de Departamentul de Cercetare din cadrul UNATC „I.L. Caragiale" Bucureşti, UNATC PRESS (redactor coordonator lect. univ. dr. Mihaela Beţiu)

Istoria teatrului românesc şi universal – Bibliografie

1. Aristotel, *Poetica*, editura Academiei RPR, traducerea D.M. Pippidi, Bucureşti, 1965
2. Banu, George, *Livada de vişini, teatrul nostru*, editura Nemira, Buc., 2011
3. Banu, George, *Reformele teatrului în secolul reînnoirii*, editura Nemira, Buc., 2011 (cap. VII: Spectacolul românesc şi modurile de comunicare)
4. Banu, George, *Scena modernă, mitologii şi miniaturi*, editura Nemira, Buc., 2014
5. Banu, George, *Shakespeare, lumea-i un teatru*, editura Nemira, Buc., 2010
6. Banu, George, *Teatrul de artă, o tradiţie modernă*, editura Nemira, Buc., 2013
7. Barthes, Roland, *Despre Racine,* ELU, Bucureşti, 1969
8. Baty, Gaston şi Chavance, Réne *Viaţa artei teatrale*, traducerea Sanda Râpeanu, editura Meridiane, Bucureşti, 1969
9. Berlogea Ileana, *Teatrul şi societatea contemporană*, Editura Meridiane, Bucureşti, 1985
10. Boileau, *Arta poetică*, traducerea I. Marinescu, ESPLA, 1957
11. Brăescu, Ion, *Clasicismul în teatru*, editura Meridiane, Bucureşti, 1971
12. Burgess, Anthony, *Shakespeare*, traducerea Sorana Corneanu, editura Humanitas, 2002
13. Călinescu, Matei, *Clasicismul,* editura Tineretului, Bucureşti, 1968
14. Cristea, Mircea, *Teatrul experimental contemporan*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996
15. Drimba, Ovidiu, *Istoria teatrului universal*, editura Saeculum, Bucureşti, 2000
16. Esslin, Martin, *Teatrul Absurdului*, Editura UNITEXT, Bucureşti, 2009
17. Ghiţulescu, Mircea, *Istoria literaturii dramatice române contemporane (1900-2000)*, Albastros, Buc., 2000
18. Horaţiu*, Arta poetică,* traducerea Constantin Niculescu, ESPLA, 1959
19. Huizinga, Johan, *Homo ludens*, editura Humanitas, Bucureşti, 2002
20. Mălaimare Mihai, *Masca şi Teatrul de stradă*, Editura Tracus Arte, Bucureşti, 2010
21. Mandea, Nicolae, *Teatralitatea, un concept contemporan*, Unatc Press, Bucureşti, 2006
22. Măniuţiu, Mihai, *Redescoperirea actorului,* editura Univers, Bucureşti,1985
23. Mărculescu, Olga, *Commedia dell'arte,* editura Univers, Bucureşti, 1984

24. Mircioagă, Ion, *Omul obişnuit în situaţii normale – trei dramaturgi români contemporani,* revista *Concept*, vol. 6/nr. 1/iunie 2013, Unatc Press
25. Nistor, Ana-Maria, *Cele mai frumoase 100 piese de teatru povestite pe scurt,* editura Orizonturi, 2012
26. Nistor, Ana-Maria, *Piaţa teatrului*, Editura Academiei Române, Bucureşti, 2014
27. Nistor, Ana-Maria, *Teatrokratia*, Unatc Press, Bucureşti, 2009
28. Pandolfi, Vito, *Istoria Teatrului Universal*, editura Meridiane, Bucureşti, 1971
29. Patlanjoglu, Ludmila, *La vie en rose cu Clody Berthola*, Editura Humanitas, Bucureşti, 1997
30. Patlanjoglu, Ludmila, *Regele Scamator Ştefan Iordache*, Editura Curtea Veche, Bucureşti, 2008
31. Patlanjoglu, Ludmila, *Richard III şi crucea neiubirii,* revista *Concept*, vol. 4/nr. 1/2012, Unatc Press
32. Perrucci, Andrea, *Despre arta reprezentaţiei dinainte gândite şi despre improvizaţie*, traducerea Olga Mărculescu, editura Meridiane, Bucureşti, 1982
33. Petrescu, Camil, *Modalitatea estetică a teatrului*, editura Enciclopedică română, Bucureşti, 1971
34. Popescu, Marian, *Scenele teatrului românesc, 1945-2004. De la cenzură la libertate*, Editura Unitext 2004
35. Saiu Octavian, *În căutarea spaţiului pierdut*, Editura Nemira, Bucureşti, 2008
36. Saiu, Octavian, *Beckett. Pur şi simplu*, Editura Paideia, Bucureşti, 2009
37. Saiu, Octavian, *Fedra*, *de la Euripide la Racine, de la Seneca la Sarah Kane*, Editura Paralela 45, Bucureşti, 2010
38. Saiu, Octavian, *Hamlet şi nebunia lumii*, Editura Paideia, Bucureşti, 2014
39. Saiu, Octavian, *Ionescu/Ionesco: un veac de ambiguitate*, Editura Paideia, Bucureşti, 2011
40. Saiu, Octavian, *Posteritatea absurdului*, Editura Paideia, Bucureşti, 2012
41. Saiu, Octavian, *Teatrul e vis*, Editura Paideia, Bucureşti, 2013
42. Toboşaru, Ion, *Contururi spectacologice*, Editura Attis, 1998
43. Tonitza-Iordache, Michaela şi Banu, George, *Arta teatrului*, Ed. Nemira, Bucureşti, 2005
44. Toniza-Iordache, Mihaela, *Despre joc*, Editura Junimea, Iaşi, 1980
45. Vianu, Elena, *Oameni şi idei*, ELU, Bucureşti, 1968
46. Vianu, Tudor, *Estetica*, Editura pentru Literatură, Bucureşti, 1968
47. Zamfirescu, Ion, *Istoria universală a teatrului,* vol. I, ESPLA, 1958; vol. II şi III, ELU, Bucureşti, 1958-1968
48. Zamfirescu, Ion, *Teatrul european în secolul luminilor*, editura Eminescu, 1981
49. Zărnescu, Maria, *Visul unei nopţi de vară – un triptic al artei poetice regizorale după 1989,* revista *Concept*, vol. 4/nr. 1/2012, Unatc Press
50. XXX, *Maeştri ai teatrului românesc în a doua jumătate a secolului XX*, revistă publicată la Unatc Press de un colectiv condus de prof. univ. dr. Valeriu Moisescu şi format din cadrele didactice şi cercetărorii Ion Cazaban, Nicolae Mandea, Gabriel Avram.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN: ARTE VIZUALE
(EDUCAȚIE PLASTICĂ/EDUCAȚIE VIZUALĂ, ARHITECTURĂ)

2015

Notă de prezentare

Programele pentru perfecţionarea pregătirii de specialitate a cadrelor didactice urmăresc afirmarea unor noi competenţe profesionale prin aprofundarea unor concepte şi orientări cu privire la educaţia artistică înţeleasă ca activitate creativă specifică şi interdisciplinară de formare a tinerei generaţii.

La examenul naţional de obţinere a definitivării în învăţământ se au în vedere atât însuşire temeinică şi completă a conţinutului teoretic pe care îl presupune limbajul vizual, cât şi conştientizarea funcţiilor lui practice, gramaticale şi de tehnologie artistică.

Cadrele didactice care se prezintă la examenul naţional de obţinere a definitivării în învăţământ sunt, în general, absolvenţi de doar câţiva ani a institutelor de învăţământ superior. Din acest punct de vedere, examenul trebuie să ateste următoarele:

- stăpânirea cunoştinţelor generale din ştiinţele educaţiei asimilate în facultate, cu accent pe aplicaţiile lor practice(proiectare, strategii didactice, mijloace de învăţământ, creativitate);
- aplicarea creativă a informaţiilor din didactica specialităţii dobândite anterior şi îmbogăţite prin experienţa decatedră (limbaj plastic, noţiuni de gramatică a vizualului, tehnici artistice);
- preocupări de optimizare şi ameliorare a mijloacelor de accesibilizare a conţinutului programei şcolare în funcţie deparcularităţile de vârstă şi individuale ale copiilor;
- calitatea documentării privind zone ale vizualului de interes în şcoala actuală: mass-media, modă, publicitate etc.;
- demonstrarea unor capacităţi de descoperire a mijloacelor şi căilor specifice de cultivare şi stimulare a creativităţii.

Caracterul integrator şi multicultural al acţiunilor reprezentative pentru disciplina educaţie plastică este dezvoltat în cadrul mai larg al demersului metodic, învăţarea în artă fiind gramaticală şi tehnologică (şi, doar în acest sens, operaţională), punerea în aplicare a acestui conţinut implică, din partea profesorilor, motivaţii de inovare şi descoperire a unor strategii, modalităţi tehnice, mijloace şi forme active pentru stimularea creativităţii vizuale a elevilor.

Acesta este obiectivul fundamental al împrospătării informaţiei de specialitate, psihopedagogice şi metodologice şi criteriul evaluării muncii fiecărui cadru didactic, pe linia preconizată de reforma curriculară în curs de desfăşurare în învăţământul românesc de toate gradele.

Competenţe specifice

Competenţa în elaborarea unor proiecte de specialitate sau interdisciplinare, individuale şi/sau comune.

Competenţe de a concepe curriculum la decizia şcolii pe aria curiculară Arte. Competenţe în structurarea şi argumentarea propriilor atitudini estetice faţă de fenomenul cultural-artistic.

- Competenţe în utilizarea tehnologiilor informaţionale specifice comunicării vizuale şi a artei vizuale.
- Competenţa de conturare a unui profil intelectual şi profesional prin consultarea constantă a materialelor bibliografice (de specialitate şi din specialităţi înrudite).
- Cunoaşterea temeinică a conţinuturilor ştiinţifice şi metodice ale disciplinei.
- Competenţa de a construi /alcătui demersuri didactice interactive cu integrarea conţinuturilor metodice.
- Competenţa de adecvare a demersului didactic la colectivul clasei şi/sau la specificul disciplinei.
- Competenţa de a actualiza prin lecturi, activităţi în atelier, demonstraţii, expuneri, proiecte conform cerinţelor reformei curriculare; comunicarea eficientă cu parteneri în activitatea educaţională.

Competenţe transversale

- Proiectarea, organizarea, desfăşurarea şi evaluarea unui eveniment artistic;
- Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă într-o echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierhaice;
- Autoevaluarea nevoii de formare profesională în scopul inserţiei şi adaptabilităţii la cerinţele locului de muncă.

I. TEMATICA DE SPECIALITATE - EDUCAŢIE PLASTICĂ

ELEMENTE DE LIMBAJ ŞI MIJLOACE DE EXPRESIE PLASTICĂ, COMPOZIŢIA PLASTICĂ ŞI DECORATIVĂ, TEHNICI ŞI PROCEDEE DE LUCRU.

A. Elemente de limbaj plastic

Definire, clasificare şi ipostaze ale elementelor de limbaj plastic. Cu referinţe din istoria artelor.

Potenţele constructive şi de expresie ale elementelor limbajului plastic. Cu referinţe din istoria artelor.

Amplificarea posibilităţilor expresive ale elementelor de limbaj obţinută prin diversificarea procedeelor tehnice. Cu referinţe din istoria artelor.

Configurări expresive ale punctului ca element de limbaj grafic, pictural şi decorativ. Cu referinţe din istoria artelor.

Necesitatea producerii culorilor (tentelor) rupte şi a utilizării lor expresive în construcţia spaţiului pictural. Cu referinţe din istoria artelor.

Valenţele expresive ale caracteristicilor culorilor (nuanţa, saturaţia, luminozitatea). Cu referinţe din istoria artelor.

B. Mijloace de expresie plastică

Problematica mijloacelor de expresie plastică în artele vizuale. Cu referinţe din istoria artelor. Contrastul cromatic (după J. Itten), tipuri de contraste, procedee de realizare. Cu referinţe din istoria artelor.

Acordul, acorduri cromatice, procedee de realizare.Cu referinţe din istoria artelor. Contribuţia ritmului (poziţie, direcţie, mişcare) în reprezentarea expresivă şi decorativă a spaţiului plastic. Cu referinţe din istoria artelor.

Studiul gamelor cromatice în realizarea armoniei şi unităţii compoziţionale. Cu referinţe din istoria artelor.

Contrastele de linie, formă, culoare şi valoare şi rolul lor în organizarea compoziţiilor cu unul sau mai multe centre de interes. Cu referinţe din istoria artelor.

Problemele unităţii, proporţiei şi echilibrului formei totale. Cu referinţe din istoria artelor. Problematica studiului armoniei şi gamelor cromatice. Cu referinţe din istoria artelor. Problematica reprezentării spaţiului plastic prin modelare şi modulare cromatică; culoare locală, ton local.Cu referinţe din istoria artelor.

Structuri coloristice expresive şi problematica dezvoltării armoniei din două sau trei culori. Cu referinţe din istoria artelor.

Problematica redării spaţialităţii prin culoare, a efectelor termodinamice şi de greutate ale culorilor. Cu referinţe din istoria artelor.

Ritmul liniar, ritmul cromatic şi importanţa lor în configurarea deschisă sau închisă, dinamică sau statică a compoziţiei. Cu referinţe din istoria artelor.

Elemente de perspectivă liniară şi coloristică utilizate în compoziţie. Cu referinţe din istoria artelor.

C. Compoziţia

Compoziţia, modalitate de organizare a suprafeţei sau spaţiului şi utilizare a elementelor şi mijoacelor de expresie într-un sistem unitar echilibrat şi armonios. Tipuri de compoziţie.Cu referinţe din istoria artelor.

Structuri compoziţionale organizate pe baza raportului armonic al secţiunii de aur. Cu referinţe din istoria artelor.

Studiul structurilor naturale, interpretarea şi organizarea lor în compoziţie.Cu referinţe din istoria artelor.

Probleme ale unităţii şi echilibrului în compoziţia dinamică a formelor. Cu referinţe din istoria artelor.

Expresii plastice şi decorative rezultate prin asamblare, multiplicare, metamorfozare, geometrizare, eliminare, adăugare. Cu referinţe din istoria artelor.

Amplificarea posibilităţilor expresive ale elementelor de limbaj obţinută prin diversificarea procedeelor tehnice. Cu referinţe din istoria artelor.

Problematica reprezentării şi sugerării spaţiului tridimensional, a volumului în plan, prin diferite mijloace de expresie valorică şi cromatică.Cu referinţe din istoria artelor. Problema relaţiei culoare-linie-motiv-subiect-mesaj în constituirea armonioasă şi expresivă a întregului compoziţional. Cu referinţe din istoria artelor.

Problema relaţiilor dintre elementele de limbaj şi mijloacele de expresie în compoziţia plastică. Cu referinţe din istoria artelor.

Accepţiuni actuale ale spaţiului în artele vizuale, (performance, instalţii, street-art, etc.).Cu referinţe din istoria artelor.

Problemele experimentului interdisciplinar în cercetarea structurilor naturii şi fructificarea rezultatelor astfel obţinute în îmbogăţirea expresivităţii limbajului liniei-culorii-volumului. Cu referinţe din istoria artelor.

Analogii ale organizării, creşterii şi dezvoltării ritmice a formelor naturale cu formele şi structurile create de om. Cu referinţe din istoria artelor.

Poziţia, direcţia, mişcarea şi ponderea formelor şi problematica reprezentării expresive a spaţiului cu două şi cu trei dimensiuni. Cu referinţe din istoria artelor.

Simetrie şi asimetrie şi echilibru în dinamica configuraţiei compoziţionale. Cu referinţe din istoria artelor.

D. Tehnici

Corelaţia între tehnicile specifice desenului şi valenţele expresive ale acestora: desenul în creion, în cărbune, în creioane colorate, în pastel, în peniţă, în pensulă, laviul; materiale şi instrumente folosite.

Corelaţia între tehnicile specifice gravurii şi valenţele expresive ale acestora; gravura fără acizi; monotipie, rafotipie, linogravură, xilogravură, pointe sèche, litografie; instrumentele şi materialele folosite.

Corelaţia între tehnicile specifice picturii şi valenţele expresive ale acestora; suporturi, instrumente, vopsele, accesorii; pe scurt despre: acuarelă, tempera, tempera înemulsii, guaşă, acrilice, pictura pe sticlă, colajul, imprimeul textil, fresca, mozaicul.

Corelaţia între tehnicile specifice modelajului şi valenţele expresive ale acestora - modelarea în lut sau plastilină a unor forme plate, sau a unor reliefurţpe diferite trepte de înălţime, a unor forme în ronde-bosse, prin diferite procedee şi cu instrumente adecvate; tehnici în arta,decorativa.

Coreatia intre analiza imagini si formarea culturii vizuale.

Aspete ale comunicarii vizuale in publicitate (graphic design , branding) si corelarea acestora cu limbajul artistic contemporan .

Aspete ale receptarii mesajului artistic in artele cinetice (video, performance,spectacol,teatru,film,new media , etc).

BIBLIOGRAFIE

Achiţei, Gh., *Artă şi experienţă,* Ed. Albatros, Bucureşti, 1974 Achiţei, Gh., *Frumosul dincolo de artă,* Ed. Meridiane, Bucureşti, 1988 Ailincăi, Alin, *Opera "fereastră",* Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1991
Ailincăi, Alin, *Introducere în gramatica limbajului vizual,* Ed. Polirom, Bucureşti, 2010 Arasse, D., *Nu vedeţi nimic,* Ed. Art, Bucureşti, 2008 Argan, G. C, *Arta modernă,* Ed. Meridiane, Bucureşti, 1982.
Arnheim, *R.,Arta şi percepţia vizuală,* Ed. Meridiane, Bucureşti, 1979 Arnheim, R., *Forţa centrului vizual,* Ed. Meridiane, Bucureşti, 1995; Berger, R., *Descoperirea picturii,* vol. I-III, Ed. Meridiane, Bucureşti, 1975; Bode, W *von,Maeştrii picturii olandeze şi flamande,*,Ed. Meridiane, Bucureşti, 1974.
Bouleau, M., *Geometria secretă a pictorilor,* Editura Meridiane, Bucureşti, 1978 Brion, M., *Arta abstractă,* Ed. Meridiane, Bucureşti, 1972; Burke, E., *Despre sublim şi frumos,* Ed. Meridiane, Bucureşti, 1981 Constantin, Paul, *Arta 1900,* Ed. Meridiane, Bucureşti, 1973
Cristea, M., *Sistemul educaţional şi personalitatea. Dimensiunea estetică,* Ed. Didactică şi pedagogică, Bucureşti, 1995.
Danto, A. C, *Transfigurarea locului comun,* Ed. Idea, Cluj-Napoca, 2012 de Micheli, M., *Avangarda artistică a secolului XX,* Ed. Meridiane, Bucureşti, 1968 Duby, G., *Arta şi societatea, 980-1420* (vol. I-II), Ed. Meridiane, Bucureşti, 1987. Dumitrescu, Zamfir, *Structuri geometrice structuri plastice,* Ed. Meridiane, Bucureşti, 1984; Dumitrescu, Zamfir, *Caiete de perspectivă artistică,* vol. I, NOI Media Prinţ, 2007; Faure, E., *Istoria artei,* vol. I-V, Ed. Meridiane, Bucureşti, 1970 Fleming, *W.,Arte şi idei* (vol. I şi II), Ed. Meridiane, Bucureşti, 1983 Eco, Umberto (coordonator), *Istoria frumuseţii,* Bucureşti, Editura RAO, 2006; Eco, Umberto (coordonator), *Istoria urâtului,* Bucureşti, Editura RAO, 2007; Eco, Umberto, *Opera deschisă,* Ed. Paralela 45, Bucureşti, 2006 Florian, M., *Metafizică şi artă,* Ed. Echinox, Cluj-Napoca, 1992 Gadamer, H., *Actualitatea frumosului,* Ed. Polirom, Bucureşti, 2000
Gombrich, E.H.,O *istorie a artei,* Ed. Meridiane, Bucureşti, 1975. Grosenick, Uta, *Art Now,* vol. I-IV, Taschen, 2001
Hasan, Yvonne, *Paul Klee şi pictura modernă,* Ed. Meridiane, Bucureşti, 1999; Havel, M., *Tehnica tabloului,* Ed. Meridiane, Bucureşti, 1988; Heidegger, M., *Originea operei de artă,* Ed. Humanitas, Bucureşti, 2011 Hogarth, W., *Analiza frumosului,* Ed. Meridiane, Bucureşti, 1981

Istoria artelor plastice în România, vol. I-II, Editura Meridiane, Bucureşti, 1980. *Istoria ilustrată a picturii,* Ed. Meridiane, Bucureşti, 1973. Joly, Martine, *Introducere în analiza imaginii,* Editura AII, 1998
Julius, Anthony, *Transgresiuni. Ofensele artei,* Ed. Biblioteca Naţională a României, Bucureşti, 2008
Kandinsky, W., *Spiritualul în artă,* Ed. Meridiane, Bucureşti, 1994;
Knobler, N., *Dialogul vizual,* vol. I, II, Ed. Meridiane, Bucureşti, 1983
Lăzărescu, L., *Pictura în ulei,* Editura Sigma Plus, Deva, 1996
Lhote, A., *Tratate despre peisaj şi figură,* Ed. Meridiane, Bucureşti, 1969.
Mănescu, Mihail, *Mental şi senzorial - identitate vizuală în secolul XX,* Bistriţa, Editura Aletheia, 2006;
Nanu, Adina, *Vezi? Comunicarea prin imagine,* Editura Vizual, 2002
Oprescu, G., *Manual de istoria artei,* Ed. Meridiane,Bucureşti, 1985-1986.
Pavel, Amelia, *Pictura românească interbelică. Un capitol de artă europeană,* Editura Meridiane, 1996
Pleşu, A., *Călătorie în lumea formelor,* Ed. Meridiane, Bucureşti, 1986
Popescu, T., *Concepte şi atitudini estetice,* Ed. Meridiane, Bucureşti, 1983
Preda Sânc, Marilena, *Arta video-digitală,* Editura Coresi, Bucureşti, 2005;
Prut, C, *Dicţionar de artă modernă,* Editura Albatros, 1972
Read, H., *Originea formei în artă,* Ed. Universul, Bucureşti, 1971
Riegl, A., *Istoria artei ca istorie a stilurilor,* Editura Meridiane, Bucureşti, 1998.
K. Ruhrberg, M. Schneckenburger, C. Frike, K. Honnef, Ingo F. Walther (ed.), *Art ofthe 20th Century,* Taschen, 2005;
Stoiciu, Florin, *Tehnici şi maniere ale gravurii,* Ed. Polirom, Bucureşti, 2010; Tatarkiewicz, W., *Istoria esteticii,* vol. I-IV, Ed. Meridiane, Bucureşti, 1978 Torna, Iulian -Dalin, *Muzeul contemporan. Programe educaţionale,* Ed. Institutul European, Iaşi, 2007
Vanoye, F. şi Anne Goliot - Lete, *Scurt tratat de analiză filmică,* Editura AII, 1995
Vlasiu, Ioana, *Anii '20. Tradiţia şi pictura românească,* Editura Meridiane, Bucureşti, 2000
Volker, H., *Ce este arta? Discuţie-atelier cu Beuys,* Ed. Idea, Cluj-Napoca, 2003
**** *Dicţionar de artă - forme, tehnici, stiluri artistice,* vol. I, II, Ed. Meridiane, Bucureşti, 1998

II. DIDACTICA EDUCAŢIEI PLASTICE

Conceptul de alfabetizare vizuală. Aspecte specifice ale învăţării gramaticii limbajului vizual.Fundamente psihopedagogice ale descoperii şi dezvoltării aptitudinilor în domeniul artelor plastice.
Activitatea practică (de atelier), forma de organizare a procesului de învăţare, a limbajului plastic şi de stimulare a creativităţii elevilor, de organizare, desfăşurare, conducere şi evaluare la disciplina Educaţie plastică şi în învăţământul de artă.
Operaţionalizarea demersului didactic pentru disciplina Educţie plastică, Educaţie vizuală şi Educaţie artistică.
Tehnici şi strategii didactice stimulative şi de deblocare creativă. Aspecte psihopedagogice şimetodice ale stimulării creativităţii elevilor.
Valorificarea experienţei proprii de atelier în predarea procedeelor tehnice specifice artelor vizuala.
Activitatea de joc şi jocul de creaţie.
Aspecte specifice ale învăţării gramaticii limbajului vizual; învăţarea observaţională, învăţarea experimentală, învăţarea prin exersare practică, învăţarea prin analogie, învăţarea intuitivă, învăţarea prin deducţie şi descoperire, învăţarea experimentală, învăţarea prin analiză-sinteză, învăţarea prin joc, învăţarea prin proiect, învăţarea prin parcurgerea etapelor oricărui proces de creaţie.
Spontaneitate şi algoritm în asimilarea gramaticii vizualului.
Consideraţii metodice asupra evoluţiei figurii umane în creaţia copiilor.
Culoarea, limbaj prioritar în creaţia copilului şi în educaţia plastică. Implicaţii psihopedagogice şi metodice în cunoaşterea elevilor şi în stimularea lor creativă.
Stimularea creativităţii şi originalităţii plastice a elevilor prin imagini fabuloase sau fantastice, prin substituiri,deformări, divizări, combinări etc.

Ocrotirea spontaneităţii native specifice; stimularea creativităţii fiecărui elev prin tratare diferenţială şi personalizată.
Rolul intuiţiei, al experimentului şi al exerciţiului practic demonstrativ în învăţarea tehnicilor artistice-plastice în şcoală.
Aspecte psihopedagogice şi metodice ale formări deprinderilor de exprimare plastică. Eficienţa şi limitele diferitelor metode şi procedee de studiu după natură în şcoală. Evaluarea performanţelor obţinute de elevi în cursul procesului de învăţare; modalităţi de evaluare specifică disciplinelor artistice; necesitatea evaluării pe baza competenţelor specifice, evaluarea formativă şi evaluarea obiectivă a lucrărilor eleviilor. Tipologia exerciţiilor şi experimentelor practice, desfăşurate în orele de educaţie plastică sau în orele de atelier.
Probleme metodice specifice diferitelor vârste în însuşirea noţiunilor despre culoare, linie şi formă spaţială; aprecieri şi puncte de vedere personale.
Particularităţi de viziune şi de limbaj în compoziţiile elevilor preadolescenţi şi adolescenţi; consideraţii artistice şi metodice.
Abordarea simultană a noţiunilor teoretice şi practice în asimilarea limbajului vizual în şcoală, în condiţii predominant practice, de atelier, cu toţi elevii.
Cerinţe metodice ale alcătuirii şi utilizării mijloacelor didactice, în educaţia plastică, în activitatea de exersare şi de învăţare a limbajului plastic şi a tehnicilor specifice. Rolul expoziţiei, muzeului, examenului, excursiei de documentare etc; educaţia prin artă şi pentru artă a elevilor.
Metode, procedee şi tehnici personale de învăţare modulară a gramaticii limbajului vizual. Tipologia exerciţiilor şi experimentelor practice, desfăşurate în orele de educaţie plastic sau în orele de atelier.
Conţinutul interdisciplinar şi metodologia studierii creative în şcoală a unor structuri naturale, ("Nu studiu după natură, ci în sensul ei!").
Analiză comparativă privind eficienţa şi limitele diferitelor metode şi procedee de studiu după natură cu copiii.
Fundamente metodice ale descoperii şi dezvoltării aptitudinilor artistice vizuale; prezentarea unor exemple sau studii de caz.
Metode şi procedee de achiziţionare intuitivă a elementelor de limbaj vizual.
Stimularea creativităţii şi originalităţii vizuale a elevilor prin imagini fabuloase sau fantastice,
prin substituiri, deformări, divizări, combinări etc.
Probleme ale evoluţiei mijloacelor de expresie şi a tehnicilor în arta contemporană şi influenţa lor asupra viziunii şi limbajului elevilor talentaţi.
Activitatea de creaţie artistică, ştiinţifică şi metodică a profesorului de arte plastice şi tripla lui funcţionalitate: şef de atelier sau coleg cu mai multă experienţă al elevilor săi, consilier de artă în şcoală şi în aria de influenţă a şcolii, inamic public nr. 1 al Kitsch-ului vizual.

BIBLIOGRAFIE

Amabile, Teresa M., *Creativitatea ca mod de viaţă,* Ed. Ştiinţa & Tehnica, Bucureşti, 1997;
Albu Gabriel, *O psihologie a educaţiei,* Ed. Institutul European, Iaşi, 2005;
Alexandrescu, D., Nicolau, L, Voicilă, C, *Experimentul Zaica,* Ed. Meridiane, Bucureşti,
2000
Antonesei, L., *Introducere în pedagogie. Dimensiuni axiologice şi transdisciplinare ale educaţiei,* Ed. Polirom, Iaşi, 2002;
Cioca, Vasile, *Jocul de-a arta,* Ed. Limes, Cluj-Napoca, 2007
Cioca, Vasile, *Imaginea şi creativitatea vizual plastică,* Ed. Limes, Cluj-Napoca, 2007 Cucoş, C, *Pedagogie,* Editura Polirom, Iaşi, 2002
Cucoş, C, *Psihopedagogie pentru examenul de definitivat şi gradele didactice,* Editura Polirom, Iaşi, 2009
Hardy, Tom (ed.), *Art Education in a postmodern world,* Intellect Books, Bristol, 2006 ROCO, MIHAELA, *Creativitate şi inteligenţa emoţională,* Ed.Polirom, Iaşi, 2004; Stan, Emil, *Pedagogie postmodernă,* Ed. Institutul European, Iaşi, 2003; Stan, Emil, *Managementul clasei,* Ed. Aramis, Bucureşti, 2003;
Toma, Iulian - *Dalin,Muzeul contemporan. Programe educaţionale,* Ed. Institutul European, Iaşi, 2007;
**** *Ţeorii aie limbajului. Teorii ale învăţării,* Editura Politică, Bucureşti, 1988 **Notă:**
Sunt obligatorii documentele şcolare reglatoare valabile în anul şcolar în care se susţine examenul - planuri-cadru, programe şcolare, programele pentru examenele şi evaluările naţionale şi manualele cuprinse în Catalogul manualelor şcolare, valabile în învăţământul preuniversitar în anul susţinerii examenului.

TEMATICA ȘTIINȚIFICĂ- ARHITECTURĂ

I.TEORIA ȘI ESTETICA ARHITECTURII

1. DEFINIREA ARHITECTURII CA OBIECT, FENOMEN, ACTUALITATE

Procesul istoric de defiire a arhitecturii.

2. SPAȚIUL EXISTENȚIAL ȘI SPAȚIUL ARHITECTURAL

Nivelurile spațiului existențial, nivelurile spațiului arhitectural şi interacțiunile dintre acestea la nivel geografic, peisager, urbanistic, de obiect arhitectural. Influența elementelor de mediu: climă, aă şi teren asupra spațiului arhitectural. Conformarea volumetrică, soluții constructive
, materiale de contrucții utilizate în arhitectura vernaculară. Conceptul de dezvoltate durabilă în arhitectură.
Date fundamentale ale spațiului arhitectural, organizare şi compoziție. Elemente de morfologie în analiza spațiului arhitectural.
Principii de compoziție în arhitectură şi în urbanism. Măsura exterioară, interioară, măsura absolută. Scara, raport, proporții. Lumină şi culoare în spațiul arhitectural.Metode de reprezentare tridimensionale şi bidimensionale ale spațiului arhitectural. Noțiuni de estetică urbană, estetică arhitecturală.
Conținut, formă şi funcție. Teoria locuirii.
Teoria programelor de arhitectură. Condiții optime ale confortului interior față de particularitățile funcționale şi psihofiziologice ale omului: zonificare, scară modulară, flexibilitate spațială.
Interpretarea tehnică a spațiului arhitectural. Rolul materialelor de construcție în evoluția structurii spațiului arhitectural şi a anvelopei clădirii. Materiale de construcție durabile.
Relațiile dintre caracteristicile spațiale, constructive şi funcționale ale diferitelor programe de arhitectură.
Noțiuni de spațiu public urban. Tipuri de spațiu public, semi-public, spațiu privat.

BIBLIOGRAFIE PENTRU TEMATICA ȘTIINȚIFICĂ

Alexander, Christopher, *Noteson the Synthesis of Form*, Cambridge Mass, Harvard University Press, 1986
Arheim, R., *Dynamique de la forme architecturale*, Architecrure & Recherches/Pierre Mardaga 1982
Arheim, R., *Arta şi percepţia vizuzlă*, Editura Meridiane, Bucureşti , 1982
Argan, Giulio Carlo, *Arta Modernă*, Editura Meridiane, Bucureşti , 1985
Benevolo, Leonardo, *Storia della Citta*, Laterza, 1982
Blake, Pietre, *Mies van der Rohe, Architecture and Structure*, Pelikan Book 1990
Ching, Francis D.K., *Form, Space and Order*, 1996, John Willey et Sons, Inc, 27
Constantin Paul, *Culoare-Artă-Ambient*, Editura Meridiane, Bucureşti , 1979
Constantin Paul, *Arta 1900 în România*, Editura Tehnică, Bucureşti , 1988
Curinschi Vorona Gh., *Introducere în arhitectura contemporană*, Editura Tehnică, Bucureşti , 1991
Curinschi Vorona Gh., *Istoria universală a arhiteecturii*, Editura Tehnică, Bucureşti , vol. I 1979, vol. II 1982, vol. III
Damian Ascanio, *Le Corbusier*, Editura Meridiane, Bucureşti , 1969
Enache, M., Ionescu, I., *Geometrie descriptivă şi perspectivă,* Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1983
Evenson, Thomas Thus, *Archétypes in architecture,* Norvegian University Press, 1991 Focillon, H., *Viaţa formelor,* Editura Meridiane, Bucureşti, 1977
A. Gheorghiu, A., *Proporţii şi trasee geometrice în arhitectură,* Ed. Tehnică, Bucureşti, 1991 Ionescu, Grigore, *Arhitectura populară în România,* Editura Meridiane, Bucureşti, 1971 Ionescu, Grigore. *Arhitectura pe teritoriul României de-a lungul veacurilor,* Editura Academiei. Bucureşti, 1989
Ionescu, Iulius, *Perspectiva. Instrumente de proiectare,* Editura Universităţii Ion Mincu, Bucureşti, 2009
Iliu, Liana, *Oraşul grădină şi evoluţia conceptului,* Editura Universitară "Ion Mincu", Bucureşti, 2005
Iurov, C, *Arhitectura bionică,* Editura Tehnică, Bucureşti, 1985
Kurokawa, Kisho, *Architecture de la Symbiose,* Electa Moniteur, 1987
Laurian, Radu, *Probleme de estetica oraşelor,* Editura Tehnică, Bucureşti, 1965
Moughtin, Cliff, *Street and Square,* Butterworth Architecture, Oxford, 1992
Moos, Stanislau von, *I e Corbusier, l'Architecte et son mythe,* Horizons de France, 1971
Moussavi, Farshid, *The Function of Form,* Actar, Harvard University Graduate School of Design, 2009
Mumford, Lewis, *La cité é travers l'histoire,* Éditions du SEUIL, 1964
Ochinciuc, C, *Conceptul dezvoltării durabile în arhitectură. Proiectarea integrată,* Editura Universitară "Ion Mincu", Bucureşti, 2002

Panchyk, K., *Solar interiors,* Van Nostrand Reinhold Comp., 1984
Păun, Silvia, *Valoarea arhitecturii autohtone,* Ed. Per Omnes Artes, Bucureşti, 2003
Radian, H., R., *Cartea proporţiilor,* Editura Meridiane, Bucureşti, 1981
Risselada, Max, *(ed.),Raumplan versus Plan Libre- Adolf Loos/Le Corbusier,* 010 Publishers, Rotterdam, 2008
Scherr, R., *The Grid: Form andprocess in Architectural Design,* USA Books, 2001 Sitte, Camillo, *Arta construirii oraşelor,* Editura Tehnică, Bucureşti, 1992 Steele, James, *Ecological Architecture,* Thames and Hudson, 2005
Tănăsescu, A., *Geometrie descriptivă, perspectivă, axonometrie,* Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1983
Teodoru, Horia, *Perspectiva,* Ed. Meridiane, Bucureşti, 1968 Trişcu, Aurelian, *Spaţii urbanepietonale,* Arta Grafică, 1985
Vasilescu, Sorin, *Arhitectura Modernă,* Editura Universitară "Ion Mincu", Bucureşti, 1992 Voiculescu, Sanda, *Arhitectură Antică,* Editura Universitară "Ion Mincu", Bucureşti, 1986

II. DIDACTICA ARHITECTURII

Metode de transmitere şi interpretare a ansamblului de coduri ale limbajului profesional în predarea cunoştinţelor teoretice de arhitectură.
Metode de predare a programelor de arhitectură în cadrul orelor de atelier sau la materiile teoretice - formularea problemei (temă), formularea soluţiei (interpretarea datelor de temă), concretizarea soluţiei (metodologia), înţelegerea soluţiei (răspunsul optim funcţional, stilistic şi spaţial-volumetric).
Căi şi mijloace de convertire a experienţelor de percepţie şi controlul spaţiului real prin noţiuni de desen, geometrie descriptivă şi perspectivă şi de proiectare cu ajutorul calculatorului, în formarea capacităţilor conceptual - proiective ale elevilor. Metode de evaluare (aplicaţii, verificări) ale calităţii informaţiei pe care elevii şi-au însuşit-o în procesul instruirii în cultura arhitecturii.
Metode de relaţionare a domeniului arhitecturii la celelalte discipline care din aria culturii generale sau de specialitate a elevilor.

BIBLIOGRAFIE

Amabile, Teresa M., *Creativitatea ca mod de viaţă,* Ed. Ştiinţă şi Tehnică, Bucureşti, 1997; Antonesei, L., *Introducere în pedagogie. Dimensiuni axiologiceşi transdisciplinare ale educaţiei,* Ed. Polirom, Iasi, 2002; Cucoş, C, *Pedagogie,* Editura Polirom, Iaşi, 2002
Cucoş, C, *Psihopedagogie pentru examenul de definitivat şi gradele didactice,* Editura Polirom, Iaşi, 2009
Gagne, R., Briggs, S., J., *Principii de design ale instruirii,* Editura Didactică şi Pedagogică, 1977
Gagne, R., *Condiţiile învăţării,* Editura Didactică şi Pedagogică, 1975 Gagnier, Jacques, *Les lycees du futur,* L'Harmattan, 1991
Hardy,Tom (ed.), *Ari Education in a postmodern world,* Intellect Books, Bristol, 2006 Landsheere V. de, Landsheere G. de, *Definirea obiectivelor educaţiei,* Editura Didactică şi Pedagogică,Bucureşti, 1977
Meiss, Pierre von, *De la cave au toit. Temoignage D'un enseignement d'architecture,* Presses polytechniques et universitaires romandes, Lausanne, 1991
Neacşu, L, *Instruire şi învăţare,* Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1990
Nicola, I., *Tratat de pedagogie şcolară,* Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996
Piaget, J., *Biologie şi cunoaştere,* Editura Dacia, Cluj, 1971
Stan, Emil, *Pedagogie postmodernă,* Ed. Institutul European, Iaşi, 2003;
Toma, Iulian - Dalin, *Muzeul contemporan. Programe educaţionale,* Ed. Institutul European, Iaşi, 2007;
Toma, Steliana, *Curs de pedagogie,* Institutul de Construcţii, Bucureşti, 1991 **** *Teorii ale limbajului. Teorii ale învăţării,* Editura Politică, Bucureşti, 1988

NOTĂ:

Sunt obligatorii documentele şcolare reglatoare în vigoare: planuri-cadru, programe şcolare, programele pentru examenele şi evaluările naţionale şi manualele cuprinse în Catalogul manualelor şcolare, valabile în învăţământul preuniversitar în anul susţinerii examenului.

Pentru bibliografie:

Şuşală, Ion N. şi O. Bărbulerscu, *Dicţionar de Artă. Temeni de Atelier,* Ed. Sigma, Bucureşti, 1993 Prut, C-tin, *Dicţionar de Artă Modernă,* Ed. Albatros, Bucureşti, 1982

Constantin, Paul, *Mică enciclopedie de arhitectură, arte decorative şi aplicate moderne,* Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1977

Păcurariu, Dan, *Istoria Artelor - compendiu,* Ed. Victor, Bucureşti, 1999 Monda, Jean,

Arhitectura actuală. Artă necunoscută ?, Ed. Albatros, 1980

Pavel, Amelia, *Pictura românească interbelică, un capitol de artă europeană,* Ed. Meridiane, Bucureşti, 1996. (în loc de *Anii 20, de acelaşi autor)*

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

MAIȘTRI INSTRUCTORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: ASISTENȚĂ MEDICALĂ GENERALĂ

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepției, cunoaşterii, înțelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unitățile de competențe - cunoştințele, abilitățile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor ştiinței devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate instituția şcolară şi substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice.**

Au fost urmărite formarea şi structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competențele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor ştiințifice (aprox.. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodica şi aplicațiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

Conținuturile programei urmăresc sporirea flexibilității, mobilității ocupaționale şi

creşterea gradului de adaptabilitate a maiştrilor instructori la evoluția tehnică, tehnologică şi economică în domeniu.

Programa este orientată pe evaluarea calității concepției didactice şi a modalităților concrete prin care maistrul instructor pune elevii în situații de învățare eficientă, menite să conducă la formarea competențelor prevăzute în standardele de pregătire profesională. Această orientare este cu atât mai necesară în prezent, când flexibilitatea programelor şcolare solicită din partea cadrelor didactice efortul de a concepe procese şi parcursuri didactice adaptate nivelului claselor de elevi cu care lucrează şi finalităților învățământului tehnologic.

Structura arborescentă şi organizarea modulară a curriculum-ului pentru învățământul tehnologic, solicită abordarea structurală a desfăşurării procesului de învățământ.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

I. Profesiunea de asistent medical

1. locul de muncă al asistentului medical;
2. funcţii şi responsabilităţi;
3. concepte şi teorii, procesul de îngrijire.

II. Rolul asistentului medical în pregătirea, efectuarea şi asistarea examenelor clinice şi paraclinice

1. efectuarea sondajelor şi spălăturilor;
2. participarea la puncţii;
3. administrarea medicamentelor.

III. Îngrijirea pacienţilor cu afecţiuni / deficienţe ale aparatului respirator:

1. evaluarea stării generale şi a semnelor şi simptomelor specifice
2. rolul asistentului medical în pregătirea, asistarea si efectuarea investigaţiilor specifice;
3. îngrijirea pacienţilor/ clienţilor cu: astm bronşic, pneumonii, hemoptizie, tuberculoza pulmonara si insuficienta respiratorie acuta
4. intervenţii specifice: oxigenoterapie, exerciţii respiratorii, tehnici de relaxare, monitorizare.

IV. Îngrijirea pacienţilor cu afecţiuni/deficienţe ale aparatului cardiovascular (urgenţe):

1. evaluarea stării generale şi a semnelor şi simptomelor specifice
2. rolul asistentului medical în pregătirea, asistarea şi efectuarea investigaţiilor specifice;
3. îngrijirea pacienţilor/clienţilor cu: angină pectorală, infarct miocardic acut, hipertensiune arteriala, stop cardiorespirator.
4. intervenţii specifice: EKG, BLS.

V. Îngrijirea pacienţilor cu afecţiuni / deficienţe ale aparatului digestiv şi ale glandelor anexe:

1. evaluarea stării generale şi a semnelor şi simptomelor specifice
2. rolul asistentului medical în pregătirea, asistarea şi efectuarea investigaţiilor specifice;
3. îngrijirea pacienţilor/clienţilor cu ulcer gastro duodenal, colecistita acuta, colica biliara, hepatite cronice.
4. intervenţii specifice: aspiraţia gastrică, paracenteza abdominală.

VI. Îngrijirea pacienţilor cu afecţiuni / deficienţe ale aparatului renal (urgenţe):

5. evaluarea stării generale şi a semnelor şi simptomelor specifice
6. rolul asistentului medical în pregătirea, asistarea şi efectuarea investigaţiilor specifice;
7. îngrijirea pacienţilor/clienţilor cu: colica renala, retenţia acuta de urina şi insuficienţa renală acută.
8. intervenţii specifice: sondaje vezicale

VII. Îngrijirea pacienţilor cu afecţiuni chirurgicale:

9. evaluarea stării generale şi a semnelor şi simptomelor specifice
10. rolul asistentului medical în pregătirea, asistarea şi efectuarea investigaţiilor specifice;
11. îngrijirea pacienţilor/clienţilor cu: apendicita acuta, ocluziile intestinale
12. intervenţii specifice: pregătirea preoperatorie şi îngrijire postoperatorie.

COMPETENȚE SPECIFICE

1. Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice și metodice de specialitate;

2. Operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;

3. Realizarea corelațiilor intra, -inter și pluridisciplinare ale conținuturilor;
4. Proiectarea activităților de instruire practică/pregătire practică în concordanță cu cerințele curriculumului și ale tehnologiei didactice moderne;
5. Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea proiectată;

6. Organizarea și coordonarea activității de instruire/pregătire practică în atelierul tehnologic școlar și la agenții economici în scopul formării și dezvoltării competențelor specifice;

7. Selectarea și aplicarea metodelor de evaluare adecvate activității de instruire/pregătire practică;
8. Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;

9. Exploatarea utilajelor, instalațiilor și echipamentelor în condițiile respectării normelor de protecție și igiena muncii, P.S.I. și protecția mediului înconjurător;

10. Respectarea normelor de calitate pentru desfășurarea proceselor, obținerea produselor și oferirea serviciilor;

11. Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
12. Stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor din aria curriculară „Tehnologii" în învățământul preuniversitar; construirea demersului didactic pentru realizarea centrării pe elev.
2. Componentele curriculumului școlar:

   - curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module;

   - documente curriculare, Standarde de Pregătire Profesională, planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;

   - obiectivele instruirii practice și evaluării: competențe generale, competențe specifice, unități de competență, competențe;

   - proiectarea curriculumului opțional și în dezvoltare locală.

3. Stabilirea corespondențelor dintre competențele de execuție și sociale și conținuturile de instruire.

4. Metode și procedee de instruire practică:
   - Clasificarea și caracteristicile grupelor de metode specifice instruirii practice;
   - Exemplificarea aplicării metodelor specifice instruirii practice;
   - Utilizarea metodelor de instruire centrate pe elev: lucrul în echipă, învățarea prin cooperare, metoda proiectului, problematizarea, studiul de caz.

5. Mijloacele de învățământ și integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare:
   - funcțiile didactice ale mijloacelor de învățământ;
   - tipuri de mijloace de învățământ și caracteristicile lor; exemplificări.
6. Caracterizarea tipurilor de lecții specifice instruirii practice: lecția de formare și dezvoltare a competențelor de execuție, lecția de evaluare prin probă practică, lecția vizită.

7. Particularitățile mediului de instruire în atelierul școală.

8. Proiectarea demersului didactic: stabilirea lucrărilor de instruire practică în acord cu conținuturile programelor școlare, planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției.

9. Proiectarea instrumentelor de evaluare prin probe practice: formularea cerințelor, întocmirea baremului și a fișelor de observare.

10. Modalități de adaptare a instruirii practice pentru integrarea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale.
11. Integrarea abilităților cheie în activitatea de instruire practică.

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Borundel, Corneliu, Manual de medicină internă pentru cadre medii, Editura „ALL", București, 2007
2. Chiru, F., Simion, S., Marcean, C., Iancu, Elena, Urgențele Medicale, Manual sinteză pentru asistenți medicali – Vol. I, Editura „R.C.R. Print", Bucureşti 2003
3. Chiru, F. și colaboratorii. Îngrijirea omului sănătos şi a omului bolnav, Editura „CISON", Bucureşti 2001
4. Daschievici, S., Mihăilescu, M., Chirurgie. Manual pentru cadre medii, Editura „Medicală", Bucureşti, 2007
5. Marcean, C., Tratat de Nursing. Îngrijirea omului sănătos și bolnav, Editura „Medicală", Bucureşti, 2010
6. Marcean, C., Parlog, M., Fundamente de nursing, Editura „Atena", Bucureşti,1999

7. Mozes, C., Tehnica îngrijirii bolnavului. Editura „Medicala”, Bucureşti 2006
8. Titircă, L., Urgenţele medico-chirurgicale. Sinteze Editura „Medicală”, Bucureşti, 2011
9. Titirică, L., Tehnici de evaluare şi îngrijiri acordate de asistentul medical–ghid de nursing, vol. II,. Editura „Viaţa Medicală Românească”, Bucureşti, 2005
10. Titirică, L., Manual de îngrijiri speciale acordate pacienţilor de asistenţii medicali – Editura Viaţa Medicală Românească, Bucureşti, 2008.
11. xxx Standardul de Pregătire Profesională și Curriculum pentru Calificarea Asistent medical generalist – Anexa nr. 1 la OMECT nr., 2713/29.11.2007

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2006
20. Petty G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura Atelier Didactic, Bucureşti, 2007
21. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2000
22. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, Bucureşti,1999
23. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
24. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
25. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN: BIOLOGIE

2015

1. NOTA DE PREZENTARE

Biologia reprezintă o disciplină de sine stătătoare, care aparţine ariei curriculare „Matematică şi Ştiinţe ale Naturii”. Studiul biologiei în învăţământul preuniversitar vizează:
• receptarea informaţiilor despre lumea vie;
• explorarea sistemelor biologice;
• utilizarea şi construirea de modele şi algoritmi în scopul demonstrării principiilor lumii vii;
• comunicarea orală şi scrisă utilizând corect terminologia specifică biologiei;
• transferarea şi integrarea cunostinţelor şi a metodelor de lucru specifice biologiei în contexte noi.

Prezenta programă se adresează absolvenţilor învăţământului superior de specialitate care doresc să participe la examenul naţional de definitivare în învăţământ.
Competenţele şi conţinuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităţilor didactice şi cu profilul absolventului de învăţământ superior, care urmează să fie încadrat în învăţământul preuniversitar.
Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaţionalizează profilul absolventului de învăţământ superior, urmărind:
• cunoaşterea conţinuturilor stiinţifice fundamentale şi a tendinţelor în evoluţia biologiei, a metodicii disciplinei, precum şi a didacticii generale;
• aplicarea, în activitatea didactică, a noilor direcţii ale biologiei, ale didacticii generale şi ale metodicii predării-învăţării biologiei;
• probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice pentru disciplina biologie;
• demonstrarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare necesare realizării actului educaţional.

2. COMPETENŢE SPECIFICE

Programa de examen defineşte un număr de competenţe pe care cadrul didactic trebuie să le dovedească în procesul de predare-învăţare-evaluare la disciplina biologie. Aceste competenţe se dezvoltă pe tot parcursul activităţii profesionale, printr-un efort conştient.

Competenţele vizate, care vor fi evaluate prin examenul naţional de definitivare în învăţământ, sunt următoarele:
• aplicarea principiilor didacticii generale şi de specialitate;
• utilizarea conţinuturilor ştiinţifice ale disciplinelor biologice;
• aplicarea cunostinţelor de metodica predării disciplinei;
• utilizarea corectă a documentelor şcolare reglatoare;
• construirea demersurilor didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la conţinuturi şi la competenţele specifice;
• proiectarea şi realizarea demersului didactic trans-, inter- şi multidisciplinar;
• proiectarea şi realizarea evaluării competenţelor dobândite de elevi;
• adecvarea procesului instructiv-educativ la particularităţile de vârstă şi individuale ale elevilor;
• construirea unui climat educativ interactiv, de cooperare, stimulativ, cu scopul creşterii eficienţei activităţilor didactice.

3. TEMATICA ŞTIINŢIFICĂ

I. Sistematică

1. Virusurile: caracterizare generală, clasificare, multiplicare. Viroze la plante, la animale şi om: gripa, rubeola, rujeola, oreionul, SIDA, herpesul, turbarea, cancerul de col uterin, mozaicul tutunului - caracteristici, căi de transmitere şi măsuri de prevenire.
2. Regnurile Monera, Protista, Fungi, Plante, Animale: clasificare şi caracterizare generală (mediul şi modul de viaţă, morfologia, tipul de locomoţie, nutriţia, respiraţia, importanţă şi exemple reprezentative, legături filogenetice).

II. Citologie

1. **Celula procariotă şi celula eucariotă:** structură, ultrastructură, rolul componentelor celulare.
2. **Diviziunea celulară**: diviziunea cariochinetică – mitoza, meioza.

III. Histologie -Ţesuturile vegetale şi animale: clasificare, structură, funcţii.

IV. Biologie vegetală şi animală

1. Funcţii de relaţie:

- **Sistemul nervos central** la vertebrate: componente, localizare, structură şi funcţii; elemente de patologie la om.
- **Organele de simţ** la vertebrate
- **Glandele endocrine** la om: localizare, hormoni şi efectele lor, mecanisme de reglare, disfuncţii endocrine.

2. Funcţii de nutriţie:

- **Nutriţia autotrofă:**
- caracterizare generală;
- fotosinteza la plante: ecuaţia chimică și etapele fotosintezei (caracterizare generală - fără reacţiile corespunzătoare fotosistemelor I şi II, fără mecanismul fosforilării oxidative, fără reacţiile ciclului Calvin), adaptări ale frunzei la funcția de fotosinteză, metode de evidențiere a fotosintezei, factorii interni şi externi care influenţează fotosinteza, importanța fotosintezei;
- chemosinteza: caracterizare generală, organisme chemoautotrofe (exemple, ecuaţia procesului de chemosinteză, mediul de viaţă, importanţă).
- **Nutriţia heterotrofă**: caracterizare generală, nutriţia saprofită, nutriţia parazită, organisme heterotrofe - exemple și caracteristici.
- **Respiraţia aerobă**: ecuaţia chimică;
- respiraţia aerobă la plante (factorii interni şi externi care o influenţează, metodele de evidențiere a respirației aerobe, aplicaţii practice);
- sistemul respirator la vertebrate (anatomie şi fiziologie).

- **Respiraţia anaerobă**: ecuaţie chimică; tipuri de fermentaţii (caracteristici, ecuaţie, exemple de organisme, importanţă).

- **Circulaţia la plante**: absorbţia apei de către rădăcină (adaptări structurale ale rădăcinii pentru funcţia de absorbţie, mecanismul absorbţiei şi conducerii apei la nivelul rădăcinii); seva brută şi seva elaborată (compoziție, mecanismele de conducere, sensul, viteza şi factorii care influenţează circulaţia).

- **Mediul intern**: sângele la vertebrate (plasma - compoziţia chimică şi rol; elementele figurate - particularităţi structurale şi rol); funcțiile sângelui.

- **Circulaţia sângelui la vertebrate**: sistemul circulator şi circulaţia la clasele de vertebrate; proprietăţile miocardului, revoluţia cardiacă și boli ale sistemului circulator la om.

- **Excreţia la plante**: transpiraţia şi gutaţia.

- **Sistemul excretor și excreţia la vertebrate**

3. Funcţia de reproducere:

- **Organele reproducătoare şi reproducerea** la gimnosperme şi angiosperme;
- **Sistemul reproducător și reproducerea** la om. Boli cu transmitere sexuală.

V. Genetică şi Ecologie

1. Organizarea genomului la procariote şi eucariote

2. Cariotipul uman normal şi patologic

3. Legile mendeliene ale eredităţii

4. Organizarea sistemică a lumii vii. Niveluri de organizare a lumii vii: nivelul celular, nivelul individual, nivelul populaţional, ecosistemul – caracterizare generală.

4. BIBLIOGRAFIE PENTRU TEMATICA ŞTIINŢIFICĂ

***Manualele şcolare alternative, conform Catalogului manualelor şcolare valabile în învăţământul preuniversitar (lista la adresa: www.edu.ro)

1. Andrei, M.. *Anatomia plantelor*, E.D.P., Bucureşti, 1978
2. Barna, A., Pop, I., *Suporturi pentru pregătirea examenului de definitivare în învăţământ*, Editura Albastră, Cluj-Napoca, 2002
3. Boldor, O., Trifu, M., Răianu O., *Fiziologia plantelor*, EDP, Bucureşti, 1981
4. Botnariuc, N., Vădineanu, A., *Ecologie*, Editura Didactică si Pedagogică, Bucuresti,1982
5. Botnariuc, N., *Evoluţia sistemelor biologice de nivel supraindividual*, Editura Universităţii din Bucureşti, 1999

6. Ceuca, T.,Valenciu, N., Popescu, A. - *Zoologia vertebratelor*, EDP, Bucureşti, 1983
7. Costache, M., Dinischiotu, A., *Biochimie generală*: Acizi nucleici: Structură si organizare. Vol. II., Editura Ars Docendi, 2004
8. Coman, N., *Genetică I-II*, Editura UBB, Cluj-Napoca, 1996
9. Coman,N., Dordea,M., *Ecologie umană*, Casa Cărţii de Stiinţe, Cluj-Napoca, 2005
10. Coste, I., *Morfologia si anatomia plantelor*, LITO USAMVB Timişoara, 2000.
11. Crişan, A., *Zoologia nevertebratelor*, Editura presa Universitară Clujană, 2004
12. Cruce, M., *Biologie celulară şi moleculară*, Editura Aius Craiova, Colecţia Hipocrate, 2000
13. Deliu, C., *Morfologia şi anatomia plantelor (vol.I-II.),* curs litografiat, Cluj-Napoca, 2003
14. Deliu, C., *Morfologia şi anatomia plantelor*, Editura Presa Universitară Clujeană, 1999
15. Dinischiotu, A., Costache, M., *Biochimie generală*: Proteine. Glucide. Lipide. Vol. I., Ed. Ars Docendi, 2004
16. Dinu, D., *Enzimologie*. Partea I., Editura Ars Docendi, 2003
17. Dumitru, I.F., *Biochimie,* Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti 1980
18. Flonta, L., Marcu-Lapadat, M., Ristoiu, V., *Noţiuni de anatomie şi fiziologie*, Editura Universităţii din Bucuresti, 2007
19. Gavrilă, L., *Genetică I-II*, Editura Universităţii Bucureşti, 1986, 1987
20. Gavrilă,L. (sub redacţia), *Genomica vol I, II*, Editura Enciclopedică, Bucuresti, 2003
21. Grinţescu, I., Andrei, M., Rădulescu-Mitroiu, N., *Botanică*, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1985
22. Grinţescu, I., *Botanică* (ed. II) Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1985
23. Hefco, V. P., *Fiziologia animalelor şi a omului*, EDP, Bucureşti, 1997
24. Herlea, H., *Microbiologie generală*, Editura Universităţii din Bucureşti, 1998
25. Lazăr, V., Chifiriuc, C., Cernat, R., Bulai, D., Stewart-Tull, D., *Imunobiologie*, Editura Universităţii din Bucureşti, 2006
26. Lazăr,V., *Microbiologie medicală*, Editura Universităţii din Bucureşti, 2001, 2007
27. Manolache, V., Zărnescu, O., *Citologie, histologie animală*, Editura Universităţii Bucureşti, 1993
28. Marcu-Lapadat, M., *Anatomia omului*, Editura Universităţii din Bucuresti, 2005
29. Mişcalencu, D., Mailat, F., *Anatomia comparată a vertebratelor*, EDP, Bucureşti, 1982
30. Naela, C., Niţă, M., Ivănescu, L., (coord. C. Toma) – *Citologie vegetală*, Editura Universităţii Iaşi, 2000
31. Pârvu, M., *Botanică sistematică*, Editura Gloria, Cluj-Napoca, 2003

32. Polescu, L., Atanasiu, L., *Fotosinteza sau cum transformă plantele lumina soarelui,* Editura Albatros, 1988
33. Pop, I.,Lungu, L., Hodişan, I., Cristurean, I., Mititelu, D., Mihai, Gh.- *Botanică sistematică*, EDP, Bucureşti, 1983
34. Raicu, P., *Genetica generală şi umană*, Editura Humanitas, Bucureşti, 1997
35. Sandu,D., Pasca, C., Kiss, E., *Anatomia şi igiena omului*, curs litografiat, Cluj-Napoca, 1999
36. Sălăgeanu, N., Atanasiu, L., *Fotosinteza*, Editura Academiei RSR, 1981
37. Sârbu, A., *Biologie vegetală*, Editura Universităţii din Bucureşti, 1999
38. Strungaru, Gr., Pop, M., Hefco V., *Fiziologie animală,* EDP, Bucureşti, 1983
39. Şerbănescu-Jitariu, G., Toma, C., *Morfologia şi anatomia plantelor*, EDP, Bucureşti, 1980
40. Tănase,C., *Botanică*, Ministerul Educaţiei şi Cercetării, 2005.
41. Toma,C., Gostin, I., *Histologie vegetală*, Editura Junimea, Iaşi, 2000.
42. Toma, C., Niţă,M., *Celula vegetală*, Editura Universităţii. "Al. I. Cuza" Iaşi, 1997
43. Toma, C., Niţă, M., *Celula vegetală*, Editura Universităţii „Al. I. Cuza", Iaşi, 1995
44. Voica, C., *Fiziologie vegetală*, Editura Universităţii Bucureşti, 1982, 1983
45. Zachiu, M., Solomon, L., Năstăsescu, M., Suciu, M., Pisică, C., Tomescu, N.- *Zoologia nevertebratelor*, EDP, Bucureşti, 1983
46. Zamfirache,M-M., *Fiziologie vegetală* (note de curs). Editura Universităţii "Al. I. Cuza", Iaşi, 2001**.**
47. Zarnea, Gh., *Tratat de microbiologie* vol. IV, Editura Academiei Române, 1990
48. Zarnea,G.., Mihăescu, Gr., *Virologie generală*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996.

5. TEMATICA PENTRU DIDACTICA DISCIPLINEI

I. Proiectarea, organizarea şi desfăşurarea activităţii didactice la biologie

1. Componentele curriculumului şcolar: plan-cadru (trunchi comun, curriculum diferenţiat, curriculum la decizia şcolii), programă şcolară, programe pentru examenele şi evaluările naţionale, manuale şcolare şi utilizarea acestor componente în realizarea activităţii didactice.
2. Planificarea calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, tipuri de lecţii, proiectul de lecţie.
3. Abordarea intra-, inter- şi transdisciplinară a conţinuturilor la lecţiile de biologie

II. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învăţare-evaluare la biologie

1. Metode didactice utilizate în predarea biologiei
2. Forme de organizare a activităţii didactice
3. Mijloace de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare - învăţare – evaluare

III. Evaluarea randamentului şcolar în concordanţă cu obiectivele curriculare

1. Evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: obiective, caracterizare, funcţii, tipologie.
2. Metode/Instrumente clasice şi moderne de evaluare
3. Tipuri de itemi - caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, avantaje şi dezavantaje, modalităţi de evaluare şi de notare; elaborarea probelor de evaluare.

6. BIBLIOGRAFIE PENTRU METODICA PREDĂRII BIOLOGIEI

***Ghid metodologic, Aria curriculară matematică şi ştiinţe* - liceu, MEC, CNC, Editura Aramis Print, Bucureşti, 2002

***Ghid metodologic de aplicare a programei de biologie* - învăţământ obligatoriu, MEC, CNC, Editura Aramis Print, Bucureşti, 2002

***Ghid de evaluare şi examinare - biologie,* SNEE, Editura Aramis, Bucureşti, 2001

***Ghid metodologic de evaluare la biologie*" – MEC , CNC, Ed Aramis Bucureşti , 2001

***Planurile-cadru şi programele şcolare în vigoare* (lista la adresa www.edu.ro)

1. Ardelean, A., Marcu, V., Marinescu, M., Botea M., *Introducere în didactica Biologiei*, "Vasile Goldiş" University Press 2003.
2. Barna, A., Pop, I., *Suporturi pentru pregătirea examenului de definitivare în învăţământ,* Editura Albastră, Cluj-Napoca, 2002
3. Barna, A. şi colab., *Metodica predării biologiei în gimnaziu*, EDP Bucureşti 1998
4. Ciurchea, M., Ciolac-Russu, A., Iordache, I., *Metodica predării stiinţelor biologice*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti 1983
5. Costică, N., *Metodica predării biologiei*, Editura Graphys, Iaşi, 2008
6. Cucoş, *C., Pedagogie generală,* Editura Polirom, Iaşi, 2000
7. Cucoş, C., *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare şi grade didactice*: Curs elaborat în tehnologia învăţământului deschis la distanţă. coord. Cucoş. C, Iaşi , Polirom 1998
8. Cucoş, C., *Teoria şi metodologia evaluării*, Editura Polirom, Bucureşti, 2008
9. Ion, I., Leu, U., M., *Metodica predării-învăţării biologiei,* Editura Corson, Iaşi, 2004
10. Ionescu, M., *Demersuri creative în predare şi învăţare,* Editura PUC, Cluj, 2000

11. Iordache, I., Ulpia Maria, Leu, *Metodica predării – învăţării biologiei*, Editura Universităţii Al. I Cuza, Iaşi, 2001

12. Iordache, I., *Metodica predării-învăţării biologiei*, Editura Corson, Iaşi, 2000.

13. Iordache, I., Leu, U. M., Constantin, I., *Metodica predării – învăţării biologiei*, Editura Solaris, Iaşi, 2004

14. Oprea, C., L., *Strategii didactice interactive*, EDP, Bucureşti, 2007

15. Radu, I.,T., *Evaluarea în procesul didactic*, ediţia a IV-a, EDP, Bucureşti, 2008

16. Todor, V. şi colab., *Metodica predării biologiei în gimnaziu*, ediţia a II-a Editura Didactică si Pedagogică, Bucureşti 1982

17. Stoica, A., *Evaluarea progresului şcolar. De la teorie la practică,* Editura Humanitas Educaţional, Bucureşti, 2003

18. Stoica, A. (coord.), *Evaluarea curentă şi examenele*, Editura ProGnosis, Bucureşti, 2001

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN: CHIMIE

2015

A. Notă de prezentare

Prezenta programă se adresează profesorilor care susţin examenul naţional de definitivare în învăţământul preuniversitar în specializarea *chimie*. Programa se adresează absolvenţilor cu diplomă de licenţă/ master care pot fi încadraţi ca profesori de chimie, atât în învăţământul gimnazial cât şi în cel liceal, conform *Centralizatorului privind disciplinele de învăţământ*, *domeniile, specializările valabile pentru încadrarea personalului didactic din învăţământul preuniversitar*.

Aspectele fundamentale vizate sunt în concordanţă cu profilul absolventului de învăţământ superior:

- cunoaşterea conţinuturilor ştiinţifice fundamentale şi a conexiunilor pe care disciplina le are cu alte discipline studiate în învăţământul preuniversitar;
- aplicarea noilor direcţii ale didacticii generale, respectiv ale didacticii predării chimiei;
- probarea competenţelor de proiectare, realizare, evaluare şi autoevaluare a activităţii didactice;
- demonstrarea competenţelor de comunicare în limbaj general şi în limbaj specific chimiei;
- probarea competenţelor de relaţionare necesare realizării actului educaţional.

Programa pentru examen conţine:

- teme de specialitate: chimie generală, chimie-fizică, chimie anorganică şi chimie organică;
- teme de didactica disciplinei.

Tematica de specialitate cuprinde teme din programa învăţământului universitar deoarece se pleacă de la premisa că profesorul din învăţământul preuniversitar trebuie să demonstreze o cunoaştere mai vastă decât cea referitoare la conţinuturile programelor şcolare.

Prin tematica programei se urmăreşte evaluarea competenţelor de specialitate şi metodice ale candidaţilor.

B. Competenţele cadrului didactic de specialitate

Într-o formulare sintetică, aceste competenţe sunt:

- cunoaşterea conţinuturilor ştiinţifice ale disciplinei, cunoştinţe de metodica disciplinei;
- cunoaşterea şi utilizarea principalelor documente şcolare reglatoare: planuri-cadru, programe şcolare, programe pentru examene naţionale;
- capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la conţinuturi;
- capacitatea de proiectare şi realizare a dezvoltărilor curriculare intra- şi interdisciplinare;
- capacitatea de proiectare şi realizare a evaluării competenţelor dobândite de elevi;
- capacitatea de a adecva demersurile didactice la particularităţile de vârstă ale colectivului de elevi;
- capacitatea de a construi un climat educativ stimulativ şi eficient.

C. Tematica pentru disciplina de specialitate

I. NOŢIUNI DE CHIMIE GENERALĂ ŞI CHIMIE-FIZICĂ

1. Legile chimiei.
- 1.1 Legea conservării masei.
- 1.2 Legea proporţiilor definite.
- 1.3 Legea proporţiilor multiple.
- 1.4 Legea lui Avogadro.

2. Structura atomului.
- 2.1 Modele atomice.
  - 2.1.1 Numere cuantice.
- 2.2 Modelul atomic în mecanica cuantică.
  - 2.2.1 Orbitali atomici.
- 2.3 Configuraţia electronică a elementelor.
  - 2.3.1 Principii pe care se bazează completarea orbitalilor atomici cu electroni.
  - 2.3.2 Ocuparea cu electroni a orbitalilor atomici.
  - 2.3.3 Clasificarea periodică a elementelor şi configuraţia lor electronică. Periodicitatea proprietăţilor elementelor.
- 2.4 Structura nucleului atomic.
  - 2.4.1 Particule elementare. Forţe nucleare.
  - 2.4.2 Energia de legătură a nucleelor. Obţinerea energiei nucleare.
  - 2.4.3. Izotopi. Utilizările izotopilor.

3. Legături chimice.
- 3.1 Legătura ionică. Corelaţia dintre tipul legăturii şi proprietăţile substanţelor.
- 3.2 Legătura covalentă. Corelaţia dintre tipul legăturii şi proprietăţile substanţelor.
  - 3.2.1 Legătura covalentă nepolară.
  - 3.2.2 Legătura covalentă polară.
- 3.3 Legătura covalent-coordinativă.
- 3.4.Teoriile mecanic-cuantice ale legăturii covalente.
  - 3.4.1 Teoria legăturii de valenţă.

3.4.2 Teoria orbitalilor moleculari.
3.4.3 Legături σ (sigma) şi legături π (pi).
3.4.4 Hibridizarea orbitalilor atomici: *sp, sp²*, *sp³*, *sp³d*, *sp³d²*. Legături chimice prin orbitali hibrizi.
3.5 Legătura metalică. Corelaţia dintre tipul legăturii şi proprietăţile metalelor.
3.6 Interacţiuni intermoleculare.
3.6.1 Interacţiuni prin forţe van der Waals.
3.6.2 Interacţiuni electrostatice, dipol-dipol.
3.6.3 Interacţiuni prin efecte inductive.
3.6.4 Interacţiuni prin forţe de dispersie.
3.6.5 Raze van der Waals.
3.7 Interacţiuni prin forţe intermoleculare specifice – legături de hidrogen.
3.8 Corelaţia dintre tipul legăturii şi proprietăţile substanţelor.

4. Starea cristalină a materiei.
4.1 Reţele ionice: reţeaua clorurii de sodiu.
4.2 Reţele atomice: reţeaua diamantului. Corelaţia dintre tipul reţelei şi proprietăţile diamantului.
4.3 Reţele metalice: reţeaua hexagonală compactă, reţeaua cubică compactă, reţeaua cubică centrată intern.
4.4 Reţele moleculare: reţeaua grafitului. Corelaţia dintre tipul reţelei şi proprietăţile grafitului.

5. Substanţe pure şi amestecuri.
5.1 Dizolvarea şi fenomenele care au loc în procesul de dizolvare. Factorii care influenţează dizolvarea.
5.2 Solubilitatea substanţelor solide, lichide, gazoase. Factorii care influenţează solubilitatea substanţelor. Cristalohidraţi.
5.3 Soluţii. Soluţii gazoase, soluţii lichide şi soluţii solide (aliaje omogene).
5.4 Concentraţia soluţiilor.
5.4.1 Concentraţia procentuală de masă.
5.4.2 Concentraţia molară (molaritatea soluţiilor).
5.4.3 Concentraţia normală (normalitatea soluţiilor).
5.4.4 Fracţia molară.
5.4.5 Clasificarea soluţiilor după diferite criterii.
5.5 Metode de separare a substanţelor din amestecuri. Procedee de purificare.
5.6 Soluţii gazoase. Legile gazelor şi legile amestecurilor ideale.

6. Noţiuni de termodinamică chimică şi de termochimie.
6.1 Sistem termodinamic.
6.2 Starea termodinamică. Funcţii de stare. Caracteristicile unei funcţii de stare.
6.3 Principiul I al termodinamicii.
6.3.1 Energia internă.
6.3.2 Entalpia (*H*).
6.3.3 Expresia matematică a principiului I.
6.4 Principiul al II-lea al termodinamicii.
6.4.1 Entropia (*S*).
6.4.2 Potenţiale termodinamice.
6.4.3 Energia liberă Gibbs. Variaţia energiei libere în reacţiile chimice. Sensul de evoluţie a reacţiilor chimice.
6.5 Termochimia proceselor de reacţie.
6.5.1 Căldura de reacţie.
6.5.2 Legile termochimiei: legea Lavoisier-Laplace, legea lui Hess.
6.5.3 Termochimia transformărilor de fază.

7. Echilibrul chimic Echilibre în sisteme omogene gazoase şi lichide.
7.1 Legea acţiunii maselor Guldberg-Waage.
7.2 Determinarea şi calculul constantei de echilibru: K_c, K_p şi K_x.
7.3 Determinarea şi calculul compoziţiei la echilibru.
7.4 Deplasarea echilibrului chimic. Principiul Le Châtelier-Braun.

8. Noţiuni de cinetică chimică.
8.1 Viteza de reacţie. Legea de viteză.
8.2 Factorii care influenţează viteza de reacţie: concentraţiile reactanţilor, temperatura, prezenţa catalizatorilor.
8.3 Clasificarea reacţiilor din punct de vedere cinetic.

9. Tipuri de reacţii chimice.
9.1 Reacţii care au loc cu schimb de protoni. Reacţia de neutralizare.
9.1.1 Disociaţia electrolitică. Autoprotoliza apei.
9.1.2 Electroliţi tari şi electroliţi slabi.
9.1.3 Acizi şi baze. Teorii ale acizilor şi bazelor. Tăria acizilor şi a bazelor. Constante de aciditate şi bazicitate.
9.1.4 Concentraţia ionilor de hidrogen, *p*H-ul şi scara de *p*H. Produsul ionic al apei. Influenţa *p*H-ului în diferite procese biologice.

9.1.5 Hidroliza sărurilor.
9.1.6 Calculul concentraţiei ionilor de hidrogen şi a *p*H-ului în soluţii de acizi, baze şi săruri, pK_a, pK_b.
9.1.7 Titrări acido-bazice. Curbe de titrare.
9.2 Reacţii care au loc cu schimb de electroni (redox).
9.2.1 Număr de oxidare.
9.2.2 Stabilirea coeficienţilor unei reacţii redox.
9.3 Reacţii cu formare de precipitate. Solubilitate. Produs de solubilitate.
9.4 Reacţii cu formare de combinaţii complexe.
9.4.1 Nomenclatura combinaţiilor complexe.
9.4.2 Numărul de coordinare şi geometria compuşilor coordinativi.
9.4.3 Tipuri de liganzi. Izomerie.
9.4.4 Constante de stabilitate.
9.5 Reacţii electrochimice.
9. 5.1 Electrod. Pilă electrochimică.
9. 5.2 Semnificaţia potenţialului de electrod şi a tensiunii electromotoare. Ecuaţia lui Nernst.
9.5.3 Potenţiale standard de reducere. Calculul tensiunii electromotoare.
9.5.4 Electroliza. Legile electrolizei.
9.5.5 Pilele electrochimice utilizate în tehnică. Aplicaţii ale electrolizei.
9.5.6 Coroziunea electrochimică.

II. NOŢIUNI DE CHIMIE ANORGANICĂ

1. Metode generale de obţinere a nemetalelor.
2. Proprietăţi fizice şi chimice generale ale nemetalelor.
3. Carbonul.
3.1 Stare naturală. Alotropie. Structură.
3.2 Proprietăţi fizice.
3.3 Proprietăţi chimice.
3.4 Utilizări.
3.5 Compuşi ai carbonului cu oxigenul: stare naturală, structură, metode de obţinere, proprietăţi fizice şi chimice, utilizări. Acţiune biologică.
4. Azotul.
4.1 Stare naturală.
4.2 Structură.
4.3 Proprietăţi fizice.
4.4 Proprietăţi chimice.
4.5 Utilizări.
4.6 Oxizii azotului: structură, metode de obţinere, proprietăţi fizice şi chimice, utilizări.
4.7 Amoniacul: structură, metode de obţinere, proprietăţi fizice şi chimice, utilizări. Săruri de amoniu.
5. Oxigenul.
5.1 Stare naturală. Alotropie. Structură.
5.2 Proprietăţi fizice.
5.3 Proprietăţi chimice.
5.4 Utilizări.
6. Sulful.
6.1 Stare naturală.
6.2 Structură.
6.3 Proprietăţi fizice.
6.4 Proprietăţi chimice.
6.5 Utilizări.
6.6 Oxizii sulfului: structură, metode de obţinere, proprietăţi fizice şi chimice, utilizări.
6.7 Acidul sulfuric: structură, metode de obţinere, proprietăţi fizice şi chimice, utilizări.
7. Halogenii.
7.1 Structură.
7.2 Stare naturală.
7.3 Metode de obţinere.
7.4 Proprietăţi fizice.
7.5 Proprietăţi chimice.
7.6 Utilizări.
7.7 Hidracizi halogenaţi: structură, metode de obţinere, proprietăţi fizice şi chimice, utilizări.
7.8. Halogenuri: stare naturală, structură, metode de obţinere, proprietăţi fizice şi chimice, utilizări.
7.9 Oxoacizii clorului: structură, metode de obţinere, proprietăţi fizice şi chimice, utilizări.
8. Metode generale de obţinere a metalelor.
9. Proprietăţi fizice şi chimice generale ale metalelor.

10. Aluminiul.
- 10.1 Stare naturală.
- 10.2 Metode de obţinere.
- 10.3 Proprietăţi fizice.
- 10.4 Proprietăţi chimice.
- 10.5 Utilizări. Aliaje.
- 10.6 Compuşi ai aluminiului-hidroxidul de aluminiu şi clorura de aluminiu: metode de obţinere, proprietăţi fizice şi chimice, utilizări.

11. Fierul.
- 11.1 Stare naturală.
- 11.2 Metode de obţinere.
- 11.3 Proprietăţi fizice.
- 11.4 Proprietăţi chimice.
- 11.5 Utilizări. Aliaje.

12. Cuprul.
- 12.1 Stare naturală.
- 12.2 Metode de obţinere.
- 12.3 Proprietăţi fizice.
- 12.4 Proprietăţi chimice.
- 12.5 Utilizări.

13. Coroziunea chimică.

14. Poluarea aerului, apei şi solului cu agenţi anorganici.

D. Bibliografie pentru chimie generală, chimie-fizică şi chimie anorganică

1. Atkins W. P., *Exerciţii şi probleme rezolvate de chimie fizică*, Editura Tehnică, Bucureşti, 2008.
2. Atkins W. P., J. D. Paula, *Chimie fizică*, Editura Agir, Bucureşti, 2005.
3. Brezeanu M., Cristurean E., Antoniu A., Marinescu D., Andruh M., *Chimia metalelor*, Editura Academiei Române, Bucureşti, 1990.
4. Gănescu I. (coord.), *Chimie pentru definitivat*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1989
5. Guran C., Bicher M., Berger D., *Introducere în chimia anorganică, Probleme fundamentale*, Editura Tehnică, Bucureşti, 1997.
6. Haiduc I. (coordonator), *Chimia anorganică pentru perfecţionarea profesorilor,* Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1983.
7. Murgulescu I. G., Vîlcu R., *Introducere în chimie fizică*, *vol. 3, Termodinamica chimică,* Editura Academiei*,* Bucureşti, 1982.
8. Neniţescu C. D*., Chimie generală*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1979.
9. Niac G., Naşcu H., *Chimia ecologică,* Editura Dacia, Cluj, 1998.
10. Oancea D., Podină C., Oancea A.M., *Chimie. Principii şi aplicaţii,* Editura All Educaţional, Bucureşti, 1998.
11. Shriver D. T., Atkins P. W., Langford C. H., *Tratat de chimie anorganică*, Editura Tehnică, Bucureşti, 1996.
12. Vlădescu L., *Echilibre omogene în chimia analitică,* Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2003.

III. NOŢIUNI DE CHIMIE ORGANICĂ

1. Analiza compuşilor organici. Analiza elementală calitativă şi cantitativă.

2. Legături chimice în compuşii organici.

3. Structura compuşilor organici. Calculul compoziţiei procentuale a unei substanţe.
- 3.1 Formule brute, moleculare şi de structură.

4. Izomeria compuşilor organici.
- 4.1 Izomeria de constituţie.
  - 4.1.1 Izomeria de catenă.
  - 4.1.2 Izomeria de poziţie.
  - 4.1.3 Izomeria de valenţă.
  - 4.1.4 Izomeria de funcţiune (inclusiv tautomeria).
- 4.2 Stereoizomeria.
  - 4.2.1 Enantiomeria.
  - 4.2.2 Diastereoizomeria: izomeria conformaţională, izomeria geometrică, izomeria compuşilor cu unul sau mai multe centre de chiralitate.

5. Hidrocarburi saturate aciclice: structură, nomenclatură, izomerie, proprietăţi fizice şi chimice, utilizări. Chimizarea metanului.

6. Hidrocarburi nesaturate cu dublă legătură: structură, nomenclatură, izomerie, obţinere, proprietăţi fizice şi chimice, utilizări .

7. Hidrocarburi nesaturate cu două duble legături: structură, nomenclatură, clasificare, obţinere, proprietăţi fizice şi chimice, utilizări.

8. Compuşi organici macromoleculari obţinuţi prin polimerizare şi copolimerizare.
9. Hidrocarburi nesaturate cu triplă legătură: structură, nomenclatură, proprietăţi fizice şi chimice, utilizări.
10. Arene mononucleare şi polinucleare: caracter aromatic, condiţii de aromaticitate, obţinere, proprietăţi fizice şi chimice, utilizări. Acţiune biologică.
11. Combustibili: metanul, petrolul, cărbunii. Chimizarea petrolului.
12. Compuşi halogenaţi: nomenclatură, clasificare, obţinere, proprietăţi fizice şi chimice, utilizări.
13. Compuşi hidroxilici (alcooli şi fenoli): structură, clasificare, nomenclatură, izomerie, obţinere, proprietăţi fizice şi chimice, utilizări.
14. Amine: structură, nomenclatură, clasificare, obţinere, proprietăţi fizice şi chimice, utilizări.
15. Compuşi carbonilici: structură, clasificare, nomenclatură, izomerie, obţinere, proprietăţi fizice şi chimice, utilizări.
16. Acizi carboxilici: structură, nomenclatură, clasificare, izomerie, proprietăţi fizice şi chimice, utilizări.
17. Derivaţi funcţionali ai acizilor carboxilici (esteri, cloruri acide, anhidride acide, amide şi nitrili): structură, nomenclatură, izomerie, proprietăţi fizice şi chimice, utilizări.
18. Săpunuri şi detergenţi: structură, clasificarea detergenţilor, acţiune de spălare. Acţiunea acestora asupra mediului.
19. Grăsimi. Proprietăţi fizice şi chimice, utilizări. Importanţă biologică.
20. Aminoacizi: structură, nomenclatură, proprietăţi fizice şi chimice, reacţii de identificare, acţiune şi importanţă biologică.
21. Peptide şi proteine. Structura proteinelor. Hidroliza proteinelor. Denaturarea proteinelor. Importanţa biologică a proteinelor.
22. Zaharide.

22.1 Monozaharide (pentoze şi hexoze): stare naturală, structură, proprietăţi fizice şi chimice, utilizări.

22.2 Dizaharide (zaharoza, amiloza, celobioza): stare naturală, structură, proprietăţi fizice şi chimice, utilizări.

22.3 Polizaharide (amidonul, celuloza şi glicogenul): stare naturală, proprietăţi fizice şi chimice, utilizări.

23. Fibre naturale, artificiale şi sintetice: materie primă, comparaţii, higroscopicitate, utilizări.
24. Coloranţi: structură, obţinere, proprietăţi, utilizări.
25. Medicamente: sulfamide, antibiotice, aspirina – acţiune asupra organismului uman.
26. Vitamine: clasificare, rol fiziologic, avitaminoze.

E. Bibliografie pentru chimie organică

1. Avram M., *Chimie Organică (vol. I şi II),* Editura Academiei, Bucureşti, 1983/ Editura Zecasin, Bucureşti, 1994.
2. Cercasov C., Baciu I., Ciobanu A., Nicolae A., Popa E., Zăvoianu D., Popovici D., *Chimie organică pentru perfecţionarea profesorilor (vol. I şi II),* Editura Universităţii, Bucureşti, 2001- 2002.
3. Hendrickson J., Cram D., Hammond G., *Chimie organică,* Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1976.
4. Neniţescu C. D., *Chimie organică (vol.I, II),* Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1980.
5. Roşca S., *Introducere în chimia organică. Bazele teoretice ale chimiei organice,* Editura Fast - Print, Bucureşti, 1997.
6. Schiketanz I., Badea F., *Chimia organică prin probleme,* Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1989.

F. Tematica pentru didactica disciplinei de specialitate

I. Proiectarea, organizarea şi desfăşurarea activităţii didactice

1. Componentele curriculumului naţional: planuri-cadru (trunchi comun, curriculum diferenţiat, curriculum la decizia şcolii, curriculum în dezvoltare locală), programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare; alţi termeni de referinţă ai curriculumului naţional: arii curriculare, discipline, module, standarde curriculare.
2. Proiectarea curriculumului la decizia şcolii de tipul: aprofundare/ extindere/ opţional ca disciplină nouă şi a curriculumului în dezvoltare locală.
3. Competenţele predării-învăţării-evaluării la disciplina chimie. Competenţe generale, competenţe specifice.
4. Proiectarea activităţii didactice: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea de activităţi de învăţare intra-, inter- şi transdisciplinare.

II. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învăţare-evaluare

1. Metode didactice: caracterizare, clasificare; utilizarea metodelor centrate pe elev/ tehnicilor de învăţare prin cooperare.
2. Modalităţi de organizare şi desfăşurare a activităţii didactice.
3. Mijloace de învăţământ utilizate în activitatea didactică: caracterizare, funcţii, clasificare.
4. Utilizarea tehnologiei informaţiei şi comunicării în construirea unor medii active de instruire.

III. Evaluarea procesului instructiv-educativ

5.1 Evaluarea de proces: obiective, caracterizare, funcţii, tipologie.

5.2 Metode de evaluare: caracterizare, tipologie.
5.3 Instrumente de evaluare: caracterizare, calităţi (validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate).
5.4 Tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de evaluare şi de notare.
5.5 Elaborarea probelor scrise: proiectarea testului docimologic, matricea de specificaţii.

G. Bibliografie pentru didactica disciplinei de specialitate

1. ****Curriculum Naţional pentru clasele VII-XII.*
2. ****Ghid de evaluare la chimie,* Ministerul Educaţiei Naţionale, Bucureşti, 1999.
3. **** Ghid metodologic – Aria curriculară matematică şi ştiinţe – liceu*, Editura Aramis, 2002.
4. ****Manualele alternative de chimie pentru clasele VII-XII,* cuprinse în *Catalogul manualelor şcolare valabile în învăţământul preuniversitar,* în anul şcolar în care se susţine examenul.
5. Cucoş, C. (coord.), *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare şi grade didactice*, Editura Polirom., Iaşi, 1998 (2000, 2002, 2005).
6. Cozma D. G., Pui A., *Elemente de didactica chimiei*, Editura Spiru Haret, Iaşi 2003.
7. Fătu S., *Didactica chimiei,* Editura Corint, Bucureşti, 2003.
8. Fătu S., *Metodica predării chimiei în liceu,* Editura Corint, Bucureşti, 1998.
9. Fătu S., Jinga I., *Învăţarea eficientă a conceptelor fundamentale de chimie,* Editura Corint, Bucureşti, 1997.
10. D'Hainaut, L. *Interdisciplinaritate şi integrare*, în Programe de învăţământ şi educaţie permanentă, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1981.
11. Naumescu A., Bocoş M., *Didactica chimiei – de la teorie la practică*, Editura Casa Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca, 2004.
12. Nicolescu, B., 1999, *Transdisciplinaritatea. Manifest*, Editura Polirom, Iaşi.
13. Potolea D. (coord.) Ghid de evaluare – disciplina chimie, Editura ERC Press, Bucureşti, 2011.
14. Stoica A., *Evaluarea curentă şi examenele,* Editura Pro-Gnosis, Bucureşti, 2001.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

MAIȘTRI INSTRUCTORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: CHIMIE INDUSTRIALĂ

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi

unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.**

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

Conţinuturile programei urmăresc sporirea flexibilităţii, mobilităţii ocupaţionale şi creşterea gradului de adaptabilitate a maiştrilor instructori la evoluţia tehnică, tehnologică şi economică în domeniu.

Programa este orientată pe evaluarea calităţii concepţiei didactice şi a modalităţilor concrete prin care maistrul instructor pune elevii în situaţii de învăţare eficientă, menite să conducă la formarea competenţelor prevăzute în standardele de pregătire profesională. Această orientare este cu atât mai necesară în prezent, când flexibilitatea programelor şcolare solicită din partea cadrelor didactice efortul de a concepe procese şi parcursuri didactice adaptate nivelului claselor de elevi cu care lucrează şi finalităţilor învăţământului tehnologic.

Structura arborescentă şi organizarea modulară a curriculum-ului pentru învăţământul tehnologic, solicită abordarea structurală a desfăşurării procesului de învăţământ.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENŢE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Procese tehnologice

1.1. Procese tehnologice şi operații unitare: definire şi clasificare
1.2. Simbolizarea utilajelor din industria chimică
1.3. Schema bloc şi schema flux a unui proces tehnologic
1.4. Elemente de calcul tehnic: bilanț de materiale

2. Operații mecanice şi utilaje (principiul constructiv şi funcțional, exploatare şi întreținere)

2.1. Mărunțirea materialelor solide: grad de mărunțire, clasificarea operațiilor după gradul de mărunțire (concasare, măcinare). Utilaje pentru mărunțirea materialelor solide: concasorul cu fălci şi moara cu bile
2.2. Clasarea materialelor solide: analiza granulometrică; utilaje pentru clasare –site oscilante şi vibratoare
2.3. Transportul şi dozarea materialelor solide: transportorul cu bandă şi dozatorul celular rotativ

3. Utilaje pentru efectuarea operațiilor hidrodinamice (principiul constructiv şi funcțional, exploatare şi întreținere)

3.1. Transportul fluidelor (conducte, armături, pompa cu piston, pompa centrifugă)
3.2. Separarea sistemelor eterogene (filtrul cu saci, ciclonul)
3.3. Amestecarea materialelor: agitatoare mecanice şi malaxoare

4. Utilaje pentru transfer termic (principiul constructiv şi funcțional, exploatare şi întreținere

4.1. Schimbătoare de căldură tubulare (cu țevi în formă de U)
4.2. Cuptorul pentru obținerea sticlei

5. Utilaje pentru efectuarea operațiilor de difuziune (principiul constructiv şi funcțional, exploatare şi întreținere)

5.1. Coloane de distilare şi rectificare cu talere
5.2. Uscătoare tip cameră

6. Tehnica securității și sănătății în muncă. Apărarea împotriva incendiilor

6.1. Legislația de Securitate și sănătate în muncă și Apărarea împotriva incendiilor
6.2. Instructaje de Securitate și sănătate în muncă și Apărarea împotriva incendiilor
6.3. Accidente de muncă și boli profesionale
6.4. Măsuri de prim ajutor în caz de accidente
6.5. Echipamente de lucru și de protecție
6.6. Metode și mijloace de prevenire și stingere a incendiilor

7. Protecția mediului în industria chimică

7.1. Surse de poluare a apei și agenți poluanți
7.2. Surse de poluare a aerului și agenți poluanți
7.3. Surse de poluare a solului și agenți poluanți
7.4. Metode de prevenire și combatere a poluării mediului: epurarea apelor reziduale, purificarea emisiilor atmosferice, neutralizarea reziduurilor deversate pe sol

COMPETENȚE SPECIFICE

1. Cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice și metodice de specialitate;

2. Operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;

3. Realizarea corelațiilor intra, -inter și pluridisciplinare ale conținuturilor;
4. Proiectarea activităților de instruire practică/pregătire practică în concordanță cu cerințele curriculumului și ale tehnologiei didactice moderne;
5. Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea proiectată;

6. Organizarea și coordonarea activității de instruire/pregătire practică în atelierul tehnologic școlar și la agenții economici în scopul formării și dezvoltării competențelor specifice;

7. Selectarea și aplicarea metodelor de evaluare adecvate activității de instruire/pregătire practică;
8. Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;

9. Exploatarea utilajelor, instalațiilor și echipamentelor în condițiile respectării normelor de protecție și igiena muncii, P.S.I. și protecția mediului înconjurător;

10. Respectarea normelor de calitate pentru desfășurarea proceselor, obținerea produselor și oferirea serviciilor;

11. Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
12. Stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor din aria curriculară „Tehnologii” în învățământul preuniversitar; construirea demersului didactic pentru realizarea centrării pe elev.
2. Componentele curriculumului școlar:

- curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module;
- documente curriculare, Standarde de Pregătire Profesională, planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;
- obiectivele instruirii practice și evaluării: competențe generale, competențe specifice, unități de competență, competențe;
- proiectarea curriculumului opțional și în dezvoltare locală.

3. Stabilirea corespondențelor dintre competențele de execuție și sociale și conținuturile de instruire.
4. Metode și procedee de instruire practică:
   - Clasificarea și caracteristicile grupelor de metode specifice instruirii practice;
   - Exemplificarea aplicării metodelor specifice instruirii practice;
   - Utilizarea metodelor de instruire centrate pe elev: lucrul în echipă, învățarea prin cooperare, metoda proiectului, problematizarea, studiul de caz.
5. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:
   - funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;
   - tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.
6. Caracterizarea tipurilor de lecții specifice instruirii practice: lecția de formare și dezvoltare a competențelor de execuție, lecția de evaluare prin probă practică, lecția vizită.
7. Particularitățile mediului de instruire în atelierul școală.
8. Proiectarea demersului didactic: stabilirea lucrărilor de instruire practică în acord cu conținuturile programelor școlare, planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției.
9. Proiectarea instrumentelor de evaluare prin probe practice: formularea cerințelor, întocmirea baremului și a fișelor de observare.
10. Modalități de adaptare a instruirii practice pentru integrarea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale.
11. Integrarea abilităților cheie în activitatea de instruire practică.

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Cosma O., Bertalan L., ș.a. — Manual de pregătire teoretică de bază, domeniul Chimie industrială, Anul I şcoala profesională, Editura „Oscar Print", Bucureşti, 2000
2. Craciun I., Hasci Z., Stan, C. — Operații şi utilaje în industria chimică", manual clasele IX–X, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1995
3. Mihăilescu, A. F., Bănățeanu, I. — Exploatarea şi întreținerea utilajelor şi instalațiilor din industria chimică, manual clasa a XII-a, Editura Didactică și Pedagogică Bucureşti, 1985
4. Mihăilescu, A. F., Lupuniu, I. — Exploatarea şi întreținerea utilajelor şi instalațiilor din industria chimică, manual clasa a XI-a, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti 1981
5. Niculescu I., Dulca A., Rodeanu, R., Vidraşcu, A. — Tehnologia fabricării şi prelucrării produselor chimice, manual pentru clasele IX-X liceu, Editura Didactică și Pedagogică R.A., Bucureşti,1992
6. Pece, St., Mitrea, St., Dăscălescu, A. — Protecția muncii (pentru învățământ preuniversitar), manual clasa a X-a, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996
7. Teodorescu, M. — Tehnologia fabricării şi prelucrării produselor chimice, manual clasele IX–X, Editura Didactică și Pedagogică, B ti 1995
8. *** — Legea securității şi sănătății în muncă Nr.319/2006 şi Legea de Apărare Împotriva Incendiilor nr. 307/2006. OMAI 163/2007 Normele metodologice de aplicare.
9. Rojanschi, V. — Protecția şi ingineria mediului, Editura „Economică", Bucureşti, 1997
10. *** — Curriculum național. Programe şcolare pentru disciplinele tehnologice
11. *** — Planurile-cadru, standarde de pregatire profesională
12. *** — Manuale şcolare în vigoare aprobate de Ministerul Educaţiei

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliței, A., — Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom", Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., — Metode de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., — Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., — Pedagogie, Editura „Polirom", Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) — Curriculum pedagogic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2006

6.	Creţu, C.,	Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7.	Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8.	Jinga, I., Negreţ, I.,	Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9.	Jinga, I., Istrate, E.	Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10.	Joiţa, E.,	Eficienţa instruirii, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1998
11.	Lisievici P.	Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, București, 2002
12.	Manolescu, M.,	Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13.	Neacşu, I.,	Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1999
14.	Nicola I.,	Tratat de pedagogie, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1996
15.	Niţucă, C., Stanciu, I.,	Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16.	Negreţ, I.,	Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17.	Onu, P., Luca, C.,	Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18.	Onu, P., Luca, C.,	Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19.	Oprea, C. L.	Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2006
20.	Petty, G.	Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura Atelier Didactic, Bucureşti, 2007
21.	Radu, I., T.,	Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2000
22.	Toma, S.,	Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, Bucureşti,1999
23.	Tomşa, G.,	Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
24.	***	Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
25.	***	Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: CHIMIE INDUSTRIALĂ

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Proces tehnologic. Operații unitare.

1.1. Definire şi clasificare.
1.2. Simboluri utilizate în reprezentarea unor utilaje ale instalațiilor din industria chimică.
1.3. Flux şi schema tehnologică.

1.4. Elemente de calcul tehnic: bilanț de materiale, bilanț termic, randament, conversie.

2. Materii prime și materiale

2.1. Clasificarea materiilor prime și materialelor folosite în industria chimică.
2.2. Apa în industria chimică
2.2.1. Apa potabilă (condiții de calitate cu referire la caracteristici organoleptice, fizice, chimice, radioactive și bacteriologice; purificarea apei potabile prin limpezire și dezinfectare).
2.2.2. Apa industrială (duritatea apei; determinarea durității apei prin analize de laborator; dedurizarea apei - procedee și instalații de dedurizare; demineralizarea apei-procedee și instalații de demineralizare a apei).
2.2.3. Ape reziduale: tipuri și procedee de epurare.
2.2.4. Aplicații numerice.
2.3. Țițeiul.
2.3.1. Originea țițeiului. Compoziția și proprietățile țițeiului.
2.3.2. Prelucrarea primară a țițeiului: instalația de distilare la presiune atmosferică

3. Operații mecanice

3.1. Mărunțirea materialelor solide.
3.1.1. Considerații teoretice cu privire la mărunțirea materialelor solide.
3.1.2. Utilaje de mărunțire: concasorul cu fălci, moara cu bile.
3.2. Clasarea/sortarea materialelor solide.
3.2.1. Considerații teoretice cu privire la clasarea materialelor solide.
3.2.2. Utilaje pentru sortare: ciururi, site oscilante și vibratoare;
3.3.Transportul și dozarea materialelor solide.
3.3.1. Considerații teoretice cu privire la transportul și dozarea materialelor solide.
3.3.2. Utilaje pentru transportul și dozarea materialelor solide: transportorul cu bandă, dozatorul celular rotativ.

4. Operații hidrodinamice

4.1. Curgerea fluidelor.
4.1.1. Mărimi caracteristice fluidelor.
4.1.2. Regimuri de curgere.
4.1.3. Ecuația de continuitate.
4.2. Utilajele pentru transportul fluidelor (principiul constructiv și funcțional).
4.2.1. Utilaje pentru transportul lichidelor: parametrii pompelor, pompa cu piston cu simplu și dublu efect, pompa centrifugă.
4.2.2. Utilaje pentru transportul gazelor: compresorul cu piston cu simplu și dublu efect.
4.3. Separarea sistemelor eterogene.
4.3.1. Definirea și clasificarea sistemelor eterogene.
4.3.2. Utilaje pentru separarea sistemelor eterogene (principiul constructiv și funcțional): ciclonul și filtrul cu saci.

5. Operații de transfer termic

5.1. Moduri de transfer termic (transmitere a căldurii): conducție, convecție și radiație.
5.2. Ecuația generală de transmitere a căldurii.
5.3. Transmiterea căldurii prin conducție: ecuația de transfer termic printr-un perete cu fețe plane, paralele.
5.4. Utilaje pentru transmiterea căldurii (principiul constructiv si funcțional): schimbătoare de căldură tubulare, evaporatorul cu tub central de circulație
5.5. Aplicații numerice (Calculul căldurii -Q și al suprafeței de transfer termic -A).

6. Operații de difuziune

6.1. Bazele teoretice ale transferului de masă (compoziția fazelor, echilibrul între faze, diagrama de echilibru, ecuația generală de transfer de masă).
6.2. Absorbția (considerații teoretice; utilaje pentru absorbție – coloane de absorbție cu umplutură).
6.3. Distilarea și rectificarea (considerații teoretice; utilaje pentru distilare-rectificare: coloane cu talere, instalația de distilare simplă).
6.4. Uscarea (considerații teoretice; utilaje pentru uscare: uscătorul cu bandă).

7. Termodinamică si cinetică chimică (fără aplicații)
7.1. Mărimi termodinamice: entalpie, entropie, căldură latentă de vaporizare și condensare.
7.2. Viteza de reacție: ecuația, factorii si modul în care aceștia o influențează.
7.3. Echilibrul chimic: conceptul de echilibru, factorii care influențează echilibrul, principiul lui Le Châtelier.

8. Analiză volumetrică
8.1. Metode volumetrice de analiză bazate pe reacții de neutralizare.
8.1.1. Acidimetria: prepararea soluțiilor de HCl și determinarea factorului de corecție; dozări efectuate prin titrare cu soluții de HCl de concentrație și factor cunoscut.
8.1.2. Alcalimetria: prepararea soluțiilor de NaOH și determinarea factorului de corecție; dozări efectuate prin titrare cu soluții de NaOH de concentrație și factor cunoscut.
8.2. Metode volumetrice de analiză bazate pe reacții redox.
8.2.1. Permanganometria: prepararea soluției de $KMnO_4$ și determinarea factorului de corecție;
8.2.2. Dozări efectuate prin titrare cu soluții de $KMnO_4$ de concentrație și factor cunoscut.
8.3. Aplicații numerice.

9. Analiză instrumentală
9.1. Metode electrochimice de analiză – Electrogravimetrie și pH-metrie.
9.1.1. Principiul metodelor de analiză.
9.1.2. Aparatura si modul de efectuare a determinărilor.
9.2. Metode optice de analiză - refractometria.
9.2.1. Principiul metodei de analiză.
9.2.2. Refractometrul Abbé: principiul de funcționare.

10. Protecția mediului în industria chimică
10.1. Surse de poluare a apei și agenți poluanți.
10.2. Surse de poluare a aerului și agenți poluanți.
10.3. Surse de poluare a solului și agenți poluanți.
10.4. Metode de prevenire și combatere a poluării mediului: epurarea apelor reziduale, purificarea emisiilor atmosferice, neutralizarea reziduurilor deversate pe sol

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară "Tehnologii". Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1.	***	Standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru disciplinele/modulele din aria curriculară Tehnologii, în vigoare
2.	***	Manuale şcolare clasele IX-XII/XIII şi auxiliare curriculare pentru disciplinele/modulele din aria curriculară Tehnologii, în vigoare
3.	Crăciun I., Hasci, Z., Stan, C.	Operații și utilaje în industria chimică, manual clasele IX – X, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1981, 1995
4.	Croitoru ,V. , ș.a.	Chimia analitică şi analize tehnice, manual clasele IX-X, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1994
5.	Mihăilescu, A. F. , Lupuțiu, I., Bănățeanu, I.	Exploatarea și întreținerea utilajelor și instalațiilor din industria chimică, manual clasele XI – XII, Editura Didactică şi Pedagogică, R.A., Bucureşti, 1995
6.	Nenițescu, C.D.	Chimie generală, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1972, 1979
7.	Rojanschi, V.	Protecţia şi ingineria mediului, Editura Economică, Bucureşti, 1997

8.	Teodorescu, M.	Tehnologia fabricării si prelucrării produselor chimice, manual clasele IX – X, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1995
9.	Teodorescu, M., Vlădescu, L.	Tehnica măsurării mărimilor fizico-chimice şi aparatură de laborator, manual cls. XI – XII, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti 1994
10.	Vidrascu, Gh.	Tehnologia prelucrării țițeiului şi petrochimie, manual pentru licee cu profil chimie industrială clasa a XI-a şi scoli profesionale, Editura Didactică şi Pedagogică,1982

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1.	Adăscăliţei, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2.	Cerghit, I.,	Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3.	Carcea I.M.,	Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4.	Cucoş, C.,	Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5.	Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6.	Creţu, C.,	Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7.	Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8.	Jinga, I., Negreţ, I.,	Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9.	Jinga, I., Istrate, E.	Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10.	Joiţa, E.,	Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11.	Lisievici P.	Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12.	Manolescu, M.,	Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13.	Neacşu, I.,	Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14.	Nicola I.,	Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15.	Niţucă, C., Stanciu, I.,	Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16.	Negreţ, I.,	Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17.	Onu, P., Luca, C.,	Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18.	Onu, P., Luca, C.,	Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19.	Oprea C.L.	Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
20.	Petty G.	Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, Bucureşti, 2007
22.	Radu, I., T.,	Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
23.	Toma, S.,	Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1999
24.	Tomşa, G.,	Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
25.	***	Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26.	***	Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

MAIȘTRI INSTRUCTORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: COMERȚ

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiințifice şi didactic/metodice a domeniului de referință, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepției, cunoaşterii, înțelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi

unitățile de competențe - cunoştințele, abilitățile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor ştiinței devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate instituția şcolară şi substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice.**

Au fost urmărite formarea şi structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competențele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor ştiințifice (aprox.. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodica şi aplicațiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

Conținuturile programei urmăresc sporirea flexibilității, mobilității ocupaționale și creşterea gradului de adaptabilitate a maiştrilor instructori la evoluția tehnică, tehnologică și economică în domeniu.

Programa este orientată pe evaluarea calității concepției didactice şi a modalităților concrete prin care maistrul instructor pune elevii în situații de învățare eficientă, menite să conducă la formarea competențelor prevăzute în standardele de pregătire profesională. Această orientare este cu atât mai necesară în prezent, când flexibilitatea programelor şcolare solicită din partea cadrelor didactice efortul de a concepe procese şi parcursuri didactice adaptate nivelului claselor de elevi cu care lucrează şi finalităților învățământului tehnologic.

Structura arborescentă şi organizarea modulară a curriculum-ului pentru învățământul tehnologic, solicită abordarea structurală a desfăşurării procesului de învățământ.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

A. MERCEOLOGIE

1. Importanţa merceologiei ca ştiinţă tehnico-economică în studiul mărfurilor:

- caracteristicile de calitate ale mărfurilor;
- indici de calitate: definire şi clasificare.

2. Factorii care determină şi influenţează calitatea mărfurilor alimentare şi nealimentare.

3. Sortimentul mărfurilor din principalele grupe de mărfuri alimentare şi nealimentare (clasificarea, marcarea, caracteristici de calitate):

- produse de morărit şi panificaţie;
- legume, fructe şi produse obţinute din acestea;
- produse zaharoase;
- produse gustative (condimente, stimulente, băuturi);
- carnea, peştele şi produsele obţinute prin prelucrarea acestora;
- laptele şi produsele lactate;
- mărfuri textile-încălţăminte;
- mărfuri chimice (de uz casnic);
- mărfuri cosmetice;
- mărfuri din sticlă;
- mărfuri ceramice;
- mărfuri metalice de uz casnic;
- articole pentru sport, voiaj, turism;
- mărfuri electrice (electrotehnice, electrocasnice şi electronice).

B. TEHNICA COMERCIALIZĂRII MĂRFURILOR

1. Recepţia cantitativă şi calitativă a mărfurilor alimentare şi nealimentare, întocmirea documentelor specifice, analiza documentelor însoţitoare;
2. Aprecierea caracteristicilor de calitate prin metodele organoleptice şi de laborator;
3. Etalarea mărfurilor, informarea cumpărătorilor şi asigurarea ambientului corespunzător unui magazin (principii, reguli, tehnici);
4. Tehnici de negociere în activitatea de vânzare-cumpărare şi operaţii tehnice specifice/ servicii post-vânzare pentru cumpărător;

5. Întocmirea documentelor specifice evidenţei de gestiune şi vânzării-cumpărării mărfurilor.

C. ETICĂ PROFESIONALĂ

1. Tipuri de consumatori;
2. Etica şi estetica profesională.

D. NORMELE DE PROTECŢIE A CONSUMATORILOR ŞI LEGISLAŢIA ÎN VIGOARE SPECIFICĂ

E. NORME ŞI REGULI DE IGIENĂ, SĂNĂTATE ŞI SECURITATE ÎN MUNCĂ ŞI PREVENIREA SITUAŢIILOR DE URGENŢĂ.

COMPETENȚE SPECIFICE

1. Cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice și metodice de specialitate;
2. Operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;
3. Realizarea corelațiilor intra, -inter și pluridisciplinare ale conținuturilor;
4. Proiectarea activităților de instruire practică/pregătire practică în concordanță cu cerințele curriculumului și ale tehnologiei didactice moderne;
5. Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea proiectată;
6. Organizarea și coordonarea activității de instruire/pregătire practică în atelierul tehnologic școlar și la agenții economici în scopul formării și dezvoltării competențelor specifice;
7. Selectarea și aplicarea metodelor de evaluare adecvate activității de instruire/pregătire practică;
8. Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;
9. Exploatarea utilajelor, instalațiilor și echipamentelor în condițiile respectării normelor de protecție și igiena muncii, P.S.I. și protecția mediului înconjurător;
10. Respectarea normelor de calitate pentru desfășurarea proceselor, obținerea produselor și oferirea serviciilor;
11. Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
12. Stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor din aria curriculară „Tehnologii” în învățământul preuniversitar; construirea demersului didactic pentru realizarea centrării pe elev.

2. Componentele curriculumului școlar:
- curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module;
- documente curriculare, Standarde de Pregătire Profesională, planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;
- obiectivele instruirii practice și evaluării: competențe generale, competențe specifice,

unități de competență, competențe;
- proiectarea curriculumului opțional și în dezvoltare locală.

3. Stabilirea corespondențelor dintre competențele de execuție și sociale și conținuturile de instruire.

4. Metode și procedee de instruire practică:
- Clasificarea și caracteristicile grupelor de metode specifice instruirii practice;
- Exemplificarea aplicării metodelor specifice instruirii practice;
- Utilizarea metodelor de instruire centrate pe elev: lucrul în echipă, învățarea prin cooperare, metoda proiectului, problematizarea, studiul de caz.

5. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:
- funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;
- tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

6. Caracterizarea tipurilor de lecții specifice instruirii practice: lecția de formare și dezvoltare a competențelor de execuție, lecția de evaluare prin probă practică, lecția vizită.

7. Particularitățile mediului de instruire în atelierul școală.

8. Proiectarea demersului didactic: stabilirea lucrărilor de instruire practică în acord cu conținuturile programelor școlare, planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției.

9. Proiectarea instrumentelor de evaluare prin probe practice: formularea cerințelor, întocmirea baremului și a fișelor de observare.

10. Modalități de adaptare a instruirii practice pentru integrarea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale.

11. Integrarea abilităților cheie în activitatea de instruire practică.

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1.	Atanase, I.,	Managementul calităţii şi protecţiei consumatorilor, Editura ASE, Bucureşti, 1996;
2.	Ilie, G., şi colectivul	Publicitate şi reclamă comercială - manual pentru clasele XI-XII, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1995;
3.	Ilie, S. si colectiv	Calificarea profesională – Lucrător in Comerţ –Manual pentru SAM clasa a X a – Studiul mărfurilor, Editura „Oscar Print”, București, 2005
4.	Ilie, S. si colectiv	Calificarea profesională – Lucrător în comerţ – Manual pentru SAM clasa a X a – Activitatea întreprinderii comerciale Editura „Oscar Print”, Bucureşti, 2005
5.	Ilie, S. si colectiv	Comerţ clasa a X a, Editura „Oscar Print”, București, 20
6.	Kennedy, G.,	Negocierea perfectă, Editura „Naţional”, Bucureşti, 1998;
7.	Olaru, M., Pamfilie, R., Sârbu, R., Negrea, M., Păunescu, C., Stanciu, C.	Studiu calităţii produselor şi serviciilor, manual pentru clasa a XII-a, Editura „Economică” Preuniversitaria
8.	Pamfilie, R.,	Merceologia şi expertiza mărfurilor alimentare de import

		export, Editura „Oscar Print”, Bucureşti, 1996;
9.	Petre T, Iordache	Studiu calităţii produselor şi serviciilor manual pentru clasa a XII-a, Editura „Niculescu ABC”
10.	Redeş, A., şi colectiv	Merceologie industrială, Editura „Eficient”, Bucureşti, 1999;
11.	Ristea, A. L., Patriche, D.,	Meseria de comerciant, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1995;
12.	Ristea, A.L., şi colectivul,	Tehnologie comercială, Editura „Expert”, Bucureşti, 1995;
13.	Stanciu, I., Olaru, M.,	Bazele merceologiei, Editura „Uranus”, Bucureşti, 1998;
14.	Stanciu, I.	Calitologia – Ştiinţa calităţii mărfurilor, Editura „Oscar Print”, Bucureşti, 2001;
15.	Tudose, Constantin (coordonator)	Tehnologia comercializării mărfurilor – manual pentru licee economice, administrative şi de servicii, Editura Didactică şi Pedagogică, R.A. Bucureşti, 1997
16.	Udrea, M.,	Comercializarea şi utilizarea produselor textile-încălţăminte – îndrumar, Editura „Scripto”, Bucureşti, 1998;
17.	Ilie, S. colectiv	Comerţ – clasa a IX-a, Editura „Oscar Print”, Bucureşti, 2005

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1.	Adăscăliţei, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2.	Cerghit, I.,	Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3.	Carcea I.M.,	Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4.	Cucoş, C.,	Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5.	Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6.	Creţu, C.,	Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7.	Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8.	Jinga, I., Negreţ, I.,	Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9.	Jinga, I., Istrate, E.	Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10.	Joiţa, E.,	Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11.	Lisievici, P.	Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, București, 2002
12.	Manolescu, M.,	Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13.	Neacşu, I.,	Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14.	Nicola I.,	Tratat de pedagogie, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996
15.	Niţucă, C., Stanciu, I.,	Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006

16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004

17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004

18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002

19. Oprea C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006

20. Petty, G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura Atelier Didactic, București, 2007

21. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000

22. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, Bucureşti,1999

23. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999

24. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro

25. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINŢIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: COMERȚ

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

A. MARKETING

1. Funcţiile marketingului;
2. Mediul de marketing al întreprinderii;

3. Conţinutul mediului intern şi al mediului extern;
4. Relaţiile întreprinderii cu mediul extern;
5. Piaţa – componentă esenţială a mediului extern;
6. Piaţa întreprinderii: conţinut, dimensiuni, dinamică şi profil;
7. Concurenţa: forme, forţele care acţionează asupra concurenţei.

B. ECONOMIA COMERŢULUI

1. Cererea de mărfuri

- Conţinutul cererii de mărfuri.
- Formele de manifestare a cererii de mărfuri.
- Factorii care influenţează cererea de mărfuri.

2. Oferta de mărfuri

- Conţinutul ofertei de mărfuri.
- Structura şi caracteristicile ofertei de mărfuri, tendinţe privind evoluţia acesteia.
- Înnoirea produselor şi diversificarea ofertei de mărfuri.

3. Relaţiile comerţului cu producătorii

- Formele relaţiilor comerţului cu producătorii.

4. Relaţiile comerţului cu consumatorii

- Locul şi conţinutul relaţiilor comerţului cu consumatorii.

5. Protecţia consumatorilor

- Conceptele de consumatori şi protecţia consumatorilor.
- Problematica drepturilor consumatorilor.
- Organizarea procesului de protecţie a consumatorilor.

6. Comerţul cu amănuntul

- Conţinutul, rolul şi funcţiile comerţului cu amănuntul.
- Tipologia comerţului cu amănuntul: sectorizarea activităţii comerciale cu amănuntul, structurarea formelor de vânzare utilizate în comerţul cu amănuntul.
- Tendinţe în evoluţia comerţului cu amănuntul.

7. Circulaţia mărfurilor

- Aprovizionarea cu mărfuri în comerţ: stabilirea sortimentului de mărfuri în magazine, selectarea furnizorilor, recepţia mărfurilor.
- Organizarea activităţii comerciale (magazine, unităţi de alimentaţie publică, depozite de mărfuri)**.**

8. Întreprinderea comercială:

- Conceptul de întreprindere comercială.
- Relaţiile întreprinderii cu mediul.
- Resursele întreprinderii.
- Organizarea structurală a întreprinderii comerciale.
- Managementul întreprinderii comerciale: principiile şi funcţiile managementului în comerţ; sisteme, metode şi tehnici de management cu aplicare în comerţ; strategii manageriale în comerţ.

C. MERCEOLOGIE (STUDIUL CALITATII PRODUSELOR SI SERVICIILOR)

1. Noţiuni generale despre mărfuri

- Proprietăţile generale ale mărfurilor.
- Calitatea produselor – concept şi dezvoltare.
- Metode de conservare şi păstrare.
- Compoziţia chimică şi valoarea alimentară a produselor.

2. Caracterizarea merceologică a unor grupe de produse alimentare: sortiment, caracteristici de calitate, verificarea calităţii:

- Produse de morărit şi panificaţie.
- Produse zaharoase.
- Carne şi produse din carne.
- Peşte şi produse din peşte.
- Lapte şi produse din lapte.

3. Caracterizarea merceologică a unor grupe de produse nealimentare: sortiment, caracteristici de calitate, verificarea calităţii

- Confecţii.
- Încălţăminte.
- Mărfuri cosmetice;
- Mărfuri ceramice.
- Mărfuri din sticlă.

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară "Tehnologii". Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE:

1. Anghel, L., Florescu, C., Zaharia R., — Aplicaţii în marketing, Editura „Expert", Bucureşti, 1999
2. Anghel, L.D., Dăneţiu, T., Şerbănică, D., Zaharia, R., — Marketing – clasa a XI-a, Editura „All Educational", Bucureşti, 2002
3. Anghel, L.D., Dăneţiu, T., Şerbănică, D., Zaharia, R., — Marketing – clasa a XII-a, Editura „All Educational", Bucureşti, 2002
4. Balaure, V., (coordonator) — Marketing, Editura „Uranus", Bucureşti, ediţia a II-a 2002
5. Bozgan, V., (coordonator) — Comerț și servicii – manual pentru SAM, Editura „Economică Preuniversitaria", București, 2002
6. Catoiu, I., (coordonator) — Cercetări de marketing, Editura „Uranus", București, 2002
7. Danciu, V., — Marketing – clasa a XI-a, Editura „Economică Preuniversitaria", Bucureşti, 2001
8. Danciu, V., Zaharia, R.M., — Marketing – clasa a XII-a, Editura „Economică Preuniversitaria", Bucureşti, 2002
9. Drăgulănescu, N., — Studiul calităţii produselor şi serviciilor – clasa a X-a, Editura „Niculescu2 ABC, Bucureşti, 2002
10. Ilie S. si colectiv — Comerț clasa a X-a, Editura „Oscar Print", București, 2006
12 Kotler, Ph., — Managementul marketingului, Editura „Teora", București, 1997
13. Mateiciuc, C., Singureanu, N., — Marketing – Economic – clasa a XII-a, Editura „Sigma", Bucureşti, 2002
14. Mercioiu, V., (coord.) — Management comercial, Editura „Economica", Bucureşti 1998
15. Olaru, M., Isaic-Maniu, Al., Purcarea, A., — Studiul calităţii produselor şi serviciilor – clasa a X-a Editura „Economică Preuniversitaria", Bucureşti, 2001
16. Olaru, M., (coordonator) — Studiul calităţii produselor şi serviciilor – clasa a XI-a Editura „Economică Preuniversitaria", Bucureşti, 2001
17. Olaru, M., Negrea, M., ş.a., — Studiul calităţii produselor şi serviciilor – clasa a XII-a, Editura „Economică Preuniversitaria", Bucureşti, 2002
18. Pamfilie, R., — Merceologia si expertiza mărfurilor alimentare de import-export, Editura „Oscar Print2, București,1996
19. Patriche, D., — Elemente de economia comerţului, Editura „Sylvy", Bucureşti 2001
20. Patriche, D., (coordonator) — Economie comercială, Editura „Economica", Bucureşti, 1998
21. Patriche, D., (coordonator) — Bazele comerţului, Editura „Economica", Bucureşti, 1999
22. Patriche, D., — Tratat de economia comerţului, Editura „Eficient", Bucureşti,1998
23. Petre, T., — Studiul calităţii produselor şi serviciilor – clasa a X-a, Editura „Niculescu" ABC, Bucureşti, 2002

24.	Petre, T., Iordache, G.,	Studiul calităţii produselor şi serviciilor – clasa a XI-a, Editura „Niculescu” ABC, Bucureşti, 2002
24.	Petre, T., Iordache, G.,	Studiul calităţii produselor şi serviciilor – clasa a XII-a, Editura „Niculescu” ABC, Bucureşti, 2002
25.	Petre, T., Iordache, G., Georgescu, J.D.,	Marketing – clasa a XII-a, Editura „Niculescu” ABC, Bucureşti, 2002
26.	Pop, N.Al.,	Marketing – clasa a XI-a, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2002
27.	Pop, N.Al.,	Marketing – clasa a XII-a, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2002
28	Postovei C si colectivul	Comerț – clasa a IX-a, Editura „Oscar Print”, București, 2005
29.	Singureanu, N., Mateiciuc, C.,	Studiul calităţii produselor şi serviciilor, manual clasa a X-a Editura Sigma, Bucureşti, 2005
30.	Tanislav, C., Ilie, S., Postovei C, Ardelean M	Mediul concurențial al afacerii, Editura „Oscar Print”, 2007
31.	Tanislav, C., Ilie, S., Postovei, C.	Marketingul afacerii, Editura „Oscar Print”, 2006
32	Roxana, Sârbu	Merceologie, Editura ASE, București, 2002
33.	Druţă, M. E.	Didactica ariei curriculare, Editura ASE, 2008
34.	Druţă, M. E.	Metodica predării disciplinelor economice, Editura ASE, 2000
35.	Dima, D., Diaconescu, I., Pamfilie, R. şi colab.	Fundamentele științei mărfurilor, Mărfuri alimentare, Editura ASE, 2005
36.	Ioncică, M.	Economia serviciilor, Editura „Uranus”, Bucureşti, 2000
37.	Kotler, Ph., Armstrong, G.,	Principiile marketingului, Ediţia a III-a, Editura „Teora”, București, 2004
38.	Kotler, Ph	Managementul marketingului, Editura „Teora”, București
39.	Ilie, S., (coord)	Marketingul afacerii, Editura „Oscar Print”, București, 2006
40.	Dorin V., Capotă, V	Calitatea produselor si serviciilor, Editura „Akademos Art”, Bucureşti, 2011
41.	Tănţica , P, Iordache, G. şi alţii	Comerț, Editura „CD Press”, București, 2010

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1.	Adăscăliţei, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2.	Cerghit, I.,	Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3.	Carcea I.M.,	Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2005
4.	Cucoş, C.,	Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5.	Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2006
6.	Creţu, C.,	Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7.	Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8.	Jinga, I., Negreţ, I.,	Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9.	Jinga, I., Istrate, E.	Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10.	Joiţa, E.,	Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11.	Lisievici P.	Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, București, 2002
12.	Manolescu, M.,	Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13.	Neacşu, I.,	Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14.	Nicola I.,	Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15.	Niţucă, C., Stanciu, I.,	Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16.	Negreţ, I.,	Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004

17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006
20. Petty G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, București, 2007
22. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2000
23. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1999
24. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
25. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

MAIȘTRI INSTRUCTORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: CONFECȚII PIELE

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepției, cunoaşterii, înțelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unitățile de competențe - cunoştințele, abilitățile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor ştiinței devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate instituția şcolară şi substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice.**

Au fost urmărite formarea şi structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competențele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor ştiințifice (aprox.. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodica şi aplicațiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

Conținuturile programei urmăresc sporirea flexibilității, mobilității ocupaționale şi

creşterea gradului de adaptabilitate a maiştrilor instructori la evoluția tehnică, tehnologică şi economică în domeniu.

Programa este orientată pe evaluarea calității concepției didactice şi a modalităților concrete prin care maistrul instructor pune elevii în situații de învățare eficientă, menite să conducă la formarea competențelor prevăzute în standardele de pregătire profesională. Această orientare este cu atât mai necesară în prezent, când flexibilitatea programelor şcolare solicită din partea cadrelor didactice efortul de a concepe procese şi parcursuri didactice adaptate nivelului claselor de elevi cu care lucrează şi finalităților învățământului tehnologic.

Structura arborescentă şi organizarea modulară a curriculum-ului pentru învățământul tehnologic, solicită abordarea structurală a desfăşurării procesului de învățământ.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Materii prime şi materiale utilizate în confecţionarea articolelor din piele şi înlocuitori.

1.1. Materiale de bază: clasificare, caracteristici, proprietăţi, utilizări;

1.2. Materiale auxiliare: clasificare, caracteristici, proprietăţi, utilizări.

2.Tehnologii de obținere și finisare a pieilor finite.
2.1. Pielea crudă- histologia pielii, compoziția chimică
2.2. Pielea finită-criterii de clasificare, topografie, zonificare

3.Tehnologia confecțiilor din piele și înlocuitori
3.1. Componenţa încălţămintei şi analiza solicitărilor detaliilor.
3.1.1. Ansamblul superior.Detaliile componente şi solicitările la care sunt supuse.
3.1.2. Ansamblul inferior.Detaliile componente şi solicitările la care sunt supuse.
3.2. Sisteme de confecţionare a încălţămintei.
3.2.1. Tipuri de îmbinări folosite la sistemele de confecţionare:descriere, reprezentare grafică.
3.2.2. Reprezentarea grafică a sistemelor de confecţionare a încălţămintei.
3.3. Croirea detaliilor flexibile ale încălţămintei.
3.3.1. Caracteristicile tehnologice şi zonele topografice ale pielii;
3.3.2. Factorii care influenţează economicitatea croirii şi a ştanţării detaliilor;
3.3.3. Croirea detaliilor flexibile:croirea manuală;croirea mecanică;
3.3.4. Controlul calităţii detaliilor croite.
3.3.5. Calculul normei de consum.
3.4. Ştanţarea detaliilor rigide ale încălţămintei.
3.4.1.Sisteme şi metode de ştanţare;
3.4.2. Determinarea normei de consum pentru talpă.
3.5. Operaţii de pregătire a detaliilor flexibile-definiție, modul de executie, utilaje.
3.5.1. Egalizarea detaliilor;
3.5.2. Marcarea detaliilor;
3.5.3. Subţierea marginilor detaliilor de feţe;
3.5.4. Trecerea prin flacără, vopsirea şi arderea marginilor;
3.5.5. Dantelarea şi tivirea marginilor;
3.5.6. Prelucrarea marginilor prin întoarcere şi paspoalare;
3.5.7. Insemnarea şi perforarea detaliilor de feţe;
3.5.8. Imprimarea desenelor decorative prin presare;
3.5.9. Depunerea adezivului şi întărirea detaliilor;
3.5.10. Indoirea marginilor detaliilor.
3.6. Asamblarea detaliilor care compun feţele:
3.6.1. Asamblarea provizorie a detaliilor de feţe în vederea coaserii ;
3.6.2. Asamblarea definitivă a feţelor: clasificarea cusăturilor, tipuri de cusături ;
3.6.3. Caracteristicile îmbinărilor prin coasere şi ale cusăturilor ;
3.6.4. Maşini de cusut feţe: clasificarea maşinilor de cusut feţe, mecanismele maşinii de cusut simplă , formarea cusăturii la maşina de cusut simplă, maşini de cusut speciale;
3.6.5. Operaţii de terminare a feţelor: perforarea carâmbilor şi fixarea capselor.

4. Elemente de proiectare a încălțămintei
4.1. Anatomia și antropometria membrului inferior
4.2. Sisteme și unități de masură folosite în industria incălțămintei

5. Intretinerea utilajelor
5.1. Curățirea utilajelor: locuri de curățire, ustensile necesare, grafic de curățire
5.2. Ungerea utilajelor: definiție, tipuri de lubrifianți si sisteme de ungere
5.3. Norme tehnice de întreținere și reparare a utilajelor

6. Sănătatea şi securitatea muncii
6.1. Măsuri de igienă şi protecţia muncii: tipuri de instructaje, fişa individuală de instructaj, echipamente de lucru, echipamente individuale şi colective de protecţie, măsuri de igiena muncii, acordarea primului ajutor, trusă de prim- ajutor.
6.2. Sisteme şi dispozitive de protecţie: individuale şi colective specifice locului de muncă.
6.3. Locuri de muncă periculoase specifice domeniului.
6.4. Factorii de risc de la locul de muncă: accidente de muncă; boli profesionale.

6.5. Materiale şi mijloace de prevenirea şi stingerea incendiilor: apă, nisip, pături, hidranţi, stingătoare cu spumă, cu praf, cu CO_2.

COMPETENȚE SPECIFICE

1. Cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice și metodice de specialitate;

2. Operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;

3. Realizarea corelațiilor intra, -inter și pluridisciplinare ale conținuturilor;
4. Proiectarea activităților de instruire practică/pregătire practică în concordanță cu cerințele curriculumului și ale tehnologiei didactice moderne;
5. Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea proiectată;

6. Organizarea și coordonarea activității de instruire/pregătire practică în atelierul tehnologic școlar și la agenții economici în scopul formării și dezvoltării competențelor specifice;

7. Selectarea și aplicarea metodelor de evaluare adecvate activității de instruire/pregătire practică;
8. Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;

9. Exploatarea utilajelor, instalațiilor și echipamentelor în condițiile respectării normelor de protecție și igiena muncii, P.S.I. și protecția mediului înconjurător;

10. Respectarea normelor de calitate pentru desfășurarea proceselor, obținerea produselor și oferirea serviciilor;

11. Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
12. Stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor din aria curriculară „Tehnologii” în învățământul preuniversitar; construirea demersului didactic pentru realizarea centrării pe elev.
2. Componentele curriculumului școlar:

- curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module;

- documente curriculare, Standarde de Pregătire Profesională, planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;

- obiectivele instruirii practice și evaluării: competențe generale, competențe specifice, unități de competență, competențe;

- proiectarea curriculumului opțional și în dezvoltare locală.

3. Stabilirea corespondențelor dintre competențele de execuție și sociale și conținuturile de instruire.

4. Metode și procedee de instruire practică:
- Clasificarea și caracteristicile grupelor de metode specifice instruirii practice;
- Exemplificarea aplicării metodelor specifice instruirii practice;
- Utilizarea metodelor de instruire centrate pe elev: lucrul în echipă, învățarea prin cooperare, metoda proiectului, problematizarea, studiul de caz.

5. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:
- funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;
- tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

6. Caracterizarea tipurilor de lecţii specifice instruirii practice: lecția de formare și dezvoltare a competențelor de execuție, lecția de evaluare prin probă practică, lecția vizită.

7. Particularitățile mediului de instruire în atelierul școală.

8. Proiectarea demersului didactic: stabilirea lucrărilor de instruire practică în acord cu conținuturile programelor școlare, planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției.

9. Proiectarea instrumentelor de evaluare prin probe practice: formularea cerințelor, întocmirea baremului și a fișelor de observare.

10. Modalități de adaptare a instruirii practice pentru integrarea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale.
11. Integrarea abilităților cheie în activitatea de instruire practică.

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1.	***	Standardele de pregătire profesională pentru domeniul Industrie textilă şi pielărie, în vigoare
2.	***	Curriculum şcolar pentru clasele IX-XII pentru modulele din aria curriculară Tehnologii, domeniul Industrie textilă şi pielărie, în vigoare
3.	***	Auxiliarele curriculare pentru disciplinele/ modulele din aria curriculară Tehnologii, în vigoare
4.	Barta, Z.	Maşini pentru confecţii din piele, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti 1968
5.	Cociu, V. şi Fica, A.	Tehnologia încălţămintei, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti 1970
6.	Drăgoi, O.	Îndrumător tehnic comercial pentru articole de încălţăminte Editura Tehnică, Bucureşti, 1968
7.	Huţu, N şi Chisăiţă, D.	Tehnologia confecţionării articolelor tehnice şi de marochinărie din piele şi înlocuitori, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti 1976
8.	Ieacobeanu, I. şi Cociu, V.	Materii prime şi materiale folosite în industria uşoară, Editura Didactică şi Pedagogică R.A., Bucureşti 1997
9.	Nechita, M.	Tehnologia confecţionării încălţămintei, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti 1978
10.	Popescu, C., Nechita, M. ş.a.	Tehnologia confecţiilor din piele şi înlocuitori, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti 1969
11.	Popescu, C.	Tehnologia confecţiilor din piele şi înlocuitori, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti 1971
12.	Ţipa, G. ş.a.	Întreţinerea, reglarea şi repararea utilajelor şi instalaţiilor pentru confecţionarea articolelor de marochinărie, tehnice şi de blănărie Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti 1981
13.	Ţiglea, R. ş.a.	Pregătire de bază în industria uşoară – instruire teoretică, Editura Oscar Print 2006
14.	Ţiglea, R. ş.a.	Pregătire de bază în industria uşoară – instruire practică, Editura Oscar Print 2006

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, București, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea, C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
20. Petty, G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, Bucureşti, 2007
21. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
22. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, Bucureşti,1999
23. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
24. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
25. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: CONFECŢII PIELE

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Materii prime şi materiale folosite la obţinerea produselor din piele şi înlocuitori

1.1. Clasificarea materialelor.

1.2. Caracteristicile tehnologice ale materialelor de bază:

- Caracteristici fizice (caracteristici geometrice, caracteristici de transfer);

- Caracteristici mecanice (alungirea şi rezistenţa la tracţiune, rezistenţa la crăparea feţei, rezistenţa la sfâşiere);
- Comportarea faţă de agenţi fizico-chimici (influenţa radiaţiilor, a variaţiei temperaturii, influenţa proceselor biochimice, influenţa factorilor chimici).

1.3. Histologia si topografia pielii:
- Histologia pielii brute si finite;
- Topografia pielii;
- Zonificarea pielii;
- Compoziţia chimică a pielii (tăbăcite mineral, tăbăcite vegetal).

1.4. Sortimente de piei finite:
- Sortimente de piei rigide,
- Sortimente de piei flexibile.

2. Tehnologia confecţiilor din piele si înlocuitori

2.1. Componența încălțămintei și analiza solicitărilor detaliilor.
- Ansamblul superior. Detaliile componente și solicitările la care sunt supuse.
- Ansamblul inferior. Detaliile componente și solicitările la care sunt supuse.

2.2. Tehnologii de croire în industria confecțiilor din piele:
- Restricţii de poziţionare a reperelor pe suprafaţa materialelor la croire;
- Utilizarea calitativã a materialelor la croirea reperelor;
- Normarea consumurilor de piei şi înlocuitori;
- Utilajele și S.D.V.–le folosite la debitarea reperelor;
- Tehnologii neconvenţionale de croire;
- Controlul calităţii detaliilor croite.

2.3. Operaţii de pregătire a detaliilor flexibile:
- Prelucrări prin tăiere: egalizarea reperelor; subţierea marginilor; dantelarea şi perforarea decorative;
- Prelucrări în vederea înfrumuseţării marginilor vizibile (vopsire, ardere, îndoire, imprimare);
- Alte prelucrări: însemnarea reperelor, marcarea reperelor; întărirea reperelor.

2.4. Asamblarea reperelor în industria confecţiilor din piele:

2.4.1. Asamblarea prin coasere. Tehnologii de coasere specifice industriei confecţiilor din piele:
- Clasificarea şi structura cusăturilor; reprezentări; parametrii îmbinării.
- Comportarea la solicitări mecanice a îmbinărilor prin coasere;
- Flexibilitatea îmbinărilor prin coasere;
- Rezistenţa îmbinării - factori determinanţi;
- Tehnologii şi utilaje de coasere a reperelor flexibile; Maşini de cusut feţe: clasificarea maşinilor de cusut feţe, mecanismele maşinii de cusut simple, formarea cusăturii la maşina de cusut simplă, maşini de cusut speciale.

2.4.2. Îmbinarea prin lipire.
- Tehnologia de lipire cu soluţii adezive: pregătirea suprafeţelor, pregătirea şi aplicarea adezivilor, formarea peliculei solide, suprapunerea şi presarea substraturilor în vederea lipirii.

2.5. Operaţii de terminare a feţelor: perforarea carâmbilor şi fixarea capselor.

2.6. Formarea spaţială a detaliilor încălţămintei:
- Operaţii pregătitoare în vederea tragerii pe calapod;
- Preformarea feţelor prin întindere;
- Formarea feţelor pe calapod prin întindere;
- Procesul uscării.

2.6.1.Tălpuirea încălţămintei prin lipire.
- Clasificarea îmbinărilor prin lipire și a adezivilor folosiţi la încălţăminte;
- Tehnologia de lipire;

2.7. Tehnologii de finisare a produselor din piele:
- Finisarea ansamblului superior al încălţămintei;
- Finisarea ansamblului inferior al încălţămintei.

3. Procese tehnologice în industria de marochinărie:

- Tehnologii de croire în industria de marochinărie;
- Tehnologii de prelucrare a pieselor;
- Asamblarea prin coasere a pieselor;
- Controlul calităţii produselor de marochinărie.

4. Proiectarea articolelor din piele şi înlocuitori

4.1. Antropometria membrelor inferioare;
4.2. Sisteme şi unităţi de măsură;
4.3. Proiectarea încălţămintei prin metoda geometrică:
- Construcţia geometrică a desenului de bază;

5. Tehnologii de obţinere a pieilor finite

5.1. Tăbăcirea pieilor:
- Tăbăcirea cu tananţi minerali;
- Tăbăcirea vegetală;

6. Conceptele de asigurare a calităţii, controlul calităţii şi sisteme de calitate

6.1. Asigurarea calităţii: calitate internă, calitate externă, calitate totală;
6.2.Controlul calităţii: evaluarea calităţii, supravegherea calităţii, inspecţia calităţii, verificarea calităţii;
6.3.Sisteme de calitate: terminologie, standarde româneşti, europene şi internaţionale;
6.4. Elementele sistemului calităţii: documentaţia sistemului calităţii.

7. Sănătatea şi securitatea muncii

7.1. Măsuri de igienă şi protecţia muncii: tipuri de instructaje, fişa individuală de instructaj, echipamente de lucru, echipamente individuale şi colective de protecţie, măsuri de igiena muncii, acordarea primului ajutor, trusă de prim- ajutor;
7.2. Sisteme şi dispozitive de protecţie: individuale şi colective specifice locului de muncă;
7.3. Locuri de muncă periculoase specifice domeniului;
7.4. Factorii de risc de la locul de muncă: accidente de muncă; boli profesionale;
7.5. Materiale şi mijloace de prevenirea şi stingerea incendiilor: apă, nisip, pături, hidranţi, stingătoare cu spumă, cu praf, cu CO_2.

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.
2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară "Tehnologii". Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1.	***	Standardele de pregătire profesională pentru domeniul Industrie textilă şi pielărie, în vigoare
2.	***	Curriculum şcolar pentru clasele IX-XII pentru modulele din aria curriculară Tehnologii, domeniul Industrie textilă şi pielărie, în vigoare
3.	***	Auxiliarele curriculare pentru disciplinele/ modulele din aria curriculară Tehnologii, în vigoare
4.	Ieacobeanu I. şi Cociu V.	Materii prime şi materiale folosite în industria uşoară, Editura Didactică şi Pedagogică R.A., Bucureşti 1997
5.	Lupaşcu-Ţiglea, R., ş.a.	Manual pentru cultura de specialitate – instruire teoretică, clasa a IX-a, Editura „Oscar Print", Bucureşti, 2006
6.	Lupaşcu-Ţiglea, R., ş.a.	Manual pentru cultura de specialitate – instruire practică, clasa a IX-a, Editura „Oscar Print", Bucureşti, 2006

7.	Lupaşcu-Ţiglea, R., ş.a.	Manual pentru Şcoala de Arte şi Meserii – modulul „Produse textile, piele şi înlocuitori de piele”, clasa a X-a, Editura „Oscar Print”, Bucureşti, 2006
8.	Marinescu, I., ş.a.	Suport de curs pentru modulul „Sănătatea şi securitatea muncii”, Industrie textilă şi pielărie, Editura „Mistral”, Bucureşti, 2008
9.	Bălău–Mîndru Tudorel, Bucevschi M.D	Tehnologia de obţinere a înlocuitorilor de piele, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2000
10.	Chiriţă Gh., Chiriţă A	Tratat de chimia si tehnologia pieilor şi blănurilor, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 1999
11.	Cociu, V., Mălureanu, G.	Bazele tehnologiei produselor din piele şi înlocuitori, Rotaprint I.P. Iaşi, 1993
12.	Mărcuş, L.,	Procese de fabricaţie în industria produselor din piele şi înlocuitori, Rotaprint I. P. Iaşi, 2010
13.	Croitoru, D.F.	Utilaje si automatizări in industria confecţiilor din piele, Rotaprint I. P. Iaşi, 1987
14.	Harnagea, F.	Tehnologia articolelor de marochinărie, Editura „Performantica” Iaşi, 2002
15.	Harnagea, F., Mihai, A	Adezivi şi tehnologii de lipire în industria de încălţăminte, Editura „Performantica”, Iaşi, 2005
16.	Ionescu, C.	Asigurarea şi controlul calităţii încălţămintei pe fluxul de fabricaţie, Editura Universităţii Oradea, 2002
17.	Maier, S., s.a.,	Peliculogeni pentru finisarea pieilor, Editura „Bolta Rece”,1996, Iaşi
18.	Mălureanu, G., Cociu, V.	Bazele tehnologiei produselor din piele şi înlocuitori, partea I-a, Rotaprint I. P. Iaşi, 1991
19.	Volocariu, R.	Procese de fabricaţie în industria produselor din piele şi înlocuitori, Editura „Gh. Asachi” Iaşi, 1999

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1.	Adăscăliţei, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2.	Cerghit, I.,	Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3.	Carcea I.M.,	Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4.	Cucoş, C.,	Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5.	Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6.	Creţu, C.,	Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7.	Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8.	Jinga, I., Negreţ, I.,	Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9.	Jinga, I., Istrate, E.	Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10.	Joiţa, E.,	Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11.	Lisievici P.	Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12.	Manolescu, M.,	Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13.	Neacşu, I.,	Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14.	Nicola I.,	Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15.	Niţucă, C., Stanciu, I.,	Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16.	Negreţ, I.,	Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17.	Onu, P., Luca, C.,	Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18.	Onu, P., Luca, C.,	Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19.	Oprea C.L.	Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006

20.	Petty G.	Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, Bucureşti, 2007
22.	Radu, I., T.,	Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
23.	Toma, S.,	Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1999
24.	Tomşa, G.,	Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
25.	***	Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26.	***	Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

MAIȘTRI INSTRUCTORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: CONFECȚII TEXTILE – TRICOTAJE - FINISAJ TEXTIL

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepției, cunoaşterii, înțelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unitățile de competențe - cunoştințele, abilitățile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor ştiinței devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate instituția şcolară şi substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice.**

Au fost urmărite formarea şi structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competențele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor ştiințifice (aprox.. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodica şi aplicațiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

Conținuturile programei urmăresc sporirea flexibilității, mobilității ocupaționale şi

creşterea gradului de adaptabilitate a maiştrilor instructori la evoluția tehnică, tehnologică şi economică în domeniu.

Programa este orientată pe evaluarea calității concepției didactice şi a modalităților concrete prin care maistrul instructor pune elevii în situații de învățare eficientă, menite să conducă la formarea competențelor prevăzute în standardele de pregătire profesională. Această orientare este cu atât mai necesară în prezent, când flexibilitatea programelor şcolare solicită din partea cadrelor didactice efortul de a concepe procese şi parcursuri didactice adaptate nivelului claselor de elevi cu care lucrează şi finalităților învățământului tehnologic.

Structura arborescentă şi organizarea modulară a curriculum-ului pentru învățământul tehnologic, solicită abordarea structurală a desfăşurării procesului de învățământ.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Materii prime şi materiale utilizate în textile

1.1. Fibre textile: clasificare, proprietăţi fizice, mecanice şi chimice;
1.2. Fire textile: clasificare, proprietăţi fizice şi mecanice;
1.3. Ţesături şi tricoturi: clasificare, proprietăţi fizice şi mecanice;

1.4. Materiale auxiliare pentru confecţii textile

2. Procese tehnologice de fabricare a produselor tricotate

2.1. Tricoturi: definiţie, criterii de clasificare, proprietăţi specifice.

2.2. Structura şi proiectarea tricoturilor din bătătură: elemente de structură, metode de reprezentare grafică, parametrii de structură, caracterizarea şi reprezentarea grafică a tricoturilor cu legături de bază.

2.3. Procesul tehnologic de fabricare a produselor tricotate: definirea şi succesiunea operaţiilor.

2.4. Pregătirea firelor pentru tricotare:

- Bobinarea: scopul operaţiei, tipuri de formate, principiul de realizare;
- Urzirea: scopul operaţiei, formate utilizate, procedee de urzire.

2.5. Tricotarea pe maşini rectilinii: caracteristici tehnice, organe producătoare de ochiuri, deservire, întreţinere.

2.6. Tricotarea pe maşini circulare: caracteristici tehnice, organe producătoare de ochiuri, deservire, intretinere.

2.7. Controlul calităţii tricoturilor: defecte, cauze şi remedieri.

3. Procese tehnologice de fabricare a confecţiilor textile

3.1. Tehnologia cusăturilor:

- cusături mecanice: clasificare, descriere, utilizări;
- cusături termochimice: materiale folosite, domenii de utilizare.

3.2. Înmagazinarea şi recepţia materialelor textile:

- depozitarea materialelor: scop, condiţii impuse;
- recepţia cantitativă şi calitativă a ţesăturilor şi tricoturilor: scop.

3.3. Pregătirea materialelor pentru croit:

- şablonarea materialelor: condiţii tehnice, metode de şablonare;
- şpănuirea materialelor: condiţii tehnice, procedee.

3.4. Croirea materialelor textile:

- secţionarea şpanului: condiţii tehnice, maşini de secţionat;
- decuparea detaliilor: condiţii tehnice, utilaje specifice.

3.5. Utilaje pentru confecţionarea îmbrăcămintei:

- maşina simplă de cusut: caracteristici tehnice, organe de formare a cusăturii, deservire şi reglare;
- maşina triploc: caracteristici tehnice, organe de formare a cusăturii, deservire şi reglare;

3.6. Elemente de proiectare a produselor de îmbrăcăminte: dimensiuni ale corpului omenesc (principale, de bază) şi linii de construcţie a tiparelor.

3.7. Controlul calităţii produselor confecţionate: defecte, cauze şi remedieri.

4. Procese tehnologice pentru finisarea materialelor textile

4.1. Tehnologii pentru pregătirea materialelor din fibre celulozice: descleiere, curăţire alcalină şi albire (definiţie şi parametrii de lucru).

4.2. Tehnologii pentru pregătirea materialelor din fibre de lână: spălare, carbonizare, piuare (definiţie şi parametrii de lucru).

4.3. Tehnologii de pregătirea materialelor din fibre sintetice: spălarea, fixarea şi albirea (definiţie şi parametrii de lucru)

4.4. Tehnologia vopsirii materialelor textile: procedee de vopsire, rezistenţa vopsirii.

4.5. Tehnologii pentru imprimarea materialelor textile: procedee de imprimare.

4.6. Apretarea chimică a materialelor textile (neşifonabilizarea, hidrofugarea, impermeabilizarea, ignifugarea): definiţie.

4.7. Controlul calităţii semifabricatelor pe operaţii: defecte, cauze şi remedieri.

5. Sănătatea şi securitatea muncii

5.1. Măsuri de igienă şi protecţia muncii: tipuri de instructaje, fişa individuală de instructaj, echipamente de lucru, echipamente individuale şi colective de protecţie, măsuri de igiena muncii, măsuri de acordare a primului ajutor, trusă de prim-ajutor.

5.2. Sisteme şi dispozitive de protecţie: individuale şi colective specifice locului de muncă.

5.3. Locuri de muncă periculoase specifice domeniului.

5.4. Factorii de risc de la locul de muncă: accidente de muncă; boli profesionale.

5.5. Materiale şi mijloace de prevenirea şi stingerea incendiilor: apă, nisip, pături, hidranţi, stingătoare cu spumă, cu praf, cu CO_2.

COMPETENȚE SPECIFICE

1. Cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice și metodice de specialitate;

2. Operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;

3. Realizarea corelațiilor intra, -inter și pluridisciplinare ale conținuturilor;
4. Proiectarea activităților de instruire practică/pregătire practică în concordanță cu cerințele curriculumului și ale tehnologiei didactice moderne;
5. Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea proiectată;

6. Organizarea și coordonarea activității de instruire/pregătire practică în atelierul tehnologic școlar și la agenții economici în scopul formării și dezvoltării competențelor specifice;

7. Selectarea și aplicarea metodelor de evaluare adecvate activității de instruire/pregătire practică;
8. Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;

9. Exploatarea utilajelor, instalațiilor și echipamentelor în condițiile respectării normelor de protecție și igiena muncii, P.S.I. și protecția mediului înconjurător;

10. Respectarea normelor de calitate pentru desfășurarea proceselor, obținerea produselor și oferirea serviciilor;

11. Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
12. Stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor din aria curriculară „Tehnologii” în învățământul preuniversitar; construirea demersului didactic pentru realizarea centrării pe elev.
2. Componentele curriculumului școlar:

   - curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module;

   - documente curriculare, Standarde de Pregătire Profesională, planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;

   - obiectivele instruirii practice și evaluării: competențe generale, competențe specifice, unități de competență, competențe;

   - proiectarea curriculumului opțional și în dezvoltare locală.

3. Stabilirea corespondențelor dintre competențele de execuție și sociale și conținuturile de instruire.

4. Metode și procedee de instruire practică:
   - Clasificarea și caracteristicile grupelor de metode specifice instruirii practice;
   - Exemplificarea aplicării metodelor specifice instruirii practice;
   - Utilizarea metodelor de instruire centrate pe elev: lucrul în echipă, învățarea prin cooperare, metoda proiectului, problematizarea, studiul de caz.

5. Mijloacele de învățământ și integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare:
   - funcțiile didactice ale mijloacelor de învățământ;
   - tipuri de mijloace de învățământ și caracteristicile lor; exemplificări.
6. Caracterizarea tipurilor de lecții specifice instruirii practice: lecția de formare și dezvoltare a competențelor de

execuție, lecția de evaluare prin probă practică, lecția vizită.

7. Particularitățile mediului de instruire în atelierul școală.

8. Proiectarea demersului didactic: stabilirea lucrărilor de instruire practică în acord cu conținuturile programelor școlare, planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției.

9. Proiectarea instrumentelor de evaluare prin probe practice: formularea cerințelor, întocmirea baremului și a fișelor de observare.

10. Modalități de adaptare a instruirii practice pentru integrarea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale.
11. Integrarea abilităților cheie în activitatea de instruire practică.

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1.	***	Standardele de pregătire profesională pentru domeniul Industrie textilă şi pielărie, în vigoare
2.	***	Curriculum şcolar pentru clasele IX- XII pentru modulele din aria curriculară Tehnologii, domeniul Industrie textilă şi pielărie, în vigoare
3.	***	Curriculum şcolar pentru învăţământ profesional de 3 ani , domeniul Industrie textilă şi pielărie, în vigoare
4.	Barbu, I. ş.a.	Utilajul şi tehnologia tricotării, calcule în tricotaje, vol. I şi II, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1990
5.	Bucurenci, E.	Utilajul şi tehnologia meseriei – finisor produse textile, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1993
6.	Ciontea, G.	Utilajul şi tehnologia meseriei – confecţioner îmbrăcăminte din ţesături şi tricoturi, vol. I şi II, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1991
7.	Ciontea, G.	Proiectarea îmbrăcămintei, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1990
8.	Grigoriu, A., Coman L. Ianc, G. ş.a.	Bazele finisării materialelor textile, Editura „Tehnopress”, Iaşi, 2001 Auxiliar curricular pentru clasa a IX-a, Şcoala de arte şi meserii, domeniul textile – pielărie, Bucureşti, 2004
9.	Marinescu, I. ş.a.	Suport de curs pentru modulul „Sănătatea şi securitatea muncii”, Industrie textilă şi pielărie, Editura „Mistral”, Bucureşti, 2008
10.	Merticaru V., Giurgiu D.	Materii prime textile, Editura „Economică „Preuniversitaria”, Bucureşti, 2001
11.	Spanţu, C.	Tehnologii textile, Editura „Economică”, Bucureşti, 2002
12.	Spanţu, C.	Proiectarea produselor textile, Editura „Mistral”, Bucureşti, 2007
13.	Tipa, G. ş.a.	Întreţinerea, reglarea şi repararea utilajelor şi instalaţiilor pentru confecţii textile, Editura Didactică şi Pedagogică R.A., Bucureşti, 1992
14.	Ţiglea, R. ş.a.	Manual pentru pregătirea practică – textile-pielărie, clasa a IX-a, Şcoală de Arte şi Meserii, Editura „Oscar Print”, 2006
15.	Ţiglea, R. ş.a.	Manual pentru cultura de specialitate – textile-pielărie, clasa a IX-a, Şcoală de Arte şi Meserii, Editura „Oscar Print”, Bucureşti, 2006
16.	Ţiglea, R. ş.a.	„Lucrător în tricotaje – confecţii”, clasa a X-a, Şcoală de Arte şi Meserii, Editura „Oscar Print”, 2006
17.	Ţiglea, R. ş.a.	Industrie textilă şi pielărie - Manual pentru clasa a IX-a, Editura „CD PRESS”, 2011
18.	Ţiglea, R. ş.a.	Industrie textilă şi pielărie - Manual pentru clasa a X-a, Editura „CD PRESS”, 2011

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, București, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea, C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
20. Petty, G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura Atelier Didactic, București, 2007
21. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
22. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, Bucureşti,1999
23. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
24. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
25. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINŢIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂŢĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: CONFECȚII TEXTILE – TRICOTAJE - FINISAJ TEXTIL

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Materii prime şi materiale utilizate în textile

1.1. Fibre textile: clasificare, proprietăţi fizice, mecanice şi chimice.
1.2. Fire textile: clasificare, proprietăţi fizice şi mecanice.
1.3. Ţesături şi tricoturi: clasificare, proprietăţi fizice şi mecanice.

1.4. Materiale auxiliare pentru confecţii textile: clasificare, rol.

2. Tehnologii de obţinere a tricoturilor

2.1. Principiile procesului de tricotare: organe de formare a ochiurilor, procedee de tricotare.
2.2. Principii de acţionare a acelor:
- sistemul de tricotare: definiţie, tipuri de came;
- poziţii caracteristice ale acelor într-un sistem de came de acţionare;
- traiectoriile acelor pentru obţinerea principalelor efecte tehnologice.

2.3. Maşini de tricotat:
- clasificarea maşinilor de tricotat şi particularităţi specifice pe grupe de utilaje;
- caracteristicile tehnice ale maşinilor de tricotat;
- mecanisme şi dispozitive comune maşinilor de tricotat.

2.6. Tricotarea pe maşini rectilinii: caracteristici tehnice, poziţia relativă şi mişcările organelor de formare a ochiurilor, posibilităţi tehnologice.
2.7. Tricotarea pe maşini circulare: caracteristici tehnice, poziţia relativă şi mişcările organelor de formare a ochiurilor, posibilităţi tehnologice.
2.8. Structura şi proiectarea tricoturilor simple (din bătătură): clasificare, metode de reprezentare, parametrii de structură, reprezentarea legăturilor de bază.

3. Tehnologii de obţinere a confecţiilor textile

3.1. Pregătirea pentru croit şi croirea materialelor textile:
- şablonarea materialelor: condiţii tehnice, metode de şablonare;
- şpănuirea materialelor: condiţii tehnice, variante de şpănuire;
- secţionarea şpanului: condiţii tehnice, maşini de secţionat;
- decuparea detaliilor: condiţii tehnice, maşini şi utilaje specifice.

3.2. Cusături şi tehnologii de asamblare
3.2.1. Cusături mecanice (clasificare, reprezentare, codificare).
3.2.2. Asamblări prin termolipire.
- definirea noţiunii de termolipire;
- materiale secundare şi auxiliare utilizate la termolipire (ţesături, nețesute şi adezivi);

3.2.3. Asamblări neconvenţionale(prin curenți de înaltă frecvență, prin ultrasunete).
3.3. Utilaje pentru confecţionarea îmbrăcămintei: maşina simplă, maşina triploc, maşina Uberdec, maşina de cusut în lanţ (caracteristici tehnice, organe de formare a cusăturii).
3.4. Tratamente umidotermice: operaţii, parametrii tehnologici, utilaje specifice (presa de călcat).
3.5. Proiectarea constructivă a tiparelor .
3.5.1. Dimensiuni necesare : definiţii şi relaţii de interdependenţă.
3.5.2. Reţele de linii de bază şi definirea punctelor, liniilor şi segmentelor principale la produse cu sprijin pe umeri şi sprijin în talie.

4. Tehnologii şi utilaje pentru finisarea materialelor textile

4.1. Tehnologii pentru pregătirea materialelor din fibre celulozice:
descleiere, curăţire alcalină şi albire (definiţie şi parametrii de lucru).
4.3. Tehnologii pentru pregătirea materialelor din fibre de lână: spălare, carbonizare, piuare (definiţie şi parametrii de lucru).
4.4. Tehnologii de pregătirea materialelor din fibre sintetice: spălarea, fixarea şi albirea (definiţie şi parametrii de lucru).
4.5. Tehnologia vopsirii materialelor textile: clasificarea tehnologică a coloranţilor, noţiuni generale de vopsire.
4.6. Tehnologii pentru imprimarea materialelor textile: procedee de imprimare.
4.7. Apretarea chimică a materialelor textile (neşifonabilizarea, hidrofugarea, impermeabilizarea, ignifugarea): definiţii.

5. Conceptele de asigurare a calităţii, controlul calităţii şi sisteme de calitate

5.1. Asigurarea calităţii: calitate internă, calitate externă, calitate totală;
5.2. Controlul calităţii: evaluarea calităţii, supravegherea calităţii, inspecţia calităţii, verificarea calităţii;

6. Sănătatea şi securitatea muncii

6.1. Măsuri de igienă şi protecţia muncii: tipuri de instructaje, fişa individuală de instructaj, echipamente de lucru, echipamente individuale şi colective de protecţie, măsuri de igiena muncii, măsuri de acordare a primului ajutor, trusă de prim- ajutor
6.2. Sisteme şi dispozitive de protecţie: individuale şi colective specifice locului de muncă
6.3. Locuri de muncă periculoase specifice domeniului.
6.4. Factorii de risc de la locul de muncă: accidente de muncă; boli profesionale.
6.5. Materiale şi mijloace de prevenirea şi stingerea incendiilor: apă, nisip, pături, hidranţi, stingătoare cu spumă, cu praf, cu CO_2.

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară "Tehnologii". Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. *** Standardele de pregătire profesională pentru domeniul Industrie textilă şi pielărie, în vigoare
2. *** Curriculum şcolar pentru clasele IX- XII pentru modulele din aria curriculară Tehnologii, domeniul Industrie textilă şi pielărie, în vigoare
3. Budulan, R. Bazele tehnologiei tricoturilor, Editura „BIT”, Iaşi, 1996
4. Comandar, C. Structura şi proiectarea tricoturilor, Editura „CERMI”, Iaşi, 1998
5. Grigoriu, A.. Coman, L. Bazele finisării materialelor textile, Editura „Tehnopress”, Iaşi 2001
6. Filipescu E. Structura şi proiectarea confecţiilor, Editura „Performantica”, Iaşi, 2003
7. Hoblea, N. Materii prime (Materiale textile), Editura “Dosoftei”, Iaşi, 1999
8. Hoblea, N, Hoblea, Z. Structura şi proprietăţile materialelor pentru confecţii, Editura „Performantica”, Iaşi, 2007
9. Leon, A. L., Chinciu, G. Asigurarea calităţii - Ghid practic, Editura „MEGA MIX”, Iaşi, 2008
10. Macovei, L., Şerban, V. Tehnologii şi utilaje în tricotaje, Editura ”Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
11. Marinescu, I., ş.a. Suport de curs pentru modulul „Sănătatea şi securitatea muncii”, Industrie textilă şi pielărie, Editura „Mistral”, Bucureşti, 2008
12. Mitu, S., Mitu, M. Bazele tehnologiei confecţiilor textile, Editura „Performantica”, Iaşi, 2005
13. Papaghiuc, V. Procese şi maşini pentru confecţii textile, Editura “Gh. Asachi”, Iaşi, 2000
14. *** Manualul Inginerului Textilist – vol. 1, 2, 3, Editura „Agir”, Bucureşti, 2002

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord.) Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995

8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
20. Petty G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, Bucureşti, 2007
22. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
23. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1999
24. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
25. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
CONSILIERE PSIHOPEDAGOGICĂ

2015

1. Prezentare. Competenţe generale

Programa pentru disciplina Consiliere psihopedagogică se adresează cadrelor didactice care au absolvit facultăţi de profil şi susţin examenul naţional de definitivare în învăţământ. Conţinutul şi structura programei sunt elaborate în aşa fel încât să răspundă schimbărilor care accentuează importanța **formării competențelor** și se caracterizează prin următoarele dimensiuni:

- reconsiderarea rolului **elevului**, care devine **subiect al educației**;
- utilizarea **tehnologiilor informatizate** în educație (computer, internet, clase virtuale) în proiectarea predării, dirijarea învățării, monitorizarea actului didactic;
- trecerea de la sisteme educaționale organizate ierarhic la sisteme **educaționale organizate după modelul rețelei**;
- **învățare prin rezolvarea de probleme**, stimularea gândirii critice;
- tendința de **prospectare, anticipare, reconstrucție** a structurilor de învățare;
- preponderența **experiențelor interactive**, care generează învățare în profunzime: predare-învățare cooperantă, activităţi bazate pe experiență de viață, confruntări de opinii, modele acționale;
- reconstrucția spațiului școlar în vederea **favorizării interacțiunilor, cooperării, schimbului de experiențe**, opinii, ascultării active.

Programa vizează următoarele **competenţe generale:**

- cunoaşterea de către profesorul consilier şcolar a problematicii actuale a consilierii psihopedagogice
- proiectarea, organizarea, desfăşurarea şi evaluarea activităţii de consiliere psihopedagogică;
- capacitatea de a construi demersuri psihopedagogice interactive prin adecvarea strategiilor la conţinuturi;
- capacitatea de a adecva demersurile didactice la particularităţile de vârstă ale colectivului de elevi/grupe de elevi;
- capacitatea de a construi un climat educativ stimulativ şi eficient;
- capacitatea de a valorifica optim rezultatele intervenţiei specialiştilor din echipa interdisciplinară (logoped, profesor de sprijin)

2.Tematica de specialitate. Competenţe specifice

Consilierea psihopedagogică este relaţie interumană de asistenţă şi suport dintre profesori şi elevi în scopul dezvoltării personale şi prevenţiei situaţiilor problematice şi de criză. Scopul intervenţiilor, cu rol de consiliere, este rezolvarea de către copil în mod independent a problemelor de natură cognitivă, afectivă, psihomotorie (Băban, A., 2002).

Consilierea şi orientarea şcolară urmăreşte formarea unor persoane armonioase cu sine, cu ceilalţi, cu lumea cărora le aparţine. La finalul şcolarizării, fiinţa trebuie să fie capabilă să transpună în faptă conţinutul diplomei obţinute în şcoală (Negrilă, I., 2002).

Asistenţa psihopedagogică acordată în Cabinetele şcolare/interşcolare şi în Centrele judeţene de asistenţă psihopedagogică presupune desfăşurarea următoarelor tipuri de activităţi:

- **Orientarea şcolară şi profesională a elevilor** (furnizarea de informaţii despre ofertele de educaţie şi formare, oportunităţile pieţei muncii, dezvoltarea carierei, formarea şi dezvoltarea abilităţilor decizionale cu privire la cariera, etc.)
- **Asistenţa psihopedagogică a elevilor (**integrarea şcolară a elevilor, optimizarea relaţiei
- elev-elev, elev-profesor, elev-părinte, dezvoltarea abilitatilor de relaţionare, prevenirea comportamentelor de risc, etc.)
- **Consilierea părinţilor (**dezvoltarea abilităţilor parentale**,** optimizarea relaţiei părinte-elev, părinte-profesor, informarea şi formarea părinţilor privind diferite teme de interes**)**
- **Consultanţă oferită cadrelor didactice** în vederea dezvoltării competenţelor psihopedagogice ale acestora

Această programă are în vedere specificul activităţilor de consiliere psihopedagogică care presupun existenţa de competenţe, abilităţi şi atitudini ale consilierilor, precum:

- definirea şi utilizarea adecvată a conceptelor de bază ale consilierii psihopedagogice;
- aplicarea cunoştinţelor de psihologie a dezvoltării şi de psihologie şcolară;
- proiectarea activităţii de consiliere psihopedagogică;
- utilizarea unor metode, tehnici şi instrumente de cunoaştere, autocunoaştere şi consiliere psihopedagogică;
- elaborarea de programe de orientare şcolară şi profesională a elevilor, de dezvoltare a abilităţilor de viaţă şi de prevenire a comportamentelor de risc;

- evaluarea progreselor realizate de elevi în urma consilierii psihopedagogice;
- respectarea legislaţiei în vigoare, a deontologiei şi eticii profesionale;
- realizarea unor parteneriate cu familia şi alte instituţii din comunitate implicate în educaţie;
- respectarea dreptului persoanei consiliate de a lua decizii în ceea ce o priveşte;
- asigurarea tratamentului imparţial pentru toate persoanele consiliate, evitarea discriminărilor în aprecierea diferenţelor dintre oameni;
- asigurarea confidenţialităţii;
- interesul pentru propria dezvoltare profesională şi centrarea pe creşterea calităţii serviciilor de consiliere oferite

I. EVOLUŢIA PSIHOLOGIEI CA ŞTIINŢĂ

1. Apariţia şi evoluţia psihologiei ca ştiinţă; orientări şi şcoli psihologice;
2. Psihologia contemporană şi locul ei în sistemul ştiinţelor;
3. Tendinţe şi curente în psihologia contemporană

II. OBIECTUL PSIHOLOGIEI

1. Noţiunea de psihic;
2. Natura psihicului;
3. Caracteristicile fenomenelor psihice

III. SISTEMUL PSIHIC UMAN

1. Ipostezele psihicului

- Conştient
- Subconştient
- Inconştient
- Relaţiile dintre ipostazele psihicului

2. Mecanismele cognitive senzoriale

- Senzaţii
- Percepţii
- Reprezentări

3.Mecanismele cognitive logic-raţionale

- Gândirea
- Memoria
- Imaginaţia

IV. PERSONALITATEA - STRUCTURĂ INTEGRATOARE A MECANISMELOR PSIHICE

1. Delimitări conceptuale: Individ; Persoană; Personalitate;
2. Dimensiunile personalităţii:

- Dinamico-energetice
- Instrumental-operaţionale
- Reglativ-productive
- Transformativ-creative
- Relaţional-valorice

3. Structura personalităţii;
4. Personalitatea şi relaţiile interpersonale

V. ELEMENTE DE PSIHOLOGIA DEZVOLTARII/VARSTELOR

1. Conceptul de dezvoltare;
2. Factorii dezvoltarii ontonogenetice: ereditate, mediu, educaţie;
3. Stadii şi cicluri ale dezvoltării

VI. CONDUITA PSIHOSOCIALĂ

1. Imaginea de sine şi percepţia socială a imaginii de sine;
2. Relaţiile interpersonale şi rolul lor în formarea şi dezvoltarea personalităţii;
3. Comportamente pro şi antisociale;

4. Atitudinile sociale şi evoluţia lor

VII. CONCEPTUL DE CONSILIERE ŞI ABILITĂŢILE CONSILIERULUI

1. Orientări şi abordări în consiliere;
2. Delimitări conceptuale / distincţii între: consiliere psihologică, consiliere şcolară, consilierea carierei, consiliere educaţională;
3. Caracteristicile consilierii;
4. Obiectivele consilierii;
5. Atitudini şi abilităţi ale consilierului;
6. Strategii si metode de consiliere psihopedagogică;
7. Locul activităţii de consiliere în sistemul de învăţământ din România. Reţeaua cabinetelor de consiliere

VIII. NORME ETICE ŞI STANDARDE DE CALITATE ÎN CONSILIERE

1. Relaţia consilier-consiliat;
2. Formarea continuă şi evaluarea activităţii consilierilor;
3. Principii de etică în consilierea şcolară;

IX. AUTOCUNOAŞTERE ŞI DEZVOLTARE PERSONALĂ

1. Cunoaşterea de sine, imaginea de sine, stima de sine;
2. Modalităţi de dezvoltare a competenţei emoţionale;
3. Metode de autocunoaştere, cunoaştere şi intercunoaştere

X. MANAGEMENTUL COMUNICĂRII

1. Rolul comunicării în procesul de consiliere;
2. Niveluri, tipuri, bariere ale comunicării;
3. Modalităţi de optimizare a comunicării: comunicarea asertivă;
4. Conflictul şi managementul conflictelor;

XI. CONSILIEREA CARIEREI

1. Delimitări conceptuale: identitate vocaţională, dezvoltarea carierei, planificarea carierei, consilierea în carieră;
2. Factori implicati în alegerea şi dezvoltarea carierei;
3. Utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare TIC în consilierea carierei;
4. Metode şi tehnici ale consilierii carierei;
5. Strategii de planificare a carierei (elemente de marketing personal, decizia de carieră: stiluri decizionale, paşi în luarea deciziei)

XII. METODE SI TEHNICI DE ÎNVĂŢARE EFICIENTĂ. ÎNVĂŢAREA ÎN CONCORDANŢĂ CU CERINŢELE ŞI CONDIŢIILE VIEŢII SOCIALE

1. Concepte de bază: eficacitate generală a instruirii, randamentul învăţării, stiluri de învăţare;
2. Prevenirea insuccesului scolar: cauze/factori perturbatori ai procesului instructiv-educativ, forme, strategii de prevenire şi intervenţie;
3. Optimizarea invăţării (condiţiile invăţării eficiente, dezvoltarea strategiilor de invăţare)

XIII. MANAGEMENTUL COMPORTAMENTELOR DE RISC

1. Forme, factori, strategii de prevenire şi intervenţie în cazuri de:
   - -conflict, abuz, violenţă
   - -suicid, avort
   - -fumat, consum de alcool şi alte droguri
   - -dependenţa de internet
2. Managementul stresului;
3. Stil de viaţă sănătos. Programe de promovare a stilului de viaţă sănătos

XIV. MANAGEMENTUL CLASEI DE ELEVI

1. Delimitari conceptuale;
2. Dimensiunile managementului clasei de elevi;
3. Modalitati de prevenire şi de rezolvare a situaţiilor critice în clasă

XV.CONSILIEREA FAMILIEI

1. Tipuri de familii. Stiluri parentale;
2. Familia în criză: divorţ, deces, abandon, abuz de substanţe, boli, părinţi plecaţi la muncă în străinătate, etc. Strategii de intervenţie specifică;
3. Strategii de consiliere şi educaţie parentală;
4. Parteneriatul şcoală-familie

XVI. CONSULTANŢA ACORDATĂ CADRELOR DIDACTICE

1. Principiile lucrului cu adultii;
2. Dezvoltarea relaţiilor şcoală-elevi-părinţi;
3. Modalităţi de intervenţie în optimizarea climatului şcolar

XVII. CONSILIEREA ASISTATĂ DE CALCULATOR

1. Utilizarea internet-ului în consiliere: avantaje / dezavantaje
2. Tipuri de programe informatice utilizate în consiliere: utilitate, clasificare, analiză comparativă, avantaje/dezavantaje

3. Tematica de didactică a disciplinei

I. Proiectarea, organizarea şi desfăşurarea activităţii de consiliere psihopedagogică

1. Dimensiuni ale consilierii psihopedagogice (Ordinul nr.5555 din 7 octombrie 2011 pentru aprobarea *Regulamentului privind organizarea şi funcţionarea centrelor judeţene/al municipiului Bucureşti de resurse şi asistenţă educaţională;*
2. Proiectarea activităţii de consiliere psihopedagogică: planificare calendaristică, proiectarea programelor de consiliere, proiecte de activitate, proiectarea de activităţi de învăţare intra-, inter- şi transdisciplinare;
3. Competenţe generale, competenţe specifice. Operaţionalizarea obiectivelor/ competenţelor;
4. Proiectarea curriculumului la decizia şcolii de tipul: aprofundare/ extindere/ opţional ca disciplină nouă;

II. Strategii utilizate în activitatea de consiliere psihopedagogică

1. Metode de consiliere psihopedagogică: clasificare, prezentare, caracterizare, utilizarea metodelor centrate pe elev/ tehnicilor de învăţare prin cooperare;
2. Forme de organizare a activităţii de consiliere: clasificare, caracterizare;
3. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de consiliere psihopedagogică:
   3.1. Funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ
   3.2. Tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor
4. Mediul de instruire, mediul relaţional şi mediul comunicaţional. Utilizarea tehnologiei informaţiei şi comunicării în construirea unor medii active de instruire;
5. Evaluarea procesului de consiliere psihopedagogică, a progresului şi a performantelor individuale în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de evaluare;
   5.1. Evaluarea, componentă fundamentală a activităţii de consiliere: obiective, funcţii, tipuri de evaluări, caracterizare;
   5.2. Metode de evaluare: tradiţionale şi complementare (tipuri şi caracterizare);
   5.3. Calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;
   5.4. Tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de evaluare;

4. Bibliografie

A. BIBLIOGRAFIE PENTRU DISCIPLINA CONSILIERE PSIHOPEDAGOGICĂ

1. Băban, Adriana, *Consiliere educaţională*, Editura Imprimeria Ardealul, Cluj Napoca, 2001
2. Băban, Adriana, *Stres şi Personalitate*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 1998
3. Bonchiş, Elena (coord.), *Familia şi rolul ei în educarea copilului*, Editura Polirom, Iaşi, 2011
4. Botiş, A., Tărău, A., *Disciplinarea pozitivă*, Editura ASCR, Cluj-Napoca, 2004
5. Bunescu, Gh., Alecu, G., Badea, D., *Educaţia părinţilor – strategii şi programe,* Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
6. Ciofu, Carmen, *Interacţiunea părinţi-copii*, Editura Amaltea, Bucureşti, 1998
7. Cosma, Traian, *Şedinţele cu părinţii în gimnaziu. Idei suport pentru diriginţi*, Editura Polirom, Iaşi, 2001

8. Cosmovici, A., Iacob, L., *Psihologie şcolară*, Editura Polirom, Iaşi, 1998
9. Cojocaru, Ştefan, *Ce este educaţia parentală?*, Editura Lumen, Iaşi, 2003
10. Dafinoiu, Ion, *Personalitatea. Metode calitative de abordare: observaţia şi interviul,* Editura Polirom, Iaşi, 2002
11. Dumitru, Al., Ion, *Consiliere psihopedagogică. Baze teoretice şi sugestii practice*, Editura Polirom,2008
12. De Peretti, A., Legrand, J., Boniface, J., *Tehnici de comunicare*, Editura Polirom, Iasi, 2001
13. Eliade, S, *ABC-ul consilierii*, Editura Hiperborea, Turda, 2000
14. Gliga, L., *Managementul conflictului*, Editura Tipogrup Press, Bucureşti, 2001
15. Gorgos, Constantin, *Dicţionar enciclopedic de psihiatrie,* vol. I-IV, Ed. Medicală, Bucureşti, 1987
16. Holdevici Irina, *Ameliorarea performanţelor umane prin tehnici de psihoterapie*, Editura Orizonturi, Bucureşti, 2001
17. Iucu, Romita, *Managementul şi gestiunea clasei de elevi-fundamente teoretico-metodologice*, Editura Polirom, Iaşi, 2000
18. Jigău, Mihai, *Consilierea carierei,* Editura Sigma, Bucureşti, 2001
19. Lemeni, G., Miclea, M., *Consiliere şi orientare. Ghid de educaţie pentru carieră*, Editura ASCR, Cluj-Napoca, 2004
20. Muro, J.J., Kottman, T., *Guidance and Counseling in the Elementary and Middle Schools*, Editura Brown & Benchmark, Inc., 1995
21. Negreţ-Dobridor Ion, Pânişoară Ion-Ovidiu, *Ştiinţa învăţării. De la teorie la practică*, Editura Polirom, Iaşi, 2008
22. Radu, I. ,Drutu, I. ,Mare, V., Miclea, M. ,Podar, T., Preda, V., *Introducere în psihologia contemporană,* Editura Sincron, Cluj-Napoca, 1991
23. Sălăvăstru, Dorina, *Psihologia educaţiei*, Editura Polirom, Iaşi, 2004
24. Sălăvăstru, Dorina, *Psihologia învăţării. Teorii şi aplicaţii educaţionale*, Editura Polirom, Iaşi, 2009
25. Stoica –Constantin, Ana, *Conflictul interpersonal*, Editura Polirom, Iaşi, 2004
26. Stoica - Constantin, A., Neculau, A., *Psihosociologia dezvoltării copilului*, Editura Polirom, Iaşi,1998
27. Şchiopu, U., Verza, E., *Psihologia vârstelor. Ciclurile vieţii,* Editura Didactică si Pedagogică, Bucureşti, 1997
28. Tiberiu, M., *Psihologia şi psihopatologia dezvoltării copilului mic*. Editura Augusta, Timişoara, 1999
29. Tomşa, Gheorghe, *Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi*, Casa de Editură şi Presă Viaţa românească, Bucureşti, 1999
30. Zlate, Mielu, *Fundamentele psihologiei*, Editura Pro-Humanitas, Bucureşti, 2000

B. BIBLIOGRAFIE PENTRU METODICA DE SPECIALITATE

1. Cerghit Ioan, Neacşu Ioan., Pânişoară Ioan Ovidiu, Potolea Dan, *Prelegeri pedagogice*, Editura Polirom, Iaşi, 2001
2. Creţu Carmen, *"Curriculum individualizat şi personalizat*", Editura Polirom, Iaşi, 1998
3. Creţu Carmen, *Psihopedagogia succesului*, Editura Polirom, Iaşi, 1997
4. Cristea Sorin, *Dicţionar de termeni pedagogici*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
5. Cucoş Constantin, *Pedagogie generală*, Editura Polirom, Iaşi, 2000
6. Cucoş, Constantin (coordonator), *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare şi grade didactice*, ediţia a IIIa,Editura Polirom, 2009
7. Ionescu Miron, Radu Ioan, *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1995
8. Neacşu Ioan, *Metode şi tehnici de învăţare eficientă*, Editura Militară, Bucureşti, 1990
9. Nicola Ioan, *Tratat de pedagogie şcolară*, Editura Aramis, Bucureşti, 2000
10. Ordinul nr.5555 din 7 octombrie 2011 pentru aprobarea *Regulamentului privind organizarea şi funcţionarea centrelor judeţene/al municipiului Bucureşti de resurse şi asistenţă educaţională;*
11. Stoica Adrian (coord.), *Evaluarea curentă şi examenele*, *Ghid pentru profesori*, Editura Prognosis, Bucureşti, 2001
12. Stoica Adrian, *Evaluarea progresului şcolar. De la teorie la practică*, Editura Humanitas Educational, Bucureşti, 2003
13. Vlăsceanu Lazăr şi Cerghit Ioan (coord.), *Curs de pedagogie*, T.U.B., Bucureşti, 1988
14. Geissler E.G., *Mijloace de educaţie*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
15. Cosmovici Andrei, *Psihologie şcolară*, Editura Polirom, Iaşi, 1998
16. Ionescu Miron, *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj, 1995
17. Ionescu Miron, Radu Ioan, *Didactica modernă*, Editura Dacia Cluj, 2004

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

MAIȘTRI INSTRUCTORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: CONSTRUCȚII

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiințifice şi didactic/metodice a domeniului de referință, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepției, cunoaşterii, înțelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unitățile de competențe - cunoştințele, abilitățile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor ştiinței devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate instituția şcolară şi substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice.**

Au fost urmărite formarea şi structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competențele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor ştiințifice (aprox.. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodica şi aplicațiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

Conținuturile programei urmăresc sporirea flexibilității, mobilității ocupaționale şi

creşterea gradului de adaptabilitate a maiştrilor instructori la evoluția tehnică, tehnologică şi economică în domeniu.

Programa este orientată pe evaluarea calității concepției didactice şi a modalităților concrete prin care maistrul instructor pune elevii în situații de învățare eficientă, menite să conducă la formarea competențelor prevăzute în standardele de pregătire profesională. Această orientare este cu atât mai necesară în prezent, când flexibilitatea programelor şcolare solicită din partea cadrelor didactice efortul de a concepe procese şi parcursuri didactice adaptate nivelului claselor de elevi cu care lucrează şi finalităților învățământului tehnologic.

Structura arborescentă şi organizarea modulară a curriculum-ului pentru învățământul tehnologic, solicită abordarea structurală a desfăşurării procesului de învățământ.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. ALCĂTUIREA GENERALĂ A CLĂDIRILOR

1.1. Rolul şi importanța structurilor de construcții.

1.2. Clasificarea construcțiilor.

1.3. Alcătuirea construcțiilor.
1.4. Structuri de rezistență la clădiri: structuri cu pereţi portanţi, structuri în cadre.

2. MATERIALE DE CONSTRUCTII
2.1. Mortare cu lianţi minerali.
2.2. Betoane cu lianţi minerali.
2.3. Materiale pentru placaje și pardoseli
2.4. Materiale pentru zugrăveli şi vopsitorii.
2.5. Produse ceramice

3. FINISAJE PENTRU CONSTRUCTII
3.1. Pardoseli
3.2. Tencuieli.
3.3. Placaje.
3.4. Zugrăveli si vopsitorii.

4. TEHNOLOGII SPECIFICE LUCRĂRILOR DE CONSTRUCŢII
4.1. Tehnologia de preparare și punere în operă a mortarelor.
4.2. Tehnologia de execuţie a structurilor din zidărie.
4.3. Tehnologia de preparare și punere în operă a betoanelor.

5. MĂSURI DE TEHNICA SECURITĂȚII MUNCII ȘI PAZĂ CONTRA INCENDIILOR ÎN LUCRĂRILE DE CONSTRUCȚII

COMPETENȚE SPECIFICE

1. Cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice și metodice de specialitate;

2. Operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;

3. Realizarea corelațiilor intra, -inter și pluridisciplinare ale conținuturilor;
4. Proiectarea activităților de instruire practică/pregătire practică în concordanță cu cerințele curriculumului și ale tehnologiei didactice moderne;
5. Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea proiectată;

6. Organizarea și coordonarea activității de instruire/pregătire practică în atelierul tehnologic școlar și la agenții economici în scopul formării și dezvoltării competențelor specifice;

7. Selectarea și aplicarea metodelor de evaluare adecvate activității de instruire/pregătire practică;
8. Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;

9. Exploatarea utilajelor, instalațiilor și echipamentelor în condițiile respectării normelor de protecție și igiena muncii, P.S.I. și protecția mediului înconjurător;

10. Respectarea normelor de calitate pentru desfășurarea proceselor, obținerea produselor și oferirea serviciilor;

11. Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
12. Stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor din aria curriculară „Tehnologii” în învățământul preuniversitar; construirea demersului didactic pentru realizarea centrării pe elev.

2. Componentele curriculumului școlar:

- curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module;

- documente curriculare, Standarde de Pregătire Profesională, planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;

- obiectivele instruirii practice și evaluării: competențe generale, competențe specifice, unități de competență, competențe;

- proiectarea curriculumului opțional și în dezvoltare locală.

3. Stabilirea corespondențelor dintre competențele de execuție și sociale și conținuturile de instruire.

4. Metode și procedee de instruire practică:
- Clasificarea și caracteristicile grupelor de metode specifice instruirii practice;
- Exemplificarea aplicării metodelor specifice instruirii practice;
- Utilizarea metodelor de instruire centrate pe elev: lucrul în echipă, învățarea prin cooperare, metoda proiectului, problematizarea, studiul de caz.

5. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:
- funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;
- tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

6. Caracterizarea tipurilor de lecții specifice instruirii practice: lecția de formare și dezvoltare a competențelor de execuție, lecția de evaluare prin probă practică, lecția vizită.

7. Particularitățile mediului de instruire în atelierul școală.

8. Proiectarea demersului didactic: stabilirea lucrărilor de instruire practică în acord cu conținuturile programelor școlare, planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției.

9. Proiectarea instrumentelor de evaluare prin probe practice: formularea cerințelor, întocmirea baremului și a fișelor de observare.

10. Modalități de adaptare a instruirii practice pentru integrarea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale.
11. Integrarea abilităților cheie în activitatea de instruire practică.

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1.	Pavel, C.	Beton armat – manual pentru clasa a XII-a, Editura Didactică şi Pedagogică, 1995
2.	Pestişanu, C., Voiculescu, M., Darie, M., Vierescu, R.	Construcţii, Editura Didactică şi Pedagogică, 1995
3.	Davidescu, I., Roşoga, C., Frangopol, I.	Construcţii si tehnologia lucrărilor – manual pentru liceele industriale cu profil de construcţii, clasele a IX-a şi a X-a, Editura didactică si pedagogică, 1978.
4.	Davidescu, I., Roşoga, C.	Cartea zidarului, Editura Tehnică, 1982.
5.	Davidescu, I., Roşoga, C.	Cartea dulgherului, Editura Tehnică, 1984.
6.	***	I.C.C.P.D.C. Normativ pentru verificarea calităţii şi recepţia lucrărilor de construcţii si Instalaţii “C56-85”, 1986

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1.	Adăscăliţei, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2.	Cerghit, I.,	Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3.	Carcea I.M.,	Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4.	Cucoş, C.,	Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5.	Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6.	Creţu, C.,	Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7.	Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8.	Jinga, I., Negreţ, I.,	Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9.	Jinga, I., Istrate, E.	Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10.	Joiţa, E.,	Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11.	Lisievici P.	Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, București, 2002
12.	Manolescu, M.,	Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13.	Neacşu, I.,	Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14.	Nicola I.,	Tratat de pedagogie, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996
15.	Niţucă, C., Stanciu, I.,	Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16.	Negreţ, I.,	Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17.	Onu, P., Luca, C.,	Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18.	Onu, P., Luca, C.,	Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19.	Oprea, C.L.	Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
20.	Petty, G.	Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura Atelier Didactic, București, 2007
21.	Radu, I., T.,	Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
22.	Toma, S.,	Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, Bucureşti,1999
23.	Tomşa, G.,	Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
24.	***	Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
25.	***	Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINŢIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂŢĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: CONSTRUCȚII

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

II. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

A. Materiale de construcţii

1. Lianţi minerali (var, ipsos, ciment);
2. Mortare cu lianţi minerali
3. Betoane de ciment;
4. Materiale ceramice;
5. Materiale de natura organica (lianţi bituminoşi, lemn, polimeri);
6. Materiale de izolaţie, protecţie şi finisaj;

B. Elemente componente ale construcţiilor
1. Fundaţii.
2. Pereţi.
3. Stâlpi.
4. Grinzi.
5. Planşee.
7. Şarpante.
8. Scări.

C. Finisaje pentru construcţii
1. Tencuieli.
2 .Placaje la pereţi.
3 .Pardoseli.
4. Zugrăveli si vopsitorii.

D. Structuri pentru construcţii
1. Structuri cu pereţi portanţi.
2. Structuri în cadre.

E. Tehnologia lucrărilor de construcţii

1. Tehnologia de execuţie a structurilor din zidărie.
2. Tehnologia de execuţie a structurilor din beton armat monolit.

F. Măsurători în construcţii
1. Măsurători pe categorii de lucrări.

G. Documentaţia tehnico – economică
1. Defalcarea lucrărilor pentru realizarea unei construcţii sau lucrări publice: ansambluri, subansambluri, elemente şi categorii de lucrări.
2. Documentaţia tehnico – economică: memoriu tehnic, antemăsurători.
3. Extrase de resurse: materiale, utilaje, mijloace de transport, forţă de muncă.
4. Proiectul de organizare a lucrărilor pentru realizarea unei construcţii: organizarea şantierului, organizarea locului de muncă.
5. Planificarea activităţilor pentru realizarea unei construcţii.

H. Măsuri de tehnica securităţii muncii, de protecţia mediului şi pază contra incendiilor în lucrările de construcţii

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară "Tehnologii". Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Delia M. F. - Utilizarea analizelor termo-higro-energetice în proiectarea clădirilor de locuit, Editura MatrixRom, 2004.

2. Delia M. F. - Construcţii. Subansambluri constructive, Editura MatrixRom, 2004.

3. Delia M. F. - Tehnologia lucrărilor de execuţie şi reparaţii a lucrărilor de finisaje, MTLMC, an II, program DidaTec, curs on-line, 2013.

5. Terlea, A. - Tehnologia lucrărilor de construcţii, Editura Didactica şi Pedagogică, ediţia a II-a revizuită, Bucureşti, 1985.

6. Comşa, E. Moga, I. - Construcţii civile, vol. I şi II, Institutul politehnic, Cluj Napoca, 1992.

7. Asanache, M. - Contribuţii privind studiul pereţilor uşori la clădiri civile şi industriale, Institutul de Construcţii, Bucureşti, 1998.

8. Dumitru-Vâlcea, E. - Îndrumător de proiectare a învelitorilor în construcţii, Editura Tehnică, Bucureşti,

1980.
9. Pop, S., Tologea, S., Puicea, I. - Îndrumătorul constructorului, ediţia a II-a, Editura Tehnică, Bucureşti 1981.
10. Davidescu I., Roşoga, C. - Utilajul şi tehnologia lucrărilor de finisaje în construcţii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1993.
11. Davidescu I., Roşoga, C. - Cartea zidarului, Editura Tehnică, Bucureşti, 1980.
12. Prundeanu, D. A. - Tehnologia lucrărilor decorative, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1995.
13. Cărare, T. - Cartea fierarului betonist, Editura Tehnică, Bucureşti, 1980.
14. Davidescu I., Roşoga, C. - Tehnologia lucrărilor de construcţii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1981.
15. Mihul. A şi colectiv - Utilajul şi tehnologia lucrărilor de construcţii, manual pentru clasa a XI-a şi a XII-a, licee industriale cu profil de construcţii şi şcoli profesionale, Editura Didactică şi Pedagogică , Bucureşti, 1993.
16. Roşoga. C. - Utilajul şi tehnologia lucrărilor de construcţii, manual pentru clasa a IX-a şi a X-a, licee industriale cu profil de construcţii şi şcoli profesionale, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1993.
17. Ţibrea A., Szocs I, Mîndrilă A., Socol E. - Construcții și materiale de construcții, manual pentru şcoala profesională, Editura Economică Preuniversitaria, Bucureşti, 2000.
18. Ivan. S. - Materiale de construcţii, Ghid pentru profesori şi Caiet de lucru pentru elevi pentru pregătirea la disciplina, Materiale de construcţii şi instalaţii, Editura Casei Corpului Didactic, Cluj Napoca, 2003.
19. Gligan. A., Moldovan. C., Pascu L. - Construcţiile la cotă maximă, Ghid pentru pregătire la disciplina Construcţii şi lucrări publice, clasa a XI-a, Editura Casei Corpului Didactic, Cluj Napoca, 2002.
20. Gligan. A., Moldovan. C., Pascu L. - Construcţiile, misterul echilibrului, Ghid pentru pregătire la disciplina Construcţii şi lucrări publice, clasa a XI-a, Editura Casei Corpului Didactic, Cluj Napoca, 2003.

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1.	Adăscăliţei, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2.	Cerghit, I.,	Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3.	Carcea I.M.,	Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4.	Cucoş, C.,	Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5.	Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6.	Creţu, C.,	Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7.	Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8.	Jinga, I., Negreţ, I.,	Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9.	Jinga, I., Istrate, E.	Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10.	Joiţa, E.,	Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11.	Lisievici P.	Evaluarea în învăţământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12.	Manolescu, M.,	Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13.	Neacşu, I.,	Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14.	Nicola I.,	Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15.	Niţucă, C., Stanciu, I.,	Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16.	Negreţ, I.,	Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17.	Onu, P., Luca, C.,	Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18.	Onu, P., Luca, C.,	Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19.	Oprea C.L.	Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
20.	Petty G.	Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, Bucureşti, 2007
22.	Radu, I., T.,	Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000

23. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1999
24. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
25. *** Curriculum naţional aprobat, www.edu.ro
26. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN: COREGRAFIE

2015

PREZENTARE

Prezenta tematică vine în ajutorul cadrelor didactice pentru actualizarea cunoştinţelor de specialitate şi de pedagogie şi pentru racordarea acestora la probleme reformei învăţământului din România.

Această programă îşi propune ca prin temele de specialitate să servească şlefuirii personalităţii creatoare a profesorului din cadrul ariei curriculare arte-specialitatea coregrafie, să ducă la îmbunătăţirea competenţelor specifice profesiei în conformitate cu unităţile de competenţă generală pentru profesia de cadru didactic.

Programa de faţă se adresează profesorilor din învăţământul preuniversitar care desfăşoară activităţi didactice în cadrul diferitelor discipline din cadrul ariei curriculare arte, specialitatea coregrafie şi urmăreşte:

- consolidarea pregătirii de specialitate corespunzătoare competenţei didactice, a profesorului de coregrafie;
- actualizarea bazei teoretice şi practice privitoare la aspectele didactice fundamentale care se leagă de realizarea educaţiei artistice în învăţământul general şi de specialitate;
- corelarea conţinuturilor de specialitate cu planul cadru şi curriculumul naţional în vigoare ;
- rezolvarea problemelor de didactică în procesul de învăţământ coregrafic – predare, învăţare, evaluare la diferite specialităţi, ţinând cont de ciclurile curriculare dar şi de nivelul aptitudinilor artistice ale elevilor;
- dezvoltarea capacităţilor de interpretare intra şi interdisciplinare a conţinuturilor şi de formare a unei culturi curriculare;
- valorificarea conţinuturilor disciplinei prin construirea unui demers didactic modern, prin proiectare structurată, prin organizarea unor activităţi de învăţare centrate pe nevoile şi interesele elevilor, care să faciliteze învăţarea eficientă de către elevi, a conţinuturilor specifice disciplinei; dezvoltarea capacităţilor de evaluare a cunoştinţelor şi deprinderilor dobândite de elevi cu ajutorul întregului set de instrumente şi tehnici de evaluare şi reglarea demersului didactic pe baza interpretării informaţiilor oferite de rezultatele evaluării.

COMPETENȚE GENERALE

Datorită caracterului preponderent practic al disciplinelor coregrafice, profesorul trebuie să demonstreze că are capacitatea de a parcurge procesul instructiv- educativ la un nivel artistic convingător. Pentru a realiza transferul deprinderilor artistice, în cadrul căruia se obţine modelarea intenţionată a personalităţii elevului ca viitor consumator de artă sau viitor balerin, cadrul didactic trebuie să utilizeze forţa educativă a exemplului personal.

Conţinuturile puse la dispoziţie de prezenta programă propun profesorului care predă una dintre disciplinele din specialitatea coregrafie să facă, prin intermediul examenului de definitivare, dovada faptului că se preocupă temeinic de perfecționarea continuă a prestației sale didactice. Se înlătură astfel posibile cazuri de degradare în timp a capacităţilor artistice-interpretative ale cadrelor didactic, constituind totodată o garanţie a profesionalismului în învăţământul artistic.

Prezenta programă este valabilă şi pentru absolvenţii aparţinând minorităţilor naţionale și urmărește ca pprofesorul să aibă competențe de:

- a deschide un câmp vast de experimentare, de descoperire și de autocunoaștere, de cunoaștere și inter-relaționare umană;
- a-i introduce pe elevi în studiul artelor spectacolului;
- a opera cu elemente de limbaj de specialitate în abordarea creațiilor artistice din sfera artelor spectacolului;
- investigare istorico-stilistică şi structurală a fenomenului coregrafic, cunoaşterea conținuturilor artistice, ştiințifice şi didactice ale disciplinelor din domeniul artelor spectacolului.

COMPETENȚELE SPECIFICE

În procesul de predare- învăţare- evaluare cadrul didactic trebuie să fie capabil:

- să cunoască conţinuturile ştiinţifice ale disciplinei şi să opereze corect şi adecvat cu limbajul specific necesare praxisului coregrafic şcolar;
- să opereze cu analogii stilistice şi creative între arte, în perspectivă interdisciplinară, ca o unitate a competenţei de specialitate în plan teoretic;
- să motiveze elevii/ elevul în/ pentru formarea deprinderilor şi aptitudinilor specifice;
- să utilizeze şi să dezvolte valenţele creative ale elevilor/ elevului în lecţia de dans;
- să aibă capacitatea de a construi demersuri didactice interactive şi să-şi adapteze strategiile didactice la conţinuturi;
- să utilizeze documentele şcolare reglatoare în spiritul principiilor didactice în specialitatea respectivă, pentru aplicarea adecvată a programei şcolare în vederea unui demers didactic eficient;
- să posede o gândire critică privitoare la creaţiile coregrafice, având o atitudine reflexivă asupra dansului, precum şi disponibilitatea de a transfera în viaţa socială valori estetice, ca alternative la manifestările de tip kitsch.
- să deţină capacitatea de a comunica cu clasa /elevul.
- capacitatea de a funcţiona ca element integrator al valorilor culturale în comunitatea locală şi naţională.

COMPETENŢE TRANSVERSALE

- proiectarea, organizarea, desfăşurarea şi evaluarea unui eveniment artistic;
- aplicarea tehnicilor de muncă eficientă într-o echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierahice;
- autoevaluarea nevoii de formare profesională în scopul inserţiei şi adaptabilităţii la cerinţele locului de muncă.

TEMATICA DE SPECIALITATE

I. ISTORIA BALETULUI

A. Istoria baletului universal

1. Dansul în Antichitate
1.1. Dansul ritual şi ceremonial în Grecia antică.
1.2. Dansul în Roma antică. Forme de manifestare.
2. De la divertismentele dansante la opera - balet
2.1. „Ballet comique de la reine".
2.2. Comedia – balet. Tragedia – balet. Opera balet.
2.3. Prima academie de dans – Franţa lui Ludovic al XIV-lea.
3. Naşterea şi fundamentarea baletului
3.1. J.G.Noverre – „Scrisori despre dans şi balete"- Concepţia neoclasică asimilată în teoria baletului de acţiune sau baletului pantomimă.
3.2. Principiile fundamentale ale esteticii lui J.G.Noverre
4. Baletul în epoca romantică
4.1. Caracteristicile baletului romantic.
4.2. Caracteristicile stilului de dans al balerinelor romantice (Maria Taglioni, Fanny Elssler, Carlotta Grisi, Lucile Grahn, Fanny Cerrito).
4.3. Structura muzical-literar-coregrafică a spectacolului de balet în Romantism în viziunea coregrafilor Filippo Taglioni, Jean Coralli, Jules Perrot, Joseph Mazilier, Arthur Saint-Leon, Marius Petipa, Lev Ivanov.
5. „Baletele ruse" – revoluţionarea concepţiei spectacologice a spectacolului de balet
5.1. „Stagiunile ruse" ale lui Serghei Diaghilev.
5.2. Relaţia compozitor-coregraf-dansator-scenograf în viziunea creatorilor: Mihail Fokin, Vaslav Nijinski, Leonid Massine, Bronislava Nijinska, .
5.3. Noua estetică a coregrafiei clasice – George Balanchine, Serge Lifar .
6. Precursorii modernismului
6.1. Inovaţiile scenice şi ale limbajului coregrafic. Coregrafi reprezentativi- Loie Fuller, Isadora Duncan, Ruth St. Denis, Ted Shawn.
7. Expresionismul german
7.1. Rudolf van Laban – Teoretician şi precursor al dansului contemporan.
7.2. Dansul fără muzică şi gestul simbolic - Mary Wigman.
7.3. Tanztheater- Actualitatea demersului coregrafic al lui Kurt Joos.
7.4. Continuatori ai esteticii expresioniste şi ai Tanztheater – Pina Bausch, Susanne Linke, Gerhard Bohner.
8. Dansul modern şi contemporan american
8.1. Fondatori ai dansului modern american – Martha Graham, Doris Humphrey, Jose Limon, Lester Horton.
8.2. Abstracţionismul în dans – Merce Cunningham, Alwin Nikolais.
8.3. Noua viziune despre dans impusă de mişcarea de la Judson Church.
8.4. Caracteristicile coregrafiei contemporane. Reprezentanţi
9. Dansul contemporan european
9.1. Spectacolul coregrafic – Teatru total. Maurice Béjart.
9.2. Caracteristicile coregrafiei contemporane europene – Franţa, Olanda, Anglia.

B. Istoria baletului românesc

1.Baletul în România
1.1. Floria Capsali, fondatoare a spectacolului coregrafic românesc de inspiraţie folclorică.
1.2. Prima companie independentă de balet-Compania Oleg Danovski din Constanţa (repertoriu românesc şi universal).
1.3. Învăţământul coregrafic românesc – tradiţie, actualitate, perspective.
1.4. Coregrafi, interpreţi şi pedagogi români de renume care activează pe ~~marile~~ scene şi în şcolile de balet internaţionale.
1.5. Evoluția dansului contemporan în România

NOTĂ:
Temele pentru istoria baletului sunt comune pentru toate specializările din aria curriculară coregrafie

II. DIDACTICA SPECIALITĂȚII
(specializarea dans clasic, contemporan, românesc şi de caracter)

1. Metode de dezvoltare a aptitudinilor fizice ale elevilor în primul an de studiu al dansului clasic.
1. Plasamentul corporal specific dansului clasic şi metode de dezvoltare a aptitudinilor fizice ale elevilor în primul an de studiu .
2. Specificul lecţiei de dans(clasic, contemporan, caracter, românesc).
3. Modalităţi de combinare a elementelor fundamentale ale tehnicii dansului(clasic, contemporan, caracter, românesc), pentru formarea şi dezvoltarea memoriei kinestezice a elevilor.
4. Rolul disciplinelor complementare în stimularea creativităţii elevilor în liceele de coregrafie.
5. Structura lecţiei de antrenament în dansul clasic (contemporan, caracter, românesc) .
7. Rolul exerciţiilor de la bară în însuşirea tehnicii dansului (clasic, contemporan, caracter, românesc).
8. Rolul celor două componente semnificative(adagio şi allegro) în studiul dansului.
9. Elemente de virtuozitate în studiul dansului clasic(contemporan, caracter, românesc) .
10. Forme de turaţii şi pregătirea lor.
11. Importanţa elementelor fundamentale (plie,battement tendu) în studiul dansului clasic(contemporan, caracter, românesc) .
13. Rolul paşilor de legătură în lecţia de dans clasic (contemporan, caracter, românesc).
14. Studiul port de bras-urilor. Expresivitatea .
15. Rolul şi eficienţa observaţiei în lecţia de dans (clasic, contemporan, caracter, românesc).Metode de evaluare specifice.

Notă:
Toate temele prezentate pot fi tratate în funcţie de specialitatea candidatului şi vor cuprinde exemple din practica personală.

BIBLIOGRAFIE DE SPECIALITATE

1. Banes, Sally, *Terpsichore in Sneakers, Post /Modern Dance*, Wesleyan University Press, 1987
2. Bejat, Marian *, Ce este talentul?* Editura ştiinţifică şi enciclopedică, Bucureşti 1967
3. Caraman, Fotea, Daniela şi Constantinescu, Grigore, *Fascinaţia dansului,* dicţionar de balet, Ed. Muzicală, Bucureşti, 2008
4. Bourcier, Paul, *Histoire de la Danse*, Edition du Seuil, Paris, 1994
5. Cardenes, Antonio Pita, *Gelu Barbu, ritmul sentimentelor*, Cartea Românească, Bucureşti, 2004
6. Cassou, J., *Panorama artelor contemporane*- Ed. Meridiane, Bucureşti 1983
7. Constantinescu, Marian, *Dirijorul de lebede*, Ed. Muzicală, 1989
8. Cursaru, Lucian, *Argonauţii marilor iubiri*, Ed. Muzicală, Bucureşti, 1987
9. Cursaru, Lucian, *Paravan cu irişi*, Ed. Muzicală, Bucureşti, 1984
10. Dumitrescu, M., *Amintiri despre Floria Capsali*, Ed. Muzicală, Bucureşti 1985
11. Duncan, Isadora, *Viaţa mea*, Ed. Editex, Bucucreşti, 1993
12. Ginot, Isabelle, Michel, Marcelle, *La dans au XX siecle*, Larousse, 2002 Montreal
13. Lapşina, N., *Mir Iskusstva*, Ed. Meridiane, 1980
14. Lesschaeve, Jacqueline, *TheDancer and the Dance - Merce Cunningham*, New York, 1985
15. Negry, Gabriel, *Codex Choreic. Sinteze coregrafice comentate,* Ed. Little Star Impex,
16. Noverre, Jean-Georges, *Scrisori despre dans şi balete,* Ed. Muzicală, Bucureşti, 1967
17. Pandolfi, V., Istoria teatrului universal,- Ed. Meridiane, Bucureşti 1971
18. Hazan, Fernand, *Dicţionnaire du Balllet Moderne*, SPADEM, Paris, 1957
19. *xxx Terminologia dansului clasic* - Ed. Amphora, Paris 1987
20. Sava, I., Constantinescu , G., *Ghid de balet*, Ed. Muzicală, 1987
21. Tatarkiewicz, W., *Istoria esteticii*, Ed. Meridiane, Bucureşti 1978
22. Urseanu, Tilde, Ianegic, Ion , *Istoria baletului,* Ed. Muzicală, 1967
23. Valery, Paul, *Degas. Dans. Desen,* Ed. Meridiane, 1968
24. Vartolomei, Luminiţa, *Soclu pentru efemeride*, Ed. Muzicală, Bucureşti, 1992
25. Vataşianu, V., *Istoria artei europene,* Ed. Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1967.

* * * - Alte cursuri, prelegeri şi studii de specialitate multiplicate în cadrul universităţilor, academiilor şi facultăţilor de artă.

DIDACTICA SPECIALITĂȚII

1. Cohan, Robert - *La danse, l'atelier de la danse*, Ed. Robert Lafont, S.A., Paris,1986.
2. Kostroviţkaia, Vera, *100 de ore de dans clasic*, Leningrad, 1981
3. Lifar, Serge, *Le Manifeste du Choregraphe*, Paris, 1935
4. Tarasov, Nikolai, *Dans clasic*, Ed. Iskusstva, 1971
5. Tarasov, N.I. şi alţii - *Metoda antrenamentului clasic*, Ed. de Stat „Arta", Moscova,1940.
6. Vasilescu, T. Tita, S., *Folclor coregrafic românesc* – tipărit sub egida Consiliului Culturii, Bucureşti, 1972

7. Vaganova, Agripina - *100 de lecţii de dans clasic*, Iskusstovo, Leningrad-Moscova, 1958.
8. Wigman, M ,*The Language of dance*, Londra, 1966
9. Zaţepina, Klimov, Richter, *Dansul popular scenic*, Ed. Iskusstva 1976

NOTĂ:

Sunt obligatorii documentele şcolare reglatoare în vigoare: planuri-cadru, programe şcolare, programele pentru examenele şi evaluările naţionale şi manualele cuprinse în Catalogul manualelor şcolare, valabile în învăţământul preuniversitar în anul susţinerii examenului.

Programa pentru examenul de definitivare al profesorilor în specialitatea COREGRAFIE a fost corelat cu programa de concurs pentru ocuparea posturilor/catedrelor vacante din școli și licee de artă.

Prezentele modificări au fost operate în cadrul întâlnirii de lucru a Comisiei Naționale de Specialitate pentru Învățământul vocațional-artistic, București 1-2 octombrie 2015.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
CULTURĂ CIVICĂ

2015

A. Notă de prezentare

Prezenta programă se adresează profesorilor care susţin examenul naţional de definitivare în învăţământul preuniversitar în specializarea *Cultură civică*. Conţinutul şi structura programei sunt elaborate în aşa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de abordarea curriculară sistemică în realizarea procesului educaţional.

Absolvenţii facultăţilor de profil şi profesorii care susţin examenul la disciplina *Cultură civică* pot preda în învăţământul preuniversitar discipline socio-umane, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaţionalizează profilul profesorului de discipline socio-umane, urmărind:

- cunoaşterea conţinuturilor fundamentale şi a principalelor tendinţe în evoluţia disciplinei *Cultură civică*, precum şi a metodicii disciplinei;
- probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice;
- demonstrarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare necesare realizării actului educaţional.

B. Competenţe ale profesorului de discipline socio-umane

Programa vizează anumite competenţe ale profesorului de discipline socio-umane, competenţe pe care acesta trebuie să şi le dezvolte şi să le probeze pe parcursul desfăşurării activităţii didactice. Într-o formulare sintetică, aceste competenţe sunt:

- utilizarea cunoştinţelor de specialitate, a achiziţiilor din domeniul didacticii disciplinei în proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice;
- utilizarea principalelor documente şcolare reglatoare: planuri-cadru, programe şcolare, programe pentru examene naţionale;
- proiectarea unor activităţi didactice bazate pe metode interactive pentru formarea competenţelor specifice domeniului;
- utilizarea unor strategii didactice care încurajează dezvoltarea gândirii critice a elevului, rezolvarea de probleme şi utilizarea noilor tehnologii;
- proiectarea şi realizarea dezvoltărilor curriculare intra- şi interdisciplinare;
- adecvarea demersurilor didactice la particularităţile de vârstă ale colectivului de elevi;
- construirea un climat educativ stimulativ şi eficient care încurajează interacţiunea socială pozitivă, motivaţia intrinsecă şi implicarea activă a elevului în învăţare.

C. Tematica pentru disciplina de specialitate

I. AUTORITATEA

1. Teorii despre stat
2. Exercitarea puterii în stat. Forme de guvernare şi regimuri politice: regimuri democratice, autoritare şi totalitare
3. Raporturi între cetăţeni şi autorităţi
4. Statele moderne şi constituţionalismul
5. Constituţiile epocii moderne; exemple reprezentative

II. LIBERTATEA ŞI RESPONSABILITATEA

1. Distincţia între libertatea personală, libertatea politică şi libertatea economică
2. Libertate pozitivă şi libertate negativă; libertăţile publice
3. Limite ale libertăţii; privarea de libertate
4. Participarea cetăţenească şi responsabilitatea

III. DREPTATEA ŞI EGALITATEA

1. Tipuri de dreptate
2. Justiţia ca instituţie de apărare a dreptăţii
3. Dreptatea, egalitatea şi inegalitatea; tipuri de egalitate
4. Egalitatea şanselor şi egalitatea în faţa legii

IV. PROPRIETATEA

1. Formele proprietăţii şi evoluţia lor
2. Dreptul la proprietate; calitatea de proprietar
3. Proprietatea privată şi economia de piaţă
4. Economia de piaţă şi democraţia în România

V. IDENTITATE NAŢIONALĂ ŞI EUROPEANĂ

1. Identitate naţională şi patriotism; sentimentul naţional, conştiinţa naţională
2. Complexitatea identităţii personale în prezent: identităţi multiple

3. Alterări ale patriotismului: xenofobia, şovinismul, demagogia
4. România şi integrarea Euro-atlantică

VI. ETICĂ ŞI CIVISM

1. Omul-fiinţă morală
2. Valori, norme şi obligaţii moral-civice
3. Atitudini şi comportamente moral-civice
4. Dileme morale şi responsabilitate moral-civică

VII. DREPTURILE OMULUI ŞI DREPTURILE COPILULUI

1. Declaraţia Universală a Drepturilor Omului:
   - istoric
   - tipuri de drepturi
   - drepturile fundamentale ale omului şi responsabilităţile asociate
2. Promovarea şi respectarea drepturilor omului
3. Convenţia ONU cu privire la Drepturile Copilului:
   - istoric
   - principii generale ale convenţiei
   - drepturile fundamentale ale copilului şi responsabilităţile asociate
4. Promovarea şi respectarea drepturilor copilului

VIII. RAPORTUL CETĂTEAN-STAT ÎN SOCIETATEA DEMOCRATRICĂ

1. Mass-media şi opinia publică
   a) Mass - media: definiţie, clasificări, funcţii
   b) Opinia publică; rolul mediilor în formarea opiniei publice
   c) Libertatea presei; libertate şi responsabilitate în producerea, transmiterea şi receptarea mesajului promovat/transmis prin mass-media; prejudecăţi şi stereotipuri
2. Cetăţenia şi practicile democratice
   a) Societatea civilă şi iniţiativele cetăţeneşti (iniţiative în comunităţile locale, iniţiative legislative etc.)
   b) Dreptul de asociere
   c) Alegerile şi votul
   d) Participarea la luarea deciziei publice şi la controlul aplicării acesteia în contextul democraţiei reprezentative şi al formelor de manifestare a democraţiei directe

D. Bibliografie pentru disciplina de specialitate

1. *** Constituţia României
2. *** Convenţia ONU cu privire la Drepturile Copilului
3. *** Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
4. *** Referendumul naţional privind revizuirea Constituţiei României, Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, Bucureşti, 2003
5. Ioan Muraru, Simina Tănăsescu, „Drept constituţional şi instituţii politice”, Ed. Lumina Lex, Bucureşti, 2001
6. Gabriel Almond, Sidney Verba, „Cultura civică”, Ed. Du Style, Bucureşti, 1996
7. Raymond Aron, „Democraţie şi totalitarism”, Ed. All, Bucureşti, 2001
8. Robert Dahl, „Poliarhiile”, Ed. Du Style, Bucureşti, 1998
9. Adrian Paul Iliescu, Emanuel-Mihail Socaciu, „Fundamentele gândirii politice moderne. Antologie comentată”, Ed. Polirom, Iaşi, 1999
10. Jakub Karpinski, „ABC-ul democraţiei”, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1993
11. Arend Lijphart, „Modele ale democraţiei”, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
12. Pierre Manent, „Originile politicii moderne”, Ed. Nemira, Bucureşti, 2000
13. J. St. Mill, „Despre libertate” , Ed. Humanitas, Bucureşti, 2001
14. Adrian Miroiu (coord.), „Teorii ale dreptăţii”, Ed. Alternative, Bucureşti, 1997
15. Adrian Miroiu (coord.), „Etica aplicată”, Ed. Alternative, Bucureşti, 1995
16. Karl R. Popper, „Societatea deschisă şi duşmanii ei”, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1990
17. Jean-Jacques Rousseau, „Discurs asupra inegalităţii dintre oameni”, Ed. Antet, Bucureşti, 2001
18. Dominique Schnapper şi Christian Bachelier, „Ce este cetăţenia?”, Ed. Polirom, Iaşi, 2001
19. George Voicu, „Pluripartidismul”, Ed. All, Bucureşti, 1998
20. Mihai Coman, „Mass media, mit şi ritual. O perspectivă antropologică”, Ed. Polirom, Iaşi, 2005
21. Petru Iluţ, „Valori, atitudini şi comportamente sociale. Teme actuale de psihosociologie”, Ed. Polirom, Iaşi, 2005

NOTĂ: Bibliografia pentru disciplina de specialitate include **manualele cuprinse în Catalogul manualelor şcolare valabile în învăţământul preuniversitar, în anul şcolar în care se susţine examenul.**

E. Tematica pentru didactica disciplinei de specialitate

I. Proiectarea, organizarea şi desfăşurarea activităţii didactice

1. Componentele Curriculumului naţional: planuri-cadru (trunchi comun, curriculum diferenţiat, curriculum la decizia şcolii/ curriculum în dezvoltare locală), programe şcolare; alţi termeni de referinţă ai curriculumului naţional: arii curriculare, discipline, module. Manuale şcolare şi auxiliare curriculare.
2. Proiectarea curriculumului la decizia şcolii/ curriculumului în dezvoltare locală: aprofundare/ extindere/ opţional ca disciplină nouă.
3. Competenţele predării-învăţării-evaluării la disciplinele socio-umane: competenţe generale, competenţe specifice.
4. Proiectarea activităţii didactice: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea de activităţi de învăţare intra-, inter- şi transdisciplinare.

II. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învăţare-evaluare

1. Metode didactice: caracterizare, clasificare; utilizarea metodelor centrate pe elev/ tehnicilor de învăţare prin cooperare.
2. Forme de organizare a activităţii didactice: caracterizare, clasificare.
3. Mijloacele de învăţământ utilizate în activitatea didactică: caracterizare, funcţii, clasificare.
4. Utilizarea tehnologiei informaţiei şi comunicării în construirea unor medii active de instruire.

III. Evaluarea procesului instructiv-educativ

1. Evaluarea de proces: obiective, caracterizare, funcţii, tipologie.
2. Metode de evaluare: caracterizare, tipologie.
3. Instrumente de evaluare: caracterizare, calităţi (validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate).
4. Tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de evaluare şi de notare.
5. Elaborarea probelor scrise: proiectarea testului docimologic, matricea de specificaţii.

F. Bibliografie pentru didactica disciplinei de specialitate

1. Ion Albulescu, Mirela Albulescu, „Didactica disciplinelor socio-umane”, Ed. Napoca Star, Cluj-Napoca, 1999
2. Muşata Bocoş, Dana Jucan, „Fundamentele pedagogiei. Teoria şi metodologia curriculum-ului. Repere şi instrumente didactice pentru formarea profesorilor”, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2008
3. Lucian Ciolan, „Învăţarea integrată - fundamente pentru un curriculum transdisciplinar”, Ed. Polirom, Iaşi, 2008
4. Carmen Creţu, „Curriculum individualizat şi personalizat”, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
5. Sorin Cristea, „Dicţionar de termeni pedagogici”, E.D.P., Bucureşti, 1998
6. Constantin Cucoş, „Pedagogie generală”, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
7. Constantin Cucoş, „Psihopedagogie”, Ed. Polirom, Iaşi, 2005
8. Louis D’Hainaut, „Interdisciplinaritate şi integrare”, în Programe de învăţământ şi educaţie permanentă, EDP, Bucureşti, 1981
9. Basarab Nicolescu, „Transdisciplinaritatea. Manifest”, Ed. Polirom, Iaşi, 1999
10. Florina Oţet, Nicoleta Liţoiu, Sorin Spineanu-Dobrotă, „Ghid de evaluare pentru ştiinţele socio-umane”, Ed. ProGnosis, Bucureşti, 2000
11. Paloma Petrescu, Viorica Pop, „Transdisciplinaritatea – o nouă abordare a situaţiilor de învăţare”, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2007
12. Adrian Stoica (coord.), „Evaluarea curentă şi examenele”, Ed. ProGnosis, Bucureşti, 2001
13. Eugen Stoica (coord.), Marius Avram, Sorin Spineanu-Dobrotă, Angela Teşileanu, „Ghid de evaluare la disciplinele socio-umane”, Ed. ERC Press, Bucureşti, 2011
14. *** „Ghid metodologic pentru aplicarea programelor şcolare din Aria curriculară Om şi societate. Învăţământ liceal”, MEC – CNC, Ed. Aramis Print, Bucureşti, 2002

NOTĂ: Bibliografia pentru didactica de specialitate include **planurile-cadru şi programele şcolare pentru disciplina *Cultură civică* valabile în anul şcolar în care se susţine examenul.**

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINŢIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAŢIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂŢĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: DREPT

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

TEME DE SPECIALITATE

1. DREPT CONSTITUȚIONAL

1.1. Supremaţia Constituţiei: concept; fundamentare ştinţifică; consecinţe juridice; garanţii.
1.2. Controlul constituţionalităţii legilor: concept; forme de control; autorităţi competente.
1.3. Curtea Constituţională a României: organizare; funcţionare; competenţă; acte.
1.4. Drepturile fundamentale ale cetăţenilor: concept; clasificări; garanţii; restrâgeri.
1.5. Îndatoririle fundamentale: concept; îndatoririle fundamentale ale cetăţenilor României.
1.6. Avocatul Poporului
1.7. Parlamentul. Funcţii: funcţionarea parlamentului (mandatul, sesiunea, sistemul de vot); incompatibilităţi şi imunităţi.
1.8. Mandatul parlamentar
1.9. Legea, ca act juridic al Parlamentului: definiţie; clasificare (legi constituţionale, legi organice şi legi ordinare); elaborarea, promulgarea şi publicarea legilor; aprobarea legii prin referendum; deosebirile dintre Constituţie şi legi.

2. DREPT ADMINISTRATIV

2.1. **Dreptul aplicabil administraţiei publice:** obiectele dreptului administrativ; izvoarele, normele şi raporturile dreptului administrativ.

2.2. **Organizarea administraţiei publice:** Preşedintele României; guvernul şi administraţia centrală; administraţia publică locală.

2.3. **Funcţia publică:** constituţionalitatea şi legalitatea funcţiei publice în România; recrutarea şi încadrarea funcţionarilor publici; dreptul la carieră şi răspunderea funcţionarilor.

2.4. **Activitatea autorităţilor administraţiei publice:** definiţia şi trăsăturile actului administrativ; regimul juridic aplicabil actului administrativ.

2.5. **Răspunderea în dreptul administrativ:** răspunderea administrativ-contravenţională.

2.6. **Contenciosul administrativ:** condiţiile acţiunii directe în contenciosul administrativ; acte exceptate de la controlul instanţelor de contencios administrativ.

3. DREPT CIVIL

3.1. Raportul juridic civil: definiţie; părţile raportului juridic civil; conţinut; obligaţia civilă.

3.2. Bunurile şi clasificarea lor

3.3. Actul juridic civil. definiţie; categorii de acte juridice civile; condiţiile actului juridic civil; efecte; nulitatea actului juridic civil.

3.4. Patrimoniul şi funcţiile lui: noţiune, caractere juridice, funcţii.

3.5. Dreptul de proprietate şi alte drepturi reale: noţiune, caractere; felurile proprietăţii în raport de titular (domeniul public şi domeniul privat).

3.6. Modurile de dobândire a drepturilor reale: legea; tradiţiunea, ocupaţiunea, accesiunea; uzucapiunea.

3.7. Dezmembrămintele dreptului de proprietate: dreptul de uzufruct; dreptul de uz; servituţi; dreptul de superficie.

3.8. Contractul ca izvor de obligaţii: definiţie, clasificare, încheiere, efecte.

3.9. Faptul juridic ilicit şi licit, ca izvor de obligaţii: răspunderea civilă delictuală (natura juridică, funcţii); răspunderea civilă contractuală; răspunderea pentru fapta proprie (condiţiile generale ale răspunderii: prejudiciul, fapta ilicită, raportul de cauzalitate între fapta ilicită şi prejudiciu, vinovăţia, existenţa capacităţii delictuale a celui ce a săvârşit fapta ilicită); răspunderea pentru fapta altei persoane (răspunderea părinţilor pentru fapta copiilor minori; răspunderea institutorului pentru faptele elevilor şi a meşteşugarilor pentru faptele ucenicilor; răspunderea comitenţilor pentru faptele prepuşilor).

3.10. Contracte speciale, vânzarea, donaţia, locaţiunea, antrepriza, mandatul, societatea civilă.

4. DREPT PENAL

4.1. **Noţiuni generale:** dreptul penal ca ramură de drept: noţiunea, obiectul, caracterul; raportul juridic penal: noţiune, importanţă, structură, particularităţi; izvoarele dreptului penal.

4.2. **Legea penală şi limitele aplicării sale:** legea penală, noţiunea şi categoriile de legi penale; aplicarea legii penale în spaţiu: problemele aplicării legii penale în raport cu faptele săvârşite pe teritoriul ţării; aplicarea legii penale în raport cu faptele săvârşite în afara teritoriului ţării;

4.3. **Noţiunea de infracţiune:** trăsăturile esenţiale ale infracţiunii: pericolul social, vinovăţia, prevederea în legea penală.

4.4. **Conţinutul infracţiunii:** aspecte generale: noţiune şi importanţă, structură, clasificare; conţinutul constitutiv al infracţiunii: noţiuni preliminare, latură obiectivă, latură subiectivă; condiţii privind obiectul, subiecţii, locul şi timpul săvârşirii acţiunii.

4.5. **Formele şi modalităţile infracţiunii:** formele infracţiunii: aspecte generale, acte preparatorii, tentativa, infracţiunea fapt consumat, infracţiunea fapt epuizat.

4.6. **Săvârşirea infracţiunii de mai multe persoane:** generalităţi privind pluralitatea de infractori: noţiune şi caracterizare, forme; participaţia penală: generalităţi, participaţia propriu-zisă (perfectă) şi participaţia improprie (imperfectă).

4.7. **Cauzele care înlătură caracterul penal al faptei:** cauzele generale care exclud vinovăţia persoanei în săvârşirea unei fapte prevăzute de legea penală: legitima apărare, starea de necesitate, constrângerea fizică şi constrângerea morală, cazul fortuit, iresponsabilitate, beţia, minoritatea făptuitorului, eroarea, fapta prevăzută de legea penală care nu prezintă pericolul social al unei infracţiuni.

4.8. **Sancţiunile în dreptul penal:** generalităţi privind sancţiunile în dreptul penal: particularităţile sancţiunilor în dreptul penal, cadrul sancţiunilor în dreptul penal (pedepse, măsuri de siguranţă, măsuri educative); generalităţi asupra pedepselor: noţiunea şi caracterul pedepsei, scopul şi funcţiile pedepsei, categorii de pedepse;

4.9. **Răspunderea penală:** generalităţi privind răspunderea penală ca instituţie: noţiune şi caracterizare; generalităţi privind individualizarea pedepselor: noţiune, forme şi modalităţi, mijloace de individualizare;individualizarea legală a pedepselor: aspecte generale, individualizarea legală propriu-zisă, stabilirea cadrului şi mijloacelor de realizare a celorlalte forme de individualizare; individualizarea judiciară a pedepselor: criteriile generale de individualizare, circumstanţele atenuante, circumstanţele agravante,

aplicarea sancţiunilor faţă de infractorii minori: măsurile educative (mustrarea, libertatea supravegheată, internarea într-un centru de reeducare, internarea într-un institut medical educativ);

5. DREPTUL MUNCII ŞI SECURITĂŢII SOCIALE

5.1. Obiectul, definiţia şi caracterizarea dreptului muncii

5.2. Izvoarele dreptului muncii: categorii de izvoare ale dreptului muncii; specific.

5.3. Raportul juridic de muncă: subiectele, conţinutul, obiectul raportului juridic de muncă.

5.4. Dreptul individual al muncii: contractul de muncă: părţile contractului de muncă, condiţii de valabilitate; forma şi conţinutul contractului de muncă; nulitatea, suspendarea, delegarea, detaşarea, transferul, încetarea contractului de muncă.

5.5. Timpul de lucru şi timpul de odihnă: noţiunea de timp de lucru; durata zilei de muncă; munca suplimentară; noţiunea şi formele timpului de odihnă; concediul de odihnă; alte categorii de concediu.

5.6. Răspunderea materială şi obligaţii de restituire: noţiune, trăsături specifice; condiţii; formele răspunderii materiale; procedura de stabilire şi recuperare a despăgubirilor în cazul răspunderii materiale.

6. DREPT COMERCIAL

6.1. **Introducere în dreptul comercial:** noţiunea şi obiectul dreptului comercial; izvoarele dreptului comercial.

6.2. **Faptele de comerţ:** noţiunea şi caracteristicile faptelor de comerţ; clasificarea faptelor de comerţ; fapte de comerţ obiective; fapte de comerţ subiective; fapte de comerţ unilaterale.

6.3. **Comercianţii – reguli generale:** calitatea de comerciant; capacitatea cerută pentru a fi comerciant; obligaţiile profesionale ale comercianţilor; fondul de comerţ.

6.4. **Societăţi comerciale:** reguli generale privind societăţile comerciale: noţiunea de societate comercială, elemente specifice; clasificarea societăţilor comerciale; constituirea societăţilor comerciale (acte constitutive, condiţii de validitate); modificarea actelor constitutive; dizolvarea şi lichidarea societăţilor comerciale; reguli speciale privind diferitele forme de societate: societatea pe acţiuni (noţiune, constituire, regimul acţiunilor, bilanţ, beneficii, rezerve, dizolvare şi lichidare); societatea cu răspundere limitată (noţiune, constituire, funcţionare, dizolvare şi lichidare).

6.5. **Obligaţiunile comerciale:** contractele comerciale: vânzare-cumpărare; mandat; comision; gaj; locaţiunea.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară "Tehnologii". Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;
f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1.	Apostol, D.C.,	Drept şi legislaţie – manual pentru clasa a X-a	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2002
2.	Apostol, D.C., Ionescu, S.C.,	Economia întreprinderii şi elemente de legislaţie – manual pentru clasa a XI-a	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2002
3.	Athanasiu, A., Moarcăş, C. A.,	Muncitorul şi legea	Editura Oscar Print, Bucureşti, 1999
4.	Beleiu, Gh., Nicole, M., Truşcă, P.,	Drept civil român	Editura Universul Juridic, 2002
5.	Beligrădeanu, Ş.,	Legislaţia muncii comentată	Editura Lumina Lex, 1999-2002
6.	Bîrsan, C.,	Drept civil. Drepturi reale	Editura All Beck, Bucureşti, 2002
7.	Bozgan, V., Sârbu, A.,	Economia întreprinderii şi elemente de legislaţie – manual pentru clasa a XI-a	Editura Economică Preuniversitaria, Bucureşti, 2001
8.	Bulai, C.,	Manual de drept penal, partea generală	Editura All, Bucureşti, 1997;
9.	Căpăţână, O.,	Instituţii ale noului drept comercial. Societăţile comerciale	Editura Lumina Lex, Bucureşti, 1991
10.	Cărpenaru, S.,	Drept comercial român, ediţia a IV-a	Editura All Beck, Bucureşti, 2002
11.	Deak, F.,	Tratat de drept civil, Contracte speciale	Editura Universul Juridic, Bucureşti, 2002
12.	Duşcă, A.I., Ţenea, A.L.,	Drept şi legislaţie – manual pentru clasa a X-a	Editura Oscar Print, Bucureşti, 2001
13.	Filipescu, I.,	Drept civil, Dreptul de proprietate şi alte drepturi reale	Editura Actami, Bucureşti, 2000
14.	Ghimpu, S., Ţiclea, A.,	Dreptul muncii	Editura All Beck, Bucureşti, 2000
15.	Iorgovan, A.,	Tratat de drept administrativ, vol.I şi II., ediţia a III-a	Editura All Beck, colecţia Curs universitar, Bucureşti, 2001 (vol. I) şi 2002 (vol. II)
16.	Matei, L., Popescu, I., Dincă, D.,	Instituţiile administraţiei publice – manual pentru clasa a XII-a	Editura Economică Preuniversitaria, Bucureşti, 2001
17.	Mitrache, C., Mitrache, C.,	Drept penal român	Casa de editură şi presă Şansa, Bucureşti, 2002
18.	Mladen, C.,	Drept şi legislaţie – manual pentru clasa a X-a	Editura Economică Preuniversitaria, Bucureşti, 2001
19.	Muraru, I., Tănăsescu, S.,	Drept constituţional şi instituţii politice, ediţia a IX-a revăzută şi adăugită	Editura Lumina Lex, Bucureşti, 2001
20.	Stătescu, C., Bîrsan, C.,	Teoria generală a obligaţiilor	Editura All Beck, Bucureşti, 2002
21.	Toader, C., Ciobanu, A., Răducanu, A.,	Drept şi legislaţie – manual pentru clasa a X-a	Editura All Educaţional, Bucureşti, 2002
22.	Ţaina, C.,	Drept şi legislaţie – manual pentru clasa a X-a	Editura Economică Preuniversitaria, Bucureşti, 2001
23.	Vida, I.,	Puterea executivă şi administraţia publică	Editura Regia Autonomă "Monitorul Oficial", Bucureşti, 1994

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1.	Adăscăliţei, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom", Iaşi, 2007
2.	Cerghit, I.,	Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997

3.	Carcea I.M.,	Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4.	Cucoş, C.,	Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5.	Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6.	Creţu, C.,	Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7.	Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8.	Jinga, I., Negreţ, I.,	Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9.	Jinga, I., Istrate, E.	Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10.	Joiţa, E.,	Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11.	Lisievici P.	Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, București, 2002
12.	Manolescu, M.,	Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13.	Neacşu, I.,	Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14.	Nicola I.,	Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15.	Niţucă, C., Stanciu, I.,	Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16.	Negreţ, I.,	Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17.	Onu, P., Luca, C.,	Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18.	Onu, P., Luca, C.,	Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19.	Oprea C.L.	Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006
20.	Petty G.	Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, București, 2007
22.	Radu, I., T.,	Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
23.	Toma, S.,	Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1999
24.	Tomşa, G.,	Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
25.	***	Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26.	***	Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINŢIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAŢIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂŢĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN:
ECONOMIC, ADMINISTRATIV, POŞTĂ

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

II. TEMATICA DE SPECIALITATE

CONTABILITATE

1. **Ecuația fundamentală a contabilității și ecuația rezultatului economic**. Identificarea elementelor componente(active, capitaluri proprii, datorii, venituri şi cheltuieli).
2. **Documentele contabile** - definiție , importanță, structură, reguli de completare, verificare, păstrare, arhivare.
3. **Situațiile financiare anuale**: bilanțul și contul de profit și pierdere-definiție, structură, mod de întocmire; ecuațiile de modificare a situațiilor financiare.
4. **Evaluarea în contabilitate**: momentele evaluării și criteriile de recunoaștere în contabilitate.
5**. Contul și sistemul de conturi** (necesitate, conţinut economic, funcţii, structură şi formă, reguli de funcţionare, dublă înregistrare şi corespondenţa conturilor, analiza contabilă, formula şi articolul contabil).
6. **Contabilitatea evenimentelor și tranzacțiilor**:
6.1. Contabilitatea activelor imobilizate (definiţii, delimitări, recunoaştere şi de recunoaştere, sistemul de conturi, evaluarea iniţială, evaluarea după recunoaştere, evaluarea cu ocazia cedării şi scoaterii din evidenţă, tratamente contabile şi cerinţe de prezentări de informaţii).

6.2. Contabilitatea activelor circulante (definiţii, delimitări, recunoaştere şi de recunoaştere, sistemul de conturi, evaluarea iniţială, evaluarea după recunoaştere, evaluarea la ieşire, tratamente contabile şi cerinţe de prezentări de informaţii).
6.3. Contabilitatea terţilor şi a subvenţiilor pentru investiţii (definiţii, delimitări, sistemul de conturi, contabilitatea decontărilor cu clienţii, furnizorii, asigurările şi protecţia socială, bugetul statului şi fondurile speciale, debitorii şi creditorii diverşi, contabilitatea decontărilor în cadrul grupului, în cadrul unităţii şi a operaţiilor de participaţie, contabilitatea datoriilor financiare pe termen scurt, ajustările pentru deprecierea creanţelor, contabilitatea cheltuielilor şi a veniturilor în avans, contabilitatea subvenţiilor pentru investiţii).
6.4. Contabilitatea capitalurilor (definiţii, delimitări, sistemul de conturi, contabilitatea capitalului social, contabilitatea primelor şi rezervelor, contabilitatea rezultatului reportat şi a rezultatului exerciţiului, inclusiv corectarea erorilor contabile, repartizarea profitului, contabilitatea datoriilor financiare pe termen lung, contabilitatea provizioanelor).
6.5. Contabilitatea veniturilor şi cheltuielilor (recunoaştere, sistemul de conturi, tratamente contabile).
7. **Lucrările contabile de închidere a exerciţiului financiar**. Întocmirea şi prezentarea situaţiilor financiare anuale. Delimitarea lucrărilor de închidere a exerciţiului.
7.1. Balanţa conturilor înainte de inventariere. Noţiune, importanţă, funcţii, clasificare, întocmire, identificare erori.
7.2. Inventarierea patrimoniului .(constatarea şi descrierea elementelor inventariate; metode de estimare a valorii de inventar). Contabilitatea regularizărilor privind plusurile şi minusurile de inventar; amortizările şi provizioanele, cheltuielile şi veniturile înregistrate în avans;
7.3. Redactarea situaţiilor financiare. Situaţiile financiare consolidate. Analiza bilanţului şi a contului de rezultate (soldurile intermediare de gestiune, capacitatea de autofinanţare); bilanţul (bilanţul funcţional, fondul de rulment net global şi nevoia de fond de rulment). Analiza fluxurilor de trezorerie (situaţia fluxurilor de trezorerie). Calculul şi analiza principalilor indicatori economico-financiari (de lichiditate, de risc, de gestiune, de profitabilitate, rezultatul pe acţiune).
8. Contabilitate de gestiune:
Obiectivele şi domeniile contabilităţii de gestiune. Structuri privind costurile (costurile fixe şi costurile variabile, costurile directe şi costurile indirecte, costul produsului şi costul perioadei). Formule privind costurile (costuri totale şi costuri parţiale). Relaţii şi delimitări între contabilitatea de gestiune şi contabilitatea financiară. Metode (globală, faze, comenzi) şi procedee de calculaţie a costurilor pe produs (diviziunea simplă, suplimentării, coeficienţi echivalenţă şi excluderea producţiei secundare).

FINANŢE

1. **Finanţe - caracterizare generală** - definiţii, sferă de cuprindere, funcţii. Sistemul financiar.
2. **Sistemul cheltuielilor publice**. Definiţie, clasificare. Indicatori de apreciere.
3. **Sistemul veniturilor publice**. Definiţie, clasificare. Indicatori de apreciere.
4. **Sistemul bugetar.** Componente, caracteristici, principii bugetare. Procesul bugetar în România
5. **Impozite**. Definiţie, rol, clasificare. Elementele impozitului, aşezare si percepere. Principii ale impunerii.
6. **Impozitele directe în România.** Definiţie, caracteristici, tipuri.
7. **Impozitele indirecte în România**. Definiţie, caracteristici, tipuri.
8. **Datoria publică.** Conţinut, clasificare, indicatori de apreciere, respectarea regulilor europene. Deficitul bugetar.
9. **Asigurări - caracterizare general.** Definiţie, elemente, tipuri de asigurări.
10. **Surse de finanţare a activităţii întreprinderii.**

MANAGEMENT

1. Problematica generală a managementului. Definirea conceptului de management. Managerii – specialiştii care realizează activitatea de management în organizaţii.
2. Cultura organizaţională şi etica afacerilor Conţinutul şi elementele culturii organizaţionale. Etica afacerilor.
3. Misiunea, obiectivele şi strategiile unei organizaţii Mediul extern al firmei. Misiunea şi obiectivele firmei. Strategiile firmei şi implementarea acestora. Planificarea strategică a organizaţiei, instrument de concretizare a misiunii, obiectivelor şi strategiilor.
4.Sistemul decizional al firmei Conceptul de decizie managerială. Situaţii decizionale şi tipuri de decizii. Structura procesului decizional.
5. Organizarea şi structurile organizatorice de management Organizarea ca proces de diviziune a muncii. Conţinutul structurii organizatorice. Elaborarea structurii organizatorice. Tipuri de structuri organizatorice.
6. Activităţile ale managementului resurselor umane Planificarea resurselor umane. Asigurarea cu resurse umane. Menţinerea şi dezvoltarea resurselor umane. Conceptul de motivaţie în muncă.
8. Leadership Conceptul de leadership şi factorii de influenţă. Poziţionarea liderului în raport cu grupul şi membrii grupului.

9. Comunicarea managerială şi sistemul informaţional în management Informaţiile şi managementul. Comunicarea managerială. Sisteme informaţionale de management (conţinut şi structură, sisteme informaţionale operaţionale, sisteme informaţionale de management).
10. Managementul conflictelor Definirea conceptului de conflict. Principalele tipuri de conflicte şi cauzele apariţiei acestora. Evoluţia conflictelor. Modele de conflict inter-grupuri. Metode de soluţionare a conflictelor.
11. Controlul managerial Procesul de control managerial (definire şi importanţă, tipuri de control, structura procesului de control, volumul activităţii de control). Metode şi sisteme de control.
12. Sisteme, metode şi tehnici de management Conceptul de sistem şi metodă. Principalele sisteme, metode şi tehnici de management.Sisteme şi metode generale de management: managementul prin obiective, managementul prin proiecte, managementul pe produs, managementul prin bugete, managementul prin excepţie, managementul participativ. Metode şi tehnici specifice de management: diagnosticarea, şedinţa, delegarea, tabloul de bord. Metode de stimulare a creativităţii personalului (brainstorming-ul, sinectica, metoda Delphi, matricea descoperirilor).

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară "Tehnologii". Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

IV. BIBLIOGRAFIE

CONTABILITATE

1. Caraiani C., Dumitrana M. (coordonatori), Bazele contabilității, Editura Universitară, București, 2011;
2. Caraiani C., Dumitrana M. (coordonatori), Bazele contabilității. Aplicații și studii de caz, Editura Universitară, București, 2011;
3. Caraiani C., Dumitrana M.(coordonatori), Contabilitate de gestiune&control de gestiune, Editura Universitară, București, 2008;
4. Lungu C., Caraiani C., Dascalu C., Introducere în contabilitate, Editura ASE, Bucuresti, 2013;
5. Ristea M. (coordonator), Contabilitatea societăţilor comerciale, Editura Universitara, Bucuresti, 2009;
6. *** Legea contabilităţii nr. 82/1991, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 454 din 18 iunie 2008, cu modificările şi completările ulterioare;
7. *** Ordinul ministrului finanţelor publice nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementarilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situaţtii financiare anuale consolidate;
8. *** Ordinul nr. 65/2015 privind principalele aspecte legate de întocmirea şi depunerea situaţiilor financiare anuale şi a raportărilor contabile anuale ale operatorilor economici la unităţile teritoriale ale Ministerului Finanţelor Publice;
9. *** Ordinul ministrului finanţelor publice nr. 2.861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea şi efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor şi capitalurilor proprii, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 704 din 20 octombrie 2009;
10. *** Ordinul ministrului economiei şi finanţelor nr. 3.512/2008 privind documentele financiar-contabile, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 870 şi 870 bis din 23 decembrie 2008, cu completările ulterioare;
11. *** Ordinul ministrului finanţelor publice nr. 1.826/2003 pentru aprobarea Precizărilor privind unele măsuri referitoare la organizarea şi conducerea contabilităţii de gestiune, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 23 din 12 ianuarie 2004;

FINANȚE

1. Badea D., Novac L., Tudor B., Manualul agentului de asigurări, Ed. Economică, Bucureşti, 2008
2. Dardac N.; Barbu T. C., Monedă, Ed. ASE, Bucureşti, 2009
3. Dardac N.; Barbu T. C .,Instituţii de credit, Ed. ASE, Bucureşti, 2012
4. Moşteanu T., Vuţă M., Câmpeanu E., Catarama D., Gyorgy A., Buget şi trezorerie publică, Ed. Universitara, Bucureşti, 2008
5. Stancu I., Finanţe, ediţia a IV-a, partea a IV-a , Ed. Economică, Bucureşti, 2007
6. Vacarel I. (coord.) ediţia l, Finanţe publice, ed. VI, EDP, Bucureşti, 2007
7. Văcărel I., Bercea F., Asigurări şi reasigurări, Ed. Expert, Bucureşti, 2007
8. *** Legea nr. 500/2002 privind finanţele publice publicată în M.O. nr . 597/2002 cu toate modificările şi completările ulterioare
9. *** Legea nr. 273/ 2006 privind finanţele publice locale publicată în M.O. nr. 618/2006 cu toate modificările şi completările ulterioare
10. *** Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, publicată în M.O., Partea I, nr. 927 / 2003, cu modificările şi completările ulterioare
11. *** Legile anuale ale bugetului

MANAGEMENT

1. Burduș, E., Tratat de management, Editura Economică, București, 2005;
2. Lefter, V., Managementul resurselor umane, Ed. Economică, București, 2008

3. Nedelea, S.- Managementul organizației, Editura ASE, București, 2008;
4. Nicolescu, O., Verboncu, I., Managementul organizației, Editura Economică, Bucureşti, 2007;
5. Pârvu F., Stănescu A., Lungu A., Management, Editura ASE, Bucureşti, 2011;
6. Popescu D., Managementul general al firmei, Editura ASE, Bucureşti, 2010;
7. *** Alte publicaţii, manuale şi auxiliare curriculare în vigoare, aprobate de MECT.

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, București, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
20. Petty G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, București, 2007
22. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
23. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1999
24. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
25. *** Curriculum naţional aprobat, www.edu.ro
26. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
ECONOMIE ȘI EDUCAȚIE ANTREPRENORIALĂ

2015

A. Notă de prezentare

Prezenta programă se adresează profesorilor care susţin examenul naţional de definitivare în învăţământul preuniversitar în specializarea *Economie și Educație antreprenorială.* Conţinutul şi structura programei sunt elaborate în aşa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de abordarea curriculară sistemică în realizarea procesului educaţional.

Absolvenţii facultăţilor de profil şi profesorii care susţin examenul la disciplina *Economie și Educație antreprenorială* pot preda în învăţământul preuniversitar discipline socio-umane, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaţionalizează profilul absolventului de învăţământ superior, urmărind:

- cunoaşterea conţinuturilor fundamentale şi a principalelor tendinţe în evoluţia disciplinelor *Economie și Educație antreprenorială*, precum şi a metodicii disciplinelor;
- probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice;
- demonstrarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare necesare realizării actului educaţional.

B. Competenţe ale profesorului de discipline socio-umane

Programa vizează anumite competenţe ale profesorului de discipline socio-umane, competenţe pe care acesta trebuie să şi le dezvolte şi să le probeze pe parcursul desfăşurării activităţii didactice. Într-o formulare sintetică, aceste competenţe sunt:

- utilizarea cunoştinţelor de specialitate, a achiziţiilor din domeniul didacticii disciplinei în proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice;
- utilizarea principalelor documente şcolare reglatoare: planuri-cadru, programe şcolare, programe pentru examene naţionale;
- proiectarea unor activităţi didactice bazate pe metode interactive pentru formarea competenţelor specifice domeniului;
- utilizarea unor strategii didactice care încurajează dezvoltarea gândirii critice a elevului, rezolvarea de probleme şi utilizarea noilor tehnologii;
- proiectarea şi realizarea dezvoltărilor curriculare intra- şi interdisciplinare;
- adecvarea demersurilor didactice la particularităţile de vârstă ale colectivului de elevi;
- construirea un climat educativ stimulativ şi eficient care încurajează interacţiunea socială pozitivă, motivaţia intrinsecă şi implicarea activă a elevului în învăţare.

C. Tematica la disciplinele de specialitate

I. INTRODUCERE ÎN ECONOMIE

1. Raportul nevoi-resurse
2. Costul de oportunitate

II. ECONOMIA, O REALITATE DIVERSĂ

1. Economia naturală
2. Economia de schimb
3. Economia de piață

III. CONSUMATORUL

1. Utilitatea economică
2. Comportamentul consumatorului (echilibrul consumatorului)

IV. PRODUCĂTORUL

1. Proprietatea și libera inițiativă
2. Factorii de producție și combinarea acestora
3. Costurile
4. Productivitatea
5. Profitul

V. PIAŢA – ÎNTÂLNIRE A AGENŢILOR ECONOMICI

1. Relaţia cerere-ofertă-preţ în economia de piaţă
2. Concurența
3. Forme ale pieţei:
   - Piaţa bunurilor şi serviciilor

- Piaţa monetară
- Piaţa capitalurilor
- Piaţa muncii
- Piaţa valutară
- Piaţa mondială

VI. REPARTIŢIA VENITURILOR

1. Salariul
2. Dobânda
3. Renta
4. Profitul

VII. ECHILIBRUL ŞI DEZECHILIBRUL ECONOMIC

1. Echilibrul economic
2. Dezechilibre economice: inflaţia şi şomajul

VIII. CREŞTEREA ŞI DEZVOLTAREA ECONOMICĂ

1. Măsurarea rezultatelor activităţii economice: indicatorii macroeconomici
2. Creştere economică
3. Venit, consum, economii, investiţii
4. Fluctuaţii ale activităţii economice

IX. INIŢIEREA ŞI DERULAREA ACŢIUNII ANTREPRENORIALE

1. Individul, ca întreprinzător
2. Planul de afaceri
3. Instrumente necesare studierii pieţei
4. Resursele necesare derulării unei afaceri: financiare, materiale, umane, informaţionale
5. Obţinerea şi promovarea produsului
6. Evaluarea afacerii şi decizii privitoare la afacere

X. COMPORTAMENTUL ÎN AFACERI

1. Competenţe ale întreprinzătorului de succes
2. Responsabilitatea în afaceri (răspunderea în afaceri; principii etice în acţiunea antreprenorială; protecţia consumatorului; protecţia mediului)

XI. RISC ŞI REUŞITĂ ÎN AFACERI

1. Riscul în afaceri
2. Reuşita în afaceri

D. Bibliografie la disciplinele de specialitate

1. Gary S. Becker, „Comportamentul uman, o abordare economica”, Ed. All, Bucureşti, 1994
2. Ioan Ciobanu, Ruxandra Ciulu, „Strategiile competitive ale firmei”, Ed. Polirom, Iaşi, 2005
3. Michel Didier, „Economia: Regulile jocului”, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1998
4. Niţă Dobrotă (coord.), „Dicţionar de economie”, Ed. Economică, Bucureşti, 2002
5. Florin Druţă, „Motivaţia economică”, Ed. Economică, Bucureşti, 1999
6. Michel Durand, „Bursa”, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1992
7. Milton Friedman, „Capitalism şi libertate”, Ed. Enciclopedică, Bucureşti, 1995
8. Milton Friedman, „Libertatea de a alege. O declaraţie personală”, Ed. Publica, Bucureşti, 2009
9. Gilbert Abraham Frois, „Economia Politică”, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1994
10. John Kenneth Galbraith, „Societatea perfectă”, Ed. Eurosong & Book, Bucureşti, 1997
11. Paul Heyne, Peter J. Boettke, David L. Prychitko Heyne, „Modul de gândire economic”, Ed. Bizzkit, Bucureşti, 2011
12. Cătălin Huidumac, Angela Rogojanu, „Introducere în studiul economiei de piaţă", Ed. All, Bucureşti, 1998
13. John Maynard Keynes, „Teoria generală a ocupării forţei de muncă, a dobânzii şi a banilor” Ed. Publica, Bucureşti, 2009
14. Sultana Sută-Selejan, „Doctrine şi curente în gândirea economică modernă şi contemporană”, Ed. All, Bucureşti, 1994
15. ***„Economie” ediţia a opta, Ed. Economică, Bucureşti, 2009

NOTĂ: Bibliografia pentru disciplina de specialitate include **manualele de *Economie și Educație antreprenorială* cuprinse în Catalogul manualelor şcolare valabile în învăţământul preuniversitar, în anul şcolar în care se susţine examenul.**

E. Tematica pentru didactica disciplinelor de specialitate

I. Proiectarea, organizarea şi desfăşurarea activităţii didactice

1. Componentele Curriculumului naţional: planuri-cadru (trunchi comun, curriculum diferenţiat, curriculum la decizia şcolii/ curriculum în dezvoltare locală), programe şcolare; alţi termeni de referinţă ai curriculumului naţional: arii curriculare, discipline, module. Manuale şcolare şi auxiliare curriculare.
2. Proiectarea curriculumului la decizia şcolii/ curriculumului în dezvoltare locală: aprofundare/ extindere/ opţional ca disciplină nouă.
3. Competenţele predării-învăţării-evaluării la disciplinele socio-umane: competenţe generale, competenţe specifice.
4. Proiectarea activităţii didactice: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea de activităţi de învăţare intra-, inter- şi transdisciplinare.

II. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învăţare-evaluare

1. Metode didactice: caracterizare, clasificare; utilizarea metodelor centrate pe elev/ tehnicilor de învăţare prin cooperare.
2. Forme de organizare a activităţii didactice: caracterizare, clasificare.
3. Mijloacele de învăţământ utilizate în activitatea didactică: caracterizare, funcții, clasificare.
4. Utilizarea tehnologiei informației și comunicării în construirea unor medii active de instruire.

III. Evaluarea procesului instructiv-educativ

1. Evaluarea de proces: obiective, caracterizare, funcţii, tipologie.
2. Metode de evaluare: caracterizare, tipologie.
3. Instrumente de evaluare: caracterizare, calități (validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate).
4. Tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de evaluare şi de notare.
5. Elaborarea probelor scrise: proiectarea testului docimologic, matricea de specificații.

F. Bibliografie pentru didactica disciplinelor de specialitate

1. Ion Albulescu, Mirela Albulescu, „Didactica disciplinelor socio-umane”, Ed. Napoca Star, Cluj-Napoca, 1999
2. Muşata Bocoş, Dana Jucan, „Fundamentele pedagogiei. Teoria şi metodologia curriculum-ului. Repere şi instrumente didactice pentru formarea profesorilor”, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2008
3. Lucian Ciolan, „Învăţarea integrată - fundamente pentru un curriculum transdisciplinar”, Ed. Polirom, Iaşi, 2008
4. Carmen Creţu, „Curriculum individualizat şi personalizat”, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
5. Sorin Cristea, „Dicţionar de termeni pedagogici”, E.D.P., Bucureşti, 1998
6. Constantin Cucoş, „Pedagogie generală”, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
7. Constantin Cucoş, „Psihopedagogie”, Ed. Polirom, Iaşi, 2005
8. Louis D’Hainaut, „Interdisciplinaritate şi integrare”, în Programe de învăţământ şi educaţie permanentă, EDP, Bucureşti, 1981
9. Basarab Nicolescu, „Transdisciplinaritatea. Manifest”, Ed. Polirom, Iaşi, 1999
10. Florina Oţet, Nicoleta Liţoiu, Sorin Spineanu-Dobrotă, „Ghid de evaluare pentru ştiinţele socio-umane”, Ed. ProGnosis, Bucureşti, 2000
11. Paloma Petrescu, Viorica Pop, „Transdisciplinaritatea – o nouă abordare a situaţiilor de învăţare”, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2007
12. Adrian Stoica (coord.), „Evaluarea curentă şi examenele”, Ed. ProGnosis, Bucureşti, 2001
13. Eugen Stoica (coord.), Marius Avram, Sorin Spineanu-Dobrotă, Angela Teşileanu, „Ghid de evaluare la disciplinele socio-umane”, Ed. ERC Press, Bucureşti, 2011
14. *** „Ghid metodologic pentru aplicarea programelor şcolare din Aria curriculară Om şi societate. Învăţământ liceal”, MEC – CNC, Ed. Aramis Print, Bucureşti, 2002

NOTĂ: Bibliografia pentru didactica de specialitate include **planurile-cadru și programele şcolare pentru disciplinele *Economie* și *Educație antreprenorială* valabile în anul şcolar în care se susţine examenul.**

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

ANTRENORI

DISCIPLINA DE EXAMEN:
EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

2015

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa de perfecţionare prin definitivarea în învăţământ se adresează cadrelor didactice absolvente de cursuri universitare și postliceale care au dobândit specializare într-o ramură de sport și își desfășoară activitatea în învățământul sportiv, integrat şi suplimentar, la cluburile și palatele copiilor.

Prin conținutul său, programa vizează realizarea următoarelor obiective:

- ✓ Dezvoltarea competențelor profesionale ale cadrelor didactice, în acord cu cerințele primei etape de perfecţionare profesională;
- ✓ Aplicarea de către candidaţi a prevederilor documentelor oficiale din învăţământul sportiv integrat şi special;
- ✓ Stimularea activităţii de perfecţionare profesională pe parcursul carierei.

Competențele generale dobândite de cadrele didactice care promovează examenul de obținere a definitivării în învățământ vizează**:**

- Utilizarea conceptelor şi termenilor din domeniul sportului;
- Aplicarea modelelor de pregătire şi selecţie în ramura de sport de specializare;
- Aplicarea normativităţii funcţionale în acord cu activităţile de antrenament şi cele competiţionale;
- Proiectarea antrenamentului în concordanţă cu strategiile elaborate pe niveluri de pregătire;
- Elaborarea şi aplicarea planurilor de pregătire în concordanţă cu specificul ramuri de sport, etapei de pregătire şi nivelului de instruire a sportivilor;
- Evaluarea nivelului de realizare a obiectivelor pe stadii de pregătire;
- Cunoașterea sistemului competițional naţional şi internaţional specific ramurii de specializare.

Competențe specifice

- Utilizarea corectă a terminologiei de specialitate;
- Aplicarea fundamentelor ştiinţifice specifice pregătirii în ramura de sport de specializare.
- Acţionarea în concordanţă cu normativitatea instituţională (sistemul de învăţământ sportiv, integrat şi suplimentar) din România.
- Elaborarea şi aplicarea demersurilor didactice conform programelor de pregătire şi planificării antrenamentului.
- Aplicarea modelelor de selecţie şi iniţiere în ramura de sport de specializare
- Aplicarea sistematică a testelor şi probelor de evaluare a nivelului de pregătire pe structuri de antrenament.
- Aplicarea metodologiei de elaborare a obiectivelor de pregătire şi de performanţă.
- Aplicarea diferențiată a metodologiei de pregătire pe vârste şi niveluri de instruire a sportivilor.
- Elaborarea calendarului competiţional integrat în sistemul competiţional naţional.

TEMATICA ȘTIINȚIFICĂ

II. TEORIA SPORTULUI

1. Noţiuni fundamentale în sport: sport, competiție, performanță, capacitate motrică, capacitate de performanță, psihomotricitate, aptitudini motrice, talent, periodizare, programare, planificare, efort fizic, refacere.
2. Funcţiile sportului; contribuţia sportului la realizarea obiectivelor generale ale educaţiei.
3. Obiectivele sportului – tipologie, specificul pentru subsistemele sportului.
4. Caracterul stadial al antrenamentului sportiv (problematica stadiilor I, II).
5. Efortul în sport: definire, parametri, dinamica şi dirijarea efortului, particularităţi ale efortului, în ramura de sport de specializare.
6. Mijloacele antrenamentului sportiv.
7. Selecţia copiilor cu aptitudini pentru practicarea sportului. Modelul de selecţie în ramura de sport de specializare.
8. Leadership-ul în sport. Stiluri de conducere a grupului sportiv.
9. Organizarea învăţământului sportiv, suplimentar şi integrat, în România.

II. DIDACTICA DISCIPLINELOR SPORTIVE

1. Conţinutul programelor şcolare pentru pregătirea sportivă practică, la grupe de începători şi avansaţi, în ramura de sport de specializare.
2. Sistemul obiectivelor de pregătire şi de performanţă la grupe de începători şi avansaţi / ramura de sport de specializare.

3. Metodologia abordării componentelor antrenamentului la grupele de începători într-un an competiţional.
4. Particularităţile aplicării normativităţii (principiilor, cerinţelor, regulilor) în antrenamentul sportiv (începători şi avansaţi).
5. Metode de pregătire bazate pe relaţia efort - odihnă.
6. Elaborarea de unităţile funcţionale (structuri de mijloace) pentru grupe de începători / ramura de sport de specializare
7. Planificarea lecţiilor de antrenament şi a microstructurilor aferente diferitelor perioade şi niveluri de pregătire / ramura de sport de specializare
8. Documente de planificare în antrenamentul sportive, la grupe de începători şi avansaţi (planul de lecţie).
9. Conţinutul psihologic al componentelor antrenamentului (pregătirea tehnică, tactică, fizică) diferenţiate în ramura de sport de specializare.
10. Particularităţile sistemului competiţional.
11. Noţiuni de regulament / ramura de sport de specializare.

Bibliografie

1. ABABEI, R., 2006. *Teoria şi metodologia antrenamentului sportiv*, vol. 1 şi 2, Editura Pim, Iaşi
2. BADEA, D., 2001. *Rugby. Fundamente teoretice şi metodice*. FEST, Bucureşti,
3. BOTA, A., 2007. *Kinesiologie.* Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti
4. CISMAŞ, Gh., 1987. *Lupte greco – romane: Elemente de teorie şi metodică a antrenamentului.* Editura Sport-Turism, Bucureşti
5. CISMAŞ, Gh., 1981. *Lupte greco-romane: instruirea juniorilor*. Editura Sport-Turism, Bucureşti
6. CIOLCĂ, S., 2005, *Capacitatea de performanţă în fotbal*. Editura Cartea Universitară, Bucureşti.
7. COJOCARU , V., 2002. *Fotbal de la 6 la 18 ani: metodica pregătirii*. Editura Axis Mundi, Bucureşti
8. CORLACI, I., 2013. *Programarea şi planificarea în gimnastica artistică*. Editura Discobolul, Bucureşti
9. DELIU, D., 2008. *Antrenamentul sportiv în disciplinele de combat*. Editura Bren, Bucureşti.
10. DINA, G., 2009. *Volei – Metodica învăţării acţiunilor de apărare.* Editura Moroşan, Bucureşti
11. DINA, G., 2012. *Volei – Metodica învăţării acţiunilor de atac.* Editura Moroşan, Bucureşti
12. DRAGNEA, A. (coord.), 2002. *Teoria educaţiei fizice şi sportului*. Editura FEST, Bucureşti
13. DRAGNEA, A. (coord.), 2006. *Educaţie fizică şi sport*. *Teorie şi didactică* Editura FEST, Bucureşti
14. DRAGNEA, A., TEODORESCU-MATE, S., 2002. *Teoria sportului*. Editura FEST, Bucureşti
15. DRAGNEA, A., 2006. *Elemente de psihosociologie a grupurilor sportive*, Editura CD Press, Bucureşti
16. EPURAN, M., HOLDEVICI, I., TONIŢA, F., 2000. *Psihologia sportului de performanţă. Teorie şi practică.* Editura FEST, Bucureşti
17. GHIŢESCU, I.G., 2002. *Baschet. Exerciţii pentru învăţarea tehnicii şi tacticii individuale.* Editura Semne, Bucureşti
18. GRIGORE, V., 2001. *Gimnastica artistică. Bazele antrenamentului sportiv.* Editura Bren, Bucureşti
19. HANTĂU, I., BOCIOACĂ, L., 2000. *Antrenamentul în judo.* Editura Universităţii din Piteşti
20. HANTĂU, C., 2000. *Handbal.* Editura Alpha, Buzău
21. HÎTRU, D., 1984. *Haltere – pregătirea copiilor şi juniorilor*. Editura Sport-Turism, Bucureşti
22. IVAN,C., 2008. *Aruncarea suliţei: modele operaţionale pentru sportivii de performanţă.* Editura Ars Academica, Bucureşti
23. JINGA, Gh., 2009. *Abordări conceptuale privind metodica unitară de pregătire şi joc pentru echipele de copii, juniori şi seniori la hochei pe gheaţă.* Editura Info Mega, Bucureşti
24. MACOVEI, S., 2007. *Manual de gimnastică ritmică.* Editura BREN, Bucureşti
25. MANOS, M., 2013. *Gimnastică ritmică teorie şi practică.* Editura Discobolul, Bucureşti
26. *Manual de scrimă* (traducere). FR Scrimă, 1998
27. MARINESCU, GH., 2003. *Natație - efort și antrenament*. Editura Bren, Bucureşti
28. MARINESCU, GH., FRĂŢILĂ, C., BĂLAN, V., 2004. *Polo pe apă*. Editura Bren, Bucureşti
29. MÂRZA DĂNILĂ, D. 2006. *Volei - bazele teoretice și metodice,* Editura Pim Iași
30. MOANŢĂ, A., 2009. *Baschet: pregătirea copiilor și juniorilor*. Editura Moroşan., Bucureşti
31. MOANŢĂ, A. (coord), 2011. *Selecția pentru sportul de performanță*. Editura Discobolul, Bucureşti
32. NĂSTASE, V., 2011. *Dans sportiv. Metodologia performanței*. Editura Paralela 45, Bucureşti
33. Orţănescu Corneliu, (2006), *Handbal. Instruirea tehnico-tactică de bază,* Editura Universitaria, Craiova
34. Orţănescu Dorina, (2008), *Mijloacele gimnasticii de bază*, Editura Universitaria, Craiova
35. Rinderu, I., Dragomir, Marcela, Albina, A., (2003), *Atletism*, Editura Universitaria, Craiova
36. PELIN, F., LUNGOCIU, I., PELIN, GH. 2007. *Antrenamentul de tir pentru biatlon*, Editura Printech, Bucureşti
37. PELIN, F. 2007. *Schi fond - Schi alpin, teorie și metodică*, Editura Printech, Bucureşti
38. POENARU, S., PELLEGRINI, A., 1984. *Scrima cu sabia.* Editura Sport-Turism, Bucureşti

39. POPESCU, G., 2005. *Impact aerobic*. Editura Elisavaros, Bucureşti.
40. *Programele şcolare pentru Pregătirea sportivă practică* (învățământ integrat şi suplimentar)
41. RAȚĂ, G., ABABEI, C., 2003. *Predarea atletismului în școală*, Editura Alma Mater, Bacău
42. *Regulamentele pe ramuri de sport*
43. *Regulamentul de organizare și funcționare a unităților de învățământ cu program sportiv integrat.* OMECTS 5568/2011
44. *Regulamentul de organizare și funcționare a unităților de învățământ cu program sportiv suplimentar.* OMECTS 5570/2011
45. STĂNESCU, R., 2013. *Tenis – fundamente teoretico – metodice*. Editura Bren, Bucureşti
46. STOICA, M., 2000. *Capacităţile motrice în atletism*. Editura Printech, Bucureşti
47. TEODORESCU, S. (coord.), 2010. *Planificare/monitorizare în antrenamentul copiilor și juniorilor*. Editura Discobolul, București
48. ŢIFREA, C., , 2002. *Teoria şi metodica atletismului.* Editura Daveco, Bucureşti
49. VASILE, L., 2009. *Înot – Metodica antrenamentului pe ramură de sport.* Editura Moroşan, Bucureşti
50. TUDOR, V., 2013. *Măsurare și evaluare în sport.* Editura Discobolul, București

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN:
EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

2015

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa de perfecţionare prin definitivarea în învăţământ pentru cadrele didactice cu specialitatea *Educaţie fizică şi sport* a fost elaborată în vederea asigurării continuităţii în pregătirea specialiştilor. Conţinutul programei a fost elaborat din perspectiva modelului competenţelor în contextul creat de conceptul de dezvoltare cumulativă a nivelului de competenţă a personalului didactic. Tematica valorifică în acest cadru bibliografia consacrată şi pe cea recentă oferind suportul necesar susţinerii examenului de definitivare în învăţământ.

Având în vedere faptul că definitivarea în învăţământ reprezintă prima etapă a perfecţionării profesionale, programa îşi propune realizarea următoarelor **obiective**:

1. Dezvoltarea competenţelor de specialitate prin consolidarea, actualizarea şi extinderea cunoştinţelor teoretice şi metodice.
2. Asigurarea fundamentării ştiinţifice a procesului de învăţământ la *Educaţie fizică şi sport*.
3. Promovarea experienţei teoretice şi aplicative din activităţile de educaţie fizică şi sport.
4. Cunoaşterea prevederilor documentelor oficiale din domeniul educaţiei fizice şi sportului şcolar.

Competenţele generale dobândite de profesorii care promovează examenul de obţinere a definitivării în învăţământ vizează:

1. Cunoaşterea locului şi rolului disciplinei *Educaţie fizică şi sport.*
2. Aplicarea prevederilor documentelor oficiale care reglementează activitatea specifică disciplinei *Educaţie fizică şi sport*.
3. Proiectarea instruirii şi evaluării în funcţie de particularităţile conţinuturilor de specialitate corelate cu cele ale elevilor.
4. Organizarea şi conducerea eficientă a procesului de instruire la disciplina *Educaţie fizică şi sport*.
5. Realizarea documentelor de planificare în acord cu cerinţele specifice disciplinei *Educaţie fizică şi sport.*

Competenţele specifice dobândite de profesorii care promovează examenul de obţinere a definitivării în învăţământ vizează:

1. Utilizarea conceptelor domeniului în subsistemele educaţiei fizice şi sportului.
2. Înţelegerea şi aplicarea prevederilor de ordin legislativ referitoare la disciplina *Educaţie fizică şi sport*
3. Aplicarea cunoştinţelor, deprinderilor şi abilităţilor proprii educaţiei fizice în funcţie de particularităţile elevilor şi/sau condiţiilor didactice.
4. Aplicarea principiilor didactice, a metodelor şi mijloacelor de instruire.
5. Proiectarea instruirii în concordanţă cu necesitatea realizării competenţelor elevilor, prevăzute de programele şcolare pentru disciplina *Educaţie fizică şi sport*.
6. Aplicarea criteriilor şi probelor de evaluare la disciplina *Educaţie fizică şi sport*.
7. Aplicarea cerinţelor metodologice generale de realizare a planificării la disciplina *Educaţie fizică şi sport*.

TEMATICA ŞTIINŢIFICĂ

I. TEORIA EDUCAŢIEI FIZICE ŞI SPORTULUI

1. Concepte şi noţiuni fundamentale în educaţie fizică şi sport: educaţie fizică, educaţie fizică adaptată, educaţie fizică incluzivă, sport, sport adaptat, capacitate motrică, aptitudini motrice, efort fizic, act motric, acţiune motrică, activitatea motrică, motricitate, psihomotricitate, performanţă, competiţie.
2. Funcţiile educaţiei fizice şi sportului; contribuţia educaţiei fizice şi sportului la realizarea obiectivelor generale ale educaţiei.
3. Raportul educaţie fizică – sănătate în concepţie europeană.
4. Exerciţiul fizic – definiţie, structură, criterii de clasificare, taxonomia exerciţiilor fizice.
5. Jocurile de mişcare în educaţie fizică şi sport: definire, caracteristici, tipologie.
6. Motricitatea la diferite vârste; stadiile dezvoltării motrice; aspecte psihogenetice şi psihodinamice ale dezvoltării motrice.
7. Efortul în educaţie fizică şi sport: definiţie, caracteristici, tipuri de efort, parametri.
8. Densitatea lecţiei de educaţie fizică şi sport: definiţie, tipuri, caracteristici.
9. Sistemul de educaţie fizică şi sport din România: definiţie, structură.
10. Olimpiada Naţională a Sportului Şcolar şi Olimpiada Gimnaziilor - activităţi sportive extracurriculare

II. DIDACTICA EDUCAŢIEI FIZICE ŞI SPORTULUI

1. Competenţele generale şi specifice disciplinei *Educaţie fizică şi sport*: definire, componente; contribuţia educaţiei fizice la realizarea competenţelor cheie stabilite pentru sistemele de învăţământ europene.
2. Programa de educaţie fizică şi sport: caracteristici, structură, conţinut (pe componentele procesului de învăţământ, la diferite clase).
3. Componentele procesului de învăţământ la educaţie fizică şi sport:

- cunoştinţe de specialitate: definiţie, categorii;

- indici morfologici şi funcţionali: definire, categorii;
- calităţi motrice/aptitudini motrice (viteza, capacităţile coordinative, forţa, rezistenţa, mobilitatea): definiţii, forme de manifestare, factori de condiţionare, indicaţii metodice privind abordarea acestora la diferite vârste;
- deprinderi şi priceperi motrice: definiţii, caracteristici, tipuri, etapele formării deprinderilor motrice;
- atitudini şi obişnuinţe specifice: definiţii, categorii.

4. Particularităţile utilizării metodelor verbale (descrierea, explicaţia, conversaţia, povestirea) şi intuitive (demonstraţia, conducerea prin mişcare, dirijarea observării execuţiei altor subiecţi, folosirea mijloacelor intuitive), la diferite cicluri de învăţământ.
5. Particularităţile utilizării jocurilor de mişcare în lecţie de educaţie fizică; indicaţii metodice privind utilizarea jocurilor de mişcare; exemplificări de jocuri de mişcare pentru dezvoltarea calităţilor/aptitudinilor motrice, formarea deprinderilor motrice fundamentale, pregătitoare pentru jocuri sportive.
6. Dinamica şi dirijarea efortului în lecţia de educaţie fizică.
7. Modalităţi de optimizare a densităţii motrice în lecţia de educaţie fizică, la diferite cicluri de învăţământ; cauze care conduc la scăderea densităţii motrice.
8. Proiectarea didactică în educaţie fizică: definire, etape, operaţii specifice; proiectarea unităţilor de învăţare; metodologia elaborării proiectului didactic/planului de lecţie.
9. Planificarea în educaţie fizică: definire, cerinţe, tipuri de documente.
10. Evaluarea în educaţie fizică: definire, conţinut, metode şi criterii de evaluare; fişa individuală a elevului; metodologia evaluării la diferite cicluri de învăţământ.
11. Normativitatea în educaţie fizică: principii cu caracter general şi specifice educaţiei fizice, principii referitoare la organizarea instruirii, principii referitoare la metodologia instruirii; definire, caracteristici, particularităţi privind respectarea acestora la diferite cicluri de învăţământ.
12. Bazele generale ale învăţării exerciţiilor de atletism. Schema tip a predării tehnicii exerciţiilor de atletism. Iniţierea în atletism – şcoala atletismului
13. Particularităţile predării alergărilor, săriturilor şi aruncărilor din atletism în învăţământul primar, gimnazial şi liceal. Succesiunea modelelor operaţionale pentru însuşirea, în cicluri tematice, a probelor atletice prevăzute de programele şcolare.
14. Bazele tehnice şi metodice ale elementelor acrobatice şi săriturilor cu sprijin prevăzute de programele şcolare.
15. Metodica predării conţinutului motric specific gimnasticii ritmice/aerobice în lecţia de educaţie fizică, la diferite cicluri de învăţământ.
16. Cerinţe metodice privind alcătuirea şi predarea complexelor de influenţare generală, a programelor de dezvoltare fizică generală, de dezvoltare a coordonării şi educare a expresivităţii motrice folosind mijloace din gimnastica artistică, gimnastica ritmică, gimnastica aerobică, la diferite cicluri de învăţământ.
17. Metodica predării conţinutului tehnico-tactic al jocurilor sportive prevăzute de programele şcolare, la diferite cicluri de învăţământ.
18. Dezvoltarea calităţilor motrice (viteza, capacităţile coordinative, forţa, rezistenţa, mobilitatea) în lecţia de educaţie fizică, prin mijloace specifice disciplinelor sportive.

Bibliografie

1. BARBU, C., STOICA, M., 2000. *Metodica predării exerciţiilor de atletism în lecţia de educaţie fizică.* Editura Printech, Bucureşti
2. 2. CĂTĂNEANU, S.M., UNGUREANU, A., 2011. *Educaţie fizică şi sportivă şcolară – Teoria şi metodica predării*. Editura Universitaria, Craiova
3. CROITORU, D., ŞERBAN, M., 2002. *Volei în şcoală*. Editura Semne, Bucureşti
4. DĂIAN, G., SHAOO, M., 2011. *Volei – teorie şi metodică*. Editura Universitaria, Craiova
5. DRAGNEA, A, BOTA, A., 1999. *Teoria activităţilor motrice*. Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti
6. DRAGNEA, A. (coord.), 2002. *Teoria educaţiei fizice şi sportului*. Editura FEST, Bucureşti
7. DRAGNEA, A. (coord.), 2006. *Educaţie fizică şi sport – teorie şi didactică*. Editura FEST, Bucureşti
8. DRAGOMIR, P., SCARLAT, E., 2004. *Educaţia fizică – repere noi, mutaţii necesare*. Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti
9. EPURAN, M., STĂNESCU, M., 2013. *Învăţarea motrică – aplicaţii în activităţi corporale*. Editura Discobolul, Bucureşti
10. GHERVAN, P., 2014. *Metodica handbalului în liceu*. Editura Universităţii din Suceava
11. GHIŢESCU, I.G., BADEA, D., GRIGORE, G., 2011. *Jocuri sportive*. Editura Discobolul, Bucureşti
12. GRIGORE, V., *Gimnastica. Manual pentru cursul de bază.* Editura Bren, Bucureşti, 2003
13. GRIGORE,V., NICULESCU, G., 2004. *Gimnastica acrobatică. Elemente şi modele*. Editura Bren, Bucureşti
14. GRIGORE, V., MANOS, M., 2011. *Activităţi artistice sportive*. Editura Discobolul, Bucureşti
15. GRIGORE, G., DINŢICĂ, G., 2011. *Metodica dezvoltării calităţilor motrice la copiii de 7 – 11 ani*. Editura Discobolul, Bucureşti
16. HANTĂU, C., 2000. *Handbal.* Editura Alpha, Buzău

17. HIDI, I., 1999. *Gimnastica. Gimnastica de bază. Gimnastica în ramurile sportive.* Editura ANEFS, Bucureşti
18. HIDI, I., DINA, L., CORLACI, I., 2010. *Metodica dezvoltării fizice armonioase*. Editura Discobolul, Bucureşti
19. IGOROV-BOSSI, M, HANTĂU, C.,CARACAŞ, V., 2014. *Fundamentele ştiinţifice al jocurilor sportive – Handbal,* Editura BREN, Bucureşti
20. IVAN, C., STOICA, M., CIOBANU, C., 2010. *Metodica formării deprinderilor motrice de bază*. Editura Discobolul, Bucureşti
21. MACOVEI, S., POPESCU, G., DINA, L., CORLACI, I., 2011. *Didactica predării disciplinelor gimnice.* Editura Discobolul, Bucureşti
22. *Metodologia organizării si desfăşurării activităţilor de educaţie fizică şi sport în învăţământul preuniversitar* (OMECTS nr.3462/2012)
23. MOANȚĂ, A., 2005. *Baschet – metodică*. Editura Alpha, Buzău
24. MONEA, G., SABĂU, E. 2007. *Atletism – tehnica și metodica probelor*. Editura Bren, București
25. ORŢĂNESCU, C., 2006. *Handbal. Instruirea tehnico - tactică de bază*. Editura Universitaria, Craiova
26. ORŢĂNESCU, D., 2008. *Mijloacele gimnasticii de bază*. Editura Universitaria, Craiova
27. POPESCU, G., 2005. *Gimnastica: pregătirii, educării, dezvoltării fizice generale*. Editura Elisavaros, București
28. PREDESCU, T., MOANŢĂ, A., 2001. *Baschetul în şcoală. Instruire – învăţare*. Editura Semne, Bucureşti
29. *Programele şcolare pentru educaţie fizică şi sport (învăţământul primar, gimnazial şi liceal)*
30. RAŢĂ, G., 2008. *Didactica educaţiei fizice şi sportului*. Editura Pim, Iaşi
31. Regulamentul de organizare şi desfăşurare a competiţiei sportive şcolare „Olimpiada Gimnaziilor”. OMECS 4405/2015
32. Regulamentul de organizare şi desfăşurare a competiţiilor sportive şcolare. „Olimpiada Națională a Sportului Școlar”. OMECT 2880/2007
33. RINDERU, I., DRAGOMIR, M., ALBINĂ, A., 2003. *Atletism.* Editura Universitaria Craiova
34. SĂVESCU, I., 2011. *Educatie fizica si sportiva scolara - ghid auxiliar. Proiectarea demersului didactic pentru clasele primare (I - IV) – metodologie.* Editura Slim Art, Craiova
35. SĂVESCU, I., 2011. *Educatie fizica si sportiva scolara - ghid auxiliar. Proiectarea demersului didactic pentru clasele de gimnaziu (V-VIII) – metodologie.* Editura Slim Art, Craiova
36. *Sistemul naţional şcolar de evaluare la educaţie fizică şi sport*. Bucureşti, 1999
37. STĂNESCU, M., CIOLCĂ, C., URZEALĂ, C., 2004. *Jocul de mișcare – metodă și mijloc de instruire în educație fizică și sport*. Editura Cartea Universitară, București
38. STĂNESCU, M., 2012. *Didactica educației fizice.* Editura Universitară, București
39. STOICA, M., IVAN, C., 2011. *Didactica predării atletismului*. Editura Discobolul, Bucureşti
40. TEODORESCU, S., BOTA., A., 2011. *Orientări actuale în predarea educației fizice în învățământul primar*. Editura Discobolul, Bucureşti
41. TUDOR, V., 2000. *Capacităţile condiţionale, coordinative şi intermediare – componente ale capacităţii motrice.* Editura Rai-Coresi, București
42. TUDOR, V., 2008. *Evaluarea în educaţie fizică*. Editura Printech Bucureşti
43. TUDOR, V., CIOLCĂ, C., 2010. *Activităţi sportive extracurriculare*. Editura Discobolul, Bucureşti

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
EDUCAȚIE MUZICALĂ SPECIALIZATĂ
(ARTĂ VOCALĂ, MUZICĂ INSTRUMENTALĂ)

2015

Notă de prezentare

Programa de faţă se adresează absolvenţilor instituţiilor de învăţământ superior artistic care vor desfăşura activităţi didactice în cadrul ariei curricular arte – specializarea muzică – din învăţământul preuniversitar. La elaborarea prezentei programe au fost luate în considerare studiile din domeniul curricular efectuate pe plan naţional şi internaţional, alături de opiniile unor cadre didactice cu o bogată experienţă didactică şi artistică. Datorită caracterului preponderent practic al disciplinelor artistice, profesorul trebuie să facă demonstraţia că are capacitatea de a parcurge procesul instructiv-educativ la un nivel artistic convingător.

Programa urmăreşte:

- Consolidarea pregătirii de specialitate corespunzătoare competenţei didactice, a profesorului de educaţie muzicală / educaţie muzicală specializată;
- Actualizarea bazei teoretice şi practice privitoare la aspectele didactice fundamentale care se leagă de realizarea educaţiei musicale în învăţământul de cultură generală / vocaţional;
- Corelarea conţinuturilor de specialitate cu planurile-cadru şi curriculumul naţional în vigoare;
- Aplicarea didacticii specialităţii în activitatea la clasă, ţinând cont de ciclurile curricular, dar şi de nivelul aptitudinilor muzicale ale elevilor;
- Dezvoltarea competenţelor de interpretare intra- şi interdisciplinare a conţinuturilor şi de formare a unei culturi curriculare;
- Valorificarea coţinuturilor disciplinei prin constituirea unui demers didactic modern, prin proiectare structurată, prin organizarea unor activităţi de învăţare centrate pe nevoile şi interesele elevilor, care să faciliteze învăţarea eficientă de către aceştia a conţinuturilor specific disciplinei;
- Dezvoltarea competenţelor de evaluare a cunoştinţelor şi deprinderilor dobândite de elevi, cu ajutorul întregului set de instrumente şi tehnici de evaluare, şi de reglare a demersului didactic pe baza interpretării informaţiilor oferite de rezultatele evaluării.

Pentru realizarea transferului deprinderilor artistice prin intermediul cărora se obţine modelarea ntenţionată a personalităţii elevului ca viitor muzician sau consummator de artă, cadrul didactic trebuie să utilizeze forţa educativă a exemplului personal. Prin conţinuturile puse la dispoziţie de prezenta program, profesorul va produce dovada concretă a faptului că stăpâneşte disciplina pe care o predă, ca o garanţie a profesionalismului în învăţământului artistic.

Prezenta programă este valabilă şi pentru absolvenţii aparţinând minorităţilor naţionale.

Competenţe generale

În procesul de predare-învăţare-evaluare profesorul de educaţie muzicală / educaţie muzicală specializată trebuie să fie capabil să:

- Să cunoască conţinuturile ştiinţifice ale disciplinei;
- Să opereze corect şi adecvat cu limbajul de specialitate necesar praxisului muzical şcolar;
- Să motiveze elevii pentru formarea şi dezvoltarea deprinderilor şi aptitudinilor specifice;
- Să construiască demersuri didactice interactive şi să-şi adapteze strategiile didactice la conţinuturi şi la individualitatea elevului;

Competenţe specifice

- Să utilizeze documentele şcolare reglatoare ale specialităţii respective în spiritual principiilor didactice, pentru şi prin aplicarea adecvată a programei şcolare, în vederea unui demers didactic efficient şi diferenţiat, în funcţie de particularităţile elevilor;
- Să demonstreze o gândire critica privitoare la creaţiile muzicale, având o atitudine reflexivă asupra muzicii, precum şi disponibilitatea de a transfera şi promova în viaţa socială valori estetice;
- Să comunice eficient cu elevul / clasa;
- Să funcţioneze ca factor integrator al valorilor culturale în comunitatea locală/naţională/internationale.

Competenţe transversale

- Proiectarea, organizarea, desfăşurarea şi evaluarea unui eveniment artistic;
- Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă într-o echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierahice;
- Autoevaluarea nevoii de formare profesională în scopul inserţiei şi adaptabilităţii la cerinţele locului de muncă.

Educaţie muzicală specializată (artă vocală, muzică instrumentală)

Discipline de specialitate:
I. Istoria muzicii universale şi româneşti
II. Forme şi genuri muzicale
III. Didactica specialităţii

I. ISTORIA MUZICII UNIVERSALE ŞI ROMÂNEŞTI

1. Cultura muzicală în Renaştere: arta polifoniei corale, caracteristici, importanţă, exemple.
2. Barocul muzical: estetica înnoirii limbajului muzical; genuri si forme reprezentative; reprezentanţi, creaţii reprezentative. exemple de lucrări interpretate/analize comparate.
3. Clasicismul muzical: particularităţile limbajului muzical; genuri şi forme reprezentative; reprezentanţi; exemple de lucrări interpretate/analize comparate.
4. Romantismul muzical: orientări estetice; înnoirile limbajului muzical; genuri si forme reprezentative; exemple de lucrări interpretate/analize comparate.
5. Evoluţia genurilor dramatice; orientări estetice, exemple de lucrări interpretate/analize comparate.
6. Curente şi orientări stilistice în muzica de la sfârşitul sec. XIX şi începutul sec. XX: înnoiri de limbaj, concepţii stilistice, exemple de lucrări interpretate/analize comparate.
7. Orientări stilistice şi opţiuni creatoare în muzica contemporană: muzica concretă şi electronică, aleatorismul, constructivismul, muzica stockhastică, sisteme muzicale de sinteză etc. Compozitori reprezentativi în secolul XX: I. Stravinsky, B.Bartok, O. Messiaen, K. Stockhausen, P. Boulez, Y. Xenakis, J. Cage ş.a. exemple de lucrări interpretate.
8. Apariţia şi evoluţia şcolii muzicale naţionale de compoziţie – în sec. al XIX lea; surse de inspiraţie, genuri muzicale predilecte (vocal, coral, cameral, simfonic, operă) şi compozitori reprezentativi. exemple de lucrări interpretate.
9. George Enescu – personalitate complexă a culturii româneşti şi universale. Biografie şi creaţie; importanţa compozitorului, interpretului, pedagogului în context cultural naţional şi universal.
10. Etapa modernă şi contemporană a muzicii româneşti (sec.XX-XXI): orientări si direcţii de creaţie, genuri abordate, valorificarea folclorului muzical în creaţie; reprezentanţii generaţiei post-enesciene ai şcolilor de compoziţie din Bucureşti, Cluj şi Iasi. exemple de lucrări interpretate.

II. FORME ŞI GENURI MUZICALE

1. Forme omofone: rondo-ul, variaţiunile. Exemplificări
2. Forme polifonice: motetul, madrigalul, invenţiunea, fuga. Exemplificări
3. Sonata: gen şi formă. Exemplificări.
4. Evoluția concertului instrumental – aspecte stilistico-interpretative/stilul instrumental concertant. Exemple de lucrări interpretate/analize comparate;
5. Genurile muzicale: vocale, corale, instrumentale, vocal-instrumentale şi lirico-dramatice. Caracteristicile şi analiza acestora; exemplificări.
6. Genul miniatural şi diversitatea lui - stilistico-interpretativă. Exemple de lucrări interpretate/analize comparate.

BIBLIOGRAFIE PENTRU TEMATICA DE SPECIALITATE

Chelaru, C., *Cui i-e frică de Istoria muzicii?,* vol.I-III, Ed.Artes, Iaşi, 2007
Ciocan, D. – *Probleme de semiotică muzicală, în: Studii de muzicologie*, vol. XXI, Ed. Muzicală, Bucureşti, 1988
Constantinescu, G., Boga, I., *O călătorie prin istoria muzicii*, Ed.Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2007
Cosma, O. L: *Hronicul muzicii româneşti* vol I-IX, Editura Muzicală, Bucureşti
Cumpătă, D. – *Elemente de metodică a studiului și predării instrumentelor cu coarde*, Ed. Academiei de Muzică, București, 1997
Dediu-Sandu, V., *Muzica românească între 1944-2000*, Ed.Muzicală, București, 2002
Denizeau, G., *Să înţelegem și să identificăm genurile muzicale*, Ed.Meridiane - Larousse, 2000
Herman, V., *Formele muzicii vechi europene*, Ed. MediaMusica, Cluj-Napoca, 2009
Herman, V., *Formele muzicii clasicilor vienezi* Ed.MediaMusica, Cluj-Napoca, 2009
Herman, V.– *Originile și dezvoltarea formelor muzicale*, Ed. Muzicală București, 1982.
Iliuţ, V. – *De la Wagner la contemporani*, vol II-VI, Ed. U.C., București, 1996
Iliuţ, V. – *O carte a stilurilor muzicale*, Ed. Acad. de Muzică, București, 1996
Oprea Gh,- *Curs de folclor*, Editura Muzicală, București, 2002
Ştefănescu, I. *Istoria muzicii universale* vol. I-.IV, Fundaţia Culturală Română, 1995-2002
Stoianov, Carmen, Marinescu Mihaela, *Istoria muzicii universale*, ediţia a II a, Editura Fundaţia România de Mâine, București, 2008
Stoianov, Carmen, Stoianov, Petru, *Istoria muzicii românești*, Editura Fundaţiei România de Mâine, București, 2005
Timariu, V., *Analiza muzicală între conștiința de gen și conștiința de formă*, Ed.Universităţii din Oradea, 2003
Timariu, V., *Dicţionar noţional și terminologic*, Ed.Universităţii din Oradea, 2004
Toduţă, S.– *Formele muzicale ale barocului* (vol. I - III), Ed. Muzicală, București, 1960-1979. Teodorescu-Ciocănea, L., *Tratat de forme și analize muzicale*, Ed.Muzicală, București, 2005

Urmă Dem. *Acustica muzicală* Editura Didactică si Pedagogică 1982
Vancea, Z. – *Creaţia muzicală românească*, sec. XIX-XX, Ed. Muzicală Bucureşti, 1989
Vasile ,V. *Istoria muzicii byzantine* vol. I-II, Editura Interprint 1997
Voiculescu, D., *Polifonia secolului XX*, Ed.Muzicală, 2005
Voiculescu, D., *Fuga în creaţia lui J.S.Bach*, Ed.Muzicală, Bucureşti, 2000
*** *Dicţionar de termeni muzicali* Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti 1984
*** Grove's, G. – *Dicţionary of Music and musicians*, Ed. Blom, London, 1994

III. DIDACTICA SPECIALITĂŢII

1. Curriculum Naţional : terminologie, structura planurilor de învăţământ, a programelor şcolare, curriculum la decizia şcolii, cicluri curriculare.
2. Procesul de învăţământ ca relaţie între predare-învăţare-evaluare. Caracterul formativ-educativ al procesului de învăţământ: lecţia de educaţie muzicală specializată: specificul acesteia; formarea şi dezvoltarea deprinderilor specifice educaţiei muzicale specializate (funcţie de specialitate) exemple; etapele pregătirii unei lucrări muzicale (instrumentale / vocale / ansambluri), formarea şi dezvoltarea auzului, formarea şi dezvoltarea memoriei muzicale a elevilor; organizarea şi îndrumarea studiului individual; pregătirea psihologică a elevilor în vederea apariţiei în public; cu exemple din practica personală; pregătirea pentru performanţă; Elemente de tehnică instrumentală/vocală specifice şi mijloace de expresie contemporane. Exemplificări.
3. Proiectarea lecţiei de educaţie muzicală specializată - demers de organizare anticipată a activităţii didactice: cunoaşterea programei din perspectiva corelării între conţinut – activitate de predare-învăţare-evaluare; proiectarea lecţiei de educaţie muzicală specializată, prin prisma realizării obiectivelor operaţionale. Exemplificări.
4. Strategii didactice de realizare a conţinuturilor programei, conforme cu etapele de predare a orei de educaţie muzicală specializată; procedee de predare a tehnicii instrumentale/vocale, a textului muzical (structură, corelarea tehnicii cu interpretarea), a conţinuturilor teoretice, stilistice, etc.; constituirea demersului didactic (adaptarea strategiilor didactice) pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev prin formarea de competenţe, stabilite prin programa şcolară.
5. Resurse metodologice şi didactice specifice: metode de învăţământ adecvate lecţiei de educaţie muzicală specializată; exemple (demonstratia, conversatia, explicatia, exercitiul, algoritmizarea, studiul de caz); importanţa utilizării mijloacelor de învăţământ potrivite în vederea realizării unei lecţii de calitate; clasificarea pe diverse criterii, a mijloacelor necesare pentru realizarea educaţiei muzicale specializate (partituri, instrumente, accesorii, mijloace audio - video, internet).
6. Criterii de selectare a repertoriului: nivelul tehnicii instrumentale/ vocale necesare în vederea redarii juste melodico-ritmice a lucrărilor muzicale (relaţia tehnică/ interpretare) particularităţile psihofizice ale elevului/ elevilor. Fişa de caracterizare psihologică şi rolul ei în activitatea didactico-pedagogică.
7. Audiţia muzicală şi analiza comparată (analiza interpretativă a două sau mai multe interpretări ale aceleiaşi lucrări muzicale) în vederea educării sensibilitatii auditive, afective, de formare a capacitatii de selectare a valorilor muzicale şi de dezvoltare a personalitatii elevului interpret, viitor muzician: procedee de formare şi dezvoltare a gândirii critice şi autonome a viitorului muzician; obiectul analizei interpretative comparate; probleme de analiză interpretativă comparată ca procedeu în munca de autoperfecţionare a interpretului; recomandări şi restrictii în folosirea acestui procedeu.
8. Creativitatea în lecţia de educaţie muzicală: modalităţi de dezvoltare a creativităţii; exemple elemente specifice educaţiei muzicale specializate ce contribuie la formarea gândirii critice, reflexive, autonome şi creative;
9. Evaluarea la ora de educaţie muzicală specializată: rolul evaluării în procesul de învăţământ şi în special în lecţia de educaţie muzicală specializată; tipuri de evaluare specifice lecţiei de educaţie muzicală specializată; instrumente de evaluare specifice lecţiei de educaţie muzicală specializată; metode de evaluare specifice actului instrumental-interpretativ-evaluarea examenului de final de an şi verificările semestriale;
10. Dinamica relaţiei profesor-elev în procesul de învăţământ: caracteristicile şi semnificaţiile educaţionale ale relaţiei profesor – elev; elemente de deontologie şi etică profesională.
11. Cunoasterea particularităţilor de dezvoltare specifice fiecărei vârste, tipuri temperamentale, caracterul, stiluri de învăţare, vârsta şcolară / vârsta instrumentală / vocală.

Notă: ***Toate temele prezentate în capitolul de didactica specialităţii vor fi tratate în funcţie de specialitatea candidatului şi vor cuprinde exemple din practica personală.***

BIBLIOGRAFIE PENTRU DIDACTICA SPECIALITĂŢII

Albu, Roxana Maria, Anatomia şi fiziologia omului, Editura Corint, Bucureşti, 1996
Auer, L. – *Violin as I teach it*. Rome and London: Buttler & Tanner, 2008.
Avesalon, I., Metodica predarii si studiul instrumentelor de suflat si percutie, Lito, Conservatorul „C. Porumbescu" Bucuresti, 1980
Avesalon, I., Principii generale de studiu si interpretare in instrumentele de suflat moderne, Ed. Universitatii Nationale de Muzica Bucuresti, 2005
Barbu, C. – *Curs de metodica predării şi a studiului instrumentelor de coarde (cu arcuş),* Lito, Conservatorul "G. Dima", Cluj Napoca, 1987 (ed. a II-a revizuită)
Balan, Th – *Principii de pianistică*, Ed Muzicala, Bucureşti, 1966
Budoiu, Ion, *Metodica predării cântului*, vol I, Conservatorul de Muzică " Gh. Dima ", Cluj Napoca, 1979

Butu, Ionela – *Repertoriu de literatură pianistică*, Editura Alfa, Iaşi, 2003
Călin, Dragoş, Coman, Lavinia, Vasile, Vasile – *Îndrumar metodic*, Editura Universităţii Naţionale de Muzică, Bucureşti, 2009
Coman, Lavinia – *Pianistica modernă*, Editura Universităţii Naţionale de Muzică, Bucureşti, 2006
Cortot, A. *Muzica Muzica franceză pentru pian*, Ed. Muzicală, Bucureşti, 1966.
Cristea, S. – *Managementul lecţiei*, Ed.Didactică şi pedagogică, Bucureşti, 2007
Cucoş, C., *Pedagogie,* Editura Polirom, Iaşi, 2002
Cucoş, C., *Psihopedagogie pentru examenul de definitivat şi gradele didactice*, Editura Polirom, Iaşi, 2009
Constantinescu, G. şi alţii – *Ghid de operă*, Ed. Muzicală, Bucureşti, 1971
Cristescu, Octav*, Cântul,* Editura Muzicală, Bucureşti, 1963
Dorizo, Al. – *Vocea, mecanisme, afecţiuni, corelaţii,* Ed. Muzicală, Bucureşti, 1972
Dimulescu, Fausta – *Preludiul de la Bach la Debussy. Reper de scriitură pianistică în muzica europeană*, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2008
Galamian, I. – *Principles of violin playing and teaching,* 1999
Geantă, I., Manoliu, G. – *Manual de vioară*, vol.I, Grafoart, Bucureşti, 2007-2013
Geissler, E.G. – *Mijloace de educaţie*, EDP, Bucureşti, 1997
Ghiduri de evaluare pe discipline, MEC-SNEE, 2000, 2001
Flesch, C., Rosenblith, E., Mutter, A.-S. – *The Art of Violin Playing*, Vol. 1. Ed. Rosenblich, E., New York: Carl Fischer, 2000
Goia, Ioan – *Curs de metodică a studiului şi predării instrumentelor de suflat*, Iaşi, Conservatorul de Muzică "George Enescu" (s.a.)
Hîrlav-Maistorovici, Sanda – *Miniatura românească pentru pian din secolul XX şi folclorul muzical autohton*, Editura Premier, Ploieşti, 2002
Husson, R. – *Vocea cântată*, Ed. Muzicală, Bucureşti, 1962
Ionescu-Arbore, A. – *Interpretul teatrului liric*, Ed. Muzicală, Bucureşti, 1984
Iarosevici, Gh. – *Metodica predării studiului instrumentelor cu coarde*, Ed. Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1962
Ilea, Anca (coordonator), Banciu, Gabriel, Borzea, Viorel, Gorgăneanu, Lucia Crinela – *Ghid metodologic pentru aplicarea programelor şcolare din aria curriculară arte*, Bucureşti 2002, Ministerul Educaţiei şi Cercetării – Consiliul Naţional pentru Curriculum
Ionescu, M. – *Didactica modernă*, Ed. Dacia, Cluj, 1995
Iucu, R. – *Managementul şi gestiunea clasei* de elevi, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
Joiţa, E. – *Eficienţa instruirii*, EDP, Bucureşti, 1998
Leahu Al. - *Maestrii claviaturii*, Ed muzicala Bucuresti 1976
Long, K - *La pian cu Claude Debussy*, Ed. Muzicală, Bucureşti, 1968
Long, K.- *La pian cu Gabriel Faure*, Ed. Muzicală, Bucureşti, 1970
Lupu, Jean – *Educarea auzului muzical dificil*, Editura Muzicală, Bucureşti, 1988
Ministerul Educaţiei – *Curriculum Naţional*, Bucureşti, 1999
Livescu, A. – *Despre dicţiune*, Ed. Ştiinţifică, Bucureşti, 1986
Moisescu, T.; Păun, N. – *Opereta,* Ed. Muzicală, Bucureşti, 1969
Ministerul Educaţiei şi Cercetării – *Planuri- cadru de învăţământ* Bucureşti 2001-2009
Neuhaus, H.G. – *Despre arta pianistică (trad.),* Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor din R.S.R., Bucureşti, 1960
Niculescu-Basu, G. – *Cum am cântat eu*, Ed. Muzicală, Bucureşti, 1982
Niţă, Teodor, *Interpretarea vocală: fiziologia aparatului vocal: note de curs*, Editura University Press, Galaţi, 2009
Papilian, Victor, *Anatomia omului*, Editura All, Bucureşti, 2003
Paşca Eugenia Maria, *Caiet de practică pedagogică*, vol III Dimensiuni ale educaşiei artistice, editia a II a, Editura Artes Iasi, 2014
Pănescu George, *Tratat de can*to, Editura Pastel, Brasov, 2004
Pop, Claudia, *Studii muzicologice în arta interpretării vocale*, Editura Universităţii „Transilvania", Braşov, 2010
Pop, Claudia, *Vocea cântată şi didactica cultivării ei,* Editura Universităţii „Transilvania", Braşov, 2004
Preda, V. – *Îndrumător pentru folosirea mijloacelor tehnice de instruire*, UBB, Cluj, 1999
Radu, I. – *Didactica modernă*, Ed. Dacia, Cluj, 1995
Radu, I. T. – *Evaluarea procesului de învăţământ*, Bucureşti, EDP, 2001
Radu, I. – *Experienţa didactică şi creativitate*, Ed. Dacia
Răducanu, Mircea Dan – *Principii de didactică instrumentală,* Ed. Moldova, Iaşi, 1994
Răducanu, Mircea Dan – *Introducere în teoria interpretării muzicale,* Ed. Dan, Iaşi 2003
Răducanu, Mircea Dan – *Metodica studiului si predarii pianului*, Ed Didactica si Pedagogica Bucuresti, 1983
Secăreanu, N. – *Cântăreţul artis*t, Ed. Muzicală, Bucureşti, 1965
Strungă, C. – *Evaluarea şcolară*, Editura de Vest, Timişoara,1999
Severin, Adriana, *Metodica predării cântului*, Editura Artes, Iaşi, 2000
Solovăstru, Corneliu Gheorghe, *Să ne cunoaştem aparatul vocal*, Editura Axa, Botoşani, 2002
Soreanu Cristina Mihaela, *Metodica predării cântului, curs*, Editura Universităţii „Transilvania", Braşov, 1997
Soreanu, Cristina Mihaela, *Arta cântului: didactica specializării*, Editura Universităţii „Transilvania", Braşov, 2009

Stanciu, A. – *Violonistica enesciană ca expresie a unei stilistici interpretative,* MediaMusica, Cluj, 2006
Truiculescu, Marin – Marius, *Cântul vocal profesionist*, Editura Renaşterea, Cluj-Napoca, 2011
Vătmanu – Matei, Viorica, *Psihologie şi expresivitate scenică*, Editura Universităţii Naţionale de Muzică, Bucureşti, 2010

NOTE:
**** Si alte cursuri, prelegeri şi studii de specialitate editate de universităţile, academiile şi facultăţile de muzica.***
***** Sunt obligatorii documentele școlare reglatoare în vigoare: planuri-cadru, programe școlare, programele pentru examenele și evaluările naţionale și manualele cuprinse în Catalogul manualelor școlare, valabile în învăţământul preuniversitar în anul susţinerii examenului***

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINŢIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAŢIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂŢĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN:
EDUCAŢIE MUZICALĂ ŞI STUDII MUZICALE TEORETICE

2015

Notă de prezentare

Programa de faţă se adresează absolvenţilor instituţiilor de învăţământ superior artistic care vor desfăşura activităţi didactice în cadrul ariei curriculare arte – specializarea educaţie muzicală - din învăţământul preuniversitar. La elaborarea programei de faţă au fost luate în considerare atât cercetările din domeniul curricular, tendinţele pe plan internaţional, cât şi opiniile unor profesori cu o bogată experienţă didactică şi artistică, pornind de la competenţe – ca achiziţii finale – prin care se asigură accentuarea dimensiunii acţionale în formarea elevilor. Datorită caracterului preponderent practice al disciplinelor artistice, profesorul trebuie să facă demonstraţia că are capacitatea de a parcurge procesul instructiv-educativ la un nivel artistic convingător.

Programa urmăreşte:

- consolidarea pregătirii de specialitate corespunzătoare competenţei didactice, a profesorului de educaţie muzicală generală şi specializată-studii teoretice;
- actualizarea bazei teoretice şi practice privitoare la aspectele didactice fundamentale care se leagă de realizarea educaţiei muzicale în învăţământul de cultură generală şi vocaţional teoretic;
- corelarea conţinuturilor de specialitate cu planul cadru şi curriculum-ul naţional în vigoare;
- aplicarea didacticii specialităţii în activitatea la clasă, ţinând cont de ciclurile curriculare, dar şi de nivelul aptitudinilor specifice artei muzicale ale elevilor;
- dezvoltarea competenţelor de interpretare intra şi interdisciplinare a conţinuturilor şi de formare a unei culturi curriculare;
- valorificarea conţinuturilor disciplinei prin construirea unui demers didactic modern, prin proiectare structurată, prin organizarea unor activităţi de învăţare centrate pe nevoile şi interesele elevilor/ elevului, care să faciliteze învăţarea eficientă de către aceştia a conţinuturilor specifice disciplinei;
- dezvoltarea competenţelor de evaluare a cunoştinţelor şi deprinderilor dobândite de elevi cu ajutorul întregului set de instrumente şi tehnici de evaluare şi reglarea demersului didactic pe baza interpretării informaţiilor oferite de rezultatele evaluării.

Pentru a realiza transferul deprinderilor artistice, în cadrul căruia se obţine modelarea intenţionată a personalităţii elevului ca viitor consumator de artă sau viitor muzician, cadrul didactic trebuie să utilizeze forţa educativă a exemplului personal. Prin conţinuturile puse la dispoziţie de prezenta programă, profesorul de educaţie muzicală va produce dovada concretă a faptului că stăpâneşte în mod profesionist disciplina pe care o predă.

Prezenta programă este valabilă şi pentru absolvenţii aparţinând minorităţilor naţionale.

Competenţe generale

În procesul de predare-învăţare-evaluare profesorul de educaţie muzicală / educaţie muzicală specializată trebuie să fie capabil să:

- Să cunoască conţinuturile ştiinţifice ale disciplinei;
- Să opereze corect şi adecvat cu limbajul de specialitate necesar praxisului muzical şcolar;
- Să motiveze elevii pentru formarea şi dezvoltarea deprinderilor şi aptitudinilor specifice;
- Să construiască demersuri didactice interactive şi să-şi adapteze strategiile didactice la conţinuturi şi la individualitatea elevului;

Competenţe specifice

- Să utilizeze documentele şcolare reglatoare ale specialităţii respective în spiritual principiilor didactice, pentru şi prin aplicarea adecvată a programei şcolare, în vederea unui demers didactic efficient şi diferenţiat, în funcţie de particularităţile elevilor;
- Să demonstreze o gândire critica privitoare la creaţiile muzicale, având o atitudine reflexivă asupra muzicii, precum şi disponibilitatea de a transfera şi promova în viaţa socială valori estetice;
- Să comunice eficient cu elevul / clasa;
- Să funcţioneze ca factor integrator al valorilor culturale în comunitatea locală/naţională/internationale.

Competenţe transversale

- Proiectarea, organizarea, desfăşurarea şi evaluarea unui eveniment artistic;
- Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă într-o echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice;
- Autoevaluarea nevoii de formare profesională în scopul inserţiei şi adaptabilităţii la cerinţele locului de muncă.

Discipline de specialitate:

- **Teoria muzicii;**
- **Istoria muzicii universale şi româneşti;**
- **Forme şi genuri muzicale;**
- **Folclor muzical;**
- **Didactica specialităţii.**

I. TEORIA MUZICII

1. Sunetul muzical şi proprietatile lui. Semiografia muzicală tradiţională şi cea modernă.
2. Intervalele muzicale: criterii de clasificare în diversele sisteme sonore; exemple din literatura muzicală.
3. Ritmul muzical: elemente constitutive; sistemele ritmice din diverse culturi muzicale; exemple muzicale.
4. Metrica muzicală: elemente constitutive; criterii de clasificare; exemple din literatura muzicală.
5. Dinamica şi agogica muzicală; importanţa în creaţia şi interpretarea muzicală; exemple din literatura muzicală.
6. Sistemul modal: caracteristici; clasificare (scări prepentatonice, pentatonice, moduri populare româneşti); posibilităţi de abordare în interpretarea vocală şi instrumentală din cadrul procesului instructiv-educativ; exemple din literatura muzicală.
7. Sistemul tonal-funcţional: caracteristici; raporturile dintre tonalităţi în cadrul creaţiei muzicale, ca mijloace de expresie stilistică sau tematică; modulaţia în muzica sec. XVII-XIX; exemple din literatura muzicală.

II. ISTORIA MUZICII UNIVERSALE ŞI ROMÂNEŞTI

A. ISTORIA MUZICII UNIVERSALE

1. Cultura muzicală a Evului Mediu:
– muzica gregoriană şi muzica bizantină - caracteristici, genuri;
– muzica laică medievală - genuri specifice muzicii trubadurilor, truverilor, minnesängerilor.
2. Renaşterea muzicală: estetica înnoirii limbajului, context istoric, caracteristici şi cronologia perioadei. Apariţia şi evoluţia genurilor muzicale: madrigalul, motetul, missa, chansonul, liedul, opera (*dramma per musica*); caracteristici, reprezentanţi.
3. Barocul şi genurile muzicale reprezentative în creaţia secolului al XVII-lea şi începutul secolului al XVIII-lea, reprezentanţi: Antonio Vivaldi, Jean-Philippe Rameau, Johann Sebastian Bach, Georg Friedrich Händel etc. Personalitatea lui Johann Sebastian Bach - scriitura polifonică şi genurile reprezentative, creaţia instrumentală, importanţa sistemului temperat.
4. Evoluţia spectacolului vocal-dramatic în secolul al XVIII-lea şi (de la opera seria şi opera buffa la formele lirico-dramatice naţionale).
5. Clasicismul muzical vienez – premise ale apariţiei (de la Domenico Scarlatti la fiii lui Johann Sebastian Bach; caracteristicile şi reprezentanţii Şcolii de la Mannheim); repere stilistice. Evoluţia genurilor muzicale: camerale, simfonice, vocal-instrumentale şi vocal-dramatice. Personalitatea, creaţia şi importanţa compozitorilor: Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart şi Ludwig van Beethoven.
6. Romantismul muzical: curent artistic, cronologie, trăsături generale, forme şi genuri predilecte (programatismul), virtuozitatea instrumentală (evoluţia şi perfecţionarea instrumentelor). Personalitatea şi creaţia compozitorilor secolului al XIX-lea: Franz Schubert, Hector Berlioz, Robert Schumann, Frédéric Chopin, Franz Liszt, Johannes Brahms, Piotr Ilici Ceaikovski, Giuseppe Verdi, Richard Wagner etc.
Şcolile muzicale naţionale europene în secolul al XIX-lea (rusă, nordică, poloneză, cehă, ungară, spaniolă, românească etc.): caracteristici, genuri predilecte şi compozitorii reprezentativi.
7. Diversitatea stilistică la sfârşitul secolului al XIX-lea şi începutul secolului al XX-lea; verism, impresionism, neo-clasicism, post-romantism, expresionism etc. Compozitori reprezentativi: Claude Debussy, Richard Strauss, Carl Orff, Arthur Honegger, Arnold Schönberg, Anton Webern, Alban Berg, César Franck, Anton Bruckner, Gustav Mahler etc.
8. Culturi muzicale naţionale în secolul al XX-lea. Personalitatea şi creaţia compozitorilor reprezentativi: George Enescu, Igor Stravinsky, Béla Bartók.
9. Orientări stilistice şi opţiuni creatoare în muzica de avangardă a secolului al XX-lea (muzica stockhastică, concretă şi electronică, sisteme muzicale de sinteză, aleatorismul, constructivismul etc.). Compozitori reprezentativi: Olivier Messiaen, John Cage, Iannis Xenakis, Pierre Boulez, Luigi Nono, Luciano Berio, Karlheinz Stockhausen.
10. Muzica de divertisment a secolului al XX-lea; impactul promovării „muzicii noi" în plan socio-cultural pe termen scurt, mediu şi lung, exemple.

B. ISTORIA MUZICII ROMÂNEŞTI

1. Muzica românească de factură cultă până în secolul al XIX-lea: influenţe folclorice, bizantine şi apusene; genuri, tematica, reprezentanţi.
2. Evoluţia şcolii muzicale naţionale româneşti de compoziţie în secolul al XIX lea; surse de inspiraţie folclorice, bizantine şi apusene, genuri muzicale predilecte (vocal, coral, cameral, simfonic, operă) şi compozitori reprezentativi.
3. George Enescu – personalitate complexă a culturii româneşti şi universale. Biografie şi creaţie; importanţa compozitorului, interpretului, pedagogului în context cultural naţional şi universal.
4. Viaţa muzicală românească în prima jumătate a secolului al XX-lea: instituţii muzicale, viaţa concertistică etc. Creatori şi genuri abordate: exemple.
5. Mijloace artistice, procedee stilistice şi semnificaţii în creaţia muzicală românească din a doua jumătate a sec. al XX-lea şi sec al XXI - lea: A. Stroe, Şt. Niculescu, T. Olah, A.Vieru, W. Berger, Sigismund Toduță, Tudor Jarda, Cornel Țăranu, Vasile Spătărelu, Achim Stoia şi alţi reprezentanţi ai şcolii muzicale contemporane româneşti.

III. FORME ŞI GENURI MUZICALE

1. Forme omofone: rondo-ul, variaţiunile. Exemplificări
2. Forme polifonice: motetul, madrigalul, invenţiunea, fuga. Exemplificări

3. Sonata: gen şi formă. Exemplificări
4.Genurile muzicale: vocale, corale, instrumentale, vocal-instrumentale şi lirico-dramatice. Caracteristicile şi analiza acestora; exemplificări.

IV. FOLCLOR MUZICAL

1. Trăsături caracteristice ale muzicii populare româneşti; exemplificări.
2. Elemente de structură a muzicii populare româneşti (vers, ritm, melodie).
3. Genuri ocazionale şi neocazionale, exemple.
4. Folclorul, sursă de inspiraţie pentru creaţia muzicală cultă; trăsături generale, exemple.

BIBLIOGRAFIE PENTRU TEMATICA DE SPECIALITATE

Alexandrescu, D. *Curs de teoria muzicii* ,vol. I, II, Editura Kity 1997
Alexandru, T. - *Studii de folcloristică, organologie, muzicale*, Ed. Muzicală, Bucureşti, 1980, 1982.
Barbu-Bucur, S. *Cultura muzicală de tradiţie bizantină pe teritoriul României*, Ed.Muzicală, Bucureşti, 1989
Berger, G.W. – *Muzica simfonică* (vol. I - V), Ed. Muzicală, Bucureşti, 1974-1977.
Berger, G.W. – *Cvartetele de coarde de la Haydn la Debussy*, Ed. Muzicală, Bucureşti, 1970.
Berger, G.W. – *Cvartetul de coarde de la Max Reger la Enescu*, Ed. Muzicală, Bucureşti, 1979.
Buciu, D., *Armonia tonală*, vol I Editura Conservatorului de Muzică Bucureşti, 1989
Buciu, Dan *Elemente de scriitură modală* Editura Muzicală 1984
Bughici, D. - *Forme şi genuri muzicale* Editura Muzicală . Bucureşti 1980
Chelaru, C. *Cui i-e frică de Istoria muzicii?,* vol.I-III, Ed.Artes, Iaşi, 2007
Ciortea, T.– *Cvartetele lui Beethoven*, Ed. Muzicală, Bucureşti, 1986.
Comişel, E. *Folclorul copiilor*, Editura Muzicală 1982
Constantinescu, G., Boga, I., *O călătorie prin istoria muzicii*, Ed.Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2007
Dediu-Sandu, V., *Muzica românească între 1944-2000*, Ed.Muzicală, Bucureşti, 2002
Denizeau, G., *Să înţelegem şi să identificăm genurile muzicale*, Ed.Meridiane - Larousse, 2000
Duţică, Gh. *Solfegiu, Dicteu, Analiză muzicală* Editura Artes, Iaşi 2004
Duţică, Gh., *Universul gândirii polimodale*, Editura Junimea 2004
Eduard Terényi *Armonia muzicii moderne* Editura MediaMusica Academia de Muzică Gh. Dima,Cluj 2007
Firca, C., *Direcţii în muzica românească*, 1900-1930, Ed.Muzicală, Bucureşti, 1974
Giuleanu, V., *Tratat de teoria superioară a muzicii*, Editura Muzicală, Bucureşti, 1986
Grazziela G. *Mari personalităţi ale muzicii româneşti din sec. al XX-lea* Editura MediaMusica Academia de Muzică Gh. Dima,Cluj 2005
Grove's, G. – *Dicţionary of Music and musicians*, Ed. Blom, London, 1994
Herman, V.– *Originile şi dezvoltarea formelor muzicale*, Ed. Muzicală Bucureşti, 1982.
Iliuţ, V. – *De la Wagner la contemporani*, vol I-VI, Ed. U.C., Bucureşti, 1996
Iliuţ, V. – *O carte a stilurilor muzicale*, Ed. Acad. de Muzică, Bucureşti, 1996
Jarda, T., *Armonia modală*, Ed.MediaMusica, Cluj-Napoca, 2009
Oprea Gh,- *Curs de folclor*, Editura Muzicală, Bucureşti 2002
Paşcanu, A., *Armonia*, EDP, Bucureşti, 1982
Rîpă, C *Teoria Superioară a muzicii* vol.I - II Editura MediaMusica Acad de Muzică Gh. Dima,Cluj 2000-2008
Ştefănescu, I. *Istoria muzicii universale* vol. I-.IV, Fundaţia Culturală Română, 1995-2002
Stoianov, Carmen, *Repere în neoclasicismul muzical românesc*, ediţia a II a, Editura Fundaţiei România de Mâine, Bucureşti, 2005
Timariu, V., *Analiza muzicală între conştiinţa de gen şi conştiinţa de formă*, Ed.Universităţii din Oradea, 2003
Timariu, V., *Dicţionar noţional şi terminologic*, Ed.Universităţii din Oradea, 2004
Teodorescu-Ciocănea, L., *Tratat de forme şi analize muzicale*, Ed.Muzicală, Bucureşti, 2005
Urmă Dem. *Acustica muzicală* Editura Didactică si Pedagogică 1982
Vancea, Z. – *Creaţia muzicală românească*, sec. XIX-XX, Ed. Muzicală Bucureşti, 1989
Vasile ,V. *Istoria muzicii byzantine* vol. I-II, Editura Interprint 1997
Vieru, A – *Cartea modurilor*, Editura Muzicală, Bucureşti, 1978

V. DIDACTICA SPECIALITĂŢII

1. Curriculum Naţional: terminologie, structura planului de învăţământ, a programelor şcolare, curriculum la decizia şcolii, standarde de performanţă şi descriptori de performanţă pentru educaţia muzicală, cicluri curriculare.
2. Procesul de învăţământ ca relaţie între predare-învăţare-evaluare. Caracterul formativ-educativ al procesului de învăţământ: lecţia de muzică - specificitatea acesteia prin: formarea şi dezvoltarea gândirii autonome şi critice prin receptarea şi interpretarea creaţiilor muzicale; formarea şi dezvoltarea gustului estetic, al atitudinii reflexive asupra valorilor artistice în viaţa individului şi a societăţii; pregătirea psihologică a elevilor în vederea apariţiei în public prilejuită de diferite evenimente (serbări şcolare, spectacole ocazionale, concursuri etc.);
3. Proiectarea - demers de organizare anticipată a activităţii didactice în lecţia de educaţia muzicală:
cunoaşterea programei (lecturare "pe orizontală", asimilare) în perspectiva corelării conţinuturilor şi a activităţilor de învăţare cu competenţele acesteia; proiectarea unităţilor de învăţare prin prisma realizării competenţelor generale. Modele de proiectare pentru desemnarea activităţilor de învăţare în care vor fi implicaţi elevii, a selectării resurselor

cele mai eficiente etc; strategii didactice de realizare a conţinuturilor programei, conforme cu etapele de predare a orei de educaţie muzicală: procedee de predare a unor unităţi de învăţare cu exemplificări; constituirea demersului didactic pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.
4. Resurse metodologice şi resurse materiale specifice: metode de învăţământ adecvate lecţiei de educaţie muzicală utilizate pentru învăţarea unor elemente de limbaj, a unui cântec – după auz sau prin solfegiu, a unui instrument muzical; importanţa utilizării mijloacelor de învăţământ necesare pentru realizarea unei lecţii de calitate; clasificarea pe diverse criterii, a mijloacelor necesare pentru realizarea educaţiei muzicale specializate (mijloace audio, video, internet etc)
5. Mijloace specifice educaţiei muzicale – exerciţiul muzical, cântecul, jocul muzical, audiţia muzicală; prezentare, exemplificare, rolul în activitatea de educaţie muzicală;
6. Repertoriului vocal/instrumental (cânece vocale, piese instrumentale, jocuri muzicale); stabilirea repertoriului vocal/ instrumental având în vedere capacitatea elevilor de redare vocală/instrumentală, particularităţile de vârstă,etc. abordări didactice;
7.Activităţi muzicale extracurriculare; selectarea repertoriului în funcţie de diferitelor manifestări artistice din şcoală (activităţi ocazionate de diferite evenimente, concurs interşcolar, judeţean, naţional, internaţional; abordări didactice;
8. Audiţia muzicală: act de educare a sensibilităţii auditive, afective, de formare a capacităţii de selectare a valorilor muzicale; locul şi rolul audiţiei muzicale în formarea şi dezvoltarea gustului estetic; procedee de audiţie activă cu muzică de genuri diferite având ca finalitate educarea elevilor prin şi pentru muzică.
9. Lecţia de educaţie muzicală/studii teoretic muzicale: corelarea cu mijloace de expresie ale altor discipline/ abordări interdisciplinare (literatură, istorie, geografie, educaţie plastică, educaţie fizică, dramaturgie, etc) ;
10. Creativitatea în lecţia de educaţie muzicală/studii teoretic muzicale; modalităţi de dezvoltare a creativităţii. formarea gândirii critice, reflexive, autonome şi creative; raportul dintre asimilarea cunoştinţelor şi formarea competenţelor ;
11. Evaluarea, rolul evaluării în procesul de învăţământ, tipuri de evaluare specifice, demonstrarea eficienţei evaluării în lecţia de educaţie muzicală/studii teoretice muzicale.

BIBLIOGRAFIE PENTRU DIDACTICA SPECIALITĂŢII

Aldea, Georgeta, Munteanu, Gabriela, *Didactica educaţiei muzicale în învăţământul primar,* ediţia á II á, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
Colecţia de manuale alternative
Creţu, C. *Curriculum diferenţiat şi personalizat*, Ed. Polirom, Iaşi, 1996
Cristea, G., *Managementul lecţiei*, Ed.Didactică şi pedagogică, Bucureşti, 2007
Chircev, E., *Sisteme de educaţie muzicală*, Ed.MediaMusica, Cluj-Napoca 2008
Csire Iosif *Educaţia muzicală din perspectiva creativităţii* Editura Univ. Muzică Bucureşti 1998
Cucoş, C., *Pedagogie,* Editura Polirom, Iaşi, 2002
Cucoş, C., *Psihopedagogie pentru examenul de definitivat şi gradele didactice*, Editura Polirom, Iaşi, 2009
Ilea, Anca (coordonator), Banciu Gabriel, Borzea Viorel, Gorgăneanu, Lucia Crinela, *Ghid metodologic pentru aplicarea programelor şcolare din aria curriculară arte*, Bucureşti 2002, Ministerul Educaţiei şi Cercetării – Consiliul Naţional pentru Curriculum
Lupu, Jean, *Educarea auzului muzical dificil*, Editura Muzicală, Bucureşti, 1988
Lupu, Jean, Stăneţi Mihaela - *Jocuri muzicale pentru copii mari şi mici*, Editura Sigma, 1999
Ministerul Educaţiei, *Curriculum Naţional*, Bucureşti, 1999
Ministerul Educaţiei şi Cercetării *Planuri- cadru de învăţământ* Bucureşti 2001-2009
Motora-Ionescu, A, şi Dogaru, A. *Îndrumător pentru predarea muzicii* clasele V-VIII, E.D.P., Bucureşti 1983
Munteanu, G. *De la didactică la educaţia muzicală* Ed. Fundaţia România de Mâine, Bucuresti 1997
Munteanu,Gabriela. *Jocul didactic muzical* Editura Academiei de Muzică, Bucureşti, 1997
Munteanu,Gabriela., *Ghidul profesorului de educaţie muzicală*, Ed.Sigma, Bucureşti, 1999
Munteanu, Gabriela, *Didactica educaţiei muzicale*, ediţia á II á , Editura Fundaţia Romania de Mâine, Bucureşti 2007
Munteanu Gabriela, *Modele de educaţie muzicală*, Fundaţia Romania de Mâine, Bucureşti, 2008
Munteanu, Gabriela, *Sisteme de educaţie muzicală*, Editura Fundaţia România de Mâine, Bucureşti 2008
Neacşu, I.- *Metode şi tehnici de învăţare eficientă*, Ed. Militară, Bucureşti, 1990
Paşca, Eugenia-Maria, *Dimensiuni ale educaţiei artistice*,volumul V, *Managementul activităţilor muzicale extracurriculare în educaţia formală şi nonformală,* Iaşi, Editura Artes, 2009
Paşca, Eugenia-Maria, *Jocul muzical şi creativitatea,* Iaşi, Editura Artes, 2010
Preda, V. *Îndrumător pentru folosirea mijloacelor tehnice de instruire*, UBB, Cluj, 1999
Radu, I.- *Didactica modernă*, Ed. Dacia, Cluj, 1995
Radu, I. T. - *Evaluarea procesului de învăţământ*, Bucureşti, EDP, 2001
Vasile, Vasile, *Pagini nescrise din istoria pedagogie şi á culturii româneşti*, EDP; Bucureşti, 1995
Vasile, Vasile, *Prefaţa la George Breazul*, *Pagini din istoria muzicii româneşti*, vol. VI, Editura muzicală, Bucureşti 2003
Vasile, Vasile, *Metodica educaţiei muzicale*, ediţia a II a Editura Muzicală, Bucureşti , 2004
Zoicaş-Toma, L. *Pedagogia muzicii si valorile folclorului* Editura Muzicală 1987

NOTĂ: ***Sunt obligatorii documentele şcolare reglatoare în vigoare: planuri-cadru, programe şcolare, programele pentru examenele şi evaluările naţionale şi manualele cuprinse în Catalogul manualelor şcolare, valabile în învăţământul preuniversitar în anul susţinerii examenului***

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂŢĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: EDUCAȚIE TEHNOLOGICĂ

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

2.1. ORGANIZAREA MEDIULUI. CONSTRUIT

1. Localitatea: organizare, evoluţia în timp a sistemelor de amenajare teritorială;
2. Clădiri: destinaţie, clasificare, reguli de urbanism, alcătuire constructivă;
3. Reţele de utilităţi;
4. Locuinţa, şcoala: amplasare, alcătuire constructivă, destinația încăperilor

5. Confort ambiental; materiale şi tehnologii moderne de asigurare a confortului ambiental, amenajări şi decoraţiuni interioare;
6. Elemente de limbaj grafic specific: planul localităţii, planul locuinţei, planul şcolii, clasei, laboratoarelor, scheme funcţionale;
7. Conservarea mediului şi combaterea poluării. Dezvoltarea mediului construit.

2.2. TEHNOLOGII DE COMUNICAŢII SI TRANSPORT

1. Sisteme de comunicaţii: noţiuni generale, structură;
2. Reţele de comunicaţii: clasificări, alcătuire;
3. Sisteme de transport: noţiuni generale, structură;
4. Reţele de transport: clasificări, alcătuire;
5. Transportul prin conducte şi cabluri;
6. Mijloace şi tehnologii de realizare a transportului de persoane, mărfuri şi informaţii;
7. Tehnologii neconvenţionale de transport;
8. Comunicaţii şi limbaj grafic în transporturi;
9. Calitatea serviciilor de transport;
10. Impactul dezvoltării comunicaţiilor si transporturilor asupra individului, mediului şi societăţii.

2.3. TEHNOLOGII ŞI MATERIALE (LEMN, TEXTILE, PIELE, CERAMICA, METAL, STICLĂ, PLASTIC, CAUCIUC)

1. Materii prime şi materiale: provenienţă, clasificări, proprietăţi;
2. Realizarea produselor din materiale: lemnoase, textile, piele, ceramice, metalice, sticla, plastice, cauciuc
3. Etapele procesului tehnologic, fişa tehnologică, analiza produsului;
4. Evaluarea calităţii produselor. Valorificarea produselor.

2.4. TEHNOLOGII DE OBȚINERE A PRODUSELOR ALIMENTARE

1. Alimente: origine, grupe de alimente şi criterii de selecţie;
2. Cultura plantelor agricole şi horticole (grâu, porumb, pomicultura): importanţă, factori de mediu, depozitare şi valorificare;
3. Creşterea şi îngrijirea animalelor domestice: surse de hrană şi mediul de creştere,
4. Meniul: clasificare, structura, criterii de întocmire
5. Bucătăria: dotare, factori de confort, aranjarea mesei;
6. Tehnologii de obţinere a produselor alimentare în bucătărie;
7. Respectarea normelor de igienă în activităţile din bucătărie.
8. Păstrarea şi conservarea alimentelor.
9. Evaluarea calităţii produselor alimentare. Valorificarea produselor alimentare.
10. Protecţia consumatorului.

2.5. ENERGIE

1. Forme şi surse de energie;
2. Elemente de limbaj grafic specific;
3. Tehnologii de obţinere a energiei. Transport şi distribuţie prin sistemul energetic naţional;
4. Domenii de utilizare a energiei. Consumatori de energie;
5. Circuite electrice din locuinţă, consumatori electrocasnici;
6. Norme de securitate şi sănătate în muncă;
7. Metode de economisire a energiei electrice în locuinţă;
8. Impactul tehnologiilor de producere şi utilizare a energiei asupra omului şi a mediului.

2.6. FENOMENE, PROCESE ŞI OPERAŢII ECONOMICE

A. Cunoştinţe economice şi marketing educaţional

1. Mediul economic concurenţial, agenţi economici.
2. Marketing. Tehnici şi instrumente de marketing.

B. Economia familiei

1. Rolul familiei în producţia şi consumul de bunuri şi servicii;

2. Nevoi şi dorinţe;
3. Relaţia venituri – consum – economii;
4. Comportamentul de consum;
5. Calitatea produselor. Protecţia consumatorului;
6. Bugetul familiei;
7. Bugetul de timp.

2.7. DOMENII PROFESIONALE

1. Domenii profesionale;
2. Rute de formare profesională;
3. Competenţe profesionale;
4. Cerere şi ofertă pe piaţa muncii.
5. Impactul diferitelor activităţi profesionale asupra mediului;
6. Comportamentul în afaceri, planul de afaceri.

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară "Tehnologii". Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;
b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;
b) metode şi tehnici de evaluare;
c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;
d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);
e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;
f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

ORGANIZAREA MEDIULUI CONSTRUIT

1. Iacoviţă F., ş.a. – Organizarea spaţiului înconjurător – Educaţie tehnologică, Editura Casa Corpului Didactic, I.S.J. Cluj, 2000.
2. Enciclopedia Ştiinţelor, Editura Teora, Bucureşti, 1999
3. Mănescu, A., Unele probleme ale apei în localităţi, UTCB, Bucureşti, 2001
4. Mănescu, A., Sandu, M., Ianculescu, O., Alimentări cu apă, Editura Didactică şi Pedagogică RA, Bucureşti, 1994
5. Pestişanu, C., Darie, E., Vierescu, E., Construcţii, Editura Didactică şi Pedagogică RA, Bucureşti, 1995
6. Prundeanu, D.A., Organizarea spaţiului construit, Editura AMPHION, Bucureşti, 2001

Manuale şcolare pentru disciplina Educaţie tehnologică aprobate de MECŞ

TEHNOLOGII DE COMUNICAŢII SI TRANSPORT

1. Dorobanţu, S., Todea, A., ş.a., Utilajul şi tehnologia lucrărilor de căi de comunicaţie, Editura Didactică şi Pedagogică R.A., Bucureşti, 1995
2. Ferreol, G., Flaugel, N., Metode şi tehnici de exprimare scrisă şi orală, Editura POLIROM, Iaşi, 1998
3. Leţea, I., Vlăsceanu, Gh., Transporturile mondiale în secolul XX, Editura Albatros, Bucureşti, 1993
4. Naudin, C., Comunicarea de la origini la INTERNET, Enciclopedia RAO, Bucureşti,1998
5. Norbert, G., Valsesia, M., Primii paşi în tainele tehnicii, Editura MAST, 1998
6. Parker, S., Cum se face, Enciclopedia RAO, Bucureşti, 1997
7. Rădulescu, T., Reţele de comunicaţii, Editura Thalia, Bucureşti, 2004
8. Rădulescu, T., Telecomunicaţii, Editura Teora, Bucureşti,1998
9. Stoica, A., Tehnici de informare si comunicare, Editura All Educational, Bucureşti, 2000
10. Manuale şcolare pentru disciplina Educaţie tehnologică aprobate de MECŞ

TEHNOLOGII DE OBȚINERE A PRODUSELOR ALIMENTARE

1. Dinescu, Şt., Ştefănescu, Gh., Îndrumătorul crescătorului de animale, Editura S.C. AGRIS, Bucureşti, 1996
2. Mănescu, B., Ştefan, M., Îndrumar de tehnologie horticolă, ASE, Bucureşti, 1998
3. Munteanu, L., col., Grâul, Editura "Ion Ionescu de la Brad", Iaşi, 2003
4. Popescu, V., Legumicultura, vol.1, Editura Ceres, Bucureşti, 1996
5. Ştefănescu, S. L., Lazăr, C., Elemente de agrotehnică. Repere tehnologice în agricultură, Editura GNP, Bucureşti, 2002

6. Ştefănescu, S.L., Lazăr, C., Elemente de agrotehnică. Probleme de mediu asociate şi aplicaţii didactice, Editura GNP, Bucureşti, 2001
7. xxx, Cartea fermierului agricol, Editura AGRIS, Bucureşti, 1998
8. Dobrescu, E., Stavrositu, S., Tehnica servirii consumatorului, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996
9. Georgescu G., Laptele şi produsele lactate, Editura Ceres, Bucureşti, 2000
10. Mincu, I., Alimentaţia raţională a omului sănătos, Editura Medicală, Bucureşti, 1978
11. Negrea, I., Buşcă, F., Bucătăria românească, Editura NERA, Bucureşti, 1998
12. Pârjol, G., ş.a., Tehnologia culinară şi tehnica servirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
13. Popescu, O., Bucur, E., (sub red.), Educaţia pentru sănătate în şcoală, Editura FIAT-LUX, Bucureşti, 1999
14. Manuale şcolare pentru disciplina Educaţie tehnologică aprobate de MECŞ

TEHNOLOGII ŞI MATERIALE: LEMN, TEXTILE, PIELE, CERAMICĂ, METAL, STICLĂ, PLASTIC, CAUCIUC

1. Baltă, V., Tehnologia sticlei, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1982
2. Chinciu, D., Bazele proiectării ţesăturilor, Editura BIT, Iaşi, 1996
3. Chiriţă, A., Tratat de chimie şi tehnologie a pieilor şi blănurilor, vol. I , II, Iaşi, 1999
4. Craig, A., Rosney, C., Enciclopedia ştiinţifică pentru copii, Editura Aquila 93, Oradea,1997
5. Gheorghescu, C., Finca, A., Nechita, M., Utilajul şi tehnologia meseriei confecţioner produse din piele şi înlocuitori, Editura Didactică şi Pedagogică RA, Bucureşti, 1993
6. Iacoviţă, F., ş.a., Ghidul profesorului de Educaţie tehnologică, Editura Casa Corpului Didactic, I.S.J. Cluj, 2001
7. Ieacobeanu Gh., Cociu, V., Materii prime şi materiale folosite în industria uşoară, Editura Didactică şi Pedagogică R.A., Bucureşti, 1994
8. Lichiardopol, G., ş.a., Desen tehnic, manual pentru clasa a IX-a, Editura Aramis, bucureşti, 2004
9. Malcomete, O., Fibre textile, vol. I şi II, Editura Fundaţiei Gh. Zane, Iaşi, 1995
10. Moisă, V., Necula, Gh., Tehnologii textile şi design vestimentar, Editura ARVIN, Bucureşti, 2002
11. Petre, T., Iordache, G., Studiul calităţii produselor şi serviciilor, manual pentru clasa a XI-a, Editura Niculescu, 2001
12. Petrilescu, M., Fabricarea produselor din lemn,Editura Economică, 2001
13. Ponoran, I., Angelescu, A., Bazele tehnologiei, ASE, Bucureşti, 1997
14. Preda, C., Structuri şi tehnologii de obţinere a materialelor textile neconvenţionale, Editura BIT, Iaşi, 1997
15. Vasile, D. ş.a., Merceologie, manual pentru clasa a XI-a, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
16. Manuale şcolare pentru disciplina Educaţie tehnologică aprobate de MECŞ

ENERGIE

1. Drăgulănescu, N., Moroiu, C., Moraru, D., A.B.C. Electronica în imagini, Editura Didactică şi Pedagogică RA, Bucureşti, 1990
2. Naudin, C., Energia si materia, Enciclopedia RAO, Bucureşti, 1998
3. Mătieş, V., Mecatronică, Editura Didactică şi Pedagogică RA, Bucureşti, 1999
4. Mira, N., Neguş, C., Instalaţii şi echipamente electrice, Editura Didactică şi Pedagogică RA, Bucureşti, 1995
5. Manuale şcolare pentru disciplina Educaţie tehnologică aprobate de MECŞ

FENOMENE, PROCESE ŞI OPERAŢII ECONOMICE

1. Kottler, P., Managementul Marketingului, Editura Teora, Bucureşti, 1997
2. Guvernul României – ANIMM, Ghidul micului întreprinzător, Bucureşti, 2003; www. Animmc.ro
3. xxx, Economie, Academia de Studii Economice, Editura Economică, Bucureşti, 2005
4. Ciurea, S., Drăgulescu, N., Managementul calităţii totale-Standardele ISO 9004 comentate, Editura Economică, Bucureşti, 1995
5. xxx, Ghid european pentru promovarea intereselor consumatorilor -Reglementari ale Uniunii Europene www.europarl.europa.eu; www.infoeuropa.ro
6. Manuale şcolare pentru disciplina Educaţie tehnologică aprobate de MECŞ

DOMENII PROFESIONALE

1. Academia Română, Dicţionarul explicativ al limbii romane, Editura Univers Enciclopedic Gold, Bucureşti, 2009
2. Clasificarea ocupaţiilor din România: www.mmuncii.ro
3. Hawken, P., Cum să dezvolţi o afacere, SC Ştiinţă şi Tehnică S.A., Bucureşti, 1995
4. Popescu, D., Conducerea afacerilor, Editura Scripta, Bucureşti, 1998

5. Preda, D., Ocuparea forţei de muncă şi dezvoltarea durabilă, Editura Economică, Bucureşti, 2002
6. Răbsacă, G., Piaţa muncii şi dezvoltarea durabilă, Editura Tribuna Economică, Bucureşti, 2003
7. Manuale şcolare pentru disciplina Educaţie tehnologică aprobate de MECŞ

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, București, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006
20. Petty G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, București, 2007
22. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2000
23. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1999
24. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
25. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
EDUCATOR-PUERICULTOR

2015

1. Notă de prezentare

Justificare - paradigma educației timpurii

Educaţia timpurie a fost unul din elementele ce a fost integrat în sistemul reformei realizate în domeniul educaţiei. Unul din reperele importante ale procesului de reformă a invatamantului prescolar se afla in Legea Educaţiei Naţionale 1 /2011 unde se prevede faptul ca educaţia timpurie este formată din nivelul antepreşcolar (0-3 ani) şi învăţământul preşcolar (3-6 ani).
În anul 2011 au fost adoptate două comunicări ale Comisiei Europene care vizează în mod direct educaţia timpurie a copiilor. Una dintre acestea, ***Educatia și îngrijirea copiilor preșcolari: să oferim tuturor copiilor noștri cea mai bună pregătire pentru lumea de mâine***, prevede: *„Educatia și îngrijirea copiilor preșcolari (EICP) constituie soclul principal al succesului învătării de-a lungul vietii, al integrării sociale, al dezvoltării personale și, mai târziu, al capacitătii de insertie profesională*!
Venind în completarea rolului primordial al familiei, educatia şi îngrijirea copiilor preşcolari au un impact important şi durabil asupra dezvoltarii copilului mic, imposibil de realizat prin măsuri ulterioare. Primele experiente ale copiilor stau la baza întregii lor formări ulterioare. Dacă se constituie baze solide în primii ani, formarea ulterioară este mai eficace şi mai susceptibilă de a se desfăşura pe tot parcursul vietii, reducând o serie de riscuri care pot aparea de-a lungul vietii.
Cel de-al doilea document, ***Concluziile Consiliului privind educatia și îngrijirea copiilor preșcolari: să oferim tuturor copiilor noștri cea mai bună pregătire pentru lumea de mâine ,*** (2011/C 175/03), Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 15.6.2011 prevede la rândul său: "*Educatia și îngrijirea copiilor preșcolari (EICP) de înaltă calitate (9) oferă o gamă largă de avantaje pe termen scurt și lung atât pentru persoane, cât și pentru societate în general*. Completând rolul central al familiei, EICP constituie soclul principal al dobândirii limbajului, al succesului învățării pe tot parcursul vieții, al integrării sociale, al dezvoltării personale și al capacității de inserție profesională."

Raportare la standardul ocupațional educator-puericultor

Educatorul puericultor este cadrul didactic care asigură "dezvoltarea integrată a copilului, prin acoperirea nevoilor din punctul de vedere al tuturor domeniilor de dezvoltare, sub trei axe principale : îngrijire, creştere şi educatie timpurie, informarea şi susţinerea părinţilor copilului pentru capacitarea functiilor parentale, în deplin respect pentru rolul primordial al părintelui în îngrijirea, creşterea şi educaţia propriului copil precum şi prevenirea precoce a disfuncţionalităţilor de dezvoltare ale copilului, a disfuncţionalităţilor din cadrul relaţiei părinte-copil, a potenţialului de inadaptare şi excludere socială a copilului şi părinţilor săi."

Definire competență didactică/competență profesională adaptată particularităților nivelului antepreșcolar (creștere, îngrijire, educație)

Competentă didactică: "Capacitatea unei persoane de a exercita atributiile specifice profesiei didactice; capacitatea unui educator de a se pronunta asupra unei probleme pedagogice, pe temeiul cunoaşterii aprofundate a legităţilorşi determinările fenomenelor educative; nivel de performantă la care urmează să fie realizate de către un educator sarcinile de muncă specifice profesiei didactice"[1]
Competentă profesională: "Ansamblul de competente specializate, care reprezintă standardul acceptabil pentru exercitarea unei profesii. Fiecare profesie solicită, pe lângă anumite competente generale (intelectuale, civice, etice, comunicationale etc.) şi competente specifice activitătii în domeniu."

2. Competenţele profesionale ale cadrului didactic debutant (educator-puericultor pentru învăţământul antepreşcolar)

2.1. Proiectarea activităţilor educaţionale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte, decodifică, identifică elemente de curriculum (modele de proiectare curriculară, tipologia	- Identifică nevoile de învăţare ale antepreşcolarilor şi stabileşte obiective educaţionale informative	- Îşi asumă modul de organizare a unui demers didactic

[1] Noveanu, E., Potolea, D. et. all. (2007). *Ştiinţele educaţiei: dicţionar enciclopedic:* Bucureşti: Sigma., p.183.

activităţilor şi strategiilor didactice etc.) în activitatea instructiv-educativă în serviciile de educaţie timpurie antepreşcolară - Utilizează un limbaj psihopedagogic ştiinţific.	şi formative în funcţie de particularităţile de grup şi individuale	

2.2. Conducerea şi monitorizarea procesului de instruire

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte în mod elementar modul de organizare şi conducere a activităţilor instructiv-educative.	- Asigură adecvarea strategiilor de instruire la caracteristicile individuale şi de grup ale antepreşcolarilor.	- Se adaptează flexibil la condiţiile curriculare concrete.

2.3. Evaluarea activităţilor educaţionale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte funcţiile evaluării precum şi unele metode şi instrumente de evaluare specifice copilului antepreşcolar.	- Elaborează probe şi instrumente de evaluare simple.	- Manifestă disponibilitate de îmbunătăţire a instrumentarului de evaluare folosit.

2.4. Integrarea şi utilizarea TIC în educaţie

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte terminologia specifică TIC şi înţelege rolul interacţiunii dintre antepreşcolar – computer	- Identifică unele activităţi sau secvenţe de activitate care pot fi realizate cu ajutorul TIC	- Proiectează, în condiţii de autonomie restrânsă, unele secvenţe de învăţare care presupun utilizarea TIC

2.5. Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a antepreşcolarilor

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele metode şi tehnici de tratare diferenţiată a copiilor antepreşcolari	- Reflectează asupra consecinţelor ce decurg din aplicarea diferitelor metode şi tehnici de tratare diferenţiată a copiilor antepreşcolari	- Manifestă deschidere pentru a experimenta noi metode şi tehnici de cunoaştere a antepreşcolarilor

2.6. Managementul grupei de antepreşcolari

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte diferite teorii cu privire la asigurarea managementului grupei de antepreşcolari	- Creează un mediu ambiant plăcut pentru grupa de antepreşcolari care i-a fost încredinţată - Antrenează copiii în organizarea sălii şi a mediului curricular	- Este dispus să accepte sfaturi pentru mai buna organizare a mediului de învăţare şi a grupei de antepreşcolari

2.7. Dezvoltarea instituţională a unităţii de învăţământ antepreşcolar şi dezvoltarea de parteneriate cu comunitatea

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele instituţii din comunitatea locală care se află în legătură cu unitatea de învăţământ antepreşcolar	- Realizează un schimb minimal de informaţii, prin diferite canale de comunicare, cu diferiți parteneri educaţionali	- Se implică în stabilirea unor legături cu comunitatea locală

2.8. Managementul carierei şi al dezvoltării personale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte şi înţelege cu obiectivitate nivelul propriei pregătiri profesionale	Își elaborează proiecte de dezvoltare personală și profesională	- Manifestă o conduită (auto)reflexivă asupra activităţilor profesionale şi personale

2.9. Cercetare educaţională aplicativă

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele modele de elaborare a design-ului unei cercetări educaţionale	- Elaborează micro-proiecte de cercetare educaţională în condiţii de asistenţă şi consiliere metodologică	- Manifestă o atitudine favorabilă faţă de cercetarea educaţională

3. Discipline de examen şi formula de examinare:

- ***Definitivat:***
  - Limba română și Literatura pentru copii – **scris;**
  - Pedagogie și elemente de psihologia educației – **scris;**
  - Proba practică **(inspecţiile la clasă).**

Limba română și Literatura pentru copii
CONȚINUT TEMATIC

A. Limba română

1. LIMBĂ ȘI STIL
   - Limbă și limbaj
   - Limbă literară, limbă populară, limbă standard

2. FONETICA ȘI FONOLOGIE
   - Aparatul fonator și sunetele limbii române
   - Silaba.
   - Vocale. Semivocale. Consoane
   - Accentul. Reguli de folosire corecta a accentului în limba română.

3.ORTOEPIA. Pronunția corectă a sunetelor și a cuvintelor limbii romane

4. PUNCTUAȚIE și ORTOGRAFIE
   - Semnele de punctuație și de ortografie

5. LEXICOLOGIE
   - Vocabularul, ca totalitate a cuvintelor limbii române
   - Cuvântul, ca unitate de bază a vocabularului

- Sensul cuvintelor
- Sens lexical și sens gramatical
- Relații semantice între cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie)

6. MORFOLOGIE
   - Părțile de vorbire flexibile (recunoaștere și folosire corectă):
     - Substantivul
     - Articolul
     - Pronumele
     - Adjectivul
     - Numeralul
     - Verbul
   - Părțile de vorbire neflexibile (recunoaștere și folosire corectă):
     - Adverb
     - Conjuncţie
     - Prepoziţie
     - Interjecţie

B. Literatura pentru copii

1. **CONCEPTUL DE LITERATURĂ PENTRU COPII**
   - Definiții. Caracteristici fundamentale. Opere fundamentale ale literaturii pentru copii. Autori români și străini care au scris poezie pentru copii. Autori români si străini de proză pentru copii. Personaje ale literaturii pentru copii

2. SPECII LITERARE ACCESIBILE. VALORILE EDUCATIVE ŞI FORMATIVE ALE TEXTELOR LITERARE DESTINATE COPIILOR

1. Creaţia populară

a) Genul liric *- lirica populară*
- Proverbe, zicători, ghicitori (cimilituri);
- Folclorul copiilor (cântece formulă, frământări de limbă recitative, numărători).

b) Genul epic
- Basmul: *Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte, Prâslea cel voinic şi merele de aur.*

2. Creaţia cultă

a) Genul epic
- **Fabula**: Jean de La Fontaine – *Greierele și furnica*;
- **Legenda**: Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*;
- **Basmul**: Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb.*

2.1 Folclorul copiilor (cantece-formulă, recitative- numărători, frământări de limbă)

2.2 Poezii pentru copii
George Coșbuc - *Iarna pe uliță*
Mihai Eminescu - *Revedere, Somnoroase păsărele*
Vasile Alecsandri - *Pasteluri*
Tudor Arghezi – *Zdreanță, O furnică*
George Toparceanu - *Balada unui greier mic, Gospodina*
Otilia Cazimir - *Puișorul cafeniu, Gospodina*
Elena Farago - *Cățelușul șchiop*

2.3 Basmul și povestea
Ion Creangă - *Capra cu trei iezi/Punguța cu doi bani, Ursul păcălit de vulpe*
Barbu Delavrancea – *Neghiniță*
Fratii Grimm - *Albă ca Zăpada*
Charles Perault – Scufița Roșie

2.4 Povestiri

Emil Gârleanu – *Căprioara/Gândacelul*
Ion Al. Bratescu Voinești - *Puiul*

2.5 Schițe

Ion Luca Caragiale - *Dl Goe/Vizită*
Barbu Delavrancea – *Bunicul/Bunica*

Bibliografie- Limba română

1. Academia Română. (2010). *Gramatica de bază a limbii române*. Editura: Univers Enciclopedic Gold, București
2. Avram, Mioara. (1990). *Ortografia pentru toți*, Editura Academiei, București
3. Bidu-Vranceanu, Angela; Forascu, Narcisa. (1988). *Cuvinte și sensuri*, E.D.P., București
4. Manualele de *Limba română*, cl.aIXa, aXa, aXIa, aXIIa pentru Școlile Normale (ultima ediție).

Bibliografie – Literatura pentru copii

1. Buzaşi, I., (2001). *Literatura pentru copii*, (note de curs), Universitatea „1 Decembrie 1918" Alba Iulia
2. Stoica, C., Vasilescu, E. (1996). *Literatura pentru copii* (Manual pentru Școlile Normale - cls. a XII a), București: E.D.P.
3. Costea, O., Mitu, F., Stoica, C., Toma-Damșa, M., Vasilescu, E., Vlădut, A. (1996). *Literatura pentru copii* (Manual pentru Școlile Normale - cls. a XIII a), București: E.D.P.
4. Operele menționate în capitolul Conținuturi
5. Molan, Vasile. (2014). *Comunicare în limba română* și *Limba și literatura română în învățământul primar*, capitolul „Lectura literară suplimentară", Editura Miniped, București

Pedagogie și elemente de psihologia educației

CONȚINUT TEMATIC

1. EDUCAȚIA TIMPURIE ÎN CONTEXT EUROPEAN
   - Conceptul de educație timpurie; fundamente teoretice ale educației timpurii.
   - Educația timpurie la nivel european.
   - Servicii integrate și incluzive în educația timpurie.
   - Finalitățile educației timpurii.

2. EDUCAȚIA TIMPURIE ÎN ROMÂNIA
   - Locul şi rolul educaţiei timpurii în cadrul sistemului de învățământ românesc.

3. FACTORII DEZVOLTĂRII PERSONALITĂȚII UMANE - INTERACŢIUNI ŞI DOMINANTE. EDUCABILITATEA
   - Conceptul de dezvoltare şi conceptul de educabilitate. Relația dezvoltare - învățare – joc în educația timpurie.
   - Ereditatea, factor intern al dezvoltării personalității.
   - Mediul, factor extern al dezvoltării personalității.
   - Educația – factor hotărâtor al dezvoltării psihice; specificul influențelor educative la vârstele timpurii.
   - Metode, tehnici şi instrumente de cunoaştere a specificului dezvoltării psihice la vârstele timpurii.

4. STRUCTURA ŞI DINAMICA PERSONALITĂȚII LA VÂRSTELE TIMPURII
   - Repere ale dezvoltării la vârstele timpurii. Domeniile de dezvoltare: Dezvoltarea fizică, sănătate și igienă personală; Dezvoltarea socio-emoțională; Capacități și atitudini în învățare; Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii; Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii.

- Procese fundamentale ale dezvoltării personalităţii copilului la vârstele timpurii: (imaginea de sine, conştiinţa de sine şi conduita morală).
- Dimensiuni ale dezvoltării personalităţii la vârstele timpurii: temperament, aptitudini, inteligenţă, caracter, creativitate.
- Specificul învăţării la vârstele timpurii.

5. COPII CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE (CES) ÎN SERVICIILE DE EDUCAȚIE TIMPURIE ANTEPREȘCOLARĂ
   - Educaţia integrată şi incluzivă în serviciile de educație timpurie.
   - Colaborarea cu părinții şi cu alte categorii profesionale de sprijin.

6. ELEMENTE DE DIDACTICĂ
   - Interdependenţa formal – informal - nonformal din perspectiva procesului didactic cu copilul mic.
   - Normativitatea didactică. Specificul principiilor didactice în educația timpurie.
   - Jocul - principala formă de organizare a procesului de învăţământ în educația timpurie.
   - Diferenţiere şi individualizare în procesul de învăţământ.

7. PROIECTAREA DIDACTICĂ
   - Conceptul de proiectare didactică; funcţiile proiectării didactice; etapele proiectării didactice.
   - Produsele curriculare fundamentale: plan de învățământ, programă școlară, planificare anuală, planificare tematică.

8. SPECIFICUL EVALUĂRII
   - Conceptul de evaluare: definire şi analiză.
   - Metode, tehnici și instrumente de evaluare a rezultatelor şi a progreselor în învățare ale copilului mic.

9. MANAGEMENTUL CARIEREI DIDACTICE
   - Prevederi legislative care sprijină dezvoltarea carierei didactice.
   - Importanța dezvoltării profesionale în cariera didactică.

Bibliografie - Pedagogie și elemente de psihologie

1. Bocoş, M., Avram, I., Catalano, H., Someşan, E. (coord.) (2009), Pedagogia învăţământului preşcolar. Instrumente didactice, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
2. Bocos M., Preda V., Brănișteanu R., Clapou C., (2013), Tradiții și valori – Ghid practic de opționale integrate, Editura Delta Cart Educațional, Pitești.
3. Ezechil, L. (2002). Comunicarea educaţională în context şcolar. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică
4. Glava, A., Glava, C. (2002). Introducere în pedagogia preşcolară. Cluj-Napoca: Dacia.
5. Harwood, R., Miller, S.A., Vasta, R. (2010). Psihologia copilului. Iaşi: Polirom
6. Ionescu, M. (coord.) (2010). Repere fundamentale în învăţarea şi dezvoltarea timpurie a copilului de la naştere la 7 ani. Bucureşti: Vanemonde.
7. Mătăsaru, M., Chriloaie, M., Nedelcu, C., Pricoaia, V., Mătăsaru, L. (2008). Proiectarea didactică în învățământul preşcolar. Rovimed Publishers.
8. Niculescu, R., M. (2010). Curriculum între continuitate şi provocare, Sibiu: MEDIA.
9. Niculescu, R., M. (1999). Pedagogie preşcolară – Sinteze, Bucureşti: PRO HUMANITATE.
10. Papalia, D.E., Wenkos Olds, S., Duskin Feldman, R. (2010). Dezvoltarea umană.
11. Păun, E., Iucu, R. (coord.) (2002). Educaţia preşcolară în România. Iaşi: Polirom.
12. Petrovai D., Preda, V., Petrică S., Brănișteanu R., (2012), Pentru un copil sănătos emoțional și social – Ghid practic pentru educatorul care construiește încredere, V&I Integral, București.
13. Radu, I., T. , Ezechil, L. (2006). Pedagogie – fundamente teoretice. Bucureşti: Editura V&I Integral.
14. Radu, I.T., Ezechil, L (2009). Didactica. Teoria instruirii. Piteşti: Paralela 45.
15. Răduţ-Taciu, R., Bocoş, M.-D., Chiş, O. (coord.) (2015), Tratat de management educaţional pentru învățământul primar și preşcolar, Editura Paralela 45, Piteşti.
16. Vrăşmaş, E. (2014). Educația timpurie. Bucureşti: Arlequin.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

MAIȘTRI INSTRUCTORI

DISCIPLINA DE EXAMEN:
ELECTRONICĂ-AUTOMATIZĂRI

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepției, cunoaşterii, înțelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unitățile de competențe - cunoştințele, abilitățile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor ştiinței devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate instituția şcolară şi substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice.**

Au fost urmărite formarea şi structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competențele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor ştiințifice (aprox.. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodica şi aplicațiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

Conținuturile programei urmăresc sporirea flexibilității, mobilității ocupaționale şi

creşterea gradului de adaptabilitate a maiştrilor instructori la evoluția tehnică, tehnologică şi economică în domeniu.

Programa este orientată pe evaluarea calității concepției didactice şi a modalităților concrete prin care maistrul instructor pune elevii în situații de învățare eficientă, menite să conducă la formarea competențelor prevăzute în standardele de pregătire profesională. Această orientare este cu atât mai necesară în prezent, când flexibilitatea programelor şcolare solicită din partea cadrelor didactice efortul de a concepe procese şi parcursuri didactice adaptate nivelului claselor de elevi cu care lucrează şi finalităților învățământului tehnologic.

Structura arborescentă şi organizarea modulară a curriculum-ului pentru învățământul tehnologic, solicită abordarea structurală a desfăşurării procesului de învățământ.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Materiale electrotehnice şi electronice

1.1. Materiale conductoare – caracteristici, clasificare, utilizare
1.2. Materiale electroizolante - caracteristici, clasificare, utilizare
1.3. Materiale magnetice - caracteristici, clasificare, utilizare

2. Măsurări electrice şi electronice

2.1. Măsurarea tensiunilor şi curenţilor în curent continuu şi alternativ. Mijloace de măsurare analogice şi digitale. Metode de măsurare. Extinderea domeniului de măsurare.

2.2. Măsurarea rezistenţelor şi a impedanţelor. Metode de măsurare. Mijloace de măsurare analogice şi digitale.

2.3. Măsurarea puterii în curent continuu şi alternativ. Mijloace de măsurare. Metode de măsurare. Extinderea domeniului de măsurare.

2.4. Osciloscopul - tipuri, utilizare.

3. Componente electrice şi electronice

3.1. Componente pasive de circuit: rezistoare, bobine, condensatoare

- definiţie, mărimi nominale, tipuri constructive
- caracteristici

3.2. Componente active de circuit:

- diode semiconductoare (redresoare, stabilizatoare, detectoare, varicap, LED, fotodiode) – structură, funcţionare, caracteristici, tipuri constructive, utilizări
- tranzistoare (bipolare, fototranzistoare, unipolare) - structură, funcţionare, caracteristici, parametri nominali
- tiristoare - structură, funcţionare, caracteristici, parametri, utilizări

4. Circuite electrice şi electronice

4.1 Circuite de curent continuu.

4.2 Circuite de curent alternativ. Circuite RLC.

4.3. Redresoare monofazate (tipuri constructive, funcţionare), filtre de netezire

4.4. Amplificatoare electronice:

- definiţie, clasificare, parametri
- amplificatoare de semnal mic (amplificatoare cu tranzistor în conexiune EC, BC,CC, amplificatoare de audiofrecvenţă, de bandă largă, operaţionale) - scheme electrice de principiu, parametri caracteristici.

4.5. Stabilizatoare cu acţiune continuă şi în comutaţie (tipuri constructive, funcţionare)

5. Circuite digitale

5.1. Porţi logice: tipuri, simboluri, familii, parametrii, tabele de adevăr, tipuri de capsule, niveluri de tensiuni, utilizări

5.2 Circuite logice combinaţionale: codificatoare, decodificatoare, multiplexoare, demultiplexoare, comparatoare.

6. Reglarea automată a parametrilor proceselor tehnologice

6.1. Schema bloc a unui SRA. Elemente componente SRA

6.2. Traductoare: noţiuni generale, caracteristici., clasificare, principii de funcţionare, parametrii, exemple.

6.3. Regulatoare automate: noţiuni generale, clasificare, tipuri constructive, parametrii.

6.4. Elemente de execuţie: noţiuni generale, clasificare, caracteristici, parametrii, alegerea lor, exemple de elemente de execuţie (electrice, pneumatice, hidraulice).

7. Protecţia muncii şi a mediului

- componentele procesului de muncă şi efectele lor asupra organismului uman şi asupra mediului
- electrosecuritatea în întreţinerea şi depanarea echipamentelor electronice
- accidente şi boli profesionale în industria electronică (cauze, măsuri de prevenire)
- noţiuni de prim ajutor în caz de accident la locul de muncă
- noţiuni de legislaţie şi tehnici de securitate a muncii
- norme de protecţie a muncii laboratoare şi ateliere în care au loc procese tehnologice de fabricare şi service a produselor electronice
- norme de prevenirea şi stingerea incendiilor specifice atelierelor şi laboratoarelor electronice
- ergonomia muncii
- norme de protectia mediului din domeniul electronic

COMPETENȚE SPECIFICE

1. Cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice și metodice de specialitate;

2. Operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;

3. Realizarea corelațiilor intra, -inter și pluridisciplinare ale conținuturilor;
4. Proiectarea activităților de instruire practică/pregătire practică în concordanță cu cerințele curriculumului și ale tehnologiei didactice moderne;
5. Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea proiectată;

6. Organizarea și coordonarea activității de instruire/pregătire practică în atelierul tehnologic școlar și la agenții economici în scopul formării și dezvoltării competențelor specifice;

7. Selectarea și aplicarea metodelor de evaluare adecvate activității de instruire/pregătire practică;
8. Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;

9. Exploatarea utilajelor, instalațiilor și echipamentelor în condițiile respectării normelor de protecție și igiena muncii, P.S.I. și protecția mediului înconjurător;

10. Respectarea normelor de calitate pentru desfășurarea proceselor, obținerea produselor și oferirea serviciilor;

11. Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
12. Stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor din aria curriculară „Tehnologii” în învățământul preuniversitar; construirea demersului didactic pentru realizarea centrării pe elev.
2. Componentele curriculumului școlar:

   - curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module;

   - documente curriculare, Standarde de Pregătire Profesională, planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;

   - obiectivele instruirii practice și evaluării: competențe generale, competențe specifice, unități de competență, competențe;

   - proiectarea curriculumului opțional și în dezvoltare locală.

3. Stabilirea corespondențelor dintre competențele de execuție și sociale și conținuturile de instruire.

4. Metode și procedee de instruire practică:
   - Clasificarea și caracteristicile grupelor de metode specifice instruirii practice;
   - Exemplificarea aplicării metodelor specifice instruirii practice;
   - Utilizarea metodelor de instruire centrate pe elev: lucrul în echipă, învățarea prin cooperare, metoda proiectului, problematizarea, studiul de caz.

5. Mijloacele de învățământ și integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare:
   - funcțiile didactice ale mijloacelor de învățământ;
   - tipuri de mijloace de învățământ și caracteristicile lor; exemplificări.
6. Caracterizarea tipurilor de lecții specifice instruirii practice: lecția de formare și dezvoltare a competențelor de

execuție, lecția de evaluare prin probă practică, lecția vizită.

7. Particularitățile mediului de instruire în atelierul școală.

8. Proiectarea demersului didactic: stabilirea lucrărilor de instruire practică în acord cu conținuturile programelor școlare, planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției.

9. Proiectarea instrumentelor de evaluare prin probe practice: formularea cerințelor, întocmirea baremului și a fișelor de observare.

10. Modalități de adaptare a instruirii practice pentru integrarea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale.
11. Integrarea abilităților cheie în activitatea de instruire practică.

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1.	***	Standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru disciplinele / modulele din aria curriculară Tehnologii, în vigoare
2.	***	Manuale şcolare clasele IX- XII/ XIII şi auxiliare curriculare pentru disciplinele/ modulele din aria curriculară Tehnologii, în vigoare
3.	Chivu, A., Cosma, D.	Electronica analogică. Electronica digitală – lucrări practice, Editura „Arves”, 2005
4.	Chivu, A., Mușat, C., Cosma, D., Gheață, C.,	Bazele electronice digitale. Manual clasa a X-a, Editura „CD PRESS”, Bucureşti , 2011
5.	Colectiv – coordonator Robe, M.	Manual pentru pregătirea de specialitate, domeniul electronică-automatizări, Editura „Economică – Preuniversitaria”, Bucureşti, 2005
6.	Colectiv – coordonator Robe, M.	Manual pentru pregătirea practică, domeniul electronică-automatizări, Editura „Economică – Preuniversitaria”, Bucureşti, 2005
7.	Cosma, D., Mareş, F.,	Măsurări electrice. Manual pentru clasa a IX-a, Editura CDPRESS, Bucureşti , 2010
8.	Cosma, D., Mareş, F.,	Electrotehnica şi măsurări electrice, Manual pentru clasa a X-a, Editura „CD PRESS”, Bucureşti , 2010
9.	Cosma, D., Andonie, S.,	Traductoare Manual pentru clasa a X-a, Editura „CD PRESS”, Bucureşti, 2010
10.	Cosma, D., Mareş, F., Dick, D., Chivu, A.,	Electronică: tehnologii şi măsurări, Editura „CD PRESS”, Bucureşti,2008
11.	Gheață, C., Cosma, D., Chivu, A., Mușat, C.,	Bazele electronice analogice. Manual clasa a X-a, Editura „CD PRESS”, Bucureşti, 2011
12.	Isac, E.,	Măsurări electrice şi electronice. Manual pentru clasele a X-a, a XI-a, a XII-a, Editura didactică şi pedagogică 1991
13.	Mareş F., ş.a,	Module de automatizare, Editura „Pax Aura Mundi”, Galaţi, 2008
14.	Mareş F., ş.a.,	Sisteme de automatizare şi Tehnici de măsurare în domeniu, Editura „Pax Aura Mundi”, Galaţi, 2008
15.	***	Normative şi norme în vigoare privind tehnica securităţii muncii şi stingerea şi prevenirea incendiilor şi protecţia mediului

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1.	Adăscăliţei, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2.	Cerghit, I.,	Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3.	Carcea I.M.,	Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005

4.	Cucoş, C.,	Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5.	Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6.	Creţu, C.,	Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7.	Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8.	Jinga, I., Negreţ, I.,	Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9.	Jinga, I., Istrate, E.	Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10.	Joiţa, E.,	Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11.	Lisievici P.	Evaluarea în învăţământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12.	Manolescu, M.,	Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13.	Neacşu, I.,	Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14.	Nicola I.,	Tratat de pedagogie, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996
15.	Niţucă, C., Stanciu, I.,	Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16.	Negreţ, I.,	Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17.	Onu, P., Luca, C.,	Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18.	Onu, P., Luca, C.,	Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19.	Oprea, C.L.	Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
20.	Petty, G.	Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura Atelier Didactic, Bucureşti, 2007
21.	Radu, I., T.,	Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
22.	Toma, S.,	Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, Bucureşti,1999
23.	Tomşa, G.,	Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
24.	***	Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
25.	***	Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂŢĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: ELECTRONICĂ, AUTOMATIZĂRI, TELECOMUNICAŢII

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Măsurări electrice şi electronice

1.1. Măsurarea tensiunilor şi curenţilor în curent continuu şi alternativ. Mijloace de măsurare. Metode de măsurare. Extinderea domeniului de măsurare.

1.2. Măsurarea rezistenţelor şi a impedanţelor. Metode de măsurare. Mijloace de măsurare.

1.3. Măsurarea puterii în curent continuu şi alternativ. Mijloace de măsurare. Metode de măsurare. Extinderea domeniului de măsurare.

1.4. Măsurarea timpului şi frecvenţei:

a) Osciloscopul (blocuri funcţionale, utilizare).

b) Aparate digitale (blocuri funcţionale, utilizare).

2. Dispozitive electronice

2.1. Joncţiunea pn; caracteristica statică a joncţiunii pn; regimul dinamic al joncţiunii pn. Tipuri de diode, utilizări.

2.2. Tranzistorul bipolar: ecuaţiile de funcţionare; caracteristicile statice; regimul variabil de semnal mic; circuitul echivalent de semnal mic; regimul de comutaţie.

2.3. Tranzistorul TEC-MOS: tipuri de tranzistoare TEC-MOS, caracteristicile statice, polarizarea tranzistoarelor TEC-MOS, regimul variabil şi circuitul echivalent de semnal mic.

3. Circuite electrice și electronice

3.1. Circuite de curent continuu.

3.2. Circuite de curent alternativ. Circuite RLC. Filtre.

3.3. Circuite de alimentare

a) Redresoare monofazate (tipuri constructive, funcţionare)

b) Stabilizatoare cu acţiune continuă şi în comutaţie (tipuri constructive, funcţionare)

3.4. Amplificatoare de semnal mic. Amplificatorul tratat ca un cuadripol. Etaje cu tranzistoare bipolare. Etaje de amplificare cu tranzistoare TEC-MOS. Amplificatoare operaţionale.

3.5. Oscilatoare electronice. Oscilatoare armonice tip LC, RC: scheme electrice, condiţia de amorsare, frecvenţă de oscilaţie. Oscilatoare de relaxare.

3.6. Circuite digitale:

a) Algebra logică. Funcții logice. Minimizarea funcțiilor logice.

b) Porți logice: tipuri, familii.

c) Circuite logice combinaţionale: codificatoare, decodificatoare, multiplexoare, demultiplexoare, comparatoare.

d) Circuite logice secvenţiale. circuite basculante bistabile, numărătoare, registre.

4. Sisteme automate liniare şi continue

4.1. Conceptul de sistem automat. Structura de bază a unui sistem automat şi mărimile caracteristice.

4.2. Clasificarea sistemelor automate liniare şi continue invariante.

4.3. Caracterizarea funcţional-analitică a unui sistem de automatizare. Semnale utilizate în analiza SRA. Regimuri staţionare şi regimuri dinamice.

4.4. Funcţia de transfer - definiţie, semnificaţia matematică şi sensul fizic.

4.5. Analiza sistemelor automate liniare şi continue. Analiza în domeniul timpului; răspuns indicial. Legi de reglare automată (P, PD, PI, PID).

4.6. Performanţele staţionare şi tranzitorii ale sistemelor de reglare automată.

5. Sisteme de reglare automată

5.1. Traductoare: noţiuni generale, caracteristici, clasificare, principii de funcţionare, parametri, exemple.

5.2. Regulatoare automate: noţiuni generale, clasificare, parametri, legi de reglare, funcţii de transfer.

5.3. Elemente de execuţie: noţiuni generale, clasificare, caracteristici, parametri, alegerea lor, exemple de elemente de execuţie (electrice, pneumatice, hidraulice).

6. Sistemul de calcul

6.1. Arhitectura sistemului de calcul: structura sistemului de calcul, unitatea centrală, sisteme de stocare a datelor, sisteme de intrare-ieșire, comunicația între dispozitivele calculatorului, interfețe, performanțe.

6.2. Sisteme de operare şi programe specifice (funcții, instalare)

7. Rețele de calculatoare

7.1. Definiţie; clasificarea reţelelor de calculatoare.

7.2. Topologiile reţelelor de calculatoare.

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară "Tehnologii". Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de

proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1.	***	Standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru disciplinele / modulele din aria curriculară Tehnologii, în vigoare
2.	***	Manuale şcolare clasele IX- XII/ XIII şi auxiliare curriculare pentru disciplinele / modulele din aria curriculară Tehnologii, în vigoare
3.	Bârcă Gălăţeanu, S., Stoichescu, D.A., Constantin, P.	Electronică de putere – Aplicaţii, Bucureşti, Editura militară, 1991
4.	Baicu Floarea, Baicu, L., G.,	Arhitectura calculatoarelor, Editura Universitară, Bucureşti 2014
5.	Barbu, G., Bănică, L., Păun, V.,	Calculatoare personale. Arhitectura functionare şi interconectare, Bucureşti, Editura „MatrixRom”, 2011
6.	Dascălu, D., Rusu, A., Profirescu, M., Costea, I.	Dispozitive şi circuite electronice, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1982
7.	Dascălu, D., şi alţii	Dispozitive şi circuite electronice – probleme, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1982
8.	Ignea, A., Stoiciu, D.	Măsurări electronice senzori şi traductoare, Editura „Politehnica”, Timişoara, 2007
9.	Ionescu, D.	Rețele de calculatoare, Editura „All”, Alba Iulia, 2007.
10.	Mareş, Fl. ş.a.	Module de automatizare, Editura „Pax Aura Mundi”, Galaţi, 2008
11.	Meyers, M.	Manualul Network pentru administrarea şi depanarea reţelelor, Editura „Rosetti Educational”, 2006
12.	Nicolau, E., Belis, M.	Măsurări electrice şi electronice, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1984
13.	Petre, V., C.,	Introducere în microcontrolere şi automate programabile, Bucureşti, Editura „MatrixRom” 2011
14.	Soare, C., Arsene, P. Iliescu, St.S., Făgărăşan, I.	Teoria reglării automate, Editura „Printech”, Bucureşti, 2001 (Universitatea "Politehnică" Bucureşti)
15.	Spânulescu I, Spânulescu A.	Circuite integrate şi sisteme cu microprocesoare, Editura „Victor”, 1996
16.	Ştefan, Gh.	Circuite şi sisteme digitale, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 2000
17.	Ştefan, Gh., Bistriceanu, V.	Circuite integrate digitale – probleme, proiectare, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1992

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1.	Adăscăliţei, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2.	Cerghit, I.,	Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3.	Carcea I.M.,	Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4.	Cucoş, C.,	Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5.	Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6.	Creţu, C.,	Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7.	Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8.	Jinga, I., Negreţ, I.,	Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994

9. Jinga, I., Istrate, E. — Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., — Eficienţa instruirii, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. — Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12. Manolescu, M., — Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., — Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., — Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., — Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., — Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., — Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., — Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea C.L. — Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2006
20. Petty G. — Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, Bucureşti, 2007
22. Radu, I., T., — Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2000
23. Toma, S., — Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1999
24. Tomşa, G., — Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
25. *** — Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26. *** — Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINŢIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAŢIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂŢĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN:
ELECTROTEHNICĂ, ELECTROMECANICĂ

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Bazele electrotehnicii

1.1. Electrostatică

a) Sarcina electrică, forţa electrostatică, câmp electric, intensitatea câmpului electric, fluxul electric, potenţial electric, tensiune electrică.

b) Capacitatea electrică, energia electrostatică. Condensatoare: definiţie, clasificare, simbolizare, marcare, reţele de condensatoare, utilizare.

1.2. Electrocinetică

a) Curent electric de conducţie, intensitatea curentului de conducţie, circuite electrice de c.c. (elemente ideale şi reale de circuit).
b) Legile electrocineticii: legea lui Ohm, legea lui Joule, teoremele lui Kirchhoff.
c) Rezistoare: definiţii, clasificare, parametri, simbolizare, utilizare, reţele de rezistoare, divizoare de tensiune şi de curent.

1.3. Electromagnetism

a) Câmp magnetic. Intensitatea câmpului magnetic, flux magnetic, legea fluxului magnetic. Forţa lui Lorentz, forţa lui Laplace, forţa lui Ampère.
b) Inducţia electromagnetică, autoinducţia, legea inducţiei electromagnetice.
c) Inductivitate. Bobina: definire, clasificare, parametri, simbol.

1.4. Reţele de curent alternativ

a) Producerea curentului electric alternativ monofazat. Mărimi alternative sinusoidale (reprezentarea vectorială a mărimilor electrice, reprezentarea în complex a mărimilor electrice).
b) Producerea curentului electric alternativ trifazat. Conexiuni în reţele trifazate (stea, triunghi);
c) Comportarea circuitelor simple în regim permanent sinusoidal: RL, RC, RLC, LC. Diagrame fazoriale.

2. Măsurări electrice şi electronice

2.1. Procesul de măsurare: mărimi, metode şi mijloace de măsurare, caracteristici metrologice ale mijloacelor de măsură, erori de măsurare, clase de exactitate.

2.2. Clasificarea şi structura aparatelor electrice de măsurat: clasificare, elemente constructive, marcare, simbolizare.

2.3. Dispozitive de măsurat ale aparatelor analogice: elemente constructive, principiul de funcţionare a dispozitivelor de măsurat: magnetoelectrice, feromagnetice, electrodinamice, de inducţie.

2.4. Aparate de măsurat numerice: clasificare, elemente componente, rolul functional.

2.5. Măsurări electrice în circuite şi reţele de curent continuu şi de curent alternativ

a) Măsurări electrice în curent continuu: măsurarea tensiunii electrice şi a intensităţii curentului electric – metoda directă, extinderea domeniului de măsurare; măsurarea puterii electrice; măsurarea rezistenţei electrice.
b) Măsurări electrice în curent alternativ monofazat: măsurarea tensiunii electrice şi a intensităţii curentului electric – metoda directă, extinderea domeniului de măsurare cu ajutorul transformatoarelor de măsură; măsurarea puterilor electrice (activă, reactivă şi aparentă), măsurarea energiilor electrice , măsurarea impedanţelor – metode de punte.

3. Sisteme de acţionări electrice

3.1. Maşini electrice

a) Transformatorul electric monofazat
- Principiul de funcţionare al transformatorului monofazat;
- Regimurile şi caracteristicile de funcţionare ale transformatorului monofazat (funcţionare în gol, sarcină şi scurtcircuit); caracteristica externă a unui transformator;
- Construcţia transformatorului monofazat: (circuitul magnetic, circuitul electric, elemente auxiliare – materiale, date constructive).

b) Maşina de curent continuu
- Semne convenţionale;
- Principiul şi ecuaţiile de funcţionare ale maşinii de curent continuu;
- Regimurile de funcţionare ale maşinii de curent continuu;
- Elemente constructive: (circuitul magnetic, circuitul electric, sistem mecanic – materiale, date constructive), rol funcţional, semne convenţionale.

c) Maşina asincronă
- Semne convenţionale;
- Principiul de funcţionare al maşinii asincrone;
- Elemente constructive: (circuitul magnetic, circuitul electric, sistem mecanic – materiale, date constructive), rol funcţional, semne convenţionale.

3.2. Aparate electrice de joasă tensiune

a) Mărimi nominale: tensiune, curent, capacitate de rupere, curent limită termic, curent limită dinamic, felul curentului, robusteţe mecanică, serviciul nominal;
b) Părţi componente: contacte, camere de stingere, izolatoare, piese electroizolante, elemente arcuitoare şi resorturi, mecanisme de acţionare.
c) Tipuri de aparate : de comutaţie (contactorul), de protecţie (relee electromagnetice)

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară "Tehnologii". Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;
b) metode şi tehnici de evaluare;
c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;
d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);
e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;
f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1.	Antoniu M.	Măsurări electronice vol. 1, 2 şi 3	Editura „Satya”, Iaşi, 2002
2.	Bălă C.	Maşini electrice	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1982
3.	Popa A.	Aparate electrice de joasă şi înaltă tensiune – Manual pentru licee industrial cu profil de electrotehnică	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1977
4.	Năstase Bichir, Prof. dr. ing. Dan Mihoc, s.a.	Maşini, aparate, acţionări şi automatizări : manual pentru clasele a XI-a şi a XII-a, licee industriale şi şcoli profesionale	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996
5.	Ioan Ionescu	Acţionarea maşinilor electrice	Editura „Matrix Rom”, 2005
6.	Frăţiloiu Gh., Ţugulea A.	Electrotehnică şi electronică aplicată	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
7.	Hilohi S. şi colectivul	Elemente de comandă şi control pentru acţionări şi sisteme de reglare automată - manual pentru clasele a XI-a şi a XII-a	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2002
8.	Sărăcin M., Sărăcin C. G.	Măsurări electrice şi electronice	Editura „Matrix”, 2003
9.	Sărăcin M., Sărăcin C. G.	Măsurări electronice şi sisteme de măsurare	Editura „Matrix”, 2003
10.	Şora C	Bazele electrotehnicii	Editura Didactică şi Pedagogică, 1982
11.	Constantin Ghiţă	Maşini electrice	Editura „Matrix”, 2005
12.	Florin Mareş, Jana Popa, Ionel Ilie Conţ	Aparate electrice - Auxiliar curricular pentru clasa a XI–a	Editura „Pax Aura Mundi”, Galaţi, 2007
13.	Florin Mareş, Iana Druţă	Maşini Electrice, manual clasa a XI-a	Editura: Editura Didactica si Pedagogica, Bucureşti 2007
14.	Florin Mareş, Jana Popa, Tatiana Bălăşoiu	Echipamente electrice - Auxiliar curricular pentru clasa a X–a	Editura „Pax Aura Mundi”, Galaţi, 2011

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1.	Adăscăliţei, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2.	Cerghit, I.,	Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3.	Carcea I.M.,	Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică,

		Bucureşti, 2005
4.	Cucoş, C.,	Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5.	Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6.	Creţu, C.,	Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7.	Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8.	Jinga, I., Negreţ, I.,	Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9.	Jinga, I., Istrate, E.	Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10.	Joiţa, E.,	Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11.	Lisievici P.	Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, București, 2002
12.	Manolescu, M.,	Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13.	Neacşu, I.,	Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1999
14.	Nicola I.,	Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15.	Niţucă, C., Stanciu, I.,	Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16.	Negreţ, I.,	Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17.	Onu, P., Luca, C.,	Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18.	Onu, P., Luca, C.,	Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19.	Oprea C.L.	Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006
20.	Petty G.	Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, București, 2007
22.	Radu, I., T.,	Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
23.	Toma, S.,	Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1999
24.	Tomşa, G.,	Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
25.	***	Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26.	***	Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

MAIȘTRI INSTRUCTORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: ELECTROTEHNICĂ, ELECTROMECANICĂ, ENERGETICĂ

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiințifice şi didactic/metodice a domeniului de referință, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepției, cunoaşterii, înțelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unitățile de competențe - cunoştințele, abilitățile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor ştiinței devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate instituția şcolară şi substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice.**

Au fost urmărite formarea şi structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competențele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor ştiințifice (aprox.. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodica şi aplicațiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

Conținuturile programei urmăresc sporirea flexibilității, mobilității ocupaționale şi

creşterea gradului de adaptabilitate a maiştrilor instructori la evoluția tehnică, tehnologică şi economică în domeniu.

Programa este orientată pe evaluarea calității concepției didactice şi a modalităților concrete prin care maistrul instructor pune elevii în situații de învățare eficientă, menite să conducă la formarea competențelor prevăzute în standardele de pregătire profesională. Această orientare este cu atât mai necesară în prezent, când flexibilitatea programelor şcolare solicită din partea cadrelor didactice efortul de a concepe procese şi parcursuri didactice adaptate nivelului claselor de elevi cu care lucrează şi finalităților învățământului tehnologic.

Structura arborescentă şi organizarea modulară a curriculum-ului pentru învățământul tehnologic, solicită abordarea structurală a desfăşurării procesului de învățământ.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. **Tehnologie electrică**
   1.1. **Lucrări de lăcătuşerie generală**

- Tehnologii de execuţie pentru: îndreptarea semifabricatelor, trasarea, debitarea materialelor, îndoire, pilire, polizare, găurire, filetare.
- Asamblări: asamblări nedemontabile (nituirea metalelor, lipirea, sudarea), asamblări demontabile.
- Acoperiri de protecţie.
- Lucrări pregătitoare specifice domeniului electric: curăţare, decapare, dezizolare

1.2. Principii generale de organizare a procesului de producţie

- Standardizarea produselor electrotehnice.
- Etape de realizare a unui produs.
- Elementele procesului tehnologic şi documentaţia tehnologică.
- Organizarea ergonomică a atelierelor şi locului de muncă.

1.3. Materiale utilizate în domeniul electrotehnic

- Clasificarea materialelor din punct de vedere al conductibilităţii electrice.
- Materiale magnetice: tabla silicioasă şi aliaje Fe - Ni (clasificare, proprietăţi, utilizări).
- Materiale conductoare: cuprul şi aliajele sale (alame, bronzuri), aluminiul şi aliajele sale, zincul, plumbul, staniul, nichelul, wolframul, argintul, aliaje pentru lipit (clasificare, proprietăţi, utilizări).
- Materiale electroizolante: caracteristici electrice, proprietăţi, clasificare: solide, lichide şi gazoase, utilizări.
- Materiale semiconductoare: utilizări.

1.4. Componente ale echipamentelor electrice

- Contacte electrice: definiţie, parametri nominali, materiale, clasificarea contactelor, utilizări, noţiuni de întreţinere şi reparare, tehnologia de realizare.
- Izolatoare şi piese izolante: rol funcţional, clasificare, materiale ceramice şi plastice, utilizare, noţiuni de întreţinere şi reparare.
- Termobimetale: rol funcţional, utilizări.
- Miezuri magnetice: rol funcţional, clasificare, materiale, tipuri de miezuri magnetice, utilizări, tehnologia de realizare a miezurilor magnetice.
- Electromagneţi: rol funcţional, utilizări.

1.5. Conductoare, cabluri electrice şi accesorii

- Conductoare electrice: rol, domenii de utilizare, tipuri de conductoare, materiale utilizate la fabricarea conductoarelor.
- Conductoare, izolatoare - simbolizarea conductoarelor; cordoane şi şnururi, conductoare cu destinaţie specială, accesorii pentru conductoare - izolatoare, papuci.
- Cabluri electrice şi accesoriile lor : rol, utilizări, tipuri de cabluri, simbolizări (cabluri cu izolaţie de cauciuc şi hârtie în manta de plumb, cabluri cu izolaţie şi manta de P.V.C., accesorii-manşoane, cleme, cutii terminale.
- Tuburi protectoare şi accesorii: tuburi cu manta metalică, cu manta din masă plastică, cu beton; accesorii şi materiale de fixare - scoabe, dibluri, manşoane, doze şi cutii de ramificaţie, coturi şi curbe.

2. Circuite electrice.

Realizarea şi analizarea circuitelor de c.c. pe baza valorilor măsurate utilizând legile şi teoremele studiate (legea lui Ohm, legea lui Joule)

3. Tehnici de măsurare în domeniu

Mijloace pentru măsurarea mărimilor tehnice caracteristice proceselor industriale: mărimi geometrice (şublere, micrometre), mărimi mecanice (dinamometre, manometre), mărimi electrice (ampermetre, voltmetre, ohmmetre, wattmetre, contoare electrice)

4. Maşini electrice (maşina electrică de curent continuu, transformatorul electric, maşina electrică asincronă, maşina electrică sincronă): semne convenţionale, elemente constructive, rol funcţional

5. Instalaţii de iluminat şi prize: componenţă, rolul echipamentelor, scheme electrice

6. Sănătatea şi securitatea muncii

6.1 Legislaţia muncii şi protecţia muncii. Instructajul de protecţia muncii.
6.2 Accidente de muncă şi îmbolnăviri profesionale. Igiena muncii.
6.4 Organizarea activităţilor de prevenire şi stingere a incendiilor.

COMPETENȚE SPECIFICE

1. Cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice și metodice de specialitate;

2. Operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;

3. Realizarea corelațiilor intra, -inter și pluridisciplinare ale conținuturilor;
4. Proiectarea activităților de instruire practică/pregătire practică în concordanță cu cerințele curriculumului și ale tehnologiei didactice moderne;
5. Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea proiectată;

6. Organizarea și coordonarea activității de instruire/pregătire practică în atelierul tehnologic școlar și la agenții economici în scopul formării și dezvoltării competențelor specifice;

7. Selectarea și aplicarea metodelor de evaluare adecvate activității de instruire/pregătire practică;
8. Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;

9. Exploatarea utilajelor, instalațiilor și echipamentelor în condițiile respectării normelor de protecție și igiena muncii, P.S.I. și protecția mediului înconjurător;

10. Respectarea normelor de calitate pentru desfășurarea proceselor, obținerea produselor și oferirea serviciilor;

11. Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
12. Stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor din aria curriculară „Tehnologii" în învățământul preuniversitar; construirea demersului didactic pentru realizarea centrării pe elev.
2. Componentele curriculumului școlar:

   - curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module;

   - documente curriculare, Standarde de Pregătire Profesională, planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;

   - obiectivele instruirii practice și evaluării: competențe generale, competențe specifice, unități de competență, competențe;

   - proiectarea curriculumului opțional și în dezvoltare locală.

3. Stabilirea corespondențelor dintre competențele de execuție și sociale și conținuturile de instruire.

4. Metode și procedee de instruire practică:
   - Clasificarea și caracteristicile grupelor de metode specifice instruirii practice;
   - Exemplificarea aplicării metodelor specifice instruirii practice;
   - Utilizarea metodelor de instruire centrate pe elev: lucrul în echipă, învățarea prin cooperare, metoda proiectului, problematizarea, studiul de caz.

5. Mijloacele de învățământ și integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare:
   - funcțiile didactice ale mijloacelor de învățământ;
   - tipuri de mijloace de învățământ și caracteristicile lor; exemplificări.
6. Caracterizarea tipurilor de lecții specifice instruirii practice: lecția de formare și dezvoltare a competențelor de execuție, lecția de evaluare prin probă practică, lecția vizită.

7. Particularitățile mediului de instruire în atelierul școală.

8. Proiectarea demersului didactic: stabilirea lucrărilor de instruire practică în acord cu conținuturile programelor școlare, planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției.

9. Proiectarea instrumentelor de evaluare prin probe practice: formularea cerințelor, întocmirea baremului și a fișelor de observare.

10. Modalități de adaptare a instruirii practice pentru integrarea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale.
11. Integrarea abilităților cheie în activitatea de instruire practică.

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1	Popa, A.	Aparate electrice de joasă şi înaltă tensiune – Manual pentru licee industriale cu profil de electrotehnică	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1977
2	Paul Dinculescu	Instalaţii electrice de joasă tensiune	Editura „Matrix Rom”, 2003
3	Hilohi Sabina	Elemente de comandă şi control pentru acţionări şi sisteme de reglare automată - manual pentru clasele a XI-a şi a XII-a	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2002
4	Hortopan G.	Aparate electrice de comutaţie-principii	Editura Tehnică, Bucureşti, 2000
5	Constantin Ghiţă	Maşini electrice	Editura „Matrix”, 2005
6	Cosma D., ş.a.	Electromecanică - Manual pentru discipline tehnice	Editura „Economică”, Bucureşti, 2000
7	Gheorghe, I., ş.a.	Tehnologia asamblării şi montajului	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1978
8	Popescu, Ch., ş.a.	Materiale electrotehnice	Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1976
9	Florin Mareş, Jana Popa, Ionel Ilie Conţ	Aparate electrice - Auxiliar curricular pentru clasa a XI–a	Editura „Pax Aura Mundi”, Galaţi, 2007
10	Florin Mareş, Jana Popa, Tatiana Bălăşoiu	Echipamente electrice - Auxiliar curricular pentru clasa a X–a	Editura „Pax Aura Mundi2” Galaţi, 2011
11	***	Legislaţia sănătăţii şi securităţii muncii	

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliței, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”,

		Bucureşti, 2002
12.	Manolescu, M.,	Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13.	Neacşu, I.,	Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14.	Nicola I.,	Tratat de pedagogie, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996
15.	Niţucă, C., Stanciu, I.,	Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16.	Negreţ, I.,	Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17.	Onu, P., Luca, C.,	Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18.	Onu, P., Luca, C.,	Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19.	Oprea, C.L.	Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006
20.	Petty, G.	Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura Atelier Didactic, București, 2007
21.	Radu, I., T.,	Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2000
22.	Toma, S.,	Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, Bucureşti,1999
23.	Tomşa, G.,	Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
24.	***	Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
25.	***	Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINŢIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂŢĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: ENERGETICĂ

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Bazele electrotehnicii

1.1. Legile şi teoremele circuitelor liniare de curent continuu

1.2. Legile şi teoremele circuitelor liniare de curent alternativ

1.3. Elemente de circuit ideale (rezistor, bobină, condensator) în regim permanent sinusoidal

1.4. Circuitul RLC serie, cu elemente ideale, în regim permanent sinusoidal

1.5. Circuitul RLC paralel, cu elemente ideale, în regim permanent sinusoidal

2. Aparate de măsurat analogice. Măsurări cu aparate de măsură analogice

2.1. Instrumente de măsură analogice (magnetoelectrice, feromagnetice, electrodinamice, de inducţie – principiu de funcţionare, părţi componente si rolul acestora)

2.2. Instrumente de măsură electronice

2.3. Măsurarea mărimilor electrice (intensitatea curentului electric, tensiunea electrică, puterea activă, puterea reactivă, puterea aparentă, extinderea domeniilor de măsură) cu instrumente analogice

3. Maşina asincronă

3.1. Principiul de funcţionare, elemente componente, tipuri constructive ale maşinilor asincrone

3.2. Regimurile de funcţionare ale maşinilor asincrone

3.3. Pornirea motoarelor asincrone

4. Maşina sincronă

4.1. Generatorul sincron

4.2. Pornirea motoarelor sincrone in asincron

5. Transformatorul electric

5.1. Elemente componente

5.2. Principiul de funcţionare

5.3. Funcţionarea în gol şi în sarcină a transformatorului monofazat: ecuaţii şi diagrame fazoriale

5.4. Scheme şi grupe de conexiuni pentru transformatoare trifazate

6. Reţele electrice

6.1. Parametrii, tipuri şi schemele echivalente ale reţelelor electrice

6.2. Parametrii şi schemele echivalente ale transformatoarelor electrice

6.3. Exploatarea reţelelor electrice industriale

7. Linii electrice

7.1. Linii electrice aeriene **(**elemente componente, rolul elementelor componente**)**

7.2. Linii electrice subterane **(**elemente componente, rolul elementelor componente**)**

8. Staţii şi posturi de transformare

8.1. Clasificarea staţiilor electrice

8.2. Soluţii constructive pentru posturi de transformare şi staţii de medie tensiune

8.3. Soluţii constructive pentru staţii de staţii de înaltă tensiune

8.4. Circuitele primare ale staţiilor şi posturilor

8.5. Circuitele secundare ale staţiilor şi posturilor

9. Echipamente electrice specifice sistemului energetic

9.1. Aparate de comutaţie utilizate in sistemul energetic

9.2. Mărimile nominale ale aparatelor electrice

9.3. Solicitările aparatelor electrice

10. Producerea energiei electrice

10.1. Centrale hidroelectrice (elemente componente, rolul elementelor componente, tipuri de turbine)

10.2. Centrale termoelectrice (elemente componente, rolul elementelor componente, scheme termice)

10.3. Centrale nuclearoelectrice (elemente componente, rolul elementelor componente, scheme)

10.4. Surse neconvenţionale de energie (eoliană, solară, geotermală)

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară "Tehnologii". Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de

proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Antoniu, M., ş.a. — Măsurări electrice şi electronice, vol. 2, Editura "Satya" Iaşi, 1997
2. Antoniu, M., ş.a. — Măsurări electrice şi electronice, vol.1, Editura "Gh. Asachi", Iaşi, 1997
3. Asaftei, C. — Producerea energiei electrice în centralele electrice. Tipografia UT, Iaşi, 1993
4. Baraboi, A., Adam, M., — Echipamente electrice, vol. I., Editura "Gh. Asachi" Iaşi, 2002
5. Bârlădeanu, E. — Reţele electrice industriale, vol. I., UT "Gh. Asachi" Iaşi, Rotaprint, 1997
6. Iliescu, C., ş.a. — Măsurări electrice şi electronice. Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti 1983
7. Preda, L. şi colectiv — Staţii şi posturi de transformare. Editura Tehnică, Bucureşti, 1988
8. C. Rucareanu, P Militaru, V.Hotoboc, — Linii electrice aeriene si subterane, Editura „Tehnica", Bucureşti, 1989
9. E. Simion, — Electrotehnica, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1985
10. C. Şora — Bazele Electrotehnicii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti , 1983
11. Constantin Ghiţă — Maşini electrice, Editura „Matrix", 2005
12. Fransua Al., ş.a. — Maşini şi sisteme de acţionare electrice, Editura „Tehnică", Bucureşti, 1978
13. Sărăcin M., Sărăcin C. G. — Măsurări electrice şi electronice, Editura „Matrix", 2003
14. Fransua Al., Covrig M., Morega M., Vasile N., — Conversia electromecanică a energiei, Editura „Tehnică", Bucureşti, 1999
15. Mariana Dumitrescu — Energie electrică - producere, transport, distribuţie, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti 2002,
16. Nicolae Badea — Echipamente electrice, Editura „MATRIX ROM", Bucureşti, 2008

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., — Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom", Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., — Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., — Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică,

		Bucureşti, 2005
4.	Cucoş, C.,	Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5.	Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2006
6.	Creţu, C.,	Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7.	Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8.	Jinga, I., Negreţ, I.,	Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9.	Jinga, I., Istrate, E.	Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10.	Joiţa, E.,	Eficienţa instruirii, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1998
11.	Lisievici P.	Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12.	Manolescu, M.,	Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13.	Neacşu, I.,	Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1999
14.	Nicola I.,	Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15.	Niţucă, C., Stanciu, I.,	Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16.	Negreţ, I.,	Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17.	Onu, P., Luca, C.,	Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18.	Onu, P., Luca, C.,	Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19.	Oprea C.L.	Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2006
20.	Petty G.	Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, Bucureşti, 2007
22.	Radu, I., T.,	Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2000
23.	Toma, S.,	Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1999
24.	Tomşa, G.,	Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
25.	***	Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26.	***	Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

MAIȘTRI INSTRUCTORI

DISCIPLINA DE EXAMEN:
ESTETICA ŞI ÎNGRIJIREA CORPULUI OMENESC

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepției, cunoaşterii, înțelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unitățile de competențe - cunoştințele, abilitățile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor ştiinței devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate instituția şcolară şi substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice.**

Au fost urmărite formarea şi structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competențele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor ştiințifice (aprox.. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodica şi aplicațiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

Conținuturile programei urmăresc sporirea flexibilității, mobilității ocupaționale şi

creşterea gradului de adaptabilitate a maiştrilor instructori la evoluția tehnică, tehnologică şi economică în domeniu.

Programa este orientată pe evaluarea calității concepției didactice şi a modalităților concrete prin care maistrul instructor pune elevii în situații de învățare eficientă, menite să conducă la formarea competențelor prevăzute în standardele de pregătire profesională. Această orientare este cu atât mai necesară în prezent, când flexibilitatea programelor şcolare solicită din partea cadrelor didactice efortul de a concepe procese şi parcursuri didactice adaptate nivelului claselor de elevi cu care lucrează şi finalităților învățământului tehnologic.

Structura arborescentă şi organizarea modulară a curriculum-ului pentru învățământul tehnologic, solicită abordarea structurală a desfăşurării procesului de învățământ.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Anatomia şi fiziologia omului:

1.1. Pielea şi anexele ei:

a) structura pielii, funcţiile pielii;

b) structura firului de păr, tipuri de păr;

c) structura unghiei, tipuri de unghii.

2. Noţiuni de patologie a pielii, părului şi unghiilor:

2.1. Infecţii bacteriene ale pielii:

a) piodermite: foliculita cheloidiană a cefei, unghia încarnată, perionixis;

2. 2. Infecţii ale pielii cu agenţi micotici:

a) pilomicoze: microsporia pielii capului, tricofiţia uscată a pielii capului;

b) onicomicoze;

c) perionixis şi onixis candidozic.

2. 3. Dermatoze produse de paraziţi animali: scabia, pediculoza;

2. 4. Sindromul seboreic: seboreea, alopecia seboreică androgenică;

2. 5. Boli profesionale.

3. Salonul de coafură – frizerie – manichiură – pedichiură:

3.1. Ustensile, instrumente si aparate specifice lucrărilor;

3.2. Materiale de întreţinere şi dezinfectare folosite în salon;

3.3. Materiale şi produse folosite pentru executarea lucrărilor;

3.4. Organizarea şi dotarea locului de muncă, amenajarea ergonomică a acestuia;

3.5. Norme de igienă, de protecţia muncii şi P.S.I.

4. Evaluarea şi consilierea:

4.1. Evaluarea stării de îngrijire a părului;

4.2. Evaluarea stării pielii capului;

4. 3. Consilierea clientei: etape, modalităţi de realizare, utilizarea soft-urilor specifice.

5. Tehnici de îngrijire şi de întreţinere a părului:

5.1. Spălarea părului;

5.2. Tratamente capilare:

a) tratamentul cu ulei de ricin;

b) tratamente cu loţiuni şi creme.

6. Tehnici de îngrijire facială şi capilară:

6.1. Masajul facial;

6.2. Masajul capilar.

7. Bărbieritul facial şi capilar:

7.1. Produse şi instrumente necesare bărbieritului facial şi capilar;

7.2. Tehnica bărbieritului facial şi capilar;

7.3. Tehnici de execuţie a diferitelor tipuri de bărbi şi mustăţi.

8. Tunsori:

8. 1. Tunsori bărbăteşti executate maşina de tuns, cu foarfecele şi cu lama sau cu briciul;

8.2. Tunsori pentru femei executate prin tehnici clasice şi moderne (tunderea în palmă, tunderea pe degete, tehnica slice, tehnica pivot-point, tehnica free –hand, tehnica under cut);

8.3. Tipuri de tunsori: tunsoarea în unghi, tunsoarea ovală, tunsoarea în linie dreaptă, tunsoarea în scări;

9. Coafarea părului pe baza ondulaţiei cu apă:

9.1. Metode de realizare a ondulaţiei cu apă:

a) montarea părului pe bigudiuri;

b) realizarea melcilor;

c) realizarea ondulelor directe;

d) ondularea părului cu ajutorul periilor circulare şi al feonului.

9. 2. Tehnologia coafarii parului pe baza ondulatiei cu apa;

9.3. Adaptarea coafurii la particularităţile clientului.

10. Ondulaţia permanentă:

10.1.Tehnica de realizare a ondulaţiei permanente la rece;

10.2 Greşeli în realizarea permanentului şi modalităţi de remediere a acestora.

11. Vopsirea şi decolorarea părului:

11.1. Tehnica vopsirii părului;

11.2. Tehnica decolorării părului;

11.3. Decapajul.

12. Manichiura:

12.1. Produse, materiale şi instrumente;

12.2. Tehnica manichiurii clasice;

12.3. Tehnica manichiurii franţuzeşti;
12.4. Montarea unghiilor artificiale.
13. Lucrări de îngrijire a mâinilor:
13.1. Baia de ulei a unghiilor;
13.2. Masajul mâinilor.
14. Pedichiura:
14.1. Produse, materiale şi instrumente;
14.2. Pedichiura unghiilor normale;
14.3. Pedichiura unghiilor deformate.
15. Masajul gambei:
15.1. Produse şi materiale;
15.2. Tehnica masajului gambei.

COMPETENȚE SPECIFICE

1. Cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice și metodice de specialitate;

2. Operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;

3. Realizarea corelațiilor intra, -inter și pluridisciplinare ale conținuturilor;
4. Proiectarea activităților de instruire practică/pregătire practică în concordanță cu cerințele curriculumului și ale tehnologiei didactice moderne;
5. Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea proiectată;

6. Organizarea și coordonarea activității de instruire/pregătire practică în atelierul tehnologic școlar și la agenții economici în scopul formării și dezvoltării competențelor specifice;

7. Selectarea și aplicarea metodelor de evaluare adecvate activității de instruire/pregătire practică;
8. Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;

9. Exploatarea utilajelor, instalațiilor și echipamentelor în condițiile respectării normelor de protecție și igiena muncii, P.S.I. și protecția mediului înconjurător;

10. Respectarea normelor de calitate pentru desfășurarea proceselor, obținerea produselor și oferirea serviciilor;

11. Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
12. Stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor din aria curriculară „Tehnologii” în învățământul preuniversitar; construirea demersului didactic pentru realizarea centrării pe elev.
2. Componentele curriculumului școlar:

   - curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module;

   - documente curriculare, Standarde de Pregătire Profesională, planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;

   - obiectivele instruirii practice și evaluării: competențe generale, competențe specifice, unități de competență, competențe;

- proiectarea curriculumului opțional și în dezvoltare locală.

3. Stabilirea corespondențelor dintre competențele de execuție și sociale și conținuturile de instruire.

4. Metode și procedee de instruire practică:
   - Clasificarea și caracteristicile grupelor de metode specifice instruirii practice;
   - Exemplificarea aplicării metodelor specifice instruirii practice;
   - Utilizarea metodelor de instruire centrate pe elev: lucrul în echipă, învățarea prin cooperare, metoda proiectului, problematizarea, studiul de caz.

5. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:
   - funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;
   - tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.
6. Caracterizarea tipurilor de lecții specifice instruirii practice: lecția de formare și dezvoltare a competențelor de execuție, lecția de evaluare prin probă practică, lecția vizită.

7. Particularitățile mediului de instruire în atelierul școală.

8. Proiectarea demersului didactic: stabilirea lucrărilor de instruire practică în acord cu conținuturile programelor școlare, planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției.

9. Proiectarea instrumentelor de evaluare prin probe practice: formularea cerințelor, întocmirea baremului și a fișelor de observare.

10. Modalități de adaptare a instruirii practice pentru integrarea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale.
11. Integrarea abilităților cheie în activitatea de instruire practică.

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1.	Alex. Dimitrescu	Dermatovenerologie practică	Editura Medicală, 1989
2.	Bocârnea C.	Boli infecţioase şi epidemiologie	Editura „Info-Team”, Bucureşti, 1999
3.	Erşcoiu S., Ceauşu E,	Epidermiologie şi boli infecţioase	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1995
4.	Cârmaciu R. ş.a	Biologie – manual clasa a XI-a pentru profil biologie chimie	Editura „Corint”, Bucureşti, 2002
5.	Ţiplic T.	Biologie, cls. a XI-a	Editura „Aramis”, 2006
6.	Dimache Gh.	Microbiologie şi parazitologie medicală	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1991
7.	Dimitrescu A.	Dermatologie	Editura Medicală, Bucureşti, 2002
8.	Dumbravă N.	Coafura de la A la Z	Editura „Scrisul Românesc”, Craiova, 2000
9.	Oseacă – Pădean E	Tainele coafurii	Editat de SC Hellen Profesii, 2008
10.	***	A şti cum! - Wella, 2001	
11.	Dr. A.Pop, P. Dimitriev s.a.	Manualul frizerului şi coaforului	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1971
12.	***	Ordin nr. 1136/27/06/2007 privind aprobarea Normelor de igienă pentru cabinetele de înfrumuseţare corporală - publicat in M.O. nr. 484/19.07.2007	
13.	***	Ghid privind aplicarea normelor de igiena în unităţile de furnizare a serviciilor de igienă personală şi estetică umană din cooperaţia meşteşugărească, 2007	
14.	***	Auxiliare curriculare avizate CNDIPT	

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1.	Adăscăliţei, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2.	Cerghit, I.,	Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3.	Carcea I.M.,	Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4.	Cucoş, C.,	Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5.	Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6.	Creţu, C.,	Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7.	Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8.	Jinga, I., Negreţ, I.,	Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9.	Jinga, I., Istrate, E.	Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10.	Joiţa, E.,	Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11.	Lisievici P.	Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, București, 2002
12.	Manolescu, M.,	Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13.	Neacşu, I.,	Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14.	Nicola I.,	Tratat de pedagogie, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996
15.	Niţucă, C., Stanciu, I.,	Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16.	Negreţ, I.,	Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17.	Onu, P., Luca, C.,	Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18.	Onu, P., Luca, C.,	Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19.	Oprea, C.L.	Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
20.	Petty, G.	Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura Atelier Didactic, București, 2007
21.	Radu, I., T.,	Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
22.	Toma, S.,	Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, Bucureşti,1999
23.	Tomşa, G.,	Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
24.	***	Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
25.	***	Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂŢĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN:
ESTETICA ŞI ÎNGRIJIREA CORPULUI OMENESC

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Anatomia şi fiziologia omului

1.1. Pielea şi anexele ei: structura pielii, funcţiile pielii, structura firului de păr, structura unghiei. Tipuri de păr şi tipuri de unghii.

1.2. Scheletul capului.

2. Noţiuni de patologie a pielii

2.1. Factori biologici – cauze ale bolilor de piele:
- virusuri: caracteristici generale;
- bacterii: caracteristici generale;
- ciuperci microscopice: fungii dermatofiţi;
- paraziţi: Sarcoptes scabie, Pediculus humanus.

2.2. Infecţia

2.3. Apărarea antiinfecţioasă: rezistenţa organismului la infecţii, imunitatea;

2.4. Leziuni elementare în bolile de piele: leziuni prin modificări de coloraţie, leziuni cu conţinut solid, leziuni cu conţinut lichid;

2.5. Piodermite: foliculita superficială acută, furunculul, piodermita vegetantă, foliculita cheloidiană a cefei, perionixis, onixis;

2.6. Dermatomicoze: epidermofiţii (epidermofiţia interdigito-plantară, epidermofiţia mâinilor), onicomicoze, pilomicoze (uscate şi supurate);

2.7.Viroze cutanate: herpes, veruci vulgare, veruci plane, papiloame veruciforme ale feţei;

2.8. Dermatoze produse de paraziţi animali: scabia, pediculoza;

2.9. Dermatoze alergice: eczema, eczematidele, dermatita de contact alergică;

2.10. Sindromul seboreic: seboreea feţei, seboreea pielii capului, pitiriazisul gras, acneea;

2.11. Afecţiunile părului: alopecia difuză de tip masculin (androgenică), alopecia în plăci (pelada), alopecia simptomatică (secundară).

3. Tehnologia meseriei de coafor-frizer-manichiurist-pedichiurist

3.1. Salonul de frizerie-coafură-manichiură-pedichiură:
- ustensile, instrumente şi aparate specifice lucrărilor de estetică;
- materiale de întreţinere şi dezinfecţie folosite;
- materiale şi produse folosite pentru executarea operaţiilor;
- organizarea şi dotarea locului de muncă, amenajarea ergonomică a acestuia.

3.2. Reguli de igienă, de sănătatea şi securitatea muncii şi de protecţia mediului;

3.3. Evaluarea şi consilierea clientului:
- evaluarea stării părului şi a modului de îngrijire a acestiua;
- evaluarea stării pielii capului;
- consilierea clientului: etape, modalităţi de realizare, utilizarea soft-urilor specifice;

3.4. Tehnici de îngrijire facială şi capilară:
- îngrijiri faciale
- masajul facial;
- îngrijiri capilare
- produse pentru îngrijirea şi întreţinerea părului;
- spălarea părului;
- tratamente capilare (tratamentul cu ulei de ricin, tratamente cu loţiuni şi creme);
- masajul capilar.

3.5. Bărbieritul facial şi capilar:
- produse şi instrumente necesare bărbieritului facial şi capilar;
- tehnica bărbieritului facial;
- tehnici de execuţie a diferitelor tipuri de bărbi şi mustăţi;
- tehnica bărbieritului capilar.

3.6. Tunsori bărbăteşti:
- produse şi instrumente necesare tunsorilor bărbăteşti;
- tehnici pentru tunsori executate cu maşina de tuns;
- tehnici pentru tunsori executate cu foarfecele;
- tehnici pentru tunsori executate cu foarfecele şi maşina de tuns;
- tehnici pentru tunsori plastice.

3.7. Tunsori pentru femei:
- produse, materiale şi instrumente;
- tehnici clasice şi moderne de tundere a părului (tunderea în palmă, tunderea pe degete, tehnica slice, tehnica pivot-point, tehnica free –hand, tehnica under cut);
- tunsoarea în linie dreaptă;
- tunsoarea în unghi;

- tunsoarea ovală;
- tunsoarea în scări.

3.8. Coafarea părului pe baza ondulaţiei cu apă:
- produse, materiale, instrumente;
- tehnici pentru ondularea părului cu apă (ondularea pe bigudiuri, ondularea cu peria şi foen-ul, ondule directe, melci sau rulouri);
- tehnici de coafare a părului;
- relaţia fizionomie-coafură.

3.9. Ondulaţia permanentă:
- produse, materiale, instrumente;
- principiul ondulaţiei permanente;
- tehnica executării permanentului.

3.10. Vopsirea şi decolorarea părului:
- produse, materiale, instrumente şi aparate;
- tehnica de vopsire a părului: vopsirea părului la rădăcină, vopsirea părului pe toată lungimea, şuviţarea părului prin vopsire;
- decolorarea părului.

3.11. Manichiura:
- produse, materiale şi instrumente;
- tehnica manichiurii clasice;
- tehnica manichiurii franţuzeşti;
- montarea unghiilor artificiale.

3.12. Lucrări de îngrijire a mâinilor:
- baia de ulei a unghiilor;
- masajul mâinilor.

3.13. Pedichiura:
- produse, materiale şi instrumente;
- pedichiura unghiilor normale;
- pedichiura unghiilor deformate.

3.14. Masajul gambei:
- produse şi materiale;
- tehnica masajului gambei.

3.15. Istoria coafurilor

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară "Tehnologii". Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

Bocârnea C.	Boli infecţioase şi epidemiologie	Editura „Info-Team", Bucureşti, 1999
Bucur Gh.	Mică enciclopedie de boli dermatovenerice	Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1987
Buiuc C.	Microbiologie	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1995
Erşcoiu S., Ceauşu E,	Epidermiologie şi boli infecţioase	Editura Didactică şi Pedagogică,

		Bucureşti, 1995
Cârmaciu R. ş.a	Biologie – manual clasa a XI-a pentru profil biologie chimie	Editura „Corint”, Bucureşti, 2002
Ţiplic T.	Biologie, cls. a XI-a	Editura „Aramis”, 2006
A. Ivanof, M. Ciupe, C. Saşcă, D. Voncea	Microbiologie	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1982
Dimache Gh.	Microbiologie şi parazitologie medicală	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1991
Dimache Gh.	Microbiologie şi igienă	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1989
Dimitrescu A.	Dermatologie	Editura Medicală, Bucureşti, 2002
Dr. A.Pop, P. Dimitriev s.a.	Manualul frizerului şi coaforului	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1971
Caragea Cecilia	Istoria aranjării părului	Editura Teora, Bucureşti, 1999
Dumbravă N.	Coafura de la A la Z	Editura „Scrisul Românesc”, Craiova, 2000
Oseacă – Pădean E	Tainele coafurii	editat de SC Hellen Profesii, 2008
***	A şti cum! - Wella, 2001	
***	Manualul frizerului şi coaforului	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1971
***	Ordin nr. 1136/27/06/2007 privind aprobarea Normelor de igienă pentru cabinetele de înfrumuseţare corporală - publicat in M.O. nr. 484/19.07.2007	
***	Ghid privind aplicarea normelor de igiena în unităţile de furnizare a serviciilor de igienă personală şi estetică umană din cooperaţia meşteşugărească, 2007	
***	Auxiliare curriculare avizate CNDIPT	

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, București, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004

17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006
20. Petty G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, București, 2007
22. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2000
23. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1999
24. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
25. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

MAIȘTRI INSTRUCTORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: FARMACIE

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepției, cunoaşterii, înțelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unitățile de competențe - cunoştințele, abilitățile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor ştiinței devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate instituția şcolară şi substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice.**

Au fost urmărite formarea şi structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competențele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor ştiințifice (aprox.. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodica şi aplicațiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

Conținuturile programei urmăresc sporirea flexibilității, mobilității ocupaționale şi

creşterea gradului de adaptabilitate a maiştrilor instructori la evoluția tehnică, tehnologică şi economică în domeniu.

Programa este orientată pe evaluarea calității concepției didactice şi a modalităților concrete prin care maistrul instructor pune elevii în situații de învățare eficientă, menite să conducă la formarea competențelor prevăzute în standardele de pregătire profesională. Această orientare este cu atât mai necesară în prezent, când flexibilitatea programelor şcolare solicită din partea cadrelor didactice efortul de a concepe procese şi parcursuri didactice adaptate nivelului claselor de elevi cu care lucrează şi finalităților învățământului tehnologic.

Structura arborescentă şi organizarea modulară a curriculum-ului pentru învățământul tehnologic, solicită abordarea structurală a desfăşurării procesului de învățământ.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Principalele operaţii generale şi specifice farmaceutice: cântărire, măsurare, dizolvare, amestecare, filtrare: descriere, aparatura şi ustensilele folosite, importanţa
2. Modul de prescriere, preparare şi eliberare a medicamentul din farmacie - reţeta
3. Soluţii medicamentoase: definiţie, clasificare, preparare, conservare; forme farmaceutice obţinute industrial

(tipizate)
4. Unitatea farmaceutica de bază – Farmacia: definiţie, obiective principale, funcţii
5. Metodele de obţinere a produselor vegetale recoltarea, uscarea,stabilizarea, condiţionarea, conservarea
6. Metodele de obţinere a preparatelor farmaceutice prin extracţia produselor vegetale
7. Fitoterapie – compozitia si actiunea produselor vegetale - cardiotonice
8. Unguente si preparate transdermice
9. Emulsii şi suspensii: definiţii, metode de preparare, exemple
10. Forme farmaceutice solide:
    a. Pulberi – definiţie FRX - preparare, pulberi oficinale, pulberi magistrale, pulberi tipizate, conservare, eliberare
    b. Capsulae – definiţie, exemple – FRX
11. Comprimate si drajeuri: definiţie FRX, clasificare, preparare, exemple
12. Relationarea asistentului medical de farmacie cu pacientul
13. Etica si deontologie farmaceutica
14. Marketing farmaceutic – principii şi obiective

COMPETENȚE SPECIFICE

1. Cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice și metodice de specialitate;
2. Operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;
3. Realizarea corelațiilor intra, -inter și pluridisciplinare ale conținuturilor;
4. Proiectarea activităților de instruire practică/pregătire practică în concordanță cu cerințele curriculumului și ale tehnologiei didactice moderne;
5. Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea proiectată;
6. Organizarea și coordonarea activității de instruire/pregătire practică în atelierul tehnologic școlar și la agenții economici în scopul formării și dezvoltării competențelor specifice;
7. Selectarea și aplicarea metodelor de evaluare adecvate activității de instruire/pregătire practică;
8. Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;
9. Exploatarea utilajelor, instalațiilor și echipamentelor în condițiile respectării normelor de protecție și igiena muncii, P.S.I. și protecția mediului înconjurător;

10. Respectarea normelor de calitate pentru desfășurarea proceselor, obținerea produselor și oferirea serviciilor;
11. Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
12. Stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor din aria curriculară „Tehnologii” în învățământul preuniversitar; construirea demersului didactic pentru realizarea centrării pe elev.
2. Componentele curriculumului școlar:
- curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module;
- documente curriculare, Standarde de Pregătire Profesională, planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;
- obiectivele instruirii practice și evaluării: competențe generale, competențe specifice, unități de competență, competențe;
- proiectarea curriculumului opțional și în dezvoltare locală.
3. Stabilirea corespondențelor dintre competențele de execuție și sociale și conținuturile de instruire.
4. Metode și procedee de instruire practică:
- Clasificarea și caracteristicile grupelor de metode specifice instruirii practice;
- Exemplificarea aplicării metodelor specifice instruirii practice;
- Utilizarea metodelor de instruire centrate pe elev: lucrul în echipă, învățarea prin cooperare, metoda proiectului, problematizarea, studiul de caz.
5. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

- funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;
- tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

6. Caracterizarea tipurilor de lecții specifice instruirii practice: lecția de formare și dezvoltare a competențelor de execuție, lecția de evaluare prin probă practică, lecția vizită.
7. Particularitățile mediului de instruire în atelierul școală.
8. Proiectarea demersului didactic: stabilirea lucrărilor de instruire practică în acord cu conținuturile programelor școlare, planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției.

9. Proiectarea instrumentelor de evaluare prin probe practice: formularea cerințelor, întocmirea baremului și a fișelor de observare.
10. Modalități de adaptare a instruirii practice pentru integrarea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale.
11. Integrarea abilităților cheie în activitatea de instruire practică.

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Baloescu C., Curea E., Controlul medicamentului - Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti 1983
2. Bojor O., O. Popescu, Fitoterapie tradiţională şi modernă, Editura Fiat Lux, Bucureşti, 2005
3. Carata A., Management, marketing şi legislaţie farmaceutică, Facultatea de farmacie, Bucureşti, 2005
4. Istudor V., Farmacognozie, Fitochimie, Fitoterapie, vol. I, II, III , Editura Medicală, Bucureşti, 2003- 2005
5. Lupuleasa D., Fica C., Sipoş E., Tehnologie farmaceutica, Editura "Carol Davila", Bucureşti, 2005
6. Lupuleasa D., Popovici I., Tehnologie farmaceutica, vol. I, Editura Polirom, Iaşi, 2011
7. Lupuleasa D., Popovici I., Tehnologie farmaceutica, vol. II, Editura Polirom, Iaşi, 2008
8. Lupuleasa D., Popovici I., Tehnologie farmaceutica, vol. III, Editura Polirom, Iaşi, 2009
9. Lupuleasa D., Popovici I., Ochiuz L., Dicţionar farmaceutic, Editura Polirom, Bucureşti, 2014
10. Marcean C., Mihăilescu V., Ghid de farmacologie pentru asistenţi medicali şi asistenţi de farmacie, Editura ALL, Bucureşti, 2012
11. Stroescu V., (colab.), Îndreptar pentru prescrierea medicamentelor, Editura ALL, 2008
12. Ungureanu A, Ungureanu G., Comunicarea profesionala în asistenţa medico-farmaceutică, Editura Omega Lux, Bucureşti, 2006
13. *** Farmacopeea Romana, Ediţia a X-a, Editura Medicală Bucureşti, 2014
14. *** MEMOMED , Ediţie anuala
15. *** OMS nr. 75/2010 privind aprobarea de Reguli de bună practică farmaceutică– M.O. nr.91/10.02.2010
16. *** Legea 266/2008 a farmaciei, cu modificările şi completările ulterioare (OUG nr. 130/2010; Legea 215/2012 – M.O. nr. 772/15.11.2012; Legea 162/2014 – M.O. nr. 907/15.12.2014)
17. *** OMS 962/2009 privind Normele de infiintare, organizare si functionare a farmaciilor si drogheriilor, cu modificarile si completarile ulterioare (OMS 344/2010)
18. *** Legislatie curenta in domeniul „Sanatate şi asistenţă pedagogică"- Farmacie
19. xxx Curriculum naţional (www.edu.ro)
20. xxx Standarde de pregătire profesionala (www.edu.ro)

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom", Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom", Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom", Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia", Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994

9. Jinga, I., Istrate, E. — Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., — Eficienţa instruirii, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. — Evaluarea în învăţământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12. Manolescu, M., — Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., — Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., — Tratat de pedagogie, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., — Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., — Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., — Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., — Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea, C.L. — Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2006
20. Petty, G. — Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura Atelier Didactic, Bucureşti, 2007
21. Radu, I., T., — Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
22. Toma, S., — Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, Bucureşti,1999
23. Tomşa, G., — Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
24. *** — Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
25. *** — Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINŢIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: FARMACIE

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Caracteristicile generale ale celulei vegetale
2. Caracteristicile generale ale principalelor organe ale plantei – rădăcina, tulpina, frunza, floarea
3. Principalele încrengături şi clase ale regnului vegetal (Schizofita, Ficofita, Micofita, Lichenes, Briofita, Pteridofita, Spermatofita) – descriere si reprezentanţi

4. Metodele de obţinere a produselor vegetale – recoltarea, uscarea, stabilizarea, condiţionarea, conservarea
5. Fitoterapie-compoziţia şi acţiunea terapeutică a produselor vegetale – alcaloizi, lipide
6. Apiterapie-compoziţia şi acţiunea terapeutică a produselor apicole
7. Noţiuni de farmacocinetică – absorbţia, metabolizarea, eliminarea (sistemul LADME)
8. Mecanismele de acţiune şi efectele medicamentelor
9. Metode de control a medicamentului
10. Acţiunea farmaco-dinamică a compuşilor organici cu acţiune asupra SNC
11. Acţiunea farmaco-dinamică a compuşilor organici cu acţiune asupra SNV
12. Farmacoterapia aparatului respirator – clase de substanţe, acţiune, reprezentanţi
13. Farmacoterapia aparatului cardio-vascular – clase de substanţe, acţiune, reprezentanţi
14. Farmacoterapia aparatului digestiv – clase de substanţe, acţiune, reprezentanţi
15. Farmacoterapia aparatului excretor – clase de substanţe, acţiune, reprezentanţi
16. Antibiotice şi chimioterapice
17. Antimicotice şi antivirale
18. Unitatea farmaceutica de baza – Farmacia – definitie, obiective principale, functii
19. Marketing farmaceutic – definitie, principii, caracteristici
20. Management financiar farmaceutic si legislatie – descriere si termeni specifici
21. Managementul calitatii – principii si functii

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară "Tehnologii". Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Baloescu C., Curea E., Controlul medicamentului, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1983
2. Bojor O., O. Popescu, Fitoterapie tradiţională şi modernă - Editura Fiat Lux, Bucureşti, 2005
3. Carata A., Management, marketing şi legislaţie farmaceutică, Facultatea de Farmacie, Bucureşti, 2005
4. Cionga E., Avram L., Medicamente chimioterapice, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1978
5. Constantinidi M., L. Pănoiu, Z. Marinescu, Farmacologie Editura Universul, Bucureşti, 2003
6. Cristea A. N., Farmacologie Editura Medicală, Bucureşti, 2003
7. Cristea A. N., Farmacologie generala, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2011
8. Cristea A. N., Tratat de farmacologie, Editura Medicală, Bucureşti, 2014, ediţia I
9. Dobrescu D., Farmacoterapie practică, vol. I, II Editura Medicală Bucureşti, 1989
10. Grintescu I., Botanică, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1986
11. Istudor V., Farmacognozie, Fitochimie, Fitoterapie, vol. I, II, III, Editura Medicală, Bucureşti, 2003- 2005
12. Lupuleasa D., Popovici I., Tehnologie farmaceutică, vol. I, Editura Polirom, Iaşi
13. Lupuleasa D., Popovici I., Ochiuz L., Dicţionar farmaceutic, Editura Polirom, Bucureşti, 2014
14. Marcean C., Mihailescu V., Ghid de farmacologie pentru asistenţi medicali şi asistenţi de farmacie, Ed. ALL, Bucureşti, 2012
15. Mateescu C., Apiterapia cum să folosim produsele stupului pentru sănătate, Editura Fiat Lux, 2005
16. Moisescu A.D., E. Toma, Farmacologie clinică - Editura Medicală, Bucureşti, 1974
17. Neacsu C., Compendiu de apiterapie, Editura Tehnica, Bucureşti, 2002
18. Stroescu V., (colab.), Îndreptar pentru prescrierea medicamentelor, Ed. ALL, 2008
19. Stroescu V. (colab.), Farmacologie, Editura ALL, Bucureşti, 2002
20. *** Farmacopeea Romana, Ediţia a X-a, Ed. Medicală Bucureşti, 2014
21. *** MEMOMED, Ediţie anuală
22. *** OMS nr. 75/2010 privind aprobarea de Reguli de buna practica farmaceutica – M.O. nr.91/10.02.2010
23. *** Legea 266/2008 a farmaciei, cu modificările şi completările ulterioare

24. *** OMS 962/2009 privind Normele de infiintare, organizare şi funcţionare a farmaciilor şi drogheriilor, cu modificările şi completările ulterioare (OMS 344/2010)
25. *** Legea 179/2012 pentru modificarea si completarea Legii 339/2005 privind regimul juridic al plantelor, substanţelor şi preparatelor stupefiante şi psihotrope
26. *** Legislatie curentă în domeniul „Sănătate şi asistenţă pedagogică" – Farmacie
27. xxx Curriculum naţional (www.edu.ro)
28. xxx Standarde de pregătire profesionala (www.edu.ro)

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom", Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom", Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom", Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia", Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL", Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis", Bucureşti, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor", Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica", 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis", Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom", Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi", Iaşi, 2002
19. Oprea C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
20. Petty G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic", Bucureşti, 2007
22. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
23. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică", Bucureşti, 1999
24. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească", Bucureşti, 1999
25. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii".

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂŢĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN:
FILATURĂ-ȚESĂTORIE-FINISAJ TEXTIL

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Materii prime şi materiale utilizate în textile

1.1. **Fibre textile**: structura macromoleculară şi supramoleculară influenţa acestor asupra proprietăţilor fibrelor, clasificare, proprietăți fizice, mecanice și chimice

1.2. **Fire textile**: clasificare, proprietăți fizice și mecanice
1.3. **Țesături**: clasificare, proprietăți fizice și mecanice

2. Procese tehnologice din filatură
2.1. Operații tehnologice din filatură
- Amestecare, destrămare şi curăţire de impurităţi:
  - definiție, scopul operaţiilor
  - principiul de realizare
  - utilaje care realizează operațiile, mecanisme specifice
- Cardarea:
  - definiție, scopul operaţiei
  - mecanismul de cardare, garnituri de cardă
  - carda, particularităţi constructive pentru prelucrarea fibrelor de bumbac, lână și liberiene
- Laminarea:
  - definiție, scopul operaţiei
  - principiul de realizare
  - trenul de laminat, tipuri constructive, condiții pentru laminare, particularităţi constructive ale trenului de laminat în funcție de fibrele prelucrate
  - utilaje care realizează operația
- Pregătirea pentru pieptănare şi pieptănarea:
  - definiție, scopul operaţiei de piepănare
  - mecanismul de pieptănare, particularităţi în funcţie de fibrele prelucrate
  - utilaje care realizează operațiile
- Torsionarea:
  - definiție, scopul operaţiei
  - principiul de realizare
  - mecanismul de torsionare întâlnit la flaier și maşina de filat cu inele, particularităţi constructive în funcţie de fibrele prelucrate
- Înfășurarea:
  - definiție, scopul operaţiei;
  - principiul de realizare
  - mecanismul de înfășurare întâlnit la flaier și maşina de filat cu inele, particularităţi constructive în funcţie de fibrele prelucrate

2.3. Elemente de proiectare a firului şi calcule tehnologice (laminaje, torsiune).

3. Procese tehnologice din țesătorie
3.1. Operații tehnologice din țesătorie
- Bobinarea
  - definiție, scopul operaţiei
  - schema de principiu
  - dispozitive comune maşinilor de bobinat
- Reunirea şi răsucirea
  - definiție, scopul operaţiilor
  - dispozitivul de răsucire
  - dispozitivul de înfășurare
- Urzirea
  - definiție, scopul operaţiei
  - sisteme de urzire
  - tipuri de urzitoare, părți componente
- Încleierea firelor
  - definiție, scopul operaţiei
  - substanţe folosite, rolul acestora
  - mecanismele maşinii de încleiat
- Năvădirea
  - definiție, scopul operaţiei

- sisteme de năvădire
- rolul prezentatoarei şi al năvăditoarei
- ustensile folosite

- Ţeserea
  - definiție, scopul operaţiei
  - principiul ţeserii,
  - mecanismele şi dispozitivele maşinii clasice de țesut

3.2. Elemente de proiectare a țesăturilor:

- **legături fundamentale:** pânză, diagonal, atlaz (elementele de structură, desenul de legare, raportul de legare, efectul de legare, evoluția firelor);
- **legături derivate** din pânză şi diagonal (elementele de structură, desenul de legare, raportul de legare, efectul de legare, evoluția firelor).

4. Procese tehnologice pentru finisarea materialelor textile

4.1. Tehnologii şi utilaje pentru pregătirea şi albirea materialelor din fibre celulozice: pârlire, descleiere, curăţire alcalină, mercerizare, albire.

4.2. Tehnologii şi utilaje pentru pregătirea materialelor din fibre de lână: spălare, carbonizare, piuare, fixare.

4.3. Tehnologii şi utilaje pentru pregătirea materialelor din fibre sintetice:spălarea, fixarea şi albirea.

4.4. Tehnologia vopsirii materialelor textile:clasificarea tehnologică a coloranţilor, noţiuni generale de vopsire, noţiuni de cinetica vopsirii, procedee de vopsire, rezistenţa vopsirii.

5.5. Tehnologii şi utilaje pentru imprimarea materialelor textile: procedee de imprimare, proprietăţile aglutinanţilor,maşina de imprimat cu şabloane.

4.6. Tehnologii şi utilaje pentru apretarea materialelor textile:apretarea chimică a materialelor textile, (neşifonabilitatea, hidrofugarea, impermeabilizarea, ignifugarea), apretarea mecanică a materialelor textile (termofixarea, călcarea).

4.7. Controlul calităţii produselor finisate: defecte, cauze şi remedieri

5. Conceptele de asigurare a calităţii, controlul calităţii şi sisteme de calitate

5.1. Asigurarea calităţii: calitate internă, calitate externă, calitate totală;

5.2. Controlul calităţii: evaluarea calităţii, supravegherea calităţii, inspecţia calităţii, verificarea calităţii;

5.3. Sisteme de calitate: terminologie, standarde româneşti, europene şi internaţionale;

5.4. Elementele sistemului calităţii: documentaţia sistemului calităţii.

6. Sănătatea şi securitatea muncii

6.1. Măsuri de igienă şi protecţia muncii: tipuri de instructaje, fişa individuală de instructaj, echipamente de lucru, echipamente individuale şi colective de protecţie, măsuri de igiena muncii, măsuri de acordare a primului ajutor, trusă de prim- ajutor

6.2. Sisteme şi dispozitive de protecţie: individuale şi colective specifice locului de muncă

6.3. Locuri de muncă periculoase specifice domeniului

6.4. Factorii de risc de la locul de muncă: accidente de muncă; boli profesionale

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;

- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară "Tehnologii". Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. *** Standardele de pregătire profesională pentru domeniul Industrie textilă şi pielărie, în vigoare
2. *** Curriculum şcolar pentru clasele IX- XII pentru modulele din aria

		curriculară Tehnologii, domeniul Industrie textilă şi pielărie, în vigoare
3.	***	Auxiliarele curriculare pentru disciplinele/ modulele din aria curriculară Tehnologii, în vigoare
4.	Barbu I., Vîlcu C.,	Bazele proceselor din filatură, ediţia a II-a, Editura Mirton, Timişoara, 2002
5.	Gribincea, V., Antoniu, Gh., Bordeianu, D.,L.,	Fibre textile, Aplicaţii, vol.1, Editura Venus, Iaşi 2001
6.	Gribincea, V., Bordeianu,D.,L.,	Fibre textile – Proprietăţi generale, Editura Performantica, Iaşi 2002
7.	Antoniu, Gh., Gribincea, V., Arnăutu, I.	Fibre textile, Aplicaţii, vol 2, Editura Dosoftei, Iaşi, 1995
8.	Avram, M., Avram, D. Buhu, L.	Structura firelor, Editura Gh. Asachi, Iaşi 2002
9.	Asandei, N., Grigoriu, A.,	Chimia şi structura fibrelor, Editura Academiei, Bucureşti, 1983
10.	Cioară, I.,	Tehnologii de ţesere, Editura Performantica, Iaşi, 2008
11.	Ciocoiu M.,	Noi tehnologii, utilaje şi aparate textile, Editura Performantica, Iaşi, 2002
12.	Chinciu, D.	Structura şi proiectarea ţesăturilor, Partea I-a, Legături pentru ţesături simple, vol. II, Rotaprint I. P. Iaşi, 1990
13.	Cioară, L.	Structura ţesăturilor, Editura Performantica, Iaşi, 2001
14.	Cioară,I., Ursache, M.	Ingineria proceselor textile, Editura Gh. Asachi, Iaşi, 2000.
15.	Asandei N., Grigoriu A,	Chimia şi structura fibrelor, Editura Academiei R.S.R., 1983
16.	Butnaru R., s.a.	Tehnologie chimică textil, Rotaprint, Iaşi, 1998
17.	Butnaru R., Stoichiţescu L.,	Procedee speciale de finisare a materialelor textile, Editura Gh. Asachi, Iaşi, 1995
18.	Grindea M., Hanganu A., Grigoriu A., Puşcaş E.,	Tehnologie chimică textilă, Editura Tehnică, Bucureşti, 1981
19.	Mureşan R.,	Coloranţi şi auxiliari utilizaţi în industria textilă, Editura Cermi, Iaşi, 1998
20.	Bucurenci E sa	Utilajul si tehnologia meseriei. finisor produse textile, vol. I şi II Editura Didactică şi Pedagogică Bucureşti 1990
21.	Bălăneanu M.	Structura şi proiectarea firelor, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1992
22.	Ianc G. ş.a.	Auxiliar curricular pentru clasa a IX-a, Şcoala de arte şi meserii, domeniul textile – pielărie, M.Ed.C. – C.N.D.Î.P.T., Bucureşti 2004
23.	Ieacobeanu I. şi Cociu V.	Materii prime şi materiale folosite în industria uşoară, Editura Didactică şi Pedagogică R.A., Bucureşti 1997
24.	Iosif E. ş.a.	Tehnologii textile şi de confecţii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti 1988
25.	Merticaru V., Giurgiu D.	Materii prime textile, Editura Economică Preuniversitaria, Bucureşti, 2001
26.	Rotariu. M. Z. ş.a	Utilajul şi tehnologia filării şi calcule în filatură, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1989
27.	Ţiglea R. ş.a.	Pregătire de bază în industria uşoară – instruire teoretică, Editura Oscar Print 2006
28.	Ţiglea R. ş.a.	Pregătire de bază în industria uşoară – instruire practică, Editura Oscar Print 2006
29.	Marinescu I. ş.a.	„Lucrător în filatură – ţesătorie", clasa a X-a, Şcoală de Arte şi Meserii, Editura Oscar Print 2006
30.	Lupaşcu-Ţiglea, R., ş.a.	Pregătire de bază în industria uşoară – instruire teoretică, anul I Şcoala Profesională, Editura Oscar Print, Bucureşti, 2003
31.	Lupaşcu-Ţiglea, R., ş.a.	Pregătire de bază în industria uşoară – instruire practică, anul I Şcoala Profesională, Editura Oscar Print, Bucureşti, 2003
32.	Lupaşcu-Ţiglea, R., ş.a.	Manual pentru cultura de specialitate – instruire teoretică, clasa a IX-a, Editura Oscar Print, Bucureşti, 2006

33.	Lupaşcu-Ţiglea, R., ş.a.	Manual pentru cultura de specialitate – instruire practică, clasa a IX-a, Editura Oscar Print, Bucureşti, 2006
34.	Lupaşcu-Ţiglea, R., ş.a.	Manual pentru Şcoala de Arte şi Meserii – modulul „Produse textile, piele şi înlocuitori de piele", clasa a X-a, Editura Oscar Print, Bucureşti, 2006
35.	Marinescu, I., ş.a.	Suport de curs pentru modulul „Sănătatea şi securitatea muncii", Industrie textilă şi pielărie, Editura Mistral, Bucureşti, 2008
36.	Spanţu, C.,	Tehnologii textile, Editura Economică, Bucureşti, 2002
37.	Spanţu, C.,	Proiectarea produselor textile, Editura Mistral, Bucureşti, 2007
38.	***	Manualul Inginerului Textilist – vol. 1, 2, 3, Editura Agir, Bucureşti, 2002

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1.	Adăscăliţei, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom", Iaşi, 2007
2.	Cerghit, I.,	Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3.	Carcea I.M.,	Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4.	Cucoş, C.,	Pedagogie, Editura „Polirom", Iaşi, 1996
5.	Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6.	Creţu, C.,	Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom", Iaşi, 1998
7.	Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Editura „Dacia", Cluj-Napoca, 1995
8.	Jinga, I., Negreţ, I.,	Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9.	Jinga, I., Istrate, E.	Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL", Bucureşti, 2006
10.	Joiţa, E.,	Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11.	Lisievici P.	Evaluarea în învăţământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis", Bucureşti, 2002
12.	Manolescu, M.,	Evaluarea şcolară, Editura „Meteor", Bucureşti, 2006
13.	Neacşu, I.,	Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14.	Nicola I.,	Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15.	Niţucă, C., Stanciu, I.,	Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica", 2006
16.	Negreţ, I.,	Didactica Nova, Editura „Aramis", Bucureşti, 2004
17.	Onu, P., Luca, C.,	Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom", Iaşi, 2004
18.	Onu, P., Luca, C.,	Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi", Iaşi, 2002
19.	Oprea C.L.	Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
20.	Petty G.	Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic", Bucureşti, 2007
22.	Radu, I., T.,	Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
23.	Toma, S.,	Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică", Bucureşti, 1999
24.	Tomşa, G.,	Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească", Bucureşti, 1999
25.	***	Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26.	***	Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii".

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

MAIȘTRI INSTRUCTORI

DISCIPLINA DE EXAMEN:
FILATURĂ-ȚESĂTORIE-FINISAJ TEXTIL

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepției, cunoaşterii, înțelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unitățile de competențe - cunoştințele, abilitățile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor ştiinței devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate instituția şcolară şi substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice.**

Au fost urmărite formarea şi structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competențele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor ştiințifice (aprox.. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodica şi aplicațiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

Conținuturile programei urmăresc sporirea flexibilității, mobilității ocupaționale şi

creşterea gradului de adaptabilitate a maiştrilor instructori la evoluția tehnică, tehnologică şi economică în domeniu.

Programa este orientată pe evaluarea calității concepției didactice şi a modalităților concrete prin care maistrul instructor pune elevii în situații de învățare eficientă, menite să conducă la formarea competențelor prevăzute în standardele de pregătire profesională. Această orientare este cu atât mai necesară în prezent, când flexibilitatea programelor şcolare solicită din partea cadrelor didactice efortul de a concepe procese şi parcursuri didactice adaptate nivelului claselor de elevi cu care lucrează şi finalităților învățământului tehnologic.

Structura arborescentă şi organizarea modulară a curriculum-ului pentru învățământul tehnologic, solicită abordarea structurală a desfăşurării procesului de învățământ.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1.1. Materii prime utilizate în filatură
1.1.1 Fibre naturale; : clasificare, proprietăți fizice, mecanice şi chimice
1.1.2 Fibre chimice: clasificare, proprietăți fizice, mecanice şi chimice
1.2. Amestecare, destrămare şi curăţire de impurităţi

1.2.1 Definiție, scopul operațiilor, principiul de realizare
1.2.2 Maşini şi instalaţii
1.3. Cardarea
1.3.1 Scopul operaţiei;
1.3.2 Garnituri de cardă
1.3.3 Maşini şi instalaţii
1.3.4. Particularităţi în funcţie de fibrele prelucrate
1.4. Laminarea
1.4.1 Scopul operaţiei;
1.4.2 Utilaje – schema tehnologica
1.4.3. Particularităţi constructive ale trenului de laminat în funcţie de fibrele prelucrate
1.5. Pregătirea pentru pieptănare şi pieptănarea
1.5.1 Scopul operaţiei;
1.5.2 Utilaje - schema tehnologica
1.5.3 Particularităţi ale mecanismului de pieptănare în funcţie de fibrele prelucrate
1.6. Filarea preliminară
1.6.2 Scopul filarii preliminare;
1.6.2 Utilaje- schema tehnologică
1.6.3 Operaţii tehnologice realizate
1.7. Filarea finală
1.7.1 Scopul operaţiei;
1.7.2 Utilaje- schema tehnologică a masinilor de filat cu inele
1.7.3 Particularităti constructive ale masinilor de filat cu inele

2. Tehnologii de obținere a țesăturilor
2.1. Materii prime utilizate în țesătorie
2.1.1 Fire - clasificare, proprietăți fizice și mecanice
2.2. Operaţii tehnologice de prelucrare a firelor de urzeală şi bătătură în vederea ţeserii
2.1.1 . Operaţii tehnologice pentru obţinerea ţesăturilor din fire răsucite
2.1.2 Operaţii tehnologice pentru obţinerea ţesăturilor din fire simple
2.2. Bobinarea
2.2.1 Scopul operaţiei
2.2.2 Maşini de bobinat- schema de principiu
2.2.3 dispozitive comune maşinilor de bobinat
2.3. Răsucirea
2.3.1 Scopul operaţiei
2.3.2 Maşini de răsucit cu inele- schema tehnologica
2.4. Urzirea
2.4.1 Scopul operaţiei
2.4.2 Sisteme de urzire
2.4.3 Tipuri de urzitoare, părți componente
2.5. Încleierea firelor
2.5.1. Scopul operaţiei; substanţe folosite
2.5.2. Maşini de încleiat - schema tehnologică
2.6. Năvădirea
2.6.1 Sisteme de năvădire
2.6.2 Accesorii folosite
2.7. Ţeserea - definiție, scopul operației, principiul ţeserii, mecanismele și dispozitivele mașinii clasice de țesut
2.8. Ţeserea pe maşini neconvenționale – principiul ţeserii
2.9. Controlul calității semifabricatelor pe operaţii

3. Tehnologia finisării materialelor textile
3.1.Tehnologii pentru pregătirea materialelor din fibre celulozice: descleiere, curăţire alcalină si albire (definiţie si parametrii de lucru);
3.2. Utilaje pentru pregătirea materialelor din fibre celulozice: autoclava, cada cu vârtelniţă, jigher, pad-roll: schemă tehnologică;

3.3.Tehnologii pentru pregătirea materialelor din fibre de lână: spălare, carbonizare, piuare (definiţie si parametrii de lucru);
3.4. Tehnologii pentru pregătirea materialelor din fibre sintetice: spălarea, fixarea si albirea (definiţie si parametrii de lucru);
3.5. Tehnologia vopsirii materialelor textile: clasificarea tehnologică a coloranţilor, noţiuni generale de vopsire, procedee de vopsire, rezistenţa vopsirii;
3.6. Tehnologii pentru imprimarea materialelor textile: procedee de imprimare, proprietăţile aglutinanţilor;
3.7. Apretarea materialelor textile: chimică (nesifonabilizarea, hidrofugarea, impermeabilizarea, ignifugarea) uscarea, scămoşarea, tunderea şi călcarea, operaţii de finisare finală: definiţii si principii de lucru.

4. Întreţinerea utilajelor din textile-pielărie
4.1. Curăţirea şi ungerea utilajelor:
4.1.1 Curăţirea utilajelor: locuri de curăţire, ustensile necesare, grafic de curăţire
4.1.2. Ungerea utilajelor: definiţie, tipuri de lubrifianţi şi sisteme de ungere
4.1.3. Identificarea locurilor de curăţire şi ungere la utilajele deservite;
4.2. Norme tehnice de întreţinere şi reparare a utilajelor:
4.2.1. Metode de întreţinere: definiţie, clasificare, caracterizare
4.2.2. Tipuri de intervenţii tehnice: definiţie, clasificare, caracterizare;
4.3. Respectarea normelor de protecţie a mediului privind depozitarea deşeurilor rezultate din curăţirea utilajelor.

5. Conceptele de asigurare a calității, controlul calității si sisteme de calitate
5.1. Asigurarea calității: calitate internă, calitate externă, calitate totală;
5.2.Controlul calității: evaluarea calității, supravegherea calității, inspecția calității,verificarea calității;

6. Sănătatea si securitatea muncii
6.1. Măsuri de igienă si protecția muncii: fisa individuală de instructaj; echipamente de lucru, echipamente individuale si colective de protecție; trusă de prim ajutor; materiale igienico-sanitare; materiale si mijloace de stingere a incendiilor;
6.2. Sisteme si dispozitive de protecție: individuale si colective specifice locului de muncă;
6.3. Materiale si mijloace de prevenirea si stingerea incendiilor: apă, nisip, pături, hidranți, stingătoare cu spumă, cu praf, cu CO_2;
6.4. Locuri de muncă periculoase specifice domeniului;
6.5. Factorii de risc de la locul de muncă: accidente de muncă; boli profesionale.

COMPETENȚE SPECIFICE

1. Cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice și metodice de specialitate;

2. Operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;

3. Realizarea corelațiilor intra, -inter și pluridisciplinare ale conținuturilor;
4. Proiectarea activităților de instruire practică/pregătire practică în concordanță cu cerințele curriculumului și ale tehnologiei didactice moderne;
5. Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea proiectată;

6. Organizarea și coordonarea activității de instruire/pregătire practică în atelierul tehnologic școlar și la agenții economici în scopul formării și dezvoltării competențelor specifice;

7. Selectarea și aplicarea metodelor de evaluare adecvate activității de instruire/pregătire practică;
8. Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;

9. Exploatarea utilajelor, instalațiilor și echipamentelor în condițiile respectării normelor de protecție și igiena muncii, P.S.I. și protecția mediului înconjurător;

10. Respectarea normelor de calitate pentru desfăşurarea proceselor, obținerea produselor şi oferirea serviciilor;

11. Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
12. Stimularea potențialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativității.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor din aria curriculară „Tehnologii" în învățământul preuniversitar; construirea demersului didactic pentru realizarea centrării pe elev.
2. Componentele curriculumului şcolar:

   - curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module;

   - documente curriculare, Standarde de Pregătire Profesională, planuri de învățământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare;

   - obiectivele instruirii practice şi evaluării: competențe generale, competențe specifice, unități de competență, competențe;

   - proiectarea curriculumului opțional şi în dezvoltare locală.

3. Stabilirea corespondențelor dintre competențele de execuție şi sociale şi conținuturile de instruire.

4. Metode şi procedee de instruire practică:
   - Clasificarea şi caracteristicile grupelor de metode specifice instruirii practice;
   - Exemplificarea aplicării metodelor specifice instruirii practice;
   - Utilizarea metodelor de instruire centrate pe elev: lucrul în echipă, învățarea prin cooperare, metoda proiectului, problematizarea, studiul de caz.

5. Mijloacele de învățământ şi integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare:
   - funcțiile didactice ale mijloacelor de învățământ;
   - tipuri de mijloace de învățământ şi caracteristicile lor; exemplificări.
6. Caracterizarea tipurilor de lecții specifice instruirii practice: lecția de formare şi dezvoltare a competențelor de execuție, lecția de evaluare prin probă practică, lecția vizită.

7. Particularitățile mediului de instruire în atelierul şcoală.

8. Proiectarea demersului didactic: stabilirea lucrărilor de instruire practică în acord cu conținuturile programelor şcolare, planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției.

9. Proiectarea instrumentelor de evaluare prin probe practice: formularea cerințelor, întocmirea baremului şi a fişelor de observare.

10. Modalități de adaptare a instruirii practice pentru integrarea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale.
11. Integrarea abilităților cheie în activitatea de instruire practică.

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Bălăneanu M. Structura şi proiectarea firelor, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1992
2. Ianc G. ş.a. Auxiliar curricular pentru clasa a IX-a, Şcoala de arte şi meserii, domeniul textile – pielărie, M.Ed.C. – C.N.D.Î.P.T., Bucureşti 2004
3. Ieacobeanu I. şi Materii prime şi materiale folosite în industria uşoară, Editura Didactică şi Pedagogică R.A.,

	Cociu V.	Bucureşti 1997
4.	Iosif E. ş.a.	Tehnologii textile şi de confecţii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti 1988
5.	Marinescu I. ş.a.	„Lucrător în filatură – ţesătorie”, clasa a X-a, Şcoală de Arte şi Meserii Editura Oscar Print 2006
6.	Marinescu, I., ş.a.	Suport de curs pentru modulul „Sănătatea şi securitatea muncii”, Industrie textilă şi pielărie, Editura Mistral, Bucureşti, 2008
7.	Merticaru V., Giurgiu D.	Materii prime textile, Editura Economică Preuniversitaria, Bucureşti, 2001
8.	Rotariu. M. Z. ş.a	Utilajul şi tehnologia filării şi calcule în filatură, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1989
9.	Catalan F. şi Drăgan A.	Proiectarea produselor textile, Editura Oscar Print 2007
10.	Ţiglea R. ş.a.	Industrie textilă şi pielărie, clasa a IX-a, Editura CD Press, 2011
11.	Ţiglea R. ş.a.	Industrie textilă şi pielărie, clasa a X-a, Editura CD Press , 2011
12.	Benjaminov M.	Utilajul şi tehnologia meseriei – ţesător, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1992
13.	Ionescu A.	Structura şi proiectarea ţesăturilor, Editura Didactică şi Pedagogică Bucureşti, 1990
14.	Bucurenci E.	Utilajul şi tehnologia meseriei – finisor produse textile, E.D.P. Bucureşti,1993
15.	Grigoriu, A.. Coman L	Bazele finisării materialelor textile, Editura Tehnopress Iaşi 2001
16.	Ţiglea R. ş.a.	Pregătire de bază în industria uşoară – instruire teoretică, Editura Oscar Print 2006
17.	Ţiglea R. ş.a.	Pregătire de bază în industria uşoară – instruire practică, Editura Oscar Print 2006

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1.	Adăscăliţei, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2.	Cerghit, I.,	Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3.	Carcea I.M.,	Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4.	Cucoş, C.,	Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5.	Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6.	Creţu, C.,	Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7.	Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8.	Jinga, I., Negreţ, I.,	Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9.	Jinga, I., Istrate, E.	Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10.	Joiţa, E.,	Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11.	Lisievici P.	Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, București, 2002
12.	Manolescu, M.,	Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13.	Neacşu, I.,	Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14.	Nicola I.,	Tratat de pedagogie, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996
15.	Niţucă, C., Stanciu, I.,	Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16.	Negreţ, I.,	Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17.	Onu, P., Luca, C.,	Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18.	Onu, P., Luca, C.,	Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19.	Oprea, C.L.	Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006

20. Petty, G. — Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura Atelier Didactic, Bucureşti, 2007

21. Radu, I., T., — Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000

22. Toma, S., — Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, Bucureşti,1999

23. Tomşa, G., — Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească", Bucureşti, 1999

24. *** — Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro

25. *** — Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii".

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
FILOSOFIE ŞI LOGICĂ, ARGUMENTARE ŞI COMUNICARE

2015

A. Notă de prezentare

Prezenta programă se adresează profesorilor care susţin examenul naţional de definitivare în învăţământul preuniversitar în specializarea *Filosofie* şi *Logică, argumentare şi comunicare*. Conţinutul şi structura programei sunt elaborate în aşa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de abordarea curriculară sistemică în realizarea procesului educaţional.

Absolvenţii facultăţilor de profil şi profesorii care susţin examenul la specializarea *Filosofie* şi *Logică, argumentare şi comunicare* pot preda în învăţământul preuniversitar discipline socio-umane, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaţionalizează profilul profesorului de discipline socio-umane, urmărind:

- cunoaşterea conţinuturilor fundamentale şi a principalelor tendinţe în evoluţia disciplinelor *Filosofie* şi *Logică, argumentare şi comunicare*, precum şi a metodicii disciplinelor;
- probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice;
- demonstrarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare necesare realizării actului educaţional.

B. Competenţe ale profesorului de discipline socio-umane

Programa vizează anumite competenţe ale profesorului de discipline socio-umane, competenţe pe care acesta trebuie să şi le dezvolte şi să le probeze pe parcursul desfăşurării activităţii didactice. Într-o formulare sintetică, aceste competenţe sunt:

- utilizarea cunoştinţelor de specialitate, a achiziţiilor din domeniul didacticii disciplinei în proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice;
- utilizarea principalelor documente şcolare reglatoare: planuri-cadru, programe şcolare, programe pentru examene naţionale;
- proiectarea unor activităţi didactice bazate pe metode interactive pentru formarea competenţelor specifice domeniului;
- utilizarea unor strategii didactice care încurajează dezvoltarea gândirii critice a elevului, rezolvarea de probleme şi utilizarea noilor tehnologii;
- proiectarea şi realizarea dezvoltărilor curriculare intra- şi interdisciplinare;
- adecvarea demersurilor didactice la particularităţile de vârstă ale colectivului de elevi;
- construirea un climat educativ stimulativ şi eficient care încurajează interacţiunea socială pozitivă, motivaţia intrinsecă şi implicarea activă a elevului în învăţare.

C. Tematica la disciplinele de specialitate

I. METAFILOSOFIE

1. Conceptul de filosofie, specificul demersului filosofic şi domeniile reflecţiei filosofice
2. Stiluri şi tipuri de filosofare, argumente şi metode filosofice
3. Filosofie şi ştiinţă, filosofie şi artă, filosofie şi religie

II. ONTOLOGIE

A. Problematica ontologiei

1. Discursul ontologic şi modalităţile lui de justificare în filosofia şi ştiinţa contemporană
2. Existenţă şi devenire

B. Spaţiul şi timpul

1. Evoluţia istorică a reprezentărilor despre spaţiu şi timp
2. Unitate şi diversitate în înţelegerea spaţiului şi timpului
3. Abordări filosofice actuale ale spaţiului şi timpului

C. Ordinea

1. Determinismul ca principiu al filosofiei şi ştiinţei
2. Ordine şi dezordine în structurarea universului

D. Dumnezeu

1. Conceptul filosofic de Dumnezeu
2. Experienţa şi posibilitatea cunoaşterii lui Dumnezeu
3. Laic şi religios în morală

III. ANTROPOLOGIE FILOSOFICA

1. Condiţia umană
2. Concepţii asupra naturii umane
3. Tipuri istorice de umanism
4. Problema sensului vieţii

IV. CUNOASTERE ŞI ADEVAR

1. Conceptul de cunoaştere; modalităţi fundamentale ale cunoaşterii
2. Analitic şi sintetic, a priori şi a posteriori, constructiv şi reflexiv în cunoaştere

3. Conceptul de adevăr; felurile adevărului
4. Surse, criterii şi teorii ale adevărului
5. Eroare şi progres în cunoaştere
6. Limbaj şi cunoaştere

V. POLITICA

1. Teorii politice moderne şi contemporane
2. Idealul democratic. Drepturile omului
3. Putere şi legitimitate

VI. LIBERTATE ŞI RESPONSABILITATE

1. Libertatea şi autoritatea supranaturală; liberul arbitru
2. Libertatea şi constrângerile naturale
3. Libertatea ca problemă antropologică
4. Libertatea ca problemă social-politică

VII. ETICA

1. Teorii morale
2. Probleme de etică aplicată
3. Dreptate şi nedreptate
4. Tipuri de dreptate
5. Egalitate şi dreptate
6. Fericirea ca problemă filosofică

VIII. ARGUMENTARE ŞI COMUNICARE

1 Situaţii de comunicare – conţinut, relaţie, context
2 Comunicarea interpersonală, comunicarea publică, comunicarea interculturală
3 Bariere în comunicare
4 Structura argumentării

IX. DEFINIREA ŞI CLASIFICAREA

1. Caracterizare generală
2. Tipuri de definiţii
3. Forme de clasificare
4. Corectitudine în definire şi clasificare

X. ANALIZA LOGICĂ A ARGUMENTELOR

1. Termenii:
   - definire
   - caracterizare generală
   - raporturi între termeni
2. Propoziţii:
   - definire
   - tipuri de propoziţii (după conţinut şi structură)
   - raporturi între propoziţii

XI. RAŢIONAMENTE. TIPURI DE ARGUMENTARE

Definire şi caracterizare generală a principalelor tipuri de raţionamente.

1. Deductive:
   - argumente/raţionamente cu propoziţii compuse
   - inferenţe imediate cu propoziţii categorice
   - silogismul
   - demonstraţia
2. Nedeductive:
   - analogia
   - inducţia

XII. EVALUAREA ARGUMENTELOR

1. Validitatea argumentelor
2. Erori de argumentare

XIII. ARGUMENTARE ŞI CONTRAARGUMENTARE

1. Critica argumentelor
2. Argumente şi contraargumente în conversaţie, dezbatere, discurs public, eseu şi în mass-media
3. Argumente şi contraargumente în negociere şi în rezolvarea de conflicte
4. Persuasiune şi manipulare

D. Bibliografie pentru disciplinele de specialitate

1. Aristotel, „Etica nicomahică”, Ed. Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1988
2. Aristotel, „Politica”, Ed. Antet, Bucureşti, 1996
3. Thoma D'Aquino, „Opere”, Ed. Ştiinţifică, Bucureşti, 2000
4. Lucian Blaga, „Trilogia cunoaşterii”, Ed. Minerva, Bucureşti, 1983

5. Rene Descartes, „Discurs asupra metodei”, Ed. Academiei, Bucureşti, 1990
6. Anton Dumitriu, „Istoria logicii”, ediţia a III-a, Ed. Tehnică, Bucureşti
7. Mircea Eliade, „Sacrul si profanul”, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1991
8. Gheorghe Enescu, „Tratat de logică”, Ed. Lider, Bucureşti, 1997
9. Friederich von Hayek, „Drumul spre servitute”, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1993
10. Martin Heidegger, „Repere pe drumul gândirii”, Ed. Politică, Bucureşti, 1988
11. Immanuel Kant, „Prolegomene”, Ed. Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1987
12. John Locke, „Eseu asupra intelectului omenesc”, Ed. Ştiinţifică, Bucureşti, 1961
13. Andrei Marga, „Introducere în metodologia şi argumentarea filosofică”, Ed Dacia, Cluj-Napoca, 1992
14. John Stuart Mill, „Despre libertate”, Ed. Humanitas, Bucureşti, 2001
15. Adrian Miroiu (coord.), „Etica aplicată”, Ed. Alternative, Bucureşti, 1995
16. Jacques Monod, „Hazard şi necesitate”, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1991
17. Friederich Nietzsche, „Dincolo de bine si de rău”, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1992
18. Platon, „Republica”, în Opere, vol. V, Ed. Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1986
19. Karl R. Popper, „Societatea deschisă şi duşmanii ei”, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1990
20. Jean-Jacques Rousseau, „Discurs asupra inegalităţii dintre oameni”, Ed. Antet, Bucureşti, 2001
21. Bertrand Russell, „Problemele filosofiei”, Ed. All, Bucureşti, 1995
22. Jean-Paul Sartre, „Existenţialismul este un umanism”, Ed. George Coşbuc, 1994
23. Drăgan Stoianovici, Teodor Dima, Andrei Marga, „Logică generală”, E.D.P., Bucureşti,1991
24. Ludwig Wittgenstein, „Caietul albastru”, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1993
25. Mircea Flonta, „Kant în lumea lui şi în cea de azi. Zece studii kantiene”, Ed. Polirom, Iaşi, 2005
26. Ion-Ovidiu Pânişoară, „Comunicarea eficientă”, Ed. Polirom, Iaşi, 2008
27. *** Declaraţia Universală a Drepturilor Omului

NOTĂ: Bibliografia pentru disciplina de specialitate include **manualele cuprinse în Catalogul manualelor şcolare valabile în învăţământul preuniversitar, în anul şcolar în care se susţine examenul.**

E. Tematica pentru didactica disciplinelor de specialitate

I. Proiectarea, organizarea şi desfăşurarea activităţii didactice

1. Componentele Curriculumului naţional: planuri-cadru (trunchi comun, curriculum diferenţiat, curriculum la decizia şcolii/ curriculum în dezvoltare locală), programe şcolare; alţi termeni de referinţă ai curriculumului naţional: arii curriculare, discipline, module. Manuale şcolare şi auxiliare curriculare.
2. Proiectarea curriculumului la decizia şcolii/ curriculumului în dezvoltare locală: aprofundare/ extindere/ opţional ca disciplină nouă.
3. Competenţele predării-învăţării-evaluării la disciplinele socio-umane: competenţe generale, competenţe specifice.
4. Proiectarea activităţii didactice: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea de activităţi de învăţare intra-, inter- şi transdisciplinare.

II. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învăţare-evaluare

1. Metode didactice: caracterizare, clasificare; utilizarea metodelor centrate pe elev/ tehnicilor de învăţare prin cooperare.
2. Forme de organizare a activităţii didactice: caracterizare, clasificare.
3. Mijloacele de învăţământ utilizate în activitatea didactică: caracterizare, funcţii, clasificare.
4. Utilizarea tehnologiei informaţiei şi comunicării în construirea unor medii active de instruire.

III. Evaluarea procesului instructiv-educativ

1. Evaluarea de proces: obiective, caracterizare, funcţii, tipologie.
2. Metode de evaluare: caracterizare, tipologie.
3. Instrumente de evaluare: caracterizare, calităţi (validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate).
4. Tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de evaluare şi de notare.
5. Elaborarea probelor scrise: proiectarea testului docimologic, matricea de specificaţii.

F. Bibliografie pentru didactica disciplinelor de specialitate

1. Ion Albulescu, Mirela Albulescu, „Didactica disciplinelor socio-umane”, Ed. Napoca Star, Cluj-Napoca, 1999
2. Muşata Bocoş, Dana Jucan, „Fundamentele pedagogiei. Teoria şi metodologia curriculum-ului. Repere şi instrumente didactice pentru formarea profesorilor”, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2008
3. Lucian Ciolan, „Învăţarea integrată - fundamente pentru un curriculum transdisciplinar”, Ed. Polirom, Iaşi, 2008
4. Carmen Creţu, „Curriculum individualizat şi personalizat”, Ed. Polirom, Iaşi, 1998

5. Sorin Cristea, „Dicţionar de termeni pedagogici”, E.D.P., Bucureşti, 1998
6. Constantin Cucoş, „Pedagogie generală”, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
7. Constantin Cucoş, „Psihopedagogie”, Ed. Polirom, Iaşi, 2005
8. Louis D’Hainaut, „Interdisciplinaritate şi integrare”, în Programe de învăţământ şi educaţie permanentă, EDP, Bucureşti, 1981
9. Basarab Nicolescu, „Transdisciplinaritatea. Manifest”, Ed. Polirom, Iaşi, 1999
10. Florina Oţet, Nicoleta Liţoiu, Sorin Spineanu-Dobrotă, „Ghid de evaluare pentru ştiinţele socio-umane”, Ed. ProGnosis, Bucureşti, 2000
11. Paloma Petrescu, Viorica Pop, „Transdisciplinaritatea – o nouă abordare a situaţiilor de învăţare”, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2007
12. Adrian Stoica (coord.), „Evaluarea curentă şi examenele”, Ed. ProGnosis, Bucureşti, 2001
13. Eugen Stoica (coord.), Marius Avram, Sorin Spineanu-Dobrotă, Angela Teşileanu, „Ghid de evaluare la disciplinele socio-umane”, Ed. ERC Press, Bucureşti, 2011
14. ***2002, „Ghid metodologic pentru aplicarea programelor şcolare din Aria curriculară Om şi societate. Învăţământ liceal”, MEC – CNC, Ed. Aramis Print, Bucureşti

NOTĂ: Bibliografia pentru didactica de specialitate include **planurile-cadru şi programele şcolare pentru disciplinele *Filosofie* şi *Logică, argumentare şi comunicare* valabile în anul şcolar în care se susţine examenul.**

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN: FIZICĂ

2015

NOTA DE PREZENTARE

Fizica este o componentă esenţială a ştiinţelor naturii. Prin conţinutul noţional ştiinţific şi prin deprinderile investigative specifice demersului ştiinţific, contribuie esenţial la dezvoltarea competenţelor de comunicare şi de rezolvare de situaţii problemă.

Rolul profesorului de fizică este decisiv în dezvoltarea la elevi a acestui complex de competenţe, printr-o abordare didactică având atributele creativităţii, rigurozităţii şi a competenţei în construirea demersului didactic.

Pentru realizarea acestui rol, profesorul de fizică trebuie să demonstreze o serie de abilităţi şi competenţe pe plan profesional (al specialităţii), pe plan didactic şi social. Candidatul care doreşte să obţină, prin examenul de definitivare în învăţământ, titlul de profesor cu drept de practică în învăţământul preuniversitar va trebui să dovedească în cursul evaluării, nu numai nivelul atingerii competenţelor vizate, cât şi capacitatea sa de a asigura funcţional interdependenţa acestora.

Astfel, examenul de definitivare în învăţământul preuniversitar vizează evaluarea atingerii unui nivel corespunzător al pregătirii teoretice de specialitate, al abilităţii de construire a unui demers didactic creativ, diferenţiat, adaptat atât specificului disciplinei fizică, dar şi particularităţilor diferitelor forme de învăţământ, profiluri şi specializări unde se predă fizica.

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământul preuniversitar la disciplina fizică permite, prin structura sa, evaluarea competenţelor candidaţilor, din perspectiva cunoaşterii şi aplicării creative şi moderne a conţinuturilor ştiinţifice, precum şi a utilizării adecvate a noţiunilor de didactică a fizicii în demersul complex de predare – învăţare - evaluare.

Competenţele urmărite şi enunţate la punctul A trebuie privite în conjuncţie cu lista conţinuturilor ştiinţifice şi lista temelor de didactica disciplinei. Subiectele de la examenul de definitivare în învăţământ vor viza:

- **Cunoaşterea** noţiunilor de fizică, astfel încât candidatul să fie capabil să abordeze teoretic subiecte incluse în temele din tematica ştiinţifică;
- **Abilitatea şi capacitatea de utilizare a cunoştinţelor de fizică î**n rezolvarea problemelor de fizică, având diferite nivele de complexitate;
- **Capacitatea** de a aborda într-un context concret subiecte din tematica de didactica disciplinei;

Programa conţine două liste bibliografice, aferente conţinutului ştiinţific, respectiv conţinuturilor de didactica disciplinei. În cele două liste a fost inclus un număr relativ mare de titluri din intenţia de a oferi candidatului o cât mai largă bază de documentare.

Lista bibliografică aferentă didacticii fizicii cuprinde trei mari grupuri tematice:

- Documente curriculare oficiale (1-6);
- Lucrări care abordează didactica disciplinei (7), (9), (12), (13), (14), (20), (21), (23), (24), (26), (29), (33);
- Lucrări de pedagogie şi didactică generală.

Pentru abordarea cu succes a temelor de didactica fizicii nu este obligatorie consultarea tuturor lucrărilor din lista bibliografică. Este evident că, pentru activitatea oricărui profesor cunoaşterea cât mai detaliată a documentelor oficiale, cum ar fi planurile cadru (1) şi programele şcolare de fizică (2), reprezintă premise ale unei activităţi didactice eficiente.

Se presupune că orice candidat, prin pregătirea iniţială şi prin activitatea de zi cu zi la clasă este capabil să opereze cu noţiuni descrise în lucrările de pedagogie. O recapitulare şi cunoaşterea noţiunilor fundamentale din domeniul pedagogiei poate reprezenta un real sprijin pentru candidat.

Didactica disciplinei este un domeniu dinamic, în care utilizarea instrumentelor ICT a condus la asimilarea şi aplicarea metodelor şi strategiilor didactice noi şi inovatoare, astfel folosirea mijloacelor de informare, informatice, reprezintă un avantaj atât pentru abordarea temelor de examen, cât mai ales pentru activitatea efectivă la clasă.

A. COMPETENŢE GENERALE

1. Cunoaşterea, înţelegerea şi aplicarea conceptelor şi principiilor ştiinţifice necesare asigurării unui demers didactic adecvat, specific predării fizicii.
2. Descrierea, înţelegerea, construirea şi aplicarea modelelor în fizică.
3. Utilizarea metodelor experimentale şi a abordărilor teoretice în demersul didactic la fizică.
4. Rezolvarea de probleme, cu grad divers de dificultate, calitative şi cantitative.
5. Explicarea unor aspecte din viaţa cotidiană, utilizând principii şi legi din fizică şi din ştiinţele naturii.

6. Recunoaşterea, explicarea, ilustrarea, prelucrarea, esenţializarea şi transpunerea conţinutului noţional ştiinţific, specific teoriilor fizicii, în acord cu stadiile dezvoltării psihice ale elevilor.
7. Proiectarea demersului didactic, centrat pe competenţele specifice fizicii, pentru organizarea activităţilor de învăţare în scopul facilitării învăţării eficiente.
8. Utilizarea instrumentelor şi tehnicilor adecvate evaluării cunoştinţelor, deprinderilor şi abilităţilor dobândite de elevi.
9. Cunoaşterea şi aplicarea normelor şi măsurilor de protecţie a propriei persoane, a celorlalţi şi a mediului înconjurător.

B. TEMATICA ŞTIINŢIFICĂ

1. Cinematica punctului material: punct material, sistem de referință, mișcare, repaus, traiectorie, vector de poziție, vector deplasare, viteză medie, viteză instantanee, accelerație medie, accelerație instantanee.
2. Mișcarea rectilinie uniformă. Mișcarea rectilinie uniform variată. Mișcarea circulară uniformă.
3. Mișcarea corpurilor în câmp gravitațional: căderea liberă, aruncarea pe verticală, pe orizontală și pe oblică.
4. Cinematica mişcărilor relative.
5. Principiile mecanicii newtoniene. Sisteme de referinţă inerţiale şi neinerţiale.
6. Cinematica mișcărilor relative.
7. Frecarea la alunecare: frecarea statică și frecarea cinetică. Legile frecării.
8. Proprietăți elastice ale corpurilor. Tensiuni și deformații elastice. Legea lui Hooke. Forța elastică. Energia potențială elastică.
9. Interacțiunea gravitațională: legea atracției universale, câmpul gravitațional (intensitate, potențial și energie potențială).
10. Lucrul mecanic. Energia mecanică (energia cinetică, energia potențială). Puterea mecanică. Randamentul.
11. Teoreme de variație și legi de conservare în mecanica clasică: impuls, energie cinetică, moment cinetic. Forțe conservative, neconservative.
12. Statica solidului rigid. Dinamica rigidului cu axa fixa. Mișcarea plan-paralela.
13. Ciocniri elastice şi neelastice.
14. Mişcarea în câmp central (cazul forţelor atractive de modul invers proporţional cu pătratul distanţelor).
15. Modelul oscilatorului liniar armonic: ecuația de mișcare, legea de mișcare, mărimi caracteristice (elongație, amplitudine, fază, perioadă frecvență), energie.
16. Compunerea oscilațiilor paralele. Compunerea oscilațiilor perpendiculare. Figuri Lissajous
17. Mișcarea oscilatorie amortizată: ecuația de mișcare, legea de mișcare, mărimi caracteristice (coeficient de amortizare, timp de relaxare, pseudoperioadă, decrement logaritmic)
18. Oscilații forțate: ecuația de mișcare, legea de mișcare, rezonanța amplitudinilor, rezonanța vitezelor, factor de calitate.
19. Unde elastice plane în medii omogene şi izotrope: unde longitudinale şi transversale, viteza undelor. Ecuaţia undei plane.
20. Reflexia și refracția undelor elastice. Unde elastice staționare.
21. Noţiuni de statica fluidelor. Legea lui Pascal, legea lui Arhimede, plutirea corpurilor.
22. Noţiuni de dinamica fluidelor. Ecuaţia de continuitate. Legea lui Bernoulli. Aplicații.
23. Experimentul Michelson-Morley. Postulatele teoriei relativităţii restrânse.
24. Cinematică relativistă: transformările Lorentz, consecințe (contracția lungimilor, dilatarea duratelor, compunerea vitezelor).
25. Elemente de dinamică relativistă (relaţiile: masă-viteză, forţă – impuls, , masă-energie, energie-impuls).
26. Modelul gazului ideal. Formula fundamentală a teoriei cinetico-moleculare a gazelor. Ecuaţii de stare ale gazului ideal.
27. Principiul I al termodinamicii. Aplicaţii ale principiului I al termodinamicii. Coeficienți calorici. Calorimetrie.
28. Principiul II al termodinamicii. Procese reversibile şi ireversibile. Entropia. Motoare termice și maşini frigorifice.

29. Transformări de fază de speța I: vaporizarea și condensarea, topirea și solidificarea, sublimarea și desublimarea, punctul triplu, ecuația Clapeyron – Clausius.
30. Fenomene superficiale la lichide: presiunea internă, tensiunea superficială, capilaritate, legea lui Jurin.
31. Electrostatica: sarcina electrică, electrizarea corpurilor, legea lui Coulomb, câmpul electrostatic (intensitate, potențial), teorema lui Gauss.
32. Conductoare la echilibru electrostatic. Capacitatea electrică, condensatoare (plan și sferic). Energia câmpului electrostatic. Gruparea condensatoarelor.
33. Curentul electric continuu. Intensitatea curentului electric. Tensiunea electromotoare. Tensiunea electrică. Rezistența electrică. Legea lui Ohm. Legile lui Kirchhoff. Legea lui Joule.
34. Câmpul magnetic al curentului electric staționar: inducția câmpului magnetic, legea Biot-Savart, linii de câmp magnetic, fluxul câmpului magnetic, legea Ampere, forța Laplace. Amperul unitate fundamentală în SI.
35. Mișcarea particulelor încărcate electric în câmpuri electrice şi magnetice uniforme. Forța Lorentz. Efectul Hall.
36. Inducția electromagnetică: constatări experimentale, legea Faraday-Lenz, autoinducția, inductanța unui circuit, energia câmpului magnetic.
37. Curentul electric alternativ sinusoidal. Circuite RLC în curent alternativ. Puterea în curent alternativ.
38. Circuitul oscilant. Oscilaţii electromagnetice libere și oscilaţii electromagnetice amortizate.
39. Producerea și propagarea undelor electromagnetice.
40. Semiconductori intrinseci şi extrinseci. Formula conductivităţii. Joncţiunea p-n. Dioda semiconductoare.
41. Reflexia şi refracţia luminii. Drumul optic. Polarizarea luminii: polarizarea prin reflexie – Legea lui Brewster, polarizarea prin transmisie – Legea lui Malus.
42. Dioptri și asociații de dioptri: dioptrul plan, dioptrul sferic, lama cu feţe plan paralele, prisma optica, lentile subţiri, asociații de lentile subțiri. Oglinzi plane şi oglinzi sferice.
43. Instrumente optice. Construcție, formarea imaginilor, mărimi caracteristice.
44. Interferența luminii. Dispozitive interferenţiale (dispozitivul Young, oglinda Lloyd, bilentilele Billet, oglinzile şi biprisma Fresnel, lama cu feţe plan paralele şi pana optică).
45. Difracția Fraunhofer pe o fantă dreptunghiulară. Rețeaua de difracție.
46. Dispersia şi absorbția luminii (aspecte fenomenologice şi teoria electronică)
47. Radiația termică. Legea Stefan-Boltzmann. Legea Wien. Cuantificarea energiei. Legea lui Planck.
48. Natura corpusculară a radiației: efectul fotoelectric extern, efectul Compton.
49. Natura ondulatorie a particulelor: ipoteza de Broglie, difracția electronilor (experimentul Davisson - Germer).
50. Cuantificarea sarcinii electrice. Experimentul Millikan.
51. Experimentul Rutherford. Modelul atomic Rutherford. Deficiențele modelului Rutherford.
52. Modelul Bohr: postulate, condiții de cuantificare, explicarea liniilor și seriilor spectrale, deficiențe. Experimentul Frank – Hertz.
53. Radiații X: producerea radiațiilor X, spectre de radiații X, radiații X de frânare și radiații X caracteristice, legea Moseley.
54. Efectul LASER: absorbția și emisia de radiație, emisia spontană și stimulată, inversia de populaţii, efectul LASER. Proprietăţile radiaţiei LASER.
55. Nucleul atomic: caracteristicile nucleelor atomice, forțe nucleare, modele nucleare (modelul picătură, modelul păturilor) – calități și deficiențe.
56. Reacții nucleare. Legi de conservare. Energia de reacție.
57. Dezintegrări radioactive. Viteză de dezintegrare, timp de înjumătățire. Dozimetria radiațiilor.

C. BIBLIOGRAFIE PENTRU TEMATICA ŞTIINŢIFICĂ

1. *** Culegeri de probleme de fizică.
2. *** Cursul de fizică Berkeley (vol.1-5), E.D.P., Bucureşti, 1981-1983.
3. Antohe, St., *Electricitate şi magnetism,* Editura Universităţii din Bucureşti, Bucureşti, 1999.
4. Ciobanu, Gh., *Termodinamică şi fizică statistică*, Editura Tehnică, Bucureşti, 2004.
5. Creţu, T., *Fizică – teorie şi probleme*, vol. I şi II, Editura Tehnică, Bucureşti, 1991 şi 1993.
6. Creţu, T., *Fizică – curs universitar*, Editura Tehnică, Bucureşti, 1996.

7. Feynman, R., *Fizica modernă* (vol.1-3), Editura Tehnică, Bucureşti, 1970.
8. Gherman, O., Uliu, F., *Lecţii şi probleme de mecanică*, E.D.P., Bucureşti, 2007.
9. Giurgea, M., Nasta, L., *Optica*, Editura Academiei Române, Bucureşti, 1998.
10. Holliday, D., Resnick, R., *Fizică* (vol.1 şi 2), E.D.P., Bucureşti, 1975.
11. Hristev, A., *Mecanică şi Acustică*, E.D.P., Bucureşti, 1984.
12. Luca, E., Ciubotariu, C., Zet, G., Pădurariu, A., *Fizică generală*, E.D.P., Bucureşti, 1981
13. Luca, E. ș.a., *Fizică*, vol I și II, Editura Științifică, București, 1995 și 1996
14. Moţoc, C., *Fizica*, vol I şi II, Ed. Ştiinţifică, Bucureşti, 1994 şi 1998.
15. Nicula, A., Cristea, Gh., Simon, S., *Electricitate și magnetism*, E.D.P., București, 1982.
16. Plăviţu, C., *Fizica fenomenelor termice*, vol. 1-3, Editura Hiperion XXI, Bucureşti, 1994.
17. Popescu, I.I., Uliu, F., *Optică geometrică*, Editura Universitaria, Craiova, 2005.
18. Popescu, I.M., *Fizică*, E.D.P., Bucureşti, 1983.
19. Sandu, M., *Teoria relativităţii*, E.D.P., Bucureşti, 2005.
20. Sears, F., Zemansky, W., Young, H.D., *Fizică*, E.D.P., Bucureşti, 1983.
21. Semenescu, G., ş.a., *Fizică atomică şi nucleară*, Editura Tehnică, Bucureşti, 1976.
22. Sterian, P., *Fizică*, vol. 1 şi 2, E.D.P., Bucureşti, 1996-1997.
23. Uliu, F., *Fundamentele fizicii clasice*, Editura Universitaria, Craiova, 2008.
24. Ţiţeica, Ş., *Termodinamică*, Editura Acad., Bucureşti, 1982.

D. TEMATICA PENTRU DIDACTICA FIZICII

I. Proiectarea, organizarea şi desfăşurarea activităţii didactice

1. Componentele curriculumului naţional: planuri cadru de învăţământ (semnificaţia conceptelor: trunchi comun, curriculum diferenţiat, curriculum la decizia şcolii/curriculum în dezvoltare locală, arii curriculare), programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare.
2. Rolul curriculumului la decizia şcolii. Proiectarea curriculumului la decizia şcolii.
3. Domenii de competenţe cheie. Proiectarea programei şcolare pe baza competenţelor. Analiza programelor şcolare de fizică (pertinenţă, relevanţă, eficienţă internă, accesibilitate etc.).
4. Proiectarea activităţii didactice: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiecte de lecţie (pentru diferite tipuri de lecţii, inclusiv abordări intra-, inter- şi transdisciplinare).

II. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învăţare-evaluare. Strategii şi modalităţi de integrare în lecţie a activităţilor cu caracter practic-aplicativ

1. Metode didactice (prezentare, caracterizare, utilizare).
2. Forme de organizare a activităţii didactice: clasificare, caracterizare.
3. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:
   a. Funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ.
   b. Tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor.
4. Metode specifice demersului didactic la fizică:
   a. Experimentul
      (i) modalităţi de integrare a experimentului în lecţie;
      (ii) proiectarea şi organizarea secvenţelor de învăţare prin activităţi de laborator;
      (iii) modalităţi specifice de evaluare a activităţilor practice;
   b. Rezolvarea de probleme
      (i) proiectarea şi organizarea secvenţelor de învăţare prin rezolvare de probleme;
      (ii) evaluarea prin rezolvare de probleme;
   c. Metode didactice pentru dezvoltarea gândirii critice a elevilor. Învățarea bazată pe investigație la fizică.
5. Utilizarea tehnologiei informaţiei şi comunicării în procesul de predare-învăţare-evaluare.
6. Evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: obiective, funcţii, tipuri de evaluări, caracterizare.
   a. Metode de evaluare (tipuri şi caracterizare).
   b. Calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate.

c. Tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

E. BIBLIOGRAFIE PENTRU DIDACTICA FIZICII

1. *** Planurile cadru pentru învăţământul gimnazial şi liceal în vigoare.
2. *** Programele şcolare de fizică în vigoare.
3. *** Manualele şcolare de fizică pentru gimnaziu şi liceu.
4. *** M.E.C.-S.N.E.E., Ghiduri de evaluare pe discipline, 2000-2001.
5. *** M.E.C., C.N.C., *Ghid metodologic pentru aplicarea programei de fizică. Clasele VI-VIII*, Editura Aramis, Bucureşti, 2001.
6. *** M.E.C., C.N.C., *Ghid metodologic. Aria curriculară Matematică şi Ştiinţe ale naturii. Liceu*, Editura Aramis, Bucureşti, 2001.
7. Anghel, S., Malinovschi, V., Iorga Simăn, I., Stănescu, C., *Metodica predării fizicii*, Editura Arg -Tempus, Piteşti, 1995.
8. Bernat, S.E. (2003), Tehnica învăţării eficiente, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca
9. Călţun, O. F., *Metodica predării fizicii*, Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza" Iaşi, Iaşi, 2001.
10. Cerghit, I. (2006). Metode de învăţământ. Editura Polirom, Iaşi, 2006
11. Cerghit, I., Neacşu, I., Negreţ, I., Pânişoară, I.O., Potolea, D., *Prelegeri pedagogice*, Editura Polirom, Iaşi, 2001.
12. Ciascai, L., *Didactica fizicii*, Editura Corint, Bucureşti, 2001.
13. Ciascai, L., *Predarea şi învăţarea fizicii în gimnaziu şi liceu*, Editura Albastră, Microinformatica, Cluj-Napoca, 1999.
14. Ciascai, L., *Strategii euristice de instruire la fizică*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 1999.
15. Ciascai, L. (2011). *Practici educaţionale în domeniul învăţării autoreglate şi dezvoltării metacognitive*. Cluj-Napoca: Casa Cărţii de Ştiinţă.
16. Creţu, C., *Curriculum diferenţiat şi personalizat*, Editura Polirom, Iaşi, 1996.
17. Cristea, S., *Dicţionar de termeni pedagogici*, E.D.P., Bucureşti, 1998.
18. Cucoş, C., *Pedagogie generală*, Editura Polirom, Iaşi, 2000.
19. Dumitru, I.Al. (2000), *Dezvoltarea gândirii critice şi învăţarea eficientă,* Editura de Vest, Timişoara
20. Garabet, M., Huţanu, E., Voicu, E., ş.a., *Fizică, Biologie, Chimie pentru gimnaziu utilizând Microsoft Office*, Editura ALL, Bucureşti, 2001.
21. Isvoran, A., Erdei, M., *Ghid metodic pentru profesorii de fizică*, Editura Politehnica, Timişoara, 2001
22. Joiţa, E., *Eficienţa instruirii*, E.D.P., Bucureşti, 1998.
23. Kovacs, Z. (coord.) (2003). *Aplicarea metodelor gândirii critice la fizică*, Ed. Humanitas Educaţional, Bucureşti.
24. Neacşu, I., Botgros, I., Bursuc, O., *Metodologia predării şi învăţării fizicii*, Editura Cartier, Chişinău, 2000.
25. Nicola, I., *Tratat de pedagogie şcolară*, Editura Aramis, Bucureşti, 2000.
26. Niţescu, S., Spoială, C., Oţet, A., *Fizică pentru liceu utilizând Microsoft Office*, Editura ALL, Bucureşti, 2001.
27. Oprea, C. L., *Strategii didactice interactive*, E.D.P., Bucureşti, 2007.
28. Radu, I.T., *Evaluarea procesului de învăţământ*, E.D.P., Bucureşti, 2001.
29. Stoenescu, G., Florian, G., *Didactica fizicii*, Editura Sitech şi Else, Craiova, 2009.
30. Stoica, A. (coord), *Evaluarea curentă şi examenele*, Editura Prognosis, Bucureşti, 2001.
31. Stoica, A., *Evaluarea progresului şcolar. De la teorie la practică*, Editura Humanitas Educaţional, Bucureşti, 2003.
32. Strungă, C., *Evaluarea şcolară*, Editura de Vest, Timişoara, 1999.
33. Ursu, S., Toma, I., Ionescu, R., Onea C., *Ghid de lucrări practice pentru laboratorul de fizică*, Editura Radical, Craiova, 1996.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN: GEOGRAFIE

2015

A. NOTĂ DE PREZENTARE

Prezenta programă se adresează profesorilor care susțin examenul național de definitivare în învățământul preuniversitar la disciplina *Geografie*. Conţinutul şi structura programei sunt elaborate în aşa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de abordarea curriculară sistemică în realizarea procesului educaţional. Activitatea profesorului de geografie se concentrează pe formarea şi dezvoltarea la elevi a unor competenţe generale şi specifice, corelate cu cele opt competenţe cheie europene şi pe formarea unui comportament civic şi a deprinderilor de a învăţa pe tot parcursul vieţii.

COMPETENȚE GENERALE

Competențe generale pentru funcția de cadru didactic definitiv:

1. cunoașterea conţinuturilor ştiinţifice ale temelor cuprinse în programa de specialitate şi de didactica specialităţii;
2. demonstrarea formării competențelor didactice specifice disciplinei;
3. structurarea conţinuturilor programei de definitivare în învăţământ şi transferarea lor în variate situaţii de predare-învăţare;
4. demonstrarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare necesare realizării actului educaţional;
5. autoevaluarea competențelor manageriale în funcție de aplicarea reală/concretă a informaţiilor de specialitate şi de didactica specialităţii.

COMPETENȚE SPECIFICE

Programa vizează, pe lângă conţinuturile ştiinţifice şi de metodică a disciplinei, anumite competenţe specifice profesorului de geografie, pe care acesta trebuie să şi le dezvolte şi probeze pe parcursul desfăşurării activităţii didactice. Aceste competenţe specifice sunt:

1. cunoaşterea şi utilizarea principalelor documente şcolare reglatoare: planuri-cadru, programe şcolare, programe pentru examene naţionale;
2. realizarea unei instruiri moderne și eficiente prin însușirea conținuturilor și aplicarea strategiilor didactice, cu adecvarea acestora la conţinuturi și la particularităţile de vârstă ale elevilor;
3. capacitatea de proiectare şi de realizare a unui demers didactic intra- şi interdisciplinar, precum și a evaluării competenţelor dobândite de elevi;
4. raportarea conţinuturilor ştiinţifice la competenţele prevăzute în curriculumul şcolar;
5. aplicarea informaţiilor de specialitate şi de didactica specialităţii în activitatea de predare – învăţare – evaluare la disciplina geografie;
6. analizarea corectă, completă, sistematică a unor procese și fenomene geografice, respectând anumite cerinţe specifice disciplinei și didacticii geografiei;
7. actualizarea informaţiilor şi integrarea lor în activitatea didactică;
8. crearea unui climat educativ interactiv, de cooperare, stimulativ, cu scopul creşterii eficienţei rezultatelor activităţilor didactice.

TEMATICA DE SPECIALITATE – GEOGRAFIE

I. GEOGRAFIE GENERALĂ

A. GEOGRAFIA FIZICĂ ŞI MEDIUL ÎNCONJURĂTOR

1. Noţiuni de geografie matematică.
Unitatea materiei în Univers. Sistemul solar. Mişcările Pământului. Elemente ale reprezentărilor cartografice ale Pământului. Reţeaua cartografică: meridiane şi paralele; latitudinea şi longitudinea; scara grafică şi scara numerică. Harta. Treceri de scară.

2. Meteorologie şi climatologie.
Atmosfera: compoziţie şi structură. Energia proceselor din atmosferă: fluxurile de energie şi bilanţul radiativ. Masele de aer. Fronturile atmosferice. Ciclonii şi anticiclonii. Factorii genetici ai climei: radiativi, dinamici, fizico-geografici, antropici. Temperatura, precipitaţiile, vântul: caracteristici şi repartiţie. Tipurile de climă.

3. Hidrologie. **Hidrosfera**.
Oceanele şi mările: proprietăţi fizice şi chimice, dinamica apelor (valuri, maree, curenţi), influenţa oceanelor asupra mediului continental. Râurile şi fluviile: elementele caracteristice ale bazinului şi ale reţelei hidrografice. Regimul scurgerii. Marile sisteme fluviale ale globului: Amazon, Mississippi, Nil, Congo, Chang Jiang (Yang Tze), Gange-Brahmaputra, Volga, Dunăre, Rhin. Tipurile genetice de lacuri şi repartiţia lor geografică.

4. Geomorfologie.
Relieful major al Terrei: continente şi bazine oceanice.
Procesele geomorfologice: fizico-chimice (dezagregare, alterare), gravitaţionale (tasare, sufoziune, solifluxiune, alunecări de teren, prăbuşiri), fluvio-torenţiale, nivale, marine, eoliene.
Versanţii: clasificare; tipuri de evoluţie: glacis, pediment, pediplenă, peneplenă.
Relieful creat de apele curgătoare: valea şi elemente componente, meandre, piemonturi.
Relieful petrografic: pe calcare, argile, nisipuri, loess, gresii şi conglomerate, granite.
Relieful structural: tabular, monoclinal, cutat, în blocuri (faliat).
Relieful vulcanic: de explozie, de acumulare, de eroziune (în formele vulcanice).
Relieful climatic: relieful deşerturilor, relieful glaciar (montan şi de calotă), relieful periglaciar.
Relieful litoral: procese, forme, evoluţia ţărmurilor, tipuri de ţărm.

5. Biogeografie
Factorii naturali şi rolul lor în distribuţia latitudinală şi altitudinală a organismelor vii. Arealul biogeografic. Regionarea biogeografică. Principalele sisteme biogeografice ale Terrei.

6. Geografia solurilor
Părţile componente şi proprietăţile solului. Factorii formării şi răspândirea geografică a solurilor pe glob. Utilizarea şi protecţia solurilor.

7. Geografia mediului
Factorii geoecologici. Analiza factorilor geoecologici şi influenţa lor asupra omului şi societăţii omeneşti. Tipuri de mediu şi distribuţia lor latitudinală (medii naturale, medii antropizate). Surse de poluare şi categorii de poluanţi (poluare fizică, poluare chimică, poluare biologică). Măsuri de combatere a efectelor poluării. Rezervaţii ale biosferei, parcuri naţionale, rezervaţii naturale, monumente ale naturii.

B. GEOGRAFIA UMANĂ

1. Geografia populaţiei şi aşezărilor umane.
Evoluţia numerică a populaţii; tipuri de evoluţie demografică; diferenţieri teritoriale. Mişcarea naturală: variaţia teritorială a principalelor componente. Mobilitatea teritorială a populaţiei. Tipuri de migraţii, cauzele şi efectele lor. Structuri demografice (pe sexe, pe grupe de vârste, medii, religii, etnii, socio-economică etc.). Răspândirea populaţiei pe Glob. Factorii care condiţionează distribuţia spaţială şi densitatea populaţiei. Regiuni şi forme de concentrare a populaţiei urbane şi rurale. Particularităţi ale repartiţiei populaţiei urbane şi rurale. Clasificarea oraşelor. Explozia urbană, metropolele, megalopolisurile.

2. Geografie politică şi geopolitică.
Evoluţia hărţii politice a lumii**.** Elemente de geografie politică şi geopolitică. Rolul conflictelor în evoluția hărții politice a lumii.

3. Geografia economică

3.1 Geografia industriei.
Resursele energetice: petrolul, gazele naturale, cărbunii, minereurile radioactive, apele, energia solară, energia eoliană, energia geotermică. Minereuri feroase (de fier şi mangan) şi minereurile neferoase (cupru, bauxită, aur, argint): localizarea şi valorificarea lor industrială. Resurse utilizate în industria chimică (sarea şi sulful): localizare şi valorificare. Industria energetică, siderurgia, metalurgia neferoasă, industria construcţiilor de maşini, chimică, lemnului, materialelor de construcţii, uşoară şi alimentară. Factori şi forme de localizare a industriei. Marile concentrări industriale ale lumii.

3.2. Geografia agriculturii.
Factorii dezvoltării agriculturii pe Glob. Limitele spaţiului agrar. Tipuri de peisaje agrare. Repartiţia geografică a principalelor culturi agricole.

3.3 Geografia circulaţiei, turismului şi schimburilor economice internaţionale. Transporturile feroviare, rutiere, fluviale, maritime, aeriene şi speciale. Rutele maritime principale şi marile porturi. Tipuri de turism. Regiuni şi centre turistice importante pe Glob. Schimburi economice internaţionale.

3.4. Conceptul de dezvoltare durabilă.
Probleme ale globalizării economiei. Principalele regiuni de concentrare teritorială a economiei.

3.5. Populaţia, resursele şi economia în contextul mondializării.
Dimensiunile geografice ale procesului de mondializare.

II. GEOGRAFIA ROMÂNIEI

A. GEOGRAFIA FIZICĂ

1. Evoluţia paleogeografică.

2. Relieful. Munţi, podişuri, dealuri şi câmpii: caractere generale. Relieful fluvial, suprafeţe de nivelare, piemonturi, relieful glaciar, relieful vulcanic, relieful petrografic, relieful structural, văi carpatice transversale. Procesele geomorfologice actuale diferenţiate pe treptele majore de relief: munţi, podişuri şi dealuri, câmpii.

3. Clima. Factorii genetici ai climei. Principalele caracteristici climatice: temperatura; precipitaţiile; vântul. Regionarea climatică a teritoriului României. Diferenţieri climatice.
4. Hidrografia. Apele subterane. Configuraţia reţelei hidrografice şi modul ei de organizare. Regimul scurgerii. Fluviul Dunărea. Tipuri genetice de lacuri şi repartiţia lor teritorială. Marea Neagră.

5. Biogeografia. Zonele şi etajele de vegetaţie în România. Regionarea biogeografică a României. Protecţia şi conservarea biodiversităţii.
6. Solurile. Zonalitatea, intrazonalitatea şi azonalitatea. Solurile din România: clase, tipuri şi răspândirea lor.

7. Geografia mediului. Tipuri de medii în România. Protecţia şi conservarea biodiversităţii în România. Parcurile naţionale. Parcuri naţionale: Retezat, Rodna, Porţile de Fier. Rezervaţia biosferei Delta Dunării.

B. GEOGRAFIA UMANĂ

1. Populaţia. Vechimea şi continuitatea populaţiei în spaţiul carpato-danubiano-pontic. Mişcarea naturală şi migratorie a populaţiei. Repartiţia şi densitatea populaţiei. Structura populaţiei.

2. Aşezările omeneşti. Tipuri de sate după poziţie, mărime, fizionomie (forma, structura şi textura vetrei), funcţii şi gradul de dispersie. Vechimea şi continuitatea vieţii urbane. Răspândirea şi tipologia oraşelor. Probleme actuale privind dezvoltarea urbană.

3. Economia. Resurse energetice: petrolul, gazele naturale, cărbunii, hidroenergia, alte resurse de energie. Structura şi răspândirea principalelor ramuri industriale. Structura şi răspândirea teritorială a industriei. Transporturi şi căi de comunicaţie. Fondul funciar şi potenţialul agricol. Potenţialul turistic al României. Regiuni şi centre turistice. Comerţul.

C. GEOGRAFIA REGIONALĂ A ROMÂNIEI

Caracterizarea complexă a unităţilor şi subunităţilor geografice de ordinul I şi II. Carpaţii şi depresiunile intracarpatice, Depresiunea Colinară a Transilvaniei, Subcarpaţii (Subcarpaţii Moldovei, Subcarpaţii Curburii, Subcarpaţii Getici), Dealurile de Vest, Podişul Moldovei, Podişul Getic, Podişul Dobrogei, Podişul Mehedinţi, Câmpia Română, Câmpia de Vest, Delta Dunării, Litoralul românesc al Mării Negre, Platforma continentală.

III. GEOGRAFIA CONTINENTELOR

1. Trăsături geografice ale continentelor (Europa, Asia, Africa, America de Nord şi de Sud, Australia şi Oceania).

2. Unităţi fizico-geografice: Câmpia Chinei de Est (Marea Câmpie Chineză), Câmpia Siberiei de Vest, Podişul Siberiei Centrale, Sistemul cordiliero-andin, Podişul Braziliei, Câmpia Amazonului, Munţii Atlas, Podişul (Deşertul) Sahara, Sistemul Himalaya-Pamir, Podişul Tibet, Câmpia Est-Europeană, Alpii, Carpaţii.

3. Caracterizarea geografică a unor ţări: Regatul Unit al Marii Britanii şi Irlandei de Nord, Franţa, Germania, Italia, Federaţia Rusă, China, Japonia, India, SUA, Canada, Brazilia, Australia, Republica Africa de Sud.

IV. LUCRĂRI PRACTICE

Citirea şi interpretarea hărţilor la scări diferite. Cunoaşterea orizontului local prin cercetarea pe teren – organizarea cercetării, echipamente şi mijloace necesare. Reprezentarea grafică şi cartografică a datelor statistice şi a informaţiilor geografice.

BIBLIOGRAFIE PENTRU TEMATICA ŞTIINŢIFICĂ

1. Academia Română, Institutul de Geografie, *Geografia României,* (tratat), Volumul IV, *Regiunile pericarpatice: Dealurile şi Câmpia Banatului şi Crişanei, Podişul Mehedinţi, Subcarpaţii, Piemontul Getic, Podişul Moldovei*, Editura Academiei Române, Bucureşti, 1992

2. Academia Română, Institutul de Geografie, *Geografia României*, (tratat), Volumul V, *Câmpia Română, Dunărea, Podişul Dobrogei, Litoralul românesc al Mării Negre, Platforma continentală*, Editura Academiei Române, Bucureşti, 2005
3. Bălteanu D., Şerban M., *Modificările globale ale mediului*, Editura Coresi, Bucureşti, 2005
4. Boțan C. N., Cocean P., *Geografia Europei*, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2013
5. Cocean P., *Geografia regională*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2010
6. Ciulache S., *Meteorologie şi climatologie,* Editura Universităţii Bucureşti, 1985, 1988, 2002, 2004
7. Ene M., *Geomorfologie tectono-structurală*, Editura Universitară, Bucuresti, 2012
8. Erdeli G. şi colaboratorii, *Dicţionar de geografie umană,* Editura Corint, Bucureşti, 1999
9. Erdeli G., Braghină C., Frăsineanu D., *Geografia economică mondială,* Editura Fundaţiei „România de Mâine", Bucureşti, 2000
10. Erdeli G., Dumitrache Liliana, *Geografia populaţiei mondiale,* Editura Universitară, Bucureşti, 2009
11. Erdeli G., Cucu V., *România. Populaţie. Aşezări umane. Economie*, Editura Transversal, Târgovişte, 2005
12. Gâştescu P., *Lacurile Terrei,* Editura CD Press, Bucureşti, 2008
13. Gâştescu P., Breţcan P., *Hidrologie continentală şi Oceanografie,* Editura Transversal, Târgovişte, 2009
14. Gâştescu P., *Fluviile Terrei,* Editura CD Press, Bucureşti, 2010
15. Iaţu C., Muntele I., *Geografia economică,* Editura Economică, Bucureşti, 2002
16. Ielenicz M., Pătru Ileana, Ghincea Mioara, *Subcarpaţii României*, Editura Universitară, Bucureşti, 2003
17. Ielenicz M., *Geomorfologie*, Editura Universitară, Bucureşti, 2004, 2010
18. Ielenicz M., Pătru Ileana, *România. Geografie fizică*, Editura Universitară, Bucureşti, 2005
19. Ielenicz M., Comănescu Laura, *România. Potenţialul turistic*, Editura Universitară, Bucureşti, 2006
20. Ielenicz M., Săndulache I., *România. Podişuri și dealuri,* Editura Universitară, Bucureşti, 2008
21. Ielenicz M., Comănescu Laura, *Geografie fizică generală cu elemente de cosmologie*, Editura Universitară, Bucureşti, 2009
22. Ilinca N., *Geografia umană. Populaţia şi aşezările,* Editura CD Press, Bucureşti, 2008, 2009
23. Ilinca N., *Geografia aşezărilor urbane,* Editura CD Press, Bucureşti, 2011
24. Manea Gabriela, *Elemente de biogeografie*, Editura Universitară, Bucureşti, 2008
25. Marin *I.,* Marin M., *America de Nord: Canada, SUA, Mexic. Geografie fizică, umană şi economică,* Editura Universităţii, Bucureşti, 2003
26. Marin *I.,* Marin M., *Europa.Geografie regională,* Editura Universitară, Bucureşti, 2005
27. Măhăra, G., *Meteorologie*, Editura Universităţii din Oradea, Oradea, 2001
28. Mândruţ, O., *România – Geografie regională*, Editura Universităţii de Vest "Vasile Goldiş" din Arad, 2015
29. Mândruţ, O., *Geografie universală: continente, regiuni, ţări*, Editura Corint Educaţional, Bucureşti, 2015
30. Nicolae, I., *Antropogeografie. O abordare diacronică*, Editura Universitară, Bucureşti, 2011
31. Osaci-Costache Gabriela, *Topografie, Cartografie,Metodologie, Exemple rezolvate şi 355 de aplicaţii,* Editura Universitară Bucureşti, 2008
32. Neguţ S., coord., *Geografie economică mondială*, Editura Meteor Press, Bucureşti, 2004
33. Pişota I., Zaharia Liliana, *Hidrologia uscatului*, Ed. Universitatea Bucureşti, DIDC, Bucureşti, 2003
34. Posea Gr., *Geografia fizică a României* (vol. I, II), Editura Fundaţiei „România de mâine", Bucureşti, 2003, 2004
35. Romanescu, Gh., *Geografia fizică de la A la Z*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2009
36. Rusu E., *Geografia pădurilor*, Editura Universităţii Al. I. Cuza, Iaşi, 2013
37. Ungureanu, Al., Muntele, I., *Geografia populaţiei*, Editura Sedcom Libris, Iaşi, 2008
38. Vespremeanu E*., Geografia Mării Negre*, Editura Universitară, Bucureşti, 2005
39. Universitatea din Bucureşti, Institutul de Geografie, *Geografia României*, volumul I, *Geografia fizică*, (tratat), Editura Academiei Republicii Socialiste România, Bucureşti, 1983
40. Universitatea din Bucureşti, Institutul de Geografie, *Geografia României*, volumul III, *Carpaţii româneşti şi Depresiunea Transilvaniei,* (tratat), Editura Academiei Republicii Socialiste România, Bucureşti, 1987
41. Administraţia Naţională de Meteorologie, *Clima României*, Editura Academiei, Bucureşti, 2008
42. **Sunt obligatorii conţinuturile manualelor şcolare pentru disciplina geografie, în vigoare în anul în care se susține examenul, cuprinse în Catalogul manualelor şcolare valabile în învățământul preuniversitar www.edu.ro**

TEMATICA PENTRU DIDACTICA GEOGRAFIEI

1. Curriculum şcolar

1.1. Curriculum-ul şcolar, delimitări terminologice şi conceptuale. Curriculum Naţional şi Curriculum la Decizia Şcolii. Terminologia specifică şi elementele de conţinut ale curriculum-ului şcolar

1.2. Documente reglatoare: Planul-cadru, programele şcolare. Elementele componente ale programelor şcolare. Manualele şcolare

1.3. Dimensiuni şi finalităţi educaţionale ale geografiei

2. Metode şi mijloace de învăţământ
2.1. Metode de învăţământ utilizate în predarea-învăţarea geografiei
2.1.1. Noţiunea de metodă de predare-învăţare. Funcţiile şi taxonomia metodelor de predare-învăţare
2.1.2. Metodele de instruire centrate pe acţiunea profesorului (povestirea, descrierea şi explicaţia)
2.1.3. Metodele de instruire centrate pe activitatea elevilor (conversaţia, demonstraţia, observarea, problematizarea, modelarea, utilizarea hărţii în activitatea didactică, experimentarea, proiectul)
2.1.4. Metodele de instruire bazate pe acţiune (exerciţiul, algoritmizarea, activităţile practice)
2.1.5. Procedee şi instrumente de lucru cu rol complementar în predarea-învăţarea geografiei (munca cu manualul şcolar, cartea, folosirea tablei şi a caietului de notiţe)
2.1.6. Utilizarea soft-ului AEL în predarea-învăţarea geografiei
2.2. Mijloacele de învăţământ utilizate în predarea–învăţarea geografiei: funcţii, clasificări şi integrarea lor în actul didactic
2.3. Cabinetul de geografie; terenul geografic

3. Proiectarea şi organizarea instruirii
3.1. Planificarea (proiectarea) anuală
3.2. Proiectarea unităţilor de învăţare
3.3. Lecţia de geografie. Succesiunea evenimentelor instruirii într-o lecţie de geografie
3.4. Cercul de geografie
3.5. Activităţile didactice extraşcolare

4. Proiectarea activității de predare-învățare a geografiei în condițiile formării competențelor
4.1. Sistemul de competenţe al geografiei:
Domeniile de competențe – cheie europene
Competenţele generale
Competenţele specifice
4.2. Raportul dintre competenţe, conţinuturi şi activităţile de învăţare
4.3. Organizarea instruirii în viziunea formării competenţelor

5. Evaluarea rezultatelor învăţării.
5.1. Evaluarea – componentă a procesului de învăţământ
5.2. Funcţiile evaluării
5.3. Tipuri de evaluare
5.4. Metode şi procedee în evaluarea continuă
5.5. Tipuri de rezultate ale învăţării
5.6. Metode şi tehnici de evaluare a achiziţiilor şi rezultatelor învăţării
5.7. Proceduri şi instrumente de evaluare complementară
5.8. Tipuri şi instrumente de examinare
5.9. Concursuri şcolare şi examene

BIBLIOGRAFIA PENTRU DIDACTICA GEOGRAFIEI

1. Dulamă Maria Eliza, *Fundamente despre competențe-teorie și aplicații*, Editura Presa Universitară Clujana, Cluj- Napoca, 2010
2. Dulamă Maria Eliza, *Didactică axată pe competențe*, Editura Presa Universitară Clujana, Cluj- Napoca, 2011
3. Ilinca N., *Didactica geografiei pentru cadrele didactice din învățământul gimnazial și liceal*, Editura CD Press, Bucureşti, 2015
4. Mândruţ O., *Competențele în învățarea geografiei. Ghid metodologic*, Editura Corint, 2010
5. Mândruţ O., Dan Steluța., *Didactica Geografiei. O abordare actuală*, Editura Corint Educațional, București, 2014
6. Mândruţ O., Dan Steluța, *Geografie – curriculum școlar – ghid metodologic*, Editura Corint, Bucureşti, 2015
7. Negreţ – Dobridor I., *Didactica nova*, Editura Aramis, Bucureşti, 2005
8. Oprea Crenguța-Lăcrămioara, *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică şi Pedagogică R.A., Ediția a III-a, Bucureşti, 2008
9. Stoica A. (coord.), *Evaluarea curentă şi examenele. Ghid pentru profesori*, Editura Prognosis, Bucureşti, 2001
10. Stoica A., *Evaluarea progresului şcolar. De la teorie la practică,* Editura Humanitas Educaţional, Bucureşti, 2003
11. *** *Ghid de evaluare la geografie,* Editura Trithemus Media, Bucureşti, 1999
12. *** **MECŞ (IŞE) Planurile-cadru și programele şcolare pentru disciplina Geografie valabile în anul şcolar în care se susţine examenul**

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN: GEOLOGIE

2015

A. NOTĂ DE PREZENTARE

Prezenta programă se adresează profesorilor care susțin examenul național de definitivare în învățământul preuniversitar la disciplina *Geologie*. Conţinutul şi structura programei sunt elaborate în aşa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de abordarea curriculară sistemică în realizarea procesului educaţional. Activitatea profesorului de geologie se concentrează pe formarea şi dezvoltarea la elevi a unor competenţe generale şi specifice şi pe formarea unui comportament civic şi a deprinderilor de a învăţa pe tot parcursul vieţii.

COMPETENȚE GENERALE

Competențe generale pentru funcția de cadru didactic definitiv:

1. cunoașterea conţinuturilor tiinţifice ale temelor cuprinse în programa de specialitate şi de didactica specialităţii;
2. demonstrarea formării competențelor didactice specifice disciplinei;
3. structurarea conţinuturilor programei de definitivare în învăţământ şi transferarea lor în variate situaţii de predare-învăţare;
4. demonstrarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare necesare realizării actului educaţional;
5. autoevaluarea competenţelor manageriale în funcție de aplicarea reală/concretă a informaţiilor de specialitate şi de didactica specialităţii.

COMPETENȚE SPECIFICE

Programa vizează, pe lângă conţinuturile ştiinţifice şi de metodică a disciplinei, anumite competenţe specifice profesorului de geologie, pe care acesta trebuie să şi le dezvolte şi probeze pe parcursul desfăşurării activităţii didactice. Aceste competenţe specifice sunt:

1. cunoaşterea şi utilizarea principalelor documente şcolare reglatoare;
2. realizarea unei instruiri moderne şi eficiente prin însuşirea conținuturilor şi aplicarea strategiilor didactice, cu adecvarea acestora la conţinuturi şi la particularităţile de vârstă ale elevilor;
3. capacitatea de proiectare şi de realizare a unui demers didactic intra- şi interdisciplinar, precum şi a evaluării competenţelor dobândite de elevi;
4. raportarea conţinuturilor ştiinţifice la competenţele prevăzute în curriculumul şcolar;
5. aplicarea informaţiilor de specialitate şi de didactica specialităţii în activitatea de predare – învăţare – evaluare la disciplina geografie;
6. analizarea corectă, completă, sistematică a unor procese şi fenomene geografice, respectând anumite cerinţe specifice disciplinei și didacticii geografiei;
7. actualizarea informaţiilor şi integrarea lor în activitatea didactică;
8. crearea unui climat educativ interactiv, de cooperare, stimulativ, cu scopul creşterii eficienţei rezultatelor activităţilor didactice.

TEMATICA DE SPECIALITATE – GEOLOGIE

I. GEOLOGIE GENERALĂ

1. Obiectul și domeniile geologiei. Raporturile geologiei cu celelalte științe. Mișcările Pământului și efectele lor geologice. Structura interna a Pământului. Litosfera și plăcile litosferice. Câmpurile terestre: definiții, elemente, variați și efecte geologice.
2. Elemente de geodinamică internă. Magmatismul: procese și produse magmatice. Vulcanismul: alcătuirea unui aparat vulcanic, clasificarea vulcanilor; produsele activității vulcanice. Mișcarile tectonice: cauze și caractere generale. Mișcările seismice: elemente, cauze, propagarea undelor seismice; efecte.
3. Elemente de geodinamică externă. Acțiunea geodinamică a atmosferei, hidrosferei și biosferei. Tipuri de roci rezultate.
4. Acțiunea antropică. Conservarea mediului.

II. CRISTALOGRAFIE ȘI MINERALOGIE

1. Rețeaua cristalină a mineralelor. Elemente și legaturi de rețea. Rețele izomorfe. Polimorfism. Simetria morfologică a poliedrelor cristaline. Clase și sisteme de simetrie. Anizotropia cristalelor. Asociații cristaline.
2. Mineralogie. Proprietățile fizice ale mineralelor: morfologice, mecanice, optice, termice, magnetice, electrice. Relatii în chimism, structura și proprietățile fizice ale mineralelor. Geneza mineralelor. Clase și grupe de minerale.

III. PETROLOGIE

1. Procese și roci magmatice. Proprietățile generale și originea magmelor. Procese magmatice și postmagmatice. Rocile magmatice: constituenți, chimism, structură, textură, clasificare. Forme de zăcământ. Principalele familii de roci magmatice plutonice, vulcanice și filoniene; caracterizare generală.

2. Procese și roci sedimentare. Procese sedimentare mecanice, chimice și biogene. Diageneza. Roci sedimentare: constituenți, structură. Descrierea familiilor și a claselor de roci sedimentare.

3. Metamorfismul și rocile metamorfice. Factorii metamorfismului. Condițiile geologice ale metamorfismului și tipuri de metamorfism. Chimismul și mineralogia rocilor metamorfice. Structura rocilor metamorfice. Clasificarea și caracterizarea principalelor roci metamorfice.

IV.GEOLOGIE STRUCTURALĂ ȘI GEOTECTONICĂ

1. Reprezentarea grafică a structurilor geologice. Harți geologice, secțiuni geologice, coloane litostratigrafice.

2. Structuri primare ale rocilor sedimentare și magmatice.

3. Raporturi de concordanță și discordanță. Tipuri de discordanțe.

4. Stress și deformare. Stress și strain. Factorii care controleaza comportarea rocilor la stress. Geometria cutelor și mecanisme de cutare. Utilizarea analizei microstructurale. Fisuri. Falii: elemente, clasificarea geometrică și genetică. Panze tectonice. Diapirismul și structuruile diapire: elemente, origine, tipuri, localizare.

5. Elemente de tectonică globala. Teoria expansiunii fundului oceanic. Teoria tectonicii plăcilor. Dinamica plăcilor și procesele legate de zonele de subducție.

6. Regiunile stabile și zonele mobile (geosinclinale). Evoluția geosinclinalelor în concepția tectonicii plăcilor.

V. STRATIGRAFIE ȘI GEOLOGIE ISTORICĂ

1. Stratigrafia. Datarea relativă și absolută a formațiunilor geologice. Corelarea stratigrafică a formațiunilor geologice. Scara geocronologică. Metode de reconstituire a paleomediilor de depunere, a condițiilor paleotectonice și paleoclimatice.

2. Geologia istorică. Caracterele paleontologice, litologice, delimitarea, subdiviziunile și evoluția paleogeografică în timpul principalelor subdiviziuni ale istoriei Pământului: Eonul Precambrian și Eonul Phanerozoic (Era paleozoică: Cambrian, Ordovician, Silurian, Devonian, Carbonifer, Permian; Era mezozoică: Triasic, Jurasic, Cretacic: Era Cainozoică: Paleogen, Neogen, Cuaternar).

VI.GEOTECTONICA ROMÂNIEI

1. Unități de platformă. Evoluția geotectonică prealpina a vorlandului carpatic. Platforma Moldovenească. Platforma Scitică, Platforma Europei Centrale, Platforma Moesică: alcatuire și structură.

2. Orogene. Orogenul Nord-Dobrogean. Orogenul Carpatic: Dacidele interne, Transilvanidele, Pienidele, Dacidele mediane, Dacidele externe, Dacidele marginale, Moldavidele, avanfosa și depresiunile intracarpatice. Carpații în contextul geotectonic al catenelor alpine din Europa.

D. BIBLIOGRAFIE PENTRU TEMATICA ŞTIINŢIFICĂ

1. *** *Dicţionar de Geologie*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
2. Anastasiu N., *Petrologie sedimentară,* Editura Tehnică, Bucureşti, 1988
3. Dragomir B., *Geologie fizică generală*, Tipografia Universităţii, Bucureşti, 1994
4. Ene M., *Geomorfologie tectono-structurală*, Editura Universitară, Bucuresti, 2012
5. Mutihac V., Fechet Roxana, *Geologie*, Editura Tehnică, Bucureşti, 2003
6. Mutihac V., Stratulat Maria Iuliana, Fechet Roxana Magdalena, *Geologia României*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2004
7. Mutihac, V., Mutihac, G., *Geologia României*, Editura Didactică şi Pedagogică R. A., Bucureşti, 2010
8. Pauliuc S., Dinu C., *Geologie structurală*, Editura Tehnică, Bucureşti, 1985
9. Popa, M., *Elemente de geologie şi paleontologie*, Editura Universităţii din Bucureşti, 2007
10. Săndulescu M ., *Geotectonica României,* Editura Tehnică, Bucureşti, 1984
11. Tătărâm Niţa, *Geologie stratigrafică şi Paleogeografie*, vol.I, Editura Tehnică, Bucureşti, 1984
12. Tătărâm Niţa, *Geologie stratigrafică şi Paleogeografie*, vol.II, Editura Tehnică, Bucureşti, 1988
13. Ţicleanu N., Pauliuc S., *Geologie generală*, Editura Universitară Bucureşti, 2003

TEMATICA PENTRU DIDACTICA GEOLOGIEI

1. Curriculum şcolar

1.1. Curriculum-ul şcolar, delimitări terminologice şi conceptuale. Curriculum Naţional şi Curriculum la Decizia Şcolii. Terminologia specifică şi elementele de conţinut ale curriculum-ului şcolar

1.2. Documente reglatoare: Planul-cadru, programele şcolare. Elementele componente ale programelor şcolare. Manualele şcolare

1.3. Dimensiuni şi finalităţi educaţionale ale geografiei

2. Metode şi mijloace de învăţământ

2.1. Metode de învăţământ utilizate în predarea-învăţarea geografiei

2.1.1. Noţiunea de metodă de predare-învăţare. Funcţiile şi taxonomia metodelor de predare-învăţare

2.1.2. Metodele de instruire centrate pe acţiunea profesorului (povestirea, descrierea şi explicaţia)

2.1.3. Metodele de instruire centrate pe activitatea elevilor (conversaţia, demonstraţia, observarea, problematizarea,

modelarea, utilizarea hărţii în activitatea didactică, experimentarea, proiectul)
2.1.4. Metodele de instruire bazate pe acţiune (exerciţiul, algoritmizarea, activităţile practice)
2.1.5. Procedee şi instrumente de lucru cu rol complementar în predarea-învăţarea geografiei (munca cu manualul şcolar, cartea, folosirea tablei şi a caietului de notiţe)
2.1.6. Utilizarea soft-ului AEL în predarea-învăţarea geografiei
2.2. Mijloacele de învăţământ utilizate în predarea–învăţarea geografiei: funcţii, clasificări şi integrarea lor în actul didactic
2.3. Cabinetul de geografie; terenul geografic

3. Proiectarea şi organizarea instruirii
3.1. Planificarea (proiectarea) anuală
3.2. Proiectarea unităţilor de învăţare
3.3. Lecţia de geografie. Succesiunea evenimentelor instruirii într-o lecţie de geografie
3.4. Cercul de geografie
3.5. Activităţile didactice extraşcolare

4. Proiectarea activității de predare-învățare a geografiei în condiţiile formării competenţelor
4.1. Sistemul de competenţe al geografiei:
Domeniile de competenţe – cheie europene
Competenţele generale
Competenţele specifice
4.2. Raportul dintre competenţe, conţinuturi şi activităţile de învăţare
4.3. Organizarea instruirii în viziunea formării competenţelor

5. Evaluarea rezultatelor învăţării.
5.1. Evaluarea – componentă a procesului de învăţământ
5.2. Funcţiile evaluării
5.3. Tipuri de evaluare
5.4. Metode şi procedee în evaluarea continuă
5.5. Tipuri de rezultate ale învăţării
5.6. Metode şi tehnici de evaluare a achiziţiilor şi rezultatelor învăţării
5.7. Proceduri şi instrumente de evaluare complementară
5.8. Tipuri şi instrumente de examinare
5.9. Concursuri şcolare şi examene

BIBLIOGRAFIA PENTRU DIDACTICA GEOLOGIEI

1. Dulamă Maria Eliza, *Fundamente despre competențe-teorie și aplicații*, Editura Presa Universitară Clujana, Cluj-Napoca, 2010
2. Dulamă Maria Eliza, *Didactică axată pe competențe*, Editura Presa Universitară Clujana, Cluj- Napoca, 2011
3. Ilinca N., *Didactica geografiei pentru cadrele didactice din învățământul gimnazial și liceal*, Editura CD Press, Bucureşti, 2015
4. Mândruţ O., *Competențele în învățarea geografiei. Ghid metodologic*, Editura Corint, 2010
5. Mândruţ O., Dan Steluța., *Didactica Geografiei. O abordare actuală*, Editura Corint Educațional, Bucureşti, 2014
6. Mândruţ O., Dan Steluța, *Geografie – curriculum școlar – ghid metodologic*, Editura Corint, Bucureşti, 2015
7. Negreţ – Dobridor I., *Didactica nova*, Editura Aramis, Bucureşti, 2005
8. Oprea Crenguţa-Lăcrămioara, *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică şi Pedagogică R.A., Ediția a III-a, Bucureşti, 2008
9. Stoica A. (coord.), *Evaluarea curentă şi examenele. Ghid pentru profesori*, Editura Prognosis, Bucureşti, 2001
10. Stoica A., *Evaluarea progresului şcolar. De la teorie la practică,* Editura Humanitas Educaţional, Bucureşti, 2003
11. *** *Ghid de evaluare la geografie,* Editura Trithemus Media, Bucureşti, 1999

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

MAIȘTRI INSTRUCTORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: INDUSTRIE ALIMENTARA

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepției, cunoaşterii, înțelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unitățile de competențe - cunoştințele, abilitățile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor ştiinței devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate instituția şcolară şi substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice.**

Au fost urmărite formarea şi structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competențele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor ştiințifice (aprox.. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodica şi aplicațiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

Conținuturile programei urmăresc sporirea flexibilității, mobilității ocupaționale şi

creşterea gradului de adaptabilitate a maiştrilor instructori la evoluția tehnică, tehnologică şi economică în domeniu.

Programa este orientată pe evaluarea calității concepției didactice şi a modalităților concrete prin care maistrul instructor pune elevii în situații de învățare eficientă, menite să conducă la formarea competențelor prevăzute în standardele de pregătire profesională. Această orientare este cu atât mai necesară în prezent, când flexibilitatea programelor şcolare solicită din partea cadrelor didactice efortul de a concepe procese şi parcursuri didactice adaptate nivelului claselor de elevi cu care lucrează şi finalităților învățământului tehnologic.

Structura arborescentă şi organizarea modulară a curriculum-ului pentru învățământul tehnologic, solicită abordarea structurală a desfăşurării procesului de învățământ.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

OPERAŢII ŞI UTILAJE ÎN INDUSTRIA ALIMENTARĂ

Transportul materialelor fluide:

- definiţie, clasificare, pompe pentru transportul materialelor fluide

- tipuri de pompe pentru transportul fluidelor: centrifugă, cu roţi dinţate, injectorul (construcţie, funcţionare, deservire, NSSM, domeniul de utilizare)

Transportul materialelor solide:

- condiţii, clasificare
- mijloace de transport pentru materiale solide: planul înclinat, tobogane, banda transportoare, elevatorul şi transportorul elicoidal (construcţie, funcţionare, deservire, NSSM)

Transportul pneumatic:

- principiul de realizare a transportului pneumatic
- instalaţii de transport pneumatic (construcţie, funcţionare, deservire, NSSM, domeniul de utilizare)

Mărunţirea în industria alimentară

- maşini de mărunţit: generalităţi, clasificare
- utilaje: valţul automat, moara cu ciocane, maşina de tăiat legume volful şi cuterul (construcţie, funcţionare, deservire, NSSM, domeniul de utilizare)

Separarea amestecurilor:

- utilaje folosite pentru **separarea amestecurilor solide**: tararul, triorul cilindric, separatorul electromagnetic, sita plana (construcţie, funcţionare, deservire, NSSM, domeniul de utilizare)
- utilaje folosite pentru **separarea amestecurilor eterogene lichide şi gazoase**: camera de desprăfuire, decantoare pentru amestecuri lichid-solid, decantoare pentru amestecuri lichid-lichid; filtre pentru amestecuri eterogene gazoase, filtre pentru amestecuri eterogene lichide; centrifuge decantoare verticale, centrifuge filtrante, ciclonul (construcţie, funcţionare, deservire, NSSM, domeniul de utilizare)

Amestecarea materialelor:

- definiţie, eficienţa amestecării şi factorii de influenţă, aplicaţii în industria alimentara
- Metode de amestecare
- Aparate/utilaje folosite pentru **amestecarea materialelor solide**: amestecător elicoidal

orizontal, vertical, amestecătoare cu mişcare de rotaţie (construcţie, funcţionare, deservire, NSSM, domeniul de utilizare)

- aparate/utilajele folosite pentru **amestecarea materialelor păstoase**: amestecătoare cu braţ

ramificat şi cuva mobilă, cu cuvă dublă (construcţie, funcţionare, deservire, NSSM, domeniul de utilizare)

- aparate/utilaje folosite pentru **amestecarea în mediu lichid**: amestecătoare pneumatice, cu recircularea lichidului, (construcţie, funcţionare, deservire, NSSM, domeniul de utilizare)

Operaţii care asigură conservarea cu ajutorul temperaturilor ridicate şi coborâte

- **Pasteurizarea şi sterilizarea**: generalităţi, definiţie, clasificare;
- **Refrigerarea si congelarea**: generalităţi, definiţie, clasificare;

Aparate/ instalaţii care asigură conservarea cu ajutorul temperaturilor ridicate şi coborâte: schimbătorul de căldură cu plăci, cu manta, multitubular, (construcţie, funcţionare, deservire, NSSM, domeniul de utilizare, avantaje, dezavantaje)

Operaţii care asigură conservarea cu ajutorul temperaturilor ridicate şi coborâte

- **Pasteurizarea şi sterilizarea**: generalităţi, definiţie, clasificare;
- **Refrigerarea si congelarea**: generalităţi, definiţie, clasificare;

Aparate/ instalaţii care asigură conservarea cu ajutorul temperaturilor ridicate şi coborâte: schimbătorul de căldură cu plăci, cu manta, multitubular, camera de refrigerare, tunelul de congelare (construcţie, funcţionare, deservire, NSSM, domeniul de utilizare, avantaje, dezavantaje)

Operaţii care asigură conservarea prin reducerea umidităţii

Concentratorul multitubular, instalaţie de concentrare cu efect multiplu - construcţie, funcţionare, deservire, NSSM, domeniul de utilizare, avantaje, dezavantaje

- **Uscarea** în industria alimentară: definiţie. principiile conservării prin uscare; factorii care influenţează operaţia de uscare;

- Tipuri de uscătoare - cu strat fluidizat, uscător turn, uscător în strat fluidizat (construcţie, funcţionare, deservire, NSSM, domeniul de utilizare, avantaje, dezavantaje)

- **Condensarea**

- Condensatoare: tipuri de condensatoare, clasificare, construcţie, funcţionare, deservire, NSSM, domeniul de utilizare, avantaje, dezavantaje; (condensatorul cu şicane şi talere, condensatoare multitubulare)

- **Distilarea**

- Coloana de rectificare cu talere si cu clopot (construcţie, funcţionare, deservire, NSSM, domeniul de utilizare, avantaje, dezavantaje)

COMPETENȚE SPECIFICE

1. Cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice și metodice de specialitate;

2. Operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;

3. Realizarea corelațiilor intra, -inter și pluridisciplinare ale conținuturilor;
4. Proiectarea activităților de instruire practică/pregătire practică în concordanță cu cerințele curriculumului și ale tehnologiei didactice moderne;
5. Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea proiectată;

6. Organizarea și coordonarea activității de instruire/pregătire practică în atelierul tehnologic școlar și la agenții economici în scopul formării și dezvoltării competențelor specifice;

7. Selectarea și aplicarea metodelor de evaluare adecvate activității de instruire/pregătire practică;
8. Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;

9. Exploatarea utilajelor, instalațiilor și echipamentelor în condițiile respectării normelor de protecție și igiena muncii, P.S.I. și protecția mediului înconjurător;

10. Respectarea normelor de calitate pentru desfășurarea proceselor, obținerea produselor și oferirea serviciilor;

11. Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
12. Stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor din aria curriculară „Tehnologii” în învățământul preuniversitar; construirea demersului didactic pentru realizarea centrării pe elev.
2. Componentele curriculumului școlar:

- curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module;

- documente curriculare, Standarde de Pregătire Profesională, planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;

- obiectivele instruirii practice și evaluării: competențe generale, competențe specifice, unități de competență, competențe;

- proiectarea curriculumului opțional și în dezvoltare locală.

3. Stabilirea corespondențelor dintre competențele de execuție și sociale și conținuturile de instruire.

4. Metode și procedee de instruire practică:
- Clasificarea și caracteristicile grupelor de metode specifice instruirii practice;
- Exemplificarea aplicării metodelor specifice instruirii practice;
- Utilizarea metodelor de instruire centrate pe elev: lucrul în echipă, învățarea prin cooperare, metoda proiectului, problematizarea, studiul de caz.

5. Mijloacele de învățământ și integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare:
- funcțiile didactice ale mijloacelor de învățământ;
- tipuri de mijloace de învățământ și caracteristicile lor; exemplificări.
6. Caracterizarea tipurilor de lecții specifice instruirii practice: lecția de formare și dezvoltare a competențelor

de execuție, lecția de evaluare prin probă practică, lecția vizită.

7. Particularitățile mediului de instruire în atelierul școală.

8. Proiectarea demersului didactic: stabilirea lucrărilor de instruire practică în acord cu conținuturile programelor școlare, planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției.

9. Proiectarea instrumentelor de evaluare prin probe practice: formularea cerințelor, întocmirea baremului și a fișelor de observare.

10. Modalități de adaptare a instruirii practice pentru integrarea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale.
11. Integrarea abilităților cheie în activitatea de instruire practică.

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Milcu V., Nichita L., ş.a., Pregătire de bază în industria alimentară – şcoală profesională, pregătire teoretică, Editura Oscar Print, Bucureşti, 2001
2. Nichita L., Ion, I.D., Grozavu, C., Hânsa, C., Oprea, M., Maimon, N., Pregătire de bază în industria alimentară – şcoală profesională, instruire practică tehnologică şi de laborator, Editura Oscar Print, Bucureşti, 2001
3. Nichita, L., Coman, M., Ion, I.D., Cristea, A. D., Vieru, C., Brânzaru, I., Manual pentru cultura de specialitate, domeniul industrie alimentară, clasa a IX-a şcoala de arte şi meserii, Editura Oscar Print, Bucureşti, 2004
4. Teleoacă R., Petculescu E., Procese şi aparate în industria alimentară, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1992
5. Capotă V., Coza A., Brumar C., Drăghici L., Tache E. Manual pentru clasa a IX-a, domeniul pregătirii de bază Industrie alimentară, Editura CD Press, 2012

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învăţământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006

16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea, C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006
20. Petty, G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura Atelier Didactic, București, 2007
21. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2000
22. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, Bucureşti,1999
23. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
24. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
25. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: INDUSTRIE ALIMENTARĂ

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. OPERAŢII ŞI UTILAJE ÎN INDUSTRIA ALIMENTARĂ
Procese tehnologice. Operaţii tehnologice, bilanţuri

- Operaţii, schemă şi procese tehnologice
- Bilanţuri
- Clasificarea operaţiilor tehnologice

Transportul materialelor fluide:

- definiţie, clasificare, pompe pentru transportul materialelor fluide
- tipuri de pompe pentru transportul fluidelor: centrifugă, cu roţi dinţate, injectorul (construcţie, funcţionare, domeniul de utilizare, avantaje, dezavantaje)

Transportul materialelor solide:

- condiţii, clasificare
- mijloace de transport pentru materiale solide: planul înclinat, tobogane, banda transportoare, elevatorul şi transportorul elicoidal (construcţie, funcţionare, domeniul de utilizare, avantaje, dezavantaje)

Transportul pneumatic:

- principiul de realizare a transportului pneumatic
- instalaţii de transport pneumatic (construcţie, funcţionare, domeniul de utilizare, avantaje, dezavantaje)

Mărunţirea în industria alimentară:

- definiţie, scop, gradul de mărunţire
- metode si procedee de mărunţire
- maşini de mărunţit:generalităţi, clasificare
- utilaje: valţul automat, moara cu ciocane, maşina de tăiat legume, volful şi cuterul (construcţie, funcţionare, domeniul de utilizare, avantaje, dezavantaje)

Separarea amestecurilor:

- metode de separare a amestecurilor
- principii pe baza cărora se realizează separarea amestecurilor, factori
- clasificarea amestecurilor, denumiri specifice
- utilaje folosite pentru—**separarea amestecurilor solide**: tararul, triorul cilindric, separatorul electromagnetic, sita plană (construcţie, funcţionare, domeniul de utilizare, avantaje, dezavantaje)
- utilaje folosite pentru **separarea amestecurilor eterogene lichide şi gazoase**: camera de desprăfuire, decantoare pentru amestecuri lichid-solid, decantoare pentru amestecuri lichid-lichid; filtre pentru amestecuri eterogene gazoase, filtre pentru amestecuri eterogene lichide; centrifuge decantoare verticale, centrifuge filtrante, ciclonul (construcţie, funcţionare, domeniul de utilizare, avantaje, dezavantaje)

Amestecarea materialelor:

- definiţie şi factorii de influenţă, aplicaţii în industria alimentara
- Metode de amestecare
- Aparate/utilaje folosite pentru **amestecarea materialelor solide**: amestecător elicoidal orizontal, vertical, amestecătoare cu mişcare de rotaţie (construcţie, funcţionare, domeniul de utilizare, avantaje, dezavantaje)
- aparate/utilajele folosite pentru **amestecarea materialelor păstoase**: amestecătoare cu braţ ramificat şi cuva mobilă, cu cuvă dublă (construcţie, funcţionare, domeniul de utilizare, avantaje, dezavantaje)
- aparate/utilaje folosite pentru **amestecarea în mediu lichid**: amestecătoare pneumatice, cu recircularea lichidului (construcţie, funcţionare, domeniul de utilizare, avantaje, dezavantaje)

Prelucrarea termică a materiilor prime:

- noţiunea de căldură
- moduri prin care se realizează transferul de căldură (definiţie)
- agenţi termici utilizaţi în industria alimentară (clasificare, definiţie, reprezentanţi)
- clasificarea operaţiilor bazate pe transfer de căldură

- **Pasteurizarea şi sterilizarea**: generalităţi, definiţie, clasificare;
- **Refrigerarea si congelarea**: generalităţi, definiţie, clasificare;

Operaţii care asigură conservarea prin reducerea umidităţii

- **Concentrarea prin vaporizare**: scopuri

- Procedee de concentrare prin vaporizare: concentrarea prin vaporizare cu simplu efect; concentrarea prin vaporizare cu compresie de vapori; concentrarea prin vaporizare cu efect multiplu;

- **Uscarea** în industria alimentară: definiţie. principiile conservării prin uscare; factorii care influenţează operaţia de uscare;

- Metode de realizare a uscării: clasificare (uscarea convectivă, conductivă, sub presiune, prin sublimare, prin radiaţie);

- **Condensarea: s**copuri, metode, condiţii
- **Distilarea:** definiţie, principiul realizării operaţiei de distilare, metode de distilare

2. BIOCHIMIA ÎN INDUSTRIA ALIMENTARĂ

Glucide:

- clasificarea si structura chimică a glucidelor (prin formule chimice)
- proprietăţile fizice şi chimice ale glucidelor
- principalii reprezentanţi ai glucidelor: glucoza, galactoza, fructoza, maltoza, lactoza, zaharoza, amidonul, celuloza (clasificare, răspândire, structură, proprietăţi fizico – chimice, aport caloric, rol plastic şi funcţional)

Lipide:

- clasificarea si structura chimică a lipidelor (prin formule chimice)
- proprietăţile fizice şi chimice ale lipidelor
- principalii reprezentanţi ai lipidelor: gliceride, ceride, steride, fosfatide (clasificare, răspândire, structură, proprietăţi fizico – chimice, aport caloric, rol plastic şi funcţional)

Protide:

- clasificarea si structura chimică a protidelor (prin formule chimice)
- proprietăţile fizice şi chimice ale protidelor
- principalii reprezentanţi ai protidelor: aminoacizi esenţiali, peptide, proteine, heteroproteide (clasificare, răspândire, structură, proprietăţi fizico – chimice, aport caloric, rol plastic şi funcţional)

3. MICROBIOLOGIA ÎN INDUSTRIA ALIMENTARĂ

Bacterii, drojdii, mucegaiuri

- clasificare
- morfologie: formă, dimensiuni, structură celulară
- fiziologie: metabolism, nutriţie, respiraţie, înmulţire
- importanţă

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară “Tehnologii”. Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1.	Milcu V., Nichita L., ş.a.,	Pregătire de bază în industria alimentară – şcoală profesională, pregătire teoretică, Editura Oscar Print, Bucureşti, 2001
2.	Nichita L., Ion, I.D., Grozavu, C., Hânsa, C., Oprea, M., Maimon, N.,	Pregătire de bază în industria alimentară – şcoală profesională, instruire practică tehnologică şi de laborator, Editura Oscar Print, Bucureşti, 2001
3.	Nichita, L., Coman, M., Ion, I.D., Cristea, A. D., Vieru, C., Brânzaru, I.,	Manual pentru cultura de specialitate, domeniul industrie alimentară, clasa a IX-a şcoala de arte şi meserii, Editura Oscar Print, Bucureşti, 2004
4.	Teleoacă R., Petculescu E.,	Procese şi aparate în industria alimentară, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1992
5.	Capotă V., Coza A., Brumar C., Drăghici L., Tache E.	Manual pentru clasa a IX-a , domeniul pregătirii de bază Industrie alimentară, Editura CD Press, 2012
6.	Drăgănescu Constanţa	Biochimie, Manual pentru clasa a IX-a, licee cu profil de industrie alimentară, Editura Didactică şi Pedagogică, R.A., Bucureşti, 1990
7.	Crocnan Elena, Crocnan Ovidiu	Microbiologia resurselor naturale, Manual pentru clasa a X-a Editura Didactică şi Pedagogică, R.A., Bucureşti, 2005

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
20. Petty G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, Bucureşti, 2007
22. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
23. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1999
24. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
25. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
INFORMATICĂ ŞI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI ŞI A COMUNICAȚIILOR

2015

a. Prezentare. Competenţe ale cadrului didactic

Conform Legii Educaţiei Naţionale nr. 1/2011 cu modificările şi completările ulterioare, examenul naţional de definitivare în învăţământ finalizează formarea iniţială a celor care doresc ocuparea funcţiilor didactice din învăţământul preuniversitar. Titularizarea în sistemul naţional de învăţământ este condiţionată de promovarea acestui examen.

Această programă se adresează cadrelor didactice care susţin examenul de definitivare în învăţământ în specializări din domeniile informatică şi tehnologia informaţiei şi a comunicaţiilor.

Conform Standardului ocupaţional al profesorului de gimnaziu şi liceu, domeniile de competenţă sunt:

- comunicare;
- curriculum;
- dezvoltarea profesională;
- evaluare;
- formarea elevilor;
- relaţia şcoală – familie – societate.

Examenul este orientat spre a evalua calitatea concepţiei didactice şi modalităţile concrete prin care profesorul pune elevii în situaţii de învăţare eficiente pentru a conduce la formarea capacităţilor şi competenţelor prevăzute în programele şcolare. Această orientare este cu atât mai necesară, cu cât disciplina tehnologia informaţiei şi a comunicaţiilor face parte din trunchiul comun al planului-cadru pentru liceu, iar la gimnaziu este prevăzută prin lege (Legea Educaţiei Naţionale nr. 1/2011) introducerea acestei discipline în trunchiul comun. De asemenea, disciplina informatică face parte din curriculumul diferenţiat al planului-cadru pentru liceu, specializările matematică-informatică şi ştiinţe ale naturii.

Competenţele cadrului didactic care susţine examenul de definitivare în învăţământ în specializări din domeniile informatică şi tehnologia informaţiilor şi a comunicaţiilor sunt:

- cunoaşterea conţinuturilor ştiinţifice ale disciplinelor informatice de la toate nivelurile şi specializările la care se studiază aceste discipline;
- aplicarea adecvată a principiilor specifice didacticii disciplinelor informatice;
- aplicarea cunoştinţelor de metodica predării disciplinelor informatice;
- utilizarea competentă a documentelor şcolare reglatoare;
- proiectarea şi realizarea unor demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la conţinuturi;
- proiectarea şi realizarea unor demersuri didactice intradisciplinare, interdisciplinare, transdisciplinare;
- proiectarea şi realizarea evaluării competenţelor dobândite de elevi;
- elaborarea unor instrumente de evaluare care să permită autoreglarea procesului didactic;
- adaptarea demersurilor didactice la particularităţile de vârstă/specificului dezvoltării intelectuale a colectivului de elevi;
- realizarea unui climat educativ interactiv, de cooperare, stimulativ cu scopul creşterii eficienţei rezultatelor activităţilor didactice;
- integrarea mijloacelor didactice tradiţionale şi moderne în cadrul secvenţelor didactice;
- elaborarea unor oferte educaţionale pentru curriculumul la decizia şcolii/în dezvoltare locală.

b. Tematica de specialitate

1. Algoritmi

- noţiunea de algoritm; caracteristici;
- principiile programării structurate;
- structuri fundamentale (secvenţială, de decizie, repetitivă);
- reprezentarea algoritmilor (pseudocod, scheme logice);
- algoritmi elementari şi aplicarea acestora în prelucrarea datelor (de exemplu probleme cu numere şi cu cifrele numerelor, probleme de divizibilitate, prelucrarea unor secvenţe de valori, generarea şirurilor recurente);
- algoritmi de sortare: prin metoda bulelor, prin inserţie, prin selecţie, prin numărare;
- algoritmul de interclasare;
- algoritmi de căutare (secvenţială, binară);
- analiza complexităţii unui algoritm (considerând criteriile de eficienţă: durată de executare şi spaţiu de memorie utilizat).

2. Limbaje de programare (Pascal sau C/C++)

- concepte generale (sintaxa unui limbaj de programare, mediu de programare);
- elementele de bază ale unui limbaj de programare: vocabularul limbajului, identificatori, constante, tipuri de date simple, variabile, operatori, structura programelor, comentarii, expresii, citirea/scrierea datelor, instrucţiuni;
- tipuri de date structurate (tablou, înregistrare, şir de caractere) – prelucrări specifice;

- fişiere text – operaţii specifice;
- subprograme predefinite;
- subprograme definite de utilizator: proiectarea modulară a rezolvării unei probleme; declarare, definire şi apel subprograme; mecanismul de transmitere a datelor prin parametri; variabile globale şi variabile locale, domeniu de vizibilitate;
- subprograme recursive;
- programarea orientată pe obiecte: principii (abstractizarea datelor, încapsulare, moştenire, polimorfism); clase şi obiecte (instanţe); membrii claselor (date şi metode); constructori şi destructori; niveluri de acces la membrii clasei; supraîncărcare; derivarea claselor.

3. Metode de programare

- metoda greedy: descriere, oportunitatea utilizării metodei, aplicaţii specifice (de exemplu problema rucsacului în varianta continuă, problema spectacolelor);
- metoda backtracking: descriere, oportunitatea utilizării metodei, aplicaţii specifice (de exemplu problema comis-voiajorului, problema reginelor, problema explorării unui labirint);
- metoda divide et impera: descriere, oportunitatea utilizării metodei, aplicaţii specifice (de exemplu problema turnurilor din Hanoi, sortarea prin interclasare, sortarea rapidă);
- metoda programării dinamice: descriere, oportunitatea utilizării metodei, aplicaţii specifice (de exemplu determinarea unui subşir crescător de lungime maximă, problema rucsacului în variantă discretă, determinarea unui subşir comun de lungime maximă);
- metode de generare a elementelor combinatoriale: permutări, aranjamente, combinări, submulțimi, partiţiile unui număr natural, partiţiile unei mulţimi.

4. Alocarea dinamică a memoriei

- conceptul de alocare dinamică a memoriei;
- operaţii specifice alocării/eliberării dinamice a memoriei (definirea tipurilor de date necesare, alocarea memoriei pentru date simple şi structurate, accesarea datelor alocate dinamic, eliberarea memoriei alocate dinamic);
- structuri de date implementate dinamic: liniare (liste simplu şi dublu înlănţuite, liste circulare, stive, cozi) şi arborescente (arbori cu rădăcină, arbori binari, arbori binari de căutare); operaţii specifice (creare, inserare, ştergere, parcurgere, căutare).

5. Teoria grafurilor

- grafuri orientate şi neorientate: definiţie, metode de reprezentare, terminologie (grad, adiacenţă, incidenţă, lanţ, lanţ elementar, lanţ simplu, drum, drum elementar, drum simplu, ciclu, ciclu elementar, circuit, circuit elementar, graf parţial, subgraf, graf transpus);
- tipuri speciale de grafuri (graf bipartit, graf complet, graf turneu);
- parcurgerea grafurilor (parcurgerea în lăţime şi în adâncime);
- conexitate, tare conexitate, determinarea componentelor conexe, tare conexe;
- grafuri ponderate, drumuri de cost minim (algoritmii Dijkstra şi Roy-Floyd);
- grafuri hamiltoniene;
- grafuri euleriene;
- arbori; arbori parţiali de cost minim (algoritmul lui Kruskal, algoritmul lui Prim);
- arbori cu rădăcină, arbori binari, tipuri speciale de arbori binari (arbore binar complet, arbori binari de căutare, heap-uri): terminologie, metode de reprezentare, operaţii specifice.

6. Baze de date

- concepte de bază: bază de date, sistem de gestiune a bazelor de date;
- clasificarea bazelor de date (modelul relaţional, modelul reţea, modelul ierarhic);
- modelul conceptual al unei baze de date relaţionale: entităţi şi instanţe, atribute, identificator unic, relaţii între entităţi, normalizarea datelor;
- modelul fizic al unei baze de date relaţionale: tabele, înregistrări, câmpuri de date, tipuri de date, cheie primară, cheie străină (externă), constrângeri, integritatea referenţială;
- operaţii specifice prelucrării bazelor de date relaţionale (crearea tabelelor, adăugarea înregistrărilor, modificarea structurii tabelelor, modificarea datelor, crearea şi modificarea constrângerilor, ştergerea tabelelor/înregistrărilor, crearea interogărilor simple şi complexe);
- comenzi de bază SQL (SELECT, INSERT, UPDATE, DELETE).

7. Arhitectura generală a sistemelor de calcul

- prezentare generală; componentele unui sistem de calcul şi interacţiunea dintre acestea;
- arhitectura unui calculator personal: unitate centrală (componente, funcţii), memorie internă (structură, funcţii, tipuri), memorie externă (structură, funcţii, tipuri), dispozitive periferice (structură, funcţii, tipuri).

8. Sisteme de operare

- concepte de bază: sistem de operare, tipuri de sisteme de operare;

- caracteristicile unui sistem de operare (structură, funcţii, elemente de interfaţă);
- programe şi accesorii livrate cu sistemul de operare;
- organizarea logică a datelor (sistemul de fişiere; operaţii specifice);
- securitatea datelor, viruşi informatici, programe antivirus;
- programe pentru administrarea fişierelor şi/sau folderelor comprimate.

9. Aplicaţii de birotică

- procesoare de text;
- editoare de calcul tabelar;
- editoare de prezentări.

10. Reţele de calculatoare

- concepte de bază (definiţie, tipuri de reţele, funcţii, protocoale de reţea);
- reţeaua Internet: acces, adresare, servicii oferite de reţeaua Internet (particularităţi, protocoale, aplicaţii specifice);
- limbajul HTML şi editarea paginilor web.

c. Tematica de didactică a disciplinei

I. Proiectarea, organizarea şi desfăşurarea activităţii didactice la disciplinele informatice în concordanţă cu curriculumul naţional

1. componentele curriculumului naţional: plan-cadru, programe şcolare;
2. planificare calendaristică, proiect al unităţii de învăţare, proiect de lecţie;
3. obiective operaţionale;
4. oferte educaţionale pentru curriculumul la decizia şcolii/în dezvoltare locală;
5. demersuri didactice intradisciplinare, interdisciplinare, transdisciplinare pentru disciplinele informatice.

II. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învăţare-evaluare la disciplinele informatice:

1. Metode didactice (de exemplu, observarea, exerciţiul, modelarea, problematizarea, demonstrarea, învăţarea prin descoperire, expunerea sistematică a cunoştinţelor, conversaţia, aplicaţii practice, instruire programată, învăţare asistată de calculator, metode didactice activ-participative centrate pe elev).
2. Forme de organizare a activităţii didactice: frontală, individuală, pe grupe.
3. Mijloacele de învăţământ:

- funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;
- tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor;
- integrarea mijloacelor de învăţământ în procesul de predare-învăţare-evaluare: organizarea activităţii în clasă şi laborator; alegerea manualului, a produselor software (sistem de operare, mediu de programare) şi a auxiliarelor didactice necesare;
- valorificarea software-ului educaţional intra-, inter- şi transdisciplinar; utilizarea platformelor de e-learning ca resursă educaţională; valorificarea reţelei Internet ca resursă educaţională.

III. Evaluarea randamentului şcolar în concordanţă cu competenţele generale şi specifice

1. evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: obiective, caracterizare, funcţii, tipologie;
2. erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;
3. metode şi instrumente de evaluare clasice şi moderne (alternative); calităţi ale instrumentelor de evaluare;
4. itemi: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

d. Bibliografie

- Sunt obligatorii conţinuturile manualelor şcolare pentru disciplinele informatică şi tehnologia informaţiei şi a comunicaţiilor (clasele IX-XII) cuprinse în Catalogul manualelor şcolare valabile în învăţământul preuniversitar.
- Sunt obligatorii documentele şcolare reglatoare valabile în anul şcolar în care se susţine examenul.

Pentru tematica de specialitate:

1. *** Variante de subiecte propuse pentru examenele de bacalaureat pentru disciplina informatică şi proba de evaluare a competenţelor digitale
2. Cerchez, E., Şerban, M. Programarea în limbajul C/C++ pentru liceu, vol I, II, III, IV Ed. Polirom, 2004-2013
3. Cormen, T., Leiserson, Ch., Rivest, R. Introducere în algoritmi, Ed. Byblos, Cluj, 2004
4. Fotache, M. Proiectarea bazelor de date. Normalizare şi postnormalizare. Implementări SQL şi Oracle, Ed. Polirom, 2005
5. Fotache, M. Visual Fox Pro - Ghidul dezvoltării aplicaţiilor profesionale, Ed. Polirom, 2002
6. Gălăţan, C. C++. Introducere în Standard Template Library, Ed. ALL, 2008
7. Gălăţan, C. Secrete C++, Ed. Microinformatica, 2006
8. Giumale, C., Negreanu, L., Călinoiu, S. Proiectarea şi analiza algoritmilor. Algoritmi de sortare, Ed. All, 1997

9. Ivaşc, C., Prună, M. Bazele informaticii, Ed. Petrion, 1995
10. Ivaşc, C., Prună, M. Tehnici de programare (Aplicaţii), Ed. Petrion, 1999
11. Ivaşc, C., Prună, M., Mateescu, E. Bazele Informaticii (Grafuri şi elemente de combinatorică) - Caiet de laborator, Ed. Petrion, 1997
12. Mincă, C. Caiet de laborator - Teste de evaluare, pentru clasa a IX-a, Informatică, profilul real neintensiv, Ed. L&S INFOMAT, Bucureşti 2005
13. Mincă, C. Caiet de laborator - Teste de evaluare, pentru clasa a X-a, Informatică, profilul real neintensiv, Ed. L&S INFOMAT, Bucureşti 2005
14. Mincă, C., Dumitriu-Lupan N. Caiet de laborator - Teste de evaluare, pentru clasa a XI-a, Informatică, profilul real neintensiv, Ed. L&S INFOMAT, Bucureşti 2009
15. Mitrana, V. Provocarea algoritmilor, Ed. Agni, Bucureşti, 1994
16. Odăgescu, I. Furtună, F. Metode şi tehnici de programare, Editura Computer Libris Agora, 1998
17. Panţiru, M., Panţiru I. Baze de date, Ed. L&S Infomat, Bucureşti, 1999
18. Paşoi, M., Lica, D. Fundamentele programării, culegere de probleme, clasa a IX-a, Ed. L&S Infomat, 2005
19. Paşoi, M., Lica, D. Fundamentele programării, culegere de probleme, clasa a X-a, Ed. L&S Infomat, 2005
20. Paşoi, M., Lica, D. Fundamentele programării, culegere de probleme, clasa a XI-a, Ed. L&S Infomat, 2006
21. Pătrăşcoiu, O., Marian, Gh., Mitroi, N. Informatică - elemente de grafuri şi combinatorică, metode, algoritmi şi programe, Ed. All, Bucureşti;
22. Popescu, D.A. Culegere de probleme pentru gimnaziu şi liceu, Ed. ALL, Bucureşti, 2000
23. Popescu, D.A., Ioniţă, A.E. Combinatorică şi teoria grafurilor, Ed. RABOH, 2005
24. Popescu, I. Baze de date relaţionale, Ed. Universităţii Bucureşti, 1998
25. Pracsiu, D. Culegere de probleme semnificative de informatică, Ed. Media Sind, 2015
26. Rancea, D. Limbajul Pascal, Algoritmi fundamentali, Ed. Computer Libris Agora, 1999
27. Rancea, D. Limbajul Pascal, Ed. Computer Libris Agora, 1997
28. Tanenbaum, A.S. Organizarea structurată a calculatoarelor, Ed. Byblos, 2004
29. Tanenbaum, A.S. Reţele de calculatoare, Ed. Byblos, 2004

Pentru metodica predării disciplinei:

30. *** Ghid de evaluare la Informatică şi Tehnologia Informaţiei. Ed. Aramis, SNEE, 2001
31. Brut, M. Instrumente pentru e-learning, Editura Polirom, 2006
32. Cerghit, I. Metode de învăţământ, Editura Polirom, Iaşi, 2006
33. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, EDP, Bucureşti, 2006
34. Cucoş, C. Pedagogie generală Ed. Polirom, Iaşi, 2000
35. Cucoş, C. Psihopedagogie pentru examenele de definitivare şi grade didactice. Editura Polirom, Iaşi 2009
36. Cucoş, C. Teoria si metodologia evaluării, Editura Polirom Iaşi, 2008
37. Dumitriu-Lupan, N. (coord.) Introducere în Microsoft .NET Framework – Mini Ghid Metodologic, 2009 (www.microsoft.com/romania/educatie/curs_dot_net/profesori)
38. Ionescu, C. Metodica predării informaticii, Universitatea "Babeş- Bolyai", Cluj, 1999
39. Ionescu, M., Radu, I. Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj, 1995
40. Jinga, I., Negreţ, I. Învăţarea eficientă, Ed. Aldin, Bucureşti, 1998
41. Jinga I., Istrate E., Manual de pedagogie, Editura All, 2006
42. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura ALL, Bucureşti, 2006
43. Manolescu, M. Evaluarea şcolară, Editura Meteor, Bucuresti, 2006
44. Masalagiu, C., Asiminoaie, A. Didactica predării informaticii. Ed. Polirom, 2004
45. Oprea, C.L. Strategii didactice interactive, Editura didactică şi pedagogică, 2006
46. Petre, C., Popa, D. ş.a. Metodica predării Informaticii şi Tehnologiei Informaţiei, Ed. Arves, Craiova 2002
47. Potolea, D., Neacşu, I., Manolescu, M. (coordonatori), Sichim, C., Dumitriu-Lupan, N., Ţoca, L., Niță, M., Pintea, R. (autori), Ghid de evaluare disciplina informatică, Editura ERC PRES 2011 (https://insam.softwin.ro/fisiere/GHID_DE_EVAL_INFO.pdf)
48. Potolea, D., Neacșu, I., Manolescu, M. (coordonatori), Tarasă, D., Dumitriu-Lupan, N., Țoca, L., Bejan, D., Harabagiu, A. (autori), Ghid de evaluare disciplina tehnologia informației și a comunicațiilor, Editura ERC PRES 2011
49. (https://insam.softwin.ro/fisiere/GHID%20DE%20EVAL_TIC2.pdf)
50. Stoica, A. (coord.) - Evaluarea curentă şi examenele, Ghid pentru profesori, Ed. Prognosis, Bucureşti, 2001
51. Stoica, A. Evaluarea progresului şcolar. De la teorie la practică. Ed. Humanitas, Bucureşti, 2003

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

MAIȘTRI INSTRUCTORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: INSTALAȚII PENTRU CONSTRUCȚII

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiințifice şi didactic/metodice a domeniului de referință, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepției, cunoaşterii, înțelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unitățile de competențe - cunoştințele, abilitățile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor ştiinței devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate instituția şcolară şi substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice.**

Au fost urmărite formarea şi structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competențele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor ştiințifice (aprox.. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodica şi aplicațiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

Conținuturile programei urmăresc sporirea flexibilității, mobilității ocupaționale şi

creşterea gradului de adaptabilitate a maiştrilor instructori la evoluția tehnică, tehnologică şi economică în domeniu.

Programa este orientată pe evaluarea calității concepției didactice şi a modalităților concrete prin care maistrul instructor pune elevii în situații de învățare eficientă, menite să conducă la formarea competențelor prevăzute în standardele de pregătire profesională. Această orientare este cu atât mai necesară în prezent, când flexibilitatea programelor şcolare solicită din partea cadrelor didactice efortul de a concepe procese şi parcursuri didactice adaptate nivelului claselor de elevi cu care lucrează şi finalităților învățământului tehnologic.

Structura arborescentă şi organizarea modulară a curriculum-ului pentru învățământul tehnologic, solicită abordarea structurală a desfăşurării procesului de învățământ.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

2.1. INSTALAŢII TEHNICO-SANITARE ŞI DE GAZE

1. Rețele exterioare de alimentare cu apă:
1.1. Instalaţii de înmagazinare a apei.
2. Instalaţii interioare de alimentare cu apă rece şi caldă pentru consum menajer:

2.1. Instalaţii pentru ridicarea presiunii apei;
2.3. Instalaţii interioare de alimentare cu apă rece.
3. Instalaţii de preparare a apei calde menajere:
3.1. Aparate de preparare locală a apei calde;
4. Instalaţii interioare de canalizare:
4.1. Instalaţii interioare de canalizare a apelor uzate menajere; 4.2. Materiale de execuţie funcţie de destinaţia încăperii (obiecte sanitare, materiale de execuţie, dimensiuni, accesorii funcţionale, tuburi şi piese de îmbinare şi montaj pentru instalaţii de canalizare).
5. Instalaţii interioare de gaze naturale combustibile:
5.1. Branşamentul instalaţiei de gaze naturale;
5.2. Contorizarea consumului de gaze naturale;
5.3. Instalaţii interioare de distribuţie a gazelor naturale;

2.2. INSTALAŢII DE ÎNCĂLZIRE

1. Instalaţii interioare de încălzire cu apă caldă cu circulaţie naturală şi forţată:
1.1. Conducte şi accesorii cu etape de montare şi SDV-uri;
1.2. Radiatoare şi accesorii cu etape de montare şi SDV-uri;
1.3. Defecte ivite în funcţionarea instalaţiei de încălzire.
2. Centrale şi puncte termice:
2.1. Echipamente şi aparate;
2.2. Armături şi AMC-uri montate la cazane de apă caldă;
2.3. Racordarea echipamentelor în centrale termice şi puncte termice.
3. Reţele termice:
3.1. Tehnologie de montare (SDV-uri şi utilaje; etape de montare, îmbinare, izolare, verificare);
3.2. Probe de verificare: etanşeitate, presiune, funcţionale (la rece şi la cald) ;
3.5. Izolarea îmbinărilor.
4. Centrale termice de apartament :
4.1. Montarea centralei termice de apartament;
4.2. Executarea legăturilor între elementele instalaţiei interioare de încălzire.

2.3 INSTALAŢII DE VENTILARE ŞI CLIMATIZARE

1. Bilanţuri de substanţe nocive din încăperile ventilate:
1.1. Surse şi degajări de gaze şi vapori nocivi;
1.2. Surse şi degajări de praf.
2. Sisteme de ventilare industrială:
2.1. Ventilarea locală;
2.2. Instalaţii de desprăfuire.
3. Atenuarea zgomotelor şi vibraţiilor.
4. Verificarea şi recepţia instalaţiilor de ventilare şi climatizare.

2.4. TEHNOLOGIA LUCRĂRILOR DE INSTALAŢII

1. Montarea instalaţiilor de ridicare a presiunii apei cu pompe: montarea pompelor în serie şi în paralel, executarea fundaţiei şi a postamentului pompei.
2. Executarea branşamentelor de apă din conducte şi accesorii de: metal, materiale plastice
3. Norme SSM , PSI şi protecţia mediului specifice execuţiei instalaţiilor în construcţii.
4. Tehnologia de montare a instalaţiilor interioare de canalizare menajeră din clădiri:
4.1. Montarea şi echiparea cu piese şi accesorii a conductelor: de branşament, colectoare, coloanelor de canalizare şi de ventilare, conductelor de legătură pentru obiecte sanitare;
4.2.Montarea şi echiparea obiectelor sanitare şi legarea la instalaţie;
4.3. Probe de funcţionare a instalaţiei interioare de canalizare.
5. Metode de îmbinare specifice la instalaţiile interioare de gaze naturale combustibile:
5.1. Materiale (ţeavă neagră de oţel, ţeavă PE, piese de îmbinare, AMC-uri şi SDV-uri; etape de execuţie);
5.2. Etape de execuţie specifice metodelor de îmbinare.
6. Fixarea pe poziţie a echipamentelor de instalaţii (corpuri de încălzire, obiecte sanitare, cazane, boilere, ventilatoare, pompe, recipiente, etc).
7. Montarea canalelor de aer.

COMPETENȚE SPECIFICE

1. Cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice și metodice de specialitate;

2. Operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;

3. Realizarea corelațiilor intra, -inter și pluridisciplinare ale conținuturilor;
4. Proiectarea activităților de instruire practică/pregătire practică în concordanță cu cerințele curriculumului și ale tehnologiei didactice moderne;
5. Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea proiectată;

6. Organizarea și coordonarea activității de instruire/pregătire practică în atelierul tehnologic școlar și la agenții economici în scopul formării și dezvoltării competențelor specifice;

7. Selectarea și aplicarea metodelor de evaluare adecvate activității de instruire/pregătire practică;
8. Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;

9. Exploatarea utilajelor, instalațiilor și echipamentelor în condițiile respectării normelor de protecție și igiena muncii, P.S.I. și protecția mediului înconjurător;

10. Respectarea normelor de calitate pentru desfășurarea proceselor, obținerea produselor și oferirea serviciilor;

11. Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
12. Stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor din aria curriculară „Tehnologii” în învățământul preuniversitar; construirea demersului didactic pentru realizarea centrării pe elev.
2. Componentele curriculumului școlar:

   - curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module;

   - documente curriculare, Standarde de Pregătire Profesională, planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;

   - obiectivele instruirii practice și evaluării: competențe generale, competențe specifice, unități de competență, competențe;

   - proiectarea curriculumului opțional și în dezvoltare locală.

3. Stabilirea corespondențelor dintre competențele de execuție și sociale și conținuturile de instruire.

4. Metode și procedee de instruire practică:
   - Clasificarea și caracteristicile grupelor de metode specifice instruirii practice;
   - Exemplificarea aplicării metodelor specifice instruirii practice;
   - Utilizarea metodelor de instruire centrate pe elev: lucrul în echipă, învățarea prin cooperare, metoda proiectului, problematizarea, studiul de caz.

5. Mijloacele de învățământ și integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare:
   - funcțiile didactice ale mijloacelor de învățământ;
   - tipuri de mijloace de învățământ și caracteristicile lor; exemplificări.
6. Caracterizarea tipurilor de lecții specifice instruirii practice: lecția de formare și dezvoltare a competențelor de

execuție, lecția de evaluare prin probă practică, lecția vizită.

7. Particularitățile mediului de instruire în atelierul școală.

8. Proiectarea demersului didactic: stabilirea lucrărilor de instruire practică în acord cu conținuturile programelor școlare, planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției.

9. Proiectarea instrumentelor de evaluare prin probe practice: formularea cerințelor, întocmirea baremului și a fișelor de observare.

10. Modalități de adaptare a instruirii practice pentru integrarea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale.
11. Integrarea abilităților cheie în activitatea de instruire practică.

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Consiliul Naţional pentru Curriculum - Ghid metodologic – pentru aplicarea programelor şcolare: Tehnologii, Ministerul Educaţiei şi Cercetării.
2. D. Salade - Didactica, Editura Didactică şi Pedagogică, 1981.
3. Dumitru Purţuc - Modele de instruire formativă specifice disciplinelor tehnice.
4. Gilbert Leroy, Dialogul în educaţie, Editura Didactică şi Pedagogică, 1974.
5. I.C.C.P.D.C.- Normativ pentru verificarea calităţii şi recepţia lucrărilor de construcţii şi instalaţii "C56-85", 1986.
6. INCERC - Norme orientative de consumuri de resurse pe articole de deviz pentru lucrări de construcţii, industriale, agrozootehnice, locuinţe şi social-culturale "C", Bucureşti, 1995
7. xxx – Manualul inginerului de instalaţii – Volumul I, II, III, IV, Bucureşti, Editura Artecno, 2002
8. Vintilă Şt., Cruceru T., Onciu L. – Instalaţii sanitare şi de gaze, Bucureşti Editura Didactică şi Pedagogică, 1995
9. Vintilă Şt., ş.a. – Instalaţii sanitare şi de gaze, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1993
10. Dumitrescu, L. – Instalaţii sanitare pentru ansambluri de clădiri, Editura Tehnică, Bucureşti, 1980
11. Mănescu Al., Sandu M., Ianculescu O. – Alimentări cu apă – Editura Didactică şi Pedagogică, 1994
12. Negulescu M, ş.a. – Epurarea apelor uzate industriale, Editura Tehnică, Bucureşti, 1987
13. Bianchi, C. – Luminotehnică. Aspecte fundamentale şi aplicative, Bucureşti, Editura Tehnică, 1990
14. Niculescu N., Ilina M., Bandrabur C. – Instalaţii de încălzire, Editura Didactică şi Pedagogică, 1985
15. Ilina M., Bandrabur C, ş.a. – Instalaţii de încălzire. Îndrumător de proiectare, Editura Tehnică, 1992
16. Niculescu N., Duţă Gh., Stoenescu P., Colda I. – Instalaţii de ventilare şi climatizare, EDP, 1982
17. Ilina M., Bandrabur C., Oancea N. – Energii neconvenţionale utilizate în instalaţii din construcţii, Bucureşti, Editura Tehnică, 1988
18. Constantin Ionescu, Cornel Bianchi- Instalaţii electrice în construcţii manual clasa a XI-a Editura Didactică şi Pedagogică 1981
19. Normativ pentru proiectarea, execuţia şi exploatarea instalaţiilor de gaze naturale, I16/1997
20. Normativ pentru proiectarea, execuţia şi exploatarea instalaţiilor sanitare interioare, I9/1994.
21. xxx – Manualul inginerului de instalaţii, vol. I, II, III, IV, Editura Artecno, 2002
22. Florea Gh., Iliriu D. – Montajul instalaţiilor tehnologice, Editura Tehnică, Bucureşti, 1974
23. Drăghici N.N. – Conducte tehnologice, Editura Tehnică, Bucureşti, 1971
24. Burducea C. – Conducte şi reţele termice, Editura Tehnică, Bucureşti, 1974
25. xxx – Memorator tehnic pentru montaj (TMUChB), 2 volume, 1979

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom", Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005

4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învăţământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea, C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
20. Petty, G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura Atelier Didactic, Bucureşti, 2007
21. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
22. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, Bucureşti,1999
23. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
24. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
25. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: INSTALAȚII PENTRU CONSTRUCȚII

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

INSTALAŢII TEHNICO-SANITARE ŞI DE GAZE

1. Rețele exterioare de alimentare cu apă:

1.1. Tipuri de captări;
1.2. Instalaţii de înmagazinare a apei.
2. Instalaţii interioare de alimentare cu apă rece şi caldă pentru consum menajer:
2.1. Instalaţii pentru ridicarea presiunii apei;
2.2. Branşamente de apă;

2.3. Instalaţii interioare de alimentare cu apă rece;
2.4. Instalaţii interioare de alimentare cu de apă caldă menajeră;
2.5. Instalaţia de circulaţie a apei calde;
2.6. Dimensionarea conductelor instalaţiilor interioare de alimentare cu apă rece şi caldă pt consum menajer.
3. Instalaţii de preparare a apei calde menajere:
3.1. Aparate de preparare locală a apei calde;
3.2. Aparate centralizate de preparare a apei calde.
4. Instalaţii interioare de canalizare:
4.1. Instalaţii interioare de canalizare a apelor uzate menajere;
4.2. Instalaţii interioare de canalizare a apelor uzate meteorice;
4.3. Instalaţii de ventilare a coloanelor de canalizare;
4.4. Dimensionarea conductelor instalaţiilor interioare de canalizare.
5. Instalaţii interioare de gaze naturale combustibile:
5.1. Branşamentul instalaţiei de gaze naturale;
5.2. Postul de reglare;
5.3. Contorizarea consumului de gaze naturale;
5.4. Instalaţii interioare de distribuţie a gazelor naturale;

INSTALAŢII DE ÎNCĂLZIRE

1. Instalaţii interioare de încălzire cu apă caldă cu circulaţie naturală şi forţată:
1.1. Instalaţie de încălzire centrală din clădiri socio-culturale S+P+E;
1. 2. Verificarea funcţionării în siguranţă a instalaţiei de încălzire centrală;
1.3. Defecte ivite în funcţionarea instalaţiei de încălzire.
2. Centrale şi puncte termice:
2.1. Instalaţii pentru transportul fluidelor;
2.2. Echipamente şi aparate;
3. Reţele termice:
3.1. Elemente componente;
3.2. Probe de verificare: etanşeitate, presiune, funcţionale (la rece şi la cald) ;
3.3. Izolarea îmbinărilor;
4. Centrale termice de apartament:
4.1. Montarea centralei termice de apartament;
4.2. Executarea legăturilor între elementele instalaţiei interioare de încălzire;
4.3. Punerea în funcţiune în condiţii de siguranţă;
4.4 Dimensionarea conductelor instalaţiilor interioare de încălzire

INSTALAŢII DE VENTILARE ŞI CLIMATIZARE

1.Etapele de elaborare a documentaţiei tehnico-economice necesare realizării obiectivelor de investiţii publice pentru instalaţii de ventilare şi climatizare.
2. Aerul umed: mărimi caracteristice, diagrama i-x.
3. Confortul termic. Dependenţe între parametrii confortului termic. Calitatea aerului.
4. Clasificarea instalaţiilor de ventilare şi climatizare.
5. Ventilarea naturală neorganizată şi organizată a clădirilor civile şi industriale:
5.1. Factorii care asigură schimbul natural de aer.
5.2. Dispozitive de ventilare naturală organizată.
5.3. Sisteme de ventilare naturală organizată.
6. Ventilarea mecanică generală:
6.1. Schema de principiu.
6.2. Elemente componente (canale de aer, filtre de praf, baterii de încălzire şi răcire, ventilatoare, guri de aer)
7. Climatizare:
7.1. Clasificarea instalaţiilor de climatizare.
7.2. Principiul de funcţionare a instalaţiilor de climatizare.
7.3. Sisteme de climatizare ("numai aer" cu 1 canal).
8. Echipamentul agregatelor de ventilare şi climatizare(filtre de praf, baterii de răcire şi încălzire, ventilatoare, camere de tratare).

INSTALAŢII ELECTRICE

1. Etapele de elaborare a documentaţiei tehnico-economice necesare realizării obiectivelor de investiţii publice pentru instalaţii electrice.
2. Mărimi fizice în sistemele de iluminat (fluxul luminos, intensitatea luminoasă, luminanţa).
3. Producerea, transportul şi distribuţia energiei electrice.
4. Receptoare electrice
4.1. Corpuri de iluminat
4.2. Motoare electrice
5. Aparate electrice şi tablouri de distribuţie de joasă tensiune.
6. Instalaţii electrice aeriene şi subterane de joasă tensiune.
7. Instalaţii electrice de joasă tensiune de lumină şi forţă:
7.1. Instalaţii electrice de iluminat şi prize.
7.2. Instalaţii electrice de forţă.
8. Instalaţii electrice de curenţi slabi:
8.1. Instalaţii pentru semnalizări acustice şi optice;
8.2. Instalaţii electrofonice.
9. Instalaţii de protecţie a omului împotriva electrocutării:
9.1. Efectele curentului electric asupra organismului uman.
9.2. Metode de protecţie.

TEHNOLOGIA LUCRĂRILOR DE INSTALAŢII

1. Montarea instalaţiilor de ridicare a presiunii apei cu pompe: montarea pompelor în serie şi în paralel, executarea fundaţiei şi a postamentului pompei.
2. Tehnologia de montare a instalaţiilor tehnico-sanitare aferente clădirilor:
2.1 Montarea conductelor, armaturilor, aparatelor şi accesoriilor destinate instalaţiilor tehnico-sanitare
2.2. Etape tehnologice de montare, verificare şi probare a instalaţiei interioare de apă rece, caldă şi canalizare
3. Metode de îmbinare specifice la instalațiile interioare de gaze naturale combustibile:
3.1. Metode de montaj şi exploatare a instalaţiilor interioare de gaze naturale
3.2. Materiale (ţeavă neagră de oţel, ţeavă PE, piese de îmbinare, AMC-uri şi SDV-uri; etape de execuţie);
3.3. Legislaţie de execuţie pentru domeniul instalaţiilor de gaze naturale combustibile

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.
2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară "Tehnologii". Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. xxx – Manualul inginerului de instalaţii – vol. I, II, III, IV, Bucureşti, Editura Artecno, 2002
2. Vintilă Şt., Cruceru T., Onciu L., Instalaţii sanitare şi de gaze, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1995
3. Vintilă Şt., ş.a. – Instalaţii sanitare şi de gaze, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1993
4. Dumitrescu, L., Instalaţii sanitare pentru ansambluri de clădiri, Editura Tehnică, Bucureşti, 1980
5. Mănescu Al., Sandu M., Ianculescu O., Alimentări cu apă, Editura Didactică şi Pedagogică, 1994
6. Negulescu M, ş.a. – Epurarea apelor uzate industriale, Editura Tehnică, Bucureşti, 1987
7. Bianchi, C., Luminotehnică. Aspecte fundamentale şi aplicative,Bucureşti, Editura Tehnică, 1990
8. Niculae Mira, Constantin Neguş, Instalaţii şi echipamente electrice, manual clasele a XI-a şi a XII-a ,EDP 1991
9. Constantin Ionescu, Cornel Bianchi, Instalaţii electrice în construcţii, manual clasa a XI-a EDP 1981
10. Niculescu N., Ilina M., Bandrabur C., Instalaţii de încălzire, Editura Didactică şi Pedagogică, 1985
11. Ilina M., Bandrabur C, ş.a., Instalaţii de încălzire. Îndrumător de proiectare, Editura Tehnică, 1992
12. Niculescu N., Duţă Gh., Stoenescu P., Colda I., Instalaţii de ventilare şi climatizare, Editura Didactică şi Pedagogică, 1982
13. Ilina M., Bandrabur C., Oancea N., Energii neconvenţionale utilizate în instalaţii din construcţii, Bucureşti, Editura Tehnică, 1988
14. Normativ pentru proiectarea, execuţia şi exploatarea sistemelor de alimentare cu gaze naturale, NTPEE 2008 cu actualizări 2009.

15. Normativ pentru proiectarea, execuţia instalaţiilor sanitare interioare, I9/1994.
16. Normativ privind exploatarea instalaţiilor sanitare. I 9/1-96.
17. Normativ pentru proiectarea si executarea conductelor de aducţiune şi a reţelelor de alimentare cu apa si canalizare ale localităţilor. I 22-99
18. Normativ pentru proiectarea şi execuţia instalaţiilor electrice de joasă tensiune până la 1000V, I7/1991.
19. Normativ pentru proiectarea si executarea instalaţiilor de încălzire centrala. I 13-02 (serie noua).
20. Normativ privind exploatarea instalaţiilor de încălzire centrala. I 13/1-02 (serie noua)
21. Normativ pentru proiectarea, executarea şi exploatarea instalaţiilor de ventilare si climatizare I 5 – 2010

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învăţământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
20. Petty G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, Bucureşti, 2007
22. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
23. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1999
24. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
25. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
ISTORIA ŞI TRADIŢIILE MINORITĂŢII MAGHIARE

2015

CÉLOK ÉS KÖVETELMÉNYEK

A tanterv a véglegesítő vizsgára jelentkező «A magyar kisebbség történelme és hagyományai » tantárgyat tanító történelemtanárok számára készült. A célok és követelmények a tanár készségeinek és kompetenciáinak a felmérése érdekében készült, a «A magyar kisebbség történelme és hagyományai » tantárgy tanításához szükséges gyakorlati ismereteket is felmérni szándékozó követelményrendszerrel.

A tantervben a jellegzetes készségek és témakörök szerepelnek, valamint az ezekhez kapcsolódó szakirodalmat illetve a módszertani felkészülést elősegítő könyvészetet is tartalmaz. A magyar kisebbség történelme és hagyományai tantárgyat tanító történelemtanároknak ismerniük kell a szakszavak jelentését és helyes használatát, az információk kritikus alapokon történő használatát és a történelemtanításban használatos didaktikai módszereket.

ÁLTALÁNOS KOMPETENCIÁK

1. Didaktikai tervezés az érvényben levő tantervek tartalmai alapján, a tanulók tanulási szükségleteihez és a tanulócsoport sajátosságaihoz igazodva
2. Integrált oktatás a különböző tantárgyterületek (*a magyar kisebbség történelme és hagyományai, egyetemes történelem*) tartalma közötti összefüggések megvalósításával, valamint a tantárgy tudományos tartalmainak transz-, inter- és multidiszciplináris megközelítésével
3. Objektív értékelés a didaktikai alapelvek és a nemzeti alaptantervben meghatározott kompetenciák alapján
4. Hatékony és a tervezett tanulási tevékenységeknek megfelelő tanulásszervezési eljárások alkalmazása

SPECIFIKUS KOMPETENCIÁK

1. A tantárgyi tartalmak és a tantárgyspecifikus műveletesítés ismerete
2. A tantárgyspecifikus (történelmi) terminológia megfelelő használata változatos kontextusokban
3. A tantárgy tudományos megalapozottságú tartalmainak kiválasztása az életkori és az egyéni sajátosságokhoz igazodva
4. Az érvényes tantervekben előírt tartalmak eredményes didaktikai feldolgozása
5. A tantárgyi tartalmak feldolgozása a műveltségi terület keretében, valamint a többi műveltségterületen belüli tantárgyakhoz kapcsolódóan
6. Az oktatási folyamat személyes jellegének érvényesítése a tanterv alkalmazásában az egyéni tapasztalatok integrálásával
7. A tanulók megismerése és az ezzel kapcsolatos tapasztalatok érvényesítése a logikus tanulási és megértési folyamatban
8. A kulcskompetenciák fejlesztése *A romániai magyar kisebbség történelme és hagyományai* tantárgy keretein belül
9. Az oktatás minőségének biztosítása, a differenciált értékelés elveinek helyes alkalmazásával
10. Az önértékelési képesség fejlesztése a megfelelő pedagógusi fejlődés céljából

TEMATIKA

A romániai magyar kisebbség történelme és hagyományai

- A magyar nép és nyelv kialakulása
- A magyarok népvándorlása: életmód, hitvilág
- Honfoglalás
- A magyar állam és egyház megszervezése
- Az Árpád-házi királyok kora
- Társadalom és gazdaság
- Az erdélyi vajdaság
- A Magyar Királyság központosítása
- Gazdaság és társadalom a középkorban
- A keresztény Európa védelmezői
- A középkori Magyar Királyság bukása
- Középkori műveltség: humanizmus és reformáció
- Az Erdélyi Fejedelemség kora
- Erdély a Habsburg Birodalomban

- II. Rákóczi Ferenc vezette szabadságharc
- Felvilágosult abszolutizmus: Mária Terézia és II. József reformjai
- Reformkor
- Az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc
- Neoabszolutizmus és liberalizmus
- Az Osztrák Magyar Monarchia létrejötte
- Gazdaság, társadalom és kultúra a dualizmus idején
- Az első világháború és következményei
- Az erdélyi magyarság a két világháború között
- A második világháború és következményei
- A romániai magyarság a második világború után
- A romániai magyarság napjainkban
- A magyar kisbbség hagyományai: népszokások, anyagi kultúra, népi vallásosság

Módszertan

- A magyar kisebbség történelme és hagyományai című tantárgy hivatása. A tantárgy nevelő célja
- Az óra mozzanatai a magyar kisebbség történelme és hagyományai című tantárgy tanításánál – gyakorlati példák
- A magyar kisebbség történelme és hagyományai című tantárgy tanításánál alkalmazott didaktikai módszerek
- A magyar kisebbség történelme és hagyományai című tantárgy tanításánál alkalmazott didaktikai eszközök
- Az oktatás megtervezése, oktatási stratégiák
- A magyar kisebbség történelme és hagyományai című tantárgy témáinak a tanítása
- Ismeretellenőrzési technikák
- A nyolc kulcskompetencia fejlesztése – az Európai Bizottság ajánlása, amelyet Románia 2008-ban elfogadott.
- Az Európai Bizottság által ajánlott kulcskompetenciák kifejlesztése – gyakorlati példák

SZAKIRODALOM

A. A romániai magyar kisebbség történelme és hagyományai

1. Erdély története. I-III. Budapest, 1986.
2. Engel Pál: Beilleszkedés Európába, a kezdetektől 1440-ig. Budapest, 1990. (Magyarok Európában.I.)
3. Gergely András (szerk.): 19. századi magyar történelem 1790-1918. Budapest, 1998.
4. Gyáni Gábor –Kövér György: Magyarország társadalomtörténete. A reformkortól a második világháborúig. Bp. 2001.
5. Kosary Domokos: Újjáépítés és polgárosodás 1711-1867. Budapest, 1990. (Magyarok Európában III.)
6. Kristó Gyula, Magyarország története 895-1301, Budapest, 2007.
7. Magyari András: Rákóczi és az erdélyi kurucmozgalom. Csíkszereda, 2003.
8. Magyarország története tíz kötetben, szerk. Ránki György, Budapest, 1976-1989.
9. Mikó Imre, Huszonkét év. Az erdélyi magyarság politikai története 1918. december 1-tõl 1940. augusztus 30-ig. Budapest, 1941.
10. Pozsony Ferenc: Erdelyi nepszokasok. Kolozsvar, 2006.
11. Romsics Ignác, Magyarország története a XX. században, Budapest, 2000.
12. Szabó Péter, Az erdélyi fejedelemség, Küzdelem a megmaradásért, Budapest, 2013.
13. Szakály Ferenc: Virágkor és hanyatlás 1440-1711. Budapest, 1990. (Magyarok Európában II.)
14. State and Minority in Transylvania, 1918-1989. Studies on the History of the Hungarian Comunity, Atlantic Studies on Society in Change, No. 142, edit. Romsics Ignac, Hunyadi Attila Gabor, Columbia University Press, New York, 2012.
15. Toth Szilárd, Partidul Maghiar şi problema minorităţii maghiare în Parlamentul României în perioada interbelică, Cluj-Napoca, 2008.
16. Trócsányi Zsolt: Habsburg-politika és Habsburg-kormányzat Erdélyben, 1690–1740. Bp. 1988.
17. Zimányi Vera: Óra, szablya, nyoszolya. Életmód és anyagi kultúra Magyarországon a 17–18. században. Bp. 1994.

B. Módszertan

1. *Acquiring Key Competences through heritage education*, Lies Kerkhofs, Landkommanderij Alden Biesen, 2011, coautori: Jaap Van Lakerveld, Ingrid Gussen, Christa Bauer.
2. *Acquiring Key Competences through heritage education*: http://the-aqueduct.eu/?lang=ro
3. Bagdy Emőke, Telkes József, *Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában*, Budapest, 1993.
4. Birta Székely Noémi, Fóris Ferenczi Rita (szerk.), *Pedagógiai Kézikönyv*, Kolozsvár, 2007.
5. Birta-Székely Noémi, *A pedagógia alapjaitól az oktatás elméletéig*, Kolozsvár, 2010.
6. Buzás László, *A csoportmunka*, Budapest, 1974.

7. Călin Felezeu, *Metodica predării istoriei*, Cluj-Napoca, 1998
8. Falus Iván (szerk.), *Didaktika*, Budapest, 1998.
9. Hunyady Györgyné-M. Nádasi Mária, *Osztályozás? Szöveges értékelés?* Budapest, 2004.
10. Katona András (szerk.), *A történelemtanítás gyakorlata.* (Tantárgy-pedagógiai tankönyv), Budapest, 2000.
11. Knausz Imre, *A tanítás mestersége*, Egyetemi jegyzet, 2001. www.mek.iif.hu
12. Nagy Sándor, *Az oktatás folyamata és módszerei*, Budapest, 1993.
13. Stamatescu M., *Predarea – învăţarea istoriei şi noile tehnologii de informare şi documentare*, Bucureşti, 2000.
14. Tănasă Gheorghe, *Metodica predării-învăţării istoriei*, Iaşi, 1996.
15. Toth Szilárd, *A történelemtanítás didaktikája*, Cluj-Napoca, 2009.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
ISTORIA ŞI TRADIŢIILE MINORITĂŢII MAGHIARE

2015

NOTA DE PREZENTARE

Programa se adresează profesorilor de istorie din învățământul preuniversitar care se prezintă la examenele pentru obținerea definitivatului. Au fost urmărite formarea și structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea istoriei și tradițiilor minorității maghiare în învățământul preuniversitar.

Programa include competenţe generale, de specialitate, conţinuturi şi propune o bibliografie atât pentru temele abordate, cât şi una de metodică. Profesorii de istorie trebuie să demonstreze competenţe legate de domeniul istoriei minorităţii maghiare: cunoaşterea şi utilizarea corectă a conceptelor, selectarea critică a informaţiei şi folosirea unei metodologii specifice istoriei.

COMPETENȚE GENERALE

1. Proiectarea didactică a programelor școlare aflate în vigoare, în concordanță cu nevoile specifice de învățare ale elevilor și caracteristicile grupelor de vârstă.
2. Educație integrată prin corelarea diferitelor convergențe din cadrul domeniilor aferente (istoria şi tradiţiile minorităţii maghiare din România, istoria universală), cât și abordarea trans-, inter- și multidisciplinară a conținutului materiei predate.
3. Evaluare obiectivă conform principiilor de bază didactice și a competențelor formulate în programele școlare.
4. Aplicarea metodelor de predare-învățare eficiente și corespunzătoare activităților didactice proiectate.

COMPETENȚE SPECIFICE

1. Cunoașterea tematicii de specialitate și a aplicațiilor specifice tematicii respective.
2. Utilizarea corectă în diferite contexte a terminologiei de specialitate (istorice).
3. Selectarea conținutului științific al tematicii de specialitate având în vedere caracteristicile de vârstă și cele individuale ale elevilor.
4. Aplicarea didactică eficientă a conținutului programelor școlare aflate în vigoare.
5. Aplicarea eficientă a conținutului programelor școlare în cadrul domeniului de studiu, coroborat cu celelalte domenii înrudite.
6. Aplicarea experienței proprii în procesul de predare-învățare.
7. Cunoașterea adecvată a elevilor și aplicarea acestor cunoștințe în predarea logică a materiei predate.
8. Dezvoltarea competențelor cheie în cadrul materiei Istoria şi tradiţiile minorităţii maghiare din România.
9. Asigurarea calității procesului de predare-învățare prin aplicarea corectă a principiilor evaluării diferențiate.
10. Dezvoltarea capacității de autoevaluare cu scopul de a facilita o evoluție permanentă a cunoștințelor și competențelor pedagogice.

TEMATICA DE SPECIALITATE

Istoria şi tradiţiile minorităţii maghiare din România

- Formarea poporului şi limbii maghiare
- Perioada migrației: modul de viaţă materială şi spirituală
- Descălecatul
- Formarea statului medieval maghiar
- Dinastia Arpadienilor
- Economie şi societate
- Voievodatul Transilvaniei
- Dinastia Angevinilor
- Societate şi economie în feudalism
- Lupta antiotomană
- Destrămarea Regatului Ungariei
- Cultura medievală: umanismul şi reforma religioasă
- Epoca Principatului Transilvaniei
- Transilvania în cadrul Imperiului Habsburgic
- Răscoala antihabsburgică condusă de Francisc Rákóczi al II-lea
- Absolutismul iluminat: Reformele Mariei Tereza şi Iosif al II-lea
- Era reformelor
- Revoluţia din 1848-1849
- Neoabsolutism şi liberalism
- Formarea statului dualist austro-ungar
- Economie, societate şi cultură în perioada dualistă

- Primul Război Mondial şi consecinţele sale
- Maghiarii din Transilvania în perioada interbelică
- Al doilea război mondial şi consecinţele sale
- Minoritatea maghiară din România în perioada postbelică
- Maghiarii în perioada postcomunistă

Didactica de specialitate (didactica istoriei)

- Rolul predării istoriei şi a tradiţiilor minorităţii maghiare. Scopul educativ al materiei.
- Momentele lecţiei în predarea istoriei şi tradiţiilor minorităţii maghiare – exemple practice.
- Metode şi procedee didactice în predarea istoriei şi tradiţiilor minorităţii maghiare.
- Materiale didactice şi modul lor de utilizare în predarea istoriei şi tradiţiilor minorităţii maghiare.
- Strategii şi tehnici de proiectare şi structurare a predării.
- Predarea conţinuturilor de istoria şi tradiţiilor minorităţii maghiare.
- Tehnici de evaluare.
- Formarea celor opt competenţe cheie – recomandarea Comisiei Europene, adoptată de România în 2008.
- Formarea competenţelor cheie recomandate de Comisia Europeană – exemple practice.

BIBLIOGRAFIE

A. Istoria minorităţii maghiare

1. Egyed Ákos, *Erdély 1848-1849,* I-II., Csíkszereda, 1998.
2. Engel Pál, *Beilleszkedés Európába, a kezdetektől 1440-ig*, Budapest, 1990. (Magyarok Európában I.)
3. Engel Pál, Kristó Gyula, Kubinyi András, *Magyarország története 1301-1526*, Budapest, 2005.
4. *Erdély története*, I-III. Budapest, 1986.
5. Gergely András (szerk.), *19. századi magyar történelem 1790-1918*. Budapest, 1998.
6. Jakó Zsigmond, *Írás, könyv, értelmiség*, Bukarest, 1976.
7. Kosáry Domokos, *Újjáépítés és polgárosodás 1711-1867*, Budapest, 1990. (Magyarok Európában III.)
8. Kristó Gyula, *Magyarország története 895-1301*, Budapest, 2007.
9. Magyari András, *Rákóczi és az erdélyi kurucmozgalom*, Csíkszereda, 2003.
10. Mikó Imre, *Huszonkét év. Az erdélyi magyarság politikai története 1918. december 1-től 1940. augusztus 30-ig*, Budapest, 1941.
11. Pozsony Ferenc, *Erdélyi népszokások*, Kolozsvár, 2006.
12. Romsics Ignác, *Magyarország története a XX. században*, Budapest, 2000.
13. Szabó Péter, Az erdélyi fejedelemség, Küzdelem a megmaradásért, Budapest, 2013.
14. Szakály Ferenc, *Virágkor és hanyatlás 1440-1711,* Budapest, 1990. (Magyarok Európában II.)
15. Trócsányi Zsolt, *Habsburg-politika és Habsburg-kormányzat Erdélyben, 1690–1740*. Budapest. 1988.

B. Didactica predării istoriei minorităţii maghiare

1. *Acquiring Key Competences through heritage education*, Lies Kerkhofs, Landkommanderij Alden Biesen, 2011, coautori: Jaap Van Lakerveld, Ingrid Gussen, Christa Bauer.
2. *Acquiring Key Competences through heritage education*: http://the-aqueduct.eu/?lang=ro
3. Bagdy Emőke, Telkes József, *Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában*, Budapest, 1993.
4. Birta Székely Noémi, Fóris Ferenczi Rita (szerk.), *Pedagógiai Kézikönyv*, Kolozsvár, 2007.
5. Birta-Székely Noémi, *A pedagógia alapjaitól az oktatás elméletéig*, Kolozsvár, 2010.
6. Buzás László, *A csoportmunka*, Budapest, 1974.
7. Călin Felezeu, *Metodica predării istoriei*, Cluj-Napoca, 1998
8. Falus Iván (szerk.), *Didaktika*, Budapest, 1998.
9. Hunyady Györgyné-M. Nádasi Mária, *Osztályozás? Szöveges értékelés?* Budapest, 2004.
10. Katona András (szerk.), *A történelemtanítás gyakorlata*. (Tantárgy-pedagógiai tankönyv), Budapest, 2000.
11. Knausz Imre, *A tanítás mestersége*, Egyetemi jegyzet, 2001. www.mek.iif.hu
12. Nagy Sándor, *Az oktatás folyamata és módszerei*, Budapest, 1993.
13. Stamatescu M., *Predarea – învăţarea istoriei şi noile tehnologii de informare şi documentare*, Bucureşti, 2000.
14. Tănasă Gheorghe, *Metodica predării-învăţării istoriei*, Iaşi, 1996.
15. Toth Szilárd, *A történelemtanítás didaktikája*, Cluj-Napoca, 2009.
16. Toth Szilárd, *A történelemtanítás módszertana*, Cluj-Napoca, 2005.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN: ISTORIE

2015

Notă de prezentare

Prezenta programă pentru examenul de definitivare în învățământ se dorește un răspuns la noul context al formării pentru profesia didactică, dar şi la modificările intervenite în curriculum-ul şcolar specific disciplinei Istorie, în învățământul preuniversitar (gimnazial şi liceal).

Programa este elaborată în acord cu legislaţia în vigoare, iar concepţia, principiile şi criteriile care stau la baza propunerilor tematice sunt următoarele:

a) statutul şi competenţele aferente carierei didactice;

b) eficacitatea practică şi socială desfăşurată de cadrul didactic în unităţile şcolare, oferta de conținuturi ale cunoașterii asociată cu interesele de bază ale elevilor;

c) diversificarea competenţelor dobândite de cadrele didactice în cadrul procesului de formare continuă şi dezvoltare personală;

d) dezvoltarea şi inovarea metodologică, prin reflecţie asupra teoriei şi practicii educaţionale de la nivel național, respectiv raportarea la tendințele și modificările survenite în documentele europene.

Pregătirea cadrelor didactice pentru susținerea examenului de definitivare în învățământ trebuie să ofere profesorilor de istorie ocazii pentru:

- reactualizarea cunoştinţelor dobândite în cursul formării inițiale în domeniul istoriei şi al didacticii specialității;
- reflectarea asupra rolului disciplinei Istorie, cât şi al disciplinelor de studiu din aria curriculară "Om şi societate" în sistemul educațional, sugerând moduri în care pot fi aduse în dezbatere conținuturi actualizate referitoare la problemele societății contemporane;
- reflectarea critică asupra finalităților istoriei ca disciplină de studiu, respectiv contribuția acesteia la realizarea profilului absolventului;
- demonstrarea competențelor dobândite de cadrele didactice privind proiectarea şi realizarea unităților de învățare, respectiv a secvențelor didactice, accentuarea caracterului practic-aplicativ al demersului didactic prin motivarea elevilor şi realizarea unui management eficient al clasei, selectarea şi folosirea creativă a resurselor didactice, centrarea demersului didactic pe elev prin abordarea nevoilor individuale în clasă, evaluarea elevilor (inițială, progresul, performanța);
- demonstrarea competențelor legate de domeniul istoriei prin utilizarea adecvată a conceptelor, a metodologiei specifice şi selectarea critică a informației.

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ cuprinde conținuturile științifice din istoria românilor, istoria universală şi didactica istoriei, precum şi referințele bibliografice corespunzătoare acestora.

Proba scrisă la istorie din cadrul examenului de definitivare în învățământ evaluează o serie de competențe specifice profesorului de istorie, pe care acesta urmează să le demonstreze în activitatea didactică, precum:

- analizarea faptelor/proceselor istorice, utilizând limbajul de specialitate;
- compararea unor fapte/fenomene istorice din perspectivă ideologică, politică, economică, socială, culturală;
- explicarea continuității, schimbării şi a cauzalității în cadrul faptelor/proceselor istorice
- argumentarea unor opinii/puncte de vedere referitoare la fapte/procese istorice;
- aplicarea metodelor şi tehnicilor specifice istoriei în abordarea surselor istorice;
- analizarea programelor şcolare de istorie în vederea aplicării personalizate a acestora în procesul didactic;
- construirea unor activități de învățare în concordanță cu competențele, valorile şi atitudinile prevăzute în programe;
- aplicarea adecvată a unor strategii şi metode specifice disciplinei care să reflecte o abordare centrată pe elev şi pe formarea complexă a personalității acestuia;
- aplicarea unor instrumente şi metode diverse pentru evaluarea competențelor specifice disciplinei Istorie;
- adecvarea activității de evaluare continuă la cerințele evaluărilor/examenelor naționale.
- examinarea critică a caracteristicilor diferitelor strategii didactice în vederea adaptării conceptelor şi procedurilor de specialitate şi a resurselor utilizate la grupul de elevi şi la obiectivele învățării;
- identificarea diferitelor perspective asupra istoriei ca disciplină şcolară;
- identificarea structurii programelor de istorie pentru orientarea activității profesorului.

ISTORIE
Conținuturi tematice şi referințe bibliografice

I. Istoria românilor

I.1 Antichitatea

- **Geto-dacii** - civilizația geto-dacilor.
- **Dacia în epoca romană** - romanizarea spațiului daco - moesic, administrația romană în provincia Dacia, romanitate şi creştinism, popoarele migratoare.
- **Etnogeneza românească în context european, continuitatea, perspective istoriografice**.

I.2. Evul mediu

- **Geneza şi organizarea statelor medievale în spaţiul românesc**: structuri politice în secolele IX-XIII; constituirea statelor medievale Valahia şi Moldova; Transilvania de la voievodat la principat, instituţiile statului medieval (Domnia, Biserica, organizarea militară, Adunările de stări), Transilvania de la dominaţia otomană la cea habsburgică.
- **Românii în context internaţional**: voievozii români în „cruciada târzie", statut politico-juridic.
- **Cultură şi spiritualitate în spatial românesc**: Reforma religioasă şi Ortodoxia; Renaşterea şi Umanismul.

I.3. Epoca modernă

- **Ţările Române în secolul al XVIII-lea şi în prima jumătate a secolului al XIX-lea**: Iluminismul, transformări economice şi social-politice; reformismul - fanarioţii şi iosefinismul; Regulamentele Organice şi reformele domnilor regulamentari, Problema Orientală.
- **Constituirea României moderne**: Revoluţia română de la 1848; constituirea şi organizarea statului (problema românească şi Europa 1848-1858; Unirea din 1859; reformele lui Al. I. Cuza; Constituţia din 1866), Independenţa de Stat a României.
- **Stat, societate şi cultură în România modernă (1866-1914**): Monarhia; Parlamentul; formarea şi evoluţia partidelor politice; activitatea guvernamentală; curente de idei privind formarea şi evoluţia civilizaţiei române modern; transformări economice şi sociale (geneza şi evoluţia categoriilor sociale); instituţiile de cultură; cultura şi viaţa cotidiană; românii din afara graniţelor (Transilvania, Banat, Peninsula Balcanică, Dobrogea, Basarabia, Bucovina);
- **Politica externă a României la sfârşitul secolului al XIX-lea şi începutul secolului al XX-lea**;
- **România şi Primul Război Mondial(1914-1918)**.

I.4. Epoca contemporană

- **România Mare:** context, cauze, etape, importanţă.
- **România interbelică**: integrarea provinciilor româneşti; Constituţia din 1923; sistemul politic (Parlamentul, Monarhia, partidele, activitatea guvernamentală); de la regimul democratic la regimul autoritar; politica externă; statutul minorităţilor;
- **România în timpul celui de-al Doilea Război Mondial**
- **România după a doua conflagraţie mondială** (1945-1948); **România lui Gh. Gheorghiu Dej** (1948-1965), ***Epoca Ceauşescu*** (România socialistă 1965-1989), **Anul 1989**.
- **România în perioada Războiul rece:** Alinierea la organismele aflate sub control sovietic (CAER; Tratatul de la Varşovia); deschiderea politicii externe , izolarea României pe plan extern.
- **Transformări politice, economice şi sociale în România după 1989**. Regimul politic democratic, Constituţia din 1991, integrarea euro-atlantică.

Bibliografie:

Academia Română - *Istoria Românilor*, Vol. I - X, Bucureşti, 2001-2013 - capitolele referitoare la tematica examenului.
Baciu, Nicolae, *Agonia României, 1944-1947*, Bucureşti, 1991.
Bârzu, Ligia, Brezeanu, Stelian, *Originea şi continuitatea românilor. Arheologie şi tradiţie arheologică*. Bucureşti, 1991.
Bărbulescu, Mihai, Dennis Deletant, Keith Hitchins, Şerban Papacostea, Pompiliu Teodor, *Istoria României*, Bucureşti, 1998.
Boia, Lucian, *Istorie şi mit în conştiinţa românească*, Bucureşti, 1997.
Brătianu, Gheorghe I., *O enigmă şi un miracol: poporul român*, Bucureşti, 1988.
Brătianu, Gheorghe I., *Tradiţia istorică despre întemeierea statelor româneşti*, Bucureşti, 1980.
Bulei, Ioan, *Conservatori şi conservatorism în România*, Bucureşti, 2002.
Constantiniu, Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, Bucureşti, 1997.
Deletant, Dennis, *România sub regimul comunist*, Bucureşti, 1997.
Dumitrescu, Doru, Mihai Manea, Rodica, Păun, Mirela, Popescu, Maria Riţiu, *101 de momente din istorie românilo*r, Editura Media Alert, Bucureşti, 2013
Felezeu, Călin, *Statutul Principatului Transilvaniei în raporturile cu Poarta Otomană, 1541-1688*. Cluj-Napoca, 1996.
Fischer-Galaţi, Stephen, *România în secolul XX*, Iaşi, 1999.
Fischer-Galaţi, Stephan, Giurescu, Dinu C., Pop, Ioan-Aurel (coordonatori), *O istorie a românilor. Studii critice*, Cluj-Napoca, 1991.
Focşeneanu, Eleodor, *Istoria constituţională a României (1859-1991),* Bucureşti, 1997.
Giurescu, C.,Constantin, *Istoria Românior I, II, III* Bucureşti, 2007
Giurescu, Dinu C., *România în al doilea război mondial*, Bucureşti, 1999.
Hitchins, K., *Românii 1774 - 1866,* Edit. Humanitas, Bucureşti, 1998.
Hitchins, Keith, *România: 1866-1947*, Edit. Humanitas, Bucureşti, 1998.
Kiriţescu, Constantin, *Istoria războiului pentru întregirea României. 1916-1919*, Bucureşti, 1989.
Maxim, Mihai, *Ţările Române şi Înalta Poartă*, Bucureşti, 1994.
Mitu, Sorin, *Geneza identităţii naţionale la românii ardeleni*, Bucureşti, 1997.
Ornea, Zigu, *Anii treizeci. Extrema dreaptă românească*. Bucureşti, 1995.
Papacostea, Şerban, *Românii în secolul al XIII-lea. Între cruciată şi imperiul mongol*. Bucureşti, 1993.
Petolescu, Constantin C., *Scurtă istorie a Daciei romane*, Bucureşti, 1995.

Platon, Gheorghe, Platon, Alexandru-Florin, *Boierimea din Moldova. Secolul al XVIII-lea prima jumătate a secolului al XIX-lea*, Bucureşti, 1997.
Platon, Gheorghe, *Istoria modernă a Românilor*, Bucureşti, 1985.
Pop, Aurel-Ioan, *Românii şi maghiarii în secolele X-XIII*, Bucureşti, 1997.
Pop, A.I., Bolovan I., *Istoria României. Compendiu*, Cluj-Napoca, Institutul Cultural Român – Centrul de Studii Transilvane, 2005
Rădulescu, Mihai-Sorin, *Elita liberală*, Bucureşti, 1999.
Scurtu, Ioan, Bulei, Ioan, *Democraţia la români 1866-1938*, Bucureşti, 1990
Scurtu, Ioan, Buzatu, Gheorghe, *Istoria românilor în secolul XX*, Bucureşti, 1999.
1. ***, Legea Educatiei Nationale. *Legea nr. 1/2011 cu modificările și completările ulterioare*

II. Istoria universală

II.1. Antichitatea

- **Civilizații ale Orientului antic**: structuri politice; cultura în Orientul antic (Egiptul, lumea mesopotamiană)
- **Modele de organizare politică în Grecia antică**: polisul grec; Sparta; Atena.
- **Imperiul Macedonean.**
- **Roma antică**: regalitatea, republica; principatul; imperiul.
- **Culturile greacă, elenistică și romană**: educația, ştiinţele şi filosofia, religia şi artele.

II.2. Evul mediu

- **Geneza Evului mediu**: marile migraţii şi regatele barbare, creştinismul şi organizarea bisericii; arabii și Islamul; etnogeneza popoarelor europene; relațiile suzerano - vasalice.
- **Orient și Occident:** modele de evoluție politică, social-economică și culturală (Imperiul Bizantin, Imperiul Carolingian, Califatul Arab)
- **Occidentul medieval** (secolele al X-lea - al XIV-lea): structuri economico-sociale şi instituționale (proprietatea şi structura socială feudală, vasalitatea şi feudul; monarhia şi procesul de centralizare teritorială, instituțională şi politică); oraşul medieval european.
- **Ipostaze ale universalismului medieval**: Papalitatea şi Imperiul; Cruciadele.
- **Geneza capitalismului şi tranziția spre modernitate**: Marile descoperiri geografice; Renaşterea; Reforma religioasă.

II. 3. Epoca modernă

- **Geneza lumii moderne**: monarhiile absolutiste; Iluminismul, modelul politic britanic şi naşterea democrației americane; civilizația europeană.
- **Europa în perioada 1789-1849**: revoluția franceză, naşterea ideologiilor moderne, revoluțiile din Europa în prima jumătate a secolului al XIX-lea.
- **Stat şi națiune în epoca modernă**: state naționale și multinaționale în Europa;
- **Cultura europeană în epoca modernă** (secolele al XIX-lea - începutul secolului al XX-lea)
- **Europa şi lumea la cumpăna dintre secole**: relațiile internaționale, Primul Război Mondial.

II.4. Epoca contemporană

- **Ideologii și regimuri politice democratice și totalitare**
- **Al Doilea Război Mondial**
- **Lumea postbelică**: Organizaţii internaționale, Regimuri politice democratice și totalitare, Războiul rece, Prăbuşirea comunismului în Europa, Drepturile omului, Rolul societăţii civile, Religia în lumea contemporană.

Bibliografie:

Arendt, H., *Originile totalitarismului*, Bucureşti, 1991.
Aries, Philippe, Georges Duby (coordonatori): *Istoria vieții private*, vol. 1 – 8, Bucureşti, 1994 -1996.
Bold.,E., *Diplomația de conferințe. Din istoria relațiilor internaționale între anii 1919-1933*, Iaşi, 1991.
Barbero, Al., *Carol cel Mare – un părinte al Europei,* Bucureşti, 2005.
Bernstein, Serge, Pierre Milza, *Istoria Europei*, vol. 1-5, Iaşi, 1998-1999.
Bloch, R., Cousin, J*., Roma şi destinul ei,* vol. 1-2, Bucureşti, 1988.
Braudel, F., *Jocurile schimbului*, vol. 1-2, Bucureşti, 1985.
Braudel, F., *Structurile cotidianului: posibilul şi imposibilul*, vol. 1-2, Bucureşti, 1984.
Braudel, F., *Timpul lumii*, vol. 1-2, Bucureşti, 1989.
Carpentier Jean, Francois Lebrun, *Istoria Europei*, Editura Humanitas, Bucureşti, 2006
Chaunu, P., *Civilizația Europei în secolul luminilor*, Bucureşti, 1986.
Chamoux, Fr., *Civilizația greacă*, vol. 1-2, Bucureşti, 1985.
Chamoux, Fr., *Civilizația elenistică*, vol. 1-2, Bucureşti, 1985.
Courtois, S.T. (coord.), *Cartea neagră a comunismului*,Bucureşti, 1998.

Delumeau, J., *Civilizația Renașterii*, vol. 1-2, Bucureşti, 1995.
Duby, G., *Cele trei ordine sau imaginarul feudalismului*, Bucureşti, 1998.
Duby, G., *Vremea catedralelor*, Bucureşti, 1998.
Dumitrescu, Doru, Manea, Mihai, Popescu, Mirela, *Culegere de surse istorice. Lumea antică și medievală*, Editura Nomina, Pitești 2014
Dumitrescu, Doru, Manea, Mihai, Popescu, Mirela, *Culegere de surse istorice. Lumea modernă*, Editura Nomina, Pitești 2014
Dumitrescu, Doru, Manea, Mihai, Popescu, Mirela, *Culegere de surse istorice. Lumea contemporană*, Editura Nomina, Pitești 2014
Dumitrescu, Doru, Mihai Manea, Mirela, Popescu, *Enciclopedia Primului Război Mondial*, Editura Corint, București, 2014
Fountaine, A., *Istoria războiului rece*, vol 1-4, Bucureşti, 1992.
Johnson, Paul, *O istorie a lumii moderne 1920–2000,* București 2014
Istoria Universală (Larousse), vol. I-III, Edit. Univers Enciclopedic, Bucureşti, 2005-2006.
Le Breton, Marie, Jean, *Măreția și destinul bătrânei Europe*, Editura Humanitas, Bucureşti, 2006
LeGoff, J., *Imaginarul medieval*, Bucureşti, 1991.
LeGoff, J., (coordonator), *Omul medieval*, Iaşi, 1999.
LeGoff, J., *Civilizația medievală*, Bucureşti.
Lung, Ecaterina, *Istoricii și politica la începuturile evului mediu european*, Editura Universității din Bucureşti, 2001.
Manent, P., *Istoria intelectuală a liberalismului*, Bucureşti, 1992.
Miquel, A., *Islamul şi civilizația sa*, vol. 1-2, Bucureşti, 1996.
Murgescu, B., *Istoria lumii în texte*, Bucureşti, 1999.
Oppenheim, W., *Europa și despoții luminați*, Bucureşti, 1998.
Musset, Lucien, *Invaziile*, vol 1-2, Bucureşti, 2002.
Platon, Alexandru-Florin, Rădvan, Laurențiu, *De la cetatea lui Dumnezeu la edictul din Nantes*. Izvoare de istorie medievală (sec.V-XVI), Iași, 2005.
Riché, Pierre, *Europa barbară din 476 până în 774*, Bucureşti, 2003.
Sabatino Moscati, *Marile imperii ale Orientului*, Bucureşti, 1972 .
Petre, Z., *Civilizația greacă și originile democrației. Premise istorice* (I), Bucureşti, 1993.
Soulet, Jean-Francois, *Istoria comparată a statelor comuniste din 1945 până în zilele noastre*, Iaşi, 1998.
Suceveanu, A., *Alexandru cel Mare*, Bucureşti, 1996.

Didactica istoriei
Conținuturi tematice şi referințe bibliografice

- **Locul istoriei în curriculum-ul național** (poziția în planurile cadru de învățământ, repere în elaborarea programelor, contribuția istoriei la profilul de formare al elevilor).
- **Structura programelor** (notă de prezentare, competențe generale/competențe specifice, valori şi atitudini, conținuturi asociate; sugestii metodologice; standarde curriculare).
- **Elemente obligatorii şi elemente facultative ale programei școlare**.
- **Rolul fiecărei componente a programei pentru orientarea activității profesorului**.
- **"Istoriile din școală"** (proiectarea activității didactice şi documentele de proiectare – planificarea calendaristică, proiectul unității de învățare, proiectul de lecție, locul surselor istorice în proiectare, abordarea problemelor controversate şi sensibile)
- **Metode centrate pe studiul surselor istorice.**
- **Metode bazate pe comunicarea orală, scrisă şi vizuală.**
- **Metode, tehnici şi procedee care antrenează învățarea activă, diferențierea învățării şi învățarea prin cooperare.**
- **Integrarea manualului școlar în activitatea de predare –învățare –evaluare.**
- **Integrarea noilor tehnologii de informație şi comunicare în activitatea de predare. Tehnici şi metode.**
- **"Istoriile din afara școlii":** (familia, comunitatea, călătoria şi contactul cu "celălalt"), muzeul, filmul (documentar şi artistic), mass – media**.**
- **Metode tradiționale şi metode alternative/complementare de evaluare** (probe orale, probe scrise, probe practice; observare sistematică a comportamentului elevilor, referat, proiect, investigație**,** portofoliu, autoevaluare).
- **Tipologia itemilor** (itemi obiectivi, itemi semiobiectivi şi itemi subiectivi).
- **Competențe vizate prin diferiți itemi. Limite şi avantaje ale diverselor tipuri de itemi**.
- **Principii şi modalități de construire a instrumentelor de evaluare pentru disciplina Istorie**.

Bibliografie

- Adăscăliței, Felicia, Bercea, Marilena, Dumitrescu, Doru, Lazăr, Liviu, Manea, Mihai, Popescu, Mirela, *Elemente de didactică a istoriei*, ediția a II–a Pitești, Editura Nomina, 2012
- Căpiță, Laura, Căpiță, Carol, Tendințe în didactica istoriei, Editura Paralela 45, Pitești, 2005.

- Căpiță, Carol, Căpiță, Laura, Stamatescu, Mihai, *Didactica istoriei*, I (2005) şi II (2006), Ministerul Educației şi Cercetării, Proiectul pentru Învățământul Rural (Volumele se găsesc în bibliotecile universităților din țară.)
- Cucoş, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iaşi, 2002
- *Curriculum Național. Programe şcolare pentru clasele a V-a – a XII-a*. (site-ul Ministerului Educației şi Cercetării Ştiințifice, www.edu.ro, secțiunea Preuniversitar, Programe, Aria curriculară Om şi societate).
- Dinulescu, Constanțiu, *Didactica istoriei*, Editura Universitaria, Craiova, 2007.
- Doicescu, Rozalia (coord.), *Ghid de evaluare la Istorie*, Editura Prognosis, Bucureşti, 2001.
- Dumitrescu, Doru, M. Bercea, R. Doicescu, M. Manea, M. Popescu, *Ghid de evaluare disciplina Istorie*, Editura ERC Press, Bucureşti, 2011
- Dumitrescu, Doru, M. Bercea, M. Manea, M. Popescu, *Mapa profesorului de istorie*, vol I Editura Media Alert, București 2012
- Dumitrescu, Doru, M. Bercea, M. Manea, M. Popescu, *Mapa profesorului de istorie*, vol II Editura Media Alert, București 2012
- Felezeu, Călin, *Metodica predării istoriei*, Editura Presa Universitară Clujană, Cluj Napoca, 2003.
- *Ghid metodologic. Aria curriculară Om si societate*. Liceu, M.E.C., C.N.C., București, Editura Aramis Print, 2002.
- *Instruirea diferențiată. Aplicații ale teoriei inteligențelor multiple*. Ghid pentru formatori şi cadre
    - didactice, MEC/CNPP, Bucureşti, 2001 (volumul se găseşte în bibliotecile CCD-urilor).
- *Învățarea activă*. Ghid pentru formatori şi cadre didactice, MEC/CNPP, Bucureşti, 2001 (volumul se găseşte în bibliotecile CCD-urilor).
- Iutiş, Gheorghe, Pânzariu, Argentina, Iriciuc, Valerica, *Ghid metodic pentru studenți şi profesori*
- *debutanți*, Editura Universității ”Al. I. Cuza” şi Editura Educația 2000, Iaşi, 2005.
- Manea, Mihai, Palade, Eugen, Sasu, Nicoleta, *Istorie. Predarea istoriei şi educația pentru cetățenie democratică: demersuri didactice inovative*, Editura Educația 2000.
- Oprea, Crenguța-Lăcrămioara, *Strategii didactice interactive*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 2009
- Păun, Stefan, *Didactica Istoriei*, Editura Corint, Bucureşti, 2005.
- Potolea, D., Manolescu, M. (1996), Teoria şi metodologia curriculumui, Ed. PIR, MEdC, Bucureşti
- Potolea, D., Manolescu, M. (1995), Teoria şi practica evaluării educaționale, Ed. PIR, MEdC, Bucureşti
- *Predarea istoriei secolului XX*, MEC, Bucureşti, 2001.
- Stasz, B., Ulrich, L., *Istorie orală - Spunem poveşti şi scriem despre viață.* Colecția “Şanse egale”. Centru Educația 2000+, Editura Corint, Bucureşti, 2000.
- Stradling, R., *Să înțelegem istoria secolului XX*, Editura Sigma, Bucureşti, 2002.
- *Studii şi Articole de Istorie* (SAI), Revista Societății de Ştiințe Istorice din România.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN: KINETOTERAPIE

2015

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa de perfecţionare prin definitivarea în învăţământ pentru cadrele didactice cu specialitatea *Kinetoterapie* a fost elaborată în vederea asigurării continuităţii în pregătirea specialiştilor. Programa a fost realizată din perspectiva modelului abordării prin competenţe şi a conceptului de dezvoltare cumulativă a nivelului de competenţă a personalului didactic, oferind repere pentru tematica şi bibliografia necesare susţinerii examenului de definitivare în învăţământ.

Având în vedere faptul că definitivarea în învăţământ reprezintă prima etapă a perfecţionării profesionale, programa îşi propune realizarea următoarelor **obiective**:

1. Dezvoltarea competenţelor de specialitate prin consolidarea, actualizarea şi extinderea cunoştinţelor teoretice şi metodice privind evaluarea somato-funcţională şi a capacităţii de efort a elevilor din învăţământul special, privind formarea reflexului de atitudine corectă a corpului şi corectarea deficienţelor fizice ale elevilor, recuperarea medicală în patologiile posttraumatice şi a cunoştinţelor privind elementele de metodologia instruirii aplicate în kinetoterapie;
2. Promovarea aspectelor inovatoare din didactica specialităţii;
3. Stimularea cunoaşterii prevederilor documentelor oficiale din domeniul Kinetoterapiei.

Competenţele generale ce vor fi dobândite de kinetoterapeuţii care promovează examenul de obţinere a definitivării în învăţământ vizează:

1. Cunoaşterea locului şi rolului disciplinei *Kinetoterapie*, în cadrul curriculumului naţional;
2. Cunoaşterea prevederilor documentelor oficiale care reglementează activitatea la *Kinetoterapie;*
3. Proiectarea programelor de intervenţie specifică şi a evaluării în funcţie de patologia şi de particularităţile elevilor;
4. Organizarea şi conducerea eficientă a procesului de aplicare a programelor specifice de *Kinetoterapie;*
5. Realizarea documentelor de planificare în acord cu cerinţele specifice *Kinetoterapiei.*

Competenţele specifice dobândite de kinetoterapeuţii care promovează examenul de obţinere a definitivării în învăţământ vizează:

1. Utilizarea adecvată a conceptelor din domeniul kinetoterapiei.
2. Analizarea conţinuturilor ştiinţifice ale disciplinei *Kinetoterapie*.
3. Respectarea cerinţelor documentelor şcolare care reglementează activitatea de kinetoterapie.
4. Aplicarea principiilor didactice în cadrul activităţilor de kinetoterapie.
5. Selectarea mijloacelor de instruire în funcţie de particularităţile elevilor şi condiţiile de desfăşurare a activităţii.
6. Aplicarea programelor de intervenţie kinetoterapeutică.
7. Aplicarea modalităţilor de evaluare specifice kinetoterapiei.
8. Aplicarea metodologiei de elaborare a planului lecţiei de kinetoterapie.

TEMATICA ŞTIINŢIFICĂ

I. TEORIE ŞTIINŢIFICĂ

1. Măsurare şi evaluare
   - B. Evaluarea aparatului locomotor
     - Evaluarea mersului şi a echilibrului;
     - Evaluarea prehensiunii.
   - C. Evaluarea funcţională cardio-respiratorie
2. Metode şi mijloace ale recuperării medicale
   - Exerciţiul fizic activ (dinamic şi static) şi pasiv
   - Imobilizarea şi posturarea
   - Hidrotermokinetoterapia
3. Parametrii efortului fizic în kinetoterapie.
4. Aliniamentul corect al corpului: formarea reflexului de atitudine corectă, corectarea deficienţelor de atitudine prin alinierea coloanei vertebrale, centurii scapulo-humerale şi pelviene.
5. Deficienţele fizice ale elevilor: forme clinice, tratament corectiv complex.
6. Kinetoterapia afecţiunilor post-traumatice
   - A. Traumatismele membrelor superioare (luxaţii, entorse şi fracturi)
   - B. Traumatismele membrelor inferioare (entorse şi fracturi)
7. Kinetoprofilaxia primară şi secundară.

II. DIDACTICA SPECIALITĂŢII

1. Programa de Kinetoterapie – obiective, conţinut, structură.
2. Principii didactice aplicate în kinetoterapie.

3. Particularităţile procesului educativ-terapeutic la diferite categorii de deficienţi.
4. Jocul de mişcare. Metodă şi mijloc în lecţia de kinetoterapie.
5. Elemente de proiectare şi planificare în kinetoterapie. Metodologia elaborării planului de lecţie/proiectului didactic.

Bibliografie

1. Bratu, M., 2013. *Recuperarea în traumatologia sportivă*. Editura Universitară, Bucureşti
2. Chiriac, M., 2000. *Testarea manuală a forţei musculare*. Editura Universităţii din Oradea
3. Ciolcă, C., 2012. *Elemente de metodologia instruirii aplicate în kinetoterapie*. Editura Universitară, Bucureşti
4. Cordun, M., 1999. *Kinetologie medicală*. Editura Axa, Bucureşti
5. Cordun, M., 1999. *Postura corporală normală şi patologică*. Editura ANEFS, Bucureşti
6. Cordun, M., 2009. *Kinantropometrie*. Editura CD Press, Bucureşti
7. Drăgan I., 2002. *Medicina sportivă.* Editura Medicală, Bucureşti
8. Fozza, C. A., 2002. *Îndrumar pentru corectarea deficienţelor fizice*. Editura Fundaţia România de Mâine, Bucureşti
9. Geambaşu, A., 2005. *Jocurile de mişcare pentru ambliopi*. Editura Cartea Universitară, Bucureşti
10. Kiss I., 2007. *Fiziokinetoterapia şi recuperarea medicală în afecţiunile aparatului locomotor*. Editura Medicală, Bucureşti
11. Marcu, V., 1995. *Bazele teoretice ale exerciţiului fizic în kinetoterapie*. Editura Universităţii Oradea
12. Marcu. V., Dan. M. (coord), 2006. *Kinetoterapie/Physiotherapy*, Editura Universităţii din Oradea
13. *Programa şcolară de Kinetoterapie* (cls. I – X)
14. Robănescu, N., 1999. *Reeducare neuro-motorie*. Editura Medicală, Bucureşti
15. Sbenghe,T.,1987. *Kinetologie profilactică, terapeutică şi de recuperare*. Editura Medicală, Bucureşti
16. Sbenghe T.,1981. *Recuperarea sechelelor post-traumatice ale membrelor*. Editura Medicală, Bucureşti
17. Sbenghe T., 1999. *Bazele teoretice şi practice ale kinetoterapiei*. Editura Medicală, Bucureşti
18. Sidenco, E.L., 2003. *Evaluarea articulară şi musculară a membrului superior – Aplicaţii în kinetoterapie şi medicina sportivă*. Editura Fundaţiei România de Mâine, Bucureşti
19. Sidenco, E.L., 2003. *Coloana vertebrală şi membrul inferior – Evaluare mioarticulară în kinetoterapie şi medicina sportivă*. Editura Fundaţiei România de Mâine, Bucureşti
20. Stănescu, M., Ciolcă, C., Urzeală C., 2004. *Jocul de mişcare. Metodă şi mijloc de instruire în educaţie fizică şi sport*. Editura Cartea Universitară, Bucureşti
21. Şdic, L., 1982. *Kinetoterapia în recuperarea algiilor şi a tulburărilor de statică vertebrală*. Editura Medicală, Bucureşti
22. Şerbescu, C, 2000. *Kinetoprofilaxia primară – Biologia condiţiei fizice.* Editura Universităţii din Oradea

MINISTERUL EDUCAȚIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ŞI LITERATURA BULGARĂ MATERNĂ

2015

Nota de prezentare

În contextul actual al reformei învăţământului, cadrul didactic se află în faţa unei reale provocări, expresie a luptei cu inerţia şi a manifestării libere a competenţei profesionale.
Competenţa profesională este îmbinarea armonioasă şi utilizarea eficace a cunoştinţelor, deprinderilor şi atitudinilor în activitatea la clasa, în vederea obţinerii rezultatelor aşteptate la locul de muncă. A fi competent într-o ocupaţie înseamnă:

- a aplica cunoştinţe de specialitate;
- a folosi deprinderi specifice;
- a analiza şi a lua decizii;
- a folosi creativitatea;
- a lucra cu alţii ca membru al unei echipe;
- a comunica eficient;
- a se adapta la mediul de muncă specific;
- a face faţă situaţiilor neprevăzute.

Obiective de formare:

- Actualizarea si aprofundarea cunostintelor de specialitate,de metodica specialitatii si a ethosului pedagogic in acord cu exigentele reformei invatamantului;
- Dezvoltarea competentelor referitoare la aplicarea noului plan de invatamant,a strategiilor didactice active si a evaluarii performantelor scolare individuale si de grup, la reglarea-autoreglarea activitatii instructiv educative;
- Dezvoltarea unor competente corespunzatoare privind abordarea curriculumului scolar si analiza logico-functionala a continuturilor invatarii.

Competente specifice:

- de a aprofunda continutul stiintific propriu disciplinelor de examen la limba bulgara si tehnicile de informare, de a asimila alte informatii;
- de a actualiza,prelucra,esentializa,ilustra,reprezenta si dezvolta continutul;
- de a valoriza valentele formative si educative ale continutului;
- de a valorifica continutul disciplinelor de examen,formand comportamente raportate la valori;
- de a asimila tehnici de activitate intelectuala,demonstrand capacitatea de comunicare corecta, fluenta si expresiva;
- de a dezvolta continuturile si strategiile de asimilare,promovand invatarea participativa si creatoare.

Comptente psihopedagogice si metodice:

- de a asimila continutul stiintelor educatiei ;
- de a insusi teoria si metodologia studierii personalitatii copilului ;
- de a valorifica continuturile in contexte educationale determinate .

Limba şi literatura bulgara

A. Probleme de limbă

1. Elemente de fonetică şi fonologie. Sistemul vocalic, consonantic. Elemente suprasegmentale.
2. Morfologia. Părţile de vorbire flexibile şi neflexibile. Definiţia, clasificarea, categoriile gramaticale, paradigma.

3.Sintaxa. Sintaxa propoziţiei şi a frazei. Părţile de propoziţie.
4.Probleme de punctuaţie şi ortografie.

B. Probleme de literatură

Principalele directii în dezvoltarea literaturii bulgare vechi: literatura religioasa, istorica si apocrifa.

- Aparitia scrisului în limba slava veche. Opera fratilor Chiril si Metodie. Cele doua alfabete slave. Crearea si activitatea {colilor de la Preslav si Ohrida.
- Pricipalii scriitori din perioada secolelor IX-XII. (Kliment Ohridschi, Constantin Preslavski, Ioan Exarhul, Calugarul Hrabar).
- Literatura bogomilica si antibogomilica. Romane si povestiri populare.
- Literatura bulgara în secolele XII-XIV. {coala de la Târnovo. Scriitorii Eftimie Târnovski si Grigore Ţamblac.
- Literatura bulgara în secolele XV-XVIII. {coala de la Sofia. Carturari si opere originale: Vladislav Gramaticul, Pop Peio, Matei Gramaticul. Cronica anonima bulgara. Damaschinele.
- Schimbari fundamentale în continutul si forma literaturii din aceasta epoca Renasterii bulgare.

epoca. Periodizarea procesului literar. Principalii scriitori si operele lor: Paisie Hilendarschi, Sofronie Vraceanski, Petăr Beron, Dobri Cintulov, P.R.Slaveiku, Liuben Karavelov, Hristo Botev.

- Literatura bulgara de la eliberare (1878) pâna la primul razboi mondial.

Curente si tendinte în dezvoltarea literaturii bulgare. Pricipalii scriitori si operele lor: Ivan Vazov, Alcko Konstantinov, Anton Strasimirov, P.P. Slaveikov, Elin Pelin, P.K. Janorov, Iordan Iovian, St.L. Kostov, Hristo Smirnenski, Elisaveta Bagreana, Dora Gabe, Emilian Stanev, V. Andreev.

- Dezvoltarea romanului bulgar. De la Ivan Vazov pâna astazi. (Anton Strasimirov, Emilian Stanev, Dimităr Talev, Blaga Dimitrova)

Metodica predarii limbii si literaturii bulgare

Probleme generale ale predarii **limbii bulgare.**

Etapele principale ale studiului limbii bulgare în scoala de cultura generală. Obiectivele predarii limbii bulgare.

Conceptia si cerintele de realizare a programei scolare. Sistemul concentric de organizare a materiei de studiu.

Programa, manuale.

Probleme specifice ale formarii notiunilor gramaticale si ale deprinderilor de exprimare corecta.

Metode si procedee folosite în predarea limbii bulgare (fonetica, ortografie, morfologie, sintaxa, lexicologie)

- Conversatia;
- Explicatia ca forma demonstrativa a expunerii;
- Exercitiile gramaticale si ortografice;
- Analiza gramaticala;

Caracteristicile materialului didactic si intuitiv folosit în predarea limbii. (mijloace audio-vizuale).

Sistemul lectiilor de limba

- Lectia de comunicare a noilor cunostinte (lectie mixta);
- Lectia de fixare a cunostintelor si de formare a deprinderilor de exprimare corecta;
- Lectia de repetare si sistematizare a cunostintelor si deprinderilor elevilor;
- Lectia de verificare si de apreciere a cunostintelor si deprinderilor elevilor;
- Pregatirea profesorului pentru lectiile de limba bulgara;
- Probleme speciale ale metodicii predarii limbii bulgare.

Sistemul lectiilor de literatura

- Variantele lectiilor de comunicare si de repetare în functie de fiecare etapa a studiului literaturii în scoala de cultura generala;
- Lectiile de formare a deprinderilor de exprimare orala si scrisa;
- Predarea lecturii literare:
- Pregatirea în vederea întelegerii textului literar;
- lectura textului literar, lectura model, lectura de clasa, formarea deprinderilor de lectura expresiva;
- alcatuirea planului de idei;
- reproducerea continutului;
- studierea personajelor;
- studierea modalitatilor de realizare artistica.

Probleme generale ale metodicii predarii **literaturii bulgare** ; Etapele studierii literaturii în scoala de cultura generala;

Importanta si obiectivele studiului literaturii în scoala;

Functia cognitiva, social-educativa si estetica a literaturii si rolul ei în procesul instructiv- educativ;

Probleme specifice ale studiului literaturii la vârsta scolara; Metode si procedee folosite în predarea literaturii:

- Conversatia;
- Expunerea (povestire si prelegere);
- Analiza literara: variantele analizei literare în procesul studierii operelor literare, epice si dramatice;
- Exercitiile: compunerile ca forma specifica de cultivare a expunerii. Materialul didactiv folosit la lectiile de literatura (mijloace audio-vizuale).

Studiul literaturii bulgare în afara clasei si a scolii

Îndrumarea si controlul lecturii individuale a elevilor;

Biblioteca scolara. Activitati în afara clasei: cercurile literare, manifestari cultural-artistice, excursiile literare, concursurile, etc.

BIBLIOGRAFIE

1. Gramatika na săvremennija bălgarski knizoven ezik, vol. I-III, Sofija, 1982,
2. L. Andreicin, K. Popov, St. Stoianov, Gramatika na bălgarskija ezik, Sofija, 1977.

3. K. Mircev, Istoriceska gramatika na bălgarskia ezik, Sofija, 1963.
4. St. Stoianov, Uvod v fonetikata na bălgarskia ezik, Sofija, 1966.
5. T. Boiadjiev, Bălgarska leksicologija, Sofija, 1986.
6. Maria Zavera, Curs de limba bulgara contemporana. Morfologia, Bucuresti,
7. Maria Zavera, Curs de istoria limbii bulgare literare, Bucuresti, 1972.
8. Olga Stoicovici, Curs de gramatica istorica a limbii bulgare, Bucuresti, 1977.

Anghelov. D, Berza Relatii româno-bulgare de-a lungul veacurilor, I (sec. XII- XIX), Culegere de studii, Bucuresti 1971.
Anghelov B. Bogomilstvoto v Bălgaria, Sofia 1969.
Bogdan Ioan Scrieri alese. Cu o prefata de Emil Petrovici. Editie îngrijita, studiu introductiv si note de Gh. Mihaila, Bucuresti, Ed.Academiei RSR 1968.
Cartojan N. Istoria literaturii române vechi, Bucuresti, vol.I – 1940, vol.II – 1942, vol.III – 1945.
Dinekov P. Istoria na starata bălgarska literatura, Sofia 1961. Mihăilă G. Contributii la istoria culturii si literaturii române vechi, Bucuresti 1972.
Rusev P. Grigorii Tamblak v Rumănia i starata rumănska literatura, Sofia 1966.
Dinekov P. Bălgarski văzrojdenti, Sofia 1963.
Fotiade, Laura – Baz Locul lui Iordan Iovkov în relatiile literare româno-bulgare din secolul al XI-lea, în "Studii de literatura universala", vol.III, Bucuresti, 1961, p.237-255.
Iuffu Zl. şi Fotiade L. Antologie de texte din literatura bulgara, Bucuresti, 1962. Iuffu Zl. Oglindirea realitatii românesti în opera lui L.Karavelov, în "Analele Universitatii Bucuresti", Filologie, nr.23, 1961, p.50. D. Zavera Prelegeri de literatura bulgara, Bucuresti, 1978.
Prelegeri de folclor comparat român-bulgar (Cântece haiducesti), Bucuresti 1979.
Iuffu Zl., Zavera D. Raspândirea literaturii bulgare moderne în România pâna la 1944, în "Romanoslavica", 1963, IX, (p.447-483).
Zarev P. Panorama na bălgarskata literatura, vol.I, partea I si II, 1966, 1967; ed.II, 1970
St. Kabasanov, Metodika ba bălgarskija ezik, Sofia, 1962
L. Andrejcin, Osnovni văprosi na ezikovoto obucenie, Narodna prosve kn. 90, p.32-48; G. Atanasov, Pedagogika, Sofia, 1960
M. Janakiev, Bălgarskoto stihoznanie, Sofia 1960
S. Stoian, Curs de pedagogie generala, Bucuresti, 1961
Clara Chiosa, Bazele lingvistice pentru teoria predarii limbii române, Bucuresti, 1971
N. Mihaiescu, Îndrumari pentru studiul limbii române. Vocabular si gramatica, Bucuresti, 1971

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:

LIMBA ȘI LITERATURA CEHĂ MATERNĂ

2015

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa de definitivare în învățământ la limba şi literatura cehă se adresează profesorilor absolvenți de învățământ superior de lungă durată. A fost revizuită cu scopul corelării acesteia cu planul de învățământ şi curriculumul național, înscriindu-se astfel pe coordonatele actuale ale învățământului românesc.

Această corelare se reflectă atât în formularea tematicii, cât şi în cea a bibliografiei. Programa de față reprezintă în mod echilibrat conținutul ştiințific actualizat, teme intra şi interdisciplinare, aspecte teoretice şi aplicative, practice, demonstrative.

De asemenea, aceasta include teme care reflectă capacitatea de corelare a didacticii specialității cu cerințele psiho-pedagogice specifice diferitelor vârste, teme care vizează activitatea extracurriculară şi activitățile de consiliere şi orientare.

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ cuprinde numai teme obligatorii pentru specialitate, pentru didactica acesteia.

LIMBA ŞI LITERATURA MATERNĂ CEHĂ

A. COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.2. identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
1.3. identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
1.4. identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;

2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
2.2. utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;

3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;

4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelaţii inter-intradisciplinare.

II. Limba şi literatura cehă

A. Probleme de limbă

1. Elemente de fonetică şi fonologie. Sistemul vocalic, consonantic. Elemente suprasegmentale.
2. Morfologia. Părțile de vorbire flexibile şi neflexibile. Definiția, clasificarea, categoriile gramaticale, paradigma.
3. Sintaxa. Sintaxa propoziției şi a frazei. Părțile de propoziție.
4. Probleme de punctuație şi ortografie.

B. Probleme de literatură

1. Începuturile literaturii cehe.
2. Literatura cehă în perioada husită
3. Perioada renaşterii naţionale: František Palacký, Ján Kollár, František Ladislav Čelakovský, Pavel Josef Šafařík, Josef Kajetán Tyl.
4. Josef Dobrovský, Josef Jungmann şi František Palacký
5. Perioada romantismului şi a realismului: Karel Hynek Mácha, Karel Havlíček, Karel Jaromír Erben, Božena Němcová, Jan Neruda
6. Pluralismul poeziei interbelice.
7. Literatura cehă la cumpăna veacurilor al XIX-lea – al XX-lea şi în primele două decenii ale secolului trecut. Modernismul literar ceh (Česká moderna): impresionismul şi simbolismul: Antonin Sova, Otakar Brezina; decadentismul : Karel Hlaváček; poezia revoltei anarhice împotriva societății burgheze (creaţia poetică de debut a lui St.K.Neuman), şi cea îndreptată împotriva asupririi sociale şi a politicii de deznaţionalizare a cehilor din Silezia (Petr Bezruč), vitalismul (Fráňa Šrámek), proslăvirea civilizaţiei moderne(St.K.Neumann); poezia cu tematică socială: Jiri Wolker. Ridiculizarea militarismului birocratic austro-ungar: Jaroslav Hašek.

8. Literatura cehă în perioada interbelică: Karel Čapek, Vítězslav Nezval, Vladislav Vančura, Ivan Olbracht, Marie Majerová ,Jaroslav Seifert, Karel Poláček.
9. Literatura cehă după anul 1945 şi cea contemporană: Zdeněk Pluhař, Jan Otčenášek, Bohumil Hrabal, Václav Havel (activitatea de eseist politic şi cea de dramaturg).

Bibliografie

1. Československá akademia věd, Mluvnice češtiny, I – III, Praha, Academia., 1986/87.
2. Kolektiv autorů, Příručni mluvnice češtiny, Praha, NakladatelstvíLidove noviny, 1996.
3. ČSAV, Pravidla českého pravopisu, Praha, Nakl. ČSAV, 1975.
   Miroslav Grepl, Petr Karlík, Skladba spisovné češtiny, Praha, Nakl.SPN, 1986.
4. Vladimir Smilauer, Novočeské tvoření slov, Praha, SPN, 1971.
5. ČSAV, Dejiny ceske literatury, I-III, Praha, Nakl.ČSAV, 1959-1961.
6. Lubor Machala, Eduard Petrů a kolektiv, Panorama ceske literatury (Literárni dějiny od počátku do současnosti), Olomouc, Nakl, Rubico, 1994.
7. Jan Lehár, Alexander Stich, Jaroslava Janáčkova, Jiři Holý, Česká literatura od počátku k dnešku, Praha, nakl. Lidové noviny, 1998.
8. Tiberiu Pleter, Výbor z moderní české literatury, Bucureşti, EDP, 1992.

III. Metodică

NOTĂ DE PREZENTARE

În ceea ce priveşte metodica predării limbii cehe, programa urmăreşte împreună cu disciplinele pedagogice, perfecţionarea pregătirii metodice a profesorilor în vederea sporirii eficienţei predării limbii cehe în învăţământul gimnazial şi liceal, contribuind într-o viziune integratore alături de cursurile de limbă, literatură şi civilizaţie, la desăvârşirea competenţei lor profesionale.

A. Competenţe psiho - pedagogice
- înţelegerea obiectivelor învăţământului contemporan
- prelucrarea, transformarea, adaptarea conţinuturilor prin aplicarea în situaţii educaţionale specifice
- realizarea sistemelor, corelaţiilor între conţinuturile asimilate
- asimilarea conţinutului psihopedagogiei vârstelor, psihologiei sociale, pedagogiei generale
- înţelegerea genezei psihicului copilului şi tânărului.

B. Conţinuturi metodice

- Probleme generale ale predării limbii şi literaturii cehe.
- Obiectivele, finalităţile şi competenţele predării.
- Metode şi procedee în predarea compartimentelor disciplinei Limba şi literatura cehă.
- Tipuri de lecţii.
- Pregătirea cadrului didactic pentru lecţie.
- Rolul materialului didactic la lecţii.

C. Bibliografie

1. Milan Polák, *Didaktika českého jazyka,* SPN, Praha, 2010
2. Kostečka J., *Do světa češtiny jinak,* Jinočany, H+H, 1993
3. Jaromíra Šindelářová – Svatava Škodová, *Čeština jako cilový jazyk,* Praha, 2013
4. Čechová M. a kol., *Čeština a její vyučování.Metodika českého jazyka,* SPN, Praha, 1998

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN: LIMBA CHINEZĂ

2015

NOTA DE PREZENTARE

Prezenta programă se adresează tuturor absolvenţilor de învăţământ superior care au promovat modulul psiho-pedagogic în specialitate şi doresc să se prezintă la examenul naţional pentru definitivare în învăţământ la disciplina Limba chineză.

Programa de examen este elaborată în acord cu programele şcolare în vigoare din învăţământul preuniversitar pentru limba si cultura chineză.

Competenţele şi conţinuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităţilor didactice.

Aspectele fundamentale vizate prin programa sunt în conformitate cu profilul absolventului de învăţământ superior, care urmează să fie încadrat în învăţământul preuniversitar, după cum urmează:

- cunoaşterea conţinuturilor fundamentale;
- cunoaşterea tendinţelor în evoluţia disciplinei;
- cunoaşterea direcţiilor de adaptare a demersurilor pedagogice la conţinutul educaţional şi la nevoile individuale ale elevilor;
- cunoaşterea didacticii generale şi a metodicii predării;
- probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice;
- probarea capacităţilor de producere, dezvoltare şi utilizare practică a resurselor şi materialelor didactice auxiliare;
- demonstrarea abilităţilor de comunicare empatice şi de cooperare, necesare realizării actului educaţional;
- demonstrarea capacităţii de folosire a metodelor de învăţare continuă;
- demonstrarea capacităţii de dezvoltare a strategiilor de învăţare independentă a limbii străine;
- capacitatea de a aplica diferite procedee de evaluare şi modalităţi de înregistrare a progresului elevilor;
- demonstrarea capacităţii de a reflecta asupra prestaţiei didactice proprii.
- demonstrarea capacitatii de a introduce elemente suplimentare care vor putea fi oferite elevilor în cadrul unor cursuri opţionale (CDS).

I. COMPETENŢE VIZATE

Candidaţii vor dovedi capacitatea de:

- a utiliza corect şi adecvat contextual limba chineză;
- a realiza proiectare didactică în conformitate cu curriculum-ul naţional;
- a folosi proceduri diverse şi adecvate de sprijinire, facilitare şi stimulare a învăţării;
- a folosi metode variate şi adecvate pentru formarea la elevi a competenţelor de receptare şi producere a mesajelor orale şi scrise;
- a folosi proceduri diverse şi adecvate pentru formarea de competenţe de comunicare şi de interacţiune orală şi în scris;
- a conştientiza şi transmite atitudini culturale (conştientizarea valorilor culturale);
- a folosi metode variate şi adecvate de evaluare a competenţelor de receptare şi producere a mesajelor scrise şi orale şi de interacţiune în diverse contexte de comunicare formate în cadrul orelor de limba chineză.

II. CONŢINUTURI

a) Limba chineză

1. Fonetică şi fonologie:

- Sunete şi fonemele limbii chineze.

2. Morfologie:

- Substantivul;
- Clasificatorul;
- Adjectivul;
- Numeralul;
- Pronumele;
- Verbul (timpul şi aspectul, diateze; verbe modale; verbe tranzitive şi intranzitive);
- Adverbul;

- Conjuncţia;
- Prepoziţia;
- Concepţia privind sistemul părţilor de vorbire.

3. Sintaxa:

- **Sintaxa propoziţiei:**
  - Subiectul;
  - Predicatul;
  - Obiectul direct;
  - Obiectul indirect;
  - Atributul;
  - Complementul circumstanţial;
  - Elementele complementare.
- **Sintaxa frazei:**

- Coordonare - Conjuncţii specifice şi elemente de legătură.
- Subordonare:
  Propoziţia concesivă
  Propoziţia cauzativă
  Propoziţia condiţională

4. Lexicologie:

- Procedee de formare a cuvintelor – derivarea şi compunerea
- Vocabulare general – vocabular de bază
- Neologismele
- Împrumuturile
- Expresii frazeologice (proverbe, expresii uzuale, zicători)

Bibliografie:

1. Vişan, Florentina, Gramatica limbii chineze, vol. I – Morfologia, Ed. Universitatii Bucuresti, 1997
2. Vişan, Florentina, Gramatica limbii chineze, vol. II – Sintaxa, Ed. Universitatii Bucuresti, 1999
3. Bălan, Luminita, Lexicologie chineza, Ed. Universitatii Bucuresti, 2002
4. Bălan Luminiţa, Limba şi scrierea chineză standard, Editura Universităţii Bucureşti, 1998
5. Visan Florentina, Balan Luminita, Lingvistica chineza, Ed. Universitatii Bucuresti, 2005
6. Li Dejin, Cheng Meizhen – Shiyong Hanyu yufa, Ed. Sinolingua, Beijing, 1988
7. Vişan Florentina – Sistemul părţilor de vorbire în gramatica chineză, Editura Universităţii Bucureşti, 1996
8. Li Charles, Thompson Sandra – Mandarin Chinese, University of California, Berkley, 1981
9. Liu Yuehua – Shiyong xiandai hanyu yufa, Waiyu jiaoxue chubanshe, Beijing, 1986
10. Alleton Viviane – Grammaire du chinois, Paris PUF, 1973

II. Elemente de cultură şi civilizaţie

1. Noţiuni de geografie a Chinei. Importanţa factorului geografic în determinarea tipului de cultură şi civilizaţie
2. Originile şi compoziţia etnică a Chinei. Moduri de existenţă şi culturi.
3. Culturile neolitice Yangshao şi Longshan.
4. Regalitatea arhaică: epocile Shang şi Zhou. Societatea nobiliară.
5. Cărţile clasice
6. Caracterizare a vieţii intelectuale în perioada pre-imperială. Marile şcoli filozofice
7. Întemeierea imperiului Qin. Particularităţi ale politicii legiste.
8. Imperiul Han – caracterizare a vieţii politice, economice, sociale.Marea expansiune
9. Cultura în epoca Han. Viziunea holistă. Disputa privind cărţile clasice (guwen / jinwen)
10. Reînnoirea intelectuală din sec. III - IV
11. Refacerea unităţii naţionale – dinastia Sui.
12. Epoca Tang. Marea înflorire culturală. Caracterizarea civilizaţiei medievale.
13. Budismul chinez
14. Începuturile Chinei Moderne şi criza de la sfârşitul dinastiei Ming. Intruziunea Europei şi misionarii iezuiţi
15. Particularităţile sociale şi politice ale dinastiei Qing. Curentele intelectuale ale secolului XIX

Bibliografie:
1. Gernet Jacques – Lumea chineză, Ed. Meridiane, Bucureşti, 1985
2. Cheng Anne – Istoria gândirii chineze, Polirom, Iaşi, 2001
3. Fitzgerald C.P. – Istoria culturală a Chinei, Humanitas 1998
4. Robinet Isabelle – Istoria daoismului, Ed. Herald, 2005
5. Bai Shouyi (ed.) – Scurt tratat de istoria Chinei, Ed. Enciclopedică, Bucureşti, 1997
6. Kamenarovic Ivan – China clasică, Ed. All, 2002
7. Nakamura Hajime – Orient şi Occident. O istorie comparată a ideilor, Ed. Humanitas, 1997
8. Confucius – Analecte, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1996
9. Laozi – Cartea despre Dao şi Putere, Humanitas, Bucureşti, 1993
10. Zhuangzi – Călătorie liberă, Humanitas, Bucureşti, 2009

III. Didactica de specialitate:
1. Metode şi procedee didactice în predarea limbii chineze.
2. Formarea competenţelor de receptare a mesajelor orale şi de comunicare orală.
3. Formarea competenţelor de receptare şi elaborare a mesajelor scrise.
4. Predarea comunicativă - metode, procedee şi tehnici moderne de învăţare a unei limbi străine
5. Strategii şi tehnici de proiectare si structurare a predării: structurarea conţinuturilor didactice în relaţie cu obiectivele particulare ale procesului; stabilirea relaţiei progresive între diversele etape ale învăţării; adaptarea procesului la caracteristicile preliminate ale subiecţilor învăţării.
7. Predarea conţinuturilor de cultură şi civilizaţie chineză. Exploatarea didactică a documentului autentic.
8. Tehnici de evaluare.
9. Elaborarea de proiecte didactice.

Bibliografie:
1. Maria E.Dulama, *Strategii didactice*, Cluj-Napoca, 2000
2. M.E.C., C.N.C., *Ghid metodologic. Aria curiculară LIMBĂ ŞI COMUNICARE*, liceu, 2002
3. S.N.E.E., *Ghid de evaluare – LIMBI MODERNE*, Ed. Aramis, Bucureşti, 2001
4.SNEE – Evaluare curentă şi examinare, coord. Adrian Stoica, Ed. ProGnosis 2001

MINISTERUL EDUCAȚIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ŞI LITERATURA CROATĂ MATERNĂ

2015

NOTA DE PREZENTARE

Programa de definitivare în învăţământ la limba şi literatura croată se adresează profesorilor absolvenţi de învăţământ superior de lungă durată. A fost revizuită cu scopul corelării acesteia cu planul cadru de învăţământ şi curriculumul naţional, înscriindu-se astfel pe coordonatele reformei învăţământului românesc.
Această corelare se reflectă totodată atât în formularea tematicii,cât şi în cea a bibliografiei.Programa de faţă reprezintă în mod echilibrat conţinutul ştiinţific actualizat, teme intra şi interdisciplinare, aspecte teoretice şi aplicative, practice, demonstrative.
De asemenea,aceasta include teme care reflectă capacitatea de corelare a didacticii specialităţii cu cerinţele psiho-pedagogice specifice diferitelor vârste; teme care vizează activitatea extracurriculară şi activităţile de consiliere şi orientare.
Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ cuprinde numai teme obligatorii pentru specialitate, pentru didactica acesteia.

I. Competenţele pentru profesia de cadru didactic

Competenţele de bază ale cadrului didactic cerute la examenul de definitivat, derivă din obiectivele şi conţinutul învăţământului, orecum şi din rolurile/funcţiile cadrului didactic.Acestea sunt:

- Comunicativitatea
- Empatia
- Învăţarea
- Conducerea-analiza
- Diagnoza
- Prognoză şi proiectare
- Organizarea,îndrumarea,dirijarea,evaluarea şi decizia
- Comunicarea fluentă,expresivă şi coerentă
- Cunoaşterea elevului
- Creativitatea

II. Limba şi literatura croată

A.Probleme de limbă

1. *Fonetică şi fonologie.* Legile fundamentale ale foneticii limbii croate. Asimilarea după sonoritate şi locul de formare.Vocalizarea vocalelor ultrascurte şi apariţia lui *a* inconstant. Vocale mobile. Palatalizarea şi sibilarizarea consoanelor. Iotizarea consoanelor.Vocalizarea lui *v-* iniţial. Transformarea lui *l* şi *r* vocalic din slava comună în limba croată contemporană. Metateza lichidelor.
2. *Morfologie.* Părţi de vorbire flexibile şi neflexibile. Substantivul, categorii lexicale, gramaticale, morfologice. Declinarea substantivelor limbii croate. Formele cazuale şi evoluţiile lor contemporane. Adjectivul, categorii lexicale şi gramaticale. Adjective determinate şi nedeterminate. Grade de comparaţie. Pronumele şi categoriile de pronume în limba croată. Numeralul, flexiunea şi categorii de numerale. Verbul. Moduri şi timpuri verbale. Aspectul verbal. Adverbe, clasificare şi comparaţie. Prepoziţii, interjecţii, conjuncţii şi particule.
3. *Sintaxa.* Sintaxa propoziţiei şi a frazei. Coordonare şi subordonare. Categorii de propoziţii coordonate şi subordonate.

B. Probleme de literatură.

Literatura croată.
Genuri şi specii literare.
Literatura evului mediu: cele mai vechi monumente (Bascanska ploca, Ljetopis Popa Dukljanina).
Umanismul şi umaniştii croaţi: Marko Marulic, Juraj Sisgoric.
Renaşterea : Marko Marulic, Sisko Mencetic, Dore Drzic, Mavro Vetranovic, Marin Drzic.
Barocul: Ivan Gundulic, Junije Palmotic, Fran Krsto Frankopan, Katarina Zrinjska.
Literatura croată în secolul al XVIII-lea: Matija Petar Katancic, Matija Antun Reljkovic, Andrija Kacic Miosic.
Curentul latinist în secolul al XVIII-lea: Djuro Feric.
Romantismul croat: Ljudevit Gaj, Stanko Vraz, Ivan Mazuranic, Petar Preradovic.
Curentul realist în literatura croată: Eugen Kumicic, Ante Kovacic, Josip Kozarac, Vjenceslav Novak, Silvije Strahimir Kranjcevic.
Modernismul croat (1892-1916) : Antun Gustav Matos, Ivo Vojnovic, Dinko Simunovic, Dragutin Domjanic, Vladimir Nazor, Ivan Kozarac.
Modernismul croat din perioada 1914-1929 : Ivo Andric, Miroslav Krleza.
Perioada 1929-1952 : Miroslav Krleza, Augustin Tin Ujevic, Dobrisa Cesaric, Dragutin Tadijanovic, Ivo Goran Kovacic, Mesa Selimovic.

A doua perioadă a modernismului croat: Petar Segedin, Vladan Desnica, Ranko Marinkovic, Jure Kastelan, Vesna Parun, Josip Pupacic, Slavko Mihalic, Antun Soljan, Vtomir Lukic.
Perioada postmodernistă: Ivo Bresan,Ivan Aralica, Nedeljko Fabrio,Pavao Pavlicic.

Bibliografie

1. Eugenia Baric, Mijo Loncaric, Dragica Malic, Slavko Pavesic, Mirko Peti, Vesna Zelclelvic, Marija Znika: Hrvatska gramatika, Zagreb,1997.
2. Stjepan Babic, Bozidar Finka, Milan Mogus: Hrvatski pravopis, ed.IV,Skolska knjiga, Zagreb,1996.
3. Dr. Stjepko Tezak – Dr.Stjepan Babic: Gramatika hrvatskog jezika, ed.VII, Skolska knjiga, Zagreb, 1992.
4. Mihovil Kombol: Povijest hrvatske knjizevnosti do preporoda, ed. II, Matica hrvatska, Zagreb, 1961.
5. Miroslav Sicel: Pregled novije hrvatske knjizevnosti, Matica hrvatska, Zagreb, 1966.
6. Povijest hrvatske knjizevnosti, I-IV, Zagreb, 1978.
7. Antun Barac, Hrvatska knjizevna kritika, Zagreb, 1960.

III. **Metodică**

Notă de prezentare

În ceea ce priveşte metodica predării limbii croate, programa urmăreşte împreună cu disciplinele pedagogice, perfecţionarea pregătirii pedagogice a profesorilor în vederea sporirii eficienţei predării limbii croate în învăţământul gimnazial şi liceal, contribuind într-o viziune integratoare alături de cursurile de limbă, literatură şi civilizaţie, la desăvârşirea competenţei profesionale.

Competenţe psiho-pedagogice şi metodice

- Înţelegerea obiectivelor învăţământului contemporan
- Prelucrarea, transformarea, adaptarea conţinuturilor prin aplicarea în situaţii educaţionale specifice.
- Realizarea sistemelor, corelaţiilor între conţinuturile asimilate
- Asimilarea conţinutului psihopedagogiei vârstelor, psihologiei sociale, pedagogiei generale.
- Înţelegerea genezei psihicului copilului şi tânărului.

Conţinuturi metodice

Didactica limbii materne. Formarea competenţei de comunicare orală şi în scris-obiectiv fundamental în procesul de predare/învăţare a limbii croate. Fundamentare ştiinţifică.
Gramatica didactică de tip comunicativ. Locul şi rolul ei în predarea limbii materne. Tipurile de exerciţii pentru formarea deprinderilor de limbă. Predarea lexicului în strânsă legătură cu celelalte niveluri ale limbii. Formarea deprinderilor de exprimare orală: tipologia exerciţiilor de dezvoltare a exprimării orale (dialogul, monologul, conversaţia, dezbatere, povestirea, dramatizarea etc.) Vorbire dialogată şi monologată: de la etapa reproductivă la etapa productivă.
Metodica citirii şi interpretării textelor cu conţinut literar. Sistemul de exerciţii pentru formarea deprinderilor de citire. Felurile şi calităţile citirii. Formarea deprinderilor de scriere. Sisteme de exerciţii pentru depăşirea dificultăţilor grafiei şi ortografiei croate. Programarea metodologică. Succesiunea în predare. Tipuri de activităţi folosite în predarea funcţional-comunicativă.
Lecţia ca forma de bază a predării limbii materne. Tipurile de lecţie. Strategii de predare-învăţare la orele de limbă maternă. Planuri calendaristice şi planuri de lecţie. Evaluarea – funcţia ei corectivă şi orientativă în stabilirea metodologiei didactice. Importanţa materialului didactic auxiliar. Organizarea activităţilor extraşcolare. Metodica cercetării ştiinţifice în didactica limbii materne.

Bibliografie

1. Manja Kovacevic: Metodicko-knjizevno motrista., Skolske novine, Zagreb, 1997.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA ENGLEZĂ

2015

NOTĂ DE PREZENTARE

Prezenta programă se adresează profesorilor de limba engleză care susţin examenul de definitivare în învăţământul preuniversitar la Limba şi Literatura Engleză.

Programa este elaborată în acord cu programele şcolare pentru limba engleză care sunt în vigoare în învăţământul preuniversitar şi cu programa pentru **Concursul pentru ocuparea posturilor didactice/catedrelor declarate vacante/rezervate în învăţământul preuniversitar**. Competenţele şi conţinuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu tematica specifică şi didactica de specialitate şi cu abordarea curriculară, sistemică, integrată şi transversală, urmărind procesualitatea demersului didactic.

Aspectele fundamentale vizate prin programă cuprind:

- cunoaşterea conţinuturilor fundamentale;
- cunoaşterea tendinţelor în evoluţia disciplinei;
- cunoaşterea direcţiilor de adaptare a demersurilor pedagogice la conţinutul educaţional şi la nevoile individuale ale elevilor;
- cunoaşterea didacticii generale şi a didacticii disciplinei/metodicii predării;
- probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice;
- probarea capacităţilor de producere şi utilizare practică a resurselor şi materialelor didactice auxiliare;
- demonstrarea abilităţilor de comunicare empatică şi de cooperare, necesare realizării actului educaţional;
- demonstrarea capacităţii de folosire a metodelor de învăţare continuă;
- demonstrarea capacităţii de dezvoltare a strategiilor de învăţare autonomă a limbii străine;
- capacitatea de a aplica diferite procedee de evaluare şi modalităţi de înregistrare a progresului elevilor;
- demonstrarea capacităţii de a reflecta activ asupra prestaţiei didactice proprii.

1. COMPETENŢELE GENERALE ALE CADRULUI DIDACTIC – PROFESOR DE LIMBA ENGLEZĂ - PE CARE ACESTA TREBUIE SĂ LE DOVEDEASCĂ ÎN PROCESUL DE PREDARE-ÎNVĂŢARE-EVALUARE ŞI CARE VOR FI DEZVOLTATE PE TOT PARCURSUL ACTIVITĂŢII PROFESIONALE

- competenţe lingvistice, metodice şi conceptuale, corespunzătoare predării conţinuturilor disciplinei în procesualitatea lor, de la simplu la complex, de la cunoscut la elemente de noutate;
- utilizarea corectă şi adecvată contextual a limbii engleze;
- folosirea de proceduri diverse şi adecvate pentru sprijinirea, facilitarea şi stimularea învăţării;
- proiectarea corectă a demersurilor didactice interactive, prin adecvarea strategiilor didactice la conţinuturile predate;
- construirea unui demers didactic critic şi reflectiv;
- elaborarea documentelor de proiectare didactică (planificări, proiecte de unităţi de învăţare, proiecte de lecţie) pe baza programelor şcolare, adecvată nevoilor colectivelor de elevi;
- conceperea şi proiectarea activităţilor de învăţare;
- proiectarea şi realizarea demersului didactic trans-, inter- şi multidisciplinar;
- demonstrarea înţelegerii principiilor didacticii limbii engleze;
- aplicarea cunoştinţelor de metodică a predării limbii engleze;
- utilizarea competentă a documentelor reglatoare ale procesului de predare-învăţare-evaluare;
- folosirea tehnologiei informaţiei în scopuri pedagogice;
- proiectarea şi realizarea evaluării competenţelor dezvoltate de către elevi;
- aplicarea diferitelor procedee de formare şi evaluare a competenţelor elevilor de receptare şi producere a mesajelor scrise şi orale, de interacţiune şi transfer în diverse contexte de comunicare, precum şi modalităţi de înregistrare a progresului elevilor;
- adecvarea demersului didactic la particularităţile de vârstă şi individuale ale elevilor, la abilităţile lor de comunicare, precum şi la interesele lor de cunoaştere;
- construirea unui climat educativ de cooperare, interactiv şi stimulativ, cu scopul creşterii eficienţei rezultatelor;
- reflecţia asupra prestaţiei didactice proprii şi autoevaluarea.

2.TEMATICA DE SPECIALITATE

2.1 ELEMENTE DE CONSTRUCŢIE A COMUNICĂRII

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor dovedi capacitatea de :

- comunicare (orală şi în scris) în limba engleză în contexte autenticve precum și în situații de comunicare reale sau simulate
- înţelegere a mesajului scris şi oral în limba engleză
- identificare de structuri ale limbii engleze care prezintă dificultăţi pentru vorbitorii de limba română ca limbă maternă
- explicare de structuri ale limbii engleze folosind adecvat termenii şi conceptele de specialitate, organic integrate în proiectarea didactică, abordarea elementelor de limbă, literatură sau psihopedagogie

❖ **Fonetică şi fonologie**

Intonaţia: structură, sens şi funcţii comunicative
Erori tipice de pronunţie comise de vorbitorii de limbă română ca limbă maternă

❖ **Morfologie şi sintaxă**

- Categoriile gramaticale ale substantivului:

numărul: pluralul substantivelor (regula generală, alomorfele morfemului de plural, plurale neregulate, pluralul şi substantivele colective, singulare fără plural, două forme de plural cu sens diferit); clasificarea substantivelor în funcţie de număr (substantive individuale şi substantive colective, substantive numerabile şi nenumerabile);
determinarea: valorile articolului hotărât şi nehotărât; determinarea cu marca zero; omisiunea articolului;
cazul: genitivul sintetic şi genitivul prepoziţional;
genul: expresia lexicală a genului, genul referenţial (folosirea anaforică a pronumelor personale).

- Categoriile gramaticale ale verbului:

timp: forme (verbe regulate şi neregulate, alomorfele morfemului de trecut, alomorfele morfemului de persoana a III-a singular indicativ prezent), valori şi utilizare;
aspect: opoziţia perfectiv-imperfectiv (progresiv) şi clasele aspectuale de verbe;
mod: distincţia mod personal – mod impersonal; modul indicativ, modul subjonctiv şi modul imperativ (formă, valori, utilizare);
diateză: diateza pasivă (pasivul cu *be* şi structuri pasive cu *have* şi *get*: valori, utilizare).

- Categoriile gramaticale ale adjectivului:

gradele de comparaţie: comparaţia de superioritate, de egalitate şi de inferioritate, superlativul (regula generală, adjective cu forme de comparaţie neregulate);
adjective care accepta sau nu gradele de comparaţie (*gradable/non-gradable)*
adjectivul: utilizarea atributivă şi predicativă; poziţia în cadrul grupului nominal; ordinea adjectivelor;

- Categoriile gramaticale ale adverbului

adverbul: clasificare, ordinea adverbelor, poziţia în propoziţie;

* Sintaxa propoziţiei simple:

verbele auxiliare: proprietăţi morfologice şi sintactice, utilizare;
verbele modale: caracteristici morfologice, sintactice şi semantice;
predicatele nominale;
predicatele verbale exprimate prin:
verbe intranzitive: clasificare, proprietăţi sintactice, utilizare;
verbe tranzitive: clasificare, proprietăţi sintactice, utilizare; construcţii tranzitive cu două complemente (*double object constructions*)
particularităţi ale subiectului: construcţii cu *it* şi *there*, omisiunea subiectului;
acordul între subiect şi predicat;
propoziţii negative: clasificare, proprietăţi sintactice şi semantice, *polarity items*.

*Sintaxa frazei:
propoziţii completive introduse prin *that*: caracteristici sintactice şi semantice, omisiunea lui *that*, concordanţa timpurilor, folosirea subjonctivului în completiva introdusă prin *that*, distribuţie şi funcţii sintactice;
completiva infinitivală: clasificare, caracteristici sintactice şi semantice, distribuţie şi funcţii sintactice;
construcţiile gerundivale: clasificare, caracteristici sintactice şi semantice, distribuţie şi funcţii sintactice;
construcţii participiale: clasificare, caracteristici sintactice şi semantice, distribuţie şi funcţii sintactice;
propoziţia relativă: clasificare, caracteristici sintactice şi semantice, utilizarea pronumelor relative;
propoziţii interogative directe şi indirecte: clasificare, caracteristici sintactice, distribuţie, funcţii sintactice;
întrebări disjunctive
propoziţii de tip *cleft* şi *pseudo-cleft*: caracteristici sintactice, distribuţie, funcţii sintactice;
concordanţa timpurilor;
propoziţii circumstanţiale (*adverbial clauses*);
propoziţii condiţionale;
vorbirea directă, vorbirea indirectă.
mijloace emfatice (*emphasis, inversion*)

❖ **Semantică, lexicologie şi stilistică**
- Procedee majore şi minore de formare a cuvintelor
- Relaţii lexicale
- Limbaj figurativ şi figuri de stil
- Limbaje de specialitate, stiluri funcţionale
- Elemente de analiză a discursului; tipuri de text
- Mijloace de redare a modalităţii: intonaţia, mijloace lexicale

2.2 TEXTE FUNCŢIONALE, TEXTE NON-LITERARE ŞI TEXTE LITERARE, CONTEXTE CULTURALE ŞI PREDAREA LOR

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor dovedi capacitatea de :
- ✓ a înţelege şi analiza un text funcţional la prima lectură
- ✓ a înţelege şi analiza un text non-literar la prima lectură
- ✓ a elabora/redacta un text funcţional pe o temă dată
- ✓ a elabora/redacta un text non-literar pe o temă dată
- ✓ a adecva predarea caracteristicilor diverselor tipuri de texte funcţionale şi non-literare la diverse tipuri de clase
- ✓ a înţelege şi analiza un text literar la prima vedere prin utilizarea corectă a termenilor şi conceptelor, noţiunilor de teorie şi critică literară prin care un text se plasează în context istoric şi cultural
- ✓ a conştientiza şi transmite atitudini culturale (*cultural awareness*)
- ✓ a adecva predarea termenilor şi a conceptelor de teorie şi critică literară la diverse tipuri de clase
- ✓ a aborda temele generale de mai jos cu referire la operele incluse în bibliografie.

Domeniile tematice generale pentru textele funcţionale şi non-literare sunt cele prevăzute în programele şcolare (Trunchi Comun, Curriculum Diferenţiat) şi sunt obligatorii.
Pe lângă acestea, în vederea desfăşurării activităţilor în cadrul unor cursuri opţionale (Curriculum la Decizia Şcolii.) cu specific cultural/literar, se vor studia/pregăti şi următoarele:

B. TEME GENERALE

1. Power, identity, love in Shakespeare's plays and sonnets
2. Enlightenment ideas reflected in the English novel
3. The Victorian character: values in action
4. Approaches to narrative and character in British and American literature – the realist, modernist and postmodernist paradigms.
5. Values, symbols and myths in British and American literature

C. TERMENI, CONCEPTE, PRINCIPII DE COMPOZIŢIE

a) termeni şi concepte în plasarea textului în context istoric şi cultural:
- curente literare: iluminism, romantism, realism, realism magic, naturalism, modernism, existenţialism, postmodernism etc.;
- genuri literare: poezie, dramă, nuvelă, roman, non-ficţiune.

b) principii de compoziţie:
- subiect, temă, voce poetică, atmosferă, tonalitate, procedee stilistice (epitet, metaforă metonimie, alegorie, simbol);
-modalităţi narative: naraţiunea obiectivă, subiectivă, omniscienţa totală/partială, impersonalitate, construirea intrigii; tipologia personajelor; motivarea socială/psihologică; modalităţile retorice ale povestirii; timp, spaţiu, cauzalitate; structuri expresive, dramatice caracteristice tragediei, comediei, melodramei, teatrului absurdului.

c) intenţionalitate şi limbaj - vocabularul poetic.

D. TEXTE LITERARE

William Shakespeare: *Sonnets XVIII, CXXX, Romeo and Juliet, Hamlet, Macbeth, A Midsummer Night's Dream*
Daniel Defoe: *Robinson Crusoe*
Jonathan Swift: *Gulliver's Travels*
John Keats: *Poems*
Jane Austen: *Pride and Prejudice*
Charles Dickens: *Great Expectations, David Copperfield*
Lewis Carroll: *Alice's Adventures in Wonderland*
Thomas Hardy: *Tess of the D'Urbervilles*
Nathaniel Hawthorne: *The Scarlet Letter*
Walt Whitman: *Leaves of Grass*
Emily Dickinson: *Poems*
Mark Twain: *The Adventures of Huckleberry Finn*
Herman Melville: *Moby Dick*
Henry James: *The Portrait of a Lady*
Joseph Conrad: *Heart of Darkness, Lord Jim*
James Joyce: *Ulysses, A Portrait of the Artist as a Young Man*
G. B. Shaw: *Caesar and Cleopatra, Pygmalion*
Virginia Woolf: *Mrs Dalloway*
F. S. Fitzgerald: *The Great Gatsby*
Ernest Hemingway: *The Old Man and the Sea*
William Faulkner: *The Sound and the Fury*
T.S. Eliot: *Waste Land*
William Golding: *Lord of the Flies*
Forster, E.M.: *A Passage to India*
Fowles, John: *The French Lieutenant's Woman, The Magus*
Poe, Edgar Allan: *The Tell-Tale Heart*
Vonnegut**,** Jr**.**, Kurt: *Slaughterhouse - Five (or The Children's Crusade)*

3. TEMATICA PENTRU DIDACTICA DISCIPLINEI

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor dovedi capacitatea de :
- ✓ a folosi metode variate şi adecvate de formare a competenţelor de receptare şi producere a mesajelor scrise şi orale şi a competenţelor de interacţiune verbală
- ✓ a folosi metode, instrumente şi tehnici de evaluare a competenţelor de comunicare într-o limbă străină
- ✓ a adapta şi aplica metode şi procedee didactice pentru folosirea eficientă a manualelor alternative
- ✓ a realiza proiectarea didactică
- ✓ a conştientiza propriile nevoi de formare continuă

B. TEME

1. Teorii de învăţare a unei limbi străine
2. a) Principii ale proiectării didactice

b) Proiectarea unităţilor de învăţare, a lecţiilor şi a activităţilor de învăţare

3. Strategii didactice :

a) învăţarea centrată pe elev – instruire diferenţiată
b) învăţarea activă
c) integrarea competenţelor lingvistice în cadrul orelor de limba engleză, ca limbă străină
d) predarea comunicativă – principii, metode, procedee şi tehnici moderne de învăţare a unei limbi străine

e) predarea comunicativă – tipuri de activităţi

4. Metode, procedee, şi tehnici de formare şi dezvoltare a competenţelor de:

a) receptare mesajelor orale
b) receptare a mesajelor scrise
c) producere a mesajelor orale
d) producere a mesajelor scrise
e) interacţiune orală

5.Metode, procedee, şi tehnici moderne de predare a pronunţiei, vocabularului, gramaticii, discursului, literaturii şi elementelor de cultură şi civilizaţie anglo-saxonă şi globală

a) metode și procedee specifice tipurilor de activități de învățare
b) tipuri de activităţi
c) tehnici de lucru în formarea şi dezvoltarea deprinderilor de ascultare, vorbire, citire, scriere
d) tehnici de producere a mesajelor scrise, adecvate unor anumite contexte, conform prevederilor programelor şcolare în vigoare (eseu narativ, descriptiv, argumentativ, reflexiv; texte funcţionale etc.
e) tehnici de management al clasei

6. Evaluare

a) principii de evaluare a materialelor folosite în predarea limbii engleze
b) metode, tehnici şi instrumente de evaluare a competenţelor de comunicare într-o limbă străină
c) metode, tehnici şi instrumente tradiţionale şi alternative de evaluare a rezultatelor învăţării şi a randamentului şcolar; tipuri de teste
d) modalităţi de înregistrare a progresului elevilor

4. BIBLIOGRAFIE

- **ELEMENTE DE CONSTRUCŢIE A COMUNICĂRII**

Bibliografie obligatorie

BĂDESCU, A. 1984. *Gramatica limbii engleze*. Bucureşti: Editura Stiinţifică şi Enciclopedică.

HUDDLESTON, R., PULLUM, G.K. eds. 2002. *The Cambridge Grammar of the English Language*. Cambridge: Cambridge University Press.

LEECH, G. N. 1979. *Meaning and the English Verb*. Londra: Longman

QUIRK, R., GREENBAUM, S., LEECH, G., SVARTVIK, J. 1972. *A Grammar of Contemporary English*. Londra: Longman

ROACH, P. 1983. *English Phonetics and Phonology. A Practical Course*, Cambridge: Cambridge University Press.

Bibliografie facultativă

AVRAM, L. 2006. *English Syntax. The Structure of Root Clauses*. Bucureşti: Oscar Print.

BACIU, I. 2004. *Functional Categories in English*. Vol. I. *Nominal Categories*. Bucureşti: Editura Universităţii din Bucureşti.

CORNILESCU, A., CHIŢORAN, D. 1986. *Elements of English Sentence Semantics.* Bucureşti : TUB.

MATEESCU, D. 2002. *English Phonetics and Phonological Theory. 20th century Approaches*. Bucureşti: Editura Universităţii din Bucureşti.

PÂRLOG, H. 1982. *The English Verb*. Timişoara: TUT.

PÂRLOG, H. 1995. *The English Noun Phrase*. Timişoara: Hestia.

PÂRLOG, H. 1997. *English Phonetics and Phonology*. Bucureşti: ALL

SAEED, J. 1997. *Semantics*. Oxford: Blackwell.

STEFĂNESCU, I. 1988. *English Morphology* vol. 2. *The Nominal and Verbal Categories*. Bucureşti: TUB.

SWAN, M. 1980. *Practical English Usage*. Oxford: Oxford University Press.

- **TEXTE LITERARE, CONTEXTE CULTURALE ŞI PREDAREA LOR**

Bibliografie critică obligatorie

ELLIOTT, E. (gen. ed.). 1988. *The Columbia Literary History of the United States,* New York: Columbia University Press.

SANDERS, A. 1994. *The Short Oxford History of English History*. Oxford: Clarrendon Press [sau versiunea în limba română, *Scurtă Istorie Oxford a Literaturii Engleze,* trad. Mihaela Irimia, Bucureşti: Editura Univers, 1997]

STEVENSON, R**.** 1986. *The British Novel Since the Thirties***.** London: B. T. Batsford [sau Iaşi: Institutul European, 1993].

Bibliografie facultativă

Anghelescu Irimia, Mihaela. *Dicţionar de civilizaţie britanica*. Bucureşti : Humanitas,1999

Bottez, Monica. *Aspects of the Victorian Novel: Recurrent Images in Dickens's Work* Bucureşti: T.U.B., 1985
Motley Landscapes: Studies in Postwar American Fiction. Bucureşti, Editura Universităţii Bucureşti (E.U.B.), 1997.
Bradbury, Malcom, 1992. *The Modern American Novel*, Second edition, Oxford: Oxford University Press
Delaney, D., Ward, C. & Carla Rho Fiorina. 2003. *Fields of Vision. Literature in the English Language*. Longman
Draga, Maria-Sabina. *Conditia postmoderna:spre o estetica a identitatii culturale*, Bucureşti: E.U.B., 2003.
Gill, R. 1995. *Mastering English Literature*, Macmillan Press Ltd.
Dumitriu, Geta. *American Literature: the Nineteenth Century*. Bucureşti: T.U.B., 1985.
Mihaila, Rodica. *Spatii ale realului în proza americana : intre autobiografie şi evanghelia postmoderna* .Bucureşti: Concordia,2000.
Nicolaescu, Mădălina: *Meanings of Violence in Shakespeare's Plays*, Bucureşti, E.U.B.,2002/2005.
Peiu, Anca: *Five Versions Of Selfhood In 19th Century American Literature*, Editura C. H. Beck, Bucureşti, 2013, Isbn 978-606-18-0260-9
Lidia Vianu, *The Desperado Age*, Bucureşti: E.U.B., 2004; revizuit 2006 pentru www.liternet.ro ((http://editura.liternet.ro/click.php?id=179&ver=pdf)
British Desperadoes, Bucureşti :All, 1999; revizuit 2006 pentru www.liternet.ro (http://editura.liternet.ro/click.php?id=153&ver=pdf)
T.S. Eliot-An Author for All Seasons, E.U.B., 2002
Zirra, Ioana: *Contributions of the British19th Century – the Victorian Age – to the History of Literature and Ideas,* EUB, 2001/2003
The Modern British Novel, 1993. *London: Secker and Warburg*

- **TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI**

Bibliografie obligatorie

COLLIE,J., SLATER,S. 1992. *Literature in the Language Classroom. A Resource Book of Ideas and Activities*, Cambridge: Cambridge University Press. [sau LAZAR, G. 1993. *Literature and Language Teaching: A Guide for Teachers and Trainers*, Cambridge: Cambridge University Press]
HARMER, J. 2001. *The Practice of English Language Teaching*, Longman, Harlow.
HARMER, J. 2007. *The Practice of English Language Teaching*, Longman.
JOSSEY-BASS TEACHER, 2010, *Teach Like a Champion*, John Wiley &Sons, Inc
RICHARDS,J. C.& RODGERS, T. S. 1989. *Approaches and Methods in Language Teaching*, Cambridge: Cambridge University Press.
RICHARDS,J. C & LOCKHART,C, 1996 *REFLECTIVE TEACHING IN SECOND LANGUAGE CLASSROOM*, CUP
SCRIVENER, J. 1994. *Learning Teaching*, Macmillan.
CADRUL EUROPEAN COMUN DE REFERINŢĂ PENTRU LIMBI. 2003

Bibliografie facultativă

BĂLAN, R. ET AL. 2003. *In-Service Distance Training Course for Teachers of English*, Iaşi: Polirom.
BROWN, H.D. 1994.*Teaching by Principles. An Interactive Approach to Language Pedagogy,* Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall Regents.
DELANEY, D., WARD, C. & CARLA RHO FIORINA 2003. *Fields of Vision. Literature in the English Language*, Longman.
MCKAY, S. L. 1987. *Teaching Grammar: Form, Function and Technique*,London: Prentice Hall.
NATION, I.S.P. 1990. *Teaching and Learning Vocabulary*, Boston: Heinle and Heinle Publishers.
NUNAN, D. 1993. *Designing Tasks for the Communicative Classroom*, Cambridge: Cambridge University Press.
Evans, Virginia. 2002. *Successful Writing*. Express Publishing
Heaton, J. 1988. *Classroom Testing*. Longman
Nunan, D. 1991. *Language Teaching Methodology*. Prentice Hall
Stoica, A. 2003. *Evaluarea progresului scolar. De la teorie la practică*. Humanitas EducaŃional
Underwood, M. 1987. *Effective Class Management*. Cambridge University Press
Ur, P. 1996. *A Course in Language Teaching*
O'Malley, J. Michael and Anna Uhl Chamot. 1993. *Learning Strategies in Second Language Acquisition*. Cambridge University Press, Cambridge
Underwood, M. 1989. *Teaching Listening*. Longman, Harlow
Wallace, C. 1992. *Reading. Oxford University Press,* Oxford

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA FRANCEZĂ

2015

NOTĂ DE PREZENTARE

Prezenta programă se adresează tuturor absolvenţilor de învăţământ superior - specialitatea LIMBA FRANCEZĂ - care au promovat un modul psiho-pedagogic şi se prezintă la examenul de definitivare în specialitate în învăţământul preuniversitar.

Programa de examen este elaborată în acord cu programele şcolare în vigoare din învăţământul preuniversitar pentru limba franceză şi cu programele pentru evaluările şi examenele naţionale. Competenţele şi conţinuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităţilor didactice.

ARGUMENT

Aspectele fundamentale vizate prin programă sunt următoarele:

- cunoaşterea conţinuturilor fundamentale ale disciplinei;
- cunoaşterea tendinţelor în evoluţia disciplinei;
- cunoaşterea direcţiilor de adaptare a demersurilor pedagogice la conţinutul educaţional şi la nevoile individuale ale elevilor;
- cunoaşterea didacticii generale şi a metodicii predării limbilor moderne;
- probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice;
- probarea capacităţilor de producere, dezvoltare şi utilizare practică a resurselor şi materialelor didactice auxiliare;
- demonstrarea capacităţii de folosire a metodelor de învăţare continuă;
- demonstrarea capacităţii de dezvoltare a strategiilor de învăţare independentă a limbii străine;
- aplicarea diferitelor procedee de evaluare şi a modalităţilor de înregistrare a progresului elevilor;
- demonstrarea capacităţii de a reflecta asupra prestaţiei didactice proprii.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea limbii franceze în învăţământul preuniversitar.

Competenţele vizate cu precădere au fost:

Competențe de specialitate

- *la nivel teoretic:*

- asimilarea conţinutului ştiinţific propriu disciplinei predate;
- realizarea unor corelaţii intra-, inter- şi pluridisciplinare;
- prelucrarea, actualizarea, esenţializarea, ilustrarea, reprezentarea şi dezvoltarea conţinutului;
- surprinderea valenţelor formative ale conţinutului.

- *la nivel operaţional:*

- structurarea asimilării conţinuturilor;
- dirijarea asimilării tehnicilor de activitate intelectuală odată cu informaţiile;
- formarea modului de gândire specific disciplinei;
- valorizarea conţinutului obiectului de învăţământ ;
- comunicarea fluentă, expresivă și coerentă.

- *la nivel creator:*

- adaptarea conţinuturilor la nivelul dezvoltării psihice a elevilor;
- stimularea dezvoltării potenţialului fiecărui elev;
- promovarea învăţării participative, anticipative, creatoare;
- identificarea și rezolvarea problemelor;
- dezvoltarea conţinuturilor şi a strategiilor didactice.

Competențe metodice

- *la nivel teoretic:*

- asimilarea conţinutului didacticii de specialitate;
- realizarea corelaţiei între conţinuturile asimilate;
- adaptarea şi dezvoltarea conţinuturilor în situaţii educaţionale specifice;
- înţelegerea obiectivelor predării moderne a limbii franceze şi a tendinţelor actuale;
- înţelegerea raporturilor între disciplinele psihopedagogice şi didactica de specialitate.

- *la nivel operaţional:*

- proiectarea activităţilor şcolare şi extraşcolare adecvate;
- controlul, evaluarea şi reglarea-autoreglarea;
- formarea la elevi a capacităţii de cooperare, comunicare, gândire creatoare, control, autoapreciere şi

autoreglare etc.;
- formarea şi dezvoltarea motivaţiei pentru învăţarea limbii franceze.

- *la nivel creator:*

- empatie;
- inovarea practicii educative;
- dezvoltarea aptitudinilor, talentelor elevilor;
- sociabilitate şi cooperare.

TEMATICA ŞTIINŢIFICĂ
A. Limba franceză:

1. Fonetică şi fonologie
Decupajul lanţului vorbirii; joncţiuni vocalice şi consonantice (l'enchaînement, la liaison).
2. Morfologie
a. Grupul nominal:
- predeterminanţii nominali; formarea femininului şi a pluralului substantivului;
- adjectivul calificativ: acordul cu substantivul; formarea femininului şi a pluralului; locul adjectivului în cadrul grupului nominal; gradele de comparaţie;
- pronumele: pronumele personal subiect / C.O.D / C.O.I ; pronumele neutru; pronumele *en* şi *y*; pronumele demonstrativ, posesiv, nehotărât, relativ, interogativ.

b. Grupul verbal:
- modurile şi timpurile verbale – formare şi utilizare; concordanţa timpurilor la indicativ şi subjonctiv; diateza;
- determinanţii obligatorii;
- adverbul: tipurile de adverb; formarea adverbului de mod; gradele de comparaţie.

3. Sintaxă
- **Tipuri de subordonate**: subordonata relativă, completivă, temporală, condiţională, cauzală, concesivă, finală şi consecutivă;

4. Tipurile de frază: fraza interogativă; fraza imperativă; fraza negativă; fraza impersonală;
5. Semantică: sens, denotaţie, conotaţie; relaţiile semantice în semantica lexicală: polisemia şi omonimia, sinonimia, antonimia; câmpurile lexico-semantice;
6. Elemente de pragmalingvistică:
- actele de limbaj; enunţuri-tip de realizare a diferitelor tipuri de acte;
- tipuri de discurs/text: descriptiv, narativ, argumentativ, epistolar şi incitativ – caracteristici generale; moduri de structurare în perspectiva aplicaţiilor didactice;
- discursul indirect *(le discours rapporté)*.

NB: Pentru toate subiectele de mai sus, se va acorda o atenţie specială dificultăţilor de achiziţie specifice elevilor români; subiectele vor fi tratate în special din perspectiva aplicării la clasă.

Bibliografie:

1. Charadeau,P., *Grammaire du sens et de l'expression*, Hachette, Paris, 1992;
2. Cristea, T., Bondrea, E., *Éléments de grammaire française,* Bucureşti, Editura Fundaţiei România de Mâine, 2003;
3. Cristea, T., *Structures signifiantes et relations sémantiques en français contemporain*, Bucureşti, Editura Fundaţiei România de Mâine, 2001;
4. Cuniţă, A., Visan, V., (coord.) *Abrégé de grammaire française*, TUB, Bucuresti, 1988;
5. De Salins, G.-D., *Grammaire pour l'enseignement / apprentissage du FLE*, Didier / Hatier, Paris, 1996;
6. Gălăţanu, O., *Actes de langage et didactique du français langue étrangère*, TUB, 1984;
7. Gosse, A., Grevisse, M., Nouvelle grammaire francaise, Duculot Louvain, 1994;
8. Jeanrenaud, A., *Langue Française Contemporaine*, Polirom, Iasi, 1996;
9. Măgureanu, A., *La sémantique lexicale*, TUB, 1984;
10. Riegel, M., Pellat, J-C., Rioul, R., *Grammaire méthodique du français*, PUF, 1994;
11. Tuţescu, M., *L'Argumentation*, Ed. Universităţii Bucureşti, 1998;
12. Vişan, V., *Phonétique française et exercices*, Ed. Universităţii Bucureşti, 2000;
13. Cosăceanu A., Slăvescu, M., *Gramatica limbii franceze,* Ed. Gramar, 2009.

B. Literatura franceză:

1. **Discursul narativ**: Voltaire, Balzac, Flaubert, Saint-Exupéry, Tournier, Yourcenar.

2. **Discursul poetic**: Hugo, Apollinaire, Prévert.

3. **Discursul dramatic**: Corneille, Sartre, Ionesco.

NB: Se vor avea în vedere elementele specifice discursului narativ / poetic / dramatic necesare abordării la clasă a unui text aparţinând uneia din cele trei categorii.

Bibliografie:

1. Béguin, A., *L'âme romantique et le rêve*, Le Livre de Poche, 1993;
2. Bergez, D., *L'explication de texte littéraire*, éd. Armand Colin, Paris, 2010;

3. Brée, G.; Morot- Sir, E., *Histoire de la littérature française. Du Surréalisme à l'empire de la critique,* Paris, Garnier-Flammarion, 1996;
4. Décaudin, M.; Leuwers, D., *Histoire de la littérature française - de Zola à Apollinaire*, Paris, Garnier-Flammarion, 1996;
5. Delon, M., Mauzi, R., Menant, S., *Histoire de la littérature française : De l'Encyclopédie aux Méditations*, Paris, GF Flammarion, 1998;
6. Esslin, M., *Théâtre de l'absurde*, Buchet/Chastel, 1977;
7. Friedrich, H., *Structure de la lyrique moderne*, Le Livre de Poche, coll. Références, 1990;
8. Genette, G., *Palimpsestes – La Littérature au second degré*, Ed. du Seuil, Paris, 1982;
9. Gervais-Zaninger, M-A., *L'explication de texte en littérature* , éd. Hermann, Paris, 2006;

10. Girard, R., *Mensonge romantique et vérité romanesque*, Fayard, coll. Pluriel, 2011;
11. Glorieux, J., *Le commentaire littéraire et l'explication de texte*, éd. Ellipses, 2007;

12. Hongre, B., *L'Intelligence de l'explication de texte - 30 modèles de commentaires, 40 clefs pour aller au coeur du texte*, éd. Ellipses, Paris, 2005;

13. Hubert, M.-C., *Eugène Ionesco*, Seuil, 1990;
14. Lemaître, H., *La poésie depuis Baudelaire*, Armand Colin, 1993;
15. Pârvan, G., *Romanciers français du XXe siècle*, Paralela 45, 2006 ;

16. Renard, P., Baudelle, Y., Leroy, C., Viart, D., *L'explication de textes littéraires*, éd. Ellipses, Paris,1996;

17. Richard, J.-P., *Littérature et sensation: Stendhal, Flaubert*, Seuil, 1990;
18. Sabatier, R., *Histoire de la poésie française*, Albin Michel, Paris, 1982 – 1988;
19. Ubersfeld A., *Lire le théâtre*, Paris, Belin, 1996.

C. Didactica şi metodica predării limbii franceze:

- **Competențele** subordonate predării-învăţării limbii franceze conform Curriculum-ului Naţional actual. Clasificarea competențelor în funcție de nivelul de generalitate (generale, specifice), conform CECRL și a Programelor școlare de limba franceză în vigoare. Raportul dintre competențe, valori și atitudini. Operaționalizarea obiectivelor în funcție de competențele specifice vizate și de tipul de sarcini didactice în cadrul demersului acțional de predare - învățare a limbilor străine.

- **Elaborarea de proiecte** pentru unităţi de învăţare, proiecte didactice / secvenţe de instruire pentru ora de curs.
  Documentele de planificare calendaristică: planificarea anuală / planificarea semestrială;
  Documentele de proiectare a activității didactice: proiectul de activitate didactică; proiectarea didactică pe unitate; scenariul didactic; secvența didactică.

- **Exercițiul** ca tehnică fundamentală de predare - învățare a limbii străine. Definiție, criterii de clasament: în funcție de domeniul lingvistic tratat, de modelul metalingvistic implicat, de tipul de activitate solicitat din partea elevului, de tipul de evaluare prevăzut, de finalitățile pedagogice urmărite, de tipul de răspuns așteptat din partea elevilor, de limba în

care este redactată cerința, de demersul logic implicat etc.

- **Predarea - învățarea gramaticii** în ora de limba franceză. Gramatica pedagogică și sursele lingvistice, tipuri de demersuri didactice de predare a gramaticii, modalități de explicație gramaticală, tipologia exercițiilor de gramatică (de la exercițiile structurale la exercițiile subordonate demersului acțional).

- **Predarea - învățarea lexicului** în ora de limba franceză. Importanța predării lexicului, modalități de prezentare a conținutului lexical în limbă străină (tematic și pe baza funcțiilor comunicative), tipuri de explicații lexicale în ora de limbă străină, tipologia exercițiilor de predare - învățare a lexicului în limbă străină.

- **Comunicarea orală** în ora de franceză ca limbă străină (înțelegere și exprimare orală). Tipologia activităților de comunicare orală în ora de limbă străină, tipuri de suport pentru învățarea comunicării orale, modalități de evaluare a comunicării orale în ora de limbă străină.

- **Comunicarea scrisă** în ora de franceză ca limbă străină (lectura și producerea de texte în scris). Tipologia textelor prezente în manualele școlare, lectura globală a textelor în limbă străină, tipurile de exerciții pentru învățarea lecturii în limbă străină, caracteristicile specifice ale lecturii textului literar, tipuri de exerciții de redactare de text în limbă străină, evaluarea lecturii și a producției de text în ora de limbă străină.

- **Predarea culturii și a civilizației franceze**. Prezența elementelor de civilizație în manualele de limbă străină, noțiunea de stereotip cultural, tipuri de exerciții pentru învățarea / evaluarea elementelor de cultură și civilizație, cultură / vs/ interculturalitate.

- **Evaluarea**, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: evaluarea în didactica limbilor străine. Funcțiile evaluării. Instrumente de evaluare utilizabile în ora de limbă străină. Tipuri de evaluare, itemi, tipologia testelor de evaluare. Utilizarea Proiectului şi a Portofoliului European al Limbilor ca modalităţi de autoevaluare şi evaluare a cunoştinţelor de limba franceză.

- **Mijloacele de învăţământ** şi integrarea acestora în activitatea didactică: mijloacele de învăţământ, suport al activităţii didactice; valoarea psihopedagogică a mijloacelor de învăţământ; modalităţi de selecţionare şi utilizare a mijloacelor de învăţământ.

Bibliografie:

1. *** *Cadre Européen Commun de Référence pour les Langues,* Conseil de l'Europe / Didier, 2001- 2002;
2. *** Le Portfolio Européen des Langues, Conseil de l'Europe, Portfolio européen des langues 15 ans et plus cahier + passeport, www.editionsdidier.com;
3. *** Documentele şcolare reglatoare valabile în anul şcolar în care se susţine examenul – planuri-cadru, programe şcolare, programe pentru examenele şi evaluările şcolare;
4. *** Proiect POSDRU 3074 INSAM „**Instrumente digitale de ameliorare a calităţii evaluării în învăţământul preuniversitar",** GHID DE EVALUARE Discipline Limbi moderne, Ed. ERC PRESS, București, 2011;
5. *** Proiect POSDRU 62771 « La formation continue des enseignants à l'utilisation des instruments informatiques modernes dans l'enseignement efficace du français et l'évaluation au niveau européen des compétences linguistiques » *Manuel de formation Professeurs de français*, București, 2011;
6. *** Le *Référentiel de l'Alliance française pour le Cadre Européen Commun A1 – A2 – B1 – B2 – C1 – C2 CLE International, 2008 ;*
7. Bablon, F., *Enseigner une langue étrangère à l'école*, Hachette Education, Paris, 2004;
8. Bertocchini, P., *Manuel de formation pratique pour le professeur de FLE*, CLE International, Paris, 2008;
9. Boyer, H., Butzbach, M., Pandanx, M., *Nouvelle introduction à la didactique du français langue étrangère,* Ed. CLE International, 1990;
10. Cosăceanu, A. *Didactica limbilor străine. Reconstrucţia disciplinară*, Editura Universităţii Bucureşti, 2003, cap. V. Obiective, conţinuturi şi strategii didactice comunicative;
11. Cuq, J.-P., *Dictionnaire de didactique du français. Langue étrangère et seconde,* CLE International, Paris, 2003;
12. De Salins, G.-D., *Grammaire pour l'enseignement / apprentissage du FLE*, Didier / Hatier, Paris, 1996;
13. Desmons, F.; Ferchaud, F. et alii*, Enseigner le FLE, Pratiques de clase,* Edition Belin, 2005;
14. Dragomir. M., *Managementul activităţii didactice*, Ed. Eurodidact, Cluj-Napoca, 2003;
15. Georgescu, C.-A**.,** La Didactique du français langue étrangère: tradition et innovation, Tiparg, Pitesti, 2011;

16. Hirschprung, N., *Apprendre et enseigner avec le multimédia*, Hachette, Paris, 2005;
17. Manea, S.; Vlad, M. (coord.), *Ghid pentru profesorii de limba franceză. Soluții științifice și metodice pentru titularizare și grade didactice*, Iași, Spiru Haret, 2015;
18. Mangenot, F., Louveau, E., *Internet et la classe de langue*, CLE International, Sejer, 2006;
19. Mathé, M. (coord.), *Guide d'élaboration de fiches pédagogiques + 5 fiches pédagogiques choisies,* CREFECO/OIF, 2012 (http://www.crefeco.org/intraweb/download/file/Guide_d_elaboration_body.pdf)
20. Porcher, L., *L'Enseignement des langues étrangères. Français langue étrangère,* Hachette Education, Paris, 2004;
21. Robert, Jean-Pierre, *Dictionnaire pratique de didactique du FLE*, Ophrys, Paris, 2008;
22. Tagliante, C., *Techniques et pratiques de classe: La classe de langue (nouvelle édition)*, CLE International, 2006;
23. Tagliante, C., *L'Evaluation et le Cadre Européen (nouvelle édition)*, CLE International, 2005

Site-uri utile pentru resurse on line:
www.lepointdufle.net
www.crefeco.org
roumanie.vizafle.com
www.fdlm.org

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA GERMANĂ MODERNĂ

2015

NOTĂ DE PREZENTARE

Prezenta programă se adresează profesorilor de limba germană, absolvenți ai învățământului superior de specialitate, care se prezintă la examenul de definitivat în specialitate în învățământul preuniversitar.

Programa de examen s-a elaborat în acord cu următoarele:

- cunoștințele generale ale cadrului didactic în materie de limbă, literatură și didactica predării limbii germane ca limbă modernă;
- *Curriculum național de limba germană* ca limbă modernă în vigoare;
- *Ghidul metodologic pentru aplicarea programelor de limbă germană, Aria curriculară Limbă și comunicare, Liceu, elaborat de MECTS, CNC, 2002;*
- *Ghidul metodologic pentru aplicarea programelor de limbă germană, Limba germană, primar - gimnaziu, elaborat de MECTS, CNC;*
- standardele internaționale de predare a unei limbi moderne, în contextul implementării și în sistemul de învățământ românesc a *Cadrului european comun de referință pentru învățarea limbilor moderne.*

Aspectele fundamentale vizate prin programă sunt următoarele:

- cunoașterea conținuturilor științifice fundamentale și a tendințelor în evoluția predării/ învățării limbii germane moderne;
- proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice;
- aplicarea noilor direcții ale didacticii generale și ale metodicii predării limbii germane;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice;
- demonstrarea abilităților de comunicare, empatice și de cooperare, necesare realizării actului educațional;
- probarea capacităților de utilizare practică a resurselor și materialelor didactice auxiliare

Urmărind obiectivele disciplinei, programa este astfel structurată, încât să solicite cadrului didactic următoarele **COMPETENȚE**:

- cunoașterea problematicii actuale a disciplinei *Limba germană modernă* (teorii moderne ale învățării, metode, tehnici, procedee);
- valorificarea conținuturilor specifice de specialitate incluse în bibliografie;
- proiectarea, organizarea, desfășurarea și evaluarea activității didactice conform programei școlare;
- adecvarea demersului didactic la grupul țintă;
- transmiterea unor atitudini și valori trans- și interculturale pozitive;
- dezvoltarea la elevi a unor competențe intelectuale, interpersonale și de comunicare;
- capacitatea de a construi un climat educativ interactiv de cooperare;
- capacitatea de autoevaluare a demersului didactic și recunoașterea necesității formării profesionale continue

I. DIDACTICA ȘI METODICA PREDĂRII LIMBII GERMANE MODERNE

Competențe specifice:

- realizarea proiectării didactice în concordanță cu conținutul programei școlare actuale și a nevoilor grupului țintă;
- folosirea de metode variate şi adecvate pentru formarea competenţelor de receptare şi producere a mesajelor scrise şi orale ;

Tematică:

1. Methoden des fremdsprachlichen Unterrichts
   a. Kommunikative Didaktik
   b. Interkulturelle Didaktik
2. Lehrplan und Curriculum
3. Unterrichtsplannung
   a. Das Fünf – Phasen – Modell
   b. Das Modell der didaktischen Analyse
4. Sozialformen
5. Lernzielbeschreibung
6. Die vier Fertigkeiten. Übungsformen.

7. Evaluationsformen und -kriterien
8. Arbeit mit Texten und Bildern
9. Wortschatzarbeit im kommunikativen DaF – Unterricht. Übungsformen
10. Grammatik im kommunikativen DaF-Unterricht. Übungsformen

Bibliografie

- Bausch, Karl-Richard/ Christ, H. / Krumm, H.-J. (Hrsg.): **Handbuch Fremdsprachunterricht,** Francke Verlag, Tubingen und Basel, 3.Auflage 1995;
- Peter Bimmel, Bernd Kast, Gert Neuner: **Deutschunterricht planen. Arbeit mit Lehrwerklektionen**, 2003, Langenscheidt, Berlin, München, (Tema 3a/b și Tema 5).
- *Bolton, Sibyle: Probleme der Leistungsmessung. Lernfortschrittstests in der Grundstufe. GhK Fernstudieneinheit 10, Langenscheidt 1996;*
- Buhlmann, Rosemarie / Laveau, Ingeborg: Arbeit mit Sach- und Zeitungstexten, GhK Fernstudieneinheit, Langenscheidt, 1999;
- Dahlhaus, Barbara: **Fertigkeit Horen.** GhK Fernstudieneinheit, Langenscheidt-Verlag, München, 1994;
- Funk, Hermann / Koenig, M.: **Grammatik lehren und lernen,** GhK Fernstudieneinheit 1, Langenscheidt-Verlag 1996;
- Käst, Bernd: **Fertigkeit Schreiben.** GhK Fernstudienbrief12, Langenscheidt, 1999;
- Koch, Marianne: **Einführung in die Methodik Didaktik des Faches Deutsch als Fremdsprache,** Editura Universitații din București, 2009;
- Müller, Bernd-Dietrich: **Wortschatzarbeit und Bedeutungsvermittlung,** GhK Fernstudieneinheit 8, Langenscheidt, Munchen,1994;
- Neuf-Munkel, Gabriele: **Fertigkeit Sprechen.** GhK Fernstudieneinheit, Langenscheidt, München, 2006;
- Neuner, Gerhard / Hunsfeld, Hans: **Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts. Eine Einfuhrung.**GhK Fernstudieneinheit 4, Langenscheidt, München, 1993;
- Neuner, G. / Kruger, M. /Grewer, U.: **Übungstypologie zum kommunikativen Deutschunterricht,** Berlin, Langenscheidt, 1981;
- Stoica, Adrian: *Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică.* București, Humanitas Educațional, 2006;
- Schertfeger, Inge C. unter Mitarbeit von Harrad Meese: **Gruppenarbeit und innere Differenzierung FSE 29** , 2001, Langenscheidt, Berlin, München(Tema 4);
- Velica, Ioana: **Zur Didaktik Deutsch. Bausteine und Impulse**, Presa Universitară Clujeană, 2013;
- Westhoff, Gerhard: **Fertigkeit Lesen,** GhK Fernstudieneinheit 17, München, Langenscheidt, 1997;

Reviste de specialitate:

- **Fremdsprache Deutsch,** Zeitschrift für die Praxis des Deutschunterrichts, München, Klett;
- **Deutsch als Fremdsprache.** Zeitschrift zur Theorie und Praxis des Deutschunterrichts für Ausländer, München, Langenscheidt;
- **Zielsprache Deutsch,** München, Hueber**;**
- **Primar. Zeitschrift für Deutsch als Fremdsprache im Primarbereich,** Rheinbreitbach, Durr-Kessler-Verlag;
- **Deutsch aktuell. Zeitschrift des Deutschlehrerverbandes Rumäniens,** Bukarest, Anima-Verlag (2000 – 2013).

II. LIMBA GERMANĂ MODERNĂ

Competențe specifice:

- comunicarea (orală şi în scris) în limba germană ;
- înţelegerea mesajului scris şi oral în limba germană ;
- identificarea structurilor de limbă germană care prezintă dificultăţi pentru vorbitorii de limba română ca limbă maternă ;
- folosirea adecvată a termenilor şi conceptelor de specialitate ;

Tematică:

1. Noțiuni de fonetică şi fonologie. Vocalismul şi consonantismul. Accentul şi intonaţia.
2. Noțiuni de bază ale ortografiei germane.
3. Sistemul flexionar nominal al limbii germane.

5. Sistemul temporal al limbii germane.
6. Sistemul modal al limbii germane.
7. Sistemul diatezelor limbii gemane.
8. Valenţa şi recţiunea verbului.
9. Părţile de vorbire neflexibile: prepoziția, conjuncția, adverbul, particula.
10. Topica propoziţiilor principale şi secundare. Propoziţiile secundare şi predarea lor.
11. Corelarea părtilor de vorbire cu funcțiile sintactice.

Bibliografie:

*** Duden – Reihe: **Grammatik, Bedeutungswörterbuch, Schwierigkeiten der deutschen Sprache, Rechtschreibung** (Auflagen nach dem Jahr 2000);
*** Der kleine Duden*:* **Deutsches Wörterbuch. Ein praktischer Helfer für den Alltag, Sprachtipps;**
Dreyer, Hilke şi Schmitt Richard: **Lehr- und Übungsbuch der deutschen Sprache***, Verlag für Deutsch, 1991;*
Engel, U.: ***Deutsche Grammatik****, Heidelberg, 1988;*
Engel, U.,/ Schumacher, H.: **Verbvalenzlexikon deutsch - rumänisch**, *Heidelberg, 1983;*
Helbig, G., Buscha.J.: **Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für Ausländerunterricht,** Langenscheidt Verlag, Berlin, 2001;
Sandu, D.: **Limba germană contemporană. Morfosintaxa. Grup nominal, grup pronominal***, Tipografia Universităţii Bucureşti, 1988;*
Wahrig, Gerhard: **Wörterbuch der deutschen Sprache***, Deutscher Taschenbuch Verlag, München, 2007.*

III. LITERATURA GERMANA

Competențe specifice:

- înţelegerea şi analizarea unui text literar la prima vedere prin utilizarea corectă a termenilor şi conceptelor, noţiunilor de teorie şi critică literară prin care un text se plasează în context istoric şi cultural
- conştientizarea şi transmiterea de atitudini culturale

1. Curentele literare. Definiții, trăsături, reprezentanți.
2. Specii literare consacrate ale literaturii de limba germană: Balada culta; Nuvela; Drama burgheza; Entwicklungs- si Bildungsroman. Definiție, trăsături, exemple.
3. Evoluția liricii şi prozei moderne de limba germană (B. Brecht, R.M.Rilke, Hugo von Hofmannsthal, Franz Kafka, Thomas Mann, Hermann Hesse)
4. Tendințe ale dezvoltării literaturii de limba germană dupa 1945: romanul, proza scurtă, dramaturgia, lirica (câte un exemplu pentru fiecare categorie).

Bibliografie:

1. Barner, Wilfried(HG.), **Geschichte der deutschen Literatur von 1945 bis zur Gegenwart**. München, Verlag C.H.Beck,1994*;*
2. Beutin, Wolfgang (u. a.), ***Deutsche Literaturgeschichte. Von den Anfangen bis zu der Gegenwart. Stuttgart****,* Verlag J.B.Metzler 1994;
3. Borchmeier. Dieter / Zmegac, Viktor**: Moderne Literatur in Grundbegriffen,** Tübingen, 1995;
4. Glaser, Hermann, Lehmann Jakob, Lubos Arno: **Wege der deutschen Literatur - eine geschichtliche Darstellung**, Frankfurt/Main; Berlin: Ullstein,1986;
5. Hinderer, Walter*:* ***Geschichte der deutschen Lyrik vom Mittelalter bis zur Gegenwart.*** Stuttgart, 1983;
6. Hoffmann, F. , Rosch, H.: Grundlagen*:* ***Stile, Gestalten der deutschen Literatur****,* Berlin, Cornelsen-Verlag,1996;
7. Lamping, Dieter**: Moderne Lyrik,** Gottingen,1991;
8. Petersen, Jürgen H.**: Der deutsche Roman der Moderne,** Stuttgart,1991;
9. Schnell, Ralf*:* ***Geschichte der deutschsprachigen Literatur seit 1945.*** *S*tuttgart, Verlag,J.B.Metzler, 1995;
10. Plimpe, Gerhard**: Epochen moderne Literatur,** Opladen 1995;
11. Ranicki, Marcel-Reich*:* ***1000 deutsche Gedichte und ihre Interpretationen****,* Frankfurt , 1995;
12. Steinecke, Hartmut*:* ***Deutsche Literatur des 20. Jahrhunderts****,* Berlin,1994.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA GERMANĂ MATERNĂ

2015

1. PREZENTARE. COMPETENŢE GENERALE

Conform Legii Educaţiei Naţionale, cu modificările şi completările ulterioare, examenul naţional de definitivare în învăţământ finalizează formarea iniţială a celor care doresc ocuparea funcţiilor didactice din învățământul preuniversitar, mai mult titularizarea în sistemul naţional de învăţământ este condiţionată de promovarea acestui examen.

Programa se adresează cadrelor didactice care susţin examenul de definitivare în învățământ în specialitatea limba şi literatura germană maternă.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei de dascăl. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile - corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

Profesionalizarea pentru cariera didactică constituie un continuu proces de formare şi dezvoltare al ansamblului de competenţe care permit asumarea de roluri şi realizarea de sarcini profesionale specifice, la un nivel corespunzător de performanţă.

Conform Standardului ocupaţional al profesorului de gimnaziu şi liceu, domeniile de competenţă sunt:

- Comunicare;
- Curriculum;
- Dezvoltarea profesională;
- Evaluare;
- Formarea elevilor;
- Relaţia şcoală – familie – societate;

Examenul este orientat spre a evalua calitatea concepției didactice și modalitățile concrete prin care profesorul pune elevii în situații de învățare eficiente pentru a-i conduce la formarea capacităților și competențelor prevăzute în programele școlare.

2. COMPETENȚE SPECIFICE. TEMATICA DE SPECIALITATE

2.1 Competenţe specifice pentru examenul de definitivare în învăţământ în specialitatea limba şi literatura germană, metodica predării:

Pentru profesorul care susține examenul de definitivare în învățământ sunt definite următoarele competențe generale:

- Competențe metodologice;
- Competențe de comunicare și relaționare;
- Competențe de evaluare a elevilor;
- Competențe psiho-sociale;
- Competențe tehnice și tehnologice;
- Competențe de management al carierei;

Candidații vor dovedi capacitatea de:

- a aborda temele generale de literatură incluse în bibliografie;
- a prezenta metode adecvate de predare, conforme cu obiectivele programei școlare;
- a utiliza corect termenii, conceptele și noțiunile de teorie lingvistică, literară și de metodică;
- a adecva predarea limbii germane la diverse tipuri de clase;
- a conștientiza și transmite atitudini culturale;
- a realiza proiectarea didactică, folosind conținuturile propuse în curriculum;
- a realiza proiecte didactice, a se concentra pe dezvoltarea unor capacități de comunicare, de recapitulare și evaluare;
- a folosi metode variate și adecvate de predare, în vederea formării competențelor de receptare și formulare a mesajelor scrise și orale, folosind conținuturile prezentate în curriculum;

Examenul va testa cunoștințele candidaților în abordarea temelor incluse în bibliografie, precum și analizarea metodelor de predare la clasă. Se vor observa:

a. capacitatea candidaților de a aborda teme generale și a extrage esențialul;

b. capacitatea candidaților de a-i pregăti pe elevi să folosească limba germană în comunicare și de a transmite date referitoare la cultura și civilizația germană;

c. modul de stăpânire a tehnicilor de management al clasei, de utilizare a tehnologiei didactice în proiectarea lecției;

d. deschiderea spre nou a candidatului.

2.2. Tematica de specialitate

2.2.1 Literatura germană:

Periodizarea literaturii germane.

Curente literare: caracteristici și fundamentare teoretică, reprezentanți și opere reprezentative.

Specii literare (epopee eroică-Heldenepos, basm-Märchen, legendă-Sage, Legende, fabulă-Fabel, baladă-Balade, schița-Kurzgeschichte, nuvelă-Novelle, dramă-Drama, roman-Roman) caracteristicile acestora.
1. Literatura medievală din perioada de înflorire – trăsături ale curentului literar, reprezentanți și opere reprezentative; epopeea medievală-„Das Nibelungenlied", romanul cavaleresc- Höfischer Roman și lirica-Minnesang.
2. Renaștere și umanism – trăsături ale curentului literar, reprezentanți și opere reprezentative.
3. Iluminismul – trăsături ale curentului literar, reprezentanți și opere reprezentative.
G. E. Lessing: "Nathan der Weise", fabule
4. Sturm und Drang – trăsături ale curentului literar, reprezentanți și opere reprezentative; opera dramatică, lirică.
5. Clasicism - trăsături ale curentului literar, reprezentanți și opere reprezentative.
J. W. Goethe:"Faust", balade (de ex. J.W. Goethe, FriedrichSchiller).
6. Romantismul - trăsături ale curentului literar, reprezentanți și opere reprezentative; lirica și basmul cult.
7. Vormärz - trăsături ale curentului literar.
Georg Büchner: "Woyzeck"ca operă dramaticăantiaristotelică, modernă din prima jumătate a secolului al XIX-lea (offenes Drama).
8. Realismul burghez - trăsături ale curentului literar, reprezentanți și opere reprezentative; nuvela și romanul.
9. Curente literare ale răspântiei de veac: naturalism, simbolism, impresionism – trăsăturiale curentului literar, tematică, reprezentanți; genul lirc „Dinggedicht" (de ex. C.F.Meyer, R. M. Rilke)
10. Expresionismul – trăsăturiale curentului literar, grupări, tematică, reprezentanți(de ex. G. Trakl, G. Benn ș.a.)
11. Evoluția operelor dramatice în sec. XX., modernism și postmodernism. (Bertolt Brecht, Friedrich Dürrenmatt)
12. Lirica din perioada postbelică a secolului XX. (de ex. Paul Celan, Ingeborg Bachmann, Erich Fried, Bertolt Brecht, H.M. Enzensberger ș.a.)
13. Evoluția genurilor epice în sec. XX., modernism și postmodernism. –schița și romanul / Kurzgeschichte, Roman (de ex. Borchert, Böll, Lenz, Kaschnitz, Kafka, ș.a.)

2.2.2 Limba germană:
1. Fonetică. Sistem vocalic, sistem consonantic, diftong, Umlaut, Ablaut, accentul în cuvânt, despărțirea cuvintelor în silabe.
2. Vocabular. Mijloace de îmbogățire a lexicului limbii germane, structura formativă a unităților lexicale: cuvânt, derivare, compunere, familie lexicală, câmp lexical. Omonime, sinonime, antonime, expresii idiomatice, exerciții pentru îmbogățirea vocabularului.
3. Morfologie. Părțile de vorbire flexibile și neflexibile. Identificarea părților de vorbire. Conjugare. Declinare. Întrebuințarea formei corecte în diferite contexte.
   Verb: clasificare și întrebuințare, conjugare, moduri (indicativ, conjunctiv, imperativ), timpuri, diateze, valență, transformarea vorbirii directe în indirectă.
   Substantiv + articol: clasificare și întrebuințare, gen, număr, declinare.
   Adjectiv: clasificare și întrebuințare, gradele de comparație, declinare, adjective compuse.
   Pronume: clasificare și întrebuințare, declinare.
   Numeral: clasificare și întrebuințare
   Adverb: clasificare și întrebuințare
   Prepoziție: clasificare, întrebuințare și regimul cazual (Rektion)
   Conjuncție: clasificare și întrebuințare
   Interjecția: clasificare și întrebuințare
4. Sintaxa propoziției simple. Clasificarea propoziției după scopul comunicării: propoziții enunțiative, exclamative, interogative, imperative.
   Topica propoziției.
   Părțile de propoziție principale și secundare, funcție sintactică: subiect, predicat, nume predicativ, complement, complemente circumstanțiale, atribut.
5. Sintaxa frazei. Propoziții principale. Propoziții subordonate. Clasificarea propozițiilor subordonate după conținut și formă. Contragere și expansiune. Topică. Punctuație.
6. Ortografie
7. Punctuație
8. Aspecte sintactice, semantice și pragmatice în generarea textului

2.2.3 METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII GERMANE:
1. Dezvoltarea didacticii bazate pe comunicare și modele de implementare ale acesteia (Entwicklung und Einsatzmöglichkeiten der kommunikativen Didaktik)
2. Curriculum și proiectare didactică (Lehrplan und Curriculum. Unterrichtsplanung- Etappen der Vorbereitung)
3. Obiective - descrierea și funcțiile lor (Lernziele. Beschreibung, Funktionen.)
4. Forme de organizare a procesului instructiv-educativ (Unterrichtsformen- Methoden, Sozialformen, kombinierte und alternative Unterrichtsformen)
5. Cele patru competenţe (Die vier Fertigkeiten: Lesen, Hören, Schreiben, Sprechen.)
6. Evaluarea (Leistungsmessung - Testen und Prüfen, Fehlerkorrektur)

7. Tipuri de exerciţii (Übungstypologie)
8. Activităţi didactice cu folosirea unor texte, imagini şi mijloace electronice (calculator, proiector etc.) (Arbeit mit Texten, Medien und Bildern im Deutschunterricht)
9. Predarea lexicului (Wortschatzarbeit- Vermittlung, Übung, Überprüfung)
10. Predarea gramaticii (Grammatik im Unterricht- Vermittlung, Übung, Überprüfung)
11. Predarea ortografiei (Rechtschreibung- Vermittlung, Übung, Überprüfung)
12. Tehnici şi strategii de învăţare (Lernprozess; Lerntechniken, Lernstrategien)
13. Aspecte ale predării limbii în contextul claselor cu predare în limba germană (Sprachbetrachtung im Muttersprachunterricht)

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

I.Locul şi rolul disciplinei limba şi literatura germană în învăţământul preuniversitar;
Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev;
II. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, curriculum diferenţiat, curriculum la decizia şcolii, discipline);
b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);
c) obiectivele predării–învăţării– evaluării
d) competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi conţinuturi;
e) elaborarea unui curriculum la decizia şcolii de tip: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

III. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;
b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor;
c) medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, complexe multimedia, săli de clasă;

IV. Proiectarea demersului didactic:

a) planificare calendaristică;
b) proiectarea unităţii de învăţare;
c) proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii);

V. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES);
VI. Pregătirea profesorului pentru formarea continuă în activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

4.1 Literatura germană:

1. Aust, Hugo: Novelle. 4., aktualisierte und erweiterte Auflage. Stuttgart: Metzler, 2006.
2. Bantel, Otto/Schaefer, Dieter: Grundbegriffe der Literatur. Cornelsen/Hirschgraben, 1990/14. Auflage.
3. Baumann, Barbara, Brigitta Oberle: Deutsche Literatur in Epochen. Ismaning: Hueber 1996.
4. Gigl, Claus: AbiWissen kompakt – Deutsch – Prosa/Drama/Lyrik. Klett, Stuttgart 2010.
5. Holznagel, Franz-Josef; Kemper, Hans-Georg; Korte, Hermann; Mayer, Mathias; Schnell, Ralf; Sorg, Bernhard: Geschichte der deutschen Lyrik. Stuttgart:Reclam, 2004.
6.MATZKOVSKI, BERND: WIE INTERPRETIERE ICH NOVELLEN UND ROMANE?: BASISWISSEN. GRUNDLAGEN DER ANALYSE UND INTERPRETATION MIT BEISPIELEN UND ANALYSERASTER. KÖNIGS LERNHILFEN. HOLLFELD: C.BANGE, 2005.
7. Pfister, Manfred: Das Drama. Stuttgart, UTB 2001.
8. Ranicki, Marcel-Reich: 1000 deutsche Gedichte und ihre Interpretationen, Frankfurt, 1995.
9. Texte, Themen und Strukturen. Grundband Deutsch für die gymnasiale Oberstufe. Ausgabe B. Berlin, Cornelsen Verlag, 1995.

4.2 Limba germană:

1. Der große Duden, Grammatik der deutschen Gegenwartssprache, Bibliographisches Institut Mannheim, 1973 sau 1985.
2. Helbig, G-Buscha, J: Deutsche Übungsgrammatik. Leipzig: VEB Verlag Enzyklopädie, 1989.
3. Dreyer, Hilke; Schmitt Richard: Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik, Hueber 2009. (auch mit online Übungen: http://www.hueber.de/shared/uebungen/dreyerschmitt/)
4. Duden: 150 Aufsatzübungen. Alle Aufsatzformen. Mannheim: Dudenverlag, 2008.

4.3 Metodica predării limbii germane:

1. Abraham, Ulf; Kepser, Mattis: Literaturdidaktik Deutsch. Eine Einführung. Berlin: Schmidt 2009.
2. Ballweg, Sandra u.a.: DLL 2-Wie lernt man die Fremdsprache Deutsch? Klett-Langenscheidt 2013.
3. Barkowki, Hans u.a.: DLL 3-Deutsch als fremde Sprache. Klett-Langenscheidt 2014.
4. Doye, Peter: Typologie der Testaufgaben für den Unterricht Deutsch als Fremdsprache. München: Langenscheidt, 1988.
5. Ende, Karin u.a.: DLL 6-Curriculare Vorgaben und Unterrichstplanung. Klett-Langenscheidt 2013.
6. Ende, Karin (Hrsg.), Mohr, Imke (Hrsg.): DLL Glossar, Klett-Langenscheidt 2015.
7. Funk, Hermann u.a.: DLL 4-Aufgaben, Übungen, Interaktion. Klett-Langenscheidt 2014.
8. Grotjahn, Rüdiger; Kleppin, Karin: DLL 7-Prüfen, Testen, Evaluieren. Klett-Langenscheidt 2015.
9. Häusermann, Ulrich/ Piepho, Hans-Eberhard: Aufgabenhandbuch. iudicium verlag GmbH, München, 1996.
10. Mattes, Wolfgang: Routiniert planen – effizient unterrichten. Schöningh Verlag, Paderborn 2006.
11. Meyer, Hilbert: Was ist guter Unterricht? Berlin: Cornelsen Scriptor 2004.
12. Meyer, Hilbert: Unerrichtsmethoden. Band I und II. Frankfurt a.M.: Cornelsen Scriptor 2006.
13. Rösler, Dietmar; Würffel Nicola: DLL 5-Lernmaterialien und Medien, Klett-Langenscheidt 2014.
14. Schart, Michael; Legutke, Michael: DLL 1-Lehrkompetenz und Unterrichtsgestaltung. Klett-Langenscheidt 2012.
15. Steinig, Wolfgang; Huneke, Hans Werner: Sprachdidaktik Deutsch. Eine Einführung. Berlin: Schmidt 2011.
16. Curriculum Deutsch als Muttersprache für die Klassen V-XII.

Fernstudieneinheiten (unverbindlich):
1. Frankenberg, Barbara/Fuhr, Lisa: Visuelle Medien im Deutschunterricht. Fernstudieneinheit, Goethe-Institut, Erprobunsfassung, München, 1997.
2. Bardi, Marie-Luise: Video im Deutschunterricht, Fernstudieneinheit 13. Langenscheidt, München, 1997.
3. Biechele, Markus: Didaktik der Landeskunde. Fernstudieneinheit 31. Berlin u.a.: Langenscheidt u.a., 2003.
4.Schwerdtfeger, Inge: Gruppenarbeit und innere Differenzierung. Fernstudieneinheit 29. München:Langenscheidt, 2001.
5.Funk, Hermann/König, Michael: Grammatik lehren und lernen, Fernstudieneinheit 1, München:Langenscheidt, 1991.
6.Müller, Bernd-Dietrich: Wortschatzarbeit und Bedeutungsvermittlung, Fernstudieneinheit 8, München:Langenscheidt, 1994.
7.Kast, Bernd: Fertigkeit Schreiben, Fernstudieneinheit 12, Langenscheidt München, 1999.
8.Westhoff, Gerard: Fertigkeit Lesen. Fernstudieneinheit 17. Berlin u.a.: Langenscheidt u.a., 1997.
9. Schatz, Heide: Fertigkeit Sprechen. Fernstudieneinheit 17. Berlin u.a.: Langenscheidt, 2006.
10. Dahlhaus, Barbara: Fertigkeit Hören. Fernstudieneinheit 5. Berlin u.a. : Langenscheidt u.a., 1994.
11.Bimmel, Peter/Rampillon, Ute: Lernautonomie und Lernstrategien. Fernstudieneinheit 23, Langenscheidt München, 2000.
12.Kleppin, Karin: Fehler und Fehlerkorrektur. Fernstudieneinheit 19, Langenscheidt München, 1998.
13. Bolton, Sybille: Probleme der Leistungsmessung. Fernstudieneinheit 10. Berlin u.a.: Langenscheidt, 1996.
14. Bimmel, Peter: Deutschunterricht planen: Arbeit mit Lehrwerklektionen.
Fernstudieneinheit 18. Berlin u.a.: Langenscheidt u.a., 2003.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA ELINĂ

2015

NOTĂ DE PREZENTARE

Prezentele propuneri privind evaluarea etapelor de formare continuă a personalului didactic se adresează profesorilor de limba greacă veche din liceu, clasele: IX-XII şi XIII.

Programa se axează pe valorificarea achiziţiilor lingvistice şi culturale ale Antichităţii greceşti, actualizate în context modern european, ca factor de unitate şi continuitate.

Elementul de noutate se referă la exigenţele reformei faţă de pregătirea profesorilor, potrivit standardelor societăţii contemporane de eficienţă şi de eficacitate a sistemului de învăţământ. Dincolo de o solidă pregătire de specialitate, profesorului i se cere desfăşurarea eficientă a unui demers didactic formativ, referitor la deprinderi şi abilităţi specifice disciplinei, precum şi utilizarea metodelor moderne de învăţare.

Programa de examen are ca puncte de plecare curriculum-ul naţional şi programele şcolare în vigoare din învăţământul preuniversitar, pentru limba greacă veche.

Examenul este orientat spre a evalua calitatea concepţiei didactice şi modalităţile concrete prin care profesorul pune elevii în situaţii de învăţare eficiente, apte de a conduce la formarea capacităţilor şi competenţelor prevăzute în programele şcolare.

Urmărind obiectivele generale şi specifice ale disciplinei, programa este astfel structurată încât să coreleze domeniul specialităţii (limba şi literatura greacă veche) cu ştiinţele conexe: metodica şi pedagogia. Este important ca profesorul să poată demonstra modul adecvat, creativ şi reflexiv în care aplică aceste competenţe în actul didactic.

De asemenea, competenţele şi conţinuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară, sistematică în realizările activităţilor didactice.

I Competenţe evaluate

1. Limba şi literatura elină

Domenii de competenţă	**Unităţi de competenţă**
Comunicare	Comunicarea în relaţia profesor-elev Demonstrarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare necesare demersului educaţional
Curriculum	Cunoaşterea conţinuturilor ştiinţifice ale disciplinei limba şi literatura elină Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinei (limbă, elemente de istorie, cultură şi civilizaţie) şi probleme de învăţare specifice domeniului; Cunoaşterea integrală a conţinuturilor şi conceptelor operaţionale din domeniile limbă şi literatură; Valorificarea foneticii şi a lexicului limbii eline în limbile moderne; Înţelegerea şi cunoaşterea structurilor gramaticale specifice limbii eline; cunoaşterea metodelor de analiză şi interpretare a textului literar; capacitatea de a traduce un text literar din limba elină în limba română şi de a realiza o retroversiune; Pentru domeniul literatură, se prevede cunoaşterea operei autorilor prevăzuţi în programa de liceu; cunoaşterea epocilor fundamentale, a genurilor şi speciilor literare precum şi a operelor reprezentative pentru fiecare din acestea. Elaborarea proiectului didactic.
Evaluare	Capacitatea de evaluare a cunoştinţelor elevului

2. Metodică

Comunicare	Capacitatea de a construi un climat educativ interactiv, de cooperare şi stimulativ cu scopul creşterii rezultatelor activităţilor didactice Conştientizarea exigenţelor relaţiei de comunicare a profesorului: elevii, familia, comunitatea, colectivul didactic şi de conducere;
Curriculum	Proiectarea parcursului disciplinar: obiective cadru şi obiective de referinţă ale disciplinei; modele ale activităţii de învăţare; conţinuturi şi concepte

	operaționale ale acestora. Capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la conținuturi; - aplicarea adecvată a principiilor și a metodelor specifice de abordare a noțiunilor de limbă (fonetică, morfologie, sintaxă, vocabular și stilistică) - selectarea diverselor modalități de abordare a textului literar; Capacitatea de a realiza și proiecta demersuri didactice trans-multidisciplinare
Evaluare	Stabilirea tipurilor de evaluare; fixarea momentelor evaluării continue. Selectarea și proiectarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competențelor vizate; Capacitatea de proiectare și realizare a evaluării competențelor dobândite de elevi.
Formarea elevilor	Oferirea unui model al disciplinei ca exercițiu de lectură, reflecție și transfer interdisciplinar în stilul personal de muncă intelectuală; Capacitatea de a adecva demersurile didactice la particularitățile de vârstă și la specificul dezvoltării intelectuale ale colectivului de elevi

II Conținuturi

Teme de limbă

A. Structura morfo-sintactică a limbii eline

1. morfologia numelui; categoriile gramaticale nominale;
a. flexiunea articolului, substantivului, adjectivului; tipuri flexionare; paradigme;
b. flexiunea pronominală; clasificarea pronumelor; paradigme;
2. morfologia verbului; categoriile gramaticale; tipuri flexionare;
3. părțile de vorbire invariabile: adverbul, prepoziția, conjuncția, interjecția.

B. Sintaxa propoziției

1. Subiect, predicat, atribut, complement (de timp, de loc, de cauză, instrumental, de mod, de scop, de relație)
2. Funcțiile sintactice ale cazurilor
3. Sintaxa acordului; topica părților de propoziție

C. Sintaxa frazei

1. coordonarea și subordonarea; propoziții principale, propoziții subordonate: completive (infinitivală, cu *oti, hos, hopos*, interogativă indirectă), circumstanțiale (cauzală, finală, consecutivă, comparativă, condițională, concesivă, temporală), relative
2. modurile în propozițiile principale, modurile și conjuncțiile introductive în propozițiile subordonate
3. sintaxa participiului și a infinitivului

Teme de literatură

1. Periodizarea literaturii grecești vechi. Caracteristici generale ale fiecărei perioade și informații generale despre speciile privilegiate și autorii reprezentativi.
2. Genuri și specii principale ale literaturii grecești vechi. Reprezentanți iluștri.
   A. Genul epic.
   a. *Epopeile homerice*: i) problema homerică; ii) istoria textului homeric, de la forma orală la cea scrisă; iii) limba homerică; iv) figura lui Homer, între realitate și ficțiune; v) conținutul și semnificațiile epopeilor; vi) posibila valoare documentară a epopeilor; vii) lumea divină a epopeilor; ix) conceptul de eroism în lumea homerică; x) influența epopeilor asupra literaturii ulterioare a Antichității.
   b. *Apollonios din Rhodos*: i) caracteristici principale ale epocii alexandrine, aplicate în mod special la epopee; ii) informații generale despre viață și operă; iii) anti-eroismul *Argonauticelor*; iv) *eros* în epopee; v) influența lui Apollonios asupra literaturii ulterioare a Antichității.

c. *Poemul didactic – formă specială a epos-ului*: i) originalitatea viziunii despre panteonul divin în *Theogonia*; ii) sistemul de valori morale ilustrat în *Munci și zile*; iii) semnificațiile mitului vârstelor; iv) informații generale despre viața și opera lui Hesiod; v) opoziția dintre valorile promovate în epopeile homerice și cele promovate în opera didactică.

B. Genul liric.

a. *Caracteristici generale ale poeziei lirice*: i) caracteristici formale; ii) teme principale; iii) legătura între text și circumstanțele producerii sale; iv) canonul poeților lirici – informații generale.
b. *Elegia: Mimnerm, Solon, Theognis*: i) informații generale despre viață și operă; ii) *eros* și *paideia* în elegie; iii) specificul elegiei politice.
c. *Iambografia: Arhiloh*: i) informații generale despre viață și operă; ii) ironie și auto-ironie în opera poetului; iii) semnificația morală și socială a invectivei.
d. *Monodia: Alceu, Sappho*: i) informații generale despre viață și operă; ii) formă și stil; iii) reflectarea eu-lui în textele lirice.
e. *Pindar*: i) informații generale despre viață și operă; ii) caracteristicile epiniciului ca specie literară; iii) paralelele mitice – legăturile dintre om și zeu/erou; iv) doctrina moderației; v) concepția despre poet și poezie.
f. *Poezia alexandrină: Teocrit și Calimah*: i) arta poetică alexandrină și reacția față de epocile precedente; ii) informații generale despre viață și operă; iii) diversitatea procedeelor de expresie și interferența genurilor la Teocrit; iv) noutatea inspirației la Teocrit; v) realismul epigramelor lui Calimah; v) caracteristici de stil la cei doi poeți.

C. Genul dramatic.

a. *Informații generale*: i) teorii despre originile tragediei și comediei; ii) inovații importante pentru evoluția fiecărei specii; iii) spectacolul teatral la Atena; iv) interacțiunile dintre tragedie și comedie; v) registre stilistice specifice fiecărei specii.
b. *Tragedia: Eschil, Sofocle, Euripide*: i) informații generale despre viață și operă; ii) morala eschileană – viziunea despre *dike*; iii) eroul sofocleic și dilemele sale; iv) critica societății contemporane la Euripide; v) emergența unui nou tip de dramă la Euripide; vi) tipuri de personaje privilegiate/marginalizate la tragici.
c. *Comedia veche: Aristofan*: i) informații generale despre viață și operă; ii) valențe politice ale comediei; iii) critica societății contemporane în comedie; iv) caracteristici stilistice; v) emergența meta-teatrului și reflecții despre convenția teatrală în comedia veche.
d. *Comedia nouă: Menandru*: i) informații generale despre viață și operă și despre istoricul textelor autorului; ii) caracteristicile noului tip de comedie; iii) tipologia caracterelor la Menandru.

D. Genuri para-literare. Retorica, istoriografia, biografia.

a. *Retorica. Demostene și Isocrate*: i) informații generale despre viață și operă; ii) rolul oratorului în societatea atenian; iii) ideologia atenian reflectată în discursul panegiric; iv) virtuți civice în discursurile lui Demostene; v) stilul oratoric.
b. *Istoriografia: Herodot, Tucidide, Polibiu*: i) informații generale despre viață și operă; ii) concepțiile și metodele istorice ale celor trei autori; iii) rolul de „părinte al istoriei" al lui Herodot; iv) psihologia mulțimii la Tucidide; v) teoria formelor de guvernământ la Polibiu; vi) procedee specifice istoriografiei: portretul, discursul, etc.
c. *Plutarh – Viețile paralele*: i) informații generale despre viață și operă; ii) omul grec față de omul roman la Plutarh; iii) valoarea documentară a *Vieților*; iv) caracteristici stilistice.

E. Texte creștine.

a. *Septuaginta* și *Noul Testament*: i) informații generale despre istoricul textelor; ii) caracteristici lingvistice ale textelor; iii) caracteristici stilistice.

Un reprezentant al literaturii patristice: Grigorie de Nazianz: i) informații generale despre viață și operă; ii) originalitatea oratorică a autorului; iii) raportarea autorului la textele pre-creștine; iv) caracteristici stilistice și valoarea artistică a operei.

Teme de metodică

1. Școala ca sistem; opțiunea pentru studiul limbilor clasice, motivația învățării. Studierea limbii eline din perspectiva integratoare a culturii și civilizației antice greco-romane.
2. Interdisciplinaritatea – obiectiv major în predarea limbii grecești; abordarea din perspectivă interdisciplinară a filosofiei, istoriei, mitologiei, religiei, artelor etc.
3. Pedagogia diferențiată și centrarea pe elev ca principii fundamentale ale învățământului liceal; obiective minimale și de extensie în proiectare, învățare și evaluare.

4. Corelarea conținuturilor disciplinare cu competențele vizate de efortul formativ al parcursului didactic de limbă greacă, având ca finalitate integrarea în viața socială și profesională.
5. Conexarea absolut necesară a segmentelor de proiectare, învățare și evaluare la toate palierele disciplinare: cunoașterea limbii, formarea reprezentărilor culturale și atitudinale, modele ale muncii intelectuale.
6. Proiectarea parcursului disciplinar:
   a) obiective-cadru de pedagogie generală;
   b) obiective de referință ale disciplinei, cu modele de activități de învățare;
   c) conținuturi și concepte operaționale ale acestora.
7. Strategii didactice ale învățării:
   a) tehnica traducerii ți a analizei complexe a textului grecesc;
      - metode și procedee folosite în predarea gramaticii grecești; tipul gradual de predare; structuri modulare;
      - predarea lexicului grecesc; neologismele românești cu origine greacă; cuvintele grecești al căror radical e prezent în compunerea unor cuvinte savante; căile de îmbogățire, fixare și activare a cunoștințelor de lexic grecesc, în scopul însușirii terminologiei științifice internaționale;
      - metode de predare (clasice și moderne) a literaturii grecești; tehnica analizei stilistice a textului grecesc;
   b) cunoașterea lumii Greciei antice (cunoștințe actualizate despre lumea greco-romană).
8. Folosirea tehnicii moderne, a mijloacelor audio-vizuale în lecția de limbă și literatură greacă.

Evaluarea (obiective ale evaluării, tipuri de evaluare, tehnici specializate: diagnoza, evaluarea continuă, formativă și sumativă).

Bibliografie

I. Pentru temele de limbă

Adrados, Francisco R., *Nuevasintaxisdelgriegoantiguo*, Madrid, Editorial Gredos, S.A.,1992.
Humbert, J., *Syntaxegrecque*, C. Klincksieck, Paris, 1960.
Georgescu, Contantin, *Manual de greacă biblică*, București, Nemira, 2011.
Palmer, Leonard R., *The GreekLanguage*, New Jersey, Humanities Press, 1980.
Ștef, Ana Felicia, *Manual de greacă veche*, București, Humanitas, 1996
Ștef, Felicia, *Sintaxa structurală a limbii vechi grecești*, București, TUB, 1981

II Pentru teme de literatură

Cahen, E., *Callimaque et son oeuvrepoétique*, Paris, 1929.
Douglas, M. MacDowell, *AristophanesandAthens: An IntroductiontothePlays*, Oxford University Press, 1995.
Easterling, P.E. &Kenney, E.J. (ed.), *The Cambridge History of ClassicalLiterature*, Cambridge University Press, 1985.
Kirk, G.S., The Iliad: *A Commentary*, Cambridge University Press, 1985.
Legrand, Ph.-E., *La poésie alexandrine*, Paris, 1924.
Legrand, Ph.-E., *Étude sur Théocrite*, Paris, 1967.
Marinescu-Himu, M., şiPiatkowski, A., *Istoria literaturii eline*, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1972.
Rachet, G., *Tragedia greacă*, trad. în limba română de Cristian Unteanu, Editura Univers, Bucureşti, 1980.
de Romilly, Jacqueline, *La tragédiegrecque*, Quadrige, PressesUniversitaires de France, Paris, 1970.
Vian, F., *Apollonios de Rhodes, Argonautiques*, vol. I-III, CUF, 1974-81.
Sirinelli, J., *Urmaşii lui Alexandru cel Mare*, *Literatura şi gândirea greacă* 334 a.Chr.–529 p.Chr., trad. în limba română de Th. Georgescu şi C-tin. Georgescu, Ed. Teora, col. „Universitas“, 2000.
Wace, J.B., Stubbings, F. H., *A Companion to Homer*, Londra, 1962.

Bibliografie pentru temele de metodica disciplinei
Fontanier, Jean-Michel; Menu, Michel - *Le Grec en 15 lecons*; PUR, 2009;
Ionescu, Miron – *Lecția între proiect și realizare*, Editura Dacia, Cluj- Napoca, 1982;
Graur, Alexandru – *Cultivarea limbii în școală*, în Tribuna școlii, nr.9/XXI, 1972;
Popescu, David – *Valoarea educativă a studiilor clasice*, București, EDP, 1972;
Ungureanu, Gh. – *Îmbogățirea cu neologisme a vocabularului elevilor de liceu*, în Revista de pedagogie nr. 2/1981.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA ITALIANĂ

2015

NOTĂ DE PREZENTARE

Prezenta programă se adresează tuturor absolvenţilor de învăţământ superior - specialitatea LIMBA ITALIANĂ - care au promovat un modul psiho-pedagogic şi se prezintă la examenul de definitivare în specialitate, în învăţământul preuniversitar.

Programa de examen este elaborată în acord cu programele şcolare în vigoare din învăţământul preuniversitar pentru limba italiană şi cu programele pentru evaluările şi examenele naţionale. Competenţele şi conţinuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităţilor didactice.

ARGUMENT

Aspectele fundamentale vizate prin programă sunt următoarele:

- cunoaşterea conţinuturilor fundamentale ale disciplinei;
- cunoaşterea tendinţelor în evoluţia disciplinei;
- cunoaşterea direcţiilor de adaptare a demersurilor pedagogice la conţinutul educaţional şi la nevoile individuale ale elevilor;
- cunoaşterea didacticii generale şi a metodicii predării limbilor moderne;
- probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice;
- probarea capacităţilor de producere, dezvoltare şi utilizare practică a resurselor şi materialelor didactice auxiliare;
- demonstrarea capacităţii de folosire a metodelor de învăţare continuă;
- demonstrarea capacităţii de dezvoltare a strategiilor de învăţare independentă a limbii moderne;
- aplicarea diferitelor procedee de evaluare şi a modalităţilor de înregistrare a progresului elevilor;
- demonstrarea capacităţii de a reflecta asupra prestaţiei didactice proprii.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea limbii italiene în învăţământul preuniversitar.

Competenţele vizate cu precădere au fost:

I. ***Competențe de specialitate***

- *la nivel teoretic:*

- asimilarea conţinutului ştiinţific propriu disciplinei predate;
- realizarea unor corelaţii intra-, inter- şi pluridisciplinare;
- prelucrarea, actualizarea, esenţializarea, ilustrarea, reprezentarea şi dezvoltarea conţinutului;
- surprinderea valenţelor formative ale conţinutului.

- *la nivel operaţional:*

- structurarea asimilării conţinuturilor;
- dirijarea asimilării tehnicilor de activitate intelectuală odată cu informaţiile;
- formarea modului de gândire specific disciplinei;
- valorizarea conţinutului obiectului de învăţământ;
- comunicarea fluentă, expresivă şi coerentă.

- *la nivel creator:*

- adaptarea conţinuturilor la nivelul dezvoltării psihice a elevilor;
- stimularea dezvoltării potenţialului fiecărui elev;
- promovarea învăţării participative, anticipative, creatoare;
- identificarea şi rezolvarea problemelor;
- dezvoltarea conţinuturilor şi a strategiilor didactice.

II. ***Competențe metodice***

- *la nivel teoretic:*

- asimilarea conţinutului didacticii de specialitate;
- realizarea corelaţiei între conţinuturile asimilate;
- adaptarea şi dezvoltarea conţinuturilor în situaţii educaţionale specifice;
- înţelegerea obiectivelor predării moderne a limbii italiene şi a tendinţelor actuale;

- înţelegerea raporturilor între disciplinele psihopedagogice şi didactica de specialitate.

- *la nivel operaţional:*

- proiectarea activităţilor şcolare şi extraşcolare adecvate;
- controlul, evaluarea şi reglarea-autoreglarea;
- formarea la elevi a capacităţii de cooperare, comunicare, gândire creatoare, control, autoapreciere şi autoreglare etc.;
- formarea şi dezvoltarea motivaţiei pentru învăţarea limbii italiene.

- *la nivel creator:*

- empatie;
- inovarea practicii educative;
- dezvoltarea aptitudinilor, talentelor elevilor;
- sociabilitate şi cooperare.

TEMATICA ŞTIINŢIFICĂ

A. Limba italiană:

Elemente de construcţie a comunicării

1. Fonetică şi ortografie: Regulile de pronunţie; grupuri consonantice şi vocalice; accentul; eliziunea şi *troncamento*; despărţirea în silabe; punctuaţia.

2. Elemente de lexicologie: formarea cuvintelor, derivarea cu sufixe şi prefixe, compunerea. Relaţii semantice în semantica lexicală: polisemia şi omonimia; sinonimia, antonimia.

3. Morfologia :

- Substantivul: genul, numărul; formarea genului feminin şi a pluralului; substantive cu două forme de plural, substantive defective de singular/plural, pluralul substantivelor compuse.
- Articolul: hotărât, nehotărât, partitiv. Folosirea şi omiterea articolului. Prepoziţii articulate.
- Adjectivul calificativ: forme regulate, neregulate, invariabile. Gradele de comparaţie ale adjectivelor: forme analitice şi sintetice.
- Pronumele personal: forme accentuate, neaccentuate în acuzativ şi dativ, combinate; pronumele reflexiv, de politeţe, posesiv, demonstrativ, relativ, interogativ, nehotărât.
- Adjectivele pronominale. *Ci, vi, ne* cu valoare pronominală şi adverbială.
- Numeralul: clasificare, folosirea numeralului cardinal şi ordinal.
- Verbul: conjugare şi diateză. Modurile şi timpurile. Conjugarea verbelor regulate, neregulate, defective. Folosirea auxiliarelor. Acordul participiului trecut. Folosirea formelor pronominale cu imperativul şi cu modurile impersonale. Folosirea conjunctivului. *Periodo ipotetico*. Concordanţa timpurilor la indicativ şi conjunctiv. Vorbirea directă şi indirectă.
- Adverbul: clasificare şi formare; gradele de comparaţie.
- Prepoziţia, conjuncţia, interjecţia.

4. Sintaxa :

- Sintaxa propoziţiei şi a frazei. Subiectul, predicatul, atributul, apoziţia, complementul. Coordonarea şi subordonarea. Propoziţii implicite şi explicite. Tipuri de propoziţii: relativă, comparativă, completivă directă, subiectivă, temporală, modală, concesivă, consecutivă, cauzală, condiţională, finală.

5. Elemente de pragmalingvistică :

- actele de limbaj; enunţuri-tip de realizare a diferitelor tipuri de acte;
- tipuri de discurs/text: descriptiv, narativ, poetic, argumentativ, informativ şi expozitiv – caracteristici generale, moduri de structurare în perspectiva aplicaţiilor didactice.

NB: Pentru toate subiectele de mai sus, se va acorda o atenţie specială dificultăţilor de achiziţie specifice elevilor români; subiectele vor fi tratate în special din perspectiva aplicării la clasă.

Bibliografie:

1. Maurizio Dardano, Pietro Trifone, *La Lingua italiana*, Zanichelli, Bologna, 1996 (sau orice ediţie ulterioară);
2. Mariana Cuza, *Corso di lessicologia*, CMU, 1974;
3. Rodica Sârbu, Haritina Gherman, *Gramatica limbii italiene*, Bucureşti, Ed. Gramar, 1994.
4. Serianni, Luca, *Grammatica italiana*, orice ediţie.
5. Pîrvu, Elena, *Gramatica limbii italiene*, orice ediţie;

B. Literatura italiană

1. Dante *Divina Commedia*
2. Petrarca- *Il Canzoniere*
3. Boccaccio- *Il Decameron*
4. Goldoni şi reforma teatrului- *La Locandiera*; *I Rusteghi*; *La Bottega del caffè*
5. Manzoni – *I promessi sposi*
6. Leopardi – poezia: *L'infinito*, *La ginestra*, *Alla luna*, *Canto notturno di un pastore errante dell'Asia*, *A un giocatore di pallone*
7. Verga şi verismul- *I Malavoglia*, nuvelistica- *Vita dei campi*
8. Svevo- *La coscienza di Zeno*
9. Pirandello- *Novelle per un anno; Il fu Mattia Pascal: Sei personaggi in cerca d'autore*
10. Italo Calvino- *Il barone rampante*
11. Ungaretti- *Allegria*; *Sentimento del tempo*
12. Montale- *Ossi di seppia*
13. Buzzati- *Sessanta racconti*
14. Ammaniti- *Come Dio comanda*

Bibliografie:

1. Giulio Ferroni, *Storia della letteratura italiana*, Einaudi, Torino, 1996 sau ediţii succesive
2. Ugo Dotti, *Autori e testi*, Laterza, Bari, 1991sau ediţii succesive
3. Mario Ricciardi, *La letteratura in Italia – Profilo storico*, Bompiani, Milano, 1992 sau ediţii succesive
4. Baldi, Giusso, Razzetti, Zaccaria, *Dal testo alla storia, dalla storia al testo*, Paravia, Torino, 1993
5. Romano Luperini, Pietro Cataldi, Lidia Marchiani, *La scrittura e l'interpretazione*, Palumbo, Palermo, 1998
6. Mario Pazzaglia, *Letteratura italiana*, Zanichelli editore, Milano 1993
7. Balboni, Paolo, *Insegnare la letteratura italiana a stranieri. Risorse per docenti di italiano come lingua straniera*, Guerra Edizioni, 2006;
8. Ferroni, Giulio, *Storia della letteratura italiana*, orice ediţie;
9. Rosa, Astor, *Letteratura italiana*, orice ediţie;
10. Santagata, Marco; Carotti, Laura; Casadei, Alberto, *Il filo rosso. Antologia e storia della letteratura italiana ed europea*, Roma-Bari, Laterza Edizioni Scolastiche, 2006, voll. I-III;
11. Tellini, Gino, *Letteratura italiana. Un metodo di studio*, Mondadori Education, 2011.

C. Didactica şi metodica predării limbii italiene:

- **Competenţele** subordonate predării-învăţării limbii italiene conform Curriculum-ului Naţional actual. Clasificarea competenţelor în funcţie de nivelul de generalitate (generale, specifice), conform CECRL şi a Programelor şcolare de limba italiană în vigoare. Raportul dintre competenţe, valori şi atitudini. Operaţionalizarea obiectivelor în funcţie de competenţele specifice vizate şi de tipul de sarcini didactice în cadrul demersului acţional de predare - învăţare a limbilor străine.

- **Elaborarea de proiecte** pentru unităţi de învăţare, proiecte didactice / secvenţe de instruire pentru ora de curs.
  Documentele de planificare calendaristică: planificarea anuală / planificarea semestrială;
  Documentele de proiectare a activităţii didactice: proiectul de activitate didactică; proiectarea didactică pe unitate; scenariul didactic; secvenţa didactică.

- **Exercițiul** ca tehnică fundamentală de predare - învățare a limbii străine. Definiție, criterii de clasament: în funcție de domeniul lingvistic tratat, de modelul metalingvistic implicat, de tipul de activitate solicitat din partea elevului, de tipul de evaluare prevăzut, de finalitățile pedagogice urmărite, de tipul de răspuns așteptat din partea elevilor, de limba în care este redactată cerința, de demersul logic implicat, etc.

- **Predarea - învățarea gramaticii** în ora de limba italiană. Gramatica pedagogică și sursele lingvistice, tipuri de demersuri didactice de predare a gramaticii, modalități de explicație gramaticală, tipologia exercițiilor de gramatică (de la exercițiile structurale la exercițiile subordonate demersului acțional).

- **Predarea - învățarea lexicului** în ora de limba italiană. Importanța predării lexicului, modalități de prezentare a conținutului lexical în limbă străină (tematic și pe baza funcțiilor comunicative), tipuri de explicații lexicale în ora de limbă străină, tipologia exercițiilor de predare - învățare a lexicului în limbă străină.

- **Comunicarea orală** în ora de italiană ca limbă străină (înțelegere și exprimare orală). Tipologia activităților de comunicare orală în ora de limbă străină, tipuri de suport pentru învățarea comunicării orale, modalități de evaluare a comunicării orale în ora de limbă străină.

- **Comunicarea scrisă** în ora de italiană ca limbă străină (lectura și producerea de texte în scris). Tipologia textelor prezente în manualele școlare, lectura globală a textelor în limbă străină, tipurile de exerciții pentru învățarea lecturii în limbă străină, caracteristicile specifice ale lecturii textului literar, tipuri de exerciții de redactare de text în limbă străină, evaluarea lecturii și a producției de text în ora de limbă străină.

  Predarea culturii și a civilizației italiene. Prezența elementelor de civilizație în manualele de limbă străină, noțiunea de stereotip cultural, tipuri de exerciții pentru învățarea / evaluarea elementelor de cultură și civilizație, cultură vs interculturalitate.

- **Evaluarea**, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: evaluarea în didactica limbilor străine. Funcțiile evaluării. Instrumente de evaluare utilizabile în ora de limbă străină. Tipuri de evaluare, itemi, tipologia testelor de evaluare. Utilizarea Proiectului și a Portofoliului European al Limbilor ca modalități de autoevaluare și evaluare a cunoștințelor de limba italiană.

- **Mijloacele de învăţământ** şi integrarea acestora în activitatea didactică: mijloacele de învăţământ, suport al activităţii didactice; valoarea psihopedagogică a mijloacelor de învăţământ; modalităţi de selecţionare şi utilizare a mijloacelor de învăţământ.

Bibliografie:

1. AA.VV. - *La Nuova Italia*, 1999
2. Balboni, P. - *Didattica dell' italiano a stranieri*, Bonacci, Roma, 1994
3. Balboni, P. – *Italiano lingua moderna. Fondamenti di didattica*. UTET Università, 2006
4. Ciliberti, Anna - *Glottodidattica. Per una cultura dell'insegnamento linguistico*, Carocci, 2012
5. Giudizi, Gloria – *La lingua italiana per gli alunni stranieri. Linee teoriche e attività pratiche di liguistica acquisizionale e glottodidattica ludica*, Franco Angeli, 2013
6. Cosăceanu, A. *Didactica limbilor străine. Reconstrucția disciplinară*, Editura Universității București, 2003, cap.V Programele școlare în vigoare
7. Freddi, D., *Glotodidattica. Fondamenti, metodi e tecniche*, UTET, Torino, 1998
8. Corda Alessandra, Carla Marello, *Insegnare e imparare il lessico*, Paravia, Torino, 1999
9. Liverani Bertinelli Fiorella, Alessandro Giovanni Benati, *Grammatica. Perché? Quando? Come? Modelli di insegnamento della lingua italiana come lingua straniera o L2: il caso del processing instruction*, Guerra Edizioni, Perugia, 2001

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA ITALIANĂ MATERNĂ

2015

I. PREZENTARE

Examenul naţional de definitivare în învăţământ, conform Legii EducaţieiNaţionale, cu modificările şi completările ulterioare, finalizează formarea iniţială a celor care doresc ocuparea funcţiilor didactice din învăţământul preuniversitar. Mai mult, titularizarea în sistemul naţional de învăţământ este condiţionată de promovarea acestui examen.

Programa de *Limba și literatura italiană maternăși Metodica predării limbii și literaturii italiene* se adresează cadrelor didactice care susţin examenul de definitivare în învăţământ în specialitatea limba şi literatura italiană maternă.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea / evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică - pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile - corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

Profesionalizarea pentru cariera didactică constituie un continuu proces de formare şi dezvoltare a ansamblului de competenţe care permit asumarea de roluri şi realizarea de sarcini profesionale specifice, la un nivel corespunzător de performanţă.

Examenul este orientat spre a evalua calitatea concepției didactice și modalitățile concrete prin care profesorul pune elevii în situații de învățare eficiente pentru a conduce la formarea capacităților și competențelor prevăzute în programele școlare.

II. COMPETENȚE GENERALE

1. Competenţe de organizare instituţională şi de management al resurselor umane:

- de a organiza activităţi cu elevii şi cu părinţii acestora - sau în colaborare cu comunitatea locală sau adulţii;
- de a gestiona timpul, spaţiulşi resursele de care dispune sala şiinstituţia în care lucrează;
- capacitatea de a organiza şimenţine un mediu educaţional sigur şi stimulativ, propice educaţiei (în care elevii să se simtă în siguranţă, dar şi suficient stimulaţi).

2. Competenţe de relaţionare:

- de a sprijini şi încuraja interacţiunile dintre elevi;
- de a cunoaştepotenţialulşi nevoile educaţionale ale fiecărui elev;
- de a asigura echilibrul între concentrarea pe realizarea sarcinii stabilite şi concentrarea pe relaţiile cu elevii;
- de a-i forma pe elevi pentru a-şi asuma responsabilităţi;
- de a stimula interesul pentru cunoaştere al elevilor;
- de a crea un climat plăcut, stimulativ în sala de clasă;
- de a relaţiona cu fiecare elev în parte, în funcţie de caracteristicile şi de nevoile lui specifice;
- de a relaţiona cu părinţii, alte cadre didactice şialţiadulţi, în condiţii de parteneriat educativ;
- de a colabora şi coopera cu colegii pentru îndeplinirea proiectelor educaţionaleinstituţionaleşi individuale;
- de a colabora cu profesorii logopezi, consilierii şcolarişialţiprofesionişti în realizarea obiectivelor educaţionaleşi în sprijinirea tuturor elevilor;
- de a promova relaţii pozitive, colegiale la nivel instituţionalşiinterinstituţional.

3. Competenţe de comunicare:

- de a crea oportunităţi prin care să se obţină feedback-ul necesar de la elevi;
- de a răspunde întrebărilor elevilor, în aşa fel încât să-i stimuleze a dori să ştie mai mult;
- de a se exprima divers, în funcţie de individualitatea fiecărui elev în parte (de interese, nivel de cunoaştere, aptitudini, caracteristici emoţionaleşi de personalitate);
- de a comunica propria experienţă către colegi, a extrage esenţialulşi a promova o pedagogie activă, participativă, reflexivă;
- de a sintetiza experienţa altor colegi şi a extrage elementele necesare îmbunătăţirii practicilor educaţionale.

4. Competenţepsihologice:

- de a avea maturitate afectivă (echilibru emoţional, stabilitate, capacitatea de a nu se lăsa afectatemoţional de comunicări pozitive sau negative ale elevilor sau părinţilor, capacitatea de a stabili distanţe afective corespunzătoare relaţiilor didactice);
- de a gândi în timp real (de a găsi soluţii adecvate momentului şi nu de a veni cu clişee sau stereotipii);
- de a relaţiona în acelaşi timp cu mai mulţi elevi diferiţi (fără a deveni excedat, iritatşi fără a uniformiza);

- interes real, intrinsec pentru munca didactică;
- de a promova noul şiinovaţia în educaţie.

III. TEMATICA DE SPECIALITATE

A. Competenţe specifice pentru examenul de definitivare în învăţământ în specialitatea limba şi literatura italiană maternă, metodica predării:

1. Competenţe de comunicare şi relaţionare:

- utilizarea conceptelor şi teoriilor moderne de comunicare: orizontală/ verticală, complexă, diversificată şi specifică;
- manifestarea comportamentului empatic şi a „orientării helping";
- proiectarea, conducerea şi realizarea procesului instructiv-educativ, ca un act de comunicare;
- facilitarea comunicării învăţător/ institutor-copii-părinţi – alte cadre didactice;
- valorificarea metacomunicării în optimizarea relaţiilor între cadre didactice;
- exprimarea orală cursivă, înţelegerea şi utilizarea corectă a semnificaţiilor structurilor verbale/ orale, a semnificaţiilor mijlocite de limbajul scris;
- utilizarea creativă şi expresivă a limbajului oral;
- accesarea diverselor surse de informare în scopul documentării;
- derularea unor proiecte de parteneriat şcoală-familie-comunitate.

2. Competenţe metodologice:

- cunoaştereaconţinuturilor disciplinei;
- utilizarea corectă şi adecvată contextuală a limbii italiene;
- utilizarea competentă a documentelor şcolare;
- realizarea proiectării demersului didactic în conformitate cu cerinţele curriculumului naţional;
- folosirea unor metode adecvate vârstei elevilor şi tipului de clasă în abordarea unui text (literar/non-literar) în vederea formării şi dezvoltării competenţelor generale şi specifice ale elevilor, conform programei şcolare;
- folosirea corectă a conceptelor şinoţiunilor culturale necesare situării în context istoric şi cultural a unui text literar;
- folosirea unor metode variate şi adecvate pentru formarea la elevi a competenţelor de receptare şi producere a mesajelor orale şi scrise;
- folosirea unor procedee diverse şi adecvate pentru formarea de competenţe de comunicare şi de interacţiune orală şi în scris;
- conştientizareaşi transmiterea unor atitudini interculturale pozitive;
- construirea unor demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la conţinuturi;
- proiectarea şi realizarea demersului didactic trans-, inter- şi multidisciplinar.

3. Competenţe de evaluare şi autoevaluare a activităţiididactice:

- utilizarea conceptelor cu care operează evaluarea şi a teoriilor moderne în domeniu;
- proiectareauneievaluărieficiente, organic integratăînactivitateainstructiv-educativă;
- folosirea unor metode variate şi adecvate de evaluare a competenţelor elevilor de receptare şi producere a mesajelor scrise şi orale şi de interacţiune în diverse contexte de comunicare;
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/ autoevaluare individuală/ de grup, precum şi a strategiilor de interevaluare.

4. Competenţepsiho-sociale:

- selectarea şi aplicarea unor comportamente prosociale adecvate, de adaptare eficientă şi rapidă la schimbările sociale şi la provocările existente;
- operarea cu metode şi tehnici eficiente de cunoaştere a naturii umane, în vederea unei comunicări eficiente cu toţi partenerii;
- identificarea şi aplicarea unor metode şi mijloace eficiente de lucru cu elevii, pentru stimularea şi facilitarea procesului de socializare a acestora;
- identificarea situaţiilor conflictuale într-o relaţie, analizarea acestora şi rezolvarea optimă a conflictului, prin aplicarea unui management eficient, care să valorifice influenţele educaţionale pozitive ale conflictului;
- asumarea rolului social pentru care a optat, în contextul unei imagini de sine adecvate propriei personalităţi şi propriului status profesional deţinut;

- construirea unui climat educativ interactiv, de cooperare, stimulativ cu scopul creşteriieficienţei rezultatelor activităţilor didactice.

5. Competenţe tehnice şi tehnologice:

- adoptarea unei conduite psihopedagogice inovatoare în plan profesional;
- selectareametodeloroptimeînvedereaasigurăriiformăriideprinderilor practice.

B. Limba italiană

1. Fonetică şi ortografie. Regulile de pronunție; grupuri consonantice şi vocalice; accentul; despărțirea în silabe; "troncamento"; eliziunea; punctuația.
2. Elemente de lexicologie: formarea cuvintelor, derivarea cu sufixe şi prefixe, compunerea. Relaţii semantice în semantica lexicală: polisemia şi omonimia; sinonimia, antonimia.

3. Morfologie.

- Substantivul: genul, numărul; formarea genului feminin şi a pluralului; substantive cu două forme de plural, substantive defective de singular/plural, pluralul substantivelor compuse.
- Articolul: hotărât, nehotărât, partitiv. Folosirea şi omiterea articolului. Prepoziţii articulate.
- Adjectivul calificativ: forme regulate, neregulate, invariabile. Gradele de comparaţie ale adjectivelor: forme analitice şi sintetice.
- Pronumele personal: forme accentuate, neaccentuate în acuzativ şi dativ, combinate; pronumele reflexiv, de politeţe, posesiv, demonstrativ, relativ, interogativ, nehotărât.

Adjectivele pronominale. *Ci, vi, ne* cu valoare pronominală şi adverbială.

- Numeralul: clasificare, folosirea numeralului cardinal şi ordinal.
- Verbul: conjugare şi diateză. Modurile şi timpurile. Conjugarea verbelor regulate, neregulate, defective. Folosirea auxiliarelor. Acordul participiului trecut. Folosirea formelor pronominale cu imperativul şi cu modurile impersonale. Folosirea conjunctivului. "Periodoipotetico". Concordanţa timpurilor la indicativ şi conjunctiv. Vorbirea directă şi indirectă.
- Adverbul: clasificare şi formare; gradele de comparaţie.
- Prepoziţia, conjuncţia, interjecţia.

4. Sintaxa:

- Sintaxa propoziţieişi a frazei. Subiectul, predicatul, atributul, apoziţia, complementul. Coordonarea şi subordonarea. Propoziţii implicite şi explicite. Tipuri de propoziţii: relativă, comparativă, completivă directă, subiectivă, temporală, modală, concesivă, consecutivă, cauzală, condiţională, finală.

5. Elemente de pragmalingvistică:

- actele de limbaj; enunţuri-tip de realizare a diferitelor tipuri de acte;
- tipuri de discurs/text: descriptiv, narativ, poetic, argumentativ, informativ şi expozitiv – caracteristici generale, moduri de structurare în perspectiva aplicaţiilor didactice.

N.B.*Subiectele vor fi tratate în special din perspectiva aplicării la clasă şi din cea a dificultăţilor de achiziţiespecifice elevilor.*

Bibliografie recomandată:

Pîrvu, Elena - *Gramatica limbii italiene*, orice ediţie;
Serianni, Luca -*Grammatica italiana*, orice ediţie;
M. Dardano e P.Trifone - *La lingua italiana*, Bologna, Zanichelli, orice ediţie.

B. Literatura italiană

1. Dante Alighieri -*Divina Commedia;*
2. Francesco Petrarca -*IlCanzoniere;*
3. Giovanni Boccaccio -*Il Decameron;*
4. Carlo Goldoni şi reforma teatrului -*La Locandiera, I Rusteghi, La Bottegadelcaffè;*
5. Alessandro Manzoni –*I promessisopsi*;
6. Giacomo Leopardi -*Canti*;
7. Giovanni Verga şi verismul - *I Malavoglia*, nuvelistica: *Vita deicampi;*
8. Italo Svevo -*La coscienza di Zeno;*
9. Luigi Pirandello -*Novelle per un anno, Il fu Mattia Pascal, Seipersonaggi in cerca d'autore, Enrico IV;*
10. Giuseppe Ungaretti -*Allegria, Sentimentodel tempo;*
11. EugenioMontale -*Ossi di seppia;*
12. Dino Buzzati -*Sessantaracconti;*
13. Umberto Eco -*Il nome dellarosa, La misteriosafiammadella regina Loana;*

14. Alessandro Baricco -*Oceano mare;*
15. NiccolòAmmaniti -*Io non ho paura, Come Dio comanda.*

Bibliografie recomandată:

1. **Balboni, Paolo** -*Insegnare la letteratura italiana a stranieri. Risorse per docenti di italiano come lingua straniera*, Guerra Edizioni, 2006;
2. **Ferroni, Giulio** -*Storia della letteratura italiana*, orice ediţie;
3. **Rosa, Asor** -*Letteratura italiana*, orice ediţie;
4. **Santagata, Marco; Carotti, Laura; Casadei, Alberto** -*Il filo rosso. Antologia e storia della letteratura italiana ed europea*, Roma-Bari, Laterza Edizioni Scolastiche, 2006, voll. I-III;
5. **Tellini, Gino** -*Letteratura italiana. Un metodo di studio*, Mondadori Education, 2011;
6. **R. Luperini, P. Cataldi, L. Marchiani, F. Marchese** -*Manuale di letteratura – I saperi di base: autori e opere, temi e immagini*, (voll. 1 - 4), G. B. Palumbo Editore, 2006.

IV. DIDACTICA ŞI METODICA PREDĂRII

Didactica generală şi metodica predării limbii italieneîn regim de limbă maternă:

1. Obiectivele predării/ învăţării limbii italiene conform Curriculum-ului Naţional actual.
2. Forme de organizare şi proiectare didactică: proiectarea didactică, condiţie a unei activităţi didactice de calitate; funcţiile proiectării didactice; conţinutulşi nivelul proiectării didactice; elaborarea de proiecte pentru unităţi didactice şisecvenţe de instruire.
3. Mijloacele de învăţământşi integrarea acestora în activitatea didactică: mijloacele de învăţământ, suport al activităţii didactice; valoarea psihopedagogică a mijloacelor de învăţământ; modalităţi de selecţionareşi utilizare a mijloacelor de învăţământ.
4. Formarea competenţelor lingvistice (fonetică şi ortografie, lexic, morfologie şi lingvistică).
5. Formarea competenţelor de comunicare (receptarea mesajului oral, exprimarea orală, receptarea mesajului scris, exprimarea în scris).
6. Modalităţi specifice de prelucrare didactică a elementelor de cultură şicivilizaţie italiană. Exploatarea didactică a documentului autentic.
7. Evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: obiectivele şifuncţiile evaluării şcolare; strategii de evaluare a randamentului şcolar; rolul şiimportanţa evaluării în educarea capacităţii de autoapreciere, prevenirea eşeculuişcolar, stimularea performanţeişcolareşi dezvoltarea personalităţii elevilor; modalităţi de elaborare a probelor de evaluare şi a itemilor.
8. Dinamica relaţiei profesor – elev în procesul de învăţământ.

Bibliografie

1. **AA. VV.** – *Ghid de evaluare – Limbi moderne*, SNEE, Ed. Aramis, 2001;
2. **AA. VV.** – *Psihopedagogie*, Ed. Spiru Haret, Iaşi, 1995
3. **Balboni, P**., *Didatticadell'italiano a stranieri*, Bonacci, Roma, 1994;
4. **Balboni, Paolo E.** -*Italiano lingua maternal. Fondamenti di didattica*, UTET Università, 2006;
5. **Porcelli, Gianfranco** - *Principi di glottodidattica*, Editrice La Scuola, 2013;
6. **De Marco, Anna** (a cura di) -*Manuale di glottodidattica*, Carocci editore, 2012;

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN: LIMBA JAPONEZĂ

2015

NOTA DE PREZENTARE

Prezenta programă se adresează tuturor absolvenţilor de învăţământ superior care au promovat modulul psiho-pedagogic în specialitate şi doresc să se prezintă la examenul naţional pentru definitivare în învăţământ la disciplina Limba japoneză.

Programa de examen este elaborată în acord cu programele şcolare în vigoare din învăţământul preuniversitar pentru limba si cultura japoneză.

Competenţele şi conţinuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităţilor didactice. Aspectele fundamentale vizate prin programa sunt în conformitate cu profilul absolventului de învăţământ superior, care urmează să fie încadrat în învăţământul preuniversitar, după cum urmează:

- cunoaşterea conţinuturilor fundamentale;
- cunoaşterea tendinţelor în evoluţia disciplinei;
- cunoaşterea direcţiilor de adaptare a demersurilor pedagogice la conţinutul educaţional şi la nevoile individuale ale elevilor;
- cunoaşterea didacticii generale şi a metodicii predării;
- probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice;
- probarea capacităţilor de producere, dezvoltare şi utilizare practică a resurselor şi materialelor didactice auxiliare;
- demonstrarea abilităţilor de comunicare empatice şi de cooperare, necesare realizării actului educaţional;
- demonstrarea capacităţii de folosire a metodelor de învăţare continuă;
- demonstrarea capacităţii de dezvoltare a strategiilor de învăţare independentă a limbii străine;
- capacitatea de a aplica diferite procedee de evaluare şi modalităţi de înregistrare a progresului elevilor;
- demonstrarea capacităţii de a reflecta asupra prestaţiei didactice proprii.
- demonstrarea capacitatii de a introduce elemente suplimentare care vor putea fi oferite elevilor în cadrul unor cursuri opţionale (CDS).

A. COMPETENŢE VIZATE

Candidaţii vor dovedi capacitatea de:
- a utiliza corect şi adecvat contextual limba japoneză;
- a realiza proiectare didactică în conformitate cu curriculum-ul naţional;
- a folosi proceduri diverse şi adecvate de sprijinire, facilitare şi stimulare a învăţării;
- a folosi metode variate şi adecvate pentru formarea la elevi a competenţelor de receptare şi producere a mesajelor orale şi scrise;
- a folosi proceduri diverse şi adecvate pentru formarea de competenţe de comunicare şi de interacţiune orală şi în scris;
- a conştientiza şi transmite atitudini culturale (conştientizarea valorilor culturale);
- a folosi metode variate şi adecvate de evaluare a competenţelor de receptare şi producere a mesajelor scrise şi orale şi de interacţiune în diverse contexte de comunicare formate în cadrul orelor de limba japoneză.

B. CONŢINUTURI

I. Limba japoneză

1. Fonetică şi fonologie:

Sunetele şi fonemele limbii japoneze

2. Morfologie :

Substantivul
Adjectivul
Numeralul
Pronumele
Verbul (forme verbale; timpul şi aspectul, diateze; verbe auxiliare; verbe tranzitive şi intranzitive)
Adverbul
Conjuncţia
Interjecţia
Onomatopeele

Particule (cazuale, tematice şi finale)
3. Sintaxă:
Sintaxa propoziţiei:
Particularităţi ale subiectului, complementului direct, complementului indirect;
Complemente circumstanţiale;
Predicatul;

Sintaxa frazei:
A. Coordonare
B. Subordonare:

Propoziţia atributivă
Propoziţia temporală
Propoziţia condiţională
Propoziţia finală
Propoziţia cauzală

4. Elemente de semantică şi pragmatică
Verbe de dare / primire
Limbajul masculin şi feminin
Limbajul de politeţe

Bibliografie:
1. Seichi Makino, Michio Tsutsui, *A Dictionary of Basic Japanese Grammar*, The Japan Times, Tokyo, 1995
2. Seichi Makino, Michio Tsutsui, *A Dictionary of Intermediate Japanese Grammar*, The Japan Times, Tokyo, 1996
3. Natsuko Tsujimura, *Introduction to Japanese Linguistics*, Blackwell Publishers, London, 1999
4. Francis Drohan, *A Handbook of Japanese Usage*, Tuttle Language Library, Tokyo, 1992
5. Yoko Matsuoka McClain, *Handbook of Japanese Grammar*, Hokuseido Press, Tokyo, 1981
6. Masuoka Takahashi, *Kiso Nihongo Bunpō*, Kuroshio, Tokyo, 1992
7. Anthony Alfonso, *Japanese Language Patterns*, Sophia Univ., Tokyo, 1983
8. Satoru Koyama, *J Bridge - To Intermediate Japanese*, Bonjinsha, Tokyo, 2002
9. Anca Focşeneanu, Andrei Avram, *Exerciţii de gramatică japoneză*, Ed. Universităţii din Bucureşti, Bucureşti, 2005
10. Raluca Nicolae, *Limba japoneză - Introducere în scrirea kana*, Ed. Fundaţiei România de Mâine, Bucureşti, 2005
11. Emma Tămâianu Morita, Tomo Morita, *Structuri gramaticale în limba japoneză – Funcţii intrapropoziţionale*, vol 1-2, Presa Universitară Clujană, Cluj-Napoca, 2005
12. *Minna no nihongo* (vol. 1-2), Surī Ē, Tokyo, 1998
13. *Minna no nihongo – Translation and Gramamtical Notes*, (vol. 1-2), Surī Ē, Tokyo, 1998
14. *Nihongo Shoho*, The Japan Foundation, Japanese Language Institute, Urawa, 1981
15. *Nihongo Chūkyū*, The Japan Foundation, Japanese Language Institute, Urawa,
16. Chieko Kano, Yuri Shimizu, *Basic Kanji Book*, (vol. 1-2), Bonjinsha, Tokyo, 1991
17. Chieko Kano, Yuri Shimizu, *Intermediate Kanji Book*, vol. 1, Bonjinsha, Tokyo,1993

II. Elemente de cultură şi civilizaţie
1. Noţiuni de geografie si cultura generală - Japonia - formare (mitologie)/ caracteristici climatice şi geografice; prefecturi; puncte turistice; festivaluri; tradiţii zonale; mâncăruri specifice zonei
2. Familia japoneză (femeia, copilul, soţul, casa tradiţională japoneză, relaţii interumane)
3. Educaţie (sistemul de invaţământ, tinerii în Japonia de azi, muzică, karaoke,hobby-uri)
4. Arte tradiţionale: ikebana [aranjamentul floral], chado [ceremonia ceaiului],shodo [caligrafie], origami [arta impăturirii hartiei], arta gradinăritului
5. Sporturi tradiţionale japoneze (sumo, kendo, karate, aikido)
6. Sărbători tradiţionale (matsuri, obiceiuri legate de anotimpuri, folclor, superstiţii)
8. Religie (budism, shintoism, căsătorii, înmormântări, festivalul O-Bon)
9. Introducere în cultura pop: manga, anime, emisiuni TV, modă

Bibliografie:
1. *Japan – Eyes on the country* (Views of the 47 Prefectures), Foreign Press Center, Japan, 1997
2. *Kisetsu de manabu Nihongo* (Japanese Through the Seasons), Alc, Japan, 2000
3. *Nihon no kurashi 12kagetsu* (Moons, Months and Seasons), Apricot, Japan, 1992
4. *Pictorial Encyclopedia of Japanese Life and Events*, Gakken, Japan, 1993
5. Schodt, F., *Dreamland Japan: Writings on Modern Manga*, Stone Bridge Press, Inc., 2007
6. Vadime şi Danielle Elisseeff, *Civilizaţia japoneză*, Meridiane, Bucureşti, 1996
7. Eisenstandt S.N., *Japanese Civilization. A Comparative View*, University of Chicago Press, Chicago, 1996
8. Henshall K., *O istorie a Japoniei. De la epoca de piatră la superputere*, Artemis, Bucureşti, 2002
9. Matsui Yoshikazu, *Îndreptar de înţelegere a poporului şi culturii japoneze*, Universitatea Bucureşti, Bucureşti, 1982
10. Angela Hondru, *Mituri si legende japoneze*, Editura Victor, Bucureşti, 2000

III. Metodica predării :
1. Metode şi procedee didactice în predarea limbii japoneze.
2. Formarea competenţelor de receptare a mesajelor orale şi de comunicare orală.
3. Formarea competenţelor de receptare şi elaborare a mesajelor scrise.
4. Predarea comunicativă - metode, procedee şi tehnici moderne de învăţare a unei limbi străine
5. Predarea şi însuşirea silabarelor ひらがな「HIRAGANA 」şi カタカナ「KATAKANA」, a lexicului, gramaticii, a elementelor de cultură şi civilizaţie.
6. Strategii şi tehnici de proiectare si structurare a predării: structurarea conţinuturilor didactice în relaţie cu obiectivele particulare ale procesului; stabilirea relaţiei progressive între diversele etape ale învăţării; adaptarea procesului la caracteristicile preliminate ale
subiecţilor învăţării.
7. Predarea conţinuturilor de cultură şi civilizaţie japoneză. Exploatarea didactică a documentului autentic.
8. Tehnici de evaluare.
9. Elaborarea de proiecte didactice.
Bibliografie:
1. Maria E.Dulama, *Strategii didactice*, Cluj-Napoca, 2000
2. M.E.C., C.N.C., *Ghid metodologic. Aria curiculară LIMBĂ ŞI COMUNICARE*, liceu,2002
3. S.N.E.E., *Ghid de evaluare – LIMBI MODERNE*, Ed. Aramis, Bucureşti, 2001
4. Sunagawa Yuriko (et al.), *Nihongo Bunkei Jiten*, Kuroshio, Tokyo, 1998
5. Ogawa Y. (et al.), *Nihongo Kyōiku Jiten*, Daishūkan, Tokyo, 1982
6. *Shokyū o Oshieru Hito no Tame no Nihongo Bunpō Handobukku*, (Matsuoka Hiroshi,ed.), Suri Ē, Tokyo, 2001
7. *Chūkyū o Oshieru Hito no Tame no Nihongo Bunpō Handobukku,* (Shirokawa Hiroyuki,ed.), Suri Ē, Tokyo, 2004
8. Ichigawa Yasuko, *Shokyū Nihongo Bunpō to Oshiekata no Pointo,* Suri Ē, Tokyo, 2006

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA LATINĂ

2015

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa se adresează profesorilor care predau limba latină în ciclul gimnazial, clasa a VIII-a, şi în ciclul liceal, clasele IX-XII. Elementele de noutate, justificate deopotrivă de schimbările curriculare survenite în perioada scursă de la elaborarea programei precedente (15 ani), cât şi de realitatea faptică a studiului limbii latine în învăţământul public actual, constau în:

- formularea de competenţe generale şi specifice menite să contureze mai clar instrumentarul de cunoştinţe, competenţe, valori şi atitudini aşteptat de la profesorul de limba latină, atât în ceea ce priveşte pregătirea în specialitate, cât şi în didactica acesteia;
- integrarea competenţelor, valorilor şi atitudinilor în matricea conceptuală a disciplinelor din ariile curriculare *Limbă şi comunicare, Om şi societate*;
- operarea unor modificări substanţiale în cazul temelor de literatură şi a textelor din autori latini, în vederea apropierii lor de conţinuturile programelor şcolare;
- refacerea *in integrum* a capitolului dedicat didacticii limbii latine, în vederea detalierii concrete a competenţelor şi conţinuturilor aferente domeniului menţionat;
- actualizarea/completarea bibliografiei, acolo unde s-a considerat necesar.

Exigenţele actuale în pregătirea personalului didactic presupun din partea profesorilor de limba latină adoptarea unei atitudini pozitive, de creare a unui cadru motivaţional propice învăţării limbii latine ca limbă de cultură europeană, ca exerciţiu cognitiv cu valenţe formative complexe, recunoscute în învăţământul umanist din Europa, ca instrument de formare a unei gândiri reflexive, critice, ca obiect de studiu interdisciplinar. Achiziţiile lingvistice şi culturale ale Antichităţii greco-romane se cer a fi valorificate eficient, în contexte didactice care să reflecte utilitatea lor din perspectiva dezvoltării cognitive a elevilor în contextul contemporaneităţii, definită drept o societate a cunoaşterii. Astfel, de la profesorii de limbi clasice se aşteaptă nu doar o solidă pregătire ştiinţifică de specialitate, deprinderi şi abilităţi specifice disciplinei, dar şi capacitatea de a utiliza creativ metode moderne de învăţare, în vederea organizării unui demers didactic calitativ.

De asemenea, pregătirea interdisciplinară a profesorului de limba latină constituie un aspect esenţial al carierei sale didactice, deoarece didactica disciplinei în cauză mizează pe cunoştinţe/abilităţi/competenţe din sfera limbii materne, a limbilor moderne, precum şi a unor discipline din aria curriculară *Om şi societate* (logică, istorie, filosofie). Mai mult, de vreme ce parcursul lingvistic şi literar la disciplina limba latină se sprijină în mod fundamental pe cunoştinţele şi competenţele elevilor în domeniul limbii române (lexic, morfologie, sintaxă), cel al comunicării (redactare de texte diverse) şi al literaturii (interpretare de text), cunoaşterea de către profesor a curriculumului şcolar la limba şi literatura română apare ca necesar. De aceea, prezenta programă nu instituie un nivel maximal al inventarului de cunoştinţe şi competenţe care trebuie dezvoltat în demersul didactic la limba latină, ci constituie, dimpotrivă, un punct de plecare în cariera didactică în domeniul limbilor clasice.

Programa cuprinde două capitole, aferente cunoştinţelor şi competenţelor de specialitate (limba şi literatura latină), respectiv celor de didactică a specialităţii (disciplina limba latină). Fiecare capitol include competenţe generale şi specifice, valori şi atitudini, conţinuturi şi o bibliografie minimală.

I. LIMBA ŞI LITERATURA LATINĂ

COMPETENŢE GENERALE ŞI SPECIFICE

1. Operarea, în diverse contexte, cu noţiunile de limbă, literatură şi comunicare din manualele aprobate şi programa şcolară.

1.1. Însuşirea corectă a conceptelor prezente în bibliografie
1.2. Înţelegerea adecvată a unor concepte noi, nestudiate în facultate, dar prezente în documentele curriculare / manualele şcolare
1.3. Aplicarea conceptelor teoretice în diverse tipuri de exerciţii
1.4. Relaţionarea corectă şi nuanţată a conceptelor însuşite
1.5. Capacitatea de a prezenta clar şi de a discuta pertinent conceptele studiate, atât la nivel ştiinţific, cât şi didactic

2. Sintetizarea aspectelor esenţiale dintr-o bibliografie pe o temă dată.

2.1. Capacitatea de analiză, comparare, integrare a conceptelor studiate
2.2. Capacitatea de a distinge conceptele esenţiale de detaliile de interpretare din lucrările studiate; capacitatea de a reţine esenţialul din multitudinea faptelor de limbă/literatură prezentate
2.3. Capacitatea de a prezenta sintetic cunoştinţele
2.4. Capacitatea de a prezenta cunoştinţele adecvat unui subiect dat

3. Compararea critică a diverselor puncte de vedere exprimate pe o temă dată.

3.1. Sesizarea asemănărilor şi deosebirilor dintre puncte de vedere alternative exprimate pe o temă dată

3.2. Capacitatea de extrapolare/transfer
3.3. Capacitatea de relativizare a perspectivelor de interpretare
3.4. Capacitatea de a opta pentru un punct de vedere sau altul exprimat în literatura de specialitate

4. Formularea unui punct de vedere personal, avizat, pe o temă dată.
4.1. Comprehensiunea la toate nivelurile, din mai multe perspective, a unui text literar în limba latină, din perioada clasică şi cea imperială, şi de redare nuanţată a mesajului său în limba română
4.2. Lectura avizată a textelor de specialitate
4.3. Capacitatea de a integra experienţa şi cunoştinţele personale în discutarea unui text
4.4. Dezvoltarea curajului şi încrederii în capacitatea de a exprima un punct de vedere personal
4.5. Dezvoltarea capacităţii de adecvare contextuală a unei interpretări

VALORI ŞI ATITUDINI

- Manifestarea preocupării pentru perfecţionarea continuă în domeniul limbii şi literaturii latine, al civilizaţiei greco-romane în ansamblu, în acord cu cercetarea ştiinţifică actuală.
- Deschidere către noutate şi interdisciplinaritate
- Gândire critică, reflexivă, în raport cu sursele documentare utilizate
- Deschidere faţă de multitudinea de puncte de vedere, specifică cercetării ştiinţifice umaniste

CONŢINUTURI

1. TEME DE LIMBĂ

1.a. Teme teoretice

Noţiuni de fonetică
- alfabetul latin clasic, vocalele, diftongii, consoanele;
- accentul; regulile de accentuare; pronunţarea.

Noţiuni de morfologie
- morfologia numelui: categoriile gramaticale nominale; flexiunea substantivului, adjectivului, pronumelui, numeralului; tipuri de flexiune şi paradigme flexionare;
- morfologia verbului: categoriile gramaticale; tipuri şi paradigme flexionare; flexiunea anomală; verbe deponente, semideponente şi defective; conjugările perifrastice;
- părţile de vorbire neflexibile: adverbul, prepoziţia, conjuncţia, interjecţia.

Sintaxa propoziţiei
- funcţii sintactice: subiect, predicat, atribut, apoziţie, nume predicativ, complemente necircumstanţiale şi circumstanţiale;
- valori sintactice ale cazurilor;
- acordul părţilor de propoziţie; topica părţilor de propoziţie.

Sintaxa frazei
- coordonarea şi subordonarea; propoziţii principale, propoziţii subordonate;
- modurile şi conjuncţiile specifice; sintaxa modurilor nepersonale;
- concordanţa timpurilor în fraza latină; *oratio obliqua.*

Lexicul limbii latine
- componenţa lexicului, repartiţia lui tematică şi stilistică;
- mijloace de îmbogăţire a lexicului: derivarea, compunerea, conversiunea.

Caracterul latin al limbii române
- nivelul fonetic;
- nivelul lexical (noţiuni de etimologie);
- nivelul morfosintactic.

1.b. Texte literare pentru traducere şi analiză gramaticală

Pentru verificarea cunoştinţelor şi competenţelor lingvistice, textul propus spre traducere şi analiză va fi extras din opera lui **M. Tullius Cicero, C. Sallustius Crispus** sau **Titus Livius** (orice titlu).

2. TEME DE LITERATURĂ

2.a. Teme teoretice

Proza secolului I a.Chr.
Caius Iulius Caesar
- personalitatea politică şi militară a lui Caesar
- istoriografia: *De bello Gallico* ca text de graniţă

Gaius Sallustius Crispus
- trăsăturile generale ale istoriografiei sallustiene: *De coniuratione Catilinae*

Marcus Tullius Cicero
- discursurile: *In Catilinam*
- opera retorică: *Orator*
- opera filosofică: *De republica, De amicitia*
- concepţiile politice şi etice
- trăsăturile artei oratorice şi stilistica discursurilor ciceroniene

Poezia secolului I a.Chr.
Titus Lucretius Carus
- epicureismul lucreţian (poezie şi filosofie): *De rerum natura*

Gaius Valerius Catullus
- alexandrinism şi neoterism în *Carmina*

Literatura epocii augustane
Publius Vergilius Maro
- universul poetic vergilian: *Bucolica*, *Georgica*, *Aeneis*

Quintus Horatius Flaccus
- teme şi motive majore ale liricii horaţiene în *Carmina*
- poetica clasicismului: *Epistula ad Pisones*

Publius Ovidius Naso
- universul mitologic ovidian: *Metamorphoseon libri*
- poezia exilului: *Tristia, Pontica*

Titus Livius
- concepţiile istorice, politice şi etice, ideologia augustană: *Ab Urbe condita*
- particularităţile naraţiunii şi ale portretului în istoriografia liviană

Literatura latină în perioada imperială
Petronius
- condiţia umană şi fresca socială în *Satyricon*

Publius Cornelius Tacitus
- concepţiile istorice, politice şi etice: *Historiae*, *Annales*

Literatura creştină de limbă latină
Aurelius Augustinus
- viaţa şi opera
- contribuţii majore la cultura Antichităţii târzii: *Confessiones*

Notă! La temele de literatură se adaugă şi conţinuturile conexe, de cultură, civilizaţie şi istorie romană, prevăzute în programele şcolare de limba latină.

2.b. Texte literare (pentru traducere şi comentariu literar)

T. Lucretius Carus: *De rerum natura*, II, 1-19; III, 1-30
C. Valerius Catullus: *Carmina*, 5; 49; 85
M. Tullius Cicero: *In Catilinam*, I, 1-6, 22-23, 30-33; *De republica*, I, 52
P. Vergilius Maro: *Bucolica*, IV; *Georgica*, II, 136-176; *Aeneis*, II, 1-56
Q. Horatius Flaccus: *Carmina*, I, 9; II, 16; III, 30; *Ars poetica,* 1-37
Titus Livius: *Ab Urbe condita*, XXI, 1-5
P. Ovidius Naso: *Tristia*, I, 1
P. Cornelius Tacitus: *Annales*, I, 1-2; *Historiae*, IV, 73-74

BIBLIOGRAFIE

1. Temele de limbă

- Bujor, I.I. – Chiriac, Fr., *Gramatica limbii latine,* Bucureşti, 1958
- Creţia, G., *Morfologia istorică a verbului latin*, Bucureşti, 1999
- Edelstein, Fr. – Fenechiu, C. – Munteanu, D., *Sintaxă latină*, vol. 1 (*Sintaxa cazurilor*), vol. 2 (*Sintaxa modurilor*), Cluj-Napoca, 2012-2014
- Fischer, I., *Morfologia istorică a limbii latine*, Bucureşti, 1985
- Fischer, I., *Latina dunăreană*, Bucureşti, 1985
- Halichias, A.-C., *Elemente de fonetică şi morfosintaxă latină,* Bucureşti, 2011
- Pârlog, M., *Gramatica limbii latine,* ed. revizuită şi adăugită de G. Creţia, Bucureşti, 1998
- Sluşanschi, D., *Sintaxa limbii latine,* vol. I-II, Bucureşti, 2000 (1984)
- *** *Istoria limbii române,* vol. I (coord. Al. Graur), Bucureşti, 1965; vol. II (coord. I. Coteanu), Bucureşti, 1969

2. Temele de literatură

- Bayet, J., *Literatura latină,* trad. de G. Creţia, Bucureşti, 1972
- Cizek, E., *Istoria literaturii latine*, vol. I-II, Bucureşti, 1994
- Cizek, E., *Istoria în Roma antică* (*teoria şi poetica genului*), Bucureşti, 1998
- Cucu, Şt., *Literatura latină creştină de la Tertulian la Fericitul Augustin*, Bucureşti, 2010
- Franga, L., *Poetica latină clasică*, Bucureşti, 1997
- Grimal, P., *Literatura latină*, traducere de Liviu şi Mariana Franga, Bucureşti, 1997
- Marin, D., *Publius Ovidius Naso. Misterul relegării la Tomis. Teze şi ipoteze*, trad. de C.-G. Bădeliţă, Iaşi, 2009
- Negrescu, D., *Literatura latină. Autori creştini*, Bucureşti, 1996
- Nichita, M. (coord.), *Istoria literaturii latine*, vol. II, fasc. 1-2, Bucureşti, 1981-1982

3. Traduceri din autorii latini

- Aurelius Augustinus, *Confessiones*, ediţie bilingvă, trad. de E. Munteanu, Bucureşti, 2006
- Catullus, *Carmina* (ediţie bilingvă), trad., studiu introductiv şi note de Th. Naum, Bucureşti, 1999
- Cicero, *Opere alese*, vol. I-II, prefaţă şi ediţie îngrijită de Gh. Guţu, Bucureşti, 1973
- Cicero, *Despre supremul bine şi supremul rău,* traducere de Gh. Ceauşescu, Bucureşti, 1983
- Horatius, *Opera omnia*, vol. I-II, ediţie bilingvă, coord. M. Nichita şi Tr. Costa, Bucureşti, 1980
- Lucreţiu, *Poemul naturii,* trad. de Th. Naum, prefaţa de T. Vianu, Bucureşti, 1963
- Ovidius, *Opere*, Chişinău, 2001
- Ovidiu, *Metamorfoze*, trad., studiu introductiv şi note de David Popescu, Bucureşti, 1959
- Petronius, *Satyricon*, trad. de E. Cizek, Bucureşti, 1995
- Sallustius, *Opere,* studiu introductiv, trad., note şi indice de N. Lascu, Bucureşti, 1968
- Tacitus, *Annale,* trad. de Gh. Guţu, Bucureşti, 1995
- Tacitus, *Istorii,* trad. de Gh. Ceauşescu, Bucureşti, 2002
- Titus Livius, *De la fundarea Romei*, vol. 1-5, Bucureşti, 1959-1962 (4 vol., BPT, Bucureşti, 1976)
- Vergilius, *Eneida,* trad. în versuri de G. I. Tohăneanu, Timişoara, 1994
- Vergilius, *Bucolice* şi *Georgice,* trad. de G. I. Tohăneanu, Timişoara, 1997
- *** *Proza narativă latină,* trad. de I. Teodorescu, studiu introductiv, prezentări şi note de M. Nichita, Bucureşti, 1972

4. Surse electronice pentru textele antice

- **http://www.thelatinlibrary.com**
- **http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection?collection=Perseus:collection:Greco-Roman**
- **http://agoraclass.fltr.ucl.ac.be/concordances/intro.htm**

II. DIDACTICA DISCIPLINEI LIMBA LATINĂ
(ciclul gimnazial – clasa a VIII-a; ciclul liceal – clasele IX-XII)

COMPETENȚE GENERALE

1. Aplicarea personalizată în procesul didactic a programelor şcolare în vigoare la disciplina limba latină, în urma analizei acestora.
2. Construcţia teoretică şi practică adecvată a demersurilor didactice specifice disciplinei, care să reflecte o abordare centrată pe elev, pe formarea complexă a gândirii şi personalităţii acestuia.
3. Aplicarea unor metode şi instrumente de evaluare relevante pentru evaluarea competenţelor dobândite de elevi la disciplina limba latină.

VALORI ŞI ATITUDINI

- Manifestarea preocupării pentru perfecţionarea continuă în domeniul didacticii disciplinei.
- Deschidere către experimentarea unor metode noi de predare-învăţare-evaluare.
- Gândire critică, reflexivă, în proiectarea şi desfăşurarea procesului didactic.
- Interes pentru cunoaşterea documentelor curriculare fundamentale din ţări europene cu tradiţie în învăţământul clasic şi modelarea propriului demers didactic în funcţie de modelele considerate viabile.
- Orientare spre interdisciplinaritate – perspectiva limbii latine ca liant lingvistic şi cultural între disciplinele umaniste.
- Adaptarea activităţii didactice la particularităţile grupului.

COMPETENȚE SPECIFICE ŞI CONŢINUTURI

Competenţe generale	Competenţe specifice	Conţinuturi
1. Aplicarea personalizată în procesul didactic a programelor şcolare în vigoare la disciplina limba latină, în urma analizei acestora	1.1. Identificarea structurii programelor şcolare pentru disciplina limba latină şi a rolului fiecărei componente în orientarea activităţii profesorului	- structura programelor: notă de prezentare/argument; competenţe generale; valori şi atitudini; competenţe specifice, conţinuturi asociate (domeniile: limba latină, elemente de cultură şi civilizaţie romană, literatura latină, comunicare orală/scrisă în limba română) şi forme de prezentare a acestora; sugestii metodologice; alte precizări/recomandări - elemente obligatorii şi elemente facultative ale programei - rolul fiecărei componente în orientarea activităţii profesorului
	1.2. Lectura avizată a conţinutului programelor şcolare din perspectiva relaţiei cu alte documente curriculare şi resurse didactice (plan-cadru, manuale şcolare etc.)	

	1.3. Elaborarea de documente curriculare de diverse tipuri, necesare desfăşurării activităţilor didactice specifice disciplinei	- planificările calendaristice - proiectarea unităţilor de învăţare - proiectul de lecţie - secvenţe/activităţi didactice elaborate pe baza programei şcolare - programe şcolare pentru orele opţionale (curriculum la decizia şcolii) - proiecte didactice specifice disciplinei şi interdisciplinare - proiectarea de activităţi didactice de remediere/performanţă
2. Construcţia teoretică şi practică adecvată a demersurilor didactice specifice disciplinei, care să reflecte o abordare centrată pe elev, pe formarea complexă a gândirii şi personalităţii acestuia	2.1. Identificarea unor modalităţi diverse de construire a demersurilor didactice în concordanţă cu competenţele, valorile şi atitudinile prevăzute în programele şcolare	- metode specifice ale învăţării active, ale învăţării individuale şi prin cooperare - metode pentru formarea gândirii critice a elevilor în domeniul limbii, al literaturii şi al comunicării - metode specifice stimulării şi dezvoltării creativităţii elevilor în orele de limbă latină - demersuri interdisciplinare (pe baza unor cunoştinţe, deprinderi şi competenţe specifice disciplinelor umaniste: limba şi literatura română, limbi moderne, literatura universală, istorie, logică, filosofie etc.)
	2.2. Elaborarea unor activităţi de învăţare relevante pentru dobândirea cunoştinţelor şi formarea/dezvoltarea competenţelor specifice domeniilor disciplinei	- activităţi de comunicare orală – ascultare activă şi producere de discurs monologal şi dialogal - activităţi de comunicare scrisă: redactarea unor traduceri de text; redactarea de compuneri şcolare în limba română (rezumat, prezentare pe teme de literatură latină / cultură şi civilizaţie romană, comentariu/analiză literară, eseu semistructurat/structurat, eseu liber etc.); redactarea de alte texte, prevăzute de programele şcolare sau considerate de către profesor relevante pentru formarea/dezvoltarea competenţelor vizate de demersul didactic - activităţi de lectură, analiză şi comprehensiune a textului latin (adaptat/original), în vederea elaborării unei traduceri/interpretări corecte şi nuanţate - activităţi de documentare în vederea realizării unor sarcini de lucru complexe - activităţi de învăţare a categoriilor lexicale şi gramaticale; utilizarea elementelor de limbă în receptarea şi producerea mesajelor orale şi scrise - activităţi de înţelegere şi aplicare a noţiunilor de teorie literară pe un text dintr-un autor latin canonic - diverse tipuri de exerciţii specifice disciplinei, recomandate de programele şcolare - elemente de interdisciplinaritate: la nivelul limbii – fonetică, lexic, gramatică; la nivelul elementelor de cultură şi civilizaţie greco-romană; la nivelul literaturii - relaţia competenţe vizate – demers didactic – activităţi de învăţare – timp şi resurse alocate – posibilităţi de evaluare
3. Aplicarea unor metode şi instrumente de evaluare relevante pentru evaluarea competenţelor dobândite de elevi la disciplina limba latină	3.1. Identificarea modalităţilor de aplicare a unor instrumente şi metode de evaluare adecvate disciplinei	- metode tradiţionale şi metode alternative de evaluare: probe orale, probe scrise, probe practice, observare sistematică a comportamentului elevilor, referat, proiect, investigaţie/studiu de caz, portofoliu, autoevaluare
	3.2. Elaborarea unor probe de evaluare, pornind de la obiective de evaluare date sau alese, pe baza programelor şcolare	- obiective ale evaluării şi tipuri de evaluare - tipologia itemilor: itemi obiectivi, itemi semiobiectivi şi itemi subiectivi - competenţe vizate prin diferiţi itemi - avantaje şi limite ale diverselor tipuri de itemi, în raport cu competenţele vizate - principii şi modalităţi de construire a instrumentelor de evaluare la disciplina limba latină, pentru: evaluarea competenţelor lingvistice, evaluarea competenţelor de comunicare orală/scrisă în limba română, evaluarea competenţelor de redactare în limba română, evaluarea competenţelor de comprehensiune şi

		interpretare literară a textului latin, evaluarea cunoştinţelor şi competenţelor aferente temelor de cultură şi civilizaţie

BIBLIOGRAFIE

- *Curriculum naţional. Programe şcolare* (pe site-ul Ministerului Educaţiei şi Cercetării Ştiinţifice, www.curriculum.edu.ro, secţiunile *Învăţământ gimnazial* şi *Învăţământ liceal*, programele de limba latină pentru clasele VIII-XII)
- *Ghid metodologic pentru aplicarea programei de limba latină: gimnaziu, liceu,* C.N.C., Bucureşti, Editura Aramis Print, 2002 (se vor urmări şi trimiterile bibliografice din lucrare)
- Ionescu, Miron – Radu, Ioan (coord.), *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
- Stoica, Adrian (coord.), *Evaluarea curentă şi examenele. Ghid pentru profesori*, Editura Pro Gnosis, Bucureşti, 2001
- Manualele şcolare de limba latină aprobate de Ministerul Educaţiei şi Cercetării Ştiinţifice (pe site-ul oficial al ministerului menţionat, www.edu.ro; pentru disciplina limba latină, sunt aprobate manualele cuprinse în lista următoare: http://www.edu.ro/index.php/articles/17659)

Notă! 1. Comisia naţională de limbi clasice recomandă documentarea, în măsura posibilului, şi din surse utilizate în şcolile din ţări europene cu tradiţie în predarea limbilor clasice (programe de studii, lucrări de didactică a specialităţii, manuale şcolare, auxiliare didactice, softuri educaţionale etc.), precum şi utilizarea surselor web relevante pentru didactica limbilor clasice.

2. Se va ţine cont în pregătirea temelor de metodică de faptul că manualele şcolare aprobate pentru clasa a VIII-a au fost elaborate înainte de anul 2007 şi, prin urmare, reflectă doar parţial prevederile/recomandările din programa şcolară în vigoare, modificată substanţial în anul 2009.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ŞI LITERATURA MAGHIARĂ MATERNĂ

2015

BEVEZETÉS

A program a véglegesítő vizsgára jelentkező, magyar nyelv és irodalom tantárgyat tanító magyar szakos tanárok számára készült. A véglegesítő vizsga célja a tanári pálya betöltéséhez szükséges szaktudás, a pedagógusi kompetenciák értékelése.

A követelményrendszer megfogalmazásának elsődleges szempontja az, hogy a vizsgára való felkészülés reális segítséget nyújtson a pedagógus gyakorlati munkájában. Ennek érdekében a véglegesítő vizsga követelményeit a következőképpen fogalmaztuk meg:

- az irodalomtudományhoz tartozó témakörök műfajelméleti és műfajtörténeti szempontokat érvényesítenek;
- a vizsga követelményrendszerében teret kapott a kortárs irodalom is;
- az irodalomelméleti tartalmak az irodalmi szöveg értésének szemléleti alapját képező háttérismeretként jelennek meg;
- a nyelvtudományhoz tartozó témakörök átfogják a szakirodalom legújabb eredményeit, módszereit és szempontjait;
- a módszertani tematika szemléleti alapja a kompetencia alapú anyanyelv- és irodalomoktatás; az irodalom és a nyelvi tematika bármely eleme szerepelhet tételként, didaktikai kontextusba ágyazottan.

ÁLTALÁNOS KOMPETENCIÁK

1. **A didaktikai tervezés kompetenciája:** a tanár az érvényben levő tantervek alapján úgy tervezi meg a tanítási-tanulási folyamatot, hogy igazodik a tanulók és tanulócsoportok tanulási szükségletei.
2. Intra-, inter- és transzdiszciplináris kapcsolatokat teremt, szorgalmazva az ismeretek gyakorlati alkalmazását.
3. Az értékelés során olyan stratégiákat használ, amelyek motiválják a gyermeket a tanulásban. Ismeri az értékelési módszereket, kiválogatja a legmegfelelőbbeket, és hatékonyan alkalmazza őket a didaktikai folyamatban.
4. A tanár hatékony és a tervezett tanulási tevékenységeknek megfelelő **tanulásszervezési eljárásokat** alkalmaz.

SPECIFIKUS KOMPETENCIÁK

1.1. A tanár ismeri a tantárgy sajátos műveltségi tartalmait és fogalomrendszerét.
1.2. A tanár a kontextusnak megfelelően alkalmazza a tantárgy fogalomrendszerét. Képes az adott tantárgy fogalomrendszerének különböző kontextusokban való megfelelő alkalmazására.
1.3. A magyar nyelv és irodalom tanítási-tanulási folyamatában a tanár a tanult ismeretek gyakorlati alkalmazásával a valóság megértésére fekteti a hangsúlyt.
2.1. A tanár logikus rendszerbe foglalja a tantárgyakon belüli, illetve a különböző tantárgyak során szerzett ismereteket.
2.2. A tanár a valóság logikus megértésére fekteti a hangsúlyt, a tanult ismeretek gyakorlati alkalmazására hívja fel a figyelmet.
3.1. A tanár folyamatosan, objektíven és rendszeresen értékel.
3.2. A tanár értékesíti az értékelés eredményeit, fejleszti a tanulók önértékelő képességét, segíti őket, hogy javítsanak a teljesítményükön.
4.1. A tanár értékesíti a tanulási folyamatban a tanulók előzetes tudását, tapasztalatait.
4.2. A tanár változatos stratégiákat alkalmaz a tanulók szükségleteinek megfelelően, lehetőséget teremt az interakcióra, az autonóm kibontakozásra, illetve az egyéni vagy csoportos döntéshozatalra.

TEMATIKA

A. IRODALOMTUDOMÁNY

A vizsgakövetelmények alapvető szempontja, hogy a vizsgára való készülés segítse a pedagógust abban, hogy a mindennapi oktatási gyakorlatban alkalmazható ismeretekhez jusson, és ennek érdekében tájékozódjék az irodalomtudomány legújabb eredményeiről.

1. Az irodalomelméleti témakörök az irodalomértelmezés és irodalomoktatás szemléleti alapját szolgáló legfontosabb ismeretekre utalnak. Ezért nem önálló „tételek” gyanánt kell kezelni őket, hanem az elméleti háttértudásra vonatkozó követelményekként. (lásd. **I. Irodalomelméleti témakörök**).

2. A vizsgakövetelmények a műnemekre és a műfajtörténetre vonatkozó rendszerezést követik. Ennek értelmében a lírai, epikai, drámai művek olvasására és oktatására vonatkozóan a különböző műfajok történeti változatai kerülnek előtérbe. A megjelölt szerzők felsorolása tájékoztató jellegű, az adott műfaj kortárs változatai mentén a követelményben nem szereplő szerzők is szerepelhetnek (ez esetben a tétel tartalmazza a szöveget/szövegrészletet is). (Lásd **II. Lírai művek olvasása**; **III. Epikus művek olvasása**; **IV. Drámai művek olvasása**).

3. A vizsgatételek megfogalmazásakor érvényesülnek az irodalomelméleti, stílustörténeti, illetve a műnemek, műfajok történeti változataira vonatkozó szaktudományi ismeretek.

I. Irodalomelméleti témakörök

- Az irodalomértést meghatározó előfeltevések és az irodalomoktatás.
- A modern irodalomtudomány paradigmaváltásai; a műértelmezés irányzatai.
- Mű és világa.
- Olvasás, megértés, értelmezés.
- A történetiség elvének hagyományos és hermeneutikai koncepciói.

II. Lírai művek olvasása. A lírai műfajok történeti változatai. A hagyományos lírai műfajok átminősülése a modern és a posztmodern irodalomban.

- A dal és változatai (Csokonai Vitéz Mihály, Petőfi Sándor, Ady Endre, József Attila, Weöres Sándor, Szilágyi Domokos, Kányádi Sándor, Kovács András Ferenc, Petri György, Tóth Krisztina és más szerzők művei);
- Az epigramma és változatai (Janus Pannonius, Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Kovács András Ferenc és más szerzők művei);
- Az elégia és változatai (Janus Pannonius, Berzsenyi Dániel, Csokonai Vitéz Mihály, Tóth Árpád, József Attila, Pilinszky János és más szerzők művei);
- Az óda és változatai (Berzsenyi Dániel, Csokonai Vitéz Mihály, Kölcsey Ferenc, Petőfi Sándor, Vörösmarty Mihály, József Attila és más szerzők művei);
- A himnusz és változatai (Balassi Bálint, Kölcsey Ferenc, Szilágyi Domokos, Nagy László, Kovács András Ferenc és más szerzők művei);
- A rapszódia (Petőfi Sándor, Vörösmarty Mihály művei).

III. Epikus művek olvasása.

- A mese és a monda műfaji változatai (népmonda, népmese, műmese, kortárs szerzők meséi);
- Eposzváltozatok (Zrínyi Miklós, Csokonai Vitéz Mihály, Petőfi Sándor művei);
- Az elbeszélő költemény (Petőfi Sándor, Arany János, Babits Mihály művei);
- Balladaváltozatok (népballadák, Arany János balladái és más szerzők művei);
- A novella műfaji és történeti változatai (Mikszáth Kálmán, Krúdy Gyula, Móricz Zsigmond, Kosztolányi Dezső, Tamási Áron, Örkény István, Mándy Iván, Bodor Ádám,Tóth Krisztina novellái és más szerzők művei);
- A regény műfaji és történeti változatai (Jókai Mór, Móricz Zsigmond, Kosztolányi Dezső, Márai Sándor, Ottlik Géza, Szabó Magda, Bodor Ádám, Esterházy Péter és más szerzők regényei).

IV. Drámai művek olvasása.

- A dráma műfaji és történeti változatai (Katona József, Vörösmarty Mihály, Madách Imre, Örkény István, Sütő András és más szerzők művei).

B. NYELVTUDOMÁNY

A vizsgakövetelmények megfogalmazásának szemléleti alapja a képességfejlesztésre, a használható, alkalmazható nyelvi tudás megszerzésére fókuszáló anyanyelvi nevelés kérdésköre. Alapvető szempont a szakirodalom legújabb eredményeinek, módszereinek megismerése egy funkcionális, a nyelvi jelenségekre való érzékenységet fejlesztő anyanyelvoktatás érdekében. A megjelölt szakirodalom tanulmányozása lehetőséget nyújt azoknak a szaktudományi (nyelvészeti) és módszertani problémáknak a megismerésére, melyek az ismeretközpontú nyelvtantanításról a képességközpontú nyelvi nevelésre való áttérésben merülnek fel.

- A nyelvészeti vizsgálat tárgya. A nyelvészet területei. A nyelvi rendszer.
- Hangtan. A magánhangzók és a mássalhangzók rendszere. A magánhangzó-harmónia. A hasonulás esetei. A hangsúly. A hanglejtés. A beszéd zavarai.
- Alaktan. Az alaktan tárgya. A magyar morfológia szóalapúsága. Kötőhangzók/toldalékkezdő magánhangzók. Képzők, ragok, jelek. A szóképzés. A szóösszetétel.
- Szófajok. Nyitott és zárt osztályok. A szófaji kategóriák. Szófajok a magyar nyelvben.
- Mondattan. A mondat alapszerkezete. Szórend. A predikátum belső szerkezete. A ragos és névutós főnévi kifejezés. A határozói kifejezés. A melléknévi kifejezés. Az igenévi kifejezés. Az alárendelő összetett mondat.
- Szövegtan. A szöveg. A szöveg kommunikációs tényezői. A szövegvilág. A szöveg fizikai megvalósulása. A szöveg

műveleti szerkezete. A szöveg összevont szerkezete. A szöveg címe. Szövegtípusok.

- Szemantika. A szemantika tárgya. A szószemantikai elméletek. Morfoszemantika. Mondatszemantika. A topik-pozíció és a topik funkció. A fókusz funkció és a fókusz-pozíció. A modalitás fogalma és fajtái.
- Pragmatika. A pragmatika értelmezései és helye a nyelvtudományban. A magyar nyelvhasználat pragmatikai szempontú vizsgálatának néhány eredménye.
- Kétnyelvűség és többnyelvűség. Határon túli magyar nyelvváltozatok. Nyelvjárások, regionális nyelvváltozatok. Nyelvtervezés és nyelvművelés.

C. SZAKMÓDSZERTAN

A szakmódszertani témakörök lefedik a didaktika alapvető területeit (tervezés, módszerhasználat, tanulásszervezés, értékelés). A felsorolt általános pedagógiai-didaktikai és értékelési ismeretek alárendelődnek az anyanyelv-pedagógiai szempontoknak.

Ennek értelmében az irodalomtudomány és a nyelvtudomány bármely témája előfordulhat tételként anyanyelv-pedagógiai kontextusba ágyazottan. Az irodalomtudomány fejezetben szereplő műfajok és szerzők szövegei, illetve a megadott műfajok mentén bármely szerző rövidebb terjedelmű lírai vagy prózai szövege szerepelhet módszertani tételként (ez esetben a tétel tartalmazza a szöveget/szövegrészletet is, amelynek tanórai olvasásához/értelmezéséhez kapcsolódhatnak a tervezési, módszertani, tanulásszervezési és értékelési feladatok).

- Kompetencia alapú anyanyelvi oktatás. Nézetrendszerek az anyanyelvoktatásban. A pedagógiai, didaktikai és szaktudományos paradigmák (nyelvtudomány, irodalomtudomány) és a magyar nyelv és irodalom oktatásának összefüggései.
- Az oktatási folyamat tervezése. A képességfejlesztő tanterv egységei és kapcsolatrendszere: alapkompetenciák, sajátos kompetenciák, tartalmak. Képesség, tevékenység és ismeret egysége. Az egyéni tervezés formái: kalendarisztikus terv, tematikus terv (a tanulási egység terve), óravázlat/forgatókönyvek.
- Az anyanyelvi kompetencia képességrendszerei: a szóbeli szöveg megértése, szövegértés és -értelmezés (olvasási képesség), szövegalkotás szóban és írásban. A diagnosztizálás és a fejlesztés lehetőségei.
- Módszerek. Tartalom és módszer összefüggése. A módszerválasztást meghatározó tényezők. Hagyományos és korszerű módszerek. A kooperatív, reflektív-interaktív módszerek alkalmazhatósága a magyartanításban.
- Szervezési módok és munkaformák az anyanyelvoktatásban. A frontális munka, az egyéni, pár- és csoportmunka. Kooperatív tanulásszervezés.
- A tanulók önálló tanulása. Motiválás. A kognitív önszabályozó stratégia. Differenciálás és individualizálás.
- Az értékelés funkciói és folyamata az anyanyelvoktatásban. Diagnosztikus, formatív, fejlesztő és szummatív értékelés. Értékelési stratégiák, eljárások és módszerek. Különböző típusú feladatlapok, mérőeszközök készítése.

SZAKIRODALOM

A. IRODALOMTUDOMÁNY

- Ann Jefferson, David Robey (szerk.): *Bevezetés a modern irodalomelméletbe. Összehasonlító áttekintés.* Osiris Kiadó, Budapest, 1995.
- Balassa Péter: *Lehetséges-e az esztétikai nevelés?* In: Uő: *Törésfolyamatok*. Csokonai Kiadó, 2001.
- Bara Katalin–Csutak Judit: *Epikus művek olvasása (1–2.). Líraolvasás.* In: Korunk 2005/12, 2006/1, 2006/2. (www.korunk.org)
- Bókay–Vilcsek (szerk.): *A modern irodalomtudomány kialakulása. A pozitivizmustól a strukturalizmusig*. Szöveggyűjtemény. Osiris, Budapest, 1998.
- Bókay–Vilcsek–Szamosi–Sári (szerk.): *A posztmodern irodalomtudomány kialakulása. A posztstrukturalizmustól a posztkolonialitásig*. Szöveggyűjtemény. Osiris, Budapest, 2002.
- Cs. Gyímesi Éva: *Teremtett világ.* Bukarest, 1983.
- Fenyő D. György (szerk.): *Hézagpótlás. A kortárs magyar irodalom tanítása*. Budapest, 2010.
- Gintli Tibor (főszerk.): *Magyar irodalom*. Budapest, 2010.
- Gintli Tibor – Schein Gábor: *Az irodalom rövid története – A kezdetektől a romantikáig*. Jelenkor Kiadó. Pécs. 2003.
- Gintli Tibor – Schein Gábor: *Az irodalom rövid története – A realizmustól máig*. Jelenkor Kiadó. Pécs. 2007.
- Jauss, Hans–Robert: *A költői szöveg az olvasás horizontváltásában*. In: *Recepcióelmélet – esztétikai tapasztalat – irodalmi hermeneutika*. Osiris Kiadó, Budapest, 1997.
- Jauss, Hans–Robert: *Az irodalomtörténet mint az irodalomtudomány provokációja.* In: *Recepcióelmélet – esztétikai tapasztalat – irodalmi hermeneutika*. Osiris Kiadó, Budapest, 1997.

- Pomogáts Béla: *Magyar irodalom Erdélyben. I–VI.* Pallas-Akadémia Könyvkiadó, 2008, 2009, 2010.
- Sipos Lajos (szerk.): *Irodalomtanítás a harmadik évezredben.* Krónika Nova Kiadó, 2006.
- Szegedy-Maszák Mihály (főszerk.): *A magyar irodalom történetei (I.,II.,III.).* Budapest, 2007. (www.villanyspenot.hu)
- Szerdahelyi István: *Műfajelmélet mindenkinek*. Budapest, 1997.
- Vasy Géza: *Korok, stílusok, irányzatok,* Krónika Nova Kiadó Budapest, 2004.

B. NYELVTUDOMÁNY

- Kiefer Ferenc, Bakró-Nagy Marianne, Bartha Csilla, Bánréti Zoltán, Borbély Anna, Cser András, Dömötör Adrienne, É. Kiss Katalin, Gerstner Károly, Gósy Mária, Gyuris Beáta, Haader Lea, Hattyár Helga, Holló Dorottya, Horváth László, Kassai Ilona, Kenesei István, Kiefer Ferenc, Kiss Jenő, Kontra Miklós, Korompay Klára, Kurtán Zsuzsa, Laczkó Krisztina, Nádasdy Ádám, Németh T. Enikő, Olaszy Gábor, Pléh Csaba, Prószéky Gábor, Sándor Klára, Sipőcz Katalin, Siptár Péter, Szabó Mária Helga, Tolcsvai Nagy Gábor, Váradi Tamás: *A magyar nyelv.* Akadémiai Kiadó Zrt. 2006.

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_536_MagyarNyelv/ch07.html

- Keszler Borbála (szerk.): *Magyar grammatika*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2000.

C. SZAKMÓDSZERTAN

- Adamikné Jászó Anna: *Anyanyelvi nevelés az ábécétől az érettségiig.* Trezor Kiadó, Budapest, 2001.
- Bárdos Jenő: *A nyelvpedagógia fejlődése és tudatosulása*. In: *Nyelvpedagógiai kalandozások.* Iskolakultúra, Pécs, 2004.
- Bárdossy Ildikó−Dudás Margit−Pethőné Nagy Csilla−Priskinné Rizner Erika: *A kritikai gondolkodás fejlesztése–az interaktív és reflektív tanulás lehetőségei.* Tanulási segédlet pedagógusok és pedagógusjelöltek számára a saját élményű tanuláshoz. Pécsi Tudományegyetem, Pécs, 2002. (Elektronikus elérhetőség: http://pedtamop412b.pte.hu/files/tiny_mce/File/KG1.pdf.)
- Bárdossy Ildikó–Dudás Margit–Pethőné Nagy Csilla–Priskinné Rizner Erika (szerk.): A kritikai gondolkodás fejlesztése-az interaktív és reflektív tanulás lehetőségei II.kötet. 2007
- Bókay Antal: *Irodalomtudomány a modern és a posztmodern korban.* Osiris Kiadó, Budapest, 1997.
- Czimer Györgyi−Balogh László: *Az irodalmi alkotótevékenység fejlesztése*. Géniusz Könyvek, Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, 2010. (Elektronikus elérhetőség: http://tehetseg.hu/sites/default/files/05_kotet_net.pdf);
- Csapó Benő: *A tudás minősége*. In: *Tudás és iskola.* Műszaki Könyvkiadó, Budapest. 2004. 57–77.
- Csapó Benő−Józsa Krisztián−Steklács János−Hódi Ágnes−Csíkos Csaba: *A diagnosztikus olvasási felmérések részletes tartalmi kereteinek kidolgozása: elméleti alapok és gyakorlati kérdések*. In: Csapó Benő és Csépe Valéria (szerk.): *Tartalmi keretek az olvasás diagnosztikus értékeléséhez*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2012. 189–218.
- Falus Iván: *Az oktatás stratégiái és módszerei.* In*:* Uő. (szerk.): *Didaktika.* Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998.
- Fóris-Ferenczi Rita: *Anyanyelv-pedagógia*. *Kísérlet az elmélet(ek) és a gyakorlat egybehangolására.* Erdélyi Tankönyvtanács. 2006.
- Fűzfa Balázs (szerk.): *Élményközpontú irodalomtanítás. A megértés felé.* Pont Kiadó, Budapest, 2003.
- Fűzfa Balázs (szerk.): *Élményközpontú irodalomtanítás*. *Irodalomtankönyv ma*. Pont Kiadó, Gordon Győri János (szerk.): *Irodalomtanítás a világ kilenc oktatási rendszerében.* Pont Kiadó, Budapest, 2003.
- Józsa Krisztián (szerk.): *Az olvasási képesség fejlődése és fejlesztése.* Dinasztia Tankönyvkiadó, Budapest, 2006.
- Lénárd Sándor−Rapos Nóra: *Fejlesztő értékelés.* Gondolat Kiadó, Budapest, 2009.
- Nagy József: *XXI. század és nevelés.* Osiris Kiadó, Budapest, 2000. Különösen az I. és II. rész: 21–51.; 63–160.
- Nahalka István: *A tanulás*. In. Falus Iván (szerk.): *Didaktika.* Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998. 117–155.
- Nahalka István: *Hogyan alakul ki a tudás a gyerekekben? Konstruktivizmus és pedagógia*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 1998.
- M. Nádasi Mária: *Az oktatás szervezési módjai és munkaformái.* In.: Falus Iván (szerk.): *Didaktika.* Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998. 368–389.
- M. Nádasi Mária: *A projektoktatás elmélete és gyakorlata*. Géniusz Könyvek, 2010.
- Orbán Gyöngyi: *Megértő irodalomoktatás.* Stúdium Kiadó, Kolozsvár, 1998.
- Pethőné Nagy Csilla: *Módszertani kézikönyv*. Befogadásközpontú és kompetenciafejlesztő irodalomtanítás a gimnáziumok és szakközépiskolák 9−12.évfolyamán. Korona Kiadó, Budapest, 2007.
- Réthy Endréné: *Motiváció, tanulás, tanítás. Miért tanulunk jól vagy rosszul?* Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003. 43–71.; 75–99.
- Szira Judit: *A projektmódszerről*. In: *Új Pedagógiai Szemle*, 2002. szeptember.

- Tóth Beatrix: *A szövegértés fejlesztésének elmélete és gyakorlata.* In: *Magyar Nyelvőr*. 2006. 130. 4. 457–469.
- Tóth László: *Az olvasáspszichológia alapjai*. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2002.
- Zsigmond István: *Az értő olvasás fejlesztése* – útmutató kézikönyv pedagógusok és pedagógusjelöltek számára. Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2008.
- MECI. Programe şcolare. Limba şi literatura maternă. Clasele a V - VIII-a. 2009.
- MECI. Programe şcolare. Limba şi literatura maternă. Clasele a IX-a, a X-a. 2009.
- MEC. CNC. Programe şcolare pentru ciclul superior al liceului. Clasa a XI-a.Nr. 3252/13. 02. 2006.
- MEC. CNC. Programe şcolare pentru ciclul superior al liceului. Clasa a XII-a.Nr. 5959/22. 12. 2006.
- MECI. Programe şcolare. Limba şi literatura maghiară pentru elevii care frecventează clasele cu predare în limba română sau trăiesc în două culturi minoritare. Clasele a V-a, a VIII-a. 2009.
  (A tantervek változása esetén a legújabb tantervi dokumentumokat kell figyelembe venni).

Megjegyzés: A vizsgán a tanár felhasználhat minden érvényes, de a szakirodalom jegyzékében nem szereplő szakmunkát.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA MAGHIARĂ MATERNĂ

2015

NOTĂ DE PREZENTARE

Studiul limbii şi literaturii maghiare asigură formarea personalităţii autonome a elevului, a conştiinţei identităţii sale culturale, determinând înţelegerea diversităţii formelor de comunicare şi de expresie artistică.

Pregătirea metodică a profesorului de limba maghiară are un rol fundamental în formarea deprinderilor şi abilităţilor necesare elevului în procesul de învăţare pe tot parcursul vieţii şi în integrarea activă în societate.

Programa de limba şi literatura maghiară pentru **examenul naţional de definitivare în învăţământ** este concepută în corelaţie cu programele şcolare pentru disciplina limba şi literatura maghiară (clasele a V-a – a XII-a), cu programele pentru examenele naţionale şi cu programa de limbă şi literatură maghiară pentru concursul naţional de ocupare a posturilor didactice/ catedrelor vacante din învăţământul preuniversitar, fiind proiectată astfel încât să determine o evaluare corectă a nivelului de competenţă metodică a profesorului debutant de limba şi literatura maghiară.

Structura programei este următoarea:

- **Notă de prezentare**
- **Competenţele generale. Competenţele specifice**
- **Tematica pentru disciplina limba şi literatura maghiară**
- **Tematica pentru metodica disciplinei limba şi literatura maghiară**
- **Repere bibliografice**

COMPETENŢE GENERALE

1. Proiectarea didactică adaptată specificului grupului de educabili şi nevoilor de învăţare ale acestora, cu respectarea conţinuturilor programelor de gimnaziu şi de liceu în vigoare
2. Predarea integrată, prin realizarea conexiunilor între conţinuturile domeniilor disciplinei: *limbă*, *literatură* şi *comunicare* şi prin abordarea conţinuturilor ştiinţifice ale disciplinei în viziune trans-, inter- şi multidisciplinară
3. Evaluarea obiectivă, cu respectarea principiilor didactice şi a competenţelor stabilite prin curriculumul naţional
4. Utilizarea unor forme eficiente de management al clasei, adecvate activităţii de învăţare proiectate.

COMPETENŢE SPECIFICE

1.1. Cunoaşterea conţinuturilor şi a conceptelor operaţionale specifice disciplinei
1.2. Utilizarea adecvată a conceptelor specifice disciplinei, în contexte variate
1.3. Asigurarea componentei pragmatice a învăţării limbii şi literaturii române
2.1. Selectarea conţinuturilor ştiinţifice ale disciplinei, cu respectarea particularităţilor de vârstă şi individuale ale elevilor
2.2. Transpunerea conţinutului ştiinţific, prevăzut în programele şcolare în vigoare, în conţinut didactic
3.1. Abordarea conţinuturilor disciplinei în cadrul ariei curriculare şi prin raportare la conţinuturile disciplinelor din celelalte arii curriculare
3.2. Personalizarea demersului didactic, prin integrarea experienţei culturale proprii în aplicarea programei şcolare
3.3. Respectarea normei în comunicarea orală şi scrisă
4.1. Valorificarea experienţei de cunoaştere a elevului în procesul de înţelegere şi învăţare logică
4.2. Utilizarea stilurilor funcţionale pentru adecvarea discursului la diversitatea situaţiilor de comunicare

TEMATICA DE SPECIALITATE

A. LITERATURA

Punctul de plecare în formularea cerinţelor de examen este ca pregătirea pentru examen să contribuie în mod real la dobândirea unor cunoştinţe aplicabile în activitatea pedagogică, la identificarea şi descoperirea noutăţilor în domeniul ştiinţei literaturii.

1. Tematicile de teoria literaturii se referă la cunoştinţele fundamentale care stau la baza receptării şi predării literaturii. Prin urmare, acestea nu vor fi considerate ca nişte „subiecte" de examen, ci ca şi cerinţe obligatorii pentru cunoştinţele teoretice aferente abordării literaturii. (vezi. **I. Tematici de teoria literaturii**).

2. Cerinţele de examen sunt structurate şi clasificate în funcţie de genurile literare şi de istoricul speciilor literare. Prin urmare, programa urmăreşte evoluţia speciilor literare în receptarea şi predarea operelor literare care aparţin genurilor: liric, epic şi dramatic. Lista autorilor este orientativă, în subiectul de examen pot fi incluşi autori din literatura contemporană (în aceste situaţii, subiectul de examen conţine şi textul/fragmentul de text). (Vezi **II. Lectura operelor lirice**; **III. Lectura operelor epice**; **IV. Lectura operelor dramatice**).

3. În formularea subiectelor de examen trebuie să fie prezente în egală măsură cerinţe de teoria literaturii, de elemente de stilistică, respectiv cunoştinţele teoretice referitoare la diversitatea istorică a genurilor şi speciilor literare.

I. Tematici de teoria literaturii

- Idei preliminare care definesc înțelegerea și predarea literaturii.
- Schimbările paradigmatice în știința modernă a literaturii; direcții în interpretarea creațiilor.
- Opera literară și lumea ficțiunii.
- Lectura, comprehensiunea, interpretarea.
- Concepțiile tradiționale și cele hermeneutice ale principiului istoric.

II. Lectura operelor lirice. Diversitatea istorică a speciilor literare. Reinterpretarea speciilor lirice tradiționale în literatura modernă și postmodernă.

- „Cântecul"(magh. a dal) și varietățile lui (abordare sincronică și diacronică) − (operele autorilor Csokonai Vitéz Mihály, Petőfi Sándor, Ady Endre, József Attila, Weöres Sándor, Szilágyi Domokos, Kányádi Sándor, Kovács András Ferenc, Petri György, Tóth Krisztina și alte cântece semnate de alți autori);
- Epigrama și varietățile sale (abordare sincronică și diacronică) − (operele autorilor Janus Pannonius, Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Kovács András Ferenc și alte epigrame semnate de alți autori);
- Elegia și varietățile sale (abordare sincronică și diacronică) − (operele autorilor Janus Pannonius, Berzsenyi Dániel, Csokonai Vitéz Mihály, Tóth Árpád, József Attila, Pilinszky János și alte elegii semnate de alți autori);
- Oda și varietățile sale (abordare sincronică și diacronică) − (operele autorilor Berzsenyi Dániel, Csokonai Vitéz Mihály, Kölcsey Ferenc, Petőfi Sándor, Vörösmarty Mihály, József Attila și alte ode semnate de alți autori);
- Imnul și varietățile lui (abordare sincronică și diacronică) − (operele autorilor Balassi Bálint, Kölcsey Ferenc, Szilágyi Domokos, Nagy László, Kovács András Ferenc și alte imnuri semnate de alți autori);
- Rapsodia (operele autorilor Petőfi Sándor, Vörösmarty Mihály).

III. Lectura operelor epice.

- Basmul și legenda și varietățile lor (abordare sincronică și diacronică) − (legenda populară, basmul popular, basmul cult, basme ale unor autori contemporani);
- Epopeea și varietățile sale (abordare sincronică și diacronică) − (operele autorilor Zrínyi Miklós, Csokonai Vitéz Mihály, Petőfi Sándor);
- Poemul (operele autorilor Petőfi Sándor, Arany János, Babits Mihály);
- Balada și varietățile sale (abordare sincronică și diacronică) − (balade populare, baladele lui Arany János și alte opere semnate de alți autori);
- Nuvela și varietățile sale (abordare sincronică și diacronică) − (nuvelele autorilor Mikszáth Kálmán, Krúdy Gyula, Móricz Zsigmond, Kosztolányi Dezső, Tamási Áron, Örkény István, Mándy Iván, Bodor Ádám,Tóth Krisztina și alte nuvele semnate de alți autori);
- Romanul și varietățile lui (abordare sincronică și diacronică) − (operele autorilor Jókai Mór, Móricz Zsigmond, Kosztolányi Dezső, Márai Sándor, Ottlik Géza, Szabó Magda, Bodor Ádám, Esterházy Péter și alte romane semnate de alți autori).

IV. Lectura operelor dramatice.

- Drama și varietățile sale (abordare sincronică și diacronică) − (operele autorilor Katona József, Vörösmarty Mihály, Madách Imre, Örkény István, Sütő András și alte drame semnate de alți autori).

B. LIMBA MAGHIARĂ

Cerinţele de examen au fost formulate având în vedere scopurile şi caracteristicile educaţiei lingvistice în procesul predării limbii materne, concentrată asupra dobândirii şi dezvoltării unor competenţe lingvistice aplicabile şi funcţionale. Un aspect fundamental este cunoaşterea celor mai recente rezultate şi metodologii din literatura de specialitate, în vederea formării unei viziuni generale funcţionale în predarea limbii materne, orientată spre sensibilizarea elevilor pentru problemele limbajului. Consultarea bibliografiei indicate asigură familiarizarea cu probleme teoretice (lingvistice) şi metodologice, care pot ivi pe parcursul trecerii de la predarea tradiţională a limbii materne, bazată pe însuşirea şi reproducerea unor cunoştinţe gramaticale, la educaţia lingvistică modernă, orientată spre competenţe.

- Obiectul studiului lingvistic. Domeniile lingvisticii. Sistemul lingvistic.
- Fonetică. Sistemul fonetic al limbii maghiare: vocale și consoane. Armonia vocală. Tipurile asimilării consoanelor. Accentul. Intonația. Tulburări de vorbire.
- Morfologie. Obiectul morfologiei. Specificul morfologiei limbii maghiare. Vocale de legătură/vocale în poziție inițială în structura afixelor. Sufixe derivative, sufixe gramaticale, desinențe. Derivarea. Compunerea.
- Clase de cuvinte. Clase deschise și închise. Părțile de vorbire. Părțile de vorbire în limba maghiară.

- Sintaxă. Structura de bază a propoziției. Topica. Structura primară predicativă în limba maghiară. Grupul nominal; afixele și postpozițiile grupului nominal. Grupul adverbial. Grupul adjectival. Formele non-finite ale verbului. Fraza cu propoziţii subordonatoare.
- Textologie. Textul. Factorii comunicativi ale textului. Lumea textului. Realizarea fizică a textului. Structura operațională a textului. Structura condensată a textului. Titlul textului. Tipuri de texte.
- Semantică. Obiectul semanticii. Teorii ale semanticii lexicale. Morfosemantică. Semantica sintactică. Poziția și funcția de „topic". Poziția și funcția de „focus". Conceptul și felurile modurilor.
- Pragmatică. Definirea pragmaticii și locul acesteia în lingvistică. Câteva rezultate ale studiului folosirii limbii maghiare din perspectivă pragmatică.
- Bilingvismul și multilingvismul. Variante ale limbii maghiare în medii bilingve. Dialecte, variante regionale. Planificarea lingvistică și cultivarea limbii.

C. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII MAGHIARE

Tematicile privind metodica predării limbii și literaturii maghiare acoperă principalele domenii ale acesteia (proiectarea, metode de predare, strategii de predare, evaluare). Cunoștințele de pedagogie-didactică generală și de teoria evaluării enumerate trebuie abordate din perspectiva pedagogiei limbii materne.

Prin urmare, oricare dintre tematicile din domeniile literaturii și lingvisticii poate fi inclusă ca subiect de examen în domeniul metodicii predării limbii materne. Oricare dintre textele autorilor enumerați sau din speciile enumerate poate constitui subiect de examen la capitolul metodică (în această situație subiectul de examen conține textul/fragmentul de text, a cărui receptare/interpretare impune diverse probleme legate de proiectare, de metodica specialității, de organizare a procesului instructiv-educativ, respectiv de evaluare a competențelor).

- Învățarea limbii materne bazată pe dezvoltarea competențelor de comunicare. Paradigme și schimbarea acestora în studiul limbii și literaturii maghiare. Paradigmele privind științele educației, psihologia educațională, lingvistică, teoria literaturii, precum și relația și efectul acestora asupra studiului limbii și literaturii maghiare.
- Proiectarea procesului instructiv-educativ. Perspectiva curriculară, componentele programei școlare la disciplina limba și literatura maghiară. Interpretarea programei privind relația dintre competențele generale, competențele specifice și conținuturi. Documente curriculare: planul calendaristic, planul unităților de învățare, planul lecției la limba și literatura maghiară.
- Ariile și componentele competenței de comunicare: receptarea mesajului oral, receptarea și comprehensiunea mesajului scris (nonliteral și literal), emiterea mesajului oral și scris. Posibilitățile diagnosticării și ale dezvoltării.
- Strategii didactice. Metode și tehnici moderne de învățământ. Interferența obiective-conținuturi-strategii în instruirea școlară. Aplicații. Metode clasice și moderne. Strategii și metode de învățare prin cooperare, interactiv-reflexive și aplicarea acestora în studiul limbii și literaturii maghiare.
- Managementul clasei de elevi. Formele de organizare a procesului instructiv-educativ (frontal pe grupe, individuală), aplicații la orele de limba și literatura maghiară.
- Învățarea diferențiată și individuală. Motivația. Metode de cultivare a talentelor și abordarea didactică a elevilor cu nevoi speciale la orele de limba și literatura maghiară.
- Funcțiile, procesul și etapele evaluării la orele de limba și literatura maghiară. Evaluarea diagnostică, formativă, formatoare, sumativă. Strategii, metode și instrumente de evaluare. Interacțiunea predare-învățare-evaluare.

REPERE BIBLIOGRAFICE

A. LITERATURĂ

- Ann Jefferson, David Robey (szerk.): *Bevezetés a modern irodalomelméletbe. Összehasonlító áttekintés.* Editura Osiris, Budapest, 1995.
- Balassa Péter: *Lehetséges-e az esztétikai nevelés?* In: Uő: *Törésfolyamatok*. Csokonai Kiadó, 2001.
- Bara Katalin–Csutak Judit: *Epikus művek olvasása (1–2.). Líraolvasás.* In: Korunk 2005/12, 2006/1, 2006/2. (www.korunk.org)
- Bókay–Vilcsek (szerk.): *A modern irodalomtudomány kialakulása. A pozitivizmustól a strukturalizmusig*. Szöveggyűjtemény. Osiris, Budapest, 1998.
- Bókay–Vilcsek–Szamosi–Sári (szerk.): *A posztmodern irodalomtudomány kialakulása. A posztstrukturalizmustól a posztkolonialitásig*. Szöveggyűjtemény. Osiris, Budapest, 2002.
- Cs. Gyímesi Éva: *Teremtett világ.* Bukarest, 1983.
- Fenyő D. György (szerk.): *Hézagpótlás. A kortárs magyar irodalom tanítása*. Budapest, 2010.
- Gintli Tibor (főszerk.): *Magyar irodalom*. Budapest, 2010.
- Gintli Tibor – Schein Gábor: *Az irodalom rövid története – A kezdetektől a romantikáig*. Jelenkor Kiadó. Pécs. 2003.

- Gintli Tibor – Schein Gábor: *Az irodalom rövid története – A realizmustól máig*. Jelenkor Kiadó. Pécs. 2007.
- Jauss, Hans–Robert: *A költői szöveg az olvasás horizontváltásában*. In: *Recepcióelmélet – esztétikai tapasztalat – irodalmi hermeneutika*. Osiris Kiadó, Budapest, 1997.
- Jauss, Hans–Robert: *Az irodalomtörténet mint az irodalomtudomány provokációja.* In: *Recepcióelmélet – esztétikai tapasztalat – irodalmi hermeneutika*. Osiris Kiadó, Budapest, 1997.
- Pomogáts Béla: *Magyar irodalom Erdélyben. I–VI.* Pallas-Akadémia Könyvkiadó, 2008, 2009, 2010.
- Sipos Lajos (szerk.): *Irodalomtanítás a harmadik évezredben.* Krónika Nova Kiadó, 2006.
- Szegedy-Maszák Mihály (főszerk.): *A magyar irodalom történetei (I.,II.,III.).* Budapest, 2007. (www.villanyspenot.hu)
- Szerdahelyi István: *Műfajelmélet mindenkinek*. Budapest, 1997.
- Vasy Géza: *Korok, stílusok, irányzatok,* Krónika Nova Kiadó Budapest, 2004.

B. LIMBA MAGHIARĂ

- Kiefer Ferenc, Bakró-Nagy Marianne, Bartha Csilla, Bánréti Zoltán, Borbély Anna, Cser András, Dömötör Adrienne, É. Kiss Katalin, Gerstner Károly, Gósy Mária, Gyuris Beáta, Haader Lea, Hattyár Helga, Holló Dorottya, Horváth László, Kassai Ilona, Kenesei István, Kiefer Ferenc, Kiss Jenő, Kontra Miklós, Korompay Klára, Kurtán Zsuzsa, Laczkó Krisztina, Nádasdy Ádám, Németh T. Enikő, Olaszy Gábor, Pléh Csaba, Prószéky Gábor, Sándor Klára, Sipőcz Katalin, Siptár Péter, Szabó Mária Helga, Tolcsvai Nagy Gábor, Váradi Tamás: *A magyar nyelv.* Akadémiai Kiadó Zrt. 2006.

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_536_MagyarNyelv/ch07.html

- Keszler Borbála (szerk.): *Magyar grammatika*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2000.

C. METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII MAGHIARE

- Adamikné Jászó Anna: *Anyanyelvi nevelés az ábécétől az érettségiig.* Trezor Kiadó, Budapest, 2001.
- Bárdos Jenő: *A nyelvpedagógia fejlődése és tudatosulása*. In: *Nyelvpedagógiai kalandozások.* Iskolakultúra, Pécs, 2004.
- Bárdossy Ildikó−Dudás Margit−Pethőné Nagy Csilla−Priskinné Rizner Erika: *A kritikai gondolkodás fejlesztése–az interaktív és reflektív tanulás lehetőségei.* Tanulási segédlet pedagógusok és pedagógusjelöltek számára a saját élményű tanuláshoz. Pécsi Tudományegyetem, Pécs, 2002. (Elektronikus elérhetőség: http://pedtamop412b.pte.hu/files/tiny_mce/File/KG1.pdf.)
- Bárdossy Ildikó–Dudás Margit–Pethőné Nagy Csilla–Priskinné Rizner Erika (szerk.): A kritikai gondolkodás fejlesztése-az interaktív és reflektív tanulás lehetőségei II.kötet. 2007
- Bókay Antal: *Irodalomtudomány a modern és a posztmodern korban.* Osiris Kiadó, Budapest, 1997.
- Czimer Györgyi−Balogh László: *Az irodalmi alkotótevékenység fejlesztése*. Géniusz Könyvek, Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, 2010. (Elektronikus elérhetőség: http://tehetseg.hu/sites/default/files/05_kotet_net.pdf);
- Csapó Benő: *A tudás minősége*. In: *Tudás és iskola.* Műszaki Könyvkiadó, Budapest. 2004. 57–77.
- Csapó Benő−Józsa Krisztián−Steklács János−Hódi Ágnes−Csíkos Csaba: *A diagnosztikus olvasási felmérések részletes tartalmi kereteinek kidolgozása: elméleti alapok és gyakorlati kérdések*. In: Csapó Benő és Csépe Valéria (szerk.): *Tartalmi keretek az olvasás diagnosztikus értékeléséhez*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2012. 189–218.
- Falus Iván: *Az oktatás stratégiái és módszerei.* In*:* Uő. (szerk.): *Didaktika.* Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998.
- Fóris-Ferenczi Rita: *Anyanyelv-pedagógia*. *Kísérlet az elmélet(ek) és a gyakorlat egybehangolására.* Erdélyi Tankönyvtanács. 2006.
- Fűzfa Balázs (szerk.): *Élményközpontú irodalomtanítás. A megértés felé.* Pont Kiadó, Budapest, 2003.
- Fűzfa Balázs (szerk.): *Élményközpontú irodalomtanítás*. *Irodalomtankönyv ma*. Pont Kiadó, Gordon Győri János (szerk.): *Irodalomtanítás a világ kilenc oktatási rendszerében.* Pont Kiadó, Budapest, 2003.
- Józsa Krisztián (szerk.): *Az olvasási képesség fejlődése és fejlesztése.* Dinasztia Tankönyvkiadó, Budapest, 2006.
- Lénárd Sándor−Rapos Nóra: *Fejlesztő értékelés.* Gondolat Kiadó, Budapest, 2009.
- Nagy József: *XXI. század és nevelés.* Osiris Kiadó, Budapest, 2000. Különösen az I. és II. rész: 21–51.; 63–160.
- Nahalka István: *A tanulás*. In. Falus Iván (szerk.): *Didaktika.* Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998. 117–155.
- Nahalka István: *Hogyan alakul ki a tudás a gyerekekben? Konstruktivizmus és pedagógia*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 1998.
- M. Nádasi Mária: *Az oktatás szervezési módjai és munkaformái.* In.: Falus Iván (szerk.): *Didaktika.* Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998. 368–389.
- M. Nádasi Mária: *A projektoktatás elmélete és gyakorlata*. Géniusz Könyvek, 2010.
- Orbán Gyöngyi: *Megértő irodalomoktatás.* Stúdium Kiadó, Kolozsvár, 1998.

- Pethőné Nagy Csilla: *Módszertani kézikönyv*. Befogadásközpontú és kompetenciafejlesztő irodalomtanítás a gimnáziumok és szakközépiskolák 9−12.évfolyamán. Korona Kiadó, Budapest, 2007.
- Réthy Endréné: *Motiváció, tanulás, tanítás. Miért tanulunk jól vagy rosszul?* Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003. 43–71.; 75–99.
- Szira Judit: *A projektmódszerről*. In: *Új Pedagógiai Szemle*, 2002. szeptember.
- Tóth Beatrix: *A szövegértés fejlesztésének elmélete és gyakorlata.* In: *Magyar Nyelvőr*. 2006. 130. 4. 457–469.
- Tóth László: *Az olvasáspszichológia alapjai*. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2002.
- Zsigmond István: *Az értő olvasás fejlesztése* – útmutató kézikönyv pedagógusok és pedagógusjelöltek számára. Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2008.
- MECI. Programe şcolare. Limba şi literatura maternă. Clasele a V - VIII-a. 2009.
- MECI. Programe şcolare. Limba şi literatura maternă. Clasele a IX-a, a X-a. 2009.
- MEC. CNC. Programe şcolare pentru ciclul superior al liceului. Clasa a XI-a.Nr. 3252/13. 02. 2006.
- MEC. CNC. Programe şcolare pentru ciclul superior al liceului. Clasa a XII-a.Nr. 5959/22. 12. 2006.
- MECI. Programe şcolare. Limba şi literatura maghiară pentru elevii care frecventează clasele cu predare în limba română sau trăiesc în două culturi minoritare. Clasele a V-a, a VIII-a. 2009.

Observație: În pregătirea pentru examen, poate fi studiată orice altă lucrare de specialitate, în care sunt tratate temele din programă.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA NEOGREACĂ

2015

NOTĂ DE PREZENTARE

Interesul pentru literele greceşti a fost mereu prezent în spaţiul românesc şi nu numai în cadrul comunităţilor greceşti. În prezent, ca urmare a integrării europene a României, relaţiile cu Grecia şi Cipru se dezvoltă pe multiple planuri, ducând la o reînviere a interesului pentru limba neogreacă, prin cresterea permanentă a cererii de cunoscători în acest domeniu.

Programa de Limba şi Literatura Neogreacă îşi propune să valorifice achiziţiile lingvistice şi culturale ale elenismului actualizate în context modern european. Prezentele propuneri privind evaluarea etapelor de formare continuă a personalului didactic se adresează profesorilor de limba neogreacă din învăţământul primar, gimnazial şi liceal.

Programa de examen este elaborată în acord cu programele şcolare în vigoare din învăţământul preuniversitar pentru limba şi literatura neogreacă. Ea este concepută astfel încât să răspundă exigenţelor reformei faţă de pregătirea profesorilor, potrivit standardelor societăţii contemporane de eficienţă a sistemului de învăţământ. Examenul este orientat spre a evalua calitatea concepţiei didactice şi modalităţile concrete prin care profesorul pune elevii în situaţii de învăţare eficiente, apte de a conduce la formarea capacităţilor şi a competenţelor prevăzute în programele şcolare.

Urmărind obiectivele generale şi specifice ale disciplinei, programa este astfel structurată încât să coreleze domeniul specialităţii (limba şi literatura neogreacă) cu ştiinţele conexe: metodica şi pedagogia. Este important ca profesorul să poată demonstra felul în care aplică în actul didactic aceste competenţe în mod adecvat, creativ şi reflexiv.

De asemenea, competenţele şi conţinuturile programei sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistematică în realizarea activităţilor didactice.

COMPETENŢE EVALUATE

1. Limba şi literatura neogreacă

Domenii de competenţă	*Unităţi de competenţă*
Comunicare	• Comunicarea în relaţia profesor-elev • Demonstrarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare necesare realizării actului educaţional
Curriculum	• Înţelegerea şi cunoaşterea structurilor gramaticale specifice limbii neogreceşti • Cunoaşterea conţinuturilor ştiinţifice ale disciplinei • Probarea competenţelor lingvistice necesare conversaţiei, exprimării în scris în limba neogreacă, traducerii şi retroversiunii • Stăpânirea metodelor ştiinţifice de analiză şi interpretare a mărturiilor scrise şi a textelor literare din diverse epoci ale culturii greceşti; Capacitatea de a explica particularităţile stilistice ale limbii; Cunoaşterea metodelor teoretice de analiză stilistică a textelor literare. Cunoaşterea terminologiei specifice şi aptitudini de interpretare critică prin comentariul literar al unor eşantioane reprezentative din operele autorilor greci • Capacitatea de a valorifica cunoştinţele de vocabular în interpretarea şi studierea elementelor de origine greacă din limbajul internaţional, precum şi din limba română • Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinei (limbă, literatură, elemente de istorie, cultură, civilizaţie) şi problemele de învăţare specifice domeniului • Înţelegerea statutului limbii neogreceşti, a caracterului unitar şi a continuităţii sale de-a lungul celor patru milenii de evoluţie; cunoaşterea principalelor etape ale istoriei limbii greceşti pentru o mai bună cunoaştere a trăsăturilor specifice limbii moderne. • Capacitatea de a explica tendinţele limbii moderne prin analiza diacronică a faptelor de limbă • Capacitatea de a argumenta şi demonstra rolul deosebit al limbii şi culturii greceşti în în formarea civilizaţiei moderne, în crearea, cultivarea şi îmbogăţirea limbajului ştiinţific internaţional, a vocabularului filosofic, estetic, a terminologiei gramaticale etc. • Elaborarea proiectului didactic
Evaluare	• Capacitatea de evaluare a cunoştinţelor elevului

2. Metodica predării Limbii şi Literaturii Neogreceşti

Comunicare	• Conştientizarea exigenţelor relaţiei de comunicare a profesorului: elevii, familia, comunitatea, colectivul didactic şi managerial • Capacitatea de a construi un climat educativ interactiv, de cooperare, stimulativ
Curriculum	• Capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la conținuturi; aplicarea adecvată a principiilor și a metodelor specifice de abordare a noțiunilor de limbă (fonetică, vocabular, morfologie, sintaxă, stilistică) • Proiectarea parcursului disciplinar: obiective cadru şi obiective de referinţă ale disciplinei; modele ale activității de învăţare; conţinuturi şi concepte operaţionale ale acestora • Selectarea diverselor modalități de abordare a textului literar • Aplicarea creativă și reflexivă a cunoștințelor despre predarea-învățarea disciplinei • Capacitatea de a realiza și proiecta demersuri didactice trans-, inter- și multidisciplinare • Analizarea unor proiecte pentru opționalul ca disciplină nouă sau pentru opționalul integrat
Evaluare	• Capacitatea de proiectare și realizare a evaluării competențelor dobândite de elevi • Selectarea și aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competențelor vizate
Formarea elevilor	• Capacitatea de a adecva demersurile didactice la particularitățile de vârstă ale elevilor • Capacitatea de a dezvolta reprezentări culturale și de a trezi interesul elevilor pentru limba, cultura și civilizația greacă; Capacitatea de a explica idealurile elenismului (de pildă ale olimpismului) nu doar ca sâmburi ai civilizației grecești și europene, dar și ca elemente ale unei etici profund valabile în zilele noastre. • Oferirea unui model al disciplinei ca exerciţiu de lectură, reflecţie şi transfer interdisciplinar în stilul personal de muncă intelectuală.

TEMATICA ȘTIINȚIFICĂ
PENTRU DISCIPLINA LIMBA ȘI LITERATURA NEOGREACĂ

A. LIMBA NEOGREACĂ

Scurt istoric al limbii grecești: Periodizarea și liniile principale de evoluție. Limba arhaică și limba clasică. Limba comună. Începuturile diglosiei. Greaca bizantină. Stratificarea lingvistică: limba cultă și cea demotică. Interacțiuni lingvistice. Greaca modernă. Conflictul dintre limba pură și limba populară. **Alfabetul**. Scrierea, pronunția, punctuația.**Fonetica.** Sistemul fonetic. Fenomene fonetice vocalice si consonantice. Regulile generale de accentuare. **Morfologia**. Categoriile gramaticale ale numelui. Articolul. Substantivul. Adjectivul. Pronumele. Numeralul. Verbul. Părțile de vorbire neflexibile: adverbul, prepozițile, conjuncțiile, interjecțiile. **Sintaxa**. Elemente de sintaxă a cazurilor. Elemente de sintaxă a frazei. **Lexicul**. Derivare. Compunere. Probleme de semantică lexicală. Inovații lexicale și frazeologice contemporane.

B. LITERATURA NEOGREACĂ

Introducere în geografia, istoria si civilizația greacă. Influența cadrului geografic asupra vieții și mentalității locuitorilor. Marile perioade ale istoriei elene. De la orașele stat din antichitate la regatele elenistice, de la cucerirea romană la Imperiul Bizantin, de la stăpânirea otomană la formarea statului modern. Contribuția grecilor la patrimoniul european. Originile grecești ale culturii europene. Elenismul din România, capitol important al Istoriei grecilor și al Istoriei românilor.
Caracteristicile și reprezentanții literaturii grecești în diferite epoci. *Literatura antică*: Poemele homerice, lirismul arhaic, teatrul; Oratoria, literatura epocii elenistice și a epocii romane. *Literatura bizantină*: periodizare, caracteristici, reprezentanți. Literatura bizantină în Țările Române. *Creații literare în epoca stăpânirii otomane.* Renașterea literară cretană.

Scrieri greceşti în şi despre Principatele Române. Fanarioţii şi Iluminismul neoelen. Contacte româno-elene.
Literatura greacă de la medieval la modern. Influenţele Occidentale asupra literaturii greceşti a secolului XIX. Naşterea poeziei greceşti moderne în Insulele Ionice (Solomos, Kalvos). Revoluţia greacă. Memoriile luptătorilor de la 1821. Impunerea unei limbi purificate de elementele străine (katharevousa). Vechea şcoală atenianã. Romantismul grecesc. Adoptarea limbii demotice în poezie. Noua Şcoală Atenianã. Generaţia 1880. Palamas – corifeu al liricii neogrecesti. Poezia greacă la 1900. Proza neoelenă în limba pură. Nuvela de moravuri şi romanul.
Literatura greacă a secolului XX. Societatea grecească în primele două decenii ale secolului XX (Războaiele Balcanice, Primul Război Mondial). Implicaţiile politicului în literatură. Noi influenţe occidentale şi noi curente ideologice. Lirica. Elenismul în afara graniţelor. Poezia lui Konstantinos Kavafis. Nikos Kazantzakis şi moştenirea sa culturală. Prietenia cu Panait Istrati. Generaţia 1930 în literatura greacă. Proza (Myrivilis, Venezis, Kondoglu, Terzakis, Politis, Petsalis-Diomidis, Prevelakis, Panaiotopulos). Poezia generaţiei 1930 (Embirikos, Engonopulos, Elytis, Seferis).
Poezia greacă potsbelică. Scriitori greci în exil în România (Loudemis, Sivetidis, Rendis). Noi curente în poezia postbelică. Perspectivele literaturii greceşti la începutul mileniului III.
Contribuţia grecilor la patrimoniul literar universal.
Traducerea şi comentarea unor fragmente din opere reprezentative ale literaturii greceşti:
Γεώργιος Βιζυηνός, *Το αμάρτημα της μητρός μου.* **Κωνσταντίνος Π. Καβάφης,** *Ποιήματα.* **Οδυσσέας Ελύτης**, *Άξιον Εστί*, **Νίκος Καζαντζάκης**, *Οδυσσέας*. **Κωστής Παλαμάς,** *Ο Δωδεκάλογος του Γύφτου*.

BIBLIOGRAFIA OBLIGATORIE PENTRU TEMATICA ŞTIINŢIFICĂ

A. Bibliografie pentru limba neogreacă:

Băcanu Cristina, *Gramatica Neogreacă*, Ed. Bizantină, Bucureşti, 2000.
Băcanu Cristina, *Neogreaca în 150 de exerciţii cu rezolvări*, Ed. Bunavestire, Bucureşti, 2002.
Mardare Valeriu, *Limba Neogreacă, Curs practic,* Ed. A II-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2004.
Triandafilidis Manolis A., *Mică Gramatică a Limbii Neogreceşti* (traducere de Andreas Rados şi Leonidas Rados), Universitatea Aristotel, Institutul de Studii Neoelene, Thessaloniki, 1996.
Μπαμπινιώτης Γ., *Συνοπτική ιστορία της Ελληνικής γλώσσας με εισαγωγή στην ιστορικοσυγκριτική γλωσσολογία,* Αθήνα, 1998.
Περισσότερα ελληνικά, University Studio Press, Thesaloniki, 2000.

B. Bibliografie pentru literatura şi cultura neogreacă:

Enciclopedia civilizaţiei greceşti, Ed. Meridiane, Bucureşti, 1970.
Dimaras C.Th., *Istoria literaturii neogreceşti*, Bucureşti, 1968.
Kitromilides Pashalis M., *Iluminismul neoelen*, Bucureşti, 2005.
Lazăr Elena, *Capodopere ale literaturii neoelene*, Ed. Omonia, Bucureşti, 2003.
Lazăr Elena, *Panorama literaturii neoelene*, Ed. Omonia, Bucureşti, 2001.
Lesky Albin, *Ιστορία της αρχαίας ελληνικής λογοτεχνίας*, Atena, 1998.
Montanari Franco, *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας - Από τον 8ο αι. π.Χ. έως τον 6ο αι. μ.Χ.*, Thessaloniki, 2008.
Pierre Grimal, *Dicţionar de mitologie greacă şi romană*, Ed. Saeculum, I.O., Bucureşti, 2003.
Vakalopulos A., *Istorie neogreacă (1204-1975)*, Ed. Euro-Atlantica, Bucureşti, 2004.
Μερακλής Μ., *Η σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία, (1945-1970).*
Περάνθης Μιχαήλ, *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας και Ζωής. Από τις πρώτες ρίζες ως την Επανάσταση* (1000-1821), Αθήνα, 2006.
Πολίτης Λ., *Ιστορία της νέας ελληνικής λογοτεχνίας*, Αθήνα, 2002.

TEMATICA PENTRU METODICA PREDĂRII PENTRU DISCIPLINA LIMBA ŞI LITERATURA NEOGREACĂ

1. Şcoala ca sistem. Opţiunea pentru studierea limbii neogreceşti. Studierea limbii neogreceşti din perspectiva integratoare a culturii şi civilizaţiei greceşti.
2. Interdisciplinaritatea - obiectiv major în predarea limbii neogreceşti: abordarea interdisciplinară a filosofiei, istoriei, mitologiei, religiei, geografiei, artei.
3. Corelarea conţinuturilor disciplinei cu competenţele vizate de efortul formativ al parcursului didactic, având ca finalitate integrarea în viaţa socială şi profesională.

4. Corelarea segmentelor de proiectare, învățare și evaluare cu toate palierele disciplinare: cunoașterea limbii, formarea reprezentărilor culturale și atitudinale, modele ale muncii intelectuale.
5. Proiectarea demersului didactic: a. Obiective cadru de pedagogie generală; b. Obiective de referință ale disciplinei, cu modele de activități de învățare; c. Conținuturi;
6. Strategii didactice ale învățării; Metode de predare a literaturii, a culturii și civilizației grecești; Tehnica analizei stilistice a textului; Tehnica traducerii și a analizei complexe a textului;
7. Folosirea mijloacelor audio-vizuale în predarea lecției de limbă și literatură neogreacă.
8. Evaluarea. Obiectivele evaluării. Tipuri de evaluare. Tehnici de evaluare: diagnoza, evaluarea continuă, evaluarea formativă și sumativă.
9. Personalitatea profesorului de limba și literatura neogreacă. Măiestria pedagogică, respectul față de profesie și conștiința misiunii sale.

BIBLIOGRAFIA OBLIGATORIE PENTRU METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII NEOGRECEȘTI

***Lucrări generale*:**

Cerghit I., Neacșu I., Pânișoară I.O., Potolea D., *Prelegeri pedagogice*, Ed. Polirom, Iași, 2001.
Cucoș C., *Pedagogie generală*, Ed. Polirom, Iași, 2000.
Drăgulescu C., *Perfecționarea metodologiei predării*, București, 1978.
Ionescu M., *Lecția între proiect și realizare*, Ed. Dacia, 1982.
Ionescu M., Radu I., *Didactica modernă*, Ed. Dacia, Cluj, 1995.
Nicola I., *Tratat de pedagogie școlară*, Ed. Aramis, București, 2000.
Stoica A., *Evaluarea curentă și examenele. Ghid pentru profesori*, Ed. ProGnosis și SNEE, București, 2001.
Programele școlare în vigoare pentru disciplina *Limba și Literatura Neogreacă*, pentru clasele I-XII.

***Manuale*:**

Tsorakidis Savas, *Μαθαίνω Ελληνικά (Învăț greceşte),* Bucureşti, 2003.
Αρβανιτάκης Κλεάνθης, Αρβανιτάκη Φρόσω, *Επικοινωνίστε Ελληνικά (Comunicate in Greek), 1, 2, 3,* Ed. a XXIa, Deltos Publishing , Atena, 2010
Γνωρίζω ήδη Ελληνικά, Σχολείο Ελληνικής Γλώσσας «Μέγας Αλέξανδρος», Atena, 2009.
Δήμητρα Δήμητρα, Παπαχειμώνα Μαρινέτα, *Ελληνικά τώρα 1+1* şi vol. II - *Ελληνικά τώρα 2+2*, Ed. Nostos, Atena, 1992.
Μπαμπινιώτης Γ., *Ελληνική Γλώσσα*, Ίδρυμα Μελετών Λαμπράκη, Atena, 1995.
Τα Νέα Ελληνικά για ξένους, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Ed. A III-a, Thessaloniki, 1999; *Τα Νέα Ελληνικά για ξένους*, βιβλίο ασκήσεων, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, University Studio Press, Thessaloniki, 1982.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ŞI LITERATURA NEOGREACĂ MATERNĂ

2015

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa de definitivare în învăţământ la limba şi literatura maternă neogreacă se adresează profesorilor absolvenţi de studii superioare de lungă durată. A fost revizuită în scopul corelării acesteia cu planul de învăţământ şi curriculumul naţional, înscriindu-se astfel pe coordonatele reformei învăţământului românesc.

Această corelare se reflectă atât în formularea tematicii, cât şi în cea a bibliografiei. Programa de faţă reprezintă în mod echilibrat conţinutul ştiinţific actualizat, teme intra- şi interdisciplinare, aspecte teoretice şi aplicative, practice, demonstrative.

De asemenea, aceasta include teme care reflectă capacitatea de corelare a didacticii specialităţii cu cerinţele psiho-pedagogice specifice diferitelor vârste, teme care vizează activitatea extracurriculară şi activităţile de consiliere şi orientare.

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ cuprinde numai teme obligatorii pentru specialitate incluse în didactica acesteia.

I. Competenţele pentru profesia de cadru didactic

Competenţele de bază ale cadrului didactic cerute la examenul de definitivat derivă din obiectivele şi conţinutul învăţământului, precum şi din rolurile – funcţiile cadrului didactic. Acestea sunt : comunicativitatea, empatia, învăţarea, conducerea – analiza, diagnoza, prognoză şi proiectare, organizarea, îndrumarea, dirijarea, evaluarea şi decizia, comunicarea fluentă, expresivă, coerentă, cunoaşterea elevului.

II. Limba şi literatura maternă neogreacă

A. Probleme de limbă

1. Elemente de fonetică şi fonologie. Sistemul vocalic, consonantic. Accentul.
2. Morfologia. Părţile de vorbire flexibile şi neflexibile. Definiţia, clasificarea, categoriile gramaticale, paradigma.
3. Sintaxa. Sintaxa propoziţiei şi a frazei. Părţile de propoziţie.
4. Probleme de punctuaţie şi de ortografie.

B. Probleme de literatură

1. « Păcatul mamei mele şi alte nuvele » - Georgios Vizyinos
2. «Ucigaşa, nuvele » - Alexandros Papadiamantis
3. « Dodecalogul ţiganului » - Kostis Palamas
4. « Odiseea » - Nikos Kazantzakis
5. « Poeme » - Konstantinos Kavafis
6. «Axion Esti » - Odyseeas Elytis

C. Bibliografie

1. *Τα νέα ελληνικά για ξένους*, Thessaloniki 2002.
2. Kleanthis Arvanitakis şi Froso Arvanitaki*, Επικοινωνήστε Ελληνικά 1,2,3,* Atena 2005
3. Dimitra, Dimitra şi Marieta, Papaheimona, *Ελληνικά Τώρα1+1, Ελληνικά τώρα 2+2,* Atena1987.
4. Savas, Tsorakidis, *Μαθαίνω Ελληνικά – Învăţ Greceşte*, Bucureşti, 2003.
5. Evanggelia X Panagopoulou, Anna Xatzipanagioti, *Ελληνικά για προχωρημένους (ομογενείς και αλλογενείς)*, Thessaloniki, 1987.
6. *Ελληνικά με την παρέα μου 1, 2*, Atena, 1999.
7. Cristina, Bacanu: *Gramatică Neogreacă*, Bucuresti 2000.
8. Valeriu, Mardare, *Limba Neogreacă – Τα νέα ελληνικά,* Bucureşti, 2002, 2004.
9. Literatura în sec. al XlX-lea – Scriitori şi poeţi de seamă ai literaturii elene, Thessaloniki, 2000.
10. *Texte filosofice – Platon şi Aristotel: Nikolaos Dimopoulos*, Thessaloniki, 1998.
11. *Capodopere ale literaturii neoelene*, Editura Omonia, Elena Lazar 2003.
12. *Panorama Literaturii Neoelene*, Editura Omonia, Elena Lazar 2001.

III. Metodică

Notă de prezentare

În ceea ce priveşte metodica predării limbii materne neogreceşti, programa urmăreşte, împreună cu disciplinele pedagogice, perfecţionarea pregătirii metodice a profesorilor în vederea sporirii eficienţei predării limbii neogreceşti în învăţământul gimnazial şi liceal, contribuind într-o viziune integratore alături de cursurile de limbă, literatură şi civilizaţie, la desăvârşirea competenţei lor profesionale.

A. Competenţele psiho - pedagogice

- înţelegerea obiectivelor învăţământului contemporan;
- prelucrarea, transformarea, adaptarea conţinuturilor prin aplicarea în situaţii educaţionale specifice;
- realizarea sistemelor, corelaţiilor între conţinuturile asimilate;
- asimilarea conţinutului psihopedagogiei vârstelor, al psihologiei sociale şi al pedagogiei generale;
- înţelegerea genezei psihicului copilului şi al tânărului.

B. Conţinuturi metodice

- Probleme generale ale predării limbii şi literaturii neogreceşti.
- Obiectivele, finalităţile şi competenţele predării.
- Metode şi procedee în predarea compartimentelor disciplinei Limba şi literatura maternă neogreacă.
- Tipuri de lecţii.
- Pregătirea cadrului didactic pentru lecţie.
- Rolul materialului didactic la lecţii.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA POLONĂ MATERNĂ

2015

PREZENTARE

Programa se adresează profesorilor din unitățile şcolare cu limba de predare română, care s-au înscris şi vor susține examenul de definitivare în învățământ.

În elaborarea programei s-au avut în vedere următoarele principii:

- principiul continuității formării inițiale şi continue, realizat prin evoluție în carieră şi dezvoltare profesională;
- principiul coerenței modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competențelor generale şi specifice, prin modul de selectare a conținuturilor ce vor face obiectul evaluărilor vizate, prin diversitatea formelor şi a strategiilor evaluative sugerate pentru a fi utilizate în contextul acestor examinări;
- principiul adecvării şi armonizării finalităților şi a conținuturilor învățământului primar românesc cu direcțiile şi spiritual schimbărilor din societate;
- principiul optimizării şi inovării activității în învățământul primar, prin asimilarea celor mai noi achiziții din ştiințele educației şi din ştiințele conexe.

Programa pentru examenul național de definitivare în învățământ a profesorilor vizează competențe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative şi atitudinale şi propune o tematică ce corespunde tendințelor în evoluția disciplinelor. Este structurată pe două secțiuni:

- *secțiunea 1* – discipline de specialitate (Limba şi literatura polonă maternă);
- *secțiunea 2* – metodica predării disciplinelor de specialitate (Metodica predării limbii şi literaturii polone materne);

COMPETENŢE GENERALE

- ***competențe în specialitate la Limba şi literatura polonă maternă:***
  1. de a utiliza adecvat conținutul ştiințific propriu disciplinelor de examen;
  2. de a aplica în situații educaționale concrete conținutul ştiințific, valorizând valențele formative;
  3. de a integra conținuturile de specialitate în contextul altor ştiințe, argumentând şi promovând strategii activ – participatice de învățare;
  4. de a produce corelații inter-/intradisciplinare, prin utilizarea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală, stimulând creativitatea şi inovația în plan profesional.

- ***competențe didactico-metodologice, aferente predării la ciclul primar a disciplinelor Limba şi literatura polonă maternă:***
  1. de a prelucra conținuturile ştiințifice specifice disciplinelor de examen, prin aplicarea în situații educaționale variate, specifice învățământului gimnazial;
  2. de a valorifica conținuturile metodicilor de specialitate, în vederea formării la elevi a competențelor cheie şi transversale;
  3. de a realiza conexiuni intra-/interdisciplinare, în contexte educaționale specifice învățământului gimnazial;
  4. de a opera cu conținuturile metodicilor de specialitate pentru luarea unor decizii care să conducă la reglarea (dezvoltarea / ameliorarea) componentelor procesului instructiv – educativ.

Competențele specifice ce derivă din competențele generale vor fi prezentate în cadrul fiecărei secțiuni a programei. Programa este structurată pe 2 secțiuni, corelate cu structura subiectului la proba scrisă:

- secțiunea 1 – discipline de specialitate (Limba şi literatura polonă maternă)
- secțiunea 2 – metodica predării disciplinelor de specialitate

LIMBA ŞI LITERATURA POLONĂ

A. COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

1.1. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.2. identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziție şi de limbaj specifice textului narativ;
1.3. identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
1.4. identificarea şi analiza elementelor de compoziție şi de limbaj în textul liric;

2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuație, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităților lexicosemantice, compatibile cu situația de comunicare;
2.2. utilizarea relațiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;

3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;

4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelaţii inter-/intradisciplinare.

B. TEMATICA

I. Literatura polonă

1. Proza – Specii narative: basmul cult, povestirea, nuvela, romanul.

- *Conţinuturi*: instanţele comunicării narative (autor, narator, personaj, cititor); perspectivă narativă (narator obiectiv/subiectiv, narațiune scrisă la persoana I/ la persoana a III-a); construcţia discursului narativ (particularităţile speciilor literare: basmul cult, povestirea, nuvela, romanul; acţiune, temă, momentele subiectului, conflict, incipit, final, moduri de expunere, stil direct, stil indirect, stil indirect liber, repere spaţio-temporale); personaje (tipologie, modalităţi de caracterizare); limbajul naratorului.
- *Notă*: Conceptele operaţionale se vor aplica pe un text narativ aparţinând unuia dintre următorii autori: Miołaj Rej – *Żywot człowieka poczciwego*, Piotr Skarga – *Kazania sejmowe*, Ignacy Krasicki – *Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki,* Hugo Kołłątaj – *Do Stanisława Małachowskiego*, Stanisław Staszic – *Przestrogi dla Polski*, Adam Mickiewicz – *Konrad Wallenrod, Pan Tadeusz*, Juliusz Słowacki – *Beniowski*, Bolesław Prus – *Nowele, Lalka, Faraon, Placówka*, Henryk Sienkiewicz – *Nowele, Krzyżacy, Trylogia (Ogniem i Mieczem, Potop, Pan Wołodyjowski*, *Quo Vadis*, Eliza Orzeszkowa – *Nad Niemnem*, Stefan Żeromski – *Przedwiośnie*, Władysław Reymont – *Chłopi*, Maria Dąbrowska – *Noce i dnie*, Maria Kuncewiczowa – *Cudzoziemka*, Witold Gombrowicz – *Ferdydurke*, Kornel Makuszyński – *O dwóch takich co ukradli księżyc*, Zofia Nałkowska – *Medaliony*, Czesław Miłosz – *Zniewolony umysł*, Sławomir Mrożek – *Opowiadania*.

2. Poezia – Poezia romantică. Poezia modernă.

- *Conţinuturi*: structura discursului poetic (titlu, motiv literar, idee poetică, instanţele comunicării poetice, mărci lexico-gramaticale ale eului poetic; elemente de prozodie); figuri de stil (aliteraţia, asonanţa, antiteza, comparaţia, epitetul, enumeraţia, hiperbola, metafora, personificarea, repetiţia).
- *Notă:* Conceptele operaţionale se vor aplica pe texte poetice aparţinând următorilor autori: poezia polonă medievală, Jan Kochanowski – *Fraszki, Pieśni*, Jan Andrzej Morsztyn – *Poezje*, Mikołaj Sęp Sarzyński – *Rytmy abo wiersze polskie*, Wacław Potocki – *Wiersze*, Ignacy Krasicki – *Bajki i przypowieści, Bajki nowe*, *Monachomachia*, Franciszek Karpiński – *Pieśni*, Adam Mickiewicz – *Poezje, Ballady i romanse, Sonety Krymskie*, Juliusz Słowacki – *Wiersze*, Zygmunt Krasiński – *Wiersze*, Cyprian Kamil Norwid – *Wiersze*, Adam Asnyk – *Wiersze*, Maria Konopnicka – *Wiersze*, Kazimierz Przerwa-Tetmajer – *Wiersze*, Leopold Staff – *Wiersze*, twórczość poetów: Jan Lechoń, Julian Tuwim, Antoni Słonimski, Jarosław Iwaszkiewicz, Kazimierz Wierzyński, Konstanty Ildefons Gałczyński, Krzysztof Kamil Baczyński – *Wiersze*, Kazimiera Iłłakoiczówna – *Wiersze*, Czesław Miłosz – *Wiersze*, Wisława Szymborska – *Wiersze*, Zbigniew Herbert – *Pan Cogito*.

3. Dramaturgia – Specii ale genului dramatic: comedia, drama.

- *Conţinuturi*: structura discursului dramatic (act, scenă, tablou, didascalii, conflict dramatic, intrigă, relaţii spaţio-temporale, dialog, monolog, categorii estetice: comicul); personajele operei dramatice (tipologii, tehnici de caracterizare).
- *Notă*: Conceptele operaţionale se vor aplica pe un text dramatic aparţinând următorilor autori: Jan Kochanowski – *Odprawa posłów greckich*, Franciszek Ksawery Zabłocki – *Fircyk w zalotach, Sarmatyzm*, Adam Mickiewicz – *Dziady*, Juliusz Słowacki – *Balladyna, Kordian*, Zygmunt Krasiński – *Nie-Boska komedia*, Aleksander Fredro – *Zemsta, Śluby panieńskie*, Gabriela Zapolska – *Moralność Pani Dulskiej*, Stanisław Ignacy Witkiewicz – *Szewcy*, Zbigniew Herbert – *Dramaty*, Sławomir Mrożek – *Tango, Emigranci*.

II. Limba polonă

a) Nivelul fonetic: normele actuale de ortografie şi ortoepie în limba polonă; aspecte funcţionale referitoare la: sunetele limbii polone, regulile pentru despărţirea cuvintelor în silabe; diftongi, triftongi, hiat; accent; abateri de la normă şi corectarea lor.
b) Nivelul lexico-semantic: cuvântul, structură; categorii semantice: sinonime, antonime, omonime, paronime, cuvinte monosemantice/ polisemantice; neologisme, regionalisme, arhaisme; unităţi frazeologice (expresii/ locuţiuni); sensul cuvintelor în context/ sens denotativ şi sens conotativ; vocabularul limbii polone; mijloace de îmbogăţire a vocabularului: interne (derivarea, compunerea, conversiunea), externe (împrumuturile şi neologisme).
c) Nivelul morfosintactic:

- părţile de vorbire flexibile: substantivul (fel, număr, gen, cazuri, funcţii sintactice, locuţiuni substantivale); articolul (clasificare); adjectivul (flexiune, grade de comparaţie, funcţii sintactice, ortografiere); pronumele (tipuri, adjective pronominale, funcţii sintactice, ortografierea formelor pronominale); numeralul (clasificare, cazuri, funcţii sintactice, ortografierea numeralelor); verbul (verbele predicative, auxiliare, copulative, locuţiuni verbale, diateze, moduri, timpuri, funcţii sintactice);

- părțile de vorbire neflexibile: adverbul (clasificare, grade de comparație, funcții sintactice, ortografierea adverbelor); conjuncția (clasificare); prepoziția (regimul cazual al prepozițiilor); interjecția (clasificare, funcții sintactice, valori expresive, punctuația interjecției);
- sintaxa propoziției (părți de propoziție: principale, secundare; acordul gramatical între predicat și subiect; acordul logic, acordul prin atracție; acordul atributului cu partea de vorbire determinată);
- sintaxa frazei (propoziția – criterii de clasificare, felul propozițiilor; fraza; raporturi sintactice la nivelul propoziției și al frazei).

d) Nivelul ortografic și de punctuație: aspecte privind aplicarea normelor de ortografie și de punctuație în receptarea/ construirea mesajului scris.
e) Nivelul stilistic: stilurile funcționale; tipurile de text receptate: narative, descriptive, dialogate, informative, argumentative; stil direct, stil indirect, stil indirect liber.

C. BIBLIOGRAFIE

I. Literatură

Albert A., *Najnowsza historia Polski 1914-1993. T. 1.*. Warszawa 1995.
Historia literatury polskiej w zarysie, red. M. Stępień i A. Wilkoń, wyd. 5 Warszawa 1988.
Krzyżanowski J., *Historia literatury polskiej. Alegoryzm — preromantyzm*, wyd. 6 Warszawa 1986.
Kuncewicz P., *Leksykon polskich pisarzy współczesnych*, Warszawa 1995
Libera Z., Pietrusiewiczowa J., Rytel J., *Od średniowiecza do oświecenia*, wyd. 2 Warszawa 1989.
Literatura polska. Przewodnik encyklopedyczny, t. 1–2 Warszawa 1984–85.
Literatura polska 1918–1975, red. A. Brodzka, H. Zaworska, S. Żółkiewski, t. 1, wyd. 2 Warszawa 1991, t. 2, Warszawa 1993, dokumentacja do t. 1 i 2, wyd. 2 Warszawa 1991.
****Słownik literatury polskiej XIX wieku*, Wrocław 1991.
****Słownik literatury polskiej XX wieku*, Wrocław 1992.
Wnuk A., *Polska romantyczna powieść poetycka. Wyznaczniki i konteksty gatunkowe*, Warszawa 2014
Wroczyński T., *Literatura polska. Dwudziestolecie międzywojenne. Podręcznik dla klasy trzeciej szkoły średniej*. Warszawa 1998
Ziomek J., *Literatura Odrodzenia*, Warszawa 1999

II. Limba polonă

Dłuska M., *Fonetyka polska*, Warszawa-Kraków 1981.
Encyklopedia języka polskiego, pod red. S. Urbańczyka i M. Kucały, wyd. 3, Wrocław 1999.
Gramatyka współczesnego języka polskiego, red. Grzegorczykowa R., Laskowski R., Wróbel H., Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998.
Grzegorczykowa R., *Wykłady z polskiej składni*, Warszawa 1996.
Klemensiewicz Z., *Zarys składni polskiej*, Warszawa 1963.
****Nowy słownik ortograficzny PWN z zasadami pisowni i interpunkcji*, pod red. Edwarda Polańskiego, Warszawa 2000.
****Praktyczny słownik poprawnej polszczyzny*, pod red. Andrzeja Markowskiego, Warszawa 1996.
Rospond S., Gramatyka historyczna języka polskiego, PWN, Warszawa-Wrocław 2005.
Saloni Z., Świdziński M., *Składnia współczesnego języka polskiego*, PWN, Warszawa 1985.
Wiśniewski M., *Zarys fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego*, Toruń 2001.
****Słownik poprawnej polszczyzny*. Warszawa 1995.

SECȚIUNEA 2 – METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR DE SPECIALITATE

METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII POLONE

A. COMPETENȚE SPECIFICE

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

1.1. abordarea flexibilă a curriculumului şcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
1.2. aplicarea adecvată a principiilor, formelor şi metodelor specifice comunicării orale şi scrise;
1.3. utilizarea strategiilor specifice însuşirii normelor limbii literare la clasele CP-IV;
2.1.valorificarea valenţelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecțiile de comunicare în limba polonă/limba şi literatura polonă din clasele CP-IV;
2.2. alegerea şi adecvarea strategiilor didactice de predare-învățare-evaluare în vederea formării competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul primar;
2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea şi diferențierea învățării;
3.1. valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele *Comunicare în limba polonă/ Limba și literatura polonă;*
3.2. argumentarea utilizării diverselor modalităţi de abordare a textului literar;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii elevilor în cadrul disciplinei *Comunicare în limba polonă/ Limba şi literatura polonă;*
4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză şi interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acţiunii didactice.

B. TEMATICA

I. Curriculum în învăţământul primar

- Specificul curriculumului pentru disciplina *Comunicare în limba polonă/Limba şi literatura polonă* (ciclul primar)

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de limba şi literatura polonă în învăţământul primar

1. Comunicarea orală

- Strategii de formare a comportamentului de ascultător/emiţător;
- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziţie, cuvânt, silabă, sunet);
- Forme de activităţi care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (CP - I-II şi III-IV);
- Metode şi mijloace de învăţământ folosite în dezvoltarea exprimării orale;
- Formarea competenţelor de comunicare: conţinuturi şi contexte de realizare, criterii şi cerinţe în exersarea exprimării corecte.

2. Receptarea mesajului scris. Exprimarea scrisă.

- Procesul didactic la disciplina *Comunicare în limba polonă în clasa pregătitoare;*
- Strategii de predare - învăţare - evaluare a citit-scrisului la clasa I (metode şi procedee specifice, mijloace de învăţământ);
- Specificul abordării textelor în învăţământul primar:
  - Textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea, personajul literar, dialogul, descrierea);
  - Textul liric;
  - Textul nonliterar.

3. Organizarea textului scris în funcţie de scopul redactării.

- Tehnica elaborării unui text scris: planul initial, părţile componente. Contexte de realizare pentru clasele II-IV;
- Scrierea funcţională (bilet, felicitare, afiş, fluturaş, invitaţie, scrisoare, email);
- Scrierea imaginativă (pe baza unui şir de întrebări, pe baza unui suport vizual);
- Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).

4. Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învăţământul primar - particularităţi ale însuşirii normelor limbii literare în clasele CP- I-II şi III-IV (ortografie, ortoepie, punctuaţie).

5. Modalităţi de integrare a elementelor de construcţie a comunicării în cadrul lecţiilor de *Comunicare în limba polonă /Limba şi literatura polonă (*fonetică, vocabular, clase morfologice, sintaxă).

6. Învăţarea integrată a disciplinelor *Comunicare în limba polonă/ Limba şi literatura polonă.*

- Pluridiciplinaritate, multidisciplinaritate, transdisciplinaritate, interdisciplinaritate
- Abordarea specifică integrării la disciplinele *Comunicare în limba polonă/ Limba şi literatura polonă.*

7. Modalităţi de activizare a elevilor în lecţia de *Comunicare în limba polonă/Limba şi literatura polonă*

- Forme de organizare; strategii de diferenţiere, individualizare; învăţarea prin cooperare;

8. Jocul didactic în orele de *Comunicare în limba polonă/Limba şi literatura polonă*

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba polonă/ Limba şi literatura polonă.*

- Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor şi progresului şcolar;
- Metode tradiţionale şi alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizaţi în practica şcolară (CP şi I-IV).

C. BIBLIOGRAFIE:

Bereźnicki F., *Dydaktyka kształcenia ogólnego*, Kraków 2001,
Bortnowski S., *Kłopoty z klasyfikacją metod nauczania, w: Polonista w szkole. Podstawy kształcenia nauczyciela polonisty,* red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2004
Czajkowska I., Herda K., *Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne w szkole*, Warszawa 2001,
Elementarne pojęcia pedagogiki społecznej i pracy socjalnej, pod red. nauk. Danuty Lalak i Tadeusza Pilch, Warszawa 1999
Encyklopedia pedagogiczna, pod red. Wojciecha Pomykało, Warszawa 1993
Hamer H., *Klucz do efektywnego nauczania. Poradnik dla nauczycieli*, Warszawa 1994.
Jaworski M., *Metodyka nauki o języku polskim*, Warszawa 1991.
Jeziorka J., *Szkolne pytania, czyli dylematy nauczania* (co sprzyja efektywnemu nauczaniu i uczeniu się), Warszawa 2001.
Karpińska A., *Drugoroczność: pedagogiczne wyzwanie dla współczesności*, Białystok 1999
Kruszewski K., *Najpotrzebniejsze zasady dydaktyczne*, [w:] *Sztuka nauczania. Czynności nauczyciela*, Warszawa 1994;
Kubiczek B., *Metody aktywizujące. Jak nauczyć uczniów uczenia się,* Opole 2005.
Kupisiewicz Cz., *Dydaktyka ogólna*, Warszawa 2000
Kupisiewicz Cz., *Podstawy dydaktyki ogólnej*, Warszawa 1995

Łuczak B., *Niepowodzenia w nauce: przyczyny, skutki, zapobieganie*, Poznań 2000
Metodyka literatury, red.J. Pachecka, A. Piątkowska, K. Sałkiewicz, t.1., Warszawa 2002.
Okoń W., *Nowy słownik pedagogiczny*, Warszawa 1995
Okoń W., *Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej*, Warszawa 1998
Pedagogika, pod red. Bogusława Milewskiego i Bogusława Śliwerskiego, Warszawa 2000
Polański E., *Dydaktyka ortografii i interpunkcji,* rozdz. *Formy ćwiczeń ort.; Błędy ortograficzne;* Warszawa 1995.
Rusek M., *Lekcje polskiego – typy i struktura,* w: *Polonista w szkole. Podstawy kształcenia nauczyciela polonisty*, red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2004.
Sękowska Z., *Wprowadzenie do pedagogiki specjalnej*, Warszawa 1998
Tomaszewicz M., *Jak uczyć lepiej, czyli refleksyjny praktyk w działaniu*, Warszawa 1996.
Trzaska L., Wojciechowski M., *Metody aktywne w pracy z grupą. Problemy realizacji,* Warszawa 1997.
Wspomaganie rozwoju uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, pod red. Danuty Osik, Anny Wojnowskiej, Lublin 2001

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA PORTUGHEZĂ

2015

NOTA DE PREZENTARE

Prezenta programă se adresează tuturor absolvenţilor de învăţământ superior - specialitatea LIMBA PORTUGHEZĂ - care au promovat un modul psiho-pedagogic şi se prezintă la examenul de definitivare în specialitate în învăţământul preuniversitar.

Programa de examen este elaborată în acord cu programele şcolare în vigoare din învăţământul preuniversitar pentru limba portugheză şi cu programele pentru evaluările şi examenele naţionale. Competenţele şi conţinuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităţilor didactice.

ARGUMENT

Aspectele fundamentale vizate prin programă sunt următoarele:

- cunoaşterea conţinuturilor fundamentale ale disciplinei;
- cunoaşterea tendinţelor în evoluţia disciplinei;
- cunoaşterea direcţiilor de adaptare a demersurilor pedagogice la conţinutul educaţional şi la nevoile individuale ale elevilor;
- cunoaşterea didacticii generale şi a metodicii predării limbilor moderne;
- probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice;
- probarea capacităţilor de producere, dezvoltare şi utilizare practică a resurselor şi materialelor didactice auxiliare;
- demonstrarea capacităţii de folosire a metodelor de învăţare continuă;
- demonstrarea capacităţii de dezvoltare a strategiilor de învăţare independentă a limbii străine;
- aplicarea diferitelor procedee de evaluare şi a modalităţilor de înregistrare a progresului elevilor;
- demonstrarea capacităţii de a reflecta asupra prestaţiei didactice proprii.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea limbii portugheze în învăţământul preuniversitar.

Competenţele vizate:

Competențe de specialitate

- *la nivel teoretic:*

- asimilarea conţinutului ştiinţific propriu disciplinei predate;
- realizarea unor corelaţii intra-, inter- şi pluridisciplinare;
- prelucrarea, actualizarea, esenţializarea, ilustrarea, reprezentarea şi dezvoltarea conţinutului;
- surprinderea valenţelor formative ale conţinutului.

- *la nivel operaţional:*

- structurarea asimilării conţinuturilor;
- dirijarea asimilării tehnicilor de activitate intelectuală odată cu informaţiile;
- formarea modului de gândire specific disciplinei;
- valorizarea conţinutului obiectului de învăţământ ;
- comunicarea fluentă, expresivă şi coerentă.

- *la nivel creator:*

- adaptarea conţinuturilor la nivelul dezvoltării psihice a elevilor;
- stimularea dezvoltării potenţialului fiecărui elev;
- promovarea învăţării participative, anticipative, creatoare;
- identificarea şi rezolvarea problemelor;
- dezvoltarea conţinuturilor şi a strategiilor didactice.

Competențe metodice

- *la nivel teoretic:*

- asimilarea conţinutului didacticii de specialitate;
- realizarea corelaţiei între conţinuturile asimilate;
- adaptarea şi dezvoltarea conţinuturilor în situaţii educaţionale specifice;
- înţelegerea obiectivelor predării moderne a limbii portugheze şi a tendinţelor actuale;
- înţelegerea raporturilor între disciplinele psihopedagogice şi didactica de specialitate.

- *la nivel operaţional:*

- proiectarea activităţilor şcolare şi extraşcolare adecvate;

- controlul, evaluarea şi reglarea-autoreglarea;
- formarea la elevi a capacităţii de cooperare, comunicare, gândire creatoare, control, autoapreciere şi autoreglare etc.;
- formarea şi dezvoltarea motivaţiei pentru învăţarea limbii portugheze.

- *la nivel creator:*

- empatie;
- inovarea practicii educative ;
- dezvoltarea aptitudinilor, talentelor elevilor ;
- sociabilitate şi cooperare.

TEMATICA ŞTIINŢIFICĂ

A. Limba portugheză

1. Morfosintaxa. Clase morfologice. Categorii gramaticale nominale, verbo-nominale şi verbale (gen, număr, persoană, mod, timp, aspect, diateză). Sintagma nominală: Clasificarea substantivelor. Substitutele nominale. Modificări în sintagma nominală: predeterminanţii (articolul definit, articolul nedefinit; adjective pronominale: demonstrativele, posesivele, relativele şi interogativele; cuantificatorii).

2. Sintaxa propoziţiei. Propoziţia simplă, propoziţia complexă. Categoria subiectului: realizări ale grupului nominal cu funcţie de subiect: subiect inclus şi subiect subînţeles (acord şi anafora); propoziţia subiectivă. Predicat verbal şi predicat nominal. Verbele copulative ***ser /estar*** - abordare contrastivă. Complementele: direct, indirect, circumstanţial.

3. Fraza complexă: subordonate spaţio-temporale, condiţionale, cauzale, concesive, finale. Tipuri de frază: interogative, negative, interogativ-negative.

4. Relaţii semantice: polisemie, sinonimie, antonimie.

5. Tipuri de discurs şi de text: descriptiv, narativ, argumentativ.

Bibliografie:

1. BERGSTROM, M. & REIS, N., ***Prontuário Ortográfico e Guia da Língua Portuguesa,*** 20 ª Ed., Lisboa, Editorial Noticias, 1989.
2. CAMPOS, M. H. C. & M.F. XAVIER, ***Sintaxe e semantica do português,*** Lisboa, Universidade Aberta, 1991.
3. CARREIRA, M. H. Araujo & M. BOUDOY, ***Pratique du portugais de A á*** Z, Paris, Hatier, 1993.
4. CASTELEIRO, J. Malaca, A. MEIRA, J. PASCOAL, ***Nível Limiar,*** Lisboa, ICLP, 1988.
5. CASTRO, Ivo, ***Curso de História da Língua Portuguesa,*** Lisboa, Universidade Aberta, 1991.
6. CUESTA, P. Vasquez e M. A. Mendes da LUZ, ***Gramática portuguesa,*** Lisboa, Edicoes 70, 1980.
7. C UN HA, C. e L. F. Lindley CINTRA, ***Nova Gramática do Português Contemporâneo,*** Lisboa, Ed. Sa da Costa, 1984.
8. ESTRELA, Edite, ***Dúvidas do falar Português,*** Lisboa, Editorial Noticias, /s.d./
9. FARIA, I. H., E. R. PEDRO, I. DUARTE, C. A. M. GOUVEIA (Org.), ***Introdução à Linguística Geral e Portuguesa,*** Lisboa, Editorial Caminho, 1996.
10. FONSECA, F. I., ***Gramatica e Pragmatica. Estudos de Linguistica Geral e de Linguistica Aplicada ao Ensino do Português,*** Porto, Porto Editora, 1994.
11. MATEUS, M. H. M., A. ANDRADE, M. C. VIANA e A. VILLALVA, ***Fonetica, fonologia e morfologia,*** Lisboa, Universidade Aberta, 1991.
12. MATEUS, M. H. M., A. M. BRITO, I. DUARTE, I. H. FARIA, ***Gramática da Língua Portuguesa,*** 4.ª Ed., Lisboa, Editorial Caminho, 1994.
13. PINTO, P. F., ***Como pensamos a nossa língua e a língua dos outros,*** Lisboa, Editorial Estampa, 2001.
14. RAMALHO, Enio, ***Dicionário Estrutural, Estilistico e Sintáctico da Lingua Portuguesa,*** Porto, Lello&Irmâo Ed., 1985.
15. TEYSSIER, P., ***Manuel de langue portugaise (Portugal-Bresil),*** Paris, Klincksieck, 1976.

B. Literatura portugheză

1. Poezia galaico-portugheză: ***Os Cancioneiros*** - artă poetică ***(Arte de Trovar)***, specii, autori.

2. Poezia Renaşterii: de la ***Cancioneiro Geral*** la lirica camoniană: ***Medida velha/medida nova.*** Arte poetice clasice: Antonio Fereira. Noile forme şi genuri poetice: sonetul, canşão, ecloga, oda: Sâ de Miranda, António Ferreira, Pero de Andrade Caminha, Diogo Brandão.Luis de Camões. Lirica; problematica corpus-ului: canonul. ***Arte menor*** si ***arte maior: redondilhas*** si formele clasice. Sonetul: periodizare, tematică, petrarchism, manierism. Luis de Camões: ***Os Lusíadas;*** structura epopeii; mitologie şi istoricitate; epopeea şi modelele

clasice; decuparea şi narativizarea istoriei portugheze în ***Os Lusíadas*** (surse istorice şi umaniste). Teatrul Renaşterii. A) Gil Vicente: teatrul de curte şi dramaturgia populară. Clasificarea operei şi caracteristicile ei. ***Auto da Alma; Auto da Barca do Inferno; Auto da Feira; Auto da India; Farsa de Inês Pereira.*** B) Teatrul clasic. ***Castro*** de António Ferreira: schiţarea modelului tragic, raportarea la mitul inesian şi la evenimentul istoric. Aspecte la mitului inesian în secolul clasic.

3. Literatura barocă: cultismul şi conceptismul. Retorici baroce. Literatura parenetică. Padre AntonioVieira: ***O Sermão de Santo António aos peixes; O Sermão da Sexagésima.***

4. Romantismul. Almeida Garrett şi doctrina romantică. O nouă formă romanescă: ***Viagens na Minha Terra.*** Reînnoirea teatrului: ***Frei Luis de Sousa.***

5. Generaţia 70. ***As Conferências do Casino.*** Antero de Quental: ***Causas da decadência dos povos peninsulares.*** Realismul. Eça de Queiros: estetica realistă/ naturalistă. ***O francesismo. Opera*** romanescă.

6. Modernismul: de la ***Orpheu*** la ***Presença.*** Fernando Pessoa şi „Compania heteronimică" ***Mensagem:*** lectură în palimpsest a ***Lusiadei.***

7. José Saramago. De la romanul post-istoric la parabola postmodernă.

Bibliografie :

1. CASTRO, Anibal Pinto de, Retórica e Teorisação Literaria em Portugal. Do Humanismo ao neoclassicissmo, Coimbra, 1973.
2. CRUZ, M. L. Garcia da, Os „fumos da India ". Uma leitura critica da Expansão Portuguesa, Lisboa, Edi§oes Cosmos, 1998.
3. DIAS, J. Sebastiao da Silva, ***Os Descobrimentos e a Problematica cultural do seculo XVI,*** Lisboa, Editorial Presenta, 1980.
4. LANCIANI, G. & G. TAVANI, ***Dicionário da Literatura Medieval Galega e Portuguesa,*** Lisboa, Ed. Caminho, 1993.
5. LANCIANI, Giulia, ***Sucessos e Naufrágios dos Navios Portugueses,*** Lisboa, Ed. Caminho, 1997.
6. MOISES, Massaud, ***As Estéticas Literarias em Portugal,*** 1° vol. ***Seculos XIVa XVIII;*** 2° vol. ***Seculos XVIII a XIX,*** Lisboa, Ed. Caminho, 1997-2000.
7. RECKERT, Stephen, ***O esencial sobre Gil Vicente,*** Lisboa, I.N.- C.M., 1993
8. REIS, Carlos (Dir.), ***História Crítica da Literatura Portuguesa,*** 9 vols., Lisboa, Verbo: vol. II: Bernardes, J. A. CARDOSO (Org), ***Humanismo e Renascimento,*** 1999; vol. III: PIRES, M. L. Gonçalves & J. A. de CARVALHO (Org.), ***Maneirismo e Barroco,*** 2001; vol. V: REIS, Carlos & M. da Natividade PIRES (Org.), ***O Romantismo,*** 1999; vol.VI: RIBEIRO, M. A. (Org.), ***Realismo e naturalismo,*** 1994; vol. VI: PEREIRA, J. C. Seabra (Org.), ***Do Fim-de-seculo ao Modernismo,*** 1995.
9. REIS, Carlos, ***Estudos Queirosianos,*** Lisboa, Editorial Presera, 1999.
10. REIS, Carlos, ***Literatura Portuguesa Moderna e Contemporânea,*** Lisboa, Universidade Aberta, 1989
11. SARAIVA, A. J. & O. LOPES, ***História da Literatura Portuguesa,*** 18 a ed., Porto, /s. d./
12. SEIXO, Maria Alzira, ***Lugares da ficção em José Saramago,*** Lisboa, IN-CM, 1999.
13. SILVA, T. C. Cerdeira da, ***José Saramago entre a história e a ficção: uma saga de portugueses,*** Lisboa, Publ. Dom Quixote, 1989.
14. SILVA, V.M.Pires de AGUIAR e, ***Maneirismo e Barroco na Poesia Lirica Portuguesa,*** Coimbra, 1971.
15. SOUSA, M. L. Machado de, ***Inês de Castro na Literatura Portuguesa,*** Lisboa, ICLP, 1984.
16. TAVANI, Giuseppe, ***Trovadores e Jograis. Introdução à poesia medieval portuguesa,*** Lisboa, Ed. Caminho, 2002.
17. ***Dicionário de autores portugueses,*** 6. vols., Lisboa, Pub. Europa-America, 1985-2001.

C. Didactica de specialitate

1. Competențele subordonate predării-învățării limbii portugheze conform Curriculum-ului Național actual. Clasificarea competențelor în funcție de nivelul de generalitate (generale, specifice), conform CECRL și a Programelor școlare de limba portugheză în vigoare. Raportul dintre competențe, valori și atitudini. Operaționalizarea obiectivelor în funcție de competențele specifice vizate și de tipul de sarcini didactice în cadrul demersului acțional de predare - învățare a limbilor străine.

2. Tipuri de conținuturi: gramaticale, lexicale, textuale, culturale la ora de limba portugheză.

3. Metode și tehnici de predare ale limbii portugheze (metode tradiționale / metode moderne).

4. Exercițiul - tehnică fundamentală de predare a limbii portugheze (definiție, criterii de clasificare).

5. Predarea - învățarea gramaticii. Metode și procedee folosite în predarea gramaticii, locul ocupat de gramatică în cadrul lecției de limba portugheză, dificultățile întâmpinate de către elevii români care studiază gramatica portugheză.

6. Predarea – învățarea lexicului (procedee de îmbogățire lexicală, tipologia exercițiilor de predare a lexicului, condițiile de asimilare a unui cuvânt, etapele de asimilare a unui cuvânt).
7. Înțelegere / exprimare orală (tipologia activităților comunicative la ora de limba portugheză, tipuri de suporturi, discursul unilateral și discursul interacțional; activități de producere și de interacțiune orală, evaluarea înțelegerii și producerii orale).
8. Înțelegere / exprimare scrisă - citirea și producerea de texte scrise (lectura: un proces interactiv, tipuri de lectură la ora de portugheză: obiectivele lecturii, strategii de lectură, tipologia textelor, evaluarea lecturii; producerea scrisă: metodologie).
9. Predarea culturii și civilizației portugheze (prezența elementelor de civilizație în metodele / manualele de predare a limbii portugheze, tipuri de exerciții, specificul cultural al unui document, civilizația portugheză - o metodă, nu un scop, evaluarea învățării culturii și civilizației portugheze).
10. Evaluarea. Funcțiile evaluării. Tipuri și forme de evaluare; tipologia testelor; itemi.
11. Elaborarea proiectelor pentru unități de învățare, proiecte didactice și secvențe didactice.

Bibliografie:
1. ANDRADE, A. I.; SÁ, M. H. A. (1992), *Didáctica da Língua Estrangeira*, Porto, Edições Asa.
2. CONSELHO DA EUROPA (2001), *Quadro Europeu Comum de Referência para as línguas – Aprendizagem, ensino, avaliação*, Lisboa, Edições Asa.
3. GALISSON, R. & COSTE, D. (1983), *Dicionário de didáctica das línguas*, Coimbra, Livraria Almedina.
4. GIASSON, J. (1993), *A Compreensão na Leitura*, Porto, Edições Asa.
5. GIRARD, Denis, (1997), *Linguística aplicada e didáctica das línguas*, Lisboa, Editorial Estampa.
6. GUISLAIN, G. (1993), *Didáctica e Comunicação*, Porto, Edições Asa.
7. LEITE, C. & al. (1992), *Avaliar a Avaliação*, Porto, Edições Asa.
8. REIS, Carlos (1981), *Técnicas de análise textual*, Coimbra, Almedina.
9. REIS, C; ADRAGÃO, J. V. (1992), *Didáctica do Português*, Lisboa, Universidade Aberta.
10. RESENDE, M.A. (s.d.), *A Gramática e a aula de Português*, Lisboa, Plâtano Ed.
11. RIBEIRO, António Carrilho; RIBEIRO, Lucie Carrilho, (2003), *Planificação e avaliação do ensino-aprendizagem*, Lisboa, Universidade Aberta.
12. *** Documentele şcolare reglatoare valabile în anul şcolar în care se susţine examenul – planuri-cadru, programe şcolare, programe pentru examenele şi evaluările şcolare.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

2015

NOTĂ DE PREZENTARE

Limba şi literatura română se înscrie în categoria disciplinelor multidimensionale, definite de documentele de profil ale Consiliului Europei ca fiind acele discipline, care au ca obiect de studiu învăţarea limbii şi a literaturii naţionale – limba română ca disciplină de studiu – şi învăţarea limbii ca instrument de comunicare pentru învăţare – limba română ca limbă de şcolarizare.

Studiul limbii şi literaturii române asigură formarea personalităţii autonome a elevului, a conştiinţei identităţii sale culturale, determinând înţelegerea diversităţii formelor de comunicare şi de expresie artistică.

Pregătirea metodică a profesorului de limba română are un rol fundamental în formarea deprinderilor şi abilităţilor necesare elevului în procesul de învăţare pe tot parcursul vieţii şi în integrarea activă în societate.

Programa de limba şi literatura română pentru **examenul naţional de definitivare în învăţământ** este concepută în corelaţie cu programele şcolare pentru disciplina limba şi literatura română (clasele a V-a – a XII-a), cu programele pentru examenele naţionale şi cu programa de limbă şi literatură română pentru concursul naţional de ocupare a posturilor didactice/ catedrelor vacante din învăţământul preuniversitar, fiind proiectată astfel încât să determine o evaluare corectă a nivelului de competenţă metodică a profesorului debutant de limba şi literatura română.

Structura programei este următoarea:

- **Notă de prezentare**
- **Competenţele generale. Competenţele specifice**
- **Tematica pentru disciplina limba şi literatura română**
- **Tematica pentru metodica disciplinei limba şi literatura română**
- **Repere bibliografice**

COMPETENŢE GENERALE

1. Proiectarea didactică adaptată specificului grupului de educabili şi nevoilor de învăţare ale acestora, cu respectarea conţinuturilor programelor de gimnaziu şi de liceu în vigoare
2. Predarea integrată, prin realizarea conexiunilor între conţinuturile domeniilor disciplinei: *limbă*, *literatură* şi *comunicare* şi prin abordarea conţinuturilor ştiinţifice ale disciplinei în viziune trans-, inter- şi multidisciplinară
3. Evaluarea obiectivă, cu respectarea principiilor didactice şi a competenţelor stabilite prin curriculumul naţional
4. Utilizarea unor forme eficiente de management al clasei, adecvate activităţii de învăţare proiectate.

COMPETENŢE SPECIFICE

1.1. Cunoaşterea conţinuturilor şi a conceptelor operaţionale specifice disciplinei
1.2. Utilizarea adecvată a conceptelor specifice disciplinei, în contexte variate
1.3. Asigurarea componentei pragmatice a învăţării limbii şi literaturii române
2.1. Selectarea conţinuturilor ştiinţifice ale disciplinei, cu respectarea particularităţilor de vârstă şi individuale ale elevilor
2.2. Transpunerea conţinutului ştiinţific, prevăzut în programele şcolare în vigoare, în conţinut didactic
3.1. Abordarea conţinuturilor disciplinei în cadrul ariei curriculare şi prin raportare la conţinuturile disciplinelor din celelalte arii curriculare
3.2. Personalizarea demersului didactic, prin integrarea experienţei culturale proprii în aplicarea programei şcolare
3.3. Respectarea normei în comunicarea orală şi scrisă
4.1. Valorificarea experienţei de cunoaştere a elevului în procesul de înţelegere şi învăţare logică
4.2. Utilizarea stilurilor funcţionale pentru adecvarea discursului la diversitatea situaţiilor de comunicare
4.3. Formarea competenţelor-cheie, în cadrul disciplinei limba şi literatura română, prin aplicarea modelului comunicativ-funcţional în spaţiul culturii generale
5.1. Asigurarea calităţii învăţării, prin aplicarea corectă a principiilor evaluării
5.2. Dezvoltarea competenţei de autoevaluare, în vederea unei inserţii sociale corespunzătoare

TEMATICA PENTRU DISCIPLINA LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ

A. LIMBA ROMÂNĂ

I. Limbă şi comunicare

- Tipuri de comunicare. Comunicare orală şi scrisă. Discursul;
- Natura, unităţile şi funcţiile limbajului;
- Situaţiile de comunicare;
- Textul. Textul ficţional şi nonficţional – caracteristici. Probleme ale receptării diferitelor tipuri de text;
- Limba literară şi limba populară. Limba română standard;
- Stilurile funcţionale ale limbii;
- Corectitudine şi abatere de la normă;

• Media (comunicare lingvistică vs. comunicare socială).

II. Fonetică şi fonologie

• Noţiuni generale: sunet, fonem; proprietăţile sunetelor;
• Sistemul vocalic. Sistemul consonantic: inventar, clasificare, realizare fonetică;
• Accentul, intonaţia;
• Elemente de prozodie;
• Fonetică şi procedee de expresivitate.

III. Lexicologie şi semantică

• Noţiuni generale: vocabularul limbii române; vocabularul fundamental şi masa vocabularului;
• Cuvântul ca unitate de bază a vocabularului; sens/semnificaţie, referent; context; denotaţie/conotaţie;
• Valori expresive. Figuri de stil. Mijloace de expresivitate;
• Semantica: semantica lexicală, semantica propoziţională, semantica discursivă;
• Abateri de la normă (pleonasmul, tautologia etc.);
• Mijloace de îmbogăţire a vocabularului: mijloace interne; mijloace externe.

IV. Morfosintaxă

• Noţiuni generale: părţi de vorbire; categorii gramaticale;
• Flexiunea: părţi de vorbire flexibile şi părţi de vorbire neflexibile. Locuţiunile;

• Relaţii sintactice - mijloace de realizare;
• Unităţi sintactice; definire, descriere, identificare a unităţilor sintactice; corespondenţa unităţilor sintactice (propoziţie – frază); realizarea funcţiilor sintactice.

V. Normă/abatere. Justificări sintactice şi stilistice

• Ortografie şi punctuaţie;
• Corectarea erorilor gramaticale şi semantice.

VI. O nouă abordare a studiului limbii în ***Gramatica limbii române*****,** vol I, şi II, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2005, coordonator Valeria Guţu Romalo - ediție revizuită, 2008 - şi în ***Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române***, ed. a II-a, Bucureşti, Univers Enciclopedic, 2005 - **http://www.academiaromana.ro/alteInfo/pag_gramaticaLR.htm** (autor: Gabriela Pană Dindelegan)

B. LITERATURA ROMÂNĂ

I. Curente, orientări, mişcări culturale/literare

- ***U****manismul*: trăsături generale, reprezentanţi;
- *Iluminismul*: trăsături generale, reprezentanţi;
- Relaţia *clasicism-romantism* în literatura română;
- *Romantismul*: estetica romantismului; romantismul românesc: prezentare generală, reprezentanţi;
- *Realismul*: prezentare generală, reprezentanţi;
- *Simbolismul*; estetica simbolistă: prezentare generală şi reprezentanţi;
- Prelungiri ale romantismului şi ale clasicismului în secolul al XIX-lea şi începutul sec. al XX-lea;
- *Tradiţionalismul*: prezentare generală, reprezentanţi;
- *Modernismul*: prezentare generală, reprezentanţi;
- *Orientări avangardiste*: prezentare generală;
- *Postmodernismul*: prezentare generală;
- Tendinţe în literatura română actuală.

Pentru examen, candidaţii **trebuie** să studieze, în mod **aprofundat,** texte aparţinând autorilor din lista următoare: ***Mihai Eminescu, Ion Creangă, I. L. Caragiale, Ioan Slavici, G. Bacovia, Lucian Blaga, Tudor Arghezi, Ion Barbu, Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu, Camil Petrescu, G. Călinescu, Marin Preda, Nichita Stănescu, Marin Sorescu***, ***Mircea Eliade, Vasile Voiculescu***, pe baza operei cărora să poată **elabora** un eseu, pe o temă dată.

*****Pentru fiecare secvenţă din capitolul **Curente, orientări, mişcări culturale/literare,** se va studia cel puţin un text suport.

II. Forme ale istoriei şi criticii literare (prezentare generală)

- Critica normativă;
- critica estetică;
- istoriile literare;
- eseul critic;
- filozofia culturii;

- critica literară contemporană.

*****Pentru examen, candidaţii **trebuie** să studieze, în mod **aprofundat,** texte aparţinând autorilor din lista următoare: ***Titu Maiorescu, E. Lovinescu, G. Călinescu, Tudor Vianu,*** pe baza operei cărora să poată **elabora** un eseu, pe o temă dată.

Pentru fiecare secvenţă din capitolul **Forme ale istoriei şi criticii literare,** se va studia cel puţin un text suport.

TEMATICA PENTRU METODICA DISCIPLINEI LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ

1) **Proiectarea didactică**: curriculumul naţional de limba şi literatura română pentru gimnaziu şi pentru liceu; modelul conceptual al disciplinei: ***paradigma comunicativ-funcţională***; elemente obligatorii şi facultative ale programei; documente de proiectare didactică: *planificarea calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare* (integrarea celor trei domenii, coerenţa demersului, corelarea conţinuturilor şi a activităţilor de învăţare şi a formelor de evaluare cu competenţele specifice anului de studiu, metode folosite, resurse, tipuri de interacţiune a grupului de elevi), *proiectarea scenariului didactic* (centrare pe competenţe, etapele scenariului didactic).

2) **Didactica lecturii**:

a. Abordarea *textului literar* (tendinţe în didactica lecturii, căi de acces spre textul literar, ghidarea elevilor pentru înţelegerea, analiza şi interpretarea textelor şi a diferitelor contexte relevante pentru receptare):

- *didactica textului epic* (modalităţi de construire a unor activităţi de învăţare adecvate specificului textului epic, care să conducă la formarea şi dezvoltarea strategiilor de lectură, la înţelegerea şi interpretarea textelor);

- *didactica textului liric* (modalităţi de construire a unor activităţi de învăţare care să conducă la sensibilizarea elevilor pentru textul liric şi la formarea şi dezvoltarea competenţelor de receptare care să le permită acestora să înţeleagă şi să interpreteze, din perspective diferite, o diversitate de texte lirice);

- *didactica textului dramatic* (modalităţi de construire a unor activităţi de învăţare care să pună în evidenţă specificul textului dramatic şi al spectacolului de teatru, formând şi dezvoltând competenţe de receptare adecvate discursului dramatic);

b. Abordarea *textului nonliterar* (ştiinţific, publicistic, administrativ, juridic, publicitar) din perspectiva caracteristicilor stilurilor funcţionale şi a funcţiilor comunicării;

c. Abordarea *textului multimodal* (film, pictură, muzică, artele spectacolului, media, contexte funcționale), din perspectiva codurilor specifice utilizate;

3) **Didactica limbii române**: abordarea noţiunilor de limbă conform principiului concentric al predării-învăţării; strategii de învăţare şi aplicare în contexte noi a noţiunilor de fonetică, de morfologie şi de sintaxă (parcursuri inductive, deductive, analogice); strategii de învăţare şi de utilizare în contexte noi a noţiunilor de vocabular;

4) **Didactica oralului**: strategii de învăţare şi exersare a *ascultării active*; strategii de învăţare şi exersare a alcătuirii diverselor *tipuri de discurs oral* prevăzute în programe (*monologul informativ, monologul demonstrativ, descrierea orală, povestirea orală, rezumatul oral, dialogul formal şi informal, interviul, dezbaterea, masa rotundă, discursul public etc*.);

5) **Didactica redactării**: strategii de învăţare şi exersare a redactării unor tipuri de texte prevăzute în programele şcolare: *texte funcţionale*, *texte reflexive* şi *argumentative texte imaginative* sau *texte despre opera literară*;

6) **Evaluarea**: *tipuri de evaluare*, *tipuri de itemi*, modalităţi de construire a *probelor de evaluare, metode tradiţionale şi metode alternative* de evaluare care se pot aplica la disciplina limba şi literatura română. Limite şi avantaje ale diverselor tipuri de itemi/metode tradiţionale şi alternative;

7) **Comunicarea - mijloc al interacţiunii educaţionale**: comunicarea în predare-învăţare: *comunicare verbală*, *paraverbală*, *nonverbală*, *mixtă* (congruenţa acestora); rolul profesorului de limba şi literatura română în structurarea la elevi a unor modele de exprimare şi a unor atitudini care facilitează comunicarea; forme ale comunicării didactice (prelegerea, dialogul, dezbaterea) şi rolurile asumate de către profesor, în dialog sau în dezbatere: *moderator, participant, evaluator, facilitator*; blocaje în comunicare; soluţii de prevenire şi depăşire a acestora (*tehnici de ascultare activă, jocuri de „încălzire", învăţare prin cooperare etc*.); tipuri de întrebări care stimulează gândirea critică şi creativitatea elevilor în raport cu temele abordate în cadrul disciplinei;

8) **Managementul clasei**: rolurile profesorului în facilitarea experienţelor care conduc la formarea elevilor ca buni ascultători şi buni comunicatori: *organizator, participant, resursă, evaluator, facilitator* etc.; organizarea activităţilor de învăţare prin: crearea unui climat adecvat desfăşurării orei; folosirea unor resurse materiale adecvate; folosirea resurselor psihice ale profesorului şi elevilor (*capacităţi, cunoştinţe, experienţe individuale*); folosirea adecvată şi eficientă a timpului; forme de instruire (*frontală, în perechi, în grupe, studiu individual*) şi integrarea acestora în cadrul unei secvenţe didactice; antrenarea părinţilor în fixarea unor modele de exprimare, a unei atitudini deschise faţă de comunicare; gestionarea situaţiilor conflictuale la ora de limba şi literatura română (refuzul elevilor de a citi, polarizarea opiniilor în cadrul unor dezbateri etc.);

9) **Curriculum la decizia şcolii - C.D.Ş.**: tipuri de opţionale; repere şi condiţionări în elaborarea şi aplicarea unui C.D.Ş.

BIBLIOGRAFIE

A. LITERATURĂ

DICŢIONARE

- Zaciu, M.; Papahagi, M.; Sasu, A. (coord.), *Dicţionarul scriitorilor români*, vol.I-IV, Editura Fundaţiei Culturale Româneşti/Albatros, Bucureşti, 1995-2002
- *** *Dicţionarul general al literaturii române*, Editura Univers Enciclopedic, vol.I-VII, Bucureşti, 2003-2009
- *** *Dicţionarul cronologic al romanului românesc. De la origini până la 1989*, Editura Academiei Române, Bucureşti, 2004
- Pop, I. (coord.), *Dicţionarul analitic de opere literare româneşti* (vol. I, II), Editura Casa Cărţii de Ştiinţă, Cluj, 2007
- Chevalier, J.; Gheerbrant, A., *Dicţionar de simboluri*, Editura Polirom, 2009

ISTORII LITERARE ŞI STUDII CRITICE

- Călinescu, G., *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, Editura Minerva, Bucureşti, 1982
- Călinescu, Matei, *Cinci feţe ale modernităţii. Modernism, avangardă, decadenţă, kitsch, postmodernism*, Editura Univers, Bucureşti, 1996
- Cioculescu, Ş.; Vianu, T.; Streinu, Vl., *Istoria literaturii române moderne*, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1971
- Ciopraga, Constantin, *Literatura română între 1900 - 1918*, Editura Junimea, Iaşi, 1970
- Ciopraga, Constantin, *Personalitatea literaturii române*, ed. a II-a, revăzută şi adăugită, Editura Institutul European, Iaşi, 1997
- Cornea, Paul, *Originile romantismului românesc*, Editura Minerva, Bucureşti, 1972
- Crohmălniceanu, Ov. S., *Literatura română între cele două războaie mondiale*, vol. I-II-III, Editura Minerva, Bucureşti, 1967-1975
- Manolescu, Nicolae, *Istoria critică a literaturii române - 5 secole de literatură*, Editura Paralela 45, Piteşti, 2008
- Micu, Dumitru, *Istoria literaturii române: de la creaţia populară la postmodernism*, Editura Saeculum, Bucureşti, 2000
- Simion, Eugen, *Scriitori români de azi*, vol. I-IV, Editura Cartea Românească, Bucureşti, 1974-1989
- Vianu, Tudor, *Arta prozatorilor români*, Editura Orizonturi, Bucureşti, 2011
- Zamfir, Mihai, *Scurtă istorie. Panorama alternativă a literaturii române*, Editura Cartea Românească, Bucureşti, 2011

*** În pregătirea pentru examen, poate fi studiată orice lucrare de critică literară, care abordează temele/autorii din programă.**

B. TEORIA LITERATURII

- Bahtin, Mihail, *Probleme de literatură si estetică*, Editura Univers, Bucureşti, 1982
- Cornea, Paul, *Introducere în teoria lecturii*, Editura Polirom, Iaşi, 1998
- Durand, Gilbert, *Structurile antropologice ale imaginarului*, Editura Univers, Bucureşti, 1977
- Eco, Umberto, *Lector in fabula*, Editura Univers, Bucureşti, 1991
- Fontanier, Pierre, *Figurile limbajului*, Editura Univers, Bucureşti, 1977
- Friedrich, Hugo, *Structura liricii moderne*, Editura Univers, Bucureşti, 1998
- Genette, Gerard, *Introducere în arhitext, Ficţiune şi dicţiune*, Editura Univers, Bucureşti, 1994
- Kayser, Wolfgang, *Opera literară,* Editura Univers, Bucureşti, 1979
- Marino, Adrian, *Comparatism şi teoria literaturii*, Editura Polirom, Iaşi, 1998
- Negrici, E., *Sistematica poeziei*, Editura Fundaţiei Culturale Române, Bucureşti, 1998
- Propp,Vladimir, *Morfologia basmului*, Editura Univers, Bucureşti, 1970
- Todorov, Tzvetan, *Teorii ale simbolului*, Editura Univers, Bucureşti, 1982
- Todorov, Tzvetan, *Introducere în literatura fantastică*, Editura Univers, Bucureşti, 1973
- Wellek, R.; Warren, A., *Teoria literaturii*, E.L.U., Bucureşti, 1967
- Wayne, Booth, *Retorica romanului*, Editura Univers, Bucureşti, 1976

III. LIMBA ROMÂNĂ

DICŢIONARE ŞI ENCICLOPEDII

- Bidu-Vrânceanu, A.; Călăraşu, C.; Ionescu Ruxăndoiu, L.; Mancaş, M.; Pană Dindelegan, G.; *Dicţionar general de ştiinţe - ştiinţe ale limbii* (DSL), ed. a II-a, Editura Nemira, Bucureşti, 2001
- Sala, Marius (coord.), *Enciclopedia limbii române*, Editura Univers Enciclopedic, Bucureşti, 2002
- *** *Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române*, ed. a II-a, Editura Univers Enciclopedic, Bucureşti, 2005

- *** *DEX - Dicţionarul explicativ al limbii române* (ediţie revăzută şi adăugită), Academia Română, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2012

GRAMATICI

- *** *Gramatica limbii române* , ed. a II-a, vol. I-II, Editura Academiei, Bucureşti,1966
- Avram, Mioara, *Gramatica pentru toţi,* ed. a II-a, Editura Humanitas, Bucureşti, 1997
- *** *Gramatica limbii române*, vol. I, *Cuvântul*, vol. II, *Enunţul*, Editura Academiei Române, Bucureşti, 2005 (ediţie revizuită, 2008)
- *** *Eşti cool şi dacă vorbeşti corect*, Academia Română, Editura Univers Enciclopedic, Bucureşti, 2010
- Pană Dindelegan, G. (coord.), *Gramatica de bază a limbii române*, Editura Univers Enciclopedic Gold, Bucureşti, 2010

*** În pregătirea pentru examen, poate fi studiată orice altă lucrare de gramatică, în care sunt tratate temele din programă.**

LUCRĂRI DE SPECIALITATE

- Coşeriu, Eugeniu, *Introducere în lingvistică*, Editura Echinox, Cluj, 1995
- Ionescu Ruxăndoiu, Liliana, *Conversaţia. Structuri şi strategii. Sugestii pentru o pragmatică a românei vorbite*, Editura All Universitar, Bucureşti, 1999
- Neamţu, G. G., *Teoria şi practica analizei gramaticale*, ed. revăzută şi adăugită, Editura Paralela 45, Piteşti, 2007
- Stoichiţoiu-Ichim, Adriana, *Vocabularul limbii române actuale. Dinamică, influenţe, creativitate*, Editura All, Bucureşti, 2001
- Şerbănescu, Andra, *Cum se scrie un text,* Editura Polirom, Iaşi, 2002
- Vasiliu, Emanuel, *Introducere în teoria limbii*, Editura Academiei Române, Bucureşti, 1992
- Zafiu, Rodica, *Diversitate stilistică în româna actuală,* EUB, Bucureşti, 2001

IV. DIDACTICA LIMBII ŞI LITERATURII ROMÂNE

PROGRAME ŞCOLARE

- *Programe şcolare* - ***LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ, clasele a V-a – a VIII-a,*** aprobate prin O.M.E.C. I. nr. 5097/2009
- *Programe şcolare* - ***LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ, clasele a IX-a – a X a,*** aprobate prin O.M.E.C.I. nr. 5099/2009
- *Programe şcolare* - ***LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ, clasele a XI-a – a XII a,*** aprobate prin O.M.E.C. nr. 3252/2006
- *Programe şcolare* - ***LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ, clasa a XII a,*** aprobate prin O.M.E.C. Nr. 5959/2006
- Programe şcolare pentru ciclul superior al liceului ***Literatură universală, clasele a XI-a-a XII -a***, aprobată prin O.M.E.C. nr. 3410 / 07.03.2006
- Programa şcolară pentru cursul opţional ***Lectura şi abilităţile de viaţă*** (curriculum la decizia şcolii pentru clasele a V-a – a XII-a), aprobată prin O.M.E.C.T.S. nr. 3961/3.05.2012
- Programa şcolară pentru disciplina opţională ***Rădăcini latine în cultura şi civilizaţia românească*** - CDŞ integrat – (curriculum la decizia şcolii pentru clasele a V-a – a XII-a), aprobată prin O.M.E.N. nr. 3180/ 13.02.2013
- Programa şcolară pentru disciplina opţională ***Dezbatere,oratorie şi retorică*** (curriculum la decizia şcolii pentru liceu), aprobată prin O.M.E.C.T.S. nr. 4074/2011
- Programa de **Limba română** – CURS DE INIŢIERE – pentru copiii străinilor care au dobândit statutul de refugiat în România şi pentru minorii refugiaţi neînsoţiţi, aprobată prin O.M.E.C. nr. 4041 / 16.06.2004
- Programa de curs opţional ***Limbă, cultură şi civilizaţie românească,*** pentru elevii români care studiază în şcoli din afara graniţelor României - aprobată prin O.M.E.C.T. nr. 1303 / 13.06.2007
- Programa şcolară pentru disciplina opţională ***Educaţie pentru drepturile de proprietate intelectuală*** (curriculum la decizia şcolii pentru liceu), aprobată prin O.M.E.C. S. nr. 3542/2015
  Programele se găsesc la adresele:
  http://programe.ise.ro/Actuale/Programeinvigoare.aspx
  http://www.edu.ro/index.php/programe/8352
- **LUCRĂRI DE PEDAGOGIE**
- Cristea, Sorin, *Dicţionar de termeni pedagogici*, EDP, Bucureşti, 1998
- Cristea, Sorin, *Teorii ale învăţării. Modele de instruire*, EDP, Bucureşti, 2005
- Cucoş, Constantin, *Teoria şi metodologia evaluării*, Editura Polirom, Iaşi, 2008
- Potolea, D., Neacşu, I., Iucu, R., Pânişoară, I. O., (coord.), *Pregătirea psihopedagogică. Manual pentru definitivat şi grad didactic II*, Polirom, Iaşi, 2008

LUCRĂRI DE DIDACTICA DISCIPLINEI

- Ilie, Emanuela*, Didactica limbii şi literaturii române*, Editura Polirom, Iaşi, 2014
- Norel, Mariana, *Curriculum la decizia şcolii la limba şi literatura română* (ediţia a II-a), Editura Politehnica Press, Bucureşti, 2012

- Pamfil, Alina – *Limba şi literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise,* Editura Paralela 45, Piteşti, 2003
- Sâmihăian, Florentina, Mariana Norel – *Didactica limbii şi literaturii române,* I (2005) şi II (2006), Ministerul Educaţiei şi Cercetării, Proiectul pentru Învăţământul Rural (Volumele se găsesc în bibliotecile universităţilor din ţară)
- Sâmihăian, Florentina, *O didactică a limbii şi literaturii române. Provocări actuale pentru profesor şi elev*, Editura Art Grup Editorial, Bucureşti, 2014

RESURSE WEB

- http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/130RO.pdf
- https://ro.scribd.com/doc/93413600/Suport-Curs-Lb-romana-Final
- http://subiecte2014.edu.ro/2014/definitivare/modeledesubiecte/
- http://www.ispmn.gov.ro/uploads/Todor_E.pdf
- https://insam.softwin.ro/fisiere/GHID%20DE%20EVAL_LB_ROMANA2.pdf

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA RROMANI MATERNĂ

2015

PREZENTARE

Programa se adresează profesorilor pentru învățământul gimnazial şi liceal din unitățile şcolare cu limba de predare rromani sau celor care predau limba rromani în unităţi de învăţământ în care predarea se face într-o altă limbă decât limba maternă rromani (româna, maghiara, turca etc.), care s-au înscris şi vor susține examenul de definitivare în învățământ.

La elaborarea programei s-au avut în vedere următoarele principii:

- principiul continuității formării inițiale şi continue, realizat prin evoluție în carieră şi dezvoltare profesională;
- principiul coerenței modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competențelor generale şi specifice, prin modul de selectare a conținuturilor ce vor face obiectul evaluărilor vizate, prin diversitatea formelor şi a strategiilor evaluative sugerate pentru a fi utilizate în contextul acestor examinări;
- principiul adecvării şi armonizării finalităților şi a conținuturilor învățământului gimnazial şi liceal românesc şi ale celui cu predarea în limba maternă rromani / a disciplinelor de limba, istoria şi tradițiile rromilor, cu direcțiile şi spiritul schimbărilor din societate;
- principiul optimizării şi inovării activității în învățământul gimnazial şi liceal, prin asimilarea celor mai noi achiziții din ştiințele educației şi din ştiințele conexe.

Programa pentru examenul naţional de definitivare în învăţământ a profesorilor din învăţământul gimnazial şi liceal cu predare în limba rromani sau cu predarea limbii rromani, a istoriei şi tradiţiilor rrome în unităţi de învăţământ în care procesul educaţional se desfăşoară în altă limbă decât limba maternă rromani (româna, maghiara, turca etc.) vizează competenţe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative şi atitudinale şi propune o tematică ce corespunde tendinţelor în evoluţia disciplinelor.

Ea este structurată pe două secțiuni:

- *secțiunea 1* – **discipline de specialitate** (Limba şi literatura rromani);
- *secțiunea 2* – **metodica predării disciplinei de specialitate** (Metodica predării limbii şi literaturii rromani);

COMPETENŢE GENERALE

- ***competențe în specialitate** la: **Limba şi literatura rromani**:*
  1. de a utiliza adecvat conținutul ştiințific propriu disciplinelor de examen;
  2. de a aplica în situații educaționale concrete conținutul ştiințific, valorizând valențele formative;
  3. de a integra conținuturile de specialitate în contextul altor ştiințe, argumentând şi promovând strategii activ – participative de învățare;
  4. de a produce corelații inter-/ intradisciplinare, prin utilizarea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală, stimulând creativitatea şi inovația în plan profesional.

- ***competențe didactico-metodologice aferente predării la ciclurile gimnazial şi liceal a disciplinei Limba şi literatura rromani**:*
  1. de a prelucra conținuturile ştiințifice specifice disciplinelor de examen, prin aplicarea în situații educaționale variate, specifice învățământului gimnazial şi liceal;
  2. de a valorifica conținuturile metodicilor de specialitate, în vederea formării la elevi a competențelor - cheie şi transversale;
  3. de a realiza conexiuni intra-/ interdisciplinare, în contexte educaționale specifice învățământului gimnazial şi liceal ;
  4. de a opera cu conținuturile metodicilor de specialitate pentru luarea unor decizii care să conducă la reglarea (dezvoltarea/ ameliorarea) componentelor procesului instructiv – educativ.

Competențele specifice ce derivă din competențele generale vor fi prezentate în cadrul fiecărei secțiuni a programei.

Programa generală este structurată pe 2 secțiuni, corelate cu structura subiectului la proba scrisă:

- **secțiunea 1** – *disciplina de specialitate* (Limba şi literatura rromani);
- **secțiunea 2** – *metodica predării disciplinei de specialitate* (Metodica predării limbii şi literaturii rromani);

SECȚIUNEA 1 – **DISCIPLINA DE SPECIALITATE** (LIMBA ŞI LITERATURA RROMANI)

I. LIMBA ŞI LITERATURA RROMANI

A. COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

1.1. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.2. identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
1.3. identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;

1.4. identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;

2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
2.2. utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;

3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;

4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelaţii inter-/ intradisciplinare.

B. TEMATICA

I. Limba rromani

1. Limba rromani comună şi teoria straturilor dialectale de evoluţie istorică

Limba rromani comună. Teoria celor trei straturi dialectale rrome de evoluţie istorică. Dialectele rrome din spaţiul geografic rromânesc şi relaţia lor cu cele trei straturi dialectale rrome: *Stratul I* (dialectul rromilor "ursari", "spoitori" şi "carpatici"), *Stratul II – III* (dialectul rromilor "căldărari", "geambaşi", "lovari"). Analizarea la prima vedere a unui text dialectal rrom (căldărăresc, spoitoresc, ursăresc, carpatic – din România – sau a unui text dialectal provenit dintr-un alt spaţiu geografic) din perspectiva caracteristicilor grafice/ redacţionale fonetice, lexicale, morfologice şi sintactice.

2. Fonetică şi fonologie

Sistemul vocalic şi consonantic al limbii rromani. *Transformări* (accidente, alterări) *fonetice*: afereza, anaptixa/ epenteza, apocopa, asimilarea, asurzirea (afonizarea), contragerea, dobândirea atipică a aspiraţiei, eliziunea, haplologia, metateza, paragoga, pierderea aspiraţiei, proteza, sincopa ş.a. Trecerea lui *v* în semiconsoana *w* şi efectele sale. Trecerea grupurilor *-vn-* şi *-pn-* în *-mn-/ -m-* şi efectele sale. Trecerea, în dialectul rromilor căldărari, a vocalei *-i-* în varianta fonetică *-ï-*, respectiv, trecerea lui *-e-* în *-ë-*. Opoziţiile *ćh/ ś* şi *ʒ/ ź*. Valorile semantice ale vocalelor *a* şi *o* în dihotomia "apropiere/ depărtare". Alfabetul oficial al limbii rromani. Valorile literelor postpoziţionale *-q-*, *-θ-* şi *-ç-*. Diftongii.

3. Vocabular

Vocabularul fundamental şi masa vocabularului. Sensul propriu şi sensul figurat. Relaţii semantice între cuvinte (sinonime, antonime, omonime). *Structura lexicală a limbii rromani comune*. Lexicul rrom: *indian, prebalcanic* (elemente afgane, persane, armeneşti, osete, gruzine, kurde etc.), *balcanic* (elemente turceşti, greceşti, sud-slave/ bulgăreşti şi sârbeşti/ româneşti), *neologic*. Elemente rrome cu origine necunoscută în limba rromani comună. *Modalităţi de îmbogăţire a lexicului limbii rromani comune* (1. mijloacele interne de îmbogăţire (derivarea – cu sufixe şi prefixe - şi compunerea); 2. mijloacele externe de îmbogăţire: împrumuturile şi calcul lingvistic). Rolul sufixelor –pen /-mos, -ar/-ăr-, -lin, -no, -utno, -(v)alo, -utro, -isar-/-izel ş.a. Perspectiva creaţiilor independente în limba rromani. Principiile moderne de lexicalizare a limbii rromani. *Lexicografie.* Tehnica de redactare lexicografică utilizată în elaborarea glosarelor, lexicoanelor, vocabularelor şi a dicţionarelor rrome.

4. Morfologie Obiectul morfologiei. 1. Părţile de vorbire *flexibile*: *articolul* (hotărât şi nehotărât), *substantivul*: tipuri de substantive; *articolul*; *adjectivul*: tipuri de adjective; *pronumele*: tipuri de pronume; *numeral*: tipuri de numerale; *verbul*: conjugarea verbului rrom (moduri, timpuri, persoane, număr), conjugarea verbelor împrumutate, ce conţin suf. - isar-; verbe tematice şi atematice. 2. Părţi de vorbire *parţial flexibile*: *adverbul*; 3. Părţi de vorbire *neflexibile: postpoziţia, prepoziţia, conjuncţia, interjecţia.*

5. Sintaxă

Părţile de propoziţie: subiectul, predicatul, atributul, complementul, elementul predicativ suplimentar. Sintagma. Propoziţia: tipologia propoziţiilor neîncadrate; tipologia propoziţiilor încadrate în frază: subordonate necircumstanţiale; subordonate circumstanţiale. Fraza: tipuri de fraze.

II. Literatura rromani

A. *Cultura rromani tradițională și folclorul rrom*

1. *Conceptele fundamentale* și analiza acestora: societate, comunitate, grup, etnie, stat, națiune, minoritate națională, prejudecată, etichetare, stereotip, distanță socială, excludere socială, discriminare, rasism, politică pozitivă/măsură afirmativă, capital uman, capital simbolic, identitate, imagine socială, imagine de sine, stimă de sine, stigmat social, asimilare/aculturație, separare, segregare, integrare socială, incluziune socială, interculturalitate, multiculturalism, transculturalitate, incluziune etno-educațională, autonomie culturală, federalism cultural, globalizare, localism etc.

2. Rădăcinile culturale ale rromilor: cultură şi civilizaţie veche indiană: *Cadrul istorico-geografic de formare a civilizaţiei vechi indiene şi date generale despre India.* Lecţiile Indiei. *India predravidiană şi India dravidiană. India ariană.* Realităţile culturale şi lingvistice din vechea Indie - locul de obârşie a proto-rromilor. *India vedică. De la India vedică la India brahmanică. India upanişadică. India hinduistă. India buddhistă. India jainistă. India epopeilor. India clasică.* Rromii şi limba rromani în context indian. Originea poporului rrom - *realitate şi legendă (Kanauj).* Teorii privind exodul proto - rromilor din

spaţiul vechi indian. Drumul proto-rromilor spre Europa *(dovezi lingvistice, repere istorico-geografice, argumente etnologice etc.).* Cultura tradiţională indiană şi cultura tradiţională rromă – *moşteniri culturale.*
3. *Determinări istorice ale identităţii rromilor din România: sclavia*, *Dezrobirea*, *perioada interbelică* şi începuturile mişcării rromilor, Holocaustul/*O Samudaripen*, rromii în *perioada regimului socialist*, rromii în *prezent*, *perspective de viitor*: rromii ca cetăţeni, grup social vulnerabil, minoritate naţională, naţione non-teritorială.
4. *Cultura materială a rromilor - meşteşug şi reprezentare:* Coordonate istorice şi premise metodologice ale heteroidentificării. Prelucrarea metalelor. Prelucrarea lemnului. *Meserii pierdute*: Prelucrarea osului. Prelucrarea pieilor de animale. *Între emblematic şi stigmatizant*: Lăutăria. Magia.
5. *Identitatea spirituală a rromilor*: *Nomadismul* – model cultural şi strategie de supravieţuire: fond psihologic şi practică socială. Nomadism şi sedentarism. Semnificaţii de fond cutumiar. Perspective istorice asupra migraţiei. Migraţia rromilor - fenomen contemporan. *Familia extinsă* – model de auto-identificare. Politeţea rituală. *Tipologii şi structuri conceptuale ale dinamicii înrudirii*. *Dreptul cutumiar*: divanul, *kris rromani*: judecata de pace, formele de control şi sancţiune socială/divină. *Obiceiurile din ciclul familial sau riturile de trecere* (generalităţi, structuri magico-ritualice): naşterea, nunta, moartea. *Limbaje rituale premaritale şi nupţiale*. *Rromanipen*-ul şi mistica purităţii. *Naşterea, copilul şi treptele iniţiatice*. Modele educaţionale de referinţă. *Imagini ale morţii şi cutume funerare*. *Elemente de magie şi astrologie*. *Complexe ritualice/sărbători din ciclul calendaristic*: a) specifice romilor (legarea ploilor, Joia Verde, Herdelezi/Gurbanul/Paştele spoitoresc); b) la care actanţii sunt rromi (Vasilca, Paparudele); c) comune cu nerromii, dar cu elemente specifice (Anul Nou, Crăciunul, Lăsata Secului, Paştele etc.). *Modele de gândire*: spaţiu şi timp, dualism, asimilare şi delimitare faţă de valorile religioase; credinţe şi mituri; complexe şi practici magico-ritualice şi relaţia cu supranaturalul; conturarea unui posibil sistem axiologic (forme, valori, factori determinanţi). *Elemente de port tradiţional* (diferenţieri pe subgrupuri). *Tipuri de relaţii intra- şi extra-comunitare*. *Pattern-uri* care formează imaginile autoreferenţiale. *Modele de viaţă comunitară* în zone compacte şi mixte în mediul rural şi urban. *Conservare şi evoluţie*: mutaţii şi factori determinanţi.
6. *Folclorul rrom*: Tipologie – specii folclorice: *folclor ritual* (*legat de riturile de trecere*: cântecul/oraţia de nuntă, strigătura de nuntă, cântecul de leagăn, bocetul; *legat de sărbătorile calendaristice*: colinda, cântecele de Anul Nou: capra, ursul; *legat de magia reparatorie*: cântecul de legare a ploii, cântecul Paparudei sau *atributivă*: descântecul, zicerile de Herdelezi/ Gurban/ Paştele spoitoresc, cântecul Vasilcăi) şi *folclor neritual* (miturile, basmul, povestirea, balada, cântecul liric, ghicitorile, zestrea paremiologică: proverbe, zicători). Folcloristica rromă (Constantin Băţălan). *Analiza textului folcloric rrom*.
B. Literatura rromani cultă
1. *Literatura rromani în context internaţional*: *Literatura rromilor în fosta URSS şi în statele apărute după destrămarea acesteia* (Rusia, Bielorusia, Ucraina, Moldova şi Letonia). *Literatura rromilor în fosta Iugoslavie şi în statele succesoare ei* (Macedonia, Serbia şi Muntenegru, Bosnia - Herţegovina, Croaţia, Slovenia). *Literatura rromilor în: Bulgaria, România, Ungaria, Cehia şi Slovacia, Polonia, Austria, Germania, Elveţia, Italia, Franţa, Spania, Marea Britanie, Suedia şi Finlanda.* Experienţa teatrelor rrome "Romen" (URSS), "Phralipen" şi TKO (Macedonia, ulterior Germania).
2. *Exemplificări din creaţiile autorilor rromi din diferite ţări*: O Dragano le Trumpesqo - Jevremović (*Austria*), Jorge Bernal (*Argentina)*, Vejo Baltzar *(Finlanda)*, Mateo Maximoff, Dragana Stefanović *(Franţa)*, Santino Spinelli *(Italia)*, Rajko Djurić (Iugoslavia, Germania, Serbia), Kujtim Paćaku (Kosovo), Slobodan Brebeski, Bairam Haliti (Serbia), Leksa Manuś *(Letonia),* Eslam Drudak, Dizoran Zekir *(Macedonia),* Donald Kenrick, Gratan Puxon *(Marea Britanie)*, Galjus Orhan *(Olanda),* Bronisława Weis = Papuśa, St. Stankievicz = Stahiro *(Polonia),* E. Cervenaková, Tera Fabianová, Bartolomej Daniel *(Republica Cehă*), Dezider Banga, A. Horvatová *(Republica Slovacă)*, Al. Pankov, Nina Vinkova, Romka Demeter *(Rusia)*, Katarina Taikon *(Suedia)*, Bari Károly, Daróczi Choli Jóysi *(Ungaria).*
3. *Literatura rromani şi despre rromii din România. Scriitori români care au scris despre rromi*: Vasile Alecsandri, Dimitrie Bolintineanu, Cezar Bolliac, Mihail Sadoveanu, Ion Agârbiceanu, Zaharia Stancu, Mircea Eliade, Vasile Voiculescu, Eugen Barbu etc. *Scriitorii rromi şi creaţia lor*: Gh. Păun-Ialomiţeanu, Luminiţa Mihai Cioabă, Alexandru Ruja-Gribussy, Irina Gabor-Zrinyi, Ştefan Fuli, Gelu Măgureanu, Mircea Lăcătuş, Delia Grigore, Valerică Stănescu etc.

C. BIBLIOGRAFIE
I. Limba rromani
Sarău, Gheorghe **2009**, *Struktùre rromane ćhibăqe. Structuri ale limbii rromani,* Bucureşti: Editura Universităţii din Bucureşti, 172 p.
Sarău, Gheorghe **2004**, *Rromani leksikologìa (Lexicologie rromă)*, Bucureşti: Editura Universităţii din Bucureşti, 138 p.
Sarău, Gheorghe **2002**, *Limba rromani (Morfologie şi sintaxă),* Bucureşti: Universitatea Bucureşti, CREDIS, 232 p.
Sarău, Gheorghe **2002**, *Stilistica limbii rromani în texte (Antologie de traduceri şi redactări). I stilìstika e rromane ćhibăqi teksturenθe (Amboldimatenqi aj redakcienqi antològia)*, Bucureşti: Universitatea Bucureşti, Editura CREDIS, 152 p. + 142 p. = 294 p. [curs bilingv destinat studenţilor rromi de la secţia de învăţământ deschis la distanţă " institutori – profesori de limba rromani";v. şi www.edu.ro
Sarău, Gheorghe **2008**, *Curs practic de limba rromani pentru toţi,* Bucureşti: Sigma [Colecţia „Biblioteca rromă, nr. 8], 208 p., cu CD şi cheia exerciţiilor.
Sarău, Gheorghe **2008**, *Rromii. Incursiune în istoria şi limba lor,* Bucureşti: Editura Sigma, 206 p. [Colecţia Biblioteca Rromă, nr. 7].

Sarău, Gheorghe **2001**, *Rromii şi limba rromani în context indian,* în cursul universitar "Mircea Itu şi Julieta Badiu: *Cultură şi civilizaţie indiană* ", Bucureşti: CREDIS, p. 127 - 146 [capitol preluat, în adaptare, din lucrarea: Gheorghe Sarău, *Rromii, India şi limba rromani* (Bucureşti: Kriterion, 1998).

*** **Manualele** de *Limba şi literatura rromani pentru clasele I-IV* şi pentru cl. *V-X, editate în perioada 2005- 2015*:
Sarău, Gheorghe; **Cordovan**, Ionel; **Stănescu**, Camelia **2015**, *Limba şi literatura rromani. Manual pentru clasa **I**.* I rromani ćhib thaj i literatùra vaś i jekhto klàsa, Bucureşti: Editura Sigma, P I + P II şi variantă electronică.
Sarău, Gheorghe **2005**, *Limba şi literatura rromani. Manual pentru clasa **I**.* I rromani ćhib thaj i literatùra vaś i jekhto klàsa, Bucureşti: Editura Sigma, 64 p. [reeditări anuale, stereotipe].
Sarău, Gheorghe şi **Stănescu**, Camelia **2005**, *Limba şi literatura rromani: manual pentru clasa a **II**-a.* I rromani ćhib thaj i literatùra vaś i dujto klàsa, Bucureşti: Editura Sigma, 64 p. [reeditări anuale, stereotipe].
Mărcuş, Olga **2005**, *Limba şi literatura rromani. Manual clasa a **II**-a. I rromani ćhib vaś o duijto berś,* Bucureşti: Editura Es Print '98, 64 p. [Redactor şi referent pentru limba rromani: *Gheorghe Sarău*].
Sarău, Gheorghe **2005**, *Limba şi literatura rromani. Manual pentru clasa a **III**-a.* I rromani ćhib thaj i literatùra vaś i trinto klàsa, Bucureşti: Editura Sigma, 104 p. [reeditări anuale, stereotipe].
Nuică, Elena, **Duroi**, Ionica; **Stoica**, Mantu **2006**, *I rromani ćhib thaj literatùra vaś i **IV**-to klàsa. Manual de limba şi literatura rromani pentru clasa a IV-a*, Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică, R.A., 160 p. [Redactor şi referent pentru limba rromani: *Gheorghe Sarău*].
Sarău, Gheorghe **2006**, *Limba şi literatura rromani. Manual pentru clasa a **IV**-a. I rromani ćhib thaj i literatùra (vaś i śtarto klàsa)*, Bucureşti: Editura Sigma, 104 p. [reeditări anuale, stereotipe].
Gheorghe Sarău **2007**, *Limba şi literatura rromani pentru anul **V** de studiu. I rromani ćhib thaj i literatùra vaś o panʒto siklŏvipnasqo berś)*, Bucureşti: Editura Alpha MDN, 118 p. Finanţator: Reprezentanţa UNICEF în România.
Ionel Cordovan şi Palfi Noemi **2008**, *Manual de limba şi literatura rromani*, *clasa a **VI**-a,* Bucureşti: Editura Vanemonde, 104 p. [referent şi redactor pentru limba rromani: Gheorghe Sarău]. Finanţator: Reprezentanţa UNICEF în România.
Moise Gabriela, Marius Căldăraru, Gheorghe Sarău **2008**, *Manual de limba şi literatura rromani, clasa a **VII**-a*, Bucureşti: Editura Vanemonde, 104 p. Finanţator: Reprezentanţa UNICEF în România.
Jupiter Borcoi, Gheorghe Sarău, Nicolae Pandelică, **2009**, *Manual de limba şi literatura rromani, clasa a **VIII**-a*, Bucureşti: Editura Vanemonde, 114 p. Finanţator: Reprezentanţa UNICEF în România.
Sarău, Gheorghe **2006**, *Limba şi literatura rromani. Manual pentru clasa a **IX**-a. I rromani ćhib thaj i literatùra (vaś i enăto klàsa)*, Bucureşti: Editura Sigma, 200 p. [reeditări anuale, stereotipe].
Sarău, Gheorghe; Cordova, Ionel **2011**, *I rromani ćhib thaj i literatùra vaś o deśto siklŏvipnasqo berś*. Limba şi literatura rromani. Manual pentru anul **X** de studiu, Bucureşti: Vanemonde, 116 p. [Finanţator: Reprezentanţa UNICEF în România].

***** Dicţionare**
Sarău, Gheorghe **2012**, *Dicţionar român-rrom*. Colecţia „Biblioteca rromă" – nr. 9, Bucureşti: Editura Sigma, 288 p.
Sarău, Gheorghe **2006**, *Dicţionar rrom - român,* Bucureşti: Editura Sigma, 224 p.
Sarău, Gheorghe **2000**, *Dicţionar rrom - român,* Cluj Napoca: Editura Dacia, 232 p.

II. Literatură rromani
A. *Cultura rromani tradiţională şi folclorul rrom*
Achim, Viorel **1998**, *Ţiganii în istoria României*, Bucureşti: Editura Enciclopedică.
Andreescu, Gabriel **2004**, *Naţiuni şi minorităţi*, Editura Polirom, Iaşi.
Băţălan, Costică **2002**, Rromane taxtaja. Nestemate din folclorul rromilor, Editura Kriterion, Bucureşti – Cluj, Colecţia "Biblioteca rromă" nr. 9, 220 p.
Benbassa, Esther; **Attias**, Jean-Christophe **2005**, *Ura de sine*, Editura Est, Bucureşti.
Bruna, Zani; **Palmonari**, Augusto (coord.) **2003**, *Manual de psihologia comunităţii*, Editura Polirom, Iaşi.
Burtea, Vasile **2002**, *Rromii în sincronia şi diacronia populaţiilor de contact,* Bucureşti: Editura Lumina Lex.
Cernat, Vasile **2005** *Psihologia stereotipurilor*, Editura Polirom, Iaşi.
Chiciudean, Ion; **Halic**, Bogdan Alexandru **2003,** *Imagologie. Imagologie istorică*, Editura comunicare.ro, Bucureşti.
Constantinescu, Barbu Dr. **1878**, *Probe de limba şi literatura ţiganilor din România*, Bucureşti.
Constantinescu, Barbu **2000**, *Probe de limba şi literatura rromilor din România*, Bucureşti- Cluj: Kriterion, 240 p. [Reeditarea ediţiei din anul 1878; Ediţie îngrijită de: Gheorghe Sarău, Corneliu Colceriu şi Dana Dudescu. Notă asupra ediţiei: Gheorghe Sarău; Prefaţa: Adina Potochin; Normalizarea textelor în alfabetul limbii rromani comune: Corneliu Colceriu, Dana Dudescu, Gheorghe Sarău, studenţii Alin Bucă şi Nyitrai Reka.Versificarea cântecelor în limba română: Letiţia Mark, Adina Potochin, Claudia Cioc, Gheorghe Sarău [Biblioteca rromă nr. 6].
Copoiu, Petre **1996**, *Rromane paramićă*, Bucureşti: Editura Kriterion.
Curelaru, Mihai **2006**, *Reprezentări sociale*, Editura Polirom, Iaşi.
Dumitrescu, Doru; **Căpiţă**, Carol; **Manea**, Mihai /.../ [coord.:] **2008**: *Istoria minorităţilor naţionale din România.* Material auxiliar pentru profesorii de istorie", Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică, R. A., 280 p..
Etzioni, Amitai **2002**, *Societatea monocromă*, Editura Polirom, Iaşi.
Ferreol, Gilles; **Jucquois**, Guy **2005**, *Dicţionarul alterităţii şi al relaţiilor interculturale*, Editura Polirom, Iaşi

Fraser, Angus **1992**, *The Gypsies*, London: Blackwell Publishers Ltd.
Furtună, Adrian-Nicolae, **Grigore**, Delia, **Neacşu**, Mihai 2007, *Rromii în căutarea stimei de sine*, Bucureşti: Centrul Rromilor "Amare Rromentza" – Editura Vanemonde.
Gavreliuc, Alin **2006**, *De la relaţiile interpersonale la comunicarea socială. Psihologia socială şi stadiile progresive ale articulării sinelui*, Editura Polirom, Iaşi.
Grigore, Delia **2001**, *Curs de antropologie şi folclor. Introducere în studiul elementelor de cultură tradiţională ale identităţii rrome contemporane*, Bucureşti, Universitatea Bucureşti: Editura CREDIS, 182 p.;v. şi www.edu.ro
Hancock, Ian F. **2002**, *We are the Romani People / Ame sam e rromane džene*, Hatfield: University of Hertfordshire Press.
Ionescu, Vasile **2000**, *Robia ţiganilor în Ţările Române. Moldova. Rromii din România – studii şi documente istorice*, Bucureşti: Editura Centrului rromilor pentru politici publice „Aven amentza".
Itu, Mircea **2003**, *Cultură şi civilizaţie veche indiană*, Prefaţă: Gheorghe Sarău, Bucureşti, Editura Universităţii Bucureşti, 243 p.
Itu, Mircea; **Moleanu**, Julieta **2001**, *Cultură şi civilizaţie indiană,* Bucureşti: Universitatea Bucureşti - Editura CREDIS, 208 p.; v. şi www.edu.ro
Iacob, Luminiţa Mihaela **2003**, *Etnopsihologie şi imagologie*, Editura Polirom, Iaşi.
Kenrick, Donald **1998**, *Romii: Din India la Mediterana. Migraţia romilor*, Bucureşti: Editura Alternative, 56 p.
McGraw, Phillip C. , **2003**, *În căutarea sinelui*, Editura Curtea Veche, Bucureşti.
Mihăilescu, Vintilă **2007**, *Antropologie. Cinci introduceri*, Editura Polirom, Iaşi.
Neculau, Adrian **2004** *Manual de psihologie socială*, Editura Polirom, Iaşi.
Neculau, Adrian (coord.) **1996**, *Psihologie socială. Aspecte contemporane*, Editura Polirom, Iaşi.
Petcuț, Petre **2015** *Romii. Sclavie și libertate*, Centrul National de Cultura a Romilor – Romano Kher.
Petcuț, Petre, **Grigore**, Delia, **Sandu**, Mariana **2005**, *Istoria şi tradiţiile minorităţii rromilor*, Bucureşti: Editura Sigma.
Sarău, Gheorghe **2008**, *Rromii. Incursiune în istoria şi limba lor,* Bucureşti: Editura Sigma, 206 p. [Colecţia Biblioteca Rromă, nr. 7].
Sarău, Gheorghe **1998**, *Rromii, India şi limba rromani*], [Colecţia " Biblioteca rromă", nr. 4], Bucureşti: Kriterion, 268 p.;v. şi www.edu.ro
Tarde, Gabriel **2007**, *Opinia şi mulţimea*, Editura Comunicare.ro, Bucureşti.
Zamfir, Cătălin; **Vlăsceanu**, Lazăr [coord.] 1993, *Dicţionar de Sociologie*, Editura Babel, Bucureşti.

B. Literatura rromani

Djurić, Rajko **2002**, *Istoria literaturii rrome. I hìstòria e rromane literaturaqi.* Traducător: Sorin Georgescu; referent, redactor, tehnoredactor: Gheorghe Sarău], Bucureşti: Universitatea din Bucureşti, Editura CREDIS, 182 p.; v. şi www.edu.ro
Ionescu, Vasile [selectie, note şi postfaţă de ...] **2000**, *O mie de ani de singurătate*. Rromii în proza românească, Bucureşti: Editura "Aven Amentza", 629 p. [antologie], "Restituiri" I.
Sarău, Gheorghe **1995**, *Culegere de texte în limba rromani,* [ediţia 1995 sau oricare altă ediție ulterioară] Bucureşti: E.D.P. - R. A., 188 p.
Sarău, Gheorghe **2008**, *Bibliografie rromi,* 120 p., ca material suplimentar, pe DVD, la vol. „Dumitrescu, Doru; Căpiţă, Carol; Manea, Mihai /.../ [coord.:]: *Istoria minorităţilor naţionale din România.* Material auxiliar pentru profesorii de istorie" (Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică, R. A., 280 p.).
Sarău, Gheorghe **2012**, *Cronica rromă (1990-2011). Ediția I*, Bucureşti: Editura Universității din Bucureşti, 274 p.
Sarău, Gheorghe **2015**, *Bibliografia rromă (1990-2014)*, Bucureşti: Editura Universității din Bucureşti.
*** *Manualele de Limba şi literatura rromani pentru clasele I-IV* şi pentru cl. *V-X, editate în perioada 2005- 2015 (v. secțiunea* **Limbă rromani**)

SECȚIUNEA 2 – METODICA PREDĂRII DISCIPLINEI DE SPECIALITATE (METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII RROMANI)

I. METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII RROMANI

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidații vor demonstra următoarelecompetențe specifice:

1.1. abordarea flexibilă a curriculumului şcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
1.2. aplicarea adecvată a principiilor, a formelor şi metodelor specifice comunicării orale şi scrise;
1.3. utilizarea strategiilor specifice însuşirii şi utilizării dezinvolte a normelor limbii literare;

2.1.valorificarea valenţelor educative ale textelor literare/ nonliterare utilizate în lecțiile de comunicare în limba rromani /limba şi literatura rromani din clasele gimnaziale şi liceale;
2.2. alegerea şi adecvarea strategiilor didactice de învățare- predare - evaluare în vederea formării competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul gimnazial şi liceal;
2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea şi diferențierea învățării;

3.1. valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele *Comunicare în limba rromani/ Limba și literatura rromani;*
3.2. argumentarea utilizării diverselor modalităţi de abordare a textului literar;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii elevilor în cadrul disciplinei *Comunicare în limba rromani/ Limba şi literatura rromani;*
4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză şi interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice.

B. TEMATICA

I. Specificul predării-învățării-evaluării limbii rromani în învățământul gimnazial şi liceal cu predare în limba rromani/ sau la clasele unde se studiază limba şi literatura rromani din învățământul gimnazial şi liceal cu predarea într-o altă decât cea maternă rromani (română, maghiară, turcă etc.)

- Specificul curriculumului pentru disciplina *Comunicare în limba rromani/ Limba și literatura rromani* (ciclul gimnazial şi liceal);
- Influenţa fenomenelor de transfer şi de interferenţă asupra învățării şi perfecţionării cunoştinţlor de limba rromani (cu trimitere la limbi de contact: româna, maghiara, turca etc.);
- Proiectarea activităților didactice în manieră integrată;
- Modelul comunicativ-funcțional şi abordarea conținuturilor la nivelul fiecărei clase;
- Abordarea elementelor de construcție a comunicării din perspectivă funcțională, aplicativă, conform programelor școlare în vigoare;
- Specificul organizării lecțiilor de comunicare în limba rromani la nivelul claselor la care aceasta se studiază;
- Metode şi procedee specifice învățării limbii rromani, ca limbă maternă şi ca limbă nematernă;
- Forme de organizare a activităților de învățare în limba rromani; strategii de diferențiere, individualizare; învățarea prin cooperare etc. ;

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de limba şi literatura rromani în învățământul gimnazial şi liceal

1. Comunicarea orală (receptarea mesajului oral, exprimarea orală)

- Strategii de formare a comportamentului de receptor/ emițător de mesaje orale;
- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziție, cuvânt, silabă, sunet);
- Strategii de învățare - predare-evaluare la disciplina *Comunicare în limba rromani/ Limba și literatura rromani* (ciclul gimnazial şi liceal);
- Activități de învățare care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (reluări şi rafinări ca ascultare activă/ corijări/ exemplificări la toate clasele de studiu);
- Metode şi mijloace de învățământ folosite în formarea şi dezvoltarea exprimării orale în limba rromani;
- Formarea şi dezvoltarea competențelor de comunicare în limba rromani: conținuturi şi contexte de realizare, criterii şi cerințe în exersarea exprimării corecte, respectarea normelor ortoepice.

2. Comunicarea scrisă (receptarea mesajului scris, exprimarea scrisă)

- Strategii de formare a câmpului vizual (propoziție, cuvânt, silabă, literă);
- Strategii de învățare-predare-evaluare a citit-scrisului în limba rromani la nivelul tuturor claselor gimnaziale şi liceale (metode şi procedee specifice, mijloace de învățământ);
- Specificul abordării textelor în învățământul gimnazial şi liceal, corelarea lor cu particularităţile de vârstă, acumulări etc.:
  - -Textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea/ narațiunea, dialogul, descrierea, personajul literar etc.);
  - Textul liric (strofa, versul);
  - Textul nonliterar.
- Organizarea textului scris, în funcție de scopul redactării:
  - Tehnica elaborării unui text scris: planul inițial, părțile componente ale unei compuneri. Contexte de realizare pentru clasele a V-a – a VIII-a;
  - Scrierea funcțională (bilet, felicitare, afiş, fluturaş, invitație, email etc.);
  - Scrierea imaginativă (pe baza unui şir de întrebări, pe baza unui suport vizual etc.);
  - Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).
- Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învățământul gimanzial şi liceal – particularități ale însuşirii şi rafinării normelor limbii literare la nivelul tuturor claselor (ortografie şi punctuație - redactări).

3.Modalități de integrare a elementelor de construcție a comunicării în cadrul lecţiilor de *Comunicare în limba rromani/ Limba și literatura rromani (*fonetică, vocabular, clase morfologice, sintaxă).

4. Învățarea integrată a disciplinelor *Comunicare în limba rromani/ Limba și literatura rromani.* (Pluridisciplinaritate, multidisciplinaritate, transdisciplinaritate, interdisciplinaritate, diversitate/ alteritate/ interculturalitate; Abordarea specifică integrării la disciplinele *Comunicare în limba rromani/ Limba și literatura rromani*).

5. Modalităţi de activizare a elevilor în lecţia de *Comunicare în limba rromani/ Limba şi literatura rromani* (Forme de organizare; strategii de diferenţiere, individualizare; învăţarea prin cooperare);

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba rromani/ Limba și literatura rromani.*

- Forme/ tipuri de evaluare a rezultatelor și a progresului școlar;
- Metode tradiționale și alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizați în practica școlară (nivel adecvat pentru gimnaziu şi liceu).

C. BIBLIOGRAFIE:

Cerghit, I.**1983**, *Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă*, E.D.P., Bucureşti.
Cristea, S. **2002**, *Dicționar de pedagogie*, Editura Litera, Chișinău.
Dulamă, Maria Eliza **2008**, *Metodologii didactice activizante. Teorie şi practică,* Editura Clusium, Cluj-Napoca, 396 p.
Manolescu, Marin **2002**, *Evaluarea şcolară - un contract pedagogic*, 2002, Bucureşti: Editura Fundaţiei " Dimitrie Bolintineanu ", 248 p.
Markus, Olga; **Sarău**, Gheorghe **2009**, *Butăqe fiśe le studenturenqe, le siklărnenqe vi le siklŏvnenqe ka-i òra rromane ćhibăqi aj literaturaqi,* în vol. „*Gheorghe Sarău: Struktùre rromane ćhibăqe. Structuri ale limbii rromani* (Bucureşti: Editura Universităţii din Bucureşti, 172 p.)", p. 115 – 146.
Neacşu, Ion **1999**, *Instruire şi învăţare,* Bucureşti: EDP.

*** *Comunicare în limba rromani/ Limba şi literatura rromani.* Programe şcolare pentru învățământul gimnazial și liceal în vigoare la data concursului.
*** **Manualele** de *Limba și literatura rromani pentru clasele I-IV* și pentru cl. *V-X, editate în perioada 2005- 2015*:
Sarău, Gheorghe; **Cordovan**, Ionel; **Stănescu**, Camelia **2015**, *Limba şi literatura rromani. Manual pentru clasa **I**.* I rromani ćhib thaj i literatùra vaś i jekhto klàsa, Bucureşti: Editura Sigma, P I + P II și variantă electronică.
Sarău, Gheorghe **2005**, *Limba şi literatura rromani. Manual pentru clasa **I**.* I rromani ćhib thaj i literatùra vaś i jekhto klàsa, Bucureşti: Editura Sigma, 64 p. [reeditări anuale, stereotipe].
Sarău, Gheorghe şi **Stănescu**, Camelia **2005**, *Limba şi literatura rromani: manual pentru clasa a **II**-a.* I rromani ćhib thaj i literatùra vaś i dujto klàsa, Bucureşti: Editura Sigma, 64 p. [reeditări anuale, stereotipe].
Mărcuş, Olga **2005**, *Limba şi literatura rromani. Manual clasa a **II**-a. I rromani ćhib vaś o duijto berś,* Bucureşti: Editura Es Print '98, 64 p. [Redactor şi referent pentru limba rromani: *Gheorghe Sarău*].
Sarău, Gheorghe **2005**, *Limba şi literatura rromani. Manual pentru clasa a **III**-a.* I rromani ćhib thaj i literatùra vaś i trinto klàsa, Bucureşti: Editura Sigma, 104 p. [reeditări anuale, stereotipe].
Nuică, Elena, **Duroi**, Ionica; **Stoica**, Mantu **2006**, *I rromani ćhib thaj literatùra vaś i **IV**-to klàsa. Manual de limba şi literatura rromani pentru clasa a IV-a*, Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică, R.A., 160 p. [Redactor şi referent pentru limba rromani: *Gheorghe Sarău*].
Sarău, Gheorghe **2006**, *Limba şi literatura rromani. Manual pentru clasa a **IV**-a. I rromani ćhib thaj i literatùra (vaś i śtarto klàsa)*, Bucureşti: Editura Sigma, 104 p. [reeditări anuale, stereotipe].
Gheorghe Sarău **2007**, *Limba şi literatura rromani pentru anul **V** de studiu. I rromani ćhib thaj i literatùra vaś o panʒto siklŏvipnasqo berś)*, Bucureşti: Editura Alpha MDN, 118 p. Finanţator: Reprezentanţa UNICEF în România.
Ionel Cordovan şi Palfi Noemi **2008**, *Manual de limba şi literatura rromani*, *clasa a **VI**-a,* Bucureşti: Editura Vanemonde, 104 p. [referent şi redactor pentru limba rromani: Gheorghe Sarău]. Finanţator: Reprezentanţa UNICEF în România.
Moise Gabriela, Marius Căldăraru, Gheorghe Sarău **2008**, *Manual de limba şi literatura rromani, clasa a **VII**-a*, Bucureşti: Editura Vanemonde, 104 p. Finanţator: Reprezentanţa UNICEF în România.
Jupiter Borcoi, Gheorghe Sarău, Nicolae Pandelică, **2009**, *Manual de limba şi literatura rromani, clasa a **VIII**-a*, Bucureşti: Editura Vanemonde, 114 p. Finanţator: Reprezentanţa UNICEF în România.
Sarău, Gheorghe **2006**, *Limba şi literatura rromani. Manual pentru clasa a **IX**-a. I rromani ćhib thaj i literatùra (vaś i enăto klàsa)*, Bucureşti: Editura Sigma, 200 p. [reeditări anuale, stereotipe].
Sarău, Gheorghe; Cordova, Ionel **2011**, *I rromani ćhib thaj i literatùra vaś o deśto siklŏvipnasqo berś.* Limba şi literatura rromani. Manual pentru anul **X** de studiu, Bucureşti: Vanemonde, 116 p. [Finanţator: Reprezentanţa UNICEF în România].

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA RUSĂ MODERNĂ

2015

OBIECTIVE:

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ la limba rusă este menită să răspundă sarcinilor complexe ale perfecţionării cadrelor didactice din învăţământul preuniversitar: asigurarea unei bune cunoaşteri a limbii ruse contemporane ca instrument de comunicare şi obiect de predare. La împlinirea acestor deziderate contribuie seminariile, aplicaţiile practice, cursurile practice coercitive, exerciţii de laborator sau de altă natură, mesele rotunde cu referate pe o temă dată, alte forme eficiente de promovare şi stimulare a schimbului de opinii în probleme-cheie ale disciplinei de studiat.

În materie de istorie literară, pentru receptarea creaţiei marilor scriitori, ca obiect nemijlocit de analiză şi sinteză, programa a fost axată în măsură sporită pe texte reprezentative sub raportul conţinutului şi expresiei şi mai puţin pe literatură critică, redusă, în lista bibliografică, la un minimum necesar.

În domeniul metodicii predării limbii ruse s-a acordat o deosebită atenţie diversificării tehnicilor şi formelor de predare în vederea asigurării randamentului maxim al procesului de învăţământ.

TEMATICA

A. LIMBA RUSĂ

FONETICĂ ŞI FONOLOGIE. Sistemul fonetic şi fonologic al limbii ruse. Particularităţile accentului, specificul intonaţiei şi construcţiile intonaţionale.

LEXICOLOGIE ŞI SEMANTICĂ. Cuvântul ca unitate lingvistică de bază. Formarea cuvintelor. Polisemia. Tipuri de sensuri lexicale. Sinonime, antonime, omonime. Vocabularul activ şi pasiv. Lexicul rus ca sistem deschis (fond original şi elemente de împrumut; neologisme, arhaisme; vocabularul în plan teritorial şi social).

FRAZEOLOGIE. Criterii de clasificare. Echivalenţe, echivalenţe parţiale, nonechivalenţe frazeologice ruso-române.

MORFOSINTAXĂ. Criterii de clasificare a părţilor de vorbire. Categoriile gramaticale şi lexico-gramaticale ale substantivului. Criterii de delimitare a claselor de adjective. Particularităţile formelor scurte ale adjectivelor. Gradele de comparaţie sintetice şi analitice. Pronumele ca parte de vorbire. Clasele numeralului. Paradigmatica verbului: timpuri, moduri, diateze. Aspectul verbal şi modalităţile acţiunii. Posibilităţi de echivalare în limba română. Verbe de mişcare unidirecţionale şi pluridirecţionale, prefixate şi neprefixate. Participiul şi gerunziul ca forme verbale. Clasificarea adverbului. Clasele de cuvinte auxiliare.

Procese active în limba rusă contemporană (analitismul). Semantica şi valorile cazurilor.

Părţile principale şi secundare ale propoziţiei. Exprimarea relaţiilor temporale, spaţiale, condiţionale, concesive, cauzale, consecutive, atributive ş.a.

Structura frazei. Joncţiunea în frază. Principii de clasificare a frazei. Coordonarea şi subordonarea în frază.

BIBLIOGRAFIE:

****Elemente de gramatică confruntativă a limbilor rusă şi română.*
Redactori resp. **Ecaterina Fodor, S.Vaimberg**, Bucureşti, T.U.B., 1983, 1985.
****Grammatika russkogo jazyka*, red. **V. V. Vinogradov, E. S. Istrin**, vol.I-II, Moscova, 1960.
****Russkaja grammatika,* red. **N**. **I. Svedova, V. V. Lopatin**, Moscova**,** 1990.
Akimova, P.I., *Novoe* v *sintaksise sovremennogo russkogo jazyka,* Moscova, 1990.
Basko, N.V., *Russkie frazeologhizmy – legko i interesno*, Moscova, Editura Flinta, 2001.
Chirilă, Feodor, *Limba rusă contemporană. Sintaxa frazei,* E.U.B.,
1994.
Dumitru, Emil, *Incursiune în limba rusă contemporană: teorie, exemple, tendinţe,* Editura Pro Universitaria, Bucureşti, 2015.
Fomina, M.I., *Sovremennyj russkij jazyk. Leksikologija,* ed. a 3-a, Moscova, 1990
Fodor, Ecaterina, *Limba rusă literară contemporană (Fonetică, fonologie, formarea cuvintelor),* ed.a 3-a, Bucureşti, T.U.B., 1983.
Gheorghiu, Mircea, *Limba rusă contemporană. Morfologie,* ed. a 3-
a, Bucureşti, T.U.B., 1989.
Izarenkov, D.I., *Bessojuznoe slozhnoe predlozhenie,* Moscova, 1990.
Iurac, Simion, *Limba rusă contemporană: morfologia*, Editura Universităţii din Bucureşti, 2008.
Klenina, A.V., *Prostoe predlozhenie v sovremennom russkom jazyke. Teorija i uprazhnenija,* Moscova, 1989.
Nistor, Mihai, Limba rusă contemporană. Sintaxa propoziţiei*, Editura Universităţii din Bucureşti, 2006.*
Pedestraşu, Anatol, *Limba rusă contemporană. Sintaxa propoziţiei,*
E.U.B., 1994.
Valghina N.S., *Aktivnye protzessy v sovremennom russkom jazyke*, Moscova, Editura Logos, 2001.

Se vor consulta şi periodicele:

1. "Russkij jazyk za rubezhom " - http://www.russianedu.ru/;

2. Revista *Filologie rusă* a Asociației Profesorilor de Limba şi Literatura rusă din România *http://www.filologie-rusa.ro/;*

B. LITERATURA RUSĂ

Curente şi orientări în literatura rusă din prima jumătate a sec. al XIX-lea. Romantismul. Reacţia antiromantică. "Şcoala naturală".

A.S. Puşkin - lirica, poemele epice *(Ţiganii, Călăreţul de aramă),* romanul în versuri *Evgheni Oneghin.* Rolul lui Puşkin în dezvoltarea limbii ruse literare şi a literaturii ruse moderne. Ecoul creaţiei puşkiniene în cultura română, exegeza operei sale în România.

M.I. Lermontov - lirica, poemul *Demonul.* Romanul *Un erou al timpului nostru.*

N.V. Gogol - promotor al "*şcolii naturale*". Proza - romanul *Suflete moarte.* Dramaturgia - piesa *Revizorul.*

Curente şi orientări în literatura rusă din a doua jumătate a sec.al XIX-lea. Afirmarea realismului rus, principalele direcţii şi modalităţi, aria lui mondială de circulaţie şi iradiere. Epoca de apogeu a romanului rus realist.

F.M. Dostoievski - creator al romanului polifonic, psihologic, psihanalitic: *Crimă şi pedeapsă; Demonii; Fraţii Karamazov.* Concepţiile estetico-filosofice ale scriitorului. Rezonanţa universală a operei dostoievskiene.

L.N. Tolstoi - tipologia structurilor narative. Romanul *Război şi pace* - structură, compoziţie, gen. Filosofia istoriei. Romanul *Anna Karenina* - structură, compoziţie, stil. Nuvelistica: *Sonata Kreutzer, Moartea lui Ivan lici.* Tezele filosofice fundamentale ale lui L.N.Tolstoi: teoria "non- violenţei" şi a "autoperfecţionării". Rezonanţa universală a operei lui Tolstoi.

A.P. Cehov – maestru al conciziei. Nuvelistica: *Profesorul de literatură; Casa cu mezanin; Zvăpăiata; Ionîci; Omul în carapace.* Modernitatea şi dimensiunea simbolică a povestirilor. Dramaturgia cehoviană: piesele *Pescăruşul; Unchiul Vania; Trei surori; Livada de vişini.*

Orientări şi curente în literatura rusă de la sfârşitul secolului XIX şi începutul secolului XX. Simbolismul rus, concepţiile estetico-filosofice ale curentului. Postsimbolismul rus – noile curente moderniste (akmeismul, futurismul). Mari prozatori ruşi din prima jumătate a secolului XX.

A.A. Blok – Componenta filosofică a liricii blokiene. Ciclul de versuri *Stihuri despre Preafrumoasa Doamnă.*

S. A. Esenin - Motivele liricii eseniene. Poetica lui Esenin.

V. V. Maiakovski - Poemele lirice *Norul cu pantaloni, Omul.*

B.L. Pasternak - Caracterul metonimic al poeziei pasternakiene. Romanul lirico- filosofic *Doctorul Jivago.*

M.A. Bulgakov - Nuvelele satirice: *Diavoliada*; *Inimă de câine*. Romanul-capodoperă *Maestrul şi Margareta:* substratul filosofic, mitul christic, arhetipuri universale. Poetica romanului bulgakovian. Dramaturgia: *Cabala bigoţilor.*

M.A. Şolohov – Romanul-epopee *Donul liniştit.* Destinul individual şi destinul istoric în roman. Structura şi stilul romanului.

BIBLIOGRAFIE

****Ce este literatura? Şcoala formală rusă.* Antologie şi prefaţă de **Mihai Pop**, Editura Univers, Bucureşti, 1984.

Cotorcea L., *Lirica lui Lermontov,* editura Junimea, Iaşi, 1984.

Crasovschi, Axinia, *Prozatori ruşi. Secolele XIX-XX*, E.U.B., Bucureşti, 2008.

Crasovschi, Axinia, *Poeţi ruşi. De la Veacul de Aur la Veacul de Argint*. Ed. Prouniversitaria, Bucureşti, 2015.

Dobre A., *B. Pasternak*. *Poezia prozei şi proza poeziei,* E.U.B., 1997

Dobre A., *Teme şi variaţiuni,* E.U.B., 1994.

Ghijiţchi A., *Romantismul rus (Poezia),* Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1975.

Kovacs A., *Poetica lui Dostoievski,* Bucureşti, 1987.

Loghinovski, Elena, *Puşkin şi problemele existenţei în memoria literaturii*, Ed. Litera, Chişinău, 2000.

Şoptereanu, V., *Timpul artistic şi poetica memoriei*, Ed. Paideia, Bucureşti, 2006.

Teodorescu L., *Dramaturgia lui Cehov,* Editura Unives, Bucureşti, 1972.

Teodorescu L., *Prelegeri de literatură rusă modernă,* T.U.B., 1981.

Se vor consulta şi periodicele:

1. "Russkij jazyk za rubezhom " - http://www.russianedu.ru/;
2. Revista Filologie rusă a Asociației Profesorilor de Limba şi Literatura rusă din România http://www.filologie-rusa.ro/;

C. METODICA PREDĂRII LIMBII RUSE

OBIECTIVE: Program a urmăreşte perfecţionarea pregătirii metodice a profesorilor în vederea sporirii eficienţei predării limbii ruse în învăţământul elementar, gimnazial şi liceal, contribuind, într-o viziune

integratoare, alături de cursurile de limbă, literatură şi civilizaţie rusă, la desăvârşirea competenţei lor profesionale.
TEMATICA: Formarea competenţei de comunicare orală şi în scris, obiectiv fundamental în procesul de predare/învăţare a limbii ruse în şcoala noastră. Fundamentare ştiinţifică.
Selectarea funcţională a materialului lexico-gramatical. Tipurile de exerciţii pentru formarea deprinderilor de limbă.
Predarea lexicului în strânsă legătură cu celelalte niveluri ale limbii. Procedee de semantizare. Sistemul de exerciţii pentru activarea vocabularului şi dezvoltarea vorbirii.
Limba standard - limbaje de specialitate. Metode şi procedee de abordare a textului de specialitate.
Interdisciplinaritatea în predarea limbii ruse. Modalităţi de folosire a elementelor de cultură şi civilizaţie rusă în procesul de predare/învăţare a limbii ruse.
Tehnici de transmitere şi fixare a cunoştinţelor de limbă şi cultură
rusă.
Demersul contrastiv şi implicaţiile lui în predarea limbii ruse ca limbă străină. Transferul, interferenţa - sursă a greşelilor tipice de limbă; tehnici de prevenire şi combatere a interferenţei.
Traducerea ca procedeu didactic. Activităţi cu dicţionarul.
Demersul comunicativ. Formarea deprinderilor de înţelegere a mesajului oral în limba rusă. Metodica citirii şi interpretării textelor cu conţinut literar.
Formarea deprinderilor de scriere. Procedee de predare a alfabetismului rus.
Jocul didactic: funcţiile, tipologia şi avantajul în predarea/învăţarea limbii ruse.
Lecţia - forma de bază a predării limbii ruse. Structura lecţiei de limba rusă. Strategii de predare/învăţare, la orele de limba rusă. Operaţionalizarea obiectivelor, conţinutul, succesiunea secvenţelor lecţiei. Sistemul de lecţii.
Pregătirea profesorului pentru lecţie. Planuri calendaristice şi planuri de lecţie.
Dezvoltarea motivaţiei pentru studiul limbii ruse.
Organizarea activităţilor extraşcolare; cercuri de lectură, de vorbire, de traducere, de filologie, cercul dramatic, de corespondenţă etc.
EVALUAREA: Metode şi procedee de evaluare şi rolul lor în reglarea procesului de instruire.
Metodica cercetării ştiinţifice în didactica limbii ruse. Aplicarea rezultatelor cercetărilor în predarea limbii ruse.

BIBLIOGRAFIE

*** *Cadrul european de referinţă pentru limbi: învăţare-predare-evaluare*, *http://www.bice.md/UserFiles/File/publicatii/cadrul.pdf*
*** *Curriculum Naţional. Ghid metodologic de aplicare a programelor de Limba rusă. Primar – gimnaziu*. (coord. **Singer, Mihaela**), Bucureşti, 2001.
*** *Curriculum Naţional. Ghid metodologic. Aria curriculară Limbă şi comunicare. Liceu* (coord. **Singer, Mihaela**), Bucureşti, MEC, Consiliul Naţional pentru Curriculum, 2002**.**
*** *Ghid de evaluare. Limbi moderne* (coord**. Gramaticescu, Sorina**), Bucureşti, Serviciul Naţional de Evaluare şi Examinare, Aramis, 2001.
*** *Recomandarea Parlamentului european şi a Consiliului Uniunii Europene, din 18 decembrie 2006, privind competenţele-cheie pentru învăţarea pe parcursul întregii vieţi*, http://eur-*lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:394:0010:0018:ro:PDF*
****Russkij jazyk i kultura: teoria i praktika prepodavanija v shkole i vuze*, (coord. **Crasovschi, Axinia**), E.U.B., Bucureşti, 2011.
*** *Metodika prepodavanija russkogo jazyka inostrannoggo dlja zarubezhnykh filologov-rusistov,* red. **A. N. Şiukin**, 1990.
Chirilă, F., *Obucenie jazyku special'nosti,* în *"Prelegeri de limbă şi literatură rusă",* vol.IV, 1989.
Grigoriţa, Mircea, *Predarea şi învăţarea limbilor străine,* Bucureşti, 1995.
Marinescu.M., Chirilă, F., *Metodica predării limbii ruse,* Bucureşti, 1993.
Marinescu, M., *Formarea competenţei de comunicare - principalul obiectiv în predarea limbilor străine*, în *"Limbile moderne în şcoală"*, vol.II, 1986.
Mitrofanova, O. D., Kostomarov, V. G., *Metodika prepodavanija russkogo jazyka kak inostrannogo,* Moscova, 1990.
Morărescu, S., Tetean-Vinţeler D., Sofian, Maria, *Jocurile didactice şi învăţarea limbilor străine,* Cluj-Napoca, 1993.
STAN I. Teodor, *Obucenie russkomu jazyku,* Cluj-Napoca, 1995.

Se vor consulta şi periodicele:

1. "Russkij jazyk za rubezhom " - http://www.russianedu.ru/;
2. Revista Filologie rusă a Asociației Profesorilor de Limba și Literatura rusă din România http://www.filologie-rusa.ro/;

MINISTERUL EDUCAȚIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA RUSĂ MATERNĂ

2015

PREZENTARE

Programa se adresează profesorilor pentru învățământul gimnazial şi liceal din unitățile şcolare cu limba de predare rusă sau celor care predau limba rusă în unităţi de învățământ în care predarea se face într-o altă limbă decât limba maternă rusă, care s-au înscris şi vor susține examenul de definitivare în învățământ.

La elaborarea programei s-au avut în vedere următoarele principii:

- principiul continuității formării inițiale şi continue, realizat prin evoluție în carieră şi dezvoltare profesională;
- principiul coerenței modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competențelor generale şi specifice, prin modul de selectare a conținuturilor ce vor face obiectul evaluărilor vizate, prin diversitatea formelor şi a strategiilor evaluative sugerate pentru a fi utilizate în contextul acestor examinări;
- principiul adecvării şi armonizării finalităților şi a conținuturilor învățământului gimnazial şi liceal românesc şi ale celui cu predarea în limba maternă rusă/ a disciplinelor de limba, istoria şi tradiţiile ruşilor-lipoveni, cu direcțiile şi spiritul schimbărilor din societate;
- principiul optimizării şi inovării activității în învățământul gimnazial şi liceal, prin asimilarea celor mai noi achiziții din ştiințele educației şi din ştiințele conexe.

Programa pentru examenul naţional de definitivare în învăţământ a profesorilor din învăţământul gimnazial şi liceal cu predare în limba rusă sau cu predarea limbii ruse, a istoriei şi tradiţiilor ruşilor-lipoveni în unităţi de învăţământ în care procesul educaţional se desfăşoară în altă limbă decât limba maternă rusă vizează competenţe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative şi atitudinale şi propune o tematică ce corespunde tendinţelor în evoluţia disciplinelor.

Ea este structurată pe două secțiuni:

- *secțiunea 1* – **discipline de specialitate** (Limba şi literatura rusă);
- *secțiunea 2* – **metodica predării disciplinei de specialitate** (Metodica predării limbii şi literaturii ruse);
- *secțiunea 3* – **pedagogie şcolară** şi **elemente de psihologie a educației**.

COMPETENŢE GENERALE

- ***competențe în specialitate*** *la:* ***Limba şi literatura rusă****:*
  1. de a utiliza adecvat conținutul ştiințific propriu disciplinelor de examen;
  2. de a aplica în situații educaționale concrete conținutul ştiințific, valorizând valențele formative;
  3. de a integra conținuturile de specialitate în contextul altor ştiințe, argumentând şi promovând strategii activ – participative de învățare;
  4. de a produce corelații inter-/ intradisciplinare, prin utilizarea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală, stimulând creativitatea şi inovația în plan profesional.

- ***competențe didactico-metodologice aferente predării la ciclurile gimnazial şi liceal a disciplinei Limba şi literatura rusă****:*
  1. de a prelucra conținuturile ştiințifice specifice disciplinelor de examen, prin aplicarea în situații educaționale variate, specifice învățământului gimnazial şi liceal;
  2. de a valorifica conținuturile metodicilor de specialitate, în vederea formării la elevi a competențelor - cheie şi transversale;
  3. de a realiza conexiuni intra-/ interdisciplinare, în contexte educaționale specifice învățământului gimnazial şi liceal ;
  4. de a opera cu conținuturile metodicilor de specialitate pentru luarea unor decizii care să conducă la reglarea (dezvoltarea/ ameliorarea) componentelor procesului instructiv – educativ.

Competențele specifice ce derivă din competențele generale vor fi prezentate în cadrul fiecărei secțiuni a programei.

Programa generală este structurată pe 2 secțiuni, corelate cu structura subiectului la proba scrisă:

- **secțiunea 1** – *disciplina de specialitate* (Limba şi literatura rusă);
- **secțiunea 2** – *metodica predării disciplinei de specialitate* (Metodica predării limbii şi literaturii ruse);

SECȚIUNEA 1 – **DISCIPLINA DE SPECIALITATE** (LIMBA ŞI LITERATURA RUSĂ)

I. LIMBA ŞI LITERATURA RUSĂ

A. COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

1.1. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.2. identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;

1.3. identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
1.4. identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;

2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
2.2. utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;

3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;

4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelaţii inter-/ intradisciplinare.

B. TEMATICA
I. Limba rusă
1. Fonetică şi fonologie

Legile fundamentale ale foneticii limbii ruse. Tipuri de consoane. Schimbări fonetice: modificarea aspectului fonetic al vocalelor, asurzirea consoanelor sonore, sonorizarea consoanelor surde, cazuri particulare. Accentul. Intonația.

2. Vocabular

Vocabularul fundamental şi masa vocabularului. Sensul propriu şi sensul figurat. Relaţiile semantice în semantica lexicală: polisemia, omonimia, sinonimia, antonimia.

Elemente de analiză a discursului: actele de limbaj: tipologie; enunţuri-tip de realizare a diferitelor tipuri de acte; tipuri de discurs / text: epistolar, descriptiv, narativ, incitativ, argumentativ - caracteristici generale, moduri de structurare în perspectiva aplicaţiilor didactice.

2. **Morfologie** Categoriile gramaticale şi lexico-gramaticale ale substantivului. Sistemul cazual al substantivului în plan paradigmatic şi sintagmatic. Clase de determinanţi nominali; particularităţi de construcţie. Paradigmatica verbului: timpuri, moduri, diateze, aspectul verbal şi modalităţile acţiunii. Verbe de mişcare şi verbe poziționale.

4. Sintaxă

Analiza paradigmatică a propoziţiei şi segmentarea actuală. Structura frazei. Tipurile de frază: fraza formată prin coordonare; fraza formată prin subordonare.

II. Literatura rusă

Repere în literatura rusă a sec. al XlX-lea. Efervescenţa prozei realiste. Diversificarea romanului rus din punct de vedere tematic, tipologic şi al structurii ca specie literară. Romancieri de rezonanţă universală: I. S. Turghenev, F. M. Dostoevski, L. N. Tolstoi, A. P. Cehov. Creaţie poetică: A.S. Puşkin, N. A. Nekrasov, F.I. Tiutcev. Dramaturgie: N. V. Gogol, A. N. Ostrovski. Evoluția literaturii ruse în perioada Veacului de argint. Curente literare. Reprezentanți. Literatura emigrației ruse. Folclorul şi tradiţiile ruşilor lipoveni.

C. BIBLIOGRAFIE
I. Limba rusă

Feodor Chirilă, *Русский язык и русская культура*, Editura Fundaţiei România de Mâine, Bucureşti, 2000.
Feodor Chirilă, *Limba rusă contemporană. Sintaxa frazei*, Editura Universităţii Bucureşti, 1997.
Ivan Evseev &, *Limba rusă contemporană*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1983.
Mircea Gheorghiu, *Limba rudă contemporană. Morfologie*, Editura Universităţii Bucureşti, 1995.
Feodor Chirilă, A. Ivanov, R. Chivescu, S. Wolf, *Dicţionar tematic rus-român. Termeni şi sintagme,* Editura „Ararat", vol. I-II, Bucureşti, 1998.
Chirilă F.,Ivanov A.,Olteanu T., *Probleme de dialectologie. Graiuri ruseşti- lipoveneşti din România*,EUB.,1993

II. Literatura rusă

Русская литература от «Слово о полку Игореве» до наших дней, Москва, 1995.
Chirilă, Feodor, A. Ivanov, V. Jercea, *Limba şi cultura rusă*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2002.
Crasovschi, Axinia, *Prozatori ruși. Secolele XIX-XX*, EUB, București, 2008.
Şoptereanu, Virgil, *Istoria literaturii ruse de la sfârşitul sec. al XIX-lea - începutul sec. al XX-lea,* Editura Universităţii Bucureşti, 1982.
Bălănescu, Sorina, *Dramaturgia cehoviană - simbol şi teatralitate,* Editura Junimea, Iaşi, 1983.
Феодор Кирилэ, История и традиции русских-липован (Istoria şi tradiţiile minorităţii ruşilor lipoveni), Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006

SECȚIUNEA 2 – METODICA PREDĂRII DISCIPLINEI DE SPECIALITATE (METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII RUSE)

I. METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII RUSE

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidații vor demonstra următoarelecompetențe specifice:

1.1. abordarea flexibilă a curriculumului şcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
1.2. aplicarea adecvată a principiilor, a formelor şi metodelor specifice comunicării orale şi scrise;
1.3. utilizarea strategiilor specifice însuşirii şi utilizării dezinvolte a normelor limbii literare;

2.1.valorificarea valenţelor educative ale textelor literare/ nonliterare utilizate în lecțiile de comunicare în limba rusă /limba şi literatura rusă din clasele gimnaziale şi liceale;
2.2. alegerea şi adecvarea strategiilor didactice de învățare- predare - evaluare în vederea formării competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul gimnazial şi liceal;
2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea şi diferențierea învățării;

3.1. valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele *Comunicare în limba rusă/ Limba şi literatura rusă;*
3.2. argumentarea utilizării diverselor modalităţi de abordare a textului literar;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii elevilor în cadrul disciplinei *Comunicare în limba rusă/ Limba şi literatura rusă;*
4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză şi interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice.

B. TEMATICA

I. Specificul predării-învățării-evaluării limbii ruse în învățământul gimnazial şi liceal cu predare în limba rusă/ sau la clasele unde se studiază limba şi literatura rusă din învățământul gimnazial şi liceal cu predarea într-o altă decât cea maternă rusă

- Specificul curriculumului pentru disciplina *Comunicare în limba rusă/ Limba şi literatura rusă* (ciclul gimnazial şi liceal);
- Influenţa fenomenelor de transfer şi de interferenţă asupra învățării şi perfecţionării cunoştinţelor de limba rusă;
- Proiectarea activităților didactice în manieră integrată;
- Modelul comunicativ-funcțional şi abordarea conținuturilor la nivelul fiecărei clase;
- Abordarea elementelor de construcție a comunicării din perspectivă funcțională, aplicativă, conform programelor şcolare în vigoare;
- Specificul organizării lecțiilor de comunicare în limba rusă la nivelul claselor la care aceasta se studiază;
- Metode şi procedee specifice învățării limbii ruse, ca limbă maternă şi ca limbă modernă;
- Forme de organizare a activităților de învățare în limba rusă; strategii de diferenţiere, individualizare; învăţarea prin cooperare etc. ;

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de limba şi literatura rusă în învățământul gimnazial şi liceal

1. Comunicarea orală (receptarea mesajului oral, exprimarea orală)

- Strategii de formare a comportamentului de receptor/ emițător de mesaje orale;
- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziție, cuvânt, silabă, sunet);
- Strategii de învățare - predare-evaluare la disciplina *Comunicare în limba rusă/ Limba şi literatura rusă* (ciclul gimnazial şi liceal);
- Activități de învățare care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (reluări şi rafinări ca ascultare activă/ corijări/ exemplificări la toate clasele de studiu);
- Metode şi mijloace de învățământ folosite în formarea şi dezvoltarea exprimării orale în limba rusă;
- Formarea şi dezvoltarea competențelor de comunicare în limba rusă: conținuturi şi contexte de realizare, criterii şi cerințe în exersarea exprimării corecte, respectarea normelor ortoepice.

2. Comunicarea scrisă (receptarea mesajului scris, exprimarea scrisă)

- Strategii de formare a câmpului vizual (propoziție, cuvânt, silabă, literă);
- Strategii de învățare-predare-evaluare a citit-scrisului în limba rusă la nivelul tuturor claselor gimnaziale şi liceale (metode şi procedee specifice, mijloace de învățământ);
- Specificul abordării textelor în învățământul gimnazial şi liceal, corelarea lor cu particularitățile de vârstă, acumulări etc.:

-Textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea/ narațiunea, dialogul, descrierea, personajul literar etc.);
- Textul liric (strofa, versul);
- Textul nonliterar.

- Organizarea textului scris, în funcție de scopul redactării:
  - Tehnica elaborării unui text scris: planul inițial, părțile componente ale unei compuneri. Contexte de realizare pentru clasele a V-a – a VIII-a;
  - Scrierea funcțională (bilet, felicitare, afiș, fluturaș, invitație, email etc.);
  - Scrierea imaginativă (pe baza unui șir de întrebări, pe baza unui suport vizual etc.);
  - Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).
- Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învățământul gimanzial şi liceal – particularități ale însușirii şi rafinării normelor limbii literare la nivelul tuturor claselor (ortografie și punctuație - redactări).

3.Modalități de integrare a elementelor de construcție a comunicării în cadrul lecţiilor de *Comunicare în limba rusă/ Limba și literatura rusă (*fonetică, vocabular, clase morfologice, sintaxă).

4. Învățarea integrată a disciplinelor *Comunicare în limba rusă/ Limba și literatura rusă.* (Pluridisciplinaritate, multidisciplinaritate, transdisciplinaritate, interdisciplinaritate, diversitate/ alteritate/ interculturalitate; Abordarea specifică integrării la disciplinele *Comunicare în limba rusă/ Limba și literatura rusă*).

5. Modalităţi de activizare a elevilor în lecţia de *Comunicare în limba rusă/ Limba și literatura rusă* (Forme de organizare; strategii de diferenţiere, individualizare; învăţarea prin cooperare);

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba rusă/ Limba și literatura rusă.*

- Forme/ tipuri de evaluare a rezultatelor şi a progresului şcolar;
- Metode tradiționale și alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizați în practica școlară (nivel adecvat pentru gimnaziu şi liceu).

C. BIBLIOGRAFIE:

Cerghit, I.**1983**, *Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă*, E.D.P., Bucureşti.
Cristea, S. **2002**, *Dicționar de pedagogie*, Editura Litera, Chișinău.
Dulamă, Maria Eliza **2008**, *Metodologii didactice activizante. Teorie şi practică,* Editura Clusium, Cluj-Napoca, 396 p.
Manolescu, Marin **2002**, *Evaluarea şcolară - un contract pedagogic*, 2002, Bucureşti: Editura Fundaţiei " Dimitrie Bolintineanu ", 248 p.
Marinescu, M., Feodor Chirilă, *Metodica predării limbii ruse*, Editura Universităţii Bucureşti, 1993.
Акишина, А.А., *Учимся учить*, Москва, 1997.
Feodor, Chirilă, *Traducerea ca procedeu eficient în predarea limbilor străine*, „Limbile străine în şcoală", vol. II, 1986, p.34-39.
Feodor Chirilă, *Проблемы интенсификации обучения русскому языку в румынской школе,* în vol. „Filologie rusă", XV-XVI, Editura Universităţii Bucureşti, 1998, p.299-309.
Feodor Chirilă, *Поиски нового концептуального подхода к обучению русскому языку,* în vol. „Filologie rusă", XVII, Editura Universităţii Bucureşti, 1999, p. 357-37.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ŞI LITERATURA SÂRBĂ MATERNĂ

2015

PREZENTARE

Programa se adresează profesorilor de limba si literatura sarba, , care s-au înscris şi vor susține examenul de definitivare în învățământ.

În elaborarea programei s-au avut în vedere următoarele principii:

- principiul continuității formării inițiale şi continue, realizat prin evoluție în carieră şi dezvoltare profesională;
- principiul coerenței modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competențelor generale şi specifice, prin modul de selectare a conținuturilor ce vor face obiectul evaluărilor vizate, prin diversitatea formelor şi a strategiilor evaluative sugerate pentru a fi utilizate în contextul acestor examinări;
- principiul adecvării şi armonizării finalităților şi a conținuturilor învățământului românesc cu direcțiile şi spiritual schimbărilor din societate;
- principiul optimizării şi inovării activității în învățământul, prin asimilarea celor mai noi achiziții din ştiințele educației şi din ştiințele conexe.

Programa pentru examenul național de definitivare în învăţământ a profesorilor de limba si literatura sarba vizează competenţe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative şi atitudinale şi propune o tematică ce corespunde tendințelor în evoluția disciplinelor. Este structurată pe două secțiuni:

- *secțiunea 1* – discipline de specialitate (Limba şi literatura sarba);
- *secțiunea 2* – metodica predării disciplinelor de specialitate (Limba si literatura sarba);

SECTIUNEA 1 -DISCIPLINE DE SPECIALITATE

LIMBA SI LITERATUTA SARBA

A.COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

1.1. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.2. identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
1.3. identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
1.4. identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;
2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
2.2. utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;
3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;
4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelații inter-/intradisciplinare.

B. TEMATICA

Probleme de limbă

1. Fonetică şi fonologie. Legile fundamentale ale foneticii limbii sârbe. Asimilarea după sonoritate şi locul de formare. Vocalizarea vocalelor ultrascurte şi apariţia lui **a** inconstant. Vocale mobile. Palatalizarea şi sibilarizarea consoanelor. Iodizarea consoanelor. Trecerea lui **l** în **o**. Metateza lichidelor. Norme de ortoepie şi ortografie.

2. Morfologie. Părţi de vorbire flexibile şi neflexibile. Substantivul, categorii lexicale, gramaticale, morfologice. Formele cazuale şi evoluţiile lor contemporane. Adjectivul, categorii lexicale şi gramaticale. Adjective determinate şi nedeterminate. Grade de comparaţie. Pronumele şi categoriile de pronume în limba sârbă. Numeralul, flexiunea şi categorii de numerale. Verbul. Moduri şi timpuri verbale. Verbe neregulate. Aspectul verbal. Adverbe, clasificare şi comparaţie. Prepoziţii, interjecţii, conjuncţii şi particule.

3. Sintaxa. Sintaxa propoziţiei şi a frazei. Coordonare şi subordonare. Categorii de propoziţii coordonate şi subordonate.

BIBLIOGRAFIE

1. Pravopis srpskoga knjizevnog jezika, Matica srpska, Novi Sad, izradili M. Pesikan, M. Pizurica, J. Jerkov, 1994.
2. Savremeni srpskohrvatski jezik, I, II, Mihailo Stefanovic Beograd, 1994.

3. Gramatika srpskog jezika za srednje skole, Z. Stanojcic, Lj. Popovic, Beograd, 1996.
4. Leksikon stranih reci i izraza, Milan VujaOklija Beograd, 1972.
5. Recnik knjizevnih termina, Nolit, Beograd, 1985.
6. Srpski jezik i književnost u nastavnoj teoriji I praksi, Prometej,P.Ilic Novi Sad,1997
7.Vežbe iz srpskohrvatskog jezika, J. Vuksanović,Beograd, 1992.

LITERATURA SÂRBĂ

Probleme de literatură.

Literatura populară. Pretkosovski ciklus (*Zidanje Skadra*). Kosovski ciklus (*Kosovka devojka, Smrt majke Jugovića*). Pokosovski ciklus (*Bolani Dojčin*). Ciklus Kraljevića Marka (*Kraljević Marko pije uz ramazan vino, Kraljević Marko ukida svadbarinu*). Hajdučko-uskočki ciklus (*Stari Vujadin, Ropstvo Janković Stojana*). Ciklus za oslobodjenje Srbije i Crne Gore (*Početak bune protiv dahija*). Narodne balade (*Hasanaginica*). Narodne pripovetke - opšti prikaz (*Ero i Turčin*). Kraće narodne umotvorine (zagonetke, poslovice, pitalice).

Literatura medievală. Sveti Sava - život i prosvetiteljski rad (*Život Svetoga Simeona*). Teodosije (*Život Svetoga Save*). Jefimija (*Pohvala knezu Lazaru)*. Despot Stefan Lazarević (*Slovo ljubve*).

Iluminismul. Dositej Obradović - život i prosvetiteljski rad *(Život i priključenija,Басне*).

Clasicismul şi preromantismul. Jovan Sterija Popović - život i književni rad (*Pokondirena tikva*).

Romantismul. Vuk Stefanović Karadžić - život i književni rad. Borba za reformu književnog jezika i pravopisa. Rad na sakupljanju narodnih umotvorina. Petar Petrović Njegoš - život i književni rad (*Gorski vijenac*). Branko Radičević - život i pesničko delo *(Devojka na studencu, Djački rastanak,Кад млидијах умрети*). Djura Jakšić - život i književni rad (*Na Liparu*). Jovan Jovanović Zmaj - život i književni rad (*Djulići,Ђулићи увеоци)*. Laza Kostić (*Santa Maria della Salute*).

Realismul. Vojislav Ilić - život i pesnički rad *(U poznu jesen,Грм*). Jakov Ignjatović (*Vasa Rešpekt)*. Laza Lazarević (*Sve ce to narod pozlatiti*). Stevan Sremac (*Pop Ćira i pop Spira*). Radoje Domanović (*Danga*). Borisav Stanković (*Nečista krv)*. Petar Kočić (*Jazavac pred sudom*). Branislav Nušić - život i književno delo (*Gospodja ministarka).*

Parnasianismul şi simbolismul. Aleksa Šantić (*Pretprazničko veče,Ми знамо судбу)*. Jovan Dučić (Морска врба). Milan Rakić *(Na Gazi Mestanu)*.

Literatura secolului XX. Miloš Crnjanski - život i književni rad (*Seob*e). Desanka Maksimović - život i pesničko delo (*Strepnja, Pokošena livada*). Ivo Andrić - život i književni rad (*Most na Žepi, Na Drini ćupri*ja). Branko Ćopić (*Bašta sljezove boje).* Dobrica Ćosić *(Koreni*). Vasko Popa (*Kora*). Stevan Raičković (*Kamena uspavanka*). Danilo Kiš (*Enciklopedija mrtvih*).

BIBLIOGRAFIE

1.Udzbenici za srednje skole, za IX, X, XI ,XII razred, Bukurest, 1997.
2.Istorija srpske knjizevnosti, Jovan Deretic, Beograd, 1983.
3.Srpska knjizevnost u srednjem veku, Milan Kasanin , Beograd, 1975.
4. Istorija srpske knjizevnosti klasicizma i predromantizma, Milorad Pavic, Beograd, 1979.
5. Istorija moderne srpske knjizevnosti, P. Palavestra, Beograd, 1986.
6. Posleratna srpska knjizevnost (1945-1970), P. Palavestra, Beograd, 1972.
7. Savremena jugoslovenska literatura, Sveta Lukic Beograd, 1968.
8. Istorija srpske knjizevnosti. Romantizam. I-III, M. Popovic,Beograd, 1968-1972.
9.Istoria literaturii sârbe şi croate (sec. XX), Mirco Jivcovici, Bucureşti, 1974.
10Istoria literaturii iugoslave - epoca romantismului sârb, Voislava Stoianovici Bucureşti, 1973.
11.Usmena narodna književnost - poezija, Gornji Milanovac, 1990.
12 Usmena narodna književnost - proza, Gornji Milanovac, 1990.

SECTIUNEA 2-METODICA PREDARII DISCIPLINELOR DE SPECIALITATE

Metodică predarii limbii si literaturii sarbe.

A. COMPETENTE SPECIFICE

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. abordarea flexibilă a curriculumului şcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
1.2. aplicarea adecvată a principiilor, formelor şi metodelor specifice comunicării orale şi scrise;
1.3. utilizarea strategiilor specifice însuşirii normelor limbii literare;
2.1.valorificarea valenţelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecţiile de comunicare în limba şi literaturasarba;
2.2. alegerea şi adecvarea strategiilor didactice de predare-învăţare-evaluare în vederea formării competenţelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învăţământul primar;
2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea şi diferenţierea învăţării;
3.1. valorificarea corelaţiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învăţării la disciplina limba si literatura sarba;

3.2. argumentarea utilizării diverselor modalităţi de abordare a textului literar;
4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii elevilor în cadrul disciplinei limba si literatura sarba;
4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice.

TEMATICA:

Didactica limbii materne. Formarea competentei de comunicare oralã şi în scris-obiectiv fundamental în procesul de predare/învăţare a limbii sârbe. Fundamentare ştiinţifică.

Gramatica didacticã de tip comunicativ. Locul şi rolul ei în predarea limbii materne. Tipurile de exerciţii pentru formarea deprinderilor de limbã. Predarea lexicului în strânsã legãtura cu celelalte niveluri ale limbii. Formarea deprinderilor de exprimare orala: tipologia exerciţiilor de dezvoltare a exprimării orale (dialogul, monologul, conversaţie, dezbatere, povestirea, dramatizarea etc.). Vorbire dialogată şi monologatã: de la etapa reproductivã la etapa productivã.

Metodica citirii şi interpretării textelor cu conţinut literar. Sistemul de exerciţii pentru formarea deprinderilor de citire. Felurile şi calitãtile citirii. Formarea deprinderilor de scriere. Sisteme de exerciţii pentru depăşirea dificultăţilor grafiei şi ortografiei sârbe. Programarea metodologicã. Succesiunea în predare. Tipuri de activităţi folosite în predarea funcţional-comunicativã.

Lecţia ca formã de bazã a predării limbii materne. Tipurile de lecţie. Strategii de predare-învăţare la orele de limba materna. Planuri calendaristice şi planuri de lecţie. Evaluarea-funcţia ei corectivã şi orientativã în stabilirea metodologiei didactice. Importanţa materialului didactic auxiliar. Organizarea activităţilor extraşcolare. Metodica cercetării ştiinţifice în didactica limbii materne.

Bibliografie

1.M. Nikolić, Metodika nastave srpskog jezika i književnosti, Beograd, 1992.
2.Dj.Lekić, Eksperimentalna didaktika, Beograd, 1985.
3.Pavle Ilic, Metodika nastave srpske knjizevnosti, Novi Sad, 1996.
4.Školski čas srpskog jezika i književnosti, Časopis za metodiku nastave, Dečje novine, Gornji Milanovac
5.P. Milosavljević, Metdologija proučavanja književnosti, Novi Sad, 1985.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA SLOVACĂ MATERNĂ

2015

PREZENTARE

Programa de definitivare în învățământ la limba și literatura slovacă se adresează profesorilor absolvenți de învățământ superior de lungă durată, care s-au înscris și vor susține examenul de definitivare în învățământ.

A fost revizuită cu scopul corelării acesteia cu planul de învățământ și curriculumul național, înscriindu-se astfel pe coordonatele actuale ale învățământului românesc.

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ cuprinde numai teme obligatorii pentru specialitate, pentru didactica acesteia.

În elaborarea programei s-au avut în vedere următoarele principii:

- principiul continuității formării inițiale şi continue, realizat prin evoluție în carieră şi dezvoltare profesională;
- principiul coerenței modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competențelor generale şi specifice, prin modul de selectare a conținuturilor ce vor face obiectul evaluărilor vizate, prin diversitatea formelor şi a strategiilor evaluative sugerate pentru a fi utilizate în contextul acestor examinări;
- principiul adecvării şi armonizării finalităților şi a conținuturilor învățământului gimnazial şi liceal românesc cu direcțiile şi spiritual schimbărilor din societate;
- principiul optimizării şi inovării activității în învățământul gimnazial şi liceal, prin asimilarea celor mai noi achiziții din ştiințele educației şi din ştiințele conexe.

Programa pentru examenul național de definitivare în învățământ a profesorilor de limba slovacă vizează competențe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative şi atitudinale şi propune o tematică ce corespunde tendințelor în evoluția disciplinelor. Este structurată pe două secțiuni:

- *secțiunea 1* – disciplina de specialitate (Limba şi literatura slovacă);
- *secțiunea 2*– metodica predării disciplinei de specialitate (Metodica predării limbii slovace);

COMPETENȚE GENERALE

- ***competențe în specialitate la Limba şi literatura slovacă:***
  1. de a utiliza adecvat conținutul ştiințific propriu disciplinei de examen;
  2. de a aplica în situații educaționale concrete conținutul ştiințific, valorizând valențele formative;
  3. de a integra conținuturile de specialitate în contextul altor ştiințe, argumentând şi promovând strategii activ – participatice de învățare;
  4. de a produce corelații inter-/intradisciplinare, prin utilizarea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală, stimulând creativitatea şi inovația în plan profesional.

- ***competențe didactico-metodologice, aferente predării la ciclul gimnazial şi liceal a disciplinei Limba şi literatura slovacă:***
  1. de a prelucra conținuturile ştiințifice specifice disciplinei de examen, prin aplicarea în situații educaționale variate, specifice învățământului gimnazial şi liceal;
  2. de a valorifica conținuturile metodiciide specialitate, în vederea formării la elevi a competențelor cheie şi transversale;
  3. de a realiza conexiuni intra-/interdisciplinare, în contexte educaționale specifice învățământului gimnazial şi liceal;
  4. de a opera cu conținuturile metodicii de specialitate pentru luarea unor decizii care să conducă la reglarea (dezvoltarea / ameliorarea) componentelor procesului instructiv – educativ.

Competențele specifice ce derivă din competențele generale vor fi prezentate în cadrul fiecărei secțiuni a programei. Programa este structurată pe 2 secțiuni, corelate cu structura subiectului la proba scrisă:

- secțiunea 1 – disciplina de specialitate (Limba şi literatura slovacă)
- secțiunea 2 – metodica predării disciplinei de specialitate (Limba şi literatura slovacă)

SECȚIUNEA 1 - DISCIPLINA DE SPECIALITATE (LIMBA ŞI LITERATURA SLOVACĂ)

LIMBA ŞI LITERATURA SLOVACĂ

A. COMPETENȚE SPECIFICE

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

1.1. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.2. identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziție şi de limbaj specifice textului narativ;
1.3. identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
1.4. identificarea şi analiza elementelor de compoziție şi de limbaj în textul liric;

2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie,morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
2.2. utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;

3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exgimnazial şi licealea nuanţată;

4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelaţii inter-/intradisciplinare.

B. TEMATICA

I. Literatura slovacă
1. Importanţa poeziei sec. al XIX-lea: J. Kollár (Slávydcera), JánHollý (Svätopluk)
2. Lirica romantică : Andrej Sládkovič, Samo Chalupka, JankoKráľ, JánBotto.
3. Importanţa operei lui P. O. Hviezdoslav.
4. Eroii prozei lui Martin Kukučín, Jozef Gregor Tajovský şi BoženaSlančíkováTimrava.
5. Lirica lui Ivan Krasko (Nox et solitudo)
6. Proza scurtă a lui JankoJesenský (Pani Rafiková, Slnečnýkúpeľ)
7. Poezia interbelică (J. Smrek, L. Novomeský).
8.Tendinţe moderne în proza interbelică: MargitaFiguli, DobroslavChrobák, FrantišekŠvantner, ĽudoOndrejov.
9. Temele prozei slovace în perioada de după 1945: Vincent Šikula, L. Ballek, Peter Jaroš.
10. Poezia slovacă după 1945: Milan Rúfus, StachoJán, Ivan Štrpka.

II. Limba slovacă
1. Elemente de fonetică şi fonologie. Sistemul vocalic, consonantic. Elemente suprasegmentale.
1. Morfologia. Părţile de vorbire flexibile şi neflexibile. Definiţia, clasificarea, categoriile gramaticale, paradigma.
3. Sintaxa. Sintaxa propoziţiei şi a frazei. Părţile de propoziţie.
4. Probleme de punctuaţie şi ortografie.

C. BIBLIOGRAFIE
I. Literatură
Anoca, Dagmar Mária, *Literatúra XX storočia. Literaturasecolului XX*, EdituraUniversităţii din Bucureşti, 2012.
Anoca, Dagmar Maria,*Slovacica miscellanea*, Nadlak, 2012.
Barborică, Corneliu, *Istorialiteraturiislovace,* Bucureşti,1999.
Čúzy, Ladislavşi col., *Panorámaslovenskejliteratúry I,* Bratislava 2004.
Čúzy, Ladislavşi col., *Panorámaslovenskejliteratúry II,* Bratislava 2005.
Čúzy, Ladislavşi col., *Panorámaslovenskejliteratúry III,* Bratislava 2006.
Harpáň, Michal, *Teórialiteratúry*, Bratislava,1994.
Sedlák, Imrich şi col., *Dejiny slovenskej literatúry*, Martin, 2009.
Slovenskáliteratúra 18.a 19.storočia, Bratislava, UniverzitaKomenského, 2007.

II. Limbaslovacă
Dolník, Juraj, *Morfologickéaspektysúčasnejslovenčiny,* Bratislava, 2011
Luţă (Ţiprigan), Marilena Felicia, *Aspectul verbal. Retrospective şi perspective*, Bucureşti 2013.
*Morfológiaslovenskéhojazyka.*Slovenskáakadémiavied, 1966.
Oravec, Ján, Bajzíková, Eugénia, *Slovenskýsúčasnýspisovnýjazyk*. Syntax, Bratislava,1986.
Oravec, J., Bajzíková, E., *Slovenskýsúčasnýspisovnýjazyk*. Morfológia, Bratislava, 1988.
Pauliny, Eugen, *Slovenskágramatika,* Bratislava, 1981.
Pravidlášlovenskéhopravopisu, Bratislava, 2001.

SECŢIUNEA 2 – METODICA PREDĂRII DISCIPLINEI DE SPECIALITATE

METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII SLOVACE

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:
1.1. abordarea flexibilă a curriculumului şcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;

1.2. aplicarea adecvată a principiilor, formelor şi metodelor specifice comunicării orale şi scrise;
1.3. utilizarea strategiilor specifice însuşirii normelor limbii literare;

2.1.valorificarea valenţelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecţiile de comunicare în limba şi literatura slovacă;
2.2. alegerea şi adecvarea strategiilor didactice de predare-învăţare-evaluare în vederea formării competenţelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învăţământul gimnazial şi liceal;
2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea şi diferenţierea învăţării;

3.1. valorificarea corelaţiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învăţării la disciplina *Limba şi literatura slovacă;*
3.2. argumentarea utilizării diverselor modalităţi de abordare a textului literar;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii elevilor în cadrul disciplinei*Limba şi literatura slovacă;*
4.3.conceperea unor instrumente de evaluare, analiză şi interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acţiunii didactice.

B. TEMATICA

- Probleme generale ale predării limbii şi literaturii slovace.
- Obiectivele, finalităţile şi competenţele predării.
- Metode şi procedee în predarea compartimentelor disciplinei Limba şi literatura slovacă.
- Tipuri de lecţii.
- Pregătirea cadrului didactic pentru lecţie.
- Rolul materialului didactic la lecţii.
- Evaluarea în procesul de învăţământ.
- Învăţarea programată (AEL)

C. BIBLIOGRAFIE

1. Betáková, V., Tarcalová, Z., *Didaktikamaterinskéhojazyka*, Bratislava, 1984.
2. Turek, Ivan, *Didaktika,* YuraEdition, 2008.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA SPANIOLĂ

2015

NOTĂ DE PREZENTARE

Prezenta programă se adresează tuturor absolvenţilor de învăţământ superior - specialitatea LIMBA SPANIOLĂ - care au promovat un modul psiho-pedagogic şi se prezintă la examenul de definitivare în specialitate, în învăţământul preuniversitar.

Programa de examen este elaborată în acord cu programele şcolare în vigoare din învăţământul preuniversitar pentru limba spaniolă şi cu programele pentru evaluările şi examenele naţionale. Competenţele şi conţinuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităţilor didactice.

ARGUMENT

Aspectele fundamentale vizate prin programă sunt următoarele:

- cunoaşterea conţinuturilor fundamentale ale disciplinei;
- cunoaşterea tendinţelor în evoluţia disciplinei;
- cunoaşterea direcţiilor de adaptare a demersurilor pedagogice la conţinutul educaţional şi la nevoile individuale ale elevilor;
- cunoaşterea didacticii generale şi a metodicii predării limbilor moderne;
- probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice;
- probarea capacităţilor de producere, dezvoltare şi utilizare practică a resurselor şi materialelor didactice auxiliare;
- demonstrarea capacităţii de folosire a metodelor de învăţare continuă;
- demonstrarea capacităţii de dezvoltare a strategiilor de învăţare independentă a limbii moderne;
- aplicarea diferitelor procedee de evaluare şi a modalităţilor de înregistrare a progresului elevilor;
- demonstrarea capacităţii de a reflecta asupra prestaţiei didactice proprii.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea limbii spaniole în învăţământul preuniversitar.

Competenţele vizate cu precădere au fost:

I. ***Competenţe de specialitate***

- *la nivel teoretic:*

- asimilarea conţinutului ştiinţific propriu disciplinei predate;
- realizarea unor corelaţii intra-, inter- şi pluridisciplinare ;
- prelucrarea, actualizarea, esenţializarea, ilustrarea, reprezentarea şi dezvoltarea conţinutului;
- surprinderea valenţelor formative ale conţinutului.

- *la nivel operaţional:*

- structurarea asimilării conţinuturilor;
- dirijarea asimilării tehnicilor de activitate intelectuală odată cu informaţiile;
- formarea modului de gândire specific disciplinei;
- valorizarea conţinutului obiectului de învăţământ;
- comunicarea fluentă, expresivă şi coerentă.

- *la nivel creator:*

- adaptarea conţinuturilor la nivelul dezvoltării psihice a elevilor;
- stimularea dezvoltării potenţialului fiecărui elev;
- promovarea învăţării participative, anticipative, creatoare;
- identificarea şi rezolvarea problemelor;
- dezvoltarea conţinuturilor şi a strategiilor didactice.

II. ***Competenţe metodice***

- *la nivel teoretic:*

- asimilarea conţinutului didacticii de specialitate;
- realizarea corelaţiei între conţinuturile asimilate;
- adaptarea şi dezvoltarea conţinuturilor în situaţii educaţionale specifice;
- înţelegerea obiectivelor predării moderne a limbii spaniole şi a tendinţelor actuale;
- înţelegerea raporturilor între disciplinele psihopedagogice şi didactica de specialitate.

- *la nivel operaţional:*

- proiectarea activităţilor şcolare şi extraşcolare adecvate;
- controlul, evaluarea şi reglarea-autoreglarea;
- formarea la elevi a capacităţii de cooperare, comunicare, gândire creatoare, control, autoapreciere şi

autoreglare etc.;
- formarea şi dezvoltarea motivaţiei pentru învăţarea limbii spaniole.

- *la nivel creator:*
- empatie;
- inovarea practicii educative;
- dezvoltarea aptitudinilor, talentelor elevilor;
- sociabilitate şi cooperare.

TEMATICA ŞTIINŢIFICĂ

A. Limba spaniolă:

1. Fonetică şi fonologie

■ Noţiuni generale de fonetică şi fonologie. Sunetul şi fonemul.
■ Sistemul vocalic spaniol.
■ Sistemul consonantic spaniol (yeísmo, seseo, ceceo).
■ Accentul, silaba (diftongul, triftongul, hiatul).
■ Elemente de fonosintaxă.

2. Morfosintaxa

■ Clase morfologice. Categorii gramaticale nominale, verbo-nominale și verbale (genul, numărul, persoana, modul, timpul, aspectul, diateza).
■ Sintagma nominală: Clasificarea substantivelor. Substituții nominali. Modificări în sintagma nominală: predeterminanții (articolul definit, articolul nedefinit și neutru; adjective pronominale: demonstrativele, posesivele, relativele și interogativele; cuantificatorii); atributul (*complemento del nombre o adyacente*) exprimat prin adjectiv, subordonata relativă și apoziția.

3. Sintaxa propoziției

■ Propoziția simplă, propoziția complexă.
■ Categoria subiectului: realizări ale grupului nominal cu funcție de subiect: subiect inclus și subiect subînțeles (acord și anafora); propoziția subiectivă.
■ Predicat verbal și predicat nominal. Verbele copulative ser / estar - abordare contrastivă. Complementele: direct (*implemento*), indirect (*complemento*), prepozițional (*suplemento u objeto regido*) și realizările lor (sintagme nominale și subordonate substantivale). Circumstanțialele adverbiale și realizările lor în enunț (modale, de timp, de loc).
■ Coordonarea în propoziția complexă: copulativă, disjunctivă, adversativă.
■ False circumstanțiale: comparativa; structurile adverbiale de cauză - efect: condiționala, finala, cauzala, concesiva, consecutiva.

4. Semantică: sens, denotaţie, conotaţie; relaţiile semantice în semantica lexicală: polisemia şi omonimia, sinonimia, antonimia; câmpurile lexico-semantice.

5. Elemente de pragmalingvistică:

- actele de limbaj; enunţuri-tip de realizare a diferitelor tipuri de acte;
- tipuri de discurs/text: descriptiv, narativ, argumentativ, epistolar şi incitativ – caracteristici generale; moduri de structurare în perspectiva aplicaţiilor didactice;
- discursul direct/indirect.

Bibliografie:

1. Alarcos Llorach, E., *Estudios de gramática funcional del español*, Madrid, Gredos, 1973.
2. Alcaraz Varó, E. et al., *Diccionario de lingüística moderna*, Barcelona, Ariel, 1996.
3. Alvar, M. y B. Pottier, *Morfología histórica del español*, Madrid, Gredos, 1983.
4. Alcina Franch, J. y J. M. Blecua, *Gramática española,* Barcelona, Ariel, 1975.
5. Bosque, I. y V. Demonte, *Gramática descriptiva de la lengua española*, Madrid, Espasa, 1999.
6. Brânză, Mircea-Doru şi Mianda Cioba (coords), *Limba spaniolă I. Gramatică şi comunicare,* Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, 2010.
7. Brânză, Mircea-Doru şi Mianda Cioba (coords), *Limba spaniolă II. Gramatică, lectură şi comunicare*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, 2011.
8. Brânză, Mircea-Doru, *Limba spaniolă III. Lecturi, redactări, gramatică, traduceri și retroversiuni*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, 2010.
9. Bustos Gisbert, E. D., *La composición nominal en español*, Salamanca (Anejos de *Acta Salamanticensis*), 1986.
10. Fernández Ramírez, S., *Gramática española*, I-IV, Madrid, Arco Libros, 1984-1986.
11. Gili y Gaya, S., *Curso superior de sintaxis española*, Barcelona, Vox, 1964.
12. Matte Bon, F. *Gramática comunicativa del español*, I-II, Madrid, Difusión, 1992.
13. Monge, S. y M. A. Martín Zorraquino, *La formación de palabras*, Madrid, 1991.

14. Real Academia Española / Asociación de Academias de la Lengua Española, *Nueva gramática de la lengua española*, I-II, Madrid, Espasa Libros, 2009.
15. Real Academia Española / Asociación de Academias de la Lengua Española, *Nueva gramática de la lengua española. Fonética y fonología*, Barcelona, Espasa Libros, 2011.

NB: Pentru toate subiectele de mai sus, se va acorda o atenţie specială dificultăţilor de achiziţie specifice elevilor români; subiectele vor fi tratate în special din perspectiva aplicării la clasă.

B. Literatura spaniolă

1. Poezia Secolului de Aur

■ Poezia prerenascentistă: Școala poetică castiliană din secolul al XV-lea; los Cancioneros - caractere generale. Jorge Manrique.

■ Poezia secolului al XVI-lea: petrarchism, neoplatonism, mistica: Garcilaso de la Vega, Fray Luis de León, San Juan de la Cruz. Dinamica formelor poetice: forme tradiționale (el romance, la canción), sonetul, lira.

■ Poezia barocă: Luis de Góngora, Francisco de Quevedo.

2. Forme și tipologii romanești în Secolul de Aur.

■ *Tragicomedia de Calixto y Melibea* de Fernando de Rojas - problematica genului; sinteza elementelor renascentiste și medievale.

■ Romanul sentimental, pastoral, bizantin și cavaleresc - caractere generale. *Los Trabajos de Persiles y Sigismunda* de Miguel de Cervantes

■ Proza picarescă: *Lazarillo de Tormes*, *Vida del Buscón don Pablos* de Francisco de Quevedo.

■ Inovarea tehnicilor narative: romanul baroc: *Don Quijote* de Miguel de Cervantes.

■ Baltasar Gracián - filozofia morală și modelul uman în Baroc. *El Criticón.*

3. Teatrul național în Secolul de Aur.

■ Lope de Vega: teoria dramatică în Secolul de Aur. Crearea teatrului național spaniol: *Peribañez y el Comendador de Ocaña. El Caballero de Olmedo.*

■ Pedro Calderón de la Barca: dimensiunea metafizică a dramei baroce; tema onoarei. *La vida es sueño. El Alcade de Zalamea.*

■ Tirso de Molina: reflectarea dramatică a problematicii spirituale a secolului al XVII-lea: *El Burlador de Sevilla y Convidado de piedra. El Condenado por desconfiado.*

Bibliografie:

1. Alborg, J.L., *Historia de la literatura española. Edad Media y Renacimiento,* Madrid, Gredos, 1970.
2. Alborg, J.L., *Historia de la literatura española. Época barroca,* Madrid, Gredos, 1970.
3. Alborg, J. L., *Historia de la literatura española. Siglos XVIII, XIX,* Madrid, Gredos, 1972.
4. Alonso, Dámaso, *Poesía española,* Madrid, Gredos, 1962 (y otras ediciones).
5. Arellano, Ignacio, *Historia del teatro español del siglo XVII*, Madrid, Cátedra, 2005.
6. Canavaggio, Jean, coord., *Historia de la literatura española. Siglo XVII*, Barcelona, Ariel, 1995.
7. Deyermond, A. D., *Historia de la literatura española. La Edad Media,* Barcelona, Ariel, 1994.
8. Jones, R. O., *Historia de la literatura española. Siglo de Oro, prosa y poesía,* Barcelona, Ariel, 1989.
9. Pedraza Jiménez, Felipe B., *Manual de literatura española*, vols. 1-16, Madrid, Cénlit Editores, 1981-2005.
10. Rico, Francisco, coord., *Historia y crítica de la literatura española,* t. I-VIII, Barcelona, Ed. Crítica, 1980-1991.
11. Sánchez Escribano, F., y A. Porqueras Mayo, *Preceptiva dramática española del Renacimiento y Barroco,* Madrid, Gredos, 1971.
12. Wilson, E. M. y D. W. Moir, *Historia de la literatura española. Siglo de Oro, teatro,* Barcelona, Ariel, 1983.

NB: Se vor avea în vedere elementele specifice discursului narativ / liric / dramatic necesare abordării la clasă a unui text aparţinând uneia dintre cele trei categorii.

C. Didactica şi metodica predării limbii spaniole:

- **Competențele** subordonate predării-învățării limbii spaniole conform *Curriculum*-ului Național actual. Clasificarea competențelor în funcție de nivelul de generalitate (generale, specifice), conform CECRL și Programelor școlare de limba spaniolă în vigoare. Raportul dintre competențe, valori și atitudini. Operaționalizarea obiectivelor în funcție de competențele specifice vizate și de tipul de sarcini didactice în cadrul demersului acțional de predare - învățare a limbilor străine.

- **Elaborarea de proiecte** pentru unităţi de învăţare, proiecte didactice / secvenţe de instruire pentru ora de curs.
  Documentele de planificare calendaristică: planificarea anuală / planificarea semestrială;
  Documentele de proiectare a activității didactice: proiectul de activitate didactică;

proiectarea didactică pe unitate; scenariul didactic; secvența didactică.

- **Exercițiul** ca tehnică fundamentală de predare - învățare a limbii străine. Definiție, criterii de clasificare: în funcție de domeniul lingvistic tratat, de modelul metalingvistic implicat, de tipul de activitate solicitat din partea elevului, de tipul de evaluare prevăzut, de finalitățile pedagogice urmărite, de tipul de răspuns așteptat din partea elevilor, de limba în care este redactată cerința, de demersul logic implicat etc.

- **Predarea - învățarea gramaticii** în ora de limba spaniolă. Gramatica pedagogică şi sursele lingvistice, tipuri de demersuri didactice de predare a gramaticii, modalități de explicație gramaticală, tipologia exercițiilor de gramatică (de la exercițiile structurale la exercițiile subordonate demersului acțional).

- **Predarea - învățarea lexicului** în ora de limba spaniolă. Importanța predării lexicului, modalități de prezentare a conținutului lexical în limbă străină (în mod tematic și pe baza funcțiilor comunicative), tipuri de explicații lexicale, tipologia exercițiilor de predare - învățare a lexicului în limbă străină.

- **Comunicarea orală** în ora de spaniolă ca limbă străină (înțelegere şi exprimare orală). Tipologia activităților de comunicare orală în ora de limbă străină, tipuri de suport pentru învățarea comunicării orale, modalități de evaluare a comunicării orale în ora de limbă străină.

- **Comunicarea scrisă** în ora de spaniolă ca limbă străină (lectura şi producerea de texte în scris). Tipologia textelor prezente în manualele şcolare, lectura globală a textelor în limbă străină, tipurile de exerciții pentru învățarea lecturii în limbă străină, caracteristicile specifice ale lecturii textului literar, tipuri de exerciții de redactare de text în limbă străină, evaluarea lecturii şi a producției de text în ora de limbă străină.

- **Predarea culturii și a civilizației hispanice**. Prezența elementelor de civilizație în manualele de limbă străină, noțiunea de stereotip cultural, tipuri de exerciții pentru învățarea / evaluarea elementelor de cultură şi civilizație, cultură și interculturalitate.

- **Evaluarea**, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: evaluarea în didactica limbilor străine. Funcțiile evaluării. Instrumente de evaluare utilizabile în ora de limbă străină. Tipuri de evaluare, itemi, tipologia testelor de evaluare. Utilizarea Proiectului şi a Portofoliului European al Limbilor ca modalităţi de autoevaluare şi evaluare a cunoştințelor de limba spaniolă.

- **Mijloacele de învăţământ** şi integrarea acestora în activitatea didactică: mijloacele de învăţământ – suport al activităţii didactice; valoarea psihopedagogică a mijloacelor de învăţământ; modalităţi de selecţionare şi utilizare a mijloacelor de învăţământ.

Bibliografie:

1. AAVV, *Marco común europeo de referencia para las lenguas: aprendizaje, enseñanza, evaluación, http://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/marco/cvc_mer.pdf*
2. AAVV, *Portafolio Europeo de las Lenguas, http://www.pap.sepie.es/oapee/inicio/iniciativas/portfolio.html*
3. *** Documentele şcolare reglatoare valabile în anul şcolar în care se susţine examenul – planuri-cadru, programe şcolare, programe pentru examenele şi evaluările şcolare;
4. AAVV, *Jornadas internacionales sobre la enseñanza del español como lengua extranjera*, Ministerio de Cultura, 1987 y siguientes.
5. AAVV, *Didáctica de las segundas lenguas,* Madrid, Santillana, 1990.
6. Centro Virtual Cervantes, *Diccionario de términos clave de E/LE,* http://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/diccio_ele/.
7. Cervero, María Jesús y Francisca Pichardo Castro, *Aprender y enseñar vocabulario*, Madrid, Edelsa, 2000.
8. Cosăceanu, Anca, *Didactica limbilor străine. Reconstrucţia disciplinară*, Editura Universităţii Bucureşti, 2003.
9. Cuadrado, Charo, Yolanda Díaz y Mercedes Martín, *Las imágenes en la clase de E/LE*, Edelsa, 1999.
10. Encina, Alonso, *¿Cómo ser profesor y querer seguir siéndolo?*, Madrid, Edelsa, 1999.
11. Melero Abadía, Pilar, *Métodos y enfoques en la enseñanza/aprendizaje del español como lengua extranjera*, Madrid, Edelsa, 2000.
12. Ministerio de Educación, *Cuadernos de Rabat. Las TICs en el aula de español lengua extranjera*, no. 25, 2010 (acceso gratuito a través del catálogo https://sede.educacion.gob.es/publiventa/detalle.action).
13. Ortega, Gonzalo y Guy Rochel, *Dificultades del español*, Barcelona, Ariel Lenguas Modernas, 1995.
14. Santos Gargallo, Isabel, *Análisis contrastivo, análisis de errores e interlengua en el marco de la lingüística contrastiva*, Madrid, Editorial Síntesis, 1993.
15. Woodward, Teresa, *Planificación de clases y cursos*, Cambridge University Press, 2001.
16. Zanón, J., *La enseñanza del español mediante tareas*, Madrid, Edinumen, 1999.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ŞI LITERATURA TURCĂ MATERNĂ

2015

PREZENTARE

Prezenta programă creionează cadrul teoretic şi practic indispensabil pentru desfăşurarea învăţământului în limba turcă maternă. Reperul său esenţial este ideea consolidării şi actualizării permanente, sistematice a cunoştinţelor fundamentale de limba şi literatura turcă, vehiculate în procesul didactic şi cuprinse în programele de profil ale şcolilor şi liceelor din România. Ea se adresează profesorilor care au absolvit învăţământul superior de specialitate forma de lungă durată/Bologhia I/Bologhia II. Actuala programă vizează competenţe abordabile din perspective cognitive, procedural – aplicative şi atitudinale, propunând, în conformitate cu planul-cadru al învăţământului de specialitate şi cu curriculumul naţional, o paletă tematică în acord cu cerinţele moderne şi venind în întâmpinarea eforturilor de reformare a învăţământului românesc. Examenul urmăreşte testarea competenţei profesionale, a gradului de acurateţe în însuşirea conţinuturilor specifice obiectelor de studiu implicate şi a metalimbajului aferent, a capacităţii de operare cu cunoştinţele teoretice şi practice dobândite în perioada formaţiei universitare, a interesului şi efortului de aprofundare şi corelare continuă a acestora cu noile evoluţii lingvistice şi literare, a flexibilităţii şi posibilităţilor de adaptare la nivelul de cunoştinţe şi la resursele de asimilare ale fiecărei colectivităţi de elevi, prin utilizarea metodologilor de lucru diferenţiate.

Tematica şi bibliografia precizată mai jos are în vedere indicarea principalelor repere de studiu supuse atenţiei candidatului, a unor teme adecvate domeniului; sunt, deopotrivă, abordate aspecte teoretice şi aspecte aplicativ - practice. Mai mult, unele dintre temele enunţate vizează capacitatea de conexare a didacticii specialităţii cu cerinţele psiho-pedagogice specifice diverselor vârste şcolare, precum şi activitatea extracurriculară, activităţile de consiliere şi orientare şcolară, profesională.

Competenţe generale:

1. Capacitatea de a opera cu concepte fundamentale din domeniul de specialitate - limbă şi comunicare în limba turcă maternă şi din aria disciplinelor psihopedagogice, în diverse contexte;
2. Capacitatea de a sintetiza aspecte esenţiale ale unei teme propuse, pe baza unei bibliografii selective;
3. Capacitatea de a compara critic puncte de vedere pe o temă dată;
4. Capacitatea de a formula un punct de vedere personal.

Competenţe specifice:

1.1. Înţelegerea corectă a conceptelor fundamentale din domeniul de specialitate - limbă şi comunicare în limba turcă maternă şi din aria disciplinelor psihopedagogice;
1.2. Utilizarea adecvată a conceptelor fundamentale de limbă şi comunicare în limba turcă maternă precum şi a celor psihopedagogice;
1.3. Aplicarea conceptelor teretice în diverse contexte situaţionale propuse de programa şcolară;
1.4. Valorizarea relaţionării corecte a conceptelor însuşite care să conducă la reglarea (dezvoltarea/ ameliorarea) procesului instructiv –educativ în vederea formării la elevi de competenţe cheie.
2.1. Prelucrarea conţinuturilor prin analiza componentelor structurale şi de limbaj specifice genurilor şi speciilor literare, în acord cu normele gramaticale şi relaţiile de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului;
2.2. Producerea unui mesaj nuanţat prin utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului;
2.3. Identificarea unor jaloane sintetice şi sistematizate de prezentare a conţinuturilor adecvate unei teme date;
3.1. Identificarea şi compararea punctelor de vedere convergente şi/sau divergente dintr-o perspectivă obiectivă;
3.2. Identificarea, organizarea comparativă şi prezentarea prin extrapolări a unui punct de vedere;
4.1. Elaborarea contextuală, persuasivă, judicioasă, obiectivă a unei interpretări în baza corelaţiilor intra-/interdisciplinare;
4.2. Producerea unui punct de vedere personal, argumentat.

Tematica.

A. Limba turcă

Fonetică şi fonologie

Fonemele vocalice şi consonantice ale limbii turce.
Clasificarea şi descrierea lor.
Armonia vocalică şi armonia consonantică.
Accidente fonetice generale.
Schimbări fonetice combinatorii ale vocalelor şi consoanelor. Structura silabei.
Accentul şi intonaţia.

Vocabular

Vocabularul fundamental şi masa vocabularului.
Sensul propriu, sensul figurat, sensul auxiliar.
Relaţii semantice între cuvinte (sinonime, antonime, omonime).
Formarea cuvintelor, compunerea (tipurile de compunere); derivarea; sufixele derivative denominale şi deverbale; sufixele nominale (substantivale, adjectivale, adveriale); sufixele verbale.

Morfologie: Părţile de vorbire.

Substantivul, categoriile fundamentale ale substantivului (genul, numărul, apartenenţa, cazul, declinarea, determinarea).
Adjectivul: categoriile de adjective (calificative, pronominal-determinative, numeral- determinative); adjectivele de întărire; gradele de comparaţie; adjectivizarea.
Numeralul (cardinal, ordinal, distributiv, fracţionar, nedeterminat).
Pronumele (personal, demonstrativ, reflexiv, interogativ, interogativ-relativ, negativ, nedefinit, generalizator); declinarea pronumelor; pronominalizarea.
Verbul: formele verbale personale - predicative; verbe tranzitive şi intranzitive; formele verbului (afirmativă, negativă, posibilitativă, imposibilitativă); diateza (activă, pasivă, reflexivă, reciprocă, factitivă); aspectul verbului; formele perifrastice ale verbului; modurile şi timpurile verbale; conjugarea; verbele compuse; formele verbele nepersonale (participiile); numele verbale; adjectivele verbale; gerunziile.
Adverbul: clasificarea semantică a adverbelor (de calitate, de cantitate, cantitativ-circumstanţiale, circumstanţiale, atributive, predicative); gradele de comparaţie ale adverbelor; adverbializarea.
Postpoziţiile şi numele postpoziţionale. Cuvinte şi particule modale (interogative, negative, exclamative, deictice, limitative, intensive, supozitive, comparative, posibilitative, necesitative). *Conjuncţia:* coordonatoare (copulativă, disjunctivă, adversativă, concluzivă), subordonatoare; cuvinte şi locuţiuni conjuncţionale subordonatoare.
Interjecţia şi onomatopeea.

Sintaxa: Mijloacele de exprimare a relaţiilor sintactice în limba turcă.
Sintaxa propoziţiei: clasificarea propoziţiilor; părţile propoziţiei; ordinea cuvintelor în propoziţie.
Sintaxa frazei: propoziţii principale, propoziţii regente, propoziţii subordonate.
Coordonarea şi tipurile de propoziţii coordonate.
Subordonarea şi procedeele de subordonare a propoziţiilor; subordonarea paratactică şi hipotactică.

Vorbirea directă şi indirectă.

Bibliografie orientativă

Banguoğlu, Tahsin, *Türkçenin Grameri,* İstanbul, 1990.
Baubec, Agiemin, *Limba turcă,* Bucureşti, 1972 (1975).
Baubec, Agiemin, Baubec Geafer, Deniz, *Limba turcă fără profesor,* Bucureşti, 1995.
Baubec Agiemin, Limba turcă practică, Constanţa, 2012.
Emin Emel, Curs practice de limba turcă, Constanţa, 2008.
Dizdaroglu, Hikmet, *Tiimcebilgisi,* Ankara, 1976.
Ediskun, Haydar, *Yeni TiirkDilbilgisi,* İstanbul, 1963.
Hengirmen, Mehmet, *Yabancılar için Tiirkçe Dilbilgisi,* Ankara, 1999.
Hengirmen, Mehmet, Türkçe Dilbilgisi, Ankara, 2005.
Güneş Sezai, Türk Dili Bilgisi, Izmir, 1997.
Ergin, Muharrem, *Türk Dil Bilgisi,* İstanbul, 1972.
Gencan, T. N., *Dilbilgisi,* Ankara, 1971[2].
Lewis, G. L., *Turkish Grammar,* Oxford, 1975.

B. Literatura turcă

Literatură populară- genuri şi specii;
Literatura turcă preislamică; particularităţi formale şi de conţinut, genuri predilecte;
Personalitatea literară a lui Mahmut Kaşgarî; importanţa operei *Divânii Lugât-it-Tiirk*
Kutadgu Bilig de Yusuf Hâs Hâcip şi cartea sa de învăţătură, în context Islamic;
Direcţii de evoluţie şi particularităţi ale literaturii devoţionale de orientare sufită;
Ahmed Yesevî şi poemele sale misionare;
Yunus Emre, fondatorul literaturii anatoliene de expresie turcă;
Hatâyî şi Pîr Sultan Abdâl - exponenţi ai curentului *Bektâşî-Alevî;*
Fuzulî - exponent emblematic al culturii otomane din secolul al XVI-lea;
Bâkî şi viziunea sa artistică, în contextul literaturii clasice otomane;

Personalitatea literară a lui Nâbî; trăsăturile distinctive ale poeziei sale;
Nedîm, reprezentant emblematic al *„epocii lalelei";*
Tanzimat-ul şi semnificaţia sa în istoria social-politică şi literară a Turciei. Reprezentanţi: Ziya Paşa, Namık Kemal, Şinasi;
Curentul literar *Fecri Ati Topluluğu* şi reprezentantul său: Ahmet Haşim;
Curentul literar *Edebiyat Cedide* şi reprezentanţii săi: Tevfik Fikret,Halit Ziya Uşaklıgil;.
Millî Edebiyat şi exponenţii săi: Mehmet Emin Yurdakul, Ömer Seyfettin, Ziya Gökalp;
Curentul *Bağımsızlar* şi reprezentaanţii săi: Mehmet Akif Ersoy, Yahiya Kemal Beyatlı;
Milli Mücadele Dönemi: Nusret Zorlutuna, Yahiya Kemal, Halide Edip Adivar - personalitate exemplară, reformatoare a mentalităţii sociale în anii cruciali ai Republicii;
Cumhuriyet Dönemi: până la 1940: Faruk Nafiz Çamlıbel, Ahmet Kutsi Tecer, Necip Fazıl Kısakürek, Reşat Nuri Güntekin.
Reşat Nuri Güntekin în conştiinţa literară a Turciei modern- ponderea romanului de tip popular în ansamblul operei sale;.
Son Dönem : Ahmet Muhip Dranas, Orhan Veli Kanık, Cahit Tarancı, Sait Faik Abasîyanık, Peyami Safa, Yaşar Kemal, Necati Cumalı, Yusuf Ziya Ortaç, Mehmet Kaplan;
Orhan Pamuk şi romanul turc contemporan - direcţii şi perspective.

Bibliografie

Besim Atalay, Divanü Lugat-it-Türk Tercümesi, vol. 1,2,3,4, Ankara, 1985
Ahmed-i Yesevi, *Dîvân-i Hikmet'ten Seçmeler,* Ankara, 199,1.
Aktaş, Şerif, *Yakup Kadri Karaosmanoglu,* Ankara, 1987.
Arzık, Nimet, *Anthologie de la poesie turque, Xle-XXe siecles,* Paris, 1968.
Baubec, Agiemin, Geafer Baubec, Deniz-Kanier, *Tiirk Dili Metinleri Antolojisi,* Bucureşti, 1993.
*** *Dede Korkut Kitabı (ed.:* Suat Hisarcı), İstanbul, 1962.
*** *Dede Korkut.* Povestiri (traducere, adaptare, prefaţă, notă asupra ediţiei şi glosar; în colaborare cu Nermin Yusuf), Bucureşti: Paideia, 2002.
Demirel, Hamide, *The Poet Fuzûlî,* Ankara, 1991.
Dinescu-Szekely, Viorica, *Antologie de texte literare turceşti (secolul alXX-lea),* Bucureşti, 1974.
Dinescu-Szekely, Viorica, *Romanul turc (perioada modernă),* Bucureşti, 1978.
Dino, Guzine, *La genese du roman turc au XIXsiecle,* Paris, 1973.
Emil, Birol, *Reşat Nuri Giintekin,* Ankara, 1989.
Encinün, İnci, *Halide Edip Adıvar,* Ankara, 1986.
Gokpınarlı, Abdülbâki (ed.), *Tiirk Tasavvuf Şiiri Antolojisi,* İstanbul, 1972.
İnalcık, Halil, *Imperiul Otoman: epoca clasică, 1300-1600,* Bucureşti, 1993.
Kabaklı, Ahmet, *TiirkEdebiyatı,* I-III, İstanbul, 1973 (ed. a III-a).
Kocatürk, Vasfi Mahir, *Türk Edebiyatı Tarihi,* Ankara, 1964.
Durali Yılmaz, Roman Sanatı ve Toplum, Istanbul, 1996.
Sevgi Gökdemir, Ayvaz Gökdemir, Yardımcı Edebiyat Kitabı, cilt 1, 2, Istanbul.
Rauf Mutluay, 100 Soruda Türk Edebiyatı, Istanbul , 1970.
Belkis Zincirkiran, Metinlerle Edebiyat Bilgisi, Izmir, 1974.
Mehmet Kaplan, Türk Edebiyatı Üzerinde Araştırmalar, Istanbul, 1997.
Ahmet Hamdi Tanpınar, 19 uncu Asır Türk Edebiyatı Tarihi, Istanbul, 1997.
Mahir Ünlü, Ömer Özcan, 20. Yüzyıl Türk Edebiyatı, Istanbul, 1988.
Köprülü, Mehmed Fuad, *Türk Edebiyatı Tarihi,* İstanbul, 1981.
Munteanu, Luminiţa, *Literatura turcă de inspiraţie sufită,* Bucureşti, 2001.
Munteanu, Luminiţa, Grigore, George, *Călăuza dervişului. Din mistica islamică.* Bucureşti, 2001.
*** *Philologiae Turcicae Fundamenta,* II, Wiesbaden, 1960.
[Yunus Emre] *Yunus Emre Divânı,* Ankara, 1989.
Yunus Emre, *Güldeste -poemele iubirii,* Bucureşti, 1991.

C. Metodica predării limbii şi literaturii turce materne

- Principii ale proiectării didactice;
- Metode şi teorii de învăţare - predare – evaluare a limbii şi literaturii turce materne;
  Metodele de predare ale legilor fonetice fundamentale ale limbii turce. Metodica predării limbii turce la clasele cu predare în limba turcă maternă. Metode de predare şi fixare a noţiunilor gramaticale fundamentale; tipuri de exerciţii. îmbogăţirea vocabularului, însuşirea limbajului specific, dezvoltarea capacităţii de comunicare. Metodele de însuşire a regulilor şi normelor de exprimare corectă în limba turcă; logica comunicării în limba turcă actuală. Metode şi procedee utilizate în procesul de predare, învăţare, evaluare a noţiunilor literare. Metode specifice de dezvoltare a discernământului critic, a gândirii critice independente, a imaginaţiei şi sensibilităţii artistice; educaţia etica şi estetică în cadrul orelor de literatură.
- Strategii şi tehnici de predare şi exersare a vocabularului, a structurilor gramaticale şi a deprinderilor de limbă şi comunicare;

- Modalităţi de predare a limbii şi literaturii turce materne la nivel preşcolar, primar, gimnazial şi liceal şi, de asemenea, la nivelul fiecărei clase;
- Strategii şi alternative de predare sistemică a limbii turce pe componentele: pronunţie, vocabular, gramatică, discurs ;
- Abordări în predarea comunicativă : principii şi tipuri de activităţi ;
- Specificul predării literaturii – interpretare de text şi redactare a unei compuneri/ eseu literar ;
- Activităţi de învăţare şi folosire a limbii turce literare pentru comunicare;
- Abordări sistematizate de integrare a deprinderilor lingvistice în cadrul orelor de limbă şi literatură turcă ca limbă maternă ;
- Matricea de evaluare;
- Testul, tipuri de teste, corectarea erorilor şi modalităţi de evaluare;
- Metode şi tehnici de evaluare a randamentului şcolar;
- Proiect work – modalităţi de lucru în întocmirea unui portofoliu; evaluarea alternativă ;
- Modalităţi de predare a culturii şi civilizaţiei – importanţa înţelegerii contextului şi valorilor culturale.

BIBLIOGRAFIE:

Cristea, Sorin (1998). Dicţionar de termeni pedagogici, EDP, Bucureşti;
Bernat, S.E. (2003). Tehnica învăţării eficiente, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;
Sion, Graţiela (2003). Psihologia vârstelor, Ed. Fundaţiei România de Mâine, Bucureşti;
Stelle, J., Meredith, K. şi Temple, C. (1998). Învăţarea prin cooperare, Ghidul nr. V, Proiectul „ Lectura şi scrierea pentru dezvoltarea gândirii critice”, Universitatea Bucureşti;
Şchiopu, Ursula, (1997). Dicţionar de psihologie, Ed. Babel, Bucureşti;
Şchiopu, Ursula ; Verza, Emil. (1998). Psihologia vârstelor – ciclurile vieţii. EDP, Bucureşti ;
http://artico.md/index.php/suport-informational/pentru-cadre-didactice/521-personalitatea-cadrului-didactic-articolul
„Personalitatea cadrului didactic - esenţa măiestriei pedagogice”;
Türkçe Öğretimi Yazıları, Murat Özbay, Öncü Kitap, Ankara, 2010.
Türkçe Öğretimi Kaynakçası, Murat Özbay, Öncü Kitap, Ankara, 2008
Türkçe Öğretiminde Yazılı Anlatım Becerisinin Geliştirilmesi, Murat Özbay, Ankara, 2005.
Bir Dil Becerisi Olarak Dinleme Eğitimi, Murat Özbay,Akçağ Yayınları, Ankara, 2005
Kâzım Nami Duru, Türkçeyi Nasıl Öğretmeli ?, (Hazl. Doç. Dr. Murat ÖZBAY), Kül Sanat Yayıncılık, Ankara, 2004
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programı, MEB, Murat Özbay, Ankara, 2012
Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri I, Murat Özbay, Öncü Kitap, Ankara, 2007.
Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri II, Murat Özbay, Öncü Kitap, Ankara, 2006.
Anlama Teknikleri II: Dinleme Eğitimi, Murat Özbay, Öncü Kitap, Ankara, 2009
Yazma Eğitimi, Pegem Akademi, Murat Özbay, Ankara, 2011.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA UCRAINEANĂ MATERNĂ

2015

PREZENTARE

Programa se adresează profesorilor de limba ucraineană din învățământul preuniversitar, care s-au înscris și vor susține examenul de definitivare în învățământ.

În elaborarea programei s-au avut în vedere următoarele principii:

- principiul continuității formării inițiale şi continue, realizat prin evoluție în carieră și dezvoltare profesională;
- principiul coerenței modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competențelor generale şi specifice, prin modul de selectare a conținuturilor ce vor face obiectul evaluărilor vizate, prin diversitatea formelor şi a strategiilor evaluative sugerate pentru a fi utilizate în contextul acestor examinări;
- principiul adecvării şi armonizării finalităților şi a conținuturilor învățământului preuniversitar românesc;
- principiul optimizării şi inovării activității în învățământul preuniversitar, prin asimilarea celor mai noi achiziții din ştiințele educației şi din ştiințele conexe.

Programa pentru examenul național de definitivare în învățământ a profesorilor de limba ucraineană pentru învățământul preuniversitar vizează competențe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative și atitudinale și propune o tematică ce corespunde tendințelor în evoluția disciplinelor. Este structurată pe două secțiuni:

- *secțiunea 1* – disciplina de specialitate (*Limba și literatura ucraineană)*;
- *secțiunea 2* – metodica predării disciplinei de specialitate (*Metodica predării limbii și literaturii ucrainene);*

COMPETENȚE GENERALE

- ***competențe în specialitate la Limba și literatura ucraineană:***
  1. de a utiliza adecvat conținutul ştiințific propriu disciplinei de examen;
  2. de a aplica în situații educaționale concrete conținutul ştiințific, valorizând valențele formative;
  3. de a integra conținutul de specialitate în contextul altor ştiințe, argumentând și promovând strategii activ – participatice de învățare;
  4. de a produce corelații inter-/intradisciplinare şi între conținuturile disciplinei (limbă, literatură, comunicare), prin utilizarea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală, stimulând creativitatea şi inovația în plan profesional.
- ***competențe didactico-metodologice, aferente predării la ciclul primar, gimnazial şi liceal a disciplinei Limba și literatura ucraineană:***
  1. de a prelucra conținutul ştiințific specific disciplinei de examen, prin aplicarea în situații educaționale variate, specifice învățământului primar, gimnazial şi liceal;
  2. de a valorifica conținutul metodicii de specialitate, în vederea formării la elevi a competențelor cheie şi transversale;
  3. de a realiza conexiuni intra-/interdisciplinare, în contexte educaționale specifice învățământului primar, gimnazial şi liceal şi între conţinuturile disciplinei (limbă, literatură, comunicare;
  4. de a opera cu conținutul metodicii de specialitate pentru luarea unor decizii care să conducă la reglarea (dezvoltarea /ameliorarea) componentelor procesului instructiv – educativ.

Competențele specifice ce derivă din competențele generale vor fi prezentate în cadrul fiecărei secțiuni a programei. Programa este structurată pe 2 secțiuni, corelate cu structura subiectului la proba scrisă:

- secțiunea 1 – disciplina de specialitate (*Limba și literatura ucraineană*)
- secțiunea 2 – metodica predării disciplinei de specialitate (*Metodica predării limbii și literaturii ucrainene);*

SECŢIUNEA 1 – DISCIPLINA DE SPECIALITATE

LIMBA ŞI LITERATURA UCRAINEANĂ

A. COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

1.1. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.2. identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziție şi de limbaj specifice textului narativ;
1.3. identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
1.4. identificarea şi analiza elementelor de compoziție şi de limbaj în textul liric;
1.5. identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului nonliterar (ştiinţific, publicistic, publicitar);

2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuație, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situația de comunicare;
2.2. utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;

3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;
3.3. elaborarea unor tipuri de texte prevăzute în programele şcolare: texte funcţionale (cerere, completare de formulare, telegramă, proces-verbal, curriculum vitae), texte reflexive şi argumentative (relatarea unor evenimente şi întâmplări din experienţa personală, exprimarea unui punct de vedere: jurnal personal, jurnal de lectură, argumentarea unui punct de vedere), texte imaginative (alcătuirea unor descrieri, dialoguri sau naraţiuni pe o temă dată) sau texte despre opera literară (rezumat, caracterizare, analiză, eseu etc.);

4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelaţii inter-/intradisciplinare.

B. TEMATICA

1.Literatura ucraineană

1.Literatura orală ucraineană. Geneza şi circulaţia producţiilor folclorice. Teme şi motive caracteristice. Folclorul aşezărilor cu populaţie ucraineană de pe teritoriul României. (*календарно-обрядові пісні: колядки, щедрівки, веснянки, весільні пісні; прозова фольклорна література: легенди, казки*). Utilizarea literaturii orale în procesul instructiv-educativ.
2. Literatura ucraineană veche. Caracteristici generale.
* Григорій Сковорода – останній представник давньої української літератури.
3. Literatura ucraineană nouă. Caracteristici generale.
* Іван Котляревський (*«Енеїда», «Наталка Полтавка»*)
***Sentimentalismul şi preromantismul**:*
*І. Гулак – Артемовський *(«Пан та собака»*)
Г. Квітка-Основ'яненко («Маруся», «Сватання на Гончарівці»*)
* E. Hrebinka (байки)
Romantismul. Premize. Apariţie. Caracteristici particulare.
*Тарас Шевченко. Творчість: Вірші. Поеми. Балади. *(«Кобзар», «Причинна», «Тополя», «Іван Підкова», «Тарасова ніч», «Катерина», «Наймичка», «Сон», «Царі», автобіографічні вірші*)
Literatura ucraineană realistă: *Панас Мирний (*«Хіба ревуть воли як ясла повні»*).
Realismul modern: *Іван Франко. Лірика *(«З вершин і низин»*). Проза (*«Добрий заробок», «Малий Мирон», «Красне писання», «Борислав сміється», «Захар Беркут»*). Драматургія *(«Украдене щастя»).*
Impresionismul ucrainean:
М. Коцюбинський («Харитя», «Ялинка», «Маленький грішник», «Інтермеззо», «Фата моргана», «Тіні забутих предків»)
В. Стефаник («Новина», «Камінний хрест»)*
*О. Кобилянська *(«Земля», «В неділю рано зілля копала»*)
Curentul neoromantic:
Леся Українка. Основні теми лірики.(«На крилах пісень», «Лісова пісня»*)
Simboliştii:
М. Вороний («Лілеї», «Рубіни»*)
О. Олесь («Чари ночі», «Айстри», «З журбою радість обнялась»*)
5. Literatura ucraineană contemporană
Simbolismul:* П. Тичина *(«Сонячні кларнети», «Похорон друга»*)
Neoclasicismul: *М. Рильський *(«Шопен»)*
Neoromantismul: *В. Сосюра (*«Білі акації», «Так ніхто не кохав»*)
Poeţii anilor '60:
*І. Драч *(«Смерть Шевченка»*)
* Л. Костенко (*«Маруся Чурай»*)
6. **Literatura ucraineană din România** (І. Ковач, М. Чубіка).
II. Limba ucraineană
a) Nivelul fonetic: normele actuale de ortografie şi ortoepie în limba ucraineană; aspecte funcţionale referitoare la: sunetele limbii ucrainene, regulile pentru despărţirea cuvintelor în silabe.
b) Nivelul lexico-semantic: cuvântul, structură; categorii semantice: sinonime, antonime, omonime, cuvinte monosemantice/ polisemantice; neologisme, regionalisme, arhaisme; unităţi frazeologice (expresii/ locuţiuni); sensul cuvintelor în context/ sens denotativ şi sens conotativ; vocabularul limbii ucrainene; mijloace de îmbogăţire a vocabularului: interne (derivarea, compunerea), externe (împrumuturile şi neologisme),
Accentul. Principalele caracteristici ale accentului în limba ucraineană;
Semnele speciale folosite in alfabetul ucrainean (apostroful, accentul).

c) Nivelul morfosintactic:

- părțile de vorbire flexibile: substantivul (fel, număr, gen, cazuri, funcții sintactice); articolul (clasificare); adjectivul (flexiune, grade de comparație, funcții sintactice, ortografiere); pronumele (tipuri, adjective pronominale, funcții sintactice, ortografierea formelor pronominale); numeralul (clasificare, cazuri, funcții sintactice, ortografierea numeralelor); verbul (diateze, moduri, timpuri, funcții sintactice);
- părțile de vorbire neflexibile: adverbul (clasificare, grade de comparație, funcții sintactice, ortografierea adverbelor); conjuncția (clasificare); prepoziția; interjecția (clasificare, funcții sintactice, valori expresive, punctuația interjecției);
- sintaxa propoziției (părți de propoziție: principale, secundare; acordul gramatical între predicat și subiect; acordul atributului cu partea de vorbire determinată);
- sintaxa frazei (propoziția – criterii de clasificare, felul propozițiilor).

d) Nivelul ortografic și de punctuație: aspecte privind aplicarea normelor de ortografie şi de punctuație în receptarea/ construirea mesajului scris.

e) Nivelul stilistic: stilurile funcționale; tipurile de text receptate: narative, descriptive, dialogate, informative, argumentative; stil direct, stil indirect.

C. BIBLIOGRAFIE

I. Literatura ucraineană

Грушевський Михайло - **Історія української літератури**. - ТТ. 1-6. Сканування та обробка http://litopys.kiev.ua/ (http://litopys.org.ua/) 10.III.2003.

*Чижевський Д. І.***- Історія української літератури (від початків до доби реалізму)**. — Нью-Йорк: Українська Вільна Академія Наук у США, 1956

Чижевський Дмитро **- Реалізм в українській літературі** / Підготов. тексту, фах. ред., передм. М. Наєнка. — К.: Вид. центр «Просвіта», 1999

Дмитро Чижевський - **Лекції з історії української літератури**. В кн.: *В. Петров, Д. Чижевський, М. Глобенко, І. Мірчук*. Українська література. Історія української культури; Український вільний ун-т. — Мюнхен; Львів, 1994

М.С.Возняк - **Історія української літератури** Львів, Видавництво «Світ», 1992

Історія української літератури XIX століття: у 2 кн. Кн. 1: підручник. *За ред. акад. М.Г. Жулинського, Київ 2005*

I. Kideșciuk - Limba ucraineană. Manual pentru clasa a IX-a, Editura RCR Editorial, Bucureşti, 2013

II. Limba ucraineană

M.T. Ivcenko, Suciasna ukrajins'ka literaturna mova, ed. II-a, Kiev,1974

D.H.Mazilu, I. Reboşapca Limba ucraineană. Manual pentru clasa a VII-a EDP, Bucuresti, 2000

I. Reboşapca, C. Gruia Limba ucraineană. Manual pentru clasa a VIII_a, EDP, Bucureşti, 2000

I. Kideşciuk Limba ucraineană. Manual pentru clasa a IX_a, Editura RCR Editorial, Bucureşti, 2013

METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII UCRAINENE

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

1.2. aplicarea adecvată a principiilor, formelor şi metodelor specifice comunicării orale şi scrise;

1.1.abordarea flexibilă a curriculumului şcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;

1.3. utilizarea strategiilor specifice însuşirii normelor limbii literare la clasele CP-IV, V-VIII şi IX-XII;

2.1.valorificarea valenţelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecţiile de comunicare în limba ucraineană/limba şi literatura ucraineană din clasele CP-IV, V-VIII şi IX-XII;

2.2. alegerea și adecvarea strategiilor didactice de predare-învățare-evaluare în vederea formării competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul primar, gimnazial şi liceal;

2.3.adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea și diferențierea învățării;

3.1.valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele *Comunicare în limba ucraineană/ Limba și literatura ucraineană;*

3.2. argumentarea utilizării diverselor modalităţi de abordare a textului literar;

4.1.valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;

4.2.utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii elevilor în cadrul disciplinei *Comunicare în limba ucraineană/ Limba şi literatura ucraineană;*

4.3.conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice.

B. TEMATICA

I. Specificul predării-învățării-evaluării limbii ucrainene în învățământul primar, gimnazial şi liceal

- Specificul curriculumului pentru disciplina *Comunicare în limba ucraineană/Limba şi literatura ucraineană* (ciclul primar, gimnazial şi liceal) în clasele cu predare în limba ucraineană şi în clasele cu predare în limba română;
- Influenţa fenomenelor de transfer şi de interferenţă asupra învățării limbii ucrainene;
- Proiectarea activităților didactice în manieră integrată;
- Modelul comunicativ-funcțional şi abordarea conținuturilor în clasele CP-IV,V-VIII şi IX-XII ;
- Abordarea elementelor de construcție a comunicării din perspectivă funcțională, aplicativă, conform programelor şcolare în vigoare;
- Specificul organizării lecțiilor de comunicare în limba ucraineană în clasele pregătitoare – a IV-a;
- Metode şi procedee specifice învățării limbii ucrainene, ca limbă maternă;
- Forme de organizare a activităților de învățare în limba ucraineană; strategii de diferenţiere, individualizare; învăţarea prin cooperare;
- Rolul jocului didactic în orele de *Comunicare în limba ucraineană/ Limba şi literatura ucraineană.*

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de limba şi literatura ucraineană în învățământul primar, gimnazial şi liceal

1. Comunicarea orală (receptarea mesajului oral, exprimarea orală)

- Strategii de formare a comportamentului de receptor/emițător de mesaje orale;
- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziție, cuvânt, silabă, sunet);
- Strategii de predare-învățare-evaluare la disciplina *Comunicare în limba ucraineană în clasa pregătitoare şi în clasa I;*
- Activități de învățare care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (clasa pregătitoare – clasa a IV-a);
- Metode şi mijloace de învățământ folosite în formarea şi dezvoltarea exprimării orale în limba ucraineană;
- Formarea şi dezvoltarea competențelor de comunicare în limba română: conținuturi şi contexte de realizare, criterii şi cerințe în exersarea exprimării corecte, respectarea normelor ortoepice.

2. Comunicarea scrisă *(*receptarea mesajului scris, exprimarea scrisă)

- Strategii de formare a câmpului vizual (propoziție, cuvânt, silabă, literă);
- Strategii de predare-învățare-evaluare a citit-scrisului în limba română la clasa a II-a (metode şi procedee specifice, mijloace de învățământ);
- Specificul abordării textelor în învățământul primar:
  - Textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea/narațiunea, dialogul, descrierea, personajul literar);
  - Textul liric (strofa, versul);
  - Textul nonliterar.
- Organizarea textului scris, în funcție de scopul redactării:
  - Tehnica elaborării unui text scris: planul inițial, părțile componente ale unei compuneri. Contexte de realizare pentru clasele a III-a – a IV-a;
  - Scrierea funcțională (bilet, felicitare, afiş, fluturaş, invitație, email);
  - Scrierea imaginativă (pe baza unui şir de întrebări, pe baza unui suport vizual);
  - Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).
- Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învățământul primar – particularităţi ale însuşirii normelor limbii literare în clasele a II-a – a IV-a (ortografie şi punctuație).

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba ucraineană/ Limba şi literatura ucraineană.*

- Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor şi progresului şcolar;
- Metode tradiționale şi alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizați în practica şcolară (clasele pregătitoare – a IV-a).

C. BIBLIOGRAFIE:

1. Абасов З.А. Нетрадиционные уроки как педагогическая инновация // Инновации в образовании. – 2004. - №3.
2. Вашуленко М.С. Методика викладання української мови в початковій школі. – К., 2008 р.,
3. Гордуз Н. Нестандартні форми навчання молодших школярів на уроках рідної мови // Початкова школа. – 2003. - №4.
4. Митник О., Шпак В. Народження нестандартного уроку // Початкова школа. – 1997. - № 12. – С. 11-23.
5. Нестандартні уроки в початковій школі // Упоряд. О. Кондратюк. – К.: Ред.загальнопед.газ., 2005.
6. Нестандартні уроки в школі // Шкільна бібліотека. – 2005. - № 8.
7. Новак Л.І. Система нестандартних уроків української мови (в початковій школі) // Б-чка вчителя поч. школи. – 2003. - №17.
8. Пензар Л. П. Нестандартні уроки : (Передовий досвід)// Б-чка вчителя поч. школи. – 2001. - № 6 .

9. Резніченко Н.І. Нестандартні уроки української мови в 2 класі // Початкове навчання та виховання. – 2006. - № 6.
10. Варзацька Л.О. Навчання мови та мовлення на основі тексту. – К.: Рад.шк., 1986.
11. Варзацька Л.О., Шевченко Л.М. Методика розвитку зв'язного мовлення школярів: Методичні рекомендації, - К.: Рад.шк.,1992

Oliynyk_Metodyka_vykladannia_ukrainskoi_movy_v_serednii_shkoli.jpg

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

ÎNVĂȚĂTORI/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR (ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ÎN LIMBA ROMÂNĂ)

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI MATEMATICĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE ȘCOLARĂ ȘI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI

2015

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa se adresează învățătorilor, institutorilor și profesorilor pentru învățământul primar, din unitățile școlare cu limba de predare română, care s-au înscris și vor susține examenul de definitivare în învățământ.

În elaborarea programei s-au avut în vedere următoarele principii:

- principiul continuității formării inițiale şi continue, realizat prin evoluție în carieră și dezvoltare profesională;
- principiul coerenței modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competențelor generale şi specifice, prin modul de selectare a conținuturilor ce vor face obiectul evaluărilor vizate, prin diversitatea formelor şi a strategiilor evaluative sugerate pentru a fi utilizate în contextul acestor examinări;
- principiul adecvării şi armonizării finalităților şi a conținuturilor învățământului primar românesc cu direcțiile și spiritul schimbărilor din societate;
- principiul optimizării şi inovării activității în învățământul primar, prin asimilarea celor mai noi achiziții din ştiințele educației şi din ştiințele conexe.

Programa pentru examenul național de definitivare în învățământ a învățătorilor/ institutorilor/profesorilor pentru învățământ primar cu predare în limba română vizează competențe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative și atitudinale și propune o tematică ce corespunde tendințelor în evoluția disciplinelor. Este structurată pe trei secțiuni:

- *secțiunea 1* – discipline de specialitate (Limba și literatura română și Matematică);
- *secțiunea 2* – metodica predării disciplinelor de specialitate (Metodica predării limbii și literaturii române și Metodica predării matematicii);
- *secțiunea 3* – pedagogie școlară și elemente de psihologie a educației.

COMPETENȚE GENERALE

- ***competențe în specialitate la Limba și literatura română și Matematică:***
  1. de a utiliza adecvat conținutul științific propriu disciplinelor de examen;
  2. de a aplica în situații educaționale concrete conținutul științific, valorizând valențele formative;
  3. de a integra conținuturile de specialitate în contextul altor științe, argumentând și promovând strategii activ – participatice de învățare;
  4. de a produce corelații inter-/intradisciplinare, prin utilizarea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală, stimulând creativitatea și inovația în plan profesional.

- ***competențe didactico-metodologice, aferente predării la ciclul primar a disciplinelor Limba și literatura română și Matematică:***
  1. de a prelucra conținuturile științifice specifice disciplinelor de examen, prin aplicarea în situații educaționale variate, specifice învățământului primar;
  2. de a valorifica conținuturile metodicilor de specialitate, în vederea formării la elevi a competențelor cheie și transversale;
  3. de a realiza conexiuni intra-/interdisciplinare, în contexte educaționale specifice învățământului primar;
  4. de a opera cu conținuturile metodicilor de specialitate pentru luarea unor decizii care să conducă la reglarea (dezvoltarea / ameliorarea) componentelor procesului instructiv – educativ.

- ***competențe psihopedagogice***
  1. de a utiliza adecvat conceptele de bază ale disciplinelor psihopedagogice;
  2. de a aplica în situaţii educaţionale concrete conţinutul ştiinţelor educaţiei/psihologiei şcolarului mic;
  3. de a realiza conexiuni între achiziţiile dobândite prin studiul disciplinelor psihopedagogice şi domeniile de specialitate;
  4. de a opera cu conceptele specifice ştiinţelor psihopedagogice pentru explicarea, interpretarea şi argumentarea unor fapte, evenimente, procese educaționale.

Competențele specifice ce derivă din competențele generale vor fi prezentate în cadrul fiecărei secțiuni a programei. Programa este structurată pe 3 secțiuni, corelate cu structura subiectului la proba scrisă.

SECŢIUNEA 1 – DISCIPLINE DE SPECIALITATE

LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ

A. COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.2. identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
1.3. identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
1.4. identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;

2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
2.2. utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;

3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;

4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelaţii inter-/intradisciplinare.

B. TEMATICA

I. Literatura română

1. Proza – Specii narative: basmul cult, povestirea, nuvela, romanul.

- *Conţinuturi*: instanţele comunicării narative (autor, narator, personaj, cititor); perspectivă narativă (narator obiectiv/subiectiv, narațiune scrisă la persoana I/ la persoana a III-a); construcția discursului narativ (particularitățile speciilor literare: basmul cult, povestirea, nuvela, romanul; acțiune, temă, momentele subiectului, conflict, incipit, final, moduri de expunere, stil direct, stil indirect, stil indirect liber, repere spațio-temporale); personaje (tipologie, modalități de caracterizare); limbajul naratorului.
- *Notă*: Conceptele operaționale se vor aplica pe un text narativ aparținând unuia dintre următorii autori: Ion Creangă, Ioan Slavici, Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu, Camil Petrescu.

2. Poezia – Poezia romantică. Poezia modernă.

- *Conţinuturi*: structura discursului poetic (titlu, motiv literar, idee poetică, instanțele comunicării poetice, mărci lexico-gramaticale ale eului poetic; elemente de prozodie); figuri de stil (aliterația, asonanța, antiteza, comparația, epitetul, enumerația, hiperbola, metafora, personificarea, repetiția).
- *Notă:* Conceptele operaționale se vor aplica pe texte poetice aparținând următorilor autori: Mihai Eminescu (două texte poetice); George Bacovia, Tudor Arghezi, Lucian Blaga, Nichita Stănescu (câte un text poetic).

3. Dramaturgia – Specii ale genului dramatic: comedia, drama.

- *Conţinuturi*: structura discursului dramatic (act, scenă, tablou, conflict dramatic, intrigă, relații spațio-temporale, dialog, monolog, categorii estetice: comicul); personajele operei dramatice (tipologii, tehnici de caracterizare).
- *Notă*: Conceptele operaționale se vor aplica pe un text dramatic aparținând următorilor autori: Ion Luca Caragiale, Marin Sorescu.

II. Limba română

a) Nivelul fonetic: normele actuale de ortografie și ortoepie în limba română; aspecte funcționale referitoare la: sunetele limbii române, regulile pentru despărțirea cuvintelor în silabe; diftongi, triftongi, hiat; accent; abateri de la normă și corectarea lor.
b) Nivelul lexico-semantic: cuvântul, structură; categorii semantice: sinonime, antonime, omonime, paronime, cuvinte monosemantice/ polisemantice; neologisme, regionalisme, arhaisme; unități frazeologice (expresii/ locuțiuni); sensul cuvintelor în context/ sens denotativ și sens conotativ; vocabularul limbii române; mijloace de îmbogățire a vocabularului: interne (derivarea, compunerea, conversiunea), externe (împrumuturile şi neologisme).

c) Nivelul morfosintactic:

- părțile de vorbire flexibile: substantivul (fel, număr, gen, cazuri, funcții sintactice, locuțiuni substantivale); articolul (clasificare); adjectivul (flexiune, grade de comparație, funcții sintactice, ortografiere); pronumele (tipuri, adjective pronominale, funcții sintactice, ortografierea formelor pronominale); numeralul (clasificare, cazuri, funcții sintactice, ortografierea numeralelor); verbul (verbele predicative, auxiliare, copulative, locuțiuni verbale, diateze, moduri, timpuri, funcții sintactice);
- părțile de vorbire neflexibile: adverbul (clasificare, grade de comparație, funcții sintactice, ortografierea adverbelor); conjuncția (clasificare); prepoziția (regimul cazual al prepozițiilor); interjecția (clasificare, funcții sintactice, valori expresive, punctuația interjecției);
- sintaxa propoziției (părți de propoziție: principale, secundare; acordul gramatical între predicat și subiect; acordul logic, acordul prin atracție; acordul atributului cu partea de vorbire determinată);
- sintaxa frazei (propoziția – criterii de clasificare, felul propozițiilor; fraza; raporturi sintactice la nivelul propoziției și al frazei).

d) Nivelul ortografic și de punctuație: aspecte privind aplicarea normelor de ortografie și de punctuație în receptarea/ construirea mesajului scris.

e) Nivelul stilistic: stilurile funcționale; tipurile de text receptate: narative, descriptive, dialogate, informative, argumentative; stil direct, stil indirect, stil indirect liber.

C. BIBLIOGRAFIE

I. Literatură

Călinescu, G., *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, Editura Semne, București, 2003.
Călinescu, G., *Opera lui Mihai Eminescu*, E.P.L., București, 1969.
Călinescu, G., *Universul poeziei*, Ed. Minerva, București, 1974.
Manolescu, N., *Arca lui Noe*, Ed. 100+1 Gramar, București, 2000.
Manolescu, N., *Despre poezie*, Ed. Aula, Brașov, 2002.
Munteanu, G., *Istoria literaturii române. Epoca marilor clasici*, E.D.P., București, 1980.
Simion, E., *Scriitori români de astăzi*, Ed. Cartea Românească, București, 1987.
Vianu, T., *Arta prozatorilor români*, Ed. 100+1 Gramar, București, 2002.
*** *Manualele de Limba și literatura română pentru clasele IX-XII, în vigoare la data examenului*

II. Limba română

Avram, M., *Gramatica pentru toți*, Ed. Humanitas, 1997.
Beldescu, G., *Ortografia actuală a limbii române*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1984.
Ciompec, G., Dominte, C., Forăscu, N., Guțu, Romalo, V., Vasiliu E., *Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia*, ediție revizuită și adăugită, E. D. P., București, 1985.
Popescu, Ș., *Gramatica practică a limbii române*, Ed. TEDIT FZH, București, 2001.
***Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, ediția a II-a, Ed. Univers Enciclopedic, București, 2005.
*** *Gramatica de bază a limbii române*, (coord. Gabriela Pană Dindelegan), Ed. Univers Enciclopedic Gold, București, 2010.
****Gramatica limbii române*, vol. I-II, Ed. Academiei Române, București, 2005.
*** *Manualele de Limba și literatura română pentru clasele V-VIII, în vigoare la data examenului*
****Sinteze de limba română*, (coord. Theodor Hristea), E.D.P., București, 1984

MATEMATICĂ

A. COMPETENȚE SPECIFICE:

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

1.1. selectarea şi utilizarea unor modalităţi adecvate de reprezentare a mulţimilor şi a operaţiilor cu mulţimi;
1.2. recunoașterea și identificarea caracteristicilor numerelor naturale și raționale;

1.4. aplicarea regulilor de calcul şi a proprietăţilor operațiilor cu numere naturale şi raţionale în rezolvarea ecuațiilor şi a sistemelor de ecuaţii a problemelor matematice;
1.5. organizarea datelor în tabele și reprezentarea lor grafică;
1.6. operarea cu unități de măsură standardizate, folosind transformări;

1.7. utilizarea formulelor de calcul pentru aflarea perimetrului, ariei (pătrat, dreptunghi), volumului (cub, paralelipiped) și exprimarea acestora în unități de măsură corespunzătoare;
1.8. recunoaşterea unor figuri şi corpuri geometrice în configuraţii date şi aplicarea proprietăților şi a formulelor de calcul pentru determinarea unor elemente ale acestora;

2.2. identificarea în exemple/limbajul cotidian a noțiunilor: numere prime, numere compuse, fracţii ordinare, fracţiilor zecimale;
2.4. analizarea şi interpretarea rezultatelor obţinute prin rezolvarea unor probleme din viața cotidiană;

3.1. utilizarea operaţiilor aritmetice şi a proprietăţilor acestora în calcule cu numere naturale;
3.2 analizarea unor situații practice cu ajutorul elementelor de organizare a datelor;

4.1. transpunerea unei situaţii-problemă în limbaj matematic, rezolvarea problemei obținute utilizând mulţimi, relaţii şi operaţii cu mulţimi, ecuații, organizarea datelor și interpretarea rezultatului obținut;
4.2 interpretarea matematică a unor probleme practice prin utilizarea operațiilor cu fracții ordinare/ zecimale și a ordinii efectuării operațiilor.

B. TEMATICA

1. Mulţimi

Noţiunea de mulţime. Exemplificări. Element. Apartenenţă. Moduri de determinare
Relaţia de incluziune. Definiţie. Proprietăţi
Egalitatea mulţimilor
Operaţii cu mulţimi. Definiţii. Proprietăți. Reuniune. Intersecţie. Diferenţă. Complementara unei mulţimi. Produs cartezian

2. Mulţimea numerelor naturale

Relaţia de echipotenţă
Cardinalul unei mulţimi
Axiomele lui Peano
Sisteme de numeraţie. Sisteme poziționale/ nepoziționale
Operaţii în N. Definiţii. Proprietăţi

3. Mulţimile (N, Q)

Definiţii, proprietăţi (N, Q)
Operaţii în N, Q
Transformarea fracţiilor ordinare în fracţii zecimale
Transformarea fracţiilor zecimale în fracţii ordinare

4. Ecuaţii şi sisteme de ecuaţii

Probleme care se rezolvă cu ajutorul ecuațiilor

5. Elemente de organizare a datelor.

Reprezentarea și interpretarea unor dependențe funcționale prin tabele, diagrame și grafice

6. Unităţi de măsură pentru lungime, arie, volum -capacitatea vaselor, masă, timp. ***Transformări***

7. Elemente de geometrie

Punct, dreaptă, semidreaptă, segment, linie frântă\curbă, unghiuri
Poligoane: triunghiul; patrulatere: paralelogramul, dreptunghiul, rombul, pătratul, trapezul; Cercul
Relaţii metrice în triunghiul dreptunghic
Corpuri: paralelipided, cub, piramidă, cilindru, con, sferă (recunoaştere, construcţie).

C. BIBLIOGRAFIE:

Aron I., Herescu Gh., Dumitru A. - Aritmetica pentru învăţători, E.D.P., Bucuresti, 1996
Rosu M., Roman M. - Matematica pentru perfecţionarea învăţătorilor, Ed. All, Bucuresti, 1999
Manuale de matematică pentru clasele V-VIII

SECŢIUNEA 2 – METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR DE SPECIALITATE

METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII ROMÂNE

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. abordarea flexibilă a curriculumului şcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
1.2. aplicarea adecvată a principiilor, formelor şi metodelor specifice comunicării orale şi scrise;
1.3. utilizarea strategiilor specifice însuşirii normelor limbii literare la clasele CP-IV;

2.1.valorificarea valenţelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecţiile de comunicare în limba română/limba şi literatura română din clasele CP-IV;
2.2. alegerea şi adecvarea strategiilor didactice de predare-învăţare-evaluare în vederea formării competenţelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învăţământul primar;
2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea şi diferenţierea învăţării;

3.1. valorificarea corelaţiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învăţării la disciplinele *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română;*
3.2. argumentarea utilizării diverselor modalităţi de abordare a textului literar;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii elevilor în cadrul disciplinei *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română;*
4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză şi interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acţiunii didactice.

B. TEMATICA

I. Curriculum în învăţământul primar

- Specificul curriculumului şi al conţinuturilor curriculare pentru disciplina *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română* (ciclul primar)

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de limba şi literatura română în învăţământul primar

1. Comunicarea orală

- Strategii de formare a comportamentului de ascultător/emiţător;
- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziţie, cuvânt, silabă, sunet);
- Forme de activităţi care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (CP - I-II şi III-IV);
- Metode, procedee didactice şi mijloace de învăţământ folosite în dezvoltarea exprimării orale;
- Formarea competenţelor de comunicare: conţinuturi şi contexte de realizare, articularea componentelor competenţelor, criterii şi cerinţe în exersarea exprimării corecte.

2. Receptarea mesajului scris. Exprimarea scrisă.

- Procesul didactic (de predare-învăţare-evaluare) la disciplina *Comunicare în limba română în clasa pregătitoare;*
- Strategii de predare - învăţare - evaluare a citit-scrisului la clasa I (metode şi procedee specifice, mijloace de învăţământ);
- Specificul abordării textelor în învăţământul primar:
  - Textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea, personajul literar, dialogul, descrierea);
  - Textul liric;
  - Textul nonliterar.

3. Organizarea textului scris în funcţie de scopul redactării.

- Tehnica elaborării unui text scris: planul initial, părţile componente. Contexte de realizare pentru clasele II-IV;
- Scrierea funcţională (bilet, felicitare, afiş, fluturaş, invitaţie, scrisoare, email);
- Scrierea imaginativă (pe baza unui şir de întrebări, pe baza unui suport vizual);
- Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).

4. Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învățământul primar - particularități ale însușirii normelor limbii literare în clasele CP- I-II și III-IV (ortografie, ortoepie, punctuație).
5. Modalități de integrare a elementelor de construcție a comunicării în cadrul lecțiilor de *Comunicare în limba română /Limba și literatura română (*fonetică, vocabular, clase morfologice, sintaxă).
6. Învățarea integrată a disciplinelor *Comunicare în limba română/ Limba și literatura română.*

- Multidisciplinaritate, pluridisciplinaritate, interdisciplinaritate, transdisciplinaritate
- Ilustrarea didactică a unor abordări integrate în studiul disciplinelor *Comunicare în limba română/ Limba și literatura română.*

7. Modalităţi de activizare a elevilor în lecţia de *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română*

- Forme de organizare a activităţii elevilor; strategii de diferenţiere, strategii de individualizare; învăţarea prin cooperare;

.

8. Jocul didactic în orele de *Comunicare în limba română/Limba și literatura română*

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba română/ Limba și literatura română.*

- Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor și progresului școlar;
- Metode tradiționale și alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizați în practica școlară (CP și I-IV).

C. BIBLIOGRAFIE:

Barbu. M. – Metodica predării limbii și literaturii române - învățământ primar, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2008
Cerghit, I. - Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă, E.D.P., Bucuresti, 1983
Cristea, S. – Dicționar de pedagogie, Editura Litera, Chișinău, 2002
Molan, V. - Didactica disciplinelor "Comunicare în limba română" și "Limba și literatura română" din învățământul primar (ediție revizuită, actualizată și completată. Studii critice), Ed. MINIPED, București, 2014
Șerdean, I. - Metodica predării limbii române la clasele I-IV, E.D.P., București, 1985
Șerdean, I.- Didactica Limbii și literaturii române în învățământul primar, Ed. Corint, București, 2007
***Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici, *Program de formare continua de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învățământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS),* suport de curs, 2012
***Ghid de evaluare pentru învățământul primar, SNEE, București, 1999
***Programe școlare pentru învățământul primar - *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română, în* vigoare la data examenului.

METODICA PREDĂRII MATEMATICII

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. utilizarea elementelor metodice specifice pentru formarea unor concepte matematice;
1.2. identificarea resurselor materiale adecvate, a algoritmilor şi tehnicilor specifice formării deprinderilor de calcul;

2.1. alegerea strategiilor didactice adecvate formării competențelor specifice disciplinelor Matematică și explorarea mediului / Matematică;
2.2. identificarea unor exemple relevante din cotidian care conduc la înţelegerea noţiunii de problemă şi valorificarea lor în proiectarea didactică;
2.3. adaptarea demersului didactic pentru valorificarea laturii formative a activităţilor de rezolvare de probleme;
2.4 crearea unor demersuri didactice adecvate nevoilor reale ale elevilor, prin individualizarea și diferențierea învățării în contexte educaționale diverse;

3.1. valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele *Matematică și explorarea mediului/ Matematică;*
3.2 conceperea și argumentarea alegerii unor activități de învățare adaptate la diverse contexte educaționale, care să contribuie la formarea capacităţii de explorare/ investigare /rezolvare de probleme;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
4.2. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice;
4.3. alegerea unor strategii adecvate de reglare a procesului de predare-învățare-evaluare a conceptelor matematice și argumentarea soluţiilor alese.

B. TEMATICA

1. Specificul Curriculumului Naţional şi al conţinuturilor curriculare la disciplina *Matematică şi explorarea mediului/Matematică în ciclul primar*
2. Elemente pregătitoare pentru formarea conceptului de număr natural în clasa I
3. Metodologia didactică a predării operaţiilor în N
4. Metodologia didactică a predării fracţiilor şi a operaţiilor cu fracţii
5. Metodologia didactică a predării unităţilor de măsură
6. Metodologia didactică a predării elementelor de geometrie
7. Algoritmii de calcul în clasele CP - IV
Adunarea, scăderea, înmulţirea, împărţirea, ordinea operaţiilor
8. Metode de rezolvare a problemelor de matematică
Metoda figurativă (sumă şi diferenţă, sumă şi raport, diferenţă şi raport), metoda comparaţiei, metoda falsei ipoteze, metoda drumului invers, regula de 3 simplă, probleme nonstandard
Etapele rezolvării problemelor
9. Modalităţi de activizare a elevilor în lecţia de matematică
Forme de organizare a activităţii elevilor; strategii de diferenţiere, strategii de individualizare; învăţarea prin cooperare
10. Jocul didactic în lecţia de matematică
11. Caracterul practic-aplicativ al matematicii
Contexte de aplicare (explorare, investigare, aproximare, comparare, măsurare, experimentare)
12. Abordări didactice interdisciplinare în studiul matematicii

C. BIBLIOGRAFIE:

Aron, I. - Metodica predării aritmeticii la clasele I-IV, E.D.P., Bucuresti, 1973
Bolboacă, L. - Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001
Burtea, G. (coordonator) - Matematica şi logica pentru şcolari, Ed. Corint, Bucuresti, 1995
Cerghit, I. - Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă, E.D.P., Bucuresti, 1983
Cristea, S. – Dicționar de pedagogie, Editura Litera Educațional, Chișinău, 2002

Magdaş, I. - Didactica matematicii pentru învăţământul primar şi preşcolar- actualitate şi perspective, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2010
Neacşu, I. (coordonator) - Metodica predării matematicii la clasele I-IV, E.D.P. Bucuresti, 1988
Paraschiva Purcaru, M. – Metodica activităţilor matematice şi a aritmeticii pentru institutori/profesori din învăţământul primar şi preşcolar, Ed. Universităţii "Transilvania" Braşov, 2008
Petrovici, C. - Didactica matematicii pentru învăţământul primar, Ed. Polirom, Bucuresti, 2014
Rosu, M., Roman M - Didactica matematicii în invatamantul primar, MEC, Proiectul pentru Invatamantul Rural, 2007; http://www.bp-soroca.md/pdf/matematica%20in%20clasele%20primare.pdf
Săvulescu, D. (coordonator) – Metodica predării matematicii în ciclul primar, Ed. "Gheorghe Alexandru", Craiova, 2008;
***Programe şcolare pentru învăţământul primar - Matematică şi explorarea mediului/Matematică, în vigoare la data examenului
https://didactika.files.wordpress.com/2008/05/modul-recuperarea-ramanerii-in-urma-la-matematica.pdf
***Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învăţare pentru formarea competenţelor cheie la şcolarii mici, *Program de formare continua de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învăţământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS),* suport de curs, 2012
***Ghid de evaluare pentru învăţământul primar, SNEE, Bucureşti, 1999

SECŢIUNEA 3

PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. descrierea şi explicarea corectă a ideilor, proceselor şi fenomenelor educaţionale;
1.2. utilizarea adecvată a cunoştinţelor de pedagogie şcolară şi a elementelor de psihologie a educaţiei, în contexte variate;

2.1. exemplificarea conceptelor, prin proiectarea conţinuturilor instructiv-educative, în acord cu prevederile metodice şi curriculare în vigoare, dar şi cu particularităţile psiho - individuale şi de vârstă ale şcolarului mic;
2.2. manifestarea unei conduite metodologice flexibile şi inovative pe plan profesional;

3.1. realizarea şi valorificarea corelaţiilor intra- şi interdisciplinare, în vederea optimizării procesului de educaţie;
3.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală şi de grup, precum a strategiilor de interevaluare, care să valorifice influenţele educative pozitive;

4.1. planificarea conţinuturilor psihopedagogice, prin valorificarea strategiilor optime în vederea formării deprindelor practice la şcolarul mic;
4.2. interpretarea provocărilor specifice şcolii contemporane şi reformei învăţământului românesc.

B. TEMATICA

1. Finalităţile educaţiei. Ideal, scopuri, obiective

a) Definirea şi analiza operaţională a conceptelor: finalitate, ideal, scop, obiectiv, activitate de învăţare, sarcină didactică, produsele învăţării, competenţe.
b) Finalităţile învăţământului românesc. Finalităţile învăţământului primar
c) Taxonomia finalităţilor educaţionale. Criterii şi sisteme de referinţă.

După gradul de generalitate:

- finalităţile macrostructurale (de sistem) - idealul pedagogic, scopurile pedagogice, obiectivele pedagogice;
- finalităţile microstructurale (de proces) - obiective generale - specifice/intermediare – concrete/operaţionale;

După conţinutul psihologic: domeniul cognitiv (Bloom); domeniul afectiv (Krathwohl); domeniul psihomotor (Simpson).

d) Operaţionalizarea obiectivelor educaţionale. Concept, modele de operaţionalizare, relevanţă practică, limite. Aplicaţii.
e) Paradigma centrării pe competenţe în proiectarea, implementarea şi evaluarea programelor educaţionale.

- Pedagogia centrată pe obiective şi pedagogia centrată pe competenţe: aspecte comune şi deosebiri, valori şi limite

2. Procesul de învăţământ – sistem şi funcţionalitate

a) Procesul de învăţământ – concept; structură; funcţii; dimensiuni generale (funcţională, structurală, operaţională); caracteristici generale (interacţiunea profesor - elev, interdependenţa informativ -formativ, mecanisme de reglare – autoreglare, abordarea sistemică).

b) Analiza procesului de învăţământ la nivelul interacţiunii dintre predare - învăţare - evaluare.

c) Normativitate în procesul de învăţământ – concept, fundamente teoretice. Sistemul principiilor didactice: principiul participării conştiente şi active a elevilor în procesul de învăţământ; principiul caracterului intuitiv al învăţământului (principiul intuiţiei/al legăturii dintre senzorial şi logic); principiul corelării teoriei cu practica; principiul învăţământului sistematic şi continuu; principiul însuşirii temeinice a cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor; principiul accesibilităţii şi individualizării cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor; principiul asigurării conexiunii inverse în procesul de învăţământ; aplicaţii în învăţământul primar.

3. Învățarea școlară. Orientări contemporane în teoria si practica învățării la școlarul mic

a) Conceptul de învăţare şi de învăţare şcolară. Mecanisme şi procesualitate. Forme, tipuri şi niveluri de învăţare. Teorii ale învăţării (B. F. Skinner, J. Piaget, L.S.Vâgotski, P. I. Galperin, J. Bruner, D. P. Ausubel). A. Bandura, A. Maslow Particularităţi ale învăţării la vârsta şcolară mică. Implicaţii pedagogice.

b) Forme / tipuri ale învățării. Condiţii / factori condiţionali ai învățării: condiţii interne ale învățării şcolare (procesele cognitive, afective, volitive; atenţia; motivaţia; memoria; inteligenţa; creativitatea); condiţii externe ale învățării şcolare (pregătirea psihopegagogică şi de specialitate a profesorului, ambianţa naturală şi fizică a învăţării, mediul şcolii şi al clasei de elevi, mediul socio-familial, factori ergonomici şi de igenă ai învăţării). Interdependenţa dintre condiţiile interne şi externe ale învăţării. Valorificare şi optimizare.

4. Predarea. Orientări contemporane în teoria şi practica predării

a) Conceptul de predare. Interacţiunea predare-învăţare-evaluare; rolul feed-back-ului în optimizarea predării.

b) Predarea - act de comunicare didactică eficientă: structura şi procesualitatea comunicării didactice (emiterea, receptarea, mesajul, calea de transmitere, ambianţa, factori favorizanţi şi perturbatori, feed-back-ul); formele comunicării (verbală – paraverbală - nonverbală, verticală – orizontală, directă - mediată). Condiţiile comunicării didactice eficiente.

c) Strategii şi stiluri de predare.

d) Orientări contemporame în teoria şi practica predării (predarea creativă, interactivă, centrată pe elev, reflexivă, predarea în team-teaching).

e) Modele de asigurare a eficienţei predării şi învăţării şcolare: exigenţe, modele acţionale, criterii de evaluare

5. Instruirea. Teorie, metodologie, tehnologie. Aplicații în învățământul primar.

a) Delimitări conceptuale: învățare, instruire, educare, informare, formare, metodă didactică,, procedeu didactic, metodologie didactică, tehnologie didactică; funcțiile metodelor de învățământ.

b) Sistemul metodelor de învățământ:

- metode de comunicare orală (explicația, demonstrația,) – caracterizare şi exemplificări;
- metode interactive (conversația euristică, dezbaterea, brainstorming, problematizarea, metoda acvariului, metoda mozaicului, metoda cubului) – caracterizare şi exemplificări;
- metode de explorare a realității (observarea sistematică, experimentul, demonstrația, modelarea, studiul de caz) – caracterizare şi exemplificări;
- metode de învățare prin acțiune practică (exercițiul, jocul de rol, jocul didactic, dramatizarea) – caracterizare şi exemplificări;

c) Strategii de instruire: concept, componente structurale, tipuri, elaborare;

d) Moduri de organizare a instruirii: frontal, grupal, în perechi/ diade, individual, combinat;

e) Lecția ca modalitate de bază a organizării procesului de învățământ. Structura generică a lecției (evenimentele lecției): captarea şi orientarea atenției; anunţarea scopului şi a obiectivelor urmărite; reactualizarea celor anterior învăţate; prezentarea optimă a noilor conţinuturi; dirijarea învăţării; asigurarea conexiunii inverse; verificarea şi aprecierea rezultatelor; fixarea şi păstrarea în memorie a materiei; transferul cunoştinţelor. Tipuri fundamentale de lecții. Modalități de organizare alternative.

f) Instruirea asistată de calculator; ipostaze ale utilizării calculatorului în cadrul instruirii asistate

6. Evaluarea în procesul de învățământ

a) Definirea și analiza conceptului de evaluare. Operațiile evaluării (măsurarea-aprecierea-decizia-notarea).

b) Funcțiile evaluării: de informare, motivațională, de control, diagnoză, selecție și certificare, prognoză, reglare-autoreglare.
c) Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor și a progreselor școlare: inițială, continuă/formativă, finală/sumativă.
d) Metode și tehnici de evaluare a rezultatelor și a progreselor școlare
- metode tradiționale: verificările orale, probele scrise, lucrările practice; metode și tehnici complementare/ alternative: observarea sistematică a comportamentului elevului, proiectul, portofoliul, fișele de activitate personală ș.a); aplicații în învățământul primar.
e)Tehnici si instrumente de evaluare a rezultatelor și a progreselor școlare; tipuri de itemi: obiectivi, semiobiectivi, subiectivi; constructia probelor de verificare si apreciere (corespondente intre complexitatea obiectivelor de evaluat si tipologia itemilor); baremul de corectare si de apreciere a rezultatelor scolare ale elevilor; valorificarea rezultatelor probelor de evaluare; aplicații în învățământul primar.
f) Modalități de asigurare a obiectivității în aprecierea rezultatelor școlare. Evaluarea performanţelor în învăţare prin calificative. Aprecierea elevilor şi semnificaţia acesteia. Descriptorii de performanță – criterii calitative de evaluare; aplicații în învățământul primar.
g) Tipuri de rezultate școlare: cunoștințele acumulate, capacitatea de aplicare a cunoștințelor, dezvoltarea capacităților intelectuale, trăsăturile de personalitate și conduita. Competențele formate.
h) Formarea capacității de autoevaluare la elevi.
i) Factori perturbatori și erori în evaluarea școlară. Modalități de corectare.

7. Probleme teoretice şi practice ale curriculumului. Reforma curriculumului în învăţământul românesc
a) Analiza conceptelor: curriculum, arie curriculară, ciclu curricular, conţinut al învăţământului, situatie de învăţare, curriculum centrat pe competențe.
b) Relaţiile şi interrelaţiile obiective-conţinuturi-metode de predare-învăţare-evaluare.
c) Factori determinanti și surse generatoare în elaborarea curriculumului.
d) Tipuri de curriculum: core curriculum (de bază, trunchi comun) - curriculum la decizia școlii; obligatoriu – opțional; formal – nonformal - informal; național-local.
e) Orientări și practici noi în organizarea curriculumului: interdisciplinaritate, organizare modulară, organizare de tip integrat, curriculum diferențiat și personalizat.
f) Produsele curriculare
1. Produsele curriculare principale(Planul de invatamant, Programa scolara, Manualul scolar);
2. Produsele curriculare auxiliare (materialele-suport, ghiduri, culegeri, manualul profesorului, suporturi multimedia, soft-uri educaționale etc.);
3. Produse curriculare proiectate de cadrul didactic: planificarea calendaristica, proiectarea unitatilor de invatare, proiectul pedagogic al lectiei).

8. Proiectarea pedagogică a activităților de instruire
a) Conceptul de proiectare a instruirii; funcțiile proiectării pedagogice (anticipare, orientare, organizare, dirijare, reglare și autoreglare, decizie, inovare).
b) Etapele proiectării pedagogice (analiza nevoilor și a resurselor, definirea obiectivelor/competențelor, selecția și structurarea conținuturilor, stabilirea strategiilor optime de acțiune, stabilirea criteriilor și a instrumentelor de evaluare).
c) Niveluri ale proiectării: pe axă temporală (an școlar, semestru, unitate de învățare, lecție) și pe axă structurală (arie curriculară, disciplină de învățământ, temă, subiect); aplicații în învățământul primar.

9. Relaţii şi interacţiuni educaţionale. Abordarea psihosocială a educaţiei şcolare. Managementul clasei de elevi
a) Clasa de elevi ca grup social: noțiunea de grup social, tipuri de grupuri (mici și mari); caracteristicile grupului școlar.
b) Dimensiunile managementului clasei de elevi: ergonomică, psihologică, socială, normativă, operațională, inovatoare; aplicații în învățământul primar.
c) Relațiile și interactiunile educaționale în clasa de elevi: de intercunoaștere, de intercomunicare, socio-afective, de (inter)influențare; aplicații în învățământul primar.
d) Gestionarea situaţiilor de criză educaţională în clasa de elevi: delimitări conceptuale, strategii de intervenție, disciplinarea pozitivă; aplicații în învățământul primar.

C. BIBLIOGRAFIE:
Bîrzea, C. (coord.) - Învăţarea permanentă – prioritate a politicii educaţionale din România, ISE Bucureşti, 2001
Bocoş, M. (coord.), Jalba, G., Felegean, D., Evaluarea în învăţământul primar. Aplicaţii practice, Editura Casa Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca, 2004.

Bocoş, M., Avram, I., Catalano, H., Someşan, E. (coord.), *Pedagogia învăţământului primar. Instrumente didactice*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009.
Bocoş, M.-D., Instruirea interactivă. Repere axiologice şi metodologice, Editura Polirom, Iaşi, 2013.
Cerghit, I. - Metode de învătământ, ed. a IV-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2007
Cerghit, I. - Sisteme de instruire alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii, Ed. Aramis, Bucureşti, 2002
Chiş, V. - Pedagogia contemporană – pedagogia pentru competenţe, Ed. Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca, 2005
Cojocariu, M.V. - Educaţie pentru schimbare şi creativitate, EDP, Bucureşti, 2003
Cojocariu, M.V. - Teoria şi metodologia instruirii, EDP, Bucureşti, 2004
Cozma, T. - O nouă provocare pentru educaţie: interculturalitatea, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Cosmovici, A., Iacob L. (coord.) - Psihologie şcolară, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Cerghit, I.– Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă, EDP, Bucureşti, 1983
Cerghit, I. – Metode de învăţământ, EDP, Bucureşti, 1997
Cerghit, I. (coord.) – Prelegeri pedagogice, Editura Polirom, Iaşi, 2001
Cerghit, I – Metode de învăţământ, Ed. Polirom, Iaşi, 2006
Cerghit, I. - Sisteme de educaţie alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii, Ed. Polirom, Iaşi, 2008
Creţu, C. - Curriculum diferenţiat, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Creţu, C. - Teoria curriculumului şi conţinuturile educaţiei, Ed. Universităţii Al. I. Cuza, Iaşi, 2000
Cristea, S. – Dicționar de pedagogie, Editura Litera Educațional, Chișinău, 2002
Cristea, S., Dragu A. – Psihologie și pedagogie școlară, Ovidius University Press, Constanța, 2003
Cucoş, C. - Psihopedagogie pentru examenul de definitivare şi grade didactice, Ed. Polirom, Iaşi. 1998/2005
Cucoş, C. - Pedagogie, ed. a II-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Cucos,C.- Teoria evaluarii, Editura Polirom, Iasi, 2008
Golu P., - Psihologia grupurilor sociale şi a fenomenelor colective, Ed. Miron, Bucureşti, 2004 Ionescu, M., Chiş V. - Pedagogie. Suporturi pentru formarea profesorului, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001
Ionescu, M., Radu I. (coord.) - Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001
Ionescu, M. - Instrucţie şi educaţie, Vasile Goldiş University Press, Arad, 2005
Iucu, R. B. - Formarea cadrelor didactice. Sisteme, politici, strategii, Ed. Humanis Educaţional, Bucureşti, 2004
Iucu, R. B. - Instruirea şcolară, Perspective teoretice şi aplicative, Ed. Polirom, Iaşi, 2001
Iucu, R. B. - Managementul şi gestiunea clasei de elevi. Fundamente teoretico-metodologice, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
Iucu, R. B, Manolescu M. - Elemente de pedagogie, Ed. Universităţii din Bucureşti, Credis, 2005
Manolescu, M. - Evaluarea şcolară. Metode, tehnici, instrumente, Ed. Meteor, Bucureşti, 2006
Manolescu, M. - Curriculum pentru învăţământul primar şi preşcolar. Teorie şi practică, Ed. Universităţii din Bucureşti, Credis, 2005
Neacşu, I. - Instruire şi învăţare, ed. a II-a, EDP, Bucureşti, 1999
Nicola, I. – Tratat de pedagogie școlară, Ed. Aramis, București, 2003
Niculescu, R.M. - Teoria şi managementul curricumului, Ed. Universităţii Transilvania, Braşov, 2000
Oprea, C.L. - Pedagogie. Alternative metodologice interactive, Ed. Universităţii din Bucureşti, 2003
Panţuru, S. - Elemente în teoria şi metodologia instruirii, Ed. Universităţii Transilvania, Braşov, 2002
Păişi, Lăzărescu M. - Psihologia educaţiei copilului preşcolar şi şcolar mic, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2005
Păun, E. - Şcoala – abordare sociopedagogică, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Păun, E., Potolea D. (coord.) - Pedagogie. Fundamentări teoritice şi demersuri educative, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Pânişoară, I. O. - Comunicarea eficientă, ed. a III-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2006
Potolea D., Manolescu, M. - Teoria şi practica evaluării educaţionale, Ed. PIR, MEdC, Bucureşti, 1995
Potolea, D., Manolescu, M. - Teoria şi metodologia curriculumui, Ed. PIR, MEdC, Bucureşti, 1996
Radu I.T., Ezechil L. - Didactica. Teoria instruirii, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2005
Radu I.T. - Evaluarea în procesul didactic, EDP, Bucureşti, 2008
Răduţ-Taciu, R., Bocoş, M.-D., Chiş, O. (coord.), Tratat de management educaţional pentru învăţământul primar şi preşcolar, Editura Paralela 45, Piteşti, 2015.
Sălăvăstru, D. – Psihologia educației, Ed. Polirom, Iași, 2004
Stan, E. - Managementul clasei, Ed. Aramis, Bucureşti, 2006
Stoica, A. (coord.) - Evaluarea curentă şi examenele, Ghid pentru profesori, Ed. ProGnosis, Bucureşti , 2001
Stoica, A., Mihail R. - Evaluarea educaţională. Inovaţii şi perspective, Ed. Humanitas Educaţional, Bucureşti, 2006
Tudorica, R. - Managementul educaţiei în context european, Ed. Meronia, Bucureşti, 2007
Ungureanu, D. - Teoria curricumului, Ed. Mirton, Timişoara, 1999
Vlăsceanu, L., Neculau A., Miroiu A., Mărginean I, Potolea D. (coord.) - Şcoala la răscruce. Schimbare şi continuitate în curriculumul învăţământului preuniversitar. Studiu de impact. Vol I şi II, Ed. Polirom, Iaşi, 2002

Voiculescu, E. - Factorii subiectivi ai evaluării şcolare. Cunoaştere şi control, Ed. Aramis, Bucureşti, 2001
Zlate, M. (coord.) - Psihologia la răspântia dintre milenii, Ed. Polirom, Iaşi, 2001
*** OECD Analiza politicilor naţionale în domeniul educaţiei (trad.), MEN, Bucureşti, 2000

Traduceri din literatura străină

Adler A. - Psihologia copilului greu educabil, Ed. IRI, Bucureşti, 1995
Ausubel D. P., Robinson R. - Învăţarea şcolară. O introducere în psihologia pedagogică, EDP, Bucureşti, 1981
Botckin J., Elmandjira M., Maliţa M. - Orizontul fără limite al învăţării, Ed. Politică, Bucureşti, 1981
Dave H.R. (sub red.) - Fundamentele educaţiei permanente, EDP, Bucureşti, 1991
Dellors J. (coord.) - Comoara lăuntrică. Raportul către UNESCO al Comisiei Internaţionale pentru Educaţie, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
Gagne R. M., Briggs L. - Principii de design al instruirii, EDP, Bucureşti, 1977
Gardner H. - Inteligenţe multiple. Noi orizonturi, Ed. Sigma, Bucureşti, 2006
Geissler E. - Mijloace de educaţie, EDP, Bucureşti, 1981
Goleman D. - Inteligenţa emoţională, Ed. Curtea Veche, Bucureşti, 2000
Hainaut L. D. (coord.) - Programe de învăţământ şi educaţie permanentă, EDP, Bucureşti, 1981
Hayes N., Orell S. - Introducere în psihologie, Bucureşti, 1997
Monteil J. M. - Educaţie şi formare, Ed. Polirom, Iaşi, 1997
Meyer G. - De ce şi cum evaluăm ?, Ed. Polirom, Iaşi, 2004
Peretti A. D. - Educaţia în schimbare, Ed. Spiru Haret, Iaşi, 1996
*** Agenţia Naţională SOCRATES - Combaterea eşecului şcolar, EDP, Bucureşti, 1996

MINISTERUL EDUCAȚIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

ÎNVĂȚĂTORI/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR (ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ÎN LIMBA BULGARĂ MATERNĂ)

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ȘI LITERATURA BULGARĂ MATERNĂ, MATEMATICĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI

2015

PREZENTARE

Programa se adresează învățătorilor, institutorilor şi profesorilor pentru învățământul primar, din unitățile şcolare cu limba de predare bulgară, care s-au înscris şi vor susține examenul de definitivare în învățământ.

În elaborarea programei s-au avut în vedere următoarele principii:

- principiul continuității formării inițiale şi continue, realizat prin evoluție în carieră şi dezvoltare profesională;
- principiul coerenței modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competențelor generale şi specifice, prin modul de selectare a conținuturilor ce vor face obiectul evaluărilor vizate, prin diversitatea formelor şi a strategiilor evaluative sugerate pentru a fi utilizate în contextul acestor examinări;
- principiul adecvării şi armonizării finalităților şi a conținuturilor învățământului primar românesc cu direcțiile şi spiritual schimbărilor din societate;
- principiul optimizării şi inovării activității în învățământul primar, prin asimilarea celor mai noi achiziții din ştiințele educației şi din ştiințele conexe.

Programa pentru examenul național de definitivare în învăţământ a învățătorilor/ institutorilor/profesorilor pentru învățământ primar cu predare în limba bulgară vizează competenţe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative şi atitudinale şi propune o tematică ce corespunde tendințelor în evoluția disciplinelor. Este structurată pe trei secțiuni:

- *secțiunea 1* – discipline de specialitate (Limba şi literatura maternă bulgara, Limba şi literatura română şi universală pentru copii şi Matematică);
- *secțiunea 2* – metodica predării disciplinelor de specialitate (Metodica predării limbii şi literaturii bulgare, Metodica predării limbii şi literaturii române şi Metodica predării matematicii);
- *secțiunea 3* – pedagogie şcolară şi elemente de psihologie a educației.

COMPETENŢE GENERALE

- ***competențe în specialitate la Limba şi literatura maternă bulgară, Limba şi literatura română şi universală pentru copii şi Matematică:***
  1. de a utiliza adecvat conținutul ştiințific propriu disciplinelor de examen;
  2. de a aplica în situații educaționale concrete conținutul ştiințific, valorizând valențele formative;
  3. de a integra conținuturile de specialitate în contextul altor ştiințe, argumentând şi promovând strategii activ – participative de învățare;
  4. de a produce corelații inter-intradisciplinare, prin utilizarea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală, stimulând creativitatea şi inovația în plan profesional.

- ***competențe didactico-metodologice, aferente predării la ciclul primar a disciplinelor Limba şi literatura maternă bulgară, Limba şi literatura română şi Matematică:***
  1. de a prelucra conținuturile ştiințifice specifice disciplinelor de examen, prin aplicarea în situații educaționale variate, specifice învățământului primar;
  2. de a valorifica conținuturile metodicilor de specialitate, în vederea formării la elevi a competențelor cheie şi transversale;
  3. de a realiza conexiuni intra-interdisciplinare, în contexte educaționale specifice învățământului primar;
  4. de a opera cu conținuturile metodicilor de specialitate pentru luarea unor decizii care să conducă la reglarea (dezvoltarea / ameliorarea) componentelor procesului instructiv – educativ.

- ***competențe psihopedagogice***
  1. de a utiliza adecvat conceptele de bază ale disciplinelor psihopedagogice;
  2. de a aplica în situaţii educaţionale concrete conţinutul ştiinţelor educaţiei/psihologiei şcolarului mic;
  3. de a realiza conexiuni între achiziţiile dobândite prin studiul disciplinelor psihopedagogice şi domeniile de specialitate;
  4. de a opera cu conceptele specifice ştiinţelor psihopedagogice pentru explicarea, interpretarea şi argumentarea unor fapte, evenimente, procese educaționale.

Competențele specifice ce derivă din competențele generale vor fi prezentate în cadrul fiecărei secțiuni a programei. Programa este structurată pe 4 secțiuni, corelate cu structura subiectului la proba scrisă:

- *secțiunea 1* – discipline de specialitate (Limba şi literatura maternă bulgară, Limba şi literatura română şi universală pentru copii şi Matematică);

- *secțiunea 2* – metodica predării disciplinelor de specialitate (Metodica predării limbii şi literaturii cehe, Metodica predării limbii şi literaturii române şi Metodica predării matematicii);
- *secțiunea 3* – pedagogie școlară și elemente de psihologie a educației.

SECŢIUNEA 1 – DISCIPLINE DE SPECIALITATE

LIMBA ŞI LITERATURA MATERNĂ BULGARĂ

A. COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.2. identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
1.3. identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
1.4. identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;

2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
2.2. utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;

3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;

4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelaţii inter-intradisciplinare.

B. TEMATICA

I. Limba bulgara

1. Elemente de fonetică şi fonologie. Sistemul vocalic , consonantic.
2. Morfologia. Părţile de vorbire flexibile şi neflexibile. Definiţia, clasificarea, categoriile gramaticale.
3. Sintaxa propoziţiei. Părţile de propoziţie.
4. Probleme de punctuaţie şi ortografie.

Literatura bulgara

I **Literatura bulgara veche.**Principalele directii în dezvoltarea literaturii bulgare vechi: literatura religioasa, istorica si apocrifa.

- Aparitia scrisului în limba slava veche. Opera fratilor Chiril si Metodie. Cele doua alfabete slave. Crearea si activitatea {colilor de la Preslav si Ohrid.
- Principalii scriitori din perioada secolelor IX-XII. (Kliment Ohridschi, Constantin Preslavski, Ioan Exarhul, Calugarul Hrabar).

II. Literatura bulgara moderna. Epoca renasterii bulgare.

- Schimbari fundamentale în continutul si forma literaturii din aceasta epoca. Periodizarea procesului literar. Principalii scriitori si operele lor: Paisie Hilendarschi, Sofronie Vraceanski, Petăr Beron, Dobri Cintulov, P.R.Slaveiku, Liuben Karavelov, Hristo Botev.

III- Literatura bulgara de la eliberare (1878) pâna la primul razboi mondial.

- Conditiile de dezvoltare a literaturii bulgare dupa eliberarea de sub jugul otoman. Curente si tendinte în dezvoltarea literaturii bulgare. Pricipalii scriitori si operele lor: Ivan Vazov, Aleko Konstantinov, Anton Strasimirov, P.P. Slaveikov, P.K. Javorov,

IV Literatura bulgara din perioada interbelica si de dupa al Doilea razboi mondial

Dimitar Dimov,Dimitar Talev, Emilian Stanev, Elin Pelin, Iordan Iovkov, St.L. Kostov, Hristo Smirnenski, Elisaveta Bagreana, Dora Gabe,Leda Mileva

V. Literatura populară.

Bibliografie

Anghelov. D, Berza — **Relatii româno-bulgare de-a lungul veacurilor**, I (sec. XII- XIX), Culegere de studii, Bucuresti 1971.

Anghelov B. — **Bogomilstvoto v Bălgaria**, Sofia 1969.

Bogdan Ioan — **Scrieri alese**. Cu o prefata de Emil Petrovici. Editie îngrijita, studiu introductiv si note de Gh. Mihaila, Bucuresti, Ed.Academiei RSR 1968.

Cartojan N. — **Istoria literaturii române vechi**, Bucuresti, vol.I – 1940, vol.II –

1942, vol.III – 1945.
Dinekov P. **Istoria na starata bălgarska literatura**, Sofia 1961. Mihăilă G.
. **Contributii la istoria culturii si literaturii române vechi**,
Bucuresti 1972.
Rusev P. **Grigorii Tamblak v Rumănia i starata rumănska literatura**, Sofia 1966.
Dinekov P. **Bălgarski văzrojdenti**, Sofia 1963.
Fotiade, Laura – Baz **Locul lui Iordan Iovkov în relatiile literare româno-bulgare din secolul al XI-lea**, în "Studii de literatura universala", vol.III, Bucuresti, 1961, p.237-255.

II. Literatură pentru copii

1. Creaţia orală.
2. Literatura şi opera literară.
3. Genurile şi speciile literare.
4. Literatura pentru copii şi tineret.
5. Genul liric.
6. Cântece populare.
7. Poezie pentru copii : Иван Вазов, Елин Пелин, Леда Милева, Елисавета Багряна.
8. Genul epic.
9. Basmul popular fantastic : Неволята, Болен здрав носи, Крали Марко
10. Basmul cult - H.C.Andersen – Грозното патенце, Свинарят, Малката кибритопродавачка,Charles Perrault- Червената шапчица, Пепеляшка...
11. Lumea fabulelor : Езоп, Петко Славейков, Константин Величков, Стоян Михайловски, Ла Фонтен.
12. Romanul.
13. A.de Saint Exupéry : Малкият принц, C.Collodi: Пинокио I. Caroll: Алис в страната на чудесата.
14. Genul dramatic.
15. Teatrul de păpuşi.
16. Teatrul pentru copii.
17. Literatura de aventuri : M. Twain:Приключенията на Том Сойер, D. Defoe : Побинзон Крузо, J. Verne: Децата на Капитан Грант.

LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ ŞI LITERATURA UNIVERSALĂ PENTRU COPII

A. COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidaţii vor demonstra următoarele competenţe specifice:

1.5. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.6. identificarea şi analiza principalelor elemente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice epice, lirice şi dramatice;
1.7. evidenţierea caracterului formativ al textelor studiate;
2.1. respectarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexico-semantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
2.2. valorificarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;
3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;
4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelaţii inter-/intradisciplinare.

B. TEMATICA

I. Literatura română şi universală pentru copii
1. CONCEPTUL DE LITERATURĂ PENTRU COPII
Definiţii. Caracteristici. Opere fundamentale ale literaturii pentru copii
2. SPECII LITERARE ACCESIBILE ŞI VALORILE FORMATIVE ALE ACESTORA
Principalele genuri şi specii literare, accesibile şcolarilor mici
1. Creaţia populară
- Colinde
- Sorcova
- Proverbe, zicători, ghicitori

- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)
- Basme populare, prelucrate de Petre Ispirescu: *Greuceanu*, *Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte*, *Prâslea cel voinic şi merele de aur*

2. Creaţia cultă

a. Genul liric:

- **Poezia despre copilărie**: George Coşbuc – *Iarna pe uliţă*
- **Poezia despre natură şi vieţuitoare:** Mihai Eminescu – *Revedere*, *Somnoroase păsărele*; Vasile Alecsandri – *Pasteluri*: *Mezul iernei*; Elena Farago – *Căţeluşul şchiop*, *Gândăcelul*; *Gospodina*

b. Genul epic.

- **Fabula**: Tudor Arghezi – *Zdreanţă*, *Tâlharul pedepsit*; Jean de La Fontaine – *Greierele şi furnica*;
- **Schiţa şi povestirea**: *Emil Gârleanu - Fricosul*, *Căprioara*; Ioan Alexandru Brătescu-Voineşti – *Puiul*; Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe*; Octav Pancu Iaşi – *Iedul cu trei capre*; I.L.Caragiale – *D-l. Goe..., Vizită;* Barbu Ştefănescu-Delavrancea – *Bunicul*, *Bunica*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată;* Hans Christian Andersen – *Fetiţa cu chibriturile*; Ion Creangă – *Moş Ion Roată şi Unirea*;
- **Legenda**: Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*, *Ciuboţelele ogarului*;
- **Balada**: George Topârceanu – *Balada unui greier mic*;
- **Basmul**: Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*; Carlo Collodi – *Pinocchio*;
- **Poveşti:** Ion Creangă – *Fata babei şi fata moşneagului*, *Punguţa cu doi bani, Capra cu trei iezi*; Hans Christian Andersen – *Răţuşca cea urâtă*; Fraţii Grimm – *Albă ca zăpada*, *Scufiţa Roşie*;
- **Romanul pentru copii şi despre copii**: Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*.

II. A. Limba română

1. LIMBĂ ŞI STIL
   a) Limbă şi limbaj
   b) Limbă literară, limbă populară, limbă standard
   c) Stilul individual şi stilurile funcţionale
2. FONETICĂ ŞI FONOLOGIE
   a) Aparatul fonator şi sunetele limbii române
   b) Producerea şi receptarea sunetelor
   c) Clasificarea vocalelor şi consoanelor limbii române. Semivocale.
   d) Corespondenţa dintre litere şi sunete
   e) Segmentul vocalic: Diftong. Triftong. Hiat
   f) Silaba. Structura analitică a silabei. Regulile silabaţiei în limba română.
   g) Ortografia şi despărţirea cuvintelor în silabe
   h) Unităţile suprasegmentale intensive şi extensive (accentul şi intonaţia).
   i) Accentul. Reguli de folosire corectă a accentului în limba română
   j) Alternanţe fonetice la nivelul limbii române.
3. PUNCTUAŢIE ŞI ORTOGRAFIE
   a) Principii care stau la baza ortografiei
   b) Norme ortografice şi norme ortoepice
   c) Semnele de punctuaţie şi de ortografie
   d) Funcţionalitatea semnelor de punctuaţie şi a semnelor ortografice
   e) Scrierea cu majusculă. Abrevierile.
4. LEXICOLOGIE
   a) Vocabularul – totalitate a cuvintelor limbii române
   b) Vocabularul fundamental şi masa vocabularului
   c) Organizarea vocabularului: Vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar
   d) Cuvântul – unitate de bază a vocabularului
   e) Sensul cuvintelor: sensul propriu şi sensul figurat
   f) Sens lexical şi sens gramatical
   g) Relaţii semantice între cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie)
   h) Structura morfologică a cuvântului
   i) Îmbogăţirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe)
   j) Resurse stilistice ale vocabularului;
   k) Expresii si locuţiuni
   l) Frazeologia şi contextualizarea
5. MORFOLOGIE
   - Părţile de vorbire flexibile (Clasificare. Funcţii sintactice): substantivul, articolul, pronumele, adjectivul, numeralul, verbul
   - Părţile de vorbire neflexibile (Clasificare. Funcţii sintactice): adverbul, conjuncţia, prepoziţia, interjecţia
6. SINTAXA

- Enunțul

A. Sintaxa propoziției:

- Părți principale de propoziție: subiectul, predicatul
- Probleme de acord

- Părţi secundare de propoziţie: atributul, complementul

B. Sintaxa frazei:

a) Propoziția și felul propozițiilor
b) Fraza
c) Raporturile sintactice în frază: de interdependență, de coordonare și de subordonare
d) Mijloacele de exprimare a raporturilor sintactice în propoziţie și frază
e) Tipuri de subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă, circumstanțială.

C. BIBLIOGRAFIE

I. Literatura română și universală pentru copii

1. Bratu, Bianca (1977). *Preşcolarul şi literatura*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1977
2. Buzaşi, I., (2001). *Literatura pentru copii*, (note de curs), Universitatea „1 Decembrie 1918" Alba Iulia.
3. Goia, Vistian. (2003) *Literatura pentru copii şi tineret, pentru institutori, învăţători şi educatoare*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2003
4. Gurtavenco, M.; Ioani, L.; Norel, M.; Sasu A.E.; Şindrilaru, Fl.; Viţalariu, D. M. (2008). *77 de lecturi ale copilăriei. Lecturi particulare pentru clasele V-VI,* Ediţia a III-a, Editura Paralela 45, Piteşti
5. Mihalache, Cosmin, Pascu Ana, Manolache, Carmen, Voicilă, Ciprian (2008). *Îngeri, zmei şi şoimăriţe: mitologie pe înțelesul copiilor*, Bucureşti: Humanitas.
6. Negrilă, Iulian (1996). *Literatura pentru copii*. Arad: Editura Multimedia.
7. Norel, M., (2014), *Literatură română și literatură pentru copii*, (note de curs), Universitatea „Transilvania", Braşov.
8. Pop, M., Ruxăndoiu, P. (1999). *Folclor literar românesc*, Bucureşti: E.D.P..
9. Stoica, C., Vasilescu, E. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Școlile Normale - cls. a XII-a), București: E.D.P..
10. Costea, O., Mitu, F., Stoica, C., Toma-Damșa, M., Vasilescu, E., Vlăduț, A. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Școlile Normale – cls. a XIII-a), București: E.D.P..
11. Operele menționate în capitolul *Conținuturi*.

II. Limba română

1. Academia Română – *Gramatica de bază a limbii române* - Editura: Univers Enciclopedic Gold, București, 2010
2. Academia Română – *Gramatica limbii române,* vol. I – *Cuvântul*, vol.II – *Enunțul*, București, Ed. Academia Română, 2005
3. Andrei, Mihail; Ghiță, Iulian – *Fonetică, lexicologie, gramatică, stil și compoziție, exerciții* (În sprijinul cadrelor didactice și al elevilor), E.D.P., București, 1983
4. Avram, Mioara, *Gramatica pentru toți*, Editura Academiei, Bucureşti, 1986
5. Angela Bidu-Vrânceanu, Narcisa Forăscu – *Limba română contemporană. Lexicul*, Editura Humanitas Educațional, Bucureşti, 2005.
6. Coteanu, Ion (coordonator), *Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia*, ediţia a II-a, Bucureşti, 1985
7. Coteanu, I., Forăscu, Narcisa, Bidu-Vrânceanu, Angela – *Limba română contemporană. Vocabularul,* ediţie revizuită şi adăugită, E.D.P., Bucureşti, 1985
8. Forăscu, Narcisa (coord.), Popescu, Mihaela, *Dificultăţi gramaticale ale limbii române*, Editura Universităţii din Bucureşti, 2001.
9. *Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române*, Ediţia a II-a revăzută şi adăugită, Editura Univers Enciclopedic, Bucureşti, 2005
10. Gabriela Pană-Dindelegan (coord.), *Dinamica limbii române actuale. Aspecte gramaticale şi discursive*, Editura Academiei Române, 2009
11. Gheorghe, Mihaela – *Limba română. Probleme teoretice şi aplicaţii*, Editura Universităţii *Transilvania* din Braşov, 2009
12. Guţu Romalo, Valeria, *Corectitudine şi greşeală. Limba română de azi*, Editura Humanitas Educational, Bucureşti, 2000.
13. Hristea, Theodor (coordonator), *Sinteze de limba română*, ediţia a III-a, Editura Albatros, 1984.
14. Iordan, I.; Robu, Vl., *Limba română contemporană*, EDP, Bucureşti, 1978;
15. Manualele de *Limba română*, cl.a IX-a, a X-a, a XI-a, a XII-a pentru Scolile Normale (ultima editie).
16. Neamţu, G.G. – *Teoria şi practica analizei gramaticale*, Editura Excelsior, Cluj-Napoca, 1999

17. Pană-Dindelegan, Gabriela – *Teorie şi analiză gramaticală,* Editura Coresi, Bucureşti, 1992

MATEMATICĂ

A. COMPETENȚE SPECIFICE:

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

1.1. selectarea şi utilizarea unor modalităţi adecvate de reprezentare a mulţimilor şi a operaţiilor cu mulţimi;
1.2. recunoaşterea și identificarea caracteristicilor numerelor naturale și raționale;
1.3. aplicarea criteriilor de divizibilitate în exerciții și probleme;
1.4. aplicarea regulilor de calcul şi a proprietăților operațiilor cu numere naturale şi raţionale în rezolvarea ecuațiilor, inecuațiilor, a sistemelor de ecuaţii şi inecuaţii de gr.I, a problemelor matematice;
1.5. organizarea datelor în tabele şi reprezentarea lor grafică;
1.6. operarea cu unități de măsură standardizate, folosind transformări;
1.7. utilizarea formulelor de calcul pentru aflarea perimetrului, ariei (pătrat, dreptunghi), volumului (cub, paralelipiped) și exprimarea acestora în unități de măsură corespunzătoare;
1.8. recunoaşterea unor figuri şi corpuri geometrice în configuraţii date şi aplicarea proprietăților şi a formulelor de calcul pentru determinarea unor elemente ale acestora;

2.2. identificarea în exemple/limbajul cotidian a noțiunilor: divizor, multiplu, numere prime, numere compuse, c.m.m.d.c. şi c.m.m.m.c., fracţii ordinare, fracțiilor zecimale;
2.4. analizarea şi interpretarea rezultatelor obţinute prin rezolvarea unor probleme din viața cotidiană;

3.1. utilizarea operaţiilor aritmetice şi a proprietăţilor acestora în calcule cu numere naturale;
3.2. analizarea unor situații practice cu ajutorul elementelor de organizare a datelor;

4.1.transpunerea unei situaţii-problemă în limbaj matematic, rezolvarea problemei obținute utilizând mulţimi, relaţii şi operaţii cu mulţimi, ecuații, inecuații, organizarea datelor și interpretarea rezultatului obținut;
4.2. interpretarea matematică a unor probleme practice prin utilizarea operațiilor cu fracții ordinare/ zecimale şi a ordinii efectuării operațiilor.

B. TEMATICA

1. Mulţimi

Noţiunea de mulţime. Exemplificări. Element. Apartenenţă. Moduri de determinare
Relaţia de incluziune. Definiţie. Proprietăţi
Egalitatea mulţimilor
Operaţii cu mulţimi. Definiţii. Proprietăți. Reuniune. Intersecţie. Diferenţă. Complementara unei mulţimi

2. Mulţimea numerelor naturale

Relaţia de echipotenţă
Cardinalul unei mulţimi
Axiomele lui Peano
Sisteme de numeraţie. Sisteme poziționale/ nepoziționale
Operaţii în N. Definiţii. Proprietăţi

3. Divizibilitate în N

Definiţii
Criteriile de divizibilitate cu 2, 3, 5, 9 și 10
Multiplii şi divizori ai unui număr natural
Divizorul comun a două sau mai multor numere naturale
Multiplu comun a două sau mai multor numere naturale

4. Mulţimile (N, Q)

Definiţii, proprietăţi (N, Q)
Operaţii în N, Q
Transformarea fracţiilor ordinare în fracţii zecimale
Transformarea fracţiilor zecimale în fracţii ordinare

5. Ecuaţii şi inecuaţii de gr. I, sisteme de ecuaţii si inecuaţii de gr. I.

Probleme care se rezolvă cu ajutorul ecuațiilor

6. Elemente de organizare a datelor.

Reprezentarea și interpretarea unor dependențe funcționale prin tabele, diagrame și grafice

7. Unităţi de măsură pentru lungime, arie, volum, masă, timp. ***Transformări***

8. Elemente de geometrie

Punct, dreaptă, semidreaptă, segment, linie frântă\curbă, unghiuri
Poligoane: triunghiul; patrulatere: paralelogramul, dreptunghiul, rombul, pătratul, trapezul; Cercul
Relaţii metrice în triunghiul dreptunghic
Corpuri: paralelipided, cub, piramidă, cilindru, con, sferă (recunoaştere, construcţie).

C. BIBLIOGRAFIE:

Aron I., Herescu Gh., Dumitru A. - Aritmetica pentru învăţători, E.D.P., Bucuresti, 1996
Rosu M., Roman M. - Matematica pentru perfecţionarea învăţătorilor, Ed. All, Bucuresti, 1999
Manuale de matematică pentru clasele V-VIII

SECŢIUNEA 2 – METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR DE SPECIALITATE

METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII MATERNE BULGARE

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. abordarea flexibilă a curriculumului şcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
1.2. aplicarea adecvată a principiilor, formelor şi metodelor specifice comunicării orale şi scrise;
1.3. utilizarea strategiilor specifice însuşirii normelor limbii literare la clasele CP-IV;

2.1.valorificarea valenţelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecţiile de comunicare în limba maternă bulgară/limba şi literatura bulgară din clasele CP-IV;
2.2. alegerea şi adecvarea strategiilor didactice de predare-învăţare-evaluare în vederea formării competenţelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învăţământul primar;
2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea şi diferenţierea învăţării;

3.1. valorificarea corelaţiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învăţării la disciplinele *Comunicare în limba maternă bulgară/ Limba şi literatura bulgară;*
3.2. argumentarea utilizării diverselor modalităţi de abordare a textului literar;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii elevilor în cadrul disciplinei *Comunicare în limba maternă bulgară/ Limba şi literatura bulgară;*
4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză şi interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acţiunii didactice.

B. TEMATICA

I. Curriculum în învăţământul primar

- Specificul curriculumului pentru disciplina *Comunicare în limba maternă bulgară/Limba şi literatura bulgară* (ciclul primar)

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de limba şi literatura bulgară în învăţământul primar

1. Comunicarea orală

- Strategii de formare a comportamentului de ascultător/emiţător;
- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziţie, cuvânt, silabă, sunet);
- Forme de activităţi care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (CP - I-II şi III-IV);
- Metode şi mijloace de învăţământ folosite în dezvoltarea exprimării orale;
- Formarea competenţelor de comunicare: conţinuturi şi contexte de realizare, criterii şi cerinţe în exersarea exprimării corecte.

2. Receptarea mesajului scris. Exprimarea scrisă.

- Procesul didactic la disciplina *Comunicare în limba bulgară în clasa pregătitoare;*
- Strategii de predare - învăţare - evaluare a citit-scrisului la clasa I (metode şi procedee specifice, mijloace de învăţământ);
- Specificul abordării textelor în învăţământul primar:
  - Textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea, personajul literar, dialogul, descrierea);
  - Textul liric;
  - Textul nonliterar.

3. Organizarea textului scris în funcţie de scopul redactării.

- Tehnica elaborării unui text scris: planul initial, părţile componente. Contexte de realizare pentru clasele II-IV;
- Scrierea funcţională (bilet, felicitare, afiş, fluturaş, invitaţie, scrisoare, email);

- Scrierea imaginativă (pe baza unui şir de întrebări, pe baza unui suport vizual);
- Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).

4. Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învățământul primar - particularităţi ale însuşirii normelor limbii literare în clasele CP- I-II şi III-IV (ortografie, ortoepie, punctuaţie).

5. Modalităţi de integrare a elementelor de construcţie a comunicării în cadrul lecţiilor de *Comunicare în limba maternă bulgară /Limba şi literatura bulgară (*fonetică, vocabular, clase morfologice, sintaxă).

6. Învăţarea integrată a disciplinelor *Comunicare în limba maternă bulgară/ Limba şi literatura bulgară.*

- Pluridiciplinaritate, multidisciplinaritate, transdisciplinaritate, interdisciplinaritate
- Abordarea specifică integrării la disciplinele *Comunicare în limba maternă/ Limba şi literatura bulgară.*

7. Modalităţi de activizare a elevilor în lecţia de *Comunicare în limba maternă bulgară /Limba şi literatura bulgară* Forme de organizare; strategii de diferenţiere, individualizare; învăţarea prin cooperare;

8. Jocul didactic în orele de *Comunicare în limba maternă bulgară /Limba şi literatura bulgară*

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba maternă bulgară /Limba şi literatura bulgară.*

- Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor şi progresului şcolar;
- Metode tradiţionale şi alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizaţi în practica şcolară (CP şi I-IV).

C. BIBLIOGRAFIE:

Cerghit, I. - Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă, E.D.P., Bucuresti, 1983
Cristea, S. – Dicţionar de pedagogie, Editura Litera, Chişinău, 2002
***Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învăţare pentru formarea competenţelor cheie la şcolarii mici, *Program de formare continua de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învăţământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS),* suport de curs, 2012
***Ghid de evaluare pentru învăţământul primar, SNEE, Bucureşti, 1999

METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII ROMÂNE

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor demonstra următoarele competenţe specifice:

1.1. abordarea flexibilă a curriculumului şcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
1.2. aplicarea adecvată a principiilor, formelor şi metodelor specifice comunicării orale şi scrise;
1.3. utilizarea strategiilor specifice însuşirii normelor limbii literare la clasele CP-IV;
2.1.valorificarea valenţelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecţiile de comunicare în limba română/limba şi literatura română din clasele CP-IV;
2.2. alegerea şi adecvarea strategiilor didactice de predare-învăţare-evaluare în vederea formării competenţelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învăţământul primar;
2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea şi diferenţierea învăţării;
3.1. valorificarea corelaţiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învăţării la disciplinele *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română;*
3.2. argumentarea utilizării diverselor modalităţi de abordare a textului literar;
4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii elevilor în cadrul disciplinei *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română;*
4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză şi interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acţiunii didactice.

B. TEMATICA

I. Specificul predării-învăţării-evaluării limbii române în învăţământul primar cu predare în limba bulgară

- Specificul curriculumului pentru disciplina *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română* (ciclul primar) în clasele cu predare în limba bulgară;
- Influenţa fenomenelor de transfer şi de interferenţă asupra învăţării limbii române;
- Proiectarea activităţilor didactice în manieră integrată;
- Modelul comunicativ-funcţional şi abordarea conţinuturilor în clasele pregătitoare – a IV-a;
- Abordarea elementelor de construcţie a comunicării din perspectivă funcţională, aplicativă, conform programelor şcolare în vigoare;
- Specificul organizării lecţiilor de comunicare în limba română în clasele pregătitoare – a IV-a;
- Metode şi procedee specifice învăţării limbii române, ca limba a doua;
- Forme de organizare a activităţilor de învăţare în limba română; strategii de diferenţiere, individualizare; învăţarea prin cooperare;
- Rolul jocului didactic în orele de *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română*

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de limba şi literatura română în învățământul primar

1. Comunicarea orală (receptarea mesajului oral, exprimarea orală)

- Strategii de formare a comportamentului de receptor/emițător de mesaje orale;
- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziție, cuvânt, silabă, sunet);
- Strategii de predare-învățare-evaluare la disciplina *Comunicare în limba română în clasa pregătitoare și în clasa I;*
- Activități de învățare care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (clasa pregătitoare – clasa a IV-a);
- Metode și mijloace de învățământ folosite în formarea și dezvoltarea exprimării orale în limba română;
- Formarea și dezvoltarea competențelor de comunicare în limba română: conținuturi și contexte de realizare, criterii și cerințe în exersarea exprimării corecte, respectarea normelor ortoepice.

2. Comunicarea scrisă *(*receptarea mesajului scris, exprimarea scrisă)

- Strategii de formare a câmpului vizual (propoziție, cuvânt, silabă, literă);
- Strategii de predare-învățare-evaluare a citit-scrisului în limba română la clasa a II-a (metode și procedee specifice, mijloace de învățământ);
- Specificul abordării textelor în învățământul primar:
  - Textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea/narațiunea, dialogul, descrierea, personajul literar);
  - Textul liric (strofa, versul);
  - Textul nonliterar.
- Organizarea textului scris, în funcție de scopul redactării:
  - Tehnica elaborării unui text scris: planul inițial, părțile componente ale unei compuneri. Contexte de realizare pentru clasele a III-a – a IV-a;
  - Scrierea funcțională (bilet, felicitare, afiș, fluturaș, invitație, email);
  - Scrierea imaginativă (pe baza unui șir de întrebări, pe baza unui suport vizual);
  - Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).
- Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învățământul primar – particularităţi ale însușirii normelor limbii literare în clasele a II-a – a IV-a (ortografie și punctuație).

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba română/ Limba și literatura română.*

- Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor și progresului școlar;
- Metode tradiționale și alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizați în practica școlară (clasele pregătitoare – a IV-a).

C. BIBLIOGRAFIE:

Barbu. M. – *Metodica predării limbii și literaturii române – învățământ primar*, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2008
Cerghit, I. – *Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă*, E.D.P., Bucuresti, 1983
Cristea, S. – *Dicționar de pedagogie*, Editura Litera, Chișinău, 2002
Molan, V. – *Didactica disciplinelor „Comunicare în limba română" și „Limba și literatura română" din învățământul primar* (ediție revizuită, actualizată și completată. Studii critice), Ed. MINIPED, București, 2014
Norel, M. – *Didactica limbii şi literaturii române pentru învăţământul primar*, Editura Art, București, 2010
Șerdean, I. – *Metodica predării limbii române la clasele I-IV*, E.D.P., București, 1985
Șerdean, I. – *Didactica Limbii și literaturii române în învățământul primar*, Ed. Corint, București, 2007
***Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici, *Program de formare continua de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învățământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS),* suport de curs, 2012
***Ghid de evaluare pentru învățământul primar, SNEE, București, 1999
***Programe școlare pentru învățământul primar - *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română, în* vigoare la data examenului.

METODICA PREDĂRII MATEMATICII

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. utilizarea elementelor metodice specifice pentru formarea unor concepte matematice;
1.2. identificarea resurselor materiale adecvate, a algoritmilor şi tehnicilor specifice formării deprinderilor de calcul;

2.1.alegerea strategiilor didactice adecvate formării competențelor specifice disciplinelor Matematică și explorarea mediului / Matematică;
2.2. identificarea unor exemple relevante din cotidian care conduc la înţelegerea noţiunii de problemă şi valorificarea lor în proiectarea didactică;
2.3. adaptarea demersului didactic pentru valorificarea laturii formative a activităţilor de rezolvare de probleme;
2.4 crearea unor demersuri didactice adecvate nevoilor reale ale elevilor, prin individualizarea și diferențierea învățării în contexte educaționale diverse;

3.1. valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele *Matematică și explorarea mediului/ Matematică;*
3.2 conceperea și argumentarea alegerii unor activități de învățare adaptate la diverse contexte educaționale, care să contribuie la formarea capacității de explorare/ investigare /rezolvare de probleme;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
4.2. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice;
4.3. alegerea unor strategii adecvate de reglare a procesului de predare-învățare-evaluare a conceptelor matematice şi argumentarea soluţiilor alese.

B. TEMATICA

1. Specificul Curriculumului Naţional la disciplina *Matematică şi explorarea mediului/Matematică în ciclul primar*
2. Elemente pregătitoare pentru formarea conceptului de număr natural în clasa I
3. Metodologia predării operaţiilor în N
4. Metodologia predării fracţiilor şi a operaţiilor cu fracţii
5. Metodologia predării unităţilor de măsură
6. Metodologia predării elementelor de geometrie
7. Algoritmii de calcul în clasele CP - IV
Adunarea, scăderea, înmulţirea, împărţirea, ordinea operaţiilor
8. Metode de rezolvare a problemelor de matematică
Metoda figurativă (sumă şi diferenţă, sumă şi raport, diferenţă şi raport), metoda comparaţiei, metoda falsei ipoteze, metoda drumului invers, regula de 3 simplă, probleme nonstandard
Etapele rezolvării problemelor
9. Modalităţi de activizare a elevilor în lecţia de matematică
Forme de organizare; strategii de: diferenţiere, individualizare; învăţarea prin cooperare
10. Jocul didactic în lecţia de matematică
11. Caracterul practic-aplicativ al matematicii
Contexte de aplicare (explorare, investigare, aproximare, comparare, măsurare, experimentare)
12. Abordarea interdisciplinară a matematicii

C. BIBLIOGRAFIE:

Aron, I. - Metodica predării aritmeticii la clasele I-IV, E.D.P., Bucuresti, 1973
Aron, I., Herescu Gh., Dumitru A. - Aritmetica pentru învăţători, E.D.P., Bucuresti, 1996
Bolboacă, L. - Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001
Burtea, G. (coordonator) - Matematica şi logica pentru şcolari, Ed. Corint, Bucuresti, 1995
Cerghit, I. - Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă, E.D.P., Bucuresti, 1983
Cristea, S. – Dicționar de pedagogie, Editura Litera Educațional, Chișinău, 2002
Magdaş, I. - Didactica matematicii pentru învăţământul primar şi preşcolar- actualitate şi perspective, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2010
Neacșu, I. (coordonator) - Metodica predării matematicii la clasele I-IV, E.D.P. Bucuresti, 1988
Paraschiva Purcaru, M. – Metodica activităţilor matematice şi a aritmeticii pentru institutori/profesori din învăţământul primar şi preşcolar, Ed. Universităţii "Transilvania" Braşov, 2008
Petrovici, C. - Didactica matematicii pentru învăţământul primar, Ed. Polirom, Bucuresti, 2014
Rosu, M., Roman M. - Matematica pentru perfecţionarea învăţătorilor, Ed. All, Bucuresti, 1999
Săvulescu, D. (coordonator) – Metodica predării matematicii în ciclul primar, Ed. "Gheorghe Alexandru", Craiova, 2008;

Singer, M., Radu N. - Matematica, Ghid pentru învăţători şi părinţi (cls. a II-a si a III-a), Ed. Sigma, 1994/1995
***Programe școlare pentru învățământul primar - Matematică şi explorarea mediului/Matematică, în vigoare la data examenului
https://didactika.files.wordpress.com/2008/05/modul-recuperarea-ramanerii-in-urma-la-matematica.pdf
***Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici, *Program de formare continua de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învățământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS),* suport de curs, 2012
***Ghid de evaluare pentru învățământul primar, SNEE, București, 1999

SECŢIUNEA 3

PEDAGOGIE ȘCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI

A. COMPETENȚE SPECIFICE

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

1.1. descrierea și explicarea corectă a ideilor, proiectelor și proceselor educaționale;
1.2. utilizarea adecvată a cunoștințelor de pedagogie școlară și a elementelor de psihologie a educației, în contexte variate;

2.1. exemplificarea conceptelor, prin proiectarea conținuturilor instructiv-educative, în acord cu prevederile metodice și curriculare în vigoare, dar și cu particularitățile psiho - individuale și de vârstă ale școlarului mic;
2.2. manifestarea unei conduite metodologice flexibile și inovative pe plan profesional;

3.1. realizarea și valorificarea corelațiilor intra- și interdisciplinare, în vederea optimizării procesului de educație;
3.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală și de grup, precum a strategiilor de interevaluare, care să valorifice influențele educative pozitive;

4.1. planificarea conținuturilor psihopedagogice, prin valorificarea strategiilor optime în vederea formării deprindelor practice la școlarul mic;
4.2. interpretarea provocărilor specifice școlii contemporane și reformei învățământului românesc.

B. TEMATICA

1. Finalităţile educaţiei. Ideal, scopuri, obiective

a) Definirea și analiza operațională a conceptelor: finalitate, ideal, scop, obiectiv, sarcină didactică, competențe.
b) Taxonomia finalităţilor. Criterii şi sisteme de referinţă.
După gradul de generalitate:
- finalităţile macrostructurale (de sistem) - idealul pedagogic, scopurile pedagogice, obiectivele pedagogice;
- finalităţile microstructurale (de proces) - obiective generale - specifice/intermediare – concrete/operaționale;

După conţinutul psihologic: domeniul cognitiv (Bloom); domeniul afectiv (Krathwohl); domeniul psihomotor (Simpson).
c) Operaționalizarea obiectivelor educaționale. Concept, model, relevanță practică, limite. Aplicații.

2. Procesul de învăţământ – sistem şi funcţionalitate

a) Procesul de învăţământ – concept; structura; funcţii; dimensiuni generale (funcţională, structurală, operaţională); caracteristici generale (interacţiunea profesor - elev, interdependenţa informativ -formativ, mecanisme de reglare - autoreglare).
b) Analiza procesului de învăţământ la nivelul interacţiunii dintre predare - învăţare - evaluare.
c) Normativitate în procesul de învăţământ – concept, fundamente teoretice. Sistemul principiilor didactice: principiul participării conştiente şi active a elevilor în procesul de învăţământ; principiul caracterului intuitiv al învăţământului (principiul intuiţiei/al legăturii dintre senzorial şi logic); principiul corelării teoriei cu practica; principiul învăţământului sistematic şi continuu; principiul însuşirii temeinice a cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor; principiul accesibilităţii şi individualizării cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor; principiul asigurării conexiunii inverse în procesul de învăţământ; aplicaţii în învăţământul primar.

3. Învățarea școlară. Orientări contemporane în teoria si practica învățării la școlarul mic

a) Conceptul de învăţare şi de învăţare şcolară. Mecanisme şi procesualitate. Forme, tipuri şi niveluri de învăţare. Teorii ale învăţării (B. F. Skinner, J. Piaget, L.S.Vagotski, P. I. Galperin, J. Bruner, D. P. Ausubel). Particularităţi ale învăţării la vârsta şcolară mică. Implicaţii pedagogice.
b) Forme / tipuri ale învățării. Condiții / factori condiționali ai învățării: condiţii interne ale învăţării şcolare (procesele cognitive, afective, volitive; atenţia; motivaţia); condiţii externe ale învăţării şcolare (pregătirea psihopegagogică şi de specialitate a profesorului, mediul şcolii şi al clasei de elevi, mediul socio-familial, factori ergonomici şi de igenă ai învăţării). Interdependenţa dintre condițiile interne și externe ale învățării. Valorificare și optimizare.

4. Predarea. Orientări contemporane în teoria şi practica predării
a) Conceptul de predare. Interacţiunea predare-învăţare-evaluare; rolul feed-back-ului în optimizarea predării.
b) Predarea - act de comunicare didactică eficientă: structura şi procesualitatea comunicării didactice (emiterea, receptarea, mesajul, calea de transmitere, ambianţa, feed-back-ul); formele comunicării (verbală – paraverbală - nonverbală, verticală – orizontală, directă - mediată). Condiţiile comunicării didactice eficiente.
c) Strategii şi stiluri de predare.
d) Orientări contemporame în teoria şi practica predării (predarea creativă, interactivă, centrată pe elev, reflexivă, predarea în team-teaching).
e) Modele de determinare a eficacităţii şi eficienţei predării şi a comportamentului didactic al învăţătorului/institutorului/profesorului pentru învăţământul primar.

5. Instruirea. Teorie, metodologie, tehnologie. Aplicaţii în învăţământul primar.
a) Delimitări conceptuale: învăţare, instruire, formare, metodă, procedeu, metodologie, tehnologie; funcţiile metodelor de învăţământ.
b) Sistemul metodelor de învăţământ:
- metode de comunicare orală (explicaţia, demonstraţia,) – caracterizare;
- metode interactive (conversaţia euristică, dezbaterea, brainstorming, problematizarea, metoda acvariului, metoda mozaicului, metoda cubului) – caracterizare;
- metode de explorare a realităţii (observarea sistematică, experimentul, demonstraţia, modelarea, studiul de caz) – caracterizare;
- metode de învăţare prin acţiune practică (exerciţiul, jocul de rol, jocul didactic, dramatizarea) – caracterizare;

c) Strategii de instruire: concept, tipuri, elaborare;
d) Moduri de organizare a instruirii: frontal, grupal, individual;
e) Lecţia ca modalitate de bază a organizării procesului de învăţământ. Structura generică a lecţiei (evenimentele lecţie): captarea şi orientarea atenţiei; nunţarea scopului şi a obiectivelor urmărite; reactualizarea structurilor anterior învăţate; prezentarea optimă a noilor conţinuturi; dirijarea învăţării; asigurarea conexiunii inverse; verificarea şi aprecierea rezultatelor; **fixarea şi păstrarea în memorie a materiei;** transferul cunoştinţelor. Tipuri fundamentale de lecţii. Modalităţi de organizare alternative.
f) Instruirea asistată de calculator; ipostaze ale utilizării calculatorului în cadrul instruirii asistate;

6. Evaluarea în procesul de învăţământ si educaţie
a) Definirea şi analiza conceptului de evaluare. Operaţiile evaluării (măsurarea-aprecierea-decizia).
b) Funcţiile evaluării: de informare, motivaţională, de control, diagnoză, selecţie şi certificare, prognoză, reglare-autoreglare.
c) Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor şi a progreselor şcolare: iniţială, continuă/formativă, finală/sumativă.
d) Metode şi tehnici de evaluare a rezultatelor şi a progreselor şcolare (tradiţionale: verificările orale, probele scrise, lucrările practice; alternative: observarea sistematică a comportamentului elevului, proiectul, portofoliul, fişele de activitate personală ş.a); aplicaţii în învăţământul primar.
e) Modalităţi de asigurare a obiectivităţii în aprecierea rezultatelor şcolare. Notarea elevilor şi semnificaţia acesteia. Descriptorii de performanţă – criterii calitative de evaluare; aplicaţii în învăţământul primar.
f) Tipuri de rezultate şcolare: cunoştinţele acumulate, capacitatea de aplicare a cunoştinţelor, dezvoltarea capacităţilor intelectuale, trăsăturile de personalitate şi conduita.
g) Formarea capacităţii de autoevaluare la elevi.
h) Factori perturbatori şi erori în evaluarea şcolară. Modalităţi de corectare.

7. Probleme teoretice si practice ale curriculumului. Reforma curriculumului în învăţământul românesc
a) Analiza conceptelor: curriculum, arie curriculară, conţinut al învăţământului, situatie de învăţare, curriculum centrat pe competenţe.
b) Relaţia obiective-conţinuturi-metode de predare-învăţare-evaluare.
c) Factori determinanti şi surse generatoare în elaborarea curriculumului.
d) Tipuri de curriculum: core curriculum (de bază, trunchi comun) - curriculum la decizia şcolii; obligatoriu – opţional; formal - nonformal; naţional-local.
e) Orientări şi practici noi în organizarea curriculumului: interdisciplinaritate, organizare modulară, organizare de tip integrat, curriculum diferenţiat şi personalizat.
f) Produsele curriculare: planul-cadru, programe şcolare, manualele, materialele-suport (ghiduri, portofolii, culegeri, manualul profesorului, suporturi multimedia, soft-uri educaţionale etc.). Metodologia aplicării lor în şcoală.

8. Proiectarea pedagogică a activităţilor de instruire
a) Conceptul de proiectare a instruirii; funcţiile proiectării pedagogice (anticipare, orientare, organizare, dirijare, reglare şi autoreglare, decizie, inovare).

b) Etapele proiectării pedagogice (analiza nevoilor şi a resurselor, definirea obiectivelor/competenţelor, selecţia şi structurarea conţinuturilor, stabilirea strategiilor optime de acţiune, stabilirea criteriilor şi a instrumentelor de evaluare).
c) Niveluri ale proiectării: pe axă temporală (an şcolar, semestru, unitate de învăţare, lecţie) şi pe axă structurală (arie curriculară, disciplină de învăţământ, temă, subiect); aplicaţii în învăţământul primar.

9. Relaţii şi interacţiuni educaţionale. Abordarea psihosocială a educaţiei şcolare. Managementul clasei de elevi
a) Clasa de elevi ca grup social: noţiunea de grup social, tipuri de grupuri (mici şi mari); caracteristicile grupului şcolar.
b) Dimensiunile managementului clasei de elevi: ergonomică, psihologică, socială, normativă, operaţională, inovatoare; aplicaţii în învăţământul primar.
c) Relaţiile şi interactiunile educaţionale în clasa de elevi: de intercunoaştere, de intercomunicare, socio-afective, de influenţare; aplicaţii în învăţământul primar.
d) Gestionarea situaţiilor de criză educaţională în clasa de elevi: delimitări conceptuale, strategii de intervenţie; aplicaţii în învăţământul primar.

C. BIBLIOGRAFIE:

Bîrzea, C. (coord.) - Învăţarea permanentă – prioritate a politicii educaţionale din România, ISE Bucureşti, 2001
Cerghit, I. - Metode de învătământ, ed. a IV-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2007
Cerghit, I. - Sisteme de instruire alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii, Ed. Aramis, Bucureşti, 2002
Chiş, V. - Pedagogia contemporană – pedagogia pentru competenţe, Ed. Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca, 2005
Cojocariu, M.V. - Educaţie pentru schimbare şi creativitate, EDP, Bucureşti, 2003
Cojocariu, M.V. - Teoria şi metodologia instruirii, EDP, Bucureşti, 2004
Cozma, T. - O nouă provocare pentru educaţie: interculturalitatea, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Cosmovici, A., Iacob L. (coord.) - Psihologie şcolară, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Cerghit, I.– Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă, EDP, Bucureşti, 1983
Cerghit, I. – Metode de învăţământ, EDP, Bucureşti, 1997
Cerghit, I. (coord.) – Prelegeri pedagogice, Editura Polirom, Iaşi, 2001
Cerghit, I – Metode de învăţământ, Ed. Polirom, Iaşi, 2006
Cerghit, I. - Sisteme de educaţie alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii, Ed. Polirom, Iaşi, 2008
Creţu, C. - Curriculum diferenţiat, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Creţu, C. - Teoria curriculumului şi conţinuturile educaţiei, Ed. Universităţii Al. I. Cuza, Iaşi, 2000
Cristea, S. – Dicţionar de pedagogie, Editura Litera Educaţional, Chişinău, 2002
Cristea, S., Dragu A. – Psihologie şi pedagogie şcolară, Ovidius University Press, Constanţa, 2003
Cucoş, C. - Psihopedagogie pentru examenul de definitivare şi grade didactice, Ed. Polirom, Iaşi. 1998/2005
Cucoş, C. - Pedagogie, ed. a II-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Golu P., - Psihologia grupurilor sociale şi a fenomenelor colective, Ed. Miron, Bucureşti, 2004 Ionescu, M., Chiş V. - Pedagogie. Suporturi pentru formarea profesorului, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001
Ionescu, M., Radu I. (coord.) - Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001
Ionescu, M. - Instrucţie şi educaţie, Vasile Goldiş University Press, Arad, 2005
Iucu, R. B. - Formarea cadrelor didactice. Sisteme, politici, strategii, Ed. Humanis Educaţional, Bucureşti, 2004
Iucu, R. B. - Instruirea şcolară, Perspective teoretice şi aplicative, Ed. Polirom, Iaşi, 2001
Iucu, R. B. - Managementul şi gestiunea clasei de elevi. Fundamente teoretico-metodologice, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
Iucu, R. B, Manolescu M. - Elemente de pedagogie, Ed. Universităţii din Bucureşti, Credis, 2005
Manolescu, M. - Evaluarea şcolară. Metode, tehnici, instrumente, Ed. Meteor, Bucureşti, 2006
Manolescu, M. - Curriculum pentru învăţământul primar şi preşcolar. Teorie şi practică, Ed. Universităţii din Bucureşti, Credis, 2005
Neacşu, I. - Instruire şi învăţare, ed. a II-a, EDP, Bucureşti, 1999
Nicola, I. – Tratat de pedagogie şcolară, Ed. Aramis, Bucureşti, 2003
Niculescu, R.M. - Teoria şi managementul curricumului, Ed. Universităţii Transilvania, Braşov, 2000
Oprea, C.L. - Pedagogie. Alternative metodologice interactive, Ed. Universităţii din Bucureşti, 2003
Panţuru, S. - Elemente în teoria şi metodologia instruirii, Ed. Universităţii Transilvania, Braşov, 2002
Păişi, Lăzărescu M. - Psihologia educaţiei copilului preşcolar şi şcolar mic, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2005
Păun, E. - Şcoala – abordare sociopedagogică, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Păun, E., Potolea D. (coord.) - Pedagogie. Fundamentări teoritice şi demersuri educative, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Pânişoară, I. O. - Comunicarea eficientă, ed. a III-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2006
Potolea D., Manolescu, M. - Teoria şi practica evaluării educaţionale, Ed. PIR, MEdC, Bucureşti, 1995
Potolea, D., Manolescu, M. - Teoria şi metodologia curriculumui, Ed. PIR, MEdC, Bucureşti, 1996
Radu I.T., Ezechil L. - Didactica. Teoria instruirii, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2005
Radu I.T. - Evaluarea în procesul didactic, EDP, Bucureşti, 2008
Sălăvăstru, D. – Psihologia educaţiei, Ed. Polirom, Iaşi, 2004
Stan, E. - Managementul clasei, Ed. Aramis, Bucureşti, 2006
Stoica, A. (coord.) - Evaluarea curentă şi examenele, Ghid pentru profesori, Ed. ProGnosis, Bucureşti , 2001

Stoica, A., Mihail R. - Evaluarea educaţională. Inovaţii şi perspective, Ed. Humanitas Educaţional, Bucureşti, 2006
Tudorica, R. - Managementul educaţiei în context european, Ed. Meronia, Bucureşti, 2007
Ungureanu, D. - Teoria curricumului, Ed. Mirton, Timişoara, 1999
Vlăsceanu, L., Neculau A., Miroiu A., Mărginean I, Potolea D. (coord.) - Şcoala la răscruce. Schimbare şi continuitate în curriculumul învăţământului preuniversitar. Studiu de impact. Vol I şi II, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Voiculescu, E. - Factorii subiectivi ai evaluării şcolare. Cunoaştere şi control, Ed. Aramis, Bucureşti, 2001
Zlate, M. (coord.) - Psihologia la răspântia dintre milenii, Ed. Polirom, Iaşi, 2001
*** OECD Analiza politicilor naţionale în domeniul educaţiei (trad.), MEN, Bucureşti, 2000

Traduceri din literatura străină

Adler A. - Psihologia copilului greu educabil, Ed. IRI, Bucureşti, 1995
Ausubel D. P., Robinson R. - Învăţarea şcolară. O introducere în psihologia pedagogică, EDP, Bucureşti, 1981
Botckin J., Elmandjira M., Maliţa M. - Orizontul fără limite al învăţării, Ed. Politică, Bucureşti, 1981
Dave H.R. (sub red.) - Fundamentele educaţiei permanente, EDP, Bucureşti, 1991
Dellors J. (coord.) - Comoara lăuntrică. Raportul către UNESCO al Comisiei Internaţionale pentru Educaţie, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
Gagne R. M., Briggs L. - Principii de design al instruirii, EDP, Bucureşti, 1977
Gardner H. - Inteligenţe multiple. Noi orizonturi, Ed. Sigma, Bucureşti, 2006
Geissler E. - Mijloace de educaţie, EDP, Bucureşti, 1981
Goleman D. - Inteligenţa emoţională, Ed. Curtea Veche, Bucureşti, 2000
Hainaut L. D. (coord.) - Programe de învăţământ şi educaţie permanentă, EDP, Bucureşti, 1981
Hayes N., Orell S. - Introducere în psihologie, Bucureşti, 1997
Monteil J. M. - Educaţie şi formare, Ed. Polirom, Iaşi, 1997
Meyer G. - De ce şi cum evaluăm ?, Ed. Polirom, Iaşi, 2004
Peretti A. D. - Educaţia în schimbare, Ed. Spiru Haret, Iaşi, 1996
*** Agenţia Naţională SOCRATES - Combaterea eşecului şcolar, EDP, Bucureşti, 1996

MINISTERUL EDUCAȚIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

ÎNVĂȚĂTORI/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR (ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ÎN LIMBA CEHĂ MATERNĂ)

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII,
LIMBA ŞI LITERATURA CEHĂ MATERNĂ, MATEMATICĂ,
METODICA PREDĂRII ACESTORA,
PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI

2015

PREZENTARE

Programa se adresează învățătorilor, institutorilor şi profesorilor pentru învățământul primar, din unitățile şcolare cu limba de predare cehă, care s-au înscris şi vor susține examenul de definitivare în învățământ.

În elaborarea programei s-au avut în vedere următoarele principii:

- principiul continuității formării inițiale şi continue, realizat prin evoluție în carieră şi dezvoltare profesională;
- principiul coerenței modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competențelor generale şi specifice, prin modul de selectare a conținuturilor ce vor face obiectul evaluărilor vizate, prin diversitatea formelor şi a strategiilor evaluative sugerate pentru a fi utilizate în contextul acestor examinări;
- principiul adecvării şi armonizării finalităților şi a conținuturilor învățământului primar românesc cu direcțiile şi spiritual schimbărilor din societate;
- principiul optimizării şi inovării activității în învățământul primar, prin asimilarea celor mai noi achiziții din ştiințele educației şi din ştiințele conexe.

Programa pentru examenul naţional de definitivare în învăţământ a învățătorilor/ institutorilor/profesorilor pentru învățământ primar cu predare în limba cehă vizează competenţe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative şi atitudinale şi propune o tematică ce corespunde tendințelor în evoluția disciplinelor. Este structurată pe trei secțiuni:

- *secțiunea 1* – discipline de specialitate (Limba şi literatura maternă cehă, Limba şi literatura română şi universală pentru copii şi Matematică);
- *secțiunea 2* – metodica predării disciplinelor de specialitate (Metodica predării limbii şi literaturii cehe, Metodica predării limbii şi literaturii române şi Metodica predării matematicii);
- *secțiunea 3* – pedagogie şcolară şi elemente de psihologie a educației.

COMPETENŢE GENERALE

- ***competențe în specialitate la Limba şi literatura maternă cehă, Limba şi literatura română şi universală pentru copii şi Matematică:***
  1. de a utiliza adecvat conținutul ştiințific propriu disciplinelor de examen;
  2. de a aplica în situații educaționale concrete conținutul ştiințific, valorizând valențele formative;
  3. de a integra conținuturile de specialitate în contextul altor ştiințe, argumentând şi promovând strategii activ – participative de învățare;
  4. de a produce corelații inter-intradisciplinare, prin utilizarea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală, stimulând creativitatea şi inovația în plan profesional.

- ***competențe didactico-metodologice, aferente predării la ciclul primar a disciplinelor Limba şi literatura maternă cehă, Limba şi literatura română şi Matematică:***
  1. de a prelucra conținuturile ştiințifice specifice disciplinelor de examen, prin aplicarea în situații educaționale variate, specifice învățământului primar;
  2. de a valorifica conținuturile metodicilor de specialitate, în vederea formării la elevi a competențelor cheie şi transversale;
  3. de a realiza conexiuni intra-interdisciplinare, în contexte educaționale specifice învățământului primar;
  4. de a opera cu conținuturile metodicilor de specialitate pentru luarea unor decizii care să conducă la reglarea (dezvoltarea / ameliorarea) componentelor procesului instructiv – educativ.

- ***competențe psihopedagogice***
  1. de a utiliza adecvat conceptele de bază ale disciplinelor psihopedagogice;
  2. de a aplica în situaţii educaţionale concrete conţinutul ştiinţelor educaţiei/psihologiei şcolarului mic;
  3. de a realiza conexiuni între achiziţiile dobândite prin studiul disciplinelor psihopedagogice şi domeniile de specialitate;
  4. de a opera cu conceptele specifice ştiinţelor psihopedagogice pentru explicarea, interpretarea şi argumentarea unor fapte, evenimente, procese educaționale.

Competențele specifice ce derivă din competențele generale vor fi prezentate în cadrul fiecărei secțiuni a programei. Programa este structurată pe 4 secțiuni, corelate cu structura subiectului la proba scrisă:

- secțiunea 1 – discipline de specialitate (Limba şi literatura maternă cehă, Limba şi literatura română şi universală pentru copii şi Matematică)
- secțiunea 2 – metodica predării disciplinelor de specialitate(Metodica predării limbii şi literaturii cehe, Metodica predării limbii şi literaturii române şi Metodica predării matematicii);
- secțiunea 3 – pedagogie şcolară şi elemente de psihologie a educației

SECŢIUNEA 1 – DISCIPLINE DE SPECIALITATE

LIMBA ŞI LITERATURA MATERNĂ CEHĂ

A. COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.2. identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
1.3. identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
1.4. identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;

2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
2.2. utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;

3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;

4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelaţii inter-intradisciplinare.

B. TEMATICA

I. Literatura cehă.

1. Conceptul de literatură cehă. Periodizare. Genuri şi specii literare.
2. Literatura medievalităţii cehe. Cele mai vehi scrieri păstrate: Hospodine, pomiluj ny! Píseň ostrovská. Literatura de expresie latină: Kosmovakronika. Literatura secolului al XIV-lea: Dalimilova kronika, Staročeské satiry, literatura din perioada husită şi posthusită: Ján Hus, Petr Chelčický.
Perioada umanismului: Viktorin Kornel ze Všehrad, Jan Blahoslav ; Kralická bible. Perioada barocului: Ján Amos Komensky, Adam Michna z Otradovic, Bohuslav Balbín.
3. Literatura cehă modernă. Perioada de început a epocii renaşterii naţionale şi spirituale a poporului ceh (literatura národního obrození): Antonín J.Puchmajer, Josef Dobrovský, Josef Jungmann, Václav Hanka, František Ladislav Čelakovský.
Romantismul: Karel Hynek Mácha, Karel Jaromír Erben, Božena Němcová, Josef Kajetan Tyl.Critica regimului politic: activitatea lui Karel Havlíček Borovský.
4. Realismul. Proza lui Ján Neruda. Principalele orientări ale realismului critic ceh: proza de inspiraţie rurală : Tereza Nováková, Antal Stašek, bratři Mrštíkové, Karel Václav Rais, scrierile de tentă social politică: Svatopluk Čech, Josef Václav Sládek, drama realistă: Gabriela Preissova. Romanul istoric: Alois Jirásek. Proza de inspiraţie pozitivistă: Jakub Arbes.Creaţia artistică a lui Jaroslav Vrchlický.
5. Literatura cehă la cumpăna veacurilor al XIX-lea – al XX-lea şi în primele două decenii ale secolului trecut. Modernismul literar ceh (Česká moderna): impresionismul şi simbolismul: Antonin Sova, Otakar Březina;
decadentismul : Karel Hlaváček; poezia revoltei anarhice împotriva societăţii burgheze (creaţia poetică de debut a lui St.K.Neuman), şi cea îndreptată împotriva asupririi sociale şi a politicii de deznaţionalizare a cehilor din Silezia (Petr Bezruč), vitalismul (Fráňa Šrámek), proslăvirea
civilizaţiei moderne(St.K.Neumann); poezia cu tematică socială: Jiři Wolker. Ridiculizarea militarismului birocratic austro-ungar: Jaroslav Hašek.
6. Literatura cehă în perioada interbelică: Karel Čapek, Vítězslav Nezval,Vladislav Vančura, Ivan Olbracht, Marie Majerov, Jaroslav Seifert, Karel Poláček.
Literatura cehă după anul 1945 şi cea contemporană: Zdeněk Pluhař, Jan Otčenášek, Bohumil Hrabal, Václav Havel (activitatea de eseist politic şi cea de dramaturg).

II. Limba cehă

1. Fonetică şi fonologie. Asurzirea consoanelor sonore înainte de pauză(vůz rostit vůs, zub rostit zup, lov rostit lof etc.) şi înainte de o consoană surdă (polévka rostit poléfka, vozka rostit voska, obchod rostit opchot etc.).
Alternanţe vocalice şi consonantice în tema cuvântului : pes – psa, otec – otce, otče! Bůh – Bože! babička – o babičce, sestra – sester, vítr- větru, dílo – děl, nést – nese, houba – hub, český hudebník – čeští hudebníci, vyčistit – vyčištěn, mazat – maže, etc.
2. Ortografie şi ortoepie. Scrierea y,ý după consoanele ambigui (*obojetné souhlásky* : b, f, l, m, p, s, v, z): být, lysý, mýdlo, pyšný, syr, výr, fyzika, jazyk etc. Regulile despărţirii cuvântului în silabe. Utilizarea semnelor depunctuaţie .

3. Morfologie. Părţile de vorbire flexibile şi neflexibile. Substantivul: clasificare în nume comune (apelative) şi nume proprii.Categoriile gramaticale ale substantivelor : genul, numărul, cazul; subcategoria *animate – inanimate* la masculine. Declinarea substantivelor. Tipurile de
declinare (paradigmele) din cadrul fiecărui gen gramatical. Principalele procedee de formare a substantivelor: derivarea cu sufixe, cu prefixe, compunerea. Adjectivul. Adjective cu formă lungă (mladý) şi scurtă (mlád) – utilizarea lor în propoziţie. Adjective posesive: sousedův / tetin
byt. Formele de declinare ale adjectivelor. Pronumele şi felurile lor; declinarea pronumelor. Numeralele – felurile şi formele lor de declinare. Verbul. Categoriile gramaticale ale verbului: modurile, timpurile,diatezele (activă, pasivă şi reflexivă), aspectul verbal. Clasele de conjugare ale verbelor: conjugarea I : nést, péct, brát, mazat, umřít; a II-a : tisknout, vinout, začnout; a III-a: krýt, kupovat; a IV-a: prosit, trpět, sázet; a V-a: dělat. Adverbul - clasificarea adverbelor după sens: adverbe de loc, de timp, de mod. Gradele de comparaţie ale adverbelor şi ale adjectivelor .
Prepoziţii, conjuncţii, intejecţii, particule.
4. Sintaxă. Sintaxa propoziţiei. Părţile principale şi secundare de propoziţie. Sintaxa frazei. Tipurile de fraze formate prin coordonare sintactică şi felurile propoziţiilor subordonate.
5.Probleme de stilistică: stilurile funcționale; tipurile de text receptate: narative, descriptive, dialogate, informative, argumentative; stil direct, stil indirect, stil indirect liber.

Bibliografie

Československá akademia věd, Mluvnice češtiny, I – III, Praha, Academia.,1986/87.
Kolektiv autorů, Příručni mluvnice češtiny, Praha, NakladatelstvíLidove noviny, 1996.
ČSAV, Pravidla českého pravopisu, Praha, Nakl. ČSAV, 1975.
Miroslav Grepl, Petr Karlík, Skladba spisovné češtiny, Praha, Nakl.SPN, 1986.
Vladimir Smilauer, Novočeské tvorení slov, Praha, SPN, 1971.
ČSAV, Dejiny česke literatury, I-III, Praha, Nakl.ČSAV, 1959-1961.
Lubor Machala, Eduard Petrů a kolektiv, Panorama česke literatury (Literárni dějiny od počátku do současnosti), Olomouc, Nakl, Rubico, 1994.
Jan Lehár, Alexander Stich, Jaroslava Janáčkova, Jiři Holý, Česká literatura od počátku k dnešku, Praha, nakl. Lidové noviny, 1998.
Tiberiu Pleter, Výbor z moderní české literatury, Bucureşti, EDP, 1992.

A. LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

A. COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

1.1. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.2. identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
1.3. identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
1.4. identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;

2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
2.2. utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;

3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;

4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelații inter-/ intradisciplinare.

CONȚINUT TEMATIC

A. Limba română

1.LIMBĂ ŞI STIL
a) Limbă și limbaj.
b) Limbă literară, limbă populară, limbă standard.
c) Stilul individual și stilurile funcționale.

2. FONETICĂ ȘI FONOLOGIE

a) Aparatul fonator şi sunetele limbii române.
b) Producerea si receptarea sunetelor.
c) Clasificarea articulatorie şi acustică a vocalelor şi a consoanelor limbii române. Semivocale.
d) Corespondența dintre litere şi sunete.
e) Segmentul vocalic: Diftong. Triftong. Hiat.
f) Silaba. Structura analitică a silabei. Regulile silabaţiei în limba română.
g) Ortografia şi despărțirea cuvintelor în silabe.
h) Unităţile suprasegmentale intensive şi extensive (accentul şi intonaţia).
i) Accentul. Reguli de folosire corectă a accentului în limba română.

3.PUNCTUAȚIE ȘI ORTOGRAFIE
a) Principii care stau la baza ortografiei.
b) Norme ortografice și norme ortoepice.
c) Semnele de punctuație si de ortografie.
d) Funcționalitatea semnelor de punctuație şi a semnelor ortografice.
e) Scrierea cu majusculă. Abrevierile.

4. LEXICOLOGIE
a) Vocabularul, ca totalitate a cuvintelor limbii române.
b) Vocabular fundamental şi masa vocabularului.
c) Organizarea vocabularului: Vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar.
d) Cuvântul ca unitate de bază a vocabularului.
e) Sensul cuvintelor: sensul propriu şi sensul figurat.
f) Relații semantice între cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie).
g) Structura morfologică a cuvântului.
h) Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe).
i) Resurse stilistice ale vocabularului.
j) Expresii și locuțiuni.
k) Frazeologia şi contextualizarea.

5. MORFOLOGIE
a) Părțile de vorbire flexibile (Clasificare. Funcții sintactice):
- Substantivul
- Articolul
- Pronumele
- Adjectivul
- Numeralul
- Verbul

b) Părțile de vorbire neflexibile (Clasificare. Funcții sintactice):
- Adverb
- Conjuncţie
- Prepoziţie
- Interjecţie

6. SINTAXA
- Enunțul (tipuri de propozitii)

A. Sintaxa propoziției:
a) Părți principale de propoziție:
- Subiectul – Clasificare; Exprimarea subiectului.
- Predicatul – Clasificare; Exprimarea predicatului.
- Probleme de acord

b) Părți secundare de propoziţie:
- Atributul – Clasificare; Exprimarea atributului.
- Complementul – Clasificare; Exprimarea complementului.

B. Sintaxa frazei:
c) Propoziția și felul propozițiilor
d) Fraza
e) Raporturile sintactice în frază: de interdependență, de coordonarea si de subordonarea în propoziție și în frază

f) Mijloacele de exprimare a raporturilor sintactice în propoziţie şi frază
g) Tipuri de subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă, circumstanţială.

Bibliografie - Limba română

1. Academia Română - Gramatica de bază a limbii române - Editura: Univers Enciclopedic Gold, Bucureşti, 2010
2. Avram, Mioara - Ortografia pentru toţi, Editura Academiei, Bucureşti, 1990.
3. Avram, Mioara, Gramatica pentru toţi, Editura Academiei, Bucureşti, 1986
4. Angela Bidu-Vrânceanu, Narcisa Forăscu, Limba română contemporană. Lexicul, Editura Humanitas EducaŃional, Bucureşti, 2005.
5. Constantinescu-Dobridor, Gh, .Morfologia limbii române, Editura Ştiinţifică, Bucureşti,1974
6. Constantinescu-Dobridor, Gh., Sintaxa limbii române, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1994
7. Coteanu, Ion (coordonator), Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia, ediţia a II-a, Bucureşti, 1985
8. Forăscu, Narcisa (coord.), Popescu, Mihaela, Dificultăţi gramaticale ale limbii române, Editura Universităţii din Bucureşti, 2001.
9. Guţu Romalo, Valeria, Corectitudine şi greşeală. Limba română de azi, Editura Humanitas Educational, Bucureşti, 2000.
10. Hristea, Theodor (coordonator), Sinteze de limba română, ediţia a III-a, Editura Albatros, 1984.
11. Iordan, I.; Robu, Vl., Limba română contemporană, EDP, Bucureşti, 1978;
12. Mariana, N. (2010). Limba română, (Note de curs), Universitatea „Transilvania" Braşov
13. Manualele de Limba romana, cl.aIXa, aXa, aXIa, aXIIa pentru Scolile Normale (ultima editie).
14. Marcu, Florin, Noul dictionar de neologisme, Editura Academiei, Bucureşti, 1997.
15. Operele menţionate în capitolul Continuturi.
16. Şuteu, Flora, Elisabeta Şoşa, Ortografia limbii române. Dicţionar şi reguli, Editura Saeculum I.O, Bucureşti, 1995.

B. Literatura română şi universală pentru copii

1. CREAŢIA POPULARĂ

a) Genul liric – lirica populară
   - Colinde
   - Proverbe, zicători, ghicitori
   - Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)

b) Genul epic

- Basmul : *Greuceanu, Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte, Prâslea cel voinic şi merele de aur.*

2. CREAŢIA CULTĂ

a. Genul epic

- **Fabula**: Jean de La Fontaine – *Greierele şi furnica*.
- **Legenda**: Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*, Dimitrie Bolintineanu – *Muma lui Ştefan cel Mare*.
- **Basmul**: Mihai Eminescu – *Făt-Frumos din lacrimă*; Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*; Basmul modern: Carlo Collodi – *Pinocchio*, Lyman Frank Baum – *Vrăjitorul din Oz*.
- **Poveşti:** Ion Creangă - *Fata babei şi fata moşneagului / Punguţa cu doi bani*; Hans Christian Andersen – *Răţuşca cea urâtă*; Fraţii Grimm – *Albă ca zăpada*; Charles Perault – *Scufiţa Roşie*.
- **Povestirea şi schiţa:** Povestiri şi schiţe despre vieţuitoare: Emil Gârleanu – *Căprioara / Gândăcelul*; Ioan Alexandru Brătescu-Voineşti – *Puiul*; Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe / Capra cu trei iezi*; Povestiri despre copilărie**:** I.L.Caragiale – *D-l. Goe / Vizită*; Octav Pancu Iaşi – *Iedul cu trei capre*; Barbu Ştefănescu-Delavrancea – *Bunicul / Bunica*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată*; Povestiri şi schiţe care evocă trecutul istoric: Ion Creangă – *Moş Ion Roată şi Unirea*.
- **Romanul pentru copii şi despre copii**: Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*; Mark Twain – *Aventurile lui Tom Sawyer* / *Aventurile lui Huckleberry Finn.*

b. Genul liric

- **Poezia despre copilărie**: George Coşbuc – *Iarna pe uliţă, La oglindă / La Paşti*; Elena Farago – *Sfatul degetelor.*
- **Poezia despre natură şi vieţuitoare:** Mihai Eminescu – *Revedere, Somnoroase păsărele*; Vasile Alecsandri – *Pasteluri, Miezul iernei*; Tudor Arghezi – *Zdreanţă / Tâlharul pedepsit*; George Topârceanu – *Balada unui greier mic / Gospodina*; Elena Farago – *Căţeluşul şchiop / Gândăcelul*.

Bibliografie – literatura pentru copii

1. Buzaşi, I., (2001). Literatura pentru copii, (note de curs), Universitatea „1 Decembrie 1918" Alba Iulia.
2. Mihalache, Cosmin, Pascu Ana, Manolache, Carmen, Voicilă, Ciprian (2008). Îngeri, zmei şi şoimărițe: mitologie pe întelesul copiilor, Bucureşti: Humanitas.
3. Negrilă, Iulian (1996). Literatura pentru copii. Arad: Editura Multimedia.
4. Norel, M., (2014), Literatură română şi literatură pentru copii, (note de curs), Universitatea „Transilvania", Braşov.
5. Pop, M., Ruxandoiu, P. (1999). Folclor literar romanesc, Bucureşti: E.D.P..
6. Stoica, C., Vasilescu, E. (1996) Literatura pentru copii (Manual pentru Şcolile Normale - cls. a XII a), Bucureşti: E.D.P..
7. Costea, O., Mitu, F., Stoica, C., Toma-Damşa, M., Vasilescu, E., Vlăduţ, A. (1996) Literatura pentru copii (Manual pentru Şcolile Normale - cls. a XIII a), Bucureşti: E.D.P..
8. Operele menționate în capitolul Conținuturi.

MATEMATICĂ

A. COMPETENȚE SPECIFICE:

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. selectarea şi utilizarea unor modalităţi adecvate de reprezentare a mulţimilor şi a operaţiilor cu mulţimi;
1.2. recunoaşterea și identificarea caracteristicilor numerelor naturale și raționale;
1.3. aplicarea criteriilor de divizibilitate în exerciții și probleme;
1.4. aplicarea regulilor de calcul şi a proprietăților operațiilor cu numere naturale și raționale în rezolvarea ecuațiilor, inecuațiilor, a sistemelor de ecuaţii şi inecuaţii de gr.I, a problemelor matematice;
1.5. organizarea datelor în tabele şi reprezentarea lor grafică;
1.6. operarea cu unități de măsură standardizate, folosind transformări;
1.7. utilizarea formulelor de calcul pentru aflarea perimetrului, ariei (pătrat, dreptunghi), volumului (cub, paralelipiped) și exprimarea acestora în unități de măsură corespunzătoare;
1.8. recunoaşterea unor figuri şi corpuri geometrice în configuraţii date şi aplicarea proprietăților şi a formulelor de calcul pentru determinarea unor elemente ale acestora;

2.2. identificarea în exemple/limbajul cotidian a noțiunilor: divizor, multiplu, numere prime, numere compuse, c.m.m.d.c. şi c.m.m.m.c., fracţii ordinare, fracţiilor zecimale;
2.4. analizarea şi interpretarea rezultatelor obţinute prin rezolvarea unor probleme din viața cotidiană;

3.1. utilizarea operaţiilor aritmetice şi a proprietăţilor acestora în calcule cu numere naturale;
3.2. analizarea unor situații practice cu ajutorul elementelor de organizare a datelor;

4.1.transpunerea unei situații-problemă în limbaj matematic, rezolvarea problemei obținute utilizând mulţimi, relații şi operații cu mulţimi, ecuații, inecuații, organizarea datelor și interpretarea rezultatului obținut;
4.2. interpretarea matematică a unor probleme practice prin utilizarea operațiilor cu fracții ordinare/ zecimale și a ordinii efectuării operațiilor.

B. TEMATICA

1. Mulţimi

Noţiunea de mulţime. Exemplificări. Element. Apartenenţă. Moduri de determinare
Relaţia de incluziune. Definiţie. Proprietăţi
Egalitatea mulţimilor
Operaţii cu mulţimi. Definiţii. Proprietăți. Reuniune. Intersecţie. Diferenţă. Complementara unei mulţimi

2. Mulţimea numerelor naturale

Relaţia de echipotenţă
Cardinalul unei mulţimi
Axiomele lui Peano
Sisteme de numeraţie. Sisteme poziționale/ nepoziționale
Operaţii în N. Definiţii. Proprietăţi

3. Divizibilitate în N

Definiţii
Criteriile de divizibilitate cu 2, 3, 5, 9 şi 10
Multiplii şi divizori ai unui număr natural
Divizorul comun a două sau mai multor numere naturale
Multiplu comun a două sau mai multor numere naturale

4. Mulţimile (N, Q)

Definiţii, proprietăţi (N, Q)

Operaţii în N, Q
Transformarea fracţiilor ordinare în fracţii zecimale
Transformarea fracţiilor zecimale în fracţii ordinare

5. Ecuaţii şi inecuaţii de gr. I, sisteme de ecuaţii si inecuaţii de gr. I.

Probleme care se rezolvă cu ajutorul ecuațiilor

6. Elemente de organizare a datelor.

Reprezentarea şi interpretarea unor dependenţe funcţinale prin tabele, diagrame şi grafice

7. Unităţi de măsură pentru lungime, arie, volum, masă, timp. ***Transformări***

8. Elemente de geometrie

Punct, dreaptă, semidreaptă, segment, linie frântă\curbă, unghiuri
Poligoane: triunghiul; patrulatere: paralelogramul, dreptunghiul, rombul, pătratul, trapezul; Cercul
Relaţii metrice în triunghiul dreptunghic
Corpuri: paralelipided, cub, piramidă, cilindru, con, sferă (recunoaştere, construcţie).

C. BIBLIOGRAFIE:

Aron I., Herescu Gh., Dumitru A. - Aritmetica pentru învăţători, E.D.P., Bucuresti, 1996
Rosu M., Roman M. - Matematica pentru perfecţionarea învăţătorilor, Ed. All, Bucuresti, 1999
Manuale de matematică pentru clasele V-VIII

SECŢIUNEA 2 – METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR DE SPECIALITATE

METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII MATERNE CEHE

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. abordarea flexibilă a curriculumului şcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
1.2. aplicarea adecvată a principiilor, formelor şi metodelor specifice comunicării orale şi scrise;
1.3. utilizarea strategiilor specifice însuşirii normelor limbii literare la clasele CP-IV;

2.1.valorificarea valenţelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecţiile de comunicare în limba maternă cehă/limba şi literatura cehă din clasele CP-IV;
2.2. alegerea şi adecvarea strategiilor didactice de predare-învăţare-evaluare în vederea formării competenţelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învăţământul primar;
2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea şi diferenţierea învăţării;

3.1. valorificarea corelaţiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învăţării la disciplinele *Comunicare în limba maternă cehă/ Limba și literatura cehă;*
3.2. argumentarea utilizării diverselor modalităţi de abordare a textului literar;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii elevilor în cadrul disciplinei *Comunicare în limba maternă cehă/ Limba şi literatura cehă;*
4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză şi interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acţiunii didactice.

B. TEMATICA

I. Curriculum în învățământul primar

- Specificul curriculumului pentru disciplina *Comunicare în limba maternă cehă/Limba și literatura cehă* (ciclul primar)

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de limba și literatura cehă în învățământul primar

1. Comunicarea orală

- Strategii de formare a comportamentului de ascultător/emițător;
- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziție, cuvânt, silabă, sunet);
- Forme de activități care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (CP - I-II și III-IV);
- Metode și mijloace de învățământ folosite în dezvoltarea exprimării orale;
- Formarea competențelor de comunicare: conținuturi și contexte de realizare, criterii și cerințe în exersarea exprimării corecte.

2. Receptarea mesajului scris. Exprimarea scrisă.

- Procesul didactic la disciplina *Comunicare în limba cehă în clasa pregătitoare;*

- Strategii de predare - învățare - evaluare a citit-scrisului la clasa I (metode și procedee specifice, mijloace de învățământ);
- Specificul abordării textelor în învățământul primar:
  - Textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea, personajul literar, dialogul, descrierea);
  - Textul liric;
  - Textul nonliterar.

3. Organizarea textului scris în funcție de scopul redactării.

- Tehnica elaborării unui text scris: planul initial, părțile componente. Contexte de realizare pentru clasele II-IV;
- Scrierea funcțională (bilet, felicitare, afiș, fluturaș, invitație, scrisoare, email);
- Scrierea imaginativă (pe baza unui șir de întrebări, pe baza unui suport vizual);
- Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).

4. Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învățământul primar - particularități ale însușirii normelor limbii literare în clasele CP- I-II și III-IV (ortografie, ortoepie, punctuație).

5. Modalități de integrare a elementelor de construcție a comunicării în cadrul lecţiilor de *Comunicare în limba maternă cehă /Limba și literatura cehă (*fonetică, vocabular, clase morfologice, sintaxă).

6. Învățarea integrată a disciplinelor *Comunicare în limba maternă cehă/ Limba și literatura cehă.*

- Pluridiciplinaritate, multidisciplinaritate, transdisciplinaritate, interdisciplinaritate
- Abordarea specifică integrării la disciplinele *Comunicare în limba maternă/ Limba și literatura cehă.*

7. Modalități de activizare a elevilor în lecția de *Comunicare în limba maternă cehă /Limba și literatura cehă* Forme de organizare; strategii de diferențiere, individualizare; învățarea prin cooperare;

8. Jocul didactic în orele de *Comunicare în limba maternă cehă /Limba și literatura cehă*

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba maternă cehă /Limba și literatura cehă.*

- Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor și progresului școlar;
- Metode tradiționale și alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizați în practica școlară (CP și I-IV).

C. BIBLIOGRAFIE:

Cerghit, I. - Perfecționarea lecției în școala modernă, E.D.P., Bucuresti, 1983
Cristea, S. – Dicționar de pedagogie, Editura Litera, Chișinău, 2002
***Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici, *Program de formare continua de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învățământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS),* suport de curs, 2012
***Ghid de evaluare pentru învățământul primar, SNEE, București, 1999
Jaromíra Šindelářová – Svatava Škodová, *Čeština jako cilový jazyk,* Praha, 2013
Jana Langhamerová, *Aktivizující metody výuky na prvním stupni základní školy,* Brno, 2007
Milan Polák, *Didaktika českého jazyka,* SPN, Praha, 2010
Čechová M. a kol., *Čeština a její vyučování.Metodika českého jazyka,* SPN, Praha, 1998
Kostečka J., *Do světa češtiny jinak,* Jinočany, H+H, 1993

I. METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII ROMÂNE

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. abordarea flexibilă a curriculumului școlar și analiza funcțională a conținuturilor învățării;
1.2. aplicarea adecvată a principiilor, formelor și metodelor specifice comunicării orale și scrise;
1.3. utilizarea strategiilor specifice însușirii normelor limbii literare la clasele CP-IV;

2.1.valorificarea valențelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecțiile de comunicare în limba română/limba și literatura română din clasele CP-IV;
2.2. alegerea și adecvarea strategiilor didactice de predare-învățare-evaluare în vederea formării competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul primar;
2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea și diferențierea învățării;

3.1. valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele *Comunicare în limba română/ Limba și literatura română;*
3.2. argumentarea utilizării diverselor modalități de abordare a textului literar;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;

4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii elevilor în cadrul disciplinei *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română;*
4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice.

B. TEMATICA
I. Curriculum în învățământul primar
- Specificul curriculumului pentru disciplina *Comunicare în limba română/Limba și literatura română* (ciclul primar)

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de limba și literatura română în învățământul primar
1. Comunicarea orală
- Strategii de formare a comportamentului de ascultător/emițător;
- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziție, cuvânt, silabă, sunet);
- Forme de activităţi care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (CP - I-II și III-IV);
- Metode și mijloace de învățământ folosite în dezvoltarea exprimării orale;
- Formarea competențelor de comunicare: conținuturi și contexte de realizare, criterii și cerințe în exersarea exprimării corecte.

2. Receptarea mesajului scris. Exprimarea scrisă.
- Procesul didactic la disciplina *Comunicare în limba română în clasa pregătitoare;*
- Strategii de predare - învățare - evaluare a citit-scrisului la clasa I (metode și procedee specifice, mijloace de învățământ);
- Specificul abordării textelor în învățământul primar:
  - Textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea, personajul literar, dialogul, descrierea);
  - Textul liric;
  - Textul nonliterar.

3. Organizarea textului scris în funcție de scopul redactării.
- Tehnica elaborării unui text scris: planul initial, părțile componente. Contexte de realizare pentru clasele II-IV;
- Scrierea funcțională (bilet, felicitare, afiș, fluturaș, invitație, scrisoare, email);
- Scrierea imaginativă (pe baza unui șir de întrebări, pe baza unui suport vizual);
- Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).

4. Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învățământul primar - particularităţi ale însușirii normelor limbii literare în clasele CP- I-II și III-IV (ortografie, ortoepie, punctuație).
5. Modalităţi de integrare a elementelor de construcţie a comunicării în cadrul lecţiilor de *Comunicare în limba română/ Limba și literatura română (*fonetică, vocabular, clase morfologice, sintaxă).

6. Învățarea integrată a disciplinelor *Comunicare în limba română/ Limba și literatura română.*
- Pluridiciplinaritate, multidisciplinaritate, transdisciplinaritate, interdisciplinaritate
- Abordarea specifică integrării la disciplinele *Comunicare în limba română/ Limba și literatura română.*

7. Modalităţi de activizare a elevilor în lecţia de *Comunicare în limba română/Limba și literatura română*
- Forme de organizare; strategii de diferențiere, individualizare; învăţarea prin cooperare;

8. Jocul didactic în orele de *Comunicare în limba română/Limba și literatura română*

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba română/ Limba și literatura română.*
- Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor și progresului școlar;
- Metode tradiționale și alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizați în practica școlară (CP și I-IV).

C. BIBLIOGRAFIE:
Barbu, M. **2008**, *Metodica predării limbii şi literaturii române - învățământ primar*, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova.
Cerghit, I., **1983**, *Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă*, E.D.P., Bucuresti.
Cristea, S. **2002**, *Dicționar de pedagogie*, Editura Litera, Chișinău.
Molan, V. **2014**, *Didactica disciplinelor "Comunicare în limba română" și "Limba și literatura română" din învățământul primar* (ediție revizuită, actualizată și completată. Studii critice), Ed. Miniped, București.
Şerdean, I.**1985**, *Metodica predării limbii române la clasele I-IV*, E.D.P., București, 1985
Şerdean, I. **2007**, *Didactica Limbii și literaturii române în învățământul primar*, Ed. Corint, București.
*** **2012**, *Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici.* Suport de curs. Program de formare continua de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învățământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS).
*** **1999**, *Ghid de evaluare pentru învățământul primar*, SNEE, București.
*** *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română.* Programe școlare pentru învățământul primar în vigoare la data examenului.

METODICA PREDĂRII MATEMATICII

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. utilizarea elementelor metodice specifice pentru formarea unor concepte matematice;
1.2. identificarea resurselor materiale adecvate, a algoritmilor şi tehnicilor specifice formării deprinderilor de calcul;

2.1.alegerea strategiilor didactice adecvate formării competențelor specifice disciplinelor Matematică și explorarea mediului / Matematică;
2.2. identificarea unor exemple relevante din cotidian care conduc la înţelegerea noţiunii de problemă şi valorificarea lor în proiectarea didactică;
2.3. adaptarea demersului didactic pentru valorificarea laturii formative a activităţilor de rezolvare de probleme;
2.4 crearea unor demersuri didactice adecvate nevoilor reale ale elevilor, prin individualizarea și diferențierea învățării în contexte educaționale diverse;

3.1. valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele *Matematică și explorarea mediului/ Matematică;*
3.2 conceperea și argumentarea alegerii unor activități de învățare adaptate la diverse contexte educaționale, care să contribuie la formarea capacității de explorare/ investigare /rezolvare de probleme;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;
4.2. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice;
4.3. alegerea unor strategii adecvate de reglare a procesului de predare-învățare-evaluare a conceptelor matematice şi argumentarea soluţiilor alese.

B. TEMATICA

1. Specificul Curriculumului Naţional la disciplina *Matematică şi explorarea mediului/Matematică în ciclul primar*
2. Elemente pregătitoare pentru formarea conceptului de număr natural în clasa I
3. Metodologia predării operaţiilor în N
4. Metodologia predării fracţiilor şi a operaţiilor cu fracţii
5. Metodologia predării unităţilor de măsură
6. Metodologia predării elementelor de geometrie
7. Algoritmii de calcul în clasele CP - IV
Adunarea, scăderea, înmulţirea, împărţirea, ordinea operaţiilor
8. Metode de rezolvare a problemelor de matematică
Metoda figurativă (sumă şi diferenţă, sumă şi raport, diferenţă şi raport), metoda comparaţiei, metoda falsei ipoteze, metoda drumului invers, regula de 3 simplă, probleme nonstandard
Etapele rezolvării problemelor
9. Modalităţi de activizare a elevilor în lecţia de matematică
Forme de organizare; strategii de: diferenţiere, individualizare; învăţarea prin cooperare
10. Jocul didactic în lecţia de matematică
11. Caracterul practic-aplicativ al matematicii
Contexte de aplicare (explorare, investigare, aproximare, comparare, măsurare, experimentare)
12. Abordarea interdisciplinară a matematicii

C. BIBLIOGRAFIE:

Aron, I. - Metodica predării aritmeticii la clasele I-IV, E.D.P., Bucuresti, 1973
Aron, I., Herescu Gh., Dumitru A. - Aritmetica pentru învăţători, E.D.P., Bucuresti, 1996
Bolboacă, L. - Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001
Burtea, G. (coordonator) - Matematica şi logica pentru şcolari, Ed. Corint, Bucuresti, 1995
Cerghit, I. - Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă, E.D.P., Bucuresti, 1983
Cristea, S. – Dicţionar de pedagogie, Editura Litera Educaţional, Chişinău, 2002
Magdaş, I. - Didactica matematicii pentru învăţământul primar şi preşcolar- actualitate şi perspective, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2010
Neacşu, I. (coordonator) - Metodica predării matematicii la clasele I-IV, E.D.P. Bucuresti, 1988
Paraschiva Purcaru, M. – Metodica activităţilor matematice şi a aritmeticii pentru institutori/profesori din învăţământul primar şi preşcolar, Ed. Universităţii "Transilvania" Braşov, 2008
Petrovici, C. - Didactica matematicii pentru învăţământul primar, Ed. Polirom, Bucuresti, 2014
Rosu, M., Roman M. - Matematica pentru perfecţionarea învăţătorilor, Ed. All, Bucuresti, 1999

Săvulescu, D. (coordonator) – Metodica predării matematicii în ciclul primar, Ed. "Gheorghe Alexandru", Craiova, 2008;
Singer, M., Radu N. - Matematica, Ghid pentru învăţători şi părinţi (cls. a II-a si a III-a), Ed. Sigma, 1994/1995
***Programe școlare pentru învățământul primar - Matematică şi explorarea mediului/Matematică, în vigoare la data examenului
https://didactika.files.wordpress.com/2008/05/modul-recuperarea-ramanerii-in-urma-la-matematica.pdf
***Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici, *Program de formare continua de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învățământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS),* suport de curs, 2012
***Ghid de evaluare pentru învățământul primar, SNEE, București, 1999

SECŢIUNEA 3

PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. descrierea și explicarea corectă a ideilor, proiectelor și proceselor educaționale;
1.2. utilizarea adecvată a cunoștințelor de pedagogie școlară și a elementelor de psihologie a educației, în contexte variate;

2.1. exemplificarea conceptelor, prin proiectarea conținuturilor instructiv-educative, în acord cu prevederile metodice și curriculare în vigoare, dar și cu particularitățile psiho - individuale și de vârstă ale școlarului mic;
2.2. manifestarea unei conduite metodologice flexibile și inovative pe plan profesional;

3.1. realizarea și valorificarea corelațiilor intra- și interdisciplinare, în vederea optimizării procesului de educație;
3.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală și de grup, precum a strategiilor de interevaluare, care să valorifice influențele educative pozitive;

4.1. planificarea conținuturilor psihopedagogice, prin valorificarea strategiilor optime în vederea formării deprindelor practice la școlarul mic;
4.2. interpretarea provocărilor specifice școlii contemporane și reformei învățământului românesc.

B. TEMATICA

1. Finalităţile educaţiei. Ideal, scopuri, obiective

a) Definirea și analiza operațională a conceptelor: finalitate, ideal, scop, obiectiv, sarcină didactică, competențe.
b) Taxonomia finalităţilor. Criterii și sisteme de referinţă.
După gradul de generalitate:
- finalităţile macrostructurale (de sistem) - idealul pedagogic, scopurile pedagogice, obiectivele pedagogice;
- finalităţile microstructurale (de proces) - obiective generale - specifice/intermediare – concrete/operaționale;

După conţinutul psihologic: domeniul cognitiv (Bloom); domeniul afectiv (Krathwohl); domeniul psihomotor (Simpson).
c) Operaționalizarea obiectivelor educaționale. Concept, model, relevanță practică, limite. Aplicații.

2. Procesul de învăţământ – sistem și funcționalitate

a) Procesul de învăţământ – concept; structura; funcţii; dimensiuni generale (funcţională, structurală, operaţională); caracteristici generale (interacţiunea profesor - elev, interdependenţa informativ -formativ, mecanisme de reglare - autoreglare).
b) Analiza procesului de învăţământ la nivelul interacţiunii dintre predare - învăţare - evaluare.
c) Normativitate în procesul de învăţământ – concept, fundamente teoretice. Sistemul principiilor didactice: principiul participării conştiente şi active a elevilor în procesul de învăţământ; principiul caracterului intuitiv al învăţământului (principiul intuiției/al legăturii dintre senzorial și logic); principiul corelării teoriei cu practica; principiul învăţământului sistematic şi continuu; principiul însuşirii temeinice a cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor; principiul accesibilităţii şi individualizării cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor; principiul asigurării conexiunii inverse în procesul de învăţământ; aplicaţii în învăţământul primar.

3. Învățarea școlară. Orientări contemporane în teoria si practica învățării la școlarul mic

a) Conceptul de învăţare și de învățare școlară. Mecanisme și procesualitate. Forme, tipuri și niveluri de învăţare. Teorii ale învăţării (B. F. Skinner, J. Piaget, L.S.Vagotski, P. I. Galperin, J. Bruner, D. P. Ausubel). Particularităţi ale învăţării la vârsta şcolară mică. Implicații pedagogice.
b) Forme / tipuri ale învățării. Condiții / factori condiționali ai învățării: condiţii interne ale învăţării şcolare (procesele cognitive, afective, volitive; atenția; motivaţia); condiții externe ale învățării școlare (pregătirea psihopegagogică și de specialitate a profesorului, mediul școlii și al clasei de elevi, mediul socio-familial, factori ergonomici şi de igenă ai învăţării). Interdependenţa dintre condițiile interne și externe ale învăţării. Valorificare și optimizare.

4. Predarea. Orientări contemporane în teoria şi practica predării
a) Conceptul de predare. Interacţiunea predare-învăţare-evaluare; rolul feed-back-ului în optimizarea predării.
b) Predarea - act de comunicare didactică eficientă: structura şi procesualitatea comunicării didactice (emiterea, receptarea, mesajul, calea de transmitere, ambianţa, feed-back-ul); formele comunicării (verbală – paraverbală - nonverbală, verticală – orizontală, directă - mediată). Condiţiile comunicării didactice eficiente.
c) Strategii şi stiluri de predare.
d) Orientări contemporame în teoria şi practica predării (predarea creativă, interactivă, centrată pe elev, reflexivă, predarea în team-teaching).
e) Modele de determinare a eficacităţii şi eficienţei predării şi a comportamentului didactic al învăţătorului/institutorului/profesorului pentru învăţământul primar.

5. Instruirea. Teorie, metodologie, tehnologie. Aplicaţii în învăţământul primar.
a) Delimitări conceptuale: învăţare, instruire, formare, metodă, procedeu, metodologie, tehnologie; funcţiile metodelor de învăţământ.
b) Sistemul metodelor de învăţământ:
- metode de comunicare orală (explicaţia, demonstraţia,) – caracterizare;
- metode interactive (conversaţia euristică, dezbaterea, brainstorming, problematizarea, metoda acvariului, metoda mozaicului, metoda cubului) – caracterizare;
- metode de explorare a realităţii (observarea sistematică, experimentul, demonstraţia, modelarea, studiul de caz) – caracterizare;
- metode de învăţare prin acţiune practică (exerciţiul, jocul de rol, jocul didactic, dramatizarea) – caracterizare;

c) Strategii de instruire: concept, tipuri, elaborare;
d) Moduri de organizare a instruirii: frontal, grupal, individual;
e) Lecţia ca modalitate de bază a organizării procesului de învăţământ. Structura generică a lecţiei (evenimentele lecţie): captarea şi orientarea atenţiei; nunţarea scopului şi a obiectivelor urmărite; reactualizarea structurilor anterior învăţate; prezentarea optimă a noilor conţinuturi; dirijarea învăţării; asigurarea conexiunii inverse; verificarea şi aprecierea rezultatelor; **fixarea şi păstrarea în memorie a materiei;** transferul cunoştinţelor. Tipuri fundamentale de lecţii. Modalităţi de organizare alternative.
f) Instruirea asistată de calculator; ipostaze ale utilizării calculatorului în cadrul instruirii asistate;

6. Evaluarea în procesul de învăţământ si educaţie
a) Definirea şi analiza conceptului de evaluare. Operaţiile evaluării (măsurarea-aprecierea-decizia).
b) Funcţiile evaluării: de informare, motivaţională, de control, diagnoză, selecţie şi certificare, prognoză, reglare-autoreglare.
c) Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor şi a progreselor şcolare: iniţială, continuă/formativă, finală/sumativă.
d) Metode şi tehnici de evaluare a rezultatelor şi a progreselor şcolare (tradiţionale: verificările orale, probele scrise, lucrările practice; alternative: observarea sistematică a comportamentului elevului, proiectul, portofoliul, fişele de activitate personală ş.a); aplicaţii în învăţământul primar.
e) Modalităţi de asigurare a obiectivităţii în aprecierea rezultatelor şcolare. Notarea elevilor şi semnificaţia acesteia. Descriptorii de performanţă – criterii calitative de evaluare; aplicaţii în învăţământul primar.
f) Tipuri de rezultate şcolare: cunoştinţele acumulate, capacitatea de aplicare a cunoştinţelor, dezvoltarea capacităţilor intelectuale, trăsăturile de personalitate şi conduita.
g) Formarea capacităţii de autoevaluare la elevi.
h) Factori perturbatori şi erori în evaluarea şcolară. Modalităţi de corectare.

7. Probleme teoretice si practice ale curriculumului. Reforma curriculumului în învăţământul românesc
a) Analiza conceptelor: curriculum, arie curriculară, conţinut al învăţământului, situatie de învăţare, curriculum centrat pe competenţe.
b) Relaţia obiective-conţinuturi-metode de predare-învăţare-evaluare.
c) Factori determinanti şi surse generatoare în elaborarea curriculumului.
d) Tipuri de curriculum: core curriculum (de bază, trunchi comun) - curriculum la decizia şcolii; obligatoriu – opţional; formal - nonformal; naţional-local.
e) Orientări şi practici noi în organizarea curriculumului: interdisciplinaritate, organizare modulară, organizare de tip integrat, curriculum diferenţiat şi personalizat.
f) Produsele curriculare: planul-cadru, programe şcolare, manualele, materialele-suport (ghiduri, portofolii, culegeri, manualul profesorului, suporturi multimedia, soft-uri educaţionale etc.). Metodologia aplicării lor în şcoală.

8. Proiectarea pedagogică a activităţilor de instruire
a) Conceptul de proiectare a instruirii; funcţiile proiectării pedagogice (anticipare, orientare, organizare, dirijare, reglare şi autoreglare, decizie, inovare).

b) Etapele proiectării pedagogice (analiza nevoilor şi a resurselor, definirea obiectivelor/competenţelor, selecţia şi structurarea conţinuturilor, stabilirea strategiilor optime de acţiune, stabilirea criteriilor şi a instrumentelor de evaluare).
c) Niveluri ale proiectării: pe axă temporală (an şcolar, semestru, unitate de învăţare, lecţie) şi pe axă structurală (arie curriculară, disciplină de învăţământ, temă, subiect); aplicaţii în învăţământul primar.

9. Relaţii şi interacţiuni educaţionale. Abordarea psihosocială a educaţiei şcolare. Managementul clasei de elevi
a) Clasa de elevi ca grup social: noţiunea de grup social, tipuri de grupuri (mici şi mari); caracteristicile grupului şcolar.
b) Dimensiunile managementului clasei de elevi: ergonomică, psihologică, socială, normativă, operaţională, inovatoare; aplicaţii în învăţământul primar.
c) Relaţiile şi interactiunile educaţionale în clasa de elevi: de intercunoaştere, de intercomunicare, socio-afective, de influenţare; aplicaţii în învăţământul primar.
d) Gestionarea situaţiilor de criză educaţională în clasa de elevi: delimitări conceptuale, strategii de intervenţie; aplicaţii în învăţământul primar.

C. BIBLIOGRAFIE:

Bîrzea, C. (coord.) - Învăţarea permanentă – prioritate a politicii educaţionale din România, ISE Bucureşti, 2001
Cerghit, I. - Metode de învătământ, ed. a IV-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2007
Cerghit, I. - Sisteme de instruire alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii, Ed. Aramis, Bucureşti, 2002
Chiş, V. - Pedagogia contemporană – pedagogia pentru competenţe, Ed. Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca, 2005
Cojocariu, M.V. - Educaţie pentru schimbare şi creativitate, EDP, Bucureşti, 2003
Cojocariu, M.V. - Teoria şi metodologia instruirii, EDP, Bucureşti, 2004
Cozma, T. - O nouă provocare pentru educaţie: interculturalitatea, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Cosmovici, A., Iacob L. (coord.) - Psihologie şcolară, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Cerghit, I.– Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă, EDP, Bucureşti, 1983
Cerghit, I. – Metode de învăţământ, EDP, Bucureşti, 1997
Cerghit, I. (coord.) – Prelegeri pedagogice, Editura Polirom, Iaşi, 2001
Cerghit, I – Metode de învăţământ, Ed. Polirom, Iaşi, 2006
Cerghit, I. - Sisteme de educaţie alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii, Ed. Polirom, Iaşi, 2008
Creţu, C. - Curriculum diferenţiat, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Creţu, C. - Teoria curriculumului şi conţinuturile educaţiei, Ed. Universităţii Al. I. Cuza, Iaşi, 2000
Cristea, S. – Dicţionar de pedagogie, Editura Litera Educaţional, Chişinău, 2002
Cristea, S., Dragu A. – Psihologie şi pedagogie şcolară, Ovidius University Press, Constanţa, 2003
Cucoş, C. - Psihopedagogie pentru examenul de definitivare şi grade didactice, Ed. Polirom, Iaşi. 1998/2005
Cucoş, C. - Pedagogie, ed. a II-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Golu P., - Psihologia grupurilor sociale şi a fenomenelor colective, Ed. Miron, Bucureşti, 2004 Ionescu, M., Chiş V. - Pedagogie. Suporturi pentru formarea profesorului, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001
Ionescu, M., Radu I. (coord.) - Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001
Ionescu, M. - Instrucţie şi educaţie, Vasile Goldiş University Press, Arad, 2005
Iucu, R. B. - Formarea cadrelor didactice. Sisteme, politici, strategii, Ed. Humanis Educaţional, Bucureşti, 2004
Iucu, R. B. - Instruirea şcolară, Perspective teoretice şi aplicative, Ed. Polirom, Iaşi, 2001
Iucu, R. B. - Managementul şi gestiunea clasei de elevi. Fundamente teoretico-metodologice, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
Iucu, R. B, Manolescu M. - Elemente de pedagogie, Ed. Universităţii din Bucureşti, Credis, 2005
Manolescu, M. - Evaluarea şcolară. Metode, tehnici, instrumente, Ed. Meteor, Bucureşti, 2006
Manolescu, M. - Curriculum pentru învăţământul primar şi preşcolar. Teorie şi practică, Ed. Universităţii din Bucureşti, Credis, 2005
Neacşu, I. - Instruire şi învăţare, ed. a II-a, EDP, Bucureşti, 1999
Nicola, I. – Tratat de pedagogie şcolară, Ed. Aramis, Bucureşti, 2003
Niculescu, R.M. - Teoria şi managementul curricumului, Ed. Universităţii Transilvania, Braşov, 2000
Oprea, C.L. - Pedagogie. Alternative metodologice interactive, Ed. Universităţii din Bucureşti, 2003
Panţuru, S. - Elemente în teoria şi metodologia instruirii, Ed. Universităţii Transilvania, Braşov, 2002
Păişi, Lăzărescu M. - Psihologia educaţiei copilului preşcolar şi şcolar mic, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2005
Păun, E. - Şcoala – abordare sociopedagogică, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Păun, E., Potolea D. (coord.) - Pedagogie. Fundamentări teoritice şi demersuri educative, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Pânişoară, I. O. - Comunicarea eficientă, ed. a III-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2006
Potolea D., Manolescu, M. - Teoria şi practica evaluării educaţionale, Ed. PIR, MEdC, Bucureşti, 1995
Potolea, D., Manolescu, M. - Teoria şi metodologia curriculumui, Ed. PIR, MEdC, Bucureşti, 1996
Radu I.T., Ezechil L. - Didactica. Teoria instruirii, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2005
Radu I.T. - Evaluarea în procesul didactic, EDP, Bucureşti, 2008
Sălăvăstru, D. – Psihologia educaţiei, Ed. Polirom, Iaşi, 2004
Stan, E. - Managementul clasei, Ed. Aramis, Bucureşti, 2006
Stoica, A. (coord.) - Evaluarea curentă şi examenele, Ghid pentru profesori, Ed. ProGnosis, Bucureşti , 2001

Stoica, A., Mihail R. - Evaluarea educaţională. Inovaţii şi perspective, Ed. Humanitas Educaţional, Bucureşti, 2006
Tudorica, R. - Managementul educaţiei în context european, Ed. Meronia, Bucureşti, 2007
Ungureanu, D. - Teoria curricumului, Ed. Mirton, Timişoara, 1999
Vlăsceanu, L., Neculau A., Miroiu A., Mărginean I, Potolea D. (coord.) - Şcoala la răscruce. Schimbare şi continuitate în curriculumul învăţământului preuniversitar. Studiu de impact. Vol I şi II, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Voiculescu, E. - Factorii subiectivi ai evaluării şcolare. Cunoaştere şi control, Ed. Aramis, Bucureşti, 2001
Zlate, M. (coord.) - Psihologia la răspântia dintre milenii, Ed. Polirom, Iaşi, 2001
*** OECD Analiza politicilor naţionale în domeniul educaţiei (trad.), MEN, Bucureşti, 2000

Traduceri din literatura străină

Adler A. - Psihologia copilului greu educabil, Ed. IRI, Bucureşti, 1995
Ausubel D. P., Robinson R. - Învăţarea şcolară. O introducere în psihologia pedagogică, EDP, Bucureşti, 1981
Botckin J., Elmandjira M., Maliţa M. - Orizontul fără limite al învăţării, Ed. Politică, Bucureşti, 1981
Dave H.R. (sub red.) - Fundamentele educaţiei permanente, EDP, Bucureşti, 1991
Dellors J. (coord.) - Comoara lăuntrică. Raportul către UNESCO al Comisiei Internaţionale pentru Educaţie, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
Gagne R. M., Briggs L. - Principii de design al instruirii, EDP, Bucureşti, 1977
Gardner H. - Inteligenţe multiple. Noi orizonturi, Ed. Sigma, Bucureşti, 2006
Geissler E. - Mijloace de educaţie, EDP, Bucureşti, 1981
Goleman D. - Inteligenţa emoţională, Ed. Curtea Veche, Bucureşti, 2000
Hainaut L. D. (coord.) - Programe de învăţământ şi educaţie permanentă, EDP, Bucureşti, 1981
Hayes N., Orell S. - Introducere în psihologie, Bucureşti, 1997
Monteil J. M. - Educaţie şi formare, Ed. Polirom, Iaşi, 1997
Meyer G. - De ce şi cum evaluăm ?, Ed. Polirom, Iaşi, 2004
Peretti A. D. - Educaţia în schimbare, Ed. Spiru Haret, Iaşi, 1996
*** Agenţia Naţională SOCRATES - Combaterea eşecului şcolar, EDP, Bucureşti, 1996

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

ÎNVĂȚĂTORI/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR (ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ÎN LIMBA CROATĂ MATERNĂ)

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ŞI LITERATURA CROATĂ MATERNĂ, MATEMATICĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI

2015

PREZENTARE

Programa se adresează învățătorilor, institutorilor şi profesorilor pentru învățământul primar, din unitățile şcolare cu limba de predare croată sau română, care s-au înscris şi vor susține examenul de definitivare în învățământ.

În elaborarea programei s-au avut în vedere următoarele principii:

- principiul continuității formării inițiale şi continue, realizat prin evoluție în carieră şi dezvoltare profesională;
- principiul coerenței modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competențelor generale şi specifice, prin modul de selectare a conținuturilor ce vor face obiectul evaluărilor vizate, prin diversitatea formelor şi a strategiilor evaluative sugerate pentru a fi utilizate în contextul acestor examinări;
- principiul adecvării şi armonizării finalităților şi a conținuturilor învățământului primar românesc şi ale celui cu predarea în limba maternă croată sau a disciplinelor de limba, istoria şi tradiţiile croaților cu direcțiile şi spiritul schimbărilor din societate;
- principiul optimizării şi inovării activității în învățământul primar, prin asimilarea celor mai noi achiziții din ştiințele educației şi din ştiințele conexe.

Programa pentru examenul național de definitivare în învăţământ a învățătorilor/ institutorilor/profesorilor pentru învățământ primar cu predare în limba română sau cu predarea în limba maternă croată sau a disciplinelor de limba, istoria şi tradiţiile croaților vizează competențe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative şi atitudinale şi propune o tematică ce corespunde tendințelor în evoluția disciplinelor.

Ea este structurată pe trei secțiuni:

- *secțiunea 1* – **discipline de specialitate** (Limba şi literatura croată, Limba şi literatura română şi universală pentru copii şi Matematică);
- *secțiunea 2* – **metodica predării disciplinelor de specialitate** (Metodica predării limbii şi literaturii croate, Metodica predării limbii şi literaturii române, cât şi Metodica predării matematicii);
- *secțiunea 3* – **pedagogie şcolară**–şi **elemente de psihologie a educației**.

COMPETENŢE GENERALE

- ***competențe în specialitate*** *la:* ***Limba şi literatura croată, Limba şi literatura română şi universală pentru copii şi Matematică:***
  1. de a utiliza adecvat conținutul ştiințific propriu disciplinelor de examen;
  2. de a aplica în situații educaționale concrete conținutul ştiințific, valorizând valențele formative;
  3. de a integra conținuturile de specialitate în contextul altor ştiințe, argumentând şi promovând strategii activ – participatice de învățare;
  4. de a produce corelații inter-/ intradisciplinare, prin utilizarea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală, stimulând creativitatea şi inovația în plan profesional.

- ***competențe didactico-metodologice aferente predării la ciclul primar a disciplinelor Limba şi literatura croată, Limba şi literatura română şi Matematică:***
  1. de a prelucra conținuturile ştiințifice specifice disciplinelor de examen, prin aplicarea în situații educaționale variate, specifice învățământului primar;
  2. de a valorifica conținuturile metodicilor de specialitate, în vederea formării la elevi a competențelor cheie şi transversale;
  3. de a realiza conexiuni intra-/ interdisciplinare, în contexte educaționale specifice învățământului primar;
  4. de a opera cu conținuturile metodicilor de specialitate pentru luarea unor decizii care să conducă la reglarea (dezvoltarea/ ameliorarea) componentelor procesului instructiv – educativ.

- ***competențe psihopedagogice***
  1. de a utiliza adecvat conceptele de bază ale disciplinelor psihopedagogice;
  2. de a aplica în situații educaționale concrete conținutul ştiințelor educației/ psihologiei şcolarului mic;
  3. de a realiza conexiuni între achizițiile dobândite prin studiul disciplinelor psihopedagogice şi domeniile de specialitate;
  4. de a opera cu conceptele specifice ştiințelor psihopedagogice pentru explicarea, interpretarea şi argumentarea unor fapte, evenimente, procese educaționale.

Competențele specifice ce derivă din competențele generale vor fi prezentate în cadrul fiecărei secțiuni a programei.

Programa generală este structurată pe 3 secțiuni, corelate cu structura subiectului la proba scrisă:

- **secțiunea 1** – *discipline de specialitate* (Limba şi literatura croată, Limba şi literatura română şi universală pentru copii şi Matematică);

- **secţiunea 2** – *metodica predării disciplinelor de specialitate* (Metodica predării limbii şi literaturii croată, Metodica predării limbii şi literaturii române, cât şi Metodica predării matematicii);
- **secţiunea 3** – *pedagogie şcolară* şi *elemente de psihologie a educaţiei*

SECŢIUNEA 1 – DISCIPLINE DE SPECIALITATE

I. LIMBA ŞI LITERATURA CROATĂ

A. COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.2. identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
1.3. identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
1.4. identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;

2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
2.2. utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;
3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;
4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelaţii inter-/ intradisciplinare.

B. TEMATICA

I. Limba croată

1. Fonetică şi fonologie

Legile fundamentale ale foneticii limbii croate. Asimilarea după sonoritate şi locul de formare. Vocalizarea vocalelor ultrascurte şi apariţia lui *a* inconstant. Vocale mobile. Palatalizarea şi sibilarizarea consoanelor. Iotizarea consoanelor. Vocalizarea lui *v*- iniţial. Transformarea lui *l* şi *r* vocalic din slava comună în limba croată contemporană. Metateza lichidelor.

2. Morfologie

Părţi de vorbire flexibile şi neflexibile. Substantivul, categorii lexicale, gramaticale, morfologice. Declinarea substantivelor limbii croate. Formele cazuale şi evoluţiile lor contemporane. Adjectivul, categorii lexicale şi gramaticale. Adjective determinate şi nedeterminate. Grade de comparaţie. Pronumele şi categoriile de pronume în limba croată. Numeralul, flexiunea şi categorii de numerale.Verbul. Moduri şi timpuri verbale. Aspectul verbal. Adverbe, clasificare şi comparaţie. Prepoziţii, interjecţii, conjuncţii şi particule.

3. Sintaxa

Sintaxa propoziţiei şi a frazei. Coordonare şi subordonare. Categorii de propoziţii coordonate şi subordonate.

II. Literatura croată

1. Genuri şi specii literare.
2.Literatura evului mediu: cele mai vechi monumente(Bascanska ploca, Ljetopis Popa Dukljanina).
3.Umanismul şi umaniştii croaţi: Marko Marulic, Juraj Sisgoric.
4.Renaşterea : Marko Marulic, Sisko Mencetic, Dore Drzic, Mavro Vetranovic, Marin Drzic.
5.Barocul: Ivan Gundulic, Junije Palmotic, Fran Krsto Frankopan, Katarina Zrinjska.
6.Literatura croată în secolul al XVIII-lea: Matija Petar Katancic, Matija Antun Reljkovic, Andrija Kacic Miosic.
7.Curentul latinist în secolul al XVIII-lea: Djuro Feric.
8.Romantismul croat : Ljudevit Gaj, Stanko Vraz, Ivan Mazuranic, Petar Preradovic.
9.Curentul realist în literatura croată: Eugen Kumicic, Ante Kovacic, Josip Kozarac, Vjenceslav Novak, Silvije Strahimir Kranjcevic.
10.Modernismul croat (1892 – 1916): Antun Gustav Matos, Ivo Vojnovic, Dinko Simunovic, Dragutin Domjanic, Vladimir Nazor, Ivan Kozarac.
11.Modernismul croat din perioada 1914 – 1929: Ivo Andric, Miroslav Krleza.
12.Perioada 1929 – 1952 : Miroslav Krleza, Augustin Tin Ujevic, Dobrisa Cesaric, Dragutin Tadijanovic, Ivo Goran Kovacic, Mesa Selimovic.
13.A doua perioadă a modernismului croat: Petar Segdin, Vladan Desnica, Ranko Marinkovic, Jure Kastelan, Vesna Parun, Josip Pupacic, Slavko
Mihalic, Antun Soljan, Vtomir Lukic.

14.Perioada postmodernistă : Ivo Bresan, Ivan Aralica, Nedeljko Fabrio, Pavao Pavlicic.

C. BIBLIOGRAFIE

I. Limba croată

Eugenia **Baric**, Mijo **Loncaric**, Dragica **Malic**, Slavko **Pavesic**, Mirko **Peti**, Vesna **Zelclevic**, Marija **Znika**, *Hrvatska gramatika*, Zagreb, 1997.
Stjepan **Babic**, Bozidar **Finka**, Milan **Mogus**, *Hrvatski pravopis*, ed. IV, Skolska knjiga, Zagreb, 1996.
Skupina autora, *Hrvatski pravopis*, Institut za hrvatski jezik I jezikoslovlje, Zagreb, 2013
Dr. Stjepko **Tezak** – Dr. Stjepan **Babic**, *Gramatika hrvatskog jezika*, ed. VII, Skolska knjiga, Zagreb,1992.

II. Literatură croată

Mihovil **Kombol**, *Povijest hrvatske knjizevnosti do preporoda*, ed. II, Matica hrvatska, Zagreb, 1961.
Miroslav **Sicel**, *Pregled novije krvatske knjizevnosti*, Matica hrvatska, Zagreb, 1966.
Povijest hrvatske knjizevnosti, I – IV, Zagreb, 1978.
Antun **Barac,** *Hrvatska knjizevna kritika*, Zagreb, 1960.

A. LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

A. COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

3.1. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
3.2. identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
3.3. identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
3.4. identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;

2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
2.2. utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;

3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;

4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelaţii inter-/ intradisciplinare.

CONŢINUT TEMATIC

A. Limba română

1.LIMBĂ ŞI STIL
a) Limbă şi limbaj.
b) Limbă literară, limbă populară, limbă standard.
c) Stilul individual şi stilurile funcţionale.

2. FONETICĂ ŞI FONOLOGIE
a) Aparatul fonator şi sunetele limbii române.
b) Producerea si receptarea sunetelor.
c) Clasificarea articulatorie şi acustică a vocalelor şi a consoanelor limbii române. Semivocale.
d) Corespondenţa dintre litere şi sunete.
e) Segmentul vocalic: Diftong. Triftong. Hiat.
f) Silaba. Structura analitică a silabei. Regulile silabaţiei în limba română.
g) Ortografia şi despărţirea cuvintelor în silabe.
h) Unităţile suprasegmentale intensive şi extensive (accentul şi intonaţia).
i) Accentul. Reguli de folosire corectă a accentului în limba română.

3.PUNCTUAŢIE ŞI ORTOGRAFIE
a) Principii care stau la baza ortografiei.
b) Norme ortografice şi norme ortoepice.

c) Semnele de punctuație si de ortografie.
d) Funcționalitatea semnelor de punctuație și a semnelor ortografice.
e) Scrierea cu majusculă. Abrevierile.

4. LEXICOLOGIE
a) Vocabularul, ca totalitate a cuvintelor limbii române.
b) Vocabular fundamental și masa vocabularului.
c) Organizarea vocabularului: Vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar.
d) Cuvântul ca unitate de bază a vocabularului.
e) Sensul cuvintelor: sensul propriu și sensul figurat.
f) Relații semantice între cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie).
g) Structura morfologică a cuvântului.
h) Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe).
i) Resurse stilistice ale vocabularului.
j) Expresii și locuțiuni.
k) Frazeologia și contextualizarea.

5. MORFOLOGIE
a) Părțile de vorbire flexibile (Clasificare. Funcții sintactice):
- Substantivul
- Articolul
- Pronumele
- Adjectivul
- Numeralul
- Verbul

b) Părțile de vorbire neflexibile (Clasificare. Funcții sintactice):
- Adverb
- Conjuncție
- Prepoziție
- Interjecție

6. SINTAXA
- Enunțul (tipuri de propozitii)

A. Sintaxa propoziției:
a) Părți principale de propoziție:
- Subiectul – Clasificare; Exprimarea subiectului.
- Predicatul – Clasificare; Exprimarea predicatului.
- Probleme de acord

b) Părți secundare de propoziție:
- Atributul – Clasificare; Exprimarea atributului.
- Complementul – Clasificare; Exprimarea complementului.

B. Sintaxa frazei:
c) Propoziția și felul propozițiilor
d) Fraza
e) Raporturile sintactice în frază: de interdependență, de coordonarea si de subordonarea în propoziție și în frază
f) Mijloacele de exprimare a raporturilor sintactice în propoziție și frază
g) Tipuri de subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă, circumstanțială.

Bibliografie - Limba română

1. Academia Română - Gramatica de bază a limbii române - Editura: Univers Enciclopedic Gold, Bucureşti, 2010
2. Avram, Mioara - Ortografia pentru toți, Editura Academiei, Bucureşti, 1990.
3. Avram, Mioara, Gramatica pentru toți, Editura Academiei, Bucureşti, 1986
4. Angela Bidu-Vrânceanu, Narcisa Forăscu, Limba română contemporană. Lexicul, Editura Humanitas EducaŃional, Bucureşti, 2005.
5. Constantinescu-Dobridor, Gh, .Morfologia limbii române, Editura Ştiinţifică, Bucureşti,1974
6. Constantinescu-Dobridor, Gh., Sintaxa limbii române, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1994

7. Coteanu, Ion (coordonator), Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia, ediţia a II-a, Bucureşti, 1985
8. Forăscu, Narcisa (coord.), Popescu, Mihaela, Dificultăţi gramaticale ale limbii române, Editura Universităţii din Bucureşti, 2001.
9. Guţu Romalo, Valeria, Corectitudine şi greşeală. Limba română de azi, Editura Humanitas Educational, Bucureşti, 2000.
10. Hristea, Theodor (coordonator), Sinteze de limba română, ediţia a III-a, Editura Albatros, 1984.
11. Iordan, I.; Robu, Vl., Limba română contemporană, EDP, Bucureşti, 1978;
12. Mariana, N. (2010). Limba română, (Note de curs), Universitatea „Transilvania" Braşov
13. Manualele de Limba romana, cl.aIXa, aXa, aXIa, aXIIa pentru Scolile Normale (ultima editie).
14. Marcu, Florin, Noul dictionar de neologisme, Editura Academiei, Bucureşti, 1997.
15. Operele menționate în capitolul Continuturi.
16. Şuteu, Flora, Elisabeta Şoşa, Ortografia limbii române. Dicţionar şi reguli, Editura Saeculum I.O, Bucureşti, 1995.

B. Literatura română și universală pentru copii

1. CREAŢIA POPULARĂ

a) Genul liric – lirica populară
- Colinde
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)

b) Genul epic
- **Basmul** : *Greuceanu, Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte, Prâslea cel voinic şi merele de aur.*

2. CREAŢIA CULTĂ

a. Genul epic
- **Fabula**: Jean de La Fontaine – *Greierele şi furnica.*
- **Legenda**: Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*, Dimitrie Bolintineanu – *Muma lui Ştefan cel Mare.*
- **Basmul**: Mihai Eminescu – *Făt-Frumos din lacrimă*; Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*; Basmul modern: Carlo Collodi – *Pinocchio*, Lyman Frank Baum – *Vrăjitorul din Oz*.
- **Poveşti:** Ion Creangă - *Fata babei şi fata moşneagului / Punguţa cu doi bani*; Hans Christian Andersen – *Răţuşca cea urâtă*; Fraţii Grimm – *Albă ca zăpada*; Charles Perault – *Scufiţa Roşie*.
- **Povestirea şi schiţa:** Povestiri şi schiţe despre vieţuitoare: Emil Gârleanu – *Căprioara / Gândăcelul*; Ioan Alexandru Brătescu-Voineşti – *Puiul*; Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe / Capra cu trei iezi*; Povestiri despre copilărie**:** I.L.Caragiale – *D-l. Goe / Vizită*; Octav Pancu Iaşi – *Iedul cu trei capre*; Barbu Ştefănescu-Delavrancea – *Bunicul / Bunica*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată*; Povestiri şi schiţe care evocă trecutul istoric: Ion Creangă – *Moş Ion Roată şi Unirea*.
- **Romanul pentru copii şi despre copii**: Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*; Mark Twain – *Aventurile lui Tom Sawyer* / *Aventurile lui Huckleberry Finn.*

b. Genul liric
- **Poezia despre copilărie**: George Coşbuc – *Iarna pe uliţă, La oglindă / La Paşti*; Elena Farago – *Sfatul degetelor.*
- **Poezia despre natură şi vieţuitoare:** Mihai Eminescu – *Revedere, Somnoroase păsărele*; Vasile Alecsandri – *Pasteluri, Miezul iernei*; Tudor Arghezi – *Zdreanţă / Tâlharul pedepsit*; George Topârceanu – *Balada unui greier mic / Gospodina*; Elena Farago – *Căţeluşul şchiop / Gândăcelul*.

Bibliografie – literatura pentru copii

1. Buzaşi, I., (2001). Literatura pentru copii, (note de curs), Universitatea „1 Decembrie 1918" Alba Iulia.
2. Mihalache, Cosmin, Pascu Ana, Manolache, Carmen, Voicilă, Ciprian (2008). Îngeri, zmei şi şoimărițe: mitologie pe întelesul copiilor, Bucureşti: Humanitas.
3. Negrilă, Iulian (1996). Literatura pentru copii. Arad: Editura Multimedia.
4. Norel, M., (2014), Literatură română şi literatură pentru copii, (note de curs), Universitatea „Transilvania", Braşov.
5. Pop, M., Ruxandoiu, P. (1999). Folclor literar romanesc, Bucureşti: E.D.P..
6. Stoica, C., Vasilescu, E. (1996) Literatura pentru copii (Manual pentru Şcolile Normale - cls. a XII a), Bucureşti: E.D.P..
7. Costea, O., Mitu, F., Stoica, C., Toma-Damşa, M., Vasilescu, E., Vlăduţ, A. (1996) Literatura pentru copii (Manual pentru Şcolile Normale - cls. a XIII a), Bucureşti: E.D.P..
8. Operele menționate în capitolul Conținuturi.

MATEMATICĂ

A. COMPETENȚE SPECIFICE:

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. selectarea şi utilizarea unor modalităţi adecvate de reprezentare a mulţimilor şi a operaţiilor cu mulţimi;
1.2. recunoaşterea și identificarea caracteristicilor numerelor naturale și raționale;
1.3. aplicarea criteriilor de divizibilitate în exerciții și probleme;
1.4. aplicarea regulilor de calcul şi a proprietăților operațiilor cu numere naturale şi raţionale în rezolvarea ecuațiilor, inecuațiilor, a sistemelor de ecuaţii și inecuații de gr.I, a problemelor matematice;
1.5. organizarea datelor în tabele şi reprezentarea lor grafică;
1.6. operarea cu unități de măsură standardizate, folosind transformări;
1.7. utilizarea formulelor de calcul pentru aflarea perimetrului, ariei (pătrat, dreptunghi), volumului (cub, paralelipiped) şi exprimarea acestora în unități de măsură corespunzătoare;
1.8. recunoaşterea unor figuri şi corpuri geometrice în configuraţii date şi aplicarea proprietăților şi a formulelor de calcul pentru determinarea unor elemente ale acestora;

2.1. identificarea în exemple/limbajul cotidian a noțiunilor: divizor, multiplu, numere prime, numere compuse, c.m.m.d.c. şi c.m.m.m.c., fracţii ordinare, fracţiilor zecimale;
2.2. analizarea şi interpretarea rezultatelor obţinute prin rezolvarea unor probleme din viața cotidiană;

3.1. utilizarea operaţiilor aritmetice şi a proprietăţilor acestora în calcule cu numere naturale;
3.2. analizarea unor situații practice cu ajutorul elementelor de organizare a datelor;

4.1.transpunerea unei situaţii-problemă în limbaj matematic, rezolvarea problemei obținute utilizând mulţimi, relaţii şi operaţii cu mulţimi, ecuații, inecuații, organizarea datelor şi interpretarea rezultatului obținut;
4.2. interpretarea matematică a unor probleme practice prin utilizarea operațiilor cu fracții ordinare/ zecimale și a ordinii efectuării operațiilor.

B. TEMATICA

1. Mulţimi

Noţiunea de mulţime. Exemplificări. Element. Apartenenţă. Moduri de determinare
Relaţia de incluziune. Definiţie. Proprietăţi
Egalitatea mulţimilor
Operaţii cu mulţimi. Definiţii. Proprietăți. Reuniune. Intersecţie. Diferenţă. Complementara unei mulţimi

2. Mulţimea numerelor naturale

Relaţia de echipotenţă
Cardinalul unei mulţimi
Axiomele lui Peano
Sisteme de numeraţie. Sisteme poziționale/ nepoziționale
Operaţii în N. Definiţii. Proprietăţi

3. Divizibilitate în N

Definiţii
Criteriile de divizibilitate cu 2, 3, 5, 9 și 10
Multiplii şi divizori ai unui număr natural
Divizorul comun a două sau mai multor numere naturale
Multiplu comun a două sau mai multor numere naturale

4. Mulţimile (N, Q)

Definiţii, proprietăţi (N, Q)
Operaţii în N, Q
Transformarea fracţiilor ordinare în fracţii zecimale
Transformarea fracţiilor zecimale în fracţii ordinare

5. Ecuaţii şi inecuaţii de gr. I, sisteme de ecuaţii si inecuaţii de gr. I.

Probleme care se rezolvă cu ajutorul ecuațiilor

6. Elemente de organizare a datelor.

Reprezentarea și interpretarea unor dependențe funcționale prin tabele, diagrame și grafice

7. Unităţi de măsură pentru lungime, arie, volum, masă, timp. ***Transformări***

8. Elemente de geometrie

Punct, dreaptă, semidreaptă, segment, linie frântă\curbă, unghiuri
Poligoane: triunghiul; patrulatere: paralelogramul, dreptunghiul, rombul, pătratul, trapezul; Cercul
Relaţii metrice în triunghiul dreptunghic

Corpuri: paralelipided, cub, piramidă, cilindru, con, sferă (recunoaştere, construcţie).

C. BIBLIOGRAFIE:

Aron I., **Herescu** Gh., **Dumitru** A. **1996**, *Aritmetica pentru învăţători,* E.D.P., Bucuresti.
Rosu M., **Roman** M. **1999**, *Matematica pentru perfecţionarea învăţătorilor*, Ed. All, Bucuresti.
*** **Manuale** de matematică pentru clasele V-VIII, în vigoare.

SECȚIUNEA 2 – METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR DE SPECIALITATE

I. METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII CROATE

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidații vor demonstra următoarelecompetenţe specifice:

1.1. abordarea flexibilă a curriculumului şcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
1.2. aplicarea adecvată a principiilor, a formelor şi metodelor specifice comunicării orale şi scrise;
1.3. utilizarea strategiilor specifice însușirii normelor limbii literare la clasele CP-IV;

2.1.valorificarea valenţelor educative ale textelor literare/ nonliterare utilizate în lecţiile de comunicare în limba croată /limba şi literatura croată din clasele CP-IV;
2.2. alegerea şi adecvarea strategiilor didactice de învăţare- predare-evaluare în vederea formării competenţelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învăţământul primar;
2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea şi diferenţierea învăţării;

3.1. valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele *Comunicare în limba croată/ Limba şi literatura croată;*
3.2. argumentarea utilizării diverselor modalităţi de abordare a textului literar;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii elevilor în cadrul disciplinei *Comunicare în limba croată/ Limba şi literatura croată;*
4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză şi interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acţiunii didactice.

B. TEMATICA

I. Specificul predării-învățării-evaluării limbii croate în învățământul primar cu predare în limba croată sau la clasele cu predarea într-o altă decât cea maternă

- Specificul curriculumului pentru disciplina *Comunicare în limba croată/ Limba şi literatura croată* (ciclul primar);
- Influenţa fenomenelor de transfer şi de interferenţă asupra învăţării limbii croate (cu trimitere la limbi de contact: româna, germana etc.);
- Proiectarea activităților didactice în manieră integrată;
- Modelul comunicativ-funcțional şi abordarea conținuturilor în clasele pregătitoare –I - a IV-a;
- Abordarea elementelor de construcție a comunicării din perspectivă funcțională, aplicativă, conform programelor școlare în vigoare;
- Specificul organizării lecțiilor de comunicare în limba croată în clasele pregătitoare – I - a IV-a;
- Metode şi procedee specifice învăţării limbii croate, ca limbă maternă şi ca limbă nematernă;
- Forme de organizare a activităților de învățare în limba croată; strategii de diferenţiere, individualizare; învăţarea prin cooperare;
- Rolul jocului didactic în orele de *Comunicare în limba croată/ Limba şi literatura croată.*

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de limba şi literatura croată în învățământul primar

1. Comunicarea orală (receptarea mesajului oral, exprimarea orală)

- Strategii de formare a comportamentului de receptor/ emițător de mesaje orale;
- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziție, cuvânt, silabă, sunet);
- Strategii de învățare- predare-evaluare la disciplina *Comunicare în limba croată în clasa pregătitoare şi în clasa I;*
- Activități de învățare care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (clasa pregătitoare – clasele I- a IV-a);
- Metode şi mijloace de învățământ folosite în formarea şi dezvoltarea exprimării orale în limba croată;
- Formarea şi dezvoltarea competențelor de comunicare în limba croată: conținuturi şi contexte de realizare, criterii şi cerințe în exersarea exprimării corecte, respectarea normelor ortoepice.

2. Comunicarea scrisă *(*receptarea mesajului scris, exprimarea scrisă)

- Strategii de formare a câmpului vizual (propoziție, cuvânt, silabă, literă);

- Strategii de învățare-predare-evaluare a citit-scrisului în limba croată la clasa a II-a (metode și procedee specifice, mijloace de învățământ);
- Specificul abordării textelor în învățământul primar:
  - Textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea/ narațiunea, dialogul, descrierea, personajul literar);
  - Textul liric (strofa, versul);
  - Textul nonliterar.
- Organizarea textului scris, în funcție de scopul redactării:
  - Tehnica elaborării unui text scris: planul inițial, părțile componente ale unei compuneri. Contexte de realizare pentru clasele a III-a – a IV-a;
  - Scrierea funcțională (bilet, felicitare, afiș, fluturaș, invitație, email);
  - Scrierea imaginativă (pe baza unui șir de întrebări, pe baza unui suport vizual);
  - Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).
- Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învățământul primar – particularităţi ale însuşirii normelor limbii literare în clasele a II-a – a IV-a (ortografie şi punctuaţie).

3.Modalităţi de integrare a elementelor de construcţie a comunicării în cadrul lecţiilor de *Comunicare în limba croată/ Limba și literatura croată (*fonetică, vocabular, clase morfologice, sintaxă).

4. Învăţarea integrată a disciplinelor *Comunicare în limba croată/ Limba și literatura croată.*

(Pluridisciplinaritate, multidisciplinaritate, transdisciplinaritate, interdisciplinaritate, diversitate/ alteritate/ interculturalitate; Abordarea specifică integrării la disciplinele *Comunicare în limba croată/ Limba și literatura croată*).

5. Modalităţi de activizare a elevilor în lecţia de *Comunicare în limba croată/ Limba și literatura croată* (Forme de organizare; strategii de diferenţiere, individualizare; învăţarea prin cooperare);

6. Jocul didactic la orele de *Comunicare în limba croată/ Limba și literatura croată.*

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba croată/ Limba și literatura croată.*

- Forme/ tipuri de evaluare a rezultatelor și progresului școlar;
- Metode tradiționale și alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizați în practica școlară (clasele pregătitoare – a IV-a).

C. BIBLIOGRAFIE:

Cerghit, I.**1983**, *Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă*, E.D.P., Bucureşti.
Cristea, S. **2002**, *Dicționar de pedagogie*, Editura Litera, Chișinău.
Dulamă, Maria Eliza **2008**, *Metodologii didactice activizante. Teorie şi practică,* Editura Clusium, Cluj-Napoca, 396 p.
Manolescu, Marin **2002**, *Evaluarea şcolară - un contract pedagogic*, 2002, Bucureşti: Editura Fundaţiei " Dimitrie Bolintineanu ", 248 p.
Neacşu, Ion **1999**, *Instruire şi învăţare,* Bucureşti: EDP.
Norel, M. **2010**, *Didactica limbii şi literaturii române pentru învățământul primar*, Editura Art, București.
Șerdean, I. **1985**, *Metodica predării limbii române la clasele I-IV*, E.D.P., București.
Șerdean, I. **2007**, *Didactica Limbii și literaturii române în învățământul primar*, Ed. Corint, București.
Manja **Kovačevič**, *Metodičko – književno motrista*, Školske novine, Zagreb,1997.

II. METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII ROMÂNE

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. abordarea flexibilă a curriculumului şcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
1.2. aplicarea adecvată a principiilor, formelor şi metodelor specifice comunicării orale şi scrise;
1.3. utilizarea strategiilor specifice însuşirii normelor limbii literare la clasele CP-IV;

2.1.valorificarea valenţelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecţiile de comunicare în limba română/limba şi literatura română din clasele CP-IV;
2.2. alegerea și adecvarea strategiilor didactice de predare-învățare-evaluare în vederea formării competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul primar;
2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea și diferențierea învățării;

3.1. valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele *Comunicare în limba română/ Limba și literatura română;*
3.2. argumentarea utilizării diverselor modalităţi de abordare a textului literar;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;

4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii elevilor în cadrul disciplinei *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română;*
4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză şi interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acţiunii didactice.

B. TEMATICA
I. Curriculum în învăţământul primar
- Specificul curriculumului pentru disciplina *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română* (ciclul primar)

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de limba şi literatura română în învăţământul primar
1. Comunicarea orală
- Strategii de formare a comportamentului de ascultător/emiţător;
- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziţie, cuvânt, silabă, sunet);
- Forme de activităţi care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (CP - I-II şi III-IV);
- Metode şi mijloace de învăţământ folosite în dezvoltarea exprimării orale;
- Formarea competenţelor de comunicare: conţinuturi şi contexte de realizare, criterii şi cerinţe în exersarea exprimării corecte.

2. Receptarea mesajului scris. Exprimarea scrisă.
- Procesul didactic la disciplina *Comunicare în limba română în clasa pregătitoare;*
- Strategii de predare - învăţare - evaluare a citit-scrisului la clasa I (metode şi procedee specifice, mijloace de învăţământ);
- Specificul abordării textelor în învăţământul primar:
  - Textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea, personajul literar, dialogul, descrierea);
  - Textul liric;
  - Textul nonliterar.

3. Organizarea textului scris în funcţie de scopul redactării.
- Tehnica elaborării unui text scris: planul initial, părţile componente. Contexte de realizare pentru clasele II-IV;
- Scrierea funcţională (bilet, felicitare, afiş, fluturaş, invitaţie, scrisoare, email);
- Scrierea imaginativă (pe baza unui şir de întrebări, pe baza unui suport vizual);
- Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).

4. Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învăţământul primar - particularităţi ale însuşirii normelor limbii literare în clasele CP- I-II şi III-IV (ortografie, ortoepie, punctuaţie).
5. Modalităţi de integrare a elementelor de construcţie a comunicării în cadrul lecţiilor de *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română* (fonetică, vocabular, clase morfologice, sintaxă).
6. Învăţarea integrată a disciplinelor *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română.*
- Pluridiciplinaritate, multidisciplinaritate, transdisciplinaritate, interdisciplinaritate
- Abordarea specifică integrării la disciplinele *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română.*

7. Modalităţi de activizare a elevilor în lecţia de *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română*
- Forme de organizare; strategii de diferenţiere, individualizare; învăţarea prin cooperare;

8. Jocul didactic în orele de *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română*

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română.*
- Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor şi progresului şcolar;
- Metode tradiţionale şi alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizaţi în practica şcolară (CP şi I-IV).

C. BIBLIOGRAFIE:
Barbu, M. **2008**, *Metodica predării limbii şi literaturii române - învăţământ primar*, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova.
Cerghit, I., **1983**, *Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă*, E.D.P., Bucuresti.
Cristea, S. **2002**, *Dicţionar de pedagogie*, Editura Litera, Chişinău.
Molan, V. **2014**, *Didactica disciplinelor "Comunicare în limba română" şi "Limba şi literatura română" din învăţământul primar* (ediţie revizuită, actualizată şi completată. Studii critice), Ed. Miniped, Bucureşti.
Şerdean, I.**1985**, *Metodica predării limbii române la clasele I-IV*, E.D.P., Bucureşti, 1985
Şerdean, I. **2007**, *Didactica Limbii şi literaturii române în învăţământul primar*, Ed. Corint, Bucureşti.

*** **2012**, *Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învăţare pentru formarea competenţelor cheie la şcolarii mici.* Suport de curs. Program de formare continua de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învăţământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS).
*** **1999**, *Ghid de evaluare pentru învăţământul primar*, SNEE, Bucureşti.
*** *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română.* Programe şcolare pentru învăţământul primar în vigoare la data examenului.

METODICA PREDĂRII MATEMATICII

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. utilizarea elementelor metodice specifice pentru formarea unor concepte matematice;
1.2. identificarea resurselor materiale adecvate, a algoritmilor şi tehnicilor specifice formării deprinderilor de calcul;

2.1.alegerea strategiilor didactice adecvate formării competenţelor specifice disciplinelor Matematică şi explorarea mediului / Matematică;
2.2. identificarea unor exemple relevante din cotidian care conduc la înţelegerea noţiunii de problemă şi valorificarea lor în proiectarea didactică;
2.3. adaptarea demersului didactic pentru valorificarea laturii formative a activităţilor de rezolvare de probleme;
2.4 crearea unor demersuri didactice adecvate nevoilor reale ale elevilor, prin individualizarea şi diferenţierea învăţării în contexte educaţionale diverse;

3.1. valorificarea corelaţiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învăţării la disciplinele *Matematică şi explorarea mediului/ Matematică;*
3.2 conceperea şi argumentarea alegerii unor activităţi de învăţare adaptate la diverse contexte educaţionale, care să contribuie la formarea capacităţii de explorare/ investigare /rezolvare de probleme;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
4.2. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză şi interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acţiunii didactice;
4.3. alegerea unor strategii adecvate de reglare a procesului de predare-învăţare-evaluare a conceptelor matematice şi argumentarea soluţiilor alese.

B. TEMATICA

1. Specificul Curriculumului Naţional la disciplina *Matematică şi explorarea mediului/Matematică în ciclul primar*
2. Elemente pregătitoare pentru formarea conceptului de număr natural în clasa I
3. Metodologia predării operaţiilor în N
4. Metodologia predării fracţiilor şi a operaţiilor cu fracţii
5. Metodologia predării unităţilor de măsură
6. Metodologia predării elementelor de geometrie
7. Algoritmii de calcul în clasele CP - IV
Adunarea, scăderea, înmulţirea, împărţirea, ordinea operaţiilor
8. Metode de rezolvare a problemelor de matematică
Metoda figurativă (sumă şi diferenţă, sumă şi raport, diferenţă şi raport), metoda comparaţiei, metoda falsei ipoteze, metoda drumului invers, regula de 3 simplă, probleme nonstandard
Etapele rezolvării problemelor
9. Modalităţi de activizare a elevilor în lecţia de matematică
Forme de organizare; strategii de: diferenţiere, individualizare; învăţarea prin cooperare
10. Jocul didactic în lecţia de matematică
11. Caracterul practic-aplicativ al matematicii
Contexte de aplicare (explorare, investigare, aproximare, comparare, măsurare, experimentare)
12. Abordarea interdisciplinară a matematicii

C. BIBLIOGRAFIE:

Aron, I. **1973**, *Metodica predării aritmeticii la clasele I-IV*, E.D.P., Bucuresti.
Aron, I., **Herescu** Gh., Dumitru A. 1996, *Aritmetica pentru învăţători*, E.D.P., Bucuresti.
Bolboacă, L. **2001**, *Didactica modernă*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca.
Burtea, G. **1995** (coordonator), *Matematica şi logica pentru şcolari*, Ed. Corint, Bucuresti.
Cerghit, I. **1983**, *Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă*, E.D.P., Bucuresti.
Cristea, S. **2002**, *Dicţionar de pedagogie*, Editura Litera Educaţional, Chişinău.
Magdaş, I. **2010**, *Didactica matematicii pentru învăţământul primar şi preşcolar - actualitate şi perspective*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
Neacşu, I. (coordonator) **1988**, *Metodica predării matematicii la clasele I-IV*, E.D.P. Bucuresti.
Purcaru, Paraschiva M. **2008**, *Metodica activităţilor matematice şi a aritmeticii pentru institutori/ profesori din învăţământul primar şi preşcolar*, Ed. Universităţii "Transilvania" Braşov.
Petrovici, C. **2014**, *Didactica matematicii pentru învăţământul primar*, Ed. Polirom, Bucuresti.
Rosu, M., **Roman** M. **1999**, *Matematica pentru perfecţionarea învăţătorilor,* Ed. All, Bucuresti.
Săvulescu, D. (coordonator) **2008**, *Metodica predării matematicii în ciclul primar*, Ed. "Gheorghe Alexandru", Craiova.

Singer, M., **Radu** N. 1994, *Matematica.* Ghid pentru învăţători şi părinţi (cls. a II-a si a III-a), Ed. Sigma.

***Programe şcolare pentru învățământul primar - Matematică şi explorarea mediului/ Matematică, în vigoare la data examenului
https://didactika.files.wordpress.com/2008/05/modul-recuperarea-ramanerii-in-urma-la-matematica.pdf
*** **2012**, *Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor - cheie la școlarii mici.* Suport de curs în Programul de formare continua de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învățământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS).
*** **1999**, *Ghid de evaluare pentru învățământul primar*, SNEE, Bucureşti.

SECȚIUNEA 3 – PEDAGOGIE ȘCOLARĂ–ȘI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI.

PEDAGOGIE ȘCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI

A. COMPETENȚE SPECIFICE

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. descrierea şi explicarea corectă a ideilor, proiectelor şi proceselor educaționale;
1.2. utilizarea adecvată a cunoștințelor de pedagogie școlară şi a elementelor de psihologie a educației, în contexte variate;

2.1. exemplificarea conceptelor, prin proiectarea conținuturilor instructiv-educative, în acord cu prevederile metodice şi curriculare în vigoare, dar şi cu particularitățile psiho - individuale şi de vârstă ale şcolarului mic;
2.2. manifestarea unei conduite metodologice flexibile şi inovative pe plan profesional;

3.1. realizarea şi valorificarea corelațiilor intra- şi interdisciplinare, în vederea optimizării procesului de educație;
3.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală şi de grup, precum a strategiilor de interevaluare, care să valorifice influențele educative pozitive;

4.1. planificarea conținuturilor psihopedagogice, prin valorificarea strategiilor optime în vederea formării deprindelor practice la şcolarul mic;
4.2. interpretarea provocărilor specifice şcolii contemporane şi reformei învățământului românesc.

B. TEMATICA

1. Finalităţile educaţiei. Ideal, scopuri, obiective

a) Definirea şi analiza operațională a conceptelor: finalitate, ideal, scop, obiectiv, sarcină didactică, competențe.
b) Taxonomia finalităţilor. Criterii şi sisteme de referinţă.
După gradul de generalitate:
- finalităţile macrostructurale (de sistem) - idealul pedagogic, scopurile pedagogice, obiectivele pedagogice;
- finalităţile microstructurale (de proces) - obiective generale - specifice/intermediare – concrete/operaționale;

După conţinutul psihologic: domeniul cognitiv (Bloom); domeniul afectiv (Krathwohl); domeniul psihomotor (Simpson).
c) Operaționalizarea obiectivelor educaționale. Concept, model, relevanță practică, limite. Aplicații.

2. Procesul de învăţământ – sistem şi funcţionalitate

a) Procesul de învăţământ – concept; structura; funcţii; dimensiuni generale (funcţională, structurală, operaţională); caracteristici generale (interacţiunea profesor - elev, interdependenţa informativ -formativ, mecanisme de reglare - autoreglare).
b) Analiza procesului de învăţământ la nivelul interacţiunii dintre predare - învăţare - evaluare.
c) Normativitate în procesul de învăţământ – concept, fundamente teoretice. Sistemul principiilor didactice: principiul participării conştiente şi active a elevilor în procesul de învăţământ; principiul caracterului intuitiv al învăţământului (principiul intuiţiei/al legăturii dintre senzorial şi logic); principiul corelării teoriei cu practica; principiul învăţământului sistematic şi continuu; principiul însuşirii temeinice a cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor; principiul accesibilităţii şi individualizării cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor; principiul asigurării conexiunii inverse în procesul de învăţământ; aplicaţii în învăţământul primar.

3. Învățarea şcolară. Orientări contemporane în teoria si practica învăţării la şcolarul mic

a) Conceptul de învăţare şi de învăţare şcolară. Mecanisme şi procesualitate. Forme, tipuri şi niveluri de învăţare. Teorii ale învăţării (B. F. Skinner, J. Piaget, L.S.Vagotski, P. I. Galperin, J. Bruner, D. P. Ausubel). Particularităţi ale învăţării la vârsta şcolară mică. Implicaţii pedagogice.
b) Forme/ tipuri ale învăţării. Condiţii/ factori condiţionali ai învăţării: condiţii interne ale învăţării şcolare (procesele cognitive, afective, volitive; atenţia; motivaţia); condiţii externe ale învăţării şcolare (pregătirea psihopegagogică şi de specialitate a profesorului, mediul şcolii şi al clasei de elevi, mediul socio-familial, factori ergonomici şi de igenă ai învăţării). Interdependenţa dintre condițiile interne şi externe ale învăţării. Valorificare şi optimizare.

4. Predarea. Orientări contemporane în teoria şi practica predării
a) Conceptul de predare. Interacţiunea predare-învăţare-evaluare; rolul feed-back-ului în optimizarea predării.
b) Predarea - act de comunicare didactică eficientă: structura şi procesualitatea comunicării didactice (emiterea, receptarea, mesajul, calea de transmitere, ambianţa, feed-back-ul); formele comunicării (verbală – paraverbală - nonverbală, verticală – orizontală, directă - mediată). Condiţiile comunicării didactice eficiente.
c) Strategii şi stiluri de predare.
d) Orientări contemporame în teoria şi practica predării (predarea creativă, interactivă, centrată pe elev, reflexivă, predarea în team-teaching).
e) Modele de determinare a eficacităţii şi eficienţei predării şi a comportamentului didactic al învăţătorului/institutorului/profesorului pentru învăţământul primar.

5. Instruirea. Teorie, metodologie, tehnologie. Aplicaţii în învăţământul primar.
a) Delimitări conceptuale: învăţare, instruire, formare, metodă, procedeu, metodologie, tehnologie; funcţiile metodelor de învăţământ.
b) Sistemul metodelor de învăţământ:
- metode de comunicare orală (explicaţia, demonstraţia,) – caracterizare;
- metode interactive (conversaţia euristică, dezbaterea, brainstorming, problematizarea, metoda acvariului, metoda mozaicului, metoda cubului) – caracterizare;
- metode de explorare a realităţii (observarea sistematică, experimentul, demonstraţia, modelarea, studiul de caz) – caracterizare;
- metode de învăţare prin acţiune practică (exerciţiul, jocul de rol, jocul didactic, dramatizarea) – caracterizare;

c) Strategii de instruire: concept, tipuri, elaborare;
d) Moduri de organizare a instruirii: frontal, grupal, individual;
e) Lecţia ca modalitate de bază a organizării procesului de învăţământ. Structura generică a lecţiei (evenimentele lecţie): captarea şi orientarea atenţiei; nunţarea scopului şi a obiectivelor urmărite; reactualizarea structurilor anterior învăţate; prezentarea optimă a noilor conţinuturi; dirijarea învăţării; asigurarea conexiunii inverse; verificarea şi aprecierea rezultatelor; fixarea şi păstrarea în memorie a materiei; transferul cunoştinţelor. Tipuri fundamentale de lecţii. Modalităţi de organizare alternative.
f) Instruirea asistată de calculator; ipostaze ale utilizării calculatorului în cadrul instruirii asistate;

6. Evaluarea în procesul de învăţământ si educaţie
a) Definirea şi analiza conceptului de evaluare. Operaţiile evaluării (măsurarea-aprecierea-decizia).
b) Funcţiile evaluării: de informare, motivaţională, de control, diagnoză, selecţie şi certificare, prognoză, reglare-autoreglare.
c) Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor şi a progreselor şcolare: iniţială, continuă/formativă, finală/sumativă.
d) Metode şi tehnici de evaluare a rezultatelor şi a progreselor şcolare (tradiţionale: verificările orale, probele scrise, lucrările practice; alternative: observarea sistematică a comportamentului elevului, proiectul, portofoliul, fişele de activitate personală ş.a); aplicaţii în învăţământul primar.
e) Modalităţi de asigurare a obiectivităţii în aprecierea rezultatelor şcolare. Notarea elevilor şi semnificaţia acesteia. Descriptorii de performanţă – criterii calitative de evaluare; aplicaţii în învăţământul primar.
f) Tipuri de rezultate şcolare: cunoştinţele acumulate, capacitatea de aplicare a cunoştinţelor, dezvoltarea capacităţilor intelectuale, trăsăturile de personalitate şi conduita.
g) Formarea capacităţii de autoevaluare la elevi.
h) Factori perturbatori şi erori în evaluarea şcolară. Modalităţi de corectare.

7. Probleme teoretice si practice ale curriculumului. Reforma curriculumului în învăţământul românesc
a) Analiza conceptelor: curriculum, arie curriculară, conţinut al învăţământului, situatie de învăţare, curriculum centrat pe competenţe.
b) Relaţia obiective-conţinuturi-metode de predare-învăţare-evaluare.
c) Factori determinanti şi surse generatoare în elaborarea curriculumului.
d) Tipuri de curriculum: core curriculum (de bază, trunchi comun) - curriculum la decizia şcolii; obligatoriu – opţional; formal - nonformal; naţional-local.
e) Orientări şi practici noi în organizarea curriculumului: interdisciplinaritate, organizare modulară, organizare de tip integrat, curriculum diferenţiat şi personalizat.
f) Produsele curriculare: planul-cadru, programe şcolare, manualele, materialele-suport (ghiduri, portofolii, culegeri, manualul profesorului, suporturi multimedia, soft-uri educaţionale etc.). Metodologia aplicării lor în şcoală.

8. Proiectarea pedagogică a activităţilor de instruire
a) Conceptul de proiectare a instruirii; funcţiile proiectării pedagogice (anticipare, orientare, organizare, dirijare, reglare şi autoreglare, decizie, inovare).

b) Etapele proiectării pedagogice (analiza nevoilor şi a resurselor, definirea obiectivelor/competenţelor, selecţia şi structurarea conţinuturilor, stabilirea strategiilor optime de acţiune, stabilirea criteriilor şi a instrumentelor de evaluare).
c) Niveluri ale proiectării: pe axă temporală (an şcolar, semestru, unitate de învăţare, lecţie) şi pe axă structurală (arie curriculară, disciplină de învăţământ, temă, subiect); aplicaţii în învăţământul primar.

9. Relaţii şi interacţiuni educaţionale. Abordarea psihosocială a educaţiei şcolare. Managementul clasei de elevi
a) Clasa de elevi ca grup social: noţiunea de grup social, tipuri de grupuri (mici şi mari); caracteristicile grupului şcolar.
b) Dimensiunile managementului clasei de elevi: ergonomică, psihologică, socială, normativă, operaţională, inovatoare; aplicaţii în învăţământul primar.
c) Relaţiile şi interactiunile educaţionale în clasa de elevi: de intercunoaştere, de intercomunicare, socio-afective, de influenţare; aplicaţii în învăţământul primar.
d) Gestionarea situaţiilor de criză educaţională în clasa de elevi: delimitări conceptuale, strategii de intervenţie; aplicaţii în învăţământul primar.

C. BIBLIOGRAFIE:

Bîrzea, C. (coord.) - Învăţarea permanentă – prioritate a politicii educaţionale din România, ISE Bucureşti, 2001
Cerghit, I. - Metode de învătământ, ed. a IV-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2007
Cerghit, I. - Sisteme de instruire alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii, Ed. Aramis, Bucureşti, 2002
Chiş, V. - Pedagogia contemporană – pedagogia pentru competenţe, Ed. Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca, 2005
Cojocariu, M.V. - Educaţie pentru schimbare şi creativitate, EDP, Bucureşti, 2003
Cojocariu, M.V. - Teoria şi metodologia instruirii, EDP, Bucureşti, 2004
Cozma, T. - O nouă provocare pentru educaţie: interculturalitatea, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Cosmovici, A., Iacob L. (coord.) - Psihologie şcolară, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Cerghit, I.– Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă, EDP, Bucureşti, 1983
Cerghit, I. – Metode de învăţământ, EDP, Bucureşti, 1997
Cerghit, I. (coord.) – Prelegeri pedagogice, Editura Polirom, Iaşi, 2001
Cerghit, I – Metode de învăţământ, Ed. Polirom, Iaşi, 2006
Cerghit, I. - Sisteme de educaţie alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii, Ed. Polirom, Iaşi, 2008
Creţu, C. - Curriculum diferenţiat, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Creţu, C. - Teoria curriculumului şi conţinuturile educaţiei, Ed. Universităţii Al. I. Cuza, Iaşi, 2000
Tinca Creţu, *Psihologia vârstelor,* Bucureşti: Universitatea Bucureşti, Editura CREDIS, 380 p., 2001 [v. şi www.credis.ro].
Cristea, S. – Dicţionar de pedagogie, Editura Litera Educaţional, Chişinău, 2002
Cristea, S., Dragu A. – Psihologie şi pedagogie şcolară, Ovidius University Press, Constanţa, 2003
Cucoş, C. - Psihopedagogie pentru examenul de definitivare şi grade didactice, Ed. Polirom, Iaşi. 1998/2005
Cucoş, C. - Pedagogie, ed. a II-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Golu P., - Psihologia grupurilor sociale şi a fenomenelor colective, Ed. Miron, Bucureşti, 2004 Ionescu, M., Chiş V. - Pedagogie. Suporturi pentru formarea profesorului, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001
Ionescu, M., Radu I. (coord.) - Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001
Ionescu, M. - Instrucţie şi educaţie, Vasile Goldiş University Press, Arad, 2005
Iucu, R. B. - Formarea cadrelor didactice. Sisteme, politici, strategii, Ed. Humanis Educaţional, Bucureşti, 2004
Iucu, R. B. - Instruirea şcolară, Perspective teoretice şi aplicative, Ed. Polirom, Iaşi, 2001
Iucu, R. B. - Managementul şi gestiunea clasei de elevi. Fundamente teoretico-metodologice, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
Iucu, R. B, Manolescu M. - Elemente de pedagogie, Ed. Universităţii din Bucureşti, Credis, 2005
Iucu, Romiţă B.; Manolescu, Marin, Pedagogie*,* Bucureşti: Editura Fundaţiei "Dimitrie Bolintineanu", 2001, 332 p.
Manolescu, M. - Evaluarea şcolară. Metode, tehnici, instrumente, Ed. Meteor, Bucureşti, 2006
Manolescu, M. - Curriculum pentru învăţământul primar şi preşcolar. Teorie şi practică, Ed. Universităţii din Bucureşti, Credis, 2005
Neacşu, I. - Instruire şi învăţare, ed. a II-a, EDP, Bucureşti, 1999
Nicola, I. – Tratat de pedagogie şcolară, Ed. Aramis, Bucureşti, 2003
Niculescu, R.M. - Teoria şi managementul curricumului, Ed. Universităţii Transilvania, Braşov, 2000
Oprea, C.L. - Pedagogie. Alternative metodologice interactive, Ed. Universităţii din Bucureşti, 2003
Panţuru, S. - Elemente în teoria şi metodologia instruirii, Ed. Universităţii Transilvania, Braşov, 2002
Păişi, Lăzărescu M. - Psihologia educaţiei copilului preşcolar şi şcolar mic, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2005
Păun, E. - Şcoala – abordare sociopedagogică, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Păun, E., Potolea D. (coord.) - Pedagogie. Fundamentări teoritice şi demersuri educative, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Pânişoară, I. O. - Comunicarea eficientă, ed. a III-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2006
Potolea D., Manolescu, M. - Teoria şi practica evaluării educaţionale, Ed. PIR, MEdC, Bucureşti, 1995
Potolea, D., Manolescu, M. - Teoria şi metodologia curriculumui, Ed. PIR, MEdC, Bucureşti, 1996
Radu I.T., Ezechil L. - Didactica. Teoria instruirii, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2005
Radu I.T. - Evaluarea în procesul didactic, EDP, Bucureşti, 2008
Sălăvăstru, D. – Psihologia educaţiei, Ed. Polirom, Iaşi, 2004

Stan, E. - Managementul clasei, Ed. Aramis, Bucureşti, 2006
Stoica, A. (coord.) - Evaluarea curentă şi examenele, Ghid pentru profesori, Ed. ProGnosis, Bucureşti , 2001
Stoica, A., Mihail R. - Evaluarea educaţională. Inovaţii şi perspective, Ed. Humanitas Educaţional, Bucureşti, 2006
Tomşa, Gheorghe, *Consilierea şi orientarea în şcoală,* Bucureşti: Universitatea Bucureşti, Editura CREDIS, 2001, 218 p.[v. şi www.credis.ro].
Tudorica, R. - Managementul educaţiei în context european, Ed. Meronia, Bucureşti, 2007
Ungureanu, D. - Teoria curricumului, Ed. Mirton, Timişoara, 1999
Vlăsceanu, L., Neculau A., Miroiu A., Mărginean I, Potolea D. (coord.) - Şcoala la răscruce. Schimbare şi continuitate în curriculumul învăţământului preuniversitar. Studiu de impact. Vol I şi II, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Voiculescu, E. - Factorii subiectivi ai evaluării şcolare. Cunoaştere şi control, Ed. Aramis, Bucureşti, 2001
Zlate, M. (coord.) - Psihologia la răspântia dintre milenii, Ed. Polirom, Iaşi, 2001
*** OECD Analiza politicilor naţionale în domeniul educaţiei (trad.), MEN, Bucureşti, 2000

Traduceri din literatura străină

Adler A. - Psihologia copilului greu educabil, Ed. IRI, Bucureşti, 1995
Ausubel D. P., Robinson R. - Învăţarea şcolară. O introducere în psihologia pedagogică, EDP, Bucureşti, 1981
Botckin J., Elmandjira M., Maliţa M. - Orizontul fără limite al învăţării, Ed. Politică, Bucureşti, 1981
Dave H.R. (sub red.) - Fundamentele educaţiei permanente, EDP, Bucureşti, 1991
Dellors J. (coord.) - Comoara lăuntrică. Raportul către UNESCO al Comisiei Internaţionale pentru Educaţie, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
Gagne R. M., Briggs L. - Principii de design al instruirii, EDP, Bucureşti, 1977
Gardner H. - Inteligenţe multiple. Noi orizonturi, Ed. Sigma, Bucureşti, 2006
Geissler E. - Mijloace de educaţie, EDP, Bucureşti, 1981
Goleman D. - Inteligenţa emoţională, Ed. Curtea Veche, Bucureşti, 2000
Hainaut L. D. (coord.) - Programe de învăţământ şi educaţie permanentă, EDP, Bucureşti, 1981
Hayes N., Orell S. - Introducere în psihologie, Bucureşti, 1997
Monteil J. M. - Educaţie şi formare, Ed. Polirom, Iaşi, 1997
Meyer G. - De ce şi cum evaluăm ?, Ed. Polirom, Iaşi, 2004
Peretti A. D. - Educaţia în schimbare, Ed. Spiru Haret, Iaşi, 1996
*** Agenţia Naţională SOCRATES - Combaterea eşecului şcolar, EDP, Bucureşti, 1996

MINISTERUL EDUCAȚIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

ÎNVĂȚĂTORI/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR (ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ÎN LIMBA GERMANĂ MATERNĂ)

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ŞI LITERATURA GERMANĂ MATERNĂ, MATEMATICĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI

2015

NOTĂ DE PREZENTARE

Conform Legii Educaţiei Naţionale, cu modificările şi completările ulterioare, examenul naţional de definitivare în învăţământ finalizează formarea iniţială a celor care doresc ocuparea funcţiilor didactice din învăţământul preuniversitar.

Programa se adresează învăţătorilor, institutorilor şi profesorilor pentru învăţământul primar, din unităţile şcolare cu limba de predare germană, care s-au înscris şi vor susţine examenul de definitivare în învăţământ.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei didactice. Acestea se vor corela cu structurile şi unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile - corespunzătoare standardelor şi statutului cadrului didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

Profesionalizarea pentru cariera didactică constituie un continuu proces de formare şi dezvoltare a ansamblului de competenţe care permit asumarea de roluri şi realizarea de sarcini profesionale specifice, la un nivel corespunzător de performanţă.

Conform Standardului ocupaţional al învăţătorului, institutorului şi profesorului pentru învăţământul primar, domeniile de competenţă sunt:

- Comunicare;
- Curriculum;
- Dezvoltarea profesională;
- Evaluare;
- Formarea elevilor;
- Relaţia şcoală – familie – societate.

Examenul este orientat spre a evalua calitatea concepției didactice și modalitățile concrete prin care profesorul pune elevii în situații de învățare eficiente pentru a conduce la formarea capacităților și competențelor prevăzute în programele școlare.

COMPETENȚE GENERALE

- ***competențe în specialitate la Limba și literatura germană, Limba și literatura română și universală pentru copii și Matematică:***
  1. de a utiliza adecvat conținutul științific propriu disciplinelor de examen;
  2. de a aplica în situații educaționale concrete conținutul științific, valorizând valențele formative;
  3. de a integra conținuturile de specialitate în contextul altor științe, argumentând și promovând strategii activ – participatice de învățare;
  4. de a produce corelații inter-/intradisciplinare, prin utilizarea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală, stimulând creativitatea și inovația în plan profesional.

- ***competențe didactico-metodologice, aferente predării la ciclul primar a disciplinelor Limba și literatura germană, Limba și literatura română și Matematică:***
  1. de a prelucra conținuturile științifice specifice disciplinelor de examen, prin aplicarea în situații educaționale variate, specifice învățământului primar;
  2. de a valorifica conținuturile metodicilor de specialitate, în vederea formării la elevi a competențelor cheie și transversale;
  3. de a realiza conexiuni intra-/interdisciplinare, în contexte educaționale specifice învățământului primar;
  4. de a opera cu conținuturile metodicilor de specialitate pentru luarea unor decizii care să conducă la reglarea (dezvoltarea / ameliorarea) componentelor procesului instructiv – educativ.

- ***competențe psihopedagogice***
  1. de a utiliza adecvat conceptele de bază ale disciplinelor psihopedagogice;
  2. de a aplica în situaţii educaţionale concrete conţinutul ştiinţelor educaţiei/psihologiei şcolarului mic;
  3. de a realiza conexiuni între achiziţiile dobândite prin studiul disciplinelor psihopedagogice şi domeniile de specialitate;
  4. de a opera cu conceptele specifice ştiinţelor psihopedagogice pentru explicarea, interpretarea şi argumentarea unor fapte, evenimente, procese educaționale.

Competențele specifice ce derivă din competențele generale vor fi prezentate în cadrul fiecărei secțiuni a programei. Programa pentru examenul naţional de definitivare în învăţământ a învăţătorilor/ institutorilor/profesorilor pentru învăţământ primar cu predare în limba germană vizează competenţe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative şi atitudinale şi propune o tematică ce corespunde tendinţelor în evoluţia disciplinelor. Este structurată pe trei secţiuni:

- *secțiunea 1* – discipline de specialitate (Limba şi literatura germană, Limba şi literatura română şi universală pentru copii și Matematică);
- *secțiunea 2* – metodica predării disciplinelor de specialitate (Metodica predării limbii și literaturii germane, Metodica predării limbii și literaturii române și Metodica predării matematicii);
- *secțiunea 3* – pedagogie școlară și elemente de psihologie a educației.

SECŢIUNEA 1 – DISCIPLINE DE SPECIALITATE

LIMBA ŞI LITERATURA GERMANĂ

A. Competențe specifice
Candidații vor demonstra următoarele competențe specifice:

1.1. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.2. identificarea şi analiza principalelor elemente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice epice, lirice și dramatice;
1.3. evidențierea caracterului formativ al textelor studiate;
2.1. respectarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexico-semantice, compatibile cu situaţia de comunicare în limba germană;
2.2. valorificarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;
3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;
4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelații inter-/intradisciplinare.

B. TEMATICA

1. Literatura germană

1.1 Beispiele, Merkmale und didaktische Konzepte für folgende Gattungen der Kinderliteratur:
- Bilderbücher
- Geschichten
- Lyrik (Thematische Vielfalt des Kinderreimes, Kinderverses, Kindergedichtautoren)
- Märchen
- Sagen
- Fabeln
- Ganzschriften
- Sachtexte und Sachbücher

2. Limba germană

2.1 Wortschatz und Aussprache
Wortschatzerweiterung durch Ableitung, Zusammensetzung, Wortfamilie, Wortfeld; Redensarten und Redewendungen
Buchstaben und Phoneme im Deutschen

2.2 Satzbau/Syntax
Wortfolge/Topik im deutschen Satz; besondere Stellung des Verbs
Satzglieder und Satzgliedteile - Merkmale, Bestimmung
Satzverbindungen und Satzgefüge

2.3 Wortarten/Morphologie
Beugbare Wortarten - Merkmale, Bestimmung: Verb, Substantiv mit Artikel, Adjektiv, Pronomen und Numerale; unbeugbare Wortarten - Merkmale, Bestimmung: Adverb, Präposition, Konjunktion, Interjektion

2.4 Orthographie und Interpunktion
Korrekte Schreibung der Wörter und richtige Verwendung der Satzzeichen

C. BIBLIOGRAFIE
Literatur und Didaktik
Altenburg, Erika (2004): *Lesekompetenz. Nachdenken nach PISA und IGLU* in: Dräger, Monika et al (Hrsg.) (2004): Lesen ist Verstehen. Schriften auf Wegen zu Kindern. Berlin: Deutsche Gesellschaft für Lesen und Schreiben.

Conrady, Peter (2004): *Lesespaß für Kinder*, in: Dräger, Monika et al (Hrsg.) (2004): Lesen ist Verstehen. Schriften auf Wegen zu Kindern. Berlin: Deutsche Gesellschaft für Lesen und Schreiben.
Köhler, Rosemarie (2004): *Leicht lesbare Texte für kleine Leserinnen und Leser*, in: Dräger, Monika et al (Hrsg.) (2004): Lesen ist Verstehen. Schriften auf Wegen zu Kindern. Berlin: Deutsche Gesellschaft für Lesen und Schreiben.
Kretschmer, Christine (2004): *Weltaneignung mit Bilderbüchern*, in: Dräger, Monika et al (Hrsg.) (2004): Lesen ist Verstehen. Schriften auf Wegen zu Kindern. Berlin: Deutsche Gesellschaft für Lesen und Schreiben.
Mai, Manfred (2001): *Geschichte der deutschen Literatur erzählt von Manfred Mai*. Beltz Verlag
Marquardt, Manfred (2005): *Einführung in die Kinder- und Jugendliteratur*. Bildungsverlag EINS
Sengelhoff, Barbara (2005): *Die Welt der Buchstaben - Ein Thema für alle Kinder*, in: Sasse, Ada, Valtin, Renate (Hrsg.) (2005): Lesen lehren, Berlin: Deutsche Gesellschaft für Lesen und Schreiben.
Vom Wege, Brigitte, Wessel, Mechthild (2009): *Kinderliteratur für sozialpädagogische Berufe*. Bildungsverlag EINS

Sprache und Didaktik

Altenburg, Erika (2008): *Sprachliches Lernen zur Entwicklung und Förderung von Lesekompetenz*, in: Hoffmann, Bernhard, Valtin, Renate (2008): Checkpoint Literacy. Tagungsband 1 zum 15. Europäischen Lesekongress 2007 in Berlin. Berlin: Deutsche Gesellschaft für Lesen und Schreiben.
Bartnitzky, Horst (2012): *Grammatikunterricht in der Grundschule*. Cornelsen Verlag
Bleyhl, Werner (2010): *Grammatik im Fremdsprachenunterricht. Ein Irr-Glaube als Keule*, in: 48. BAG 12.-15.5.2010 im Päd. Institut Haus Villigst./Ruhr Plenarvortrag (http://www.bag-englisch.de/wp-content/uploads/2011/03/48_BAG_Bleyhl.pdf).
Bünting, Karl-Dieter (2012): *Grammatik. Alles was GrundschullehrerInnen wissen müssen*. Verlag an der Ruhr
Granzow-Emden, Matthias (2013): *Deutsche Grammatik verstehen und unterrichten*. Narr Francke Attempto Verlag
Kirschhock, Eva-Maria (2007): *Diagnose und Förderung von Sprachbewusstheit*, in: Hoffman, Bernhart, Valtin, Renate (Hrsg.) (2007): Förderdiagnostik beim Schriftspracherwerb, Berlin: Deutsche Gesellschaft für Lesen und Schreiben.
Maier, Wolfgang (1999): *Deutsch lernen in Kindergarten und Grundschule*. Don Bosco Verlag
Pahlow, Heike (2010): *Deutsche Grammatik einfach, kompakt und übersichtlich*. Engelsdorfer Verlag
Valtin, Renate, Hrsg. (2000): *Rechtschreiben lernen in den Klassen 1-6*. Grundschulverband
Uhland, Friedwart, Ciritsis, Ursula, Menze, Hugo (1993): *Sprache Aufsatz Literatur*. S. 45-63. H. Stam Verlag

LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ ŞI LITERATURA UNIVERSALĂ PENTRU COPII

A. COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidaţii vor demonstra următoarele competenţe specifice:

1.4. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.5. identificarea şi analiza principalelor elemente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice epice, lirice şi dramatice;
1.6. evidenţierea caracterului formativ al textelor studiate;
2.1. respectarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexico-semantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
2.2. valorificarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;
3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;
4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelaţii inter-/intradisciplinare.

B. TEMATICA

I. Literatura română şi universală pentru copii

1. CONCEPTUL DE LITERATURĂ PENTRU COPII
Definiţii. Caracteristici. Opere fundamentale ale literaturii pentru copii
2. SPECII LITERARE ACCESIBILE ŞI VALORILE FORMATIVE ALE ACESTORA
Principalele genuri şi specii literare, accesibile şcolarilor mici

1. Creaţia populară

- Colinde
- Sorcova
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)
- Basme populare, prelucrate de Petre Ispirescu: *Greuceanu*, *Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte*, *Prâslea cel voinic şi merele de aur*

2. Creaţia cultă

a. Genul liric:

- **Poezia despre copilărie**: George Coşbuc – *Iarna pe uliță*
- **Poezia despre natură şi vieţuitoare:** Mihai Eminescu – *Revedere*, *Somnoroase păsărele*; Vasile Alecsandri – *Pasteluri*: *Mezul iernei*; Elena Farago – *Căţeluşul şchiop*, *Gândăcelul*; *Gospodina*

b. Genul epic.

- **Fabula**: Tudor Arghezi – *Zdreanţă*, *Tâlharul pedepsit*; Jean de La Fontaine – *Greierele și furnica*;
- **Schița și povestirea**: *Emil Gârleanu - Fricosul*, *Căprioara*; Ioan Alexandru Brătescu-Voinești – *Puiul*; Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe*; Octav Pancu Iaşi – *Iedul cu trei capre*; I.L.Caragiale – *D-l. Goe..., Vizită;* Barbu Ştefănescu-Delavrancea – *Bunicul*, *Bunica*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată;* Hans Christian Andersen – *Fetița cu chibriturile*; Ion Creangă – *Moş Ion Roată şi Unirea*;
- **Legenda**: Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*, *Ciuboțelele ogarului*;
- **Balada**: George Topârceanu – *Balada unui greier mic*;
- **Basmul**: Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*; Carlo Collodi – *Pinocchio*;
- **Povești:** Ion Creangă – *Fata babei şi fata moşneagului*, *Punguţa cu doi bani, Capra cu trei iezi*; Hans Christian Andersen – *Rățuşca cea urâtă*; Fraţii Grimm – *Albă ca zăpada*, *Scufița Roşie*;
- **Romanul pentru copii şi despre copii**: Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*.

II. A. Limba română

1. LIMBĂ ȘI STIL
   a) Limbă și limbaj
   b) Limbă literară, limbă populară, limbă standard
   c) Stilul individual și stilurile funcționale
2. FONETICĂ ȘI FONOLOGIE
   a) Aparatul fonator și sunetele limbii române
   b) Producerea și receptarea sunetelor
   c) Clasificarea vocalelor și consoanelor limbii române. Semivocale.
   d) Corespondența dintre litere și sunete
   e) Segmentul vocalic: Diftong. Triftong. Hiat
   f) Silaba. Structura analitică a silabei. Regulile silabaţiei în limba română.
   g) Ortografia și despărțirea cuvintelor în silabe
   h) Unităţile suprasegmentale intensive şi extensive (accentul şi intonaţia).
   i) Accentul. Reguli de folosire corectă a accentului în limba română
   j) Alternanţe fonetice la nivelul limbii române.
3. PUNCTUAȚIE ȘI ORTOGRAFIE
   a) Principii care stau la baza ortografiei
   b) Norme ortografice și norme ortoepice
   c) Semnele de punctuație și de ortografie
   d) Funcționalitatea semnelor de punctuație și a semnelor ortografice
   e) Scrierea cu majusculă. Abrevierile.
4. LEXICOLOGIE
   a) Vocabularul – totalitate a cuvintelor limbii române
   b) Vocabularul fundamental și masa vocabularului
   c) Organizarea vocabularului: Vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar
   d) Cuvântul – unitate de bază a vocabularului
   e) Sensul cuvintelor: sensul propriu și sensul figurat
   f) Sens lexical și sens gramatical
   g) Relații semantice între cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie)
   h) Structura morfologică a cuvântului
   i) Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe)
   j) Resurse stilistice ale vocabularului;
   k) Expresii si locuțiuni
   l) Frazeologia și contextualizarea
5. MORFOLOGIE
   - Părțile de vorbire flexibile (Clasificare. Funcții sintactice): substantivul, articolul, pronumele, adjectivul, numeralul, verbul
   - Părțile de vorbire neflexibile (Clasificare. Funcții sintactice): adverbul, conjuncţia, prepoziţia, interjecţia
6. SINTAXA

- Enunțul

A. Sintaxa propoziției:

- Părți principale de propoziție: subiectul, predicatul

- Probleme de acord
- Părţi secundare de propoziţie: atributul, complementul

B. Sintaxa frazei:

a) Propoziția și felul propozițiilor
b) Fraza
c) Raporturile sintactice în frază: de interdependență, de coordonare și de subordonare
d) Mijloacele de exprimare a raporturilor sintactice în propoziţie şi frază
e) Tipuri de subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă, circumstanțială.

C. BIBLIOGRAFIE

I. Literatura română și universală pentru copii

1. Bratu, Bianca (1977). *Preşcolarul şi literatura*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1977
2. Buzaşi, I., (2001). *Literatura pentru copii*, (note de curs), Universitatea „1 Decembrie 1918" Alba Iulia.
3. Goia, Vistian. (2003) *Literatura pentru copii şi tineret, pentru institutori, învăţători şi educatoare*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2003
4. Gurtavenco, M.; Ioani, L.; Norel, M.; Sasu A.E.; Şindrilaru, Fl.; Viţalariu, D. M. (2008). *77 de lecturi ale copilăriei. Lecturi particulare pentru clasele V-VI,* Ediţia a III-a, Editura Paralela 45, Piteşti
5. Mihalache, Cosmin, Pascu Ana, Manolache, Carmen, Voicilă, Ciprian (2008). *Îngeri, zmei şi şoimăriţe: mitologie pe înțelesul copiilor*, Bucureşti: Humanitas.
6. Negrilă, Iulian (1996). *Literatura pentru copii*. Arad: Editura Multimedia.
7. Norel, M., (2014), *Literatură română şi literatură pentru copii*, (note de curs), Universitatea „Transilvania", Braşov.
8. Pop, M., Ruxăndoiu, P. (1999). *Folclor literar românesc*, Bucureşti: E.D.P..
9. Stoica, C., Vasilescu, E. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Școlile Normale - cls. a XII-a), București: E.D.P..
10. Costea, O., Mitu, F., Stoica, C., Toma-Damșa, M., Vasilescu, E., Vlăduț, A. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Școlile Normale – cls. a XIII-a), București: E.D.P..
11. Operele menționate în capitolul *Conținuturi*.

II. Limba română

1. Academia Română – *Gramatica de bază a limbii române* - Editura: Univers Enciclopedic Gold, Bucureşti, 2010
2. Academia Română – *Gramatica limbii române,* vol. I – *Cuvântul*, vol.II – *Enunţul*, Bucureşti, Ed. Academia Română, 2005
3. Andrei, Mihail; Ghiță, Iulian – *Fonetică, lexicologie, gramatică, stil și compoziție, exerciții* (În sprijinul cadrelor didactice și al elevilor), E.D.P., București, 1983
4. Avram, Mioara, *Gramatica pentru toţi*, Editura Academiei, Bucureşti, 1986
5. Angela Bidu-Vrânceanu, Narcisa Forăscu – *Limba română contemporană. Lexicul*, Editura Humanitas Educațional, Bucureşti, 2005.
6. Coteanu, Ion (coordonator), *Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia*, ediţia a II-a, Bucureşti, 1985
7. Coteanu, I., Forăscu, Narcisa, Bidu-Vrânceanu, Angela – *Limba română contemporană. Vocabularul,* ediţie revizuită şi adăugită, E.D.P., Bucureşti, 1985
8. Forăscu, Narcisa (coord.), Popescu, Mihaela, *Dificultăţi gramaticale ale limbii române*, Editura Universităţii din Bucureşti, 2001.
9. *Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române*, Ediţia a II-a revăzută şi adăugită, Editura Univers Enciclopedic, Bucureşti, 2005
10. Gabriela Pană-Dindelegan (coord.), *Dinamica limbii române actuale. Aspecte gramaticale şi discursive*, Editura Academiei Române, 2009
11. Gheorghe, Mihaela – *Limba română. Probleme teoretice şi aplicaţii*, Editura Universităţii *Transilvania* din Braşov, 2009
12. Guţu Romalo, Valeria, *Corectitudine şi greşeală. Limba română de azi*, Editura Humanitas Educational, Bucureşti, 2000.
13. Hristea, Theodor (coordonator), *Sinteze de limba română*, ediţia a III-a, Editura Albatros, 1984.
14. Iordan, I.; Robu, Vl., *Limba română contemporană*, EDP, Bucureşti, 1978;
15. Manualele de *Limba română*, cl.a IX-a, a X-a, a XI-a, a XII-a pentru Scolile Normale (ultima editie).
16. Neamţu, G.G. – *Teoria şi practica analizei gramaticale*, Editura Excelsior, Cluj-Napoca, 1999
17. Pană-Dindelegan, Gabriela – *Teorie şi analiză gramaticală,* Editura Coresi, Bucureşti, 1992

MATEMATICĂ

A. COMPETENȚE SPECIFICE:

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

1.1. selectarea şi utilizarea unor modalităţi adecvate de reprezentare a mulţimilor şi a operaţiilor cu mulţimi;
1.2. recunoaşterea și identificarea caracteristicilor numerelor naturale și raționale;
1.4. aplicarea regulilor de calcul şi a proprietăților operațiilor cu numere naturale şi raţionale în rezolvarea ecuațiilor şi a sistemelor de ecuaţii a problemelor matematice;
1.5. organizarea datelor în tabele şi reprezentarea lor grafică;
1.6. operarea cu unități de măsură standardizate, folosind transformări;
1.7. utilizarea formulelor de calcul pentru aflarea perimetrului, ariei (pătrat, dreptunghi), volumului (cub, paralelipiped) şi exprimarea acestora în unități de măsură corespunzătoare;
1.8. recunoaşterea unor figuri şi corpuri geometrice în configuraţii date şi aplicarea proprietăților şi a formulelor de calcul pentru determinarea unor elemente ale acestora;
2.2. identificarea în exemple/limbajul cotidian a noțiunilor: numere prime, numere compuse, fracţii ordinare, fracţiilor zecimale;
2.4. analizarea şi interpretarea rezultatelor obţinute prin rezolvarea unor probleme din viața cotidiană;
3.1. utilizarea operaţiilor aritmetice şi a proprietăţilor acestora în calcule cu numere naturale;
3.2 analizarea unor situații practice cu ajutorul elementelor de organizare a datelor;
4.1. transpunerea unei situaţii-problemă în limbaj matematic, rezolvarea problemei obținute utilizând mulţimi, relaţii şi operaţii cu mulţimi, ecuații, organizarea datelor şi interpretarea rezultatului obținut;
4.2 interpretarea matematică a unor probleme practice prin utilizarea operațiilor cu fracții ordinare/ zecimale şi a ordinii efectuării operațiilor.

B. TEMATICA

1. Mulţimi

Noţiunea de mulţime. Exemplificări. Element. Apartenenţă. Moduri de determinare
Relaţia de incluziune. Definiţie. Proprietăţi
Egalitatea mulţimilor
Operaţii cu mulţimi. Definiţii. Proprietăți. Reuniune. Intersecţie. Diferenţă. Complementara unei mulţimi. Produs cartezian

2. Mulţimea numerelor naturale

Sisteme de numeraţie. Sisteme poziționale/ nepoziționale
Operaţii în N. Definiţii. Proprietăţi

3. Mulţimile (N, Q)

Definiţii, proprietăţi (N, Q)
Operaţii în N, Q
Transformarea fracţiilor ordinare în fracţii zecimale
Transformarea fracţiilor zecimale în fracţii ordinare

4. Ecuaţii şi sisteme de ecuaţii

Probleme care se rezolvă cu ajutorul ecuațiilor

5. Elemente de organizare a datelor.

Reprezentarea și interpretarea unor dependențe funcționale prin tabele, diagrame și grafice

6. Unităţi de măsură pentru lungime, arie, volum -capacitatea vaselor, masă, timp. ***Transformări***

7. Elemente de geometrie

Punct, dreaptă, semidreaptă, segment, linie frântă\curbă, unghiuri
Poligoane: triunghiul; patrulatere: paralelogramul, dreptunghiul, rombul, pătratul, trapezul; Cercul
Relaţii metrice în triunghiul dreptunghic
Corpuri: paralelipided, cub, piramidă, cilindru, con, sferă (recunoaştere, construcţie).

C. BIBLIOGRAFIE:

Aron I., Herescu Gh., Dumitru A. - Aritmetica pentru învăţători, E.D.P., Bucuresti, 1996
Rosu M., Roman M. - Matematica pentru perfecţionarea învăţătorilor, Ed. All, Bucuresti, 1999
Manuale de matematică pentru clasele V-VIII

SECŢIUNEA 2 – METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR DE SPECIALITATE

METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII GERMANE

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor demonstra următoarele competenţe specifice:

- utilizarea corectă a limbii germane în toate situaţiile procesului instructiv-educativ;
- utilizarea conceptelor şi teoriilor moderne de comunicare: orizontală/ verticală, complexă, diversificată şi specifică;
- proiectarea, conducerea şi realizarea procesului instructiv-educativ, ca un act de comunicare;
- accesarea diverselor surse de informare în scopul documentării;
- utilizarea adecvată a cunoştinţelor de didactică a disciplinei în proiectarea şi desfăşurarea activităţii didactice cu copiii;
- proiectarea conţinuturilor instructiv-educative în acord cu prevederile programei şi cu nivelul clasei la care învăţătorul/ institutorul îşi desfăşoară activitatea;
  - proiectarea şi utilizarea de strategii didactice eficiente în procesul de predare-învăţare-evaluare;
  - utilizarea conceptelor cu care operează evaluarea şi a teoriilor moderne în domeniu;
- proiectarea unei evaluări eficiente, organic integrată în activitatea instructiv-educativă;
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/ autoevaluare individuală/ de grup, precum şi a strategiilor de interevaluare;
- utilizarea unor strategii de autoevaluare.

B. TEMATICA

1. Der **Lehrplan** für Deutsch als Muttersprache – Struktur; Planung des Unterrichts
2. Die **Vorbereitungsklasse** – Sprachförderung; der kommunikative Ansatz; der integrierte Ansatz; Planung von Unterrichtseinheiten
3. Der **Schriftspracherwerb** – Methodenintegration; Planung von Unterrichtseinheiten
4. Lesemotivation und Leseförderung – Beobachtung, Diagnose, Fördermöglichkeiten, Übungen und Aufgaben
5. Handlungs- und produktionsorientierter **Literaturunterricht** – Übungen und Aufgaben
6. **Medien** im Literaturunterricht – Möglichkeiten, Vor- und Nachteile
7. Der **Schreibunterricht** – Entwicklung der individuellen Schrift; Texte verfassen; Sprachbetrachtung in der Grundschule
8. **Hören und Sprechen** im Deutschunterricht der Grundschule – Übungen und Aufgaben
9. **Evaluation** im Deutschunterricht der Grundschule – Bewertungsformen, Aufgabenformate, Bewertungskriterien

C. BIBLIOGRAFIE

Didaktik und Methodik

Böttcher, Ingrid, Becker-Mrotzek, Michael (2003): *Texte bearbeiten, bewerten und benoten*. Cornelsen Verlag

Christiani, Reinhold (2004): *Schuleingangsphase neu gestalten*. Cornelsen Verlag

Dehn, Mechthild (2007): *Förderdiagnostik und Lernbeobachtung. Konzepte für den Schriftspracherwerb in Klasse 1*, in: Hoffman, Bernhart, Valtin, Renate (Hrsg.) (2007): Förderdiagnostik beim Schriftspracherwerb, Berlin: Deutsche Gesellschaft für Lesen und Schreiben.

Dehn, Mechthild (2007): *Kinder & Lesen und Schreiben. Was Erwachsene wissen sollten*. Kallmeyer in Verbindung mit Klett

Dehn, Mechthild (2012): *Kinder & Sprache(n). Was Erwachsene wissen sollten*. Kallmeyer in Verbindung mit Klett

Dräger, Monika (2004): *Lust am Lesen wecken*, in: Dräger, Monika et al (Hrsg.) (2004): Lesen ist Verstehen. Schriften auf Wegen zu Kindern. Berlin: Deutsche Gesellschaft für Lesen und Schreiben.

Füssenich, Iris, Löffler, Cordula (2008): *Schriftspracherwerb. Einschulung, erstes und zweites Schuljahr*. Ernst Reinhardt Verlag

Hellmich, Frank (2008): *Individuelle und schulische Bedingungen im Leseunterricht der Grundschule*, in: Hoffmann, Bernhard, Valtin, Renate (2008): Checkpoint Literacy. Tagungsband 1 zum 15. Europäischen Lesekongress 2007 in Berlin. Berlin: Deutsche Gesellschaft für Lesen und Schreiben.

Jeuk, Stefan & Joachim Schäfer (2013). *Schriftsprache erwerben – Didaktik für die Grundschule*. Berlin: Cornelsen scriptor.

Jeuk, Stefan (2010): *Deutsch als Zweitsprache in der Schule*. Stuttgart: Kohlhammer

Kohl, Eva Maria, Ritter, Michael (2010): *Schreibszenarien*. Kallmeyer in Verbindung mit Klett

König, Johannes (2005): *Lesen und Schreiben im Internet*, in: Sasse, Ada, Valtin Renate (Hrsg.) (2005): Lesen lehren, Berlin: Deutsche Gesellschaft für Lesen und Schreiben.

***: *Lehrplan für Deutsch als Muttersprache in der Grundschule*

Maras, Rainer (1997): *Unterrichtsgestaltung in der Grundschule*. Auer Verlag

Ritter, Alexandra, Ritter, Michael Hrsg. (2012): *Schreibkompetenz und Schriftkultur*. Grundschulverband

Rühl, Katja (2005): *Strategieorientiertes Unterrichten*, in: Sasse, Ada, Valtin Renate (Hrsg.) (2005): Lesen lehren, Berlin: Deutsche Gesellschaft für Lesen und Schreiben.
Schmid-Barkow, Ingrid (2004*): Prozesse des Textverstehens und ihre Analyse*, in Dräger, Monika et al (Hrsg.) (2004): Lesen ist Verstehen. Schriften auf Wegen zu Kindern. Berlin: Deutsche Gesellschaft für Lesen und Schreiben.
Sengelhoff, Barbara (2004): *Lesen. Entwurf eines didaktischen Modells*, in: Dräger, Monika et al (Hrsg.) (2004): Lesen ist Verstehen. Schriften auf Wegen zu Kindern. Berlin: Deutsche Gesellschaft für Lesen und Schreiben.
Wedel-Wolff, Annegret, von, Crämer, Claudia (2007*): Förderung im Lesen nach dem Erwerb der alphabetischen Phase*, in: Hoffman, Bernhart, Valtin, Renate (Hrsg.) (2007): Förderdiagnostik beim Schriftspracherwerb, Berlin: Deutsche Gesellschaft für Lesen und Schreiben.
Einige der angeführten Titel sind unter folgendem Link zu finden:
http://www.dgls.de/download/category/11-ganze-baende.html
Weitere Titel stehen in der Bibliothek des Zentrums für Lehrerfortbildung in deutscher Sprache oder auf der Webseite www.zfl.ro zur Verfügung.

METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII ROMÂNE

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor demonstra următoarele competenţe specifice:

1.1. abordarea flexibilă a curriculumului şcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
1.2. aplicarea adecvată a principiilor, formelor şi metodelor specifice comunicării orale şi scrise;
1.3. utilizarea strategiilor specifice însuşirii normelor limbii literare la clasele CP-IV;
2.1.valorificarea valenţelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecţiile de comunicare în limba română/limba şi literatura română din clasele CP-IV;
2.2. alegerea şi adecvarea strategiilor didactice de predare-învăţare-evaluare în vederea formării competenţelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învăţământul primar;
2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea şi diferenţierea învăţării;
3.1. valorificarea corelaţiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învăţării la disciplinele *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română;*
3.2. argumentarea utilizării diverselor modalităţi de abordare a textului literar;
4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii elevilor în cadrul disciplinei *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română;*
4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză şi interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acţiunii didactice.

B. TEMATICA

I. Specificul predării-învăţării-evaluării limbii române în învăţământul primar cu predare în limba germană

- Specificul curriculumului pentru disciplina *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română* (ciclul primar) în clasele cu predare în limba germană;
- Influenţa fenomenelor de transfer şi de interferenţă asupra învăţării limbii române;
- Proiectarea activităţilor didactice în manieră integrată;
- Modelul comunicativ-funcţional şi abordarea conţinuturilor în clasele pregătitoare – a IV-a;
- Abordarea elementelor de construcţie a comunicării din perspectivă funcţională, aplicativă, conform programelor şcolare în vigoare;
- Specificul organizării lecţiilor de comunicare în limba română în clasele pregătitoare – a IV-a;
- Metode şi procedee specifice învăţării limbii române, ca limba a doua;
- Forme de organizare a activităţilor de învăţare în limba română; strategii de diferenţiere, individualizare; învăţarea prin cooperare;
- Rolul jocului didactic în orele de *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română*

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de limba şi literatura română în învăţământul primar

1. Comunicarea orală (receptarea mesajului oral, exprimarea orală)

- Strategii de formare a comportamentului de receptor/emiţător de mesaje orale;
- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziţie, cuvânt, silabă, sunet);
- Strategii de predare-învăţare-evaluare la disciplina *Comunicare în limba română în clasa pregătitoare şi în clasa I;*
- Activităţi de învăţare care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (clasa pregătitoare – clasa a IV-a);
- Metode şi mijloace de învăţământ folosite în formarea şi dezvoltarea exprimării orale în limba română;
- Formarea şi dezvoltarea competenţelor de comunicare în limba română: conţinuturi şi contexte de realizare, criterii şi cerinţe în exersarea exprimării corecte, respectarea normelor ortoepice.

2. Comunicarea scrisă *(*receptarea mesajului scris, exprimarea scrisă)

- Strategii de formare a câmpului vizual (propoziţie, cuvânt, silabă, literă);

- Strategii de predare-învățare-evaluare a citit-scrisului în limba română la clasa a II-a (metode și procedee specifice, mijloace de învățământ);
- Specificul abordării textelor în învățământul primar:
  - Textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea/narațiunea, dialogul, descrierea, personajul literar);
  - Textul liric (strofa, versul);
  - Textul nonliterar.
- Organizarea textului scris, în funcție de scopul redactării:
  - Tehnica elaborării unui text scris: planul inițial, părțile componente ale unei compuneri. Contexte de realizare pentru clasele a III-a – a IV-a;
  - Scrierea funcțională (bilet, felicitare, afiș, fluturaș, invitație, email);
  - Scrierea imaginativă (pe baza unui șir de întrebări, pe baza unui suport vizual);
  - Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).
- Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învățământul primar – particularităţi ale însușirii normelor limbii literare în clasele a II-a – a IV-a (ortografie și punctuație).

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba română/ Limba și literatura română.*

- Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor și progresului școlar;
- Metode tradiționale și alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizați în practica școlară (clasele pregătitoare – a IV-a).

C. BIBLIOGRAFIE:

Barbu. M. – *Metodica predării limbii și literaturii române – învățământ primar*, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2008
Cerghit, I. – *Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă*, E.D.P., Bucuresti, 1983
Cristea, S. – *Dicționar de pedagogie*, Editura Litera, Chișinău, 2002
Molan, V. – *Didactica disciplinelor „Comunicare în limba română" și „Limba și literatura română" din învățământul primar* (ediție revizuită, actualizată și completată. Studii critice), Ed. MINIPED, București, 2014
Norel, M. – *Didactica limbii şi literaturii române pentru învăţământul primar*, Editura Art, Bucureşti, 2010
Șerdean, I. – *Metodica predării limbii române la clasele I-IV*, E.D.P., București, 1985
Șerdean, I. – *Didactica Limbii și literaturii române în învățământul primar*, Ed. Corint, București, 2007
***Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici, *Program de formare continua de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învățământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS),* suport de curs, 2012
***Ghid de evaluare pentru învățământul primar, SNEE, București, 1999
***Programe școlare pentru învățământul primar - *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română, în* vigoare la data examenului.

METODICA PREDĂRII MATEMATICII

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

1.1. utilizarea elementelor metodice specifice pentru formarea unor concepte matematice;
1.2. identificarea resurselor materiale adecvate, a algoritmilor şi tehnicilor specifice formării deprinderilor de calcul;
2.1. alegerea strategiilor didactice adecvate formării competențelor specifice disciplinelor Matematică și explorarea mediului / Matematică;
2.2. identificarea unor exemple relevante din cotidian care conduc la înţelegerea noţiunii de problemă şi valorificarea lor în proiectarea didactică;
2.3. adaptarea demersului didactic pentru valorificarea laturii formative a activităţilor de rezolvare de probleme;
2.4 crearea unor demersuri didactice adecvate nevoilor reale ale elevilor, prin individualizarea și diferențierea învățării în contexte educaționale diverse;
3.1. valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele *Matematică și explorarea mediului/ Matematică;*
3.2 conceperea și argumentarea alegerii unor activități de învățare adaptate la diverse contexte educaționale, care să contribuie la formarea capacității de explorare/ investigare /rezolvare de probleme;
4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;
4.2. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice;
4.3. alegerea unor strategii adecvate de reglare a procesului de predare-învățare-evaluare a conceptelor matematice şi argumentarea soluţiilor alese.

B. TEMATICA

1. Specificul Curriculumului Naţional şi al conţinuturilor curriculare la disciplina *Matematică şi explorarea mediului/Matematică în ciclul primar*
2. Elemente pregătitoare pentru formarea conceptului de număr natural în clasa I
3. Metodologia didactică a predării operaţiilor în N
4. Metodologia didactică a predării fracţiilor şi a operaţiilor cu fracţii
5. Metodologia didactică a predării unităţilor de măsură
6. Metodologia didactică a predării elementelor de geometrie
7. Algoritmii de calcul în clasele CP - IV
Adunarea, scăderea, înmulţirea, împărţirea, ordinea operaţiilor
8. Metode de rezolvare a problemelor de matematică
Metoda figurativă (sumă şi diferenţă, sumă şi raport, diferenţă şi raport), metoda comparaţiei, metoda falsei ipoteze, metoda drumului invers, regula de 3 simplă, probleme nonstandard
Etapele rezolvării problemelor
9. Modalităţi de activizare a elevilor în lecţia de matematică
Forme de organizare a activităţii elevilor; strategii de diferenţiere, strategii de individualizare; învăţarea prin cooperare
10. Jocul didactic în lecţia de matematică
11. Caracterul practic-aplicativ al matematicii
Contexte de aplicare (explorare, investigare, aproximare, comparare, măsurare, experimentare)
12. Abordări didactice interdisciplinare în studiul matematicii

C. BIBLIOGRAFIE:

Aron, I. - Metodica predării aritmeticii la clasele I-IV, E.D.P., Bucuresti, 1973
Bolboacă, L. - Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001
Burtea, G. (coordonator) - Matematica şi logica pentru şcolari, Ed. Corint, Bucuresti, 1995
Cerghit, I. - Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă, E.D.P., Bucuresti, 1983
Cristea, S. – Dicționar de pedagogie, Editura Litera Educațional, Chișinău, 2002
Magdaş, I. - Didactica matematicii pentru învăţământul primar şi preşcolar- actualitate şi perspective, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2010
Neacşu, I. (coordonator) - Metodica predării matematicii la clasele I-IV, E.D.P. Bucuresti, 1988
Paraschiva Purcaru, M. – Metodica activităţilor matematice şi a aritmeticii pentru institutori/profesori din învăţământul primar şi preşcolar, Ed. Universităţii "Transilvania" Braşov, 2008
Petrovici, C. - Didactica matematicii pentru învăţământul primar, Ed. Polirom, Bucuresti, 2014
Rosu, M., Roman M - Didactica matematicii în invatamantul primar, MEC, Proiectul pentru Invatamantul Rural, 2007;
http://www.bp-soroca.md/pdf/matematica%20in%20clasele%20primare.pdf
Săvulescu, D. (coordonator) – Metodica predării matematicii în ciclul primar, Ed. "Gheorghe Alexandru", Craiova, 2008;
***Programe școlare pentru învățământul primar - Matematică şi explorarea mediului/Matematică, în vigoare la data examenului
https://didactika.files.wordpress.com/2008/05/modul-recuperarea-ramanerii-in-urma-la-matematica.pdf

***Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici, *Program de formare continua de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învățământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS),* suport de curs, 2012
***Ghid de evaluare pentru învățământul primar, SNEE, București, 1999

SECŢIUNEA 3

PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

1.1. descrierea și explicarea corectă a ideilor, proceselor și fenomenelor educaționale;
1.2. utilizarea adecvată a cunoștințelor de pedagogie școlară și a elementelor de psihologie a educației, în contexte variate;
2.1. exemplificarea conceptelor, prin proiectarea conținuturilor instructiv-educative, în acord cu prevederile metodice și curriculare în vigoare, dar și cu particularitățile psiho - individuale și de vârstă ale școlarului mic;
2.2. manifestarea unei conduite metodologice flexibile și inovative pe plan profesional;
3.1. realizarea și valorificarea corelațiilor intra- și interdisciplinare, în vederea optimizării procesului de educație;
3.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală și de grup, precum a strategiilor de interevaluare, care să valorifice influențele educative pozitive;
4.1. planificarea conținuturilor psihopedagogice, prin valorificarea strategiilor optime în vederea formării deprindelor practice la școlarul mic;
4.2. interpretarea provocărilor specifice școlii contemporane și reformei învățământului românesc.

B. TEMATICA

1. Finalităţile educaţiei. Ideal, scopuri, obiective

a) Definirea şi analiza operaţională a conceptelor: finalitate, ideal, scop, obiectiv, activitate de învăţare, sarcină didactică, produsele învăţării, competenţe.
b) Finalitățile învățământului românesc. Finalitățile învățământului primar
c) Taxonomia finalităţilor educaţionale. Criterii şi sisteme de referinţă.
După gradul de generalitate:
- finalităţile macrostructurale (de sistem) - idealul pedagogic, scopurile pedagogice, obiectivele pedagogice;
- finalităţile microstructurale (de proces) - obiective generale - specifice/intermediare – concrete/operaţionale;
După conţinutul psihologic: domeniul cognitiv (Bloom); domeniul afectiv (Krathwohl); domeniul psihomotor (Simpson).
d) Operaționalizarea obiectivelor educaționale. Concept, modele de operaţionalizare, relevanţă practică, limite. Aplicații.
e) Paradigma centrării pe competenţe în proiectarea, implementarea şi evaluarea programelor educaţionale.
- Pedagogia centrată pe obiective şi pedagogia centrată pe competenţe: aspecte comune şi deosebiri, valori şi limite

2. Procesul de învăţământ – sistem şi funcţionalitate

a) Procesul de învăţământ – concept; structură; funcţii; dimensiuni generale (funcţională, structurală, operaţională); caracteristici generale (interacţiunea profesor - elev, interdependenţa informativ -formativ, mecanisme de reglare – autoreglare, abordarea sistemică).
b) Analiza procesului de învăţământ la nivelul interacţiunii dintre predare - învăţare - evaluare.
c) Normativitate în procesul de învăţământ – concept, fundamente teoretice. Sistemul principiilor didactice: principiul participării conştiente şi active a elevilor în procesul de învăţământ; principiul caracterului intuitiv al învăţământului (principiul intuiției/al legăturii dintre senzorial şi logic); principiul corelării teoriei cu practica; principiul învăţământului sistematic şi continuu; principiul însuşirii temeinice a cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor; principiul accesibilităţii şi individualizării cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor; principiul asigurării conexiunii inverse în procesul de învăţământ; aplicaţii în învăţământul primar.

3. Învățarea școlară. Orientări contemporane în teoria si practica învăţării la şcolarul mic

a) Conceptul de învăţare şi de învăţare şcolară. Mecanisme şi procesualitate. Forme, tipuri şi niveluri de învăţare. Teorii ale învăţării (B. F. Skinner, J. Piaget, L.S.Vâgotski, P. I. Galperin, J. Bruner, D. P. Ausubel). A. Bandura, A. Maslow Particularităţi ale învăţării la vârsta şcolară mică. Implicaţii pedagogice.
b) Forme / tipuri ale învățării. Condiții / factori condiționali ai învățării: condiţii interne ale învăţării şcolare (procesele cognitive, afective, volitive; atenția; motivaţia; memoria; inteligenţa; creativitatea); condiţii externe ale învăţării şcolare (pregătirea psihopegagogică şi de specialitate a profesorului, ambianţa naturală şi fizică a învăţării, mediul şcolii şi al clasei de elevi, mediul socio-familial, factori ergonomici şi de igenă ai învăţării). Interdependenţa dintre condițiile interne și externe ale învățării. Valorificare și optimizare.

4. Predarea. Orientări contemporane în teoria şi practica predării

a) Conceptul de predare. Interacţiunea predare-învăţare-evaluare; rolul feed-back-ului în optimizarea predării.
b) Predarea - act de comunicare didactică eficientă: structura şi procesualitatea comunicării didactice (emiterea, receptarea, mesajul, calea de transmitere, ambianța, factori favorizanţi şi perturbatori, feed-back-ul); formele comunicării (verbală – paraverbală - nonverbală, verticală – orizontală, directă - mediată). Condițiile comunicării didactice eficiente.

c) Strategii şi stiluri de predare.
d) Orientări contemporame în teoria şi practica predării (predarea creativă, interactivă, centrată pe elev, reflexivă, predarea în team-teaching).
e) Modele de asigurare a eficienţei predării şi învăţării şcolare: exigenţe, model acţionale, criterii de evaluare

5. Instruirea. Teorie, metodologie, tehnologie. Aplicații în învățământul primar.

a) Delimitări conceptuale: învățare, instruire, educare, informare, formare, metodă didactică,, procedeu didactic, metodologie didactică, tehnologie didactică; funcțiile metodelor de învățământ.
b) Sistemul metodelor de învățământ:
- metode de comunicare orală (explicația, demonstrația,) – caracterizare şi exemplificări;
- metode interactive (conversația euristică, dezbaterea, brainstorming, problematizarea, metoda acvariului, metoda mozaicului, metoda cubului) – caracterizare şi exemplificări;
- metode de explorare a realității (observarea sistematică, experimentul, demonstrația, modelarea, studiul de caz) – caracterizare şi exemplificări;
- metode de învățare prin acțiune practică (exercițiul, jocul de rol, jocul didactic, dramatizarea) – caracterizare şi exemplificări;

c) Strategii de instruire: concept, componente structurale, tipuri, elaborare;
d) Moduri de organizare a instruirii: frontal, grupal, în perechi/ diade, individual, combinat;
e) Lecția ca modalitate de bază a organizării procesului de învățământ. Structura generică a lecției (evenimentele lecției): captarea şi orientarea atenţiei; anunţarea scopului şi a obiectivelor urmărite; reactualizarea celor anterior învăţate; prezentarea optimă a noilor conţinuturi; dirijarea învăţării; asigurarea conexiunii inverse; verificarea şi aprecierea rezultatelor; fixarea şi păstrarea în memorie a materiei; transferul cunoştinţelor. Tipuri fundamentale de lecții. Modalități de organizare alternative.
f) Instruirea asistată de calculator; ipostaze ale utilizării calculatorului în cadrul instruirii asistate

6. Evaluarea în procesul de învăţământ

a) Definirea şi analiza conceptului de evaluare. Operațiile evaluării (măsurarea-aprecierea-decizia-notarea).
b) Funcțiile evaluării: de informare, motivațională, de control, diagnoză, selecție şi certificare, prognoză, reglare-autoreglare.
c) Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor şi a progreselor şcolare: inițială, continuă/formativă, finală/sumativă.
d) Metode şi tehnici de evaluare a rezultatelor şi a progreselor şcolare
- metode tradiționale: verificările orale, probele scrise, lucrările practice; metode şi tehnici complementare/ alternative: observarea sistematică a comportamentului elevului, proiectul, portofoliul, fişele de activitate personală ş.a); aplicații în învățământul primar.
e)Tehnici si instrumente de evaluare a rezultatelor şi a progreselor şcolare; tipuri de itemi: obiectivi, semiobiectivi, subiectivi; constructia probelor de verificare si apreciere (corespondente intre complexitatea obiectivelor de evaluat si tipologia itemilor); baremul de corectare si de apreciere a rezultatelor scolare ale elevilor; valorificarea rezultatelor probelor de evaluare; aplicații în învățământul primar.
f) Modalități de asigurare a obiectivității în aprecierea rezultatelor şcolare. Evaluarea performanţelor în învăţare prin calificative. Aprecierea elevilor şi semnificaţia acesteia. Descriptorii de performanță – criterii calitative de evaluare; aplicații în învățământul primar.
g) Tipuri de rezultate şcolare: cunoştinţele acumulate, capacitatea de aplicare a cunoştinţelor, dezvoltarea capacităților intelectuale, trăsăturile de personalitate şi conduita. Competenţele formate.
h) Formarea capacității de autoevaluare la elevi.
i) Factori perturbatori şi erori în evaluarea şcolară. Modalități de corectare.

7. Probleme teoretice şi practice ale curriculumului. Reforma curriculumului în învăţământul românesc

a) Analiza conceptelor: curriculum, arie curriculară, ciclu curricular, conţinut al învăţământului, situatie de învăţare, curriculum centrat pe competențe.
b) Relaţiile şi interrelaţiile obiective-conţinuturi-metode de predare-învăţare-evaluare.
c) Factori determinanti şi surse generatoare în elaborarea curriculumului.
d) Tipuri de curriculum: core curriculum (de bază, trunchi comun) - curriculum la decizia şcolii; obligatoriu – opțional; formal – nonformal - informal; naţional-local.
e) Orientări şi practici noi în organizarea curriculumului: interdisciplinaritate, organizare modulară, organizare de tip integrat, curriculum diferențiat şi personalizat.
f) Produsele curriculare

1. Produsele curriculare principale(Planul de invatamant, Programa scolara, Manualul scolar);
2. Produsele curriculare auxiliare (materialele-suport, ghiduri, culegeri, manualul profesorului, suporturi multimedia, soft-uri educaționale etc.);
3. Produse curriculare proiectate de cadrul didactic: planificarea calendaristica, proiectarea unitatilor de invatare, proiectul pedagogic al lectiei).

8. Proiectarea pedagogică a activităților de instruire

a) Conceptul de proiectare a instruirii; funcțiile proiectării pedagogice (anticipare, orientare, organizare, dirijare, reglare şi autoreglare, decizie, inovare).
b) Etapele proiectării pedagogice (analiza nevoilor şi a resurselor, definirea obiectivelor/competențelor, selecția şi structurarea conținuturilor, stabilirea strategiilor optime de acțiune, stabilirea criteriilor şi a instrumentelor de evaluare).

c) Niveluri ale proiectării: pe axă temporală (an şcolar, semestru, unitate de învăţare, lecţie) şi pe axă structurală (arie curriculară, disciplină de învăţământ, temă, subiect); aplicaţii în învăţământul primar.

9. Relaţii şi interacţiuni educaţionale. Abordarea psihosocială a educaţiei şcolare. Managementul clasei de elevi

a) Clasa de elevi ca grup social: noţiunea de grup social, tipuri de grupuri (mici şi mari); caracteristicile grupului şcolar.

b) Dimensiunile managementului clasei de elevi: ergonomică, psihologică, socială, normativă, operaţională, inovatoare; aplicaţii în învăţământul primar.

c) Relaţiile şi interactiunile educaţionale în clasa de elevi: de intercunoaştere, de intercomunicare, socio-afective, de (inter)influenţare; aplicaţii în învăţământul primar.

d) Gestionarea situaţiilor de criză educaţională în clasa de elevi: delimitări conceptuale, strategii de intervenţie, disciplinarea pozitivă; aplicaţii în învăţământul primar.

C. BIBLIOGRAFIE:

Bîrzea, C. (coord.) - Învăţarea permanentă – prioritate a politicii educaţionale din România, ISE Bucureşti, 2001

Bocoş, M. (coord.), Jalba, G., Felegean, D., Evaluarea în învăţământul primar. Aplicaţii practice, Editura Casa Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca, 2004.

Bocoş, M., Avram, I., Catalano, H., Someşan, E. (coord.), *Pedagogia învăţământului primar. Instrumente didactice*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009.

Bocoş, M.-D., Instruirea interactivă. Repere axiologice şi metodologice, Editura Polirom, Iaşi, 2013.

Cerghit, I. - Metode de învătământ, ed. a IV-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2007

Cerghit, I. - Sisteme de instruire alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii, Ed. Aramis, Bucureşti, 2002

Chiş, V. - Pedagogia contemporană – pedagogia pentru competenţe, Ed. Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca, 2005

Cojocariu, M.V. - Educaţie pentru schimbare şi creativitate, EDP, Bucureşti, 2003

Cojocariu, M.V. - Teoria şi metodologia instruirii, EDP, Bucureşti, 2004

Cozma, T. - O nouă provocare pentru educaţie: interculturalitatea, Ed. Polirom, Iaşi, 2002

Cosmovici, A., Iacob L. (coord.) - Psihologie şcolară, Ed. Polirom, Iaşi, 1998

Cerghit, I.– Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă, EDP, Bucureşti, 1983

Cerghit, I. – Metode de învăţământ, EDP, Bucureşti, 1997

Cerghit, I. (coord.) – Prelegeri pedagogice, Editura Polirom, Iaşi, 2001

Cerghit, I – Metode de învăţământ, Ed. Polirom, Iaşi, 2006

Cerghit, I. - Sisteme de educaţie alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii, Ed. Polirom, Iaşi, 2008

Creţu, C. - Curriculum diferenţiat, Ed. Polirom, Iaşi, 1998

Creţu, C. - Teoria curriculumului şi conţinuturile educaţiei, Ed. Universităţii Al. I. Cuza, Iaşi, 2000

Cristea, S. – Dicţionar de pedagogie, Editura Litera Educaţional, Chişinău, 2002

Cristea, S., Dragu A. – Psihologie şi pedagogie şcolară, Ovidius University Press, Constanţa, 2003

Cucoş, C. - Psihopedagogie pentru examenul de definitivare şi grade didactice, Ed. Polirom, Iaşi. 1998/2005

Cucoş, C. - Pedagogie, ed. a II-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2002

Cucos,C.- Teoria evaluarii, Editura Polirom, Iasi, 2008

Golu P., - Psihologia grupurilor sociale şi a fenomenelor colective, Ed. Miron, Bucureşti, 2004 Ionescu, M., Chiş V. - Pedagogie. Suporturi pentru formarea profesorului, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001

Ionescu, M., Radu I. (coord.) - Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001

Ionescu, M. - Instrucţie şi educaţie, Vasile Goldiş University Press, Arad, 2005

Iucu, R. B. - Formarea cadrelor didactice. Sisteme, politici, strategii, Ed. Humanis Educaţional, Bucureşti, 2004

Iucu, R. B. - Instruirea şcolară, Perspective teoretice şi aplicative, Ed. Polirom, Iaşi, 2001

Iucu, R. B. - Managementul şi gestiunea clasei de elevi. Fundamente teoretico-metodologice, Ed. Polirom, Iaşi, 2000

Iucu, R. B, Manolescu M. - Elemente de pedagogie, Ed. Universităţii din Bucureşti, Credis, 2005

Manolescu, M. - Evaluarea şcolară. Metode, tehnici, instrumente, Ed. Meteor, Bucureşti, 2006

Manolescu, M. - Curriculum pentru învăţământul primar şi preşcolar. Teorie şi practică, Ed. Universităţii din Bucureşti, Credis, 2005

Neacşu, I. - Instruire şi învăţare, ed. a II-a, EDP, Bucureşti, 1999

Nicola, I. – Tratat de pedagogie şcolară, Ed. Aramis, Bucureşti, 2003

Niculescu, R.M. - Teoria şi managementul curricumului, Ed. Universităţii Transilvania, Braşov, 2000

Oprea, C.L. - Pedagogie. Alternative metodologice interactive, Ed. Universităţii din Bucureşti, 2003

Panţuru, S. - Elemente în teoria şi metodologia instruirii, Ed. Universităţii Transilvania, Braşov, 2002

Păişi, Lăzărescu M. - Psihologia educaţiei copilului preşcolar şi şcolar mic, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2005

Păun, E. - Şcoala – abordare sociopedagogică, Ed. Polirom, Iaşi, 1998

Păun, E., Potolea D. (coord.) - Pedagogie. Fundamentări teoritice şi demersuri educative, Ed. Polirom, Iaşi, 2002

Pânişoară, I. O. - Comunicarea eficientă, ed. a III-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2006

Potolea D., Manolescu, M. - Teoria şi practica evaluării educaţionale, Ed. PIR, MEdC, Bucureşti, 1995

Potolea, D., Manolescu, M. - Teoria şi metodologia curriculumui, Ed. PIR, MEdC, Bucureşti, 1996

Radu I.T., Ezechil L. - Didactica. Teoria instruirii, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2005

Radu I.T. - Evaluarea în procesul didactic, EDP, Bucureşti, 2008

Răduţ-Taciu, R., Bocoş, M.-D., Chiş, O. (coord.), Tratat de management educaţional pentru învăţământul primar şi preşcolar, Editura Paralela 45, Piteşti, 2015.
Sălăvăstru, D. – Psihologia educaţiei, Ed. Polirom, Iaşi, 2004
Stan, E. - Managementul clasei, Ed. Aramis, Bucureşti, 2006
Stoica, A. (coord.) - Evaluarea curentă şi examenele, Ghid pentru profesori, Ed. ProGnosis, Bucureşti , 2001
Stoica, A., Mihail R. - Evaluarea educaţională. Inovaţii şi perspective, Ed. Humanitas Educaţional, Bucureşti, 2006
Tudorica, R. - Managementul educaţiei în context european, Ed. Meronia, Bucureşti, 2007
Ungureanu, D. - Teoria curricumului, Ed. Mirton, Timişoara, 1999
Vlăsceanu, L., Neculau A., Miroiu A., Mărginean I, Potolea D. (coord.) - Şcoala la răscruce. Schimbare şi continuitate în curriculumul învăţământului preuniversitar. Studiu de impact. Vol I şi II, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Voiculescu, E. - Factorii subiectivi ai evaluării şcolare. Cunoaştere şi control, Ed. Aramis, Bucureşti, 2001
Zlate, M. (coord.) - Psihologia la răspântia dintre milenii, Ed. Polirom, Iaşi, 2001
*** OECD Analiza politicilor naţionale în domeniul educaţiei (trad.), MEN, Bucureşti, 2000

Traduceri din literatura străină

Adler A. - Psihologia copilului greu educabil, Ed. IRI, Bucureşti, 1995
Ausubel D. P., Robinson R. - Învăţarea şcolară. O introducere în psihologia pedagogică, EDP, Bucureşti, 1981
Botckin J., Elmandjira M., Maliţa M. - Orizontul fără limite al învăţării, Ed. Politică, Bucureşti, 1981
Dave H.R. (sub red.) - Fundamentele educaţiei permanente, EDP, Bucureşti, 1991
Dellors J. (coord.) - Comoara lăuntrică. Raportul către UNESCO al Comisiei Internaţionale pentru Educaţie, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
Gagne R. M., Briggs L. - Principii de design al instruirii, EDP, Bucureşti, 1977
Gardner H. - Inteligenţe multiple. Noi orizonturi, Ed. Sigma, Bucureşti, 2006
Geissler E. - Mijloace de educaţie, EDP, Bucureşti, 1981
Goleman D. - Inteligenţa emoţională, Ed. Curtea Veche, Bucureşti, 2000
Hainaut L. D. (coord.) - Programe de învăţământ şi educaţie permanentă, EDP, Bucureşti, 1981
Hayes N., Orell S. - Introducere în psihologie, Bucureşti, 1997
Monteil J. M. - Educaţie şi formare, Ed. Polirom, Iaşi, 1997
Meyer G. - De ce şi cum evaluăm ?, Ed. Polirom, Iaşi, 2004
Peretti A. D. - Educaţia în schimbare, Ed. Spiru Haret, Iaşi, 1996
*** Agenţia Naţională SOCRATES - Combaterea eşecului şcolar, EDP, Bucureşti, 1996

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

ÎNVĂȚĂTORI/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR (ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ÎN LIMBA ITALIANĂ MATERNĂ)

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII,
LIMBA ȘI LITERATURA ITALIANĂ MATERNĂ, MATEMATICĂ,
METODICA PREDĂRII ACESTORA,
PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ȘI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI

2015

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa se adresează învățătorilor, institutorilor şi profesorilor pentru învățământul primar, din unitățile şcolare cu limba de predare în limba italiană maternă, care s-au înscris şi vor susține examenul de definitivare în învățământ.

În elaborarea programei s-au avut în vedere următoarele principii:

- principiul continuității formării inițiale şi continue, realizat prin evoluție în carieră şi dezvoltare profesională;
- principiul coerenței modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competențelor generale şi specifice, prin modul de selectare a conținuturilor ce vor face obiectul evaluărilor vizate, prin diversitatea formelor şi a strategiilor evaluative sugerate pentru a fi utilizate în contextul acestor examinări;
- principiul adecvării şi armonizării finalităților şi a conținuturilor învățământului primar românesc cu direcțiile şi spiritual schimbărilor din societate;
- principiul optimizării şi inovării activității în învățământul primar, prin asimilarea celor mai noi achiziții din ştiințele educației şi din ştiințele conexe.

Programa pentru examenul național de definitivare în învățământ a învățătorilor/ institutorilor/profesorilor pentru învățământ primar cu predare în limba italiană maternă vizează competenţe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative şi atitudinale şi propune o tematică ce corespunde tendințelor în evoluția disciplinelor.Este structurată pe trei secțiuni:

- *secțiunea 1* – discipline de specialitate (Limba şi literatura italiană maternă, Limba şi literatura română şi universală pentru copii şi Matematică);
- *secțiunea 2* – metodica predării disciplinelor de specialitate (Metodica predării limbii şi literaturii italiene, Metodica predării limbii şi literaturii române şi Metodica predării matematicii);
- *secțiunea 3* – pedagogie şcolarăşi elemente de psihologie a educației

COMPETENŢE GENERALE

- ***Competențe în specialitate la Limba şi literatura italiană maternă, Limba şi literatura română şi universală pentru copii şi Matematică:***
  1. de a utiliza adecvat conținutul ştiințific propriu disciplinelor de examen;
  2. de a aplica în situații educaționale concrete conținutul ştiințific, valorizând valențele formative;
  3. de a integra conținuturile de specialitate în contextul altor ştiințe, argumentând şi promovând strategii activ – participatice de învățare;
  4. de a produce corelații inter-/intradisciplinare, prin utilizarea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală, stimulând creativitatea şi inovația în plan profesional.
- ***Competențe didactico-metodologice, aferente predării la ciclul primar a disciplinelor Limba şi literatura italiană, Limba şi literatura română şi Matematică:***
  1. de a prelucra conținuturile ştiințifice specifice disciplinelor de examen, prin aplicarea în situații educaționale variate, specifice învățământului primar;
  2. de a valorifica conținuturile metodicilor de specialitate, în vederea formării la elevi a competențelor cheie şi transversale;
  3. de a realiza conexiuni intra-/interdisciplinare, în contexte educaționale specifice învățământului primar;
  4. de a opera cu conținuturile metodicilor de specialitate pentru luarea unor decizii care să conducă la reglarea (dezvoltarea / ameliorarea) componentelor procesului instructiv – educativ.

- ***Competențe psihopedagogice:***
  1. de a utiliza adecvat conceptele de bază ale disciplinelor psihopedagogice;
  2. de a aplica în situaţii educaţionale concrete conţinutul ştiinţelor educaţiei/psihologiei şcolarului mic;
  3. de a realiza conexiuni între achiziţiile dobândite prin studiul disciplinelor psihopedagogice şi domeniile de specialitate;
  4. de a opera cu conceptele specifice ştiinţelor psihopedagogice pentru explicarea, interpretarea şi argumentarea unor fapte, evenimente, procese educaționale.

Competențele specifice ce derivă din competențele generale vor fi prezentate în cadrul fiecărei secțiuni a programei. Programa este structurată pe 3 secțiuni corelate cu structura subiectului la proba scrisă:

- secțiunea 1 – discipline de specialitate (Limba şi literatura italiană maternă, Limba şi literatura română şi universală pentru copii şi Matematică)

- secțiunea 2 – metodica predării disciplinelor de specialitate (Metodica predării limbii şi literaturii italiene, Metodica predării limbii şi literaturii române şi Metodica predării matematicii);

- secțiunea 3 – pedagogie şcolară şi elemente de psihologie a educației

SECŢIUNEA 1 – DISCIPLINE DE SPECIALITATE

LIMBA ŞI LITERATURA ITALIANĂ MATERNĂ

A. COMPETENŢE SPECIFICE:

Competenţe specifice pentru examenul de definitivare în învăţământ în specialitatea limba şi literatura italiană maternă, metodica predării:

1. Competenţe de comunicare şi relaţionare:

- utilizarea conceptelor şi teoriilor moderne de comunicare: orizontală/ verticală, complexă, diversificată şi specifică;
- manifestarea comportamentului empatic şi a „orientării helping";
- proiectarea, conducerea şi realizarea procesului instructiv-educativ, ca un act de comunicare;
- facilitarea comunicării învăţător/ institutor-copii-părinţi- alte cadre didactice;
- valorificarea metacomunicării în optimizarea relaţiilor între cadre didactice;
- exprimarea orală cursivă, înţelegerea şi utilizarea corectă a semnificaţiilor structurilor verbale/ orale, a semnificaţiilor mijlocite de limbajul scris;
- utilizarea creativă şi expresivă a limbajului oral;
- accesarea diverselor surse de informare în scopul documentării;
- derularea unor proiecte de parteneriat şcoală-familie-comunitate.

2. Competenţe metodologice:

● utilizarea adecvată a cunoştinţelor de didactică generală, de didacticile disciplinelor, de psihologie şi pedagogie şcolară/ pedagogia învăţământului primar în proiectarea şi desfăşurarea activităţii didactice cu copiii;

- proiectarea conţinuturilor instructiv-educative în acord cu prevederile programei şi cu nivelul grupei/ clasei la care învăţătorul/ institutorul îşi desfăşoară activitatea;
- utilizarea optimă a factorilor spaţio-temporali, în vederea eficientizării procesului instructiv-educativ;
- proiectarea şi utilizarea de strategii didactice eficiente în procesul de predare-învăţare-evaluare;
- aplicarea corectă a pedagogiei învăţământului primar în procesul de predare-învăţare-evaluare;
- abordarea praxiologică a teoriilor cognitive moderne, în vederea stimulării, formării şi dezvoltării capacităţilor de cunoaştere ale elevului;
- manifestarea unei conduite metodologice flexibile şi inovative în plan profesional:
  - Utilizarea corectă a limbii italiene în receptarea şi producerea mesajelor scrise;
  - Utilizarea registrelor stilistice diferite, în funcţie de contextual comunicaţional;
  - Folosirea instrumentelor de interpretare şi analiză stilistică a diferitelor texte literare şi nonliterare;
  - Aplicarea conceptelor operaţionale în activitatea de interpretare a textelor;
  - Argumentarea în scris a opiniilor personale;
  - Cunoaşterea şi aplicarea cunoştinţelor de fonetică, lexic, morfologie şi sintaxă în construirea propriului mesaj;
  - Relevarea valorilor morale şi estetice ale textului;
  - Actualizarea şi aprofundarea cunoştinţelor de limba şi literatura italiană maternă şi metodica predării acestora;
  - Utilizarea tehnicilor de activitate intelectuală;
  - Integrarea în activitatea didactică a tipurilor diferite de lecţii;
  - Utilizarea creatoare a metodelor de învăţământ în cadrul predării limbii italiene.

2.3 Competenţe de evaluare şi autoevaluare a activităţii didactice:

- utilizarea conceptelor cu care operează evaluarea şi a teoriilor moderne în domeniu;
- proiectarea unei evaluări eficiente, organic integrată în activitatea instructiv-educativă;
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/ autoevaluare individuală/ de grup, precum şi a strategiilor de interevaluare.

2.4 Competenţe psiho-sociale:

- selectarea şi aplicarea unor comportamente prosociale adecvate, de adaptare eficientă şi rapidă la schimbările sociale şi la provocările existente;
- operarea cu metode şi tehnici eficiente de cunoaştere a naturii umane, în vederea unei comunicări eficiente cu toţi partenerii;
- identificarea şi aplicarea unor metode şi mijloace eficiente de lucru cu copiii, pentru stimularea şi facilitarea procesului de socializare a acestora;
- identificarea situaţiilor conflictuale într-o relaţie, analizarea acestora şi rezolvarea optimă a conflictului, prin aplicarea unui management eficient, care să valorifice influenţele educaţionale pozitive ale conflictului;
- asumarea rolului social pentru care a optat, în contextul unei imagini de sine adecvate propriei personalităţi şi propriului status profesional deţinut.

2.5 Competenţe tehnice şi tehnologice:

- adoptarea unei conduite psihopedagogice inovatoare în plan profesional;
- selectarea metodelor optime în vederea asigurării formării deprinderilor practic.

B. TEMATICA DE SPECIALITATE:

LIMBA ITALIANĂ

1. Fonetică şi ortografie. Regulile de pronunție; grupuri consonantice şi vocalice; accentul; despărțirea în silabe; "troncamento"; eliziunea; punctuația.

2. Elemente de lexicologie: formarea cuvintelor, derivarea cu sufixe şi prefixe, compunerea. Relaţii semantice în semantica lexicală: polisemia şi omonimia; sinonimia, antonimia.

3. Morfologie.

- Substantivul: genul, numărul; formarea genului feminin şi a pluralului; substantive cu două forme de plural, substantive defective de singular/plural, pluralul substantivelor compuse.
- Articolul: hotărât, nehotărât, partitiv. Folosirea şi omiterea articolului. Prepoziţii articulate.
- Adjectivul calificativ: forme regulate, neregulate, invariabile. Gradele de comparaţie ale adjectivelor: forme analitice şi sintetice.
- Pronumele personal: forme accentuate, neaccentuate în acuzativ şi dativ, combinate; pronumele reflexiv, de politeţe, posesiv, demonstrativ, relativ, interogativ, nehotărât.

Adjectivele pronominale. *Ci, vi, ne* cu valoare pronominală şi adverbială.

- Numeralul: clasificare, folosirea numeralului cardinal şi ordinal
- Verbul: conjugare şi diateză. Modurile şi timpurile. Conjugarea verbelor regulate, neregulate, defective. Folosirea auxiliarelor. Acordul participiului trecut. Folosirea formelor pronominale cu imperativul şi cu modurile impersonale. Folosirea conjunctivului. “Periodo ipotetico”. Concordanţa timpurilor la indicativ şi conjunctiv. Vorbirea directă şi indirectă.
- Adverbul: clasificare şi formare; gradele de comparaţie.
- Prepoziţia, conjuncţia, interjecţia.

Bibliografie recomandată:

Pîrvu, Elena - *Gramatica limbii italiene*, orice ediţie;
Serianni, Luca -*Grammatica italiana*, orice ediţie;
M. Dardano e P.Trifone - *La lingua italiana*, Bologna, Zanichelli, orice ediţie.

LITERATURA ITALIANĂ

Noțiuni de teorie literară:

Noţiunea de opera literară, limbajul poetic, imaginea poetică, subiectul, compoziţia, personajul. Noţiuni de metrică şi prozodie necesare analizei textelor poetice în ciclul primar.
Genurile literare. Principalele specii literare.

Opere literare:

- Carlo Collodi – *Le avventure di Pinocchio*
- Gianni Rodari – *Favole al telefono*
- Gianni Rodari - *Filastrocche*
- Italo Calvino – *Fiabe italiane*
- Edmondo De Amicis – *Cuore*
- Antoine De Saint – Exupery – *Il Piccolo Principe*
- Pamela Lyndon Travers – *Mary Poppins*
- R. Kipling – *Il libro della giungla*
- Frank Baum – *Il mago di Oz*
- James Matthew Barrie – *Peter Pan*
- Lewis Carrol - *Alice nel paese delle meraviglie*
- Charles Dickens – *Un canto di Natale*

Bibliografie recomandată:

Libri:

1. **Balboni, Paolo** - *Insegnare la letteratura italiana a stranieri. Risorse per docenti di italiano come lingua straniera*, Guerra Edizioni, 2006;
2. **Ferroni, Giulio** - *Storia della letteratura italiana*, orice ediţie;
3. **Rosa, Asor** - *Letteratura italiana*, orice ediţie;

4. **Santagata, Marco; Carotti, Laura; Casadei, Alberto** - *Il filo rosso. Antologia e storia della letteratura italiana ed europea*, Roma-Bari, Laterza Edizioni Scolastiche, 2006, voll. I-III;
5. **Tellini, Gino** - *Letteratura italiana. Un metodo di studio*, Mondadori Education, 2011;
6. **R. Luperini, P. Cataldi, L. Marchiani, F. Marchese**, *Manuale di letteratura – I saperi di base: autori e opere, temi e immagini*, (voll. 1 - 4), G. B. Palumbo Editore, 2006.

Siti:

- www.filastrocche.it
- www.favoledellabuonanotte.it
- www.giannirodari.it
- www.bdp.it/Rodari/
- http://www.weebly.com/

LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

A. COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.2. identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
1.3. identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
1.4. identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;

2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie,morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
2.2. utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;

3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;

4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelaţii inter-/intradisciplinare.

CONŢINUT TEMATIC

A. Limba română

1.LIMBĂ ŞI STIL
a) Limbă şi limbaj.
b) Limbă literară, limbă populară, limbă standard.
c) Stilul individual şi stilurile funcţionale.

2. FONETICĂ ŞI FONOLOGIE
a) Aparatul fonator şi sunetele limbii române.
b) Producerea si receptarea sunetelor.
c) Clasificarea articulatorie şi acustică a vocalelor şi a consoanelor limbii române. Semivocale.
d) Corespondenţa dintre litere şi sunete.
e) Segmentul vocalic: Diftong. Triftong. Hiat.
f) Silaba. Structura analitică a silabei. Regulile silabaţiei în limba română.
g) Ortografia şi despărţirea cuvintelor în silabe.
h) Unităţile suprasegmentale intensive şi extensive (accentul şi intonaţia).
i) Accentul. Reguli de folosire corectă a accentului în limba română.

3.PUNCTUAŢIE ŞI ORTOGRAFIE
a) Principii care stau la baza ortografiei.
b) Norme ortografice şi norme ortoepice.
c) Semnele de punctuaţie si de ortografie.
d) Funcţionalitatea semnelor de punctuaţie şi a semnelor ortografice.

e) Scrierea cu majusculă. Abrevierile.

4. LEXICOLOGIE
a) Vocabularul, ca totalitate a cuvintelor limbii române.
b) Vocabular fundamental şi masa vocabularului.
c) Organizarea vocabularului: Vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar.
d) Cuvântul ca unitate de bază a vocabularului.
e) Sensul cuvintelor: sensul propriu şi sensul figurat.
f) Relaţii semantice între cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie).
g) Structura morfologică a cuvântului.
h) Îmbogăţirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe).
i) Resurse stilistice ale vocabularului.
j) Expresii şi locuţiuni.
k) Frazeologia şi contextualizarea.

5. MORFOLOGIE
a) Părţile de vorbire flexibile (Clasificare. Funcţii sintactice):
- Substantivul
- Articolul
- Pronumele
- Adjectivul
- Numeralul
- Verbul

b) Părţile de vorbire neflexibile (Clasificare. Funcţii sintactice):
- Adverb
- Conjuncţie
- Prepoziţie
- Interjecţie

6. SINTAXA
- Enunţul (tipuri de propozitii)

A. Sintaxa propoziţiei:

a) Părţi principale de propoziţie:
- Subiectul – Clasificare; Exprimarea subiectului.
- Predicatul – Clasificare; Exprimarea predicatului.
- Probleme de acord

b) Părţi secundare de propoziţie:
- Atributul – Clasificare; Exprimarea atributului.
- Complementul – Clasificare; Exprimarea complementului.

B. Sintaxa frazei:

c) Propoziţia şi felul propoziţiilor
d) Fraza
e) Raporturile sintactice în frază: de interdependenţă, de coordonarea si de subordonarea în propoziţie şi în frază
f) Mijloacele de exprimare a raporturilor sintactice în propoziţie şi frază
g) Tipuri de subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă, circumstanţială.

Bibliografie - Limba română

1. Academia Română - Gramatica de bază a limbii române - Editura: Univers Enciclopedic Gold, Bucureşti, 2010
2. Avram, Mioara - Ortografia pentru toţi, Editura Academiei, Bucureşti, 1990.
3. Avram, Mioara, Gramatica pentru toţi, Editura Academiei, Bucureşti, 1986
4. Angela Bidu-Vrânceanu, Narcisa Forăscu, Limba română contemporană. Lexicul, Editura Humanitas EducaŃional, Bucureşti, 2005.
5. Constantinescu-Dobridor, Gh, .Morfologia limbii române, Editura Ştiinţifică, Bucureşti,1974
6. Constantinescu-Dobridor, Gh., Sintaxa limbii române, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1994
7. Coteanu, Ion (coordonator), Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia, ediţia a II-a, Bucureşti, 1985

8. Forăscu, Narcisa (coord.), Popescu, Mihaela, Dificultăţi gramaticale ale limbii române, Editura Universităţii din Bucureşti, 2001.
9. Guţu Romalo, Valeria, Corectitudine şi greşeală. Limba română de azi, Editura Humanitas Educational, Bucureşti, 2000.
10. Hristea, Theodor (coordonator), Sinteze de limba română, ediţia a III-a, Editura Albatros, 1984.
11. Iordan, I.; Robu, Vl., Limba română contemporană, EDP, Bucureşti, 1978;
12. Mariana, N. (2010). Limba română, (Note de curs), Universitatea „Transilvania" Braşov
13. Manualele de Limba romana, cl.aIXa, aXa, aXIa, aXIIa pentru Scolile Normale (ultima editie).
14. Marcu, Florin, Noul dictionar de neologisme, Editura Academiei, Bucureşti, 1997.
15. Operele menționate în capitolul Continuturi.
16. Şuteu, Flora, Elisabeta Şoşa, Ortografia limbii române. Dicţionar şi reguli, Editura Saeculum I.O, Bucureşti, 1995.

B. Literatura română și universală pentru copii

1. CREAŢIA POPULARĂ

a) Genul liric – lirica populară
- Colinde
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)

b) Genul epic
- **Basmul** : *Greuceanu, Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte, Prâslea cel voinic şi merele de aur.*

2. CREAŢIA CULTĂ

a. Genul epic
- **Fabula**: Jean de La Fontaine – *Greierele şi furnica.*
- **Legenda**: Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*, Dimitrie Bolintineanu – *Muma lui Ştefan cel Mare*.
- **Basmul**: Mihai Eminescu – *Făt-Frumos din lacrimă*; Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*; Basmul modern: Carlo Collodi – *Pinocchio*, Lyman Frank Baum – *Vrăjitorul din Oz*.
- **Poveşti:** Ion Creangă - *Fata babei şi fata moşneagului / Punguţa cu doi bani*; Hans Christian Andersen – *Răţuşca cea urâtă*; Fraţii Grimm – *Albă ca zăpada*; Charles Perault – *Scufiţa Roşie*.
- **Povestirea şi schiţa:** Povestiri şi schiţe despre vieţuitoare: Emil Gârleanu – *Căprioara / Gândăcelul*; Ioan Alexandru Brătescu-Voineşti – *Puiul*; Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe / Capra cu trei iezi*; Povestiri despre copilărie**:** I.L.Caragiale – *D-l. Goe / Vizită*; Octav Pancu Iaşi – *Iedul cu trei capre*; Barbu Ştefănescu-Delavrancea – *Bunicul / Bunica*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată*; Povestiri şi schiţe care evocă trecutul istoric: Ion Creangă – *Moş Ion Roată şi Unirea*.
- **Romanul pentru copii şi despre copii**: Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*; Mark Twain – *Aventurile lui Tom Sawyer* / *Aventurile lui Huckleberry Finn.*

b. Genul liric
- **Poezia despre copilărie**: George Coşbuc – *Iarna pe uliţă, La oglindă / La Paşti*; Elena Farago – *Sfatul degetelor.*
- **Poezia despre natură şi vieţuitoare:** Mihai Eminescu – *Revedere, Somnoroase păsărele*; Vasile Alecsandri – *Pasteluri, Miezul iernei*; Tudor Arghezi – *Zdreanţă / Tâlharul pedepsit*; George Topârceanu – *Balada unui greier mic / Gospodina*; Elena Farago – *Căţeluşul şchiop / Gândăcelul*.

Bibliografie – literatura pentru copii

1. Buzaşi, I., (2001). Literatura pentru copii, (note de curs), Universitatea „1 Decembrie 1918" Alba Iulia.
2. Mihalache, Cosmin, Pascu Ana, Manolache, Carmen, Voicilă, Ciprian (2008). Îngeri, zmei şi şoimăriţe: mitologie pe întelesul copiilor, Bucureşti: Humanitas.
3. Negrilă, Iulian (1996). Literatura pentru copii. Arad: Editura Multimedia.
4. Norel, M., (2014), Literatură română şi literatură pentru copii, (note de curs), Universitatea „Transilvania", Braşov.
5. Pop, M., Ruxandoiu, P. (1999). Folclor literar romanesc, Bucureşti: E.D.P..
6. Stoica, C., Vasilescu, E. (1996) Literatura pentru copii (Manual pentru Şcolile Normale - cls. a XII a), Bucureşti: E.D.P..
7. Costea, O., Mitu, F., Stoica, C., Toma-Damşa, M., Vasilescu, E., Vlăduţ, A. (1996) Literatura pentru copii (Manual pentru Şcolile Normale - cls. a XIII a), Bucureşti: E.D.P..
8. Operele menționate în capitolul Conținuturi.

MATEMATICĂ

A. COMPETENȚE SPECIFICE:

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

1.1. selectarea şi utilizarea unor modalităţi adecvate de reprezentare a mulţimilor şi a operaţiilor cu mulţimi;
1.2. recunoaşterea și identificarea caracteristicilor numerelor naturale și raționale;

1.4. aplicarea regulilor de calcul şi a proprietăților operațiilor cu numere naturale și raţionale în rezolvarea ecuațiilor şi a sistemelor de ecuaţii a problemelor matematice;
1.5. organizarea datelor în tabele şi reprezentarea lor grafică;
1.6. operarea cu unități de măsură standardizate, folosind transformări;
1.7. utilizarea formulelor de calcul pentru aflarea perimetrului, ariei (pătrat, dreptunghi), volumului (cub, paralelipiped) şi exprimarea acestora în unități de măsură corespunzătoare;
1.8. recunoaşterea unor figuri şi corpuri geometrice în configuraţii date şi aplicarea proprietăților şi a formulelor de calcul pentru determinarea unor elemente ale acestora;

2.2. identificarea în exemple/limbajul cotidian a noțiunilor: numere prime, numere compuse, fracţii ordinare, fracţiilor zecimale;
2.4. analizarea şi interpretarea rezultatelor obţinute prin rezolvarea unor probleme din viața cotidiană;

3.1. utilizarea operaţiilor aritmetice şi a proprietăţilor acestora în calcule cu numere naturale;
3.2 analizarea unor situații practice cu ajutorul elementelor de organizare a datelor;

4.1. transpunerea unei situaţii-problemă în limbaj matematic, rezolvarea problemei obținute utilizând mulţimi, relaţii şi operaţii cu mulţimi, ecuații, organizarea datelor și interpretarea rezultatului obținut;
4.2 interpretarea matematică a unor probleme practice prin utilizarea operațiilor cu fracții ordinare/ zecimale și a ordinii efectuării operațiilor.

B. TEMATICA

1. Mulţimi

Noţiunea de mulţime. Exemplificări. Element. Apartenenţă. Moduri de determinare
Relaţia de incluziune. Definiţie. Proprietăţi
Egalitatea mulţimilor
Operaţii cu mulţimi. Definiţii. Proprietăți. Reuniune. Intersecţie. Diferenţă. Complementara unei mulţimi. Produs cartezian

2. Mulţimea numerelor naturale

Relaţia de echipotenţă
Cardinalul unei mulţimi
Axiomele lui Peano
Sisteme de numeraţie. Sisteme poziționale/ nepoziționale
Operaţii în N. Definiţii. Proprietăţi

3. Mulţimile (N, Q)

Definiţii, proprietăţi (N, Q)
Operaţii în N, Q
Transformarea fracţiilor ordinare în fracţii zecimale
Transformarea fracţiilor zecimale în fracţii ordinare

4. Ecuaţii şi sisteme de ecuaţii

Probleme care se rezolvă cu ajutorul ecuațiilor

5. Elemente de organizare a datelor.

Reprezentarea și interpretarea unor dependențe funcționale prin tabele, diagrame şi grafice

6. Unităţi de măsură pentru lungime, arie, volum -capacitatea vaselor, masă, timp. ***Transformări***

7. Elemente de geometrie

Punct, dreaptă, semidreaptă, segment, linie frântă\curbă, unghiuri
Poligoane: triunghiul; patrulatere: paralelogramul, dreptunghiul, rombul, pătratul, trapezul; Cercul
Relaţii metrice în triunghiul dreptunghic
Corpuri: paralelipided, cub, piramidă, cilindru, con, sferă (recunoaştere, construcţie).

C. BIBLIOGRAFIE:

Aron I., Herescu Gh., Dumitru A. - *Aritmetica pentru învăţători*, E.D.P., Bucuresti, 1996;
Rosu M., Roman M. - *Matematica pentru perfecţionarea învăţătorilor*, Ed. All, Bucuresti, 1999
Manuale de matematică pentru clasele V-VIII;

SECŢIUNEA 2 – METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR DE SPECIALITATE

METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII ITALIANE

Metodica predării limbii italiene în regim de limbă maternă în învăţământul primar

A. Competenţele psiho-pedagogice:

- înţelegerea obiectivelor învăţământului contemporan;
- prelucrarea, transformarea, adaptarea conţinuturilor prin aplicarea în situaţii educaţionale specifice;
- realizarea sistemelor - corelaţiilor între conţinuturile asimilate;
- asimilarea conţinutului psihopedagogiei vârstelor, psihologiei sociale, pedagogiei generale;
- înţelegerea genezei psihicului elevului.

B. Conţinuturi metodice:

1. Conceptul de metodică a predării limbii materne. Sistemul unitar, principiile educaţiei integrate a limbii materne.
2. Bazele psihice ale predării/învăţării citirii. Pregătirea citirii, fundamentarea învăţării scrisului.
3. Problemele de bază ale învăţării citirii. Algoritmul învăţării literelor prin metoda fonetică, analitico - sintetică, procedeele învăţării citirii legate.
4. Lectura explicativă a textului, procedeele dezvoltării citirii cu voce tare şi exprimării corecte.
5. Obiectivele, procedeele analizei textului literar (epice, lirice). Metode de învăţare a citirii independente.
6. Învăţarea sistemului de semne ale scrisului: învăţarea scrierii literelor şi legarea literelor.
7. Metodele dezvoltării deprinderilor de scriere. Dezvoltarea simultană a scrisului şi scrierii corecte.
8. Dezvoltarea vorbirii, caracteristicile vorbirii copiilor, tipuri de vorbire. Conştientizarea principiilor comunicării, dezvoltarea vorbirii prin jocuri de rol.
9. Obiectivele şi strategiile dezvoltării vorbirii (exerciţii la nivel morfologic şi sintactic).
10. Tipuri de lecţii.
11. Pregătirea cadrului didactic pentru lecţie.
12. Rolul materialului didactic la lecţii.
13. Modalităţi de realizare a competenţelor cadru şi a celor specifice prevăzute de programa şcolară pentru ciclul primar (metode, activităţi de învăţare, conţinuturi).
14. Proiectarea, realizarea şi evaluarea lecţiilor de limba italiană.

BIBLIOGRAFIE

1. **Balboni, P. -***Didattica dell'italiano a stranieri*, Bonacci, Roma, 1994;
2. **Balboni, Paolo E**. - *Italiano lingua maternal. Fondamenti di didattica*, UTET Università, 2006;
3. **Porcelli, Gianfranco** - *Principi di glottodidattica*, Editrice La Scuola, 2013;
4. **De Marco, Anna** (a cura di) - *Manuale di glottodidattica*, Carocci editore, 2012;
5. **Cerghit, I.** - *Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă*, E.D.P., Bucuresti, 1983;
6. **Cristea, S. -** *Dicţionar de pedagogie*, Editura Litera, Chişinău, 2002.

METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII ROMÂNE

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

1.1. abordarea flexibilă a curriculumului şcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
1.2. aplicarea adecvată a principiilor, formelor şi metodelor specifice comunicării orale şi scrise;
1.3. utilizarea strategiilor specifice însușirii normelor limbii literare la clasele CP-IV;

2.1.valorificarea valenţelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecțiile de comunicare în limba română/limba şi literatura română din clasele CP-IV;
2.2. alegerea și adecvarea strategiilor didactice de predare-învățare-evaluare în vederea formării competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul primar;
2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea și diferențierea învățării;

3.1. valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele *Comunicare în limba română/ Limba și literatura română;*
3.2. argumentarea utilizării diverselor modalităţi de abordare a textului literar;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;

4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii elevilor în cadrul disciplinei*Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română;*
4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză şi interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acţiunii didactice.

B. TEMATICA

I.Curriculum în învăţământul primar

- Specificul curriculumului şi al conţinuturilor curriculare pentru disciplina *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română* (ciclul primar)

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de limba şi literatura română în învăţământul primar

1.Comunicarea orală

- Strategii de formare a comportamentului de ascultător/emiţător;
- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziţie, cuvânt, silabă, sunet);
- Forme de activităţi care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (CP - I-II şi III-IV);
- Metode, procedee didactice şi mijloace de învăţământ folosite în dezvoltarea exprimării orale;
- Formarea competenţelor de comunicare: conţinuturi şi contexte de realizare, articularea componentelor competenţelor, criterii şi cerinţe în exersarea exprimării corecte.

2.Receptarea mesajului scris. Exprimarea scrisă.

- Procesul didactic (de predare-învăţare-evaluare) la disciplina *Comunicare în limba română în clasa pregătitoare;*
- Strategii de predare - învăţare - evaluare a citit-scrisului la clasa I (metode şi procedee specifice, mijloace de învăţământ);
- Specificul abordării textelor în învăţământul primar:
  - Textul narativ (elaborarea planului de idei,povestirea, personajul literar, dialogul, descrierea);
  - Textul liric;
  - Textul nonliterar.

3. Organizarea textului scris în funcţie de scopul redactării.

- Tehnica elaborării unui text scris: planul initial, părţile componente. Contexte de realizare pentru clasele II-IV;
- Scrierea funcţională (bilet, felicitare, afiş, fluturaş, invitaţie, scrisoare, email);
- Scrierea imaginativă (pe baza unui şir de întrebări, pe baza unui suport vizual);
- Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).

1. Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învăţământul primar - particularităţi ale însuşirii normelor limbii literare în clasele CP- I-II şi III-IV (ortografie, ortoepie, punctuaţie).

5. Modalităţi de integrare a elementelor de construcţie a comunicării în cadrul lecţiilor de *Comunicare în limba română /Limba şi literatura română (*fonetică, vocabular, clase morfologice, sintaxă).

6. Învăţarea integrată a disciplinelor *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română.*

- Multidisciplinaritate, pluridisciplinaritate, interdisciplinaritate, transdisciplinaritate
- Ilustrarea didactică a unor abordări integrate în studiul disciplinelor*Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română.*

7. Modalităţi de activizare a elevilor în lecţia de *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română*

- Forme de organizare a activităţii elevilor; strategii de diferenţiere, strategii de individualizare; învăţarea prin cooperare;

8. Jocul didactic în orele de *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română*

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română.*

- Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor şi progresului şcolar;
- Metode tradiţionale şi alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizaţi în practica şcolară (CP şi I-IV).

C. BIBLIOGRAFIE:

Barbu. M. – *Metodica predării limbii şi literaturii române - învăţământ primar*, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2008;
Cerghit, I. - *Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă*, E.D.P., Bucuresti, 1983;

Cristea, S. – *Dicționar de pedagogie*, Editura Litera, Chișinău, 2002;
Molan, V. - *Didactica disciplinelor "Comunicare în limba română" și "Limba și literatura română" din învățământul primar (ediție revizuită, actualizată și completată. Studii critice)*, Ed. MINIPED, București, 2014;
Șerdean, I. - *Metodica predării limbii române la clasele I-IV*, E.D.P., București, 1985;
Șerdean, I.- *Didactica Limbii și literaturii române în învățământul primar*, Ed. Corint, București, 2007;
***Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici, *Program de formare continua de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învățământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS),* suport de curs, 2012;
****Ghid de evaluare pentru învățământul primar*, SNEE, București, 1999;
***Programe școlare pentru învățământul primar - *Comunicare în limba română/Limba și literatura română, în* vigoare la data examenului.

METODICA PREDĂRII MATEMATICII

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. utilizarea elementelor metodice specifice pentru formarea unor concepte matematice;
1.2. identificarea resurselor materiale adecvate, a algoritmilor şi tehnicilor specifice formării deprinderilor de calcul;

2.1. alegerea strategiilor didactice adecvate formării competențelor specifice disciplinelor Matematică și explorarea mediului / Matematică;
2.2. identificarea unor exemple relevante din cotidian care conduc la înţelegerea noţiunii de problemă şi valorificarea lor în proiectarea didactică;
2.3. adaptarea demersului didactic pentru valorificarea laturii formative a activităţilor de rezolvare de probleme;
2.4 crearea unor demersuri didactice adecvate nevoilor reale ale elevilor, prin individualizarea și diferențierea învățării în contexte educaționale diverse;

3.1. valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele *Matematică și explorarea mediului/ Matematică;*
3.2 conceperea și argumentarea alegerii unor activități de învățare adaptate la diverse contexte educaționale, care să contribuie la formarea capacității de explorare/ investigare /rezolvare de probleme;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;
4.2. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice;
4.3. alegerea unor strategii adecvate de reglare a procesului de predare-învățare-evaluare a conceptelor matematice şi argumentarea soluţiilor alese.

B. TEMATICA

1. Specificul Curriculumului Naţional şi al conţinuturilor curriculare la disciplina *Matematică şi explorarea mediului/Matematică în ciclul primar*
2. Elemente pregătitoare pentru formarea conceptului de număr natural în clasa I
3. Metodologia didactică a predării operaţiilor în N
4. Metodologia didactică a predării fracţiilor şi a operaţiilor cu fracţii
5. Metodologia didactică a predării unităţilor de măsură
6. Metodologia didactică apredării elementelor de geometrie
7. Algoritmii de calcul în clasele CP - IV
Adunarea, scăderea, înmulţirea, împărţirea, ordinea operaţiilor
8. Metode de rezolvare a problemelor de matematică
Metoda figurativă (sumă şi diferenţă, sumă şi raport, diferenţă şi raport), metoda comparaţiei, metoda falsei ipoteze, metoda drumului invers, regula de 3 simplă, probleme nonstandard
Etapele rezolvării problemelor
9. Modalităţi de activizare a elevilor în lecţia de matematică
Forme de organizare a activităţii elevilor; strategii de diferenţiere, strategii de individualizare; învăţarea prin cooperare
10. Jocul didactic în lecţia de matematică
11. Caracterul practic-aplicativ al matematicii
Contexte de aplicare (explorare, investigare, aproximare, comparare, măsurare, experimentare)
12. Abordări didactice interdisciplinare în studiul matematicii

C. BIBLIOGRAFIE:

Aron, I. - *Metodica predării aritmeticii la clasele I-IV*, E.D.P., Bucuresti, 1973;
Bolboacă, L. - *Didactica modernă*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001;
Burtea, G. (coordonator) - *Matematica şi logica pentru şcolari*, Ed. Corint, Bucuresti, 1995;
Cerghit, I. - *Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă*, E.D.P., Bucuresti, 1983;
Cristea, S. – *Dicţionar de pedagogie*, Editura Litera Educațional, Chișinău, 2002;
Magdaş, I. - *Didactica matematicii pentru învăţământul primar şi preşcolar- actualitate şi perspective*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2010;
Neacșu, I. (coordonator) - *Metodica predării matematicii la clasele I-IV*, E.D.P. Bucuresti, 1988;
Paraschiva Purcaru, M. – *Metodica activităţilor matematice şi a aritmeticii pentru institutori/profesori din învăţământul primar şi preşcolar*, Ed. Universităţii "Transilvania" Braşov, 2008;
Petrovici, C. - *Didactica matematicii pentru învăţământul primar*, Ed. Polirom, Bucuresti, 2014
Rosu, M., Roman M - *Didactica matematicii în invatamantul primar*, MEC, Proiectul pentru Invatamantul Rural, 2007;

http://www.bp-soroca.md/pdf/matematica%20in%20clasele%20primare.pdf
Săvulescu, D. (coordonator) – *Metodica predării matematicii în ciclul primar*, Ed. "Gheorghe Alexandru", Craiova, 2008;
****Programe școlare pentru învățământul primar* - Matematică şi explorarea mediului/Matematică, în vigoare la data examenului;
https://didactika.files.wordpress.com/2008/05/modul-recuperarea-ramanerii-in-urma-la-matematica.pdf
***Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici, *Program de formare continua de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învățământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS),* suport de curs, 2012;
****Ghid de evaluare pentru învățământul primar*, SNEE, București, 1999;

SECȚIUNEA 3

PEDAGOGIE ȘCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI

A. COMPETENȚE SPECIFICE

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. descrierea şi explicarea corectă a ideilor, proceselorşi fenomenelor educaționale;
1.2. utilizarea adecvată a cunoștințelor de pedagogie școlară și a elementelor de psihologie a educației, în contexte variate;

2.1. exemplificarea conceptelor, prin proiectarea conținuturilor instructiv-educative, în acord cu prevederile metodice și curriculare în vigoare, dar și cu particularitățile psiho - individuale și de vârstă ale școlarului mic;
2.2. manifestarea unei conduite metodologice flexibile și inovative pe plan profesional;

3.1. realizarea și valorificarea corelațiilor intra- și interdisciplinare, în vederea optimizării procesului de educație;
3.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală și de grup, precum a strategiilor de interevaluare, care să valorifice influențele educative pozitive;

4.1. planificarea conținuturilor psihopedagogice, prin valorificarea strategiilor optime în vederea formării deprindelor practice la școlarul mic;
4.2. interpretarea provocărilor specifice școlii contemporane și reformei învățământului românesc.

B. TEMATICA

1. Finalităţile educaţiei. Ideal, scopuri, obiective

a) Definirea și analiza operațională a conceptelor: finalitate, ideal, scop, obiectiv, activitate de învăţare, sarcină didactică, produsele învăţării, competențe.
b) Finalitățile învățământului românesc. Finalitățile învățământului primar
c) Taxonomia finalităților educaționale. Criterii și sisteme de referință.
După gradul de generalitate:
- finalităţile macrostructurale (de sistem) - idealul pedagogic, scopurile pedagogice, obiectivele pedagogice;
- finalităţile microstructurale (de proces) - obiective generale - specifice/intermediare – concrete/operaţionale;

După conţinutul psihologic: domeniul cognitiv (Bloom); domeniul afectiv (Krathwohl); domeniul psihomotor (Simpson).
d) Operaționalizarea obiectivelor educaționale. Concept, modele de operaţionalizare, relevanță practică, limite. Aplicații.

e) Paradigma centrării pe competenţe în proiectarea, implementarea şi evaluarea programelor educaționale.
- Pedagogia centrată pe obiective şi pedagogia centrată pe competenţe: aspecte comune şi deosebiri, valori şi limite

2. Procesul de învăţământ – sistem și funcționalitate

a) Procesul de învăţământ – concept; structură; funcţii; dimensiuni generale (funcţională, structurală, operaţională); caracteristici generale (interacţiunea profesor - elev, interdependenţa informativ -formativ, mecanisme de reglare – autoreglare, abordarea sistemică).
b) Analiza procesului de învăţământ la nivelul interacţiunii dintre predare - învăţare - evaluare.
c) Normativitate în procesul de învăţământ – concept, fundamente teoretice. Sistemul principiilor didactice: principiul participării conştiente şi active a elevilor în procesul de învăţământ; principiul caracterului intuitiv al învăţământului (principiul intuiţiei/al legăturii dintre senzorial şi logic); principiul corelării teoriei cu practica; principiul învăţământului sistematic şi continuu; principiul însuşirii temeinice a cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor; principiul accesibilităţii şi individualizării cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor; principiul asigurării conexiunii inverse în procesul de învăţământ; aplicaţii în învăţământul primar.

3. Învățarea școlară. Orientări contemporane în teoria si practica învăţării la școlarul mic

a) Conceptul de învăţare şi de învăţare şcolară. Mecanisme şi procesualitate. Forme, tipuri şi niveluri de învăţare. Teorii ale învăţării (B. F. Skinner, J. Piaget, L.S.Vâgotski, P. I. Galperin, J. Bruner, D. P. Ausubel). A. Bandura, A. Maslow Particularităţi ale învăţării la vârsta şcolară mică. Implicaţii pedagogice.
b) Forme / tipuri ale învăţării. Condiţii / factori condiţionali ai învăţării: condiţii interne ale învăţării şcolare (procesele cognitive, afective, volitive; atenţia; motivaţia; memoria; inteligenţa; creativitatea); condiţii externe ale învăţării şcolare (pregătirea psihopegagogică şi de specialitate a profesorului, ambianţa naturală şi fizică a învăţării, mediul şcolii şi al clasei de elevi, mediul socio-familial, factori ergonomici şi de igenă ai învăţării). Interdependenţa dintre condiţiile interne şi externe ale învăţării. Valorificare şi optimizare.

4. Predarea. Orientări contemporane în teoria şi practica predării
a) Conceptul de predare. Interacţiunea predare-învăţare-evaluare; rolul feed-back-ului în optimizarea predării.
b) Predarea - act de comunicare didactică eficientă: structura şi procesualitatea comunicării didactice (emiterea, receptarea, mesajul, calea de transmitere, ambianţa, factori favorizanţi şi perturbatori, feed-back-ul); formele comunicării (verbală – paraverbală - nonverbală, verticală – orizontală, directă - mediată). Condiţiile comunicării didactice eficiente.
c) Strategii şi stiluri de predare.
d) Orientări contemporame în teoria şi practica predării (predarea creativă, interactivă, centrată pe elev, reflexivă, predarea în team-teaching).
e) Modele de asigurare a eficienţei predării şi învăţării şcolare: exigenţe, modele acţionale, criterii de evaluare

5. Instruirea. Teorie, metodologie, tehnologie. Aplicaţii în învăţământul primar.
a) Delimitări conceptuale: învăţare, instruire, educare, informare, formare, metodă didactică,, procedeu didactic, metodologie didactică, tehnologie didactică; funcţiile metodelor de învăţământ.
b) Sistemul metodelor de învăţământ:
- metode de comunicare orală (explicaţia, demonstraţia,) – caracterizare şi exemplificări;
- metode interactive (conversaţia euristică, dezbaterea, brainstorming, problematizarea, metoda acvariului, metoda mozaicului, metoda cubului) – caracterizare şi exemplificări;
- metode de explorare a realităţii (observarea sistematică, experimentul, demonstraţia, modelarea, studiul de caz) – caracterizare şi exemplificări;
- metode de învăţare prin acţiune practică (exerciţiul, jocul de rol, jocul didactic, dramatizarea) – caracterizare şi exemplificări;
c) Strategii de instruire: concept, componente structurale, tipuri, elaborare;
d) Moduri de organizare a instruirii: frontal, grupal, în perechi/ diade, individual, combinat;
e) Lecţia ca modalitate de bază a organizării procesului de învăţământ. Structura generică a lecţiei (evenimentele lecţiei):captarea şi orientarea atenţiei;anunţarea scopului şi a obiectivelor urmărite; reactualizarea celor anterior învăţate; prezentarea optimă a noilor conţinuturi; dirijarea învăţării;asigurarea conexiunii inverse; verificarea şi aprecierea rezultatelor;fixarea şi păstrarea în memorie a materiei; transferul cunoştinţelor.Tipuri fundamentale de lecţii. Modalităţi de organizare alternative.
f) Instruirea asistată de calculator; ipostaze ale utilizării calculatorului în cadrul instruirii asistate

6. Evaluarea în procesul de învăţământ
a) Definirea şi analiza conceptului de evaluare. Operaţiile evaluării (măsurarea-aprecierea-decizia-notarea).
b) Funcţiile evaluării: de informare, motivaţională, de control, diagnoză, selecţie şi certificare, prognoză, reglare-autoreglare.
c) Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor şi a progreselor şcolare: iniţială, continuă/formativă, finală/sumativă.
d) Metode şi tehnici de evaluare a rezultatelor şi a progreselor şcolare
- metode tradiţionale: verificările orale, probele scrise, lucrările practice; metode şi tehnici complementare/ alternative: observarea sistematică a comportamentului elevului, proiectul, portofoliul, fişele de activitate personală ş.a); aplicaţii în învăţământul primar.
e)Tehnici si instrumente de evaluare a rezultatelor şi a progreselor şcolare; tipuri de itemi: obiectivi, semiobiectivi, subiectivi; constructia probelor de verificare si apreciere (corespondente intre complexitatea obiectivelor de evaluat si tipologia itemilor); baremul de corectare si de apreciere a rezultatelor scolare ale elevilor; valorificarea rezultatelor probelor de evaluare; aplicaţii în învăţământul primar.
f) Modalităţi de asigurare a obiectivităţii în aprecierea rezultatelor şcolare. Evaluarea performanţelor în învăţare prin calificative. Aprecierea elevilor şi semnificaţia acesteia. Descriptorii de performanţă – criterii calitative de evaluare; aplicaţii în învăţământul primar.
g) Tipuri de rezultate şcolare: cunoştinţele acumulate, capacitatea de aplicare a cunoştinţelor, dezvoltarea capacităţilor intelectuale, trăsăturile de personalitate şi conduita. Competenţele formate.
h) Formarea capacităţii de autoevaluare la elevi.
i) Factori perturbatori şi erori în evaluarea şcolară. Modalităţi de corectare.

7. Probleme teoretice şi practice ale curriculumului. Reforma curriculumului în învăţământul românesc

a) Analiza conceptelor: curriculum, arie curriculară, ciclu curricular, conţinut al învăţământului, situatie de învăţare, curriculum centrat pe competențe.
b) Relaţiile şi interrelaţiile obiective-conţinuturi-metode de predare-învăţare-evaluare.
c) Factori determinanti şi surse generatoare în elaborarea curriculumului.
d) Tipuri de curriculum: core curriculum (de bază, trunchi comun) - curriculum la decizia școlii; obligatoriu – opțional; formal – nonformal - informal; naţional-local.
e) Orientări şi practici noi în organizarea curriculumului: interdisciplinaritate, organizare modulară, organizare de tip integrat, curriculum diferențiat şi personalizat.
f) Produsele curriculare

1. Produsele curriculare principale(Planul de invatamant, Programa scolara, Manualul scolar);
2. Produsele curriculare auxiliare (materialele-suport, ghiduri, culegeri, manualul profesorului, suporturi multimedia, soft-uri educaționale etc.);
3. Produse curriculare proiectate de cadrul didactic: planificarea calendaristica, proiectarea unitatilor de invatare, proiectul pedagogic al lectiei).

8. Proiectarea pedagogică a activităților de instruire
a) Conceptul de proiectare a instruirii; funcțiile proiectării pedagogice (anticipare, orientare, organizare, dirijare, reglare și autoreglare, decizie, inovare).
b) Etapele proiectării pedagogice (analiza nevoilor și a resurselor, definirea obiectivelor/competențelor, selecția și structurarea conținuturilor, stabilirea strategiilor optime de acțiune, stabilirea criteriilor și a instrumentelor de evaluare).
c) Niveluri ale proiectării: pe axă temporală (an școlar, semestru, unitate de învățare, lecție) și pe axă structurală (arie curriculară, disciplină de învățământ, temă, subiect); aplicații în învățământul primar.

9. Relaţii şi interacţiuni educaţionale. Abordarea psihosocială a educaţiei şcolare. Managementul clasei de elevi
a) Clasa de elevi ca grup social: noțiunea de grup social, tipuri de grupuri (mici și mari); caracteristicile grupului școlar.
b) Dimensiunile managementului clasei de elevi: ergonomică, psihologică, socială, normativă, operațională, inovatoare; aplicații în învățământul primar.
c) Relaţiile şi interactiunile educaţionale în clasa de elevi: de intercunoaștere, de intercomunicare, socio-afective, de (inter)influențare; aplicații în învățământul primar.
d) Gestionarea situaţiilor de criză educaţională în clasa de elevi: delimitări conceptuale, strategii de intervenție, disciplinarea pozitivă; aplicații în învățământul primar.

C. BIBLIOGRAFIE:
Bîrzea, C. (coord.) - *Învăţarea permanentă – prioritate a politicii educaţionale din România*, ISE Bucureşti, 2001
Bocoş, M. (coord.), Jalba, G., Felegean, D., *Evaluarea în învăţământul primar. Aplicaţii practice, Editura Casa Cărţii de Ştiinţă*, Cluj-Napoca, 2004.
Bocoş, M., Avram, I., Catalano, H., Someşan, E. (coord.), *Pedagogia învăţământului primar. Instrumente didactice*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009.
Bocoş, M.-D., *Instruirea interactivă. Repere axiologice şi metodologice*, Editura Polirom, Iaşi, 2013.
Cerghit, I. - *Metode de învătământ*, ed. a IV-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2007
Cerghit, I. - *Sisteme de instruire alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii*, Ed. Aramis, Bucureşti, 2002
Chiş, V. - *Pedagogia contemporană – pedagogia pentru competenţe*, Ed. Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca, 2005
Cojocariu, M.V. - *Educaţie pentru schimbare şi creativitate*, EDP, Bucureşti, 2003
Cojocariu, M.V. - *Teoria şi metodologia instruirii*, EDP, Bucureşti, 2004
Cozma, T. - *O nouă provocare pentru educaţie: interculturalitatea*, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Cosmovici, A., Iacob L. (coord.) - *Psihologie şcolară*, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Cerghit, I.– *Perfecționarea lecției în școala modernă*, EDP, Bucureşti, 1983
Cerghit, I. – *Metode de învățământ*, EDP, Bucureşti, 1997
Cerghit, I. (coord.) – *Prelegeri pedagogice*, Editura Polirom, Iaşi, 2001
Cerghit, I – *Metode de învățământ*, Ed. Polirom, Iaşi, 2006
Cerghit, I. - *Sisteme de educație alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii*, Ed. Polirom, Iaşi, 2008
Creţu, C. - *Curriculum diferenţiat*, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Creţu, C. - *Teoria curriculumului şi conţinuturile educaţiei*, Ed. Universităţii Al. I. Cuza, Iaşi, 2000
Cristea, S. – *Dicționar de pedagogie*, Editura Litera Educațional, Chișinău, 2002
Cristea, S., Dragu A. – *Psihologie și pedagogie școlară*, Ovidius University Press, Constanța, 2003
Cucoş, C. - *Psihopedagogie pentru examenul de definitivare şi grade didactice*, Ed. Polirom, Iaşi. 1998/2005
Cucoş, C. - *Pedagogie*, ed. a II-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Cucos,C.- *Teoria evaluarii*, Editura Polirom, Iasi, 2008
Golu P., - *Psihologia grupurilor sociale și a fenomenelor colective*, Ed. Miron, București, 2004Ionescu, M., Chiş V. - *Pedagogie. Suporturi pentru formarea profesorului*, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001
Ionescu, M., Radu I. (coord.) - *Didactica modernă*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001

Ionescu, M. - *Instrucţie şi educaţie*, Vasile Goldiş University Press, Arad, 2005
Iucu, R. B. - *Formarea cadrelor didactice. Sisteme, politici, strategii*, Ed. Humanis Educaţional, Bucureşti, 2004
Iucu, R. B. - *Instruirea şcolară, Perspective teoretice şi aplicative*, Ed. Polirom, Iaşi, 2001
Iucu, R. B. - *Managementul şi gestiunea clasei de elevi. Fundamente teoretico-metodologice*, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
Iucu, R. B, Manolescu M. - *Elemente de pedagogie*, Ed. Universităţii din Bucureşti, Credis, 2005
Manolescu, M. - *Evaluarea şcolară. Metode, tehnici, instrumente*, Ed. Meteor, Bucureşti, 2006
Manolescu, M. - *Curriculum pentru învăţământul primar şi preşcolar. Teorie şi practică*, Ed. Universităţii din Bucureşti, Credis, 2005
Neacşu, I. - *Instruire şi învăţare*, ed. a II-a, EDP, Bucureşti, 1999
Nicola, I. – *Tratat de pedagogie şcolară*, Ed. Aramis, Bucureşti, 2003
Niculescu, R.M. - *Teoria şi managementul curricumului*, Ed. Universităţii Transilvania, Braşov, 2000
Oprea, C.L. - *Pedagogie. Alternative metodologice interactive*, Ed. Universităţii din Bucureşti, 2003
Panţuru, S. - *Elemente în teoria şi metodologia instruirii*, Ed. Universităţii Transilvania, Braşov, 2002
Păişi, Lăzărescu M. - *Psihologia educaţiei copilului preşcolar şi şcolar mic*, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2005
Păun, E. - *Şcoala – abordare sociopedagogică*, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Păun, E., Potolea D. (coord.) - *Pedagogie. Fundamentări teoritice şi demersuri educative*, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Pânişoară, I. O. - *Comunicarea eficientă*, ed. a III-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2006
Potolea D., Manolescu, M. - *Teoria şi practica evaluării educaţionale*, Ed. PIR, MEdC, Bucureşti, 1995
Potolea, D., Manolescu, M. - *Teoria şi metodologia curriculumui*, Ed. PIR, MEdC, Bucureşti, 1996
Radu I.T., Ezechil L. - *Didactica. Teoria instruirii*, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2005
Radu I.T. - *Evaluarea în procesul didactic*, EDP, Bucureşti, 2008
Răduţ-Taciu, R., Bocoş, M.-D., Chiş, O. (coord.), *Tratat de management educaţional pentru învăţământul primar şi preşcolar*, Editura Paralela 45, Piteşti, 2015.
Sălăvăstru, D. – *Psihologia educaţiei*, Ed. Polirom, Iaşi, 2004
Stan, E. - *Managementul clasei*, Ed. Aramis, Bucureşti, 2006
Stoica, A. (coord.) - *Evaluarea curentă şi examenele, Ghid pentru profesori*, Ed. ProGnosis, Bucureşti , 2001
Stoica, A., Mihail R. - *Evaluarea educaţională. Inovaţii şi perspective*, Ed. Humanitas Educaţional, Bucureşti, 2006
Tudorica, R. - *Managementul educaţiei în context european*, Ed. Meronia, Bucureşti, 2007
Ungureanu, D. - *Teoria curricumului*, Ed. Mirton, Timişoara, 1999
Vlăsceanu, L., Neculau A., Miroiu A., Mărginean I, Potolea D. (coord.) - *Şcoala la răscruce. Schimbare şi continuitate în curriculumul învăţământului preuniversitar. Studiu de impact.* Vol I şi II, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Voiculescu, E. - *Factorii subiectivi ai evaluării şcolare. Cunoaştere şi control*, Ed. Aramis, Bucureşti, 2001
Zlate, M. (coord.) - *Psihologia la răspântia dintre milenii*, Ed. Polirom, Iaşi, 2001
*** OECD *Analiza politicilor naţionale în domeniul educaţiei* (trad.), MEN, Bucureşti, 2000

Traduceri din literatura străină

Adler A. - *Psihologia copilului greu educabil*, Ed. IRI, Bucureşti, 1995
Ausubel D. P., Robinson R. - *Învăţarea şcolară. O introducere în psihologia pedagogică*, EDP, Bucureşti, 1981
Botckin J., Elmandjira M., Maliţa M. - *Orizontul fără limite al învăţării*, Ed. Politică, Bucureşti, 1981
Dave H.R. (sub red.) - *Fundamentele educaţiei permanente*, EDP, Bucureşti, 1991
Dellors J. (coord.) - *Comoara lăuntrică. Raportul către UNESCO al Comisiei Internaţionale pentru Educaţie*, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
Gagne R. M., Briggs L. - *Principii de design al instruirii*, EDP, Bucureşti, 1977
Gardner H. - *Inteligenţe multiple. Noi orizonturi*, Ed. Sigma, Bucureşti, 2006
Geissler E. - *Mijloace de educaţie*, EDP, Bucureşti, 1981
Goleman D. - *Inteligenţa emoţională*, Ed. Curtea Veche, Bucureşti, 2000
Hainaut L. D. (coord.) - *Programe de învăţământ şi educaţie permanentă*, EDP, Bucureşti, 1981
Hayes N., Orell S. - *Introducere în psihologie*, Bucureşti, 1997
Monteil J. M. - *Educaţie şi formare*, Ed. Polirom, Iaşi, 1997
Meyer G. - *De ce şi cum evaluăm ?*, Ed. Polirom, Iaşi, 2004
Peretti A. D. - *Educaţia în schimbare*, Ed. Spiru Haret, Iaşi, 1996
*** Agenţia Naţională SOCRATES - *Combaterea eşecului şcolar*, EDP, Bucureşti, 1996

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

ÎNVĂȚĂTORI/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR (ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ÎN LIMBA MAGHIARĂ MATERNĂ)

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII,
LIMBA ȘI LITERATURA MAGHIARĂ MATERNĂ, MATEMATICĂ,
METODICA PREDĂRII ACESTORA,
PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ȘI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI

2015

PREZENTARE

Programa se adresează învățătorilor, institutorilor și profesorilor pentru învățământul primar, la clasele cu predare în limba maternă maghiară, care s-au înscris și vor susține examenul de definitivare în învățământ.

În elaborarea programei s-au avut în vedere următoarele principii:

- principiul continuității formării inițiale şi continue, realizat prin evoluție în carieră şi dezvoltare profesională;
- principiul coerenței modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competențelor generale şi specifice, prin modul de selectare a conținuturilor ce vor face obiectul evaluărilor vizate, prin diversitatea formelor şi a strategiilor evaluative sugerate pentru a fi utilizate în contextul acestor examinări;
- principiul adecvării şi armonizării finalităților şi a conținuturilor învățământului primar românesc cu direcțiile şi spiritual schimbărilor din societate;
- principiul optimizării şi inovării activității în învățământul primar, prin asimilarea celor mai noi achiziții din ştiințele educației şi din ştiințele conexe.

Programa pentru examenul național de definitivare în învăţământ a învățătorilor/ institutorilor/ profesorilor pentru învățământ primar cu predare în limba maternă maghiară vizează competențe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative și atitudinale și propune o tematică ce corespunde tendințelor în evoluția disciplinelor. Este structurată pe trei secțiuni:

- *secțiunea 1* – discipline de specialitate (Limba şi literatura română și universală pentru copii, Limba și literatura maternă maghiară și Matematică);
- *secțiunea 2* – metodica predării disciplinelor de specialitate (Metodica predării limbii și literaturii române, Metodica predării limbii și literaturii maghiare și Metodica predării matematicii);
- *secțiunea 3* – pedagogie școlară și elemente de psihologie a educației.

COMPETENȚE GENERALE

- ***competențe în specialitate la Limba și literatura română și universală pentru copii, Limba și literatura maternă maghiară și Matematică:***
  1. utilizarea adecvată a conținutului ştiințific propriu disciplinelor de examen;
  2. aplicarea în situații educaționale concrete a conținutului ştiințific, valorizând valențele formative;
  3. integrarea conținuturilor de specialitate în contextul altor ştiințe, argumentând și promovând strategii activ-participatice de învățare;
  4. producerea corelațiilor inter-/intradisciplinare, prin utilizarea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală, stimulând creativitatea și inovația în plan profesional.

- ***competențe didactico-metodologice, aferente predării la ciclul primar a disciplinelor Limba și literatura română, Limba și literatura maternă maghiară și Matematică:***
  1. prelucrarea conținuturilor ştiințifice specifice disciplinelor de examen, prin aplicarea în situații educaționale variate, specifice învățământului primar;
  2. valorificarea conținuturilor metodicilor de specialitate, în vederea formării la elevi a competențelor-cheie și transversale;
  3. realizarea de conexiuni intra-/interdisciplinare, în contexte educaționale specifice învățământului primar;
  4. operarea cu conținuturile metodicilor de specialitate pentru luarea unor decizii care să conducă la reglarea (dezvoltarea / ameliorarea) componentelor procesului instructiv – educativ.

- ***competențe psihopedagogice***
  1. utilizarea adecvată a conceptelor de bază ale disciplinelor psihopedagogice;
  2. aplicarea în situaţii educaţionale concrete a conţinutului ştiinţelor educaţiei/psihologiei şcolarului mic;
  3. realizarea de conexiuni între achiziţiile dobândite prin studiul disciplinelor psihopedagogice şi domeniile de specialitate;
  4. operarea cu conceptele specifice ştiinţelor psihopedagogice pentru explicarea, interpretarea şi argumentarea unor fapte, evenimente, procese educaționale.

Competențele specifice ce derivă din competențele generale vor fi prezentate în cadrul fiecărei secțiuni a programei. Programa este structurată pe 3 secțiuni, corelate cu structura subiectului la proba scrisă:

- secțiunea 1 – discipline de specialitate (Limba și literatura română și universală pentru copii, Limba și literatura maternă maghiară și Matematică)

- secțiunea 2 – metodica predării disciplinelor de specialitate (Metodica predării limbii și literaturii române, Metodica predării limbii și literaturii maghiare și Metodica predării matematicii)

- secțiunea 3 – pedagogie școlară și elemente de psihologie a educației

SECȚIUNEA 1 – DISCIPLINE DE SPECIALITATE

LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

COMPETENȚE SPECIFICE:

Candidații vor demonstra următoarele competențe specifice:

- identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
- identificarea şi analiza principalelor elemente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice texturilor epice, lirice și dramatice;
- evidențierea caracterului formativ al textelor studiate;
- respectarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexico-semantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
- valorificarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;
- elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
- utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;
- utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
- identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelații inter-/intradisciplinare.

TEMATICA

I. Limba română

1. LIMBĂ ȘI STIL
   a) Limbă și limbaj
   b) Limbă literară, limbă populară, limbă standard
   c) Stilul individual și stilurile funcționale
2. FONETICĂ ȘI FONOLOGIE
   a) Sunetele limbii române
   b) Clasificarea vocalelor și consoanelor limbii române. Semivocalele
   c) Corespondența dintre litere și sunete
   d) Segmentul vocalic: diftongul, triftongul, hiatul
   e) Silaba. Ortografia și despărțirea cuvintelor în silabe
   f) Accentul și intonația. Reguli de folosire corectă a accentului în limba română
3. PUNCTUAȚIE ȘI ORTOGRAFIE
   a) Norme ortografice și norme ortoepice
   b) Semnele de punctuație și de ortografie
   c) Scrierea cu majusculă. Abrevierile
4. LEXICOLOGIE
   a) Vocabularul – totalitate a cuvintelor limbii române
   b) Organizarea vocabularului: vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar.
   c) Cuvântul – unitate de bază a vocabularului
   d) Sensul cuvintelor: sensul propriu și sensul figurat
   e) Relații semantice între cuvinte: sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie
   f) Structura morfologică a cuvântului
   g) Îmbogățirea vocabularului: mijloace interne, mijloace externe
   h) Expresii si locuțiuni
5. MORFOLOGIE
   - Părțile de vorbire flexibile (Clasificare. Funcții sintactice): substantivul, articolul, pronumele, adjectival, numeralul, verbul
   - Părțile de vorbire neflexibile (Clasificare. Funcții sintactice): adverbul, conjuncţia, prepoziţia, interjecţia
6. SINTAXA

- Enunțul (tipuri de propoziții)

A. Sintaxa propoziției:
   a) Părți principale de propoziție: subiectul, predicatul
      Probleme de acord
   b) Părți secundare de propoziţie: atributul, complementul

B. Sintaxa frazei:
   a) Propoziția și felul propozițiilor

b) Fraza
c) Raporturile sintactice în frază: de interdependență, de coordonare și de subordonare
d) Tipuri de subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă, circumstanțială.

II. Literatura română și universală pentru copii

1. CONCEPTUL DE LITERATURĂ PENTRU COPII
Definiții. Caracteristici. Opere fundamentale ale literaturii pentru copii
2. SPECII LITERARE ACCESIBILE ŞI VALORILE FORMATIVE ALE ACESTORA
Principalele genuri şi specii literare, accesibile şcolarilor mici
1. Creaţia populară
- Colinde
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)
- Basme populare, prelucrate de Petre Ispirescu: *Greuceanu*, *Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte*, *Prâslea cel voinic şi merele de aur*

2. Creaţia cultă

a. Genul liric:
- **Poezia despre copilărie**: George Coşbuc – *Iarna pe uliţă*
- **Poezia despre natură şi vieţuitoare:** Mihai Eminescu – *Revedere*, *Somnoroase păsărele*; Elena Farago – *Căţeluşul şchiop*, *Gândăcelul*; *Gospodina*

b. Genul epic:
- **Fabula**: Tudor Arghezi – *Zdreanță*, *Tâlharul pedepsit*; Jean de La Fontaine – *Greierele și furnica*;
- **Schița și povestirea**: *Emil Gârleanu - Fricosul*, *Căprioara*; Ioan Alexandru Brătescu-Voinești – *Puiul*; Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe*; Octav Pancu Iași – *Iedul cu trei capre*; I.L.Caragiale – *D-l. Goe..., Vizită;* Barbu Ştefănescu-Delavrancea – *Bunicul*, *Bunica*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată;*
- **Legenda**: Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*; Dimitrie Bolintineanu – *Muma lui Ştefan cel Mare*;
- **Balada**: George Topârceanu – *Balada unui greier mic*;
- **Basmul**: Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*;
- **Povești:** Ion Creangă – *Fata babei şi fata moşneagului*, *Punguţa cu doi bani, Capra cu trei iezi*; Hans Christian Andersen – *Răţuşca cea urâtă*; Fraţii Grimm – *Albă-ca-Zăpada*; Charles Perault – *Scufiţa Roşie*.
- **Romanul pentru copii şi despre copii**: Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*, Carlo Collodi – *Pinocchio*;

BIBLIOGRAFIA

I. Limba română

1. Academia Română – *Gramatica de bază a limbii române*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2010
2. Academia Română – *Gramatica limbii române,* vol. I – *Cuvântul*, vol.II – *Enunţul*, Editura Academia Română, Bucureşti, 2005
3. Angela Bidu-Vrânceanu, Narcisa Forăscu – *Limba română contemporană. Lexicul*, Editura Humanitas Educațional, Bucureşti, 2005
4. Forăscu, Narcisa (coord.), Popescu, Mihaela, *Dificultăţi gramaticale ale limbii române*, Editura Universităţii din Bucureşti, 2001
5. *Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române*, Ediţia a II-a revăzută şi adăugită, Editura Univers Enciclopedic, Bucureşti, 2005
6. Gabriela Pană-Dindelegan (coord.), *Dinamica limbii române actuale. Aspecte gramaticale şi discursive*, Editura Academiei Române, București, 2009
7. Gheorghe, Mihaela – *Limba română. Probleme teoretice şi aplicaţii*, Editura Universităţii *Transilvania* din Braşov, 2009
8. Guţu Romalo, Valeria, *Corectitudine şi greşeală. Limba română de azi*, Editura Humanitas Educational, Bucureşti, 2000
9. Manualele de *Limba română*, cl.a IX-a, a X-a, a XI-a, a XII-a pentru Școlile Normale (ultima ediție).

II. Literatura română și universală pentru copii

1. Cândroveanu, Hristu (1988) *Literatura română pentru copii*, Editura Albatros, București, 1988
2. Goia, Vistian. (2003) *Literatura pentru copii şi tineret, pentru institutori, învăţători şi educatoare*, Editura Dacia, Cluj-Napoca
3. Gurtavenco, M.; Ioani, L.; Norel, M.; Sasu A.E.; Șindrilaru, Fl.; Viţalariu, D. M. (2008) *77 de lecturi ale copilăriei. Lecturi particulare pentru clasele V-VI,* Ediţia a III-a, Editura Paralela 45, Piteşti
4. Negrilă, Iulian (1996) *Literatura pentru copii*, Editura Multimedia, Arad
5. Norel, M., (2014) *Literatură română şi literatură pentru copii*, (note de curs), Universitatea „Transilvania”, Braşov
6. Stoica, C., Vasilescu, E. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Școlile Normale - cls. a XII-a), București: E.D.P.
7. Costea, O., Mitu, F., Stoica, C., Toma-Damşa, M., Vasilescu, E., Vlăduț, A. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Școlile Normale – cls. a XIII-a), București: E.D.P.
8. Operele menționate în capitolul *Tematică*

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM, GYERMEKIRODALOM

SAJÁTOS KOMPETENCIÁK

A jelöltek az alábbi sajátos kompetenciák kialakítását bizonyítja:

- az irodalmi nyelv normáit betartó értekező szöveg alkotása
- irodalomelméleti ismeretek alkalmazása
- adott szöveg értelmezése
- adott szöveg műfaji besorolása
- az irodalmi szövegnek a kisiskolás világához való közelítése
- helyesírási ismeretek alkalmazása
- hangtani ismeretek és ezek alkalmazása
- jelentéstani ismeretek és ezek alkalmazása (elsődleges jelentés, átvitt jelentés, rokonértelműség, ellentétes jelentésű szavak, azonos alakú szavak)
- szókészlettani ismeretek és ezek alkalmazása (szókészlet, szókincs, a szókészlet változása)
- szófajtani, mondattani, szövegtani ismeretek és ezek alkalmazása

TARTALMAK

I. Magyar nyelv

1. Hangtani és jelentéstani ismeretek: A szójelentés. Hangalak és jelentés viszonya (egyjelentésű, többjelentésű, azonos alakú, rokon értelmű szavak, ellentétes jelentésű szavak). Magánhangzók, mássalhangzók, magánhangzótörvények, mássalhangzótörvények. A szótag, szótagolás és elválasztás.
2. A magyar helyesírás alapelvei
3. Szóalaktani ismeretek: A szótő és toldalékok. A toldalékok fajtái és funkciójuk.
4. Szófajtani ismeretek: Alapszófajok, viszonyszók és mondatszók
5. Mondattani ismeretek: Az egyszerű mondat. A mondatok kommunikációs funkciója (információközlő, érzelemkifejező, felszólító, kérdő mondatok).
6. Szövegtani ismeretek: A szöveg jellemzői. Szövegtípusok (ismeretközlő szövegek, irodalmi szövegek, publicisztikai szövegek, funkcionális szövegek).

II. Magyar irodalom, gyermekirodalom

1. Irodalomelméleti alapfogalmak adekvát alkalmazása

- A gyermekirodalom lírai műfajai. A vers témája, hangneme, vershelyzet, a vers szerkezete, műfajok, verstani alapismeretek, hasonlat, szóképek, retorikai alakzatok
- A gyermekirodalom epikai műfajai. Narrációs eljárások: történetalakítás, tér- és időszerkezet, időkezelés, cselekményvezetés, hősteremtés, elbeszélő, elbeszélői és szereplői szólamok (párbeszéd, monológ, leírás, elbeszélés)

2. A gyermekirodalom lírai műfajai

- A gyermekvers jellemzői
- A népi gyermeklíra (mondókák, játékversek)
- A gyermeklíra korszakai:
  19. század (pl. Arany János, Gyulai Pál, Móricz Zsigmond, Petőfi Sándor gyermekversei)
  20. század (pl. Áprily Lajos, József Attila, Kosztolányi Dezső, Szabó Lőrinc gyermekversei)
  21. század (pl. Fekete Vince, Kányádi Sándor, Kovács András Ferenc, Lackfi János, László Noémi, Nemes Nagy Ágnes, Szabó T. Anna, Szilágyi Domokos, Tamkó Sirató Károly, Tandori Dezső, Tóth Krisztina, Weöres Sándor, Zelk Zoltán gyermekversei)

3. A gyermekirodalom epikai műfajai

- A népköltészet epikai műfajai. A népmese. A népmonda.
- Benedek Elek és Arany László meséi
- A műköltészeti mese (pl. Berg Judit, Döbrentey Ildikó, Dóka Péter, Hervay Gizella, Kányádi Sándor, Lázár Ervin, Máté Angi, Zágoni Balázs meséi)
- A novella (pl. Móra Ferenc, Móricz Zsigmond novellái)
- A gyermek- és meseregény: (pl. Berg Judit, Csukás István, Fekete István, Fodor Sándor, Lázár Ervin, Móra Ferenc, Varró Dániel meseregényei)

Megjegyzés: A zárójelbe tett nevek csak a példa kedvéért soroltattak fel. A műfajhoz tartozó bármely szerző akármelyik műve, vagy művének részlete szerepelhet a tételek között.

SZAKIRODALOM

Az alábbiakban felsorolt szakirodalmi források egy része elektronikusan is elérhető.

1. Bálint Péter-Bódis Zoltán (szerk.): Változatok a gyermeklírára. Didakt Kiadó, Debrecen, 2006.
2. Bognár Tas: A magyar gyermekvers. Nemzeti Tankönyvkiadó, 2001.
3. Bognár Tas: Gyermekpróza. Világ- és magyar irodalom. Nemzeti Tankönyvkiadó, 2004.
4. Fóris – Ferenczi Rita (szerk): Együtt olvasni jó!, Egyetemi Kiadó, Kolozsvár, 2015.
5. Hegedűs Imre János: Benedek Elek. Monográfia. Pallas-Akadémia, Csíkszereda, 2006.

6. Komáromi Gabriella: Gyermekirodalom. Helikon Kiadó, 2001.
7. Trencsényi László: Gyermekirodalom A-tól Z-ig. Fapadoskönyv.hu. 2013.
8. Végh Balázs Béla: A gyermekirodalom változatai. Korunk Komp-Press, 2007.
9. Végh Balázs Béla: Kalandozások a gyermekirodalomban. Savaria University Press, Szombathely, 2011.
10. A tartalmaknál felsorolt irodalmi művek

MATEMATIKA

SAJÁTOS KOMPETENCIÁK:

A jelöltek az alábbi sajátos kompetenciák kialakítását bizonyítják:

- halmazok és halmazokkal végzett műveletek ábrázolásának kiválasztása és megfelelő módszerek alkalmazása
- természetes és racionális számok tulajdonságainak felismerése
- oszthatósági kritériumok használata gyakorlatokban és feladatokban
- számítási szabályok és természetes számokkal végzett műveletek tulajdonságainak felhasználása elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek és matematikai feladatok megoldásában
- adatok táblázatokba rendezése és ábrázolásuk grafikonok segítségével
- nemzetközi mértékegységekkel végezett műveletek, átalakításokat használva
- kerület és terület (négyzet, téglalap) kiszámítása képletek segítségével és a hosszúság, terület, űrtartalom, tömeg és idő kifejezése a megfelelő mértékegységekben
- síkidomok és mértani testek felismerése, felépítése
- osztó, többszörös, törtek fogalmának példákban való felismerése/a mindennapi életben való használata
- műveletek végzése természetes számokkal és a műveletek tulajdonságai
- adatok rendezése
- szöveges feladatok megoldása

TARTALMAK

1. Halmazok

A halmaz fogalma. Példák. Elem. Hozzátartozás. Megadási módok. Bennfogalási reláció. Értelmezés. Tulajdonságok
Halmazok egyenlősége.
Műveletek halmazokkal. Értelemezések. Tulajdonságok. Metszet. Különbség. Komplementerképzés.

1. Természetes számok halmaza

Ekvipotencia reláció
Egy halmaz számossága
Peano-féle axiómák
Számrendszerek. Helyiértékes és nem helyiértékes számrendszerek
Műveletek N-ben. Értelmezések. Tulajdonságok.

2. Halmazok (N, Q)

Értelmezések. Tulajdonságok (N,Q)
Műveletek N-ben, Q-ban
Törtek átalakítása tizedes törtté
Tizedes törtek átalakítása törtté

3. **Egyeneletek és egyenletrendszerek**

Egyenletek segítségével megoldható feladatok

4. Adatrendezés

Összefüggések ábrázolása és értelmezése táblázatok, diagrammok és grafikonok segítségével

5. A hosszúság, terület, térfogat, tömeg és idő mérésére alkalmazott mértékegységek. Átalakítás

6. **Mértani alapismeretek**

Pont, egyenes, félegyenes, szakasz, törött vonal, görbe vonal, szögek
Sokszögek: háromszög, négyszögek: paralelogramma, tégalap, rombusz, négyzet, trapéz
Kör
Metrikus összefüggések a derékszögű háromszögben
Testek: téglatest, kocka, gúla, henger, kúp, gömb (felismerése, felépítése**)**

7. **Mértani alapismeretek**

Pont, egyenes, félegyenes, szakasz, törött vonal, görbe vonal, szögek
Sokszögek: háromszög, négyszögek: paralelogramma, tégalap, rombusz, négyzet, trapéz
Kör
Metrikus összefüggések a derékszögű háromszögben
Testek: téglatest, kocka, gúla, henger, kúp, gömb (felismerése, felépítése**)**

SZAKIRODALOM

1. Aron I., Herescu Gh., Dumitru A. (1996) Aritmetica pentru învăţători, E.D.P., Bucureşti
2. Baranyai Tünde (2012) Aritmetika tanító- és óvóképzős hallgatók számára, Státus Kiadó, Csíkszereda
3. Marchiș Julianna (2013) Matematika óvó- és tanítóképzős hallgatóknak, Galaxia Guttenberg

4. Rosu M., Roman M (1999) Matematica pentru perfecţionarea învăţătorilor, Ed. All, Bucureşti
5. V-VIII osztályos tankönyvek

SECŢIUNEA 2 – METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR DE SPECIALITATE

METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII ROMÂNE

COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor demonstra următoarele competenţe specifice:

- abordarea flexibilă a curriculumului şcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
- aplicarea adecvată a principiilor, formelor şi metodelor specifice comunicării orale şi scrise;
- valorificarea valenţelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecţiile de Comunicare în limba română pentru şcolile şi secţiile cu predare în limba maghiară / Limba şi literatura română pentru şcolile şi secţiile cu predare în limba maghiară din clasele CP-IV;
- alegerea şi adecvarea strategiilor didactice de predare-învăţare-evaluare în vederea formării competenţelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învăţământul primar;
- adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea şi diferenţierea învăţării;
- valorificarea corelaţiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învăţării la disciplinele Comunicare în limba română pentru şcolile şi secţiile cu predare în limba maghiară / Limba şi literatura română pentru şcolile şi secţiile cu predare în limba maghiară;
- argumentarea utilizării diverselor modalităţi de abordare a textului literar;
- valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii elevilor în cadrul disciplinei Comunicare în limba română pentru şcolile şi secţiile cu predare în limba maghiară / Limba şi literatura română pentru şcolile şi secţiile cu predare în limba maghiară;
- conceperea unor instrumente de evaluare, analiză şi interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acţiunii didactice.

TEMATICA

I. Specificul predării-învăţării-evaluării limbii române în învăţământul primar cu predare în limba maghiară

- Specificul curriculumului pentru disciplina Comunicare în limba română pentru şcolile şi secţiile cu predare în limba maghiară / Limba şi literatura română pentru şcolile şi secţiile cu predare în limba maghiară
- Influenţa fenomenelor de transfer şi de interferenţă asupra învăţării limbii române;
- Proiectarea activităţilor didactice în manieră integrată;
- Modelul comunicativ-funcţional şi abordarea conţinuturilor în clasele pregătitoare – a IV-a;
- Abordarea elementelor de construcţie a comunicării din perspectivă funcţională, aplicativă, conform programelor şcolare în vigoare;
    - Specificul organizării lecţiilor de Comunicare în limba română pentru şcolile şi secţiile cu predare în limba maghiară / Limba şi literatura română pentru şcolile şi secţiile cu predare în limba maghiară în clasele pregătitoare – a IV-a;
    - Metode şi procedee specifice învăţării limbii române, ca limba a doua (nematernă);
    - Forme de organizare a activităţilor de învăţare în limba română; strategii de diferenţiere, individualizare; învăţarea prin cooperare;
    - Rolul jocului didactic în orele de Comunicare în limba română pentru şcolile şi secţiile cu predare în limba maghiară / Limba şi literatura română pentru şcolile şi secţiile cu predare în limba maghiară.

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de *Comunicare în limba română pentru şcolile şi secţiile cu predare în limba maghiară / Limba şi literatura română pentru şcolile şi secţiile cu predare în limba maghiară* în învăţământul primar

1. Comunicarea orală (receptarea mesajului oral, exprimarea orală)

- Strategii de formare a comportamentului de receptor/emiţător de mesaje orale;
- Strategii de predare-învăţare-evaluare la disciplina Comunicare în limba română pentru şcolile şi secţiile cu predare în limba maghiară / Limba şi literatura română pentru şcolile şi secţiile cu predare în limba maghiară;
- Activităţi de învăţare care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (clasa pregătitoare – clasa a IV-a);
- Metode şi mijloace de învăţământ folosite în formarea şi dezvoltarea exprimării orale în limba română;
- Formarea şi dezvoltarea competenţelor de Comunicare în limba română pentru şcolile şi secţiile cu predare în limba maghiară / Limba şi literatura română pentru şcolile şi secţiile cu predare în limba maghiară: conţinuturi şi contexte de realizare, criterii şi cerinţe în exersarea exprimării corecte, respectarea normelor ortoepice.

2. Comunicarea scrisă *(*receptarea mesajului scris, exprimarea scrisă)

- Strategii de formare a câmpului vizual (propoziţie, cuvânt, silabă, literă);

- Strategii de predare-învățare-evaluare a citit-scrisului în limba română la clasa a II-a (metode și procedee specifice, mijloace de învățământ);
- Specificul abordării textelor în învățământul primar:
  - Textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea/narațiunea, dialogul, descrierea, personajul literar);
  - Textul liric (strofa, versul);
  - Textul nonliterar;
  - Textul funcțional.
- Organizarea textului scris, în funcție de scopul redactării:
  - Tehnica elaborării unui text scris: contexte de realizare pentru clasele a III-a – a IV-a;
  - Scrierea funcțională (bilet, felicitare, afiș, fluturaș, invitație, email);
  - Scrierea imaginativă (pe baza unui șir de întrebări, pe baza unui suport vizual);
  - Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).
- Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învățământul primar – particularităţi ale însuşirii normelor limbii literare în clasele a II-a – a IV-a (ortografie şi punctuație).

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba română pentru şcolile şi secţiile cu predare în limba maghiară / Limba şi literatura română pentru şcolile şi secţiile cu predare în limba maghiară*

- Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor și progresului școlar;
- Metode tradiționale și alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizați în practica școlară (clasele pregătitoare – a IV-a).

BIBLIOGRAFIE:

1. Barbu. M. – *Metodica predării limbii și literaturii române – învățământ primar*, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2008
2. Cristea, S. – *Dicționar de pedagogie*, Editura Litera, Chișinău, 2002
3. Molan, V. – *Didactica disciplinelor „Comunicare în limba română" și „Limba și literatura română"* (ediție revizuită, actualizată și completată. Studii critice), Ed. MINIPED, Bucureşti, 2014
4. Norel, M. – *Didactica limbii și literaturii române pentru învățământul primar*, Editura Art, București, 2010
5. Șerdean, I. – *Didactica Limbii și literaturii române în învățământul primar*, Ed. Corint, București, 2007

***Ghid de evaluare pentru învățământul primar, SNEE, București, 1999

***Programe școlare pentru învățământul primar - *Comunicare în limba română pentru şcolile şi secţiile cu predare în limba maghiară /Limba şi literatura romană pentru şcolile şi secţiile cu predare în limba maghiară,* în vigoare la data examenului.

MAGYAR ANYANYELVI TANTÁRGYPEDAGÓGIA

A. SAJÁTOS KOMPETENCIÁK

A jelöltek az alábbi sajátos kompetenciák kialakítását bizonyítják:

- A tantárgypedagógia tartalmainak összehangolása a pedagógia, pszichológia, didaktika újabb eredményeivel;
- A nyelvi, irodalmi és tantárgypedagógia tartalmainak összehangolása az elemi tagozatos tantervvel;
- A tartalmak gyakorlati jellegének a kiemelése
- Az interdiszciplinaritás, a tantárgyterületek (nyelv és irodalom) integrációjának és az alkalmazhatóság elvének az érvényesítés
- A tanítási gyakorlat megújítása, a rugalmas gondolkodás, döntésképesség, kreativitás és együttműködés elvének érvényesítése;
- Kommunikációs helyzetekhez igazodó helyes nyelvhasználat
- A magyar irodalom, gyermekirodalom ismerete, tudatos szövegértő képesség és saját vélemény megfogalmazása, érvelés
- Anyanyelvi és jelentéstani ismeretek alkalmazása 4. Az irodalmi szöveghez és a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodó tanulási helyzetek választása
- Az anyanyelvhasználatot fejlesztő korszerű módszerek alkalmazása

B. TARTALMAK

1. A szóbeli kommunikációs kompetencia fejlesztése

• Kommunikációs kompetencia fejlesztése. Kommunikációs kompetenciát fejlesztő gyakorlatok, nyelvi játékok, beszédművelési gyakorlatok.

• Az anyanyelvi tapasztalatszerzés képességének, a nyelvi megformálásra való érzékenységnek a fejlesztése.

2. Olvasástanítás-és az írott szövegértési kompetencia fejlesztése

• Hang- és betűtanítás.

• Az olvasástechnika fejlesztése. Olvasási gyakorlatok.

• A szövegértési kompetencia fejlesztése.

• A lírai alkotások feldolgozásának műveletrendje.

• Az elbeszélő típusú szövegek feldolgozásának műveletrendje.
• Tudományos, ismeretterjesztő szövegek feldolgozásának műveletrendje.
• Információk szerzése funkcionális szövegekből (szórólapok, használati utasítások, szabályzatok, menetrendek stb.).

3. Írástanítás és az írott szövegalkotási kompetencia fejlesztése

• Az írott betű tanítása.
• Az írástechnika fejlesztése. Írásgyakorlatok.
• A témához, műfajhoz, kommunikációs partnerhez, a kommunikáció céljához igazodó szövegek alkotása (elbeszélő, leíró, funkcionális).

4. A tanulás szervezése

• Az oktatási folyamat tervezése. A képességfejlesztő tanterv egységei és kapcsolatrendszere: alapkompetenciák, sajátos kompetenciák, tartalmak. Az egyéni tervezés formái: kalendarisztikus terv, tematikus terv (a tanulási egység terve), óravázlat/forgatókönyvek.
• Tartalom és módszer összefüggése. A módszerválasztást meghatározó tényezők. Hagyományos és korszerű módszerek. A kooperatív módszerek.
• Szervezési módok és munkaformák az anyanyelvoktatásban. A frontális munka, az egyéni, pár- és csoportmunka.
• A tanulók önálló tanulása. Motiválás. Differenciálás és individualizálás.
• Az értékelés funkciói és folyamata az anyanyelvoktatásban. Diagnosztikus, formatív/folyamatos és szummatív értékelés. Értékelési stratégiák, eljárások és módszerek.

KÖNYVÉSZET

(Az alábbiakban felsorolt szakirodalmi források egy része elektronikusan is elérhető)

1. Adamikné Jászó Anna: Anyanyelvi nevelés az ábécétől az érettségiig. Trezor Kiadó, Budapest, 2001.
2. Adamikné Jászó Anna – Kálmánné Bors Irén – Kernya Rózsa – H. Tóth István: Az anyanyelvi nevelés módszerei. Általános iskola 1-4 osztály. Kaposvár, 2001.
3. Adamikné Jászó Anna (szerk): A magyar nyelv könyve. Trezor Kiadó, Budapest, 2007.
4. Ambrus Ágnes – Péter Lilla – Stark Gabriella: Gyakorlatközelben. Te mit választanál? Választható tantárgyak az elemi osztályokban, Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2013.
5. Bárdos Jenő: A nyelvpedagógia fejlődése és tudatosulása. In. Nyelvpedagógiai kalandozások. Iskolakultúra, Pécs, 2004.
6. Bodoni Ágnes – Kádár Anna: Az óvodás- és kisiskoláskor játékai elméleti és módszertani megközelítésben, Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2010.
7. Czimer Györgyi−Balogh László: Az irodalmi alkotótevékenység fejlesztése. Géniusz Könyvek, Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, 2010.
8. Falus Iván: Az oktatás stratégiái és módszerei. In. Uő (szerk.): Didaktika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998.
9. Fóris-Ferenczi Rita: Anyanyelv-pedagógia. Kísérlet az elmélet(ek) és a gyakorlat egybehangolására. Erdélyi Tankönyvtanács. 2006.
10. Fóris-Ferenczi Rita, Orbán Gyöngyi et. all.: Beszélgetőkönyv a megértő irodalomoktatásról. T3 Kiadó, Sepsiszentgyörgy, 2003.
11. Fűzfa Balázs (szerk.): Élményközpontú irodalomtanítás. A megértés felé. Pont Kiadó, Budapest, 2003.
12. Fűzfa Balázs (szerk.): Élményközpontú irodalomtanítás. Irodalomtankönyv ma. Pont Kiadó, Budapest, 2002.
13. Gordon Győri János (szerk.): Irodalomtanítás a világ kilenc oktatási rendszerében. Pont Kiadó, Budapest, 2003.
14. Józsa Krisztián (szerk.): Az olvasási képesség fejlődése és fejlesztése. Dinasztia Tankönyvkiadó, Budapest, 2006.
15. Kádár Annamária: Mesepszichológia. Az érzelmi intelligencia fejlesztése gyermekkorban, Kulcslyuk Kiadó, 2012.
16. Lénárd Sándor−Rapos Nóra: Fejlesztő értékelés. Gondolat Kiadó, Budapest, 2009.
17. Nagy József: XXI. század és nevelés. Osiris Kiadó, Budapest, 2000.
18. M. Nádasi Mária: A projektoktatás elmélete és gyakorlata. Géniusz Könyvek. 2010.
19. Podráczky Judit: Különlegesek. Adalékok a differenciálás módszertanához, Budapest, 2013.
20. Tóth László: Az olvasás pszichológiai alapjai. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2002.
21. Zsigmond István: Az értő olvasás fejlesztése – útmutató kézikönyv pedagógusok és pedagógusjelöltek számára – Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2008.
22. Érvényben levő tantervek az elemi osztályok számára
23. *** Szövegértés-szövegalkotás kompetenciaterület. Általános szakmai koncepció. http://www.sulinet.hu/tanar/kompetenciateruletek/1_szovegertes/koncepcio/szovegertes_alt-szakmai_koncepcio_abc.pdf
24. *** Sulinova oktatási programcsomag (1–12 osztály) http://www.sulinet.hu/tanar/kompetenciateruletek/1_szovegertes/index.html

MATEMATIKA TANÍTÁSÁNAK MÓDSZERTANA

SAJÁTOS KOMPETENCIÁK

A jelöltek az alábbi sajátos kompetenciák kialakítását bizonyítja:

- specifikus módszertani elemek használata matematikai fogalmak kialakítására

- megfelelő didaktikai anyagok, algoritmusok és technikák megválasztása a számolási készségek kialakítására
- megfelelő didaktikai stratégiák megválasztása a Matematika és környzet felfedezése / Matematika tantárgyak sajátos kompetenciáinak kialakítására
- a tanulás individualizálása és differenciálása különböző didaktikai kontexusokban
- intra- és interdiszciplináris kapcsolatok felhasználása a Matematika és környezet felfedezése/ Matematika tantárgyak integrált megközelítésében
- különböző nevelési helyzetekhez adaptált tanulási tevékenységek tervezése és a tevékenységek választásának indoklása, melyek hozzájárulnak a felfedező/ kutató, problémamegoldó képességek fejlődéséhez
- értékelési eszközök tervezése, az eredmények elemzése és értelmezése a didaktikai tevékenységek optimizálásának céljából
- a matematika tanítási-tanulási-értékelési folyamatához választott stratégiák és a megoldások indoklása

TEMATIKA

1. Az érvényben levő Matematika és a környezet felfedezése/ Matematika tantervek és tantárgyak sajátosságai
2. Előkészítő fogalmak a természetes számok fogalmának bevezetésére vonatkozóan
3. Műveletek tanításának módszertana a természetes számok halmazában
4. Törtek és törtekkel végzett műveletek tanításának módszertana
5. Mértékegységek tanításának módszertana
6. Mértani alapfogalamak tanításának módszertana
7. Számítási algoritmusok az előkészítő-IV. osztályban
   Összeadás, kivonás, szorzás, osztás, műveletek sorrendje
8. Szöveges feladatok aritmetikai megoldása: ábrázolás módszere (összeg és különbség, összeg és arány, különbség és arány), összehasonlítás módszere, fordított út módszere, hármasszabály, logikai feladatok. A feladatmegoldás lépései
9. Aktivizálási módszerek matematika órákon
10. Didaktikai játék a matematika órán
11. A matematika gyakorlati/alkalmazó jellege
    Alkalmazási kontextusok (kutatás, felfedezés, becslés, hasonlítás, mérés, kísérletezés)
12. Interdiszciplinaritás matematika órán

KÖNYVÉSZET

1. Baranyai Tünde, Tempfli Gabriella (2010). Kooperatív módszerek bevezetésének lehetőségei matematika órákon, Státus Kiadó, Csíkszereda
2. Herendiné Kónya Eszter (Szerk.) (2013). A matematika tanítása az alsó tagozaton. Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó
3. Magdaş, I. – Didactica matematicii pentru învăţământul primar şi preşcolar- actualitate şi perspective, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2010
4. Zsoldos-Marchiş Julianna (2015). Szöveges feladatok az elemi osztályokban. Presa Universitară Clujeană
5. Neményi Eszter, Radnainé Szendrei Julianna (2014). A számolás tanítása – Szöveges feladatok. ELTE Eötvös Kiadó
6. Paraschiva Purcaru, M. – Metodica activităţilor matematice şi a aritmeticii pentru institutori/profesori din învăţământul primar şi preşcolar, Ed. Universităţii "Transilvania" Braşov, 2008
7. Petrovici, C. – Didactica matematicii pentru învăţământul primar, Ed. Polirom, Bucuresti, 2014
8. Săvulescu, D. (coordonator) – Metodica predării matematicii în ciclul primar, Ed. "Gheorghe Alexandru", Craiova, 2008;
9. Tuzson Zoltán (2010), Hogyan oldjunk meg aritmetikai feladatokat? Ábel Kiadó, Kolozsvár

***Az érvényben levő Matematika és a környezet felfedezése/ Matematika tantervek

SECŢIUNEA 3

ISKOLAPEDAGÓGIA ÉS NEVELÉSLÉLEKTAN

SAJÁTOS KOMPETENCIÁK

A jelöltek az alábbi sajátos kompetenciák kialakítását bizonyítja:

- iskolapszichológiai és neveléslélektani fogalmak megfelelő értelmezése, használata változatos szövegkontextusban;
- a fogalmak gyakorlati alkalmazása a tartalmak tervezésében az érvényben levő módszertani és tantervi előírásoknak megfelelően, illetve a kisiskolás életkori és egyéni sajátosságainak figyelembe vételével;
- rugalmas és újító szakmai és módszertani hozzáállás tanúsítása;
- a tantárgyi integrálás lehetőségeinek megvalósítása és értékesítése az oktatási folyamat optimizálása érdekében;
- az egyéni és csoportos értékelés/önértékelés, valamint a társas értékelés stratégiáinak felhasználása a pozitív nevelő hatás elérése érdekében;
- a pszichopedagógiai ismereteken alapuló stratégiák kiválasztása a kisiskolások készségeinek fejlesztésében;
- az oktatási reform, valamint a napjaink iskolai kihívásainak értelmezése.

TEMATIKA

1. Az oktatás célrendszere. Eszmény, célok, követelmények

a) A fogalmak meghatározása és elemzése: célok, eszmény, követelmény, feladatok, kompetenciák.

b) Céltaxonómiák. Kritériumok és hivatkozási rendszerek.

Az általános célok mentén:

- makrostruktúrális célok (rendszerelvű) – pedagógiai ideál, pedagógiai célok, pedagógiai követelmények;
- mikrostrukturális célok (folyamatelvű) – általános/specifikus célok, konkrét/műveletesített célok célok;

A pszichológiai területek szerint: kognitív (Bloom); érzelmi (Krathwohl); motorikus (Simpson).

c) Az oktatási célok műveletesítése. Fogalom, modell, gyakorlati jelentősége, korlátok. Az alkalmazási lehetőségei.

2. Az oktatási folyamat rendszere és működése

a) Az oktatási folyamat – fogalom, struktúra, funkciók; általános területek (funkcionális, szerkezeti, működési); általános jellemzők (tanár-diák kapcsolat, informatív-formatív elemek egysége, szabályzó és önszabályzó mechanizmusok).

b) Az oktatási folyamat elemzése a tanítás-tanulás-értékelés kapcsolatrendszere mentén.

c) Normativitás az oktatási folyamatban – fogalom, elméleti alapok. A didaktikai alapelvek rendszere: aktivizálás alapelve, elmélet és gyakorlat összekapcsolásának alapelve, rendszeresség és fokozatosság alapelve, alapos elsajátítás alapelve, visszacsatolás alapelve; gyakorlati alkalmazások az elemi oktatásban.

3. Az iskolai tanulás. Kortárs irányzatok a kisiskolások tanulásának elméleti és gyakorlati értelmezésében

a) A tanulás és az iskolai tanulás fogalma. Működés és folyamatelvűség. A tanulás formái, típusai, tanulási szintek. A tanulás elméletei (B. F. Skinner, J. Piaget, L.S.Vagotski, P. I. Galperin, J. Bruner, D. P. Ausubel). Az iskolai tanulás jellemzői kisiskoláskorban. Pedagógiai hatások.

b) A tanulás formái, típusai. A tanulás feltételei: az iskolai tanulás belső feltételei (kognitív, érzelmi, akarati tényezők, figyelem, motiváció); a tanulás külső feltételei (a pedagógus pszichológiai, pedagógiai és szakmai felkészültsége, iskolai és osztálytermi környezet, szociális, családi környezet, ergonómiai és higiéniai feltételek). A tanulás belső és külső feltételeinek egymásrautaltsága. A tanulási folyamat értékelése és optimizálása.

4. A tanítási-tanulási folyamat. Az oktatás elméletének és gyakorlatának kortárs irányzatai és paradigmái

a) A tanítás-tanulás fogalma. Tanítás-tanulás-értékelés kapcsolatrendszere. A visszajelzés jelentősége a tanítási-tanulási folyamat optimizálásában.

b) A tanítási-tanulási folyamat, mint a hatékony didaktikai kommunikációs tevékenység: a didaktikai kommunikáció szerkezete és folyamatjellege (adó, vevő, üzenet, csatorna, környezet, visszajelzés); a kommunikáció formái (verbális – nonverbális – metakommunikáció, vertikális - horizontális, direkt - indirekt). A hatékony didaktikai kommunikáció feltételei.

c) Nevelői stílusok és stratégiák.

d) A tanítási-tanulási folyamat elméletének és gyakorlatának kortárs irányzatai (kreatív, interaktív, gyermekközpontú, reflektív, team tanítás-tanulás).

e) A tanítási-tanulási folyamat és a pedagógus tevékenységének hatékonyságát meghatározó modellek.

5. Az oktatás. Elmélet, módszerek, eszközök. Gyakorlati alkalmazások az elemi oktatásban

a) A fogalom meghatározása: tanulás, oktatás, fejlesztés, módszer, folyamat, szervezés, eszközök; az oktatási módszerek funkciói.

b) Az oktatási módszerek rendszere:

- verbális módszerek (magyarázat, szemléltetés) – jellemzés;
- interaktív módszerek (heurisztikus beszélgetés, vita, brainstorming, problematizálás, akvárium módszer, mozaik módszer) – jellemzés;
- a valóság felfedezését célzó módszerek (rendszeres megfigyelés, kísérlet, bemutatás, modellálás, esettanulmány) – jellemzés;
- gyakorlati alkalmazást igénylő módszerek (gyakorlást, szerepjáték, didaktikai játék, dramatizálás) – jellemzés;

c) Oktatási stratégiák: fogalom, típusok, kidolgozás;

d) Munkaformák: frontális, csoportos, egyéni, páros;

e) A tanóra, mint a tanítási-tanulási folyamat megszervezésének alapvető formája. A tanóra általános szerkezete (a tanóra mozzanatai): figyelemfelkeltés; jelentésteremtés, előzetes ismeretek felelevenítése, új ismeretek bemutatása, tanulásszervezés, visszacsatolás, ellenőrzés, értékelés, rögzítés, a tanultak transzfere. Tanóratípusok. Alternatív szervezési lehetőségek.

f) Számítógéppel támogatott oktatás;

6. Értékelés az oktató, nevelő folyamatban

a) Az értékelés fogalmának meghatározása és elemzése. Az értékelés szakaszai (mérés-becslés-döntés).

b) Az értékelés funkciói: tájékoztató, motiváló, szabályozó, diagnosztikus, szelekciós, előrejelző, önszabályzó.

c) Az iskolai eredmények értékelésének formái/típusai: diagnosztikus, folyamatos/formatív, szummatív.

d) Az iskolai eredmények értékelésének módszerei és technikái (hagyományos: szóbeli ellenőrzés, írásbeli, gyakorlati feladatok; alternatív: a tanuló viselkedésének rendszeres megfigyelése, projekt, portfólió, személyes tevékenységi adatlapok, stb.); gyakorlati alkalmazások az elemi oktatásban.

e) Az objektív értékelés biztosításának módozatai. A minősítés és ennek jelentősége. A teljesítmény leírásának minőségi kritériumai; gyakorlati alkalmazások az elemi oktatásban.

f) Az iskolai eredmények típusai: ismeretek, az ismeretek gyakorlati alkalmazásának képessége, értelmi képességek, személyiségbeli és magatartásbeli képességek.
g) Az önértékelés képességének fejlesztése.
h) Az iskolai értékelést gátló tényezők. Korrigálási lehetőségek.

7. A tanterv elméleti és gyakorlati problémái. Tantervreform a román oktatási rendszerben

a) Fogalmak elemzése: tanterv, műveltségi terület, oktatási tartalom, tanulási helyzetek, kompetencialapú tanterv.
b) Követelmény-tartalom-módszer, tanítás-tanulás-értékelés kapcsolatrendszere.
c) A tantervek kidolgozását meghatározó tényezők és források.
d) Tantervtípusok: kerettanterv, helyi tanterv; kötelező - választható; formális-nonformális nemzeti, regionális.
e) A tantervi tartalmak szervezésének új irányzatai: interdiszciplinaritás, moduláris szervezés, integrált szervezés, személyre szabott és differenciált tanterv.
f) Tantervi dokumentumok: kerettanterv, tantárgyi tanterv, tankönyvek, kiegészítő dokumentumok (útmutatók, portfóliók, gyűjtemények, tanári kézikönyv, multimédiás eszközök, oktatási szoftverek, stb.). Alkalmazásának módszertani lehetőségei az iskolában.

8. A tanítási-tanulási tevékenységek pedagógiai tervezése

a) A tervezés fogalma; a tervezés funkciói (előrejelző, tájékoztató, szervező, irányító, szabályozó és önszabályozó, döntéshozó, újító).
b) A tervezés szakaszai (igények és erőforrások elemzése, célok/kompetenciák meghatározása, a tartalmak kiválasztása és rendszerezése, tanulásszervezési stratégiák eldöntése, értékelési szempontok és eszközök kiválasztása).
c) A tervezés szintjei: időtengely (tanév, félév, tanulási egység, lecke) és szerkezeti tengely (műveltségterület, tantárgy, téma, tárgy); gyakorlati alkalmazások az elemi oktatásban.

9. Kapcsolatok és kölcsönhatások a nevelésben/oktatásban. A iskolai oktatás szociálpszichológiai megközelítése. Tanulásszervezés

a) Az osztályközösség, mint szociális csoport: a csoport fogalma, csoporttípusok; az iskolai csoportok jellemzői.
b) A tanulásszervezés dimenziói: ergonómiai, pszichológiai, szociális, normatív, műveleti, innovatív; gyakorlati alkalmazások az iskolai gyakorlatban.
c) Az osztályközösségben lezajló kapcsolatok és kölcsönhatások: társismereti, személyközi kommunikációs, szociális-affektív, befolyásoló; gyakorlati alkalmazások az elemi oktatásban.
d) Krízishelyzetek megoldása az osztályközösségben: fogalom meghatározás, megoldási stratégiák; gyakorlati alkalmazások az iskolai gyakorlatban.

SZAKIRODALOM

1. Barabási Tünde (2008), Tanítástanulási és tanulástanítási alapismeretek. Kolozsvári Egyetemi Kiadó
2. Bajzáth Mária (2015), Mesefoglalkozások gyűjteménye 1, Kolibri kiadó, Budapest
3. Báthory István (2000), Tanulók, iskolák, különbségek, Okker kiadó, Budapest
4. Benedek Mihály (2003), Drámajáték az iskolában, In. Új Pedagógiai Szemle, január
5. Birta-Székely Noémi, Fóris-Ferenczi Rita (szerk.) (2007), Pedagógiai kézikönyv, Ábel kiadó, Kolozsvár
6. Birta-Székely Noémi (2010), A pedagógia alapjaitól az oktatás elméletéig, Ábel kiadó, Kolozsvár
7. Bodoni Ágnes (2012), Reformpedagógia, Ábel kiadó, Kolozsvár
8. Bruner H., (2004), Az oktatás kompetenciái, Aula kiadó, Budapest
9. Cole, M. -S. Cole, (1997), Fejlődéslélektan, Osiris kiadó, Budapest
10. Falus Iván (szerk.), (1998) Didaktika, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
11. Fóris-Ferenczi Rita (2008), A tervezéstől az értékelésig, Ábel kiadó, Kolozsvár
12. Hegedüs Gábor (2001), A projektmódszer, a projektpedagógia Magyarországon. Magiszter, Ősz-Tél
13. Rogers C. (2007), A tanulás szabadsága, EDGE, Budapest
14. Gabnai Katalin (1998), Drámajátékok., Okker kiadó, Budapest
15. Kagan, S. (2001), Kooperatív tanulás, Önkonet Kft., Budapest
16. Knausz Imre (2001), A tanítás mestersége, Egyetemi jegyzet, www.mek.iif.hu
17. Kron F.,(2000), Pedagógia, Osiris kiadó, Budapest
18. Lázár Katalin (1997), Népi játékok. Planétás kiadó, Budapest
19. Maszler Irén (1996), Játékpedagógia. Comenius BT, Pécs
20. Millar, Susanna (1973), Játékpszichológia. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó. Budapest
21. Nahalka István (2002), Hogyan alakul ki a tudás a gyerekekben? Konstruktivizmus és pedagógia, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2002, Budapest
22. Nagy József (2000), XXI. Század és nevelés, Osiris kiadó, Budapest
23. Nádasi Mária (2003), Projektoktatás. Elmélet és gyakorlat, Gondolat kiadó, Budapest
24. Szabó-Thalmeiner Noémi (2012), Gyakorlatközelben: Az iskola-előkészítés fortélyai, Ábel Kiadó, Kolozsvár
25. Szira Judit (2002), A projektmódszerről, Új Pedagógiai Szemle, Szeptember
26. Werner Metzig, Martin Schuster (2003), Tanuljunk meg tanulni, Medicina kiadó, Budapest

MINISTERUL EDUCAȚIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

ÎNVĂȚĂTORI/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR (ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ÎN LIMBA POLONĂ MATERNĂ)

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII,
LIMBA ŞI LITERATURA POLONĂ MATERNĂ, MATEMATICĂ,
METODICA PREDĂRII ACESTORA,
PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI

2015

PREZENTARE

Programa se adresează învățătorilor, institutorilor şi profesorilor pentru învățământul primar, din unitățile şcolare cu limba de predare română, care s-au înscris şi vor susține examenul de definitivare în învățământ.

În elaborarea programei s-au avut în vedere următoarele principii:

- principiul continuității formării inițiale şi continue, realizat prin evoluție în carieră şi dezvoltare profesională;
- principiul coerenței modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competențelor generale şi specifice, prin modul de selectare a conținuturilor ce vor face obiectul evaluărilor vizate, prin diversitatea formelor şi a strategiilor evaluative sugerate pentru a fi utilizate în contextul acestor examinări;
- principiul adecvării şi armonizării finalităților şi a conținuturilor învățământului primar românesc cu direcțiile şi spiritual schimbărilor din societate;
- principiul optimizării şi inovării activității în învățământul primar, prin asimilarea celor mai noi achiziții din ştiințele educației şi din ştiințele conexe.

Programa pentru examenul naţional de definitivare în învăţământ a învăţătorilor/ institutorilor/profesorilor pentru învăţământ primar cu predare în limba română vizează competenţe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative şi atitudinale şi propune o tematică ce corespunde tendinţelor în evoluţia disciplinelor. Este structurată pe trei secţiuni:

- *secţiunea 1* – discipline de specialitate (Limba şi literatura română şi universală pentru copii, Limba şi literatura polonă şi Matematică);
- *secţiunea 2* – metodica predării disciplinelor de specialitate (Metodica predării limbii şi literaturii române, Metodica predării limbii şi literaturii polone şi Metodica predării matematicii);
- *secţiunea 3* – pedagogie şcolară şi elemente de psihologie a educaţiei.

COMPETENŢE GENERALE

- ***competenţe în specialitate la Limba şi literatura română şi universală pentru copii, Limba şi literatura polonă şi Matematică:***
  1. de a utiliza adecvat conţinutul ştiinţific propriu disciplinelor de examen;
  2. de a aplica în situaţii educaţionale concrete conţinutul ştiinţific, valorizând valenţele formative;
  3. de a integra conţinuturile de specialitate în contextul altor ştiinţe, argumentând şi promovând strategii activ – participatice de învăţare;
  4. de a produce corelaţii inter-/intradisciplinare, prin utilizarea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală, stimulând creativitatea şi inovaţia în plan profesional.

- ***competenţe didactico-metodologice, aferente predării la ciclul primar a disciplinelor Limba şi literatura română, Limba şi literatura polonă şi Matematică:***
  1. de a prelucra conţinuturile ştiinţifice specifice disciplinelor de examen, prin aplicarea în situaţii educaţionale variate, specifice învăţământului primar;
  2. de a valorifica conţinuturile metodicilor de specialitate, în vederea formării la elevi a competenţelor cheie şi transversale;
  3. de a realiza conexiuni intra-/interdisciplinare, în contexte educaţionale specifice învăţământului primar;
  4. de a opera cu conţinuturile metodicilor de specialitate pentru luarea unor decizii care să conducă la reglarea (dezvoltarea / ameliorarea) componentelor procesului instructiv – educativ.

- ***competenţe psihopedagogice***
  1. de a utiliza adecvat conceptele de bază ale disciplinelor psihopedagogice;
  2. de a aplica în situaţii educaţionale concrete conţinutul ştiinţelor educaţiei/psihologiei şcolarului mic;
  3. de a realiza conexiuni între achiziţiile dobândite prin studiul disciplinelor psihopedagogice şi domeniile de specialitate;
  4. de a opera cu conceptele specifice ştiinţelor psihopedagogice pentru explicarea, interpretarea şi argumentarea unor fapte, evenimente, procese educaţionale.

Competenţele specifice ce derivă din competenţele generale vor fi prezentate în cadrul fiecărei secţiuni a programei. Programa este structurată pe 3 secţiuni, corelate cu structura subiectului la proba scrisă:

- secţiunea 1 – discipline de specialitate (*Limba şi literatura română şi universală pentru copii, Limba şi literatura polonă şi Matematică)*

- secţiunea 2 – metodica predării disciplinelor de specialitate *(Metodica predării limbii şi literaturii române, Metodica predării limbii şi literaturii polone şi Metodica predării matematicii);*

- secţiunea 3 – pedagogie şcolară şi elemente de psihologie a educaţiei

SECŢIUNEA 1 – DISCIPLINE DE SPECIALITATE

LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

A. COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.2. identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
1.3. identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
1.4. identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;

2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
2.2. utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;

3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;

4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelaţii inter-/intradisciplinare.

B. TEMATICA

I. Literatura română şi universală pentru copii

1. CREAŢIA POPULARĂ

a) Genul liric – lirica populară
- Colinde
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)

b) Genul epic
- **Basmul** : *Greuceanu, Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte, Prâslea cel voinic şi merele de aur.*

2. CREAŢIA CULTĂ

a. Genul epic
- **Fabula**: Jean de La Fontaine – *Greierele şi furnica*.
- **Legenda**: Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*, Dimitrie Bolintineanu – *Muma lui Ştefan cel Mare*.
- **Basmul**: Mihai Eminescu – *Făt-Frumos din lacrimă*; Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*; Basmul modern: Carlo Collodi – *Pinocchio*, Lyman Frank Baum – *Vrăjitorul din Oz*.
- **Poveşti:** Ion Creangă - *Fata babei şi fata moşneagului / Punguţa cu doi bani*; Hans Christian Andersen – *Răţuşca cea urâtă*; Fraţii Grimm – *Albă ca zăpada*; Charles Perault – *Scufiţa Roşie*.
- **Povestirea şi schiţa:** Povestiri şi schiţe despre vieţuitoare: Emil Gârleanu – *Căprioara / Gândăcelul*; Ioan Alexandru Brătescu-Voineşti – *Puiul*; Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe / Capra cu trei iezi*; Povestiri despre copilărie**:** I.L.Caragiale – *D-l. Goe / Vizită*; Octav Pancu Iaşi – *Iedul cu trei capre*; Barbu Ştefănescu-Delavrancea – *Bunicul / Bunica*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată*; Povestiri şi schiţe care evocă trecutul istoric: Ion Creangă – *Moş Ion Roată şi Unirea*.
- **Romanul pentru copii şi despre copii**: Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*; Mark Twain – *Aventurile lui Tom Sawyer* / *Aventurile lui Huckleberry Finn.*

b. Genul liric
- **Poezia despre copilărie**: George Coşbuc – *Iarna pe uliţă, La oglindă / La Paşti*; Elena Farago – *Sfatul degetelor.*
- **Poezia despre natură şi vieţuitoare:** Mihai Eminescu – *Revedere, Somnoroase păsărele*; Vasile Alecsandri – *Pasteluri, Miezul iernei*; Tudor Arghezi – *Zdreanţă / Tâlharul pedepsit*; George Topârceanu – *Balada unui greier mic / Gospodina*; Elena Farago – *Căţeluşul şchiop / Gândăcelul*.

Bibliografie – literatura pentru copii

1. Buzaşi, I., (2001). Literatura pentru copii, (note de curs), Universitatea ,,1 Decembrie 1918" Alba Iulia.
2. Mihalache, Cosmin, Pascu Ana, Manolache, Carmen, Voicilă, Ciprian (2008). Îngeri, zmei şi şoimăriţe: mitologie pe întelesul copiilor, Bucureşti: Humanitas.
3. Negrilă, Iulian (1996). Literatura pentru copii. Arad: Editura Multimedia.
4. Norel, M., (2014), Literatură română şi literatură pentru copii, (note de curs), Universitatea ,,Transilvania", Braşov.
5. Pop, M., Ruxandoiu, P. (1999). Folclor literar romanesc, Bucureşti: E.D.P..
6. Stoica, C., Vasilescu, E. (1996) Literatura pentru copii (Manual pentru Şcolile Normale - cls. a XII a), Bucureşti: E.D.P..
7. Costea, O., Mitu, F., Stoica, C., Toma-Damşa, M., Vasilescu, E., Vlăduţ, A. (1996) Literatura pentru copii (Manual pentru Şcolile Normale - cls. a XIII a), Bucureşti: E.D.P..
8. Operele menționate în capitolul Conținuturi.

II. Limba română

a) Nivelul fonetic: normele actuale de ortografie şi ortoepie în limba română; aspecte funcționale referitoare la: sunetele limbii române, regulile pentru despărțirea cuvintelor în silabe; diftongi, triftongi, hiat; accent; abateri de la normă şi corectarea lor.

b) Nivelul lexico-semantic: cuvântul, structură; categorii semantice: sinonime, antonime, omonime, paronime, cuvinte monosemantice/ polisemantice; neologisme, regionalisme, arhaisme; unități frazeologice (expresii/ locuțiuni); sensul cuvintelor în context/ sens denotativ şi sens conotativ; vocabularul limbii române; mijloace de îmbogățire a vocabularului: interne (derivarea, compunerea, conversiunea), externe (împrumuturile şi neologisme).

c) Nivelul morfosintactic:

- părțile de vorbire flexibile: substantivul (fel, număr, gen, cazuri, funcții sintactice, locuțiuni substantivale); articolul (clasificare); adjectivul (flexiune, grade de comparație, funcții sintactice, ortografiere); pronumele (tipuri, adjective pronominale, funcții sintactice, ortografierea formelor pronominale); numeralul (clasificare, cazuri, funcții sintactice, ortografierea numeralelor); verbul (verbele predicative, auxiliare, copulative, locuțiuni verbale, diateze, moduri, timpuri, funcții sintactice);
- părțile de vorbire neflexibile: adverbul (clasificare, grade de comparație, funcții sintactice, ortografierea adverbelor); conjuncția (clasificare); prepoziția (regimul cazual al prepozițiilor); interjecția (clasificare, funcții sintactice, valori expresive, punctuația interjecției);
- sintaxa propoziției (părți de propoziție: principale, secundare; acordul gramatical între predicat şi subiect; acordul logic, acordul prin atracție; acordul atributului cu partea de vorbire determinată);
- sintaxa frazei (propoziția – criterii de clasificare, felul propozițiilor; fraza; raporturi sintactice la nivelul propoziției şi al frazei).

d) Nivelul ortografic şi de punctuație: aspecte privind aplicarea normelor de ortografie şi de punctuație în receptarea/ construirea mesajului scris.

e) Nivelul stilistic: stilurile funcționale; tipurile de text receptate: narative, descriptive, dialogate, informative, argumentative; stil direct, stil indirect, stil indirect liber.

C. BIBLIOGRAFIE

I. Literatură

Călinescu, G., *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, Editura Semne, București, 2003.
Călinescu, G., *Opera lui Mihai Eminescu*, E.P.L., București, 1969.
Călinescu, G., *Universul poeziei*, Ed. Minerva, București, 1974.
Manolescu, N., *Arca lui Noe*, Ed. 100+1 Gramar, București, 2000.
Manolescu, N., *Despre poezie*, Ed. Aula, Braşov, 2002.
Munteanu, G., *Istoria literaturii române. Epoca marilor clasici*, E.D.P., București, 1980.
Simion, E., *Scriitori români de astăzi*, Ed. Cartea Românească, București, 1987.
Vianu, T., *Arta prozatorilor români*, Ed. 100+1 Gramar, București, 2002.
*** *Manualele de Limba și literatura română pentru clasele IX-XII, în vigoare la data examenului*

II. Limba română

Avram, M., *Gramatica pentru toți*, Ed. Humanitas, 1997.
Beldescu, G., *Ortografia actuală a limbii române*, Ed. Științifică şi Enciclopedică, București, 1984.
Ciompec, G., Dominte, C., Forăscu, N., Guțu, Romalo, V., Vasiliu E., *Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia*, ediție revizuită şi adăugită, E. D. P., București, 1985.
Popescu, Ş., *Gramatica practică a limbii române*, Ed. TEDIT FZH, București, 2001.
****Dicționarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române*, ediția a II-a, Ed. Univers Enciclopedic, București, 2005.
*** *Gramatica de bază a limbii române*, (coord. Gabriela Pană Dindelegan), Ed. Univers Enciclopedic Gold, București, 2010.
****Gramatica limbii române*, vol. I-II, Ed. Academiei Române, București, 2005.
*** *Manualele de Limba și literatura română pentru clasele V-VIII, în vigoare la data examenului*
****Sinteze de limba română*, (coord. Theodor Hristea), E.D.P., București, 1984

LIMBA ŞI LITERATURA POLONĂ

A. COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.5. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.6. identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
1.7. identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
1.8. identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;

2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
2.2. utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;

3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;

4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelaţii inter-/intradisciplinare.

B. TEMATICA

I. Literatura polonă

1. Proza – Specii narative: basmul cult, povestirea, nuvela, romanul.

- *Conţinuturi*: instanţele comunicării narative (autor, narator, personaj, cititor); perspectivă narativă (narator obiectiv/subiectiv, narațiune scrisă la persoana I/ la persoana a III-a); construcţia discursului narativ (particularităţile speciilor literare: basmul cult, povestirea, nuvela, romanul; acţiune, temă, momentele subiectului, conflict, incipit, final, moduri de expunere, stil direct, stil indirect, stil indirect liber, repere spaţio-temporale); personaje (tipologie, modalităţi de caracterizare); limbajul naratorului.
- *Notă*: Conceptele operaţionale se vor aplica pe un text narativ aparţinând unuia dintre următorii autori: Adam Mickiewicz, Henryk Sienkiewicz, Bolesław Prus, Sławomir Mrożek.

2. Poezia – Poezia romantică. Poezia modernă.

- *Conţinuturi*: structura discursului poetic (titlu, motiv literar, idee poetică, instanţele comunicării poetice, mărci lexico-gramaticale ale eului poetic; elemente de prozodie); figuri de stil (aliteraţia, asonanţa, antiteza, comparaţia, epitetul, enumeraţia, hiperbola, metafora, personificarea, repetiţia).
- *Notă:* Conceptele operaţionale se vor aplica pe texte poetice aparţinând următorilor autori: Adam Mickiewicz (două texte poetice); Juliusz Słowacki, Cyprian Kamil Norwid, Zygmunt Krasiski (câte un text poetic).

3. Dramaturgia – Specii ale genului dramatic: comedia, drama.

- *Conţinuturi*: structura discursului dramatic (act, scenă, tablou, didascalii, conflict dramatic, intrigă, relaţii spaţio-temporale, dialog, monolog, categorii estetice: comicul); personajele operei dramatice (tipologii, tehnici de caracterizare).
- *Notă*: Conceptele operaţionale se vor aplica pe un text dramatic aparţinând următorilor autori: Aleksander Fredro, Sławomir Mrożek.

II. Limba polonă

f) Nivelul fonetic: normele actuale de ortografie şi ortoepie în limba polonă; aspecte funcţionale referitoare la: sunetele limbii polone, regulile pentru despărţirea cuvintelor în silabe; diftongi, triftongi, hiat; accent; abateri de la normă şi corectarea lor.
g) Nivelul lexico-semantic: cuvântul, structură; categorii semantice: sinonime, antonime, omonime, paronime, cuvinte monosemantice/ polisemantice; neologisme, regionalisme, arhaisme; unităţi frazeologice (expresii/ locuţiuni); sensul cuvintelor în context/ sens denotativ şi sens conotativ; vocabularul limbii polone; mijloace de îmbogăţire a vocabularului: interne (derivarea, compunerea, conversiunea), externe (împrumuturile şi neologisme).
h) Nivelul morfosintactic:

- părţile de vorbire flexibile: substantivul (fel, număr, gen, cazuri, funcţii sintactice, locuţiuni substantivale); articolul (clasificare); adjectivul (flexiune, grade de comparaţie, funcţii sintactice, ortografiere); pronumele (tipuri, adjective pronominale, funcţii sintactice, ortografierea formelor pronominale); numeralul (clasificare, cazuri, funcţii sintactice, ortografierea numeralelor); verbul (verbele predicative, auxiliare, copulative, locuţiuni verbale, diateze, moduri, timpuri, funcţii sintactice);

- părțile de vorbire neflexibile: adverbul (clasificare, grade de comparație, funcții sintactice, ortografierea adverbelor); conjuncția (clasificare); prepoziția (regimul cazual al prepozițiilor); interjecția (clasificare, funcții sintactice, valori expresive, punctuația interjecției);
- sintaxa propoziției (părți de propoziție: principale, secundare; acordul gramatical între predicat și subiect; acordul logic, acordul prin atracție; acordul atributului cu partea de vorbire determinată);
- sintaxa frazei (propoziția – criterii de clasificare, felul propozițiilor; fraza; raporturi sintactice la nivelul propoziției și al frazei).

i) Nivelul ortografic și de punctuație: aspecte privind aplicarea normelor de ortografie și de punctuație în receptarea/ construirea mesajului scris.

j) Nivelul stilistic: stilurile funcționale; tipurile de text receptate: narative, descriptive, dialogate, informative, argumentative; stil direct, stil indirect, stil indirect liber.

C. BIBLIOGRAFIE

I. Literatură

Historia literatury polskiej w zarysie, red. M. Stępień i A. Wilkoń, wyd. 5 Warszawa 1988.
Krzyżanowski J., *Historia literatury polskiej. Alegoryzm — preromantyzm*, wyd. 6 Warszawa 1986.
Libera Z., Pietrusiewiczowa J., Rytel J., *Od średniowiecza do oświecenia*, wyd. 2 Warszawa 1989.
****Literatura polska. Przewodnik encyklopedyczny*, t. 1–2 Warszawa 1984–85.
Literatura polska 1918–1975, red. A. Brodzka, H. Zaworska, S. Żółkiewski, t. 1, wyd. 2 Warszawa 1991, t. 2, Warszawa 1993, dokumentacja do t. 1 i 2, wyd. 2 Warszawa 1991.
****Słownik literatury polskiej XIX wieku*, Wrocław 1991.
****Słownik literatury polskiej XX wieku*, Wrocław 1992.

II. Limba polonă

Dłuska M., *Fonetyka polska*, Warszawa-Kraków 1981.
Encyklopedia języka polskiego, pod red. S. Urbańczyka i M. Kucały, wyd. 3, Wrocław 1999.
Gramatyka współczesnego języka polskiego, red. Grzegorczykowa R., Laskowski R., Wróbel H., Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998.
Grzegorczykowa R., *Wykłady z polskiej składni*, Warszawa 1996.
Klemensiewicz Z., *Zarys składni polskiej*, Warszawa 1963.
****Nowy słownik ortograficzny PWN z zasadami pisowni i interpunkcji*, pod red. Edwarda Polańskiego, Warszawa 2000.
****Praktyczny słownik poprawnej polszczyzny*, pod red. Andrzeja Markowskiego, Warszawa 1996.
Rospond S., Gramatyka historyczna języka polskiego, PWN, Warszawa-Wrocław 2005.
Saloni Z., Świdziński M., *Składnia współczesnego języka polskiego*, PWN, Warszawa 1985.
Wiśniewski M., *Zarys fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego*, Toruń 2001.
****Słownik poprawnej polszczyzny*. Warszawa 1995.

MATEMATICĂ

A. COMPETENȚE SPECIFICE:

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

1.1. selectarea şi utilizarea unor modalităţi adecvate de reprezentare a mulţimilor şi a operaţiilor cu mulţimi;
1.2. recunoaşterea și identificarea caracteristicilor numerelor naturale și raționale;
1.3. aplicarea criteriilor de divizibilitate în exerciții și probleme;
1.4. aplicarea regulilor de calcul și a proprietăților operațiilor cu numere naturale și raționale în rezolvarea ecuațiilor, inecuațiilor, a sistemelor de ecuații și inecuații de gr.I, a problemelor matematice;
1.5. organizarea datelor în tabele și reprezentarea lor grafică;
1.6. operarea cu unități de măsură standardizate, folosind transformări;
1.7. utilizarea formulelor de calcul pentru aflarea perimetrului, ariei (pătrat, dreptunghi), volumului (cub, paralelipiped) și exprimarea acestora în unități de măsură corespunzătoare;
1.8. recunoaşterea unor figuri şi corpuri geometrice în configuraţii date şi aplicarea proprietăților și a formulelor de calcul pentru determinarea unor elemente ale acestora;

2.2. identificarea în exemple/limbajul cotidian a noțiunilor: divizor, multiplu, numere prime, numere compuse, c.m.m.d.c. și c.m.m.m.c., fracții ordinare, fracțiilor zecimale;
2.4. analizarea şi interpretarea rezultatelor obţinute prin rezolvarea unor probleme din viața cotidiană;

3.1. utilizarea operaţiilor aritmetice şi a proprietăţilor acestora în calcule cu numere naturale;

3.2. analizarea unor situaţii practice cu ajutorul elementelor de organizare a datelor;

4.1.transpunerea unei situaţii-problemă în limbaj matematic, rezolvarea problemei obţinute utilizând mulţimi, relaţii şi operaţii cu mulţimi, ecuaţii, inecuaţii, organizarea datelor şi interpretarea rezultatului obţinut;
4.2. interpretarea matematică a unor probleme practice prin utilizarea operaţiilor cu fracţii ordinare/ zecimale şi a ordinii efectuării operaţiilor.

B. TEMATICA

1. Mulţimi

Noţiunea de mulţime. Exemplificări. Element. Apartenenţă. Moduri de determinare
Relaţia de incluziune. Definiţie. Proprietăţi
Egalitatea mulţimilor
Operaţii cu mulţimi. Definiţii. Proprietăţi. Reuniune. Intersecţie. Diferenţă. Complementara unei mulţimi

2. Mulţimea numerelor naturale

Relaţia de echipotenţă
Cardinalul unei mulţimi
Axiomele lui Peano
Sisteme de numeraţie. Sisteme poziţionale/ nepoziţionale
Operaţii în N. Definiţii. Proprietăţi

3. Divizibilitate în N

Definiţii
Criteriile de divizibilitate cu 2, 3, 5, 9 şi 10
Multiplii şi divizori ai unui număr natural
Divizorul comun a două sau mai multor numere naturale
Multiplu comun a două sau mai multor numere naturale

4. Mulţimile (N, Q)

Definiţii, proprietăţi (N, Q)
Operaţii în N, Q
Transformarea fracţiilor ordinare în fracţii zecimale
Transformarea fracţiilor zecimale în fracţii ordinare

5. Ecuaţii şi inecuaţii de gr. I, sisteme de ecuaţii si inecuaţii de gr. I.

Probleme care se rezolvă cu ajutorul ecuaţiilor

6. Elemente de organizare a datelor.

Reprezentarea şi interpretarea unor dependenţe funcţinale prin tabele, diagrame şi grafice

7. Unităţi de măsură pentru lungime, arie, volum, masă, timp. ***Transformări***

8. Elemente de geometrie

Punct, dreaptă, semidreaptă, segment, linie frântă\curbă, unghiuri
Poligoane: triunghiul; patrulatere: paralelogramul, dreptunghiul, rombul, pătratul, trapezul; Cercul
Relaţii metrice în triunghiul dreptunghic
Corpuri: paralelipided, cub, piramidă, cilindru, con, sferă (recunoaştere, construcţie).

C. BIBLIOGRAFIE:

Aron I., Herescu Gh., Dumitru A. - Aritmetica pentru învăţători, E.D.P., Bucuresti, 1996
Rosu M., Roman M. - Matematica pentru perfecţionarea învăţătorilor, Ed. All, Bucuresti, 1999
Manuale de matematică pentru clasele V-VIII

SECŢIUNEA 2 – METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR DE SPECIALITATE

METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII ROMÂNE

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. abordarea flexibilă a curriculumului şcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
1.2. aplicarea adecvată a principiilor, formelor şi metodelor specifice comunicării orale şi scrise;
1.3. utilizarea strategiilor specifice însuşirii normelor limbii literare la clasele CP-IV;

2.1.valorificarea valenţelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecţiile de comunicare în limba română/limba şi literatura română din clasele CP-IV;
2.2. alegerea şi adecvarea strategiilor didactice de predare-învăţare-evaluare în vederea formării competenţelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învăţământul primar;
2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea şi diferenţierea învăţării;

3.1. valorificarea corelaţiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învăţării la disciplinele *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română;*
3.2. argumentarea utilizării diverselor modalităţi de abordare a textului literar;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii elevilor în cadrul disciplinei *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română;*
4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză şi interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acţiunii didactice.

B. TEMATICA

I. Curriculum în învăţământul primar

- Specificul curriculumului pentru disciplina *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română* (ciclul primar)

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de limba şi literatura română în învăţământul primar

1. Comunicarea orală

- Strategii de formare a comportamentului de ascultător/emiţător;
- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziţie, cuvânt, silabă, sunet);
- Forme de activităţi care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (CP - I-II şi III-IV);
- Metode şi mijloace de învăţământ folosite în dezvoltarea exprimării orale;
- Formarea competenţelor de comunicare: conţinuturi şi contexte de realizare, criterii şi cerinţe în exersarea exprimării corecte.

2. Receptarea mesajului scris. Exprimarea scrisă.

- Procesul didactic la disciplina *Comunicare în limba română în clasa pregătitoare;*
- Strategii de predare - învăţare - evaluare a citit-scrisului la clasa I (metode şi procedee specifice, mijloace de învăţământ);
- Specificul abordării textelor în învăţământul primar:
  - Textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea, personajul literar, dialogul, descrierea);
  - Textul liric;
  - Textul nonliterar.

3. Organizarea textului scris în funcţie de scopul redactării.

- Tehnica elaborării unui text scris: planul initial, părţile componente. Contexte de realizare pentru clasele II-IV;
- Scrierea funcţională (bilet, felicitare, afiş, fluturaş, invitaţie, scrisoare, email);
- Scrierea imaginativă (pe baza unui şir de întrebări, pe baza unui suport vizual);
- Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).

4. Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învăţământul primar - particularităţi ale însuşirii normelor limbii literare în clasele CP- I-II şi III-IV (ortografie, ortoepie, punctuaţie).

5. Modalităţi de integrare a elementelor de construcţie a comunicării în cadrul lecţiilor de *Comunicare în limba română /Limba şi literatura română (*fonetică, vocabular, clase morfologice, sintaxă).

6. Învăţarea integrată a disciplinelor *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română.*

- Pluridiciplinaritate, multidisciplinaritate, transdisciplinaritate, interdisciplinaritate
- Abordarea specifică integrării la disciplinele *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română.*

7. Modalităţi de activizare a elevilor în lecţia de *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română*

- Forme de organizare; strategii de diferenţiere, individualizare; învăţarea prin cooperare;

8. Jocul didactic în orele de *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română*

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română.*

- Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor şi progresului şcolar;
- Metode tradiţionale şi alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizaţi în practica şcolară (CP şi I-IV).

C. BIBLIOGRAFIE:

Barbu. M. – Metodica predării limbii şi literaturii române - învăţământ primar, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2008
Cerghit, I. - Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă, E.D.P., Bucuresti, 1983
Cristea, S. – Dicţionar de pedagogie, Editura Litera, Chişinău, 2002

Molan, V. - Didactica disciplinelor "Comunicare în limba română" şi "Limba şi literatura română" din învăţământul primar (ediţie revizuită, actualizată şi completată. Studii critice), Ed. MINIPED, Bucureşti, 2014
Şerdean, I. - Metodica predării limbii române la clasele I-IV, E.D.P., Bucureşti, 1985
Şerdean, I.- Didactica Limbii şi literaturii române în învăţământul primar, Ed. Corint, Bucureşti, 2007
***Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învăţare pentru formarea competenţelor cheie la şcolarii mici, *Program de formare continua de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învăţământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS),* suport de curs, 2012
***Ghid de evaluare pentru învăţământul primar, SNEE, Bucureşti, 1999
***Programe şcolare pentru învăţământul primar - *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română, în* vigoare la data examenului.

METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII POLONE

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. abordarea flexibilă a curriculumului şcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
1.2. aplicarea adecvată a principiilor, formelor şi metodelor specifice comunicării orale şi scrise;
1.3. utilizarea strategiilor specifice însuşirii normelor limbii literare la clasele CP-IV;

2.1.valorificarea valenţelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecţiile de comunicare în limba polonă/limba şi literatura polonă din clasele CP-IV;
2.2. alegerea şi adecvarea strategiilor didactice de predare-învăţare-evaluare în vederea formării competenţelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învăţământul primar;
2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea şi diferenţierea învăţării;

3.1. valorificarea corelaţiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învăţării la disciplinele *Comunicare în limba polonă/ Limba şi literatura polonă;*
3.2. argumentarea utilizării diverselor modalităţi de abordare a textului literar;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii elevilor în cadrul disciplinei *Comunicare în limba polonă/ Limba şi literatura polonă;*
4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză şi interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acţiunii didactice.

B. TEMATICA

I. Curriculum în învăţământul primar

- Specificul curriculumului pentru disciplina *Comunicare în limba polonă/Limba şi literatura polonă* (ciclul primar)

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de limba şi literatura polonă în învăţământul primar

1. Comunicarea orală

- Strategii de formare a comportamentului de ascultător/emiţător;
- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziţie, cuvânt, silabă, sunet);
- Forme de activităţi care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (CP - I-II şi III-IV);
- Metode şi mijloace de învăţământ folosite în dezvoltarea exprimării orale;
- Formarea competenţelor de comunicare: conţinuturi şi contexte de realizare, criterii şi cerinţe în exersarea exprimării corecte.

2. Receptarea mesajului scris. Exprimarea scrisă.

- Procesul didactic la disciplina *Comunicare în limba polonă în clasa pregătitoare;*
- Strategii de predare - învăţare - evaluare a citit-scrisului la clasa I (metode şi procedee specifice, mijloace de învăţământ);
- Specificul abordării textelor în învăţământul primar:
  - Textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea, personajul literar, dialogul, descrierea);
  - Textul liric;
  - Textul nonliterar.

3. Organizarea textului scris în funcţie de scopul redactării.

- Tehnica elaborării unui text scris: planul initial, părţile componente. Contexte de realizare pentru clasele II-IV;
- Scrierea funcţională (bilet, felicitare, afiş, fluturaş, invitaţie, scrisoare, email);
- Scrierea imaginativă (pe baza unui şir de întrebări, pe baza unui suport vizual);
- Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).

4. Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învățământul primar - particularități ale însușirii normelor limbii literare în clasele CP- I-II și III-IV (ortografie, ortoepie, punctuație).
5. Modalități de integrare a elementelor de construcție a comunicării în cadrul lecţiilor de *Comunicare în limba polonă /Limba și literatura polonă (*fonetică, vocabular, clase morfologice, sintaxă).
6. Învățarea integrată a disciplinelor *Comunicare în limba polonă/ Limba și literatura polonă.*

- Pluridiciplinaritate, multidisciplinaritate, transdisciplinaritate, interdisciplinaritate
- Abordarea specifică integrării la disciplinele *Comunicare în limba polonă/ Limba și literatura polonă.*

7. Modalități de activizare a elevilor în lecția de *Comunicare în limba polonă/Limba și literatura polonă*

- Forme de organizare; strategii de diferențiere, individualizare; învăţarea prin cooperare;

8. Jocul didactic în orele de *Comunicare în limba polonă/Limba și literatura polonă*

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba polonă/ Limba și literatura polonă.*

- Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor și progresului școlar;
- Metode tradiționale și alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizați în practica școlară (CP și I-IV).

C. BIBLIOGRAFIE:

Bortnowski S., *Kłopoty z klasyfikacją metod nauczania, w: Polonista w szkole. Podstawy kształcenia nauczyciela polonisty,* red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2004
Hamer H., *Klucz do efektywnego nauczania. Poradnik dla nauczycieli*, Warszawa 1994.
Jaworski M., *Metodyka nauki o języku polskim*, Warszawa 1991.
Jeziorka J., *Szkolne pytania, czyli dylematy nauczania* (co sprzyja efektywnemu nauczaniu i uczeniu się), Warszawa 2001.
Kruszewski K., *Najpotrzebniejsze zasady dydaktyczne*, [w:] *Sztuka nauczania. Czynności nauczyciela*, Warszawa 1994;
Kubiczek B., *Metody aktywizujące. Jak nauczyć uczniów uczenia się,* Opole 2005.
Metodyka literatury, red.J. Pachecka, A. Piątkowska, K. Sałkiewicz, t.1., Warszawa 2002.
Polański E., *Dydaktyka ortografii i interpunkcji,* rozdz. *Formy ćwiczeń ort.; Błędy ortograficzne;* Warszawa 1995.
Reid J. A., Forrestal P., Cook J., *Uczenie się w małych grupach w klasie*, Warszawa 1996.
Rusek M., *Lekcje polskiego – typy i struktura,* w: *Polonista w szkole. Podstawy kształcenia nauczyciela polonisty*, red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2004.
Tomaszewicz M., *Jak uczyć lepiej, czyli refleksyjny praktyk w działaniu*, Warszawa 1996.
Trzaska L., Wojciechowski M., *Metody aktywne w pracy z grupą. Problemy realizacji,* Warszawa 1997.

METODICA PREDĂRII MATEMATICII

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. utilizarea elementelor metodice specifice pentru formarea unor concepte matematice;
1.2. identificarea resurselor materiale adecvate, a algoritmilor şi tehnicilor specifice formării deprinderilor de calcul;

2.1.alegerea strategiilor didactice adecvate formării competențelor specifice disciplinelor Matematică și explorarea mediului / Matematică;
2.2. identificarea unor exemple relevante din cotidian care conduc la înţelegerea noţiunii de problemă şi valorificarea lor în proiectarea didactică;
2.3. adaptarea demersului didactic pentru valorificarea laturii formative a activităţilor de rezolvare de probleme;
2.4 crearea unor demersuri didactice adecvate nevoilor reale ale elevilor, prin individualizarea și diferențierea învățării în contexte educaționale diverse;

3.1. valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele *Matematică și explorarea mediului/ Matematică;*
3.2 conceperea și argumentarea alegerii unor activități de învățare adaptate la diverse contexte educaționale, care să contribuie la formarea capacității de explorare/ investigare /rezolvare de probleme;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
4.2. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice;
4.3. alegerea unor strategii adecvate de reglare a procesului de predare-învățare-evaluare a conceptelor matematice şi argumentarea soluţiilor alese.

B. TEMATICA

1. Specificul Curriculumului Naţional la disciplina *Matematică şi explorarea mediului/Matematică în ciclul primar*
2. Elemente pregătitoare pentru formarea conceptului de număr natural în clasa I
3. Metodologia predării operaţiilor în N
4. Metodologia predării fracţiilor şi a operaţiilor cu fracţii
5. Metodologia predării unităţilor de măsură
6. Metodologia predării elementelor de geometrie
7. Algoritmii de calcul în clasele CP - IV
Adunarea, scăderea, înmulţirea, împărţirea, ordinea operaţiilor
8. Metode de rezolvare a problemelor de matematică
Metoda figurativă (sumă şi diferenţă, sumă şi raport, diferenţă şi raport), metoda comparaţiei, metoda falsei ipoteze, metoda drumului invers, regula de 3 simplă, probleme nonstandard
Etapele rezolvării problemelor
9. Modalităţi de activizare a elevilor în lecţia de matematică
Forme de organizare; strategii de: diferenţiere, individualizare; învăţarea prin cooperare
10. Jocul didactic în lecţia de matematică
11. Caracterul practic-aplicativ al matematicii
Contexte de aplicare (explorare, investigare, aproximare, comparare, măsurare, experimentare)
12. Abordarea interdisciplinară a matematicii

C. BIBLIOGRAFIE:

Aron, I. - Metodica predării aritmeticii la clasele I-IV, E.D.P., Bucuresti, 1973
Aron, I., Herescu Gh., Dumitru A. - Aritmetica pentru învăţători, E.D.P., Bucuresti, 1996
Bolboacă, L. - Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001
Burtea, G. (coordonator) - Matematica şi logica pentru şcolari, Ed. Corint, Bucuresti, 1995
Cerghit, I. - Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă, E.D.P., Bucuresti, 1983
Cristea, S. – Dicţionar de pedagogie, Editura Litera Educaţional, Chişinău, 2002
Magdaş, I. - Didactica matematicii pentru învăţământul primar şi preşcolar- actualitate şi perspective, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2010
Neacşu, I. (coordonator) - Metodica predării matematicii la clasele I-IV, E.D.P. Bucuresti, 1988
Paraschiva Purcaru, M. – Metodica activităţilor matematice şi a aritmeticii pentru institutori/profesori din învăţământul primar şi preşcolar, Ed. Universităţii "Transilvania" Braşov, 2008
Petrovici, C. - Didactica matematicii pentru învăţământul primar, Ed. Polirom, Bucuresti, 2014
Rosu, M., Roman M. - Matematica pentru perfecţionarea învăţătorilor, Ed. All, Bucuresti, 1999
Săvulescu, D. (coordonator) – Metodica predării matematicii în ciclul primar, Ed. "Gheorghe Alexandru", Craiova, 2008;
Singer, M., Radu N. - Matematica, Ghid pentru învăţători şi părinţi (cls. a II-a si a III-a), Ed. Sigma, 1994/1995

***Programe şcolare pentru învăţământul primar - Matematică şi explorarea mediului/Matematică, în vigoare la data examenului
https://didactika.files.wordpress.com/2008/05/modul-recuperarea-ramanerii-in-urma-la-matematica.pdf
***Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învăţare pentru formarea competenţelor cheie la şcolarii mici, *Program de formare continua de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învăţământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS),* suport de curs, 2012
***Ghid de evaluare pentru învăţământul primar, SNEE, Bucureşti, 1999

SECŢIUNEA 3

PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. descrierea şi explicarea corectă a ideilor, proiectelor şi proceselor educaţionale;
1.2. utilizarea adecvată a cunoştinţelor de pedagogie şcolară şi a elementelor de psihologie a educaţiei, în contexte variate;

2.1. exemplificarea conceptelor, prin proiectarea conţinuturilor instructiv-educative, în acord cu prevederile metodice şi curriculare în vigoare, dar şi cu particularităţile psiho - individuale şi de vârstă ale şcolarului mic;
2.2. manifestarea unei conduite metodologice flexibile şi inovative pe plan profesional;

3.1. realizarea şi valorificarea corelaţiilor intra- şi interdisciplinare, în vederea optimizării procesului de educaţie;
3.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală şi de grup, precum a strategiilor de interevaluare, care să valorifice influenţele educative pozitive;

4.1. planificarea conţinuturilor psihopedagogice, prin valorificarea strategiilor optime în vederea formării deprindelor practice la şcolarul mic;
4.2. interpretarea provocărilor specifice şcolii contemporane şi reformei învăţământului românesc.

B. TEMATICA

1. Finalităţile educaţiei. Ideal, scopuri, obiective

a) Definirea şi analiza operaţională a conceptelor: finalitate, ideal, scop, obiectiv, sarcină didactică, competenţe.
b) Taxonomia finalităţilor. Criterii şi sisteme de referinţă.
După gradul de generalitate:
- finalităţile macrostructurale (de sistem) - idealul pedagogic, scopurile pedagogice, obiectivele pedagogice;
- finalităţile microstructurale (de proces) - obiective generale - specifice/intermediare – concrete/operaţionale;

După conţinutul psihologic: domeniul cognitiv (Bloom); domeniul afectiv (Krathwohl); domeniul psihomotor (Simpson).
c) Operaţionalizarea obiectivelor educaţionale. Concept, model, relevanţă practică, limite. Aplicaţii.

2. Procesul de învăţământ – sistem şi funcţionalitate

a) Procesul de învăţământ – concept; structura; funcţii; dimensiuni generale (funcţională, structurală, operaţională); caracteristici generale (interacţiunea profesor - elev, interdependenţa informativ -formativ, mecanisme de reglare - autoreglare).
b) Analiza procesului de învăţământ la nivelul interacţiunii dintre predare - învăţare - evaluare.
c) Normativitate în procesul de învăţământ – concept, fundamente teoretice. Sistemul principiilor didactice: principiul participării conştiente şi active a elevilor în procesul de învăţământ; principiul caracterului intuitiv al învăţământului (principiul intuiţiei/al legăturii dintre senzorial şi logic); principiul corelării teoriei cu practica; principiul învăţământului sistematic şi continuu; principiul însuşirii temeinice a cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor; principiul accesibilităţii şi individualizării cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor; principiul asigurării conexiunii inverse în procesul de învăţământ; aplicaţii în învăţământul primar.

3. Învăţarea şcolară. Orientări contemporane în teoria si practica învăţării la şcolarul mic

a) Conceptul de învăţare şi de învăţare şcolară. Mecanisme şi procesualitate. Forme, tipuri şi niveluri de învăţare. Teorii ale învăţării (B. F. Skinner, J. Piaget, L.S.Vagotski, P. I. Galperin, J. Bruner, D. P. Ausubel). Particularităţi ale învăţării la vârsta şcolară mică. Implicaţii pedagogice.
b) Forme / tipuri ale învăţării. Condiţii / factori condiţionali ai învăţării: condiţii interne ale învăţării şcolare (procesele cognitive, afective, volitive; atenţia; motivaţia); condiţii externe ale învăţării şcolare (pregătirea psihopegagogică şi de specialitate a profesorului, mediul şcolii şi al clasei de elevi, mediul socio-familial, factori ergonomici şi de igenă ai învăţării). Interdependenţa dintre condiţiile interne şi externe ale învăţării. Valorificare şi optimizare.

4. Predarea. Orientări contemporane în teoria şi practica predării

a) Conceptul de predare. Interacţiunea predare-învăţare-evaluare; rolul feed-back-ului în optimizarea predării.

b) Predarea - act de comunicare didactică eficientă: structura şi procesualitatea comunicării didactice (emiterea, receptarea, mesajul, calea de transmitere, ambianța, feed-back-ul); formele comunicării (verbală – paraverbală - nonverbală, verticală – orizontală, directă - mediată). Condițiile comunicării didactice eficiente.
c) Strategii şi stiluri de predare.
d) Orientări contemporame în teoria şi practica predării (predarea creativă, interactivă, centrată pe elev, reflexivă, predarea în team-teaching).
e) Modele de determinare a eficacității şi eficienţei predării şi a comportamentului didactic al învățătorului/institutorului/profesorului pentru învățământul primar.

5. Instruirea. Teorie, metodologie, tehnologie. Aplicații în învățământul primar.

a) Delimitări conceptuale: învățare, instruire, formare, metodă, procedeu, metodologie, tehnologie; funcțiile metodelor de învățământ.
b) Sistemul metodelor de învățământ:
- metode de comunicare orală (explicația, demonstrația,) – caracterizare;
- metode interactive (conversația euristică, dezbaterea, brainstorming, problematizarea, metoda acvariului, metoda mozaicului, metoda cubului) – caracterizare;
- metode de explorare a realității (observarea sistematică, experimentul, demonstrația, modelarea, studiul de caz) – caracterizare;
- metode de învățare prin acțiune practică (exercițiul, jocul de rol, jocul didactic, dramatizarea) – caracterizare;

c) Strategii de instruire: concept, tipuri, elaborare;
d) Moduri de organizare a instruirii: frontal, grupal, individual;
e) Lecția ca modalitate de bază a organizării procesului de învățământ. Structura generică a lecției (evenimentele lecție): captarea şi orientarea atenţiei; nunţarea scopului şi a obiectivelor urmărite; reactualizarea structurilor anterior învăţate; prezentarea optimă a noilor conţinuturi; dirijarea învățării; asigurarea conexiunii inverse; verificarea şi aprecierea rezultatelor; fixarea şi păstrarea în memorie a materiei; transferul cunoştinţelor. Tipuri fundamentale de lecții. Modalități de organizare alternative.
f) Instruirea asistată de calculator; ipostaze ale utilizării calculatorului în cadrul instruirii asistate;

6. Evaluarea în procesul de învăţământ si educaţie

a) Definirea şi analiza conceptului de evaluare. Operațiile evaluării (măsurarea-aprecierea-decizia).
b) Funcțiile evaluării: de informare, motivațională, de control, diagnoză, selecție şi certificare, prognoză, reglare-autoreglare.
c) Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor şi a progreselor şcolare: inițială, continuă/formativă, finală/sumativă.
d) Metode şi tehnici de evaluare a rezultatelor şi a progreselor şcolare (tradiționale: verificările orale, probele scrise, lucrările practice; alternative: observarea sistematică a comportamentului elevului, proiectul, portofoliul, fişele de activitate personală ş.a); aplicații în învățământul primar.
e) Modalități de asigurare a obiectivității în aprecierea rezultatelor şcolare. Notarea elevilor şi semnificaţia acesteia. Descriptorii de performanță – criterii calitative de evaluare; aplicații în învățământul primar.
f) Tipuri de rezultate şcolare: cunoştințele acumulate, capacitatea de aplicare a cunoştințelor, dezvoltarea capacităților intelectuale, trăsăturile de personalitate şi conduita.
g) Formarea capacității de autoevaluare la elevi.
h) Factori perturbatori şi erori în evaluarea şcolară. Modalități de corectare.

7. Probleme teoretice si practice ale curriculumului. Reforma curriculumului în învăţământul românesc

a) Analiza conceptelor: curriculum, arie curriculară, conţinut al învăţământului, situatie de învăţare, curriculum centrat pe competențe.
b) Relaţia obiective-conţinuturi-metode de predare-învăţare-evaluare.
c) Factori determinanti şi surse generatoare în elaborarea curriculumului.
d) Tipuri de curriculum: core curriculum (de bază, trunchi comun) - curriculum la decizia şcolii; obligatoriu – opțional; formal - nonformal; naţional-local.
e) Orientări şi practici noi în organizarea curriculumului: interdisciplinaritate, organizare modulară, organizare de tip integrat, curriculum diferențiat şi personalizat.
f) Produsele curriculare: planul-cadru, programe şcolare, manualele, materialele-suport (ghiduri, portofolii, culegeri, manualul profesorului, suporturi multimedia, soft-uri educaționale etc.). Metodologia aplicării lor în şcoală.

8. Proiectarea pedagogică a activităților de instruire

a) Conceptul de proiectare a instruirii; funcțiile proiectării pedagogice (anticipare, orientare, organizare, dirijare, reglare şi autoreglare, decizie, inovare).
b) Etapele proiectării pedagogice (analiza nevoilor şi a resurselor, definirea obiectivelor/competențelor, selecția şi structurarea conținuturilor, stabilirea strategiilor optime de acțiune, stabilirea criteriilor şi a instrumentelor de evaluare).
c) Niveluri ale proiectării: pe axă temporală (an şcolar, semestru, unitate de învățare, lecție) şi pe axă structurală (arie curriculară, disciplină de învățământ, temă, subiect); aplicații în învățământul primar.

9. Relaţii şi interacţiuni educaţionale. Abordarea psihosocială a educaţiei şcolare. Managementul clasei de elevi

a) Clasa de elevi ca grup social: noțiunea de grup social, tipuri de grupuri (mici şi mari); caracteristicile grupului şcolar.
b) Dimensiunile managementului clasei de elevi: ergonomică, psihologică, socială, normativă, operațională, inovatoare; aplicații în învățământul primar.

c) Relaţiile şi interactiunile educaţionale în clasa de elevi: de intercunoaştere, de intercomunicare, socio-afective, de influențare; aplicații în învățământul primar.
d) Gestionarea situaţiilor de criză educaţională în clasa de elevi: delimitări conceptuale, strategii de intervenție; aplicații în învățământul primar.

C. BIBLIOGRAFIE:

Bîrzea, C. (coord.) - Învăţarea permanentă – prioritate a politicii educaţionale din România, ISE Bucureşti, 2001
Cerghit, I. - Metode de învătământ, ed. a IV-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2007
Cerghit, I. - Sisteme de instruire alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii, Ed. Aramis, Bucureşti, 2002
Chiş, V. - Pedagogia contemporană – pedagogia pentru competenţe, Ed. Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca, 2005
Cojocariu, M.V. - Educaţie pentru schimbare şi creativitate, EDP, Bucureşti, 2003
Cojocariu, M.V. - Teoria şi metodologia instruirii, EDP, Bucureşti, 2004
Cozma, T. - O nouă provocare pentru educaţie: interculturalitatea, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Cosmovici, A., Iacob L. (coord.) - Psihologie şcolară, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Cerghit, I.– Perfecționarea lecției în școala modernă, EDP, Bucureşti, 1983
Cerghit, I. – Metode de învățământ, EDP, Bucureşti, 1997
Cerghit, I. (coord.) – Prelegeri pedagogice, Editura Polirom, Iaşi, 2001
Cerghit, I – Metode de învățământ, Ed. Polirom, Iaşi, 2006
Cerghit, I. - Sisteme de educaţie alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii, Ed. Polirom, Iaşi, 2008
Creţu, C. - Curriculum diferenţiat, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Creţu, C. - Teoria curriculumului şi conţinuturile educaţiei, Ed. Universităţii Al. I. Cuza, Iaşi, 2000
Cristea, S. – Dicționar de pedagogie, Editura Litera Educațional, Chișinău, 2002
Cristea, S., Dragu A. – Psihologie și pedagogie școlară, Ovidius University Press, Constanța, 2003
Cucoş, C. - Psihopedagogie pentru examenul de definitivare şi grade didactice, Ed. Polirom, Iaşi. 1998/2005
Cucoş, C. - Pedagogie, ed. a II-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Golu P., - Psihologia grupurilor sociale şi a fenomenelor colective, Ed. Miron, Bucureşti, 2004 Ionescu, M., Chiş V. - Pedagogie. Suporturi pentru formarea profesorului, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001
Ionescu, M., Radu I. (coord.) - Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001
Ionescu, M. - Instrucţie şi educaţie, Vasile Goldiş University Press, Arad, 2005
Iucu, R. B. - Formarea cadrelor didactice. Sisteme, politici, strategii, Ed. Humanis Educaţional, Bucureşti, 2004
Iucu, R. B. - Instruirea şcolară, Perspective teoretice şi aplicative, Ed. Polirom, Iaşi, 2001
Iucu, R. B. - Managementul şi gestiunea clasei de elevi. Fundamente teoretico-metodologice, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
Iucu, R. B, Manolescu M. - Elemente de pedagogie, Ed. Universităţii din Bucureşti, Credis, 2005
Manolescu, M. - Evaluarea şcolară. Metode, tehnici, instrumente, Ed. Meteor, Bucureşti, 2006
Manolescu, M. - Curriculum pentru învăţământul primar şi preşcolar. Teorie şi practică, Ed. Universităţii din Bucureşti, Credis, 2005
Neacşu, I. - Instruire şi învăţare, ed. a II-a, EDP, Bucureşti, 1999
Nicola, I. – Tratat de pedagogie şcolară, Ed. Aramis, Bucureşti, 2003
Niculescu, R.M. - Teoria şi managementul curricumului, Ed. Universităţii Transilvania, Braşov, 2000
Oprea, C.L. - Pedagogie. Alternative metodologice interactive, Ed. Universităţii din Bucureşti, 2003
Panţuru, S. - Elemente în teoria şi metodologia instruirii, Ed. Universităţii Transilvania, Braşov, 2002
Păişi, Lăzărescu M. - Psihologia educaţiei copilului preşcolar şi şcolar mic, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2005
Păun, E. - Şcoala – abordare sociopedagogică, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Păun, E., Potolea D. (coord.) - Pedagogie. Fundamentări teoritice şi demersuri educative, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Pânişoară, I. O. - Comunicarea eficientă, ed. a III-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2006
Potolea D., Manolescu, M. - Teoria şi practica evaluării educaţionale, Ed. PIR, MEdC, Bucureşti, 1995
Potolea, D., Manolescu, M. - Teoria şi metodologia curriculumui, Ed. PIR, MEdC, Bucureşti, 1996
Radu I.T., Ezechil L. - Didactica. Teoria instruirii, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2005
Radu I.T. - Evaluarea în procesul didactic, EDP, Bucureşti, 2008
Sălăvăstru, D. – Psihologia educației, Ed. Polirom, Iaşi, 2004
Stan, E. - Managementul clasei, Ed. Aramis, Bucureşti, 2006
Stoica, A. (coord.) - Evaluarea curentă şi examenele, Ghid pentru profesori, Ed. ProGnosis, Bucureşti , 2001
Stoica, A., Mihail R. - Evaluarea educaţională. Inovaţii şi perspective, Ed. Humanitas Educaţional, Bucureşti, 2006
Tudorica, R. - Managementul educaţiei în context european, Ed. Meronia, Bucureşti, 2007
Ungureanu, D. - Teoria curricumului, Ed. Mirton, Timişoara, 1999
Vlăsceanu, L., Neculau A., Miroiu A., Mărginean I, Potolea D. (coord.) - Şcoala la răscruce. Schimbare şi continuitate în curriculumul învăţământului preuniversitar. Studiu de impact. Vol I şi II, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Voiculescu, E. - Factorii subiectivi ai evaluării şcolare. Cunoaştere şi control, Ed. Aramis, Bucureşti, 2001
Zlate, M. (coord.) - Psihologia la răspântia dintre milenii, Ed. Polirom, Iaşi, 2001
*** OECD Analiza politicilor naţionale în domeniul educaţiei (trad.), MEN, Bucureşti, 2000

Traduceri din literatura străină

Adler A. - Psihologia copilului greu educabil, Ed. IRI, Bucureşti, 1995
Ausubel D. P., Robinson R. - Învăţarea şcolară. O introducere în psihologia pedagogică, EDP, Bucureşti, 1981
Botckin J., Elmandjira M., Maliţa M. - Orizontul fără limite al învăţării, Ed. Politică, Bucureşti, 1981
Dave H.R. (sub red.) - Fundamentele educaţiei permanente, EDP, Bucureşti, 1991
Dellors J. (coord.) - Comoara lăuntrică. Raportul către UNESCO al Comisiei Internaţionale pentru Educaţie, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
Gagne R. M., Briggs L. - Principii de design al instruirii, EDP, Bucureşti, 1977
Gardner H. - Inteligenţe multiple. Noi orizonturi, Ed. Sigma, Bucureşti, 2006
Geissler E. - Mijloace de educaţie, EDP, Bucureşti, 1981
Goleman D. - Inteligenţa emoţională, Ed. Curtea Veche, Bucureşti, 2000
Hainaut L. D. (coord.) - Programe de învăţământ şi educaţie permanentă, EDP, Bucureşti, 1981
Hayes N., Orell S. - Introducere în psihologie, Bucureşti, 1997
Monteil J. M. - Educaţie şi formare, Ed. Polirom, Iaşi, 1997
Meyer G. - De ce şi cum evaluăm ?, Ed. Polirom, Iaşi, 2004
Peretti A. D. - Educaţia în schimbare, Ed. Spiru Haret, Iaşi, 1996
*** Agenţia Naţională SOCRATES - Combaterea eşecului şcolar, EDP, Bucureşti, 1996

MINISTERUL EDUCAȚIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

ÎNVĂȚĂTORI/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR (ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ÎN LIMBA RROMANI MATERNĂ)

DISCIPLINA DE EXAMEN: LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ŞI LITERATURA RROMANI MATERNĂ, MATEMATICĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI

2015

PREZENTARE

Programa se adresează învățătorilor, institutorilor şi profesorilor pentru învățământul primar, din unitățile şcolare cu limba de predare rromani sau română, care s-au înscris şi vor susține examenul de definitivare în învățământ.

În elaborarea programei s-au avut în vedere următoarele principii:

- principiul continuității formării inițiale şi continue, realizat prin evoluție în carieră şi dezvoltare profesională;
- principiul coerenței modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competențelor generale şi specifice, prin modul de selectare a conținuturilor ce vor face obiectul evaluărilor vizate, prin diversitatea formelor şi a strategiilor evaluative sugerate pentru a fi utilizate în contextul acestor examinări;
- principiul adecvării şi armonizării finalităților şi a conținuturilor învățământului primar românesc şi ale celui cu predarea în limba maternă rromani sau a disciplinelor de limba, istoria şi tradițiile rromilor cu direcțiile şi spiritul schimbărilor din societate;
- principiul optimizării şi inovării activității în învățământul primar, prin asimilarea celor mai noi achiziții din ştiințele educației şi din ştiințele conexe.

Programa pentru examenul național de definitivare în învățământ a învățătorilor/ institutorilor/profesorilor pentru învățământ primar cu predare în limba română sau cu predarea în limba maternă rromani sau a disciplinelor de limba, istoria şi tradiţiile rromilor vizează competenţe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative şi atitudinale şi propune o tematică ce corespunde tendințelor în evoluția disciplinelor.

Ea este structurată pe trei secțiuni:

- *secțiunea 1* – **discipline de specialitate** (Limba şi literatura rromani, Limba şi literatura română şi universală pentru copii şi Matematică);
- *secțiunea 2* – **metodica predării disciplinelor de specialitate** (Metodica predării limbii şi literaturii rromani, Metodica predării limbii şi literaturii române, cât şi Metodica predării matematicii);
- *secțiunea 3* – **pedagogie şcolară** şi **elemente de psihologie a educației**.

COMPETENŢE GENERALE

- ***competențe în specialitate** la: **Limba şi literatura rromani**, **Limba şi literatura română şi universală pentru copii** şi **Matematică:***
  1. de a utiliza adecvat conținutul ştiințific propriu disciplinelor de examen;
  2. de a aplica în situații educaționale concrete conținutul ştiințific, valorizând valențele formative;
  3. de a integra conținuturile de specialitate în contextul altor ştiințe, argumentând şi promovând strategii activ – participatice de învățare;
  4. de a produce corelații inter-/ intradisciplinare, prin utilizarea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală, stimulând creativitatea şi inovația în plan profesional.

- ***competențe didactico-metodologice aferente predării la ciclul primar a disciplinelor Limba şi literatura rromani, Limba şi literatura română şi Matematică:***
  1. de a prelucra conținuturile ştiințifice specifice disciplinelor de examen, prin aplicarea în situații educaționale variate, specifice învățământului primar;
  2. de a valorifica conținuturile metodicilor de specialitate, în vederea formării la elevi a competențelor cheie şi transversale;
  3. de a realiza conexiuni intra-/ interdisciplinare, în contexte educaționale specifice învățământului primar;
  4. de a opera cu conținuturile metodicilor de specialitate pentru luarea unor decizii care să conducă la reglarea (dezvoltarea/ ameliorarea) componentelor procesului instructiv – educativ.

- ***competențe psihopedagogice***
  1. de a utiliza adecvat conceptele de bază ale disciplinelor psihopedagogice;
  2. de a aplica în situaţii educaţionale concrete conţinutul ştiinţelor educaţiei/ psihologiei şcolarului mic;
  3. de a realiza conexiuni între achiziţiile dobândite prin studiul disciplinelor psihopedagogice şi domeniile de specialitate;
  4. de a opera cu conceptele specifice ştiinţelor psihopedagogice pentru explicarea, interpretarea şi argumentarea unor fapte, evenimente, procese educaţionale.

Competențele specifice ce derivă din competențele generale vor fi prezentate în cadrul fiecărei secțiuni a programei.

Programa generală este structurată pe 3 secțiuni, corelate cu structura subiectului la proba scrisă:

- **secțiunea 1** – *discipline de specialitate* (Limba şi literatura rromani, Limba şi literatura română şi universală pentru copii şi Matematică);

- **secţiunea 2** – *metodica predării disciplinelor de specialitate* (Metodica predării limbii şi literaturii rromani, Metodica predării limbii şi literaturii române, cât şi Metodica predării matematicii);
- s**ecţiunea 3** – *pedagogie şcolară* şi *elemente de psihologie a educaţiei*

SECŢIUNEA 1 – **DISCIPLINE DE SPECIALITATE**
(**I.**LIMBA ŞI LITERATURA RROMANI, **II.** LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII ŞI **III.** MATEMATICĂ);

I. LIMBA ŞI LITERATURA RROMANI

A. COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.2. identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
1.3. identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
1.4. identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;

2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
2.2. utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;
3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;
4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelaţii inter-/ intradisciplinare.

B. TEMATICA

I. Limba rromani

1. Limba rromani comună şi teoria straturilor dialectale de evoluţie istorică

Limba rromani comună. Teoria celor trei straturi dialectale rrome de evoluţie istorică. Dialectele rrome din spaţiul geografic românesc şi relaţia lor cu cele trei straturi dialectale rrome: *Stratul I* (dialectul rromilor "ursari", "spoitori" şi "carpatici"), *Stratul II – III* (dialectul rromilor "căldărari", "geambaşi", "lovari"). Analizarea la prima vedere a unui text dialectal rrom (căldărăresc, spoitoresc, ursăresc, carpatic – din România – sau a unui text dialectal provenit dintr-un alt spaţiu geografic) din perspectiva caracteristicilor grafice/ redacţionale fonetice, lexicale, morfologice şi sintactice.

2. Fonetică şi fonologie

Sistemul vocalic şi consonantic al limbii rromani. *Transformări* (accidente, alterări) *fonetice*: afereza, anaptixa/ epenteza, apocopa, asimilarea, asurzirea (afonizarea), contragerea, dobândirea atipică a aspiraţiei, eliziunea, haplologia, metateza, paragoga, pierderea aspiraţiei, proteza, sincopa ş.a. Trecerea lui *v* în semiconsoana *w* şi efectele sale. Trecerea grupurilor *-vn-* şi *-pn-* în *-mn-/ -m-* şi efectele sale. Trecerea, în dialectul rromilor căldărari, a vocalei *-i-* în varianta fonetică *-ï-*, respectiv, trecerea lui *-e-* în *-ë-*. Opoziţiile *ć*h/ *ś* şi *ʒ*/ *ź*. Valorile semantice ale vocalelor *a* şi *o* în dihotomia "apropiere/ depărtare". Alfabetul oficial al limbii rromani. Valorile literelor postpoziţionale *-q-*, *-θ-* şi *-ç-*. Diftongii.

3. Vocabular

Vocabularul fundamental şi masa vocabularului. Sensul propriu şi sensul figurat. Relaţii semantice între cuvinte (sinonime, antonime, omonime). *Structura lexicală a limbii rromani comune*. Lexicul rrom: *indian, prebalcanic* (elemente afgane, persane, armeneşti, osete, gruzine, kurde etc.), *balcanic* (elemente turceşti, greceşti, sud-slave/ bulgăreşti şi sârbeşti/ româneşti), *neologic*. Elemente rrome cu origine necunoscută în limba rromani comună. *Modalităţi de îmbogăţire a lexicului limbii rromani comune* (1. mijloacele interne de îmbogăţire (derivarea – cu sufixe şi prefixe - şi compunerea); 2. mijloacele externe de îmbogăţire: împrumuturile şi calcul lingvistic). Rolul sufixelor –pen /-mos, -ar/-ăr-, -lin, -no, -utno, -(v)alo, -utro, -isar-/-izel ş.a. Perspectiva creaţiilor independente în limba rromani. Principiile moderne de lexicalizare a limbii rromani. *Lexicografie.* Tehnica de redactare lexicografică utilizată în elaborarea glosarelor, lexicoanelor, vocabularelor şi a dicţionarelor rrome.

4. Morfologie Obiectul morfologiei. 1. Părţile de vorbire *flexibile*: *articolul* (hotărât şi nehotărât), *substantivul*: tipuri de substantive; *articolul*; *adjectivul*: tipuri de adjective; *pronumele*: tipuri de pronume; *numeral*: tipuri de numerale; *verbul*: conjugarea verbului rrom (moduri, timpuri, persoane, număr), conjugarea verbelor împrumutate, ce conţin suf. - isar-; verbe tematice şi atematice. 2. Părţi de vorbire *parţial flexibile*: *adverbul*; 3. Părţi de vorbire *neflexibile: postpoziţia, prepoziţia, conjuncţia, interjecţia.*

5. Sintaxă
Părţile de propoziţie: subiectul, predicatul, atributul, complementul, elementul predicativ suplimentar. Sintagma. Propoziţia: tipologia propoziţiilor neîncadrate; tipologia propoziţiilor încadrate în frază: subordonate necircumstanţiale; subordonate circumstanţiale. Fraza: tipuri de fraze.

II. Literatura rromani

A. *Cultura rromani tradiţională şi folclorul rrom*

1. *Conceptele fundamentale* şi analiza acestora: societate, comunitate, grup, etnie, stat, naţiune, minoritate naţională, prejudecată, etichetare, stereotip, distanţă socială, excludere socială, discriminare, rasism, politică pozitivă/măsură afirmativă, capital uman, capital simbolic, identitate, imagine socială, imagine de sine, stimă de sine, stigmat social, asimilare/aculturaţie, separare, segregare, integrare socială, incluziune socială, interculturalitate, multiculturalism, transculturalitate, incluziune etno-educaţională, autonomie culturală, federalism cultural, globalizare, localism etc.

2. Rădăcinile culturale ale rromilor: cultură şi civilizaţie veche indiană: *Cadrul istorico-geografic de formare a civilizaţiei vechi indiene şi date generale despre India.* Lecţiile Indiei*. India predravidiană şi India dravidiană. India ariană.* Realităţile culturale şi lingvistice din vechea Indie - locul de obârşie a proto-rromilor. *India vedică. De la India vedică la India brahmanică. India upanişadică. India hinduistă. India buddhistă. India jainistă. India epopeilor. India clasică.* Rromii şi limba rromani în context indian*.* Originea poporului rrom - *realitate şi legendă (Kanauj).* Teorii privind exodul proto - rromilor din spaţiul vechi indian*.* Drumul proto-rromilor spre Europa *(dovezi lingvistice, repere istorico-geografice, argumente etnologice etc.).* Cultura tradiţională indiană şi cultura tradiţională rromă – *moşteniri culturale.*

3. *Determinări istorice ale identităţii rromilor din România: sclavia*, *Dezrobirea*, *perioada interbelică* şi începuturile mişcării rromilor, Holocaustul/*O Samudaripen*, rromii în *perioada regimului socialist*, rromii în *prezent*, *perspective de viitor*: rromii ca cetăţeni, grup social vulnerabil, minoritate naţională, naţione non-teritorială.

4. *Cultura materială a rromilor - meşteşug şi reprezentare:* Coordonate istorice şi premise metodologice ale heteroidentificării. Prelucrarea metalelor. Prelucrarea lemnului. *Meserii pierdute*: Prelucrarea osului. Prelucrarea pieilor de animale. *Între emblematic şi stigmatizant*: Lăutăria. Magia.

5. *Identitatea spirituală a rromilor*: *Nomadismul* – model cultural şi strategie de supravieţuire: fond psihologic şi practică socială. Nomadism şi sedentarism. Semnificaţii de fond cutumiar. Perspective istorice asupra migraţiei. Migraţia rromilor - fenomen contemporan. *Familia extinsă* – model de auto-identificare. Politeţea rituală. *Tipologii şi structuri conceptuale ale dinamicii înrudirii*. *Dreptul cutumiar*: divanul, *kris rromani*: judecata de pace, formele de control şi sancţiune socială/divină. *Obiceiurile din ciclul familial sau riturile de trecere* (generalităţi, structuri magico-ritualice): naşterea, nunta, moartea. *Limbaje rituale premaritale şi nupţiale*. *Rromanipen*-ul şi mistica purităţii. *Naşterea, copilul şi treptele iniţiatice*. Modele educaţionale de referinţă. *Imagini ale morţii şi cutume funerare*. *Elemente de magie şi astrologie*. *Complexe ritualice/sărbători din ciclul calendaristic*: a) specifice romilor (legarea ploilor, Joia Verde, Herdelezi/Gurbanul/Paştele spoitoresc); b) la care actanţii sunt rromi (Vasilca, Paparudele); c) comune cu nerromii, dar cu elemente specifice (Anul Nou, Crăciunul, Lăsata Secului, Paştele etc.). *Modele de gândire*: spaţiu şi timp, dualism, asimilare şi delimitare faţă de valorile religioase; credinţe şi mituri; complexe şi practici magico-ritualice şi relaţia cu supranaturalul; conturarea unui posibil sistem axiologic (forme, valori, factori determinanţi). *Elemente de port tradiţional* (diferenţieri pe subgrupuri). *Tipuri de relaţii intra- şi extra-comunitare*. *Pattern-uri* care formează imaginile autoreferenţiale. *Modele de viaţă comunitară* în zone compacte şi mixte în mediul rural şi urban. *Conservare şi evoluţie*: mutaţii şi factori determinanţi.

6. *Folclorul rrom*: Tipologie – specii folclorice: *folclor ritual* (*legat de riturile de trecere*: cântecul/oraţia de nuntă, strigătura de nuntă, cântecul de leagăn, bocetul; *legat de sărbătorile calendaristice*: colinda, cântecele de Anul Nou: capra, ursul; *legat de magia reparatorie*: cântecul de legare a ploii, cântecul Paparudei sau *atributivă*: descântecul, zicerile de Herdelezi/ Gurban/ Paştele spoitoresc, cântecul Vasilcăi) şi *folclor neritual* (miturile, basmul, povestirea, balada, cântecul liric, ghicitorile, zestrea paremiologică: proverbe, zicători). Folcloristica rromă (Constantin Băţălan). *Analiza textului folcloric rrom*.

B. Literatura rromani cultă

1. *Literatura rromani în context internaţional*: *Literatura rromilor în fosta URSS şi în statele apărute după destrămarea acesteia* (Rusia, Bielorusia, Ucraina, Moldova şi Letonia). *Literatura rromilor în fosta Iugoslavie şi în statele succesoare ei* (Macedonia, Serbia şi Muntenegru, Bosnia - Herţegovina, Croaţia, Slovenia). *Literatura rromilor în: Bulgaria, România, Ungaria, Cehia şi Slovacia, Polonia, Austria, Germania, Elveţia, Italia, Franţa, Spania, Marea Britanie, Suedia şi Finlanda.* Experienţa teatrelor rrome "Romen" (URSS), "Phralipen" şi TKO (Macedonia, ulterior Germania).

2. *Exemplificări din creaţiile autorilor rromi din diferite ţări*: O Dragano le Trumpesqo - Jevremović (*Austria*), Jorge Bernal (*Argentina)*, Vejo Baltzar *(Finlanda)*, Mateo Maximoff, Dragana Stefanović *(Franţa)*, Santino Spinelli *(Italia)*, Rajko Djurić (Iugoslavia, Germania, Serbia), Kujtim Paćaku (Kosovo), Slobodan Brebeski, Bairam Haliti (Serbia), Leksa Manuś *(Letonia),* Eslam Drudak, Dizoran Zekir *(Macedonia),* Donald Kenrick, Gratan Puxon *(Marea Britanie)*, Galjus Orhan *(Olanda),* Bronisława Weis = Papuśa, St. Stankievicz = Stahiro *(Polonia),* E. Cervenaková, Tera Fabianová, Bartolomej Daniel *(Republica Cehă*), Dezider Banga, A. Horvatová *(Republica Slovacă)*, Al. Pankov, Nina Vinkova, Romka Demeter *(Rusia)*, Katarina Taikon *(Suedia)*, Bari Károly, Daróczi Choli Jóysi *(Ungaria).*

3. *Literatura rromani şi despre rromii din România. Scriitori români care au scris despre rromi*: Vasile Alecsandri, Dimitrie Bolintineanu, Cezar Bolliac, Mihail Sadoveanu, Ion Agârbiceanu, Zaharia Stancu, Mircea Eliade, Vasile Voiculescu, Eugen Barbu etc. *Scriitorii rromi şi creaţia lor*: Gh. Păun-Ialomiţeanu, Luminiţa Mihai Cioabă, Alexandru Ruja-Gribussy, Irina Gabor-Zrinyi, Ştefan Fuli, Gelu Măgureanu, Mircea Lăcătuş, Delia Grigore, Valerică Stănescu etc.

C. BIBLIOGRAFIE

I. Limba rromani

Sarău, Gheorghe **2009**, *Struktùre rromane ćhibăqe. Structuri ale limbii rromani,* Bucureşti: Editura Universităţii din Bucureşti, 172 p.
Sarău, Gheorghe **2004**, *Rromani leksikologìa (Lexicologie rromă)*, Bucureşti: Editura Universităţii din Bucureşti, 138 p.
Sarău, Gheorghe **2002**, *Limba rromani (Morfologie şi sintaxă),* Bucureşti: Universitatea Bucureşti, CREDIS, 232 p.
Sarău, Gheorghe **2002**, *Stilistica limbii rromani în texte (Antologie de traduceri şi redactări). I stilìstika e rromane ćhibăqi teksturenθe (Amboldimatenqi aj redakcienqi antològia)*, Bucureşti: Universitatea Bucureşti, Editura CREDIS, 152 p. + 142 p. = 294 p. [curs bilingv destinat studenţilor rromi de la secţia de învăţământ deschis la distanţă " institutori – profesori de limba rromani";v. şi www.edu.ro
Sarău, Gheorghe **2008**, *Curs practic de limba rromani pentru toţi,* Bucureşti: Sigma [Colecţia „Biblioteca rromă, nr. 8], 208 p., cu CD şi cheia exerciţiilor.
Sarău, Gheorghe **2008**, *Rromii. Incursiune în istoria şi limba lor,* Bucureşti: Editura Sigma, 206 p. [Colecţia Biblioteca Rromă, nr. 7].
Sarău, Gheorghe **2001**, *Rromii şi limba rromani în context indian,* în cursul universitar "Mircea Itu şi Julieta Badiu: *Cultură şi civilizaţie indiană* ", Bucureşti: CREDIS, p. 127 - 146 [capitol preluat, în adaptare, din lucrarea: Gheorghe Sarău, *Rromii, India şi limba rromani* (Bucureşti: Kriterion, 1998).

*** **Manualele** de *Limba şi literatura rromani pentru clasele I-IV* şi pentru cl. *V-X, editate în perioada 2005- 2015*:

Sarău, Gheorghe; **Cordovan**, Ionel; **Stănescu**, Camelia **2015**, *Limba şi literatura rromani. Manual pentru clasa **I**.* I rromani ćhib thaj i literatùra vaś i jekhto klàsa, Bucureşti: Editura Sigma, P I + P II şi variantă electronică.
Sarău, Gheorghe **2005**, *Limba şi literatura rromani. Manual pentru clasa **I**.* I rromani ćhib thaj i literatùra vaś i jekhto klàsa, Bucureşti: Editura Sigma, 64 p. [reeditări anuale, stereotipe].
Sarău, Gheorghe şi **Stănescu**, Camelia **2005**, *Limba şi literatura rromani: manual pentru clasa a **II**-a.* I rromani ćhib thaj i literatùra vaś i dujto klàsa, Bucureşti: Editura Sigma, 64 p. [reeditări anuale, stereotipe].
Mărcuş, Olga **2005**, *Limba şi literatura rromani. Manual clasa a **II**-a. I rromani ćhib vaś o duijto berś,* Bucureşti: Editura Es Print '98, 64 p. [Redactor şi referent pentru limba rromani: *Gheorghe Sarău*].
Sarău, Gheorghe **2005**, *Limba şi literatura rromani. Manual pentru clasa a **III**-a.* I rromani ćhib thaj i literatùra vaś i trinto klàsa, Bucureşti: Editura Sigma, 104 p. [reeditări anuale, stereotipe].
Nuică, Elena, **Duroi**, Ionica; **Stoica**, Mantu **2006**, *I rromani ćhib thaj literatùra vaś i **IV**-to klàsa. Manual de limba şi literatura rromani pentru clasa a IV-a*, Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică, R.A., 160 p. [Redactor şi referent pentru limba rromani: *Gheorghe Sarău*].
Sarău, Gheorghe **2006**, *Limba şi literatura rromani. Manual pentru clasa a **IV**-a. I rromani ćhib thaj i literatùra (vaś i śtarto klàsa)*, Bucureşti: Editura Sigma, 104 p. [reeditări anuale, stereotipe].
Gheorghe Sarău **2007**, *Limba şi literatura rromani pentru anul **V** de studiu. I rromani ćhib thaj i literatùra vaś o panʒto siklŏvipnasqo berś)*, Bucureşti: Editura Alpha MDN, 118 p. Finanţator: Reprezentanţa UNICEF în România.
Ionel Cordovan şi Palfi Noemi **2008**, *Manual de limba şi literatura rromani*, *clasa a **VI**-a,* Bucureşti: Editura Vanemonde, 104 p. [referent şi redactor pentru limba rromani: Gheorghe Sarău]. Finanţator: Reprezentanţa UNICEF în România.
Moise Gabriela, Marius Căldăraru, Gheorghe Sarău **2008**, *Manual de limba şi literatura rromani, clasa a **VII**-a*, Bucureşti: Editura Vanemonde, 104 p. Finanţator: Reprezentanţa UNICEF în România.
Jupiter Borcoi, Gheorghe Sarău, Nicolae Pandelică, **2009**, *Manual de limba şi literatura rromani, clasa a **VIII**-a*, Bucureşti: Editura Vanemonde, 114 p. Finanţator: Reprezentanţa UNICEF în România.
Sarău, Gheorghe **2006**, *Limba şi literatura rromani. Manual pentru clasa a **IX**-a. I rromani ćhib thaj i literatùra (vaś i enăto klàsa)*, Bucureşti: Editura Sigma, 200 p. [reeditări anuale, stereotipe].
Sarău, Gheorghe; Cordova, Ionel **2011**, *I rromani ćhib thaj i literatùra vaś o deśto siklŏvipnasqo berś.* Limba şi literatura rromani. Manual pentru anul **X** de studiu, Bucureşti: Vanemonde, 116 p. [Finanţator: Reprezentanţa UNICEF în România].

***** Dicţionare**

Sarău, Gheorghe **2012**, *Dicţionar român-rrom*. Colecţia „Biblioteca rromă" – nr. 9, Bucureşti: Editura Sigma, 288 p.
Sarău, Gheorghe **2006**, *Dicţionar rrom - român,* Bucureşti: Editura Sigma, 224 p.
Sarău, Gheorghe **2000**, *Dicţionar rrom - român,* Cluj Napoca: Editura Dacia, 232 p.

II. Literatură rromani

A. *Cultura rromani tradiţională şi folclorul rrom*

Achim, Viorel **1998**, *Ţiganii în istoria României*, Bucureşti: Editura Enciclopedică.
Andreescu, Gabriel **2004**, *Naţiuni şi minorităţi*, Editura Polirom, Iaşi.
Băţălan, Costică **2002**, Rromane taxtaja. Nestemate din folclorul rromilor, Editura Kriterion, Bucureşti – Cluj, Colecţia "Biblioteca rromă" nr. 9, 220 p.
Benbassa, Esther; **Attias**, Jean-Christophe **2005**, *Ura de sine*, Editura Est, Bucureşti.
Bruna, Zani; **Palmonari**, Augusto (coord.) **2003**, *Manual de psihologia comunităţii*, Editura Polirom, Iaşi.
Burtea, Vasile **2002**, *Rromii în sincronia şi diacronia populaţiilor de contact,* Bucureşti: Editura Lumina Lex.

Cernat, Vasile **2005** *Psihologia stereotipurilor*, Editura Polirom, Iaşi.
Chiciudean, Ion; **Halic**, Bogdan Alexandru **2003,** *Imagologie. Imagologie istorică*, Editura comunicare.ro, Bucureşti.
Constantinescu, Barbu Dr. **1878**, *Probe de limba şi literatura ţiganilor din România*, Bucureşti.
Constantinescu, Barbu **2000**, *Probe de limba şi literatura rromilor din România*, Bucureşti- Cluj: Kriterion, 240 p. [Reeditarea ediţiei din anul 1878; Ediţie îngrijită de: Gheorghe Sarău, Corneliu Colceriu şi Dana Dudescu. Notă asupra ediţiei: Gheorghe Sarău; Prefaţa: Adina Potochin; Normalizarea textelor în alfabetul limbii rromani comune: Corneliu Colceriu, Dana Dudescu, Gheorghe Sarău, studenţii Alin Bucă şi Nyitrai Reka.Versificarea cântecelor în limba română: Letiţia Mark, Adina Potochin, Claudia Cioc, Gheorghe Sarău [Biblioteca rromă nr. 6].
Copoiu, Petre **1996**, *Rromane paramićă*, Bucureşti: Editura Kriterion.
Curelaru, Mihai **2006**, *Reprezentări sociale*, Editura Polirom, Iaşi.
Dumitrescu, Doru; **Căpiţă**, Carol; **Manea**, Mihai /.../ [coord.:] **2008**: *Istoria minorităţilor naţionale din România.* Material auxiliar pentru profesorii de istorie", Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică, R. A., 280 p..
Etzioni, Amitai **2002**, *Societatea monocromă*, Editura Polirom, Iaşi.
Ferreol, Gilles; **Jucquois**, Guy **2005**, *Dicţionarul alterităţii şi al relaţiilor interculturale*, Editura Polirom, Iaşi
Fraser, Angus **1992**, *The Gypsies*, London: Blackwell Publishers Ltd.
Furtună, Adrian-Nicolae, **Grigore**, Delia, **Neacşu**, Mihai 2007, *Rromii în căutarea stimei de sine*, Bucureşti: Centrul Rromilor "Amare Rromentza" – Editura Vanemonde.
Gavreliuc, Alin **2006**, *De la relaţiile interpersonale la comunicarea socială. Psihologia socială şi stadiile progresive ale articulării sinelui*, Editura Polirom, Iaşi.
Grigore, Delia **2001**, *Curs de antropologie şi folclor. Introducere în studiul elementelor de cultură tradiţională ale identităţii rrome contemporane*, Bucureşti, Universitatea Bucureşti: Editura CREDIS, 182 p.;v. şi www.edu.ro
Hancock, Ian F. **2002**, *We are the Romani People / Ame sam e rromane džene*, Hatfield: University of Hertfordshire Press.
Ionescu, Vasile **2000**, *Robia ţiganilor în Ţările Române. Moldova. Rromii din România – studii şi documente istorice*, Bucureşti: Editura Centrului rromilor pentru politici publice „Aven amentza".
Itu, Mircea **2003**, *Cultură şi civilizaţie veche indiană*, Prefaţă: Gheorghe Sarău, Bucureşti, Editura Universităţii Bucureşti, 243 p.
Itu, Mircea; **Moleanu**, Julieta **2001**, *Cultură şi civilizaţie indiană,* Bucureşti: Universitatea Bucureşti - Editura CREDIS, 208 p.; v. şi www.edu.ro
Iacob, Luminiţa Mihaela **2003**, *Etnopsihologie şi imagologie*, Editura Polirom, Iaşi.
Kenrick, Donald **1998**, *Romii: Din India la Mediterana. Migraţia romilor*, Bucureşti: Editura Alternative, 56 p.
McGraw, Phillip C. , **2003**, *În căutarea sinelui*, Editura Curtea Veche, Bucureşti.
Mihăilescu, Vintilă **2007**, *Antropologie. Cinci introduceri*, Editura Polirom, Iaşi.
Neculau, Adrian **2004** *Manual de psihologie socială*, Editura Polirom, Iaşi.
Neculau, Adrian (coord.) **1996**, *Psihologie socială. Aspecte contemporane*, Editura Polirom, Iaşi.
Petcuţ, Petre **2015** *Romii. Sclavie şi libertate*, Centrul National de Cultura a Romilor – Romano Kher.
Petcuţ, Petre, **Grigore**, Delia, **Sandu**, Mariana **2005**, *Istoria şi tradiţiile minorităţii rromilor*, Bucureşti: Editura Sigma.
Sarău, Gheorghe **2008**, *Rromii. Incursiune în istoria şi limba lor,* Bucureşti: Editura Sigma, 206 p. [Colecţia Biblioteca Rromă, nr. 7].
Sarău, Gheorghe **1998**, *Rromii, India şi limba rromani*], [Colecţia " Biblioteca rromă", nr. 4], Bucureşti: Kriterion, 268 p.;v. şi www.edu.ro
Tarde, Gabriel **2007**, *Opinia şi mulţimea*, Editura Comunicare.ro, Bucureşti.
Zamfir, Cătălin; **Vlăsceanu**, Lazăr [coord.] 1993, *Dicţionar de Sociologie*, Editura Babel, Bucureşti.

B. Literatura rromani

Djurić, Rajko **2002**, *Istoria literaturii rrome. I hìstòria e rromane literaturaqi.* Traducător: Sorin Georgescu; referent, redactor, tehnoredactor: Gheorghe Sarău], Bucureşti: Universitatea din Bucureşti, Editura CREDIS, 182 p.; v. şi www.edu.ro
Ionescu, Vasile [selectie, note şi postfaţă de ...] **2000**, *O mie de ani de singurătate*. Rromii în proza românească, Bucureşti: Editura "Aven Amentza", 629 p. [antologie], "Restituiri" I.
Sarău, Gheorghe **1995**, *Culegere de texte în limba rromani,* [ediţia 1995 sau oricare altă ediţie ulterioară] Bucureşti: E.D.P. - R. A., 188 p.
Sarău, Gheorghe **2008**, *Bibliografie rromi,* 120 p., ca material suplimentar, pe DVD, la vol. „Dumitrescu, Doru; Căpiţă, Carol; Manea, Mihai /.../ [coord.:]: *Istoria minorităţilor naţionale din România.* Material auxiliar pentru profesorii de istorie" (Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică, R. A., 280 p.).
Sarău, Gheorghe **2012**, *Cronica rromă (1990-2011). Ediţia I*, Bucureşti: Editura Universităţii din Bucureşti, 274 p.
Sarău, Gheorghe **2015**, *Bibliografia rromă (1990-2014)*, Bucureşti: Editura Universităţii din Bucureşti.
**** Manualele de Limba şi literatura rromani pentru clasele I-IV* şi pentru cl. *V-X, editate în perioada 2005- 2015 (v. secţiunea* **Limbă rromani**)

A. LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

A. COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.2. identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
1.3. identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
1.4. identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;

2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
2.2. utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;

3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;

4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelații inter-/ intradisciplinare.

CONȚINUT TEMATIC

A. Limba română

1.LIMBĂ ŞI STIL
a) Limbă şi limbaj.
b) Limbă literară, limbă populară, limbă standard.
c) Stilul individual și stilurile funcționale.

2. FONETICĂ ŞI FONOLOGIE
a) Aparatul fonator și sunetele limbii române.
b) Producerea si receptarea sunetelor.
c) Clasificarea articulatorie şi acustică a vocalelor şi a consoanelor limbii române. Semivocale.
d) Corespondența dintre litere și sunete.
e) Segmentul vocalic: Diftong. Triftong. Hiat.
f) Silaba. Structura analitică a silabei. Regulile silabaţiei în limba română.
g) Ortografia și despărțirea cuvintelor în silabe.
h) Unităţile suprasegmentale intensive şi extensive (accentul şi intonaţia).
i) Accentul. Reguli de folosire corectă a accentului în limba română.

3.PUNCTUAȚIE ȘI ORTOGRAFIE
a) Principii care stau la baza ortografiei.
b) Norme ortografice și norme ortoepice.
c) Semnele de punctuație si de ortografie.
d) Funcționalitatea semnelor de punctuație și a semnelor ortografice.
e) Scrierea cu majusculă. Abrevierile.

4. LEXICOLOGIE
a) Vocabularul, ca totalitate a cuvintelor limbii române.
b) Vocabular fundamental și masa vocabularului.
c) Organizarea vocabularului: Vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar.
d) Cuvântul ca unitate de bază a vocabularului.
e) Sensul cuvintelor: sensul propriu și sensul figurat.
f) Relații semantice între cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie).
g) Structura morfologică a cuvântului.
h) Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe).
i) Resurse stilistice ale vocabularului.
j) Expresii și locuțiuni.
k) Frazeologia şi contextualizarea.

5. MORFOLOGIE

a) Părțile de vorbire flexibile (Clasificare. Funcții sintactice):
   - Substantivul
   - Articolul
   - Pronumele
   - Adjectivul
   - Numeralul
   - Verbul

b) Părțile de vorbire neflexibile (Clasificare. Funcții sintactice):
   - Adverb
   - Conjuncție
   - Prepoziție
   - Interjecție

6. SINTAXA

- Enunțul (tipuri de propozitii)

A. Sintaxa propoziției:

a) Părți principale de propoziție:
- Subiectul – Clasificare; Exprimarea subiectului.
- Predicatul – Clasificare; Exprimarea predicatului.
- Probleme de acord

b) Părți secundare de propoziție:
- Atributul – Clasificare; Exprimarea atributului.
- Complementul – Clasificare; Exprimarea complementului.

B. Sintaxa frazei:

c) Propoziția și felul propozițiilor
d) Fraza
e) Raporturile sintactice în frază: de interdependență, de coordonarea si de subordonarea în propoziție și în frază
f) Mijloacele de exprimare a raporturilor sintactice în propoziție și frază
g) Tipuri de subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă, circumstanțială.

Bibliografie - Limba română

1. Academia Română - Gramatica de bază a limbii române - Editura: Univers Enciclopedic Gold, București, 2010
2. Avram, Mioara - Ortografia pentru toți, Editura Academiei, Bucureşti, 1990.
3. Avram, Mioara, Gramatica pentru toți, Editura Academiei, Bucureşti, 1986
4. Angela Bidu-Vrânceanu, Narcisa Forăscu, Limba română contemporană. Lexicul, Editura Humanitas EducaŃional, Bucureşti, 2005.
5. Constantinescu-Dobridor, Gh, .Morfologia limbii române, Editura Ştiinţifică, Bucureşti,1974
6. Constantinescu-Dobridor, Gh., Sintaxa limbii române, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1994
7. Coteanu, Ion (coordonator), Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia, ediţia a II-a, Bucureşti, 1985
8. Forăscu, Narcisa (coord.), Popescu, Mihaela, Dificultăţi gramaticale ale limbii române, Editura Universităţii din Bucureşti, 2001.
9. Guţu Romalo, Valeria, Corectitudine şi greşeală. Limba română de azi, Editura Humanitas Educational, Bucureşti, 2000.
10. Hristea, Theodor (coordonator), Sinteze de limba română, ediţia a III-a, Editura Albatros, 1984.
11. Iordan, I.; Robu, Vl., Limba română contemporană, EDP, Bucureşti, 1978;
12. Mariana, N. (2010). Limba română, (Note de curs), Universitatea ,,Transilvania" Braşov
13. Manualele de Limba romana, cl.aIXa, aXa, aXIa, aXIIa pentru Scolile Normale (ultima editie).
14. Marcu, Florin, Noul dictionar de neologisme, Editura Academiei, Bucureşti, 1997.
15. Operele menționate în capitolul Continuturi.
16. Şuteu, Flora, Elisabeta Şoşa, Ortografia limbii române. Dicţionar şi reguli, Editura Saeculum I.O, Bucureşti, 1995.

B. Literatura română și universală pentru copii

1. CREAŢIA POPULARĂ

a) Genul liric – lirica populară
- Colinde
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)

b) Genul epic
- **Basmul** : *Greuceanu, Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte, Prâslea cel voinic şi merele de aur.*

2. CREAŢIA CULTĂ

a. Genul epic
- **Fabula**: Jean de La Fontaine – *Greierele și furnica*.
- **Legenda**: Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*, Dimitrie Bolintineanu – *Muma lui Ştefan cel Mare*.
- **Basmul**: Mihai Eminescu – *Făt-Frumos din lacrimă*; Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*; Basmul modern: Carlo Collodi – *Pinocchio*, Lyman Frank Baum – *Vrăjitorul din Oz*.
- **Poveşti:** Ion Creangă - *Fata babei şi fata moşneagului / Punguţa cu doi bani*; Hans Christian Andersen – *Răţuşca cea urâtă*; Fraţii Grimm – *Albă ca zăpada*; Charles Perault – *Scufiţa Roşie*.
- **Povestirea şi schiţa:** Povestiri şi schiţe despre vieţuitoare: Emil Gârleanu – *Căprioara / Gândăcelul*; Ioan Alexandru Brătescu-Voineşti – *Puiul*; Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe / Capra cu trei iezi*; Povestiri despre copilărie**:** I.L.Caragiale – *D-l. Goe / Vizită*; Octav Pancu Iaşi – *Iedul cu trei capre*; Barbu Ştefănescu-Delavrancea – *Bunicul / Bunica*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată*; Povestiri şi schiţe care evocă trecutul istoric: Ion Creangă – *Moş Ion Roată şi Unirea*.
- **Romanul pentru copii şi despre copii**: Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*; Mark Twain – *Aventurile lui Tom Sawyer* / *Aventurile lui Huckleberry Finn.*

b. Genul liric
- **Poezia despre copilărie**: George Coşbuc – *Iarna pe uliţă, La oglindă / La Paşti*; Elena Farago – *Sfatul degetelor.*
- **Poezia despre natură şi vieţuitoare:** Mihai Eminescu – *Revedere, Somnoroase păsărele*; Vasile Alecsandri – *Pasteluri, Miezul iernei*; Tudor Arghezi – *Zdreanţă / Tâlharul pedepsit*; George Topârceanu – *Balada unui greier mic / Gospodina*; Elena Farago – *Căţeluşul şchiop / Gândăcelul*.

Bibliografie – literatura pentru copii

1. Buzaşi, I., (2001). Literatura pentru copii, (note de curs), Universitatea „1 Decembrie 1918" Alba Iulia.
2. Mihalache, Cosmin, Pascu Ana, Manolache, Carmen, Voicilă, Ciprian (2008). Îngeri, zmei şi şoimărițe: mitologie pe întelesul copiilor, Bucureşti: Humanitas.
3. Negrilă, Iulian (1996). Literatura pentru copii. Arad: Editura Multimedia.
4. Norel, M., (2014), Literatură română şi literatură pentru copii, (note de curs), Universitatea „Transilvania", Braşov.
5. Pop, M., Ruxandoiu, P. (1999). Folclor literar romanesc, București: E.D.P..
6. Stoica, C., Vasilescu, E. (1996) Literatura pentru copii (Manual pentru Școlile Normale - cls. a XII a), București: E.D.P..
7. Costea, O., Mitu, F., Stoica, C., Toma-Damșa, M., Vasilescu, E., Vlăduț, A. (1996) Literatura pentru copii (Manual pentru Școlile Normale - cls. a XIII a), București: E.D.P..
8. Operele menționate în capitolul Conținuturi.

MATEMATICĂ

A. COMPETENȚE SPECIFICE:

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. selectarea şi utilizarea unor modalităţi adecvate de reprezentare a mulţimilor şi a operaţiilor cu mulţimi;
1.2. recunoașterea și identificarea caracteristicilor numerelor naturale și raționale;
1.3. aplicarea criteriilor de divizibilitate în exerciții și probleme;
1.4. aplicarea regulilor de calcul și a proprietăților operațiilor cu numere naturale și raționale în rezolvarea ecuațiilor, inecuațiilor, a sistemelor de ecuații și inecuații de gr.I, a problemelor matematice;
1.5. organizarea datelor în tabele şi reprezentarea lor grafică;
1.6. operarea cu unități de măsură standardizate, folosind transformări;
1.7. utilizarea formulelor de calcul pentru aflarea perimetrului, ariei (pătrat, dreptunghi), volumului (cub, paralelipiped) și exprimarea acestora în unități de măsură corespunzătoare;
1.8. recunoașterea unor figuri și corpuri geometrice în configuraţii date și aplicarea proprietăților și a formulelor de calcul pentru determinarea unor elemente ale acestora;

2.1. identificarea în exemple/limbajul cotidian a noțiunilor: divizor, multiplu, numere prime, numere compuse, c.m.m.d.c. şi c.m.m.m.c., fracţii ordinare, fracţiilor zecimale;
2.2. analizarea şi interpretarea rezultatelor obţinute prin rezolvarea unor probleme din viața cotidiană;

3.1. utilizarea operaţiilor aritmetice şi a proprietăţilor acestora în calcule cu numere naturale;
3.2. analizarea unor situații practice cu ajutorul elementelor de organizare a datelor;

4.1.transpunerea unei situaţii-problemă în limbaj matematic, rezolvarea problemei obținute utilizând mulţimi, relaţii şi operaţii cu mulţimi, ecuații, inecuații, organizarea datelor şi interpretarea rezultatului obținut;
4.2. interpretarea matematică a unor probleme practice prin utilizarea operațiilor cu fracții ordinare/ zecimale și a ordinii efectuării operațiilor.

B. TEMATICA

1. Mulţimi

Noţiunea de mulţime. Exemplificări. Element. Apartenenţă. Moduri de determinare
Relaţia de incluziune. Definiţie. Proprietăţi
Egalitatea mulţimilor
Operaţii cu mulţimi. Definiţii. Proprietăți. Reuniune. Intersecţie. Diferenţă. Complementara unei mulţimi

2. Mulţimea numerelor naturale

Relaţia de echipotenţă
Cardinalul unei mulţimi
Axiomele lui Peano
Sisteme de numeraţie. Sisteme poziționale/ nepoziționale
Operaţii în N. Definiţii. Proprietăţi

3. Divizibilitate în N

Definiţii
Criteriile de divizibilitate cu 2, 3, 5, 9 şi 10
Multiplii şi divizori ai unui număr natural
Divizorul comun a două sau mai multor numere naturale
Multiplu comun a două sau mai multor numere naturale

4. Mulţimile (N, Q)

Definiţii, proprietăţi (N, Q)
Operaţii în N, Q
Transformarea fracţiilor ordinare în fracţii zecimale
Transformarea fracţiilor zecimale în fracţii ordinare

5. Ecuaţii şi inecuaţii de gr. I, sisteme de ecuaţii si inecuaţii de gr. I.

Probleme care se rezolvă cu ajutorul ecuațiilor

6. Elemente de organizare a datelor.

Reprezentarea și interpretarea unor dependențe funcționale prin tabele, diagrame şi grafice

7. Unităţi de măsură pentru lungime, arie, volum, masă, timp. ***Transformări***

8. Elemente de geometrie

Punct, dreaptă, semidreaptă, segment, linie frântă\curbă, unghiuri
Poligoane: triunghiul; patrulatere: paralelogramul, dreptunghiul, rombul, pătratul, trapezul; Cercul
Relaţii metrice în triunghiul dreptunghic
Corpuri: paralelipided, cub, piramidă, cilindru, con, sferă (recunoaştere, construcţie).

C. BIBLIOGRAFIE:

Aron I., **Herescu** Gh., **Dumitru** A. **1996**, *Aritmetica pentru învăţători,* E.D.P., Bucuresti.
Rosu M., **Roman** M. **1999**, *Matematica pentru perfecţionarea învăţătorilor*, Ed. All, Bucuresti.
*** **Manuale** de matematică pentru clasele V-VIII, în vigoare.

SECȚIUNEA 2 – METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR DE SPECIALITATE
(**I.** METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII RROMANI, **II.** METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII ROMÂNE ŞI **III.** METODICA PREDĂRII MATEMATICII)

I. METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII RROMANI

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidații vor demonstra următoarelecompetențe specifice:

1.1. abordarea flexibilă a curriculumului şcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
1.2. aplicarea adecvată a principiilor, a formelor şi metodelor specifice comunicării orale şi scrise;
1.3. utilizarea strategiilor specifice însuşirii normelor limbii literare la clasele CP-IV;

2.1.valorificarea valenţelor educative ale textelor literare/ nonliterare utilizate în lecțiile de comunicare în limba rromani /limba şi literatura rromani din clasele CP-IV;
2.2. alegerea și adecvarea strategiilor didactice de învățare- predare-evaluare în vederea formării competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul primar;
2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea și diferențierea învățării;

3.1. valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele *Comunicare în limba rromani/ Limba și literatura rromani;*
3.2. argumentarea utilizării diverselor modalităţi de abordare a textului literar;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;
4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii elevilor în cadrul disciplinei *Comunicare în limba rromani/ Limba şi literatura rromani;*
4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice.

B. TEMATICA

I. Specificul predării-învățării-evaluării limbii rromani în învățământul primar cu predare în limba rromani sau la clasele cu predarea într-o altă decât cea maternă

- Specificul curriculumului pentru disciplina *Comunicare în limba rromani/ Limba și literatura rromani* (ciclul primar);
- Influența fenomenelor de transfer și de interferență asupra învățării limbii rromani (cu trimitere la limbi de contact: româna, maghiara, turca etc.);
- Proiectarea activităților didactice în manieră integrată;
- Modelul comunicativ-funcțional și abordarea conținuturilor în clasele pregătitoare –I - a IV-a;
- Abordarea elementelor de construcție a comunicării din perspectivă funcțională, aplicativă, conform programelor școlare în vigoare;
- Specificul organizării lecțiilor de comunicare în limba rromani în clasele pregătitoare – I - a IV-a;
- Metode și procedee specifice învățării limbii rromani, ca limbă maternă și ca limbă nematernă;
- Forme de organizare a activităților de învățare în limba rromani; strategii de diferențiere, individualizare; învățarea prin cooperare;
- Rolul jocului didactic în orele de *Comunicare în limba rromani/ Limba și literatura rromani.*

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de limba și literatura rromani în învățământul primar

1. Comunicarea orală (receptarea mesajului oral, exprimarea orală)

- Strategii de formare a comportamentului de receptor/ emițător de mesaje orale;
- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziție, cuvânt, silabă, sunet);
- Strategii de învățare- predare-evaluare la disciplina *Comunicare în limba rromani în clasa pregătitoare și în clasa I;*
- Activități de învățare care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (clasa pregătitoare – clasele I- a IV-a);
- Metode și mijloace de învățământ folosite în formarea și dezvoltarea exprimării orale în limba rromani;
- Formarea și dezvoltarea competențelor de comunicare în limba rromani: conținuturi și contexte de realizare, criterii și cerințe în exersarea exprimării corecte, respectarea normelor ortoepice.

2. Comunicarea scrisă *(*receptarea mesajului scris, exprimarea scrisă)

- Strategii de formare a câmpului vizual (propoziție, cuvânt, silabă, literă);
- Strategii de învățare-predare-evaluare a citit-scrisului în limba rromani la clasa a II-a (metode și procedee specifice, mijloace de învățământ);
- Specificul abordării textelor în învățământul primar:
  - Textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea/ narațiunea, dialogul, descrierea, personajul literar);
  - Textul liric (strofa, versul);

- Textul nonliterar.

- Organizarea textului scris, în funcție de scopul redactării:
  - Tehnica elaborării unui text scris: planul inițial, părțile componente ale unei compuneri. Contexte de realizare pentru clasele a III-a – a IV-a;
  - Scrierea funcțională (bilet, felicitare, afiș, fluturaș, invitație, email);
  - Scrierea imaginativă (pe baza unui șir de întrebări, pe baza unui suport vizual);
  - Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).
- Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învățământul primar – particularităţi ale însușirii normelor limbii literare în clasele a II-a – a IV-a (ortografie și punctuație).

3.Modalităţi de integrare a elementelor de construcție a comunicării în cadrul lecţiilor de *Comunicare în limba rromani/ Limba și literatura rromani (*fonetică, vocabular, clase morfologice, sintaxă).

4. Învățarea integrată a disciplinelor *Comunicare în limba rromani/ Limba și literatura rromani.*

(Pluridisciplinaritate, multidisciplinaritate, transdisciplinaritate, interdisciplinaritate, diversitate/ alteritate/ interculturalitate; Abordarea specifică integrării la disciplinele *Comunicare în limba rromani/ Limba și literatura rromani*).

5. Modalităţi de activizare a elevilor în lecția de *Comunicare în limba rromani/ Limba și literatura rromani* (Forme de organizare; strategii de diferențiere, individualizare; învățarea prin cooperare);

6. Jocul didactic la orele de *Comunicare în limba rromani/ Limba și literatura rromani.*

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba rromani/ Limba și literatura rromani.*

- Forme/ tipuri de evaluare a rezultatelor și progresului școlar;
- Metode tradiționale și alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizați în practica școlară (clasele pregătitoare – a IV-a).

C. BIBLIOGRAFIE:

Cerghit, I.**1983**, *Perfecționarea lecției în școala modernă*, E.D.P., Bucureşti.
Cristea, S. **2002**, *Dicționar de pedagogie*, Editura Litera, Chișinău.
Dulamă, Maria Eliza **2008**, *Metodologii didactice activizante. Teorie și practică,* Editura Clusium, Cluj-Napoca, 396 p.
Manolescu, Marin **2002**, *Evaluarea școlară - un contract pedagogic*, 2002, Bucureşti: Editura Fundației " Dimitrie Bolintineanu ", 248 p.
Markus, Olga; **Sarău**, Gheorghe **2009**, *Butăqe fiśe le studenturenqe, le siklărnenqe vi le siklŏvnenqe ka-i òra rromane ćhibăqi aj literaturaqi,* în vol. „*Gheorghe Sarău: Struktùre rromane ćhibăqe. Structuri ale limbii rromani* (Bucureşti: Editura Universității din Bucureşti, 172 p.)", p. 115 – 146.
Neacșu, Ion **1999**, *Instruire și învățare,* Bucureşti: EDP.
Norel, M. **2010**, *Didactica limbii și literaturii române pentru învățământul primar*, Editura Art, București.
Șerdean, I. **1985**, *Metodica predării limbii române la clasele I-IV*, E.D.P., Bucureşti.
Șerdean, I. **2007**, *Didactica Limbii și literaturii române în învățământul primar*, Ed. Corint, București.

II. METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII ROMÂNE

A. COMPETENȚE SPECIFICE

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

1.1. abordarea flexibilă a curriculumului școlar și analiza funcțională a conținuturilor învățării;
1.2. aplicarea adecvată a principiilor, formelor și metodelor specifice comunicării orale și scrise;
1.3. utilizarea strategiilor specifice însușirii normelor limbii literare la clasele CP-IV;

2.1.valorificarea valențelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecțiile de comunicare în limba română/limba și literatura română din clasele CP-IV;
2.2. alegerea și adecvarea strategiilor didactice de predare-învățare-evaluare în vederea formării competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul primar;
2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea și diferențierea învățării;

3.1. valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele *Comunicare în limba română/ Limba și literatura română;*
3.2. argumentarea utilizării diverselor modalităţi de abordare a textului literar;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;
4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activității elevilor în cadrul disciplinei *Comunicare în limba română/ Limba și literatura română;*

4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză şi interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acţiunii didactice.

B. TEMATICA

I. Curriculum în învăţământul primar

- Specificul curriculumului pentru disciplina *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română* (ciclul primar)

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de limba şi literatura română în învăţământul primar

1. Comunicarea orală

- Strategii de formare a comportamentului de ascultător/emiţător;
- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziţie, cuvânt, silabă, sunet);
- Forme de activităţi care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (CP - I-II şi III-IV);
- Metode şi mijloace de învăţământ folosite în dezvoltarea exprimării orale;
- Formarea competenţelor de comunicare: conţinuturi şi contexte de realizare, criterii şi cerinţe în exersarea exprimării corecte.

2. Receptarea mesajului scris. Exprimarea scrisă.

- Procesul didactic la disciplina *Comunicare în limba română în clasa pregătitoare;*
- Strategii de predare - învăţare - evaluare a citit-scrisului la clasa I (metode şi procedee specifice, mijloace de învăţământ);
- Specificul abordării textelor în învăţământul primar:
  - Textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea, personajul literar, dialogul, descrierea);
  - Textul liric;
  - Textul nonliterar.

3. Organizarea textului scris în funcţie de scopul redactării.

- Tehnica elaborării unui text scris: planul initial, părţile componente. Contexte de realizare pentru clasele II-IV;
- Scrierea funcţională (bilet, felicitare, afiş, fluturaş, invitaţie, scrisoare, email);
- Scrierea imaginativă (pe baza unui şir de întrebări, pe baza unui suport vizual);
- Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).

4. Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învăţământul primar - particularităţi ale însuşirii normelor limbii literare în clasele CP- I-II şi III-IV (ortografie, ortoepie, punctuaţie).

5. Modalităţi de integrare a elementelor de construcţie a comunicării în cadrul lecţiilor de *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română (* fonetică, vocabular, clase morfologice, sintaxă).

6. Învăţarea integrată a disciplinelor *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română.*

- Pluridiciplinaritate, multidisciplinaritate, transdisciplinaritate, interdisciplinaritate
- Abordarea specifică integrării la disciplinele *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română.*

7. Modalităţi de activizare a elevilor în lecţia de *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română*

- Forme de organizare; strategii de diferenţiere, individualizare; învăţarea prin cooperare;

8. Jocul didactic în orele de *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română*

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română.*

- Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor şi progresului şcolar;
- Metode tradiţionale şi alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizaţi în practica şcolară (CP şi I-IV).

C. BIBLIOGRAFIE:

Barbu, M. **2008**, *Metodica predării limbii şi literaturii române - învăţământ primar*, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova.
Cerghit, I., **1983**, *Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă*, E.D.P., Bucuresti.
Cristea, S. **2002**, *Dicţionar de pedagogie*, Editura Litera, Chişinău.
Molan, V. **2014**, *Didactica disciplinelor "Comunicare în limba română" şi "Limba şi literatura română" din învăţământul primar* (ediţie revizuită, actualizată şi completată. Studii critice), Ed. Miniped, Bucureşti.
Şerdean, I.**1985**, *Metodica predării limbii române la clasele I-IV*, E.D.P., Bucureşti, 1985
Şerdean, I. **2007**, *Didactica Limbii şi literaturii române în învăţământul primar*, Ed. Corint, Bucureşti.

*** **2012**, *Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învăţare pentru formarea competenţelor cheie la şcolarii mici.* Suport de curs. Program de formare continua de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învăţământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS).
*** **1999**, *Ghid de evaluare pentru învăţământul primar*, SNEE, Bucureşti.
*** *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română.* Programe şcolare pentru învăţământul primar în vigoare la data examenului.

METODICA PREDĂRII MATEMATICII

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. utilizarea elementelor metodice specifice pentru formarea unor concepte matematice;
1.2. identificarea resurselor materiale adecvate, a algoritmilor şi tehnicilor specifice formării deprinderilor de calcul;

2.1.alegerea strategiilor didactice adecvate formării competențelor specifice disciplinelor Matematică și explorarea mediului / Matematică;
2.2. identificarea unor exemple relevante din cotidian care conduc la înţelegerea noţiunii de problemă şi valorificarea lor în proiectarea didactică;
2.3. adaptarea demersului didactic pentru valorificarea laturii formative a activităţilor de rezolvare de probleme;
2.4 crearea unor demersuri didactice adecvate nevoilor reale ale elevilor, prin individualizarea și diferențierea învățării în contexte educaționale diverse;

3.1. valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele *Matematică și explorarea mediului/ Matematică;*
3.2 conceperea și argumentarea alegerii unor activități de învățare adaptate la diverse contexte educaționale, care să contribuie la formarea capacității de explorare/ investigare /rezolvare de probleme;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;
4.2. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice;
4.3. alegerea unor strategii adecvate de reglare a procesului de predare-învățare-evaluare a conceptelor matematice şi argumentarea soluţiilor alese.

B. TEMATICA

1. Specificul Curriculumului Naţional la disciplina *Matematică şi explorarea mediului/Matematică în ciclul primar*
2. Elemente pregătitoare pentru formarea conceptului de număr natural în clasa I
3. Metodologia predării operaţiilor în N
4. Metodologia predării fracţiilor şi a operaţiilor cu fracţii
5. Metodologia predării unităţilor de măsură
6. Metodologia predării elementelor de geometrie
7. Algoritmii de calcul în clasele CP - IV
Adunarea, scăderea, înmulţirea, împărţirea, ordinea operaţiilor
8. Metode de rezolvare a problemelor de matematică
Metoda figurativă (sumă şi diferenţă, sumă şi raport, diferenţă şi raport), metoda comparaţiei, metoda falsei ipoteze, metoda drumului invers, regula de 3 simplă, probleme nonstandard
Etapele rezolvării problemelor
9. Modalităţi de activizare a elevilor în lecţia de matematică
Forme de organizare; strategii de: diferenţiere, individualizare; învăţarea prin cooperare
10. Jocul didactic în lecţia de matematică
11. Caracterul practic-aplicativ al matematicii
Contexte de aplicare (explorare, investigare, aproximare, comparare, măsurare, experimentare)
12. Abordarea interdisciplinară a matematicii

C. BIBLIOGRAFIE:

Aron, I. **1973**, *Metodica predării aritmeticii la clasele I-IV*, E.D.P., Bucuresti.
Aron, I., **Herescu** Gh., Dumitru A. 1996, *Aritmetica pentru învăţători*, E.D.P., Bucuresti.
Bolboacă, L. **2001**, *Didactica modernă*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca.
Burtea, G. **1995** (coordonator), *Matematica şi logica pentru şcolari*, Ed. Corint, Bucuresti.
Cerghit, I. **1983**, *Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă*, E.D.P., Bucuresti.
Cristea, S. **2002**, *Dicţionar de pedagogie*, Editura Litera Educaţional, Chişinău.
Magdaş, I. **2010**, *Didactica matematicii pentru învăţământul primar şi preşcolar - actualitate şi perspective*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
Neacşu, I. (coordonator) **1988**, *Metodica predării matematicii la clasele I-IV*, E.D.P. Bucuresti.
Purcaru, Paraschiva M. **2008**, *Metodica activităţilor matematice şi a aritmeticii pentru institutori/ profesori din învăţământul primar şi preşcolar*, Ed. Universităţii "Transilvania" Braşov.
Petrovici, C. **2014**, *Didactica matematicii pentru învăţământul primar*, Ed. Polirom, Bucuresti.
Rosu, M., **Roman** M. **1999**, *Matematica pentru perfecţionarea învăţătorilor,* Ed. All, Bucuresti.
Săvulescu, D. (coordonator) **2008**, *Metodica predării matematicii în ciclul primar*, Ed. "Gheorghe Alexandru", Craiova.
Singer, M., **Radu** N. 1994, *Matematica.* Ghid pentru învăţători şi părinţi (cls. a II-a si a III-a), Ed. Sigma.

***Programe şcolare pentru învăţământul primar - Matematică şi explorarea mediului/ Matematică, în vigoare la data examenului
https://didactika.files.wordpress.com/2008/05/modul-recuperarea-ramanerii-in-urma-la-matematica.pdf
*** **2012**, *Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor - cheie la școlarii mici.* Suport de curs în Programul de formare continua de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învățământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS).
*** **1999**, *Ghid de evaluare pentru învățământul primar*, SNEE, București.

SECȚIUNEA 3 – PEDAGOGIE ȘCOLARĂ ȘI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI.

PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

1.1. descrierea și explicarea corectă a ideilor, proiectelor și proceselor educaționale;
1.2. utilizarea adecvată a cunoștințelor de pedagogie școlară și a elementelor de psihologie a educației, în contexte variate;

2.1. exemplificarea conceptelor, prin proiectarea conținuturilor instructiv-educative, în acord cu prevederile metodice și curriculare în vigoare, dar și cu particularitățile psiho - individuale și de vârstă ale școlarului mic;
2.2. manifestarea unei conduite metodologice flexibile și inovative pe plan profesional;

3.1. realizarea și valorificarea corelațiilor intra- și interdisciplinare, în vederea optimizării procesului de educație;
3.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală și de grup, precum a strategiilor de interevaluare, care să valorifice influențele educative pozitive;

4.1. planificarea conținuturilor psihopedagogice, prin valorificarea strategiilor optime în vederea formării deprindelor practice la școlarul mic;
4.2. interpretarea provocărilor specifice școlii contemporane și reformei învățământului românesc.

B. TEMATICA

1. Finalităţile educaţiei. Ideal, scopuri, obiective

a) Definirea și analiza operațională a conceptelor: finalitate, ideal, scop, obiectiv, sarcină didactică, competențe.
b) Taxonomia finalităţilor. Criterii și sisteme de referinţă.
După gradul de generalitate:
- finalităţile macrostructurale (de sistem) - idealul pedagogic, scopurile pedagogice, obiectivele pedagogice;
- finalităţile microstructurale (de proces) - obiective generale - specifice/intermediare – concrete/operaţionale;

După conţinutul psihologic: domeniul cognitiv (Bloom); domeniul afectiv (Krathwohl); domeniul psihomotor (Simpson).
c) Operaționalizarea obiectivelor educaționale. Concept, model, relevanță practică, limite. Aplicații.

2. Procesul de învăţământ – sistem şi funcţionalitate

a) Procesul de învăţământ – concept; structura; funcţii; dimensiuni generale (funcţională, structurală, operaţională); caracteristici generale (interacţiunea profesor - elev, interdependenţa informativ -formativ, mecanisme de reglare - autoreglare).
b) Analiza procesului de învăţământ la nivelul interacţiunii dintre predare - învăţare - evaluare.
c) Normativitate în procesul de învăţământ – concept, fundamente teoretice. Sistemul principiilor didactice: principiul participării conştiente şi active a elevilor în procesul de învăţământ; principiul caracterului intuitiv al învăţământului (principiul intuiţiei/al legăturii dintre senzorial şi logic); principiul corelării teoriei cu practica; principiul învăţământului sistematic şi continuu; principiul însuşirii temeinice a cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor; principiul accesibilităţii şi individualizării cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor; principiul asigurării conexiunii inverse în procesul de învăţământ; aplicaţii în învăţământul primar.

3. Învățarea școlară. Orientări contemporane în teoria si practica învăţării la şcolarul mic

a) Conceptul de învăţare şi de învăţare şcolară. Mecanisme şi procesualitate. Forme, tipuri şi niveluri de învăţare. Teorii ale învăţării (B. F. Skinner, J. Piaget, L.S.Vagotski, P. I. Galperin, J. Bruner, D. P. Ausubel). Particularităţi ale învăţării la vârsta şcolară mică. Implicaţii pedagogice.
b) Forme/ tipuri ale învăţării. Condiţii/ factori condiţionali ai învăţării: condiţii interne ale învăţării şcolare (procesele cognitive, afective, volitive; atenţia; motivaţia); condiţii externe ale învăţării şcolare (pregătirea psihopegagogică şi de specialitate a profesorului, mediul şcolii şi al clasei de elevi, mediul socio-familial, factori ergonomici şi de igenă ai învăţării). Interdependenţa dintre condițiile interne și externe ale învățării. Valorificare și optimizare.

4. Predarea. Orientări contemporane în teoria şi practica predării

a) Conceptul de predare. Interacţiunea predare-învăţare-evaluare; rolul feed-back-ului în optimizarea predării.

b) Predarea - act de comunicare didactică eficientă: structura şi procesualitatea comunicării didactice (emiterea, receptarea, mesajul, calea de transmitere, ambianța, feed-back-ul); formele comunicării (verbală – paraverbală - nonverbală, verticală – orizontală, directă - mediată). Condițiile comunicării didactice eficiente.
c) Strategii şi stiluri de predare.
d) Orientări contemporame în teoria şi practica predării (predarea creativă, interactivă, centrată pe elev, reflexivă, predarea în team-teaching).
e) Modele de determinare a eficacității şi eficienţei predării şi a comportamentului didactic al învățătorului/institutorului/profesorului pentru învățământul primar.

5. Instruirea. Teorie, metodologie, tehnologie. Aplicații în învățământul primar.
a) Delimitări conceptuale: învățare, instruire, formare, metodă, procedeu, metodologie, tehnologie; funcțiile metodelor de învățământ.
b) Sistemul metodelor de învățământ:
- metode de comunicare orală (explicația, demonstrația,) – caracterizare;
- metode interactive (conversația euristică, dezbaterea, brainstorming, problematizarea, metoda acvariului, metoda mozaicului, metoda cubului) – caracterizare;
- metode de explorare a realității (observarea sistematică, experimentul, demonstrația, modelarea, studiul de caz) – caracterizare;
- metode de învățare prin acțiune practică (exercițiul, jocul de rol, jocul didactic, dramatizarea) – caracterizare;

c) Strategii de instruire: concept, tipuri, elaborare;
d) Moduri de organizare a instruirii: frontal, grupal, individual;
e) Lecția ca modalitate de bază a organizării procesului de învățământ. Structura generică a lecției (evenimentele lecție): captarea şi orientarea atenţiei; nunţarea scopului şi a obiectivelor urmărite; reactualizarea structurilor anterior învăţate; prezentarea optimă a noilor conţinuturi; dirijarea învățării; asigurarea conexiunii inverse; verificarea şi aprecierea rezultatelor; fixarea şi păstrarea în memorie a materiei; transferul cunoştinţelor. Tipuri fundamentale de lecții. Modalități de organizare alternative.
f) Instruirea asistată de calculator; ipostaze ale utilizării calculatorului în cadrul instruirii asistate;

6. Evaluarea în procesul de învăţământ si educaţie
a) Definirea şi analiza conceptului de evaluare. Operațiile evaluării (măsurarea-aprecierea-decizia).
b) Funcțiile evaluării: de informare, motivațională, de control, diagnoză, selecție şi certificare, prognoză, reglare-autoreglare.
c) Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor şi a progreselor şcolare: inițială, continuă/formativă, finală/sumativă.
d) Metode şi tehnici de evaluare a rezultatelor şi a progreselor şcolare (tradiționale: verificările orale, probele scrise, lucrările practice; alternative: observarea sistematică a comportamentului elevului, proiectul, portofoliul, fişele de activitate personală ş.a); aplicații în învățământul primar.
e) Modalități de asigurare a obiectivității în aprecierea rezultatelor şcolare. Notarea elevilor şi semnificaţia acesteia. Descriptorii de performanță – criterii calitative de evaluare; aplicații în învățământul primar.
f) Tipuri de rezultate şcolare: cunoştinţele acumulate, capacitatea de aplicare a cunoştinţelor, dezvoltarea capacităților intelectuale, trăsăturile de personalitate şi conduita.
g) Formarea capacității de autoevaluare la elevi.
h) Factori perturbatori şi erori în evaluarea şcolară. Modalități de corectare.

7. Probleme teoretice si practice ale curriculumului. Reforma curriculumului în învăţământul românesc
a) Analiza conceptelor: curriculum, arie curriculară, conţinut al învăţământului, situatie de învăţare, curriculum centrat pe competențe.
b) Relaţia obiective-conţinuturi-metode de predare-învăţare-evaluare.
c) Factori determinanti şi surse generatoare în elaborarea curriculumului.
d) Tipuri de curriculum: core curriculum (de bază, trunchi comun) - curriculum la decizia şcolii; obligatoriu – opțional; formal - nonformal; naţional-local.
e) Orientări şi practici noi în organizarea curriculumului: interdisciplinaritate, organizare modulară, organizare de tip integrat, curriculum diferențiat şi personalizat.
f) Produsele curriculare: planul-cadru, programe şcolare, manualele, materialele-suport (ghiduri, portofolii, culegeri, manualul profesorului, suporturi multimedia, soft-uri educaționale etc.). Metodologia aplicării lor în şcoală.

8. Proiectarea pedagogică a activităților de instruire
a) Conceptul de proiectare a instruirii; funcțiile proiectării pedagogice (anticipare, orientare, organizare, dirijare, reglare şi autoreglare, decizie, inovare).
b) Etapele proiectării pedagogice (analiza nevoilor şi a resurselor, definirea obiectivelor/competențelor, selecția şi structurarea conținuturilor, stabilirea strategiilor optime de acțiune, stabilirea criteriilor şi a instrumentelor de evaluare).
c) Niveluri ale proiectării: pe axă temporală (an şcolar, semestru, unitate de învățare, lecție) şi pe axă structurală (arie curriculară, disciplină de învățământ, temă, subiect); aplicații în învățământul primar.

9. Relaţii şi interacţiuni educaţionale. Abordarea psihosocială a educaţiei şcolare. Managementul clasei de elevi
a) Clasa de elevi ca grup social: noțiunea de grup social, tipuri de grupuri (mici și mari); caracteristicile grupului școlar.
b) Dimensiunile managementului clasei de elevi: ergonomică, psihologică, socială, normativă, operațională, inovatoare; aplicații în învățământul primar.
c) Relaţiile şi interactiunile educaţionale în clasa de elevi: de intercunoaștere, de intercomunicare, socio-afective, de influențare; aplicații în învățământul primar.
d) Gestionarea situaţiilor de criză educaţională în clasa de elevi: delimitări conceptuale, strategii de intervenție; aplicații în învățământul primar.

C. BIBLIOGRAFIE:

Bîrzea, C. (coord.) - Învăţarea permanentă – prioritate a politicii educaţionale din România, ISE Bucureşti, 2001
Cerghit, I. - Metode de învătământ, ed. a IV-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2007
Cerghit, I. - Sisteme de instruire alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii, Ed. Aramis, Bucureşti, 2002
Chiş, V. - Pedagogia contemporană – pedagogia pentru competenţe, Ed. Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca, 2005
Cojocariu, M.V. - Educaţie pentru schimbare şi creativitate, EDP, Bucureşti, 2003
Cojocariu, M.V. - Teoria şi metodologia instruirii, EDP, Bucureşti, 2004
Cozma, T. - O nouă provocare pentru educaţie: interculturalitatea, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Cosmovici, A., Iacob L. (coord.) - Psihologie şcolară, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Cerghit, I.– Perfecționarea lecției în școala modernă, EDP, Bucureşti, 1983
Cerghit, I. – Metode de învățământ, EDP, Bucureşti, 1997
Cerghit, I. (coord.) – Prelegeri pedagogice, Editura Polirom, Iași, 2001
Cerghit, I – Metode de învățământ, Ed. Polirom, Iaşi, 2006
Cerghit, I. - Sisteme de educaţie alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii, Ed. Polirom, Iaşi, 2008
Creţu, C. - Curriculum diferenţiat, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Creţu, C. - Teoria curriculumului şi conţinuturile educaţiei, Ed. Universităţii Al. I. Cuza, Iaşi, 2000
Tinca Creţu, *Psihologia vârstelor,* Bucureşti: Universitatea Bucureşti, Editura CREDIS, 380 p., 2001 [v. şi www.credis.ro].
Cristea, S. – Dicționar de pedagogie, Editura Litera Educațional, Chișinău, 2002
Cristea, S., Dragu A. – Psihologie și pedagogie școlară, Ovidius University Press, Constanța, 2003
Cucoş, C. - Psihopedagogie pentru examenul de definitivare şi grade didactice, Ed. Polirom, Iaşi. 1998/2005
Cucoş, C. - Pedagogie, ed. a II-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Golu P., - Psihologia grupurilor sociale şi a fenomenelor colective, Ed. Miron, Bucureşti, 2004 Ionescu, M., Chiş V. - Pedagogie. Suporturi pentru formarea profesorului, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001
Ionescu, M., Radu I. (coord.) - Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001
Ionescu, M. - Instrucţie şi educaţie, Vasile Goldiş University Press, Arad, 2005
Iucu, R. B. - Formarea cadrelor didactice. Sisteme, politici, strategii, Ed. Humanis Educaţional, Bucureşti, 2004
Iucu, R. B. - Instruirea şcolară, Perspective teoretice şi aplicative, Ed. Polirom, Iaşi, 2001
Iucu, R. B. - Managementul şi gestiunea clasei de elevi. Fundamente teoretico-metodologice, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
Iucu, R. B, Manolescu M. - Elemente de pedagogie, Ed. Universităţii din Bucureşti, Credis, 2005
Iucu, Romiţă B.; Manolescu, Marin, Pedagogie*,* Bucureşti: Editura Fundaţiei "Dimitrie Bolintineanu", 2001, 332 p.
Manolescu, M. - Evaluarea şcolară. Metode, tehnici, instrumente, Ed. Meteor, Bucureşti, 2006
Manolescu, M. - Curriculum pentru învăţământul primar şi preşcolar. Teorie şi practică, Ed. Universităţii din Bucureşti, Credis, 2005
Neacşu, I. - Instruire şi învăţare, ed. a II-a, EDP, Bucureşti, 1999
Nicola, I. – Tratat de pedagogie școlară, Ed. Aramis, București, 2003
Niculescu, R.M. - Teoria şi managementul curricumului, Ed. Universităţii Transilvania, Braşov, 2000
Oprea, C.L. - Pedagogie. Alternative metodologice interactive, Ed. Universităţii din Bucureşti, 2003
Panţuru, S. - Elemente în teoria şi metodologia instruirii, Ed. Universităţii Transilvania, Braşov, 2002
Păişi, Lăzărescu M. - Psihologia educaţiei copilului preşcolar şi şcolar mic, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2005
Păun, E. - Şcoala – abordare sociopedagogică, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Păun, E., Potolea D. (coord.) - Pedagogie. Fundamentări teoritice şi demersuri educative, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Pânişoară, I. O. - Comunicarea eficientă, ed. a III-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2006
Potolea D., Manolescu, M. - Teoria şi practica evaluării educaţionale, Ed. PIR, MEdC, Bucureşti, 1995
Potolea, D., Manolescu, M. - Teoria şi metodologia curriculumui, Ed. PIR, MEdC, Bucureşti, 1996
Radu I.T., Ezechil L. - Didactica. Teoria instruirii, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2005
Radu I.T. - Evaluarea în procesul didactic, EDP, Bucureşti, 2008
Sălăvăstru, D. – Psihologia educației, Ed. Polirom, Iași, 2004
Stan, E. - Managementul clasei, Ed. Aramis, Bucureşti, 2006
Stoica, A. (coord.) - Evaluarea curentă şi examenele, Ghid pentru profesori, Ed. ProGnosis, Bucureşti , 2001
Stoica, A., Mihail R. - Evaluarea educaţională. Inovaţii şi perspective, Ed. Humanitas Educaţional, Bucureşti, 2006

Tomşa, Gheorghe, *Consilierea şi orientarea în şcoală,* Bucureşti: Universitatea Bucureşti, Editura CREDIS, 2001, 218 p.[v. şi www.credis.ro].
Tudorica, R. - Managementul educaţiei în context european, Ed. Meronia, Bucureşti, 2007
Ungureanu, D. - Teoria curricumului, Ed. Mirton, Timişoara, 1999
Vlăsceanu, L., Neculau A., Miroiu A., Mărginean I, Potolea D. (coord.) - Şcoala la răscruce. Schimbare şi continuitate în curriculumul învăţământului preuniversitar. Studiu de impact. Vol I şi II, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Voiculescu, E. - Factorii subiectivi ai evaluării şcolare. Cunoaştere şi control, Ed. Aramis, Bucureşti, 2001
Zlate, M. (coord.) - Psihologia la răspântia dintre milenii, Ed. Polirom, Iaşi, 2001
*** OECD Analiza politicilor naţionale în domeniul educaţiei (trad.), MEN, Bucureşti, 2000

Traduceri din literatura străină

Adler A. - Psihologia copilului greu educabil, Ed. IRI, Bucureşti, 1995
Ausubel D. P., Robinson R. - Învăţarea şcolară. O introducere în psihologia pedagogică, EDP, Bucureşti, 1981
Botckin J., Elmandjira M., Maliţa M. - Orizontul fără limite al învăţării, Ed. Politică, Bucureşti, 1981
Dave H.R. (sub red.) - Fundamentele educaţiei permanente, EDP, Bucureşti, 1991
Dellors J. (coord.) - Comoara lăuntrică. Raportul către UNESCO al Comisiei Internaţionale pentru Educaţie, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
Gagne R. M., Briggs L. - Principii de design al instruirii, EDP, Bucureşti, 1977
Gardner H. - Inteligenţe multiple. Noi orizonturi, Ed. Sigma, Bucureşti, 2006
Geissler E. - Mijloace de educaţie, EDP, Bucureşti, 1981
Goleman D. - Inteligenţa emoţională, Ed. Curtea Veche, Bucureşti, 2000
Hainaut L. D. (coord.) - Programe de învăţământ şi educaţie permanentă, EDP, Bucureşti, 1981
Hayes N., Orell S. - Introducere în psihologie, Bucureşti, 1997
Monteil J. M. - Educaţie şi formare, Ed. Polirom, Iaşi, 1997
Meyer G. - De ce şi cum evaluăm ?, Ed. Polirom, Iaşi, 2004
Peretti A. D. - Educaţia în schimbare, Ed. Spiru Haret, Iaşi, 1996
*** Agenţia Naţională SOCRATES - Combaterea eşecului şcolar, EDP, Bucureşti, 1996

Tomşa, Gheorghe, *Consilierea şi orientarea în şcoală,* Bucureşti: Universitatea Bucureşti, Editura CREDIS, 2001, 218 p.[v. şi www.credis.ro].
Tudorica, R. - Managementul educaţiei în context european, Ed. Meronia, Bucureşti, 2007
Ungureanu, D. - Teoria curricumului, Ed. Mirton, Timişoara, 1999
Vlăsceanu, L., Neculau A., Miroiu A., Mărginean I, Potolea D. (coord.) - Şcoala la răscruce. Schimbare şi continuitate în curriculumul învăţământului preuniversitar. Studiu de impact. Vol I şi II, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Voiculescu, E. - Factorii subiectivi ai evaluării şcolare. Cunoaştere şi control, Ed. Aramis, Bucureşti, 2001
Zlate, M. (coord.) - Psihologia la răspântia dintre milenii, Ed. Polirom, Iaşi, 2001
*** OECD Analiza politicilor naţionale în domeniul educaţiei (trad.), MEN, Bucureşti, 2000

Traduceri din literatura străină

Adler A. - Psihologia copilului greu educabil, Ed. IRI, Bucureşti, 1995
Ausubel D. P., Robinson R. - Învăţarea şcolară. O introducere în psihologia pedagogică, EDP, Bucureşti, 1981
Botckin J., Elmandjira M., Maliţa M. - Orizontul fără limite al învăţării, Ed. Politică, Bucureşti, 1981
Dave H.R. (sub red.) - Fundamentele educaţiei permanente, EDP, Bucureşti, 1991
Dellors J. (coord.) - Comoara lăuntrică. Raportul către UNESCO al Comisiei Internaţionale pentru Educaţie, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
Gagne R. M., Briggs L. - Principii de design al instruirii, EDP, Bucureşti, 1977
Gardner H. - Inteligenţe multiple. Noi orizonturi, Ed. Sigma, Bucureşti, 2006
Geissler E. - Mijloace de educaţie, EDP, Bucureşti, 1981
Goleman D. - Inteligenţa emoţională, Ed. Curtea Veche, Bucureşti, 2000
Hainaut L. D. (coord.) - Programe de învăţământ şi educaţie permanentă, EDP, Bucureşti, 1981
Hayes N., Orell S. - Introducere în psihologie, Bucureşti, 1997
Monteil J. M. - Educaţie şi formare, Ed. Polirom, Iaşi, 1997
Meyer G. - De ce şi cum evaluăm ?, Ed. Polirom, Iaşi, 2004
Peretti A. D. - Educaţia în schimbare, Ed. Spiru Haret, Iaşi, 1996
*** Agenţia Naţională SOCRATES - Combaterea eşecului şcolar, EDP, Bucureşti, 1996

5. Profesorul de religie – model şi formator de caractere în şcoala contemporană. Dinamica relației profesor-elev în cadrul educației religioase. Consilierea şi îndrumarea spirituală.

BIBLIOGRAFIE PENTRU DIDACTICA DISCIPLINEI DE SPECIALITATE

1. Bancilă, Vasile, *Inițierea religioasă a copilului*, Editura Anastasia, 1996
2. Creţu C., *Curriculum individualizat şi personalizat*, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
3. Cristea Sorin, *Dicţionar de termeni pedagogici*, E.D.P., Bucureşti, 1998
4. Cucoş, Constantin, *Educația religioasă. Repere teoretice și metodice*, Editura Polirom, Iași, 1999
5. D'Hainaut, L., *Interdisciplinaritate şi integrare*, în Programe de învăţământ şi educaţie permanentă, EDP, Bucureşti, 1981
6. Nicolescu, B., *Transdisciplinaritatea. Manifest*, Editura Polirom, Iaşi, 1999
7. Opriş, D., Opriş, M., *Metode active de predare-învăţare. Modele şi aplicaţii la religie*, Iaşi, Editura Sf. Mina, 2006
8. Petrescu, P., Pop, V., *Transdisciplinaritatea – o nouă abordare a situaţiilor de învăţare*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2007
9. Panoschi, Mihaela, Liţoiu, Nicoleta, Iordăchescu, Nicolae, *Ghid de evaluare la religie*, Editura Aramis, Bucureşti, 2001
10. Stoica, A. (coord.), *Evaluarea curentă şi examenele*, Editura ProGnosis, Bucureşti, 2001
11. Timiș, Vasile, *Evaluarea – factor de reglare și optimizare a educației religioase*, Editura Renaşterea, Cluj-Napoca, 2003
12. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980
13. Nicola, Ioan, *Pedagogie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1992.

NOTĂ: Bibliografia pentru didactica disciplinei de specialitate include **planurile-cadru și programele şcolare pentru disciplina *Religie Baptistă* valabile în anul şcolar în care se susţine examenul.**

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
RELIGIE EVANGHELICĂ – CONFESIUNE AUGUSTANĂ

2015

A. Notă de prezentare

Prezenta programă se adresează profesorilor care susţin examenul naţional de definitivare în învăţământul preuniversitar în specializarea ***Religie Evanghelică C.A.***. Conţinutul şi structura programei sunt elaborate în aşa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de abordarea curriculară sistemică în realizarea procesului educaţional. Programa este elaborată în acord cu programele şcolare în vigoare din învăţământul preuniversitar pentru disciplina religie. Competenţele şi conţinuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităţilor didactice, specifice disciplinei.

Absolvenţii facultăţilor de profil şi profesorii care susţin examenul la disciplina ***Religie Evanghe*lică C.A.** pot preda în învăţământul preuniversitar disciplina ***Religie Evanghelică C.A.*** şi ***Discipline Teologice de Specialitate***, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Programa a fost structurată astfel încât să abordeze conţinuturi din următoarele domenii teologice: *Teologie Biblică, Teologie Sistematică, Istoria Bisericii,* precum şi din domeniul *Didacticii Religiei*.

Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaţionalizează profilul absolventului de învăţământ superior, filiera teologică, urmărind:

- cunoaşterea conţinuturilor fundamentale şi a principalelor tendinţe în evoluţia disciplinei ***Religie Evanghelică C.A.***, precum şi a metodicii disciplinei;
- probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice;
- demonstrarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare necesare realizării actului educaţional.

B. Competenţe specifice profesorului de religie

Programa vizează, pe lângă conţinuturile ştiinţifice şi cele de metodică a disciplinelor, anumite competenţe specifice profesorului de ***Religie Evanghelică C.A.***, competenţe pe care acesta trebuie să şi le dezvolte şi probeze pe parcursul desfăşurării activităţii didactice. Într-o formulare sintetică, aceste competenţe sunt:

• cunoaşterea de către profesor a adevărurilor fundamentale de credinţă şi a elementelor de didactica religiei;

• capacitatea de a înţelege, practica şi transmite valorile morale şi spirituale specifice acestei discipline;

• cunoasterea şi utilizarea competentă a principalelor documente şcolare reglatoare: planuri-cadru, programe şcolare, programe pentru examene naţionale;

• capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la activităţile de învăţare şi conţinuturi, precum şi capacitatea de a construi şi menţine un climat educativ stimulativ şi eficient;

• capacitatea de a adecva conţinuturile şi demersurile didactice la particularităţile de vârstă şi la specificul dezvoltării cognitiv-afective / intelectuale a elevilor;

• probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea, evaluarea activităţilor didactice şi a competţentelor dobândite de elevi;

• elaborarea de teste iniţiale, formative şi sumative, în funcţie de obiectivele sau competenţele vizate;

• capacitatea de proiectare şi realizare a demersului didactic trans-, inter- intra- şi multidisciplinar;

• utilizarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare, necesare realizării activităţilor didactice specifice disciplinei Religie;

• folosirea şi contextualizarea tehnicilor comunicării eficiente cu grupul de elevi, conform principiilor şi metodelor interacţiunii educaţionale şi ale unor elemente de retorică didactică;

• evaluarea capacităţilor cognitive, comprehensive şi de aplicare a achiziţiilor, în scopul reglării competenţelor, a stilului didactic precum şi a abordării strategiilor didactice moderne;

C. Tematica la disciplina de specialitate

Domenii teologice:

I. Teologie Biblică
II. Teologie Sistematică
III. Istoria Bisericii

I. TEOLOGIE BIBLICA

1. Creația după Vechiul Testament
2. Exodul din perspectiva istorică și recepția tematicii exodului în Vechiul Testament
3. Înfățișarea și numele lui Dumnezeu în Vechiul Testament
4. Critica socială și a cultului în profeția preexilică
5. Plângere si laudă în curtea psalmilor
6. Hristologia lui Ioan
7. Sfânta împartășanie după Noul Testament
8. Eclesiologia după apostolul Pavel
9. Soteriologia după apostolul Pavel

Bibliografie:
1. Horst Dieter Preuß: Theologie des alten Testamentes, Band 1+2, Stuttgart: Kohlhammer 1991/1992
2. Antonius H.J. Gunneweg: Biblische Theologie des Alten Testaments. Eine Religionsgeschichte Israels in biblisch-theologischer sicht, Stuttgart: Kohlhammer 1993
3. Herbert Donner: Geschichte des Volkes Israel und seiner Nachbarn in Grundzügen, Band 1+2 ATD Ergänzungsreihe 4, Göttingen: Vandenhoeck&Ruprecht 1984/1986
4. Erich Zenger u.a.: Einleitung in das Alte Testament, Stuttgart: Kohlhammer 1995
5. Hans Joachim Kraus: Theologie der Psalmen
6. Jürgen Roloff: Die Kirche im Neuen Testament, NTD Ergänzungsreihe 10, Göttingen: Vandenhoeck&Ruprecht 1993
7. Ferdinand Hahn: Theologie des Neuen Testaments, Band 1+2, Tübingen: J.C.B. Mohr (Paul Siebeck) 2002
8. Joachim Gnilka: Neutestamentliche Theologie. Ein Überblick, Die Neue Echter Bibel Ergänzungsband 1, Würzburg: echter 1989
9. Martin Karrer: Jesus im Neuen Testament, NTD Ergänzungsreihe 11, Göttingen: Vandenhoeck&Ruprecht 1998

II. TEOLOGIE SISTEMATICA
1. Izvoarele dogmaticii (Scriptura si Tradiția; Revelația)
2. Confessio Augustana (istorie si continut)
3. Isus Hristos (esențe hristologice)
4. Păcat si îndreptățire
5. Învățătura despre creație; relația între credința în/despre creație și știința naturii; ecologia în perspectiva teologica
6. Învățătura despre Dumnezeu și Sf. Treime
7. Eclesiologie si sacramente
8. Antropologie (tradiția creștină și problematica modernă)
9. Etica greacă clasică (în mod particular Aristotel)
10. Etica lui Luther
11. Etica lui Kant
12. Etica medicinei și bioetica
13. Liberalismul si utilitarismul; esența eticii economice

Bibliografie:
1. Leif Grane, Die Confessio Augustana, Göttingen 5.Aufl. 1996 (UTB 1400)
2. Rainer Lachmann / Gottfried Adam / Werner H. Ritter, Theologische Schlüsselbegriffe. Biblisch – systematisch – didaktisch, Göttingen 2.Aufl. 2004 (Theologie für Lehrerinnen und Lehrer, Band 1)
3. Rochus Leonhardt, Grundinformation Dogmatik, Göttingen 2001 (UTB 2214)
4. Svend Andersen, Einführung in die Ethik, Berlin 2000 (oder 2.Aufl. 2005)
5. Ulrich H.J. Körtner, Evangelische Sozialethik, Göttingen 1999 (UTB 2107)

III. ISTORIA BISERICII
1. Biserica primară și răspândirea cuvântului lui Dumnezeu în Imperiul Roman. Dezvoltarea gândirii și vieții creștine în contextul politic, filozofic si religios din primele secole.
2. Epoca patristică: Sf. Ireneu, Sf. Martin, Sf. Nicolae, Sf. Augustinus.
3. Primele patru Sinoade ecumenice și rolul lor în dezvoltarea crezului.
4. Schisma din 1054. Cauzele politice, culturale si religioase. Încercări de unire a Bisericilor din Răsărit și Apus. Unirea de la Lyon (1274). Conciliul de la Ferrara – Florența (1438-1439). Perspective si probleme ecumenice.
5. Reforma protestantă, reforma catolica si contrareforma (Luther, Melanchthon, Zwingli, Calvin, Honterus, Hebler, concilium tridentinum).
6. Influențele disputei despre împărtășanie în Transilvania (secolul al 16-lea).
7. Ortodoxia protestantă în Europa si Transilvania (secolul al 17-lea).
8. Pietismul si iluminismul (Spener, Francke, Zinzendorf, Ziegenbalg, Brukenthal).
9. Confesionalisarea si liberalismul protestant.
10. Acomodare și rezistență - Biserica în secolul al 20-lea.
11. Miscarea ecumenică și catolicismul roman (secolul al 19-lea pâna în prezent).
12. Profilul crestin în lumea secularizata.

Bibliografie:

1. Berthold Altaner / Alfred Stuiber, Patrologie. Leben, Schriften und Lehre der Kirchenväter, Freiburg / Basel / Wien, 1978 / 1993.
2. Eberhard Bethge, Dietrich Bonhoeffer. Eine Biographie, Gütersloh 8. Aufl., 1994.
3. Hans-Dieter Döpmann, Die Orthodoxen Kirchen, Berlin, 1991.
4. Karl Heussi, Kompendium der Kirchengeschichte, Tübingen 16. Aufl., 1981.
5. Hubert Kirchner, Das Papsttum und der deutsche Katholizismus 1870-1958, Leipzig, 1992.
6. Otto Hermann Pesch, Das Zweite Vatikanische Konzil. Vorgeschichte. Verlauf – Ergebnisse. Nachgeschichte, Würzburg 2. Aufl., 1994.
7. Karl Reinerth, Die Gründung der Evangelischen Kirchen in Siebenbürgen, Köln / Wien, 1979.
8. Harald Roth, Kleine Geschichte Siebenbürgens, Köln /Weimar / Wien, 1996.

NOTĂ: Bibliografia pentru disciplina de specialitate include **manualele de *Religie Evanghelică C.A.* cuprinse în Catalogul manualelor şcolare valabile în învăţământul preuniversitar, în anul şcolar în care se susţine examenul.**

D. Tematica pentru didactica disciplinei de specialitate

I. Proiectarea, organizarea şi desfăşurarea activităţii didactice

1. Componentele curriculumului naţional: planuri-cadru (trunchi comun, curriculum diferenţiat, curriculum la decizia şcolii/ curriculum în dezvoltare locală), programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare; alţi termeni de referinţă ai curriculumului naţional: arii curriculare, discipline, module, standarde curriculare.
2. Proiectarea curriculumului la decizia şcolii/ curriculum în dezvoltare locală de tipul: aprofundare/ extindere/ opţional ca disciplină nouă; modalităţi de analiză a nevoilor specifice ale elevilor, modalităţi de selectare a CDS, modalităţi de dezvoltare a unei programe de CDS, exemple posibile pentru domeniul educaţiei religioase.
3. Competenţele predării-învăţării-evaluării la disciplina religie. Competenţe generale, competenţe specifice. Operaţionalizarea competenţelor.
4. Programa şcolară: structura programei şcolare, utilizarea programei în proiectarea şi realizarea activităţilor didactice, manualele şi bibliografia;
5. Proiectarea activităţii didactice: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea de activităţi de învăţare intra-, inter- şi transdisciplinare.
6. Lecţia. Tipuri de lecţie;

II. Principiile didactice generale. Principii didactice specifice predării religiei: principiul hristologic şi principiul eclesiologic.

III. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învăţare-evaluare

1. Metode didactice: clasificare, caracterizare, utilizarea metodelor centrate pe elev/ tehnicilor de învăţare prin cooperare.
2. Forme de organizare a activităţii didactice: caracterizare, clasificare.
3. Forme de activitate extraşcolară specifice disciplinei religie şi proiectarea acestora: cateheza, serbarea religioasă, vizitele şi pelerinajele, expoziţiile, cercurile pe disciplină, participarea la la serviciile de cult.
4. Mijloacele de învăţământ utilizate în activitatea didactică: caracterizare, funcţii, clasificare.
5. Mijloace de învăţământ specifice disciplinei religie: textul biblic, literatura religioasă, portretul, harta, mijloacele audio- vizuale, calculatorul etc.
6. Utilizarea tehnologiei informaţiei şi comunicării în construirea unor medii active de instruire. Exemplificări pentru ora de religie.

IV. Evaluarea procesului instructiv-educativ

1. Evaluarea de proces: obiective, caracterizare, funcţii, tipologie. Specificul evaluării la ora de religie.
2. Metode de evaluare: caracterizare, tipologie.
3. Instrumente de evaluare: caracterizare, calităţi (validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate).
4. Tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de evaluare şi de notare.
5. Elaborarea probelor scrise: proiectarea testului docimologic, matricea de specificaţii.
6. Metode şi instrumente complementare de evaluare (referatul, proiectul, portofoliul, autoevaluarea, investigaţia, observarea sistematică a activităţii şi comportamentului elevului).

V. Profesorul de religie – model şi formator de caractere în şcoala contemporană.
Consilierea şi îndrumarea duhovnicească în cadrul educaţiei religioase.

E. Bibliografie pentru didactica disciplinei de specialitate

1. **Krüger, H**. „Einführung in Theorien und Methoden der Erziehungswissenschaft“, Leseke+Budrich 1997.
2. **Harney, K.; Krüger, H**., „ Einführung in die Geschichte der Erziehungswissenschaft und der Erziehungswirklichkeit“, Leske+Budrich 1997.
3. **Hobmaier, H. (Hrsg**), „Pädagogik“, Stam Verlag 1994.
4. **Zimbardo, Ph**. „ Psycholgie“, Springer 1995.
5. **Angmeyer, H.** Taschen-Tutor „Religionspädagogik“, Vanderhoeck 1976.
6. **Adam, G., Lachmann, R**. „Methodisches Kompendium für den Religionsunterricht“ Bd. 1+2, Vanderhoeck&Ruprecht 2002.
7. **Lenhard, H**. „Arbeitsbuch Religionsunterricht“, Gütersloher Verlagshaus 1996.
8. **Nipkow, K.E**. „Grundfragen der Religionspädagogik“, Bd. 1+2+3, Gütersloh 1990,1992.
9. **Schweitzer, F**. „Die Suche nach dem eigenen Glauben. Einführung der Religionspädagogik des Jugendalters“, Gütersloh 199
10. **Lämmermann, G**. „ Religionspädagogik im 20. Jahrhundert“, 1991.
11. **Wegenast, K**. „Religionspädagogik“ ,1981.
12. **Lämmermann, G., Morgenthaler Ch., Schori, K., Wegenast, Ph.** (Hrsg) „Bibeldidaktik in der Postmoderne“, Kohlhammer 1999.
13. “ Handbuch der Religionspädagogik“ Bd. 1+2+3, Gütersloher Verlagshaus 1973.
14. CUCOŞ, Constantin, *Educaţia religioasă. Repere teoretice şi metodice*, Polirom, Iaşi, 1999
15. PANOSCHI, Mihaela; LIŢOIU, Nicoleta; Pr. IORDĂCHESCU Nicolae, *Ghid de evaluare, Religie*, Aramis, Bucureşti, 2001
16. Cucoş C., *Pedagogie generală*, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
17. STOICA, Adrian (coord.), 2001, *Evaluarea curentă şi examenele*, Editura ProGnosis, Bucureşti

NOTĂ: Bibliografia pentru didactica disciplinei de specialitate include **planurile-cadru și programele şcolare pentru disciplina *Religie Evanghelică C.A.* valabile în anul şcolar în care se susţine examenul.**

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
RELIGIE GRECO-CATOLICĂ

2015

A. Notă de prezentare

Prezenta programă se adresează profesorilor care susţin examenul naţional de definitivare în învăţământul preuniversitar în specializarea *Religie greco-catolică*. Conţinutul şi structura programei sunt elaborate în aşa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de abordarea curriculară sistemică în realizarea procesului educaţional. Programa este elaborată în acord cu programele şcolare în vigoare din învăţământul preuniversitar pentru disciplina religie. Competenţele şi conţinuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităţilor didactice, specifice disciplinei.

Absolvenţii facultăţilor de profil şi profesorii care susţin examenul la disciplina *Religie greco-catolică* pot preda în învăţământul preuniversitar disciplina ***Religie greco-catolică*** şi ***Discipline Teologice de Specialitate***, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Programa a fost structurată astfel încât să abordeze conţinuturi din următoarele domenii teologice: Studiul Biblic, Teologie dogmatică, precum şi din domeniul Didacticii Religiei.

Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaţionalizează profilul absolventului de învăţământ superior, filiera teologică, urmărind:

- cunoaşterea conţinuturilor fundamentale şi a principalelor tendinţe în evoluţia disciplinei *Religie greco-catolică*, precum şi a metodicii disciplinei;
- probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice;
- demonstrarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare necesare realizării actului educaţional.

B. Competenţe specifice profesorului de religie

Programa vizează, pe lângă conţinuturile ştiinţifice şi cele de metodică a disciplinelor, anumite competenţe specifice profesorului de *Religie greco-catolică*, competenţe pe care acesta trebuie să şi le dezvolte şi probeze pe parcursul desfăşurării activităţii didactice. Într-o formulare sintetică, aceste competenţe sunt:

• cunoaşterea de către profesor a adevărurilor fundamentale de credinţă şi a elementelor de didactica religiei;

• capacitatea de a înţelege, practica şi transmite valorile morale şi spirituale specifice acestei discipline;

• cunoasterea şi utilizarea competentă a principalelor documente şcolare reglatoare: planuri-cadru, programe şcolare, programe pentru examene naţionale;

• capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la activităţile de învăţare şi conţinuturi, precum şi capacitatea de a construi şi menţine un climat educativ stimulativ şi eficient;

• capacitatea de a adecva conţinuturile şi demersurile didactice la particularităţile de vârstă şi la specificul dezvoltării cognitiv-afective / intelectuale a elevilor;

• probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea, evaluarea activităţilor didactice şi a competţentelor dobândite de elevi;

• elaborarea de teste iniţiale, formative şi sumative, în funcţie de obiectivele sau competenţele vizate;

• capacitatea de proiectare şi realizare a demersului didactic trans-, inter- intra- şi multidisciplinar;

• utilizarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare, necesare realizării activităţilor didactice specifice disciplinei Religie;

• folosirea şi contextualizarea tehnicilor comunicării eficiente cu grupul de elevi, conform principiilor şi metodelor interacţiunii educaţionale şi ale unor elemente de retorică didactică;

• evaluarea capacităţilor cognitive, comprehensive şi de aplicare a achiziţiilor, în scopul reglării competenţelor, a stilului didactic precum şi a abordării strategiilor didactice moderne;

• capacitatea de a adecva conţinuturile şi demersurile didactice la particularităţile de vârstă şi la specificul dezvoltării cognitiv-afective / intelectuale a colectivelor de elevi;

• probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea, evaluarea activităţilor didactice şi a competţentelor dobândite de elevi;

• elaborarea de teste iniţiale, formative şi sumative, în funcţie de obiectivele sau competenţele vizate;

• capacitatea de proiectare şi realizare a demersului didactic trans-, inter- intra- şi multidisciplinar;

• utilizarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare, necesare realizării activităţilor didactice specifice disciplinei Religie;

• folosirea şi contextualizarea tehnicilor comunicării eficiente cu grupul de elevi, conform principiilor şi metodelor interacţiunii educaţionale şi ale unor elemente de retorică didactică;

• evaluarea capacităţilor cognitive, comprehensive şi de aplicare a achiziţiilor, în scopul reglării competenţelor, a stilului didactic precum şi a abordării strategiilor didactice moderne;

C. Tematica la disciplina de specialitate

Domenii teologice:

1. Studiul Biblic
2. Teologie dogmatică

Disciplina: Studiul Biblic

A. Prezentare generală: Disciplina Studiul Biblic îşi propune aprofundarea textului şi conţinutului Sfintei Scripturi, ca fundament al întregii teologii.

Obiective:

1. Aprofundarea cunoştinţelor din domeniul biblic.
2. Cunoaşterea clară, organică şi sintetică a conţinutului Sfintei Scripturi.
3. Identificarea, delimitarea şi dezvoltarea principalelor teme din cadrul teologiei biblice.

Competenţe generale:

1. Recunoaşterea şi definirea principalelor concepte specifice Studiului Biblic.
2. Identificarea principalelor tematici cu caracter biblic în vederea integrării lor în procesul didactic.
3. Integrarea în ansamblul cunoştinţelor religioase a cunoştinţelor din domeniul biblic.

B. Teme pentru studiul individual:

1. Principalele momente ale istoriei poporului lui Izrael.
2. Pentateuhul.
3. Evangheliile sinoptice şi cea a Sfântului Ioan.
4. Faptele Apostolilor - începuturile Bisericii.

C. Bibliografie:

Charpentier E., Să citim Vechiul Testament, Bucureşti, 1999.
Charpentier E., Să citim Noul Testament, Bucureşti, 1999.
Ciudin N., Studiul Vechiului Testament, Bucureşti, 1993.
Constantinescu I., Studiul Noului Testament, Bucureşti, 1992.
Sescu P., Introducere în Sfânta Scriptură, Iaşi, 2000.

D. Prezentare analitică:

Tema nr. 1. Principalele momente ale istoriei poporului lui Izrael. Prezentarea evenimentelor în contextul cultural al timpului. Principalele evenimente din istoria poporului lui Izrael ca prefigurări ale Noului Testament: perioada patriarhilor, perioada Exodului şi monarhia.

Tema nr. 2. Pentateuhul. Cărţile Pentateuhului şi conţinutul literar al Pentateuhului (tradiţiile). Teme teologice fundamentale: tema Creaţiei, tema Alianţei, tema Promisiunii şi tema Eliberării.

Tema nr. 3. Evangheliile sinoptice şi cea a sfântului Ioan. Evanghelia după Marcu: Autor. Data. Destinatari. Gen literar. Structura. Teologia evangheliei (teologia secretului mesianic). Evanghelia după Matei: Autor. Data. Destinatari. Gen literar. Structura. Teologia evangheliei (Isus, Mesia, împlinirea profeţiilor Vechiului Testament). Evanghelia după Luca: Autor. Data. Destinatari. Gen literar. Structura. Teologia evangheliei (Evanghelia rugăciunii). Evanghelia după Ioan: Autor. Data. Destinatari. Gen literar. Structura. Teologia evangheliei (Isus - pâinea vieţii, In 6).

Tema nr. 4. Faptele Apostolilor - începuturile Bisericii. Specificul cărţii în cadrul Noului Testament. Raportul cu Evanghelia după Luca. Viaţa şi organizarea comunităţii primare. Istoricitatea cărţii.

Disciplina: Teologie dogmatică

A. Prezentare generală: Teologia dogmatică prezintă mărturisirea de credinţă - Crezul sau adevărurile de credinţă în lumina Magisteriului Bisericii, adaptată specificului predării - învăţării.

Obiective:

1. Aprofundarea cunoştinţelor din domeniul teologiei dogmatice.
2. Cunoaşterea clară, sintetică şi organică a învăţăturii Bisericii.
3. Identificarea, delimitarea şi dezvoltarea principalelor teme teologice.

Competenţe generale:

1. Recunoaşterea şi definirea conceptelor specifice teologiei dogmatice.
2. Argumentarea învăţăturilor de credinţă în limbajul cultural contemporan.
3. Aplicarea cunoştinţelor religioase din domeniul credinţei în viaţă.

B. Teme pentru studiul individual:

1. Dumnezeu - Unic în fiinţă şi întreit în persoane.
2. Isus Hristos, Dumnezeu adevărat şi om adevărat.
3. Biserica în planul lui Dumnezeu (prefigurată, întemeiere, mister).
4. Sfintele taine ale Bisericii.
5. Sfânta Fecioară Maria în misterul lui Hristos şi al Bisericii.

NOTĂ: Bibliografia pentru disciplina de specialitate include **manualele de *Religie greco-catolică* cuprinse în Catalogul manualelor şcolare valabile în învăţământul preuniversitar, în anul şcolar în care se susţine examenul.**

D. Tematica pentru didactica disciplinei de specialitate

I. Proiectarea, organizarea şi desfăşurarea activităţii didactice

1. Componentele curriculumului naţional: planuri-cadru (trunchi comun, curriculum diferenţiat, curriculum la decizia şcolii/ curriculum în dezvoltare locală), programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare; alţi termeni de referinţă ai curriculumului naţional: arii curriculare, discipline, module, standarde curriculare.
2. Proiectarea curriculumului la decizia şcolii/ curriculum în dezvoltare locală de tipul: aprofundare/ extindere/ opţional ca disciplină nouă; modalităţi de analiză a nevoilor specifice ale elevilor, modalităţi de selectare a CDS, modalităţi de dezvoltare a unei programe de CDS, exemple posibile pentru domeniul educaţiei religioase.
3. Competenţele predării-învăţării-evaluării la disciplina religie. Competenţe generale, competenţe specifice. Operaţionalizarea competenţelor.
4. Programa şcolară: structura programei şcolare, utilizarea programei în proiectarea şi realizarea activităţilor didactice, manualele şi bibliografia.
5. Proiectarea activităţii didactice: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea de activităţi de învăţare intra-, inter- şi transdisciplinare.
6. Lecţia. Tipuri de lecţie;

II. Principiile didactice generale. Principii didactice specifice predării religiei: principiul hristologic şi principiul eclesiologic.

III. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învăţare-evaluare

1. Metode didactice: clasificare, caracterizare, utilizarea metodelor centrate pe elev/ tehnicilor de învăţare prin cooperare.
2. Forme de organizare a activităţii didactice: caracterizare, clasificare.
3. Forme de activitate extraşcolară specifice disciplinei religie şi proiectarea acestora: cateheza, serbarea religioasă, vizitele şi pelerinajele, expoziţiile, cercurile pe disciplină, participarea la slujbele religioase.
4. Mijloacele de învăţământ utilizate în activitatea didactică: caracterizare, funcţii, clasificare.
5. Mijloace de învăţământ specifice disciplinei religie: textul biblic, literatura religioasă, icoana, portretul, harta, mijloacele audio- vizuale, calculatorul etc.
6. Utilizarea tehnologiei informaţiei şi comunicării în construirea unor medii active de instruire. Exemplificări pentru ora de religie.

IV. Evaluarea procesului instructiv-educativ

1. Evaluarea de proces: obiective, caracterizare, funcţii, tipologie. Specificul evaluării la ora de religie.
2. Metode de evaluare: caracterizare, tipologie.
3. Instrumente de evaluare: caracterizare, calităţi (validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate).
4. Tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de evaluare şi de notare.
5. Elaborarea probelor scrise: proiectarea testului docimologic, matricea de specificaţii.
6. Metode şi instrumente complementare de evaluare (referatul, proiectul, portofoliul, autoevaluarea, investigaţia, observarea sistematică a activităţii şi comportamentului elevului).

V. Profesorul de religie – model şi formator de caractere în şcoala contemporană.

Consilierea şi îndrumarea duhovnicească în cadrul educaţiei religioase.

E. Bibliografie pentru didactica disciplinei de specialitate

1. BOLOCAN, Carmen-Maria, *Catehetica şi Didactica Religiei. Interferenţe şi deosebiri*, Performantica, Iaşi, 2005

2. CUCOŞ, Constantin, *Educaţia religioasă. Repere teoretice şi metodice*, Polirom, Iaşi, 1999

3. GORDON, Vasile, *Învăţământul religios românesc la cumpăna dintre milenii. Repere ale unui scurt excurs istorico-pedagogic*, Ortodoxia, nr. 3-4, 2000

4. PANOSCHI, Mihaela; LIŢOIU, Nicoleta; Pr. IORDĂCHESCU Nicolae, *Ghid de evaluare, Religie*, Aramis, Bucureşti, 2001

5. OPRIŞ, Dorin, OPRIŞ, Monica, *Metode active de predare-învăţare. Modele şi aplicaţii la religie*, Iaşi, Editura Sf. Mina, 2006

6. TIMIŞ, Vasile, *Religia în şcoală. Valenţe eclesiale, educaţionale şi sociale*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2004

7. BOCOŞ, Muşata, *Instruire interactivă*, Polirom, 2013

8. Ciolan, L., 2008, *Învăţarea integrată - fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Editura Polirom, Iaşi

9. Cristea Sorin, *Dicţionar de termeni pedagogici*, E.D.P., Bucureşti, 1998

10. Cucoş C., *Pedagogie generală*, Ed. Polirom, Iaşi, 2000

11. D'Hainaut, L., 1981, *Interdisciplinaritate şi integrare*, în Programe de învăţământ şi educaţie permanentă, EDP, Bucureşti

12. Petrescu, P., Pop, V., 2007, *Transdisciplinaritatea – o nouă abordare a situaţiilor de învăţare*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti
13. Stoica, A. (coord.), 2001, *Evaluarea curentă şi examenele*, Editura ProGnosis, Bucureşti
14. CUCOŞ, Constantin, *Educaţia religioasă. Repere teoretice şi metodice*, Polirom, Iaşi, 1999.
15. Danciu A., Metodica predării religiei, Bucureşti, 1999.
16. Goţia M., Înnoirea catehezei. Elemente de metodologie, Cluj-Napoca, 1998.

NOTĂ: Bibliografia pentru didactica disciplinei de specialitate include **planurile-cadru şi programele şcolare pentru disciplina *Religie greco-catolică* valabile în anul şcolar în care se susţine examenul.**

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
RELIGIE ORTODOXĂ

2015

A. Notă de prezentare

Prezenta programă se adresează profesorilor care susţin examenul naţional de definitivare în învăţământul preuniversitar în specializarea *Religie Ortodoxă.* Conţinutul şi structura programei sunt elaborate în aşa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de abordarea curriculară sistemică în realizarea procesului educaţional. Programa este elaborată în acord cu programele şcolare în vigoare din învăţământul preuniversitar pentru disciplina religie. Competenţele şi conţinuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităţilor didactice, specifice disciplinei.

Absolvenţii facultăţilor de profil şi profesorii care susţin examenul la disciplina *Religie Ortodoxă* pot preda în învăţământul preuniversitar disciplina *Religie Ortodoxă* şi *Discipline Teologice de Specialitate*, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Programa a fost structurată astfel încât să abordeze conţinuturi din următoarele domenii teologice: ***Dogmatică, Teologie Biblică, Morală şi Spiritualitate Creştină, Istorie Bisericească Universală, Istoria Bisericii Ortodoxe Române, Liturgică, Misiune Creştină şi Catehetică***, precum şi din domeniul ***Didacticii Religiei***.

Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaţionalizează profilul absolventului de învăţământ superior, filiera teologică, urmărind:

- cunoaşterea conţinuturilor fundamentale şi a principalelor tendinţe în evoluţia disciplinei *Religie Ortodoxă*, precum şi a *Didacticii Religiei*;
- probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice;
- demonstrarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare necesare realizării actului educaţional.

B. Competenţe specifice profesorului de religie

Programa vizează, pe lângă conţinuturile ştiinţifice şi cele de *didactică a disciplinei*, anumite competenţe specifice profesorului de *Religie Ortodoxă*, competenţe pe care acesta trebuie să şi le dezvolte şi probeze pe parcursul desfăşurării activităţii didactice. Într-o formulare sintetică, aceste competenţe sunt:

- cunoaşterea de către profesor a adevărurilor fundamentale de credinţă şi a elementelor de didactica religiei;
- capacitatea de a înţelege, practica şi transmite valorile morale şi spirituale specifice acestei discipline;
- cunoasterea şi utilizarea competentă a principalelor documente şcolare reglatoare: planuri-cadru, programe şcolare, programe pentru examene naţionale;
- capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la activităţile de învăţare şi conţinuturi, precum şi capacitatea de a construi şi menţine un climat educativ stimulativ şi eficient;
- capacitatea de a adecva conţinuturile şi demersurile didactice la particularităţile de vârstă şi la specificul dezvoltării cognitiv-afective / intelectuale a elevilor;
- probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea, evaluarea activităţilor didactice şi a competentelor dobândite de elevi;
- elaborarea de teste iniţiale, formative şi sumative, în funcţie de obiectivele sau competenţele vizate;
- capacitatea de proiectare şi realizare a demersului didactic trans-, inter- intra- şi multidisciplinar;
- utilizarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare, necesare realizării activităţilor didactice specifice disciplinei Religie;
- folosirea şi contextualizarea tehnicilor comunicării eficiente cu grupul de elevi, conform principiilor şi metodelor interacţiunii educaţionale şi ale unor elemente de ***retorică didactică***;
- evaluarea capacităţilor cognitive, comprehensive şi de aplicare a achiziţiilor, în scopul reglării competenţelor, a stilului didactic precum şi a abordării ***strategiilor didactice moderne***;

C. Tematica la disciplina de specialitate

Domenii teologice:

1. Dogmatică
2. Teologie Biblică
3. Morală şi Spiritualitate Creştină
4. Istorie Bisericească Universală
5. Istoria Bisericii Ortodoxe Române
6. Liturgică
7. Misiune Creştină şi Catehetică

D. Tematica la Didactica Religiei

C. 1. DOGMATICĂ

I. Revelaţia dumnezeiască
1. Revelaţia naturală şi supranaturală
2. Sfânta Scriptură şi Sfânta Tradiţie - căi de transmitere a Revelaţiei (fără deosebiri interconfesionale)

II. Dumnezeu Creatorul
1. Crearea lumii nevăzute
2. Crearea lumii văzute
3. Omul, chip şi asemănare a lui Dumnezeu

III. Dogma Sfintei Treimi
1. Persoanele Sfintei Treimi: însuşiri specifice şi distincţii

IV. Dumnezeu Proniatorul: definirea şi aspectele providenţei divine

V. Dumnezeu Mântuitorul
1. Dumnezeirea şi umanitatea Mântuitorului Iisus Hristos
2. Întreita slujire a Mântuitorului Iisus Hristos

VI. Dumnezeu Sfinţitorul
1. Persoana şi lucrarea Duhului Sfânt
2. Sfânta Biserică: întemeiere şi însuşiri
3. Preacinstirea Maicii Domnului şi cinstirea sfinţilor

VII. Dumnezeu Judecătorul
1.Învăţătura creştină despre moarte, judecată şi viaţa după moarte

* *Pentru fiecare temă tratată este necesară argumentarea scripturistică şi patristică.*

Bibliografie

1. BIBLIA sau SFÂNTA SCRIPTURĂ, tipărită sub îndrumarea şi cu purtarea de grijă a Preafericitului Părinte DANIEL, cu aprobarea Sfântului Sinod, EIBMBOR, Bucureşti, 2008
2. CHIŢESCU, N., TODORAN, I., PETREUŢĂ, I., *Teologia Dogmatică şi Simbolică*, vol. I-II, Renaşterea, Cluj Napoca, 2005
3. *** *Credinţa Ortodoxă*, tipărită cu binecuvântarea Î.P.S. Dr. DANIEL, Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei, Trinitas, Iaşi, 2007

C. 2. TEOLOGIE BIBLICĂ

A. Vechiul Testament

1. Pentateuhul - structură şi prezentare generală
2. Patriarhii Vechiului Testament (Avraam şi Iacov)
3. Persoana Mântuitorului Iisus Hristos după profeţiile mesianice

B. Noul Testament

1. Pildele Mântuitorului Iisus Hristos şi exegeza lor: *pilda semănătorului*, *pilda fiului risipitor*, *pilda samarineanului milostiv*, *pilda celor zece fecioare*, *pilda neghinei*
2. Patimile şi Învierea Mântuitorului
3. Pogorârea Duhului Sfânt şi întemeierea primelor comunităţi creştine, după *Faptele Apostolilor*

Bibliografie

1. BIBLIA sau SFÂNTA SCRIPTURĂ, tipărită sub îndrumarea şi cu purtarea de grijă a Preafericitului Părinte DANIEL, cu aprobarea Sfântului Sinod, EIBMBOR, Bucureşti, 2008
2. BIBLIA sau SFÂNTA SCRIPTURĂ, ediţie jubiliară a Sfântului Sinod, versiune diortosită după Septuaginta, redactată şi adnotată de Bartolomeu Valeriu Anania, sprijinit pe numeroase alte osteneli, EIBMBOR, Bucureşti 2001
3. PRELIPCEAN, Vladimir, NEAGA, N., BARNA, Gh., CHIALDA, M., *Studiul Vechiului Testament*, ediţia a III-a, Renaşterea, Cluj Napoca, 2003
4. CORNIŢESCU, Emilian, ABRUDAN, Dumitru, *Arheologia biblică*, EIBMBOR, Bucureşti, 1996
5. NICOLAESCU, N.; MARCU, G.; VLAD, Ş.; MUNTEANU, L.G., *Studiul Noului Testament*, EIBMBOR, Bucureşti, 1983
6. MIHOC, Vasile, MIHOC, Daniel, MIHOC, Ioan, *Introducere în Studiul Noului Testament*, Teofania, Sibiu, 2001
7. NEAGA, Nicolae, *Hristos în Vechiul Testament. Însemnări pe marginea textelor mesianice*, Sibiu, 1944; (reed. Renaşterea, Cluj-Napoca)
8. SEPTUAGINTA 1: *Geneza, Exodul, Leviticul, Numerii, Deuteronomul*, (vol. I), Ed. Polirom 2004
9. IEREMIAS Ioachim, *Parabolele lui Iisus*, trad. de P.S. Calinic Dumitriu, Pr. Vasile Mihoc şi Dr. Ştefan Matei, Anastasia, Bucureşti, 2000

C. 3. MORALĂ ŞI SPIRITUALITATE CREŞTINĂ

I. Legea morală a Vechiului Testament

1. Decalogul: structură şi interpretare

II. Legea morală a Noului Testament

1. Predica de pe Munte şi tâlcuirea ei: Fericirile, raportul între Legea Veche şi Noua Lege, despre milostenie, despre rugăciune, despre post, despre judecata semenilor

III. Virtuţile teologice - credinţa, nădejdea, dragostea

IV. Familia creştină şi provocările societăţii contemporane

Bibliografie

1. P.F. Dr. DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Comori ale Ortodoxiei*, Trinitas, Iaşi, 2007
2. BRECK, John, *Darul sacru al vieţii*, Patmos, Alba Iulia, 2001
3. MLADIN N., BUCEVSCHI, O., *Teologie morală ortodoxă*, vol. I - II, Reîntregirea, Alba Iulia, 2003
3. RESCEANU, Ştefan, *Atitudinea Bisericii faţă de avort, divorţ, abandonul de copii, droguri etc.* în vol. colectiv *Pastoraţie şi misiune în Biserica Ortodoxă,* Ed. Episcopiei Dunării de Jos, Galaţi, 2001
4. BARTOLOMEU I, Patriarhul Ecumenic de Constantinopol, *Biserica şi problemele lumii de azi. Vocaţia universală a Ortodoxiei*, Trinitas, Iaşi, 1997
5. MOLDOVAN, Ilie, *Iubirea – Taina căsătoriei*, Alba Iulia, Reîntregirea, 1996

C. 4. ISTORIA BISERICEASCĂ UNIVERSALĂ

I. Întemeierea Bisericii şi răspândirea Creştinismului prin predica Sfinţilor Apostoli

II. Primele doua Sinoade Ecumenice

III. Schisma de la 1054:

1. Cauzele politice şi religioase; 2. Desfăşurarea evenimentelor; 3. Consecinţele.

IV. Reforma protestantă:

1. Cauzele reformei; 2. Reformatorii: Martin Luther si J. Calvin; 3. Urmările reformei

Bibliografie

1. RĂMUREANU, I, BODOGAE, T., ŞESAN, M., *Istoria bisericească universală*, vol.I, ed. III, EIBMBOR, Bucureşti, 1987, vol. II, EIBMBOR, Bucureşti, 1993
2. CHIFĂR, Nicolae, *Istoria Creştinismului*, vol. I-IV, Trinitas, Iaşi, 2001-2004
3. ICĂ, Ioan jr., "*950 de ani de la Marea Schismă: interpretări şi documente*", în Revista Teologică, nr. 3-4, Sibiu, 2004
4. GABOR, Adrian, *Biserica şi Statul în primele patru secole*, Sophia, Bucureşti, 2003

C. 5. ISTORIA BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

I. Începuturile vieţii creştine pe teritoriul Ţării noastre: dovezi arheologice, lingvistice.

II. Recunoaşterea mitropoliilor din Ţara Românească, Moldova şi Transilvania. Primele ştiri despre existenţa mitropoliilor

III. Contribuţia Bisericii Ortodoxe Române la dezvoltarea culturii şi apărarea identităţii naţionale: Sfinţii mitropoliţi: Dosoftei, Antim Ivireanul şi Andrei Şaguna

IV. Biserica Ortodoxă Română în perioada modernă şi contemporană:

1 Autocefalie şi Patriarhie

2 Biserica Ortodoxă Română între anii 1945 – 1989. Activitatea culturală. Martiri şi mărturisitori în închisorile comuniste

3 Biserica Ortodoxă Română după 1990: activitatea social-filantropică, Religia în şcoală, învăţământul teologic, mass-media bisericească

Bibliografie

1. PĂCURARIU, pr. prof. dr. Mircea, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, EIBMBOR, vol. I-III, Bucureşti 1991,1994,1997 şi ediţia revizuită, vol. I-II, Trinitas, Iaşi, 2004-2006
2. MORARU, Alexandru, *Biserica Ortodoxă Română între anii 1885-2000. Biserică. Naţiune. Cultură*, vol. III, tom. 1, EIBMBOR, Bucureşti, 2006
3. *** Volumul Autocefalie. Patriarhie. Slujire Sfântă, Bucureşti, 1995
4. *** Autocefalia – vol. I-III, Editura Basilica, Bucureşti, 2010
5. *** *Biserica în misiune*, volum tipărit cu binecuvântarea Sfântului Sinod, EIBMBOR, Bucureşti, 2005
6. *** *Martiri pentru Hristos din România, în perioada regimului comunist*, vol. tipărit cu binecuvântarea PF Teoctist, a ÎPS Ioan Robu şi a ES dr. Cristoph Klein, EIBMBOR, Bucureşti, 2007
7. *** *Mărturisitori după gratii. Slujitori ai Bisericii în temniţele comuniste*, Editura Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului şi Clujului, Cluj-Napoca, 1996

C. 6. LITURGICĂ

I. Sfânta Liturghie: prezentare istorică şi rânduială

II. Sfintele Taine: instituirea şi importanţa fiecărei Sfinte Taine în viaţa creştină
III. Ierurgiile în viaţa credincioşilor:
1. Ierurgii legate de viaţă
2. Ierurgii legate de moarte

Bibliografie

1. BRANIŞTE, Ene, *Liturgica specială*, EIBMBOR, Bucureşti, 1980
2. Î.P.S. Dr. Laurenţiu STREZA, *Tainele de iniţiere creştină*, Trinitas , Iaşi, 2002
3. NECULA, Nicolae, *Tradiţie şi înnoire în slujirea liturgică*, vol.I, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galaţi, 1996, vol.II-III, EIBMBOR, Bucureşti, 2001- 2004
4. SCHMEMANN, Al., *Euharistia – Taina Împărăţiei*, Anastasia, 2003

C. 7. MISIUNE CREŞTINĂ ŞI CATEHETICĂ

I. Mântuitorul Iisus Hristos – Catehet şi Pedagog Desăvârşit
II. Rolul profesorului de religie în păstrarea, transmiterea şi apărarea dreptei credinţe
III. Participarea tinerilor la viaţa liturgică şi la activităţile catehetice. Valenţele educative ale cultului divin
IV. Implicaţiile pastoral-misionare şi educative ale colaborării profesorului de religie cu preotul paroh
V. Ora de Religie - mijloc de cunoaştere a tainelor credintei. Implicaţiile educaţiei religioase asupra modelării caracterului şi personalităţii tinerilor

Bibliografie

1. ÎPS Dr. DANIEL, Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei, *Dăruire şi dăinuire. Raze şi chipuri de lumină în istoria şi spiritualitatea românilor*, ediţia a II-a, Trinitas, Iaşi, 2005
2. CĂLUGĂR, Dumitru, *Catehetica*, Renaşterea, Cluj Napoca, 2007
3. TIMIŞ, Vasile, *Religia în şcoală. Valenţe eclesiale, educaţionale şi sociale*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2004
4. GORDON, Vasile, *Biserica şi Şcoala*, Christiana, Bucureşti, 2003
5. BEL, Valer, *Misiune, parohie, pastoraţie. Coordonate pentru o strategie misionară*, Renaşterea, Cluj Napoca, 2004
6. ŞANTA, Gheorghe, *Valorile creştine în educaţia morală a adolescentului*, CCS, Cluj Napoca, 2004
7. HORGA Irina, *Educaţia religioasă în şcoală – abordări şi tendinţe europene*, în Ministerul Culturii şi Cultelor, Secretariatul de Stat pentru Culte, Învăţământul religios şi teologic în România, ediţie îngrijită de lect. dr. Adrian Lemeni şi Bogdan Dedu, Techno Media, Sibiu, 2006, pp. 23-38.
8. Ghidul practic *Centrul parohial pentru copii şi tineri*, Editura Institutului Biblic şi de Misiune Ortodoxă, Bucureşti, 2008

NOTĂ: Bibliografia pentru disciplina de specialitate include **manualele de *Religie Ortodoxă*** cuprinse în **Catalogul manualelor şcolare** valabile în învăţământul preuniversitar, în anul şcolar în care se susţine examenul.

D. Tematica pentru DIDACTICA RELIGIEI

I. Religia ca disciplină de învăţământ
1. Educaţia religioasă şi finalităţile acesteia
2. Baza legislativă a predării religiei în şcoală

II. Valenţe şi implicaţii eclesiale, educative şi sociale ale predării religiei în şcoală

III. Proiectarea, organizarea şi desfăşurarea activităţii didactice
1. Componentele curriculumului naţional: planuri-cadru (trunchi comun, curriculum diferenţiat, curriculum la decizia şcolii/ curriculum în dezvoltare locală), programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare; alţi termeni de referinţă ai curriculumului naţional: arii curriculare, discipline, module, standarde curriculare
2. Proiectarea curriculumului la decizia şcolii/ curriculum în dezvoltare locală de tipul: aprofundare/ extindere/ opţional ca disciplină nouă; modalităţi de analiză a nevoilor specifice ale elevilor, modalităţi de selectare a CDS, modalităţi de dezvoltare a unei programe de CDS, exemple posibile pentru domeniul educaţiei religioase
3. Competenţele predării-învăţării-evaluării la disciplina religie. Competenţe generale, competenţe specifice. Operaţionalizarea competenţelor
4. Programa şcolară: structura programei şcolare, utilizarea programei în proiectarea şi realizarea activităţilor didactice, manualele şi bibliografia
5. Proiectarea activităţii didactice: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea de activităţi de învăţare intra-, inter- şi transdisciplinare
6. Lecţia. Tipuri de lecţie

IV. Principiile didactice generale. Principii didactice specifice predării religiei: principiul hristologic şi principiul eclesiologic

V. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învăţare-evaluare

1. Metode didactice: clasificare, caracterizare, utilizarea metodelor centrate pe elev/ tehnicilor de învăţare prin cooperare
2. Forme de organizare a activităţii didactice: caracterizare, clasificare
3. Forme de activitate extraşcolară specifice disciplinei religie şi proiectarea acestora: cateheza, serbarea religioasă, vizitele şi pelerinajele, expoziţiile, cercurile pe disciplină, participarea la slujbele religioase
4. Mijloacele de învăţământ utilizate în activitatea didactică: caracterizare, funcţii, clasificare
5. Mijloace de învăţământ specifice disciplinei religie: textul biblic, literatura religioasă, icoana, portretul, harta, mijloacele audio- vizuale, calculatorul etc
6. Utilizarea tehnologiei informaţiei şi comunicării în construirea unor medii active de instruire. Exemplificări pentru ora de religie

VI. Evaluarea procesului instructiv-educativ

1. Evaluarea de proces: obiective, caracterizare, funcţii, tipologie. Specificul evaluării la ora de religie.
2. Metode de evaluare: caracterizare, tipologie.
3. Instrumente de evaluare: caracterizare, calităţi (validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate).
4. Tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de evaluare şi de notare.
5. Elaborarea probelor scrise: proiectarea testului docimologic, matricea de specificaţii.
6. Metode şi instrumente complementare de evaluare (referatul, proiectul, portofoliul, autoevaluarea, investigaţia, observarea sistematică a activităţii şi comportamentului elevului).

VII. Profesorul de religie – model şi formator de caractere în şcoala contemporană.
Consilierea şi îndrumarea duhovnicească în cadrul educaţiei religioase.

E. Bibliografie pentru **Didactica Religiei**

1. BOLOCAN, Carmen-Maria, *Catehetica şi Didactica Religiei. Interferenţe şi deosebiri*, Performantica, Iaşi, 2005
2. CUCOŞ Constantin, *Educaţia religioasă. Repere teoretice şi metodice*, Polirom Iaşi 1999
3. TIMIŞ, Vasile, *Religia în şcoală. Valenţe eclesiale, educaţionale şi sociale*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2004
4. PANOSCHI, Mihaela; LIŢOIU, Nicoleta; Pr. IORDĂCHESCU Nicolae, *Ghid de evaluare, Religie*, Aramis, Bucureşti, 2001
5. OPRIŞ, Dorin, OPRIŞ, Monica, *Metode active de predare-învăţare. Modele şi aplicaţii la religie*, Iaşi, Editura Sf. Mina, 2006
6. TIMIŞ, Vasile, *Evaluarea - factor de reglare şi optimizare a educaţiei religioase*, Renaşterea, Cluj-Napoca, 2003
7. BOCOŞ, Muşata, *Instruire interactivă*, Polirom, 2013
8. CIOLAN,L., 2008, *Învăţarea integrată-fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Editura Polirom, Iaşi
9. CRISTEA Sorin, *Dicţionar de termeni pedagogici*, E.D.P., Bucureşti, 1998
10. Cucoş C., *Pedagogie generală*, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
11. PETRESCU, P., POP, V., 2007, *Transdisciplinaritatea – o nouă abordare a situaţiilor de învăţare*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti
12. STOICA, Adrian (coord.), 2001, *Evaluarea curentă şi examenele*, ProGnosis, Bucureşti

NOTĂ: *Bibliografia pentru didactica disciplinei de specialitate include* ***planurile-cadru şi programele şcolare*** *pentru disciplina* ***Religie Ortodoxă*** *valabile în anul şcolar în care se susţine examenul.*

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
RELIGIE ORTODOXĂ DE RIT VECHI

2015

A. Notă de prezentare

Prezenta programă se adresează profesorilor care susţin examenul naţional de definitivare în învăţământul preuniversitar în specializarea *Religie Ortodoxă de Rit Vechi (Ruşi Lipoveni).* Conţinutul şi structura programei sunt elaborate în aşa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de abordarea curriculară sistemică în realizarea procesului educaţional. Programa este elaborată în acord cu programele şcolare în vigoare din învăţământul preuniversitar pentru disciplina religie. Competenţele şi conţinuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităţilor didactice, specifice disciplinei.

Absolvenţii facultăţilor de profil şi profesorii care susţin examenul la disciplina *Religie Ortodoxă de Rit Vechi (Ruşi Lipoveni)* pot preda în învăţământul preuniversitar disciplina *Religie Ortodoxă de Rit Vechi (Ruşi Lipoveni)* şi ***Discipline Teologice de Specialitate***, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Programa a fost structurată astfel încât să abordeze conţinuturi din următoarele domenii teologice: *Sfânta Scriptură – cartea de căpătâi a unui creştin; Istoria Bisericii ortodoxe ruse de rit vechi; Noţiuni generale cu privire la credinţa creştină ortodoxă de rit vechi (Simbolul credinţei)*, precum şi din domeniul *Didacticii Religiei*.

Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaţionalizează profilul absolventului de învăţământ superior, filiera teologică, urmărind:

- cunoaşterea conţinuturilor fundamentale şi a principalelor tendinţe în evoluţia disciplinei *Religie Ortodoxă de Rit Vechi (Ruşi Lipoveni)*, precum şi a *Didacticii Religiei*;
- probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice;
- demonstrarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare necesare realizării actului educaţional.

B. Competenţe specifice profesorului de religie

Programa vizează, pe lângă conţinuturile ştiinţifice şi cele de *didactică a disciplinei*, anumite competenţe specifice profesorului de *Religie Ortodoxă de Rit Vechi (Ruşi Lipoveni)*, competenţe pe care acesta trebuie să şi le dezvolte şi probeze pe parcursul desfăşurării activităţii didactice. Într-o formulare sintetică, aceste competenţe sunt:

• cunoaşterea de către profesor a adevărurilor fundamentale de credinţă şi a elementelor de didactica religiei;

• capacitatea de a înţelege, practica şi transmite valorile morale şi spirituale specifice acestei discipline;

• cunoasterea şi utilizarea competentă a principalelor documente şcolare reglatoare: planuri-cadru, programe şcolare, programe pentru examene naţionale;

• capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la activităţile de învăţare şi conţinuturi, precum şi capacitatea de a construi şi menţine un climat educativ stimulativ şi eficient;

• capacitatea de a adecva conţinuturile şi demersurile didactice la particularităţile de vârstă şi la specificul dezvoltării cognitiv-afective / intelectuale a elevilor;

• probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea, evaluarea activităţilor didactice şi a competţentelor dobândite de elevi;

• elaborarea de teste iniţiale, formative şi sumative, în funcţie de obiectivele sau competenţele vizate;

• capacitatea de proiectare şi realizare a demersului didactic trans-, inter- intra- şi multidisciplinar;

• utilizarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare, necesare realizării activităţilor didactice specifice disciplinei Religie;

• folosirea şi contextualizarea tehnicilor comunicării eficiente cu grupul de elevi, conform principiilor şi metodelor interacţiunii educaţionale şi ale unor elemente de retorică didactică;

• evaluarea capacităţilor cognitive, comprehensive şi de aplicare a achiziţiilor, în scopul reglării competenţelor, a stilului didactic precum şi a abordării strategiilor didactice moderne;

C. Tematica la disciplina de specialitate

Domenii teologice:

1. Sfânta Scriptură – cartea de căpătâi a unui creştin
2. Istoria Bisericii ortodoxe ruse de rit vechi
3. Noţiuni generale cu privire la credinţa creştină ortodoxă de rit vechi (Simbolul credinţei)

1. СВЯЩЕННОЕ ПИСАНИЕ – НАСТОЛЬНАЯ КНИГА ХРИСТИАНИНА

- Священное писание. Библия – настольная книга христианина
- Ветхозаветные книги: пророческие, учительные (Богодуховенные), законодательные, исторические
- Евангелие – первые четыре книги Нового Завета, в которых изображается земная жизнь Господа нашего Исуса Христа

2. ИСТОРИЯ ДРЕВЛЕПРАВОСЛАВНОЙ ЦЕРКВИ

- Торжество христианства (Константин Великий)
- Первые христиане. Деяния апостолов. Святые мученики и великомученики христианства
- Вселенские соборы

- Святые отцы и учители Церкви Христовой
- Отпадение западной христианской Церкви (1054). Появление католицизма
- Происхождение Реформации (Лютеранство, Кальвинизм)
- Современные непротестантские вероисповедованя (баптисты, адвентисты и др)
- Падение Византии
- Вера русских славян (восточные славяне – язычники)
- Св. Кирилл и Мефодий – просветители славян
- Христианская вера на Руси (принятие христианства и его распространение на Руси)
- Преподобные Антоний и Феодосий – основатели Киево-печерской обители
- Москва –Третий Рим
- Преподобный Сергий Радонежский – основатель Троице-Сергиев обители
- Преподобные Савватий и Зосима – основатели Соловецкой обители
- Стоглавый собор
- Патриарх Никон и церковная реформа
- Раскол в Русской Церкви
- Епископ Павел Коломенский
- Протопоп Аввакум и его сподвижники
- Боярыня Морозова
- Разорение Соловецкого монастыря и Соловецкой обители
- Старообрядчество на Руси
- Древлеправославные христиане-старообрядцы
- Старообрядческие толки (вероисповедания):
    - Поповское согласие: Белокриницкое согласие; Две старообрядческой митрополии Белокриницкого согласия
    - Беглпоповское (древлеправославное) согласие
    - Беспоповское согласие: Часовенные
    - Единоверцы
- Центры и памятники старообрядческой культуры в Румынии.

3. АЗБУКА ДРЕВЛЕПРАВОСЛАВНОЙ ВЕРЫ

Древлеправославные христиане-старообрядцы (русские-липовани)

- Краткое катехизическое учение Русской Старообрядческой церкви
- Символ веры
- Церковь – Храм Божий
- О крестном знамении
- О поклонах
- О молитве. Молитва в Великий пост
- Христианский великопостный обряд
- Церковный календарь. Церковный старообрядческий календарь. Пасахалия

Понятие о церковном богослужении:

- Церковные службы (утреня, часы, вечерня, полунощница, овсенощня, литкргия (обедня); кона. О иконопечатании
- свечах, лампадах и ладане
- Обряд хождения по солнцу (посолонь)
- Молебны; лица, совершающие богослужение; богослужебные книги; церковные колокола; колокольные звоны
- Важнейшие древлеправославные праздники: (рождественские праздники у русских-липован; Воскресение Христово – Пасха (Паска)
- Крещение, венчание, погребение умерших и дни поминания их

TRADUCEREA CONŢINUTURILOR ÎN LIMBA ROMÂNĂ

1. Sfânta Scriptură – cartea de căpătâi a unui creştin

- Sfânta Scriptură. Biblia – cartea de căpătâi a creştinului
- Cărţile Vechiului Testament: cărţi de prorocire (profeţie), de povăţuire, de legislaţie, istorice
- Evanghelia – primele patru cărţi ale Noului Testament, în care este zugrăvită viaţa pământeană a Domnului nostru Isus Hristos

2. Istoria Bisericii ortodoxe ruse de rit vechi

- Triumful creştinismului. Constantin cel Mare
- Cei dintâi creştini. Faptele apostolilor. Sfinţii mucenici şi sfinţii mari mucenici ai creştinismului
- Sinoadele ecumenice

- Sfinţii Părinţi şi Profeţi ai Bisericii creştine
- Marea schismă (1054). Apariţia catolicismului
- Reforma. Biserica Luterană. Calvinismul
- Culte neoprotestante contemporane: baptiştii, adventiştii ş.a.
- Căderea Bizanţului (a Constantinopolului)
- Credinţa slavilor de răsărit (păgânismul la slavii de răsărit)
- Sfinţii Kiril şi Metodiu – iluminiştii slavilor
- Apariţia şi răspândirea creştinismului în Rusia
- Sfinţii Antonie şi Feodosie – întemeietorii mănăstirii Kievo-Pecersk
- Moscova – cea de a Treia Romă
- Sfântul Serghij Radonezskij – întemeietorul mănăstirii Troiţe-Serghiev
- Sfinţii Savvatij şi Zosima – întemeietorii mănăstirii Soloveţk
- Soborul „Stoglav" (1554)
- Patriarhul Nikon şi reforma bisericii
- Schisma/răscolul din Biserica Rusă
- Episcopul Pavel Kolomenskij
- Protopopul Avvakum şi adepţii acestuia
- Boieroaica Morozova
- Lichidarea comunităţii şi a mănăstirii de la Soloveţk
- Apariţia în Rusia a creştinilor ortodocşi ruşi de rit vechi – staroobriadţî
- Creştinii ortodocşi ruşi de rit vechi – staroobriadţî
- Confesiuni ortodoxe de rit vechi:
    - *gruparea popovţilor* (поповское согласие): Centrul spiritual de la Fântână Albă (белокриницкое согласие); Două mitropolii ortodoxe de rit vechi ale grupării popovţilor;
    - *gruparea beglopopovţilor* (беглоповоское согласие);
    - *grupoarea bespopovţilor* (беспоповское согласие)'
    - *uniţii în credinţă(единоверцы)* - creştini ortodocşi ruşi de rit vechi care s-au unit cu biserica ortodoxă oficială;
- Centre şi monumente de cultură spirituală ale creştinilor ortodocşi de rit vechi din România.

3. Noţiuni generale cu privire la credinţa creştină ortodoxă de rit vechi (Simbolul credinţei)
Creştini ortodocşi de rit vechi (ruşii lipoveni)

- Scurtă prezentare a Bisericii ortodoxe ruse de rit vechi
- Simbolul credinţei
- Biserica – Lăcaşul Domnului
- Semnul Sfintei Cruci
- Despre închinăciune: închinăciunea până la brâu, închinăciunea până la pământ
- Despre rugăciune. Rugăciunea în timpul Postului
- Ritualul de postul creştin
- Calendarul bisericesc. Calendarul creştin ortodox de rit vechi. Pascalie

Noţiuni despre slujbă bisericească: *slujbele bisericeşti* (utrenie, ceasuri, vecernie, meazonoptică, slujbă de noapte, liturghie); Icoana. Cultul icoanelor; slujitorii bisericii; cărţile bisericeşti; clopotele bisericii, bătăile clopotelor.Despre lumânări, candelă şi tămâie; ritualul mersul (înconjurul bisericii) după soare;Tedeum – moleben, sfeştanie.
Principalele sărbători după calendarul creştin ortodox de rit vechi: (sărbătorile Crăciunului la ruşi lipoveni; Învierea Domnului. Paştele).
Botezul, cununia religioasă, înmormântarea, pomenirea morţilor

NOTĂ: Bibliografia pentru disciplina de specialitate include **manualele de *Religie Ortodoxă de Rit Vechi (Ruşi Lipoveni)*** cuprinse în **Catalogul manualelor şcolare** valabile în învăţământul preuniversitar, în anul şcolar în care se susţine examenul.

D. Tematica pentru didactica disciplinei de specialitate

I. Religia ca disciplină de învăţământ

1. Educaţia religioasă şi finalităţile acesteia
2. Baza legislativă a predării religiei în şcoală

II. Valenţe şi implicaţii eclesiale, educative şi sociale ale predării religiei în şcoală

III. Proiectarea, organizarea şi desfăşurarea activităţii didactice

1. Componentele curriculumului naţional: planuri-cadru (trunchi comun, curriculum diferenţiat, curriculum la decizia şcolii/ curriculum în dezvoltare locală), programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare; alţi termeni de referinţă ai curriculumului naţional: arii curriculare, discipline,

module, standarde curriculare.
2. Proiectarea curriculumului la decizia şcolii/ curriculum în dezvoltare locală de tipul: aprofundare/ extindere/ opţional ca disciplină nouă; modalităţi de analiză a nevoilor specifice ale elevilor, modalităţi de selectare a CDS, modalităţi de dezvoltare a unei programe de CDS, exemple posibile pentru domeniul educaţiei religioase.
3. Competenţele predării-învăţării-evaluării la disciplina religie. Competenţe generale, competenţe specifice. Operaţionalizarea competenţelor.
4. Programa şcolară: structura programei şcolare, utilizarea programei în proiectarea şi realizarea activităţilor didactice, manualele şi bibliografia;
5. Proiectarea activităţii didactice: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea de activităţi de învăţare intra-, inter- şi transdisciplinare.
6. Lecţia. Tipuri de lecţie;

IV. Principiile didactice generale. Principii didactice specifice predării religiei: principiul hristologic şi principiul eclesiologic.

V. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învăţare-evaluare

1. Metode didactice: clasificare, caracterizare, utilizarea metodelor centrate pe elev/ tehnicilor de învăţare prin cooperare.
2. Forme de organizare a activităţii didactice: caracterizare, clasificare.
3. Forme de activitate extraşcolară specifice disciplinei religie şi proiectarea acestora: cateheza, serbarea religioasă, vizitele şi pelerinajele, expoziţiile, cercurile pe disciplină, participarea la slujbele religioase.
4. Mijloacele de învăţământ utilizate în activitatea didactică: caracterizare, funcţii, clasificare.
5. Mijloace de învăţământ specifice disciplinei religie: textul biblic, literatura religioasă, icoana, portretul, harta, mijloacele audio- vizuale, calculatorul etc.
6. Utilizarea tehnologiei informaţiei şi comunicării în construirea unor medii active de instruire. Exemplificări pentru ora de religie.

VI. Evaluarea procesului instructiv-educativ

1. Evaluarea de proces: obiective, caracterizare, funcţii, tipologie. Specificul evaluării la ora de religie.
2. Metode de evaluare: caracterizare, tipologie.
3. Instrumente de evaluare: caracterizare, calităţi (validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate).
4. Tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de evaluare şi de notare.
5. Elaborarea probelor scrise: proiectarea testului docimologic, matricea de specificaţii.
6. Metode şi instrumente complementare de evaluare (referatul, proiectul, portofoliul, autoevaluarea, investigaţia, observarea sistematică a activităţii şi comportamentului elevului).

VII. Profesorul de religie – model şi formator de caractere în şcoala contemporană.
Consilierea şi îndrumarea duhovnicească în cadrul educaţiei religioase.

E. Bibliografie pentru didactica disciplinei de specialitate

1. BOLOCAN, Carmen-Maria, *Catehetica şi Didactica Religiei. Interferenţe şi deosebiri*, Performantica, Iaşi, 2005
2. CUCOŞ, Constantin, *Educaţia religioasă. Repere teoretice şi metodice*, Polirom, Iaşi, 1999
3. TIMIŞ, Vasile, *Religia în şcoală. Valenţe eclesiale, educaţionale şi sociale*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2004
4. PANOSCHI, Mihaela; LIŢOIU, Nicoleta; Pr. IORDĂCHESCU Nicolae, *Ghid de evaluare, Religie*, Aramis, Bucureşti, 2001
5. OPRIŞ, Dorin, OPRIŞ, Monica, *Metode active de predare-învăţare. Modele şi aplicaţii la religie*, Iaşi, Editura Sf. Mina, 2006
6. TIMIŞ Vasile, *Evaluarea - factor de reglare şi optimizare a educaţiei religioase*, Renaşterea, Cluj-Napoca, 2003
7. BOCOŞ, Muşata, *Instruire interactivă*, Polirom, 2013
8. CIOLAN, L., 2008, *Învăţarea integrată - fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Editura Polirom, Iaşi
9. CRISTEA Sorin, *Dicţionar de termeni pedagogici*, E.D.P., Bucureşti, 1998
10. Cucoş C., *Pedagogie generală*, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
11. D'Hainaut, L., 1981, *Interdisciplinaritate şi integrare*, în Programe de învăţământ şi educaţie permanentă, EDP, Bucureşti
12. PETRESCU, P., POP, V., 2007, *Transdisciplinaritatea – o nouă abordare a situaţiilor de învăţare*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti
13. STOICA, Adrian (coord.), 2001, *Evaluarea curentă şi examenele*, Editura ProGnosis, Bucureşti
14. БИБЛИЯ. Книги Саященного писания Ветхого и Нового завета (русский перевод): http://chat/ru/-heakengate; htt:www.serve.com/irr-/Rossian/Bible.
15. Феодор КИРИЛЭ, Сказания о культуре и традициях русских-липован (Cultura şi tradiţiile ruşilor

lipoveni. Evocări), Изд. «CRLR”, Бухарест, 1006.
16. Феодор КИРИЛЭ, История и традиции русских-липован, учебник для учащихся VI-VII классов, Editura Didactică şi Pedagogică, R.A., Bucureşti, 2006.
17. Feodor Chirilă, Limba şi cultura rusă (Русский язык и русская культура), manual pentru clasele IX-XII, Editura Didactică şi Pedagogică, R.A., Bucureşti, 2002.
18. Saitul Bisericii Ortodoxe de rit vechi: www.rpsc.ru
19. Mihai Marinescu, Feodor Chirilă, Metodica predării limbii ruse, Bucureşti, 1993.

NOTĂ: Bibliografia pentru didactica disciplinei de specialitate include **planurile-cadru și programele școlare** pentru disciplina ***Religie Ortodoxă de Rit Vechi (Ruşi Lipoveni)*** valabile în anul şcolar în care se susţine examenul.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
RELIGIE PENTICOSTALĂ

2015

A. Notă de prezentare

Prezenta programă se adresează profesorilor care susţin examenul naţional de definitivare în învăţământul preuniversitar în specializarea *Religie Penticostală*. Conţinutul şi structura programei sunt elaborate în aşa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de abordarea curriculară sistemică în realizarea procesului educaţional. Programa este elaborată în acord cu programele şcolare în vigoare din învăţământul preuniversitar pentru disciplina religie. Competenţele şi conţinuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităţilor didactice, specifice disciplinei.

Absolvenţii facultăţilor de profil şi profesorii care susţin examenul la disciplina *Religie Penticostală* pot preda în învăţământul preuniversitar disciplina ***Religie Penticostală*** şi ***Discipline Teologice de Specialitate***, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Programa a fost structurată astfel încât să abordeze conţinuturi din următoarele domenii teologice: Studiul Bibliei, Doctrine biblice, Pneumatologie, Istorie Bisericească Universală, Istoria Bisericii Penticostale, precum şi din domeniul Didacticii Religiei.

Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaţionalizează profilul absolventului de învăţământ superior, filiera teologică, urmărind:

- cunoaşterea conţinuturilor fundamentale şi a principalelor tendinţe în evoluţia disciplinei *Religie Penticostală*, precum şi a metodicii disciplinei;
- probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice;
- demonstrarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare necesare realizării actului educaţional.

B. Competenţe specifice profesorului de religie

Programa vizează, pe lângă conţinuturile ştiinţifice şi cele de metodică a disciplinelor, anumite competenţe specifice profesorului de *Religie Penticostală*, competenţe pe care acesta trebuie să şi le dezvolte şi probeze pe parcursul desfăşurării activităţii didactice. Într-o formulare sintetică, aceste competenţe sunt:

• cunoaşterea de către profesor a adevărurilor fundamentale de credinţă şi a elementelor de didactica religiei;

• capacitatea de a înţelege, practica şi transmite valorile morale şi spirituale specifice acestei discipline;

• cunoasterea şi utilizarea competentă a principalelor documente şcolare reglatoare: planuri-cadru, programe şcolare, programe pentru examene naţionale;

• capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la activităţile de învăţare şi conţinuturi, precum şi capacitatea de a construi şi menţine un climat educativ stimulativ şi eficient;

• capacitatea de a adecva conţinuturile şi demersurile didactice la particularităţile de vârstă şi la specificul dezvoltării cognitiv-afective / intelectuale a elevilor;

• probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea, evaluarea activităţilor didactice şi a competţentelor dobândite de elevi;

• elaborarea de teste iniţiale, formative şi sumative, în funcţie de obiectivele sau competenţele vizate;

• capacitatea de proiectare şi realizare a demersului didactic trans-, inter- intra- şi multidisciplinar;

• utilizarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare, necesare realizării activităţilor didactice specifice disciplinei Religie;

• folosirea şi contextualizarea tehnicilor comunicării eficiente cu grupul de elevi, conform principiilor şi metodelor interacţiunii educaţionale şi ale unor elemente de retorică didactică;

• evaluarea capacităţilor cognitive, comprehensive şi de aplicare a achiziţiilor, în scopul reglării competenţelor, a stilului didactic precum şi a abordării strategiilor didactice moderne;

C. Tematica la disciplina de specialitate

Domenii teologice:

1. Studiul Bibliei
2. Doctrine biblice
3. Pneumatologie
4. Istorie Bisericească Universală
5. Istoria Bisericii Penticostale

TEMATICA DIN DISCIPLINELE DE SPECIALITATE TEOLOGICĂ:

1. STUDIUL BIBLIEI

A. Legea Vechiului Testament

a. Genesa - Creaţia biblică. Căderea omului. Potopul. Turnul Babel. Strămoşii poporului evreu: Avraam, Isaac, Iacov. Formarea poporului evreu în Egipt
b. Exod - Legământul dintre Dumnezeu şi poporul evreu. Contextul evenimentului (eliberarea din robia egipteană, călătoria prin pustie, darea Legii)
c. Levitic - Cortul întâlnirii : semnificaţie şi elemente componente majore

B. Istoria Vechiului Testament
   a. Iosua - Cucerirea şi împărţirea Canaanului
   b. Judecători – Apostazia naţiunii lui Dumnezeu
   c. Samuel - Contextul apariţiei monarhiei. Saul - primul împărat (ascensiune şi decădere). David – regele după inima Domnului (alegerea lui David, păcatul lui David şi consecinţe, legământul davidic).
   d. Împărați, Cronici - Solomon şi construcţia Templului. Roboam şi dezbinarea împărăţiei

C. Profeția în Vechiul Testament
   a. Isaia – Evanghelistul Vechiului Testament
   b. Daniel – Credinciosul ridicat în stat

D. Lumea Noului Testament
   a. Aspecte politice, sociale şi economice ale lumii Noului Testament
   b. Iudaismul şi Creştinismul

E. Problema sinoptică
   a. Prezentarea problemei
   b. Soluţiile propuse

F.Călătoriile misionare ale apostolului Pavel
   a. Cele trei călătorii misionare – traseu, evenimente deosebite, epistole scrise în această perioadă
   b. Problematica dezbătută la Conciliul de la Ierusalim

2. DOCTRINE BIBLICE

a. Bibliologie
   a. Biblia, Cuvântul lui Dumnezeu. Inspirația și autoritatea Scripturii
   b. Revelația generală și revelația specială

b. Doctrina despre Dumnezeu
   a. Baza biblică a trinității
   b. Atributele lui Dumnezeu

c. Doctrina despre Isus Hristos
   a. Umanitatea şi divinitatea lui Isus Hristos. Baza biblică (întrupare, afirmaţiile lui Isus despre Sine, afirmaţiile apostolilor despre Isus)
   b. Semnificaţia de bază a ispăşirii (jertfa, împăcarea, substituirea, reconcilierea)
   c. Învierea Domnului Isus (natura, semnificația teologică, dovezile învierii)

d. Doctrina despre om
   a. *Imago dei* – baza biblică
   b. Natura umană (trihotomism, dihotomism, monism)

e. Doctrina despre păcat
   a. Definirea păcatului
   b. Cauzele și efectele păcatului

f. Doctrina despre mântuire
   a. Rolul pocăinţei şi al credinţei în convertire
   b. Relaţia dintre credinţă şi fapte

g. Doctrina despre Biserică
   a. Natura, rolul, lucrările și conducerea Bisericii.
   b. Actele de cult ale Bisericii: Botezul și Cina Domnului
   c. Slujbele în biserică

3. PNEUMATOLOGIE
a. Persoana și Dumnezeirea Duhului Sfânt
b. Simbolurile și denumirile Duhului Sfânt
c. Lucrări de bază ale Duhului Sfânt
d. Roada Duhului Sfânt
e. Darurile Duhului Sfânt

4. ISTORIE BISERICEASCĂ UNIVERSALĂ

A. Întemeierea Bisericii Domnului Isus Hristos – perioada apostolică
   a. Cincizecimea şi întemeierea bisericii
   b. Biserica din Ierusalim și Biserica din Antiohia
   c. Pavel şi lucrarea misionară în Imperiul Roman

B. Conciliile Bisericeşti
   a. Conciliul de la Niceea (325) și Calcedon (451)
   b. Problemele mari dezbătute şi evoluţia crezului

C. Reforma Protestantă
   a. Cauzele reformei protestante
   b. Reforma lui Martin Luther
   c. Reforma lui Jean Calvin

5. ISTORIA BISERICII PENTICOSTALE

A. Rădăcinile penticostalismului în Biserica Primară
   a. Noul Testament despre botezul cu Duhul Sfânt
   b. Mărturiile unor "părinți ai Bisericii": Irineu, Origene, Kyril din Alexandria, Augustin

B. Marea trezire spirituală penticostală de la începutul sec. al XX-lea
   a. Charles Parham în căutarea puterii apostolice
   b. Trezirea spirituala de la Topeka

C. Dezvoltarea mișcării penticostale în România între anii 1924-prezent
   a. Răspândirea credinței penticostale în România între anii 1924-1944
   b. Lucrări ale Duhului Sfânt în România

Bibliografie de specialitate

1. ADAMS, Jai, E. *Manualul consilierului spiritual creștin*, Ed. *Societatea Misionară Română*, Wheaton, SUA, 1993.
2. ANDREIESCU, Valeriu, *Istoria penticostalismului românesc*, vol.1, Ed.*Casa Cărții*, Oradea, 2012.
3. ANDREIESCU, Valeriu, *Istoria penticostalismului românesc*, vol.2. Ed. *Casa Cărții*, Oradea, 2012.
4. SYNAN Vinson, ANDREIESCU, Valeriu *Tradiția mișcării penticostale*, Ed. Betania.Oradea, 2004.
5. Apologetică, *Ghid de studiu*, BEE International, Dallas, Texas, 1992.
6. BARCLAY, William, *Analiză semantică a unor termeni din Noul Testament*, Societatea Misionară Română, Wheaton, Illinois U.S.A., 1992
7. BODOGAE, Teodor, Rămureanu, Ioan şi Șesan, Milan, *Istorie Bisericească Universală,* vol. I (1-1054), Bucureşti, 1987; vol. II, Bucureşti, 1993.
8. BOICE, James Montgomery, *Fundamente ale credinţei creştine*, Oradea, Ed. Institutului Biblic „Emanuel", 2000.
9. BRUMMELEN, Harro van, *Puncte de vedere asupra programei scolare*, Ed, *Alta Vista College Press*, Oradea,1994.
10. BULGAR, Emil,Țara Sfântă, Ed.Victoria 94, București,1994.
11. CAIRNS, E. Earle, *Creştinismul de-a lungul secolelor*, Oradea, S.M.R., 1992.
12. Colectiv, *Apologetică*, Ed. BEE Internațional, Dallas, Texas,1992.
13. Colectiv, *Evanghelizarea si consolidarea credinței*, Ed. *BEE Internațional*, Dallas,Texas,1992.
14. DELUMEAU, Jean, *Religiile lumii*, Bucureşti, Humanitas, 1997.
15. ELIADE, Mircea, *Istoria credinţelor şi ideilor religioase*, Chişinău, Universitas, 1992.
16. ERICKSON, Millard J. *Teologie creştină*, Oradea, *Cartea Creştină*, 1998.
17. HABENICHT, Donna,BELL, Anne, *Educația religioasă pentru copiii noștri*, Ed, *Cuvântul Evangheliei*, Bucureşti, 1993.
18. LAND, Steven Jack, *Spiritualitate penticostală*, Ed. *Casa Cărții*, Oradea, 2013.
19. MACDONALD, William, *Comentariul biblic al credinciosului - Noul Testament*, Ed. *Agape*, Fagaras, 2001.
20. MACDONALD, William, *Comentariul biblic al credinciosului - Vechiul Testament*, Ed. *Agape*, Făgăraş, 2011.
21. MENZIES, W. William şi HORTON, M. Stanley, *Doctrine biblice: o perspectivă penticostală*, Oradea, *Life Pub. International*, 1998.
22. PACHE, Rene, *Persoana si lucrarea Duhului Sfânt*, Christliche Literatur-verbreitung, Oradea, 1993.
23. PĂCURARIU, Mircea*, Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, Bucureşti, Ed. I.B.M. al B.O.R., 1991, 1994.
24. PIERCE, T. Burton, *Etica lucrătorului creştin*, Oradea, Life, 1999.
25. RYRIE, C. Charles, *Teologie elementară*, Făgăraş, Agape, 1998.
26. ŞANDRU, Trandafir, *Biserica Creştină. Evoluţie şi spiritualitate*, Bucureşti, Ed. Institutului Teologic Penticostal, 1995.
27. ŞANDRU, Trandafir*, Biserica Penticostala în istoria creștinismului*, Bucureşti, Ed. Cultului Penticostal Penticostal – Biserica lui Dumnezeu Apostolică, 1992.
28. ŞANDRU, Trandafir, *Doctrinele biblice ale Bisericii*, Bucureşti, Ed. Cultului Penticostal – Biserica lui Dumnezeu Apostolică, 1989.
29. ŞANDRU, Trandafir, *Dogmatica Bisericii lui Dumnezeu*, Bucureşti, Ed. Institutului Teologic Penticostal, 1993.
30. ŞANDRU, Trandafir, *Evanghelogie*, Bucureşti, Ed. Institutului Teologic Penticostal, 1994.
31. ŞANDRU, Trandafir, *Pneumatologie*, Bucureşti, Ed. Institutului Teologic Penticostal, 1991.

32. ŞANDRU, Trandafir, *Trezirea spirituală penticostală din România*, Bucureşti, Ed. Institutului Teologic Penticostal, 1997.
33. SCHULTZ, Samuel J., *Călătorie prin Vechiul Testament*, Imprimeria de Vest, Oradea, 1991.
34. SCHULTZ, Samuel J., *Privire de ansamblu asupra Vechiului Testament*, Europontic, Cluj, 1998.
35. STANCIULESCU, Elisabeta, *Sociologia educației familiale*, Ed.*Polirom*,Iași,2002.
36. STĂNILOAE, Dumitru, *Manual de morală creştină*, Bucureşti, Ed. I.B.M. al B.O.R., 1981.
37. TENNEY, Merrill C., *Privire de ansamblu asupra Noului Testament*, Europontic, Cluj, 1998.
38. THIESSEN, H.G., *Prelegeri de teologie sistematică*, Oradea, Ed.S.M.R.,1986.
39. TIPEI, John, *Punerea mâinilor*, Ed. *Cartea Creștină*,Oradea,2002
40. WIERSBE, Warren W. *Comentariul- Vechiul Testament*, Ed. *Societatea Biblică din România*, Oradea, 2014.

NOTĂ: Bibliografia pentru disciplina de specialitate include **manualele de** *Religie Penticostală* **cuprinse în Catalogul manualelor şcolare valabile în învăţământul preuniversitar, în anul şcolar în care se susţine examenul.**

D. Tematica pentru didactica disciplinei de specialitate

I. Proiectarea, organizarea şi desfăşurarea activităţii didactice

1. Componentele curriculumului naţional: planuri-cadru (trunchi comun, curriculum diferenţiat, curriculum la decizia şcolii/ curriculum în dezvoltare locală), programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare; alţi termeni de referinţă ai curriculumului naţional: arii curriculare, discipline, module, standarde curriculare.
2. Proiectarea curriculumului la decizia şcolii/ curriculum în dezvoltare locală de tipul: aprofundare/ extindere/ opţional ca disciplină nouă; modalităţi de analiză a nevoilor specifice ale elevilor, modalităţi de selectare a CDS, modalităţi de dezvoltare a unei programe de CDS, exemple posibile pentru domeniul educației religioase.
3. Competenţele predării-învăţării-evaluării la disciplina religie. Competenţe generale, competenţe specifice. Operaţionalizarea competenţelor.
4. Programa şcolară: structura programei şcolare, utilizarea programei în proiectarea şi realizarea activităţilor didactice, manualele şi bibliografia;
5. Proiectarea activităţii didactice: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea de activităţi de învăţare intra-, inter- şi transdisciplinare.
6. Lecţia. Tipuri de lecţie;

II. Principiile didactice generale. Principii didactice specifice predării religiei: principiul hristologic şi principiul eclesiologic.

III. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învăţare-evaluare

1. Metode didactice: clasificare, caracterizare, utilizarea metodelor centrate pe elev/ tehnicilor de învăţare prin cooperare.
2. Forme de organizare a activităţii didactice: caracterizare, clasificare.
3. Forme de activitate extraşcolară specifice disciplinei religie şi proiectarea acestora: cateheza, serbarea religioasă, vizitele la biserici, expoziţiile, cercurile pe disciplină, participarea la slujbele religioase.
4. Mijloacele de învăţământ utilizate în activitatea didactică: caracterizare, funcţii, clasificare.
5. Mijloace de învăţământ specifice disciplinei religie: textul biblic, literatura religioasă, portretul, harta, flanelograful, mijloacele audio- vizuale, calculatorul etc.
6. Utilizarea tehnologiei informaţiei şi comunicării în construirea unor medii active de instruire. Exemplificări pentru ora de religie.

IV. Evaluarea procesului instructiv-educativ

1. Evaluarea de proces: obiective, caracterizare, funcţii, tipologie. Specificul evaluării la ora de religie.
2. Metode de evaluare: caracterizare, tipologie.
3. Instrumente de evaluare: caracterizare, calităţi (validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate).
4. Tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de evaluare şi de notare.
5. Elaborarea probelor scrise: proiectarea testului docimologic, matricea de specificaţii.
6. Metode şi instrumente complementare de evaluare (referatul, proiectul, portofoliul, autoevaluarea, investigația, observarea sistematică a activității și comportamentului elevului).

V. Profesorul de religie – model şi formator de caractere în şcoala contemporană.
Consilierea şi îndrumarea duhovnicească în cadrul educaţiei religioase.

E. Bibliografie pentru didactica disciplinei de specialitate

1. ADAMS, Jai, E. *Manualul consilierului spiritual creștin*, Ed. *Societatea Misionară Română*, Wheaton, SUA, 1993.
2. BĂDELIȚĂ, Ioan, *Principii și metode pedagogice în viața și activitatea Învățătorului Divin*, Ed. *Little Lamb*,

Suceava, 2004
3. BOCOŞ, Muşata, *Instruire interactivă*, Polirom, 2013
4. BOLOCAN, Carmen-Maria, *Catehetica şi Didactica Religiei. Interferenţe şi deosebiri*, Performantica, Iaşi, 2005
5. BRUMMELEN, Harro van, *Puncte de vedere asupra programei şcolare*, Ed, *Alta Vista College Press*, Oradea, 1994.
6. CIOLAN, L., 2008, *Învăţarea integrată - fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Editura Polirom, Iaşi
8. CRISTEA Sorin, *Dicţionar de termeni pedagogici*, E.D.P., Bucureşti, 1998
9. CUCOŞ, Constantin, *Educaţia religioasă. Repere teoretice şi metodice*, Polirom, Iaşi, 1999
10. CUCOŞ C., *Pedagogie generală*, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
11. CUCOŞ, Constantin, *Educaţia religioasă. Repere teoretice şi metodice*, Polirom, Iaşi, 1999.
12. DEMEAN Mircea, *Comunicarea si structura sa*, Ed.Universității Aurel Vlaicu, Arad, 2010.
13. D'HAINAUT, L., 1981, *Interdisciplinaritate şi integrare*, în Programe de învăţământ şi educaţie permanentă, EDP, Bucureşti
14. HABENICHT, Donna, BELL, Anne, *Educaţia religioasă pentru copiii noştri*, Ed. *Cuvântul Evangheliei*, Bucureşti,1993.
15. GORDON, Vasile, *Învăţământul religios românesc la cumpăna dintre milenii. Repere ale unui scurt excurs istorico-pedagogic*, Ortodoxia, nr. 3-4, 2000
16. OPRIŞ, D., Opriş, M., *Metode active de predare-învăţare. Modele şi aplicaţii la religie*, Iaşi, Editura Sf. Mina, 2006
17. PANOSCHI, Mihaela; LIŢOIU, Nicoleta; Pr. IORDĂCHESCU Nicolae, *Ghid de evaluare, Religie*, Aramis, Bucureşti, 2001
18. PETRESCU, P., Pop, V., 2007, *Transdisciplinaritatea – o nouă abordare a situaţiilor de învăţare*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti
19. STĂNCIULESCU, Elisabeta, *Sociologia educaţiei familiale*, Ed. *Polirom*, Iaşi, 2002.
20. STOICA, A. (coord.), 2001, *Evaluarea curentă şi examenele*, Editura ProGnosis, Bucureşti
21. TIMIŞ, Vasile, *Religia în şcoală. Valenţe eclesiale, educaţionale şi sociale*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2004

NOTĂ: Bibliografia pentru didactica disciplinei de specialitate include **planurile-cadru și programele şcolare pentru disciplina** *Religie Penticostală* **valabile în anul şcolar în care se susţine examenul.**

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
RELIGIE REFORMATĂ

2015

A. Notă de prezentare

Prezenta programă se adresează profesorilor care susţin examenul naţional de definitivare în învăţământul preuniversitar în specializarea *Religie Reformată*. Conţinutul şi structura programei sunt elaborate în aşa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de abordarea curriculară sistemică în realizarea procesului educaţional. Programa este elaborată în acord cu programele şcolare în vigoare din învăţământul preuniversitar pentru disciplina religie. Competenţele şi conţinuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităţilor didactice, specifice disciplinei.

Absolvenţii facultăţilor de profil şi profesorii care susţin examenul la disciplina *Religie Reformată* pot preda în învăţământul preuniversitar disciplina ***Religie Reformată*** şi ***Discipline Teologice de Specialitate***, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Programa a fost structurată astfel încât să abordeze conţinuturi din următoarele domenii teologice: Teologie Biblică, Teologie Sistematică, Istoria Bisericii, precum şi din domeniul Didacticii Religiei.

Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaţionalizează profilul absolventului de învăţământ superior, filiera teologică, urmărind:

- cunoaşterea conţinuturilor fundamentale şi a principalelor tendinţe în evoluţia disciplinei *Religie Reformată*, precum şi a metodicii disciplinei;
- probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice;
- demonstrarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare necesare realizării actului educaţional.

B. Competenţe specifice profesorului de religie

Programa vizează, pe lângă conţinuturile ştiinţifice şi cele de metodică a disciplinelor, anumite competenţe specifice profesorului de *Religie Reformată*, competenţe pe care acesta trebuie să şi le dezvolte şi probeze pe parcursul desfăşurării activităţii didactice. Într-o formulare sintetică, aceste competenţe sunt:

• cunoaşterea de către profesor a adevărurilor fundamentale de credinţă şi a elementelor de didactica religiei;

• capacitatea de a înţelege, practica şi transmite valorile morale şi spirituale specifice acestei discipline;

• cunoasterea şi utilizarea competentă a principalelor documente şcolare reglatoare: planuri-cadru, programe şcolare, programe pentru examene naţionale;

• capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la activităţile de învăţare şi conţinuturi, precum şi capacitatea de a construi şi menţine un climat educativ stimulativ şi eficient;

• capacitatea de a adecva conţinuturile şi demersurile didactice la particularităţile de vârstă şi la specificul dezvoltării cognitiv-afective / intelectuale a elevilor;

• probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea, evaluarea activităţilor didactice şi a competţentelor dobândite de elevi;

• elaborarea de teste iniţiale, formative şi sumative, în funcţie de obiectivele sau competenţele vizate;

• capacitatea de proiectare şi realizare a demersului didactic trans-, inter- intra- şi multidisciplinar;

• utilizarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare, necesare realizării activităţilor didactice specifice disciplinei Religie;

• folosirea şi contextualizarea tehnicilor comunicării eficiente cu grupul de elevi, conform principiilor şi metodelor interacţiunii educaţionale şi ale unor elemente de retorică didactică;

• evaluarea capacităţilor cognitive, comprehensive şi de aplicare a achiziţiilor, în scopul reglării competenţelor, a stilului didactic precum şi a abordării strategiilor didactice moderne;

C. Tematica la disciplina de specialitate

1. Teologie Biblică

Vechiul Testament

1. Tora – *interpretări literare şi istorice*

2. Interpretările literare şi istorice ale unor cărţi istorice din Vechiul Testament *(Iosua, Judecători, Regi)*

3. Literatura profetică privind profeţii mari *(istorie literară si istorie)*

4. Literatura de înţelepciune în Vechiul Testament *(Proverbele, Eclesiastul, Iov)*

5. Cărţile lirice ale Vechiului Testament *(Psalmii, Cântarea cântărilor)*

6. Cartea lui Rut şi Cartea Estera

Bibliografie:

1. Claus Westermann: A Biblia titkai, Budapest, 1997
2. Clifford Hill: A prófécia múltja és jelene, Budapest, 1993
3. David Rohl: Fáraók és királyok (a Biblia – a mítoszoktól a történelemig), Debrecen, 2001
4. David Rohl: Legendás civilizációk, Debrecen, 2002
5. Gerhard von Rad: Az Ószövetség teológiája, I-II kötet, Budapest, 2000
6. Gleason L. Archer: Az Ószövetségi bevezetés vizsgálata, Budapest,2001
7. Molnár János: A szerelem országútján (az Énekek Éneke magyarázata), Kolozsvár, 2003
8. Molnár János: Énekesek, hangszerek és feliratok a zsoltárokban, in Hűség és szolgálat, Kolozsvár, 1987
9. Molnár János: Ószövetségi kortörténet, Kolozsvár, 1993

10. Rózsa Huba: Az Ószövetség keletkezése, Budapest, 1986

Noul Testament

1. *Particularitățile Evangheliei lui Luca*

2. *Particularitățile Evangheliei lui Ioan:*

3. *Hristologia lui Pavel*

Bibliografie:

1. Bolyki János: „Igaz tanúvallomás.” Kommentár János evangéliumához, Budapest, 2001
2. Cullmann és Leonhard Goppelt teológiai látásában, in Studia Universitatis Babes–Bolyai, Theologia Reformata Transylvaniensis, XLVI. 2001/1, pag. 55-68. és XLVI. 2001/2, pag. 24-41
3. Cullmann, Oscar: Az Újszövetség krisztológiája, Budapest, 1990
4. Herczeg Pál: Krisztológiai irányzatok a páli iratokban, Budapest, 1998
5. Lenkeyné dr. Semsey Klára: János evangéliuma I–III, Debrecen, 1999-2001
6. Lészai Lehel: A krisztológia kérdése Hermann Ridderbos, Oscar
7. Lészai Lehel: Christology, Kolozsvár, 1999
8. Mátyás Ernő: János evangéliuma, Sárospatak, 1950
9. Prőhle Károly: Lukács evangéliuma, Budapest, 1991 Gooding, David: Az evangélium Lukács szerint, Budapest, 1993

2. Teologie sistematică

1. Revelația ca dogmă, prezență, experiență si istorie.

Teologia naturală -Dumnezeul Creator – Dumnezeul Mântuitor

2. Modalitățile de existență a Lui Dumnezeu în Lume

3. Sfântul Duh – Metaforele Sfântului Duh.

Latura Dumnezeiască a Sfântului Duh – Interpretarea Sfântului Duh de către Augustinus

Bibliografie

1. Aurelius Augustinus: Vallomások, Budapest. Gondolat, 1987
2. Barth, Károly: *Kis Dogmatika.* Ref. Missziói Munkaközösség, f.a.
3. Bolyki, János: *Újszövetségi etika.* Budapest: Kálvin Kiadó, 1998
4. Comte-Sponville, André: *Kis könyv a nagy erényekről.* Budapest: Osiris, 2001
5. Lochman, Jan Milic: *A szabadság útjelzői.* Budapest: Kálvin Kiadó, 1993
6. McGrath, Alister E.: *Bevezetés a keresztény teológiába.* Budapest: Osiris, 1995
7. Nyíri, Tamás: *Alapvető etika.* Budapest: Szent István Társulat, 1994
8. Pinckaers, Servais: *A keresztény erkölcsteológia forrásai,* PaulusHungarus/Kairosz, 2001
9. Ravasz, László: *Kis Dogmatika.* Budapest: Zsinati Iroda, 1990
10. Sebestyén, Jenő: *Református Dogmatika.* Budapest: Ref. Teol. Akadémia, 1940
11. Sebestyén, Jenő: *Református Etika.* Budapest: Iránytű, 1993
12. Szathmáry, Sándor - Török, István - Kocsis, Elemér: *Eszkatológia.* Budapest: Zsinati Iroda, 2001
13. Szathmáry, Sándor: *Szótériológia*. Budapest: Zsinati Iroda, 2003
14. Szűcs, Ferenc: *Teológiai Etika.* Budapest: Zsinati Iroda, 1993
15. Tavaszy, Sándor: *Református Keresztyén Dogmatika.,* Kolozsvár, 1932
16. Tillich, Paul: *Rendszeres Teológia.* Budapest: Osiris, 1996
17. Török, István: *Dogmatika.* Amsterdam: Free Universit: Press, 1985
18. Török, István: *Etika.* Kolozsvár: PTI, 1997
19. Visky S. Béla: *Bizalom a határon.* Koinónia, Kolozsvár, 2003

3. Istoria Bisericii

1. Umanismul si Reforma - Luther si Melanchthon

2. Viața, activitatea și opera lui Jean Calvin

3. Procesul de formare a bisericilor Reformei

4. Traduceri de Biblie în limba maghiară

5. Politica de cultură si politica legată de biserici a lui Gabriel Bethlen

6. Viața și opera lui Apáczai Csere János

Bibliografie

1. *Apáczai Csere János (1625-1659).* Szerk. Király László. Budapest, 1975
2. Apáczai Csere János: *Magyar Encyclopaedia.* Bukarest, 1977
3. Barcza József: *Bethlen Gábor, a református fejedelem.* Budapest, 1987
4. *Bethlen Gábor krónikása.* Szerk. Makkai László. Budapest, 1980
5. Botta István: *Melius Péter ifjúsága.* Budapest, 1978
6. Ágoston István: *A magyarországi puritanizmus gyökerei*, Kálvin Kiadó, 1997
7. Bucsay Mihály: *Areformártorok úrvacsoravitái.* Sárospatak-Budapest, 1942
8. Csapodiné Gárdonyi Klára: *Humanista kódexek nyomában.* Budapest, 1978

9. Csetri Elek: *Bethlen Gábor életútja.* Bukarest, 1992
10. dr. Bartók György: *A református egyházak presbyterialis szervezete.* Kolozsvár, 1904
11. Dr. Dávid György: *Az erdélyi református egyházközség XVII. századbeli képe.* Marosvásárhely, 1929
12. *Emlékkönyv a Vizsolyi Biblia megjelenésének 400. évfordulójára.* Szerk. Barcza József. Budapest, 1990
13. György Antal: *Akikre nem volt méltó a világ.* Budapest, 1990
14. Győri L. János: *A magyar reformáció irodalmi hagyományai.* Budapest, 1997
15. *Humanista történetírók.* Szerk. Illés Endre, Illyés Gyula, Juhász Ferenc. Budapest, 1977
16. Keveházi Katalin: *Melachton és a Wittenbergben tanult magyarok az 1550-es évektől 1587-ig*
17. L W. E. Rauwenhoff: *A protestantizmus története.* I. köt. Kolozsvár, 1908
18. *Magyar emlékírók. 16-18 század.* Szerk. Illés Endre, Illyés Gyula, Juhász Ferenc. Budapest, 1982
19. *Emlékkönyv a Vizsolyi Biblia megjelenésének 400. évfordulójára.* Szerk Barcza József. Budapest, 1990
20. Makkai László: *Bethlen Gábor emlékezete.* Bratislava, 1980
21. Nagy Géza: *Fejezetek a magyar református egyház 17. századi történetéből.* Budapest, 1985
22. Nagy László: *Károlyi Gáspár kora, élete és munkássága.* Nagyvárad, 1996
23. Niesel Vilmos: *Kálvin theologiája.* Debrecen 1943
24. Péter Katalin: *400 éve született Bethlen Gábor.* Budapest, 1980
25. Peter Katalin: *A magyar romlásnak századában.* Budapest, 1975
26. R. Várkonyi Ágnes: *Magyar reneszánsz udvari kultúra.* Budapest, 1987
27. *Renaissance tanulmányok.* Szerk Sallai Géza. Budapest, 1957
28. Révész Imre: *Akikre nem volt méltó a világ. Képek a keresztyénség történetéből.* Kolozsvár, 1921
29. Révész Imre: *Egyháztörténelem.* Budapest,1993
30. Szabó Miklós - Tonk Sándor: *Erdélyiek egyetemjárása a korai újkorban 1521—1700.* Szeged
31. Szamosközy István: *Erdély története.* Budapest 1981.Szeged, 1986
32. Tarnóc Márton: *Erdély művelődése Bethlen Gábor és a két Rákóczi György korában.* Budapest
33. Tonk Sándor: *Erdélyiek egyetemjárása a középkorban.* Bukarest, 1979
34. Varga András: *Molnár Gergely, Melanchton magyar tanítványa.* Szeged, 1983
35. Zoványi Jenő: *Puritánus mozgalmak a magyar református egyházban.* Budapest, 1911

NOTĂ: Bibliografia pentru disciplina de specialitate include **manualele de *Religie Reformată* cuprinse în Catalogul manualelor şcolare valabile în învăţământul preuniversitar, în anul şcolar în care se susţine examenul.**

D. Tematica pentru didactica disciplinei de specialitate

I. Proiectarea, organizarea şi desfăşurarea activităţii didactice

1. Componentele curriculumului naţional: planuri-cadru (trunchi comun, curriculum diferenţiat, curriculum la decizia şcolii / curriculum în dezvoltare locală), programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare; alţi termeni de referinţă ai curriculumului naţional: arii curriculare, discipline, module, standarde curriculare.
2. Proiectarea curriculumului la decizia şcolii / curriculum în dezvoltare locală de tipul: aprofundare/ extindere / opţional ca disciplină nouă; modalităţi de analiză a nevoilor specifice ale elevilor, modalităţi de selectare a CDS, modalităţi de dezvoltare a unei programe de CDS, exemple posibile pentru domeniul educaţiei religioase.
3. Competenţele predării-învăţării-evaluării la disciplina religie. Competenţe generale, competenţe specifice. Operaţionalizarea competenţelor.
4. Programa şcolară: structura programei şcolare, utilizarea programei în proiectarea şi realizarea activităţilor didactice, manualele şi bibliografia;
5. Proiectarea activităţii didactice: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea de activităţi de învăţare intra-, inter- şi transdisciplinare.
6. Lecţia. Tipuri de lecţie;

II. Principiile didactice generale. Principii didactice specifice predării religiei: principiul hristologic şi principiul eclesiologic.

III. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învăţare-evaluare

1. Metode didactice: clasificare, caracterizare, utilizarea metodelor centrate pe elev / tehnicilor de învăţare prin cooperare.
2. Forme de organizare a activităţii didactice: caracterizare, clasificare.
3. Forme de activitate extraşcolară specifice disciplinei religie şi proiectarea acestora: cateheza, serbarea religioasă, vizitele, expoziţiile, cercurile pe disciplină, participarea la slujbele religioase.
4. Mijloacele de învăţământ utilizate în activitatea didactică: caracterizare, funcţii, clasificare.
5. Mijloace de învăţământ specifice disciplinei religie: textul biblic, literatura religioasă, portretul, harta, mijloacele audio- vizuale, etc.
6. Utilizarea tehnologiei informaţiei şi comunicării în construirea unor medii active de instruire. Exemplificări pentru ora de religie.

IV. Evaluarea procesului instructiv-educativ

1. Evaluarea de proces: obiective, caracterizare, funcţii, tipologie. Specificul evaluării la ora de religie.
2. Metode de evaluare: caracterizare, tipologie.
3. Instrumente de evaluare: caracterizare, calităţi (validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate).
4. Tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de evaluare şi de notare.
5. Elaborarea probelor scrise: proiectarea testului docimologic, matricea de specificaţii.
6. Metode şi instrumente complementare de evaluare (referatul, proiectul, portofoliul, autoevaluarea, investigaţia, observarea sistematică a activităţii şi comportamentului elevului).

V. Profesorul de religie – model şi formator de caractere în şcoala contemporană.

1. Consilierea şi îndrumarea duhovnicească în cadrul educaţiei religioase.

Bibliografie

1. Barabási Tünde: Tanítástanulási és tanulástanítási alapismeretek, Presa Universitară Clujeană, 2008.
2. Birta-Székely – Fóris-Ferenczi (szerk): Pedagógiai Kézikönyv, Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2008.
3. Bodó Sára és ifj Fekete Károly (szerk): Kateketikai és valláspedagógia szöveggyűjtemény, Debrecen, 1998. (18-31)
4. Boross Géza: Bevezetés a valláspedagógiába, KGRE Budapest, 1996
5. Cs. Szabó Sándor: József köpönyegében, Hitoktatás és drámapedagógia, Parakletos Könyvesház, Kiskunfélegyháza, 2008.
6. Cucoş, Constantin, Educaţia religioasă. Repere teoretice şi metodice, Polirom, Iaşi, 1999
7. Cucoş, Constantin, Educaţia religioasă. Repere teoretice şi metodice, Polirom, Iaşi, 1999.
8. Cucoş, Constantin, Pedagogie generală, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
9. Falus István (Szerk): Didaktika elméleti alapok a tanítás tanulásához, Budapest, 1998
10. Falus Iván: Didaktika. Javított és bővített kiadás, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003.
11. Falus Iván - Szilvák Judit: Didaktika Comenius Bt. Pécs, a kiadási engedélyt 1996.ban kapták
12. Farkas Ignác: Katechétikai alapvetés, Debrecen, 1941
13. Fóris-Ferenczi Rita: A tervezéstől az értékelésig. Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2008.
14. Gáspár László: Neveléselmélet, OKKER, 1997
15. Gerhard Marcel, Martin: Bibliodráma: Gyakorlat és elmélet, Egyházfórum Magyar Bibliodráma Egyesület, 2003
16. Gyökössy Endre: Hogyan tartsunk gyermek bibliaórát? Kis módszertan, Budapest, 1998
17. H.V.Brummelen: Istennel az osztályteremben keresztyén tanulási-és tanítási módszerek, Budapest, 1996
18. Hitből Hitbe Kateketikai kézikönyv II. Budapest, 1988
19. Ingo Baldermann: A Biblia a tanulás könyve, A Biblia didaktikai alapjai, Budapest, 1989
20. K. Tamminen L. Vesaa M. Pyysiainen: Hogyan tanítsunk hittant? Vallásdidaktika, Budapest, 1998
21. Kenessey Béla: Az Ó-testamentum pedagógiája, Budapest, 1887
22. Kun Mária - Gazsi Csaba-Péter István: „Fától fáig" - lélektől lélekig, Presa Universitară Clujeană, 2008
23. Luc Aerens: 100 eljárásmód a keresztyén csoportmunkához, 1989
24. Marlene D. LeFever: Ötletgazdag tanítási módszerek, Budapest, 1994
25. Maszler Irén: Játékpedagógi, Comenius Bt. Pécs, 1996
26. Miklya Zsolt (szerk.): A Bibliából jöttem, Játékok a hitoktatásban, KEPE Kiskunfélegyháza, 2004
27. Nagy Sándor: Az oktatás folyamata és módszerei, Mogyoród, 1997
28. Opriş, D. - Opriş, M., Metode active de predare-învăţare. Modele şi aplicaţii la religie, Iaşi, Editura Sf. Mina, 2006
29. Panoschi, Mihaela; Liţoiu, Nicoleta; Pr. Iordăchescu Nicolae, Ghid de evaluare, Religie, Aramis, Bucureşti, 2001

NOTĂ: Bibliografia pentru didactica disciplinei de specialitate include **planurile-cadru şi programele şcolare pentru disciplina *Religie Reformată* valabile în anul şcolar în care se susţine examenul.**

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
RELIGIE ROMANO-CATOLICĂ

2015

A. Notă de prezentare

Prezenta programă se adresează profesorilor care susţin examenul naţional de definitivare în învăţământul preuniversitar în specializarea *Religie Romano-Catolică (limba română)*. Conţinutul şi structura programei sunt elaborate în aşa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de abordarea curriculară sistemică în realizarea procesului educaţional. Programa este elaborată în acord cu programele şcolare în vigoare din învăţământul preuniversitar pentru disciplina religie. Competenţele şi conţinuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităţilor didactice, specifice disciplinei.

Absolvenţii facultăţilor de profil şi profesorii care susţin examenul la disciplina *Religie Romano-Catolică (limba română)* pot preda în învăţământul preuniversitar disciplina ***Religie Romano-Catolică*** şi ***Discipline Teologice de Specialitate***, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Programa a fost structurată astfel încât să abordeze conţinuturi din următoarele domenii teologice: Dogmatică, Teologie Biblică, Morală şi Spiritualitate Creştină, Istorie Bisericească Universală, Istoria Bisericii Ortodoxe Române, Liturgică, Misiune Creştină şi Catehetică, precum şi din domeniul Didacticii Religiei.

Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaţionalizează profilul absolventului de învăţământ superior, filiera teologică, urmărind:

- cunoaşterea conţinuturilor fundamentale şi a principalelor tendinţe în evoluţia disciplinei *Religie Romano-Catolică*, precum şi a metodicii disciplinei;
- probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice;
- demonstrarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare necesare realizării actului educaţional.

B. Competenţe specifice profesorului de religie

Programa vizează, pe lângă conţinuturile ştiinţifice şi cele de metodică a disciplinelor, anumite competenţe specifice profesorului de *Religie Romano-Catolică*, competenţe pe care acesta trebuie să şi le dezvolte şi probeze pe parcursul desfăşurării activităţii didactice. Într-o formulare sintetică, aceste competenţe sunt:

• cunoaşterea de către profesor a adevărurilor fundamentale de credinţă, morală şi a elementelor de didactica religiei;

• capacitatea de a înţelege, practica şi transmite valorile morale şi spirituale specifice acestei discipline;

• cunoasterea şi utilizarea competentă a principalelor documente şcolare reglatoare: planuri-cadru, programe şcolare, programe pentru examene naţionale;

• capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la activităţile de învăţare şi conţinuturi, precum şi capacitatea de a construi şi menţine un climat educativ stimulativ şi eficient;

• capacitatea de a adecva conţinuturile şi demersurile didactice la particularităţile de vârstă şi la specificul dezvoltării cognitiv-afective / intelectuale a elevilor;

• probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea, evaluarea activităţilor didactice şi a competţentelor dobândite de elevi;

• elaborarea de teste iniţiale, formative şi sumative, în funcţie de obiectivele sau competenţele vizate;

• capacitatea de proiectare şi realizare a demersului didactic trans-, inter- intra- şi multidisciplinar;

• utilizarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare, necesare realizării activităţilor didactice specifice disciplinei Religie;

• folosirea şi contextualizarea tehnicilor comunicării eficiente cu grupul de elevi, conform principiilor şi metodelor interacţiunii educaţionale şi ale unor elemente de retorică didactică;

• evaluarea capacităţilor cognitive, comprehensive şi de aplicare a achiziţiilor, în scopul reglării competenţelor, a stilului didactic precum şi a abordării strategiilor didactice moderne;

C. Tematica la disciplina de specialitate

Domenii teologice:

I. Studiul biblic

1. Biblia - prezentare generală (Inspiraţia, Adevărul, Sensurile şi Canonul Sfintei Scripturi)
2. Pentateuhul – conţinut şi teme fundamantale (Creaţia, Legământul, Exodul, Legea)
3. Principalele momente ale istoriei lui Israel (patriarhii, ieşirea din Egipt, intrarea în Canaan, perioada judecătorilor, perioada regalităţii, perioada exilului, perioada postexilică, perioada dominaţiei greceşti, perioada dominaţiei romane)
4. Profetismul biblic – conţinut şi teme fundamentale (Isaia, Ieremia, Ezechiel şi Daniel)
5. Literatura sapienţială – prezentare generală. Psalmii – prezentare generală
6. Cele patru evanghelii – prezentare generală. Relaţia Evangheliei Sfântului Ioan cu Evangheliile sinoptice
7. Faptele apostolilor: comunitatea primară (naşterea şi dezvoltarea Bisericii)
8. Scrierile pauline – prezentare generală şi principalele teme teologice
9. Scrisorile catolice – prezentare generală
10. Apocalipsul Sfântului Ioan – prezentare generală, specific şi teme teologice

Bibliografie:
BIBLIA, traducere, introduceri şi note: pr Alois Bulai, pr Eduard Pătraşcu, Ed Sapientia, Iaşi, 2013.
Conciliul Ecumenic Vatican II, *Constituţia dogmatică despre revelaţia divină (Dei Verbum)*, trad. Ed. ARCB, 2000.
Raymond E. Brwn, Joseph A Fitzmyer, Roland E. Murphy, *Introducere şi comentariu la Sfânta Scriptură,* Vol I, Galaxia Gutenberg, Târgu Lapuş, 2005.
Iulian Faraoanu, *Biblia, cuvânt divin şi uman. Teme introductive în Sfânta Scriptură*, Ed. Sapientia, Iasi 2011.
Petru Sescu (coord), *Introducere în Sfânta Scriptură*, Editura Sapientia, Iaşi, 2006.
J.P Bagot, J. Cl. Dubs, *Cum să citim Biblia*, Editura ARCB, 1994.

II. Teologie dogmatică

1. Omul este capabil de Dumnezeu
2. Dumnezeu în întâmpinarea omului (Revelaţia lui Dumnezeu, Transmiterea Revelaţiei divine, Sfânta Scriptură)
3. Raspunsul omului dat lui Dumnezeu
4. Credinţa în Dumnezu Tatăl
5. Credinţa în Isus Cristos
6. Credinţa în Duhul Sfânt
7. Biserica în planul lui Dumnezeu
8. Maria – Maica lui Cristos, Maica Bisericii
9. Adevărurile eshatologice în lumina Magisteriului Bisericii
10. Celebrarea misterului creştin (cele şapte sacramente)

Bibliografie:
CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, traducerea Editurii Arhiepiscopiei Romano-Catolice Bucureşti, 1993.
CODUL DE DREPT CANONIC, text oficial şi traducerea în limba română, Editura Sapientia, Iaşi, 2004.
Conciliul Ecumenic Vatican II, *Constituţia dogmatică despre Biserică (Lumen gentium)* trad. Ed. ARCB, 2000
Eduard Ferenţ, *Dumnezeul cel viu, unic în fiinţă şi întreit în persoane*, Editura Presa Buna, Iaşi, 1997
Eduard Ferenţ, Duhul Sfânt, Marele Crainic al noii evanghelizări, Ed. Sapientia, 2006

NOTĂ: Bibliografia pentru disciplina de specialitate include **manualele de *Religie Romano-Catolică* cuprinse în Catalogul manualelor şcolare valabile în învăţământul preuniversitar, în anul şcolar în care se susţine examenul.**

D. Tematica pentru didactica disciplinei de specialitate

I. Proiectarea, organizarea şi desfăşurarea activităţii didactice

1. Componentele curriculumului naţional: planuri-cadru (trunchi comun, curriculum diferenţiat, curriculum la decizia şcolii/ curriculum în dezvoltare locală), programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare; alţi termeni de referinţă ai curriculumului naţional: arii curriculare, discipline, module, standarde curriculare.
2. Proiectarea curriculumului la decizia şcolii/ curriculum în dezvoltare locală de tipul: aprofundare/ extindere/ opţional ca disciplină nouă; modalităţi de analiză a nevoilor specifice ale elevilor, modalităţi de selectare a CDS, modalităţi de dezvoltare a unei programe de CDS, exemple posibile pentru domeniul educaţiei religioase.
3. Competenţele predării-învăţării-evaluării la disciplina religie. Competenţe generale, competenţe specifice. Operaţionalizarea competenţelor.
4. Programa şcolară: structura programei şcolare, utilizarea programei în proiectarea şi realizarea activităţilor didactice, manualele şi bibliografia;
5. Proiectarea activităţii didactice: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea de activităţi de învăţare intra-, inter- şi transdisciplinare.
6. Lecţia. Tipuri de lecţie;

II. Principiile didactice generale. Principii didactice specifice predării religiei: principiul cristologic şi principiul eclesiologic.

III. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învăţare-evaluare

1. Metode didactice: clasificare, caracterizare, utilizarea metodelor centrate pe elev/ tehnicilor de învăţare prin cooperare.
2. Forme de organizare a activităţii didactice: caracterizare, clasificare.
3. Forme de activitate extraşcolară specifice disciplinei religie şi proiectarea acestora: cateheza, serbarea religioasă, vizitele şi pelerinajele, expoziţiile, cercurile pe disciplină, participarea la slujbele religioase.
4. Mijloacele de învăţământ utilizate în activitatea didactică: caracterizare, funcţii, clasificare.

5. Mijloace de învăţământ specifice disciplinei religie: textul biblic, literatura religioasă, icoana, portretul, harta, mijloacele audio-vizuale, calculatorul etc.
6. Utilizarea tehnologiei informaţiei şi comunicării în construirea unor medii active de instruire. Exemplificări pentru ora de religie.

IV. Evaluarea procesului instructiv-educativ

1. Evaluarea de proces: obiective, caracterizare, funcţii, tipologie. Specificul evaluării la ora de religie.
2. Metode de evaluare: caracterizare, tipologie.
3. Instrumente de evaluare: caracterizare, calităţi (validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate).
4. Tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de evaluare şi de notare.
5. Elaborarea probelor scrise: proiectarea testului docimologic, matricea de specificaţii.
6. Metode şi instrumente complementare de evaluare (referatul, proiectul, portofoliul, autoevaluarea, investigaţia, observarea sistematică a activităţii şi comportamentului elevului).

V. Profesorul de religie – model şi formator de caractere în şcoala contemporană.
Consilierea şi îndrumarea spirituală în cadrul educaţiei religioase.

E. Bibliografie pentru didactica disciplinei de specialitate

1. CONCILIUL ECUMENIC VATICAN II, *Declaraţie despre educaţia creştină (Gravissimum educationis)*, trad. Ed. ARCB, 2000.
2. CONGREGAŢIA PENTRU CLER, *Directoriu general pentru cateheză,* traducerea Editurii Arhiepiscopiei Romano-Catolice Bucureşti, 2001.
3. JOSEPF RATZINGER, BENEDETTO XVI, *Servitori della Verita. Riflessioni sull'educazione,* Editrice La Scuola, Brescia, 2009.
4. PAPA FRANCISC, *Educaţia, pasiune şi devotament. Provocări pentru educatorii creştini,* Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice Bucureşti, 2014.
5. PAPA FRANCISC, *Educaţia - în slujba vieţii,* Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice Bucureşti, 2014.
6. AA.VV. *Educare ai tempi di internet. Imparare, proporre e crescere nella rete*, ELLEDICI, Torino, 2010.
7. GIOVANNI PEZZUTO, *Isus ne învaţă să educăm şi să ne educăm – Orientări şi sugestii pentru părinţi, educatori şi tineri,* Ed Pauline, Bucureşti, 2013).
8. BOLOCAN, Carmen-Maria, *Catehetica şi Didactica Religiei. Interferenţe şi deosebiri*, Performantica, Iaşi, 2005
9. CUCOŞ, Constantin, *Educaţia religioasă. Repere teoretice şi metodice*, Polirom, Iaşi, 1999
10. PANOSCHI, Mihaela; LIŢOIU, Nicoleta; Pr. IORDĂCHESCU Nicolae, *Ghid de evaluare, Religie*, Aramis, Bucureşti, 2001
11. OPRIŞ, Dorin, OPRIŞ, Monica, *Metode active de predare-învăţare. Modele şi aplicaţii la religie*, Iaşi, Editura Sf. Mina, 2006
12. TIMIŞ, Vasile, *Religia în şcoală. Valenţe eclesiale, educaţionale şi sociale*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2004
13. BOCOŞ, Muşata, *Instruire interactivă*, Polirom, 2013
14. Ciolan, L., *Învăţarea integrată - fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Editura Polirom, Iaşi2008
15. Cristea Sorin, *Dicţionar de termeni pedagogici*, E.D.P., Bucureşti, 1998
16. Cucoş C., *Pedagogie generală*, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
17. D'Hainaut, L., *Interdisciplinaritate şi integrare*, în Programe de învăţământ şi educaţie permanentă, EDP, Bucureşti, 1981
18. Petrescu, P., Pop, V., *Transdisciplinaritatea – o nouă abordare a situaţiilor de învăţare*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2007
19. Stoica, A. (coord.), *Evaluarea curentă şi examenele*, Editura ProGnosis, Bucureşti, 2001
20. CUCOŞ, Constantin, *Educaţia religioasă. Repere teoretice şi metodice*, Polirom, Iaşi, 1999.

NOTĂ: Bibliografia pentru didactica disciplinei de specialitate include **planurile-cadru şi programele şcolare pentru disciplina *Religie Romano-Catolică* valabile în anul şcolar în care se susţine examenul.**

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
RELIGIE ROMANO-CATOLICĂ DE LIMBĂ MAGHIARĂ

2015

A. Notă de prezentare

Prezenta programă se adresează profesorilor care susţin examenul naţional de definitivare în învăţământul preuniversitar în specializarea *Religie Romano-Catolică (limba maghiară)*. Conţinutul şi structura programei sunt elaborate în aşa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de abordarea curriculară sistemică în realizarea procesului educaţional. Programa este elaborată în acord cu programele şcolare în vigoare din învăţământul preuniversitar pentru disciplina religie. Competenţele şi conţinuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităţilor didactice, specifice disciplinei.

Absolvenţii facultăţilor de profil şi profesorii care susţin examenul la disciplina *Religie Romano-Catolică (limba maghiară)* pot preda în învăţământul preuniversitar disciplina *Religie Romano-Catolică (limba maghiară)* şi ***Discipline Teologice de Specialitate***, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Programa a fost structurată astfel încât să abordeze conţinuturi din următoarele domenii teologice: Studiul Biblic, Teologie Dogmatică, precum şi din domeniul Didacticii Religiei.

Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaţionalizează profilul absolventului de învăţământ superior, filiera teologică, urmărind:

- cunoaşterea conţinuturilor fundamentale şi a principalelor tendinţe în evoluţia disciplinei *Religie Romano-Catolică (limba maghiară)* precum şi a metodicii disciplinei;
- probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice;
- demonstrarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare necesare realizării actului educaţional.

B. Competenţe specifice profesorului de religie

Programa vizează, pe lângă conţinuturile ştiinţifice şi cele de metodică a disciplinelor, anumite competenţe specifice profesorului de *Religie Romano-Catolică (limba maghiară)*, competenţe pe care acesta trebuie să şi le dezvolte şi probeze pe parcursul desfăşurării activităţii didactice. Într-o formulare sintetică, aceste competenţe sunt:

• cunoaşterea de către profesor a adevărurilor fundamentale de credinţă şi a elementelor de didactica religiei;

• capacitatea de a înţelege, practica şi transmite valorile morale şi spirituale specifice acestei discipline;

• cunoasterea şi utilizarea competentă a principalelor documente şcolare reglatoare: planuri-cadru, programe şcolare, programe pentru examene naţionale;

• capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la activităţile de învăţare şi conţinuturi, precum şi capacitatea de a construi şi menţine un climat educativ stimulativ şi eficient;

• capacitatea de a adecva conţinuturile şi demersurile didactice la particularităţile de vârstă şi la specificul dezvoltării cognitiv-afective / intelectuale a elevilor;

• probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea, evaluarea activităţilor didactice şi a compeţentelor dobândite de elevi;

• elaborarea de teste iniţiale, formative şi sumative, în funcţie de obiectivele sau competenţele vizate;

• capacitatea de proiectare şi realizare a demersului didactic trans-, inter- intra- şi multidisciplinar;

• utilizarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare, necesare realizării activităţilor didactice specifice disciplinei Religie;

• folosirea şi contextualizarea tehnicilor comunicării eficiente cu grupul de elevi, conform principiilor şi metodelor interacţiunii educaţionale şi ale unor elemente de retorică didactică;

• evaluarea capacităţilor cognitive, comprehensive şi de aplicare a achiziţiilor, în scopul reglării competenţelor, a stilului didactic precum şi a abordării strategiilor didactice moderne;

C. Tematica la disciplina de specialitate

Domenii teologice:

I. Studiul Biblic

II. Teologie Dogmatică

I. Studiul Biblic

1. **Biblia** – *prezentare generală; canon; inspiraţie* – (**A Szentírás** – *általános bemutatás; kánon; sugalmazás*.)
2. **Pentateuhul** - conţinut şi teme fundamentale *(Creaţia, Legământul, Exodul, Legea)* – (**A Pentateuchus** – tartalom és alapvető témák: *teremtés, szövetségkötés, kivonulás, törvény*.)
3. **Principalele momente ale istoriei lui Israel** – *patriarhii, ieşirea din Egipt, intrarea în Canaan, perioada judecătorilor, perioada regalităţii, perioada exilului, perioada postexilică, perioada elenistica, perioada dominaţiei romane.* – (**Izrael történetének fontosabb momentumai** – *pátriárkák, kivonulás Egyiptomból, Kánaán elfoglalása, a bírák kora, a királyok kora, a babiloni fogság kora, a fogság utáni kor, a hellenisztikus kor, a római uralom korszaka*.)
4. **Profetismul în Biblie** – *figuri reprezentative si teme fundamentale*. – (**A bibliai prófétizmus** – *jeles próféták és a prófétizmus alapvető témái*.)

5. **Psalmii** - *prezentare generală.* – (**A Zsoltárok** – *általános bemutató*.)
6. **Cele patru Evanghelii** – *prezentare generală. Relaţia Evangheliei Sfântului Ioan cu Evangheliile sinoptice.* – (**A négy evangélium** – *általános bemutató. Szent János Evangéliumának kapcsolata a szinoptikus evangéliumokkal*.)
7. **Faptele apostolilor**: *comunitatea primară - naşterea si dezvoltarea Bisericii*. – (**Az Apostolok Cselekedetei**: *az ősegyház – az Egyház születése és fejlődése*.)
8. **Teme teologice în scrisorile pauline**: *păcatul, legea, îndreptătirea, ecclesiologia, eschatologia* – (**A páli levelek fontosabb teológiai témái**: *a bűn, a törvény, a megigazulás, egyháztan, eszkatológia*).
9. **Scrisorile catolice** – *prezentare generală*. – (**A katolikus levelek** – *általános bemutató*).
10. **Apocalipsa Sfântului Ioan** – *specific şi mesaj*. – (**A Jelenések könyve** – *sajátosságok és üzenet*).

Bibliografie:

BIBLIA (Szent Jeromos Társulat vagy Szent István Társulat).
A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai (szerk. Diós I.) Szent István Társulat, Budapest, 2000.
BROWN, R. E.–FITZMYER, J. A.–MURPHY, R. E. (szerk.), *Jeromos Bibliakommentár* 1-3, Budapest, 2002-2003.
JAKUBINYI Gy., *Bevezetés az Újszövetségbe,* Alba Iulia, 1990.
RÓZSA H. - NAGY J., *Ószövetségi bevezető,* Alba Iulia, 1996.
ZAMFIR K., *Ószövetségi exegézis*, Cluj, 2008.

II. Teologie Dogmatică

1. **Revelaţia şi Tradiţia**: Revelaţia continuă, Cristos – ca revelaţia absolută, Interpretarea tradiţiei Bisericii – (**Kinyilatkoztatás és Szenthagyomány**: A kinyilatkoztatás folytonossága, Krisztus – az abszolút kinyilatkoztatás, Az Egyház hagyományának értelmezése)
2. **Dumnezeu, unic în fiinţă şi întreit în persoane**: Monoteismul, Dumnezeu în istoria mântuirii, Modele explicative referitor la Sf. Treime – (**A háromszemélyű egy Isten**: Monoteizmus, Isten az üdvtörténetben, Szentháromságos modellek)
3. **Crearea omului. Păcatul originar şi urmările lui**: Elemente mitologice şi mesajul teologic, Esenţa păcatului, Păcatul ereditar – (**Az ember teremtése. A ősbűn és következményei**: Mitikus elemek és teológiai üzenet, A bűn lényege, Az áteredő bűn)
4. **Isus Cristos, Dumnezeu adevărat şi om adevărat**: Învăţăturile conciliilor de la Niceea şi Calcedon – (**Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember**: A zsinatok tanítása – Nikaia és Khalkédon)
5. **Spiritul Sfânt, Sfinţitorul. Sacramentele** – (**A Szentlélek, a megszentelő. A szentségek**)
6. **Biserica, sacrament universal de mântuire**: Eclesiologia Conciliului Vatican II. – Lumen Gentium) – (**Az Egyház, egyetemes üdvözítő szentség**: A II. Vatikáni Zsinat egyháztana – Lumen Gentium)
7. **Împlinirea finală**: Eshatologia personală şi universală – (**A végső beteljesedés**: Egyéni és egyetemes eszkatológia)
8. **Maria în misterul lui Cristos şi al Bisericii**: Dogmele şi constituţia dogmatică – (**Mária az Egyház misztériumában**: Dogmák és a *Lumen Gentium* dogmatikus konstitúció).

Bibliografie:

A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai
A Katolikus Egyház Katekizmusa, Szent István Társulat, Budapest, 2009.
ELŐD István: *Katolikus dogmatika,* Bp. 1983.
KONCZ, L.*, Kinyilatkoztatás és hit,* Alba Iulia, 1993.
SCHNEIDER, T.*, A dogmatika kézikönyve I-II,* Budapest, 1996.
SCHEFFCZYK, Leo – ZIEGENAUS, Anton, *Mária az üdvtörténetben*, 2004.
W. PANNENBERG, *Rendszeres Teológia* I-II. Budapest 2006.
PUSKÁS Attila, *A teremtés teológiája*, Budapest 2006.

NOTĂ: Bibliografia pentru disciplina de specialitate include **manualele de** *Religie Romano-Catolică (limba maghiară)* **cuprinse în Catalogul manualelor şcolare valabile în învăţământul preuniversitar, în anul şcolar în care se susţine examenul.**

D. Tematica pentru didactica disciplinei de specialitate

I. Proiectarea, organizarea şi desfăşurarea activităţii didactice

1. Componentele curriculumului naţional: planuri-cadru (trunchi comun, curriculum diferenţiat, curriculum la decizia şcolii/ curriculum în dezvoltare locală), programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare; alţi termeni de referinţă ai curriculumului naţional: arii curriculare, discipline, module, standarde curriculare.
2. Proiectarea curriculumului la decizia şcolii/ curriculum în dezvoltare locală de tipul: aprofundare/ extindere/ opţional ca disciplină nouă; modalităţi de analiză a nevoilor specifice ale elevilor, modalităţi

de selectare a CDS, modalităţi de dezvoltare a unei programe de CDS, exemple posibile pentru domeniul educaţiei religioase.
3. Competenţele predării-învăţării-evaluării la disciplina religie. Competenţe generale, competenţe specifice. Operaţionalizarea competenţelor.
4. Programa şcolară: structura programei şcolare, utilizarea programei în proiectarea şi realizarea activităţilor didactice, manualele şi bibliografia;
5. Proiectarea activităţii didactice: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea de activităţi de învăţare intra-, inter- şi transdisciplinare.
6. Lecţia. Tipuri de lecţie;

II. Principiile didactice generale. Principii didactice specifice predării religiei: principiul hristologic şi principiul eclesiologic.

III. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învăţare-evaluare
1. Metode didactice: clasificare, caracterizare, utilizarea metodelor centrate pe elev/ tehnicilor de învăţare prin cooperare.
2. Forme de organizare a activităţii didactice: caracterizare, clasificare.
3. Forme de activitate extraşcolară specifice disciplinei religie şi proiectarea acestora: cateheza, serbarea religioasă, vizitele şi pelerinajele, expoziţiile, cercurile pe disciplină, participarea la slujbele religioase.
4. Mijloacele de învăţământ utilizate în activitatea didactică: caracterizare, funcţii, clasificare.
5. Mijloace de învăţământ specifice disciplinei religie: textul biblic, literatura religioasă, icoana, portretul, harta, mijloacele audio- vizuale, calculatorul etc.
6. Utilizarea tehnologiei informaţiei şi comunicării în construirea unor medii active de instruire. Exemplificări pentru ora de religie.

IV. Evaluarea procesului instructiv-educativ
1. Evaluarea de proces: obiective, caracterizare, funcţii, tipologie. Specificul evaluării la ora de religie.
2. Metode de evaluare: caracterizare, tipologie.
3. Instrumente de evaluare: caracterizare, calităţi (validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate).
4. Tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de evaluare şi de notare.
5. Elaborarea probelor scrise: proiectarea testului docimologic, matricea de specificaţii.
6. Metode şi instrumente complementare de evaluare (referatul, proiectul, portofoliul, autoevaluarea, investigaţia, observarea sistematică a activităţii şi comportamentului elevului).

V. Profesorul de religie – model şi formator de caractere în şcoala contemporană.
Consilierea şi îndrumarea duhovnicească în cadrul educaţiei religioase.

E. Bibliografie pentru didactica disciplinei de specialitate

1. Bancilă Vasile, *Iniţierea religioasă a copilului*, Editura Anastasia, 1996.
2. Bocoş, M – Jucan, D: *Teoria şi metodologia instruirii. Teoria şi metodologia evaluării*, Paralela 45, 2007.
3. Cucoş Constantin, *Educaţia religioasă. Repere teoretice şi metodice*, Polirom, Iaşi, 1999.
4. Panoschi Mihaela, Liţoiu Nicoleta, Pr. Iordăchescu Nicolae, *Ghid de evaluare, Religie,* Aramis, Bucureşti, 2001.
5. Báthory Zoltán: *Tanulók, iskolák-különbségek*. Tankönyvkiadó, Budapest, 1992.
6. Falus Iván: *Didaktika.* Javított és bővített kiadás, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003.
7. Birta-Székely Noémi: *Tanárok pedagógiai műveltsége*, Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2008.
8. Birta-Székely – Fóris-Ferenczi (szerk): *Pedagógiai Kézikönyv*, Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2008.
9. Fóris-Ferenczi Rita: *A tervezéstől az értékelésig.* Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2008.
10. Barabási Tünde: *Tanítástanulási és tanulástanítási alapismeretek*, Presa Universitară Clujeană, 2008.
11. Marton József*, Katekétika*, Cluj, 1998.
12. Cs. Szabó Sándor: *József köpönyegében*, Hitoktatás és drámapedagógia, Parakletos Könyvesház, Kiskunfélegyháza, 2008.
13. Fogassy Judit: *Katekéták kézikönyve*, Szent István Társulat, Budapest, 2002.
14. Keszeli Sándor: *Alapvető katekétika* (jegyzet), Szegedi Hittudományi Főiskola, 2010.
15. Tarjányi Zoltán: *Katekétika* I-II., Szent István Társulat, Budapest, 1998-1999.
16. Arató Ferenc-Varga Aranka: *Együtt-tanulók kézikönyve*, Szeged 2012.
17. Gabnai Katalin: *Drámajátékok*, Budapest 2011.
18. Kagan, Spencer (2001): *Kooperatív tanulás,* Budapest 2001.
19. M. Nádasi Mária: *A projektoktatás elmélete és gyakorl*ata, Budapest 2010
20. OPRIŞ, Dorin, OPRIŞ, Monica, *Metode active de predare-învăţare. Modele şi aplicaţii la religie*, Iaşi,

Editura Sf. Mina, 2006
9. CRISTEA Sorin, *Dicţionar de termeni pedagogici*, E.D.P., Bucureşti, 1998
21 Cucoş C., *Pedagogie generală*, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
22. D'Hainaut, L., 1981, *Interdisciplinaritate şi integrare*, în Programe de învăţământ şi educaţie permanentă, EDP, Bucureşti
23. PETRESCU, P., POP, V., 2007, *Transdisciplinaritatea – o nouă abordare a situaţiilor de învăţare*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti
24. STOICA, Adrian (coord.), 2001, *Evaluarea curentă şi examenele*, Editura ProGnosis, Bucureşti

NOTĂ: Bibliografia pentru didactica disciplinei de specialitate include **planurile-cadru și programele şcolare pentru disciplina** *Religie Romano-Catolică (limba maghiară)* **valabile în anul şcolar în care se susţine examenul.**

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
RELIGIE UNITARIANĂ

2015

A. Notă de prezentare

Prezenta programă se adresează profesorilor care susţin examenul naţional de definitivare în învăţământul preuniversitar în specializarea *Religie Unitariană*. Conţinutul şi structura programei sunt elaborate în aşa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de abordarea curriculară sistemică în realizarea procesului educaţional. Programa este elaborată în acord cu programele şcolare în vigoare din învăţământul preuniversitar pentru disciplina religie. Competenţele şi conţinuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităţilor didactice, specifice disciplinei.

Absolvenţii facultăţilor de profil şi profesorii care susţin examenul la disciplina *Religie Unitariană* pot preda în învăţământul preuniversitar disciplina ***Religie Unitariană*** şi ***Discipline Teologice de Specialitate***, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Programa a fost structurată astfel încât să abordeze conţinuturi din următoarele domenii teologice: *Teologia biblică a Vechiului Testament şi a Noului Testament, Istoria Bisericii Unitariene, Etica, Dogmatica*, precum şi din domeniul Didacticii Religiei.

Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaţionalizează profilul absolventului de învăţământ superior, filiera teologică, urmărind:

- cunoaşterea conţinuturilor fundamentale şi a principalelor tendinţe în evoluţia disciplinei *Religie Unitariană*, precum şi a metodicii disciplinei;
- probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice;
- demonstrarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare necesare realizării actului educaţional.

B. Competenţe specifice profesorului de religie

Programa vizează, pe lângă conţinuturile ştiinţifice şi cele de metodică a disciplinelor, anumite competenţe specifice profesorului de *Religie Unitariană*, competenţe pe care acesta trebuie să şi le dezvolte şi probeze pe parcursul desfăşurării activităţii didactice. Într-o formulare sintetică, aceste competenţe sunt:

• cunoaşterea de către profesor a adevărurilor fundamentale de credinţă şi a elementelor de didactica religiei;

• capacitatea de a înţelege, practica şi transmite valorile morale şi spirituale specifice acestei discipline;

• cunoaşterea şi utilizarea competentă a principalelor documente şcolare reglatoare: planuri-cadru, programe şcolare, programe pentru examene naţionale;

• capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la activităţile de învăţare şi conţinuturi, precum şi capacitatea de a construi şi menţine un climat educativ stimulativ şi eficient;

• capacitatea de a adecva conţinuturile şi demersurile didactice la particularităţile de vârstă şi la specificul dezvoltării cognitiv-afective / intelectuale a elevilor;

• probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea, evaluarea activităţilor didactice şi a competenţelor dobândite de elevi;

• elaborarea de teste iniţiale, formative şi sumative, în funcţie de obiectivele sau competenţele vizate;

• capacitatea de proiectare şi realizare a demersului didactic trans-, inter- intra- şi multidisciplinar;

• utilizarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare, necesare realizării activităţilor didactice specifice disciplinei Religie;

• folosirea şi contextualizarea tehnicilor comunicării eficiente cu grupul de elevi, conform principiilor şi metodelor interacţiunii educaţionale şi ale unor elemente de retorică didactică;

• evaluarea capacităţilor cognitive, comprehensive şi de aplicare a achiziţiilor, în scopul reglării competenţelor, a stilului didactic precum şi a abordării strategiilor didactice moderne;

C. Tematica la disciplina de specialitate

<u>I. Discipline de specialitate</u>

I. 1. Teologia biblică a Vechiului Testament şi a Noului Testament

1. Geneza în Biblie şi în mitologie – unitatea lui Dumnezeu
2. Omul şi formarea lui în oglinda primelor întâmplări biblice
3. Profeţii mari şi mici - caracterizare generală
4. Literatura filosofică (psalmii)
5. Sursele referitoare la viaţa lui Iisus
6. Viaţa şi activitatea lui Iisus
7. Predica de pe munte
8. Pildele lui Iisus
9. Misiunile apostolului Pavel.

Bibliografie

1. Everett Ferguson: A kereszténység bölcsője, Osiris, Budapest, 1999
2. Vermes Géza: Jézus változó arcai, Osiris, Budapest, 2001

3. John Bright: Izrael története, Kálvin Kiadó, Budapest, 2001
4. Bibliai enciklopédia, The Lion Kiadó, Budapest, 2000
5. Bibliai atlasz, Kálvin Kiadó, Budapest, 1994
6. Czire Szabolcs: A történeti Jézus. A kutatás múltja és jelene. Presa Universitară Clujeană, 2009
7. Újszövetségi bevezetés interdiszciplináris megközelítésben. Presa Universitară Clujeană, 2010
8. Gerd Theissen: Az őskereszténység élményvilága és magatartásformái. Kálvin Kiadó, 2008

I. 2. Istoria Bisericii Unitariene

1. Începuturile reformei în Transilvania
2. Viaţa şi activitatea reformatorului Dávid Ferenc
3. Înfiinţarea Bisericii Unitariene, Dieta de la Turda
4. Biserica Unitariană la sfârşitul secolului al XVI-lea. Viaţa şi activitatea episcopului Enyedi György (1555-1597)
5. Complanaţia Desiană şi consecinţele acestuia
6. Benefactorii Bisericii Unitariene din secolele XVIII-XIX.
7. Scurt istoric al celor două Colegii unitariene.
8. Viaţa şi activitatea episcopului Ferencz József
9. Rolul Bisericii Unitariene în societatea maghiară din România în perioada interbelică.

Bibliografie

1. Balázs Mihály: Dávid Ferenc életútja. In: Reneszánsz Kolozsvár, Kolozsvár, 2008
2. Benda Kálmán: Az 1568. évi tordai országgyűlés és az erdélyi vallásszabadság. In: Erdélyi Múzeum, 1994, nr: 3-4
3. Buzogány Dezső: Harc a tiszta evangéliumért, Kolozsvár, 2004
4. Gaal György: A két világháború közti erdélyi magyar iskolák identitás-védelme Gál Kelemen munkásságának tükrében. In: Isten és ember szolgálatában, Kolozsvár, 2007
5. Enyedi György válogatott művei, Kriterion, 1997
6. Gaal György: Fejezetek a Kolozsvári Unitárius Kollégium történetéből, Kolozsvár, 2007
7. Kedei Mózes: Az Erdélyi Unitárius Egyház rövid története, Unitárius Egyház kiadványai, Kolozsvár, 2001
8. Kénosi Tőzsér János – Uzoni Fosztó István: Az erdélyi unitárius egyház története I., Kolozsvár, 2005.
9. Kénosi Tőzsér János – Uzoni Fosztó István: Az erdélyi unitárius egyház története I., Kolozsvár, 2009
10. Dr. Rezi Elek: Teológia és népszolgálat, Kolozsvár, 2007
11. Kovács Sándor: Unitárius egyháztörténet, Kolozsvár, 2009

I. 3. Etica

1. Obligaţiile omului
2. Virtuţiile
3. Conştiinţa
4. Liberul arbitriu
5. Ocrotirea vieţii în contextul poruncii VI – suicidul, eutanasia, avortul, alcoolism, consumul de droguri – Abordarea istorică, sociologică şi biblico-teologică
6. Bioetica: Transplantanţia, Biotehnologie
7. Ocrotirea creaţiei – Baze teologice, aspecte ecologice actuale
8. Familia, relaţiile omului – însuşirile familiei creştine
9. Etica globală – prezentarea ideilor de bază, problemele eticii globale.

Bibliografie:

1. Ferenczi Andrea: Genetika – Génetika, Budapest, 1999.
2. Kovács József: A modern orvosi etika alapjai, Budapest, 1997
3. Hans Küng: A világvallások etikája, Budapest, 1994
4. Hankiss Elemér: A tízparancsolat ma, Budapest, 2002
5. Péter László: TP 5.0. Elmélet és empíria öt globális társadalmi probléma vizsgálatában, Kolozsvár, 2009
6. Rezi Elek: Felelősségünk a ránk bízott életért, Kolozsvár, 2005
7. Rezi Elek: Unitárius erkölcstan, Kolozsvár, 2008
8. Reuss András – Orosz Gábor Viktor: Szabadulni az erőszaktól. Keresztény megközelítések., Budapest, 2005

I. 4. Dogmatica

1. Biblia – canonizarea, traducerile Bibliei, locul şi importanţa Bibliei în religia unitariană
2. Cunoştinţe de bază ale dogmaticii unitariene – credinţa creştină, raţiunea, autoritatea, toleranţa şi libertatea religioasă
3. Dumnezeu – problema demonstraţiei existenţei lui Dumnezeu, esenţa şi atributele lui Dumnezeu, caracteristicile metafizice şi trăsăturile etice ale lui Dumnezeu

4. Antropologia – originea omului, natura şi menirea omului, rugăciunea
5. Cristologie – persoana lui Iisus, învăţăturile lui Iisus, Înpărăţia lui Dumnezeu
6. Păcatul şi iertarea păcatului.

Bibliografie

1. Alister E. McGrath: Bevezetés a keresztény teológiába, Budapest, 1995
2. Dávid Ferenc: Rövid magyarázat, Budapest, 2010
3. Erdő János: Teológiai tanulmányok, Kolozsvár, 1996
4. Paul Tillich: Rendszeres teológia, Osiris, Budapest, 1996
5. Rezi Elek: Hisszük és valljuk, Kolozsvár, 2008
6. Rezi Elek: „Az Úr, a mi Istenünk, egy Úr", Kolozsvár, 2009

NOTĂ: Bibliografia pentru disciplina de specialitate include **manualele de *Religie Unitariană* cuprinse în Catalogul manualelor şcolare valabile în învăţământul preuniversitar, în anul şcolar în care se susţine examenul.**

D. Tematica pentru didactica disciplinei de specialitate

I. Proiectarea, organizarea şi desfăşurarea activităţii didactice

1. Componentele curriculumului naţional: planuri-cadru (trunchi comun, curriculum diferenţiat, curriculum la decizia şcolii/ curriculum în dezvoltare locală), programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare; alţi termeni de referinţă ai curriculumului naţional: arii curriculare, discipline, module, standarde curriculare.
2. Proiectarea curriculumului la decizia şcolii/ curriculum în dezvoltare locală de tipul: aprofundare/ extindere/ opţional ca disciplină nouă; modalităţi de analiză a nevoilor specifice ale elevilor, modalităţi de selectare a CDS, modalităţi de dezvoltare a unei programe de CDS, exemple posibile pentru domeniul educaţiei religioase.
3. Competenţele predării-învăţării-evaluării la disciplina religie. Competenţe generale, competenţe specifice. Operaţionalizarea competenţelor.
4. Programa şcolară: structura programei şcolare, utilizarea programei în proiectarea şi realizarea activităţilor didactice, manualele şi bibliografia;
5. Proiectarea activităţii didactice: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea de activităţi de învăţare intra-, inter- şi transdisciplinare.
6. Lecţia. Tipuri de lecţie;

II. Principiile didactice generale. Principii didactice specifice predării religiei: principiul eclesiologic.

III. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învăţare-evaluare

1. Metode didactice: clasificare, caracterizare, utilizarea metodelor centrate pe elev/ tehnicilor de învăţare prin cooperare.
2. Forme de organizare a activităţii didactice: caracterizare, clasificare.
3. Forme de activitate extraşcolară specifice disciplinei religie şi proiectarea acestora: cateheza, serbarea religioasă, vizitele şi pelerinajele, expoziţiile, cercurile pe disciplină, participarea la slujbele religioase.
4. Mijloacele de învăţământ utilizate în activitatea didactică: caracterizare, funcţii, clasificare.
5. Mijloace de învăţământ specifice disciplinei religie: textul biblic, literatura religioasă, portretul, harta, mijloacele audio- vizuale, calculatorul etc.
6. Utilizarea tehnologiei informaţiei şi comunicării în construirea unor medii active de instruire. Exemplificări pentru ora de religie.

IV. Evaluarea procesului instructiv-educativ

1. Evaluarea de proces: obiective, caracterizare, funcţii, tipologie. Specificul evaluării la ora de religie.
2. Metode de evaluare: caracterizare, tipologie.
3. Instrumente de evaluare: caracterizare, calităţi (validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate).
4. Tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de evaluare şi de notare.
5. Elaborarea probelor scrise: proiectarea testului docimologic, matricea de specificaţii.
6. Metode şi instrumente complementare de evaluare (referatul, proiectul, portofoliul, autoevaluarea, investigaţia, observarea sistematică a activităţii şi comportamentului elevului).

V. Profesorul de religie – model şi formator de caractere în şcoala contemporană.

Consilierea şi îndrumarea spirituală în cadrul educaţiei religioase.

E. Bibliografie pentru didactica disciplinei de specialitate

1. Bancilă Vasile, Iniţierea religioasă a copilului, Editura Anastasia, 1996
2. Bocoş, M – Jucan, D: Teoria şi metodologia instruirii. Teoria şi metodologia evaluării, Paralela 45, 2007
3. Cucoş Constantin, Educaţia religioasă. Repere teoretice şi metodice, Polirom, Iaşi, 1999

4. Panoschi Mihaela, LIŢOIU Nicoleta, Pr. IORDĂCHESCU Nicolae, Ghid de evaluare, Religie, Aramis, Bucureşti,2001
5. Falus Iván: Didaktika. Javított és bővített kiadás, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003
6. Birta-Székely Noémi: A pedagógia alapjaitól az oktatás elméletéig, Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2010
7. Birta-Székely Noémi – Fóris-Ferenczi Rita (szerk): Pedagógiai Kézikönyv, Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2008
8. Owe Wikström: A kifürkészhetetlen ember. Anima Kiadó, Budapest, 2000.
9. Fóris-Ferenczi Rita: A tervezéstől az értékelésig. Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2008.
10. Barabási Tünde: Tanítástanulási és tanulástanítási alapismeretek, Presa Universitară Clujeană, 2008.
11. Mészáros Aranka (szerk.) (2002), Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága, Elte, Eötvös Kiadó, Bp
12. Hans Bruner (2004), Az oktatás kompetenciái, Aula, Bp.
13. Kagan, S. (2001), Kooperatív tanulás, Budapest, Önkonet Kft.
14. Nahalka István: Hogyan alakul ki a tudás a gyerekekben? Konstruktivizmus és pedagógia. Nemzeti Tankönyvkiadó, 2002. Bp
15. Steele-Meredith-Temple: Az írás és olvasás a kritikai gondolkodás fejlesztése érdekében. I-VIII. Budapest, 1999.

NOTĂ: Bibliografia pentru didactica disciplinei de specialitate include **planurile-cadru și programele şcolare pentru disciplina *Religie Unitariană* valabile în anul şcolar în care se susţine examenul.**

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

MAIȘTRI INSTRUCTORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: SILVICULTURĂ

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepției, cunoaşterii, înțelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unitățile de competențe - cunoştințele, abilitățile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor ştiinței devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate instituția şcolară şi substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice.**

Au fost urmărite formarea şi structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competențele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor ştiințifice (aprox.. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodica şi aplicațiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

Conținuturile programei urmăresc sporirea flexibilității, mobilității ocupaționale şi

creşterea gradului de adaptabilitate a maiştrilor instructori la evoluția tehnică, tehnologică şi economică în domeniu.

Programa este orientată pe evaluarea calității concepției didactice şi a modalităților concrete prin care maistrul instructor pune elevii în situații de învățare eficientă, menite să conducă la formarea competențelor prevăzute în standardele de pregătire profesională. Această orientare este cu atât mai necesară în prezent, când flexibilitatea programelor şcolare solicită din partea cadrelor didactice efortul de a concepe procese şi parcursuri didactice adaptate nivelului claselor de elevi cu care lucrează şi finalităților învățământului tehnologic.

Structura arborescentă şi organizarea modulară a curriculum-ului pentru învățământul tehnologic, solicită abordarea structurală a desfăşurării procesului de învățământ.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

Silvicultură şi tehnica culturilor silvice
Tema 1. Îngrijirea şi conducerea arboretelor
1.1 Scopul şi necesitatea lucrărilor
1.2 Etapele şi stadiile de dezvoltare ale arboretelor

1.3 Importanţa lucrărilor de îngrijire
1.4 Degajările şi depresajul
1.5 Curăţirile
1.6 Răriturile
1.7 Lucrări de îngrijire cu caracter special

Tema 2. Regimuri şi tratamente

2.1. Regenerarea şi ajutorarea regenerării
2.2. Noţiuni de regim, tratament
2.3. Tratamentul codrului grădinărit, tratamentul tăierilor progresive, tratamentul tăierilor succesive , tratamentul tăierilor rase
2.4. Conversiunea şi transformarea

Tema 3. Recoltarea şi prelucrarea fructelor, conurilor şi semințelor

Tema 4. Calitatea semințelor forestiere

Tema 5. Păstrarea, ambalarea, transportul şi pregătirea semințelor pentru semănat

Tema 6. Pepiniere forestiere

6.1. Alegerea terenului pentru înființarea pepinierei
6.2. Organizarea terenului în pepinieră
6.3. Pregătirea terenului şi lucrări de ameliorare a solului pentru culturi în pepinieră
6.4. Tehnologia culturilor în pepiniere: metode şi scheme de semănat, adâncimea şi epoca de semănat,
6.5. Lucrări de îngrijire a culturilor în pepinieră
6.6. Scosul, sortarea, păstrarea, ambalarea şi transportul puieţilor

Tema 7 Împăduriri

7.1. Alegerea şi asocierea speciilor pentru culturi forestiere
7.2. Pregătirea terenului şi a solului pentru împăduriri
7.3. Metode de împădurire
7.3.1. Metoda semănăturilor directe
7.3.2. Metoda plantaţiilor
7.3.3. Metoda butăşirii directe
7.4. Îngrijirea culturilor forestiere
7.5. Organizarea lucrărilor de împădurire

Exploatarea pădurilor

Tema 1. Procesul de producţie al exploatării lemnului

1.1. Structura procesului de producţie
1.2. Factorii care influenţează procesul de producţie
1.3. Metode de exploatare a lemnului

Tema 2. Pregătirea lucrărilor de exploatare a lemnului

2.1. Lucrări pregătitoare executate de sectorul silvic
2.2. Lucrări pregătitoare executate de sectorul de exploatare
2.3 Organizarea unui şantier de exploatare a lemnului

Tema 3. Recoltarea lemnului

3.1 Structura procesului de recoltare a lemnului
3.2 Doborârea arborilor
3.3 Fasonarea arborilor
3.4 Unelte şi utilaje folosite la recoltarea arborilor
3.5 Măsuri de tehnica securităţii muncii la recoltarea lemnului

Tema 4. Colectarea lemnului

4.1. Structura procesului de colectare a lemnului
4.2. Mijloace de colectare a lemnului
4.3. Măsuri de tehnica securităţii muncii la colectarea lemnului

Tema 5. Lucrări în platforma primară

5.1. Organizarea platformelor primare
5.2. Operaţii executate în platformele primare
5.3. Măsuri de tehnica securităţii muncii în platforme primare

Tema 6. Încheierea procesului de producţie al exploatării lemnului

6.1. Reguli silvice ce trebuiesc respectate la exploatarea lemnului

6.2. Curățirea parchetelor de resturi de exploatare
6.3. Reprimirea parchetelor

Tema 7. Produse nelemnoase ale pădurii

7.1. Fructe de pădure
7.2. Ciuperci comestibile din flora spontană
7.3 Plante medicinale şi aromatice

COMPETENȚE SPECIFICE

1. Cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice și metodice de specialitate;

2. Operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;

3. Realizarea corelațiilor intra, -inter și pluridisciplinare ale conținuturilor;
4. Proiectarea activităților de instruire practică/pregătire practică în concordanță cu cerințele curriculumului și ale tehnologiei didactice moderne;
5. Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea proiectată;

6. Organizarea și coordonarea activității de instruire/pregătire practică în atelierul tehnologic școlar și la agenții economici în scopul formării și dezvoltării competențelor specifice;

7. Selectarea și aplicarea metodelor de evaluare adecvate activității de instruire/pregătire practică;
8. Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;

9. Exploatarea utilajelor, instalațiilor și echipamentelor în condițiile respectării normelor de protecție și igiena muncii, P.S.I. și protecția mediului înconjurător;

10. Respectarea normelor de calitate pentru desfășurarea proceselor, obținerea produselor și oferirea serviciilor;

11. Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
12. Stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor din aria curriculară „Tehnologii” în învățământul preuniversitar; construirea demersului didactic pentru realizarea centrării pe elev.
2. Componentele curriculumului școlar:

- curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module;

- documente curriculare, Standarde de Pregătire Profesională, planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;

- obiectivele instruirii practice și evaluării: competențe generale, competențe specifice, unități de competență, competențe;

- proiectarea curriculumului opțional și în dezvoltare locală.

3. Stabilirea corespondențelor dintre competențele de execuție și sociale și conținuturile de instruire.

4. Metode și procedee de instruire practică:
- Clasificarea și caracteristicile grupelor de metode specifice instruirii practice;

- Exemplificarea aplicării metodelor specifice instruirii practice;
- Utilizarea metodelor de instruire centrate pe elev: lucrul în echipă, învățarea prin cooperare, metoda proiectului, problematizarea, studiul de caz.

5. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:
a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;
b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.
6. Caracterizarea tipurilor de lecții specifice instruirii practice: lecția de formare și dezvoltare a competențelor de execuție, lecția de evaluare prin probă practică, lecția vizită.

7. Particularitățile mediului de instruire în atelierul școală.

8. Proiectarea demersului didactic: stabilirea lucrărilor de instruire practică în acord cu conținuturile programelor școlare, planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției.

9. Proiectarea instrumentelor de evaluare prin probe practice: formularea cerințelor, întocmirea baremului și a fișelor de observare.

10. Modalități de adaptare a instruirii practice pentru integrarea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale.
11. Integrarea abilităților cheie în activitatea de instruire practică.

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Achimescu, R., s..a., 1999: Cartea pădurarului - cap. 121, Editura Didactică și Pedagogică, București
2. Achimescu, C., 1999: Exploatarea lemnului si valorificarea produselor accesorii ale pădurii, Editura Didactică și Pedagogică, București
3. Ciubotaru, A., 1998: Exploatarea pădurilor, Editura Lux Libris, Braşov
4. Damian, I., 1979: Împăduriri, Editura Didactică și Pedagogică, București
5. Decei, I, s.a., 1985: Amenajarea şi exploatare pădurilor, Editura Didactică și Pedagogică, București
6. Dobos, V, s.a., 1997: Silvicultură si tehnica culturilor silvice, Editura Didactică și Pedagogică, București
7. Florescu, Gh., 1994: Împăduriri, Tipografia Universității Transilvania, Braşov
8. Florescu, I. I., 1981: Silvicultură, EDP, București
9. Florescu, I, Nicolescu, N., 1996: Silvicultură (vol. I), Editura Lux Libris, Braşov
10. Florescu, I, Nicolescu, N., 1997: Studiul pădurii, Editura Universității Transilvania, Braşov
11. Furnică, N, Beldeanu, E., 1985: Exploatarea pădurilor cu elemente de industrializare a lemnului, Editura Ceres, București
12.Milescu, I, Alexa, A., 1982: Economie forestieră, Editura Ceres, București
13. Stănescu, V., 1979: Dendrologie, Editura Didactică și Pedagogică, București
14. *** 1999: Norme pentru evaluarea masei lemnoase destinată exploatării, Ministerul Mediului, București
15 *** 1988: Norme pentru alegerea și aplicarea tratamentelor, 1988
16. *** 1987 Îndrumări tehnice pentru compoziții, scheme și tehnologii de regenerare a pădurilor, Ministerul Silviculturii, București
17 *** 1986: Norme tehnice pentru îngrijirea si conducerea arboretelor, 1999
18. *** Ord. 562 din 5. 09. 1991 - Îndrumări tehnice pentru efectuarea controlului anual al regenerării
19. *** Regulamentul privind organizarea si desfăşurarea licitațiilor pentru vânzarea masei lemnoase

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006

6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învăţământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea, C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
20. Petty, G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura Atelier Didactic, Bucureşti, 2007
21. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
22. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, Bucureşti,1999
23. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
24. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
25. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINŢIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAŢIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂŢĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: SILVICULTURĂ

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

TEMA 1. Organizarea structurală a ecosistemului forestier

1.1. Pădurea ca ecosistem
1.2. Procese de nivel ecosistemic
1.2.1. Regenerarea naturală a pădurii

1.2.2. Constituirea stării de masiv
1.2.3. Creşterea şi dezvoltarea pădurii
1.2.4. Eliminarea naturală în pădure
1.2.5. Succesiunea vegetaţiei forestiere
1.3. Caracteristicile structurale şi calitative ale arboretului

TEMA 2. Îngrijirea şi conducerea pădurii
2.1 Scopul şi necesitatea lucrărilor
2.2 Etapele şi stadiile de dezvoltare ale arboretelor
2.3 Importanţa lucrărilor de îngrijire
2.4 Degajările şi depresajul
2.5 Curăţirile
2.6 Răriturile
2.7 Lucrări de îngrijire cu caracter special

TEMA 3. Regimuri şi tratamente silvice
3.1.Tratamentul tăierilor rase
3.2.Tratamentul tăierilor succesive (uniforme)
3.3.Tratamentul tăierilor progresive (în ochiuri)
3.4.Tratamentul codrului grădinărit
3.5.Tratamentul codrului cvasigrădinărit
3.6.Tratamente în regim de crâng

TEMA 4. PEPINIERE FORESTIERE
4.1.Alegerea terenului pentru înființarea pepinierei
4.2.Organizarea terenului în pepinieră
4.3.Pregătirea terenului şi lucrări de ameliorare a solului pentru culturi în pepinieră
4.4.Tehnologia culturilor în pepiniere: metode şi scheme de semănat, adâncimea şi epoca de semănat,
4.5. Lucrări de îngrijire a culturilor în pepinieră
4.6. Scosul, sortarea, păstrarea, ambalarea şi transportul puieţilor
4.7. Organizarea lucrărilor în pepinierele forestiere

TEMA 5. ÎMPĂDURIRI
5.1. Clasificarea lucrărilor de împădurire
5.2. Alegerea şi asocierea speciilor pentru culturi forestiere
5.2.1. Principii şi criterii de alegere a speciilor
5.2.2. Compoziţii şi scheme de împădurire
5.3. Metode de împădurire
5.4. Evaluarea reuşitei împăduririlor şi recepția lucrărilor de împădurire
5.5. Îngrijirea culturilor forestiere
5.5.1 Îndepărtarea vegetaţiei copleşitoare
5.5.2. Revizuiri şi completări
5.5.3. Rărirea culturilor
5.5.4. Receparea culturilor

STAȚIUNI FORESTIERE

TEMA 1. Caracterizarea elementelor componente ale staţiunii forestiere
1.1.Roca şi materialul parental determinant de sol şi component staţional
1.2.Relieful, determinant ecologic fundamental al staţiunii forestiere
1.3.Climatul, component ecologic al staţiunii forestiere
1.4.Solul, component de natură fizico-geografică şi ecologică al staţiunii forestiere

EXPLOATAREA PĂDURILOR

TEMA 1. Procesul de producție de bază al exploatării lemnului
1.1 Recoltarea lemnului
1.1.1. Structura procesului de recoltare a lemnului

1.1.2. Doborârea arborilor
1.1.3. Fasonarea arborilor
1.1.4. Unelte şi utilaje folosite la recoltarea arborilor
1.1.5. Norme de securitate şi sănătate în muncă la recoltarea lemnului
1.2. Colectarea lemnului
1.2.1. Structura procesului de colectare a lemnului
1.2.2. Mijloace de colectare a lemnului
1.2.3. Linii de colectare a lemnului
1.2.4. Reguli silvice ce trebuiesc respectate la colectarea lemnului
1.2.5. Norme de securitate şi sănătate în muncă la colectarea lemnului
1.3. Lucrări în platforma primară
1.3.1. Organizarea platformelor primare
1.3.2. Operaţii executate în platformele primare
1.3.3. Norme de securitate şi sănătatea muncii în platforme primare
1.4. Încheierea procesului de producţie al exploatării lemnului
1.4.1. Protejarea seminţişului şi a arborilor nemarcaţi
1.4.2. Curăţirea parchetelor de resturi de exploatare
1.4.3. Reprimirea parchetelor

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară “Tehnologii”. Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Achimescu, R., s..a., 1999: Cartea pădurarului - cap. 121, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti
2. Achimescu, C., 1999: Exploatarea lemnului si valorificarea produselor accesorii ale pădurii , Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti
3. Ciubotaru, A., 1998: Exploatarea pădurilor, Editura Lux Libris, Braşov
4. Damian, I., 1979: Împăduriri, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti
5. Decei, I, s.a., 1985: Amenajarea şi exploatare pădurilor, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti
6. Dobos, V, s.a., 1997: Silvicultură si tehnica culturilor silvice, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti
7. Florescu, Gh., 1994: Împăduriri, Tipografia Universităţii Transilvania, Braşov
8. Florescu, I. I., 1981: Silvicultură, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti
9. Florescu, I, Nicolescu, N., 1996: Silvicultură (vol. I), Editura Lux Libris, Braşov
10. Florescu, I, Nicolescu, N., 1997: Studiul pădurii, Editura Universităţii Transilvania, Braşov
11. Furnică, N, Beldeanu, E., 1985: Exploatarea pădurilor cu elemente de industrializare a lemnului, Editura Ceres, Bucureşti
12.Milescu, I, Alexa, A., 1982: Economie forestieră, Editura Ceres, Bucureşti
13. Stănescu, V., 1979: Dendrologie, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti
14. *** 1999: Norme pentru evaluarea masei lemnoase destinată exploatării, Ministerul Mediului, Bucureşti
15 *** 1988: Norme pentru alegerea şi aplicarea tratamentelor, 1988
16. *** 1987 Îndrumări tehnice pentru compoziţii, scheme si tehnologii de regenerare a pădurilor, Ministerul Silviculturii, Bucureşti
17 *** 1986: Norme tehnice pentru îngrijirea si conducerea arboretelor, 1999
18. *** Ord. 562 din 5. 09. 1991 - Îndrumări tehnice pentru efectuarea controlului anual al regenerării
19. *** Regulamentul privind organizarea si desfăşurarea licitaţiilor pentru vânzarea masei lemnoase

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, București, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
20. Petty G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, Bucureşti, 2007
22. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
23. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1999
24. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
25. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN: SOCIOLOGIE

2015

A. Notă de prezentare

Prezenta programă se adresează profesorilor care susţin examenul naţional de definitivare în învăţământul preuniversitar în specializarea *Sociologie*. Conţinutul şi structura programei sunt elaborate în aşa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de abordarea curriculară sistemică în realizarea procesului educaţional.

Absolvenţii facultăţilor de profil şi profesorii care susţin examenul la disciplina *Sociologie* pot preda în învăţământul preuniversitar discipline socio-umane, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaţionalizează profilul absolventului de învăţământ superior, urmărind:

- cunoaşterea conţinuturilor fundamentale şi a principalelor tendinţe în evoluţia disciplinei *Sociologie*, precum şi a metodicii disciplinei;
- probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice;
- demonstrarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare necesare realizării actului educaţional.

B. Competenţe ale profesorului de discipline socio-umane

Programa vizează anumite competenţe ale profesorului de discipline socio-umane, competenţe pe care acesta trebuie să şi le dezvolte şi să le probeze pe parcursul desfăşurării activităţii didactice. Într-o formulare sintetică, aceste competenţe sunt:

- utilizarea cunoştinţelor de specialitate, a achiziţiilor din domeniul didacticii disciplinei în proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice;
- utilizarea principalelor documente şcolare reglatoare: planuri-cadru, programe şcolare, programe pentru examene naţionale;
- proiectarea unor activităţi didactice bazate pe metode interactive pentru formarea competenţelor specifice domeniului;
- utilizarea unor strategii didactice care încurajează dezvoltarea gândirii critice a elevului, rezolvarea de probleme şi utilizarea noilor tehnologii;
- proiectarea şi realizarea dezvoltărilor curriculare intra- şi interdisciplinare;
- adecvarea demersurilor didactice la particularităţile de vârstă ale colectivului de elevi;
- construirea un climat educativ stimulativ şi eficient care încurajează interacţiunea socială pozitivă, motivaţia intrinsecă şi implicarea activă a elevului în învăţare.

C. Tematica la disciplina de specialitate

I. STATUTUL DE ŞTIINŢĂ AL SOCIOLOGIEI

1. Obiectul de studiu al sociologiei
2. Cunoaşterea spontană şi cunoaşterea ştiinţifică a vieţii sociale
3. Funcţiile sociologiei
4. Perspective sociologice (orientări/curente): evoluţionism, funcţionalism, conflictualism, interacţionism simbolic, structuralism.

II. METODOLOGIA CERCETĂRII SOCIOLOGICE

1. Etapele investigaţiei sociologice
2. Metode de cercetare sociologică: ancheta sociologică/sondajul de opinie, observaţia, experimentul, studiul documentelor sociale (analiza de conținut), monografia
3. Tehnici şi instrumente de cercetare sociologică: eşantionarea, interviul, chestionarul

III. ORGANIZAREA SOCIALĂ

A. Structura socială
   1. Status şi rol
   2. Relaţii şi reţele sociale
   3. Grupuri sociale
   4. Instituţii şi organizaţii sociale: familia, şcoala, biserica, statul, partidele politice, ONG-urile

B. Stratificarea socială
   1. Clase sociale: teorii ale formării claselor sociale (Karl Marx, Max Weber)
   2. Mobilitate socială şi profesională
   3. Inegalitatea socială
   4. Discriminarea

IV. AUTORITATE ŞI PUTERE

1. Puterea politică
2. Tipuri de autoritate şi tipuri de guvernare
3. Societatea civilă
4. Societatea democratică, pluralismul şi opinia publică

5. Comportamentul politic: socializare politică, implicare şi apatie civică, grupuri de interese şi grupuri de presiune

V. SOCIALIZAREA

1. Rolul socializării
2. Teorii ale socializării
3. Tipuri de socializare: primară, secundară, continuă, anticipativă, resocializare
4. Agenţii de socializare: familia, şcoala, munca, grupul, mass-media

VI. DEVIANŢĂ ŞI CONFORMITATE

1. Accepţiuni sociologice ale devianţei
2. Fenomene anomice: explicaţii şi cauze
3. Tipuri de fenomene anomice: infracţionalitatea, corupţia, sinuciderea, sărăcia, conflictele sociale
4. Ordine şi control social

C. Bibliografie la disciplina de specialitate

1. Raymond Boudon (coord.), „Tratat de sociologie", Bucureşti, Ed. Humanitas, 1997
2. Septimiu Chelcea, Ioan Mărginean, Ion Cauc, „Cercetarea sociologică. Metode şi tehnici", Deva, Ed. Destin, 1998
3. Emile Durkheim, „Regulile metodei sociologice", Bucureşti, Ed. Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1974
4. Anthony Giddens, „Sociologie", Bucureşti, Ed. All, 2000
5. Traian Herseni, „Sociologie. Teoria generală a vieţii sociale", Bucureşti, Ed. Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1982
6. Petre Iluţ, „Abordarea calitativă a socioumanului", Iaşi, Ed. Polirom, 1977
7. Achim Mihu, „Introducere în sociologie", Cluj, Ed. Dacia, 1992
8. Iolanda Mitrofan, Nicolae Mitrofan, „Familia de la A la Z...", Bucureşti, Ed. Ştiinţifică, 1991
9. Traian Rotariu, Petru Iluţ, „Sociologie", Cluj-Napoca, Ed. Mesagerul, 1996
10. Dumitru Sandu, „Sociologia tranziţiei. Valori şi tipuri sociale în România", Bucureşti, Ed. Staff, 1996
11. Maria Voinea, „Sociologia familiei", Bucureşti, Ed. Universităţii din Bucureşti, 1993
12. Max Weber, „Etica protestantă şi spiritul capitalismului", Bucureşti, Ed. Humanitas, 1995
13. Cătălin Zamfir, Lazăr Vlăsceanu, „Dicţionar de sociologie", Bucureşti, Ed. Babel, 1993
14. ***Dicţionar de sociologie, Seria Larousse, Bucureşti, Ed. Univers Enciclopedic, 1996

NOTĂ: Bibliografia pentru disciplina de specialitate include **manualele de *Sociologie* şi *Studii sociale* cuprinse în Catalogul manualelor şcolare valabile în învăţământul preuniversitar, în anul şcolar în care se susţine examenul.**

E. Tematica pentru didactica disciplinei de specialitate

I. Proiectarea, organizarea şi desfăşurarea activităţii didactice

1. Componentele Curriculumului naţional: planuri-cadru (trunchi comun, curriculum diferenţiat, curriculum la decizia şcolii/ curriculum în dezvoltare locală), programe şcolare; alţi termeni de referinţă ai curriculumului naţional: arii curriculare, discipline, module. Manuale şcolare şi auxiliare curriculare.
2. Proiectarea curriculumului la decizia şcolii/ curriculumului în dezvoltare locală: aprofundare/ extindere/ opţional ca disciplină nouă.
3. Competenţele predării-învăţării-evaluării la disciplinele socio-umane: competenţe generale, competenţe specifice.
4. Proiectarea activităţii didactice: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea de activităţi de învăţare intra-, inter- şi transdisciplinare.

II. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învăţare-evaluare

1. Metode didactice: caracterizare, clasificare; utilizarea metodelor centrate pe elev/ tehnicilor de învăţare prin cooperare.
2. Forme de organizare a activităţii didactice: caracterizare, clasificare.
3. Mijloacele de învăţământ utilizate în activitatea didactică: caracterizare, funcţii, clasificare.
4. Utilizarea tehnologiei informaţiei şi comunicării în construirea unor medii active de instruire.

III. Evaluarea procesului instructiv-educativ

1. Evaluarea de proces: obiective, caracterizare, funcţii, tipologie.
2. Metode de evaluare: caracterizare, tipologie.
3. Instrumente de evaluare: caracterizare, calităţi (validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate).
4. Tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de evaluare şi de notare.

5. Elaborarea probelor scrise: proiectarea testului docimologic, matricea de specificații.

F. Bibliografie pentru didactica disciplinei de specialitate

1. Ion Albulescu, Mirela Albulescu, „Didactica disciplinelor socio-umane", Ed. Napoca Star, Cluj-Napoca, 1999
2. Muşata Bocoş, Dana Jucan, „Fundamentele pedagogiei. Teoria şi metodologia curriculum-ului. Repere şi instrumente didactice pentru formarea profesorilor", Ed. Paralela 45, Piteşti, 2008
3. Lucian Ciolan, „Învăţarea integrată - fundamente pentru un curriculum transdisciplinar", Ed. Polirom, Iaşi, 2008
4. Carmen Creţu, „Curriculum individualizat şi personalizat", Ed. Polirom, Iaşi, 1998
5. Sorin Cristea, „Dicţionar de termeni pedagogici", E.D.P., Bucureşti, 1998
6. Constantin Cucoş, „Pedagogie generală", Ed. Polirom, Iaşi, 2000
7. Constantin Cucoş, „Psihopedagogie", Ed. Polirom, Iaşi, 2005
8. Louis D'Hainaut, „Interdisciplinaritate şi integrare", în Programe de învăţământ şi educaţie permanentă, EDP, Bucureşti, 1981
9. Basarab Nicolescu, „Transdisciplinaritatea. Manifest", Ed. Polirom, Iaşi, 1999
10. Florina Oţet, Nicoleta Liţoiu, Sorin Spineanu-Dobrotă, „Ghid de evaluare pentru ştiinţele socio-umane", Ed. ProGnosis, Bucureşti, 2000
11. Paloma Petrescu, Viorica Pop, „Transdisciplinaritatea – o nouă abordare a situaţiilor de învăţare", Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2007
12. Adrian Stoica (coord.), „Evaluarea curentă şi examenele", Ed. ProGnosis, Bucureşti, 2001
13. Eugen Stoica (coord.), Marius Avram, Sorin Spineanu-Dobrotă, Angela Teşileanu, „Ghid de evaluare la disciplinele socio-umane", Ed. ERC Press, Bucureşti, 2011
14. ***2002, „Ghid metodologic pentru aplicarea programelor şcolare din Aria curriculară Om şi societate. Învăţământ liceal", MEC – CNC, Ed. Aramis Print, Bucureşti

NOTĂ: Bibliografia pentru didactica de specialitate include **planurile-cadru și programele școlare pentru disciplina *Sociologie* valabile în anul școlar în care se susține examenul.**

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN:
TEHNICI CINEMATOGRAFICE ȘI DE TELEVIZIUNE

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Repere ale dezvoltării tehnologiei audiovizuale

1.1. Coexistenta imaginii fotografice argentice şi magnetice în fotografie, cinematografie şi televiziune.
1.2. Folosirea tehnicilor video-electronice în producţia de filme cinematografice.
1.3. Transpunerea imaginii de film pe suport magnetic.

1.4. Transferul imaginii magnetice pe pelicula cinematografica.

2. Înregistrarea şi redarea electronică a imaginilor cinematografice

2.1. Procesul fotografic - baza realizării imaginii cinematografice.
2.2. Etapele tehnologice de realizare a filmelor.
2.3. Tehnica filmării şi aparatura.
2.4. Formate şi sisteme de cinema.
2.5. Compatibilitatea cadrelor cinematografice şi de televiziune.

3. Înregistrarea şi redarea imaginilor de televiziune.

3.1. Avantajele şi dezavantajele sistemului de înregistrare şi redare a imaginii pe suport magnetic.
3.2. Principiile înregistrării magnetice a imaginii.
3.3. Echipamente de înregistrare şi redare a imaginii magnetice.
3.4. Banda video: structură şi proprietăţi.

4. Înregistrarea şi redarea sunetului în cinematografie şi televiziune

4.1. Sisteme de înregistrare şi redare a sunetului în cinematografie şi televiziune.
4.2. Principiile înregistrării şi redării sunetului pe cale optico-fotografică.
4.3. Principiile înregistrării şi redării magnetice a sunetului.
4.4. Echipamente de înregistrare, post-procesare şi redare a sunetului.

5. Cinematograful –baza de realizare a spectacolului cinematografic

6.1. Proiecţia cinematografică. Aparatură şi dispozitivele auxiliare.
6.2. Sala de cinema. Cerinţe acustice şi de vizibilitate.
6.3. Calitatea spectacolului cinematografic. Caracteristicile tehnice ale calităţii spectacolului.
6.4. Proiecţia imaginilor electronice pe ecran mare.

6. Formarea şi obţinerea imaginii fotografice

6.1. Noţiuni generale despre lumina, culoare, compoziție, unghiulație și mișcări de aparat.
6.2. Legile şi principiile fundamentale ale opticii fotografice.
6.3. Etapele obţinerii imaginii fotografice.
6.4. Materiale fotosensibile folosite în fotografie.
6.5. Aparatul de fotografiat. Părţile componente şi rolul lor funcţional.
6.6. Echipamente şi dispozitive auxiliare ale aparatului de fotografiat.
6.7. Fotografia digitală.

7. Tehnica fotografierii

7.1. Alegerea aparatului şi a materialului fotosensibil.
7.2. Reguli de stabilire a punctului de staţie.
7.3. Tehnica iluminării cadrului.
7.4. Tehnica fotografierii cu blitzul.
7.5. Stabilirea parametrilor de expunere.
7.6. Stabilirea planului de claritate şi a profunzimii planului de claritate.
7.7. Folosirea filtrelor în fotografie.
7.8. Particularităţile fotografierii diverselor tipuri şi genuri de fotografie.
7.9. Tehnici speciale de fotografiere. Macro şi microfotografia. Fotografierea în zonele invizibile ale spectrului.

8. **Fotografia digitală**

8.1. Principiile înregistrării imaginii digitale.
8.2. Camera digitală. Principalele părţi componente. Tipuri de camere digitale. Performanţe.
8.3. Imaginea digitală. Rezoluţia şi claritatea ei.
8.4. Avantajele şi limitele folosirii imaginii digitale.
8.5 Procesarea imaginii digitale. Echipamente de imprimare.
8.6. Transferul şi stocarea imaginilor digitale.

COMPETENŢE SPECIFICE

- cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;

- operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;
- utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- proiectarea şi/sau selectarea unor conţinuturi pentru programele opţionale sau curriculum în dezvoltare locală de tipul aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;
- comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţ

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară "Tehnologii". Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică)

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1	Alexandrescu P., Petculescu Al.	Tehnica filmării şi aparatura	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1977
2	Adair King J.	Fotografia digitală	Editura Tehnică, Bucureşti, 2001
3	Burlacu V., Marin A. ş.a.	Tehnologia cinematografică	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1974
4	Bistriţeanu D.	Filtre fotografice	Editura Tehnică, Bucureşti, 1989
5	Drugă O., Murgu H.	Elemente de gramatică a limbajului audiovizual	Editura Fundaţiei PRO, 2002
6	Lawsen J. H.	Film şi creaţie	Editura Meridiane, 1968
7	Marin A., Burlacu V.	Tehnica înregistrării sunetului şi aparatură	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1977
8	Marin A., D. Morozan, Stătescu V.	Tehnologia filmului	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1977
9	Marin A., Morozan D. ş.a.	Tehnica filmului de la A la Z	Editura Tehnică Bucureşti 1979
10	Mociorniţa D.	Tehnica fotografică	Agenţia de informaţii CAMI, 2000
11	Munteanu V.	Tehnologia prelucrării peliculei	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1977
12	Nicolescu N. ş.a.	Tehnica proiecţiei cinematografice	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1977
13	Oteteşteanu M. ş.a.	Sisteme de înregistrare audio-video	Editura de Vest Timişoara, 1997
14	Radu Gh., Radu R.	Conservarea şi regenerarea dia-foto-filmelor	Editura Tehnică, Bucureşti, 1981
15	Răduleţ T.	Optica foto-cinematografică	Editura Tehnică, Bucureşti, 1978
16	Răduleţ O.,	Percepţia imaginii cinematografice şi de televiziune	Editura Printech, 2002
17	Sadoul G.	Istoria cinematografului mondial de la origini până în zilele noastre	Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1961
18	Stanciu N. ş.a.	Tehnica imaginii în televiziune şi cinematografie	Editura Tehnică, Bucureşti, 1971
19	Manualele în vigoare		

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1.	Adăscăliţei, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura Polirom, Iaşi, 2007
2.	Cerghit, I.,	Metode de învăţământ, EDP, Bucureşti, 1997
3.	Carcea I.M.,	Consultanţă şi consiliere educaţională, EDP, Bucureşti, 2005
4.	Cucoş, C.,	Pedagogie, Ed. Polirom, Iaşi, 1996
5.	Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, EDP, Bucureşti, 2006
6.	Creţu, C.,	Curriculum diferenţiat şi personalizat, Ed.Polirom, Iaşi, 1998
7.	Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1995
8.	Jinga, I., Negreţ, I.,	Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9.	Jinga, I., Istrate, E.	Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura ALL, Bucureşti, 2006
10.	Joiţa, E.,	Eficienţa instruirii, EDP, Bucureşti, 1998
11.	Manolescu, M.,	Evaluarea şcolară, Editura Meteor, Bucureşti, 2006
12.	Neacşu, I.,	Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, EDP, Bucureşti, 1999

13. Nicola I., Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
14. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura Performantica, 2006
15. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura Aramis, Bucureşti, 2004
16. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura Polirom, Iaşi, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi", Iaşi, 2002
18. Potolea, D., Profesorul şi strategiile conducerii învăţării, în vol. Structuri, strategii şi performanţe în învăţământ (coord. Jinga, I., Vlăsceanu, L.), Ed. Academiei, Bucureşti, 1989
19. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, EDP, Bucureşti, 2000
20. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, Bucureşti, 1999
21. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească", Bucureşti, 1999
22. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
23. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii".

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

MAIȘTRI INSTRUCTORI

DISCIPLINA DE EXAMEN:
TEHNICI CINEMATOGRAFICE ȘI DE TELEVIZIUNE

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepției, cunoaşterii, înțelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unitățile de competențe - cunoştințele, abilitățile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor ştiinței devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate instituția şcolară şi substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice.**

Au fost urmărite formarea şi structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competențele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor ştiințifice (aprox.. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodica şi aplicațiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

Conținuturile programei urmăresc sporirea flexibilității, mobilității ocupaționale şi

creşterea gradului de adaptabilitate a maiştrilor instructori la evoluția tehnică, tehnologică şi economică în domeniu.

Programa este orientată pe evaluarea calității concepției didactice şi a modalităților concrete prin care maistrul instructor pune elevii în situații de învățare eficientă, menite să conducă la formarea competențelor prevăzute în standardele de pregătire profesională. Această orientare este cu atât mai necesară în prezent, când flexibilitatea programelor şcolare solicită din partea cadrelor didactice efortul de a concepe procese şi parcursuri didactice adaptate nivelului claselor de elevi cu care lucrează şi finalităților învățământului tehnologic.

Structura arborescentă şi organizarea modulară a curriculum-ului pentru învățământul tehnologic, solicită abordarea structurală a desfăşurării procesului de învățământ.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. **Noțiuni introductive**
   1. Audiovizualul mijloc eficient de comunicare si informatizare;
2. **Bazele psihofiziologice ale percepției imaginii cinematografice şi de televiziune**
   1. Noțiunea de imagine cinematografică;

2. Schema generala a percepției vizuale;
3. Percepția mișcării;
4. Percepția reliefului;
5. Percepția culorilor.

3. Înregistrarea si redarea imaginilor cinematografice
1. Tehnica filmării si aparatura;
2. Formate si sisteme de cinema.

4. Înregistrarea și redarea imaginilor de televiziune
1. Principiile înregistrării magnetice și electronice a imaginii TV;
2. Echipamente de înregistrare și redare a imaginii magnetice și electronice a imaginii TV;
3. Purtători ai imaginii magnetice /i electronice.

5. Înregistrarea și redarea sunetului în cinematografie și televiziune
1. Sisteme de înregistrare și redare a sunetului în cinematografie și televiziune;
2. Principiile înregistrării și redării sunetului pe cale optico-fotografică;
3. Echipamente de înregistrare, postprocesare și redare a sunetului magnetic.

6. Sala de cinema – baza de realizare a spectacolului cinematografic
1. Proiecția cinematografică. Aparatura și dispozitivele auxiliare;
2. Sala de cinema. Cerințe acustice și de vizibilitate.

7. Noțiuni tehnica fotografică
1. Formarea și obținerea imaginii fotografice;
2. Aparatul de fotografiat. Părțile componente și rolul lor funcțional;
3. Materiale fotosensibile folosite în fotografie și prelucrarea lor.

COMPETENȚE SPECIFICE

1. Cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice și metodice de specialitate;

2. Operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;

3. Realizarea corelațiilor intra, -inter și pluridisciplinare ale conținuturilor;
4. Proiectarea activităților de instruire practică/pregătire practică în concordanță cu cerințele curriculumului și ale tehnologiei didactice moderne;
5. Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea proiectată;

6. Organizarea și coordonarea activității de instruire/pregătire practică în atelierul tehnologic școlar și la agenții economici în scopul formării și dezvoltării competențelor specifice;

7. Selectarea și aplicarea metodelor de evaluare adecvate activității de instruire/pregătire practică;
8. Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;

9. Exploatarea utilajelor, instalațiilor și echipamentelor în condițiile respectării normelor de protecție și igiena muncii, P.S.I. și protecția mediului înconjurător;

10. Respectarea normelor de calitate pentru desfășurarea proceselor, obținerea produselor și oferirea serviciilor;

11. Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
12. Stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor din aria curriculară „Tehnologii” în învățământul preuniversitar; construirea demersului didactic pentru realizarea centrării pe elev.
2. Componentele curriculumului școlar:

- curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module;

- documente curriculare, Standarde de Pregătire Profesională, planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;

- obiectivele instruirii practice și evaluării: competențe generale, competențe specifice, unități de competență, competențe;

- proiectarea curriculumului opțional și în dezvoltare locală.

3. Stabilirea corespondențelor dintre competențele de execuție și sociale și conținuturile de instruire.

4. Metode și procedee de instruire practică:
- Clasificarea și caracteristicile grupelor de metode specifice instruirii practice;
- Exemplificarea aplicării metodelor specifice instruirii practice;
- Utilizarea metodelor de instruire centrate pe elev: lucrul în echipă, învățarea prin cooperare, metoda proiectului, problematizarea, studiul de caz.

5. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:
a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;
b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.
6. Caracterizarea tipurilor de lecții specifice instruirii practice: lecția de formare și dezvoltare a competențelor de execuție, lecția de evaluare prin probă practică, lecția vizită.

7. Particularitățile mediului de instruire în atelierul școală.

8. Proiectarea demersului didactic: stabilirea lucrărilor de instruire practică în acord cu conținuturile programelor școlare, planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției.

9. Proiectarea instrumentelor de evaluare prin probe practice: formularea cerințelor, întocmirea baremului și a fișelor de observare.

10. Modalități de adaptare a instruirii practice pentru integrarea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale.
11. Integrarea abilităților cheie în activitatea de instruire practică.

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Alexandrescu, P., Petculescu, Al., Tehnica filmării şi aparatura, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1977.
2. Burlacu, V., Marin, A., ş.a., Tehnologia cinematografică, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1974
3. Marin A., Burlacu, V., Tehnica înregistrării sunetului şi aparatura, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1977
4. Marin, A., Morozan, D., Tehnica filmului de la A la Z, Editura Tehnică, Bucureşti, 1979
5. Marin, A., Morozan, D., Statescu, V., Tehnica filmului, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1977
6. Mociornița, D., Tehnica fotografică, Agenția de informații CAMI, 2000
7. Nicolescu, N., ş.a., Tehnica proiecţiei cinematografice, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1977
8. Oteşteanu M., Alexa, F., Ianăşi, C., Sisteme de înregistrare audio-video, Editura de Vest Timişoara, 1997
9. Sadoul, G., Istoria cinematografului mondial de la origini până în zilele noastre, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1961
10. Stanciu, N., s.a., Tehnica imaginii în televiziune şi cinematografe, Editura Tehnică, Bucureşti, 1971
11. Curriculum pentru clasa a IX-a Domeniul Producție media

12. Curriculum pentru clasa a X-a Domeniul Producție media
13. Curriculum pentru clasa a XI-a Calificarea Tehnician producție film şi televiziune
14. Curriculum pentru clasa a XI-a Calificarea Tehnician audio - video
15. Curriculum pentru clasa a XI-a Calificarea Tehnician multimedia

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învăţământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea, C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
20. Petty, G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura Atelier Didactic, Bucureşti, 2007
21. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
22. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, Bucureşti,1999
23. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
24. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
25. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

MAIȘTRI INSTRUCTORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: TEHNICI POLIGRAFICE

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepției, cunoaşterii, înțelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unitățile de competențe - cunoştințele, abilitățile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor ştiinței devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate instituția şcolară şi substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice.**

Au fost urmărite formarea şi structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competențele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor ştiințifice (aprox.. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodica şi aplicațiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

Conținuturile programei urmăresc sporirea flexibilității, mobilității ocupaționale şi

creşterea gradului de adaptabilitate a maiştrilor instructori la evoluția tehnică, tehnologică şi economică în domeniu.

Programa este orientată pe evaluarea calității concepției didactice şi a modalităților concrete prin care maistrul instructor pune elevii în situații de învățare eficientă, menite să conducă la formarea competențelor prevăzute în standardele de pregătire profesională. Această orientare este cu atât mai necesară în prezent, când flexibilitatea programelor şcolare solicită din partea cadrelor didactice efortul de a concepe procese şi parcursuri didactice adaptate nivelului claselor de elevi cu care lucrează şi finalităților învățământului tehnologic.

Structura arborescentă şi organizarea modulară a curriculum-ului pentru învățământul tehnologic, solicită abordarea structurală a desfăşurării procesului de învățământ.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Noţiuni de bază despre tehnica poligrafică

1.1. Definirea noţiunilor de: poligrafie, forme de tipar, elemente tipăritoare şi netipăritoare, tipăritură.
1.2. Genuri de tipar, caracteristicile lor tehnico-economice şi sfera lor de întrebuinţare.
1.3. Procesele tehnologice din industria poligrafică, de pregătire a formei, de imprimare şi de finisare.

2. Bazele reproducerii poligrafice a culorilor
2.1. Noţiuni generale de teoria culorilor.
2.1.1. Compoziţia cromatică a luminii albe.
2.1.2. Perceperea culorilor.
2.2. Culoarea corpurilor. Caracteristicile culorilor
2.2.1. Sinteza culorilor.
2.2.2. Reprezentarea culorilor.
2.3. Reproducerea culorilor prin tiparul policrom
2.3.1. Reproducerea tricromă.
2.3.2. Tiparul de negru.
2.3.3. Reproductibilitatea originalelor policrome.
2.4. Defectele selecţiilor de culoare.
2.4.1. Sisteme de color management şi instrumente de măsură a calității culorii
2.4.2. Noțiuni generale de color management, profile de culoare etc.
2.4.3. Instrumente de măsurare a culorii (colorimetre, spectrofotometre etc.). Folosirea acestor dispozitive pentru măsurarea culorii tipărite. Sisteme automatizate de măsurare a culorii dispuse pe mașinile de tipar.
2.4.4. Proceduri de verificare și corecție a culorii în funcție de datele măsurate electronic.

3. Operaţia de montaj
3.1. Materiale și echipamente manuale și automatizate specifice montajului.
3.2. Formate tipografice.
3.3. Executarea schiţei de montaj.
3.4. Executarea montajului.
3.5. Procese automatizate, aplicații software și elemente specifice folosite pentru realizare a montajelor tipografice;
3.6. Procesul descompunerii culorilor pe filme de separație, dispozitive manuale și automatizate folosite în separația pe film (Reprocamere, Imagesettere).
3.7. Tipuri de filme tipografice și aplicațiile specifice de montaj.
3.8. Verificarea filmelor de separație; Instrumente de măsură (densitometre etc) și proceduri de verificare;

4. Procese de copiere pe suprafeţe metalice
4.1. Straturi de copiere
4.1.1. Mecanismul tanării sub acţiunii luminii.
4.1.2. Principalele straturi de copiere
4.2. Metale folosite pentru pregătirea formelor
4.2.1. Plăci pentru tiparul plan.
4.2.2. Pregătirea suprafeţelor metalice în vederea depunerii stratului fotosensibil.
4.3. Depunerea stratului fotosensibil pe placa metalică
4.4. Executarea operaţiei de copiere
4.5. Plăci presensibilizate
4.6. Fotopolimeri
4.7. Procese automatizate folosite pentru realizarea directă a formei de tipar - platesettere. Tehnologia CtP (computer-to-plate). Tipuri de dispozitive CtP folosite în prezent, plăci etc.
4.8. Verificarea și măsurarea calității plăcilor realizate prin sisteme CtP. Instrumente de măsură. Proceduri specifice de corecție a defectelor.
4.9. Alte procese de realizare directă a formei de tipar (computer-to-press etc).

5. Prelucrarea formelor pentru tiparul plan
5.1. Prelucrarea plăcilor monometalice.
5.2. Prelucrarea plăcilor polimetalice.
5.3. Executarea tiparului de control (probă). Corectarea şi finisarea plăcilor.

COMPETENȚE SPECIFICE

1. Cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice și metodice de specialitate;

2. Operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;

3. Realizarea corelațiilor intra, -inter și pluridisciplinare ale conținuturilor;
4. Proiectarea activităților de instruire practică/pregătire practică în concordanță cu cerințele curriculumului și ale tehnologiei didactice moderne;
5. Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea proiectată;

6. Organizarea și coordonarea activității de instruire/pregătire practică în atelierul tehnologic școlar și la agenții economici în scopul formării și dezvoltării competențelor specifice;

7. Selectarea și aplicarea metodelor de evaluare adecvate activității de instruire/pregătire practică;
8. Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;

9. Exploatarea utilajelor, instalațiilor și echipamentelor în condițiile respectării normelor de protecție și igiena muncii, P.S.I. și protecția mediului înconjurător;

10. Respectarea normelor de calitate pentru desfășurarea proceselor, obținerea produselor și oferirea serviciilor;

11. Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
12. Stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor din aria curriculară „Tehnologii” în învățământul preuniversitar; construirea demersului didactic pentru realizarea centrării pe elev.
2. Componentele curriculumului școlar:

- curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module;

- documente curriculare, Standarde de Pregătire Profesională, planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;

- obiectivele instruirii practice și evaluării: competențe generale, competențe specifice, unități de competență, competențe;

- proiectarea curriculumului opțional și în dezvoltare locală.

3. Stabilirea corespondențelor dintre competențele de execuție și sociale și conținuturile de instruire.

4. Metode și procedee de instruire practică:
- Clasificarea și caracteristicile grupelor de metode specifice instruirii practice;
- Exemplificarea aplicării metodelor specifice instruirii practice;
- Utilizarea metodelor de instruire centrate pe elev: lucrul în echipă, învățarea prin cooperare, metoda proiectului, problematizarea, studiul de caz.

5. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:
a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;
b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.
6. Caracterizarea tipurilor de lecții specifice instruirii practice: lecția de formare și dezvoltare a competențelor de execuție, lecția de evaluare prin probă practică, lecția vizită.

7. Particularitățile mediului de instruire în atelierul școală.

8. Proiectarea demersului didactic: stabilirea lucrărilor de instruire practică în acord cu conținuturile programelor școlare, planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției.

9. Proiectarea instrumentelor de evaluare prin probe practice: formularea cerințelor, întocmirea baremului și a fișelor de observare.
10. Modalități de adaptare a instruirii practice pentru integrarea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale.
11. Integrarea abilităților cheie în activitatea de instruire practică.

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1.	Helmuth Kipphan	Handbook of Print Media	Editura Springer, 2001
2.	Biriş V.	Tehnoredactare	Editura AXY IMPEX, Bucureşti, 2003
3.	Mereţ S.M, Mereţ E., Foiaş P., Bărbulescu P.	Maşini şi utilaje din industria poligrafică	Editura Didactică şi Pedagogică, 1980
4.	Nestor M. N., Radu C.	Manualul legătorului	Editura Didactică şi Pedagogică, 1970
5.	Niţă – Schleien E., Vasilache N.	Tehnologie Poligrafică	Editura Didactică şi Pedagogică, 1978
6.	Pavel E., Albaiu S.	Utilajul şi tehnologia poligrafică	Editura Didactică şi Pedagogică, 1978
7.	Staş M., Ciobanu A.	Tehnoredactare computerizată	Editura Militară, Bucureşti, 1995
8.	***	Colecţia revistei Tehnica în tipografie	Centrul de Producţie şi Cercetări Poligrafice SERTI, Bucureşti 1990-1999
9.	***	Colecţia revistei Lumea tiparului	Centrul de Producţie şi Cercetări Poligrafice SERTI, Bucureşti 1990-1999
10.	***	Colecţia Revista tipografilor	Editura CIVIO - Reviste specializate, Bucureşti, 2002 - 2003
11.	***	Colecţia revistei Print&Publishing	Editura Print&Publishing, Bucureşti, 1998-2002
12.	***	Computer to plate	Editura Zoomsoft, Bucureşti, 1999
13.		Colecţia Print Magazin	Editura Print Magazin, Bucureşti, 2009-2010
14.	***	Electronic Publishing	Editura Libipress, Bucureşti, 1998
15.	***	Computer to press	Heidelberg,1999
16.	***	Standarde, norme tehnice, reguli de culegere	Institutul Român de Standardizare şi Regia Autonomă MO, Bucureşti, 1996
17.	***	Colecţia STAS – informare-documentare, editură şi poligrafie	Editura Tehnică, Bucureşti, 1974
18.	Manualele şcolare în vigoare		

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1.	Adăscăliţei, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2.	Cerghit, I.,	Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3.	Carcea I.M.,	Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4.	Cucoş, C.,	Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5.	Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6.	Creţu, C.,	Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7.	Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8.	Jinga, I., Negreţ, I.,	Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9.	Jinga, I., Istrate, E.	Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006

10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învăţământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea, C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
20. Petty, G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura Atelier Didactic, Bucureşti, 2007
21. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
22. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, Bucureşti,1999
23. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
24. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
25. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINŢIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂŢĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: TEHNICI POLIGRAFICE

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. **Noţiuni de bază despre tehnica poligrafică**
   - 1.1. Definirea noţiunilor de: poligrafie, forme de tipar, elemente tipăritoare şi netipăritoare, tipăritură.
   - 1.2. Genuri de tipar, caracteristicile lor tehnico-economice şi sfera lor de întrebuinţare.
   - 1.3. Procesele tehnologice din industria poligrafică, de pregătire a formei, de imprimare şi de finisare.
2. **Managementul culorii**

2.1. Noţiuni generale de teoria culorilor:
2.1.1. Compoziţia cromatică a luminii albe.
2.1.2. Perceperea culorilor.
2.1.3. Culoarea corpurilor. Caracteristicile culorilor
2.1.4. Sinteza culorilor.
2.1.5. Reprezentarea culorilor.
2.1.6. Măsurarea culorii : standarde pentru măsurarea culorilor/sisteme de culoare de referinţă, parametrii de culoare, unităţi de măsură pentru culoare, instrumente de măsură a culorii (densitometre, colorimetre, spectrofotometre).
2.2. Reproducerea culorilor prin tiparul policrom
2.2.1. Reproducerea tricromă.
2.2.2. Tiparul de negru.
2.2.3. Reproductibilitatea originalelor policrome.
2.2.4. Defectele selecţiilor de culoare.
2.3. Selecţia şi corecţia digitală a culorilor
2.3.1.Sisteme digitale de culoare : profile de culoare, conversii între profile.
2.3.2.Controlul software al culorii (limite de culoare, toleranţe).

3. Operaţia de montaj

3.1. Materiale şi echipamente manuale şi automatizate specifice montajului.
3.2. Formate tipografice.
3.3. Executarea schiţei de montaj.
3.4. Executarea montajului.
3.5. Procese automatizate, aplicații software și elemente specifice folosite pentru realizare a montajelor tipografice;
3.6. Procesul descompunerii culorilor pe filme de separație, dispozitive manuale și automatizate folosite în separația pe film (Reprocamere, Imagesettere).
3.7. Tipuri de filme tipografice și aplicațiile specifice de montaj.
3.8. Verificarea filmelor de separație; Instrumente de măsură (densitometre etc) și proceduri de verificare;

4. Procese de copiere pe suprafeţe metalice

4.1. Straturi de copiere
4.1.1 Mecanismul tanării sub acţiunii luminii.
4.1.2 Principalele straturi de copiere
4.2. Metale folosite pentru pregătirea formelor.
4.2.1. Plăci pentru tiparul plan.
4.2.2. Pregătirea suprafeţelor metalice în vederea depunerii stratului fotosensibil.
4.3. Depunerea stratului fotosensibil pe placa metalică
4.4. Executarea operaţiei de copiere
4.5. Plăci presensibilizate
4.6. Fotopolimeri
4.7. Procese automatizate folosite pentru realizarea directă a formei de tipar - platesettere. Tehnologia CtP (computer-to-plate). Tipuri de dispozitive CtP folosite în prezent, placi etc.
4.8. Verificarea și măsurarea calității plăcilor realizate prin sisteme CtP. Instrumente de măsură. Proceduri specifice de corecție a defectelor.
4.9. Alte procese de realizare directă a formei de tipar (computer-to-press etc).

5. Procedee de tipar

5.1. Imprimarea offset
5.2. Flexografie
5.3. Serigrafie
5.4. Tiparul adânc/tampografia
5.5. Imprimare digitală /Computer to press

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare

specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară "Tehnologii". Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1.	Helmuth Kipphan	Handbook of Print Media	Editura Springer, 2001
2.	Biriş V.	Tehnoredactare	Editura AXY IMPEX, Bucureşti, 2003
3.	Mereţ S. M, Mereţ E., Foiaş P., Bărbulescu P.	Maşini şi utilaje din industria poligrafică	Editura Didactică şi Pedagogică, 1980
4.	Nestor M. N., Radu C.	Manualul legătorului	Editura Didactică şi Pedagogică, 1970
5.	Niţă – Schleien E., Vasilache N.	Tehnologie Poligrafică	Editura Didactică şi Pedagogică, 1978
6.	Pavel E., Albaiu S.	Utilajul şi tehnologia poligrafică	Editura Didactică şi Pedagogică, 1978
7.	Staş M., Ciobanu A.	Tehnoredactare computerizată	Editura Militară, Bucureşti, 1995
8.	***	Colecţia revistei Tehnica în tipografie	Centrul de Producţie şi Cercetări Poligrafice SERTI, Bucureşti 1990-1999
9.	***	Colecţia revistei Lumea tiparului	Centrul de Producţie şi Cercetări Poligrafice SERTI, Bucureşti 1990-1999
10.	***	Colecţia Revista tipografilor	Editura CIVIO - Reviste specializate, Bucureşti, 2002 - 2003
11.	***	Colecţia revistei Print&Publishing	Editura Print&Publishing, Bucureşti, 1998-2002
12.	***	Computer to plate	Editura Zoomsoft, Bucureşti, 1999
13.		Colecţia Print Magazin	Editura Print Magazin, Bucureşti, 2009-2010
14.	***	Electronic Publishing	Editura Libipress, Bucureşti, 1998
15.	***	Computer to press	Heidelberg,1999
16.	***	Standarde, norme tehnice, reguli de culegere	Institutul Român de Standardizare şi Regia Autonomă MO, Bucureşti, 1996
17.	***	Colecţia STAS – informare-documentare, editură şi poligrafie	Editura Tehnică, Bucureşti, 1974
18.	Manualele şcolare în vigoare		

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1.	Adăscăliţei, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2.	Cerghit, I.,	Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3.	Carcea I.M.,	Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4.	Cucoş, C.,	Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5.	Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6.	Creţu, C.,	Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7.	Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8.	Jinga, I., Negreţ, I.,	Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9.	Jinga, I., Istrate, E.	Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006

10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2006
20. Petty G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, Bucureşti, 2007
22. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2000
23. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1999
24. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
25. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

MAIȘTRI INSTRUCTORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: TELECOMUNICAȚII

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiințifice şi didactic/metodice a domeniului de referință, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepției, cunoaşterii, înțelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unitățile de competențe - cunoştințele, abilitățile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor ştiinței devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate instituția şcolară şi substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice.**

Au fost urmărite formarea şi structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competențele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor ştiințifice (aprox.. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodica şi aplicațiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

Conținuturile programei urmăresc sporirea flexibilității, mobilității ocupaționale şi

creşterea gradului de adaptabilitate a maiştrilor instructori la evoluția tehnică, tehnologică şi economică în domeniu.

Programa este orientată pe evaluarea calității concepției didactice şi a modalităților concrete prin care maistrul instructor pune elevii în situații de învățare eficientă, menite să conducă la formarea competențelor prevăzute în standardele de pregătire profesională. Această orientare este cu atât mai necesară în prezent, când flexibilitatea programelor şcolare solicită din partea cadrelor didactice efortul de a concepe procese şi parcursuri didactice adaptate nivelului claselor de elevi cu care lucrează şi finalităților învățământului tehnologic.

Structura arborescentă şi organizarea modulară a curriculum-ului pentru învățământul tehnologic, solicită abordarea structurală a desfăşurării procesului de învățământ.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Materiale electrotehnice şi electronice

A. Metale şi aliaje

- pentru conductoare electrice (cupru, aluminiu, oţel)
- de mare conductibilitate pentru contacte (argint, aur, platină)

- cu înaltă rezistivitate electrică (crom-nichel, constantan, manganin)
- de uz curent (plumb, staniu, zinc, tantal)

B. Materiale izolatoare

- anorganice (sticlă, mică, ceramică).
- organice (materiale plastice termorigide şi termoplaste, răşini naturale şi sintetice, hârtie, uleiuri, răşini, siliconi)

C. Materiale semiconductoare

- semiconductoare (germaniu, siliciu, seleniu, compuşi semiconductori - sulfuri, carburi, oxizi)

D. Materiale magnetice

- materiale magnetice pentru electrotehnică şi electronică
- ecranarea magnetică

2. Măsurări electrice şi electronice

A. Măsurarea mărimilor electrice

Aparate pentru măsurarea mărimilor electrice:

- aparate analogice (principiul general de funcţionare, clasificare, marcare)
- aparate digitale (principiul general de funcţionare, tipuri de afişaj)

Metode de măsurare a mărimilor electrice

- Măsurarea intensităţii curentului electric
- Măsurarea tensiunii electrice
- Măsurarea rezistenţei electrice
- Măsurarea puterii electrice

Multimetre analogice şi digitale

- Prezentarea panoului frontal al multimetrelor (inscripţionare, afişarea rezultatului măsurării, comutator, butoane de reglaj, borne de conectare,etc.)
- Reglarea multimetrelor pentru măsurarea mărimilor electrice
- Utilizarea multimetrelor pentru măsurarea mărimilor electrice

Osciloscopul

- Tipuri de semnale (sinusoidale, dreptunghiulare)
- Panoul frontal al osciloscopului
- Măsurări cu osciloscopul (tensiuni, intervale de timp, frecvenţă)

3. Componente electrice şi electronice

A. Componente pasive:

- Rezistoare: (Clasificare. Mărime caracteristică. Unitate de măsură pentru rezistenţa electrică. Simboluri. Marcare. Parametri. Gruparea rezistoarelor.)
- Condensatoare: (Clasificare. Mărime caracteristică. Unitate de măsură pentru capacitatea electrică. Simboluri. Marcare. Parametri. Gruparea condensatoarelor.)
- Bobine: **(**Clasificare. Mărime caracteristică. Unitate de măsură pentru inductanţa electrică. Simboluri)

B. Componente active:

- Diode semiconductoare
- joncţiunea PN: structura fizică, polarizare, caracteristica statică
- tipuri de diode semiconductoare: diode redresoare, diode de comutaţie, diode stabilizatoare de tensiune (diode Zener) - principiul de funcţionare, simboluri, parametri, utilizări.
- Tranzistoare bipolare
- structura şi principiul de funcţionare;
- simboluri, tipuri de conexiuni; regimuri de funcţionare; date de catalog, utilizări.
- Tranzistoare unipolare: TEC-J, TEC-MOS
- structura şi principiul de funcţionare;
- simboluri, parametri, utilizări.
- Dispozitive optoelectronice: fotodiodă, fototranzistor, fotoelement, diodă electroluminiscentă
- principiul de funcţionare;
- simboluri, parametri, utilizări.

4. Circuite electrice şi electronice analogice

A. Circuite electrice

- Circuite de c.c.:
- realizarea circuitelor;
- măsurarea tensiunilor la bornele componentelor;
- măsurarea intensităţilor din circuit;
- analizarea circuitelor de c.c. pe baza valorilor măsurate utilizând legile şi teoremele studiate: legea lui Ohm; teoremele lui Kirchhoff;
- Circuite de c.a.:
- realizarea circuitelor de c.a. cu rezistoare, condensatoare, bobine: circuite RLC serie; circuite RLC paralel;
- măsurarea parametrilor de circuit: valori efective ale tensiunii la bornele componentelor;

B. Circuite electronice

- Circuite de alimentare
- redresoare monofazate (tipuri constructive, funcţionare);
- filtre de netezire;
- stabilizatoare (tipuri constructive, funcţionare).
- Amplificatoare
- amplificatoare de tensiune (scheme, funcţionare)
- amplificatoare de putere (scheme, funcţionare)

5. Cabluri de telecomunicaţii

- cabluri cu perechi de conductoare
- tipuri constructive de cabluri
- categorii de cabluri cu perechi torsadate
- parametri cablurilor cu perechi metalice
- metode de măsurare a parametrilor
- cabluri cu fibră optică
- parametri fibrelor optice
- tipuri de fibră optică
- elementele componente ale unui cablu optic
- joncţionarea cablurilor optice

6. Reţele de telecomunicaţii

- Tipuri de reţele de telecomunicaţii şi servicii oferite (telefonie, televiziune, internet)
- Elemente componente ale reţelelor de telecomunicaţii
- Parametri specifici reţelelor de telecomunicaţii
- Terminalele reţelei de telecomunicaţii: aparate telefonice, telefaxuri
- Tipuri de deranjamente în reţelele de telecomunicaţii

COMPETENȚE SPECIFICE

1. Cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice și metodice de specialitate;

2. Operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;

3. Realizarea corelațiilor intra, -inter și pluridisciplinare ale conținuturilor;
4. Proiectarea activităților de instruire practică/pregătire practică în concordanță cu cerințele curriculumului și ale tehnologiei didactice moderne;
5. Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea proiectată;

6. Organizarea și coordonarea activității de instruire/pregătire practică în atelierul tehnologic școlar și la agenții economici în scopul formării și dezvoltării competențelor specifice;

7. Selectarea și aplicarea metodelor de evaluare adecvate activității de instruire/pregătire practică;

8. Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;

9. Exploatarea utilajelor, instalațiilor și echipamentelor în condițiile respectării normelor de protecție și igiena muncii, P.S.I. și protecția mediului înconjurător;

10. Respectarea normelor de calitate pentru desfășurarea proceselor, obținerea produselor și oferirea serviciilor;

11. Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
12. Stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor din aria curriculară „Tehnologii" în învățământul preuniversitar; construirea demersului didactic pentru realizarea centrării pe elev.
2. Componentele curriculumului școlar:

- curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module;

- documente curriculare, Standarde de Pregătire Profesională, planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;

- obiectivele instruirii practice și evaluării: competențe generale, competențe specifice, unități de competență, competențe;

- proiectarea curriculumului opțional și în dezvoltare locală.

3. Stabilirea corespondențelor dintre competențele de execuție și sociale și conținuturile de instruire.

4. Metode și procedee de instruire practică:
- Clasificarea și caracteristicile grupelor de metode specifice instruirii practice;
- Exemplificarea aplicării metodelor specifice instruirii practice;
- Utilizarea metodelor de instruire centrate pe elev: lucrul în echipă, învățarea prin cooperare, metoda proiectului, problematizarea, studiul de caz.

5. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:
a) funcțiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;
b) tipuri de mijloace de învăţământ și caracteristicile lor; exemplificări.
6. Caracterizarea tipurilor de lecții specifice instruirii practice: lecția de formare și dezvoltare a competențelor de execuție, lecția de evaluare prin probă practică, lecția vizită.

7. Particularitățile mediului de instruire în atelierul școală.

8. Proiectarea demersului didactic: stabilirea lucrărilor de instruire practică în acord cu conținuturile programelor școlare, planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției.

9. Proiectarea instrumentelor de evaluare prin probe practice: formularea cerințelor, întocmirea baremului și a fișelor de observare.

10. Modalități de adaptare a instruirii practice pentru integrarea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale.
11. Integrarea abilităților cheie în activitatea de instruire practică.

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1.	***	Standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru disciplinele/modulele din aria curriculară Tehnologii, în vigoare
2.	***	Manuale şcolare clasele IX-XII/XIII şi auxiliare curriculare pentru disciplinele/modulele din aria curriculară Tehnologii, în vigoare
3.	Coord. Mariana Robe – Flavia Boanţă, Liliana Georgescu, Liana Ivaşcu, Mirela Lie, Monica Mateescu, Iulia Moraru, Giovana Stănică, Adriana Trifu	Componente şi circuite electronice – Sinteze pentru examenul de bacalaureat, Editura Economică, 2000
4.	Adriana Trifu, Radu Seefeld, Mircea Wardalla, Mirela Lie, Mihaela Călin,	Electronică, automatică, informatică tehnologică industrială, Manual pentru pregătirea de bază, anul I şcoli profesionale Editura Tehnică, Bucureşti, 2000
5.	Hilohi S şi colectiv	Instalaţii şi echipamente electrice Editura Didactică şi Pedagogică R.A Bucureşti 1998
6.	Nicolau, E., Belis, M.	Măsuri electrice şi electronice, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1984
7.	Eugenia Isac,	Măsurări electrice şi electronice. Manual pentru clasele a X-a, a XI-a, a XII-a, Editura didactică şi pedagogică 1991
8.	Tatiana Rădulescu	Reţele de telecomunicaţii, Editura Thalia, 2002
9.	Ghiţă Teodor	Cabluri de telecomunicaţii, Bucureşti: Editura Tehnică (1990).
10.	Ilie Andrei	Tehnica transmisiei informaţiei, Bucureşti: Editura Printech, (2006)
11.	Georgescu Otilia	Medii de transmisie, Material de predare – partea I Domeniul: Electronică şi automatizări, Calificarea: Tehnician de telecomunicaţii, Nivel 3 (2009)
12.	Marina Dumitrescu	Tehnologia reţelelor de comunicaţii, Material de predare, Domeniul: Electronică şi automatizări, Calificarea: Electronist reţele de telecomunicaţii, Nivel 2, 2009
13.	Popa Virgil-Vasile	Semnale şi medii de comunicaţii, Material de predare - partea a II-a, Domeniul: Electronică şi automatizări, Calificarea: Electronist reţele de telecomunicaţii, Nivel 2, 2009
14.	Ilie Andrei	Reţele de comunicaţii, Material de predare – partea I Domeniul: Electronică şi automatizări, Calificarea: Tehnician de telecomunicaţii, Nivel3, 2009
15.	Georgescu Otilia , Andrei Ilie.	Auxiliar curricular „Exploatarea şi întreţinerea reţelelor de telecomunicaţii”, 2008

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1.	Adăscăliţei, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2.	Cerghit, I.,	Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3.	Carcea I.M.,	Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4.	Cucoş, C.,	Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5.	Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6.	Creţu, C.,	Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7.	Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8.	Jinga, I., Negreţ, I.,	Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994

9.	Jinga, I., Istrate, E.	Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10.	Joiţa, E.,	Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11.	Lisievici P.	Evaluarea în învăţământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12.	Manolescu, M.,	Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13.	Neacşu, I.,	Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14.	Nicola I.,	Tratat de pedagogie, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996
15.	Niţucă, C., Stanciu, I.,	Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16.	Negreţ, I.,	Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17.	Onu, P., Luca, C.,	Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18.	Onu, P., Luca, C.,	Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19.	Oprea, C.L.	Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
20.	Petty, G.	Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura Atelier Didactic, Bucureşti, 2007
21.	Radu, I., T.,	Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
22.	Toma, S.,	Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, Bucureşti,1999
23.	Tomşa, G.,	Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
24.	***	Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
25.	***	Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

ÎNVĂȚĂTORI

DISCIPLINA DE EXAMEN:
TERAPIA EDUCAȚIONALĂ COMPLEXĂ
ȘI INTEGRATĂ
(PSIHOPEDAGOGIE SPECIALĂ PENTRU ÎNVĂȚĂTORI)

2015

A. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

Prezenta programă se adresează cadrelor didactice care doresc să participe la examenul pentru definitivare în învăţământul preuniversitar, la disciplina **Terapia Educaţională Complexă şi Integrată.**

Programa de examen este elaborată în acord cu legislaţia în vigoare, iar concepţia, principiile şi criteriile care stau la baza selecţiei prezentei tematici sunt următoarele:

a) statutul şi competenţele aferente carierei didactice;

b) eficacitatea practică şi socială a conţinuturilor pentru registrul activităţilor educaţional-terapeutice desfăşurate de cadrul didactic în unităţile şcolare din învăţământul preuniversitar special, asociată cu interesele de bază, nevoile şi particularităţile psihoindividuale ale elevilor;

c) raportarea la dificultăţile majore pedagogice, psihopedagogice, psihosociale întâmpinate de cadrele didactice în practica şcolară, la nevoia de consolidare şi diversificare a competenţelor dobândite în cadrul procesului de formare şi dezvoltare profesională;

d) dezvoltarea şi inovarea metodologică, prin reflecţie asupra teoriei şi practicii educaţionale, la nivel naţional şi internaţional.

COMPETENȚE GENERALE

- Cunoaşterea, înţelegerea şi utilizarea operaţională adecvată a conceptelor psihopedagogice;
- Cunoaşterea conţinuturilor ştiinţifice fundamentale în psihopedagogia specială;
- Cunoaşterea specificului învăţării, compensării/recuperării şi integrării copiilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES);
- Monitorizarea dezvoltării psihointelectuale, socio-afective şi comportamentale a elevilor cu CES.
- Proiectarea şi realizarea activităţilor de Terapie Educaţională Complexă şi Integrată în funcţie de particularităţile biopsihosociale ale copiilor/elevilor cu CES;
- Dezvoltarea competenţelor metodice şi metodologice ale cadrelor didactice din învăţământul special.
- Aplicarea principiilor didacticii generale şi specifice.
- Cunoaşterea documentelor şcolare specifice şi a legislaţiei în vigoare.

B. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

Terapia Educaţională Complexă şi Integrată este o ramură a psihopedagogiei speciale care abordează complex şi integrativ programele educaţional terapeutice pentru valorificarea resurselor de învăţare prin: stimulare cognitivă, ludoterapie, terapie educaţională, activităţi de socializare şi formarea autonomiei personale a copilului/elevului oferind o largă deschidere spre normalizarea condiţiilor de viaţă.

COMPETENȚE SPECIFICE

Competenţele şi conţinuturile din programă vizează:

- Proiectarea, organizarea şi evaluarea activităţilor terapeutic-recuperatorii adaptate particularităţilor psihoindividuale ale elevilor.
- Proiectarea şi realizarea evaluării progresului elevilor în activităţile de Terapie Educaţională Complexă şi Integrată.
- Utilizarea în procesul terapeutic-recuperator a rezultatelor evaluărilor psihopedagogice şi curriculare ale copiilor/elevilor cu CES, precum şi în diferite situaţii de învăţare şi de viaţă.
- Selectarea si diferentierea continuturilor, metodelor, procedeelor si mijloacelor didactice în vederea derulării unui proces terapeutic recuperator de calitate.
- Implementarea strategiilor privind integrarea educaţională şi inserţia socială a elevilor cu CES.
- Utilizarea adecvată a strategiilor didactice, terapeutic-recuperatorii şi compensatorii în toate tipurile de activităţi desfăşurate cu copii/elevi cu CES.
- Crearea unui climat educativ interactiv, de cooperare, stimulativ, care să dezvolte participarea activă, independenţa, schimbările pozitive de comportament şi autonomia copiilor/elevilor cu CES.

TEMATICA DE SPECIALITATE – TERAPIA EDUCAŢIONALĂ COMPLEXĂ ŞI INTEGRATĂ

I. TERAPIA EDUCAŢIONALĂ COMPLEXĂ ŞI INTEGRATĂ – RAMURĂ A PSIHOPEDAGOGIEI SPECIALE

1. Obiectul şi locul psihopedagogiei speciale în ansamblul ştiinţelor psihopedagogice – relaţiile sale interdisciplinare.
2. Cadrul conceptual şi terminologia specifică psihopedagogiei speciale.

3. Terapia educaţională. Caracterul complex şi integraţionist al acesteia.
4. Valenţele educaţionale ale terapiilor.
5. Tipuri/module de activităţi educaţional-terapeutice. Competenţe specifice fiecărui tip de activitate.

II. ETIOLOGIA SI CLASIFICAREA DIFERITELOR TIPURI DE DIZABILITĂŢI

1. Cauzele diferitelor tipuri de dizabilităţi.
2. Clasificarea dizabilitatilor.
3. Frecventa diferitelor tipuri de dizabilitati.

III. FACTORII ŞI ETAPELE DEZVOLTĂRII COPILULUI/TÂNĂRULUI CU DIZABILITĂŢI

1. Factorii care condiţionează dezvoltarea copilului/tânărului. Relaţia dintre factorii ereditari, factorii de mediu şi factorii educaţionali. Raportul specific dintre aceştia în cazul copiilor/tinerilor cu dizabilităţi.
2. Etapele dezvoltării ontogenetice şi relevanta lor in cazul copiilor cu dizabilitati.

IV. PARTICULARITĂŢILE DEZVOLTĂRII PSIHOFIZICE ŞI SOCIALE ALE COPIILOR/ELEVILOR CU DIZABILITĂŢI.

1. Trăsături de specificitate ale evoluţiei psihofizice a copiilor/elevilor cu dizabilităţi.
2. Individualizarea comunicării pe tipuri de dizabilitati.
3. Structura şi formele de manifestare a personalităţii copilului/elevului cu dizabilităţi.
4. Specificul vietii sociale a copiilor/elevilor cu diferite tipuri de dizabilităţi. Consecinţe ale manifestării deficienţei în procesul de dezvoltare, adaptare, integrare socială a acestora.

VI. INTEGRAREA COPIILOR/TINERILOR CU CES ÎN ŞCOALA DE MASĂ

1. Obiectul de studiu al psihopedagogiei integrarii.
2. Delimitari conceptuale din literatura de specialitate (integrare, incluziune, diferenţiere, scoala incluzivă, etc.).
3. Modele si forme de integrare scolara a copiilor cu CES.
4. Scoala incluzivă – caracteristici şi obiective.
5. Avantaje si limitele integrării şcolare.

VII. MODALITĂŢI ŞI TEHNICI ALE ACTIVITĂŢILOR EDUCAŢIONAL-TERAPEUTICE

1. **Stimulare cognitivă**
   a) Rolul activităţilor cognitive în educaţia specială a copiilor/elevilor cu CES.
   b) Conţinutul activităţilor cognitive:
      - Activităţi de organizare, consolidare, sistematizare, completare a faptelor informaţiilor, abilităţilor şi deprinderilor;
      - Cunoaşterea senzorială (cutanată, vizuală, gustativă, olfactivă, auditivă);
      - Cunoaşterea perceptivă (coordonare vizuo-motorie, percepţia formă-fond, constanţa percepţiei, poziţia în spaţiu, relaţiile spaţiale);
      - Formarea şi dezvoltarea conceptelor fundamentale de natură logico-matematică: sortarea, gruparea, asocierea, corespondenţa unu la unu, ordinea numerică, ş.a.;
      - Formarea şi dezvoltarea proceselor şi activităţilor psihice prin exerciţii senzorio - motorii şi perceptive.
   c) Structura generală a exerciţiilor şi activităţilor cognitive.
   d) Importanţa activităţilor cognitive în procesul de terapie educaţională complexă şi integrată. Elementele diferenţiatoare faţă de activitatea de predare.

2. **Ludoterapia**
   a) Jocul ca proces de învăţare şi terapie recuperatorie
   b) Ludoterapia în cadrul acţiunii de terapie complexă recuperatorie integrată
   c) Jocul didactic şi terapia educaţională
   d) Modalităţi de realizare a jocului. Valenţe educative ale jocului.
   e) Jocuri didactice şi activităţi de loisir realizate cu copiii/elevii cu CES în activitatea de învăţare şi în terapia educaţională integrată.

3. **Terapia ocupaţională**
   a) Terapia ocupaţională. Rolul şi funcţiile terapiei ocupaţionale.
   b) Procesul de terapie ocupaţională şi relaţiile dintre elementele componente
   c) Desfăşurarea procesului de terapie ocupaţională.
   d) Tipuri şi forme de organizare a terapiei ocupaţionale. Strategii educaţional-terapeutice.

e) Conţinutul, obiectivele şi valenţele educaţional-terapeutice ale diferitelor tipuri de activităţi de terapie ocupaţională.

4. Terapia psihomotricităţii şi abilitarea manuală

a) Motricitate şi psihomotricitate.
b) Dezvoltare motorie si psihomotorie.
c) Structura psihomotricităţii. Obiective şi instrumente de evaluare.
d) Metodologia terapiei educaţionale a psihomotricităţii: schemă corporală, lateralitate, structuri perceptiv-motrice
e) Corelarea conţinuturilor din sfera abilitării manuale cu formarea şi consolidarea componentelor de profesionalizare.

5. Formarea autonomiei personale şi sociale

a) Autonomia personală şi socială şi integrarea în comunitate.
b) Structura programului general de autonomie personală şi socială
c) Metodologia pentru formarea şi dezvoltarea comportamentelor de autonomie personală şi socială:
   - Formarea comportamentelor de autoservire, igienă pesonală, securitate, deplasare. Obiective si structuri de activităţi educaţional-terapeutice.
   - Formarea comportamentului social: competenţe sociale, deplasare, mobilitate în comunitate, utilizarea resurselor comunităţii. Obiective şi structuri de activităţi educaţional-terapeutice. Integrarea socială.

C. TEMATICA DIDACTICĂ – TERAPIE EDUCAȚIONALĂ COMPLEXĂ ȘI INTEGRATĂ

I. DIDACTICA - TEORIE GENERALĂ A PROCESULUI DE ÎNVĂŢĂMÂNT

1. Structura învățământului special, scopul și obiectivele procesului de învățământ pentru elevii cu dizabilități.
2. Caracterul terapeutic-compensator şi recuperator al programelor de terapie educațională complexă și integrată. Valențele formative ale activităților de terapie cognitivă, ludoterapie, terapie psihomotrică, terapie ocupațională și autonomie personală.
3. Specificul aplicării sistemului de principii didactice generale şi specifice psihopedagogiei speciale în activitățile de terapie educațională complexă și integrată.

II. PROIECTAREA, ORGANIZAREA ŞI DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII DIDACTICE LA DISCIPLINA TERAPIE EDUCAȚIONALĂ COMPLEXĂ ȘI INTEGRATĂ

1. Curriculum naţional: tipuri de curriculum. Practici noi în organizarea curriculumului: interdisciplinaritate, modularitate, curriculum diferențiat și adaptat. Documente curriculare: planuri-cadru, programe şcolare, manuale şcolare, alte suporturi curriculare
2. Operaționalizarea obiectivelor terapiei cognitive, terapiei ocupaționale, ludoterapiei, terapiei psihomotrice şi formării autonomiei personale și sociale; strategii de operaționalizare. Stabilirea de obiective diferențiate și individualizate în contextul activităților de terapie pentru elevii cu dizabilități. Negocierea și stabilirea de comun acord a obiectivelor intervenției de către echipa multidisciplinară în parteneriat cu familia.
3. Specificul proiectării activităţii didactice pentru elevii cu dizabilități, bazate pe diferențiere și individualizare: planificare calendaristică, proiectarea unității de învăţare, proiecte de activităţi didactice (pentru toate tipurile de activități de terapie educațională), activități transdisciplinare pe teme, programe de terapie, planuri de intervenţie personalizate. Rolul şi funcționarea echipei multidisciplinare. Proiectare didactica pentru clase cu elevi avand doua sau mai multe grupe de nivel.
4. Forme de organizare a activităţii didactice în învățământul special și special integrat. Forme de activitate diferențiată și individualizată: învățare pe grupe de nivel (multi-level learning), învățare individualizată, lucru în echipă al profesorilor (team-teaching), parteneriat în predare-învățare etc. .
5. Specificul relației elev-profesor în educația specială.

III. STRATEGII DIDACTICE UTILIZATE ÎN ACTIVITĂȚILE DE TERAPIE EDUCAȚIONALĂ COMPLEXĂ ȘI INTEGRATĂ.

1. Specificul utilizării metodelor didactice tradiționale și moderne în activitățile de terapie educațională complexă și integrată: clasificare, definire, evidențierea avantajelor și limitelor în funcție de specificul dizabilității și al activității. Accentuarea caracterului practic-aplicativ și terapeutic-recuperator al activităților de terapie educațională.
2. Structuri de activitate și strategii educațional-terapeutice utilizate în terapia cognitivă, ludoterapie, terapie ocupațională, terapia psihomotrică, formarea autonomiei personale și sociale. Specificul formării

deprinderilor practice la elevii cu dizabilităţi, a deprinderilor de autonomie personală şi socială; formarea şi dezvoltarea structurilor psihomotrice; formarea şi dezvoltarea proceselor şi funcţiilor psihice prin activităţi senzorio-motorii, perceptive, jocuri si activitati practic aplicative; tehnici de formare a comportamentelor adecvate in diferite contexte sociale, a unor deprinderi de relationare in grupul de copii/elevi; formarea deprinderilor de muncă şi viaţă la elevii/tinerii cu CES, etc.

3. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în activităţile de terapie educaţională complexă şi integrată, pentru diferite categorii de elevi cu dizabilităţi.
   a) Tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor.
   b) Particularităţi ale utilizării mijloacelor de învăţământ în activităţile de terapie-educaţională: importanţa mijloacelor concret-intuitive la elevii cu dizabilităţi mintale; utilizarea mijloacelor moderne audio-vizuale şi informatice; utilizarea de softuri educationale; rolul mijloacelor surdo-tehnice (auditive, vizuale, vibrotactile, electrostimulatoare, combinate); mijloace tehnice de instruire pentru elevii slab-văzători şi nevăzători; rolul tehnologiilor de acces în procesul de învăţare şi comunicare.
4. Strategii de evaluare a rezultatelor activităţilor de Terapie Educaţională Complexă şi Integrată.
   a. Funcţiile şi formele (tipurile) evaluării şi integrarea acestora în procesul de terapie educaţională desfăşurat cu elevii cu dizabilităţi. Importanţa evaluării continue (formative) în activităţile de terapie educaţională cu elevii cu dizabilităţi. Formarea capacităţii de autoevaluare la elevi. Importanţa stabilirii şi negocierii a criteriilor de evaluare a unui produs finit/ deprindere/ activitate.
   b. Metode de evaluare: tradiţionale şi moderne. Specificul utilizării lor la diferite categorii de elevi cu dizabilităţi (caiete de observaţii, fişe psihopedagogice de evaluare, scale de progres, scale de evaluare a comportamentelor, rapoarte de evaluare descriptive, portofoliul personal).

D. BIBLIOGRAFIE

1. Bârsan Nicoleta – Jocuri didactice specifice dezvoltării limbajului şi comunicării orale a preşcolarilor mari, E.D.P., Bucureşti, 1995.
2. Cerghit Ioan – Metode de învăţământ, Editura Polirom, Iaşi, 2006
3. Cozma Adrian – Psihopedagogia comunicării la copii cu dizabilităţi mintale, Editura Creţu Carmen – Curriculum individualizat şi personalizat, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
4. Cucoş Constantin – Pedagogie generală, Editura Polirom, Iaşi, 2000
5. Geissler Erick – Mijloace de educaţie, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
6. Gherguţ Alois – Sinteze de psihopedagogie specială, Ghid pentru concursuri şi examene de obţinere a gradelor didactice, Editura Poliorom, Iaşi, 2005
7. Gherguţ Alois – Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie, Editura Polorom, Iaşi, 2006
8. Green Cristofer, Chee Kit – Să înţelegem ADHD, Editra Aramis, Bucureşti, 2009
9. Montessori Maria – Descoperirea copilului, E.D.P., Bucureşti, 1977
10. Muşu Ionel, Taflan Aurel (coord.) – Terapia educaţională integrată, Editura Pro Humanitate, Bucureşti, 1997
11. Păunescu Constantin, Muşu Ionel – Recuperarea medico-pedagogică a copilului handicapat mintal, Editura Medicală, Bucureşti, 1980
12. Paunescu C., Musu I., Recuperarea medico-pedagogica a copilului handicapat mintal, Ed. Medicala, Bucuresti, 1990.
13. Păunescu Constantin, Muşu Ionel – Psihopedagogia specială integrată. Handicapul mintal. Handicapul intelectual, Pro Humanitate, Bucureşti, 1997
14. Peeters Theo – Autismul. Teorie şi intervenţie educaţională, Editura Ştiinţele Educaţiei, 2009
15. Popescu Al. – Terapia ocupaţională şi ergoterapia, vol. I, Editura Cerna, Bucureşti, 1993.
16. Popovici Doru-Vlad, Racu Sergiu – Recuperarea copiilor cu polihandicap, Asociaţia pentru Persoane cu Dizabilităţi de Intelect Humanitas din Moldova, Î.S.F.E-.P. ”Tipografia Centrală”, 2012.
17. Popovici Doru-Vlad, Racu Aurelia, Dani Anatol, Creţu Verginia – Intervenţia recuperativ-terapeutică pentru copiii cu dizabilităţi multiple, Editura Ruxandra, Chişinău, 2009.
18. Popovici, D.V, Elemente de psihopedagogia integrării**,** Editura Pro Humanitate, Bucureşti, 1999.
19. Popovici DoruVlad – Dezvoltarea comunicării la copiii cu deficienţe mintale, Editura Pro Humanitate, Bucureşti, 2000
20. Popovici Doru Vlad – Orientări teoretice şi practice în educaţia integrată Editura Universităţii Aurel Vlaicu, Arad, 2007
21. Popovici , D.V, Matei, R., Terapie ocupationala pentru persoane cu deficiente**,** Edit. MUNTENIA, Constanţa, 2005.
22. Preda Vasile – Psihopedagogia intervenţiei timpurii la deficienţii vizuali PUC, Cluj Napoca, 2002

23. Preda Vasile (coord.) – Elemente de psihopedagogie aplicată. Cercetări fundamentale şi aplicate, Editura Eikon, Cluj Napoca, 2007
24. Radu Gheorghe – Psihopedagogia dezvoltării şcolarilor cu handicap, Editura Didactică şi Pedagogică Bucureşti, 1999
25. Radu Gheorghe – Psihopedagogia şcolarilor cu handicap mintal, Editura Pro Humanitate, Bucureşti, 2000
26. Radu Gheorghe – Introducere în psihopedagogia şcolarilor cu handicap, Editura Pro Humanitate, Bucureşti, 1999
27. Radu, D. I., Ulici, G., – Evaluarea si educarea psihomotricitatii, Editura Fundatiei Humanitas, Bucureşti, 2003
28. Stănică Ilie, Muşu Ionel, Popa Mariana, Popovici Doru Vlad, Rozorea Anca – Psihopedagogia specială – Deficienţe senzoriale, Pro Humanitate, Bucureşti, 1997
29. Vascu Teodora, Pintilie Elena –Jocuri didactice pentru însuşirea corectă a limbii române de către preşcolari, E.D.P., Bucureşti, 1994
30. Verza Emil – Psihopedagogia specială, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1994
31. Verza, E, Verza E.F (coord), Tratat de psihopedagogie specială**,** Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, 2011
32. Verza Emil, Verza Emil Florin – Psihologia vârstelor, Editura Prohumanitate, Bucureşti, 2000
33. Verza Emil Florin – Introducere în psihopedagogia specială şi asistenţă socială, Editura Fundaţiei Humanitas, 2002
34. Vlad Elena – Evaluarea în actul educativ terapeutic, Editura Pro Humanitate, Bucureşti, 1999
35. Vlad Mircea, Ghilaş Ileana, Cozma Adrian, Vasiliu Coca-Marlena – Dicţionar enciclopedic de Psihopedagogie specială, Editura Fundaţiei Culturale Marin Speteanu, Bucureşti, 2009
36. *** Legea Educaţiei Naţionale Nr. 1/2011 şi actele normative subsecvente acesteia, cu privire la învăţământul special şi special integrat:
    - *Regulamentul de organizare şi funcţionare a învăţământului special şi special integrat*, aprobat prin OMECTS nr. 5573/ 07.10.2011
37. *** Planurile-cadru, programele şcolare in vigoare pentru invatamantul special.

NOTĂ: În elaborarea subiectelor, se va lua în considerare faptul că unele subiecte pot fi formulate astfle încât să ofere libertatea candidatului să abordeze problemele de specialitate și de didactica specialității din perspectiva unei categoriei de elevi cu dizabilități.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

MAIȘTRI INSTRUCTORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: TRANSPORTURI

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepției, cunoaşterii, înțelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unitățile de competențe - cunoştințele, abilitățile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor ştiinței devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate instituția şcolară şi substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice.**

Au fost urmărite formarea şi structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competențele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor ştiințifice (aprox.. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodica şi aplicațiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

Conținuturile programei urmăresc sporirea flexibilității, mobilității ocupaționale şi

creşterea gradului de adaptabilitate a maiştrilor instructori la evoluția tehnică, tehnologică şi economică în domeniu.

Programa este orientată pe evaluarea calității concepției didactice şi a modalităților concrete prin care maistrul instructor pune elevii în situații de învățare eficientă, menite să conducă la formarea competențelor prevăzute în standardele de pregătire profesională. Această orientare este cu atât mai necesară în prezent, când flexibilitatea programelor şcolare solicită din partea cadrelor didactice efortul de a concepe procese şi parcursuri didactice adaptate nivelului claselor de elevi cu care lucrează şi finalităților învățământului tehnologic.

Structura arborescentă şi organizarea modulară a curriculum-ului pentru învățământul tehnologic, solicită abordarea structurală a desfăşurării procesului de învățământ.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Motoare termice

1.1. Caracteristicile motoarelor cu ardere internă;
1.2. Construcţia şi funcţionarea motoarelor de automobil
1.3. Mecanismul motor

1.4. Mecanismul de distributie
1.5. Instalaţia de alimentare prin injectie (benzină şi diesel)
1.6. Instalaţia de ungere al motoarelor cu ardere internă
1.7. Instalaţia de răcire al motoarelor cu ardere internă
1.8. Instalaţia de aprindere a motoarelor cu ardere internă
1.9. Instalaţia de pornire a motoarelor cu ardere internă

2.Transmisia automobilului
2.1. Ambreiajul
2.2. Cutia de viteze şi reductorul distribuitor
2.3. Transmisia longitudinală (cardanică)
2.4. Transmisia principală
2.5. Diferenţialul
2.6. Arborii planetari
2.7. Transmisii finale
2.8. Puntea din fata

3. Sistemul de direcţie
4. Sistemul de frânare
5. Cadrul şi caroseria
6. Organele de rulare
7. Suspensia
8. Echipamentul electric
9. Exploatarea tehnică a mijloacelor de transport

Notă: Conţinuturile includ rolul, funcţiunile, destinaţia, clasificarea pentru fiecare instalaţie, dispozitiv, sistem menţionat la fiecare temă, întreţinerea şi reparaţiile curente ale automobilelor.

COMPETENȚE SPECIFICE

1. Cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice și metodice de specialitate;

2. Operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;

3. Realizarea corelațiilor intra, -inter și pluridisciplinare ale conținuturilor;
4. Proiectarea activităților de instruire practică/pregătire practică în concordanță cu cerințele curriculumului și ale tehnologiei didactice moderne;
5. Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea proiectată;

6. Organizarea și coordonarea activității de instruire/pregătire practică în atelierul tehnologic școlar și la agenții economici în scopul formării și dezvoltării competențelor specifice;

7. Selectarea și aplicarea metodelor de evaluare adecvate activității de instruire/pregătire practică;
8. Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;

9. Exploatarea utilajelor, instalațiilor și echipamentelor în condițiile respectării normelor de protecție și igiena muncii, P.S.I. și protecția mediului înconjurător;

10. Respectarea normelor de calitate pentru desfășurarea proceselor, obținerea produselor și oferirea serviciilor;

11. Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
12. Stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor din aria curriculară „Tehnologii” în învățământul preuniversitar; construirea demersului didactic pentru realizarea centrării pe elev.
2. Componentele curriculumului școlar:

- curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module;

- documente curriculare, Standarde de Pregătire Profesională, planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;

- obiectivele instruirii practice și evaluării: competențe generale, competențe specifice, unități de competență, competențe;

- proiectarea curriculumului opțional și în dezvoltare locală.

3. Stabilirea corespondențelor dintre competențele de execuție și sociale și conținuturile de instruire.

4. Metode și procedee de instruire practică:
- Clasificarea și caracteristicile grupelor de metode specifice instruirii practice;
- Exemplificarea aplicării metodelor specifice instruirii practice;
- Utilizarea metodelor de instruire centrate pe elev: lucrul în echipă, învățarea prin cooperare, metoda proiectului, problematizarea, studiul de caz.

5. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:
a) funcțiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;
b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.
6. Caracterizarea tipurilor de lecții specifice instruirii practice: lecția de formare și dezvoltare a competențelor de execuție, lecția de evaluare prin probă practică, lecția vizită.

7. Particularitățile mediului de instruire în atelierul școală.

8. Proiectarea demersului didactic: stabilirea lucrărilor de instruire practică în acord cu conținuturile programelor școlare, planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției.

9. Proiectarea instrumentelor de evaluare prin probe practice: formularea cerințelor, întocmirea baremului și a fișelor de observare.

10. Modalități de adaptare a instruirii practice pentru integrarea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale.
11. Integrarea abilităților cheie în activitatea de instruire practică.

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Gheorghe Fraţilă, Mariana Fraţilă, Sterian Samoilă – Automobile. Cunoaştere, întreţinere şi reparare, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2008
2. Mihai Stratulat, Cristian Andrescu, – Diagnosticarea automobilului, Editura Ştiinţă & Tehnică, Bucureşti, 1997
3. Mihail Ionescu ş.a, – Tehnologia de întreţinere, exploatare şi reparare a autovehiculelor rutiere, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
4. V. Otăt ş.a. – Echipamente şi tehnici de diagnosticare a autovehiculelor, Editura Universitaria, Craiova, 2005
5. Corneliu Modiru ş.a. – Autoturisme Dacia, diagnosticare, întreţinere, reparare, Editura Tehnică, Bucureşti, 1998

6. D. Marincaş, D. Abăitancei – Fabricarea şi repararea autovehiculelor rutiere, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1982
7. Pavelescu, M., ş.a. – Manual pentru Şcoala de Arte şi Meserii. Editura Didactică şi Pedagogică R.A. 2006.
8. Moraru, I., ş.a. – Manual pentru Şcoala de Arte şi Meserii Editura Didactică şi Pedagogică R.A. 2007.
9. Alina Melnic s.a. – Auxiliar curricular „Diagnosticarea automobilului", 2009, http://tvet.ro/Anexe/4.Anexe/Aux_Phare/Aux_2006/Mecanica
10. Simona Pavelescu s.a. – Auxiliar curricular „Întreţinerea şi repararea automobilului", 2009, http://tvet.ro/Anexe/4.Anexe/Aux_Phare/Aux_2006/Mecanica

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom", Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom", Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom", Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia", Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL", Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învăţământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis", Bucureşti, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor", Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica", 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis", Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom", Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi", Iaşi, 2002
19. Oprea, C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
20. Petty, G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura Atelier Didactic, Bucureşti, 2007
21. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
22. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, Bucureşti,1999
23. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească", Bucureşti, 1999
24. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
25. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii".

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: TRANSPORTURI AERONAUTICE

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Fizica atmosferei terestre
2. Mecanica fluidelor şi elemente de aerodinamică.
3. Mecanica zborului.
4. Instalaţii de forţa pentru aeronave.
5. Proprietăţile materialelor utilizate in construcţia maşinilor aeriene.

6. Stabilitatea statica si comanda avionului.
7. Construcţia aripii, fuzelajului şi ampenajelor avionului.
8. Particularităţi funcţionale şi constructive ale elicopterului.
9. Funcţionarea şi construcţia motoarelor cu piston pentru aviaţie.
10. Funcţionarea şi construcţia motoarelor cu turbine.
11. Caracteristicile motoarelor pentru aeronave.
12. Acţionari electrice la bord.
13. Sisteme de navigaţie inerţiala.
14. Aparate de bord pentru aeronave.

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară "Tehnologii". Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1	I.Aron	Instalaţii electrice de bord	Editura Didactică şi Pedagogică 1980 Bucureşti
2	C. Berbente, R. Perju, I. Predescu, C. Ghiban	Construcţia aeronavelor	Editura Didactică şi Pedagogică 1980 Bucureşti
3	C. Berbente, R. Perju	Aeronautica	Editura Didactică şi Pedagogică 1980 Bucureşti
4	R. Berea, A. Lungu	Instalaţii electrice şi aparate de bord ale aeronavelor (cls. a XI-a)	Editura Didactică şi Pedagogică 1980 Bucureşti
5	R. Berea, E. Cosma	Instalaţii electrice şi aparate de bord ale aeronavelor (cls. a XI-a)	Editura Didactică şi Pedagogică 1980 Bucureşti
6	Gh. Coman, Al. Nica, P. Iliescu, M. Fenici, I., Pascut, C. Ghiban	Motoare şi instalaţii ale aeronavelor (cls a XII-a)	Editura Didactică şi Pedagogică 1980 Bucureşti
7	Gh. Coman, Al. Nica,I.Ionesti, I. Pascut	Motoare şi instalaţii ale aeronavelor (cls. a XI-a)	Editura Didactică şi Pedagogică 1980 Bucureşti
8	S. Galetuse, P. Mitu, Gh. Stoian	Construcţia aeronavelor (cls. a XII-a)	Editura Didactică şi Pedagogică 1980 Bucureşti
9	R. Perju, N. Constantin	Construcţii metalice aeronave	Editura Didactică şi Pedagogică 1978 Bucureşti
10	V.Pimsner	Motoare aeroreactoare	Editura Didactică şi Pedagogică 1983 Bucureşti

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995

8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
20. Petty G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, Bucureşti, 2007
22. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
23. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1999
24. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
25. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: TRANSPORTURI FEROVIARE

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. **Mecanica materialului rulant de cale ferată**

- Componente principale ale structurii vehiculelor feroviare:
  - osii montate
  - cutii de osii
  - suspensii

- boghiuri
- şasiuri
- aparate de tracţiune, ciocnire, legare

- Rolul constructiv şi funcţional al componentelor structurii portante
- Recunoaşterea şi identificarea elementelor structurii portante pe vehicule şi/sau desene
- Materiale feroase şi neferoase utilizate în construcţia elementelor structurii portante
- Procedee de fabricaţie
- Tehnologii de asamblare a elementelor structurii portante
- Defecte posibile: uzuri, fisuri, rupturi, deformări, incluziuni nemetalice, coroziuni, supraîncărcări termice
- Modalităţi de depistare a defectelor, cauze
- Operaţii de reparare- întreţinere

- demontare, curăţire/decapare, verificare, constatare, reparare, montare conform procesului tehnologic

- SDV-uri: şublere, lupă, şabloane, distanţiere, ruletă, pasimetru, pasametru, osciloscop

2. Tracțiunea diesel

Subansambluri şi piese componente ale tracţiunii diesel

- Elementele principale ale motorului diesel

- părţi principale fixe: carter, blocul cilindrilor, chiulasa
- mecanism motor: piston, bielă, arbore cotit
- mecanism de distribuţie: arbore cu came, tachet, tijă împingătoare, culbutor, supape

- Instalaţii auxiliare: de alimentare cu combustibil, de ungere, răcire, reglare, pornire, baleiaj şi supraalimentare
- Tehnologii de fabricaţie şi asamblare a pieselor şi subansamblurilor tracţiunii diesel:
- elemente fixe, principale, mecanism de distribuţie şi pompa de injecţie

3. Instalații ale vehiculelor de material rulant Instalația de frână a vehiculelor de cala ferată

- Rolul frânelor şi principiul frânării trenurilor
- Tipuri de frână: cu saboţi, disc, magnetică, electrică, hidraulică, pneumatică, electropneumatică
- Parametrii frânării: forţa de frânare, coeficientul de frânare, coeficientul de aderenţă roată-şină, procent de frânare, greutatea frânată
- Instalaţia pentru producerea şi înmagazinarea aerului comprimat: compresor de aer, rezervoare de aer comprimat
- Robinet pentru comanda frânelor
- Instalaţia de transport şi producere a frânării: conductă generală, robineţi de frână, semicuplări de aer, rezervoare auxiliare, cilindrii de frână, timonerie de frână
- Rolul fiecărui component al frânei în timpul alimentării, defrânării şi frânării
- Lucrări: demontare, curăţire mecanică şi chimică, examinare vizuală şi cu instrumente, sortare, reparare, montare
- SDV-uri: micrometre, şublere, manometre, calibre, manografuri, dispozitive speciale, chei, ciocane

4. Sisteme de transport

- Caracteristici ale sistemului de transport feroviar:infrastructura sistemelor de transport feroviar,mijloace de transport feroviar,operatori de transport feroviar din România,sisteme de management şi de informare asupra traficului feroviar**.**

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;

- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară "Tehnologii". Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. *** Standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru disciplinele / modulele din aria curriculară Tehnologii, în vigoare
2. *** Manuale şcolare şi auxiliare curriculare pentru disciplinele/modulele din aria curriculară Tehnologii, în vigoare
3. *** Colecţia de standarde ISO
4. Călugărescu, I; Tilea, D; Pretorian, E Maşini şi utilaje vagoane, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1980
5. Tilea, D; Langa, I Frâne automate la material rulant, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1977
6. Isac, C; Popoviciu, G Cartea tehnică a locomotivei Diesel-Electrice, vol. I, II, Ministerul Transporturilor şi telecomunicaţiilor.
7. Tilea, D; Langa, I Instalaţii electromecanice ale locomotivelor, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1982
8. Melnic, A; Osain, A Sisteme de transport, Editura CD Press, 2007
9. Simut, V Managementul transportului feroviar, Editura ASAB, Bucuresti, 2001
10. Bonta, D Locomotiva Diesel Electrica 060DA - de 2100CP, Editura ASAB, Bucuresti, 2003

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învăţământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002

19. Oprea C.L. — Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006

20. Petty G. — Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic", București, 2007

22. Radu, I., T., — Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2000

23. Toma, S., — Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică", Bucureşti, 1999

24. Tomşa, G., — Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească", Bucureşti, 1999

25. *** — Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro

26. *** — Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii".

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: TRANSPORTURI NAVALE

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Elemente caracteristice principale ale navei.
2. Forţe ce acţionează asupra navei.
3. Rezistenţa la înaintare.
4. Sisteme de osatură (structuri pentru planşee : de fund, dublu fund, punte, bordaj).
5. Particularităţi constructive şi de exploatare a navelor comerciale.

6. Tehnologii de debitare a laminatelor convenţionale.
7. Metode de asamblare a secţiilor plane şi de volum .
8. Asamblarea navelor pe cală.
9. Instalaţii de bord şi punte.
10. Motoare navale(clasificare, construcţie, funcţionare).
11. Sisteme auxiliare ale motoarelor navale.
12. Legislaţie navală. Regulile INCOTERMS.
13. Nave. Clasificare. Spaţii de depozitare a mărfurilor. Calculul staliilor.
14. Mărfuri. Clasificare. Paletizarea şi containerizarea mărfurilor – avantaje şi dezavantaje. Indice de stivuire a mărfurilor.
15. Terminalul de containere – sistem complex. Echipamente de manipulare şi transfer a containerelor în terminal.
16. Tehnologii de operare a mărfurilor : generale, vrac solide şi vrac lichide.
17. Documente redactate în cazul încărcării mărfurilor.
18. Utilaje portuare : autostivuitoare, autoîncărcătoare.
19. Instalaţii portuare : macarale de cheu, macarale plutitoare, poduri transbordoare, instalaţii de transport continuu a mărfurilor.

Notă: la fiecare utilaj sau instalaţie portuară se vizează următoarele aspecte: clasificare, caracteristici constructive, scheme cinematice, mecanisme de acţionare.

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară “Tehnologii”. Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1.	Alămoreanu M.	Maşini de ridicat“, vol.I,II	Editura Tehnică, Bucureşti,1996
2.	Beziris A., Bamboi Gh.	Transportul maritim Vol.I,II	Editura Tehnică, Bucureşti, 1988
3.	Ceangă V., Lungu A., Paraschivescu C., Ploieşteanu C.	Instalaţii navale de punte	Editura Academica, Galaţi, 2000
4.	Ioniţă C.	Instalaţii de bord şi acţionări hidraulice	Universitatea Galaţi, 1980
5.	Maier V.	Mecanica şi construcţia navei (vol.I,II,III),	Editura Tehnică, Bucureşti, 1985/1987/1989
6.	Popovici O., Ioan A., Domnişoru L.	Construcţia, amenajarea şi exploatarea navei	Universitatea Galaţi, 1991
7.	Sbora T., Tănase Gh., Şerban D.	Economia, organizarea şi planificarea transporturilor	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1986
8.	Segall H.	Maşini de ridicat şi de transportat pentru construcţii. Instalaţii de transport continuu	I. C. Bucureşti, 1988
9.	Segall H., Vîţă I., Popa I.	Macarale pentru construcţii	INCERC, 1975
10.	Sgrumală M., Bidoaie I	Proiectarea şi construcţia navelor mici	Editura Tehnică, Bucureşti, 1978
11.	Simionov M.	Maşini şi instalaţii navale de propulsie	Editura Evrika, Brăila, 2001
12.	Şerban D., Tăutu P., Găvan E.	Tehnologia fabricării navei	Universitatea Galaţi, 1991

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2006
20. Petty G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, Bucureşti, 2007
22. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2000
23. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1999
24. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
25. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINŢIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAŢIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂŢĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: TRANSPORTURI RUTIERE

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. **Caracteristicile motoarelor cu ardere internă** (caracteristicile de reglaj, caracteristicile de turaţie, caracteristicile de sarcină, caracteristicile de regulator, bilanţul termic al motorului);

2. **Mecanismul motor** (cinematica şi dinamica mecanismului motor, soluţii moderne, construcţia parţilor componente, diagnosticarea, întreţinerea şi repararea mecanismului motor);
3.**Mecanismul de distributie** (soluţii constructive de sisteme de distribuţie, construcţia organelor componente ale sistemului de distribuţie; diagnosticarea, reglarea, întreţinerea şi repararea sistemului de distribuţie);
4. **Instalaţia de alimentare prin injecţie** (principiile de funcţionare ale sistemelor de injecţie de benzină şi diesel, diagnosticarea instalaţiei cu injecţie de benzină, pompe de injecţie, pompe de alimentare, construcţia injectoarelor, filtre de combustibil; diagnosticarea, reglarea, întreţinerea şi repararea instalaţiei de alimentare a motorului diesel);
5. **Instalaţia de ungere al motoarelor cu ardere internă** (procedee de ungere, proprietăţi ale uleiurilor de ungere, circuitul uleiului de ungere, construcţia parţilor componente, diagnosticarea, întreţinerea şi repararea sistemului de ungere);
6. **Instalaţia de răcire al motoarelor cu ardere internă** (procedee de răcire, lichide de răcire, construcţia sistemului de răcire cu aer, construcţia şi funcţionarea sistemului de răcire cu lichid; diagnosticarea, întreţinerea şi repararea sistemului de răcire);
7**. Instalaţia de aprindere a motoarelor cu ardere internă** (scânteia electrică, tipuri de instalaţii de aprindere, construcţia instalaţiei clasice de aprindere; diagnosticarea, întreţinerea şi repararea instalaţiei clasice de aprindere);
8. **Instalaţia de pornire a motoarelor cu ardere internă** (influenţa diverşilor factori asupra pornirii motoarelor, construcţia şi funcţionarea instalaţiei de pornire cu cuplaj electromagnetic, metode şi dispozitive pentru uşurarea pornirii motoarelor; diagnosticarea, întretinerea şi repararea instalaţiei de pornire);
9. Procesul autopropulsarii autovehiculului (raportul de transmitere al transmisiei, momentul motor la roţi, forta la roată, forta de tracţiune); Cinematica şi dinamica rotilor (cinematica roţii, dinamica rotii conduse, dinamica rotii motoare, dinamica roţii frânate); Rezistenţele la înaintarea autovehiculelor (rezistenţa la rularea roţilor, rezistenţa la rampă, rezistenţa aerului, rezistenţa la demarare, caracteristica de tracţiune, caracteristica de putere, caracteristica dinamică); Reactiunile căii de rulare asupra rotilor (reacţiunile normale la automobilul cu două punţi, reacţiunile normale la automobilul cu trei punţi, reacţiunea tangenţială, reacţiunea laterală); Bilanţul de tracţiune şi de putere (caracteristica de tractiune, bilanţul de tracţiune, bilanţul de putere, caracteristica dinamică); Stabilitatea autovehiculelor (stabilitatea longitudinală., stabilitatea transversală la deplasarea m viraj pe drum orizontal, stabilitatea transversală la deplasarea pe un drum cu înclinare laterală);
10. **Ambreiajul** (soluţii constructive, construcţia componentelor, elementul elastic pentru limitarea încărcărilor transmisiei; diagnosticarea, reglarea, întreţinerea şi repararea ambreiajului);
11. **Cutia de viteze si reductorul distribuitor** (clasificare, soluţii constructive de schimbătoare de viteze mecanice şi hidrodinamice şi de reductoare-distribuitoare; diagnosticarea, întreţinerea şi repararea schimbătorului de viteze şi a reductorului-distribuitor);
12. **Transmisia longitudinală** (cinematica cuplajului cardanic şi a transmisiei longitudinale bicardanice, soluţii constructive de transmisii longitudinale, cuplaje homocinetice, construcţia cuplajului cardanic şi a arborelui longitudinal; diagnosticarea, întreţinerea şi repararea transmisiei longitudinale);
13. **Transmisia principală** (soluţii constructive; diagnosticarea, reglarea, întreţinerea şi repararea transmisiei principale);
14. **Diferentialul** (tipuri constructive de diferentiale, cinematica diferenţialului, dinamica difentialului; diagnosticarea, întreţinerea şi repararea diferenţialului);
15. **Arborii planetari** (tipuri şi soluţii constructive);
16. **Transmisii finale** (tipuri şi soluţii constructive; diagnosticarea, întreţinerea şi repararea transmisiilor finale);
17. **Puntea din faţă** (soluţii constructive; diagnosticarea, reglarea, întreţinerea şi repararea puntii din fata);
18. **Sistemul de direcţie** (unghiurile direcţiei, virajul automobilelor, soluţii constructive de mecanisme de directie, diagnosticarea, întreţinerea şi repararea sistemului de directie);
19. **Sistemul de franare** (frânele cu tambur şi saboţi interiori, frânele cu disc, dispozitive de încetinire, acţionarea frânelor: mecanică, hidraulică, pneumatică, pneumohidraulică; sistemul ABS (Bosch 2U/2S); Programul electronic de stabilitate – ESP; diagnosticarea, întreţinerea şi repararea sistemului de frânare);
20. **Cadrul şi caroseria** (soluţii constructive pentru cadru, caroserii pentru autovehicule destinate transportului de persoane, caroserii pentru autovehicule destinate transportului de mărfuri);
21. **Organele de rulare** (soluţii constructive de jante; tipuri de pneuri, construcţia anvelopelor, standardizarea şi notarea pneurilor; diagnosticarea, întreţinerea şi repararea roţilor);
22. **Suspensia** (soluţii constructive de elemente elastice, soluţii constructive de amortizoare, barele stabilizatoare, suspensii cu roţi independente, suspensii cu roţi dependente; diagnosticarea, reglarea, întreţinerea şi repararea suspensiei);

23. **Echipamentul electric** (sursele de energie electrică auto, instalaţia de iluminare exterioară, instalaţia pentru semnalizarea schimbării direcţiei de mers, instalaţia de avertizare sonoră: claxonul, instalaţia de climatizare; dignosticarea, reglarea, întreţinerea şi repararea instalaţiilor şi dispozitivelor menţionate).

Notă: Conţinuturile includ rolul, funcţiunile, destinaţia, clasificarea pentru fiecare instalaţie, dispozitiv, sistem menţionat la fiecare temă.

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară "Tehnologii". Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Andreescu, C.,ş.c., Diagnosticarea automobilelor- Lucrări practice, Editura Printech, Bucureşti, 2002.
2. Apostolescu,N.,ş.c., Procesul arderii în motoarele cu ardere internă - Economia de combustibil, Editura Tehnică, Bucureşti, 1998.
3. Gheorghe Fraţilă, Mariana Fraţilă, Sterian Samoilă – Automobile. Cunoaştere, întreţinere şi reparare, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2008.
4. Untaru, M. ş. c. – Dinamica autovehiculelor cu roți. Editura Didactică și Pedagogică, București, 1981.
5. Mihai Stratulat, Cristian Andrescu, – Diagnosticarea automobilului, Editura Ştiinţă & Tehnică, Bucureşti, 1997.
6. Mihail Ionescu ş.a, – Tehnologia de întreţinere, exploatare şi reparare a autovehiculelor rutiere, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
7. V. Otăt ş.a. – Echipamente si tehnici de diagnosticare a autovehiculelor, Editura Universitaria, Craiova, 2005
8. Corneliu Modiru ş.a. – Autoturisme Dacia, diagnosticare, întreţinere, reparare, Editura Tehnică, Bucureşti, 1998
9. E. Rakoşi – Diagnosticarea autovehiculelor. Tehnici şi echipamente, Editura „Gh.Asachi" Iaşi, 1999
10. D. Marincaş, D. Abăitancei – Fabricarea şi repararea autovehiculelor rutiere, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1982
11. Oprean, M.- Transmisii automate pentru automobile, Editura Printech, București, 1999
12. Fratila, Gh. Calculul şi constructia automobilelor. Editura Didactica şi Pedagogica, Bucureşti, 1977.
13. Grunwald, B. Teoria, calculul şi constructia motoarelor pentru autovehicule rutiere. Editura Didactica şi Pedagogica, Bucureşti,1980.
14. Untaru, M., ş.c. Constructia şi calculul automobilelor. Editura Didactica şi Pedagogica, Bucureşti, 1985.
15. Tecuşan N., Ionescu E., - Tractoare şi automobile, Ed.Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1982;
16. Alina Melnic s.a. – Auxiliar curricular „Diagnosticarea automobilului", 2009, http://tvet.ro/Anexe/4.Anexe/Aux_Phare/Aux_2006/Mecanica
17. Simona Pavelescu s.a. – Auxiliar curricular „Întreţinerea şi repararea automobilului", 2009, http://tvet.ro/Anexe/4.Anexe/Aux_Phare/Aux_2006/Mecanica;
18. * * * - http://www.autosaga.ro/lectia-auto/sistemul-esp.html.

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom", Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005

4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006
20. Petty G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, București, 2007
22. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2000
23. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1999
24. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
25. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

MAIȘTRI INSTRUCTORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: TURISM

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepției, cunoaşterii, înțelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unitățile de competențe - cunoştințele, abilitățile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor ştiinței devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate instituția şcolară şi substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice.**

Au fost urmărite formarea şi structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competențele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor ştiințifice (aprox.. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodica şi aplicațiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

Conținuturile programei urmăresc sporirea flexibilității, mobilității ocupaționale şi

creşterea gradului de adaptabilitate a maiştrilor instructori la evoluția tehnică, tehnologică şi economică în domeniu.

Programa este orientată pe evaluarea calității concepției didactice şi a modalităților concrete prin care maistrul instructor pune elevii în situații de învățare eficientă, menite să conducă la formarea competențelor prevăzute în standardele de pregătire profesională. Această orientare este cu atât mai necesară în prezent, când flexibilitatea programelor şcolare solicită din partea cadrelor didactice efortul de a concepe procese şi parcursuri didactice adaptate nivelului claselor de elevi cu care lucrează şi finalităților învățământului tehnologic.

Structura arborescentă şi organizarea modulară a curriculum-ului pentru învățământul tehnologic, solicită abordarea structurală a desfăşurării procesului de învățământ.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Tipologia unităților de turism şi alimentație
1.1. Tipologia unităților de cazare
1.2. Tipologia unităților de alimentație
1.3. Tipologia agențiilor de turism

2. Organizarea unităților de turism și alimentație
2.1. Organizarea unităților de cazare
2.2. Organizarea unităților de alimentație
2.3. Organizarea agențiilor de turism
3. Ehipamentele unităților de turism și alimentație
3.1. Echipamente specifice unităților de cazare
3.2. Echipamente specifice unităților de alimentație
3.3. Dotările tehnice ale agențiilor de turism
4. Gestiunea fluxurilor de turiști
4.1. Gestiunea fluxurilor de turiști în hotelărie (rezervarea, pregătirea primirii, primirea, sejurul, plecarea, decontarea serviciilor)
4.2. Gestiunea fluxurilor de clienți ăn unitățile de alimentație (rezervarea, pregătirea primirii, primirea, servirea, plecarea, decontarea serviciilor oferite)
4.3. Gestiunea clienților ăn agenția de turism (prezentarea ofertei, comunicarea cu clienții, elaborarea pachetului de servicii turistice, documentația specifică, desfășurarea prestației turistice, decontarea serviciilor cu prestatorii)
5. Evaluarea gradului de satisfacție a clienților în turism și alimentație
5.1. Tehnici de evaluare a gradului de satisfacție a clienților în hotelărie
5.2. Tehnici de evaluare a gradului de satisfacție a clienților în alimentație
5.3. Tehnici de evaluare a gradului de satisfacție a clienților cu privire la pachetul de servicii turistice oferite în turismul intern și internațional
6. Cadrul legislativ cu privire la activitățile turistice (siguranța/securitatea turistului, condiții igienico-sanitare), organizarea, conducerea și controlul unităților de turism, alimentație și agenție de turism

COMPETENȚE SPECIFICE

1. Cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice și metodice de specialitate;

2. Operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;

3. Realizarea corelațiilor intra, -inter și pluridisciplinare ale conținuturilor;
4. Proiectarea activităților de instruire practică/pregătire practică în concordanță cu cerințele curriculumului și ale tehnologiei didactice moderne;
5. Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea proiectată;

6. Organizarea și coordonarea activității de instruire/pregătire practică în atelierul tehnologic școlar și la agenții economici în scopul formării și dezvoltării competențelor specifice;

7. Selectarea și aplicarea metodelor de evaluare adecvate activității de instruire/pregătire practică;
8. Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;

9. Exploatarea utilajelor, instalațiilor și echipamentelor în condițiile respectării normelor de protecție și igiena muncii, P.S.I. și protecția mediului înconjurător;

10. Respectarea normelor de calitate pentru desfășurarea proceselor, obținerea produselor și oferirea serviciilor;

11. Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
12. Stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor din aria curriculară „Tehnologii” în învățământul preuniversitar; construirea demersului didactic pentru realizarea centrării pe elev.

2. Componentele curriculumului școlar:

- curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module;

- documente curriculare, Standarde de Pregătire Profesională, planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;

- obiectivele instruirii practice și evaluării: competențe generale, competențe specifice, unități de competență, competențe;

- proiectarea curriculumului opțional și în dezvoltare locală.

3. Stabilirea corespondențelor dintre competențele de execuție și sociale și conținuturile de instruire.

4. Metode și procedee de instruire practică:
- Clasificarea și caracteristicile grupelor de metode specifice instruirii practice;
- Exemplificarea aplicării metodelor specifice instruirii practice;
- Utilizarea metodelor de instruire centrate pe elev: lucrul în echipă, învățarea prin cooperare, metoda proiectului, problematizarea, studiul de caz.

5. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:
a) funcțiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;
b) tipuri de mijloace de învăţământ și caracteristicile lor; exemplificări.
6. Caracterizarea tipurilor de lecții specifice instruirii practice: lecția de formare și dezvoltare a competențelor de execuție, lecția de evaluare prin probă practică, lecția vizită.

7. Particularitățile mediului de instruire în atelierul școală.

8. Proiectarea demersului didactic: stabilirea lucrărilor de instruire practică în acord cu conținuturile programelor școlare, planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției.

9. Proiectarea instrumentelor de evaluare prin probe practice: formularea cerințelor, întocmirea baremului și a fișelor de observare.

10. Modalități de adaptare a instruirii practice pentru integrarea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale.
11. Integrarea abilităților cheie în activitatea de instruire practică.

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

Bibliografie obligatorie

1. Dincă Cristian, (coord.) Manual clasa a XI-a pentru calificarea Tehnician in turism, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007
2. Emilian, R.; Țigu, Gabriela, Managementul operațiunilor în întreprinderile de servicii, Editura ASE, București, 2002 sau
3. Lupu, N., Hotelul - Economie și management, Editura CH Beck, București, 2010;
4. Minciu, Rodica, Economia turismului, Editura Uranus, București, 2005;
5. Stănciulescu, Gabriela; Managementul agenție de turism, Editura ASE, București, 2013.
6. Stănciulescu, Gabriela; State, Olimpia, Tehnica operațiunilor de turism intern și internațional, Editura CH Beck, București, 2013.
7. Ştefania Mihai, Carmen Ioneşti, Aurelia Turcescu, Florentina Costea, Valentina Capotă, Turism şi alimentaţie, Manual pentru clasa a IX-a, Editura CD Press, Bucureşti,
8. Valentina Capota, Organizarea agentiei de turism filiera tehnologica, profil servicii, calificarea profesionala tehnician in turism (clasa a 11-a), Editura CD Press, Bucureşti, 2012

9. Valentina Capota, Ştefania Mihai, Carmen Ioneşti, TURISM. Manual pentru clasa a XI-a (filiera tehnologica, profil servicii), Editura CD Press, Bucureşti, 2012

Bibliografie suplimentară

1. Baker, Sue; Bradley, Pam; Huyton, J., Principiile operațiunilor de la recepția hotelului, Editua CH Beck, București, 2007; http://www.biblioteca-digitala.ase.ro/biblioteca/carte2.asp?id=47&idb=9;
2. Ioncică, Maria; Stănciulescu, Gabriela, Economia turismului și serviciilor, Editura Uranus, București, 2006;
3. Nedelea, Al., Piața turistică, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2003;
4. Nistoreanu, P.; Dinu, V.; Nedelea, Al., Producția și comercializarea serviciilor turistice, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004;
5. Snak, O.; Baron, P.; Neacșu, N., Economia turismului, Editura Expert, București, 2003;
6. Stănciulescu, Gabriela (coord.), Lexicon de termeni turistici, Editura Oscar Print, București, 2002;

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, București, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea, C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006
20. Petty, G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura Atelier Didactic, București, 2007
21. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2000
22. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, Bucureşti,1999
23. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
24. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
25. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: TURISM ȘI SERVICII

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Piața turistică (conținutul și caracteristicile, cererea și consumul, oferta și producția, prețurile, tendințe actuale);
2. Potențialul turistic (conținutul și structura, principalele atracții ale României, valorificarea potențialului);
3. Baza tehnico-materială a turismului (conținutul și rolul, structura, dinamica și distribuția teritorială, investițiile);

4. Resursele umane în turism:
    a) Particularitățile muncii; evoluția și structura personalului;
    b) Organizarea muncii în activitatea hotelieră;
    c) Productivitatea muncii; cointeresarea personalului;
5. Organizarea și exploatarea departamentelor operaționale ale hotelului (structura organizatorică, serviciile departamentelor cazare și, respectiv, alimentație, particularitățile alimentației rapide, alte servicii, comportamentul personalului);
6. Organizarea și desfășurarea activităților funcționale ale hotelului (departamentul administrativ și financiar, comercializarea serviciilor hoteliere, tratarea cererilor de rezervare, animația hotelieră);
7. Indicatori de evaluare a performanțelor activității hoteliere (indicatori ai investiției, ai volumului de activitate, de cheltuieli și de rentabilitate);
8. Transporturile:
    a) Transporturile de materii prime, materiale și mărfuri; tehnologii moderne de transport;
    b) Rolul determinant al transporturilor în dezvoltarea turismului;
    c) Formele de transport utilizate în turism (clasice și speciale);
9. Agenția de turism (concept și evoluție, tipologii, produse și servicii oferite, structura tehnică, reglementări);
10. Tur-operatorii și produsele lor (definire și tipuri, producția pachetelor de vacanță, strategii de activitate, sisteme de rezervare).
11. Cadrul legislativ privind activitățile turistice (organizarea, conducerea și controlul unităților de turism și alimentație și controlul agențiilor de turism, siguranța/securitatea turistului, condiții igienico-sanitare)

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară “Tehnologii”. Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

Bibliografie obligatorie

1. Dincă Cristian, (coord.) Manual clasa a XI-a pentru calificarea Tehnician in turism, Editura Didactică si Pedagogică, Bucureşti, 2007
2. Emilian, R.; Ţigu, Gabriela, Managementul operaţiunilor în întreprinderile de servicii, Editura ASE, Bucureşti, 2002 sau
3. Lupu, N., Hotelul - Economie şi management, Editura CH Beck, Bucureşti, 2010;
4. Minciu, Rodica, Economia turismului, Editura Uranus, Bucureşti, 2005;
5. Stănciulescu, Gabriela; Managementul agenţie de turism, Editura ASE, Bucureşti, 2013.
6. Stănciulescu, Gabriela; State, Olimpia, Tehnica operaţiunilor de turism intern şi internaţional, Editura CH Beck, Bucureşti, 2013.
7. Ştefania Mihai, Carmen Ioneşti, Aurelia Turcescu, Florentina Costea, Valentina Capotă, Turism şi alimentaţie, Manual pentru clasa a IX-a, Editura CDPress, Bucureşti,
8. Valentina Capota, Organizarea agentiei de turism filiera tehnologica, profil servicii, calificarea profesionala tehnician in turism (clasa a 11-a), Editura CDPress, Bucureşti, 2012
9. Valentina Capota, Stefania Mihai, Carmen Ionesti , TURISM. Manual pentru clasa a XI-a (filiera tehnologica, profil servicii), Editura CDPress, Bucureşti, 2012

Bibliografie suplimentară

1. Baker, Sue; Bradley, Pam; Huyton, J., Principiile operaţiunilor de la recepţia hotelului, Editua CH Beck, Bucureşti, 2007;
2. Buruiană, Gianina, Politici macroeconomice în turism, Editura Uranus, Bucureşti, 2008;
3. Cocean, P.; Vlăsceanu, Gh.; Negoescu, B., Geografia generală a turismului, Editura Meteor Press, Bucureşti, 2002;

4. Cristureanu, Cristiana, Strategii și tranzacții în turismul internațional, Editura CH Beck, București, 2006; http://www.biblioteca-digitala.ase.ro/biblioteca/carte2.asp?id=47&idb=9;
5. Ioncică, Maria (coord.), Strategii de dezvoltare a sectorului terțiar, Editura Uranus, București, 2004;
6. Ioncică, Maria; Stănciulescu, Gabriela, Economia turismului și serviciilor, Editura Uranus, București, 2006;
7. Nedelea, Al., Piața turistică, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2003;
8. Nistoreanu, P.; Dinu, V.; Nedelea, Al., Producția și comercializarea serviciilor turistice, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004;
9. Snak, O.; Baron, P.; Neacșu, N., Economia turismului, Editura Expert, București, 2003;
10. Stănciulescu, Gabriela (coord.), Lexicon de termeni turistici, Editura Oscar Print, București, 2002;
11. Stănciulescu, Gabriela; Jugănaru, I. D., Animația și animatorul în turism, Editura Uranus, București, 2006.

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliței, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iași, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, București, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006
20. Petty G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, București, 2007
22. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2000
23. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1999
24. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
25. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: VETERINAR

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Etiopatogeneza, simptomatologia şi tratamentul bolilor prestomacelor.
2. Etiopatogeneza, simptomatologia şi tratamentul gastroenteritelor la animale.
3. Etiopatogeneza, simptomatologia şi tratamentul bronhopneumoniilor la animale.

4. Etiopatogeneza, simptomatologia, tabloul anatomopatologic, profilaxia și combaterea bolilor infecțioase comune mai multor specii.
5. Etiopatogeneza, simptomatologia, tabloul anatomopatologic, profilaxia și combaterea bolilor infecțioase ale taurinelor.
6. Etiopatogeneza, simptomatologia, tabloul anatomopatologic, profilaxia și combaterea bolilor infecțioase ale suinelor.
7. Etiopatogeneza, simptomatologia, tabloul anatomopatologic, profilaxia și combaterea bolilor infecțioase ale păsărilor.
8. Etiologia, ciclul biologic, diagnostic, profilaxia și combaterea trematodozelor la rumegătoare.
9. Controlul sanitar veterinar al cărnii și produselor din carne.
10. Controlul sanitar veterinar al cărnii și produselor din lapte.
11. Anatomia aparatului digestiv.
12. Anatomia aparatului respirator.
13. Patologia și terapia gestației.
14. Patologia și terapia parturiției.

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară "Tehnologii". Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1.	Bercea I. și colab.,	Boli infecțioase ale animalelor	Editura Didactică și Pedagogică, București, 1981
2.	Ion Alin Bîrțoiu și Florian Seiciu	Tratat de patologia reproductie la animale	Editura Bic All, Bucureşti, 2006,
3.	Ioniță Lucian	Patologie și clinică medicală veterinară Vol I	Editura Sitech, Craiova 2014
4.	Mitrea, I., L.	Boli parazitare la animale	Editura „Ceres”, Bucureşti, 2011
5.	Moisiu M. și colab.,	Îndrumar de lucrări practice pentru meseria veterinar	Editura „Ceres”, Bucureşti, 1993
6.	G. Predoi	Anatomia animalelor domestice	Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2002
7.	Rapuntean Gh., Moisiu M	Boli infecțioase ale animalelor	Editura „Ceres”, Bucureşti, 1997
8.	Savu C , L Boncea, G. Mara si colab..,	Igiena şi controlul alimentelor de origine animală	Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti Editura „Ceres”, 1997
9.	C. Savu și colab.	Controlul sanitar veterinar al alimentelor	Editura „Ceres”, 1997
10.	C. Vasiu și colab.	Boli infecțioase la animale (bacterioze)	Editura „MEGA”, Cluj-Napoca, 2004
11.	C. Vasiu și colab.	Viroze și boli prionice la animale	Editura „Nereamia”, Cluj-Napoca, 2003

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1997

3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, București, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006
20. Petty G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, București, 2007
22. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2000
23. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1999
24. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
25. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: ZOOTEHNIE

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

II. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Ecologie și protecția mediului

- Ecosistemul:
- Biotop. Structuri și caracteristici.
- Biocenoza. Structuri și caracteristici.
- Relații intra și interspecifice în cadrul biocenozei.
- Structura și caracteristicile ecosistemului.
- Tipuri de ecosisteme naturale și seminaturale:
- ecosisteme terestre (alpine, păduri, pajiști etc.)

- ecosisteme acvatice (ape stătătoare, curgătoare, marine etc.)
- Ecosisteme urbane.
- Ecosisteme rurale.
- Agroecosisteme.

2. Creşterea animalelor

- Specii şi rase de animale domestice (însuşiri morfologice şi productive):
- Taurine: Bălţata Românească, Bruna de Maramureş, Friză, Charolaise;
- Ovine: Ţigaie, Ţurcană, Merinos de Palas, Karakul;
- Porcine: Landrace, Marele alb, Duroc;
- Cabaline: Pur sânge englez, Arabă, Lipiţană, Trăpaşul Românesc, Huţul;
- Păsări: Găini: Cornish, Leghorn, Playmouth Rock; Raţe: Pekin, Leşească; Curci: Albă de Olanda; Gâşte: Toulouse; Emden.
- Reproducţia animalelor domestice (taurine, porcine, ovine, cabaline, păsări):
- Sisteme şi metode de montă naturală;
- Însămânţări artificiale;
- Fecundaţia;
- Gestaţia;
- Fătarea şi asistenţa la fătare;
- Incubaţia ouălor de găină;
- Factorii care influenţează incubaţia;
- Biotehnologii de reproducţie a animalelor domestice (taurine, ovine).
- Selecţia şi ameliorarea animalelor domestice (taurine, porcine, ovine, cabaline, păsări):
- Bazele biologice ale selecţiei;
- Criteriile şi metodele de selecţie ale animalelor domestice;
- Metode de creştere folosite în ameliorarea animalelor domestice.
- Hrănirea animalelor domestice (taurine, porcine, ovine, cabaline, păsări):
- Clasificarea nutreţurilor;
- Compoziţia chimică a nutreţurilor;
- Valoarea nutritivă a nutreţurilor;
- Tehnologii de hrănire pe specii şi categorii de animale domestice;
- Organizarea şi tehnica păşunatului (taurine, ovine);
- Necesarul de substanţe nutritive pentru funcţii vitale, reproducţie şi producţie (carne, lapte);
- Tehnica alcătuirii raţiilor furajere.
- Producţiile animalelor domestice:

a) Producţia de lapte: (taurine)

- Factorii care influenţează producţia de lapte (individuală, totală, marfă);
- Mulsul mecanic al vacilor;

b) Producţia de carne: (taurine, porcine, ovine, păsări)

- Factorii care influenţează producţia de carne;
- Tehnica sacrificării taurinelor, porcinelor, ovinelor şi păsărilor;

c) Producţia de ouă: (păsări)

- Factorii care influenţează producţia de ouă;
- Factorii care influenţează calitatea oului de incubaţie.

3. Anatomia şi fiziologia animalelor domestice

- Aparatul digestiv:
- Morfologie, fiziologie şi particularităţi pe specii (monogastrice, poligastrice, păsări).
- Aparatul reproducător:
- Aparatul genital mascul (morfologie, fiziologie, particularităţi pe specii);
- Aparatul genital femel (morfologie, fiziologie, particularităţi pe specii).

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;

- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară "Tehnologii". Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

IV. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Buchman A., Bud M. Ecologie şi protecţia mediului, manual Editura „Economică", Bucureşti, 2000

		clasa a X-a;	
2.	Chiriac E., Dan F.	Tehnologia creşterii păsărilor; manual clasa a X-a;	Editura Tehnică Agricolă, Bucureşti, 1993
3.	Coţofan V., Gligor E.	Anatomia, fiziologia şi bolile animalelor domestice manual clasa a XI-a şi a XII-a;	Editura „Ceres”, Bucureşti, 1983
4.	Dinu I. şi colab.	Tehnologia creşterii suinelor;	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1990
5.	Dumitrescu I. şi colab.	Reproducţia animalelor;	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1990
6.	Georgescu Gh. şi colab.	Tehnologia creşterii bovinelor;	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1990
7.	Georgescu Gh. şi colab.	Tehnologia creşterii cabalinelor;	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1983
8.	Georgescu Gh. şi colab.	Tehnologia creşterii animalelor domestice; manual clasa a XII-a;	Editura „Ceres”, Bucureşti, 1989
9.	Lozincă D., Ciubotaru L.	Igiena şi alimentaţia animalelor domestice; manual clasa a X-a;	Editura Tehnică Agricolă, Bucureşti, 1992
10.	Vancea I. şi colab.	Tehnologia creşterii păsărilor, animalelor mici, peştilor, albinelor şi viermilor de mătase; manual clasa a XI-a şi a XII-a;	Editura „Ceres”, Bucureşti, 1988

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1.	Adăscăliţei, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2.	Cerghit, I.,	Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3.	Carcea I.M.,	Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4.	Cucoş, C.,	Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5.	Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6.	Creţu, C.,	Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7.	Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8.	Jinga, I., Negreţ, I.,	Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9.	Jinga, I., Istrate, E.	Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10.	Joiţa, E.,	Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11.	Lisievici P.	Evaluarea în învăţământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12.	Manolescu, M.,	Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13.	Neacşu, I.,	Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14.	Nicola I.,	Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15.	Niţucă, C., Stanciu, I.,	Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16.	Negreţ, I.,	Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17.	Onu, P., Luca, C.,	Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18.	Onu, P., Luca, C.,	Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19.	Oprea C.L.	Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
20.	Petty G.	Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, Bucureşti, 2007
22.	Radu, I., T.,	Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
23.	Toma, S.,	Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1999
24.	Tomşa, G.,	Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
25.	***	Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26.	***	Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

MAIȘTRI INSTRUCTORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: ZOOTEHNIST-VETERINAR

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.**

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

Conţinuturile programei urmăresc sporirea flexibilităţii, mobilităţii ocupaţionale şi

creşterea gradului de adaptabilitate a maiştrilor instructori la evoluţia tehnică, tehnologică şi economică în domeniu.

Programa este orientată pe evaluarea calităţii concepţiei didactice şi a modalităţilor concrete prin care maistrul instructor pune elevii în situaţii de învăţare eficientă, menite să conducă la formarea competenţelor prevăzute în standardele de pregătire profesională. Această orientare este cu atât mai necesară în prezent, când flexibilitatea programelor şcolare solicită din partea cadrelor didactice efortul de a concepe procese şi parcursuri didactice adaptate nivelului claselor de elevi cu care lucrează şi finalităţilor învăţământului tehnologic.

Structura arborescentă şi organizarea modulară a curriculum-ului pentru învăţământul tehnologic, solicită abordarea structurală a desfăşurării procesului de învăţământ.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

II. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Anatomia și fiziologia animalelor domestice
1.1. Scheletul animalelor domestice.
1.2. Aparatul digestiv la monogastrice și poligastrice.
2. Noțiuni de zootehnie generală
2.1. Tehnica abordării și contenției animalelor domestice.

2.2. Studiul regiunilor corporale la animale.
2.3. Culorile animalelor domestice.
2.4. Studiul aplomburilor la animalele domestice.
2.5. Individualizarea animalelor domestice.
2.6. Determinarea vârstei la animalele domestice.
3. Tehnologia creşterii şi exploatării taurinelor
3.1. Recunoaşterea raselor de taurine crescute în ţara noastră (Bălţata Românească, Bruna de Maramureş, Friza).
3.2. Metode de depistare a vacilor şi viţelelor în călduri.
3.3. Fătarea şi asistenţa la fătare.
3.4. Lucrări de hrănire, îngrijire şi întreţinere a taurinelor.
3.5. Tehnica păşunatului raţional la taurine.
3.6. Mulsul manual şi mecanic la vacile de lapte.
3.7. Metode de apreciere a stării de îngrăşare a taurinelor.
4. Tehnologia creşterii şi exploatării cabalinelor
4.1. Recunoaşterea raselor de cabaline crescute în ţara noastră (Arabă, Pur sânge englez, Lipiţan, Trăpaşul Românesc, Huţul).
4.2. Organizarea reproducţiei la cabaline.
4.3. Lucrări de hrănire şi îngrijire a cabalinelor pe categorii de vârstă.
4.4. Dresajul şi antrenamentul la cabaline.
5. Tehnologia creşterii şi exploatării suinelor
5.1. Recunoaşterea raselor de suine crescute în ţara noastră (Marele Alb, Landrace, Duroc).
5.2. Organizarea reproducţiei la suine.
5.3. Fătarea şi asistenţa la fătare.
5.4. Lucrări de hrănire şi îngrijire a suinelor pe categorii.
5.5. Tehnica înţărcării şi lotizării purceilor.
5.6. Metode de îngrăşare a porcilor pentru carne.
5.7. Tehnica sacrificării suinelor.
5.8. Determinarea randamentului la sacrificare.
6. Tehnologia creşterii şi exploatării ovinelor şi caprinelor
6.1. Recunoaşterea raselor de ovine şi caprine crescute în ţara noastră (Merinos de Palas, Ţigaie, Ţurcană, Karakul, Albă de Banat, Carpatină).
6.2. Organizarea reproducţiei la ovine şi caprine.
6.3. Fătarea şi asistenţa la fătare.
6.4. Lucrări de hrănire şi îngrijire a ovinelor şi caprinelor pe categorii.
6.5. Tehnica înţărcării mieilor şi iezilor şi lotizarea lor.
6.6. Modalităţi de amenajare a stânei şi a strungii de muls.
6.7. Tehnica mulsului la ovine şi caprine.
6.8. Tehnica tunsului, sortarea şi ambalarea lânii.
7. Tehnologia creşterii şi exploatării păsărilor.
7.1. Recunoaşterea principalelor rase de păsări (Leghorn, Cornich, Rhode-Island, Playmouth Rock).
7.2. Lucrări de hrănire, îngrijire şi întreţinere la păsări.
7.3. Metode şi tehnici de incubaţie.
7.4. Tipuri de incubatoare.
7.5. Tehnica sortării ouălor pentru incubaţie.
8. Norme de tehnica şi securitatea muncii şi P.S.I. specifice domeniului zootehnist-veterinar.

COMPETENŢE SPECIFICE

1. Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice şi metodice de specialitate;

2. Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;

3. Realizarea corelaţiilor intra, -inter şi pluridisciplinare ale conţinuturilor;
4. Proiectarea activităţilor de instruire practică/pregătire practică în concordanţă cu cerinţele curriculumului şi ale tehnologiei didactice moderne;
5. Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea proiectată;

6. Organizarea şi coordonarea activităţii de instruire/pregătire practică în atelierul tehnologic şcolar şi la

agenții economici în scopul formării și dezvoltării competențelor specifice;

7. Selectarea și aplicarea metodelor de evaluare adecvate activității de instruire/pregătire practică;
8. Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;

9. Exploatarea utilajelor, instalațiilor și echipamentelor în condițiile respectării normelor de protecție și igiena muncii, P.S.I. și protecția mediului înconjurător;

10. Respectarea normelor de calitate pentru desfășurarea proceselor, obținerea produselor și oferirea serviciilor;

11. Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
12. Stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor din aria curriculară „Tehnologii" în învățământul preuniversitar; construirea demersului didactic pentru realizarea centrării pe elev.
2. Componentele curriculumului școlar:

- curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module;

- documente curriculare, Standarde de Pregătire Profesională, planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;

- obiectivele instruirii practice și evaluării: competențe generale, competențe specifice, unități de competență, competențe;

- proiectarea curriculumului opțional și în dezvoltare locală.

3. Stabilirea corespondențelor dintre competențele de execuție și sociale și conținuturile de instruire.

4. Metode și procedee de instruire practică:
- Clasificarea și caracteristicile grupelor de metode specifice instruirii practice;
- Exemplificarea aplicării metodelor specifice instruirii practice;
- Utilizarea metodelor de instruire centrate pe elev: lucrul în echipă, învățarea prin cooperare, metoda proiectului, problematizarea, studiul de caz.

5. Mijloacele de învățământ și integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare:
a) funcțiile didactice ale mijloacelor de învățământ;
b) tipuri de mijloace de învățământ și caracteristicile lor; exemplificări.
6. Caracterizarea tipurilor de lecții specifice instruirii practice: lecția de formare și dezvoltare a competențelor de execuție, lecția de evaluare prin probă practică, lecția vizită.

7. Particularitățile mediului de instruire în atelierul școală.

8. Proiectarea demersului didactic: stabilirea lucrărilor de instruire practică în acord cu conținuturile programelor școlare, planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției.

9. Proiectarea instrumentelor de evaluare prin probe practice: formularea cerințelor, întocmirea baremului și a fișelor de observare.

10. Modalități de adaptare a instruirii practice pentru integrarea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale.
11. Integrarea abilităților cheie în activitatea de instruire practică.

IV. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Ciubotaru L., D Lo- Igienă și alimentație, manual pentru clasa a IX-a Editura Tehnică Agricolă, București,

	zincă,		1999
2.	Constantinescu Gh.,	Anatomia şi fiziologia animalelor domestice, manual pentru clasa a XI-a	Editura Ceres, Bucureşti, 1987
3.	Coţofan V.,	Anatomia şi fiziologia animalelor domestice, manual pentru clasa a XI-a	Editura Ceres, Bucureşti, 1989
4.	Florina Dan, Elena Miriac,	Tehnologia creşterii păsărilor, manual pentru clasa a X-a	Editura Tehnică Agricolă, Bucureşti, 1992
5.	Gh. Georgescu,	Alimentaţia raţională a animalelor de lapte	Editura Ceres, Bucureşti, 1998
6.	Gh. Georgescu şi colab.,	Tehnologia creşterii animalelor domestice, manual pentru clasa a XII-a	Editura Ceres, Bucureşti, 1988
7.	Moisiu M., Marcu E., Pivodă C.,	Îndrumător de lucrări practice pentru meseria veterinar	Editura Ceres, Bucureşti, 1987 şi 1993.
8.	Gh. Popescu, I Lungu,	Tehnologia creşterii păsărilor, manual pentru clasa a X-a	Editura Tehnică Agricolă, Bucureşti, 1992
9.	I. Popescu, Gh. Chiriac,	Zootehnie, manual pentru clasa a X-a	Editura Tehnică Agricolă, Bucureşti, 1992
10.	Emil Vele, Sonia Teodorescu,	Bazele zootehniei, manual pentru clasa a IX-a	Editura Ceres, Bucureşti, 1989

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1.	Adăscăliţei, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2.	Cerghit, I.,	Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3.	Carcea I.M.,	Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4.	Cucoş, C.,	Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5.	Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6.	Creţu, C.,	Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7.	Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8.	Jinga, I., Negreţ, I.,	Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9.	Jinga, I., Istrate, E.	Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10.	Joiţa, E.,	Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11.	Lisievici P.	Evaluarea în învăţământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12.	Manolescu, M.,	Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13.	Neacşu, I.,	Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14.	Nicola I.,	Tratat de pedagogie, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996
15.	Niţucă, C., Stanciu, I.,	Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16.	Negreţ, I.,	Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17.	Onu, P., Luca, C.,	Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18.	Onu, P., Luca, C.,	Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19.	Oprea, C.L.	Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
20.	Petty, G.	Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura Atelier Didactic, Bucureşti, 2007
21.	Radu, I., T.,	Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
22.	Toma, S.,	Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, Bucureşti,1999
23.	Tomşa, G.,	Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
24.	***	Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
25.	***	Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

PROFESORI (TOATE SPECIALITĂȚILE)

DISCIPLINA DE EXAMEN:
PEDAGOGIE ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE ȘCOLARĂ

2015

A. Prezentare generală

Programa pentru disciplina *Pedagogie și elemente de psihologie școlară*, pentru examenul de definitivare în învățământ, este structurată în corespondență cu:

- statutul și competențele specifice profesiei didactice;
- relevanța conținuturilor în raport cu activitatea efectivă a cadrului didactic;
- asigurarea continuității formării pedagogice în diferite etape (modul psihopedagogic, alte formede pregătire și de certificare);
- actualizarea parcursului de formare în raport cu dezvoltările recente din domeniul științelor educației, cu evoluțiile socioculturale, economice și tehnologice, cu tendințele europene;
- cercetările recente în aria teoriei și practicilor educaționale.

Programa își propune să abordeze teme relevante, cu deschidere interdisciplinară. În construcția sa, sunt valorificate programele anterioare de pedagogie pentru examenele de defnitivat.

Pregătirea inițială pentru profesia didactică a fost înțeleasă ca fiind legată de un ansamblu de competențe inițiale, de bază, care urmează să se dezvolte pe măsură ce profesorul dobândește experiență.

Rolurile cadrului didactic în cadrul școlii s-au diversificat în contextul schimbărilor sociale rapide și al așteptărilor sociale față de misiunea școlii. Astfel, profesorul:

- proiectează, conduce și evaluează procesul de învățământ – stabilește finalități, selectează conținuturi, le adaptează în funcție de nevoile de dezvoltare și de interesele copiilor/ tinerilor etc., proiectează strategii de predare-învățare care să asigure succesul școlar la un număr cât mai mare de elevi, adaptează activitățile de predare-învățare la particularitățile fiecărui elev, manifestă interes pentru noutățile din domeniul predării-învățării evaluării, manifestă interes pentru utilizarea pedagogică a noilor tehnologii informaționale și de comunicare etc.
- proiectează și desfășoară activități educaționale extracurriculare și extrașcolare;
- oferă elevilor și părinților un model de conduită: prin toate acțiunile și comportamentele sale, participă la dezvoltarea morală și afectivă a elevilor, la transmiterea imaginii școlii în comunitate;
- gestionează clasa/ grupul de elevi – asigură un mediu stimulativ pentru dezvoltarea copiilor/ tinerilor, gestionează situațiile de criză, previne și rezolvă conflictele, stimulează comportamentele prosociale, organizează spații adecvate de învățare, de interacțiune, motivează elevii;
- consiliază copilul și familia – oferă sprijin copilului și familiei pentru cunoașterea cât mai bună a nevoilor și intereselor copilului, pentru înțelegerea și depășirea eventualelor dificultăți de învățare sau de adaptare la mediul școlar, comunică cu părinții copilului și cu alte persoane implicate în creșterea și educația acestuia,
- se dezvoltă profesional – își actualizează cunoștințele în domeniul de specialitate și în doemniul psihopedagogic, se implică în dezvoltarea instituțională, reflectează asupra propriei activități, comunică și colaborează cu colegii și cu alți practicieni sau persoane cu expertiză în domeniul educației, participă la proiecte și parteneriate sociale și educaționale etc.

Exemplele de mai sus nu sunt exhaustive. Profesia didactică este extrem de complexă și solicită adaptare și învățare permanentă, pentru asumarea diferitelor roluri sau responsabilități.

Competențele centrale ale cadrului didactic vizează următoarele categorii (conform cu Programa de Pedagogie pentru definitivare în învăţământ, gradul didactic II și Tematica orientativă pentru colocviul și lucrările metodico-ştiinţifice destinate obţinerii gradului didactic I în învăţământ, 2007, elaborată de S. Toma, I. Negret, V. Frunza, I.-O. Panisoara, în contextul unui proiect mai larg elaborat de I. Neacsu, D. Potolea, R. Iucu):

(1) **pedagogice** – definite de abilităţile candidaţilor de a proiecta, conduce şi evalua procesul de instruire, în armonie cu procesele de cunoaştere, asistare şi intervenţie specializată a dezvoltării personalităţii elevilor;

(2) **psiho-pedagogice** – exprimând cunoaşterea şi consilierea elevilor, luarea în considerare a diferenţelor în învăţare, abordarea diferenţiata a acestora, adaptarea şi tratarea elevilor cu cerinţe educative speciale (copii cu dizabilităţi), precum şi a celor dotaţi .

(3) **psiho-sociale** - reflectate în capacităţile de proiectare a strategiilor de stimulare, control şi monitorizare a interacţiunilor sociale cu elevii şi cu grupurile şcolare;

(4) **manageriale** – obiectivate în stăpânirea proceselor de planificare, de organizare şi de conducere a clasei de

elevi/ grupurilor de copii, elevi, tineri şi adulţi, se stimulare a relaţiilor interpersonale pozitive

(5) **instituţionale** – exprimate în participarea la proiectele de dezvoltare instituţională , la iniţierea şi promovarea inovaţiilor; în angajarea unor relaţii de parteneriat socio-educaţional cu familia, cu alte instituţii şi organizaţii care au responsabilităţi educaţionale;

(6) **managementul carierei** - implicând participarea la propria dezvoltare profesională, la promovarea abilităţilor reflective, la afirmarea unui stil propriu de instruire şi de viaţă profesională.

Asociată acestor competenţe, o gamă de valori, **atitudini şi conduite sunt dezirabile în raport cu profesia didactică:**

- cultivarea unui mediu educativ centrat pe copil/ adolescent şi pe nevoile lui de dezvoltare
- promovarea unui sistem de valori culturale, morale şi civice, în concordanţă cu idealul educaţional;
- crearea unui climat socio-afectiv securizant, bazat pe valori şi pe relaţii democratice, în clasa de elevi şi în spaţiul educaţional;
- încrederea în puterea educaţiei, in capacitatea de formare si dezvoltare a individului;
- valorificarea parteneriatelor socio-educaţionale cu familia, cu alte instituţii cu responsabilităţi educaţionale şi cu specialişti de sprijin;

Evaluarea competenţelor se realizează gradat, pe anumite paliere, asociate fiecăreia dintre categoriile de competențe menționate anterior: cunoaşterea, înţelegerea şi de utilizarea termenilor specifici, explicarea concepțiilor/ modelelor/ teoriilor din domeniu, aplicarea cunoștințelor în situații practice, interpretarea informațiilor în manieră critică, creativă și constructivă.

B. **Tematică generală**

1. **Educaţia şi învăţământul în societatea cunoaşterii**
   a. Educatia: forme (formala, nonformala, informala), domenii educationale (educatia intelectuala, morala, estetica si artistica, fizica si sportiva, tehnologica/profesionala); noi conținuturi ale educației (ecologică, pentru sănătate, interculturală, educația pentru cetățenie și drepturile omului etc.), alternative educaţionale
   b. Sistemul de învățământ din România: structura, aspecte legislative
   c. Relatia scoala-comunitate (familie, autorități locale, alte instituții din comunitate)
   d. Calitatea în educaţie. Mecanisme de asigurare a calității la nivelul școlii

2. **Educația și dezvoltarea personalității**
   a) Educabilitatea. Factorii dezvoltării personalității și interacțiunea lor
   b) Personalitatea: definire, teorii, abordări (behavioristă, umanistă, cognitivă, structural-sistemică)
   c) Structura şi dinamica personalității (temperament, aptitudini, caracter)
   d) Caracteristici ale dezvoltării copilului: stadii ale dezvoltării psihice, evoluţia personalităţii copilului

3. **Finalitatile educatiei:**
   a) Clasificare (ideal educational, scop, obiective)
   b) Proceduri de operationalizare. Avantaje si limite ale operationalizarii
   c) Conceptul de competență. Tipuri de competente. Specificul proiectării didactice și al predării-învățării centrate pe competențe

4. **Curriculum:**
   a) Concepte și tipologii (curriculum nucleu, curriculum la decizia școlii, curriculum difrențiat, curriculum recomandat vs curriculum predat vs curriculum învățat, curriculum ascuns etc.)
   b) Proiectarea curriculumului. Produse curriculare (plan de învățământ, programe, manuale, alte resurse didactice). Principii şi condiţii de proiectare a curriculumului la decizia şcolii; aplicaţii pentru învăţământul preuniversitar
   c) Abordări integrate

5. Procesul de învăţământ

5.1. Învăţarea

a) Învăţarea: concept, conditii interne si externe, particularităţi ale învăţării la diferite vârste şcolare, stiluri de invatare, teorii ale învăţării. Aplicaţii
b) Spaţiul afectiv al învăţării (afectivitatea – forme de manifestare şi implicaţiile asupra învăţării)
c) Motivaţia învăţării (concept, forme, piramida trebuinţelor şi semnificaţia sa pedagogică, motivaţia şi performanţa şcolară - submotivare, supramotivare, optimum motivaţional, particularităţi ale motivației la diferite vârste și strategii de stimulare şi valorificare a motivaţiei favorabile învăţării şcolare)
d) Succesul şi insuccesul şcolar (factori, modalități de intervenție)

5.2. Predarea

a) Concept şi stiluri de predare. Orientări contemporane în teoria şi practica predării (predarea creativă, predarea interactivă, predarea centrată pe elev, predarea reflectivă, predarea în echipa/ team- teaching etc.)
b) Forme de organizare a învățării (frontal, grupal si individual)
c) Strategii didactice, metode si mijloace de invatamant. Strategii didactice interactive şi strategii care promovează învaţarea integrată: învățarea bazată pe proiect, rezolvarea de probleme, învățarea-aventură etc. Interactiunea obiective-conținuturi-strategii
d) Comunicarea didactică: elemente, tipuri, particularitati. Bariere in comunicarea didactica. Aplicații.

5.3. **Evaluarea școlară**

a) Definire, etape, functii, forme, strategii si metode (traditionale si complementare)
b) Evaluarea pentru învățare: principii, metode și tehnici
c) Elaborarea unei probe de evaluare
d) Factori perturbatori/erori de evaluare școlară. Aplicaţii.

5.4. **Proiectarea activităților didactice**

a) Concept, niveluri, etape, exigente
b) Caracteristici ale activității didactice la diferite vârste
c) Proiectarea activităților didactice integrate
d) Proiectarea unităţilor de învăţare şi proiectarea lecţiei. Aplicaţii pentru diferite discipline. Variante de redactare a proiectelor de activitate didactica

5.5. Procesul didactic asistat de noile tehnologii de informare și comunicare

a) Resurse TIC pentru predare-învățare-evaluare: softuri didactice, alte resurse și aplicații online (pagini wiki, blog-uri, prezentări etc.)
b) Proiectarea activităţilor didactice cu componentă TIC
c) Desfăşurarea şi evaluarea activităţilor didactice asistate de TIC

6. Managementul clasei de elevi

a) Clasa de elevi ca grup social. Studiul relațiilor interpersonale din clasa de elevi (structuri şi interacţiuni formale şi informale în grupul de copii; relaţii şi interacţiuni cu valenţe educative în grup - cooperare şi competiţie, relaţii de intercunoaştere şi relaţii socio-afective, relaţiile de autoritate, normele de grup şi conformismul în clasă; climatul psihosocial în clasa de elevi şi valenţele sale educative)
b) Metode si tehnici de cunoaștere și caracterizare psihopedagogică a elevilor
c) Situaţiile conflictuale/de criză educaţională în clasa de elevi; stiluri, strategii, tehnici de intervenţie a profesorului în situaţii de criză educaţională

7. Educația elevilor cu nevoi speciale

a) Dificultăţile în învăţare. Factori, tipuri şi moduri de manifestare ale dificultăţilor în învăţarea şcolară şi cerinţele educative speciale
b) Şcoala incluzivă şi instruirea diferenţiată. Modele şi forme de integrare şcolară a copiilor cu cerinţe educative speciale

c) Creativitate, inovaţie şi educaţie pentru excelenţă a copiilor/elevilor/tinerilor cu potenţial aptitudinal ridicat.

8. Consilierea şi asistenţa psihopedagogică
a) Consilierea elevilor și a familiei. Personalizarea activității de consiliere
b) Servicii de asistență psihopedagogică pentru copil și familie

9. Personalitatea cadrului didactic
a) Profesionalizarea carierei didactice: statut, roluri, competenţe, standarde
b) Responsabilitatea profesorului în dezvoltarea integrală a copilului (cognitivă, morală, afectivă, civică, fizică, estetică)
c) Formare inițială și continuă, evaluare și autoevaluare

Bibliografie de bază

1. *** Legea educației *naționale* nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.
2. *** (2009) Cum pot toți profesorii să sprijine educația pentru cetățenie și drepturile omului. Un cadru pentru dezvoltarea competențelor, Consiliul Europei, traducerea î nimba română publicată la Ed. Universitarp, 2015. Lucrare disponibilă online: http://www.ise.ro/wp-content/uploads/2013/10/Cum-pot-profesorii-sa-sprijine.pdf
3. Albu, G. (2001) Mecanisme psihopedagogice ale evaluării şcolare: Ploieşti. . Editura Univ. Ploieşti.
4. Albu, G. (2005), O psihologie a educaţiei, Institutul European, Iaşi
5. Bocoş, M. (2013), Instruirea interactivă. Ed. Polirom, Iaşi.
6. Bocoş, M. (2005), Teoria şi practica cercetării pedagogice, ed. a III-a, Ed. Casa Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca
7. Cerghit, I. (2007), Metode de învătământ, ed. a IV-a, Ed. Polirom, Iaşi
8. Chiş, V. (2005), Pedagogia contemporană – pedagogia pentru competenţe, Ed. Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca
9. Ciolan, L. (2008). Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar., Ed. Polirom, Iași.
10. Creţu. C. (1998). Curriculum diferenţiat şi personalizat. Iaşi: Polirom
11. Cristea, S. (1998). Dicţionar de termeni pedagogici. Bucureşti: EDP.
12. Cosmovici, A., Iacob, L. (coord.) (1998), Psihologie şcolară, Ed. Polirom, Iaşi
13. Cozma, T. (2002), O nouă provocare pentru educaţie: interculturalitatea, Ed. Polirom, Iaşi
14. Cosma, T. (2008), Ședințele cu părinții în gimnaziu. Idei-suport pentru diriginți. Ed. Polirom, Iași.
15. Cucoş, C. (2006), Informatizarea în educaţie, Ed. Polirom, 2006
16. Cucoş, C. (1998/2005) Psihopedagogie pentru examenul de definitivare şi grade didactice, Ed. Polirom, Iaşi
17. Dumitru, I. (2000), Dezvoltarea gândirii critice şi învăţarea eficientă, Ed. Universităţii de Vest, Timişoara
18. Ezechil, L. (2002), Comunicarea educaţională în context şcolar, EDP Bucureşti
19. Gherguț, A. (2013). Sinteze de psihopedagogie speciala. Ghid pentru concursuri si examene de obtinere a gradelor didactice . Ed. Polirom, Iași.
20. Ionescu, M., Chiş, V. (2001), Pedagogie. Suporturi pentru formarea profesorului, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca
21. Iucu, R. B. (2001), Instruirea şcolară, Perspective teoretice şi aplicative, Ed. Polirom, Iaşi.
22. Iucu, R. B. (2000), Managementul şi gestiunea clasei de elevi. Fundamente teoretico-metodologice, Ed. Polirom, Iaşi
23. Iucu, R. B, Manolescu, M. (2005), Elemente de pedagogie, Ed. Universităţii din Bucureşti, Credis.
24. Jigău, M. (coord) (2008). Timpul elevilor, ISE, disponibil online: http://nou2.ise.ro/wp-content/uploads/2012/08/Studiu.ISE_.Timpul_elevilor.pdf
25. Jigău, M., Balica, M. (coord.) (2006). Prevenirea și combaterea violenței în școală. Ghid practic pentru directori și cadre didactice, MEC, ISE, UNICEF, disponibl online: http://nou2.ise.ro/wp-content/uploads/2012/08/Prevenirea-si-combaterea-violentei.pdf
26. Joița, E., Ilie, V., Frăsineanu, E. (2007), Formarea pedagogică a profesorului: instrumente de învățare cognitiv-constructivistă, EDP, Bucureşti
27. Jinga, I. Negreţ-Dobridor, I.(2004). Inspecţia şcolară şi designul instrucţional. Bucureşti : Ed. Aramis.
28. Manolescu, M. (2006), Evaluarea şcolară. Metode, tehnici, instrumente, Ed. Meteor, Bucureşti

29. Neacşu, I. (2015). Metode si tehnici de invatare eficienta. Fundamente si practici de succes. Iaşi : Polirom.
30. Negreţ-Dobridor, I. (Pânişoară, I.-O.(2005). Ştiinţa învăţării. Iaşi. Polirom.
31. Negreţ-Dobridor, I. (2004). Didactica nova. Bucureşti: Editura Aramis.
32. Niculescu, R.M.(coord.) (2001). Pregătirea iniţială, psihologică, pedagogică şi metodică a profesorilor. Braşov: Edit. Universităţii. "Transilvania", Braşov.
33. Oprea , C. L. (2003). Pedagogie. Alternative metodologice interactive. Bucureşti: Editura Universităţii din Bucureşti.
34. Panţuru, S.(2002). Elemente de teoria şi metodologia instruirii. Braşov: Editura Universităţii " Transilvania", Braşov.
35. Păun, E. (1998). Şcoala - abordare sociopedagogică. Iaşi : Polirom.
36. Păun, E., Potolea , D. (coord.)(2002). Pedagogie . Fundamentări teoretice şi demersuri aplicative. Iaşi: Polirom.
37. Pânişoară, I.-O. (2015). Comunicarea eficientă. Ed. a IV-a. Iaşi : Polirom.
38. Pânişoară, I.-O. (2009). Profesorul de succes. 59 de principii de pedagogie practică. Iaşi : Polirom.
39. Potolea, D. (1989). Profesorul şi strategiile de conducere a a învăţării. În L. Vlăsceanu, I. Jinga. Stucturi, strategii şi performanţe în învăţământ. Bucureşti: Editura Academiei.
40. Potolea, D., Manolescu, M. (1995).Teoria şi practica evaluării educaţiei. MEdC. Bucureşti : PIR.
41. Potolea, D. Manolescu, M. (1996). Teoria şi metodologia curriculumului. MEdC. Bucureşti: PIR.
42. Radu I. T. (1999). Evaluarea în procesul didactic. Bucureşti: EDP.
43. Stoica, A. (coord.)(2001). Evaluarea curentă şi examenele. Ghid pentru profesori. Buc.: Edit. ProGnosis.
44. Stan, E. (2006), Despre pedepse şi recompense în educaţie, Institutul European, Iaşi.
45. Şoitu, L., Cherciu, R.D. (coord.) (2006). Strategii educaționale centrate pe elev, MEC, UNICEF, diponibilă online: http://www.pentrueducatie.ro/_upload/doc/Strategii%20educa%C5%A3ionale%20centrate%20pe%20elev.pdf
46. Toma St. (1994). Profesorul, factor de decizie. Bucureşti : Ed. Tehnică.
47. Tomşa, Gh. (1999). Consilierea şi orientarea în şcoală. Bucureşti: Ed. Casa de editura şi Presă Viaţa Românească.
48. Ungureanu, D. (1999). Teoria curriculumului. Timişoara: Ed.Mirton.

Bibliografie extinsă

1. Antonesei, L.(2002). O introducere în pedagogie. Dimensiuni axiologice şi transdisciplinare ale educaţiei. Iaşi: Polirom.
2. Ausubel D.P., Robinson, R. (1981). Învăţarea şcolară. O introducere în psihologia pedagogică. Bucureşti : EDP.
3. Bârlogeanu, L.(coord) (2005).Identitate şi globalizare. Bucureşti: Humanitas Educaţional.
4. Bîrzea, C. (coord).(2001). Învăţatea permanentă-prioritate a politicii educaţionale din România. Bucureşti: ISE.
5. Bîrzea, C. (1995). Arta şi ştiinţa educaţiei. Bucureşti: EDP.
6. Botkin, J., Elmandjra, M., Maliţa, M.(1981). Orizontul fără limite al învăţării. Bucureşti: Ed. Politică.
7. Cerghit, I. (2002), Sisteme de instruire alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii, Ed. Aramis, Bucureşti
8. Cosmovici, A., Iacob, L. (coord.) (1998). Psihologie şcolară.Iaşi: Polirom.
9. Creţu, C. (2000).Teoria curriculumului şi conţinuturile educaţiei. Iaşi: Edit Univ. " AL. I. Cuza" Iaşi.
10. D` Hainaut, L. (coord.) (1981). Programe de învăţământ şi educaţie permanentă. Bucureşti : EDP
11. Davitz, G., Ball, S. (1978). Psihologia procesului educaţional
12. De Landsheere, G. (1975). Evaluarea continuă a elevilor şi examenele. Bucureşti: EDP.
13. Dellors,J. (coord.). (2000). Comoara lăuntrică. Raportul către UNESCO al Comisiei Internaţioanale pentru Educaţie.
14. Dragu, A. (1996), Structura personalităţii profesorului, EDP, Bucureşti
15. Dumitru , I. (2000). Dezvoltarea gândirii critice şi învăţarea eficientă. Timişoara: Ed. Univ. de Vest.
16. Farcaş, G. (2006), Evaluarea elevilor din ciclul primar, Editura AS S, Iaşi
17. Gagne, R.M. , Briggs, L. (1977). Principii de design al instruirii. Bucureşti : EDP
18. Geissler, E.(1981). Mijloce de educaţie . Bucureşti: EDP.
19. Hayes, N., Orell,S.(1997). Introducere în psihologie.Bucureşti:

20. Ionescu, M. (2005), Instrucţie şi educaţie, Vasile Goldiş University Press, Arad
21. Ionescu, M, Radu, I. (coord.) (2001), Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca
22. Ionel, V. (2002), Pedagogia situaţiilor educative, Ed. Polirom, Iaşi
23. Maciuc, I. (2000). Dimensiuni sociale şi aspecte instituţionale ale educaţiei. Craio9va : Editura SITECH
24. Manolescu, M. (2005), Curriculum pentru învăţământul primar şi preşcolar. Teorie şi practică, Ed. Universităţii din Bucureşti, Credis
25. Meyer, G. (2004). De ce şi cum evaluăm ? Iaşi: Polirom.
26. Nicola , I. (2002) . Tratat de pedagogie. Bucureşti: EDP.
27. Peretti, A. de (1996) . Educaţia în schimbare. Iaşi: Ed. Spiru Haret.
28. Stoica, A., Mihail, R. (2006). Evaluarea educaţională. Inovaţii şi perspective. Bucureşti: Humanitas Educaţional.
29. Stan, E. (2006). Managementul clasei. Bucureşti: Editura Aramis.
30. Şoitu, L. (1997). Pedagogia comunicării. Bucureşti:EDP.
31. Voiculescu, F. (2005). Manual de pedagogie contemporană. Partea I. Cluj-Napoca.: Eitura Risoprint.

Resurse Web

Adrese de căutare pentru domenii şi teme nou apărute în ştiinţele educaţiei, pentru alte informații relevante pentru dezvoltarea profesională:

www.edu.ro
www.ise.ro
www.etwinning.ro
www.anpcdefp.ro
www.iteach.ro
www.edumanager.ro

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

MAIȘTRI, ANTRENORI (TOATE SPECIALITĂȚILE)

DISCIPLINA DE EXAMEN:
PEDAGOGIE ȘI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE ȘCOLARĂ

2015

A. Prezentare generală; concepţie şi competenţe fundamentale ale domeniului de specializare

Prezenta programă reprezintă baza necesară pentru evaluarea/ testarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei şi carierei didactice în învăţământul românesc, în temeiul cărora sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi unităţile de competenţe corespunzătoare statutului socio-profesional asumat/jucat de cadrul didactic.

Particularizând la domeniul profesional pe care îl avem în vedere, vom socoti drept centrale următoarele categorii de competenţe :

(1) pedagogice - vizând abilităţile:

- cunoaşterea, înţelegerea şi de utilizarea operaţională adecvată a conceptelor pedagogice şi psiho-pedagogice;
- de explicare şi de interpretare a ideilor, a concepţiilor, a modelelor, a teoriilor şi a paradigmelor în domeniu;
- de a proiecta, conduce şi evalua procesul de instruire, în armonie cu procesele de cunoaştere, asistare şi intervenţie specializată a dezvoltării personalităţii elevilor;
- de a alege metodele in funcţie de stilul de invatare a elevului si in raport de obiectivele stabilte:;
- de a oprea cu diferite strategii pentru a satisface trebuintele de formare profesionala tehnica si vocationala;
- de a stabili locul si rolul educatiei si invatamantului profesional-tehnic - si vocational in societatea contemporana;
- de a proiecta si aplica documentele curriculare spercifice domeniului in functie de obiectivele stabilite;
- de a elabora si utiliza metode si tehnici de evaluare adecvate invatamantului profesional-tehnic - si vocational;
- de a utiliza strategiile, metodologia si mijloacele didactice in functie de stilul de invatare si domeniul de pregatire profesionala;
- de a stapani diferite modele de predare , de asigurare a situatiilor de invatare si de evaluare;

(2) psiho-pedagogice -exprimând capacitatile:

- de tip practic - aplicativ şi de transfer, verificabile în
- proiectarea, conducerea şi evaluarea activităţilor de învăţare, în utilizarea unor metode, tehnici şi instrumente coerente de autocunoaştere şi de reflexivitate profesională;
- de gândire critică şi evaluativ-constructivă a unor
- proiecte, procese şi fenomene prezente în teoria şi în practica educaţională, în rezolvarea de probleme în domeniul de studii
- de cunoaştere şi consiliere a elevilor, luarea în considerare a diferenţelor în învăţare, abordarea diferenţiata a acestora, adaptarea şi tratarea elevilor cu cerinţe educative speciale (copii cu dizabilităţi), precum şi a celor dotaţi;
- de a intelege si intrepreta evolutia personalitatii elevului preadolescent si adolescent, precum si de a valorifica structurile de personalitate in prodcesul instructiv-educativ:
- de a promova motivatiile, interesele de cunoastere si curiozitatea elevilor pentru domeniul tehnic;
- de a realixza opreationalizarea obiectivelor in functie de capacitatile elevilor;
- de a utiliza diferite instrumente pentru elevii cu CES.

(3) psiho-sociale - reflectate în capacităţile:

- de proiectare a strategiilor de stimulare, control şi monitorizare a interacţiunilor sociale cu elevii şi cu grupurile şcolare;
- de a coopera cu alti profesori in realizarea unor proiecte de interes comun;
- de a forma deprinderi practice-tehnice-vocationale, de astimula interesele pentru domeniu si de a dezvolta aptitudinile specifice;
- de a crea oportunitati de feed-back a elevilor in procesul de instruire

(4) manageriale - obiectivate în:

- stăpânirea proceselor de planificare, de organizare şi de conducere a clasei de elevi/ grupurilor de copii, elevi, tineri şi adulţi, se stimulare a relaţiilor interpersonale pozitive;
- capacitati orgaizatorice pentru a crea un mediu instructiv placut si eficient prin amenajarea si asigurarea functionalitatii cabinetelor si laboratoarelor;
- abilitati de planificare, organizare si de conducere a grupurilor de elevi;
- capacitatea de a stimula relatii interpersonale pozitive;

- capacitatea de a favoriza stabilirea unor relatii cu carac tet interpersonal intre elevi si intyre elevi si profesori in spiritul deontologiei pedagogice.

(5) instituţionale - exprimate în abilitati:

- de participare la proiectele de dezvoltare instituţională, la iniţierea şi promovarea inovaţiilor; în angajarea unor relaţii de parteneriat socio-educaţional cu familia, cu alte instituţii şi organizaţii care au responsabilităţi educaţionale;
- de comunicare cu comunitatea locala si de elaborare a unor proiecte de parteneriat;
- de initiere si promovare a inovatiilor si spiritului de creativitate tehnica;
- de stabilire a rolului invatamantului profesional si tehnic in ansamblul sistemului de invatamant si a relatiilor in sistem;
- de a percepe dimensiunea europeana a procesului de invatamnt si in mod particular a invatamantului tehnica=profesional si vocational.

(6) managementul carierei - implicând:

- competenţe privind educaţia imaginativă şi domeniul
- strategiilor specifice stimulării conduitei creativ-inovative în aria de referinţă a profesiei didactice.
- participarea la propria dezvoltare profesională, la promovarea abilităţilor reflective, la afirmarea unui stil propriu de instruire şi de viaţă profesională;
- asigurarea suportului educaţional pentru orientarea in cariera;
- promovarea abilitatii reflexive, afirmarea unui stil propriu de instruire si de viata personala.

Acestor competenţe li se asociază un registru bogat de **valori, atitudini şi conduite** specifice profesiei didactice, care, de asemenea, constituie obiect al evaluării profesionale. Integrate în registrul de scopuri, obiective şi ţinte acest registru de valori, atitudini şi conduite cuprinde explicit:

- cultivarea unui mediu şcolar centrat pe valori şi pe relaţii democratice;
- promovarea unui sistem de valori culturale, morale şi civice, în concordanţă cu idealul educaţional;
- crearea unui climat socio-afectiv securizant, în clasa de elevi şi în spaţiul educaţional non-formal;
- încrederea în puterea educaţiei, in capacitatea de formare si dezvoltare a individului.

Teme pentru studiul individul, cursuri, semionarii si aplicaţii

I. Educaţia, învăţământul şi societatea cunoaşterii în sec XXI.

Inovaţie si reforma in invatamantul profesional-tehnic si vocational.

- Problematica socotatii contemporane si impactul ei asuprta educaţiei.
- Dinamica educaţiei de baza/ educaţiei permanente/auto educaţiei.
- Reforma si postreforma in invatamantul romanesc. Abordari specifice invatamantului profesional-tehnic si vocational.
- Managementul schimbarilor in educatie si invatamant in spatiul educatiei europerne.

II. Sisetmul de invatamant si educatie: proiectae, orgaizare si functionare

- Aspecte legislative, srtuctura, retea, dezvoltari institutionale si conexiuni funcţionale
- Prioritati ale reformei in invatamantul profesional-tehnic si vocational.

III. Educaţia - factot al devenirii personalităţii umane

- Delimitări conceptuale.
- Dimensiuni ale educaţiei si interacţiunea acestora.
- Forme ale educaţiei (formale, nonfoemale informale)
- Autoeducatia si educaţia permanenta

IV. Educabilitatea - abordări contemporane

- Delimitări conceptuale.
- Medii educaţionale si factori ai dezvoltarii personalitatii (ereditatea, factori epigenetici, ,mediul, educatia si sinele)

V. Structura si dinamica personalitatii

- Conceptul de personalitatate
- Structura personalitatii
- Caracteristici ale dezvoltarii psihofizice a elevilor preadolesacenti si adolescenţi
- Metode si tehnici de cunoastere a personalitatii elevilor

VI. Teoria si metodologhie curriculului şcolar

- Analiza conceptelor: curriculum, arie curricuara, cilcu curricular, contunutl invatamantului
- Tipuri de curriculum: plan-cadru de invatamant, programe scolare, manuale, materiale-suport: Metodologia aplicarii lor.

VII. Procesul de invatamant

- Analiza conceptuala
- Abordarea sistemica si funcţionala
- Orientări contemporane in teoria si practica predării
- Comunicarea didactica si eficientizarea acesteia
- Invatarea scolara: concept, forma, stiluri de invatare, conditii interne si externe si indicatori de eficienta
- Specificul invatarii la preadolescentii si adolescentii din invatamantul profesional tehnic si vocational
- Specificul formarii deprnderilor si aptitudinilor tehnice la elevi (definitia si caracterizarea deprnderilor, procesul formarii — rolul exercitiului, transferul si interferenta deprnderilor, priceperi si obisnuinte; rolul deprnderilor tehnice in pregatirea in profil larg si educarea creativitatii)

  Definirea si caracterizarea aptitudinilor. Formarea si dezvoltarea aptitudinilor tehnice la elevi. Rolul motivatiei in dezvoltarea aptitudinilor tehnice.

VIII. Strategii didactice

- Delimitări conceptuale.
- Rolul integrator al atrategiei didactice. Relatii intre obiective, continuturi si strategii in instruirea practica
- Sistemul metodelor de instruire. Clasificare si caracteristici ale principalelor grupe de metode. Descrierea principaleor metode de instruire practica
- Mijloace dicatice si suprturi tehnice de instruire: rol, functii, valente formativ- educative specifice
- Instruirea asistata de calculator

IX. Forme si moduri de organizare a activitatii didactice

- Concept, tipologie, variante
- Caracteristicile activitatii de instruier practica
- Organizarea frontala si pe grupe de elevi
- Organizarea individualizata si diferenţiata a instruirii
- Alte forme de organizare a acititatii de instruire
- Cerinte psihopedagogice ale organizarii si desfasurarii activitatii in laboratoare, ateliere, cabinete, Sali de sport, unitati productive etc.

X. Teoria si practica evaluării educaţionale

- Definirea si analiza conceptului de evaluare.
- Masurarea-aprecierea-decizia. Integrarea evaluării in procesul de invatamant
- Functiile evaluarii: de informare, motivationala, de control, diagnoza, selectie si certificare,prognoza, reglare-autoreglare.
- Forme / tipuri de evaluare a rezultatelor si a progreselor scolare:initiala / predictiva, continua / formativa, finala / sumativa.
- Metode si tehnici de evaluare a rezultatelor si a progreselor scolare (verificari orale, lucrari scrise, lucrari practice, teste de evaluare, proiecte, portofolii, chestionare, observaţia s. a.)
- Aplicatii

XI. Proiectarea instruirii

- Conceptul de proiectare pedagogica. Functiile proiectarii pedagogige: anticipare, orientare, organizare, dirijare, reglare-autoreglare, decizie, inovare.
- Etapele proiectarii pedagogice: definirea obiectivelor si a sistemului de referinta spatio-temporal, determinarea continuturilor, stabilirea strategiei optime de acţiune; stabilirea criteriilor si a instrumentelor de evaluare.
- Niveluri ale proiectarii pedagogice.Finalizarea proiectarii pedagogice:

- proiecte elaborate pe: ciclu, an, semestru, saptamana, ora;

- proiecte elaborate pe: arii curriculare, obiecte de invatamant, unitate didactica, tema, subiecte ale activitatii de instruire practica

• Modele de proiectare a activitatii de instruire practica.

XII. Statutul profesioal al cadrului didactic

• Statut, roluri, competenţe, standarde, formare continuă
• Evaluare,.autoevaluare.
• Calitati ale persona;litatii cadrului didactic
• Deontologia profesiei didactice

XIII. Asistenţa psihopedagogică în şcoală

• Metode şi tehnici de cunoaştere şi caracterizare psihopedagogică a elevilor
• Educaţia sociala
• Cadrul didactic — factor important in educaţia pentru tolrenta si prevenirea manifestaruilor antisoaciale (violenta, droguroi, acloolism etc.)
• Aplicaţii/Studii de caz.

Bibliografie

1. Bocoş, M.(2005). Teoria *şi practica cercetării pedagogice.* Ed. a III — a. Cluj-Napoca : Editura Casa Cărţii de Ştiinţă.
2. Cerghit, I. (2007). *Metode de învăţământ.* .Ed. a IV-a. Iaşi : Polirom.
3. Cerghit, I. (2002). *Sisteme de instruire alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii.* Bucureşti: Ed. Aramis.
4. Cerghit, I., Neacşu, I. Negreţ, I., Pânişoară, I.-O.(2001). Prelegeri pedagogice. Iaşi: Polirom.
5. Creţu, C. (2000).*Teoria curriculumului şi conţinuturile educaţiei.* Iaşi: Edit Univ. " AL. I. Cuza" Iaşi.
6. Cristea, S. (1998). *Dicţionar de termeni pedagogici.* Bucureşti: EDP.
7. Cucoş, C. (2002). *Pedagogie.* Ed. a II-a. Iaşi : Polirom.
8. Ezechil, L. (2002). *Comunicarea educaţională în context şcolar.* Bucureşti: EDP.
9. Iucu, R.B. (2000). *Managementul şi gestiunea clasei de elevi. Fundamente teoretico-metodologice.* Iaşi: Polirom.
10. Iucu, R.B. (2004). *Formarea cadrelor didactice. Sisteme, politici, strategii.* Bucureşti: Humanitas educational.
11. Manolescu, M. (2006). *Evaluarea şcolară. Metode , tehnici, instrumente.* Bucureşti :Editura Meteor.
12. Marcu, V. (2007), *Psihopedagogie pentru formarea profesorilor,* Editia a III-a, Editura Universitatii din Oradea.
13. Nicola , I.(2000) . *Tratat de pedagogie.* Bucureşti: EDP.
14. Niculescu, R.M. (2000), *Teoria si managementul curriculumului*, Brasov: Editura Universitatii Transilvania.
15. Panţuru, S. *(2002, Elemente de teoria şi metodologia instruirii.* Braşov: Editura Universităţii " Transilvania", Braşov.
16. Păun, E., Potolea , D. (coord.)(2002). *Pedagogie . Fundiamentări teoretice şi /demersuri aplicative*. Iaşi: Polirom.
17. Pânişoară, I.-O. (2006). *Comunicarea eficientă.* Ed. a III-a. Iaşi : Polirom.
18. Radu I. T. (1999). *Evaluarea în procesul didactic.* Bucureşti: EDP.
19. Stoica, A., Mihail, R. (2006). *Evaluarea educaţională. Inovaţii şi perspective.* Bucureşti: Humanitas Educaţional.
20. Stan, E. (2006). *Managementul clasei..* Bucureşti: Editura Aramis.
21. Vlăsceanu, L., Neculau,A., Miroiu, A., Mărginean, I., Potolea, D. (coord.)(2002). *Şcoala la răscruce. Schimbare şi continuitate în curriculumul învăţământului preuniversitar. Studiu de impact*. Vol. I şi II. Iaşi: Polirom.
22. Voiculescu, F. (2005). *Manual de pedagogie contemporană* Partea I, Cluj- Napoca: Editura Risoprint.

Anexa Nr. 2

LISTA DISCIPLINELOR PENTRU CARE AU FOST APROBATE PROGRAMELE PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

1	AGRICULTURĂ - HORTICULTURĂ
2	AGRICULTURĂ, HORTICULTURĂ (MAIȘTRI INSTRUCTORI)
3	ALIMENTAȚIE PUBLICĂ
4	ALIMENTAȚIE PUBLICĂ (MAIȘTRI INSTRUCTORI)
5	ARTELE SPECTACOLULUI (ARTA ACTORULUI)
6	ARTE VIZUALE (ARHITECTURĂ)
7	ARTE VIZUALE (EDUCATIE PLASTICĂ / EDUCATIE VIZUALĂ)
8	ASISTENȚĂ MEDICALĂ GENERALĂ (MAIȘTRI INSTRUCTORI)
9	BIOLOGIE
10	CHIMIE
11	CHIMIE INDUSTRIALĂ
12	CHIMIE INDUSTRIALĂ (MAIȘTRI INSTRUCTORI)
13	COMERȚ
14	COMERȚ (MAIȘTRI INSTRUCTORI)
15	CONFECȚII PIELE
16	CONFECȚII PIELE (MAIȘTRI INSTRUCTORI)
17	CONFECȚII TEXTILE - TRICOTAJE - FINISAJ TEXTIL
18	CONFECȚII TEXTILE - TRICOTAJE - FINISAJ TEXTIL (MAIȘTRI INSTRUCTORI)
19	CONSILIERE PSIHOPEDAGOGICĂ
20	CONSTRUCȚII
21	CONSTRUCȚII (MAIȘTRI INSTRUCTORI)
22	COREGRAFIE
23	CULTURA CIVICĂ
24	DREPT
25	ECONOMIC, ADMINISTRATIV, POSTĂ
26	ECONOMIE SI EDUCAȚIE ANTREPRENORIALĂ
27	EDUCAȚIE FIZICĂ SI SPORT
28	EDUCAȚIE FIZICĂ SI SPORT - ANTRENORI
29	EDUCAȚIE MUZICALĂ ȘI STUDII MUZICALE TEORETICE
30	EDUCAȚIE MUZICALĂ SPECIALIZATĂ (ARTĂ VOCALĂ, MUZICĂ INSTRUMENTALĂ)
31	EDUCAȚIE TEHNOLOGICĂ
32	EDUCATOR - PUERICULTOR
33	ELECTRONICĂ, AUTOMATIZĂRI (MAIȘTRI INSTRUCTORI)
34	ELECTRONICĂ, AUTOMATIZĂRI, TELECOMUNICAȚII
35	ELECTROTEHNICĂ, ELECTROMECANICĂ
36	ELECTROTEHNICĂ, ELECTROMECANICĂ, ENERGETICĂ (MAIȘTRI INSTRUCTORI)
37	ENERGETICĂ
38	ESTETICA SI INGRIJIREA CORPULUI OMENESC
39	ESTETICA SI INGRIJIREA CORPULUI OMENESC (MAIȘTRI INSTRUCTORI)
40	FARMACIE
41	FARMACIE (MAIȘTRI INSTRUCTORI)
42	FILATURĂ - TESATORIE - FINISAJ TEXTIL
43	FILATURĂ - TESATORIE - FINISAJ TEXTIL (MAIȘTRI INSTRUCTORI)
44	FILOSOFIE SI LOGICĂ, ARGUMENTARE ȘI COMUNICARE
45	FIZICĂ
46	GEOGRAFIE
47	GEOLOGIE
48	INDUSTRIE ALIMENTARA
49	INDUSTRIE ALIMENTARA (MAISTRI INSTRUCTORI)

50	INFORMATICA SI TEHNOLOGIA INFORMATIEI
51	INSTALATII PENTRU CONSTRUCTII
52	INSTALATII PENTRU CONSTRUCTII (MAISTRI INSTRUCTORI)
53	ISTORIA SI TRADITIILE MINORITATII MAGHIARE
54	ISTORIE
55	KINETOTERAPIE
56	LIMBA SI LITERATURA BULGARA MATERNA
57	LIMBA SI LITERATURA CEHA MATERNA
58	LIMBA CHINEZA
59	LIMBA SI LITERATURA CROATA MATERNA
60	LIMBA SI LITERATURA ENGLEZA
61	LIMBA SI LITERATURA FRANCEZA
62	LIMBA ŞI LITERATURA GERMANA MODERNA
63	LIMBA SI LITERATURA GERMANA MATERNA
64	LIMBA ŞI LITERATURA ELINĂ
65	LIMBA SI LITERATURA ITALIANĂ
66	LIMBA SI LITERATURA ITALIANĂ MATERNA
67	LIMBA JAPONEZA
68	LIMBA ŞI LITERATURA LATINA
69	LIMBA SI LITERATURA MAGHIARA MATERNA
70	LIMBA SI LITERATURA NEOGREACA
71	LIMBA SI LITERATURA NEOGREACĂ MATERNA
72	LIMBA SI LITERATURA POLONA MATERNA
73	LIMBA SI LITERATURA PORTUGHEZA
74	LIMBA SI LITERATURA ROMANA
75	LIMBA SI LITERATURA RROMANI MATERNA
76	LIMBA ŞI LITERATURA RUSA MODERNA
77	LIMBA SI LITERATURA RUSA MATERNA
78	LIMBA SI LITERATURA SARBA MATERNA
79	LIMBA SI LITERATURA SLOVACA MATERNA
80	LIMBA SI LITERATURA SPANIOLA
81	LIMBA SI LITERATURA TURCA MATERNA
82	LIMBA SI LITERATURA UCRAINEANA MATERNA
83	LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ ŞI MATEMATICĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI (INVATAMANT PRIMAR ÎN LIMBA ROMÂNĂ)
84	LIMBA SI LITERATURA ROMANA ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LB. SI LIT. BULGARA MATERNA, MATEMATICA, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI (INVATAMANT PRIMAR ÎN LIMBA BULGARĂ)
85	LIMBA SI LITERATURA ROMÂNĂ ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LB. SI LIT. CEHĂ MATERNA, MATEMATICA, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI (INVATAMANT PRIMAR ÎN LIMBA CEHĂ)
86	LIMBA SI LITERATURA ROMANA ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LB. SI LIT. CROATĂ MATERNA, MATEMATICA, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI (INVATAMANT PRIMAR ÎN LIMBA CROATĂ)
87	LIMBA SI LITERATURA ROMANA ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LB. SI LIT. GERMANĂ MATERNA, MATEMATICA, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI (INVATAMANT PRIMAR ÎN LIMBA GERMANĂ)
88	LIMBA SI LITERATURA ROMANA ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LB. SI LIT. ITALIANĂ MATERNA, MATEMATICA, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI (INVATAMANT PRIMAR ÎN LIMBA ITALIANĂ)
89	LIMBA SI LITERATURA ROMANA ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LB. SI LIT. MAGHIARĂ MATERNA, MATEMATICA, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI (INVATAMANT PRIMAR ÎN LIMBA MAGHIARĂ)

90	LIMBA SI LITERATURA ROMANA ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LB. SI LIT. POLONĂ MATERNA, MATEMATICA, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI (INVATAMANT PRIMAR ÎN LIMBA POLONĂ)
91	LIMBA SI LITERATURA ROMANA ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LB. SI LIT. RROMANI MATERNA, MATEMATICA, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI (INVATAMANT PRIMAR ÎN LIMBA RROMANI)
92	LIMBA SI LITERATURA ROMANA ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LB. SI LIT. SÂRBĂ MATERNA, MATEMATICA, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI (INVATAMANT PRIMAR ÎN LIMBA SÂRBĂ)
93	LIMBA SI LITERATURA ROMANA ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LB. SI LIT. SLOVACĂ MATERNA, MATEMATICA, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI (INVATAMANT PRIMAR ÎN LIMBA SLOVACĂ)
94	LIMBA SI LITERATURA ROMANA ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LB. SI LIT. TURCĂ MATERNA, MATEMATICA, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI (INVATAMANT PRIMAR ÎN LIMBA TURCĂ)
95	LIMBA SI LITERATURA ROMANA ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LB. SI LIT. UCRAINEANĂ MATERNA, MATEMATICA, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI (INVATAMANT PRIMAR ÎN LIMBA UCRAINEANĂ)
96	LIMBA ROMANA ŞI LITERATURA PENTRU COPII, METODICA ACTIVITĂŢII INSTRUCTIV-EDUCATIVE DIN ÎNVĂŢĂMÂNTUL PREŞCOLAR, PEDAGOGIE PRESCOLARĂ SI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI (ÎNVĂŢĂMÂNT PREŞCOLAR ÎN LIMBA ROMÂNĂ)
97	LIMBA ŞI LITERATURA ROMANA ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ŞI LITERATURA BULGARĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE PRESCOLARĂ SI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI (ÎNVĂŢĂMÂNT PREŞCOLAR ÎN LIMBA BULGARĂ)
98	LIMBA ŞI LITERATURA ROMANA ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ŞI LITERATURA CEHĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE PRESCOLARĂ SI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI (ÎNVĂŢĂMÂNT PREŞCOLAR ÎN LIMBA CEHĂ)
99	LIMBA ŞI LITERATURA ROMANA ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ŞI LITERATURA CROATĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE PRESCOLARĂ SI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI (ÎNVĂŢĂMÂNT PREŞCOLAR ÎN LIMBA CROATĂ)
100	LIMBA ŞI LITERATURA ROMANA ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ŞI LITERATURA GERMANĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE PRESCOLARĂ SI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI (ÎNVĂŢĂMÂNT PREŞCOLAR ÎN LIMBA GERMANĂ)
101	LIMBA ŞI LITERATURA ROMANA ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ŞI LITERATURA ITALIANĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE PRESCOLARĂ SI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI (ÎNVĂŢĂMÂNT PREŞCOLAR ÎN LIMBA ITALIANĂ)
102	LIMBA ŞI LITERATURA ROMANA ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ŞI LITERATURA MAGHIARĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE PRESCOLARĂ SI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI (ÎNVĂŢĂMÂNT PREŞCOLAR ÎN LIMBA MAGHIARĂ)
103	LIMBA ŞI LITERATURA ROMANA ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ŞI LITERATURA POLONĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE PRESCOLARĂ SI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI (ÎNVĂŢĂMÂNT PREŞCOLAR ÎN LIMBA POLONĂ)
104	LIMBA ŞI LITERATURA ROMANA ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ŞI LITERATURA RROMANI MATERNĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE PRESCOLARĂ SI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI (ÎNVĂŢĂMÂNT PREŞCOLAR ÎN LIMBA RROMANI)
105	LIMBA ŞI LITERATURA ROMANA ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ŞI LITERATURA SÂRBĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE PRESCOLARĂ SI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI (ÎNVĂŢĂMÂNT PREŞCOLAR ÎN LIMBA SÂRBĂ)
106	LIMBA ŞI LITERATURA ROMANA ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ŞI LITERATURA SLOVACĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE PRESCOLARĂ SI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI (ÎNVĂŢĂMÂNT PREŞCOLAR ÎN LIMBA SLOVACĂ)
107	LIMBA ŞI LITERATURA ROMANA ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ŞI LITERATURA TURCĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE PRESCOLARĂ SI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI (ÎNVĂŢĂMÂNT PREŞCOLAR ÎN LIMBA TURCĂ)
108	LIMBA ŞI LITERATURA ROMANA ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ŞI LITERATURA UCRAINEANĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE PRESCOLARĂ SI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI (ÎNVĂŢĂMÂNT PREŞCOLAR ÎN LIMBA UCRAINEANĂ)
109	MATEMATICA
110	MECANICA

111	MECANICĂ (MAIŞTRI INSTRUCTORI)
112	MEDICINĂ GENERALĂ
113	PEDAGOGIE
114	PISCICULTURĂ (MAISTRI INSTRUCTORI)
115	POŞTĂ (MAISTRI INSTRUCTORI)
116	PRELUCRAREA LEMNULUI
117	PRELUCRAREA LEMNULUI (MAISTRI INSTRUCTORI)
118	PROFESORI DOCUMENTARISTI
119	PROTECTIA MEDIULUI
120	PSIHOLOGIE
121	PSIHOPEDAGOGIE SPECIALA (PENTRU PROFESORI)
122	RELIGIE ADVENTISTA
123	RELIGIE BAPTISTA
124	RELIGIE EVANGHELICA - CONFESIUNEA AUGUSTANA
125	RELIGIE GRECO - CATOLICA
126	RELIGIE ORTODOXA
127	RELIGIE ORTODOXA DE RIT VECHI
128	RELIGIE PENTICOSTALA
129	RELIGIE REFORMATA
130	RELIGIE ROMANO - CATOLICA
131	RELIGIE ROMANO - CATOLICA DE LIMBA MAGHIARA
132	RELIGIE UNITARIANA
133	SILVICULTURA
134	SILVICULTURA (MAISTRI INSTRUCTORI)
135	SOCIOLOGIE
136	TEHNICI CINEMATOGRAFICE SI DE TELEVIZIUNE
137	TEHNICI CINEMATOGRAFICE SI DE TELEVIZIUNE (MAISTRI INSTRUCTORI)
138	TEHNICI POLIGRAFICE
139	TEHNICI POLIGRAFICE (MAISTRI INSTRUCTORI)
140	TELECOMUNICATII (MAISTRI INSTRUCTORI)
141	TERAPIA EDUCATIONALA COMPLEXA SI INTEGRATA (PSIHOPEDAGOGIE SPECIALĂ PENTRU ÎNVĂŢĂTORI)
142	TRANSPORTURI (MAISTRI INSTRUCTORI)
143	TRANSPORTURI AERONAUTICE
144	TRANSPORTURI FEROVIARE
145	TRANSPORTURI NAVALE
146	TRANSPORTURI RUTIERE
147	TURISM (MAISTRI INSTRUCTORI)
148	TURISM SI SERVICII
149	VETERINAR
150	ZOOTEHNIE
151	ZOOTEHNIST-VETERINAR (MAIŞTRI INSTRUCTORI)
152	PEDAGOGIE ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE ŞCOLARĂ (PROFESORI, TOATE SPECIALITĂŢILE)
153	PEDAGOGIE ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE ŞCOLARĂ (MAIŞTRI, ANTRENORI)

MINISTERUL EDUCAȚIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

ÎNVĂȚĂTORI/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR (ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ÎN LIMBA SÂRBĂ MATERNĂ)

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ŞI LITERATURA SÂRBĂ MATERNĂ, MATEMATICĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI

2015

PREZENTARE

Programa se adresează învățătorilor, institutorilor şi profesorilor pentru învățământul primar, din unitățile şcolare cu limba de predare sârbă care s-au înscris şi vor susține examenul de definitivare în învățământ.

În elaborarea programei s-au avut în vedere următoarele principii:

- principiul continuității formării inițiale şi continue, realizat prin evoluție în carieră şi dezvoltare profesională;
- principiul coerenței modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competențelor generale şi specifice, prin modul de selectare a conținuturilor ce vor face obiectul evaluărilor vizate, prin diversitatea formelor şi a strategiilor evaluative sugerate pentru a fi utilizate în contextul acestor examinări;
- principiul adecvării şi armonizării finalităților şi a conținuturilor învățământului primar românesc cu direcțiile şi spiritual schimbărilor din societate;
- principiul optimizării şi inovării activității în învățământul primar, prin asimilarea celor mai noi achiziții din ştiințele educației şi din ştiințele conexe.

Programa pentru examenul național de definitivare în învățământ a învățătorilor/ institutorilor/profesorilor pentru învățământ primar cu predare în limba sârbă vizează competențe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative şi atitudinale şi propune o tematică ce corespunde tendințelor în evoluția disciplinelor. Este structurată pe trei secțiuni:

- *secțiunea 1* – discipline de specialitate (Limba şi literatura sârbă, Limba şi literatura română şi universală pentru copii şi Matematică);
- *secțiunea 2* – metodica predării disciplinelor de specialitate (Metodica predării limbii şi literaturii sârbe, Metodica predării limbii şi literaturii române şi Metodica predării matematicii);
- *secțiunea 3* – pedagogie şcolară şi elemente de psihologie a educației.

COMPETENȚE GENERALE

- ***competențe în specialitate la Limba şi literatura sârbă, Limba şi literatura română şi universală pentru copii şi Matematică:***
  1. de a utiliza adecvat conținutul ştiințific propriu disciplinelor de examen;
  2. de a aplica în situații educaționale concrete conținutul ştiințific, valorizând valențele formative;
  3. de a integra conținuturile de specialitate în contextul altor ştiințe, argumentând şi promovând strategii activ – participatice de învățare;
  4. de a produce corelații inter-/intradisciplinare, prin utilizarea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală, stimulând creativitatea şi inovația în plan profesional.

- ***competențe didactico-metodologice, aferente predării la ciclul primar a disciplinelor Limba şi literatura sârbă, Limba şi literatura română şi Matematică:***
  1. de a prelucra conținuturile ştiințifice specifice disciplinelor de examen, prin aplicarea în situații educaționale variate, specifice învățământului primar;
  2. de a valorifica conținuturile metodicilor de specialitate, în vederea formării la elevi a competențelor cheie şi transversale;
  3. de a realiza conexiuni intra-/interdisciplinare, în contexte educaționale specifice învățământului primar;
  4. de a opera cu conținuturile metodicilor de specialitate pentru luarea unor decizii care să conducă la reglarea (dezvoltarea / ameliorarea) componentelor procesului instructiv – educativ.

- ***competențe psihopedagogice***
  1. de a utiliza adecvat conceptele de bază ale disciplinelor psihopedagogice;
  2. de a aplica în situații educaționale concrete conținutul ştiințelor educației/psihologiei şcolarului mic;
  3. de a realiza conexiuni între achizițiile dobândite prin studiul disciplinelor psihopedagogice şi domeniile de specialitate;
  4. de a opera cu conceptele specifice ştiințelor psihopedagogice pentru explicarea, interpretarea şi argumentarea unor fapte, evenimente, procese educaționale.

Competențele specifice ce derivă din competențele generale vor fi prezentate în cadrul fiecărei secțiuni a programei. Programa este structurată pe 3 secțiuni, corelate cu structura subiectului la proba scrisă:

- *secțiunea 1* – discipline de specialitate (Limba şi literatura sârbă, Limba şi literatura română şi universală pentru copii şi Matematică);

- *secţiunea 2* – metodica predării disciplinelor de specialitate (Metodica predării limbii şi literaturii sârbe, Metodica predării limbii şi literaturii române şi Metodica predării matematicii);
- *secţiunea 3* – pedagogie şcolară şi elemente de psihologie

SECŢIUNEA 1 – DISCIPLINE DE SPECIALITATE

LIMBA ŞI LITERATURA SÂRBĂ, LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ

A. COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.2. identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
1.3. identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
1.4. identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;

2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
2.2. utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;

3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;

4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelaţii inter-/intradisciplinare.

B. TEMATICA

I. LIMBA SÂRBĂ

I. LIMBĂ ŞI STIL

1. Noţiuni generale (Limba ca sistem de semne. Procesul comunicării prin limbaj).
2. Caracterul de sistem al limbii. (Funcţiunile limbii. Stilul. Particularităţile stilului).
3. Scurtă privire istorică asupra limbii sârbe. Originea şi dezvoltarea limbii sârbe. Dialecte şi graiuri de pe teritoriul României.
4. Planurile vorbirii. Vorbirea directă şi vorbirea indirectă.

II.ORTOGRAFIE ŞI PUNCTUAŢIE

Principiile ce stau la baza ortografiei.

Semne de punctuaţie şi ortografie. Funcţionalitatea semnelor de punctuaţie şi a semnelor ortografice.

III. VOCABULARUL

Noţiuni generale : vocabularul ca totalitate a cuvintelor limbii sârbe ; vocabular fundamental şi masa vocabularului. Sensul cuvintelor. Sens propriu şi sens figurat. Relaţii semantice între cuvinte (sinonimie, omonimie, antonimie).

Structura morfologică a cuvântului.

Îmbogăţirea vocabularului (mijloace interne : derivare, compunere; mijloace externe : împrumut, calc lingvistic).

IV. FONETICĂ ŞI FONOLOGIE

Fonetica. Fonemul. Reprezentarea grafică a sunetelor. Silaba. Despărţirea cuvintelor în silabe. Accentul. Particularităţile fonetice ale limbii sârbe. Asimilarea după sonoritate şi locul de formare. Vocalizarea vocalelor ultrascurte şi apariţia lui a inconstant. Vocale mobile. Palatalizarea şi sibilarizarea consoanelor. Iodizarea consoanelor. Trecerea lui l în o . Norme de ortografie şi ortoepie.

V. MORFOLOGIA

Obiectul morfologiei. Părţile de vorbire. Părţile de vorbire flexibile. Substantivul, categorii lexicale, gramaticale, morfologice. Declinarea substantivelor. Formele cazuale. Adjectivul, categorii lexicale şi gramaticale. Adjective determinate şi nedeterminate. Grade de comparaţie. Pronumele şi categoriile de pronume în limba sârbă. Numeralul, flexiunea şi categorii de numerale. Verbul. Moduri şi timpuri verbale. Verbe neregulate. Aspectul verbal. Adverbe, clasificare şi comparaţie. Prepoziţii, interjecţii, conjuncţii şi particule.

VI. SINTAXA

Sintaxa propoziţiei şi a frazei. Coordonare şi subordonare. Categorii de propoziţii coordonate şi subordonate.

BIBLIOGRAFIE

1. Pravopis srpskoga knjizevnog jezika, Matica srpska, Novi Sad, izradili M. Pesikan, M. Pizurica, J. Jerkov, 1994.
2. Savremeni srpskohrvatski jezik, I, II, Mihailo Stefanovic Beograd, 1994.
3. Gramatika srpskog jezika za srednje skole, Z. Stanojcic, Lj. Popovic, Beograd, 1996.
4. Leksikon stranih reci i izraza, Milan VujaOklija Beograd, 1972.
5. Recnik knjizevnih termina, Nolit, Beograd, 1985.

II. LITERATURA SÂRBĂ

I. NOŢIUNI DE TEORIE LITERARĂ

Noţiunea de opera literară, limbajul poetic, imaginea poetică, subiectul, compoziţia, personajul. Noţiuni de metrică şi prozodie necesare analizei textelor poetice în ciclul primar.

Genurile literare. Principalele specii literare.

II. LITERATURA POPULARĂ.

Lirske pesme. Podela (poslenicke, mitoloske, obredne, prigodne, ljubavne, saljive). Lirsko-epske pesme (Hasanaginica).
Epske pesme. Pretkosovski ciklus (Zidanje Skadra). Kosovski ciklus (Kosovka devojka, Smrt Majke Jugovica, Car Lazar i carica Milica). Pokosovski ciklus (Bolani Dojcin). Ciklus Kraljevica Marka (Kraljevic Marko pije uz ramazan vino).
Narodne pripovetke- opsti prikaz (Ero i Turcin, U cara Trojana kozje usi).
Krace narodne umotvorine (zagonetke, poslovice, pitalice).

III. LITERATURA MEDIEVALA.

Sveti Sava - zivot i prosvetiteljsko delo (Zivot Svetog Simeona). Teodosije (Zivot Svetog Save).

IV. ILUMINISMUL.

Dositej Obradovic - zivot i prosvetiteljsko delo (Zivot i prikljucenija, Pismo Haralampiju, Basne).

V. CLASICISMUL SI PREROMANTISMUL.

Jovan Sterija Popovic - zivot i knjizevni rad (Pokondirena tikva).

VI. ROMANTISMUL.

Vuk Stefanovic Karadjic - zivot i knjizevni rad. Borba za reformu jezika i pravopisa. Rad na sakupljanju narodnih umotvorina. Petar Petrovic Njegos - zivot i knjizevni rad (Gorski vijenac). Branko Radicevic - zivot i pesnicko delo (Djacki rastanak, Kad mlidijah umreti). Djura Jaksic - zivot i knjizevni rad (Na Liparu). Jovan Jovanovic Zmaj - zivot i knjizevni rad (Djulici, Djulici uveoci). Decije pesme. Laza Kostic (Santa Maria della Salute).

VII. REALISMUL.

Laza Lazarevic (Sve ce to narod pozlatiti). Stevan Sremac (Pop Cira i pop Spira). Borisav Stankovic (Necista krv). Branislav Nusic (Gospodja ministarka).

VIII. PARNASIANISMUL SI SIMBOLISMUL.

Jovan Ducic (Morska vrba, Himna pobednika).

IX. LITERATURA SECOLULUI XX.

Milos Crnjanski - zivot i knjizevni rad (Seobe). Ivo Andric - zivot i knjizevni rad (Most na Zepi, Na Drini cuprija). Desanka Maksimovic - zivot i pesnicko delo (Strepnja, Pokosena livada, Krvava bajka).Srpska knjizevnost u Rumuniji - opsti prikaz.

BIBLIOGRAFIE

***- Udzbenici za srednje skole, za IX, X, XI ,XII razred, Bukurest, 1997.
1.Istorija srpske knjizevnosti, Jovan Deretic, Beograd, 1983.
2.Srpska knjizevnost u srednjem veku, Milan Kasanin , Beograd, 1975.
3. Istorija srpske knjizevnosti klasicizma i predromantizma, Milorad Pavic, Beograd, 1979.
4. Istorija moderne srpske knjizevnosti, P. Palavestra, Beograd, 1986.
5. Posleratna srpska knjizevnost (1945-1970), P. Palavestra, Beograd, 1972.
6. Savremena jugoslovenska literatura, Sveta Lukic Beograd, 1968.
7. Istorija srpske knjizevnosti. Romantizam. I-III, M. Popovic,Beograd, 1968-1972.

LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ ŞI LITERATURA UNIVERSALĂ PENTRU COPII

A. COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidaţii vor demonstra următoarele competenţe specifice:

1.5. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.6. identificarea şi analiza principalelor elemente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice epice, lirice şi dramatice;
1.7. evidenţierea caracterului formativ al textelor studiate;
2.1. respectarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexico-semantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
2.2. valorificarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;
3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;
4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelaţii inter-/intradisciplinare.

B. TEMATICA

I. Literatura română şi universală pentru copii

1. CONCEPTUL DE LITERATURĂ PENTRU COPII

Definiţii. Caracteristici. Opere fundamentale ale literaturii pentru copii

2. SPECII LITERARE ACCESIBILE ŞI VALORILE FORMATIVE ALE ACESTORA

Principalele genuri şi specii literare, accesibile şcolarilor mici

1. Creaţia populară

- Colinde
- Sorcova
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)
- Basme populare, prelucrate de Petre Ispirescu: *Greuceanu*, *Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte*, *Prâslea cel voinic şi merele de aur*

2. Creaţia cultă

a. Genul liric:

- **Poezia despre copilărie**: George Coşbuc – *Iarna pe uliţă*
- **Poezia despre natură şi vieţuitoare:** Mihai Eminescu – *Revedere*, *Somnoroase păsărele*; Vasile Alecsandri – *Pasteluri*: *Mezul iernei*; Elena Farago – *Căţeluşul şchiop*, *Gândăcelul*; *Gospodina*

b. Genul epic.

- **Fabula**: Tudor Arghezi – *Zdreanţă*, *Tâlharul pedepsit*; Jean de La Fontaine – *Greierele şi furnica*;
- **Schiţa şi povestirea**: *Emil Gârleanu - Fricosul*, *Căprioara*; Ioan Alexandru Brătescu-Voineşti – *Puiul*; Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe*; Octav Pancu Iaşi – *Iedul cu trei capre*; I.L.Caragiale – *D-l. Goe..., Vizită;* Barbu Ştefănescu-Delavrancea – *Bunicul*, *Bunica*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată;* Hans Christian Andersen – *Fetiţa cu chibriturile*; Ion Creangă – *Moş Ion Roată şi Unirea*;
- **Legenda**: Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*, *Ciuboţelele ogarului*;
- **Balada**: George Topârceanu – *Balada unui greier mic*;
- **Basmul**: Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*; Carlo Collodi – *Pinocchio*;
- **Poveşti:** Ion Creangă – *Fata babei şi fata moşneagului*, *Punguţa cu doi bani, Capra cu trei iezi*; Hans Christian Andersen – *Răţuşca cea urâtă*; Fraţii Grimm – *Albă ca zăpada*, *Scufiţa Roşie*;
- **Romanul pentru copii şi despre copii**: Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*.

II. A. Limba română

1. LIMBĂ ŞI STIL

a) Limbă şi limbaj
b) Limbă literară, limbă populară, limbă standard
c) Stilul individual şi stilurile funcţionale

2. FONETICĂ ŞI FONOLOGIE

a) Aparatul fonator şi sunetele limbii române
b) Producerea şi receptarea sunetelor
c) Clasificarea vocalelor şi consoanelor limbii române. Semivocale.
d) Corespondenţa dintre litere şi sunete
e) Segmentul vocalic: Diftong. Triftong. Hiat

f) Silaba. Structura analitică a silabei. Regulile silabaţiei în limba română.
g) Ortografia şi despărţirea cuvintelor în silabe
h) Unităţile suprasegmentale intensive şi extensive (accentul şi intonaţia).
i) Accentul. Reguli de folosire corectă a accentului în limba română
j) Alternanţe fonetice la nivelul limbii române.

3. PUNCTUAȚIE ȘI ORTOGRAFIE
a) Principii care stau la baza ortografiei
b) Norme ortografice și norme ortoepice
c) Semnele de punctuație și de ortografie
d) Funcționalitatea semnelor de punctuație și a semnelor ortografice
e) Scrierea cu majusculă. Abrevierile.

4. LEXICOLOGIE
a) Vocabularul – totalitate a cuvintelor limbii române
b) Vocabularul fundamental și masa vocabularului
c) Organizarea vocabularului: Vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar
d) Cuvântul – unitate de bază a vocabularului
e) Sensul cuvintelor: sensul propriu și sensul figurat
f) Sens lexical și sens gramatical
g) Relații semantice între cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie)
h) Structura morfologică a cuvântului
i) Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe)
j) Resurse stilistice ale vocabularului;
k) Expresii si locuțiuni
l) Frazeologia și contextualizarea

5. MORFOLOGIE
- Părțile de vorbire flexibile (Clasificare. Funcții sintactice): substantivul, articolul, pronumele, adjectivul, numeralul, verbul
- Părțile de vorbire neflexibile (Clasificare. Funcții sintactice): adverbul, conjuncţia, prepoziţia, interjecţia

6. SINTAXA
- Enunțul

A. Sintaxa propoziției:
- Părți principale de propoziție: subiectul, predicatul
- Probleme de acord

- Părţi secundare de propoziţie: atributul, complementul

B. Sintaxa frazei:
a) Propoziția și felul propozițiilor
b) Fraza
c) Raporturile sintactice în frază: de interdependență, de coordonare și de subordonare
d) Mijloacele de exprimare a raporturilor sintactice în propoziție și frază
e) Tipuri de subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă, circumstanțială.

C. BIBLIOGRAFIE

I. Literatura română şi universală pentru copii

1. Bratu, Bianca (1977). *Preşcolarul şi literatura*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1977
2. Buzaşi, I., (2001). *Literatura pentru copii*, (note de curs), Universitatea „1 Decembrie 1918" Alba Iulia.
3. Goia, Vistian. (2003) *Literatura pentru copii şi tineret, pentru institutori, învăţători şi educatoare*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2003
4. Gurtavenco, M.; Ioani, L.; Norel, M.; Sasu A.E.; Şindrilaru, Fl.; Viţalariu, D. M. (2008). *77 de lecturi ale copilăriei. Lecturi particulare pentru clasele V-VI,* Ediţia a III-a, Editura Paralela 45, Piteşti
5. Mihalache, Cosmin, Pascu Ana, Manolache, Carmen, Voicilă, Ciprian (2008). *Îngeri, zmei şi şoimăriţe: mitologie pe înţelesul copiilor*, Bucureşti: Humanitas.
6. Negrilă, Iulian (1996). *Literatura pentru copii*. Arad: Editura Multimedia.
7. Norel, M., (2014), *Literatură română şi literatură pentru copii*, (note de curs), Universitatea „Transilvania", Braşov.
8. Pop, M., Ruxăndoiu, P. (1999). *Folclor literar românesc*, Bucureşti: E.D.P..
9. Stoica, C., Vasilescu, E. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Şcolile Normale - cls. a XII-a), București: E.D.P..
10. Costea, O., Mitu, F., Stoica, C., Toma-Damșa, M., Vasilescu, E., Vlăduț, A. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Școlile Normale – cls. a XIII-a), București: E.D.P..
11. Operele menționate în capitolul *Conținuturi*.

II. Limba română

1. Academia Română – *Gramatica de bază a limbii române* - Editura: Univers Enciclopedic Gold, Bucureşti, 2010
2. Academia Română – *Gramatica limbii române,* vol. I – *Cuvântul*, vol.II – *Enunţul*, Bucureşti, Ed. Academia Română, 2005
3. Andrei, Mihail; Ghiță, Iulian – *Fonetică, lexicologie, gramatică, stil și compoziție, exerciții* (În sprijinul cadrelor didactice și al elevilor), E.D.P., București, 1983
4. Avram, Mioara, *Gramatica pentru toţi*, Editura Academiei, Bucureşti, 1986
5. Angela Bidu-Vrânceanu, Narcisa Forăscu – *Limba română contemporană. Lexicul*, Editura Humanitas Educațional, Bucureşti, 2005.
6. Coteanu, Ion (coordonator), *Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia*, ediţia a II-a, Bucureşti, 1985
7. Coteanu, I., Forăscu, Narcisa, Bidu-Vrânceanu, Angela – *Limba română contemporană. Vocabularul,* ediţie revizuită şi adăugită, E.D.P., Bucureşti, 1985
8. Forăscu, Narcisa (coord.), Popescu, Mihaela, *Dificultăţi gramaticale ale limbii române*, Editura Universităţii din Bucureşti, 2001.
9. *Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române*, Ediţia a II-a revăzută şi adăugită, Editura Univers Enciclopedic, Bucureşti, 2005
10. Gabriela Pană-Dindelegan (coord.), *Dinamica limbii române actuale. Aspecte gramaticale şi discursive*, Editura Academiei Române, 2009
11. Gheorghe, Mihaela – *Limba română. Probleme teoretice şi aplicaţii*, Editura Universităţii *Transilvania* din Braşov, 2009
12. Guţu Romalo, Valeria, *Corectitudine şi greşeală. Limba română de azi*, Editura Humanitas Educational, Bucureşti, 2000.
13. Hristea, Theodor (coordonator), *Sinteze de limba română*, ediţia a III-a, Editura Albatros, 1984.
14. Iordan, I.; Robu, Vl., *Limba română contemporană*, EDP, Bucureşti, 1978;
15. Manualele de *Limba română*, cl.a IX-a, a X-a, a XI-a, a XII-a pentru Scolile Normale (ultima editie).
16. Neamţu, G.G. – *Teoria şi practica analizei gramaticale*, Editura Excelsior, Cluj-Napoca, 1999
17. Pană-Dindelegan, Gabriela – *Teorie şi analiză gramaticală,* Editura Coresi, Bucureşti, 1992

MATEMATICĂ

A. COMPETENȚE SPECIFICE:

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

1.1. selectarea şi utilizarea unor modalităţi adecvate de reprezentare a mulţimilor şi a operaţiilor cu mulţimi;
1.2. recunoașterea și identificarea caracteristicilor numerelor naturale și raționale;
1.3. aplicarea criteriilor de divizibilitate în exerciții și probleme;
1.4. aplicarea regulilor de calcul şi a proprietăților operațiilor cu numere naturale și raționale în rezolvarea ecuațiilor, inecuațiilor, a sistemelor de ecuații și inecuații de gr.I, a problemelor matematice;
1.5. organizarea datelor în tabele şi reprezentarea lor grafică;
1.6. operarea cu unități de măsură standardizate, folosind transformări;
1.7. utilizarea formulelor de calcul pentru aflarea perimetrului, ariei (pătrat, dreptunghi), volumului (cub, paralelipiped) și exprimarea acestora în unități de măsură corespunzătoare;
1.8. recunoaşterea unor figuri şi corpuri geometrice în configuraţii date şi aplicarea proprietăților și a formulelor de calcul pentru determinarea unor elemente ale acestora;

2.2. identificarea în exemple/limbajul cotidian a noțiunilor: divizor, multiplu, numere prime, numere compuse, c.m.m.d.c. și c.m.m.m.c., fracţii ordinare, fracţiilor zecimale;
2.4. analizarea şi interpretarea rezultatelor obţinute prin rezolvarea unor probleme din viața cotidiană;

3.1. utilizarea operaţiilor aritmetice şi a proprietăţilor acestora în calcule cu numere naturale;
3.2. analizarea unor situații practice cu ajutorul elementelor de organizare a datelor;

4.1.transpunerea unei situaţii-problemă în limbaj matematic, rezolvarea problemei obținute utilizând mulţimi, relaţii şi operaţii cu mulţimi, ecuații, inecuații, organizarea datelor și interpretarea rezultatului obținut;
4.2. interpretarea matematică a unor probleme practice prin utilizarea operațiilor cu fracții ordinare/ zecimale și a ordinii efectuării operațiilor.

B. TEMATICA

1. Mulţimi

Noţiunea de mulţime. Exemplificări. Element. Apartenenţă. Moduri de determinare
Relaţia de incluziune. Definiţie. Proprietăţi
Egalitatea mulţimilor
Operaţii cu mulţimi. Definiţii. Proprietăți. Reuniune. Intersecţie. Diferenţă. Complementara unei mulţimi

2. Mulţimea numerelor naturale

Relaţia de echipotenţă
Cardinalul unei mulţimi
Axiomele lui Peano
Sisteme de numeraţie. Sisteme poziționale/ nepoziționale
Operaţii în N. Definiţii. Proprietăţi

3. Divizibilitate în N

Definiţii
Criteriile de divizibilitate cu 2, 3, 5, 9 şi 10
Multiplii şi divizori ai unui număr natural
Divizorul comun a două sau mai multor numere naturale
Multiplu comun a două sau mai multor numere naturale

4. Mulţimile (N, Q)

Definiţii, proprietăţi (N, Q)
Operaţii în N, Q
Transformarea fracţiilor ordinare în fracţii zecimale
Transformarea fracţiilor zecimale în fracţii ordinare

5. Ecuaţii şi inecuaţii de gr. I, sisteme de ecuaţii si inecuaţii de gr. I.

Probleme care se rezolvă cu ajutorul ecuațiilor

6. Elemente de organizare a datelor.

Reprezentarea și interpretarea unor dependențe funcționale prin tabele, diagrame şi grafice

7. Unităţi de măsură pentru lungime, arie, volum, masă, timp. ***Transformări***

8. Elemente de geometrie

Punct, dreaptă, semidreaptă, segment, linie frântă\curbă, unghiuri
Poligoane: triunghiul; patrulatere: paralelogramul, dreptunghiul, rombul, pătratul, trapezul; Cercul
Relaţii metrice în triunghiul dreptunghic
Corpuri: paralelipided, cub, piramidă, cilindru, con, sferă (recunoaştere, construcţie).

C. BIBLIOGRAFIE:

Aron I., Herescu Gh., Dumitru A. - Aritmetica pentru învăţători, E.D.P., Bucuresti, 1996
Rosu M., Roman M. - Matematica pentru perfecţionarea învăţătorilor, Ed. All, Bucuresti, 1999
Manuale de matematică pentru clasele V-VIII

SECŢIUNEA 2 – METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR DE SPECIALITATE

METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII SÂRBE

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. abordarea flexibilă a curriculumului şcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
1.2. aplicarea adecvată a principiilor, formelor şi metodelor specifice comunicării orale şi scrise;
1.3. utilizarea strategiilor specifice însuşirii normelor limbii literare la clasele CP-IV;

2.1. valorificarea valenţelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecţiile de comunicare în limba română/limba şi literatura română din clasele CP-IV;
2.2. alegerea şi adecvarea strategiilor didactice de predare-învățare-evaluare în vederea formării competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul primar;

2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea şi diferenţierea învăţării;

3.1. valorificarea corelaţiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învăţării la disciplinele *Comunicare în limba sârbă/ Limba şi literatura sârbă;*
3.2. argumentarea utilizării diverselor modalităţi de abordare a textului literar;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii elevilor în cadrul disciplinei *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română;*
4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză şi interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acţiunii didactice.

B. TEMATICA

1. NASTAVA POCETNOG CITANJA I PISANJA.

Pojam i znacenje pocetnog citanja i pisanja. Ciljevi i zadaci pocetmog citanja i pisanja. Pedagoski zahtevi u nastavi pocetnog citanja i pisanja. Metode i postupci u nastavi pocetnog citanja i pisanja. Prethodna ispitivanja (Metodika ispitivanja). Struktura nastave pocetnog citanja i pisanja. Pripreme za citanje i pisanje (Predbukvarski period) : vizuelne vezbe ili vezbe u posmatranju, akusticke vezbe ili vezbe u slusanju, prepricavanje i pricanje, opisivanje, vezbe artikulacije, razumevanje i usvajanje pojma recenice, razumevanje i usvajanje pojma reci, razumevanje i usvajanje pojma glasa, analiticka vezbanja, sinteticka vezbanja, globalno citanje, motoricke vezbe (pripreme za pisanje). Ucenje citanja i pisanja (Bukvarski period). Raspored ucenja pocetnog citanja i pisanja (odvojeno ucenje citanja i pisanja, uporedno ucenje citanja i pisanja, kombinovano ucenje citanja i pisanja). Postupci obrade slova (monografski, grupni, kompleksni). Faktori koji uticu na izbor postupka.

2. CITANJE I VRSTE CITANJA.

Izrazajne vrednosti citanja (artikulacija, dikcija, intonacija, ritam, tempo, pauza, jacina glasa, vizuelni kontakti sa slusaocem, diskretnost gestova I mimike). Vrste citanja (glasno, tiho, logicno, izrazajno, horsko, usmereno, diferencirano, po ulogama, istrazivacko, fleksibilno, kriticko, stvaralacko).

3. OBRADA UMETNICKOG TEKSTA.

Posebni principi u nastavi knjizevnosti (princip uslovnosti, princip metodicke adekvatnosti, princip jedinstva analize I sinteze). Metodicka struktura casa obrade umetnickog teksta. Opsti model obrade umetnickog teksta (emocionalno-intelektualna priprema, najava nastavne jedinice, izrazajno citanje, lokalizovanje teksta glasno, tiho I izrazajno citanje, tumacenje nepoznatih reci I izraza, razgovor
0 neposrednom dozivljaju I utiscima, analiza teksta), obrada knjizevnog lika, jezik
1 stil, samostalni I stvaralacki rad ucenika, domaci zadatak. Obrada teksta na osnovu plana. Obrada teksta pomocu istrazivackih zadataka. Posebni modeli obrade umetnickog teksta. Obrade lirske pesme. Obrade epske pesme. Obrade bajke. Obrade basne.

4. USMENO I PISMENO IZRAZAVANJE.

Usmeno izrazavanje (prepricavanje, pricanje, opisivanje, izvestavanje, kazivanje napamet naucenih tekstova, vezbanje razgovaranja, ostali oblici usmenog izrazavanja); Pismeno izrazavanje (prepisivanje, diktat, pisani sastavi, informativno-poslovni sastavi, jezicke vezbe).

5. NASTAVA GRAMATIKE I PRAVOPISA.

Zadaci nastave gramatike i pravopisa; Diferencijalna (razlikovna) gramatika; Principi u nastavi gramatike (princip naucnosti, princip vaspitnosti, princip primerenosti, princip teksta, princip ociglednosti, princip zanimljivosti, princip stvaralastva ucenika, princip postupnosti); Indukcija i dedukcija kao nacin saznanja; Modeli metodicke organizacije casa.

6. POZORISTE, FILM I TELEVIZIJA U NASTAVI.

Pozoriste u nastavi; Film u nastavi; Televizija u nastavi.

BIBLIOGRAFIE

M. Nikolic, Metodika nastave srpskog jezika i knjizevnosti, Beograd, 1992.
P. Ilic, Srpski jezik I knjizevnost u nastavnoj teoriji I praksi, Novi Sad, 1997.
S. Marinkovic, Metodika kreativne nastave srpskog jezika I knjizevnosti, Beograd, 1994.
M. Vuckovic, Metodika nastave srpskohrvatskog jezika, Beograd, 1984.
Djordje Lekic, Metodika razredne nastave, Beograd, 1991.

http://documents.tips/documents/metodika-nastave-pocetnog-citanja-i-pisanja.html

METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII ROMÂNE

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor demonstra următoarele competenţe specifice:

1.1. abordarea flexibilă a curriculumului şcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
1.2. aplicarea adecvată a principiilor, formelor şi metodelor specifice comunicării orale şi scrise;
1.3. utilizarea strategiilor specifice însuşirii normelor limbii literare la clasele CP-IV;
2.1.valorificarea valenţelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecţiile de comunicare în limba română/limba şi literatura română din clasele CP-IV;
2.2. alegerea şi adecvarea strategiilor didactice de predare-învăţare-evaluare în vederea formării competenţelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învăţământul primar;
2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea şi diferenţierea învăţării;
3.1. valorificarea corelaţiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învăţării la disciplinele *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română;*
3.2. argumentarea utilizării diverselor modalităţi de abordare a textului literar;
4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii elevilor în cadrul disciplinei *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română;*
4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză şi interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acţiunii didactice.

B. TEMATICA

I. Specificul predării-învăţării-evaluării limbii române în învăţământul primar cu predare în limba sârbă

- Specificul curriculumului pentru disciplina *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română* (ciclul primar) în clasele cu predare în limba sârbă;
- Influenţa fenomenelor de transfer şi de interferenţă asupra învăţării limbii române;
- Proiectarea activităţilor didactice în manieră integrată;
- Modelul comunicativ-funcţional şi abordarea conţinuturilor în clasele pregătitoare – a IV-a;
- Abordarea elementelor de construcţie a comunicării din perspectivă funcţională, aplicativă, conform programelor şcolare în vigoare;
- Specificul organizării lecţiilor de comunicare în limba română în clasele pregătitoare – a IV-a;
- Metode şi procedee specifice învăţării limbii române, ca limba a doua;
- Forme de organizare a activităţilor de învăţare în limba română; strategii de diferenţiere, individualizare; învăţarea prin cooperare;
- Rolul jocului didactic în orele de *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română*

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de limba şi literatura română în învăţământul primar

1. Comunicarea orală (receptarea mesajului oral, exprimarea orală)

- Strategii de formare a comportamentului de receptor/emiţător de mesaje orale;
- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziţie, cuvânt, silabă, sunet);
- Strategii de predare-învăţare-evaluare la disciplina *Comunicare în limba română în clasa pregătitoare şi în clasa I;*
- Activităţi de învăţare care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (clasa pregătitoare – clasa a IV-a);
- Metode şi mijloace de învăţământ folosite în formarea şi dezvoltarea exprimării orale în limba română;
- Formarea şi dezvoltarea competenţelor de comunicare în limba română: conţinuturi şi contexte de realizare, criterii şi cerinţe în exersarea exprimării corecte, respectarea normelor ortoepice.

2. Comunicarea scrisă *(*receptarea mesajului scris, exprimarea scrisă)

- Strategii de formare a câmpului vizual (propoziţie, cuvânt, silabă, literă);
- Strategii de predare-învăţare-evaluare a citit-scrisului în limba română la clasa a II-a (metode şi procedee specifice, mijloace de învăţământ);
- Specificul abordării textelor în învăţământul primar:
  - Textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea/naraţiunea, dialogul, descrierea, personajul literar);
  - Textul liric (strofa, versul);
  - Textul nonliterar.
- Organizarea textului scris, în funcţie de scopul redactării:
  - Tehnica elaborării unui text scris: planul iniţial, părţile componente ale unei compuneri. Contexte de realizare pentru clasele a III-a – a IV-a;
  - Scrierea funcţională (bilet, felicitare, afiş, fluturaş, invitaţie, email);
  - Scrierea imaginativă (pe baza unui şir de întrebări, pe baza unui suport vizual);
  - Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).

- Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învățământul primar – particularităţi ale însuşirii normelor limbii literare în clasele a II-a – a IV-a (ortografie şi punctuație).

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română.*

- Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor și progresului școlar;
- Metode tradiționale și alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizați în practica școlară (clasele pregătitoare – a IV-a).

C. BIBLIOGRAFIE:

Barbu. M. – *Metodica predării limbii şi literaturii române – învățământ primar*, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2008
Cerghit, I. – *Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă*, E.D.P., Bucuresti, 1983
Cristea, S. – *Dicționar de pedagogie*, Editura Litera, Chișinău, 2002
Molan, V. – *Didactica disciplinelor „Comunicare în limba română" și „Limba și literatura română" din învățământul primar* (ediție revizuită, actualizată și completată. Studii critice), Ed. MINIPED, Bucureşti, 2014
Norel, M. – *Didactica limbii şi literaturii române pentru învăţământul primar*, Editura Art, București, 2010
Șerdean, I. – *Metodica predării limbii române la clasele I-IV*, E.D.P., București, 1985
Șerdean, I. – *Didactica Limbii și literaturii române în învățământul primar*, Ed. Corint, București, 2007
***Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici, *Program de formare continua de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învățământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS),* suport de curs, 2012
***Ghid de evaluare pentru învățământul primar, SNEE, București, 1999
***Programe școlare pentru învățământul primar - *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română, în* vigoare la data examenului.

METODICA PREDĂRII MATEMATICII

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

1.1. utilizarea elementelor metodice specifice pentru formarea unor concepte matematice;
1.2. identificarea resurselor materiale adecvate, a algoritmilor şi tehnicilor specifice formării deprinderilor de calcul;

2.1.alegerea strategiilor didactice adecvate formării competențelor specifice disciplinelor Matematică și explorarea mediului / Matematică;
2.2. identificarea unor exemple relevante din cotidian care conduc la înţelegerea noţiunii de problemă şi valorificarea lor în proiectarea didactică;
2.3. adaptarea demersului didactic pentru valorificarea laturii formative a activităţilor de rezolvare de probleme;
2.4 crearea unor demersuri didactice adecvate nevoilor reale ale elevilor, prin individualizarea și diferențierea învățării în contexte educaționale diverse;

3.1. valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele *Matematică și explorarea mediului/ Matematică;*
3.2 conceperea și argumentarea alegerii unor activități de învățare adaptate la diverse contexte educaționale, care să contribuie la formarea capacității de explorare/ investigare /rezolvare de probleme;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;
4.2. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice;
4.3. alegerea unor strategii adecvate de reglare a procesului de predare-învățare-evaluare a conceptelor matematice şi argumentarea soluţiilor alese.

B. TEMATICA

1. Specificul Curriculumului Naţional la disciplina *Matematică şi explorarea mediului/Matematică în ciclul primar*
2. Elemente pregătitoare pentru formarea conceptului de număr natural în clasa I
3. Metodologia predării operaţiilor în N
4. Metodologia predării fracţiilor şi a operaţiilor cu fracţii
5. Metodologia predării unităţilor de măsură
6. Metodologia predării elementelor de geometrie
7. Algoritmii de calcul în clasele CP - IV
Adunarea, scăderea, înmulţirea, împărţirea, ordinea operaţiilor
8. Metode de rezolvare a problemelor de matematică
Metoda figurativă (sumă şi diferenţă, sumă şi raport, diferenţă şi raport), metoda comparaţiei, metoda falsei ipoteze, metoda drumului invers, regula de 3 simplă, probleme nonstandard
Etapele rezolvării problemelor
9. Modalităţi de activizare a elevilor în lecţia de matematică
Forme de organizare; strategii de: diferenţiere, individualizare; învăţarea prin cooperare
10. Jocul didactic în lecţia de matematică
11. Caracterul practic-aplicativ al matematicii
Contexte de aplicare (explorare, investigare, aproximare, comparare, măsurare, experimentare)
12. Abordarea interdisciplinară a matematicii

C. BIBLIOGRAFIE:

Aron, I. - Metodica predării aritmeticii la clasele I-IV, E.D.P., Bucuresti, 1973
Aron, I., Herescu Gh., Dumitru A. - Aritmetica pentru învăţători, E.D.P., Bucuresti, 1996
Bolboacă, L. - Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001
Burtea, G. (coordonator) - Matematica şi logica pentru şcolari, Ed. Corint, Bucuresti, 1995
Cerghit, I. - Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă, E.D.P., Bucuresti, 1983
Cristea, S. – Dicţionar de pedagogie, Editura Litera Educaţional, Chişinău, 2002
Magdaş, I. - Didactica matematicii pentru învăţământul primar şi preşcolar- actualitate şi perspective, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2010
Neacşu, I. (coordonator) - Metodica predării matematicii la clasele I-IV, E.D.P. Bucuresti, 1988
Paraschiva Purcaru, M. – Metodica activităţilor matematice şi a aritmeticii pentru institutori/profesori din învăţământul primar şi preşcolar, Ed. Universităţii "Transilvania" Braşov, 2008
Petrovici, C. - Didactica matematicii pentru învățământul primar, Ed. Polirom, Bucuresti, 2014
Rosu, M., Roman M. - Matematica pentru perfecţionarea învăţătorilor, Ed. All, Bucuresti, 1999

Săvulescu, D. (coordonator) – Metodica predării matematicii în ciclul primar, Ed. "Gheorghe Alexandru", Craiova, 2008;
Singer, M., Radu N. - Matematica, Ghid pentru învăţători şi părinţi (cls. a II-a si a III-a), Ed. Sigma, 1994/1995
***Programe școlare pentru învățământul primar - Matematică şi explorarea mediului/Matematică, în vigoare la data examenului
https://didactika.files.wordpress.com/2008/05/modul-recuperarea-ramanerii-in-urma-la-matematica.pdf
***Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici, *Program de formare continua de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învățământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS),* suport de curs, 2012
***Ghid de evaluare pentru învățământul primar, SNEE, București, 1999

SECŢIUNEA 3

PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. descrierea și explicarea corectă a ideilor, proiectelor și proceselor educaționale;
1.2. utilizarea adecvată a cunoștințelor de pedagogie școlară și a elementelor de psihologie a educației, în contexte variate;

2.1. exemplificarea conceptelor, prin proiectarea conținuturilor instructiv-educative, în acord cu prevederile metodice și curriculare în vigoare, dar și cu particularitățile psiho - individuale și de vârstă ale școlarului mic;
2.2. manifestarea unei conduite metodologice flexibile și inovative pe plan profesional;

3.1. realizarea și valorificarea corelațiilor intra- și interdisciplinare, în vederea optimizării procesului de educație;
3.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală și de grup, precum a strategiilor de interevaluare, care să valorifice influențele educative pozitive;

4.1. planificarea conținuturilor psihopedagogice, prin valorificarea strategiilor optime în vederea formării deprindelor practice la școlarul mic;
4.2. interpretarea provocărilor specifice școlii contemporane și reformei învățământului românesc.

B. TEMATICA

1. Finalităţile educaţiei. Ideal, scopuri, obiective

a) Definirea și analiza operațională a conceptelor: finalitate, ideal, scop, obiectiv, sarcină didactică, competențe.
b) Taxonomia finalităţilor. Criterii şi sisteme de referinţă.
După gradul de generalitate:
- finalităţile macrostructurale (de sistem) - idealul pedagogic, scopurile pedagogice, obiectivele pedagogice;
- finalităţile microstructurale (de proces) - obiective generale - specifice/intermediare – concrete/operaționale;

După conţinutul psihologic: domeniul cognitiv (Bloom); domeniul afectiv (Krathwohl); domeniul psihomotor (Simpson).
c) Operaționalizarea obiectivelor educaționale. Concept, model, relevanță practică, limite. Aplicații.

2. Procesul de învăţământ – sistem și funcționalitate

a) Procesul de învăţământ – concept; structura; funcţii; dimensiuni generale (funcţională, structurală, operaţională); caracteristici generale (interacţiunea profesor - elev, interdependenţa informativ -formativ, mecanisme de reglare - autoreglare).
b) Analiza procesului de învăţământ la nivelul interacţiunii dintre predare - învăţare - evaluare.
c) Normativitate în procesul de învăţământ – concept, fundamente teoretice. Sistemul principiilor didactice: principiul participării conştiente şi active a elevilor în procesul de învăţământ; principiul caracterului intuitiv al învăţământului (principiul intuiției/al legăturii dintre senzorial și logic); principiul corelării teoriei cu practica; principiul învăţământului sistematic şi continuu; principiul însuşirii temeinice a cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor; principiul accesibilităţii şi individualizării cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor; principiul asigurării conexiunii inverse în procesul de învăţământ; aplicaţii în învăţământul primar.

3. Învățarea școlară. Orientări contemporane în teoria si practica învățării la școlarul mic

a) Conceptul de învăţare și de învățare școlară. Mecanisme și procesualitate. Forme, tipuri și niveluri de învăţare. Teorii ale învăţării (B. F. Skinner, J. Piaget, L.S.Vagotski, P. I. Galperin, J. Bruner, D. P. Ausubel). Particularităţi ale învăţării la vârsta şcolară mică. Implicaţii pedagogice.
b) Forme / tipuri ale învățării. Condiții / factori condiționali ai învățării: condiţii interne ale învățării școlare (procesele cognitive, afective, volitive; atenția; motivația); condiții externe ale învățării școlare (pregătirea psihopegagogică și de specialitate a profesorului, mediul școlii și al clasei de elevi, mediul socio-familial, factori ergonomici și de igenă ai învăţării). Interdependenţa dintre condițiile interne și externe ale învăţării. Valorificare și optimizare.

4. Predarea. Orientări contemporane în teoria şi practica predării
a) Conceptul de predare. Interacţiunea predare-învăţare-evaluare; rolul feed-back-ului în optimizarea predării.
b) Predarea - act de comunicare didactică eficientă: structura şi procesualitatea comunicării didactice (emiterea, receptarea, mesajul, calea de transmitere, ambianţa, feed-back-ul); formele comunicării (verbală – paraverbală - nonverbală, verticală – orizontală, directă - mediată). Condiţiile comunicării didactice eficiente.
c) Strategii şi stiluri de predare.
d) Orientări contemporame în teoria şi practica predării (predarea creativă, interactivă, centrată pe elev, reflexivă, predarea în team-teaching).
e) Modele de determinare a eficacităţii şi eficienţei predării şi a comportamentului didactic al învăţătorului/institutorului/profesorului pentru învăţământul primar.

5. Instruirea. Teorie, metodologie, tehnologie. Aplicaţii în învăţământul primar.
a) Delimitări conceptuale: învăţare, instruire, formare, metodă, procedeu, metodologie, tehnologie; funcţiile metodelor de învăţământ.
b) Sistemul metodelor de învăţământ:
- metode de comunicare orală (explicaţia, demonstraţia,) – caracterizare;
- metode interactive (conversaţia euristică, dezbaterea, brainstorming, problematizarea, metoda acvariului, metoda mozaicului, metoda cubului) – caracterizare;
- metode de explorare a realităţii (observarea sistematică, experimentul, demonstraţia, modelarea, studiul de caz) – caracterizare;
- metode de învăţare prin acţiune practică (exerciţiul, jocul de rol, jocul didactic, dramatizarea) – caracterizare;

c) Strategii de instruire: concept, tipuri, elaborare;
d) Moduri de organizare a instruirii: frontal, grupal, individual;
e) Lecţia ca modalitate de bază a organizării procesului de învăţământ. Structura generică a lecţiei (evenimentele lecţie): captarea şi orientarea atenţiei; nunţarea scopului şi a obiectivelor urmărite; reactualizarea structurilor anterior învăţate; prezentarea optimă a noilor conţinuturi; dirijarea învăţării; asigurarea conexiunii inverse; verificarea şi aprecierea rezultatelor; fixarea şi păstrarea în memorie a materiei; transferul cunoştinţelor. Tipuri fundamentale de lecţii. Modalităţi de organizare alternative.
f) Instruirea asistată de calculator; ipostaze ale utilizării calculatorului în cadrul instruirii asistate;

6. Evaluarea în procesul de învăţământ si educaţie
a) Definirea şi analiza conceptului de evaluare. Operaţiile evaluării (măsurarea-aprecierea-decizia).
b) Funcţiile evaluării: de informare, motivaţională, de control, diagnoză, selecţie şi certificare, prognoză, reglare-autoreglare.
c) Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor şi a progreselor şcolare: iniţială, continuă/formativă, finală/sumativă.
d) Metode şi tehnici de evaluare a rezultatelor şi a progreselor şcolare (tradiţionale: verificările orale, probele scrise, lucrările practice; alternative: observarea sistematică a comportamentului elevului, proiectul, portofoliul, fişele de activitate personală ş.a); aplicaţii în învăţământul primar.
e) Modalităţi de asigurare a obiectivităţii în aprecierea rezultatelor şcolare. Notarea elevilor şi semnificaţia acesteia. Descriptorii de performanţă – criterii calitative de evaluare; aplicaţii în învăţământul primar.
f) Tipuri de rezultate şcolare: cunoştinţele acumulate, capacitatea de aplicare a cunoştinţelor, dezvoltarea capacităţilor intelectuale, trăsăturile de personalitate şi conduita.
g) Formarea capacităţii de autoevaluare la elevi.
h) Factori perturbatori şi erori în evaluarea şcolară. Modalităţi de corectare.

7. Probleme teoretice si practice ale curriculumului. Reforma curriculumului în învăţământul românesc
a) Analiza conceptelor: curriculum, arie curriculară, conţinut al învăţământului, situatie de învăţare, curriculum centrat pe competenţe.
b) Relaţia obiective-conţinuturi-metode de predare-învăţare-evaluare.
c) Factori determinanti şi surse generatoare în elaborarea curriculumului.
d) Tipuri de curriculum: core curriculum (de bază, trunchi comun) - curriculum la decizia şcolii; obligatoriu – opţional; formal - nonformal; naţional-local.
e) Orientări şi practici noi în organizarea curriculumului: interdisciplinaritate, organizare modulară, organizare de tip integrat, curriculum diferenţiat şi personalizat.
f) Produsele curriculare: planul-cadru, programe şcolare, manualele, materialele-suport (ghiduri, portofolii, culegeri, manualul profesorului, suporturi multimedia, soft-uri educaţionale etc.). Metodologia aplicării lor în şcoală.

8. Proiectarea pedagogică a activităţilor de instruire
a) Conceptul de proiectare a instruirii; funcţiile proiectării pedagogice (anticipare, orientare, organizare, dirijare, reglare şi autoreglare, decizie, inovare).
b) Etapele proiectării pedagogice (analiza nevoilor şi a resurselor, definirea obiectivelor/competenţelor, selecţia şi structurarea conţinuturilor, stabilirea strategiilor optime de acţiune, stabilirea criteriilor şi a instrumentelor de evaluare).

c) Niveluri ale proiectării: pe axă temporală (an şcolar, semestru, unitate de învățare, lecție) și pe axă structurală (arie curriculară, disciplină de învățământ, temă, subiect); aplicații în învățământul primar.

9. Relaţii şi interacţiuni educaţionale. Abordarea psihosocială a educaţiei şcolare. Managementul clasei de elevi
a) Clasa de elevi ca grup social: noțiunea de grup social, tipuri de grupuri (mici și mari); caracteristicile grupului şcolar.
b) Dimensiunile managementului clasei de elevi: ergonomică, psihologică, socială, normativă, operațională, inovatoare; aplicații în învățământul primar.
c) Relaţiile şi interactiunile educaţionale în clasa de elevi: de intercunoaștere, de intercomunicare, socio-afective, de influențare; aplicații în învățământul primar.
d) Gestionarea situaţiilor de criză educaţională în clasa de elevi: delimitări conceptuale, strategii de intervenție; aplicații în învățământul primar.

C. BIBLIOGRAFIE:

Bîrzea, C. (coord.) - Învăţarea permanentă – prioritate a politicii educaţionale din România, ISE Bucureşti, 2001
Cerghit, I. - Metode de învătământ, ed. a IV-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2007
Cerghit, I. - Sisteme de instruire alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii, Ed. Aramis, Bucureşti, 2002
Chiş, V. - Pedagogia contemporană – pedagogia pentru competenţe, Ed. Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca, 2005
Cojocariu, M.V. - Educaţie pentru schimbare şi creativitate, EDP, Bucureşti, 2003
Cojocariu, M.V. - Teoria şi metodologia instruirii, EDP, Bucureşti, 2004
Cozma, T. - O nouă provocare pentru educaţie: interculturalitatea, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Cosmovici, A., Iacob L. (coord.) - Psihologie şcolară, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Cerghit, I.– Perfecționarea lecției în școala modernă, EDP, Bucureşti, 1983
Cerghit, I. – Metode de învățământ, EDP, Bucureşti, 1997
Cerghit, I. (coord.) – Prelegeri pedagogice, Editura Polirom, Iaşi, 2001
Cerghit, I – Metode de învățământ, Ed. Polirom, Iaşi, 2006
Cerghit, I. - Sisteme de educaţie alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii, Ed. Polirom, Iaşi, 2008
Creţu, C. - Curriculum diferenţiat, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Creţu, C. - Teoria curriculumului şi conţinuturile educaţiei, Ed. Universităţii Al. I. Cuza, Iaşi, 2000
Cristea, S. – Dicționar de pedagogie, Editura Litera Educațional, Chișinău, 2002
Cristea, S., Dragu A. – Psihologie și pedagogie școlară, Ovidius University Press, Constanța, 2003
Cucoş, C. - Psihopedagogie pentru examenul de definitivare şi grade didactice, Ed. Polirom, Iaşi. 1998/2005
Cucoş, C. - Pedagogie, ed. a II-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Golu P., - Psihologia grupurilor sociale şi a fenomenelor colective, Ed. Miron, Bucureşti, 2004 Ionescu, M., Chiş V. - Pedagogie. Suporturi pentru formarea profesorului, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001
Ionescu, M., Radu I. (coord.) - Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001
Ionescu, M. - Instrucţie şi educaţie, Vasile Goldiş University Press, Arad, 2005
Iucu, R. B. - Formarea cadrelor didactice. Sisteme, politici, strategii, Ed. Humanis Educaţional, Bucureşti, 2004
Iucu, R. B. - Instruirea şcolară, Perspective teoretice şi aplicative, Ed. Polirom, Iaşi, 2001
Iucu, R. B. - Managementul şi gestiunea clasei de elevi. Fundamente teoretico-metodologice, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
Iucu, R. B, Manolescu M. - Elemente de pedagogie, Ed. Universităţii din Bucureşti, Credis, 2005
Manolescu, M. - Evaluarea şcolară. Metode, tehnici, instrumente, Ed. Meteor, Bucureşti, 2006
Manolescu, M. - Curriculum pentru învăţământul primar şi preşcolar. Teorie şi practică, Ed. Universităţii din Bucureşti, Credis, 2005
Neacşu, I. - Instruire şi învăţare, ed. a II-a, EDP, Bucureşti, 1999
Nicola, I. – Tratat de pedagogie școlară, Ed. Aramis, Bucureşti, 2003
Niculescu, R.M. - Teoria şi managementul curricumului, Ed. Universităţii Transilvania, Braşov, 2000
Oprea, C.L. - Pedagogie. Alternative metodologice interactive, Ed. Universităţii din Bucureşti, 2003
Panţuru, S. - Elemente în teoria şi metodologia instruirii, Ed. Universităţii Transilvania, Braşov, 2002
Păişi, Lăzărescu M. - Psihologia educaţiei copilului preşcolar şi şcolar mic, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2005
Păun, E. - Şcoala – abordare sociopedagogică, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Păun, E., Potolea D. (coord.) - Pedagogie. Fundamentări teoritice şi demersuri educative, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Pânişoară, I. O. - Comunicarea eficientă, ed. a III-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2006
Potolea D., Manolescu, M. - Teoria şi practica evaluării educaţionale, Ed. PIR, MEdC, Bucureşti, 1995
Potolea, D., Manolescu, M. - Teoria şi metodologia curriculumui, Ed. PIR, MEdC, Bucureşti, 1996
Radu I.T., Ezechil L. - Didactica. Teoria instruirii, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2005
Radu I.T. - Evaluarea în procesul didactic, EDP, Bucureşti, 2008
Sălăvăstru, D. – Psihologia educației, Ed. Polirom, Iaşi, 2004
Stan, E. - Managementul clasei, Ed. Aramis, Bucureşti, 2006
Stoica, A. (coord.) - Evaluarea curentă şi examenele, Ghid pentru profesori, Ed. ProGnosis, Bucureşti , 2001
Stoica, A., Mihail R. - Evaluarea educaţională. Inovaţii şi perspective, Ed. Humanitas Educaţional, Bucureşti, 2006
Tudorica, R. - Managementul educaţiei în context european, Ed. Meronia, Bucureşti, 2007

Ungureanu, D. - Teoria curricumului, Ed. Mirton, Timişoara, 1999
Vlăsceanu, L., Neculau A., Miroiu A., Mărginean I, Potolea D. (coord.) - Şcoala la răscruce. Schimbare şi continuitate în curriculumul învăţământului preuniversitar. Studiu de impact. Vol I şi II, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Voiculescu, E. - Factorii subiectivi ai evaluării şcolare. Cunoaştere şi control, Ed. Aramis, Bucureşti, 2001
Zlate, M. (coord.) - Psihologia la răspântia dintre milenii, Ed. Polirom, Iaşi, 2001
*** OECD Analiza politicilor naţionale în domeniul educaţiei (trad.), MEN, Bucureşti, 2000

Traduceri din literatura străină

Adler A. - Psihologia copilului greu educabil, Ed. IRI, Bucureşti, 1995
Ausubel D. P., Robinson R. - Învăţarea şcolară. O introducere în psihologia pedagogică, EDP, Bucureşti, 1981
Botckin J., Elmandjira M., Maliţa M. - Orizontul fără limite al învăţării, Ed. Politică, Bucureşti, 1981
Dave H.R. (sub red.) - Fundamentele educaţiei permanente, EDP, Bucureşti, 1991
Dellors J. (coord.) - Comoara lăuntrică. Raportul către UNESCO al Comisiei Internaţionale pentru Educaţie, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
Gagne R. M., Briggs L. - Principii de design al instruirii, EDP, Bucureşti, 1977
Gardner H. - Inteligenţe multiple. Noi orizonturi, Ed. Sigma, Bucureşti, 2006
Geissler E. - Mijloace de educaţie, EDP, Bucureşti, 1981
Goleman D. - Inteligenţa emoţională, Ed. Curtea Veche, Bucureşti, 2000
Hainaut L. D. (coord.) - Programe de învăţământ şi educaţie permanentă, EDP, Bucureşti, 1981
Hayes N., Orell S. - Introducere în psihologie, Bucureşti, 1997
Monteil J. M. - Educaţie şi formare, Ed. Polirom, Iaşi, 1997
Meyer G. - De ce şi cum evaluăm ?, Ed. Polirom, Iaşi, 2004
Peretti A. D. - Educaţia în schimbare, Ed. Spiru Haret, Iaşi, 1996
*** Agenţia Naţională SOCRATES - Combaterea eşecului şcolar, EDP, Bucureşti, 1996

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

ÎNVĂȚĂTORI/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR (ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ÎN LIMBA SLOVACĂ MATERNĂ)

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII,
LIMBA ȘI LITERATURA SLOVACĂ MATERNĂ, MATEMATICĂ,
METODICA PREDĂRII ACESTORA,
PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ȘI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI

2015

PREZENTARE

Programa se adresează învățătorilor, institutorilor şi profesorilor pentru învățământul primar, din unitățile şcolare cu limba de predare slovacă, care s-au înscris şi vor susține examenul de definitivare în învățământ.

În elaborarea programei s-au avut în vedere următoarele principii:

- principiul continuității formării inițiale şi continue, realizat prin evoluție în carieră şi dezvoltare profesională;
- principiul coerenței modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competențelor generale şi specifice, prin modul de selectare a conținuturilor ce vor face obiectul evaluărilor vizate, prin diversitatea formelor şi a strategiilor evaluative sugerate pentru a fi utilizate în contextul acestor examinări;
- principiul adecvării şi armonizării finalităților şi a conținuturilor învățământului primar românesc cu direcțiile şi spiritual schimbărilor din societate;
- principiul optimizării şi inovării activității în învățământul primar, prin asimilarea celor mai noi achiziții din ştiințele educației şi din ştiințele conexe.

Programa pentru examenul național de definitivare în învăţământ a învățătorilor/ institutorilor/profesorilor pentru învățământ primar cu predare în limba slocacă vizează competenţe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative şi atitudinale şi propune o tematică ce corespunde tendințelor în evoluția disciplinelor. Este structurată pe trei secțiuni:

- *secțiunea 1* – discipline de specialitate (Limba şi literatura slovacă, Limba şi literatura română şi universală pentru copii şi Matematică);
- *secțiunea 2* – Metodica predării disciplinelor de specialitate (Metodica predării limbii şi literaturii slovace, Metodica predării limbii şi literaturii române şi Metodica predării matematicii);
- *secțiunea 3* – Pedagogie şcolară şi elemente de psihologie a educației.

COMPETENŢE GENERALE

- ***competențe în specialitate la Limba şi literatura slovacă, Limba şi literatura română şi universală pentru copii şi Matematică:***
  1. de a utiliza adecvat conținutul ştiințific propriu disciplinelor de examen;
  2. de a aplica în situații educaționale concrete conținutul ştiințific, valorizând valențele formative;
  3. de a integra conținuturile de specialitate în contextul altor ştiințe, argumentând şi promovând strategii activ – participatice de învățare;
  4. de a produce corelații inter-/intradisciplinare, prin utilizarea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală, stimulând creativitatea şi inovația în plan profesional.

- ***competențe didactico-metodologice, aferente predării la ciclul primar a disciplinelor Limba şi literatura slovacă, Limba şi literatura română şi Matematică:***
  1. de a prelucra conținuturile ştiințifice specifice disciplinelor de examen, prin aplicarea în situații educaționale variate, specifice învățământului primar;
  2. de a valorifica conținuturile metodicilor de specialitate, în vederea formării la elevi a competențelor cheie şi transversale;
  3. de a realiza conexiuni intra-/interdisciplinare, în contexte educaționale specifice învățământului primar;
  4. de a opera cu conținuturile metodicilor de specialitate pentru luarea unor decizii care să conducă la reglarea (dezvoltarea / ameliorarea) componentelor procesului instructiv – educativ.

- ***competențe psihopedagogice***
  1. de a utiliza adecvat conceptele de bază ale disciplinelor psihopedagogice;
  2. de a aplica în situaţii educaţionale concrete conţinutul ştiinţelor educaţiei/psihologiei şcolarului mic;
  3. de a realiza conexiuni între achiziţiile dobândite prin studiul disciplinelor psihopedagogice şi domeniile de specialitate;
  4. de a opera cu conceptele specifice ştiinţelor psihopedagogice pentru explicarea, interpretarea şi argumentarea unor fapte, evenimente, procese educaționale.

Competențele specifice ce derivă din competențele generale vor fi prezentate în cadrul fiecărei secțiuni a programei. Programa este structurată pe 3 secțiuni, corelate cu structura subiectului la proba scrisă:

- *secțiunea 1* – discipline de specialitate (Limba şi literatura slovacă, Limba şi literatura română şi universală pentru copii şi Matematică);

- *secțiunea 2* – Metodica predării disciplinelor de specialitate (Metodica predării limbii şi literaturii slovace, Metodica predării limbii şi literaturii române şi Metodica predării matematicii);
- *secțiunea 3* – Pedagogie şcolară şi elemente de psihologie a educației.

SECŢIUNEA 1 – DISCIPLINE DE SPECIALITATE

LIMBA ŞI LITERATURA SLOVACĂ

A. COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.2. identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
1.3. identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
1.4. identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;

2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
2.2. utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;

3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;

4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelații inter-/intradisciplinare.

B. TEMATICA

I. Literatura slovacă

1. Proza – Specii narative: basmul cult, povestirea, nuvela, romanul.

- *Conţinuturi*: instanțele comunicării narative (autor, narator, personaj, cititor); perspectivă narativă (narator obiectiv/subiectiv, narațiune scrisă la persoana I/ la persoana a III-a); construcția discursului narativ (particularitățile speciilor literare: basmul cult, povestirea, nuvela, romanul; acțiune, temă, momentele subiectului, conflict, incipit, final, moduri de expunere, stil direct, stil indirect, stil indirect liber, repere spațio-temporale); personaje (tipologie, modalități de caracterizare); limbajul naratorului.

2. Poezia – Poezia romantică. Poezia modernă.

- *Conţinuturi*: structura discursului poetic (titlu, motiv literar, idee poetică, instanțele comunicării poetice, mărci lexico-gramaticale ale eului poetic; elemente de prozodie); figuri de stil (aliterația, asonanța, antiteza, comparația, epitetul, enumerația, hiperbola, metafora, personificarea, repetiția).

3. Dramaturgia – Specii ale genului dramatic: comedia, drama.

- conflict dramatic, intrigă, relații spațio-temporale, dialog, monolog, categorii estetice: comicul); personajele operei dramatice (tipologii, tehnici de caracterizare).

1. Constantin şi Metodie în Marea Moravie. Importanţa activităţilor spirituale (creştinarea) şi culturale.

2. Lirica romantică: A. Sládkovič – Detvan, J. Botto – Smrť Jánošíkova, S. Chalupka – Mor ho!, J. Kráľ .- Zakliata panna vo Váhu a divný Janko.

3. Lirica realismului slovac : P.O.Hviezdoslav – Hájnikova žena

4.Proza realismului slovac : M.Kukučín – Rysavá jalovica, J.G.Tajovský – Statky –zmätky, B.S.Timrava – Ťapákovci.

5.Lirica lui I. Krasko – Otcova roľa.

6. Proza scurtă a lui J.Jesenský – Medicína, Pani Rafíková

7. Proza interbelică . J.C.Hronský - Jozef Mak, M.Urban – Živý bič

8. Proza lirică . M.Figuli – Tri gaštanové kone, D. Chrobák – Drak sa vracia,

9. Ľ.Ondrejov – Zbojnícka mladosť

10. Literatura slovacă din România: P. Bujtár – Vtačí kráľ, Lesní muzikanti, D.M.Anoca – Knižka pre prvákov, O.Štefanko – Desať strelených rozprávok

11. Literatura populară

II. Limba slovacă

a) Nivelul fonetic: normele actuale de ortografie şi ortoepie în limba slovacă; aspecte funcţionale referitoare la: sunetele limbii slovace, regulile pentru despărţirea cuvintelor în silabe; diftongi; accent; abateri de la normă şi corectarea lor.

b) Nivelul lexico-semantic: cuvântul, structură; categorii semantice: sinonime, antonime, omonime, paronime, cuvinte monosemantice/ polisemantice; neologisme; sensul cuvintelor în context; vocabularul limbii slovace; mijloace de îmbogăţire a vocabularului.

c) Nivelul morfosintactic:

- părţile de vorbire flexibile: substantivul (fel, număr, gen, cazuri, funcţii sintactice); adjectivul (flexiune, grade de comparaţie, funcţii sintactice, ortografiere); pronumele (funcţii sintactice, ortografierea); numeralul (clasificare, cazuri, funcţii sintactice, ortografierea numeralelor); verbul (persoana, număr, timpuri, funcţii sintactice);
- părţile de vorbire neflexibile: adverbul (clasificare, grade de comparaţie, funcţii sintactice, ortografierea adverbelor); conjuncţia (clasificare); prepoziţia; interjecţia;
- sintaxa propoziţiei (părţi de propoziţie: principale, secundare; acordul gramatical între predicat şi subiect; acordul logic; acordul atributului cu partea de vorbire determinată);
- sintaxa frazei (propoziţia – criterii de clasificare, felul propoziţiilor; fraza; raporturi sintactice la nivelul propoziţiei şi al frazei).

d) Nivelul ortografic şi de punctuaţie: aspecte privind aplicarea normelor de ortografie şi de punctuaţie în receptarea/ construirea mesajului scris.

e) Nivelul stilistic: stilurile funcţionale; tipurile de text receptate: narative, descriptive, dialogate, informative, argumentative; stil direct, stil indirect, stil indirect liber.

C. BIBLIOGRAFIE

I. Literatură

1. Barborică, Corneliu, Istoria literaturii slovace, Bucureşti, 1999
2.Călin, Gheorghe, Literatura slovacă, 1995.
3.Harpáň, M., Teória literatúry, Bratislava, 1994
4.Kmeťová, E., Móťovská A., Antológia slovenskej literatúry, I,II,III,IV, - Nadlak, 2003-2005
5.Antológia slovenskej literatúry I-IV , Bucureşti, 1998
6.Učebnice slovenského jazyka a literatúry, II. – XII. ročník

II. Limba slovacă

1.Anoca, Dagmar Maria, Fonetika a fonológia slovenčiny, Nadlak, 1998
2. Mistrík, J., Moderná slovenčina, Bratislava, 1983
3. Oravec, J., Bajzíkova , E., Slovenský súčasný spisovný jazyk, Morfológia, Syntax, Bratislava, 1998
4. Paulíny, E. Slovenská gramatika, Bratislava, 1981
5. Pravidlá slovenského pravopisu, 2001

LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

A. COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidaţii vor demonstra următoarele competenţe specifice:

1.5. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.6. identificarea şi analiza principalelor elemente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice epice, lirice şi dramatice;
1.7. evidenţierea caracterului formativ al textelor studiate;

2.1. respectarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexico-semantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
2.2. valorificarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;

3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;

3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;

4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelații inter-/intradisciplinare.

B. TEMATICA

I. Literatura română şi literatura pentru copii
1. CONCEPTUL DE LITERATURĂ PENTRU COPII
Definiții. Caracteristici. Opere fundamentale ale literaturii pentru copii

2. SPECII LITERARE ACCESIBILE ŞI VALORILE FORMATIVE ALE ACESTORA
Principalele genuri şi specii literare, accesibile şcolarilor mici
1. Creaţia populară
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)
- Basme populare, prelucrate de Petre Ispirescu: *Greuceanu*, *Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte*, *Prâslea cel voinic şi merele de aur*

2. Creaţia cultă
a. Genul liric:
- **Poezia despre copilărie**: George Coşbuc – *Iarna pe uliță*
- **Poezia despre natură şi vieţuitoare:** Mihai Eminescu – *Revedere*, *Somnoroase păsărele*; Vasile Alecsandri – *Pasteluri*: *Mezul iernei*; Elena Farago – *Căţeluşul şchiop*, *Gândăcelul*; *Gospodina*

b. Genul epic.
- **Fabula**: Tudor Arghezi – *Zdreanţă*, *Tâlharul pedepsit*; Jean de La Fontaine – *Greierele și furnica*;
- **Schița și povestirea**: *Emil Gârleanu - Fricosul*, *Căprioara*; Ioan Alexandru Brătescu-Voinești – *Puiul*; Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe*; Octav Pancu Iaşi – *Iedul cu trei capre*; I.L.Caragiale – *D-l. Goe..., Vizită;* Barbu Ştefănescu-Delavrancea – *Bunicul*, *Bunica*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată;* Hans Christian Andersen – *Fetita cu chibriturile*;
- **Legenda**: Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*, *Ciubotelele ogarului*;
- **Balada**: George Topârceanu – *Balada unui greier mic*;
- **Basmul**: Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*; Carlo Collodi – *Pinocchio*;
- **Povești:** Ion Creangă – *Fata babei şi fata moşneagului*, *Punguţa cu doi bani, Capra cu trei iezi*; Hans Christian Andersen – *Răţuşca cea urâtă*; Fraţii Grimm – *Albă ca zăpada*, *Scufiţa Roşie*;
- **Romanul pentru copii şi despre copii**: Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*.

II. Limba română
1.LIMBĂ ŞI STIL
a) Limbă și limbaj
b) Limbă literară, limbă populară, limbă standard
c) Stilul individual și stilurile funcționale

2. FONETICĂ ŞI FONOLOGIE
a) Sunetele limbii române.
b) Producerea și receptarea sunetelor
c) Clasificarea vocalelor și consoanelor limbii române. Semivocale.
d) Corespondența dintre litere și sunete
e) Segmentul vocalic: Diftong. Triftong. Hiat
f) Silaba.
g) Ortografia şi despărțirea cuvintelor în silabe
h) Unităţile suprasegmentale intensive şi extensive (accentul şi intonaţia).
i) Accentul. Reguli de folosire corectă a accentului în limba romana

3.PUNCTUAȚIE ŞI ORTOGRAFIE
a) Principii care stau la baza ortografiei
b) Norme ortografice și norme ortoepice
c) Semnele de punctuație și de ortografie

d) Funcționalitatea semnelor de punctuație și a semnelor ortografice
e) Scrierea cu majusculă. Abrevierile.

4. LEXICOLOGIE
a) Vocabularul – totalitate a cuvintelor limbii române
b) Vocabularul fundamental și masa vocabularului
c) Organizarea vocabularului: Vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar
d) Cuvântul – unitate de bază a vocabularului
e) Sensul cuvintelor: sensul propriu și sensul figurat
f) Sens lexical și sens gramatical
g) Relații semantice între cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie)
h) Structura morfologică a cuvântului
i) Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe)
j) Resurse stilistice ale vocabularului;
k) Expresii si locuțiuni
l) Frazeologia și contextualizarea

5. MORFOLOGIE
a) Părțile de vorbire flexibile (Clasificare. Locuțiuni. Categorii morfologice. Funcții sintactice):
- Substantivul
- Articolul
- Pronumele
- Adjectivul
- Numeralul
- Verbul

b) Părțile de vorbire neflexibile (Clasificare. Locuțiuni. Funcții sintactice):
- Adverbul
- Conjuncția
- Prepoziția
- Interjecția

6. SINTAXA
- Enunțul

A. Sintaxa propoziției:
a) Părți principale de propoziție:
- Subiectul
- Predicatul
- Probleme de acord

b) Părți secundare de propoziție:
- Atributul
- Complementul

B. Sintaxa frazei:
c) Propoziția și felul propozițiilor
d) Fraza
e) Raporturile sintactice în frază: de interdependență, de coordonare și de subordonare
f) Mijloacele de exprimare a raporturilor sintactice în propoziție și frază
g) Tipuri de subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă, circumstanțială.

C. BIBLIOGRAFIE

I. Literatura română și universală pentru copii

1. Bratu, Bianca (1977). *Preşcolarul şi literatura*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1977
2. Buzaşi, I., (2001). *Literatura pentru copii*, (note de curs), Universitatea „1 Decembrie 1918" Alba Iulia.
3. Goia, Vistian. (2003) *Literatura pentru copii şi tineret, pentru institutori, învăţători şi educatoare*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2003
4. Gurtavenco, M.; Ioani, L.; Norel, M.; Sasu A.E.; Şindrilaru, Fl.; Viţalariu, D. M. (2008). *77 de lecturi ale copilăriei. Lecturi particulare pentru clasele V-VI,* Ediţia a III-a, Editura Paralela 45, Piteşti
5. Mihalache, Cosmin, Pascu Ana, Manolache, Carmen, Voicilă, Ciprian (2008). *Îngeri, zmei şi şoimăriţe: mitologie pe înţelesul copiilor*, Bucureşti: Humanitas.

6. Negrilă, Iulian (1996). *Literatura pentru copii*. Arad: Editura Multimedia.
7. Norel, M., (2014), *Literatură română şi literatură pentru copii*, (note de curs), Universitatea „Transilvania”, Braşov.
8. Pop, M., Ruxăndoiu, P. (1999). *Folclor literar românesc*, Bucureşti: E.D.P..
9. Stoica, C., Vasilescu, E. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Şcolile Normale - cls. a XII-a), Bucureşti: E.D.P..
10. Costea, O., Mitu, F., Stoica, C., Toma-Damşa, M., Vasilescu, E., Vlăduţ, A. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Şcolile Normale – cls. a XIII-a), Bucureşti: E.D.P..
11. Operele menționate în capitolul *Conținuturi*.

II. Limba română

1. Academia Română – *Gramatica de bază a limbii române* - Editura: Univers Enciclopedic Gold, Bucureşti, 2010
2. Academia Română – *Gramatica limbii române,* vol. I – *Cuvântul*, vol.II – *Enunţul*, Bucureşti, Ed. Academia Română, 2005
3. Andrei, Mihail; Ghiță, Iulian – *Fonetică, lexicologie, gramatică, stil și compoziție, exerciții* (În sprijinul cadrelor didactice și al elevilor), E.D.P., București, 1983
4. Avram, Mioara, *Gramatica pentru toţi*, Editura Academiei, Bucureşti, 1986
5. Angela Bidu-Vrânceanu, Narcisa Forăscu – *Limba română contemporană. Lexicul*, Editura Humanitas Educaţional, Bucureşti, 2005.
6. Coteanu, Ion (coordonator), *Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia*, ediţia a II-a, Bucureşti, 1985
7. Coteanu, I., Forăscu, Narcisa, Bidu-Vrânceanu, Angela – *Limba română contemporană. Vocabularul,* ediţie revizuită şi adăugită, E.D.P., Bucureşti, 1985
8. Forăscu, Narcisa (coord.), Popescu, Mihaela, *Dificultăţi gramaticale ale limbii române*, Editura Universităţii din Bucureşti, 2001.
9. *Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române*, Ediţia a II-a revăzută şi adăugită, Editura Univers Enciclopedic, Bucureşti, 2005
10. Gabriela Pană-Dindelegan (coord.), *Dinamica limbii române actuale. Aspecte gramaticale şi discursive*, Editura Academiei Române, 2009
11. Gheorghe, Mihaela – *Limba română. Probleme teoretice şi aplicaţii*, Editura Universităţii *Transilvania* din Braşov, 2009
12. Guţu Romalo, Valeria, *Corectitudine şi greşeală. Limba română de azi*, Editura Humanitas Educational, Bucureşti, 2000.
13. Manualele de *Limba română*, cl.a IX-a, a X-a, a XI-a, a XII-a pentru Scolile Normale (ultima editie).
14. Neamţu, G.G. – *Teoria şi practica analizei gramaticale*, Editura Excelsior, Cluj-Napoca, 1999
15. Pană-Dindelegan, Gabriela – *Teorie şi analiză gramaticală,* Editura Coresi, Bucureşti, 1992

MATEMATICĂ

A. COMPETENȚE SPECIFICE:

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

1.1. selectarea şi utilizarea unor modalităţi adecvate de reprezentare a mulţimilor şi a operaţiilor cu mulţimi;
1.2. recunoaşterea și identificarea caracteristicilor numerelor naturale și raționale;
1.3. aplicarea criteriilor de divizibilitate în exerciții și probleme;
1.4. aplicarea regulilor de calcul și a proprietăților operațiilor cu numere naturale și raţionale în rezolvarea ecuațiilor, inecuațiilor, a sistemelor de ecuaţii și inecuații de gr.I, a problemelor matematice;
1.5. organizarea datelor în tabele şi reprezentarea lor grafică;
1.6. operarea cu unități de măsură standardizate, folosind transformări;
1.7. utilizarea formulelor de calcul pentru aflarea perimetrului, ariei (pătrat, dreptunghi), volumului (cub, paralelipiped) și exprimarea acestora în unități de măsură corespunzătoare;
1.8. recunoaşterea unor figuri şi corpuri geometrice în configuraţii date şi aplicarea proprietăților și a formulelor de calcul pentru determinarea unor elemente ale acestora;

2.2. identificarea în exemple/limbajul cotidian a noțiunilor: divizor, multiplu, numere prime, numere compuse, c.m.m.d.c. și c.m.m.m.c., fracţii ordinare, fracţiilor zecimale;
2.4. analizarea şi interpretarea rezultatelor obţinute prin rezolvarea unor probleme din viaţa cotidiană;

3.1. utilizarea operaţiilor aritmetice şi a proprietăţilor acestora în calcule cu numere naturale;
3.2. analizarea unor situaţii practice cu ajutorul elementelor de organizare a datelor;

4.1.transpunerea unei situaţii-problemă în limbaj matematic, rezolvarea problemei obținute utilizând mulţimi, relaţii şi operaţii cu mulţimi, ecuații, inecuații, organizarea datelor şi interpretarea rezultatului obținut;
4.2. interpretarea matematică a unor probleme practice prin utilizarea operațiilor cu fracții ordinare/ zecimale şi a ordinii efectuării operațiilor.

B. TEMATICA

1. Mulţimi

Noţiunea de mulţime. Exemplificări. Element. Apartenenţă. Moduri de determinare
Relaţia de incluziune. Definiţie. Proprietăţi
Egalitatea mulţimilor
Operaţii cu mulţimi. Definiţii. Proprietăți. Reuniune. Intersecţie. Diferenţă. Complementara unei mulţimi

2. Mulţimea numerelor naturale

Relaţia de echipotenţă
Cardinalul unei mulţimi
Sisteme de numeraţie. Sisteme poziționale/ nepoziționale
Operaţii în N. Definiţii. Proprietăţi

3. Divizibilitate în N

Definiţii
Criteriile de divizibilitate cu 2, 3, 5, 9 şi 10
Multiplii şi divizori ai unui număr natural
Divizorul comun a două sau mai multor numere naturale
Multiplu comun a două sau mai multor numere naturale

4. Mulţimile (N, Q)

Definiţii, proprietăţi (N, Q)
Operaţii în N, Q
Transformarea fracţiilor ordinare în fracţii zecimale
Transformarea fracţiilor zecimale în fracţii ordinare

5. Ecuaţii şi inecuaţii de gr. I, sisteme de ecuaţii si inecuaţii de gr. I.

Probleme care se rezolvă cu ajutorul ecuațiilor

6. Elemente de organizare a datelor.

Reprezentarea și interpretarea unor dependențe funcționale prin tabele, diagrame și grafice

7. Unităţi de măsură pentru lungime, arie, volum, masă, timp. ***Transformări***

8. Elemente de geometrie

Punct, dreaptă, semidreaptă, segment, linie frântă\curbă, unghiuri
Poligoane: triunghiul; patrulatere: paralelogramul, dreptunghiul, rombul, pătratul, trapezul; Cercul
Relaţii metrice în triunghiul dreptunghic
Corpuri: paralelipided, cub, piramidă, cilindru, con, sferă (recunoaştere, construcţie).

C. BIBLIOGRAFIE:

Aron I., Herescu Gh., Dumitru A. - Aritmetica pentru învăţători, E.D.P., Bucuresti, 1996
Rosu M., Roman M. - Matematica pentru perfecţionarea învăţătorilor, Ed. All, Bucuresti, 1999
Manuale de matematică pentru clasele V-VIII

SECŢIUNEA 2 – METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR DE SPECIALITATE

METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII SLOVACE

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. abordarea flexibilă a curriculumului şcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
1.2. aplicarea adecvată a principiilor, formelor şi metodelor specifice comunicării orale şi scrise;

1.3. utilizarea strategiilor specifice însușirii normelor limbii literare la clasele CP-IV;

2.1.valorificarea valențelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecțiile de comunicare în limba slovacă/limba și literatura slovacă din clasele CP-IV;
2.2. alegerea și adecvarea strategiilor didactice de predare-învățare-evaluare în vederea formării competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul primar;
2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea și diferențierea învățării;

3.1. valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele *Comunicare în limba slovacă/ Limba și literatura slovacă;*
3.2. argumentarea utilizării diverselor modalităţi de abordare a textului literar;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;
4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii elevilor în cadrul disciplinei *Comunicare în limba slovacă/ Limba şi literatura slovacă;*
4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice.

B. TEMATICA

I. Curriculum în învățământul primar

- Specificul curriculumului pentru disciplina *Comunicare în limba slovacă/Limba și literatura slovacă* (ciclul primar)

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de limba și literatura slovacă în învățământul primar

1. Comunicarea orală

- Strategii de formare a comportamentului de ascultător/emițător;
- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziție, cuvânt, silabă, sunet);
- Forme de activități care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (CP - I-II și III-IV);
- Metode și mijloace de învățământ folosite în dezvoltarea exprimării orale;
- Formarea competențelor de comunicare: conținuturi și contexte de realizare, criterii și cerințe în exersarea exprimării corecte.

2. Receptarea mesajului scris. Exprimarea scrisă.

- Procesul didactic la disciplina *Comunicare în limba slovacă în clasa pregătitoare;*
- Strategii de predare - învățare - evaluare a citit-scrisului la clasa I (metode și procedee specifice, mijloace de învățământ);
- Specificul abordării textelor în învățământul primar:
  - Textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea, personajul literar, dialogul, descrierea);
  - Textul liric;
  - Textul nonliterar.

3. Organizarea textului scris în funcție de scopul redactării.

- Tehnica elaborării unui text scris: planul initial, părțile componente. Contexte de realizare pentru clasele II-IV;
- Scrierea funcțională (bilet, felicitare, afiș, fluturaș, invitație, scrisoare, email);
- Scrierea imaginativă (pe baza unui șir de întrebări, pe baza unui suport vizual);
- Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).

4. Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învățământul primar - particularități ale însușirii normelor limbii literare în clasele CP- I-II și III-IV (ortografie, ortoepie, punctuație).

5. Modalități de integrare a elementelor de construcție a comunicării în cadrul lecțiilor de *Comunicare în limba slovacă /Limba și literatura slovacă (*fonetică, vocabular, clase morfologice, sintaxă).

6. Învățarea integrată a disciplinelor *Comunicare în limba slovacă/ Limba și literatura slovacă.*

- Pluridiciplinaritate, multidisciplinaritate, transdisciplinaritate, interdisciplinaritate
- Abordarea specifică integrării la disciplinele *Comunicare în limba slovacă/ Limba și literatura slovacă.*

7. Modalităţi de activizare a elevilor în lecţia de *Comunicare în limba slovacă/Limba și literatura slovacă*

- Forme de organizare; strategii de diferențiere, individualizare; învăţarea prin cooperare;

8. Jocul didactic în orele de *Comunicare în limba slovacă/Limba și literatura slovacă*

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba slovacă/ Limba și literatura slovacă.*

- Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor și progresului școlar;
- Metode tradiționale și alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizați în practica școlară (CP și I-IV).

C. BIBLIOGRAFIE:

1.Šebová, K., Maruzsová , Teória vyučovania slovenskej literatúry, Budapešť, 1988
2. Petlák, E., Všeobecná didaktika , Bratislava, 2004
***Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici, *Program de formare continua de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învățământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS),* suport de curs, 2012
***Ghid de evaluare pentru învățământul primar, SNEE, București, 1999
***Programe școlare pentru învățământul primar - *Comunicare în limba slovacă/Limba şi literatura slovacă, în* vigoare la data examenului.

METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII ROMÂNE

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidații vor demonstra următoarelecompetenţe specifice:

1.1. abordarea flexibilă a curriculumului şcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
1.2. aplicarea adecvată a principiilor, formelor şi metodelor specifice comunicării orale şi scrise;
1.3. utilizarea strategiilor specifice însuşirii normelor limbii literare la clasele CP-IV;

2.1.valorificarea valenţelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecţiile de comunicare în limba română/limba şi literatura română din clasele CP-IV;
2.2. alegerea şi adecvarea strategiilor didactice de predare-învăţare-evaluare în vederea formării competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul primar;
2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea şi diferenţierea învăţării;

3.1. valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română;*
3.2. argumentarea utilizării diverselor modalităţi de abordare a textului literar;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii elevilor în cadrul disciplinei *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română;*
4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză şi interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acţiunii didactice.

B. TEMATICA

I. Specificul predării-învățării-evaluării limbii române în învățământul primar cu predare în limba slovacă

- Specificul curriculumului pentru disciplina *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română* (ciclul primar) în clasele cu predare în limba slovacă;
- Influența fenomenelor de transfer şi de interferență asupra învățării limbii române;
- Proiectarea activităților didactice în manieră integrată;
- Modelul comunicativ-funcțional și abordarea conținuturilor în clasele pregătitoare – a IV-a;
- Abordarea elementelor de construcție a comunicării din perspectivă funcțională, aplicativă, conform programelor școlare în vigoare;
- Specificul organizării lecțiilor de comunicare în limba română în clasele pregătitoare – a IV-a;
- Metode şi procedee specifice învățării limbii române, ca limba a doua;
- Forme de organizare a activităților de învățare în limba română; strategii de diferențiere, individualizare; învățarea prin cooperare;
- Rolul jocului didactic în orele de *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română*

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de limba şi literatura română în învățământul primar

1. Comunicarea orală (receptarea mesajului oral, exprimarea orală)

- Strategii de formare a comportamentului de receptor/emițător de mesaje orale;
- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziție, cuvânt, silabă, sunet);
- Strategii de predare-învățare-evaluare la disciplina *Comunicare în limba română în clasa pregătitoare şi în clasa I;*
- Activități de învățare care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (clasa pregătitoare – clasa a IV-a);
- Metode şi mijloace de învățământ folosite în formarea şi dezvoltarea exprimării orale în limba română;

- Formarea și dezvoltarea competențelor de comunicare în limba română: conținuturi și contexte de realizare, criterii și cerințe în exersarea exprimării corecte, respectarea normelor ortoepice.

2. Comunicarea scrisă *(*receptarea mesajului scris, exprimarea scrisă)

- Strategii de formare a câmpului vizual (propoziție, cuvânt, silabă, literă);
- Strategii de predare-învățare-evaluare a citit-scrisului în limba română la clasa a II-a (metode și procedee specifice, mijloace de învățământ);
- Specificul abordării textelor în învățământul primar:
  - Textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea/narațiunea, dialogul, descrierea, personajul literar);
  - Textul liric (strofa, versul);
  - Textul nonliterar.
- Organizarea textului scris, în funcție de scopul redactării:
  - Tehnica elaborării unui text scris: planul inițial, părțile componente ale unei compuneri. Contexte de realizare pentru clasele a III-a – a IV-a;
  - Scrierea funcțională (bilet, felicitare, afiș, fluturaș, invitație, email);
  - Scrierea imaginativă (pe baza unui șir de întrebări, pe baza unui suport vizual);
  - Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).
- Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învățământul primar – particularităţi ale însușirii normelor limbii literare în clasele a II-a – a IV-a (ortografie și punctuație).

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba română/ Limba și literatura română.*

- Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor și progresului școlar;
- Metode tradiționale și alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizați în practica școlară (clasele pregătitoare – a IV-a).

C. BIBLIOGRAFIE:

Barbu. M. – *Metodica predării limbii și literaturii române – învățământ primar*, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2008
Cerghit, I. – *Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă*, E.D.P., Bucuresti, 1983
Cristea, S. – *Dicționar de pedagogie*, Editura Litera, Chișinău, 2002
Molan, V. – *Didactica disciplinelor „Comunicare în limba română" și „Limba și literatura română" din învățământul primar* (ediție revizuită, actualizată și completată. Studii critice), Ed. MINIPED, București, 2014
Norel, M. – *Didactica limbii şi literaturii române pentru învăţământul primar*, Editura Art, București, 2010
Șerdean, I. – *Metodica predării limbii române la clasele I-IV*, E.D.P., București, 1985
Șerdean, I. – *Didactica Limbii și literaturii române în învățământul primar*, Ed. Corint, București, 2007
***Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici, *Program de formare continua de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învățământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS),* suport de curs, 2012
***Ghid de evaluare pentru învățământul primar, SNEE, București, 1999
***Programe școlare pentru învățământul primar - *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română, în* vigoare la data examenului.

METODICA PREDĂRII MATEMATICII

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. utilizarea elementelor metodice specifice pentru formarea unor concepte matematice;
1.2. identificarea resurselor materiale adecvate, a algoritmilor şi tehnicilor specifice formării deprinderilor de calcul;

2.1.alegerea strategiilor didactice adecvate formării competențelor specifice disciplinelor Matematică şi explorarea mediului / Matematică;
2.2. identificarea unor exemple relevante din cotidian care conduc la înţelegerea noţiunii de problemă şi valorificarea lor în proiectarea didactică;
2.3. adaptarea demersului didactic pentru valorificarea laturii formative a activităţilor de rezolvare de probleme;
2.4 crearea unor demersuri didactice adecvate nevoilor reale ale elevilor, prin individualizarea și diferențierea învățării în contexte educaționale diverse;

3.1. valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele *Matematică și explorarea mediului/ Matematică;*
3.2 conceperea și argumentarea alegerii unor activități de învățare adaptate la diverse contexte educaționale, care să contribuie la formarea capacității de explorare/ investigare /rezolvare de probleme;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
4.2. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice;
4.3. alegerea unor strategii adecvate de reglare a procesului de predare-învățare-evaluare a conceptelor matematice şi argumentarea soluţiilor alese.

B. TEMATICA

1. Specificul Curriculumului Naţional la disciplina *Matematică şi explorarea mediului/Matematică în ciclul primar*
2. Elemente pregătitoare pentru formarea conceptului de număr natural în clasa I
3. Metodologia predării operaţiilor în N
4. Metodologia predării fracţiilor şi a operaţiilor cu fracţii
5. Metodologia predării unităţilor de măsură
6. Metodologia predării elementelor de geometrie
7. Algoritmii de calcul în clasele CP - IV
Adunarea, scăderea, înmulţirea, împărţirea, ordinea operaţiilor
8. Metode de rezolvare a problemelor de matematică
Metoda figurativă (sumă şi diferenţă, sumă şi raport, diferenţă şi raport), metoda comparaţiei, metoda falsei ipoteze, metoda drumului invers, regula de 3 simplă, probleme nonstandard
Etapele rezolvării problemelor
9. Modalităţi de activizare a elevilor în lecţia de matematică
Forme de organizare; strategii de: diferenţiere, individualizare; învăţarea prin cooperare
10. Jocul didactic în lecţia de matematică
11. Caracterul practic-aplicativ al matematicii
Contexte de aplicare (explorare, investigare, aproximare, comparare, măsurare, experimentare)
12. Abordarea interdisciplinară a matematicii

C. BIBLIOGRAFIE:

Aron, I. - Metodica predării aritmeticii la clasele I-IV, E.D.P., Bucuresti, 1973
Aron, I., Herescu Gh., Dumitru A. - Aritmetica pentru învăţători, E.D.P., Bucuresti, 1996
Bolboacă, L. - Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001
Burtea, G. (coordonator) - Matematica şi logica pentru şcolari, Ed. Corint, Bucuresti, 1995
Cerghit, I. - Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă, E.D.P., Bucuresti, 1983
Cristea, S. – Dicţionar de pedagogie, Editura Litera Educaţional, Chişinău, 2002
Magdaş, I. - Didactica matematicii pentru învăţământul primar şi preşcolar- actualitate şi perspective, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2010
Neacşu, I. (coordonator) - Metodica predării matematicii la clasele I-IV, E.D.P. Bucuresti, 1988
Paraschiva Purcaru, M. – Metodica activităţilor matematice şi a aritmeticii pentru institutori/profesori din învăţământul primar şi preşcolar, Ed. Universităţii "Transilvania" Braşov, 2008
Petrovici, C. - Didactica matematicii pentru învăţământul primar, Ed. Polirom, Bucuresti, 2014
Rosu, M., Roman M. - Matematica pentru perfecţionarea învăţătorilor, Ed. All, Bucuresti, 1999
Săvulescu, D. (coordonator) – Metodica predării matematicii în ciclul primar, Ed. "Gheorghe Alexandru", Craiova, 2008;
Singer, M., Radu N. - Matematica, Ghid pentru învăţători şi părinţi (cls. a II-a si a III-a), Ed. Sigma, 1994/1995

***Programe şcolare pentru învăţământul primar - Matematică şi explorarea mediului/Matematică, în vigoare la data examenului
https://didactika.files.wordpress.com/2008/05/modul-recuperarea-ramanerii-in-urma-la-matematica.pdf
***Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învăţare pentru formarea competenţelor cheie la şcolarii mici, *Program de formare continua de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învăţământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS),* suport de curs, 2012
***Ghid de evaluare pentru învăţământul primar, SNEE, Bucureşti, 1999

SECŢIUNEA 3

PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. descrierea şi explicarea corectă a ideilor, proiectelor şi proceselor educaţionale;
1.2. utilizarea adecvată a cunoştinţelor de pedagogie şcolară şi a elementelor de psihologie a educaţiei, în contexte variate;

2.1. exemplificarea conceptelor, prin proiectarea conţinuturilor instructiv-educative, în acord cu prevederile metodice şi curriculare în vigoare, dar şi cu particularităţile psiho - individuale şi de vârstă ale şcolarului mic;
2.2. manifestarea unei conduite metodologice flexibile şi inovative pe plan profesional;

3.1. realizarea şi valorificarea corelaţiilor intra- şi interdisciplinare, în vederea optimizării procesului de educaţie;
3.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală şi de grup, precum a strategiilor de interevaluare, care să valorifice influenţele educative pozitive;

4.1. planificarea conţinuturilor psihopedagogice, prin valorificarea strategiilor optime în vederea formării deprindelor practice la şcolarul mic;
4.2. interpretarea provocărilor specifice şcolii contemporane şi reformei învăţământului românesc.

B. TEMATICA

1. Finalităţile educaţiei. Ideal, scopuri, obiective

a) Definirea şi analiza operaţională a conceptelor: finalitate, ideal, scop, obiectiv, sarcină didactică, competenţe.
b) Taxonomia finalităţilor. Criterii şi sisteme de referinţă.
După gradul de generalitate:
- finalităţile macrostructurale (de sistem) - idealul pedagogic, scopurile pedagogice, obiectivele pedagogice;
- finalităţile microstructurale (de proces) - obiective generale - specifice/intermediare – concrete/operaţionale;

După conţinutul psihologic: domeniul cognitiv (Bloom); domeniul afectiv (Krathwohl); domeniul psihomotor (Simpson).
c) Operaţionalizarea obiectivelor educaţionale. Concept, model, relevanţă practică, limite. Aplicaţii.

2. Procesul de învăţământ – sistem şi funcţionalitate

a) Procesul de învăţământ – concept; structura; funcţii; dimensiuni generale (funcţională, structurală, operaţională); caracteristici generale (interacţiunea profesor - elev, interdependenţa informativ -formativ, mecanisme de reglare - autoreglare).
b) Analiza procesului de învăţământ la nivelul interacţiunii dintre predare - învăţare - evaluare.
c) Normativitate în procesul de învăţământ – concept, fundamente teoretice. Sistemul principiilor didactice: principiul participării conştiente şi active a elevilor în procesul de învăţământ; principiul caracterului intuitiv al învăţământului (principiul intuiţiei/al legăturii dintre senzorial şi logic); principiul corelării teoriei cu practica; principiul învăţământului sistematic şi continuu; principiul însuşirii temeinice a cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor; principiul accesibilităţii şi individualizării cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor; principiul asigurării conexiunii inverse în procesul de învăţământ; aplicaţii în învăţământul primar.

3. Învăţarea şcolară. Orientări contemporane în teoria si practica învăţării la şcolarul mic

a) Conceptul de învăţare şi de învăţare şcolară. Mecanisme şi procesualitate. Forme, tipuri şi niveluri de învăţare. Teorii ale învăţării (B. F. Skinner, J. Piaget, L.S.Vagotski, P. I. Galperin, J. Bruner, D. P. Ausubel). Particularităţi ale învăţării la vârsta şcolară mică. Implicaţii pedagogice.
b) Forme / tipuri ale învăţării. Condiţii / factori condiţionali ai învăţării: condiţii interne ale învăţării şcolare (procesele cognitive, afective, volitive; atenţia; motivaţia); condiţii externe ale învăţării şcolare (pregătirea psihopegagogică şi de specialitate a profesorului, mediul şcolii şi al clasei de elevi, mediul socio-familial, factori ergonomici şi de igenă ai învăţării). Interdependenţa dintre condiţiile interne şi externe ale învăţării. Valorificare şi optimizare.

4. Predarea. Orientări contemporane în teoria şi practica predării
a) Conceptul de predare. Interacţiunea predare-învăţare-evaluare; rolul feed-back-ului în optimizarea predării.
b) Predarea - act de comunicare didactică eficientă: structura şi procesualitatea comunicării didactice (emiterea, receptarea, mesajul, calea de transmitere, ambianţa, feed-back-ul); formele comunicării (verbală – paraverbală - nonverbală, verticală – orizontală, directă - mediată). Condiţiile comunicării didactice eficiente.
c) Strategii şi stiluri de predare.
d) Orientări contemporame în teoria şi practica predării (predarea creativă, interactivă, centrată pe elev, reflexivă, predarea în team-teaching).
e) Modele de determinare a eficacităţii şi eficienţei predării şi a comportamentului didactic al învăţătorului/institutorului/profesorului pentru învăţământul primar.

5. Instruirea. Teorie, metodologie, tehnologie. Aplicaţii în învăţământul primar.
a) Delimitări conceptuale: învăţare, instruire, formare, metodă, procedeu, metodologie, tehnologie; funcţiile metodelor de învăţământ.
b) Sistemul metodelor de învăţământ:
- metode de comunicare orală (explicaţia, demonstraţia,) – caracterizare;
- metode interactive (conversaţia euristică, dezbaterea, brainstorming, problematizarea, metoda acvariului, metoda mozaicului, metoda cubului) – caracterizare;
- metode de explorare a realităţii (observarea sistematică, experimentul, demonstraţia, modelarea, studiul de caz) – caracterizare;
- metode de învăţare prin acţiune practică (exerciţiul, jocul de rol, jocul didactic, dramatizarea) – caracterizare;

c) Strategii de instruire: concept, tipuri, elaborare;
d) Moduri de organizare a instruirii: frontal, grupal, individual;
e) Lecţia ca modalitate de bază a organizării procesului de învăţământ. Structura generică a lecţiei (evenimentele lecţie): captarea şi orientarea atenţiei; nunţarea scopului şi a obiectivelor urmărite; reactualizarea structurilor anterior învăţate; prezentarea optimă a noilor conţinuturi; dirijarea învăţării; asigurarea conexiunii inverse; verificarea şi aprecierea rezultatelor; fixarea şi păstrarea în memorie a materiei; transferul cunoştinţelor. Tipuri fundamentale de lecţii. Modalităţi de organizare alternative.
f) Instruirea asistată de calculator; ipostaze ale utilizării calculatorului în cadrul instruirii asistate;

6. Evaluarea în procesul de învăţământ si educaţie
a) Definirea şi analiza conceptului de evaluare. Operaţiile evaluării (măsurarea-aprecierea-decizia).
b) Funcţiile evaluării: de informare, motivaţională, de control, diagnoză, selecţie şi certificare, prognoză, reglare-autoreglare.
c) Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor şi a progreselor şcolare: iniţială, continuă/formativă, finală/sumativă.
d) Metode şi tehnici de evaluare a rezultatelor şi a progreselor şcolare (tradiţionale: verificările orale, probele scrise, lucrările practice; alternative: observarea sistematică a comportamentului elevului, proiectul, portofoliul, fişele de activitate personală ş.a); aplicaţii în învăţământul primar.
e) Modalităţi de asigurare a obiectivităţii în aprecierea rezultatelor şcolare. Notarea elevilor şi semnificaţia acesteia. Descriptorii de performanţă – criterii calitative de evaluare; aplicaţii în învăţământul primar.
f) Tipuri de rezultate şcolare: cunoştinţele acumulate, capacitatea de aplicare a cunoştinţelor, dezvoltarea capacităţilor intelectuale, trăsăturile de personalitate şi conduita.
g) Formarea capacităţii de autoevaluare la elevi.
h) Factori perturbatori şi erori în evaluarea şcolară. Modalităţi de corectare.

7. Probleme teoretice si practice ale curriculumului. Reforma curriculumului în învăţământul românesc
a) Analiza conceptelor: curriculum, arie curriculară, conţinut al învăţământului, situatie de învăţare, curriculum centrat pe competenţe.
b) Relaţia obiective-conţinuturi-metode de predare-învăţare-evaluare.
c) Factori determinanti şi surse generatoare în elaborarea curriculumului.
d) Tipuri de curriculum: core curriculum (de bază, trunchi comun) - curriculum la decizia şcolii; obligatoriu – opţional; formal - nonformal; naţional-local.
e) Orientări şi practici noi în organizarea curriculumului: interdisciplinaritate, organizare modulară, organizare de tip integrat, curriculum diferenţiat şi personalizat.
f) Produsele curriculare: planul-cadru, programe şcolare, manualele, materialele-suport (ghiduri, portofolii, culegeri, manualul profesorului, suporturi multimedia, soft-uri educaţionale etc.). Metodologia aplicării lor în şcoală.

8. Proiectarea pedagogică a activităţilor de instruire
a) Conceptul de proiectare a instruirii; funcţiile proiectării pedagogice (anticipare, orientare, organizare, dirijare, reglare şi autoreglare, decizie, inovare).
b) Etapele proiectării pedagogice (analiza nevoilor şi a resurselor, definirea obiectivelor/competenţelor, selecţia şi structurarea conţinuturilor, stabilirea strategiilor optime de acţiune, stabilirea criteriilor şi a instrumentelor de evaluare).

c) Niveluri ale proiectării: pe axă temporală (an şcolar, semestru, unitate de învăţare, lecţie) şi pe axă structurală (arie curriculară, disciplină de învăţământ, temă, subiect); aplicaţii în învăţământul primar.

9. Relaţii şi interacţiuni educaţionale. Abordarea psihosocială a educaţiei şcolare. Managementul clasei de elevi
a) Clasa de elevi ca grup social: noţiunea de grup social, tipuri de grupuri (mici şi mari); caracteristicile grupului şcolar.
b) Dimensiunile managementului clasei de elevi: ergonomică, psihologică, socială, normativă, operaţională, inovatoare; aplicaţii în învăţământul primar.
c) Relaţiile şi interactiunile educaţionale în clasa de elevi: de intercunoaştere, de intercomunicare, socio-afective, de influenţare; aplicaţii în învăţământul primar.
d) Gestionarea situaţiilor de criză educaţională în clasa de elevi: delimitări conceptuale, strategii de intervenţie; aplicaţii în învăţământul primar.

C. BIBLIOGRAFIE:

Bîrzea, C. (coord.) - Învăţarea permanentă – prioritate a politicii educaţionale din România, ISE Bucureşti, 2001
Cerghit, I. - Metode de învătământ, ed. a IV-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2007
Cerghit, I. - Sisteme de instruire alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii, Ed. Aramis, Bucureşti, 2002
Chiş, V. - Pedagogia contemporană – pedagogia pentru competenţe, Ed. Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca, 2005
Cojocariu, M.V. - Educaţie pentru schimbare şi creativitate, EDP, Bucureşti, 2003
Cojocariu, M.V. - Teoria şi metodologia instruirii, EDP, Bucureşti, 2004
Cozma, T. - O nouă provocare pentru educaţie: interculturalitatea, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Cosmovici, A., Iacob L. (coord.) - Psihologie şcolară, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Cerghit, I.– Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă, EDP, Bucureşti, 1983
Cerghit, I. – Metode de învăţământ, EDP, Bucureşti, 1997
Cerghit, I. (coord.) – Prelegeri pedagogice, Editura Polirom, Iaşi, 2001
Cerghit, I – Metode de învăţământ, Ed. Polirom, Iaşi, 2006
Cerghit, I. - Sisteme de educaţie alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii, Ed. Polirom, Iaşi, 2008
Creţu, C. - Curriculum diferenţiat, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Creţu, C. - Teoria curriculumului şi conţinuturile educaţiei, Ed. Universităţii Al. I. Cuza, Iaşi, 2000
Cristea, S. – Dicţionar de pedagogie, Editura Litera Educaţional, Chişinău, 2002
Cristea, S., Dragu A. – Psihologie şi pedagogie şcolară, Ovidius University Press, Constanţa, 2003
Cucoş, C. - Psihopedagogie pentru examenul de definitivare şi grade didactice, Ed. Polirom, Iaşi. 1998/2005
Cucoş, C. - Pedagogie, ed. a II-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Golu P., - Psihologia grupurilor sociale şi a fenomenelor colective, Ed. Miron, Bucureşti, 2004 Ionescu, M., Chiş V. - Pedagogie. Suporturi pentru formarea profesorului, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001
Ionescu, M., Radu I. (coord.) - Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001
Ionescu, M. - Instrucţie şi educaţie, Vasile Goldiş University Press, Arad, 2005
Iucu, R. B. - Formarea cadrelor didactice. Sisteme, politici, strategii, Ed. Humanis Educaţional, Bucureşti, 2004
Iucu, R. B. - Instruirea şcolară, Perspective teoretice şi aplicative, Ed. Polirom, Iaşi, 2001
Iucu, R. B. - Managementul şi gestiunea clasei de elevi. Fundamente teoretico-metodologice, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
Iucu, R. B, Manolescu M. - Elemente de pedagogie, Ed. Universităţii din Bucureşti, Credis, 2005
Manolescu, M. - Evaluarea şcolară. Metode, tehnici, instrumente, Ed. Meteor, Bucureşti, 2006
Manolescu, M. - Curriculum pentru învăţământul primar şi preşcolar. Teorie şi practică, Ed. Universităţii din Bucureşti, Credis, 2005
Neacşu, I. - Instruire şi învăţare, ed. a II-a, EDP, Bucureşti, 1999
Nicola, I. – Tratat de pedagogie şcolară, Ed. Aramis, Bucureşti, 2003
Niculescu, R.M. - Teoria şi managementul curricumului, Ed. Universităţii Transilvania, Braşov, 2000
Oprea, C.L. - Pedagogie. Alternative metodologice interactive, Ed. Universităţii din Bucureşti, 2003
Panţuru, S. - Elemente în teoria şi metodologia instruirii, Ed. Universităţii Transilvania, Braşov, 2002
Păişi, Lăzărescu M. - Psihologia educaţiei copilului preşcolar şi şcolar mic, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2005
Păun, E. - Şcoala – abordare sociopedagogică, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Păun, E., Potolea D. (coord.) - Pedagogie. Fundamentări teoritice şi demersuri educative, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Pânişoară, I. O. - Comunicarea eficientă, ed. a III-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2006
Potolea D., Manolescu, M. - Teoria şi practica evaluării educaţionale, Ed. PIR, MEdC, Bucureşti, 1995
Potolea, D., Manolescu, M. - Teoria şi metodologia curriculumui, Ed. PIR, MEdC, Bucureşti, 1996
Radu I.T., Ezechil L. - Didactica. Teoria instruirii, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2005
Radu I.T. - Evaluarea în procesul didactic, EDP, Bucureşti, 2008
Sălăvăstru, D. – Psihologia educaţiei, Ed. Polirom, Iaşi, 2004
Stan, E. - Managementul clasei, Ed. Aramis, Bucureşti, 2006
Stoica, A. (coord.) - Evaluarea curentă şi examenele, Ghid pentru profesori, Ed. ProGnosis, Bucureşti , 2001
Stoica, A., Mihail R. - Evaluarea educaţională. Inovaţii şi perspective, Ed. Humanitas Educaţional, Bucureşti, 2006
Tudorica, R. - Managementul educaţiei în context european, Ed. Meronia, Bucureşti, 2007

Ungureanu, D. - Teoria curricumului, Ed. Mirton, Timişoara, 1999
Vlăsceanu, L., Neculau A., Miroiu A., Mărginean I, Potolea D. (coord.) - Şcoala la răscruce. Schimbare şi continuitate în curriculumul învăţământului preuniversitar. Studiu de impact. Vol I şi II, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Voiculescu, E. - Factorii subiectivi ai evaluării şcolare. Cunoaştere şi control, Ed. Aramis, Bucureşti, 2001
Zlate, M. (coord.) - Psihologia la răspântia dintre milenii, Ed. Polirom, Iaşi, 2001
*** OECD Analiza politicilor naţionale în domeniul educaţiei (trad.), MEN, Bucureşti, 2000

Traduceri din literatura străină

Adler A. - Psihologia copilului greu educabil, Ed. IRI, Bucureşti, 1995
Ausubel D. P., Robinson R. - Învăţarea şcolară. O introducere în psihologia pedagogică, EDP, Bucureşti, 1981
Botckin J., Elmandjira M., Maliţa M. - Orizontul fără limite al învăţării, Ed. Politică, Bucureşti, 1981
Dave H.R. (sub red.) - Fundamentele educaţiei permanente, EDP, Bucureşti, 1991
Dellors J. (coord.) - Comoara lăuntrică. Raportul către UNESCO al Comisiei Internaţionale pentru Educaţie, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
Gagne R. M., Briggs L. - Principii de design al instruirii, EDP, Bucureşti, 1977
Gardner H. - Inteligenţe multiple. Noi orizonturi, Ed. Sigma, Bucureşti, 2006
Geissler E. - Mijloace de educaţie, EDP, Bucureşti, 1981
Goleman D. - Inteligenţa emoţională, Ed. Curtea Veche, Bucureşti, 2000
Hainaut L. D. (coord.) - Programe de învăţământ şi educaţie permanentă, EDP, Bucureşti, 1981
Hayes N., Orell S. - Introducere în psihologie, Bucureşti, 1997
Monteil J. M. - Educaţie şi formare, Ed. Polirom, Iaşi, 1997
Meyer G. - De ce şi cum evaluăm ?, Ed. Polirom, Iaşi, 2004
Peretti A. D. - Educaţia în schimbare, Ed. Spiru Haret, Iaşi, 1996
*** Agenţia Naţională SOCRATES - Combaterea eşecului şcolar, EDP, Bucureşti, 1996

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

ÎNVĂȚĂTORI/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR (ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ÎN LIMBA TURCĂ MATERNĂ)

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII,
LIMBA ȘI LITERATURA TURCĂ MATERNĂ, MATEMATICĂ,
METODICA PREDĂRII ACESTORA,
PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI

2015

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa se adresează învățătorilor, institutorilor și profesorilor pentru învățământul primar, din unitățile școlare cu limba de predare în limba italiană maternă, care s-au înscris și vor susține examenul de definitivare în învățământ.

În elaborarea programei s-au avut în vedere următoarele principii:

- principiul continuității formării inițiale și continue, realizat prin evoluție în carieră și dezvoltare profesională;
- principiul coerenței modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competențelor generale și specifice, prin modul de selectare a conținuturilor ce vor face obiectul evaluărilor vizate, prin diversitatea formelor și a strategiilor evaluative sugerate pentru a fi utilizate în contextul acestor examinări;
- principiul adecvării și armonizării finalităților și a conținuturilor învățământului primar românesc cu direcțiile și spiritual schimbărilor din societate;
- principiul optimizării și inovării activității în învățământul primar, prin asimilarea celor mai noi achiziții din științele educației și din științele conexe.

Programa pentru examenul național de definitivare în învățământ a învățătorilor/ institutorilor/profesorilor pentru învățământ primar cu predare în limba italiană maternă vizează competenţe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative și atitudinale și propune o tematică ce corespunde tendințelor în evoluția disciplinelor.Este structurată pe trei secțiuni:

- *secțiunea 1* – discipline de specialitate (Limba și literatura turcă maternă, Limba și literatura română și universală pentru copii și Matematică);
- *secțiunea 2* – metodica predării disciplinelor de specialitate (Metodica predării limbii și literaturii turce, Metodica predării limbii și literaturii române și Metodica predării matematicii);
- *secțiunea 3* – pedagogie școlarăși elemente de psihologie a educației

COMPETENȚE GENERALE

- ***Competențe în specialitate la Limba și literatura turcă maternă, Limba și literatura română și universală pentru copii și Matematică:***
  1. de a utiliza adecvat conținutul științific propriu disciplinelor de examen;
  2. de a aplica în situații educaționale concrete conținutul științific, valorizând valențele formative;
  3. de a integra conținuturile de specialitate în contextul altor științe, argumentând și promovând strategii activ – participatice de învățare;
  4. de a produce corelații inter-/intradisciplinare, prin utilizarea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală, stimulând creativitatea și inovația în plan profesional.
- ***Competențe didactico-metodologice, aferente predării la ciclul primar a disciplinelor Limba și literatura turcă, Limba și literatura română și Matematică:***
  1. de a prelucra conținuturile științifice specifice disciplinelor de examen, prin aplicarea în situații educaționale variate, specifice învățământului primar;
  2. de a valorifica conținuturile metodicilor de specialitate, în vederea formării la elevi a competențelor cheie și transversale;
  3. de a realiza conexiuni intra-/interdisciplinare, în contexte educaționale specifice învățământului primar;
  4. de a opera cu conținuturile metodicilor de specialitate pentru luarea unor decizii care să conducă la reglarea (dezvoltarea / ameliorarea) componentelor procesului instructiv – educativ.
- ***Competențe psihopedagogice:***
  1. de a utiliza adecvat conceptele de bază ale disciplinelor psihopedagogice;
  2. de a aplica în situaţii educaţionale concrete conţinutul ştiinţelor educaţiei/psihologiei şcolarului mic;
  3. de a realiza conexiuni între achiziţiile dobândite prin studiul disciplinelor psihopedagogice şi domeniile de specialitate;
  4. de a opera cu conceptele specifice ştiinţelor psihopedagogice pentru explicarea, interpretarea şi argumentarea unor fapte, evenimente, procese educaționale.

Competențele specifice ce derivă din competențele generale vor fi prezentate în cadrul fiecărei secțiuni a programei. Programa este structurată pe 3 secțiuni corelate cu structura subiectului la proba scrisă:

- secțiunea 1 – discipline de specialitate (Limba și literatura turcă maternă, Limba și literatura română și universală pentru copii și Matematică)

- secțiunea 2 – metodica predării disciplinelor de specialitate (Metodica predării limbii și literaturii turce, Metodica predării limbii și literaturii române și Metodica predării matematicii);

- secțiunea 3 – pedagogie școlară și elemente de psihologie a educației

SECŢIUNEA 1 – DISCIPLINE DE SPECIALITATE

LIMBA ŞI LITERATURA TURCĂ MATERNĂ

COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidaţii vor demonstra următoarele competenţe specifice:

1.1. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.2. identificarea şi analiza principalelor elemente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice epice, lirice şi dramatice;
1.3. evidenţierea caracterului formativ al textelor studiate;

2.1. respectarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie,morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexico-semantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
2.2. valorificarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;

3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;

4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelaţii inter-/intradisciplinare.

A. LIMBA TURCA

TEMATICA:

Fonetică şi fonologie.
Fonemele vocalice şi consonantice ale limbii turce.
Clasificarea şi descrierea lor.
Armonia vocalică şi armonia consonantică.
Accidente fonetice generale.
Schimbări fonetice combinatorii ale vocalelor şi consoanelor.
Structura silabei. Accentul şi intonaţia.

Morfologie:
Părţile de vorbire.
Substantivul, categoriile fundamentale ale substantivului
(genul, numărul, apartenenţa, cazul, declinarea, determinarea).
Adjectivul:categoriile de adjective (calificative, pronominal-determinative, numeraldeterminative);
adjectivele de întărire; gradele de comparaţie; adjectivizarea.
Numeralul(cardinal, ordinal, distributiv, fracţionar, nedeterminat).
Pronumele (personal,demonstrativ, reflexiv, interogativ, interogativ-relativ, negativ,nedefinit,generalizator);declinarea pronumelor; pronominalizarea.
Verbul:formele verbale personalepredicative;verbe tranzitive şi intranzitive; formele verbului (afirmativă, negativă,posibilitativă, imposibilitativă); diateza (activă, pasivă, reflexivă, reciprocă, factitivă);aspectul verbului; formele perifrastice ale verbului; modurile şi timpurile verbale;conjugarea; verbele compuse; formele verbale nepersonale (participiile); numele verbale; adjectivele verbale; gerunziile.
Adverbul:clasificarea semantică a adverbelor
(de calitate, de cantitate, cantitativ-circumstanţiale, circumstanţiale, atributive,
predicative); gradele de comparaţie ale adverbelor; adverbializarea.
Postpoziţiile şi numele postpoziţionale. Cuvinte şi particule modale(interogative, negative,
exclamative, deictice, limitative, intensive, supozitive, comparative,posibilitative, necesitative).
Conjuncţia:coordonatoare (copulativă, disjunctivă,adversativă, concluzivă), subordonatoare; cuvinte şi locuţiuni conjuncţionale subordonatoare.
Interjecţia şi onomatopeea. Formarea cuvintelor, compunerea (tipurile de compunere); derivarea; sufixele derivative denominale şi deverbale; sufixelenominale (substantivale, adjectivale, adveriale); sufixele verbale.

Sintaxa:
Mijloacele de exprimare a relaţiilor sintactice în limba turcă.

Sintaxa propoziţiei:clasificarea propoziţiilor; părţile propoziţiei; ordinea cuvintelor înpropoziţie.
Sintaxa frazei:propoziţii principale, propoziţii regente, propoziţiisubordonate. *Coordonarea* şi tipurile de propoziţii coordonate. *Subordonarea* şiprocedeele de subordonare a propoziţiilor; subordonarea paratactică şi hipotactică.
Vorbirea directă şi indirectă.

BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVA

Banguoğlu, Tahsin, *Türkçenin Grameri,* Istanbul, 1974.
Baubec, Agiemin, *Limba turcă,* Bucureşti, 1972 (19752).
Baubec, Agiemin, Baubec Geafer, Deniz, *Limba turcă fără profesor,* Bucureşti, 1995.
Dizdaroglu, Hikmet, *Tiimcebilgisi,* Ankara, 1976.
Ediskun, Haydar, *Yeni Tiirk Dilbilgisi,* Istanbul, 1963.
Hengirmen, Mehmet, *Yabancılar için Tiirkçe Dilbilgisi,* Ankara, 1999.
Ergin, Muharrem, *Türk Dil Bilgisi,* Istanbul, 1972.
Gencan, T. N., *Dilbilgisi,* Ankara, 19712.
Lewis, G. L., *Turkish Grammar,* Oxford, 1975.

B. LITERATURA TURCĂ

- Literatura turcă preislamică; particularităţi formale şi de conţinut, genuri predilecte.
- Structuri arhaice în epopeea oguză *Dede Korkut Kitabı.*
- Personalitatea literară a lui Mahmut Kaşgarî; importanţa operei *Divânii Lugât-it-Tiirk Kutadgu Bilig* de Yusuf Hâs Hâcip şi cartea sa de învăţătură, în context islamic.
- Direcţii de evoluţie şi particularităţi ale literaturii devoţionale de orientare sufită. Ahmed Yesevî şi poemele sale misionare.
- Yunus Emre, fondatorul literaturii anatoliene de expresie turcă. Kaygusuz Abdâl.
- *Mevlid-ul* lui Suleymân Celebî şi semnificaţia sa pentru literatura de factură religioasă din Turcia.
- Hatâyî şi Pîr Sultan Abdâl - exponenţi ai curentului *Bektâşî-Alevî.* Fuzulî - exponent emblematic al culturii otomane din secolul al XVI-lea.
- Bâkî şi viziunea sa artistică, în contextul literaturii clasice otomane.
- Personalitatea literară a lui Nâbî; trăsăturile distinctive ale poeziei sale.
- Nedîm, reprezentant emblematic al „epocii lalelei".
- *Tanzimat-ul* şi semnificaţia sa în istoria social-politică şi literară a Turciei.
- Semnificaţia literară şi extraliterară a activităţii lui Namik Kemal.
- Orientarea literară *Millî Edebiyat* şi exponenţii săi.
- Reşat Nuri Giintekin în conştiinţa literară a Turciei moderne; ponderea romanului de tip popular în ansamblul operei sale.
- Halide Edip Adivar - personalitate exemplară, reformatoare a mentalităţii sociale în anii cruciali ai Republicii.
- Drama înstrăinării şi a inadaptabilităţii în opera romanescă a lui Yakup Kadri Karaosmanoglu.
- Opera lui Sabahattin Ali. Sait Faik - maestru al prozei scurte.
- Orhan Pamuk şi romanul turc contemporan - direcţii şi perspective.

BIBLIOGRAFIE

Ahmed-i Yesevi, *Dîvân-i Hikmet'ten Seçmeler,* Ankara, 199,1.
Aktaş, Şerif, *Yakup Kadri Karaosmanoglu,* Ankara, 1987.
Arzık, Nimet, *Anthologie de la poèsie turque, Xle-XXe siècles,* Paris, 1968.
Baubec, Agiemin, Geafer Baubec, Deniz-Kanier, *Tiirk Dili Metinleri Antolojisi,*
Bucureşti, 1993.
*** *Dede Korkut Kitabı (ed.:* Suat Hisarcı), Istanbul, 1962.
*** *Dede Korkut.* Povestiri (traducere, adaptare, prefaţă, notă asupra ediţiei şi glosar; în colaborare cu Nermin Yusuf), Bucureşti: Paideia, 2002.
Demirel, Hamide, *The Poet Fuzûlî,* Ankara, 1991.
Dinescu-Szèkely, Viorica, *Antologie de texte literare turceşti (secolul al XX-lea),*
Bucureşti, 1974.
Dinescu-Szèkely, Viorica, *Romanul turc (perioada modernă),* Bucureşti, 1978.
Dino, Guzine, *La genèse du roman turc au XIX siècle,* Paris, 1973.
Emil, Birol, *Reşat Nuri Giintekin,* Ankara, 1989.
Encinün, Inci, *Halide Edip Adıvar,* Ankara, 1986.
Gőkpınarlı, Abdülbâki (ed.), *Tiirk Tasavvuf Şiiri Antolojisi,* Istanbul, 1972.
Inalcık, Halil, *Imperiul Otoman: epoca clasică, 1300-1600,* Bucureşti, 1993.

Kabaklı, Ahmet, *TiirkEdebiyatı,* I-III, Istanbul, 1973 (ed. a III-a).
Kocatürk, Vasfi Mahir, *Türk Edebiyatı Tarihi,* Ankara, 1964.
Kőprülü, Mehmed Fuad, *Türk Edebiyatı Tarihi,* Istanbul, 1981.
Munteanu, Luminiţa, *Literatura turcă de inspiraţie sufită,* Bucureşti, 2001.
Munteanu, Luminiţa, Grigore, George, *Călăuza dervişului. Din mistica islamică.*
Bucureşti, 2001.
*** *Philologiae Turcicae Fundamenta,* II, Wiesbaden, 1960.
[Yunus Emre] *Yunus Emre Divânı,* Ankara, 1989.
Yunus Emre, *Güldeste -poemele iubirii,* Bucureşti, 1991.

LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

A. COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:
1.4. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.5. identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
1.6. identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
1.7. identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;

2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie,morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
2.2. utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;

3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;

4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelaţii inter-/intradisciplinare.

CONŢINUT TEMATIC

A. Limba română

1.LIMBĂ ŞI STIL
a) Limbă şi limbaj.
b) Limbă literară, limbă populară, limbă standard.
c) Stilul individual şi stilurile funcţionale.

2. FONETICĂ ŞI FONOLOGIE
a) Aparatul fonator şi sunetele limbii române.
b) Producerea si receptarea sunetelor.
c) Clasificarea articulatorie şi acustică a vocalelor şi a consoanelor limbii române. Semivocale.
d) Corespondenţa dintre litere şi sunete.
e) Segmentul vocalic: Diftong. Triftong. Hiat.
f) Silaba. Structura analitică a silabei. Regulile silabaţiei în limba română.
g) Ortografia şi despărţirea cuvintelor în silabe.
h) Unităţile suprasegmentale intensive şi extensive (accentul şi intonaţia).
i) Accentul. Reguli de folosire corectă a accentului în limba română.

3.PUNCTUAŢIE ŞI ORTOGRAFIE
a) Principii care stau la baza ortografiei.
b) Norme ortografice şi norme ortoepice.
c) Semnele de punctuaţie si de ortografie.
d) Funcţionalitatea semnelor de punctuaţie şi a semnelor ortografice.
e) Scrierea cu majusculă. Abrevierile.

4. LEXICOLOGIE
a) Vocabularul, ca totalitate a cuvintelor limbii române.

b) Vocabular fundamental şi masa vocabularului.
c) Organizarea vocabularului: Vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar.
d) Cuvântul ca unitate de bază a vocabularului.
e) Sensul cuvintelor: sensul propriu şi sensul figurat.
f) Relații semantice între cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie).
g) Structura morfologică a cuvântului.
h) Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe).
i) Resurse stilistice ale vocabularului.
j) Expresii şi locuțiuni.
k) Frazeologia şi contextualizarea.

5. MORFOLOGIE

a) Părțile de vorbire flexibile (Clasificare. Funcții sintactice):
- Substantivul
- Articolul
- Pronumele
- Adjectivul
- Numeralul
- Verbul

b) Părțile de vorbire neflexibile (Clasificare. Funcții sintactice):
- Adverb
- Conjuncţie
- Prepoziţie
- Interjecţie

6. SINTAXA

- Enunțul (tipuri de propozitii)

A. Sintaxa propoziției:

a) Părți principale de propoziție:
- Subiectul – Clasificare; Exprimarea subiectului.
- Predicatul – Clasificare; Exprimarea predicatului.
- Probleme de acord

b) Părţi secundare de propoziţie:
- Atributul – Clasificare; Exprimarea atributului.
- Complementul – Clasificare; Exprimarea complementului.

B. Sintaxa frazei:

c) Propoziția şi felul propozițiilor
d) Fraza
e) Raporturile sintactice în frază: de interdependență, de coordonarea si de subordonarea în propoziție şi în frază
f) Mijloacele de exprimare a raporturilor sintactice în propoziţie şi frază
g) Tipuri de subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă, circumstanțială.

Bibliografie - Limba română

1. Academia Română - Gramatica de bază a limbii române - Editura: Univers Enciclopedic Gold, Bucureşti, 2010
2. Avram, Mioara - Ortografia pentru toți, Editura Academiei, Bucureşti, 1990.
3. Avram, Mioara, Gramatica pentru toţi, Editura Academiei, Bucureşti, 1986
4. Angela Bidu-Vrânceanu, Narcisa Forăscu, Limba română contemporană. Lexicul, Editura Humanitas EducaŃional, Bucureşti, 2005.
5. Constantinescu-Dobridor, Gh, .Morfologia limbii române, Editura Ştiinţifică, Bucureşti,1974
6. Constantinescu-Dobridor, Gh., Sintaxa limbii române, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1994
7. Coteanu, Ion (coordonator), Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia, ediţia a II-a, Bucureşti, 1985
8. Forăscu, Narcisa (coord.), Popescu, Mihaela, Dificultăţi gramaticale ale limbii române, Editura Universităţii din Bucureşti, 2001.
9. Guţu Romalo, Valeria, Corectitudine şi greşeală. Limba română de azi, Editura Humanitas Educational, Bucureşti, 2000.
10. Hristea, Theodor (coordonator), Sinteze de limba română, ediţia a III-a, Editura Albatros, 1984.

11. Iordan, I.; Robu, Vl., Limba română contemporană, EDP, Bucureşti, 1978;
12. Mariana, N. (2010). Limba română, (Note de curs), Universitatea „Transilvania" Braşov
13. Manualele de Limba romana, cl.aIXa, aXa, aXIa, aXIIa pentru Scolile Normale (ultima editie).
14. Marcu, Florin, Noul dictionar de neologisme, Editura Academiei, Bucureşti, 1997.
15. Operele menționate în capitolul Continuturi.
16. Şuteu, Flora, Elisabeta Şoşa, Ortografia limbii române. Dicţionar şi reguli, Editura Saeculum I.O, Bucureşti, 1995.

B. Literatura română şi universală pentru copii

1. CREAŢIA POPULARĂ

a) Genul liric – lirica populară
- Colinde
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)

b) Genul epic

- Basmul : *Greuceanu, Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte, Prâslea cel voinic şi merele de aur.*

2. CREAŢIA CULTĂ

a. Genul epic
- **Fabula**: Jean de La Fontaine – *Greierele şi furnica*.
- **Legenda**: Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*, Dimitrie Bolintineanu – *Muma lui Ştefan cel Mare*.
- **Basmul**: Mihai Eminescu – *Făt-Frumos din lacrimă*; Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*; Basmul modern: Carlo Collodi – *Pinocchio*, Lyman Frank Baum – *Vrăjitorul din Oz*.
- **Poveşti:** Ion Creangă - *Fata babei şi fata moşneagului / Punguţa cu doi bani*; Hans Christian Andersen – *Răţuşca cea urâtă*; Fraţii Grimm – *Albă ca zăpada*; Charles Perault – *Scufiţa Roşie*.
- **Povestirea şi schiţa:** Povestiri şi schiţe despre vieţuitoare: Emil Gârleanu – *Căprioara / Gândăcelul*; Ioan Alexandru Brătescu-Voineşti – *Puiul*; Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe / Capra cu trei iezi*; Povestiri despre copilărie**:** I.L.Caragiale – *D-l. Goe / Vizită*; Octav Pancu Iaşi – *Iedul cu trei capre*; Barbu Ştefănescu-Delavrancea – *Bunicul / Bunica*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată*; Povestiri şi schiţe care evocă trecutul istoric: Ion Creangă – *Moş Ion Roată şi Unirea*.
- **Romanul pentru copii şi despre copii**: Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*; Mark Twain – *Aventurile lui Tom Sawyer* / *Aventurile lui Huckleberry Finn.*

b. Genul liric
- **Poezia despre copilărie**: George Coşbuc – *Iarna pe uliţă, La oglindă / La Paşti*; Elena Farago – *Sfatul degetelor.*
- **Poezia despre natură şi vieţuitoare:** Mihai Eminescu – *Revedere, Somnoroase păsărele*; Vasile Alecsandri – *Pasteluri, Miezul iernei*; Tudor Arghezi – *Zdreanţă / Tâlharul pedepsit*; George Topârceanu – *Balada unui greier mic / Gospodina*; Elena Farago – *Căţeluşul şchiop / Gândăcelul*.

Bibliografie – literatura pentru copii

1. Buzaşi, I., (2001). Literatura pentru copii, (note de curs), Universitatea „1 Decembrie 1918" Alba Iulia.
2. Mihalache, Cosmin, Pascu Ana, Manolache, Carmen, Voicilă, Ciprian (2008). Îngeri, zmei şi şoimăriţe: mitologie pe întelesul copiilor, Bucureşti: Humanitas.
3. Negrilă, Iulian (1996). Literatura pentru copii. Arad: Editura Multimedia.
4. Norel, M., (2014), Literatură română şi literatură pentru copii, (note de curs), Universitatea „Transilvania", Braşov.
5. Pop, M., Ruxandoiu, P. (1999). Folclor literar romanesc, București: E.D.P..
6. Stoica, C., Vasilescu, E. (1996) Literatura pentru copii (Manual pentru Școlile Normale - cls. a XII a), București: E.D.P..
7. Costea, O., Mitu, F., Stoica, C., Toma-Damșa, M., Vasilescu, E., Vlăduț, A. (1996) Literatura pentru copii (Manual pentru Școlile Normale - cls. a XIII a), București: E.D.P..
8. Operele menționate în capitolul Conținuturi.

MATEMATICĂ

A. COMPETENȚE SPECIFICE:

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

1.1. selectarea şi utilizarea unor modalităţi adecvate de reprezentare a mulţimilor şi a operaţiilor cu mulţimi;

1.2. recunoaşterea şi identificarea caracteristicilor numerelor naturale şi raționale;

1.4. aplicarea regulilor de calcul şi a proprietăților operațiilor cu numere naturale şi raţionale în rezolvarea ecuațiilor şi a sistemelor de ecuaţii a problemelor matematice;
1.5. organizarea datelor în tabele şi reprezentarea lor grafică;
1.6. operarea cu unități de măsură standardizate, folosind transformări;
1.7. utilizarea formulelor de calcul pentru aflarea perimetrului, ariei (pătrat, dreptunghi), volumului (cub, paralelipiped) şi exprimarea acestora în unități de măsură corespunzătoare;
1.8. recunoaşterea unor figuri şi corpuri geometrice în configuraţii date şi aplicarea proprietăților şi a formulelor de calcul pentru determinarea unor elemente ale acestora;

2.2. identificarea în exemple/limbajul cotidian a noțiunilor: numere prime, numere compuse, fracţii ordinare, fracţiilor zecimale;
2.4. analizarea şi interpretarea rezultatelor obţinute prin rezolvarea unor probleme din viața cotidiană;

3.1. utilizarea operaţiilor aritmetice şi a proprietăţilor acestora în calcule cu numere naturale;
3.2 analizarea unor situații practice cu ajutorul elementelor de organizare a datelor;

4.1. transpunerea unei situaţii-problemă în limbaj matematic, rezolvarea problemei obținute utilizând mulţimi, relaţii şi operaţii cu mulţimi, ecuații, organizarea datelor şi interpretarea rezultatului obținut;
4.2 interpretarea matematică a unor probleme practice prin utilizarea operațiilor cu fracții ordinare/ zecimale şi a ordinii efectuării operațiilor.

B. TEMATICA

1. Mulţimi

Noţiunea de mulţime. Exemplificări. Element. Apartenenţă. Moduri de determinare
Relaţia de incluziune. Definiţie. Proprietăţi
Egalitatea mulţimilor
Operaţii cu mulţimi. Definiţii. Proprietăți. Reuniune. Intersecţie. Diferenţă. Complementara unei mulţimi. Produs cartezian

2. Mulţimea numerelor naturale

Relaţia de echipotenţă
Cardinalul unei mulţimi
Axiomele lui Peano
Sisteme de numeraţie. Sisteme poziționale/ nepoziționale
Operaţii în N. Definiţii. Proprietăţi

3. Mulţimile (N, Q)

Definiţii, proprietăţi (N, Q)
Operaţii în N, Q
Transformarea fracţiilor ordinare în fracţii zecimale
Transformarea fracţiilor zecimale în fracţii ordinare

4. Ecuaţii şi sisteme de ecuaţii

Probleme care se rezolvă cu ajutorul ecuațiilor

5. Elemente de organizare a datelor.

Reprezentarea şi interpretarea unor dependențe funcționale prin tabele, diagrame şi grafice

6. Unităţi de măsură pentru lungime, arie, volum -capacitatea vaselor, masă, timp. ***Transformări***

7. Elemente de geometrie

Punct, dreaptă, semidreaptă, segment, linie frântă\curbă, unghiuri
Poligoane: triunghiul; patrulatere: paralelogramul, dreptunghiul, rombul, pătratul, trapezul; Cercul
Relații metrice în triunghiul dreptunghic
Corpuri: paralelipided, cub, piramidă, cilindru, con, sferă (recunoaştere, construcţie).

C. BIBLIOGRAFIE:

Aron I., Herescu Gh., Dumitru A. - *Aritmetica pentru învăţători*, E.D.P., Bucuresti, 1996;
Rosu M., Roman M. - *Matematica pentru perfecţionarea învăţătorilor*, Ed. All, Bucuresti, 1999
Manuale de matematică pentru clasele V-VIII;

SECŢIUNEA 2 – METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR DE SPECIALITATE

METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII TURCE

- Metodele de predare ale legilor fonetice fundamentale ale limbii turce.
- Metodica predării limbii turce la clasele cu predare în limba turcă.
- Metode de predare şi fixare a noţiunilor gramaticale fundamentale; tipuri de exerciţii. îmbogăţirea vocabularului, însuşirea limbajului specific, dezvoltarea capacităţii de comunicare.
- Metodele de însuşire a regulilor şi normelor de exprimare corectă în limba turcă; logica comunicării în limba turcă actuală.
- Importanţa şi obiectivele fundamentale ale predării literaturii turce în şcoală; însuşirea principalelor repere de evoluţie ale literaturii turce.
- Formarea şi dezvoltarea interesului elevului pentru lectura literară; metode specifice de analiză literară.
- Determinarea criteriilor valorice în abordarea operelor literare; metode şi procedee utilizate în procesul de predare a noţiunilor literare.
- Metode specifice de dezvoltare a discernământului critic, a gândirii critice independente, a imaginaţiei şi sensibilităţii artistice; educaţia etica şi estetică în cadrul orelor de literatură.

Bibliografie:

Cristea, Sorin (1998). *Dicţionar de termeni pedagogici*, EDP, Bucureşti;
Bernat, S.E. (2003*). Tehnica învăţării eficiente*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;
Sion, Graţiela (2003). *Psihologia vârstelor,* Ed. Fundaţiei România de Mâine, Bucureşti;
Stelle, J., Meredith, K. şi Temple, C. (1998*). Învăţarea prin cooperare*, Ghidul nr. V, Proiectul *„ Lectura şi scrierea pentru dezvoltarea gândirii critice”,* Universitatea Bucureşti;
Şchiopu, Ursula, (1997). *Dicţionar de psihologie*, Ed. Babel, Bucureşti;
Şchiopu, Ursula ; Verza, Emil. (1998). *Psihologia vârstelor – ciclurile vieţii*. EDP, Bucureşti ;
http://artico.md/index.php/suport-informational/pentru-cadre-didactice/521-personalitatea-cadrului-didactic - articolul „Personalitatea cadrului didactic - esenţa măiestriei pedagogice”;
Türkçe Öğretimi Yazıları, Murat Özbay, Öncü Kitap, Ankara, 2010.
Türkçe Öğretimi Kaynakçası, Murat Özbay, Öncü Kitap, Ankara, 2008
Türkçe Öğretiminde Yazılı Anlatım Becerisinin Geliştirilmesi, Murat Özbay, Ankara, 2005.
Bir Dil Becerisi Olarak Dinleme Eğitimi, Murat Özbay,Akçağ Yayınları, Ankara, 2005
Kâzım Nami Duru, Türkçeyi Nasıl Öğretmeli ?, (Hazl. Doç. Dr. Murat ÖZBAY), Kül Sanat Yayıncılık, Ankara, 2004
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programı, MEB, Murat Özbay, Ankara, 2012
Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri I, Murat Özbay, Öncü Kitap, Ankara, 2007.
Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri II, Murat Özbay, Öncü Kitap, Ankara, 2006.
Anlama Teknikleri II: Dinleme Eğitimi, Murat Özbay, Öncü Kitap, Ankara, 2009
Yazma Eğitimi, Pegem Akademi, Murat Özbay, Ankara, 2011.

METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII ROMÂNE

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. abordarea flexibilă a curriculumului şcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
1.2. aplicarea adecvată a principiilor, formelor şi metodelor specifice comunicării orale şi scrise;
1.3. utilizarea strategiilor specifice însuşirii normelor limbii literare la clasele CP-IV;

2.1.valorificarea valenţelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecţiile de comunicare în limba română/limba şi literatura română din clasele CP-IV;
2.2. alegerea şi adecvarea strategiilor didactice de predare-învăţare-evaluare în vederea formării competenţelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învăţământul primar;
2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea şi diferenţierea învăţării;

3.1. valorificarea corelaţiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învăţării la disciplinele *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română;*
3.2. argumentarea utilizării diverselor modalităţi de abordare a textului literar;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;

4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii elevilor în cadrul disciplinei*Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română;*
4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză şi interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acţiunii didactice.

B. TEMATICA

I.Curriculum în învăţământul primar

- Specificul curriculumului şi al conţinuturilor curriculare pentru disciplina *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română* (ciclul primar)

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de limba şi literatura română în învăţământul primar

1.Comunicarea orală

- Strategii de formare a comportamentului de ascultător/emiţător;
- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziţie, cuvânt, silabă, sunet);
- Forme de activităţi care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (CP - I-II şi III-IV);
- Metode, procedee didactice şi mijloace de învăţământ folosite în dezvoltarea exprimării orale;
- Formarea competenţelor de comunicare: conţinuturi şi contexte de realizare, articularea componentelor competenţelor, criterii şi cerinţe în exersarea exprimării corecte.

2.Receptarea mesajului scris. Exprimarea scrisă.

- Procesul didactic (de predare-învăţare-evaluare) la disciplina *Comunicare în limba română în clasa pregătitoare;*
- Strategii de predare - învăţare - evaluare a citit-scrisului la clasa I (metode şi procedee specifice, mijloace de învăţământ);
- Specificul abordării textelor în învăţământul primar:
  - Textul narativ (elaborarea planului de idei,povestirea, personajul literar, dialogul, descrierea);
  - Textul liric;
  - Textul nonliterar.

3. Organizarea textului scris în funcţie de scopul redactării.

- Tehnica elaborării unui text scris: planul initial, părţile componente. Contexte de realizare pentru clasele II-IV;
- Scrierea funcţională (bilet, felicitare, afiş, fluturaş, invitaţie, scrisoare, email);
- Scrierea imaginativă (pe baza unui şir de întrebări, pe baza unui suport vizual);
- Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).

1. Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învăţământul primar - particularităţi ale însuşirii normelor limbii literare în clasele CP- I-II şi III-IV (ortografie, ortoepie, punctuaţie).

5. Modalităţi de integrare a elementelor de construcţie a comunicării în cadrul lecţiilor de *Comunicare în limba română /Limba şi literatura română (*fonetică, vocabular, clase morfologice, sintaxă).

6. Învăţarea integrată a disciplinelor *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română.*

- Multidisciplinaritate, pluridisciplinaritate, interdisciplinaritate, transdisciplinaritate
- Ilustrarea didactică a unor abordări integrate în studiul disciplinelor*Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română.*

7. Modalităţi de activizare a elevilor în lecţia de *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română*

- Forme de organizare a activităţii elevilor; strategii de diferenţiere, strategii de individualizare; învăţarea prin cooperare;

8. Jocul didactic în orele de *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română*

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română.*

- Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor şi progresului şcolar;
- Metode tradiţionale şi alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizaţi în practica şcolară (CP şi I-IV).

C. BIBLIOGRAFIE:

Barbu. M. – *Metodica predării limbii şi literaturii române - învăţământ primar*, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2008;
Cerghit, I. - *Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă*, E.D.P., Bucuresti, 1983;

Cristea, S. – *Dicționar de pedagogie*, Editura Litera, Chișinău, 2002;
Molan, V. - *Didactica disciplinelor "Comunicare în limba română" și "Limba și literatura română" din învățământul primar (ediție revizuită, actualizată și completată. Studii critice)*, Ed. MINIPED, București, 2014;
Șerdean, I. - *Metodica predării limbii române la clasele I-IV*, E.D.P., București, 1985;
Șerdean, I.- *Didactica Limbii și literaturii române în învățământul primar*, Ed. Corint, București, 2007;
***Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici, *Program de formare continua de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învățământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS),* suport de curs, 2012;
****Ghid de evaluare pentru învățământul primar*, SNEE, București, 1999;
***Programe școlare pentru învățământul primar - *Comunicare în limba română/Limba și literatura română, în* vigoare la data examenului.

METODICA PREDĂRII MATEMATICII

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. utilizarea elementelor metodice specifice pentru formarea unor concepte matematice;
1.2. identificarea resurselor materiale adecvate, a algoritmilor şi tehnicilor specifice formării deprinderilor de calcul;

2.1. alegerea strategiilor didactice adecvate formării competenţelor specifice disciplinelor Matematică şi explorarea mediului / Matematică;
2.2. identificarea unor exemple relevante din cotidian care conduc la înţelegerea noţiunii de problemă şi valorificarea lor în proiectarea didactică;
2.3. adaptarea demersului didactic pentru valorificarea laturii formative a activităţilor de rezolvare de probleme;
2.4 crearea unor demersuri didactice adecvate nevoilor reale ale elevilor, prin individualizarea şi diferenţierea învăţării în contexte educaţionale diverse;

3.1. valorificarea corelaţiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învăţării la disciplinele *Matematică şi explorarea mediului/ Matematică;*
3.2 conceperea şi argumentarea alegerii unor activităţi de învăţare adaptate la diverse contexte educaţionale, care să contribuie la formarea capacităţii de explorare/ investigare /rezolvare de probleme;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
4.2. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză şi interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acţiunii didactice;
4.3. alegerea unor strategii adecvate de reglare a procesului de predare-învăţare-evaluare a conceptelor matematice şi argumentarea soluţiilor alese.

B. TEMATICA

1. Specificul Curriculumului Naţional şi al conţinuturilor curriculare la disciplina *Matematică şi explorarea mediului/Matematică în ciclul primar*
2. Elemente pregătitoare pentru formarea conceptului de număr natural în clasa I
3. Metodologia didactică a predării operaţiilor în N
4. Metodologia didactică a predării fracţiilor şi a operaţiilor cu fracţii
5. Metodologia didactică a predării unităţilor de măsură
6. Metodologia didactică apredării elementelor de geometrie
7. Algoritmii de calcul în clasele CP - IV
Adunarea, scăderea, înmulţirea, împărţirea, ordinea operaţiilor
8. Metode de rezolvare a problemelor de matematică
Metoda figurativă (sumă şi diferenţă, sumă şi raport, diferenţă şi raport), metoda comparaţiei, metoda falsei ipoteze, metoda drumului invers, regula de 3 simplă, probleme nonstandard
Etapele rezolvării problemelor
9. Modalităţi de activizare a elevilor în lecţia de matematică
Forme de organizare a activităţii elevilor; strategii de diferenţiere, strategii de individualizare; învăţarea prin cooperare
10. Jocul didactic în lecţia de matematică
11. Caracterul practic-aplicativ al matematicii
Contexte de aplicare (explorare, investigare, aproximare, comparare, măsurare, experimentare)
12. Abordări didactice interdisciplinare în studiul matematicii

C. BIBLIOGRAFIE:

Aron, I. - *Metodica predării aritmeticii la clasele I-IV*, E.D.P., Bucuresti, 1973;
Bolboacă, L. - *Didactica modernă*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001;
Burtea, G. (coordonator) - *Matematica şi logica pentru şcolari*, Ed. Corint, Bucuresti, 1995;
Cerghit, I. - *Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă*, E.D.P., Bucuresti, 1983;
Cristea, S. – *Dicţionar de pedagogie*, Editura Litera Educaţional, Chişinău, 2002;
Magdaş, I. - *Didactica matematicii pentru învăţământul primar şi preşcolar- actualitate şi perspective*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2010;
Neacşu, I. (coordonator) - *Metodica predării matematicii la clasele I-IV*, E.D.P. Bucuresti, 1988;
Paraschiva Purcaru, M. – *Metodica activităţilor matematice şi a aritmeticii pentru institutori/profesori din învăţământul primar şi preşcolar*, Ed. Universităţii "Transilvania" Braşov, 2008;
Petrovici, C. - *Didactica matematicii pentru învăţământul primar*, Ed. Polirom, Bucuresti, 2014
Rosu, M., Roman M - *Didactica matematicii în invatamantul primar*, MEC, Proiectul pentru Invatamantul Rural, 2007;

http://www.bp-soroca.md/pdf/matematica%20in%20clasele%20primare.pdf
Săvulescu, D. (coordonator) – *Metodica predării matematicii în ciclul primar*, Ed. "Gheorghe Alexandru", Craiova, 2008;
***Programe școlare pentru învățământul primar* - Matematică şi explorarea mediului/Matematică, în vigoare la data examenului;
https://didactika.files.wordpress.com/2008/05/modul-recuperarea-ramanerii-in-urma-la-matematica.pdf
***Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici, *Program de formare continua de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învățământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS),* suport de curs, 2012;
***Ghid de evaluare pentru învățământul primar*, SNEE, București, 1999;

SECȚIUNEA 3

PEDAGOGIE ȘCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI

A. COMPETENȚE SPECIFICE

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. descrierea şi explicarea corectă a ideilor, proceselorşi fenomenelor educaționale;
1.2. utilizarea adecvată a cunoștințelor de pedagogie școlară și a elementelor de psihologie a educației, în contexte variate;

2.1. exemplificarea conceptelor, prin proiectarea conținuturilor instructiv-educative, în acord cu prevederile metodice și curriculare în vigoare, dar și cu particularitățile psiho - individuale și de vârstă ale școlarului mic;
2.2. manifestarea unei conduite metodologice flexibile și inovative pe plan profesional;

3.1. realizarea și valorificarea corelațiilor intra- și interdisciplinare, în vederea optimizării procesului de educație;
3.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală și de grup, precum a strategiilor de interevaluare, care să valorifice influențele educative pozitive;

4.1. planificarea conținuturilor psihopedagogice, prin valorificarea strategiilor optime în vederea formării deprindelor practice la școlarul mic;
4.2. interpretarea provocărilor specifice școlii contemporane și reformei învățământului românesc.

B. TEMATICA

1. Finalităţile educaţiei. Ideal, scopuri, obiective

a) Definirea și analiza operațională a conceptelor: finalitate, ideal, scop, obiectiv, activitate de învăţare, sarcină didactică, produsele învăţării, competențe.
b) Finalitățile învățământului românesc. Finalitățile învățământului primar
c) Taxonomia finalităților educaționale. Criterii și sisteme de referință.
După gradul de generalitate:
- finalităţile macrostructurale (de sistem) - idealul pedagogic, scopurile pedagogice, obiectivele pedagogice;
- finalităţile microstructurale (de proces) - obiective generale - specifice/intermediare – concrete/operaţionale;

După conţinutul psihologic: domeniul cognitiv (Bloom); domeniul afectiv (Krathwohl); domeniul psihomotor (Simpson).
d) Operaționalizarea obiectivelor educaționale. Concept, modele de operaţionalizare, relevanță practică, limite. Aplicații.

e) Paradigma centrării pe competenţe în proiectarea, implementarea şi evaluarea programelor educaționale.
- Pedagogia centrată pe obiective şi pedagogia centrată pe competenţe: aspecte comune şi deosebiri, valori şi limite

2. Procesul de învăţământ – sistem și funcționalitate

a) Procesul de învăţământ – concept; structură; funcţii; dimensiuni generale (funcţională, structurală, operaţională); caracteristici generale (interacţiunea profesor - elev, interdependenţa informativ -formativ, mecanisme de reglare – autoreglare, abordarea sistemică).
b) Analiza procesului de învăţământ la nivelul interacţiunii dintre predare - învăţare - evaluare.
c) Normativitate în procesul de învăţământ – concept, fundamente teoretice. Sistemul principiilor didactice: principiul participării conştiente şi active a elevilor în procesul de învăţământ; principiul caracterului intuitiv al învăţământului (principiul intuiţiei/al legăturii dintre senzorial şi logic); principiul corelării teoriei cu practica; principiul învăţământului sistematic şi continuu; principiul însuşirii temeinice a cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor; principiul accesibilităţii şi individualizării cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor; principiul asigurării conexiunii inverse în procesul de învăţământ; aplicaţii în învăţământul primar.

3. Învățarea școlară. Orientări contemporane în teoria si practica învăţării la școlarul mic

a) Conceptul de învăţare şi de învăţare şcolară. Mecanisme şi procesualitate. Forme, tipuri şi niveluri de învăţare. Teorii ale învăţării (B. F. Skinner, J. Piaget, L.S.Vâgotski, P. I. Galperin, J. Bruner, D. P. Ausubel). A. Bandura, A. Maslow Particularităţi ale învăţării la vârsta şcolară mică. Implicaţii pedagogice.
b) Forme / tipuri ale învăţării. Condiţii / factori condiţionali ai învăţării: condiţii interne ale învăţării şcolare (procesele cognitive, afective, volitive; atenţia; motivaţia; memoria; inteligenţa; creativitatea); condiţii externe ale învăţării şcolare (pregătirea psihopegagogică şi de specialitate a profesorului, ambianţa naturală şi fizică a învăţării, mediul şcolii şi al clasei de elevi, mediul socio-familial, factori ergonomici şi de igenă ai învăţării). Interdependenţa dintre condiţiile interne şi externe ale învăţării. Valorificare şi optimizare.

4. Predarea. Orientări contemporane în teoria şi practica predării
a) Conceptul de predare. Interacţiunea predare-învăţare-evaluare; rolul feed-back-ului în optimizarea predării.
b) Predarea - act de comunicare didactică eficientă: structura şi procesualitatea comunicării didactice (emiterea, receptarea, mesajul, calea de transmitere, ambianţa, factori favorizanţi şi perturbatori, feed-back-ul); formele comunicării (verbală – paraverbală - nonverbală, verticală – orizontală, directă - mediată). Condiţiile comunicării didactice eficiente.
c) Strategii şi stiluri de predare.
d) Orientări contemporame în teoria şi practica predării (predarea creativă, interactivă, centrată pe elev, reflexivă, predarea în team-teaching).
e) Modele de asigurare a eficienţei predării şi învăţării şcolare: exigenţe, modele acţionale, criterii de evaluare

5. Instruirea. Teorie, metodologie, tehnologie. Aplicaţii în învăţământul primar.
a) Delimitări conceptuale: învăţare, instruire, educare, informare, formare, metodă didactică,, procedeu didactic, metodologie didactică, tehnologie didactică; funcţiile metodelor de învăţământ.
b) Sistemul metodelor de învăţământ:
- metode de comunicare orală (explicaţia, demonstraţia,) – caracterizare şi exemplificări;
- metode interactive (conversaţia euristică, dezbaterea, brainstorming, problematizarea, metoda acvariului, metoda mozaicului, metoda cubului) – caracterizare şi exemplificări;
- metode de explorare a realităţii (observarea sistematică, experimentul, demonstraţia, modelarea, studiul de caz) – caracterizare şi exemplificări;
- metode de învăţare prin acţiune practică (exerciţiul, jocul de rol, jocul didactic, dramatizarea) – caracterizare şi exemplificări;
c) Strategii de instruire: concept, componente structurale, tipuri, elaborare;
d) Moduri de organizare a instruirii: frontal, grupal, în perechi/ diade, individual, combinat;
e) Lecţia ca modalitate de bază a organizării procesului de învăţământ. Structura generică a lecţiei (evenimentele lecţiei):captarea şi orientarea atenţiei;anunţarea scopului şi a obiectivelor urmărite; reactualizarea celor anterior învăţate; prezentarea optimă a noilor conţinuturi; dirijarea învăţării;asigurarea conexiunii inverse; verificarea şi aprecierea rezultatelor;fixarea şi păstrarea în memorie a materiei; transferul cunoştinţelor.Tipuri fundamentale de lecţii. Modalităţi de organizare alternative.
f) Instruirea asistată de calculator; ipostaze ale utilizării calculatorului în cadrul instruirii asistate

6. Evaluarea în procesul de învăţământ
a) Definirea şi analiza conceptului de evaluare. Operaţiile evaluării (măsurarea-aprecierea-decizia-notarea).
b) Funcţiile evaluării: de informare, motivaţională, de control, diagnoză, selecţie şi certificare, prognoză, reglare-autoreglare.
c) Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor şi a progreselor şcolare: iniţială, continuă/formativă, finală/sumativă.
d) Metode şi tehnici de evaluare a rezultatelor şi a progreselor şcolare
- metode tradiţionale: verificările orale, probele scrise, lucrările practice; metode şi tehnici complementare/ alternative: observarea sistematică a comportamentului elevului, proiectul, portofoliul, fişele de activitate personală ş.a); aplicaţii în învăţământul primar.
e)Tehnici si instrumente de evaluare a rezultatelor şi a progreselor şcolare; tipuri de itemi: obiectivi, semiobiectivi, subiectivi; constructia probelor de verificare si apreciere (corespondente intre complexitatea obiectivelor de evaluat si tipologia itemilor); baremul de corectare si de apreciere a rezultatelor scolare ale elevilor; valorificarea rezultatelor probelor de evaluare; aplicaţii în învăţământul primar.
f) Modalităţi de asigurare a obiectivităţii în aprecierea rezultatelor şcolare. Evaluarea performanţelor în învăţare prin calificative. Aprecierea elevilor şi semnificaţia acesteia. Descriptorii de performanţă – criterii calitative de evaluare; aplicaţii în învăţământul primar.
g) Tipuri de rezultate şcolare: cunoştinţele acumulate, capacitatea de aplicare a cunoştinţelor, dezvoltarea capacităţilor intelectuale, trăsăturile de personalitate şi conduita. Competenţele formate.
h) Formarea capacităţii de autoevaluare la elevi.
i) Factori perturbatori şi erori în evaluarea şcolară. Modalităţi de corectare.

7. Probleme teoretice şi practice ale curriculumului. Reforma curriculumului în învăţământul românesc

a) Analiza conceptelor: curriculum, arie curriculară, ciclu curricular, conţinut al învăţământului, situatie de învăţare, curriculum centrat pe competențe.
b) Relaţiile şi interrelaţiile obiective-conţinuturi-metode de predare-învăţare-evaluare.
c) Factori determinanti şi surse generatoare în elaborarea curriculumului.
d) Tipuri de curriculum: core curriculum (de bază, trunchi comun) - curriculum la decizia școlii; obligatoriu – opțional; formal – nonformal - informal; naţional-local.
e) Orientări şi practici noi în organizarea curriculumului: interdisciplinaritate, organizare modulară, organizare de tip integrat, curriculum diferențiat şi personalizat.
f) Produsele curriculare

1. Produsele curriculare principale(Planul de invatamant, Programa scolara, Manualul scolar);
2. Produsele curriculare auxiliare (materialele-suport, ghiduri, culegeri, manualul profesorului, suporturi multimedia, soft-uri educaționale etc.);
3. Produse curriculare proiectate de cadrul didactic: planificarea calendaristica, proiectarea unitatilor de invatare, proiectul pedagogic al lectiei).

8. Proiectarea pedagogică a activităților de instruire
a) Conceptul de proiectare a instruirii; funcțiile proiectării pedagogice (anticipare, orientare, organizare, dirijare, reglare și autoreglare, decizie, inovare).
b) Etapele proiectării pedagogice (analiza nevoilor și a resurselor, definirea obiectivelor/competențelor, selecția și structurarea conținuturilor, stabilirea strategiilor optime de acțiune, stabilirea criteriilor și a instrumentelor de evaluare).
c) Niveluri ale proiectării: pe axă temporală (an școlar, semestru, unitate de învățare, lecție) și pe axă structurală (arie curriculară, disciplină de învățământ, temă, subiect); aplicații în învățământul primar.

9. Relaţii şi interacţiuni educaţionale. Abordarea psihosocială a educaţiei şcolare. Managementul clasei de elevi
a) Clasa de elevi ca grup social: noțiunea de grup social, tipuri de grupuri (mici și mari); caracteristicile grupului școlar.
b) Dimensiunile managementului clasei de elevi: ergonomică, psihologică, socială, normativă, operațională, inovatoare; aplicații în învățământul primar.
c) Relaţiile şi interactiunile educaţionale în clasa de elevi: de intercunoaștere, de intercomunicare, socio-afective, de (inter)influențare; aplicații în învățământul primar.
d) Gestionarea situaţiilor de criză educaţională în clasa de elevi: delimitări conceptuale, strategii de intervenție, disciplinarea pozitivă; aplicații în învățământul primar.

C. BIBLIOGRAFIE:
Bîrzea, C. (coord.) - *Învăţarea permanentă – prioritate a politicii educaţionale din România*, ISE Bucureşti, 2001
Bocoş, M. (coord.), Jalba, G., Felegean, D., *Evaluarea în învăţământul primar. Aplicaţii practice, Editura Casa Cărţii de Ştiinţă*, Cluj-Napoca, 2004.
Bocoş, M., Avram, I., Catalano, H., Someşan, E. (coord.), *Pedagogia învăţământului primar. Instrumente didactice*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009.
Bocoş, M.-D., *Instruirea interactivă. Repere axiologice şi metodologice*, Editura Polirom, Iaşi, 2013.
Cerghit, I. - *Metode de învătământ*, ed. a IV-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2007
Cerghit, I. - *Sisteme de instruire alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii*, Ed. Aramis, Bucureşti, 2002
Chiş, V. - *Pedagogia contemporană – pedagogia pentru competenţe*, Ed. Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca, 2005
Cojocariu, M.V. - *Educaţie pentru schimbare şi creativitate*, EDP, Bucureşti, 2003
Cojocariu, M.V. - *Teoria şi metodologia instruirii*, EDP, Bucureşti, 2004
Cozma, T. - *O nouă provocare pentru educaţie: interculturalitatea*, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Cosmovici, A., Iacob L. (coord.) - *Psihologie şcolară*, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Cerghit, I.– *Perfecționarea lecției în școala modernă*, EDP, Bucureşti, 1983
Cerghit, I. – *Metode de învățământ*, EDP, Bucureşti, 1997
Cerghit, I. (coord.) – *Prelegeri pedagogice*, Editura Polirom, Iaşi, 2001
Cerghit, I – *Metode de învățământ*, Ed. Polirom, Iaşi, 2006
Cerghit, I. - *Sisteme de educație alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii*, Ed. Polirom, Iaşi, 2008
Creţu, C. - *Curriculum diferenţiat*, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Creţu, C. - *Teoria curriculumului şi conţinuturile educaţiei*, Ed. Universităţii Al. I. Cuza, Iaşi, 2000
Cristea, S. – *Dicționar de pedagogie*, Editura Litera Educațional, Chișinău, 2002
Cristea, S., Dragu A. – *Psihologie și pedagogie școlară*, Ovidius University Press, Constanța, 2003
Cucoş, C. - *Psihopedagogie pentru examenul de definitivare şi grade didactice*, Ed. Polirom, Iaşi. 1998/2005
Cucoş, C. - *Pedagogie*, ed. a II-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Cucos,C.- *Teoria evaluarii*, Editura Polirom, Iasi, 2008
Golu P., - *Psihologia grupurilor sociale şi a fenomenelor colective*, Ed. Miron, Bucureşti, 2004Ionescu, M., Chiş V. - *Pedagogie. Suporturi pentru formarea profesorului*, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001
Ionescu, M., Radu I. (coord.) - *Didactica modernă*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001

Ionescu, M. - *Instrucţie şi educaţie*, Vasile Goldiş University Press, Arad, 2005
Iucu, R. B. - *Formarea cadrelor didactice. Sisteme, politici, strategii*, Ed. Humanis Educaţional, Bucureşti, 2004
Iucu, R. B. - *Instruirea şcolară, Perspective teoretice şi aplicative*, Ed. Polirom, Iaşi, 2001
Iucu, R. B. - *Managementul şi gestiunea clasei de elevi. Fundamente teoretico-metodologice*, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
Iucu, R. B, Manolescu M. - *Elemente de pedagogie*, Ed. Universităţii din Bucureşti, Credis, 2005
Manolescu, M. - *Evaluarea şcolară. Metode, tehnici, instrumente*, Ed. Meteor, Bucureşti, 2006
Manolescu, M. - *Curriculum pentru învăţământul primar şi preşcolar. Teorie şi practică*, Ed. Universităţii din Bucureşti, Credis, 2005
Neacşu, I. - *Instruire şi învăţare*, ed. a II-a, EDP, Bucureşti, 1999
Nicola, I. – *Tratat de pedagogie şcolară*, Ed. Aramis, Bucureşti, 2003
Niculescu, R.M. - *Teoria şi managementul curricumului*, Ed. Universităţii Transilvania, Braşov, 2000
Oprea, C.L. - *Pedagogie. Alternative metodologice interactive*, Ed. Universităţii din Bucureşti, 2003
Panţuru, S. - *Elemente în teoria şi metodologia instruirii*, Ed. Universităţii Transilvania, Braşov, 2002
Păişi, Lăzărescu M. - *Psihologia educaţiei copilului preşcolar şi şcolar mic*, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2005
Păun, E. - *Şcoala – abordare sociopedagogică*, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Păun, E., Potolea D. (coord.) - *Pedagogie. Fundamentări teoritice şi demersuri educative*, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Pânişoară, I. O. - *Comunicarea eficientă*, ed. a III-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2006
Potolea D., Manolescu, M. - *Teoria şi practica evaluării educaţionale*, Ed. PIR, MEdC, Bucureşti, 1995
Potolea, D., Manolescu, M. - *Teoria şi metodologia curriculumui*, Ed. PIR, MEdC, Bucureşti, 1996
Radu I.T., Ezechil L. - *Didactica. Teoria instruirii*, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2005
Radu I.T. - *Evaluarea în procesul didactic*, EDP, Bucureşti, 2008
Răduţ-Taciu, R., Bocoş, M.-D., Chiş, O. (coord.), *Tratat de management educaţional pentru învăţământul primar şi preşcolar*, Editura Paralela 45, Piteşti, 2015.
Sălăvăstru, D. – *Psihologia educaţiei*, Ed. Polirom, Iaşi, 2004
Stan, E. - *Managementul clasei*, Ed. Aramis, Bucureşti, 2006
Stoica, A. (coord.) - *Evaluarea curentă şi examenele, Ghid pentru profesori*, Ed. ProGnosis, Bucureşti , 2001
Stoica, A., Mihail R. - *Evaluarea educaţională. Inovaţii şi perspective*, Ed. Humanitas Educaţional, Bucureşti, 2006
Tudorica, R. - *Managementul educaţiei în context european*, Ed. Meronia, Bucureşti, 2007
Ungureanu, D. - *Teoria curricumului*, Ed. Mirton, Timişoara, 1999
Vlăsceanu, L., Neculau A., Miroiu A., Mărginean I, Potolea D. (coord.) - *Şcoala la răscruce. Schimbare şi continuitate în curriculumul învăţământului preuniversitar. Studiu de impact.* Vol I şi II, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Voiculescu, E. - *Factorii subiectivi ai evaluării şcolare. Cunoaştere şi control*, Ed. Aramis, Bucureşti, 2001
Zlate, M. (coord.) - *Psihologia la răspântia dintre milenii*, Ed. Polirom, Iaşi, 2001
*** OECD *Analiza politicilor naţionale în domeniul educaţiei* (trad.), MEN, Bucureşti, 2000

Traduceri din literatura străină

Adler A. - *Psihologia copilului greu educabil*, Ed. IRI, Bucureşti, 1995
Ausubel D. P., Robinson R. - *Învăţarea şcolară. O introducere în psihologia pedagogică*, EDP, Bucureşti, 1981
Botckin J., Elmandjira M., Maliţa M. - *Orizontul fără limite al învăţării*, Ed. Politică, Bucureşti, 1981
Dave H.R. (sub red.) - *Fundamentele educaţiei permanente*, EDP, Bucureşti, 1991
Dellors J. (coord.) - *Comoara lăuntrică. Raportul către UNESCO al Comisiei Internaţionale pentru Educaţie*, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
Gagne R. M., Briggs L. - *Principii de design al instruirii*, EDP, Bucureşti, 1977
Gardner H. - *Inteligenţe multiple. Noi orizonturi*, Ed. Sigma, Bucureşti, 2006
Geissler E. - *Mijloace de educaţie*, EDP, Bucureşti, 1981
Goleman D. - *Inteligenţa emoţională*, Ed. Curtea Veche, Bucureşti, 2000
Hainaut L. D. (coord.) - *Programe de învăţământ şi educaţie permanentă*, EDP, Bucureşti, 1981
Hayes N., Orell S. - *Introducere în psihologie*, Bucureşti, 1997
Monteil J. M. - *Educaţie şi formare*, Ed. Polirom, Iaşi, 1997
Meyer G. - *De ce şi cum evaluăm ?*, Ed. Polirom, Iaşi, 2004
Peretti A. D. - *Educaţia în schimbare*, Ed. Spiru Haret, Iaşi, 1996
*** Agenţia Naţională SOCRATES - *Combaterea eşecului şcolar*, EDP, Bucureşti, 1996

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

ÎNVĂȚĂTORI/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR (ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ÎN LIMBA UCRAINEANĂ MATERNĂ)

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ȘI LITERATURA UCRAINEANĂ MATERNĂ, MATEMATICĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ȘI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI

2015

PREZENTARE

Programa se adresează învăţătorilor, institutorilor şi profesorilor pentru învăţământul primar, din unităţile şcolare cu limba de predare ucraineană, care s-au înscris şi vor susţine examenul de definitivare în învăţământ.

În elaborarea programei s-au avut în vedere următoarele principii:

- principiul continuităţii formării iniţiale şi continue, realizat prin evoluţie în carieră şi dezvoltare profesională;
- principiul coerenţei modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competenţelor generale şi specifice, prin modul de selectare a conţinuturilor ce vor face obiectul evaluărilor vizate, prin diversitatea formelor şi a strategiilor evaluative sugerate pentru a fi utilizate în contextul acestor examinări;
- principiul adecvării şi armonizării finalităţilor şi a conţinuturilor învăţământului primar românesc cu direcţiile şi spiritual schimbărilor din societate;
- principiul optimizării şi inovării activităţii în învăţământul primar, prin asimilarea celor mai noi achiziţii din ştiinţele educaţiei şi din ştiinţele conexe.

Programa pentru examenul naţional de definitivare în învăţământ a învăţătorilor / institutorilor / profesorilor pentru învăţământ primar cu predare în limba ucraineană vizează competenţe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative şi atitudinale şi propune o tematică ce corespunde tendinţelor în evoluţia disciplinelor. Este structurată pe trei secţiuni:

- *secţiunea 1* – discipline de specialitate (*Limba şi literatura ucraineană, Limba şi literatura română şi universală pentru copii şi Matematică)*;
- *secţiunea 2* – metodica predării disciplinelor de specialitate (*Metodica predării limbii şi literaturii ucrainene, Metodica predării limbii şi literaturii române şi Metodica predării Matematicii);*
- *secţiunea 3* – pedagogie şcolară şi elemente de psihologie a educaţiei.

COMPETENŢE GENERALE

- ***competenţe în specialitate la Limba şi literatura ucraineană, Limba şi literatura română şi universală pentru copii şi Matematică:***
  1. de a utiliza adecvat conţinutul ştiinţific propriu disciplinelor de examen;
  2. de a aplica în situaţii educaţionale concrete conţinutul ştiinţific, valorizând valenţele formative;
  3. de a integra conţinuturile de specialitate în contextul altor ştiinţe, argumentând şi promovând strategii activ – participatice de învăţare;
  4. de a produce corelaţii inter-/intradisciplinare, prin utilizarea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală, stimulând creativitatea şi inovaţia în plan profesional.

- ***competenţe didactico-metodologice, aferente predării la ciclul primar a disciplinelor Limba şi literatura ucraineană, Limba şi literatura română şi Matematică:***
  1. de a prelucra conţinuturile ştiinţifice specifice disciplinelor de examen, prin aplicarea în situaţii educaţionale variate, specifice învăţământului primar;
  2. de a valorifica conţinuturile metodicilor de specialitate, în vederea formării la elevi a competenţelor cheie şi transversale;
  3. de a realiza conexiuni intra-/interdisciplinare, în contexte educaţionale specifice învăţământului primar;
  4. de a opera cu conţinuturile metodicilor de specialitate pentru luarea unor decizii care să conducă la reglarea (dezvoltarea / ameliorarea) componentelor procesului instructiv – educativ.

- ***competenţe psihopedagogice***
  1. de a utiliza adecvat conceptele de bază ale disciplinelor psihopedagogice;
  2. de a aplica în situaţii educaţionale concrete conţinutul ştiinţelor educaţiei / psihologiei şcolarului mic;
  3. de a realiza conexiuni între achiziţiile dobândite prin studiul disciplinelor psihopedagogice şi domeniile de specialitate;
  4. de a opera cu conceptele specifice ştiinţelor psihopedagogice pentru explicarea, interpretarea şi argumentarea unor fapte, evenimente, procese educaţionale.

Competenţele specifice ce derivă din competenţele generale vor fi prezentate în cadrul fiecărei secţiuni a programei. Programa este structurată pe 3 secţiuni, corelate cu structura subiectului la proba scrisă:

- secţiunea 1 – discipline de specialitate (*Limba şi literatura ucraineană, Limba şi literatura română şi universală pentru copii şi Matematică*)

- secţiunea 2 – metodica predării disciplinelor de specialitate (*Metodica predării limbii şi literaturii ucrainene, Metodica predării limbii şi literaturii române şi Metodica predării Matematicii);*
- secţiunea 3 – pedagogie şcolară şi elemente de psihologie a educaţiei

SECŢIUNEA 1 – DISCIPLINE DE SPECIALITATE

LIMBA ŞI LITERATURA UCRAINEANĂ

A. COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.2. identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
1.3. identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
1.4. identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;

2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
2.2. utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;

3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;

4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelaţii inter-/intradisciplinare.

LIMBA ŞI LITERATURA UCRAINEANĂ

I. Literatura ucraineană

1. Proza – Specii narative: basmul cult, povestirea, nuvela, romanul.

- *Conţinuturi*: instanţele comunicării narative (autor, narator, personaj, cititor); perspectivă narativă (narator obiectiv/subiectiv, naraţiune scrisă la persoana I/ la persoana a III-a); construcţia discursului narativ (particularităţile speciilor literare: povestirea, nuvela, romanul; acţiune, temă, momentele subiectului, conflict, incipit, final, moduri de expunere, stil direct, stil indirect, stil indirect liber, repere spaţio-temporale); personaje (tipologie, modalităţi de caracterizare); limbajul naratorului.
- *Notă*: Conceptele operaţionale se vor aplica pe un text narativ aparţinând unuia dintre următorii autori: *Marko Vovchyok , Ivan Franko, M. Kotsubynskyy, O. Olesy*.

2. Poezia – Poezia romantică. Poezia modernă.

- *Conţinuturi*: structura discursului poetic (titlu, motiv literar, idee poetică, instanţele comunicării poetice, mărci lexico-gramaticale ale eului poetic; elemente de prozodie); figuri de stil (antiteza, comparaţia, epitetul, enumeraţia, hiperbola, metafora, personificarea, repetiţia).
- *Notă:* Conceptele operaţionale se vor aplica pe texte poetice aparţinând următorilor autori: *T. Şevcenko* (două texte poetice); *Leonid Hlibov, Ivan Franko, Lesya Ukrainka, Марія Чубіка* (câte un text poetic).

3. Dramaturgia – Specii ale genului dramatic: comedia, drama.

- *Conţinuturi*: structura discursului dramatic (act, scenă, tablou, conflict dramatic, intrigă, relaţii spaţio-temporale, dialog, monolog, categorii estetice: comicul); personajele operei dramatice (tipologii, tehnici de caracterizare).
- *Notă*: Conceptele operaţionale se vor aplica pe un text dramatic aparţinând următorilor autori*: T. Şevcenko, Lesya Ukrainka*.

II. Limba ucraineană

a) Nivelul fonetic: normele actuale de ortografie şi ortoepie în limba ucraineană; aspecte funcţionale referitoare la: sunetele limbii ucrainene, regulile pentru despărţirea cuvintelor în silabe.
b) Nivelul lexico-semantic: cuvântul, structură; categorii semantice: sinonime, antonime, omonime, cuvinte monosemantice/ polisemantice; neologisme, regionalisme, arhaisme; unităţi frazeologice (expresii/ locuţiuni); sensul cuvintelor în context/ sens denotativ şi sens conotativ; vocabularul limbii ucrainene; mijloace de îmbogăţire a vocabularului: interne (derivarea, compunerea), externe (împrumuturile şi neologisme),
Accentul. Principalele caracteristici ale accentului în limba ucraineană;
Semnele speciale folosite in alfabetul ucrainean (apostroful, accentul).

c) Nivelul morfosintactic:

- părţile de vorbire flexibile: substantivul (fel, număr, gen, cazuri, funcţii sintactice); articolul (clasificare); adjectivul (flexiune, grade de comparaţie, funcţii sintactice, ortografiere); pronumele (tipuri, adjective pronominale, funcţii sintactice, ortografierea formelor pronominale); numeralul (clasificare, cazuri, funcţii sintactice, ortografierea numeralelor); verbul (diateze, moduri, timpuri, funcţii sintactice);
- părţile de vorbire neflexibile: adverbul (clasificare, grade de comparaţie, funcţii sintactice, ortografierea adverbelor); conjuncţia (clasificare); prepoziţia; interjecţia (clasificare, funcţii sintactice, valori expresive, punctuaţia interjecţiei);
- sintaxa propoziţiei (părţi de propoziţie: principale, secundare; acordul gramatical între predicat şi subiect; acordul atributului cu partea de vorbire determinată);
- sintaxa frazei (propoziţia – criterii de clasificare, felul propoziţiilor).

d) Nivelul ortografic şi de punctuaţie: aspecte privind aplicarea normelor de ortografie şi de punctuaţie în receptarea/ construirea mesajului scris.

e) Nivelul stilistic: stilurile funcţionale; tipurile de text receptate: narative, descriptive, dialogate, informative, argumentative; stil direct, stil indirect.

C. BIBLIOGRAFIE

I. Literatura ucraineană

Грушевський Михайло **Історія української літератури**. - ТТ. 1-6. Сканування та обробка http://litopys.kiev.ua/ (http://litopys.org.ua/) 10.III.2003.
Леонід Глібов **"Байки"**
Тарас Шевченко **"Вірші"**
Марко Вовчок **“Два сини”, “Інститутка**”
Іван Франко Біографія, творчість Івана Франка, твори
Михайло Коцюбинський Повість **" Ялинка** ", **" Маленький грішник** "
Леся Українка Життєвий та творчий шлях
Олександр Олесь Вірші, поеми, казки [url=http://toloka.to/p150349# 150349]
Literatura în limba ucraineană din România Марія Чубіка
I. Kideşciuk Limba ucraineană. Manual pentru clasa a IX_a, Editura RCR Editorial, Bucureşti, 2013

II. Limba ucraineană

M.T. Ivcenko, Suciasna ukrajins'ka literaturna mova, ed. II-a, Kiev,1974
D.H.Mazilu, I. Reboşapca Limba ucraineană. Manual pentru clasa a VII-a EDP, Bucuresti, 2000
I. Reboşapca, C. Gruia Limba ucraineană. Manual pentru clasa a VIII_a, EDP, Bucureşti, 2000
I. Kideşciuk Limba ucraineană. Manual pentru clasa a IX_a, Editura RCR Editorial, Bucureşti, 2013

LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

A. COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1.identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.2.identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
1.3.identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
1.4.identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;

2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
2.2. utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;

3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;

4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelaţii inter-/intradisciplinare.

B. TEMATICA

I. Literatura română şi universală pentru copii

1. CONCEPTUL DE LITERATURĂ PENTRU COPII

Definiţii. Caracteristici. Opere fundamentale ale literaturii pentru copii

2. SPECII LITERARE ACCESIBILE ŞI VALORILE FORMATIVE ALE ACESTORA

- Principalele genuri şi specii literare, accesibile şcolarilor mici

1. Creaţia populară

- Colinde
- Sorcova
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)
- Basme populare, prelucrate de Petre Ispirescu: *Greuceanu*, *Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte*, *Prâslea cel voinic şi merele de aur*

2. Creaţia cultă

a. Genul liric:

- **Poezia despre copilărie**: George Coşbuc – *Iarna pe uliţă*
- **Poezia despre natură şi vieţuitoare:** Mihai Eminescu – *Revedere*, *Somnoroase păsărele*; Vasile Alecsandri – *Pasteluri*: *Mezul iernei*; Elena Farago – *Căţeluşul şchiop*, *Gândăcelul*; *Gospodina*

a. Genul epic.

- **Fabula**: Tudor Arghezi – *Zdreanţă*, *Tâlharul pedepsit*; Jean de La Fontaine – *Greierele şi furnica*;
- **Schiţa şi povestirea**: *Emil Gârleanu - Fricosul*, *Căprioara*; Ioan Alexandru Brătescu-Voineşti – *Puiul*; Ion Creangă – *Ursul pâcălit de vulpe*; Octav Pancu Iaşi – *Iedul cu trei capre*; I.L.Caragiale – *D-l. Goe..., Vizită;* Barbu Ştefănescu-Delavrancea – *Bunicul*, *Bunica*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată;* Hans Christian Andersen – *Fetita cu chibriturile*; Ion Creangă – *Moş Ion Roată şi Unirea*;
- **Legenda**: Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*, *Ciuboţelele ogarului*;
- **Balada**: George Topârceanu – *Balada unui greier mic*;
- **Basmul**: Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*; Carlo Collodi – *Pinocchio*;
- **Poveşti:** Ion Creangă – *Fata babei şi fata moşneagului*, *Punguţa cu doi bani, Capra cu trei iezi*; Hans Christian Andersen – *Răţuşca cea urâtă*; Fraţii Grimm – *Albă ca zăpada*, *Scufiţa Roşie*;
- **Romanul pentru copii şi despre copii**: Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*.

II. Limba română

a) Nivelul fonetic: normele actuale de ortografie şi ortoepie în limba română; aspecte funcţionale referitoare la: sunetele limbii române, regulile pentru despărţirea cuvintelor în silabe; diftongi, triftongi, hiat; accent; abateri de la normă şi corectarea lor.

b) Nivelul lexico-semantic: cuvântul, structură; categorii semantice: sinonime, antonime, omonime, paronime, cuvinte monosemantice / polisemantice; neologisme, regionalisme, arhaisme; unităţi frazeologice (expresii / locuţiuni); sensul cuvintelor în context / sens denotativ şi sens conotativ; vocabularul limbii române; mijloace de îmbogăţire a vocabularului: interne (derivarea, compunerea, conversiunea), externe (împrumuturile şi neologisme).

c) Nivelul morfosintactic:

- părţile de vorbire flexibile: substantivul (fel, număr, gen, cazuri, funcţii sintactice, locuţiuni substantivale); articolul (clasificare); adjectivul (flexiune, grade de comparaţie, funcţii sintactice, ortografiere); pronumele (tipuri, adjective pronominale, funcţii sintactice, ortografierea formelor pronominale); numeralul (clasificare, cazuri, funcţii sintactice, ortografierea numeralelor); verbul (verbele predicative, auxiliare, copulative, locuţiuni verbale, diateze, moduri, timpuri, funcţii sintactice);
- părţile de vorbire neflexibile: adverbul (clasificare, grade de comparaţie, funcţii sintactice, ortografierea adverbelor); conjuncţia (clasificare); prepoziţia (regimul cazual al prepoziţiilor); interjecţia (clasificare, funcţii sintactice, valori expresive, punctuaţia interjecţiei);
- sintaxa propoziţiei (părţi de propoziţie: principale, secundare; acordul gramatical între predicat şi subiect; acordul logic, acordul prin atracţie; acordul atributului cu partea de vorbire determinată);
- sintaxa frazei (propoziţia – criterii de clasificare).

d) *Nivelul ortografic şi de punctuaţie*: aspecte privind aplicarea normelor de ortografie şi de punctuaţie în receptarea / construirea mesajului scris.

f) Nivelul stilistic: stilurile funcţionale; tipurile de text receptate: narative, descriptive, dialogate, informative, argumentative; stil direct, stil indirect, stil indirect liber.

C. BIBLIOGRAFIE

I. Literatură română şi universală pentru copii

1. Buzaşi, I., (2001). *Literatura pentru copii*, (note de curs), Universitatea „1 Decembrie 1918" Alba Iulia.
2. Goia, Vistian. (2003) *Literatura pentru copii şi tineret, pentru institutori, învăţători şi educatoare*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2003
3. Gurtavenco, M.; Ioani, L.; Norel, M.; Sasu A.E.; Şindrilaru, Fl.; Viţalariu, D. M. (2008). *77 de lecturi ale copilăriei. Lecturi particulare pentru clasele V-VI,* Ediţia a III-a, Editura Paralela 45, Piteşti
4. Mihalache, Cosmin, Pascu Ana, Manolache, Carmen, Voicilă, Ciprian (2008). *Îngeri, zmei şi şoimăriţe: mitologie pe înţelesul copiilor*, Bucureşti: Humanitas.
5. Negrilă, Iulian (1996). *Literatura pentru copii*. Arad: Editura Multimedia.

6. Norel, M., (2014), *Literatură română şi literatură pentru copii*, (note de curs), Universitatea ,,Transilvania", Braşov.
7. Pop, M., Ruxăndoiu, P. (1999). *Folclor literar românesc*, Bucureşti: E.D.P..
8. Stoica, C., Vasilescu, E. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Şcolile Normale - cls. a XII-a), Bucureşti: E.D.P..
9. Costea, O., Mitu, F., Stoica, C., Toma-Damşa, M., Vasilescu, E., Vlăduţ, A. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Şcolile Normale – cls. a XIII-a), Bucureşti: E.D.P..
10. Operele menţionate în capitolul *Conţinuturi*.

II. Limba română

Avram, M., *Gramatica pentru toţi*, Ed. Humanitas, 1997.
Beldescu, G., *Ortografia actuală a limbii române*, Ed. Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1984.
Ciompec, G., Dominte, C., Forăscu, N., Guţu, Romalo, V., Vasiliu E., *Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia*, ediţie revizuită şi adăugită, E.D.P., Bucureşti, 1985.
Popescu, Ş., *Gramatica practică a limbii române*, Ed. TEDIT FZH, Bucureşti, 2001.
****Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române*, ediţia a II-a, Ed. Univers Enciclopedic, Bucureşti, 2005.
*** *Gramatica de bază a limbii române*, (coord. Gabriela Pană Dindelegan), Ed. Univers Enciclopedic Gold, Bucureşti, 2010.
****Gramatica limbii române*, vol. I-II, Ed. Academiei Române, Bucureşti, 2005.
*** *Manualele de Limba şi literatura română pentru clasele V-VIII, în vigoare la data examenului*
****Sinteze de limba română*, (coord. Theodor Hristea), E.D.P., Bucureşti, 1984

MATEMATICĂ

A. COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. selectarea şi utilizarea unor modalităţi adecvate de reprezentare a mulţimilor şi a operaţiilor cu mulţimi;
1.2. recunoaşterea şi identificarea caracteristicilor numerelor naturale şi raţionale;
1.3. aplicarea criteriilor de divizibilitate în exerciţii şi probleme;
1.4. aplicarea regulilor de calcul şi a proprietăţilor operaţiilor cu numere naturale şi raţionale în rezolvarea ecuaţiilor, inecuaţiilor, a sistemelor de ecuaţii şi inecuaţii de gr.I, a problemelor matematice;
1.5. organizarea datelor în tabele şi reprezentarea lor grafică;
1.6. operarea cu unităţi de măsură standardizate, folosind transformări;
1.7. utilizarea formulelor de calcul pentru aflarea perimetrului, ariei (pătrat, dreptunghi), volumului (cub, paralelipiped) şi exprimarea acestora în unităţi de măsură corespunzătoare;
1.8. recunoaşterea unor figuri şi corpuri geometrice în configuraţii date şi aplicarea proprietăţilor şi a formulelor de calcul pentru determinarea unor elemente ale acestora;

2.2. identificarea în exemple / limbajul cotidian a noţiunilor: divizor, multiplu, numere prime, numere compuse, c.m.m.d.c. şi c.m.m.m.c., fracţii ordinare, fracţii zecimale;
2.4. analizarea şi interpretarea rezultatelor obţinute prin rezolvarea unor probleme din viaţa cotidiană;

3.1. utilizarea operaţiilor aritmetice şi a proprietăţilor acestora în calcule cu numere naturale;
3.2. analizarea unor situaţii practice cu ajutorul elementelor de organizare a datelor;

4.1.transpunerea unei situaţii-problemă în limbaj matematic, rezolvarea problemei obţinute utilizând mulţimi, relaţii şi operaţii cu mulţimi, ecuaţii, inecuaţii, organizarea datelor şi interpretarea rezultatului obţinut;
4.2. interpretarea matematică a unor probleme practice prin utilizarea operaţiilor cu fracţii ordinare / zecimale şi a ordinii efectuării operaţiilor.

B. TEMATICA

1. Mulţimi şi relaţii

Noţiunea de mulţime. Exemplificări. Element. Apartenenţă. Moduri de determinare
Relaţia de incluziune. Mulţimea părţilor unei mulţimi. Definiţii. Proprietăţi
Egalitatea mulţimilor
Operaţii cu mulţimi: Reuniune. Intersecţie. Diferenţă. Complementara unei mulţimi. Definiţii. Proprietăţi.
Relaţii binare; operaţii cu relaţii. Proprietăţi ale relaţiilor: reflexivitate, simetrie, tranzitivitate, antisimetrie (definiţii, exemple, proprietăţi). Relaţii de echivalenţă şi relaţii de ordine: definiţii, proprietăţi, exemple, clase de echivalenţe, partiţii, mulţimi ordonate.

2. Mulţimea numerelor naturale

Relaţia de echipotenţă
Cardinalul unei mulţimi finite.

Axiomele lui Peano
Operaţii în **N**. Definiţii. Proprietăţi
Sisteme de numeraţie. Sisteme poziţionale / nepoziţionale

3. Divizibilitate în N

Relaţia de divizibilitate în **N**; definiţie şi proprietăţi.
Criteriile de divizibilitate cu 2, 3, 5, 9 şi 10
Divizori şi multipli ai unui număr natural. Numere prime. Numere compuse
Divizorul comun a două sau mai multor numere naturale (şi c.m.m.d.c.)
Multiplu comun a două sau mai multor numere naturale (şi c.m.m.m.c)

4. Mulţimea numerelor raţionale

Definiţia numărului raţional
Operaţii în **Q**; definiţii şi proprietăţi
Transformarea fracţiilor ordinare în fracţii zecimale
Transformarea fracţiilor zecimale în fracţii ordinare

5. Ecuaţii şi inecuaţii de gr. I, sisteme de ecuaţii si inecuaţii de gr. I.

Probleme care se rezolvă cu ajutorul ecuaţiilor sau a sistemelor de ecuaţii.

6. Elemente de organizare a datelor.

Reprezentarea şi interpretarea unor dependenţe funcţionale prin tabele, diagrame şi grafice

7. Unităţi de măsură pentru lungime, arie, volum, masă, timp. *Transformări*

8. Elemente de Geometrie

Punct, dreaptă, semidreaptă, segment, linie frântă / curbă, unghiuri.
Poligoane: triunghiul; patrulatere: paralelogramul, dreptunghiul, rombul, pătratul, trapezul; Cercul
Relaţii metrice în triunghiul dreptunghic
Corpuri: paralelipided, cub, piramidă, cilindru, con, sferă (recunoaştere, construcţie).

C. BIBLIOGRAFIE:

Aron I., Herescu Gh., Dumitru A. - Aritmetica pentru învăţători, E.D.P., Bucuresti, 1996
Rosu M., Roman M. - Matematica pentru perfecţionarea învăţătorilor, Ed. All, Bucuresti, 1999
Manuale de matematică pentru clasele V-VIII
Vălcan, D., Metodologia rezolvării problemelor de *Aritmetică*, Editura Casa Cărţii de Ştiinţă. Cluj-Napoca, 2005.
Vălcan, D., Matematică pentru profesorii din învăţământul primar şi preprimar, Volumul I – Elemente de Logică matematică şi Teoria mulţimilor, Editura Casa Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca, 2011.
Vălcan, D., Matematică pentru profesorii din învăţământul primar şi preprimar, Volumul II – Elemente de Teoria relaţiilor şi Teoria funcţiilor, Editura Casa Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca, 2012.

SECŢIUNEA 2 – METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR DE SPECIALITATE

METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII UCRAINENE

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. abordarea flexibilă a curriculumului şcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
1.2. aplicarea adecvată a principiilor, formelor şi metodelor specifice comunicării orale şi scrise;
1.3. utilizarea strategiilor specifice însuşirii normelor limbii literare la clasele CP-IV;

2.1.valorificarea valenţelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecţiile de comunicare în limba ucraineană/limba şi literatura ucraineană din clasele CP-IV;
2.2. alegerea şi adecvarea strategiilor didactice de predare-învăţare-evaluare în vederea formării competenţelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învăţământul primar;
2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea şi diferenţierea învăţării;

3.1. valorificarea corelaţiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învăţării la disciplinele *Comunicare în limba ucraineană/ Limba şi literatura ucraineană;*
3.2. argumentarea utilizării diverselor modalităţi de abordare a textului literar;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii elevilor în cadrul disciplinei *Comunicare în limba ucraineană/ Limba şi literatura ucraineană;*
4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză şi interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acţiunii didactice.

B. TEMATICA

I. Curriculum în învăţământul primar

- Specificul curriculumului pentru disciplina *Comunicare în limba ucraineană/Limba şi literatura ucraineană* (ciclul primar)

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de limba şi literatura ucraineană în învăţământul primar

1. Comunicarea orală

- Strategii de formare a comportamentului de ascultător/emiţător;
- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziţie, cuvânt, silabă, sunet);
- Forme de activităţi care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (CP - I-II şi III-IV);
- Metode şi mijloace de învăţământ folosite în dezvoltarea exprimării orale;
- Formarea competenţelor de comunicare: conţinuturi şi contexte de realizare, criterii şi cerinţe în exersarea exprimării corecte.

2. Receptarea mesajului scris. Exprimarea scrisă.

- Procesul didactic la disciplina *Comunicare în limba ucraineană în clasa pregătitoare;*
- Strategii de predare - învăţare - evaluare a citit-scrisului la clasa I (metode şi procedee specifice, mijloace de învăţământ);
- Specificul abordării textelor în învăţământul primar:
  - Textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea, personajul literar, dialogul, descrierea);
  - Textul liric;
  - Textul nonliterar.

3. Organizarea textului scris în funcţie de scopul redactării.

- Tehnica elaborării unui text scris: planul initial, părţile componente. Contexte de realizare pentru clasele II-IV;
- Scrierea funcţională (bilet, felicitare, afiş, fluturaş, invitaţie, scrisoare, email);
- Scrierea imaginativă (pe baza unui şir de întrebări, pe baza unui suport vizual);
- Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).

4. Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învăţământul primar - particularităţi ale însuşirii normelor limbii literare în clasele CP- I-II şi III-IV (ortografie, ortoepie, punctuaţie).

5. Modalităţi de integrare a elementelor de construcţie a comunicării în cadrul lecţiilor de *Comunicare în limba ucraineană /Limba şi literatura ucraineană (*fonetică, vocabular, clase morfologice, sintaxă).

6. Învăţarea integrată a disciplinelor *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura ucraineană.*

- Pluridiciplinaritate, multidisciplinaritate, transdisciplinaritate, interdisciplinaritate
- Abordarea specifică integrării la disciplinele *Comunicare în limba ucraineană/ Limba şi literatura ucraineană.*

7. Modalităţi de activizare a elevilor în lecţia de *Comunicare în limba ucraineană/Limba şi literatura ucraineană*

- Forme de organizare; strategii de diferenţiere, individualizare; învăţarea prin cooperare;

8. Jocul didactic în orele de *Comunicare în limba ucraineană/Limba şi literatura ucraineană*

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba ucraineană/ Limba şi literatura ucraineană.*

- Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor şi progresului şcolar;
- Metode tradiţionale şi alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizaţi în practica şcolară (CP şi I-IV).

METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII ROMÂNE

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. abordarea flexibilă a curriculumului şcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
1.2. aplicarea adecvată a principiilor, formelor şi metodelor specifice comunicării orale şi scrise;
1.3. utilizarea strategiilor specifice însuşirii normelor limbii literare la clasele CP-IV;

2.1.valorificarea valenţelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecţiile de comunicare în limba română/limba şi literatura română din clasele CP-IV;
2.2. alegerea şi adecvarea strategiilor didactice de predare-învăţare-evaluare în vederea formării competenţelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învăţământul primar;
2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea şi diferenţierea învăţării;

3.1. valorificarea corelaţiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învăţării la disciplinele *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română;*
3.2. argumentarea utilizării diverselor modalităţi de abordare a textului literar;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii elevilor în cadrul disciplinei *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română;*
4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză şi interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acţiunii didactice.

B. TEMATICA

I. Specificul predării-învăţării-evaluării limbii române în învăţământul primar cu predare în limba ucraineană

- Specificul curriculumului pentru disciplina *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română* (ciclul primar) în clasele cu predare în limba ucraineană;
- Influenţa fenomenelor de transfer şi de interferenţă asupra învăţării limbii române;
- Proiectarea activităţilor didactice în manieră integrată;
- Modelul comunicativ-funcţional şi abordarea conţinuturilor în clasele pregătitoare – a IV-a;
- Abordarea elementelor de construcţie a comunicării din perspectivă funcţională, aplicativă, conform programelor şcolare în vigoare;
- Specificul organizării lecţiilor de comunicare în limba română în clasele pregătitoare – a IV-a;
- Metode şi procedee specifice învăţării limbii române, ca limba a doua;
- Forme de organizare a activităţilor de învăţare în limba română; strategii de diferenţiere, individualizare; învăţarea prin cooperare;
- Rolul jocului didactic în orele de *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română*

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de limba şi literatura română în învăţământul primar

1. Comunicarea orală (receptarea mesajului oral, exprimarea orală)

- Strategii de formare a comportamentului de receptor/emiţător de mesaje orale;
- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziţie, cuvânt, silabă, sunet);
- Strategii de predare-învăţare-evaluare la disciplina *Comunicare în limba română în clasa pregătitoare şi în clasa I;*
- Activităţi de învăţare care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (clasa pregătitoare – clasa a IV-a);
- Metode şi mijloace de învăţământ folosite în formarea şi dezvoltarea exprimării orale în limba română;
- Formarea şi dezvoltarea competenţelor de comunicare în limba română: conţinuturi şi contexte de realizare, criterii şi cerinţe în exersarea exprimării corecte, respectarea normelor ortoepice.

2. Comunicarea scrisă *(*receptarea mesajului scris, exprimarea scrisă)

- Strategii de formare a câmpului vizual (propoziţie, cuvânt, silabă, literă);
- Strategii de predare-învăţare-evaluare a citit-scrisului în limba română la clasa a II-a (metode şi procedee specifice, mijloace de învăţământ);
- Specificul abordării textelor în învăţământul primar:
  - Textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea/naraţiunea, dialogul, descrierea, personajul literar);
  - Textul liric (strofa, versul);
  - Textul nonliterar.
- Organizarea textului scris, în funcţie de scopul redactării:
  - Tehnica elaborării unui text scris: planul iniţial, părţile componente ale unei compuneri. Contexte de realizare pentru clasele a III-a – a IV-a;
  - Scrierea funcţională (bilet, felicitare, afiş, fluturaş, invitaţie, email);
  - Scrierea imaginativă (pe baza unui şir de întrebări, pe baza unui suport vizual);
  - Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).
- Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învăţământul primar – particularităţi ale însuşirii normelor limbii literare în clasele a II-a – a IV-a (ortografie şi punctuaţie).

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba română/ Limba şi literatura română.*

- Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor şi progresului şcolar;
- Metode tradiţionale şi alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizaţi în practica şcolară (clasele pregătitoare – a IV-a).

C. BIBLIOGRAFIE:

Barbu. M. – *Metodica predării limbii şi literaturii române – învăţământ primar*, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2008
Cerghit, I. – *Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă*, E.D.P., Bucuresti, 1983
Cristea, S. – *Dicţionar de pedagogie*, Editura Litera, Chişinău, 2002
Molan, V. – *Didactica disciplinelor „Comunicare în limba română" şi „Limba şi literatura română" din învăţământul primar* (ediţie revizuită, actualizată şi completată. Studii critice), Ed. MINIPED, Bucureşti, 2014
Norel, M. – *Didactica limbii şi literaturii române pentru învăţământul primar*, Editura Art, Bucureşti, 2010
Şerdean, I. – *Metodica predării limbii române la clasele I-IV*, E.D.P., Bucureşti, 1985
Şerdean, I. – *Didactica Limbii şi literaturii române în învăţământul primar*, Ed. Corint, Bucureşti, 2007

***Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învăţare pentru formarea competenţelor cheie la şcolarii mici, *Program de formare continua de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învăţământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS),* suport de curs, 2012
***Ghid de evaluare pentru învăţământul primar, SNEE, Bucureşti, 1999
***Programe şcolare pentru învăţământul primar - *Comunicare în limba română/Limba şi literatura română, în* vigoare la data examenului.

METODICA PREDĂRII MATEMATICII

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. utilizarea elementelor metodice specifice pentru formarea unor concepte matematice;
1.2. identificarea resurselor materiale adecvate, a algoritmilor şi tehnicilor specifice formării deprinderilor de calcul;

2.1. alegerea strategiilor didactice adecvate formării competenţelor specifice disciplinelor Matematică şi explorarea mediului / Matematică;
2.2. identificarea unor exemple relevante din cotidian care conduc la înţelegerea noţiunii de problemă şi valorificarea lor în proiectarea didactică;
2.3. adaptarea demersului didactic pentru valorificarea laturii formative a activităţilor de rezolvare de probleme;
2.4 crearea unor demersuri didactice adecvate nevoilor reale ale elevilor, prin individualizarea şi diferenţierea învăţării în contexte educaţionale diverse;

3.1. valorificarea corelaţiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învăţării la disciplinele *Matematică şi explorarea mediului / Matematică;*
3.2 conceperea şi argumentarea alegerii unor activităţi de învăţare adaptate la diverse contexte educaţionale, care să contribuie la formarea capacităţii de explorare / investigare / rezolvare de probleme;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
4.2. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză şi interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acţiunii didactice;
4.3. alegerea unor strategii adecvate de reglare a procesului de predare-învăţare-evaluare a conceptelor matematice şi argumentarea soluţiilor alese.

B. TEMATICA

1. Specificul Curriculumului Naţional la disciplina *Matematică şi explorarea mediului / Matematică în ciclul primar*
   1.1. Structura programelor şcolare de Matematică pentru învăţământul primar
   1.2. Conţinuturi noţionale matematice prevăzute în programele şcolare de Matematică pentru învăţământul primar
2. Formarea conceptului de număr natural. Elemente pregătitoare.
3. Metodologia predării - învăţării operaţiilor în **N**
4. Metodologia predării - învăţării fracţiilor şi a operaţiilor cu fracţii
5. Metodologia predării - învăţării unităţilor de măsură
6. Metodologia predării - învăţării elementelor de Geometrie
7. Metode de rezolvare a problemelor de Matematică

Metoda directă, metoda reducerii la unitate, metoda figurativă (sumă şi diferenţă, sumă şi raport, diferenţă şi raport), metoda comparaţiei, metoda falsei ipoteze, metoda drumului invers, regula de 3 simplă.
Tipuri de probleme (probleme cu numere naturale şi fracţii; probleme cu operaţii cu numere naturale şi fracţii; probleme care implică mărimi şi unităţi de măsură; probleme cu conţinut geometric; probleme de logică; probleme pregătitoare pentru calculul probabilităţilor; probleme de organizare a datelor în tabele şi diagrame; probleme cu conţinut practic sau interdisciplinar; probleme mixte; probleme nonstandard) şi etapele rezolvării problemelor

8. Metodologia activităţilor matematice în învăţământul primar

8.1 Metode de predare-învăţare utilizate la Matematică în învăţământul primar

- Expunerea, explicaţia, conversaţia;
- Problematizarea;
- Învăţarea prin descoperire;
- Modelarea;
- Demonstraţia;
- Algoritmizarea;
- Observaţia sistematică;
- Jocul didactic;
- Munca cu manualul (tipărit/digital) şi alte surse;

- Instruirea asistată de calculator.

8.2 Forme de organizare ale activităţilor matematice (individual, frontal, grupal)
8.3 Mijloace şi materiale didactice specifice activităţilor matematice
8.4 Evaluarea randamentului şcolar al elevilor la Matematică
- Tipuri de evaluări;
- Metode tradiţionale şi complementare de evaluare;
- Cerinţe în elaborarea probelor de evaluare: tipuri de itemi, barem de corectare, matrice de evaluare.

8.5 Tendinţe actuale ale învăţământului matematic
- Activizarea elevilor în cadrul activităţilor matematice;
- Diferenţierea instruirii la Matematică prin respectarea particularităţilor elevului/grupului de elevi;
- Învăţarea prin colaborare la Matematică;
- Dezvoltarea gândirii critice matematice a elevilor;
- Dezvoltarea competenţelor metacognitive ale elevilor la Matematică;
- Stimularea motivaţiei şi interesului elevilor pentru studiul Matematicii.

9. Abordarea interdisciplinară a Matematicii

10. Planificarea şi proiectarea activităţilor matematice

a. Planificarea calendaristică
b. Proiectarea unităţilor de învăţare / unităţilor tematice
c. Proiectarea lecţiilor de Matematică şi a activităţilor integrate în învăţământul primar

C. BIBLIOGRAFIE:

Aron, I. - Metodica predării aritmeticii la clasele I-IV, E.D.P., Bucuresti, 1973
Aron, I., Herescu Gh., Dumitru A. - Aritmetica pentru învăţători, E.D.P., Bucuresti, 1996
Bocoş, M., Chiş, V. (coord.) *Abordarea integrată a conţinuturilor curriculare. Particularizări pentru învăţământul primar*, Casa Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca, 2012.
Bolboacă, L. - Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001
Burtea, G. (coordonator) - Matematica şi logica pentru şcolari, Ed. Corint, Bucuresti, 1995
Cerghit, I. - Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă, E.D.P., Bucuresti, 1983
Cristea, S. – Dicţionar de pedagogie, Editura Litera Educaţional, Chişinău, 2002
Dumitru, R., Ploscariu, N., *Jocuri didactice matematice*, clasele I-IV. Editura Aramis, Bucureşti, 2008.
Lupu, C., Săvulescu, D., *Metodica predării matematicii*, Manual pentru Licee pedagogice clasa a XI-a, Editura Paralela 45, Piteşti, 1997.
Lupu, C., *Metodica predării matematicii*, Manual pentru Licee pedagogice clasa a XII-a, Editura Paralela 45, Piteşti, 1998.
Lupu, C. *Didactica predării matematicii*, Editura Caba, Bucureşti, 2008.
Lupu, C., *Didactica matematicii pentru învăţământul primar*, Editura Pim, Iaşi, 2012.
Magdaş, I., Vălcan, D., Didactica Matematicii în învăţământul primar şi preşcolar. Ghid de practică didactică, Ediţia a II – a revizuită, Editura Casa cărţii de ştiinţă, Cluj-Napoca, 2009.
Magdaş, I. - Didactica matematicii pentru învăţământul primar şi preşcolar- actualitate şi perspective, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2010
Neacşu, I. (coordonator) - Metodica predării matematicii la clasele I-IV, E.D.P. Bucuresti, 1988
Paraschiva Purcaru, M. – Metodica activităţilor matematice şi a aritmeticii pentru institutori/profesori din învăţământul primar şi preşcolar, Ed. Universităţii "Transilvania" Braşov, 2008
Petrovici, C. - Didactica matematicii pentru învăţământul primar, Ed. Polirom, Bucuresti, 2014
Roşu, M., *Didactica matematicii în învăţământul primar*, Ministerul Educaţiei şi Cercetării, Proiectul pentru învăţământul rural, 2008
Rosu, M., Roman M. - Matematica pentru perfecţionarea învăţătorilor, Ed. All, Bucuresti, 1999
Săvulescu, D. (coordonator) – Metodica predării matematicii în ciclul primar, Ed. "Gheorghe Alexandru", Craiova, 2008;
Singer, M., Radu N. - Matematica, Ghid pentru învăţători şi părinţi (cls. a II-a si a III-a), Ed. Sigma, 1994/1995
Văcăreţu, A. S., *Lecţii de matematică pentru dezvoltarea gândirii critice*, Ed. EIKON, Cluj-Napoca, 2008.
Vălcan, D., *Metodologia rezolvării problemelor de aritmetică*, Casa Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca, 2005.
***Programe şcolare pentru învăţământul primar - Matematică şi explorarea mediului / Matematică, în vigoare la data examenului
https://didactika.files.wordpress.com/2008/05/modul-recuperarea-ramanerii-in-urma-la-matematica.pdf
*** Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învăţare pentru formarea competenţelor cheie la şcolarii mici, *Program de formare continua de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învăţământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS),* suport de curs, 2012
***Ghid de evaluare pentru învăţământul primar, SNEE, Bucureşti, 1999

SECŢIUNEA 3

PEDAGOGIE ŞCOLARĂ ŞI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAŢIEI

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. descrierea şi explicarea corectă a ideilor, proiectelor şi proceselor educaţionale;
1.2. utilizarea adecvată a cunoştinţelor de pedagogie şcolară şi a elementelor de psihologie a educaţiei, în contexte variate;

2.1. exemplificarea conceptelor, prin proiectarea conţinuturilor instructiv-educative, în acord cu prevederile metodice şi curriculare în vigoare, dar şi cu particularităţile psiho - individuale şi de vârstă ale şcolarului mic;
2.2. manifestarea unei conduite metodologice flexibile şi inovative pe plan profesional;

3.1. realizarea şi valorificarea corelaţiilor intra- şi interdisciplinare, în vederea optimizării procesului de educaţie;
3.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală şi de grup, precum a strategiilor de interevaluare, care să valorifice influenţele educative pozitive;

4.1. planificarea conţinuturilor psihopedagogice, prin valorificarea strategiilor optime în vederea formării deprindelor practice la şcolarul mic;
4.2. interpretarea provocărilor specifice şcolii contemporane şi reformei învăţământului românesc.

B. TEMATICA

1. Finalităţile educaţiei. Ideal, scopuri, obiective

a) Definirea şi analiza operaţională a conceptelor: finalitate, ideal, scop, obiectiv, sarcină didactică, competenţe.
b) Taxonomia finalităţilor. Criterii şi sisteme de referinţă.
După gradul de generalitate:
- finalităţile macrostructurale (de sistem) - idealul pedagogic, scopurile pedagogice, obiectivele pedagogice;
- finalităţile microstructurale (de proces) - obiective generale - specifice/intermediare – concrete/operaţionale;

După conţinutul psihologic: domeniul cognitiv (Bloom); domeniul afectiv (Krathwohl); domeniul psihomotor (Simpson).
c) Operaţionalizarea obiectivelor educaţionale. Concept, model, relevanţă practică, limite. Aplicaţii.

2. Procesul de învăţământ – sistem şi funcţionalitate

a) Procesul de învăţământ – concept; structura; funcţii; dimensiuni generale (funcţională, structurală, operaţională); caracteristici generale (interacţiunea profesor - elev, interdependenţa informativ -formativ, mecanisme de reglare - autoreglare).
b) Analiza procesului de învăţământ la nivelul interacţiunii dintre predare - învăţare - evaluare.
c) Normativitate în procesul de învăţământ – concept, fundamente teoretice. Sistemul principiilor didactice: principiul participării conştiente şi active a elevilor în procesul de învăţământ; principiul caracterului intuitiv al învăţământului (principiul intuiţiei/al legăturii dintre senzorial şi logic); principiul corelării teoriei cu practica; principiul învăţământului sistematic şi continuu; principiul însuşirii temeinice a cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor; principiul accesibilităţii şi individualizării cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor; principiul asigurării conexiunii inverse în procesul de învăţământ; aplicaţii în învăţământul primar.

3. Învăţarea şcolară. Orientări contemporane în teoria si practica învăţării la şcolarul mic

a) Conceptul de învăţare şi de învăţare şcolară. Mecanisme şi procesualitate. Forme, tipuri şi niveluri de învăţare. Teorii ale învăţării (B. F. Skinner, J. Piaget, L.S.Vagotski, P. I. Galperin, J. Bruner, D. P. Ausubel). Particularităţi ale învăţării la vârsta şcolară mică. Implicaţii pedagogice.
b) Forme / tipuri ale învăţării. Condiţii / factori condiţionali ai învăţării: condiţii interne ale învăţării şcolare (procesele cognitive, afective, volitive; atenţia; motivaţia); condiţii externe ale învăţării şcolare (pregătirea psihopegagogică şi de specialitate a profesorului, mediul şcolii şi al clasei de elevi, mediul socio-familial, factori ergonomici şi de igenă ai învăţării). Interdependenţa dintre condiţiile interne şi externe ale învăţării. Valorificare şi optimizare.

4. Predarea. Orientări contemporane în teoria şi practica predării

a) Conceptul de predare. Interacţiunea predare-învăţare-evaluare; rolul feed-back-ului în optimizarea predării.
b) Predarea - act de comunicare didactică eficientă: structura şi procesualitatea comunicării didactice (emiterea, receptarea, mesajul, calea de transmitere, ambianţa, feed-back-ul); formele comunicării (verbală – paraverbală - nonverbală, verticală – orizontală, directă - mediată). Condiţiile comunicării didactice eficiente.
c) Strategii şi stiluri de predare.
d) Orientări contemporame în teoria şi practica predării (predarea creativă, interactivă, centrată pe elev, reflexivă, predarea în team-teaching).
e) Modele de determinare a eficacităţii şi eficienţei predării şi a comportamentului didactic al învăţătorului/institutorului/profesorului pentru învăţământul primar.

5. Instruirea. Teorie, metodologie, tehnologie. Aplicaţii în învăţământul primar.

a) Delimitări conceptuale: învăţare, instruire, formare, metodă, procedeu, metodologie, tehnologie; funcţiile metodelor de învăţământ.
b) Sistemul metodelor de învăţământ:
- metode de comunicare orală (explicaţia, demonstraţia,) – caracterizare;
- metode interactive (conversaţia euristică, dezbaterea, brainstorming, problematizarea, metoda acvariului, metoda mozaicului, metoda cubului) – caracterizare;
- metode de explorare a realităţii (observarea sistematică, experimentul, demonstraţia, modelarea, studiul de caz) – caracterizare;
- metode de învăţare prin acţiune practică (exerciţiul, jocul de rol, jocul didactic, dramatizarea) – caracterizare;
c) Strategii de instruire: concept, tipuri, elaborare;
d) Moduri de organizare a instruirii: frontal, grupal, individual;
e) Lecţia ca modalitate de bază a organizării procesului de învăţământ. Structura generică a lecţiei (evenimentele lecţie): captarea şi orientarea atenţiei; nunţarea scopului şi a obiectivelor urmărite; reactualizarea structurilor anterior învăţate; prezentarea optimă a noilor conţinuturi; dirijarea învăţării; asigurarea conexiunii inverse; verificarea şi aprecierea rezultatelor; fixarea şi păstrarea în memorie a materiei; transferul cunoştinţelor. Tipuri fundamentale de lecţii. Modalităţi de organizare alternative.
f) Instruirea asistată de calculator; ipostaze ale utilizării calculatorului în cadrul instruirii asistate;

6. Evaluarea în procesul de învăţământ si educaţie

a) Definirea şi analiza conceptului de evaluare. Operaţiile evaluării (măsurarea-aprecierea-decizia).
b) Funcţiile evaluării: de informare, motivaţională, de control, diagnoză, selecţie şi certificare, prognoză, reglare-autoreglare.
c) Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor şi a progreselor şcolare: iniţială, continuă/formativă, finală/sumativă.
d) Metode şi tehnici de evaluare a rezultatelor şi a progreselor şcolare (tradiţionale: verificările orale, probele scrise, lucrările practice; alternative: observarea sistematică a comportamentului elevului, proiectul, portofoliul, fişele de activitate personală ş.a); aplicaţii în învăţământul primar.
e) Modalităţi de asigurare a obiectivităţii în aprecierea rezultatelor şcolare. Notarea elevilor şi semnificaţia acesteia. Descriptorii de performanţă – criterii calitative de evaluare; aplicaţii în învăţământul primar.
f) Tipuri de rezultate şcolare: cunoştinţele acumulate, capacitatea de aplicare a cunoştinţelor, dezvoltarea capacităţilor intelectuale, trăsăturile de personalitate şi conduita.
g) Formarea capacităţii de autoevaluare la elevi.
h) Factori perturbatori şi erori în evaluarea şcolară. Modalităţi de corectare.

7. Probleme teoretice si practice ale curriculumului. Reforma curriculumului în învăţământul românesc

a) Analiza conceptelor: curriculum, arie curriculară, conţinut al învăţământului, situatie de învăţare, curriculum centrat pe competenţe.
b) Relaţia obiective-conţinuturi-metode de predare-învăţare-evaluare.
c) Factori determinanti şi surse generatoare în elaborarea curriculumului.
d) Tipuri de curriculum: core curriculum (de bază, trunchi comun) - curriculum la decizia şcolii; obligatoriu – opţional; formal - nonformal; naţional-local.
e) Orientări şi practici noi în organizarea curriculumului: interdisciplinaritate, organizare modulară, organizare de tip integrat, curriculum diferenţiat şi personalizat.
f) Produsele curriculare: planul-cadru, programe şcolare, manualele, materialele-suport (ghiduri, portofolii, culegeri, manualul profesorului, suporturi multimedia, soft-uri educaţionale etc.). Metodologia aplicării lor în şcoală.

8. Proiectarea pedagogică a activităţilor de instruire

a) Conceptul de proiectare a instruirii; funcţiile proiectării pedagogice (anticipare, orientare, organizare, dirijare, reglare şi autoreglare, decizie, inovare).
b) Etapele proiectării pedagogice (analiza nevoilor şi a resurselor, definirea obiectivelor/competenţelor, selecţia şi structurarea conţinuturilor, stabilirea strategiilor optime de acţiune, stabilirea criteriilor şi a instrumentelor de evaluare).
c) Niveluri ale proiectării: pe axă temporală (an şcolar, semestru, unitate de învăţare, lecţie) şi pe axă structurală (arie curriculară, disciplină de învăţământ, temă, subiect); aplicaţii în învăţământul primar.

9. Relaţii şi interacţiuni educaţionale. Abordarea psihosocială a educaţiei şcolare. Managementul clasei de elevi

a) Clasa de elevi ca grup social: noţiunea de grup social, tipuri de grupuri (mici şi mari); caracteristicile grupului şcolar.
b) Dimensiunile managementului clasei de elevi: ergonomică, psihologică, socială, normativă, operaţională, inovatoare; aplicaţii în învăţământul primar.
c) Relaţiile şi interactiunile educaţionale în clasa de elevi: de intercunoaştere, de intercomunicare, socio-afective, de influenţare; aplicaţii în învăţământul primar.
d) Gestionarea situaţiilor de criză educaţională în clasa de elevi: delimitări conceptuale, strategii de intervenţie; aplicaţii în învăţământul primar.

C. BIBLIOGRAFIE:

Bîrzea, C. (coord.) - Învăţarea permanentă – prioritate a politicii educaţionale din România, ISE Bucureşti, 2001
Cerghit, I. - Metode de învătământ, ed. a IV-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2007
Cerghit, I. - Sisteme de instruire alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii, Ed. Aramis, Bucureşti, 2002

Chiş, V. - Pedagogia contemporană – pedagogia pentru competenţe, Ed. Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca, 2005
Cojocariu, M.V. - Educaţie pentru schimbare şi creativitate, EDP, Bucureşti, 2003
Cojocariu, M.V. - Teoria şi metodologia instruirii, EDP, Bucureşti, 2004
Cozma, T. - O nouă provocare pentru educaţie: interculturalitatea, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Cosmovici, A., Iacob L. (coord.) - Psihologie şcolară, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Cerghit, I.– Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă, EDP, Bucureşti, 1983
Cerghit, I. – Metode de învăţământ, EDP, Bucureşti, 1997
Cerghit, I. (coord.) – Prelegeri pedagogice, Editura Polirom, Iaşi, 2001
Cerghit, I – Metode de învăţământ, Ed. Polirom, Iaşi, 2006
Cerghit, I. - Sisteme de educaţie alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii, Ed. Polirom, Iaşi, 2008
Creţu, C. - Curriculum diferenţiat, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Creţu, C. - Teoria curriculumului şi conţinuturile educaţiei, Ed. Universităţii Al. I. Cuza, Iaşi, 2000
Cristea, S. – Dicţionar de pedagogie, Editura Litera Educaţional, Chişinău, 2002
Cristea, S., Dragu A. – Psihologie şi pedagogie şcolară, Ovidius University Press, Constanţa, 2003
Cucoş, C. - Psihopedagogie pentru examenul de definitivare şi grade didactice, Ed. Polirom, Iaşi. 1998/2005
Cucoş, C. - Pedagogie, ed. a II-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Golu P., - Psihologia grupurilor sociale şi a fenomenelor colective, Ed. Miron, Bucureşti, 2004 Ionescu, M., Chiş V. - Pedagogie. Suporturi pentru formarea profesorului, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001
Ionescu, M., Radu I. (coord.) - Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001
Ionescu, M. - Instrucţie şi educaţie, Vasile Goldiş University Press, Arad, 2005
Iucu, R. B. - Formarea cadrelor didactice. Sisteme, politici, strategii, Ed. Humanis Educaţional, Bucureşti, 2004
Iucu, R. B. - Instruirea şcolară, Perspective teoretice şi aplicative, Ed. Polirom, Iaşi, 2001
Iucu, R. B. - Managementul şi gestiunea clasei de elevi. Fundamente teoretico-metodologice, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
Iucu, R. B, Manolescu M. - Elemente de pedagogie, Ed. Universităţii din Bucureşti, Credis, 2005
Manolescu, M. - Evaluarea şcolară. Metode, tehnici, instrumente, Ed. Meteor, Bucureşti, 2006
Manolescu, M. - Curriculum pentru învăţământul primar şi preşcolar. Teorie şi practică, Ed. Universităţii din Bucureşti, Credis, 2005
Neacşu, I. - Instruire şi învăţare, ed. a II-a, EDP, Bucureşti, 1999
Nicola, I. – Tratat de pedagogie şcolară, Ed. Aramis, Bucureşti, 2003
Niculescu, R.M. - Teoria şi managementul curricumului, Ed. Universităţii Transilvania, Braşov, 2000
Oprea, C.L. - Pedagogie. Alternative metodologice interactive, Ed. Universităţii din Bucureşti, 2003
Panţuru, S. - Elemente în teoria şi metodologia instruirii, Ed. Universităţii Transilvania, Braşov, 2002
Păişi, Lăzărescu M. - Psihologia educaţiei copilului preşcolar şi şcolar mic, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2005
Păun, E. - Şcoala – abordare sociopedagogică, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
Păun, E., Potolea D. (coord.) - Pedagogie. Fundamentări teoritice şi demersuri educative, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Pânişoară, I. O. - Comunicarea eficientă, ed. a III-a, Ed. Polirom, Iaşi, 2006
Potolea D., Manolescu, M. - Teoria şi practica evaluării educaţionale, Ed. PIR, MEdC, Bucureşti, 1995
Potolea, D., Manolescu, M. - Teoria şi metodologia curriculumui, Ed. PIR, MEdC, Bucureşti, 1996
Radu I.T., Ezechil L. - Didactica. Teoria instruirii, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2005
Radu I.T. - Evaluarea în procesul didactic, EDP, Bucureşti, 2008
Sălăvăstru, D. – Psihologia educaţiei, Ed. Polirom, Iaşi, 2004
Stan, E. - Managementul clasei, Ed. Aramis, Bucureşti, 2006
Stoica, A. (coord.) - Evaluarea curentă şi examenele, Ghid pentru profesori, Ed. ProGnosis, Bucureşti , 2001
Stoica, A., Mihail R. - Evaluarea educaţională. Inovaţii şi perspective, Ed. Humanitas Educaţional, Bucureşti, 2006
Tudorica, R. - Managementul educaţiei în context european, Ed. Meronia, Bucureşti, 2007
Ungureanu, D. - Teoria curricumului, Ed. Mirton, Timişoara, 1999
Vlăsceanu, L., Neculau A., Miroiu A., Mărginean I, Potolea D. (coord.) - Şcoala la răscruce. Schimbare şi continuitate în curriculumul învăţământului preuniversitar. Studiu de impact. Vol I şi II, Ed. Polirom, Iaşi, 2002
Voiculescu, E. - Factorii subiectivi ai evaluării şcolare. Cunoaştere şi control, Ed. Aramis, Bucureşti, 2001
Zlate, M. (coord.) - Psihologia la răspântia dintre milenii, Ed. Polirom, Iaşi, 2001
*** OECD Analiza politicilor naţionale în domeniul educaţiei (trad.), MEN, Bucureşti, 2000

Traduceri din literatura străină

Adler A. - Psihologia copilului greu educabil, Ed. IRI, Bucureşti, 1995
Ausubel D. P., Robinson R. - Învăţarea şcolară. O introducere în psihologia pedagogică, EDP, Bucureşti, 1981
Botckin J., Elmandjira M., Maliţa M. - Orizontul fără limite al învăţării, Ed. Politică, Bucureşti, 1981
Dave H.R. (sub red.) - Fundamentele educaţiei permanente, EDP, Bucureşti, 1991
Dellors J. (coord.) - Comoara lăuntrică. Raportul către UNESCO al Comisiei Internaţionale pentru Educaţie, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
Gagne R. M., Briggs L. - Principii de design al instruirii, EDP, Bucureşti, 1977
Gardner H. - Inteligenţe multiple. Noi orizonturi, Ed. Sigma, Bucureşti, 2006

Geissler E. - Mijloace de educaţie, EDP, Bucureşti, 1981
Goleman D. - Inteligenţa emoţională, Ed. Curtea Veche, Bucureşti, 2000
Hainaut L. D. (coord.) - Programe de învăţământ şi educaţie permanentă, EDP, Bucureşti, 1981
Hayes N., Orell S. - Introducere în psihologie, Bucureşti, 1997
Monteil J. M. - Educaţie şi formare, Ed. Polirom, Iaşi, 1997
Meyer G. - De ce şi cum evaluăm ?, Ed. Polirom, Iaşi, 2004
Peretti A. D. - Educaţia în schimbare, Ed. Spiru Haret, Iaşi, 1996
*** Agenţia Naţională SOCRATES - Combaterea eşecului şcolar, EDP, Bucureşti, 1996

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

EDUCATOARE/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR (ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR ÎN LIMBA ROMÂNĂ)

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ROMANA ȘI LITERATURA PENTRU COPII, METODICA ACTIVITĂȚII INSTRUCTIV-EDUCATIVE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR, PEDAGOGIE PRESCOLARĂ SI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI

2015

1. Notă de prezentare

Justificarea viziunii curriculare - paradigma educaţiei timpurii

Educaţia timpurie a fost unul din elementele ce a fost integrat în sistemul reformei realizate în domeniul educaţiei. Unul din cele mai importante repere ale procesului de reformă educaţională este reprezentat de adoptarea Legii Educaţiei Naţionale 1 /2011, cu modificările şi completările ulterioare, care prevede în cadrul sistemului naţional de învăţământ preuniversitar pentru educaţia timpurie ca fiind formată din nivelul antepreşcolar (0-3 ani) şi învăţământul preşcolar (3-6 ani).

În anul 2011 au fost adoptate două comunicări ale Comisiei Europene care vizează în mod direct educaţia timpurie a copiilor. Unul dintre acestea, ***Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari: să oferim tuturor copiilor noştri cea mai bună pregătire pentru lumea de mâine***, Comunicare a Comisiei Europene, Bruxelles, 17.2.2011, COM(2011) 66 final prevede: *„Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari (EICP) constituie soclul principal al succesului învăţării de-a lungul vieţii, al integrării sociale, al dezvoltării personale şi, mai târziu, al capacităţii de inserţie profesională*.

Venind în completarea rolului primordial al familiei, educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari au un impact important şi durabil imposibil de realizat prin măsuri ulterioare. Primele experienţe ale copiilor stau la baza întregii lor formări ulterioare. Dacă se constituie baze solide în primii ani, formarea ulterioară este mai eficace şi mai susceptibilă de a se desfăşura pe tot parcursul vieţii, reducând riscul abandonării timpurii a studiilor, sporind echitatea şcolarităţii şi reducând costurile suportate de societate din motive de risipă de talente şi cheltuielile publice în domeniul social, al sănătăţii şi chiar judiciar.

Cel de-al doilea document, ***Concluziile Consiliului privind educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari: să oferim tuturor copiilor noştri cea mai bună pregătire pentru lumea de mâine ,*** (2011/C 175/03), Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 15.6.2011 prevede la rândul său: "*Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari (EICP) de înaltă calitate (9) oferă o gamă largă de avantaje pe termen scurt şi lung atât pentru persoane, cât şi pentru societate în general*. Completând rolul central al familiei, EICP constituie soclul principal al dobândirii limbajului, al succesului învăţării pe tot parcursul vieţii, al integrării sociale, al dezvoltării personale şi al capacităţii de inserţie profesională.

Definirea profesiei de educatoare. Raportare la standardul ocupaţional – educatoare / institutor / profesor pentru învăţământul preşcolar

Educatoarea "instruieşte şi educă prin joc, pentru sprijinirea şi promovarea dezvoltării copiilor de vârstă preşcolară, urmărind obiective cognitive şi de limbaj, psiho-motorii, de educare a afectivităţii, ale educaţiei estetice şi ale educaţiei pentru societate" iar misiunea ocupaţiei este "de a permite fiecărui copil să-şi urmeze drumul său personal de evoluţie, oferindu-i suport pentru integrarea în viaţa socială şi activitatea şcolară".

Definirea competenţei profesionale şi a competenţei didactice

Competenţă profesională: "Ansamblul de competenţe specializate, care reprezintă standardul acceptabil pentru exercitarea unei profesii. Fiecare profesie solicită, pe lângă anumite competenţe generale (intelectuale, civice, etice, comunicaţionale, etc.) şi competenţe specifice activităţii în domeniu."[1]

Competenţă didactică: "Capacitatea unei persoane de a exercita atribuţiile specifice profesiei didactice; capacitatea unui educator de a se pronunţa asupra unei probleme pedagogice, pe temeiul cunoaşterii aprofundate a legităţilor şi determinările fenomenelor educative; nivel de performanţă la care urmează să fie realizate de către un educator sarcinile de muncă specifice profesiei didactice"[2]

2. Competenţele profesionale[3] ale cadrului didactic debutant (educatoare/institutor/profesor pentru învăţământul preşcolar)

2.1. Proiectarea activităţilor educaţionale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte, decodifică, identifică elemente de curriculum (modele de proiectare curriculară, tipologia activităţilor şi strategiilor didactice	- Identifică nevoile de învăţare ale preşcolarilor şi stabileşte obiective educaţionale informative şi formative	- Îşi asumă modul de organizare a unui demers didactic

[1] Ştefan, M. (2006). *Lexicon pedagogic.* Bucureşti: Aramis., p. 58.
[2] Noveanu, E., Potolea, D. et. all. (2007). *Ştiinţele educaţiei: dicţionar enciclopedic:* Bucureşti: Sigma., p.183.
[3] *Kitul mentorului de inserţie profesională*, Proiect POSDRU *De la debut la succes*, ID 36525, Bucureşti, 2013

etc.) în activitatea instructiv-educativă în grădiniţa de copii - Utilizează un limbaj psihopedagogic ştiinţific.	în funcţie de particularităţile de grup şi individuale	

2.2. Conducerea şi monitorizarea procesului de instruire

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte în mod elementar modul de organizare şi conducere a activităţilor instructiv-educative.	- Asigură adecvarea strategiilor de instruire la caracteristicile individuale și de grup ale preşcolarilor.	- Se adaptează flexibil la condiţiile curriculare concrete.

2.3. Evaluarea activităţilor educaţionale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte funcţiile evaluării precum şi unele metode şi instrumente de evaluare specifice învăţământului preşcolar.	- Elaborează probe și instrumente de evaluare simple.	- Manifestă disponibilitate de îmbunătățire a instrumentarului de evaluare folosit.

2.4. Integrarea şi utilizarea TIC în educaţie

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte terminologia specifică TIC şi înțelege rolul interacţiunii dintre preşcolar – computer	- Identifică unele activităţi sau secvenţe de activitate care pot fi realizate cu ajutorul TIC	- Proiectează, în condiţii de autonomie restrânsă, unele secvenţe de învăţare care presupun utilizarea TIC

2.5. Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a preşcolarilor

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele metode și tehnici de consiliere şi tratare diferenţiată a copiilor preşcolari	- Reflectează asupra consecinţelor ce decurg din aplicarea diferitelor metode și tehnici de consiliere şi de tratare diferenţiată a copiilor preşcolari	- Manifestă deschidere pentru a experimenta noi metode şi tehnici de cunoaştere şi consiliere a preşcolarilor

2.6. Managementul grupei de preşcolari

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte diferite teorii cu privire la asigurarea managementului grupei de preşcolari	- Creează un mediu ambiant plăcut pentru grupa de preşcolari care i-a fost încredințată - Antrenează copiii în organizarea sălii şi a mediului curricular	- Este dispus să accepte sfaturi pentru mai buna organizare a mediului de învățare și a grupei de preşcolari

2.7. Dezvoltarea instituţională a unităţii de învăţământ preşcolar şi dezvoltarea de parteneriate grădiniţă - comunitate

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele instituţii din comunitatea locală care se află în legătură cu unitatea de învăţământ preşcolar	- Realizează un schimb minimal de informaţii, prin diferite canale de comunicare, cu diferiți parteneri educaţionali	- Se implică în stabilirea unor legături între grădiniță și comunitatea locală

2.8. Managementul carierei şi al dezvoltării personale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte şi înţelege cu obiectivitate nivelul propriei pregătiri profesionale	Își elaborează proiecte de dezvoltare personală și profesională	- Manifestă o conduită (auto)reflexivă asupra activităţilor profesionale şi personale

2.9. Cercetare educaţională aplicativă

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele modele de elaborare a design-ului unei cercetări educaţionale	- Elaborează micro-proiecte de cercetare educaţională în condiţii de asistenţă şi consiliere metodologică	- Manifestă o atitudine favorabilă faţă de cercetarea educaţională

3. Discipline de examen şi formula de examinare:

- ***Definitivat:***
  - Limba română şi Literatura pentru copii – **scris;**
  - Metodica predării activităţilor instructiv-educative în grădiniţa de copii – **scris;**
  - Pedagogie preşcolară şi elemente de psihologia educației – **scris;**
  - Proba practică **(inspecţiile la clasă).**

Limba română și Literatura pentru copii

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

- identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
- valorificarea valenţelor educative ale textelor literare utilizate;
- identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
- identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
- identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;
- utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuație, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
- utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;
- elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
- utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;
- identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelații inter-/intradisciplinare.

CONȚINUT TEMATIC

A. Limba Română

1.LIMBĂ ŞI STIL
a) Limbă și limbaj.
b) Limbă literară, limbă populară, limbă standard.
c) Stilul individual și stilurile funcționale.

2. FONETICĂ ŞI FONOLOGIE
a) Aparatul fonator și sunetele limbii române.
b) Producerea si receptarea sunetelor.
c) Clasificarea articulatorie şi acustică a vocalelor și a consoanelor limbii române. Semivocale.
d) Corespondența dintre litere și sunete.
e) Segmentul vocalic: Diftong. Triftong. Hiat.
f) Silaba. Structura analitică a silabei. Regulile silabaţiei în limba română.
g) Ortografia și despărțirea cuvintelor în silabe.
h) Unităţile suprasegmentale intensive şi extensive (accentul şi intonaţia).
i) Accentul. Reguli de folosire corectă a accentului în limba română.

3.PUNCTUAȚIE ȘI ORTOGRAFIE
a) Principii care stau la baza ortografiei.
b) Norme ortografice și norme ortoepice.
c) Semnele de punctuație si de ortografie.
d) Funcționalitatea semnelor de punctuație și a semnelor ortografice.
e) Scrierea cu majusculă. Abrevierile.

4. LEXICOLOGIE

a) Vocabularul, ca totalitate a cuvintelor limbii române.
b) Vocabular fundamental şi masa vocabularului.
c) Organizarea vocabularului: Vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar.
d) Cuvântul ca unitate de bază a vocabularului.
e) Sensul cuvintelor: sensul propriu şi sensul figurat.
f) Relaţii semantice între cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie).
g) Structura morfologică a cuvântului.
h) Îmbogăţirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe).
i) Resurse stilistice ale vocabularului.
j) Expresii şi locuţiuni.
k) Frazeologia şi contextualizarea.

5. MORFOLOGIE

a) Părţile de vorbire flexibile (Clasificare. Funcţii sintactice):
- Substantivul
- Articolul
- Pronumele
- Adjectivul
- Numeralul
- Verbul

b) Părţile de vorbire neflexibile (Clasificare. Funcţii sintactice):
- Adverb
- Conjuncţie
- Prepoziţie
- Interjecţie

6. SINTAXA

- Enunţul (tipuri de propozitii)

A. Sintaxa propoziţiei:

a) Părţi principale de propoziţie:
- Subiectul – Clasificare; Exprimarea subiectului.
- Predicatul – Clasificare; Exprimarea predicatului.
- Probleme de acord

b) Părţi secundare de propoziţie:
- Atributul – Clasificare; Exprimarea atributului.
- Complementul – Clasificare; Exprimarea complementului.

B. Sintaxa frazei:

c) Propoziţia şi felul propoziţiilor
d) Fraza
e) Raporturile sintactice în frază: de interdependenţă, de coordonarea si de subordonarea în propoziţie şi în frază
f) Mijloacele de exprimare a raporturilor sintactice în propoziţie şi frază
g) Tipuri de subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă, circumstanţială.

Bibliografie - Limba română

1. Academia Română - Gramatica de bază a limbii române - Editura: Univers Enciclopedic Gold, Bucureşti, 2010
2. Avram, Mioara - Ortografia pentru toţi, Editura Academiei, Bucureşti, 1990.
3. Avram, Mioara, Gramatica pentru toţi, Editura Academiei, Bucureşti, 1986
4. Angela Bidu-Vrânceanu, Narcisa Forăscu, Limba română contemporană. Lexicul, Editura Humanitas EducaŃional, Bucureşti, 2005.
5. Constantinescu-Dobridor, Gh, .Morfologia limbii române, Editura Ştiinţifică, Bucureşti,1974
6. Constantinescu-Dobridor, Gh., Sintaxa limbii române, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1994
7. Coteanu, Ion (coordonator), Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia, ediţia a II-a, Bucureşti, 1985
8. Forăscu, Narcisa (coord.), Popescu, Mihaela, Dificultăţi gramaticale ale limbii române, Editura Universităţii din Bucureşti, 2001.
9. Guţu Romalo, Valeria, Corectitudine şi greşeală. Limba română de azi, Editura Humanitas Educational, Bucureşti, 2000.
10. Hristea, Theodor (coordonator), Sinteze de limba română, ediţia a III-a, Editura Albatros, 1984.

11. Iordan, I.; Robu, Vl., Limba română contemporană, EDP, Bucureşti, 1978;
12. Mariana, N. (2010). Limba română, (Note de curs), Universitatea „Transilvania" Braşov
13. Manualele de Limba romana, cl.aIXa, aXa, aXIa, aXIIa pentru Scolile Normale (ultima editie).
14. Marcu, Florin, Noul dictionar de neologisme, Editura Academiei, Bucureşti, 1997.
15. Operele menționate în capitolul Continuturi.
16. Şuteu, Flora, Elisabeta Şoşa, Ortografia limbii române. Dicţionar şi reguli, Editura Saeculum I.O, Bucureşti, 1995.

B. Literatura pentru copii

1. CREAŢIA POPULARĂ

a) Genul liric – lirica populară
- Colinde
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)

b) Genul epic

- Basmul : *Greuceanu, Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte, Prâslea cel voinic şi merele de aur.*

2. CREAŢIA CULTĂ

a. Genul epic
- **Fabula**: Jean de La Fontaine – *Greierele şi furnica*.
- **Legenda**: Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*, Dimitrie Bolintineanu – *Muma lui Ştefan cel Mare*.
- **Basmul**: Mihai Eminescu – *Făt-Frumos din lacrimă*; Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*; Basmul modern: Carlo Collodi – *Pinocchio*, Lyman Frank Baum – *Vrăjitorul din Oz*.
- **Poveşti:** Ion Creangă - *Fata babei şi fata moşneagului / Punguţa cu doi bani*; Hans Christian Andersen – *Răţuşca cea urâtă*; Fraţii Grimm – *Albă ca zăpada*; Charles Perault – *Scufiţa Roşie*.
- **Povestirea şi schiţa:** Povestiri şi schiţe despre vieţuitoare: Emil Gârleanu – *Căprioara / Gândăcelul*; Ioan Alexandru Brătescu-Voineşti – *Puiul*; Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe / Capra cu trei iezi*; Povestiri despre copilărie**:** I.L.Caragiale – *D-l. Goe / Vizită*; Octav Pancu Iaşi – *Iedul cu trei capre*; Barbu Ştefănescu-Delavrancea – *Bunicul / Bunica*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată*; Povestiri şi schiţe care evocă trecutul istoric: Ion Creangă – *Moş Ion Roată şi Unirea*.
- **Romanul pentru copii şi despre copii**: Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*; Mark Twain – *Aventurile lui Tom Sawyer* / *Aventurile lui Huckleberry Finn.*

b. Genul liric
- **Poezia despre copilărie**: George Coşbuc – *Iarna pe uliţă, La oglindă / La Paşti*; Elena Farago – *Sfatul degetelor.*
- **Poezia despre natură şi vieţuitoare:** Mihai Eminescu – *Revedere, Somnoroase păsărele*; Vasile Alecsandri – *Pasteluri, Miezul iernei*; Tudor Arghezi – *Zdreanţă / Tâlharul pedepsit*; George Topârceanu – *Balada unui greier mic / Gospodina*; Elena Farago – *Căţeluşul şchiop / Gândăcelul*.

Bibliografie – literatura pentru copii

1. Buzaşi, I., (2001). Literatura pentru copii, (note de curs), Universitatea „1 Decembrie 1918" Alba Iulia.
2. Mihalache, Cosmin, Pascu Ana, Manolache, Carmen, Voicilă, Ciprian (2008). Îngeri, zmei şi şoimăriţe: mitologie pe întelesul copiilor, Bucureşti: Humanitas.
3. Negrilă, Iulian (1996). Literatura pentru copii. Arad: Editura Multimedia.
4. Norel, M., (2014), Literatură română şi literatură pentru copii, (note de curs), Universitatea „Transilvania", Braşov.
5. Pop, M., Ruxandoiu, P. (1999). Folclor literar romanesc, Bucureşti: E.D.P..
6. Stoica, C., Vasilescu, E. (1996) Literatura pentru copii (Manual pentru Şcolile Normale - cls. a XII a), Bucureşti: E.D.P..
7. Costea, O., Mitu, F., Stoica, C., Toma-Damşa, M., Vasilescu, E., Vlăduţ, A. (1996) Literatura pentru copii (Manual pentru Şcolile Normale - cls. a XIII a), Bucureşti: E.D.P..
8. Operele menționate în capitolul Conținuturi.

Metodica activităţilor instructiv-educative în grădiniţa de copii

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice

- abordarea flexibilă a curriculumului preşcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
- aplicarea adecvată a principiilor şi strategiilor specifice activităților desfăşurate în învățământul preşcolar;
- alegerea şi adecvarea strategiilor didactice de predare-învățare-evaluare în vederea realizării obiectivelor de referință/ competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul preşcolar;
- adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale copiilor, prin individualizarea și diferențierea învățării;
- valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la grădiniță;

- valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii copiilor în cadrul activităților de învățare din grădiniță;
- conceperea unor instrumente de evaluare, analiză şi interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice.
- Dezvoltarea instituţională a unităţii de învăţământ preşcolar şi dezvoltarea de parteneriate grădiniţă - comunitate

CONȚINUT TEMATIC

. CURRICULUM PENTRU EDUCAȚIE TIMPURIE

- Domeniile de dezvoltare/domeniile experiențiale și importanța lor în educația timpurie.
- Structura şi conținutul curriculumului pentru educaţia timpurie; Valori promovate.
- Planul de învățământ și Metodologia de aplicare a planului de învățământ.
  - ✓ Programul zilnic de activitate;
  - ✓ Activităţi pe domenii experienţiale;
  - ✓ Jocuri şi activitaţi didactice alese;
  - ✓ Activităţi de dezvoltare personală (rutine, tranziţii, activităţi optionale şi activitaţi desfăşurate după-amiaza).

2. PROIECTAREA ORGANIZAREA ŞI REALIZAREA ACTIVITĂȚILOR LUDICE ŞI DE ÎNVĂȚARE

- Jocul - principala formă de organizare a procesului de învăţământ în grădiniţă;
- Structura și conținutul pentru: planificarea anuală/planificarea calendaristică; proiectele tematice; proiectele de activitate (integrată sau pe discipline);
- Categoriile de activități de învățare și modul de integrare în proiectarea didactică (Activităţi pe domenii experienţiale, Jocuri şi activităţi didactice alese şi Activităţi de dezvoltare personală - activităţi integrate sau pe discipline);
- Diferenţiere şi individualizare în procesul de învăţământ.
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală și de grup, precum a strategiilor de interevaluare, care să valorifice influențele educative pozitive;

3. MAGEMENTUL ACTIVITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE

- Organizarea spaţiului educațional (cerințe psiho-pedagogice și ergonomice).
- Variante de organizare şi realizare a activităților de învățare pe domenii experiențiale: povestirea; repovestirea; lectura educatoarei; jocul didactic; convorbirea; memorizarea; lectura după imagini; observarea, jocul de rol, jocul motric, jocul muzical, modelaj, desen, pictură etc.
- Variante de organizare şi de realizare a activităţilor de dezvoltare personală: rutine (întâlnirea de dimineață), tranziții, activități opționale, activități din perioada după-amiezii;
- Variante de organizare și realizare a activităților integrate și a jocurilor și a activităților didactice alese.
- Metode, tehnici şi procedee folosite în cadrul diferitelor tipuri de activități de învățare. Combinații între diferite strategii didactice, în viziune sistemică.
- Mijloace didactice specifice activităților de învățare cu preșcolarii și modalități de optimizare a situațiilor de învățare prin intermediul acestora.
- Activitățile extracurriculare.
- Parteneriatul grădiniță – școală și parteneriatul grădiniță - familie – comunitate.

4. SPECIFICUL EVALUĂRII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREŞCOLAR

- Conceptul de evaluare: definire şi analiză.
- Metode, tehnici şi instrumente de evaluare a rezultatelor şi a progreselor în învățare ale copilului preşcolar.
- Proiectarea şi interpretarea probelor de evaluare în învăţământul preşcolar.Valorificarea rezultatelor evaluărilor.

Bibliografie - Metodica predării activităților instructiv educative din grădiniță

1. Bogart, C., Delmarle, S., Preda, V. (2012). Formarea competențelor în grădiniță: o altă perspectivă asupra timpului școlar. București: Aramis Print.
2. Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M. (2002). Metoda interactive de grup-Ghid metodic. 60 de metode și 200 de aplicații practice pentru învățământul preșcolar. Craiova. Arves.
3. Brănișteanu R., Chira E., (2011), Paradigme ale integrării curriculare în grădiniță, Editura Delta Cart Educațional, Pitești.
4. Dumitrana, M. (1999). Educarea limbajului în învățământul preșcolar vol. I Comunicarea orala, București: Compania.
5. Dumitrana, M. (2000). Copilul, familia și grădinița. București: Compania Dumitrana, M. (2002). Activități matematice în grădiniță: ghid practic, însoțit de 105 sugestii de activități. București: Compania.

6. Dumitrana, M. (2005). Jocuri și jucării pentru preșcolari. Ghid metodic de activități realizate cu ajutorul unor materiale simple. București: Compania.
7. Glava, A., Pocol, M., Tătaru, L.-L. (2009). Educaţia timpurie: ghid metodic pentru aplicarea curriculumului preşcolar. Piteşti: Paralela 45
8. Glava, A., Tătaru, L., Chiș, O. (2014). Piramida cunoașterii. Repere metodice în aplicarea curriculumului preșcolar. Pitești: Diamant
9. Hobjilă, A. (2008). Elemente de didactică a activităților de educarea limbajului (etapa preșcolarității). Iași: Institutul European.
10. Ionescu, M. (coord.) (2010). Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani. București: Vanemonde.
11. Mătăsaru, M., Chriloaie, M., Nedelcu, C., Pricoaia, V., Mătăsaru, L. (2008). Proiectarea didactică în învățământul preșcolar. Rovimed Publishers.
12. Mitu, Florica - "Metodica activităților de educare a limbajului", Editura Pro Humanitas, București, 2000
13. Niculescu, R., M. (2010). Curriculum între continuitate și provocare, Sibiu: MEDIA.
14. Norel, M., Bota, O., A. (2013). Didactica domeniului experiențial limbă și comunicare, Cluj-Napoca: Asociația de Științe Cognitive din Romania.
15. Păiș Lăzărescu M, Ezechil, L. (2015). Laborator preșcolar-ghid metodologic. Ediția a IV-a revizuită. București: V & I Integral.
16. Păişi-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2009). A deveni şi a fi educator. Bune practici în învăţământul preşcolar şi primar. Piteşti: Editura Universităţii din Piteşti.
17. Păişi-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2015). Mentorat în didactica învățământului preșcolar și primar. Craiova: Sitech
18. Păun, E., Iucu, R. (coord.) (2002). Educaţia preşcolară în România. Iaşi: Polirom.
19. Preda, V. (1999). Copilul și grădinița. Urgența 2000: pariul limbajului și al comunicării. București: Compania.
20. Preda, V. (2009). Programe și activități în învățământul preșcolar și primar. București: Didactica Publishing House.
21. Preda, V., Breben, S., Gongea, E., Mitrulescu, V. (2009). Învățarea bazată pe proiecte. Auxiliar didactic pentru aplicarea noului curriculum. Craiova: Arves.
22. Schulman Kolumbus, E. (2006). Didactica preșcolară. Ediția a III-a. București: V & I Integral

Pedagogie preșcolară și elemente de psihologia educației

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice

- descrierea și explicarea corectă a ideilor, proceselor și fenomenelor educației timpurii la nivel european și național ;
- utilizarea adecvată a cunoștințelor de pedagogie preșcolară și a elementelor de psihologie a educației, în contexte variate;
- exemplificarea conceptelor, prin proiectarea conținuturilor instructiv-educative, în acord cu particularitățile psiho - individuale și de vârstă ale școlarului mic;
- manifestarea unei conduite flexibile și inovative în ceea ce privește managementul carerei și dezvolatrea profesională;
- aplicarea elementelor de cercetare educațională specifice în vederea realizării de micro-proiecte de cercetare educațională în condiţii de asistenţă şi consiliere metodologică

CONȚINUT TEMATIC

1. EDUCAȚIA TIMPURIE ÎN CONTEXT EUROPEAN
   - Educaţia timpurie - dimensiune a învăţării pe tot parcursul vieţii.
   - Conceptul de educație timpurie; fundamente teoretice ale educației timpurii.
   - Educația timpurie la nivel european.
   - Servicii integrate și incluzive în educația timpurie.
   - Finalitățile educației timpurii.

2. EDUCAȚIA TIMPURIE ÎN ROMÂNIA
   - Locul și rolul educației timpurii în cadrul sistemului de învățământ românesc.
   - Învățământul particular – accente specifice la nivelul educației timpurii.
   - Alternative educaționale în educația timpurie. Aspecte care au contribuit la dezvoltarea sistemului de educație timpurie din România.
   - Tranziția de la grădiniță la școală.

3. FACTORII DEZVOLTĂRII PERSONALITĂȚII UMANE - INTERACŢIUNI ŞI DOMINANTE. EDUCABILITATEA
   - Conceptul de dezvoltare și conceptul de educabilitate. Relația dezvoltare - învățare – joc în educația timpurie.
   - Ereditatea, factor intern al dezvoltării personalității.
   - Mediul, factor extern al dezvoltării personalității.
   - Educația – factor hotărâtor al dezvoltării psihice; specificul influențelor educative la vârstele timpurii.

- Metode, tehnici şi instrumente de cunoaştere a specificului dezvoltării psihice la vârstele timpurii.

4. STRUCTURA ŞI DINAMICA PERSONALITĂŢII LA VÂRSTELE TIMPURII
   - Repere ale dezvoltării la vârstele timpurii. Domeniile de dezvoltare: Dezvoltarea fizică, sănătate şi igienă personală; Dezvoltarea socio-emoțională; Capacități şi atitudini în învățare; Dezvoltarea limbajului, a comunicării şi premisele citirii şi scrierii; Dezvoltarea cognitivă şi cunoaşterea lumii.
   - Procese fundamentale ale dezvoltării personalităţii copilului la vârstele timpurii: (imaginea de sine, conştiinţa de sine şi conduita morală).
   - Dimensiuni ale dezvoltării personalităţii la vârstele timpurii: temperament, aptitudini, inteligenţă, caracter, creativitate.
   - Specificul învăţării la vârstele timpurii.
   - Colaborarea grădiniței cu școala. Importanța dezvoltării socio-emoționale în contextul asigurării unui debut școlar de succes.

5. COPII CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE (CES) ÎN GRĂDINIŢĂ
   - Educaţia integrată şi incluzivă în grădiniţă.
   - Relația grădiniței cu familia și cu comunitatea.
   - Colaborarea cu părinții şi cu alte categorii profesionale de sprijin.

6. ELEMENTE DE DIDACTICĂ PREŞCOLARĂ
   - Abordarea sistemică a procesului de învăţământ în învăţământul preşcolar; abordarea interacțională, abordarea comunicațională.
   - Interdependenţa formal – informal - nonformal din perspectiva procesului didactic în grădiniţa de copii.
   - Normativitatea didactică. Specificul principiilor didactice în învăţământul preşcolar.

7. PROIECTAREA DIDACTICĂ ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL PREŞCOLAR
   - Conceptul de proiectare didactică; funcţiile proiectării didactice; etapele proiectării didactice.
   - Produsele curriculare fundamentale: plan de învățământ, programă școlară, planificare anuală, planificare tematică.

8. MANAGEMENTUL CARIEREI DIDACTICE
   - Prevederi legislative care sprijină dezvoltarea carierei didactice.
   - Importanța dezvoltării profesionale în cariera didactică.

Bibliografie - Pedagogie și elemente de psihologie

1. Bocoş, M., Avram, I., Catalano, H., Someşan, E. (coord.) (2009), Pedagogia învăţământului preşcolar. Instrumente didactice, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
2. Bocos M., Preda V., Brănișteanu R., Clapou C., (2013), Tradiții și valori – Ghid practic de opționale integrate, Editura Delta Cart Educațional, Pitești.
3. Ezechil, L. (2002). Comunicarea educaţională în context şcolar. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică
4. Glava, A., Glava, C. (2002). Introducere în pedagogia preşcolară. Cluj-Napoca: Dacia.
5. Harwood, R., Miller, S.A., Vasta, R. (2010). Psihologia copilului. Iaşi: Polirom
6. Ionescu, M. (coord.) (2010). Repere fundamentale în învăţarea şi dezvoltarea timpurie a copilului de la naştere la 7 ani. Bucureşti: Vanemonde.
7. Mătăsaru, M., Chriloaie, M., Nedelcu, C., Pricoaia, V., Mătăsaru, L. (2008). Proiectarea didactică în învățământul preşcolar. Rovimed Publishers.
8. Niculescu, R., M. (2010). Curriculum între continuitate şi provocare, Sibiu: MEDIA.
9. Niculescu, R., M. (1999). Pedagogie preşcolară – Sinteze, Bucureşti: PRO HUMANITATE.
10. Papalia, D.E., Wenkos Olds, S., Duskin Feldman, R. (2010). Dezvoltarea umană.
11. Păun, E., Iucu, R. (coord.) (2002). Educaţia preşcolară în România. Iaşi: Polirom.
12. Petrovai D., Preda, V., Petrică S., Brănișteanu R., (2012), Pentru un copil sănătos emoțional și social – Ghid practic pentru educatorul care construiește încredere, V&I Integral, București.
13. Radu, I., T. , Ezechil, L. (2006). Pedagogie – fundamente teoretice. Bucureşti: Editura V&I Integral.
14. Radu, I.T., Ezechil, L (2009). Didactica. Teoria instruirii. Piteşti: Paralela 45.
15. Răduţ-Taciu, R., Bocoş, M.-D., Chiş, O. (coord.) (2015), Tratat de management educaţional pentru învăţământul primar şi preşcolar, Editura Paralela 45, Piteşti.
16. Vrăşmaş, E. (2014). Educația timpurie. Bucureşti: Arlequin.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

EDUCATOARE/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR (ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR ÎN LIMBA BULGARĂ MATERNĂ)

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA ROMANA ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ȘI LITERATURA BULGARĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ SI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI

2015

1. Notă de prezentare

Justificarea viziunii curriculare - paradigma educaţiei timpurii

Educaţia timpurie a fost unul din elementele ce a fost integrat în sistemul reformei realizate în domeniul educaţiei. Unul din cele mai importante repere ale procesului de reformă educaţională este reprezentat de adoptarea Legii Educaţiei Naţionale 1 /2011, cu modificările şi completările ulterioare, care prevede în cadrul sistemului naţional de învăţământ preuniversitar pentru educaţia timpurie ca fiind formată din nivelul antepreşcolar (0-3 ani) şi învăţământul preşcolar (3-6 ani).

În anul 2011 au fost adoptate două comunicări ale Comisiei Europene care vizează în mod direct educaţia timpurie a copiilor. Unul dintre acestea, ***Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari: să oferim tuturor copiilor noştri cea mai bună pregătire pentru lumea de mâine***, Comunicare a Comisiei Europene, Bruxelles, 17.2.2011, COM(2011) 66 final prevede: *„Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari (EICP) constituie soclul principal al succesului învățării de-a lungul vieții, al integrării sociale, al dezvoltării personale și, mai târziu, al capacității de inserție profesională.*

Venind în completarea rolului primordial al familiei, educația și îngrijirea copiilor preșcolari au un impact important și durabil imposibil de realizat prin măsuri ulterioare. Primele experiențe ale copiilor stau la baza întregii lor formări ulterioare. Dacă se constituie baze solide în primii ani, formarea ulterioară este mai eficace și mai susceptibilă de a se desfășura pe tot parcursul vieții, reducând riscul abandonării timpurii a studiilor, sporind echitatea școlarității și reducând costurile suportate de societate din motive de risipă de talente și cheltuielile publice în domeniul social, al sănătății și chiar judiciar.

Cel de-al doilea document, ***Concluziile Consiliului privind educația și îngrijirea copiilor preșcolari: să oferim tuturor copiilor noștri cea mai bună pregătire pentru lumea de mâine ,*** (2011/C 175/03), Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 15.6.2011 prevede la rândul său: "*Educația și îngrijirea copiilor preșcolari (EICP) de înaltă calitate (9) oferă o gamă largă de avantaje pe termen scurt și lung atât pentru persoane, cât și pentru societate în general*. Completând rolul central al familiei, EICP constituie soclul principal al dobândirii limbajului, al succesului învățării pe tot parcursul vieții, al integrării sociale, al dezvoltării personale și al capacității de inserție profesională.

Definirea profesiei de educatoare. Raportare la standardul ocupațional – educatoare / institutor / profesor pentru învățământul preșcolar

Educatoarea "instruieşte şi educă prin joc, pentru sprijinirea şi promovarea dezvoltării copiilor de vârstă preşcolară, urmărind obiective cognitive şi de limbaj, psiho-motorii, de educare a afectivităţii, ale educaţiei estetice şi ale educaţiei pentru societate" iar misiunea ocupației este "de a permite fiecărui copil să-și urmeze drumul său personal de evoluție, oferindu-i suport pentru integrarea în viaţa socială și activitatea școlară".

Definirea competenței profesionale şi a competenței didactice

Competență profesională: "Ansamblul de competențe specializate, care reprezintă standardul acceptabil pentru exercitarea unei profesii. Fiecare profesie solicită, pe lângă anumite competențe generale (intelectuale, civice, etice, comunicaționale, etc.) și competențe specifice activității în domeniu."[1]

Competență didactică: "Capacitatea unei persoane de a exercita atribuțiile specifice profesiei didactice; capacitatea unui educator de a se pronunța asupra unei probleme pedagogice, pe temeiul cunoașterii aprofundate a legităților și determinările fenomenelor educative; nivel de performanță la care urmează să fie realizate de către un educator sarcinile de muncă specifice profesiei didactice"[2]

2. Competențele profesionale[3] ale cadrului didactic debutant (educatoare/institutor/profesor pentru învățământul preșcolar)

2.1. Proiectarea activităţilor educaţionale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte, decodifică, identifică elemente de curriculum (modele de proiectare curriculară, tipologia	- Identifică nevoile de învățare ale preşcolarilor şi stabileşte obiective educaţionale informative şi	- Îşi asumă modul de organizare a unui demers didactic

[1] Ștefan, M. (2006). *Lexicon pedagogic.* București: Aramis., p. 58.
[2] Noveanu, E., Potolea, D. et. all. (2007). *Științele educației: dicționar enciclopedic:* București: Sigma., p.183.
[3] *Kitul mentorului de inserție profesională*, Proiect POSDRU *De la debut la succes*, ID 36525, București, 2013

activităţilor şi strategiilor didactice etc.) în activitatea instructiv-educativă în grădiniţa de copii - Utilizează un limbaj psihopedagogic ştiinţific.	formative în funcţie de particularităţile de grup şi individuale	

2.2. Conducerea şi monitorizarea procesului de instruire

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte în mod elementar modul de organizare şi conducere a activităţilor instructiv-educative.	- Asigură adecvarea strategiilor de instruire la caracteristicile individuale şi de grup ale preşcolarilor.	- Se adaptează flexibil la condiţiile curriculare concrete.

2.3. Evaluarea activităţilor educaţionale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte funcţiile evaluării precum şi unele metode şi instrumente de evaluare specifice învăţământului preşcolar.	- Elaborează probe şi instrumente de evaluare simple.	- Manifestă disponibilitate de îmbunătăţire a instrumentarului de evaluare folosit.

2.4. Integrarea şi utilizarea TIC în educaţie

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte terminologia specifică TIC şi înţelege rolul interacţiunii dintre preşcolar – computer	- Identifică unele activităţi sau secvenţe de activitate care pot fi realizate cu ajutorul TIC	- Proiectează, în condiţii de autonomie restrânsă, unele secvenţe de învăţare care presupun utilizarea TIC

2.5. Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a preşcolarilor

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele metode şi tehnici de consiliere şi tratare diferenţiată a copiilor preşcolari	- Reflectează asupra consecinţelor ce decurg din aplicarea diferitelor metode şi tehnici de consiliere şi de tratare diferenţiată a copiilor preşcolari	- Manifestă deschidere pentru a experimenta noi metode şi tehnici de cunoaştere şi consiliere a preşcolarilor

2.6. Managementul grupei de preşcolari

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte diferite teorii cu privire la asigurarea managementului grupei de preşcolari	- Creează un mediu ambiant plăcut pentru grupa de preşcolari care i-a fost încredinţată - Antrenează copiii în organizarea sălii şi a mediului curricular	- Este dispus să accepte sfaturi pentru mai buna organizare a mediului de învăţare şi a grupei de preşcolari

2.7. Dezvoltarea instituţională a unităţii de învăţământ preşcolar şi dezvoltarea de parteneriate grădiniţă - comunitate

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele instituţii din comunitatea locală care se află în legătură cu unitatea de învăţământ preşcolar	- Realizează un schimb minimal de informaţii, prin diferite canale de comunicare, cu diferiţi parteneri educaţionali	- Se implică în stabilirea unor legături între grădiniţă şi comunitatea locală

2.8. Managementul carierei şi al dezvoltării personale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte şi înţelege cu obiectivitate nivelul propriei pregătiri profesionale	Îşi elaborează proiecte de dezvoltare personală şi profesională	- Manifestă o conduită (auto)reflexivă asupra activităţilor profesionale şi personale

2.9. Cercetare educaţională aplicativă

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele modele de elaborare a design-ului unei cercetări educaţionale	- Elaborează micro-proiecte de cercetare educaţională în condiţii de asistenţă şi consiliere metodologică	- Manifestă o atitudine favorabilă faţă de cercetarea educaţională

3. Discipline de examen şi formula de examinare:

- Limba şi literatura maternă - **scris;**
- Limba şi literatura română şi universală pentru copii **– scris;**
- Metodica predării activităţilor instructiv-educative în grădiniţa de copii – **scris;**
- Pedagogie preşcolară şi elemente de psihologia educației – **scris;**
- Proba practică **(inspecţiile la clasă).**

TEMATICĂ ŞTIINŢIFICĂ
Limba şi literatura bulgară maternă

I. Limba bulgară

1. Elemente de fonetică şi fonologie. Aspecte contrastive cu limba română
2. Morfologie. Părţile de vorbire flexibile: definiţia, clasificarea, categoriile gramaticale, paradigma şi neflexibile.
3. Probleme de punctuaţie şi ortografie. Aspecte contrastive cu limba română.

II. Literatura bulgară

1. Literatura bulgara veche-Kiril şi Metodii. Importanţa activităţii lor spirituale şi culturale. Discipolii acestora-Kliment Ohridski, K-tin Preslavski .....
2. Literatura Renasterii : Paisii Hilendarski, Filip Stanislavov-Abagar.
3. Primii poeti bulgari-Добри Чинтулов, Георги Раковски, Добри Войников, Петко Славейков,Христо Ботев
4. Literatura bulgara dupa Eliberare :Иван Вазов,Алеко Константинов, Димчо Дебелянов, Пенчо Славейков
5. Povesti ptr. copii de Ангел Каралийчев,Леда Милева.

Bibliografie

Dinekov P.Istoria na starata bălgarska literatura, Sofia 1961.
Mihăilă G. Contributii la istoria culturii si literaturii române vechi, Bucuresti 1972.
Rusev P.Grigorii Tamblak v Rumănia i starata rumănska literatura, Sofia 1966.
Dinekov P. Bălgarski văzrojdenti, Sofia 1963.
Fotiade, Laura – Baz Locul lui Iordan Iovkov în relatiile literare româno-bulgare din secolul al XI-lea, în "Studii de literatura universala", vol.III, Bucuresti, 1961, p.237-255.
Iuffu Zl. şi Fotiade L. Antologie de texte din literatura bulgara, Bucuresti, 1962.
Iuffu Zl.Oglindirea realitatii românesti în opera lui L.Karavelov, în "Analele Universitatii Bucuresti", Filologie, nr.23, 1961, p.50. D. Zavera
Prelegeri de literatura bulgara, Bucuresti, 1978.
Prelegeri de folclor comparat român-bulgar (Cântece haiducesti), Bucuresti 1979.
Iuffu Zl., Zavera D.Raspândirea literaturii bulgare moderne în România pâna la 1944, în "Romanoslavica", 1963, IX, (p.447-483).
Zarev P. Panorama na bălgarskata literatura, vol.I, partea I si II, 1966, 1967; ed.II, 1970

III. Literatura prentru copii

. .Literatura pentru copii şi tineret.
. Genul liric.
. Cântece populare.
. Poezie pentru copii : Иван Вазов, Елин Пелин, Леда Милева, Елисавета Багряна.
5. Genul epic.
6. Basmul popular fantastic : Неволята, Болен здрав носи, Крали Марко
7. Basmul cult - H.C.Andersen – Грозното патенце, Свинарят, Малката кибритопродавачка,Charles Perrault-Червената шапчица, Пепеляшка.
8. Lumea fabulelor : Езоп, Петко Славейков, Константин Величков, Стоян Михайловски, Ла Фонтен.
9. A.de Saint Exupéry : Малкият принц, C.Collodi: Пинокио I. Caroll: Алис в страната на чудесата.

Bibliografie

1. Iuffu Zl. şi Fotiade L. Antologie de texte din literatura bulgara, Bucuresti, 1962. Iuffu Zl. Oglindirea realitatii românesti în opera lui L.Karavelov, în"Analele Universitatii Bucuresti", Filologie, nr.23, 1961, p.50. D. Zavera
2. Prelegeri de literatura bulgara, Bucuresti, 1978.
3.Prelegeri de folclor comparat român-bulgar (Cântece haiducesti), Bucuresti 1979.
4. Iuffu Zl., Zavera D. Raspândirea literaturii bulgare moderne în România pâna la 1944, în "Romanoslavica", 1963, IX, (p.447-483).

Limba și literatura română și universală pentru copii

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

- identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
- valorificarea valenţelor educative ale textelor literare utilizate;
- identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
- identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
- identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;
- utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
- utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;
- elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
- utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;
- identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelații inter-/intradisciplinare.

A. Limba română

1.LIMBĂ ŞI STIL

a) Limbă și limbaj
b) Limbă literară, limbă populară, limbă standard
c) Stilul individual și stilurile funcționale

2. FONETICĂ ȘI FONOLOGIE

a) Aparatul fonator și sunetele limbii române
b) Producerea și receptarea sunetelor
c) Clasificarea vocalelor și consoanelor limbii române. Semivocale.
d) Corespondența dintre litere și sunete
e) Segmentul vocalic: Diftong. Triftong. Hiat
f) Silaba. Structura analitică a silabei. Regulile silabaţiei în limba română.
g) Ortografia și despărțirea cuvintelor în silabe
h) Unităţile suprasegmentale intensive şi extensive (accentul şi intonaţia).
i) Accentul. Reguli de folosire corectă a accentului în limba romana
j) Alternanţe fonetice la nivelul limbii române.

3.PUNCTUAȚIE ȘI ORTOGRAFIE

a) Principii care stau la baza ortografiei
b) Norme ortografice și norme ortoepice
c) Semnele de punctuație și de ortografie
d) Funcționalitatea semnelor de punctuație și a semnelor ortografice
e) Scrierea cu majusculă. Abrevierile.

4. LEXICOLOGIE

a) Vocabularul – totalitate a cuvintelor limbii române
b) Vocabularul fundamental și masa vocabularului
c) Organizarea vocabularului: Vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar
d) Cuvântul – unitate de bază a vocabularului
e) Sensul cuvintelor: sensul propriu și sensul figurat
f) Sens lexical și sens gramatical
g) Relații semantice între cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie)
h) Structura morfologică a cuvântului
i) Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe)

j) Resurse stilistice ale vocabularului;
k) Expresii si locuțiuni
l) Frazeologia şi contextualizarea

5. MORFOLOGIE

a) Părțile de vorbire flexibile (Clasificare. Locuțiuni. Categorii morfologice. Funcții sintactice):
- Substantivul
- Articolul
- Pronumele
- Adjectivul
- Numeralul
- Verbul

b) Părțile de vorbire neflexibile (Clasificare. Locuțiuni. Funcții sintactice):
- Adverbul
- Conjuncția
- Prepoziția
- Interjecția

6. SINTAXA

- Enunțul

A. Sintaxa propoziției:

a) Părți principale de propoziție:
- Subiectul
- Predicatul
- Probleme de acord

b) Părți secundare de propoziție:
- Atributul
- Complementul

B. Sintaxa frazei:

c) Propoziția și felul propozițiilor
d) Fraza
e) Raporturile sintactice în frază: de interdependență, de coordonare și de subordonare
f) Mijloacele de exprimare a raporturilor sintactice în propoziție și frază
g) Tipuri de subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă, circumstanțială.

Bibliografie *Limba română*

1. Academia Română - Gramatica de bază a limbii române - Editura: Univers Enciclopedic Gold, Bucureşti, 2010
2. Avram, Mioara - Ortografia pentru toți, Editura Academiei, Bucureşti, 1990.
3. Avram, Mioara, Gramatica pentru toţi, Editura Academiei, Bucureşti, 1986
4. Angela Bidu-Vrânceanu, Narcisa Forăscu, Limba română contemporană. Lexicul, Editura Humanitas EducaŃional, Bucureşti, 2005.
5. Constantinescu-Dobridor, Gh, .Morfologia limbii române, Editura Ştiinţifică, Bucureşti,1974
6. Constantinescu-Dobridor, Gh., Sintaxa limbii române, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1994
7. Coteanu, Ion (coordonator), Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia, ediţia a II-a, Bucureşti, 1985
8. Forăscu, Narcisa (coord.), Popescu, Mihaela, Dificultăţi gramaticale ale limbii române, Editura Universităţii din Bucureşti, 2001.
9. Guţu Romalo, Valeria, Corectitudine şi greşeală. Limba română de azi, Editura Humanitas Educational, Bucureşti, 2000.
10. Hristea, Theodor (coordonator), Sinteze de limba română, ediţia a III-a, Editura Albatros, 1984.
11. Iordan, I.; Robu, Vl., Limba română contemporană, EDP, Bucureşti, 1978;
12. Mariana, N. (2010). Limba română, (Note de curs), Universitatea „Transilvania" Braşov
13. Manualele de Limba romana, cl.aIXa, aXa, aXIa, aXIIa pentru Scolile Normale (ultima editie).
14. Marcu, Florin, Noul dictionar de neologisme, Editura Academiei, Bucureşti, 1997.
15. Operele menționate în capitolul Continuturi.

16. Şuteu, Flora, Elisabeta Şoşa, Ortografia limbii române. Dicţionar şi reguli, Editura Saeculum I.O, Bucureşti, 1995.

B. Literatura pentru copii

1. CONCEPTUL DE LITERATURĂ PENTRU COPII
Definiţii. Caracteristici. Opere fundamentale ale literaturii pentru copii
2. SPECII LITERARE ACCESIBILE PREŞCOLARILOR ŞI VALORILE FORMATIVE ALE TEXTELOR LITERARE DESTINATE COPIILOR
- Principalele genuri şi specii literare, accesibile preşcolarilor.

1. Creaţia populară
- Colinde
- Sorcova
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)
- Basme populare, prelucrate de Petre Ispirescu: *Greuceanu*, *Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte*, *Prâslea cel voinic şi merele de aur*

2. Creaţia cultă

a. Genul liric:
- **Poezia despre copilărie**: George Coşbuc – *Iarna pe uliţă*
- **Poezia despre natură şi vieţuitoare:** Mihai Eminescu – *Revedere*, *Somnoroase păsărele*; Vasile Alecsandri – *Pasteluri*: *Mezul iernei*; Elena Farago – *Căţeluşul şchiop*, *Gândăcelul*; *Gospodina*

b. Genul epic.
- **Fabula**: Tudor Arghezi – *Zdreanţă*, *Tâlharul pedepsit*; Jean de La Fontaine – *Greierele și furnica*;
- **Schița și povestirea**: *Emil Gârleanu - Fricosul*, *Căprioara*; Ioan Alexandru Brătescu-Voinești – *Puiul*; Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe*; Octav Pancu Iaşi – *Iedul cu trei capre*; I.L.Caragiale – *D-l. Goe..., Vizită;* Barbu Ştefănescu-Delavrancea – *Bunicul*, *Bunica*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată;* Hans Christian Andersen – *Fetita cu chibriturile*; Ion Creangă – *Moş Ion Roată şi Unirea*;
- **Legenda**: Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*, *Ciuboţelele ogarului*;
- **Balada**: George Topârceanu – *Balada unui greier mic*;
- **Basmul**: Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*; Carlo Collodi – *Pinocchio*;
  Povești: Ion Creangă – *Fata babei şi fata moşneagului*, *Punguţa cu doi bani, Capra cu trei iezi*; Hans Christian Andersen – *Răţuşca cea urâtă*; Fraţii Grimm – *Albă ca zăpada*, *Scufiţa Roşie*;
  Romanul pentru copii şi despre copii: Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*.

Bibliografie *Literatura pentru copii*

1. Bratu, Bianca (1977). *Preşcolarul şi literatura*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1977
2. Buzaşi, I., (2001). *Literatura pentru copii*, (note de curs), Universitatea „1 Decembrie 1918" Alba Iulia.
3. Goia, Vistian. (2003) *Literatura pentru copii şi tineret, pentru institutori, învăţători şi educatoare*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2003
4. Gurtavenco, M.; Ioani, L.; Norel, M.; Sasu A.E.; Şindrilaru, Fl.; Viţalariu, D. M. (2008). *77 de lecturi ale copilăriei. Lecturi particulare pentru clasele V-VI,* Ediţia a III-a, Editura Paralela 45, Piteşti
5. Mihalache, Cosmin, Pascu Ana, Manolache, Carmen, Voicilă, Ciprian (2008). *Îngeri, zmei şi şoimăriţe: mitologie pe înțelesul copiilor*, Bucureşti: Humanitas.
6. Negrilă, Iulian (1996). *Literatura pentru copii*. Arad: Editura Multimedia.
7. Norel, M., (2014), *Literatură română şi literatură pentru copii*, (note de curs), Universitatea „Transilvania", Braşov.
8. Pop, M., Ruxăndoiu, P. (1999). *Folclor literar românesc*, Bucureşti: E.D.P..
9. Stoica, C., Vasilescu, E. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Şcolile Normale - cls. a XII-a), Bucureşti: E.D.P..
10. Costea, O., Mitu, F., Stoica, C., Toma-Damşa, M., Vasilescu, E., Vlăduţ, A. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Şcolile Normale – cls. a XIII-a), Bucureşti: E.D.P..
11. Operele menționate în capitolul *Conținuturi*.

Metodica activităţilor instructiv-educative în grădiniţa de copii

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice

- abordarea flexibilă a curriculumului preşcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;

- aplicarea adecvată a principiilor și strategiilor specifice activităților desfășurate în învățământul preșcolar;
- alegerea și adecvarea strategiilor didactice de predare-învățare-evaluare în vederea realizării obiectivelor de referință/ competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul preșcolar;
- adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale copiilor, prin individualizarea și diferențierea învățării;
- valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la grădiniță;
- valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii copiilor în cadrul activităților de învățare din grădiniță;
- conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice.
- Dezvoltarea instituţională a unităţii de învăţământ preşcolar şi dezvoltarea de parteneriate grădiniţă - comunitate

CONȚINUT TEMATIC

. CURRICULUM PENTRU EDUCAȚIE TIMPURIE

- Domeniile de dezvoltare/domeniile experiențiale și importanța lor în educația timpurie.
- Structura și conținutul curriculumului pentru educaţia timpurie; Valori promovate.
- Planul de învățământ și Metodologia de aplicare a planului de învățământ.
  - ✓ Programul zilnic de activitate;
  - ✓ Activităţi pe domenii experienţiale;
  - ✓ Jocuri şi activitaţi didactice alese;
  - ✓ Activităţi de dezvoltare personală (rutine, tranziţii, activităţi optionale şi activitaţi desfăşurate după-amiaza).

2. PROIECTAREA ORGANIZAREA ȘI REALIZAREA ACTIVITĂȚILOR LUDICE ȘI DE ÎNVĂȚARE

- Jocul - principala formă de organizare a procesului de învăţământ în grădiniţă;
- Structura și conținutul pentru: planificarea anuală/planificarea calendaristică; proiectele tematice; proiectele de activitate (integrată sau pe discipline);
- Categoriile de activităţi de învăţare şi modul de integrare în proiectarea didactică (Activităţi pe domenii experienţiale, Jocuri şi activităţi didactice alese şi Activităţi de dezvoltare personală - activităţi integrate sau pe discipline);
- Diferenţiere şi individualizare în procesul de învăţământ.
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală și de grup, precum a strategiilor de interevaluare, care să valorifice influențele educative pozitive;

3. MAGEMENTUL ACTIVITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE

- Organizarea spaţiului educaţional (cerinţe psiho-pedagogice şi ergonomice).
- Variante de organizare și realizare a activităților de învățare pe domenii experiențiale: povestirea; repovestirea; lectura educatoarei; jocul didactic; convorbirea; memorizarea; lectura după imagini; observarea, jocul de rol, jocul motric, jocul muzical, modelaj, desen, pictură etc.
- Variante de organizare și de realizare a activităţilor de dezvoltare personală: rutine (întâlnirea de dimineață), tranziții, activități opționale, activități din perioada după-amiezii;
- Variante de organizare și realizare a activităților integrate și a jocurilor și a activităților didactice alese.
- Metode, tehnici și procedee folosite în cadrul diferitelor tipuri de activități de învățare. Combinații între diferite strategii didactice, în viziune sistemică.
- Mijloace didactice specifice activităților de învățare cu preșcolarii și modalități de optimizare a situațiilor de învățare prin intermediul acestora.
- Activitățile extracurriculare.
- Parteneriatul grădiniță – școală și parteneriatul grădiniță - familie – comunitate.

4. SPECIFICUL EVALUĂRII ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL PREŞCOLAR

- Conceptul de evaluare: definire și analiză.
- Metode, tehnici și instrumente de evaluare a rezultatelor și a progreselor în învățare ale copilului preșcolar.
- Proiectarea și interpretarea probelor de evaluare în învățământul preșcolar.Valorificarea rezultatelor evaluărilor.

Bibliografie - Metodica predării activităților instructiv educative din grădiniță.

1. Bogart, C., Delmarle, S., Preda, V. (2012). Formarea competențelor în grădiniță: o altă perspectivă asupra timpului școlar. București: Aramis Print.
2. Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M. (2002). Metoda interactive de grup-Ghid metodic. 60 de metode și 200 de aplicații practice pentru învățământul preșcolar. Craiova. Arves.
3. Culea, L. (2009). Aplicarea noului curriculum pentru educație timpurie-o provocare?. Pitești: Diana.

4. Dumitrana, M. (1999). Educarea limbajului în învățământul preşcolar vol. I Comunicarea orala, Bucureşti: Compania.
5. Dumitrana, M. (2000). Copilul, familia şi grădinița. Bucureşti: Compania Dumitrana, M. (2002). Activități matematice în grădiniță: ghid practic, însoțit de 105 sugestii de activități. Bucureşti: Compania.
6. Dumitrana, M. (2005). Jocuri şi jucării pentru preşcolari. Ghid metodic de activități realizate cu ajutorul unor materiale simple. Bucureşti: Compania.
7. Flerina, E. A. (1976). Jocul şi jucăria. Îndrumător pentru educatoarele din grădinița de copii. Bucureşti: Didactică şi Pedagogică.
8. Glava, A., Pocol, M., Tătaru, L.-L. (2009). Educaţia timpurie: ghid metodic pentru aplicarea curriculumului preşcolar. Piteşti: Paralela 45
9. Glava, A., Tătaru, L., Chiş, O. (2014). Piramida cunoaşterii. Repere metodice în aplicarea curriculumului preşcolar. Piteşti: Diamant
10. Hobjilă, A. (2008). Elemente de didactică a activităților de educarea limbajului (etapa preşcolarității). Iaşi: Institutul European.
11. Ionescu, M. (coord.) (2010). Repere fundamentale în învățarea şi dezvoltarea timpurie a copilului de la naştere la 7 ani. Bucureşti: Vanemonde.
12. Mătăsaru, M., Chriloaie, M., Nedelcu, C., Pricoaia, V., Mătăsaru, L. (2008). Proiectarea didactică în învățământul preşcolar. Rovimed Publishers.
13. Mitu, Florica - "Metodica activităților de educare a limbajului", Editura Pro Humanitas, Bucureşti, 2000
14. Necula. G., Manolache, A., Mocanu, S., et. All. (2009). Metodica activităților instructiv-educative în grădinița de copii. Craiova: „Gheorghe-Cârțu Alexandru".
15. Niculescu, R., M. (2010). Curriculum între continuitate şi provocare, Sibiu: MEDIA.
16. Niculescu, R., M. (1999). Pedagogie preşcolară – Sinteze, Bucureşti: PRO HUMANITATE.
17. Norel, M., Bota, O., A. (2013). Didactica domeniului experiențial limbă şi comunicare, Cluj-Napoca: Asociația de Ştiințe Cognitive din Romania.
18. Păiş Lăzărescu M, Ezechil, L. (2015). Laborator preşcolar-ghid metodologic. Ediția a IV-a revizuită. Bucureşti: V & I Integral.
19. Păişi-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2009). A deveni şi a fi educator. Bune practici în învăţământul preşcolar şi primar. Piteşti: Editura Universităţii din Piteşti.
20. Păişi-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2015). Mentorat în didactica învățământului preşcolar şi primar. Craiova: Sitech
21. Păun, E., Iucu, R. (coord.) (2002). Educaţia preşcolară în România. Iaşi: Polirom.
22. Preda, V. (1999). Copilul şi grădinița. Urgența 2000: pariul limbajului şi al comunicării. Bucureşti: Compania.
23. Preda, V. (2009). Programe şi activități în învățământul preşcolar şi primar. Bucureşti: Didactica Publishing House.
24. Preda, V., Breben, S., Gongea, E., Mitrulescu, V. (2009). Învățarea bazată pe proiecte. Auxiliar didactic pentru aplicarea noului curriculum. Craiova: Arves.
25. Schulman Kolumbus, E. (2006). Didactica preşcolară. Ediția a III-a. Bucureşti: V & I Integral
26. Varzari, E., Taiban, M., Manasia, V. (1967) - Metodica cunoaşterii mediului înconjurător şi a dezvoltării vorbirii în grădinița de copii" (Manual pentru liceele pedagogice de educatoare), E.D.P., Bucureşti.
27. Vrăşmaş, E. (2014). Educația timpurie. Bucureşti: Arlequin.
28. ***Ministerul Educației, Cercetării şi Tineretului. (2006). Finalitățile şi efectele introducerii educației timpurii în sistemul românesc de educație. Studiu de impact: Bucureşti.
29. ***Ministerul Educației, Cercetării şi Tineretului. (2006). Propunere de politici publice. Educația timpurie-prima treaptă a educației formale (Studiu de impact atașat). Bucureşti.
30. ***Ministerul Educaţiei, Cercetării şi Tineretului. (2008) . Curriculum pentru educaţia timpurie a copiilor cu vârsta cuprinsă între naştere şi 6/7 ani. Bucureşti: Didactica Publishing House.
31. E.Sch. Kolumbus (traducere şi adaptare Magdalena Dumitrana) – Didactica preşcolară , Bucureşti, 1998.
32. H. Barbu, A. Mateiaş, E. Rafailă, E. Popescu, F. şerban – pedagogie preşcolară, Didactica, Bucureşti, 1997
33. Magdalena Dumitrana – Educarea limbajului în învăţământul preşcolar, Bucureşti, 1999.
34. A. Ilica, G. Kelemen – Metodica activităţilor instructiv – educative – Ed. U. A.V. Arad, 2004
35. A. Ilica, J. Cozma, V. Preda, E. Soriţeu, G. Kelemen – Didactica învăţământului preşcolar – Ed. U.A.V. Arad, 2005

Pedagogie preşcolară şi elemente de psihologia educației

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice

- descrierea şi explicarea corectă a ideilor, proceselor şi fenomenelor educației timpurii la nivel european şi național ;
- utilizarea adecvată a cunoştințelor de pedagogie preşcolară şi a elementelor de psihologie a educației, în contexte variate;
- exemplificarea conceptelor, prin proiectarea conținuturilor instructiv-educative, în acord cu particularitățile psiho - individuale şi de vârstă ale şcolarului mic;

- manifestarea unei conduite flexibile şi inovative în ceea ce priveşte managementul carerei şi dezvolatrea profesională;
- aplicarea elementelor de cercetare educaţională specifice în vederea realizării de micro-proiecte de cercetare educaţională în condiţii de asistenţă şi consiliere metodologică

CONȚINUT TEMATIC

1. EDUCAȚIA TIMPURIE ÎN CONTEXT EUROPEAN
   - Educaţia timpurie - dimensiune a învăţării pe tot parcursul vieţii.
   - Conceptul de educație timpurie; fundamente teoretice ale educației timpurii.
   - Educația timpurie la nivel european.
   - Servicii integrate și incluzive în educația timpurie.
   - Finalitățile educației timpurii.
2. EDUCAȚIA TIMPURIE ÎN ROMÂNIA
   - Locul şi rolul educației timpurii în cadrul sistemului de învățământ românesc.
   - Învățământul particular – accente specifice la nivelul educației timpurii.
   - Alternative educaționale în educația timpurie. Aspecte care au contribuit la dezvoltarea sistemului de educație timpurie din România.
   - Tranziția de la grădiniță la școală.
3. FACTORII DEZVOLTĂRII PERSONALITĂȚII UMANE - INTERACŢIUNI ŞI DOMINANTE. EDUCABILITATEA
   - Conceptul de dezvoltare şi conceptul de educabilitate. Relaţia dezvoltare - învăţare – joc în educația timpurie.
   - Ereditatea, factor intern al dezvoltării personalității.
   - Mediul, factor extern al dezvoltării personalității.
   - Educația – factor hotărâtor al dezvoltării psihice; specificul influențelor educative la vârstele timpurii.
   - Metode, tehnici şi instrumente de cunoaştere a specificului dezvoltării psihice la vârstele timpurii.
4. STRUCTURA ŞI DINAMICA PERSONALITĂŢII LA VÂRSTELE TIMPURII
   - Repere ale dezvoltării la vârstele timpurii. Domeniile de dezvoltare: Dezvoltarea fizică, sănătate şi igienă personală; Dezvoltarea socio-emoțională; Capacități şi atitudini în învățare; Dezvoltarea limbajului, a comunicării şi premisele citirii şi scrierii; Dezvoltarea cognitivă şi cunoaşterea lumii.
   - Procese fundamentale ale dezvoltării personalităţii copilului la vârstele timpurii: (imaginea de sine, conştiinţa de sine şi conduita morală).
   - Dimensiuni ale dezvoltării personalităţii la vârstele timpurii: temperament, aptitudini, inteligenţă, caracter, creativitate.
   - Specificul învăţării la vârstele timpurii.
   - Colaborarea grădiniței cu școala. Importanța dezvoltării socio-emoționale în contextul asigurării unui debut școlar de succes.
5. COPII CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE (CES) ÎN GRĂDINIŢĂ
   - Educaţia integrată şi incluzivă în grădiniţă.
   - Relația grădiniței cu familia și cu comunitatea.
   - Colaborarea cu părinţii şi cu alte categorii profesionale de sprijin.
6. ELEMENTE DE DIDACTICĂ PREŞCOLARĂ
   - Abordarea sistemică a procesului de învăţământ în învăţământul preşcolar; abordarea interacțională, abordarea comunicațională.
   - Interdependența formal – informal - nonformal din perspectiva procesului didactic în grădinița de copii.
   - Normativitatea didactică. Specificul principiilor didactice în învăţământul preşcolar.
7. PROIECTAREA DIDACTICĂ ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL PREŞCOLAR
   - Conceptul de proiectare didactică; funcţiile proiectării didactice; etapele proiectării didactice.
   - Produsele curriculare fundamentale: plan de învățământ, programă școlară, planificare anuală, planificare tematică.
8. MANAGEMENTUL CARIEREI DIDACTICE
   - Prevederi legislative care sprijină dezvoltarea carierei didactice.
   - Importanța dezvoltării profesionale în cariera didactică.

Bibliografie - Pedagogie și elemente de psihologie

1. Bocoş, M., Avram, I., Catalano, H., Someşan, E. (coord.) (2009), Pedagogia învăţământului preşcolar. Instrumente didactice, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
2. Bocos M., Preda V., Brănișteanu R., Clapou C., (2013), Tradiții și valori – Ghid practic de opționale integrate, Editura Delta Cart Educațional, Pitești.

3. Ezechil, L. (2002). Comunicarea educaţională în context şcolar. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică
4. Glava, A., Glava, C. (2002). Introducere în pedagogia preşcolară. Cluj-Napoca: Dacia.
5. Harwood, R., Miller, S.A., Vasta, R. (2010). Psihologia copilului. Iaşi: Polirom
6. Ionescu, M. (coord.) (2010). Repere fundamentale în învăţarea şi dezvoltarea timpurie a copilului de la naştere la 7 ani. Bucureşti: Vanemonde.
7. Mătăsaru, M., Chriloaie, M., Nedelcu, C., Pricoaia, V., Mătăsaru, L. (2008). Proiectarea didactică în învățământul preşcolar. Rovimed Publishers.
8. Niculescu, R., M. (2010). Curriculum între continuitate şi provocare, Sibiu: MEDIA.
9. Niculescu, R., M. (1999). Pedagogie preşcolară – Sinteze, Bucureşti: PRO HUMANITATE.
10. Papalia, D.E., Wenkos Olds, S., Duskin Feldman, R. (2010). Dezvoltarea umană.
11. Păun, E., Iucu, R. (coord.) (2002). Educaţia preşcolară în România. Iaşi: Polirom.
12. Petrovai D., Preda, V., Petrică S., Brănișteanu R., (2012), Pentru un copil sănătos emoțional și social – Ghid practic pentru educatorul care construiește încredere, V&I Integral, București.
13. Radu, I., T. , Ezechil, L. (2006). Pedagogie – fundamente teoretice. Bucureşti: Editura V&I Integral.
14. Radu, I.T., Ezechil, L (2009). Didactica. Teoria instruirii. Piteşti: Paralela 45.
15. Răduţ-Taciu, R., Bocoş, M.-D., Chiş, O. (coord.) (2015), Tratat de management educaţional pentru învăţământul primar şi preşcolar, Editura Paralela 45, Piteşti.
16. Vrăşmaş, E. (2014). Educația timpurie. Bucureşti: Arlequin.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

EDUCATOARE/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR (ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR ÎN LIMBA CEHĂ MATERNĂ)

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA ROMANA ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ȘI LITERATURA CEHĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ SI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI

2015

1. Notă de prezentare

Justificarea viziunii curriculare - paradigma educaţiei timpurii

Educaţia timpurie a fost unul din elementele ce a fost integrat în sistemul reformei realizate în domeniul educaţiei. Unul din cele mai importante repere ale procesului de reformă educaţională este reprezentat de adoptarea Legii Educaţiei Naţionale 1 /2011, cu modificările şi completările ulterioare, care prevede în cadrul sistemului naţional de învăţământ preuniversitar pentru educaţia timpurie ca fiind formată din nivelul antepreşcolar (0-3 ani) şi învăţământul preşcolar (3-6 ani).

În anul 2011 au fost adoptate două comunicări ale Comisiei Europene care vizează în mod direct educaţia timpurie a copiilor. Unul dintre acestea, ***Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari: să oferim tuturor copiilor noştri cea mai bună pregătire pentru lumea de mâine***, Comunicare a Comisiei Europene, Bruxelles, 17.2.2011, COM(2011) 66 final prevede: *„Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari (EICP) constituie soclul principal al succesului învățării de-a lungul vieții, al integrării sociale, al dezvoltării personale și, mai târziu, al capacității de inserție profesională.*

Venind în completarea rolului primordial al familiei, educația și îngrijirea copiilor preșcolari au un impact important și durabil imposibil de realizat prin măsuri ulterioare. Primele experiențe ale copiilor stau la baza întregii lor formări ulterioare. Dacă se constituie baze solide în primii ani, formarea ulterioară este mai eficace și mai susceptibilă de a se desfășura pe tot parcursul vieții, reducând riscul abandonării timpurii a studiilor, sporind echitatea școlarității și reducând costurile suportate de societate din motive de risipă de talente și cheltuielile publice în domeniul social, al sănătății și chiar judiciar.

Cel de-al doilea document, ***Concluziile Consiliului privind educația și îngrijirea copiilor preșcolari: să oferim tuturor copiilor noștri cea mai bună pregătire pentru lumea de mâine ,*** (2011/C 175/03), Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 15.6.2011 prevede la rândul său: "*Educația și îngrijirea copiilor preșcolari (EICP) de înaltă calitate (9) oferă o gamă largă de avantaje pe termen scurt și lung atât pentru persoane, cât și pentru societate în general*. Completând rolul central al familiei, EICP constituie soclul principal al dobândirii limbajului, al succesului învățării pe tot parcursul vieții, al integrării sociale, al dezvoltării personale și al capacității de inserție profesională.

Definirea profesiei de educatoare. Raportare la standardul ocupațional – educatoare / institutor / profesor pentru învățământul preșcolar

Educatoarea "instruiește și educă prin joc, pentru sprijinirea și promovarea dezvoltării copiilor de vârstă preșcolară, urmărind obiective cognitive și de limbaj, psiho-motorii, de educare a afectivității, ale educației estetice și ale educației pentru societate" iar misiunea ocupației este "de a permite fiecărui copil să-și urmeze drumul său personal de evoluție, oferindu-i suport pentru integrarea în viața socială și activitatea școlară".

Definirea competenței profesionale și a competenței didactice

Competență profesională: "Ansamblul de competențe specializate, care reprezintă standardul acceptabil pentru exercitarea unei profesii. Fiecare profesie solicită, pe lângă anumite competențe generale (intelectuale, civice, etice, comunicaționale, etc.) și competențe specifice activității în domeniu."[1]

Competență didactică: "Capacitatea unei persoane de a exercita atribuțiile specifice profesiei didactice; capacitatea unui educator de a se pronunța asupra unei probleme pedagogice, pe temeiul cunoașterii aprofundate a legităților și determinările fenomenelor educative; nivel de performanță la care urmează să fie realizate de către un educator sarcinile de muncă specifice profesiei didactice"[2]

2. Competențele profesionale[3] ale cadrului didactic debutant (educatoare/institutor/profesor pentru învățământul preșcolar)

2.1. Proiectarea activităţilor educaţionale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte, decodifică, identifică elemente de curriculum (modele de proiectare curriculară, tipologia activităţilor şi strategiilor didactice etc.)	- Identifică nevoile de învățare ale preşcolarilor şi stabileşte obiective educaţionale informative şi formative în funcţie de	- Îşi asumă modul de organizare a unui demers didactic

[1] Ștefan, M. (2006). *Lexicon pedagogic.* București: Aramis., p. 58.
[2] Noveanu, E., Potolea, D. et. all. (2007). *Științele educației: dicționar enciclopedic:* București: Sigma., p.183.
[3] *Kitul mentorului de inserție profesională*, Proiect POSDRU *De la debut la succes*, ID 36525, București, 2013

în activitatea instructiv-educativă în grădiniţa de copii - Utilizează un limbaj psihopedagogic ştiinţific.	particularităţile de grup şi individuale	

2.2. Conducerea şi monitorizarea procesului de instruire

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte în mod elementar modul de organizare şi conducere a activităţilor instructiv-educative.	- Asigură adecvarea strategiilor de instruire la caracteristicile individuale și de grup ale preşcolarilor.	- Se adaptează flexibil la condiţiile curriculare concrete.

2.3. Evaluarea activităţilor educaţionale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte funcţiile evaluării precum şi unele metode şi instrumente de evaluare specifice învăţământului preşcolar.	- Elaborează probe și instrumente de evaluare simple.	- Manifestă disponibilitate de îmbunătățire a instrumentarului de evaluare folosit.

2.4. Integrarea şi utilizarea TIC în educaţie

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte terminologia specifică TIC şi înțelege rolul interacţiunii dintre preşcolar – computer	- Identifică unele activităţi sau secvenţe de activitate care pot fi realizate cu ajutorul TIC	- Proiectează, în condiţii de autonomie restrânsă, unele secvențe de învăţare care presupun utilizarea TIC

2.5. Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a preşcolarilor

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele metode și tehnici de consiliere şi tratare diferenţiată a copiilor preşcolari	- Reflectează asupra consecinţelor ce decurg din aplicarea diferitelor metode și tehnici de consiliere şi de tratare diferenţiată a copiilor preşcolari	- Manifestă deschidere pentru a experimenta noi metode şi tehnici de cunoaştere şi consiliere a preşcolarilor

2.6. Managementul grupei de preşcolari

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte diferite teorii cu privire la asigurarea managementului grupei de preşcolari	- Creează un mediu ambiant plăcut pentru grupa de preşcolari care i-a fost încredințată - Antrenează copiii în organizarea sălii şi a mediului curricular	- Este dispus să accepte sfaturi pentru mai buna organizare a mediului de învățare și a grupei de preşcolari

2.7. Dezvoltarea instituţională a unităţii de învăţământ preşcolar şi dezvoltarea de parteneriate grădiniţă - comunitate

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele instituţii din comunitatea locală care se află în legătură cu unitatea de învăţământ preşcolar	- Realizează un schimb minimal de informaţii, prin diferite canale de comunicare, cu diferiți parteneri educaţionali	- Se implică în stabilirea unor legături între grădiniță și comunitatea locală

2.8. Managementul carierei şi al dezvoltării personale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte şi înțelege cu obiectivitate nivelul propriei pregătiri profesionale	Își elaborează proiecte de dezvoltare personală și profesională	- Manifestă o conduită (auto)reflexivă asupra activităţilor profesionale şi personale

2.9. Cercetare educaţională aplicativă

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele modele de elaborare a design-ului unei cercetări educaţionale	- Elaborează micro-proiecte de cercetare educaţională în condiţii de asistenţă şi consiliere metodologică	- Manifestă o atitudine favorabilă faţă de cercetarea educaţională

3. Discipline de examen şi formula de examinare:

- Limba și literatura maternă - **scris;**
- Limba și literatura română și universală pentru copii **– scris;**
- Metodica predării activităţilor instructiv-educative în grădiniţa de copii – **scris;**
- Pedagogie preșcolară și elemente de psihologia educației – **scris;**
- Proba practică **(inspecţiile la clasă).**

TEMATICĂ ȘTIINȚIFICĂ
Limba și literatura cehă maternă

I. Limba cehă

1. Elemente de fonetică şi fonologie. Sistemul vocalic, consonantic
2. Morfologie. părţile de vorbire flexibile şi neflexibile.
3. Probleme de punctuaţie şi ortografie.
4. Sintaxă. Sintaxa propoziţiei. Părţile principale şi secundare de propoziţie. Sintaxa frazei. Tipurile de fraze formate prin coordonare sintactică şi felurile propoziţiilor subordonate.

II. Literatura cehă

1. Conceptul de literatură cehă. Periodizare. Genuri şi specii literare.
2. Literatura cehă modernă. Perioada de început a epocii renaşterii naţionale şi spirituale a poporului ceh (literatura národního obrození): Antonín J.Puchmajer, Josef Dobrovský, Josef Jungmann, Václav Hanka, František Ladislav Čelakovský. Romantismul: Karel Hynek Mácha, Karel Jaromír Erben, Božena Němcová, Josef Kajetan Tyl.Critica regimului politic: activitatea lui Karel Havlíček Borovský.
3. Realismul. Proza lui Ján Neruda. Principalele orientări ale realismului critic ceh: proza de inspiraţie rurală : Karel Václav Rais, scrierile de tentă social politică: Svatopluk Čech, Josef Václav Sládek, Romanul istoric: Alois Jirásek.
4. Literatura cehă la cumpăna veacurilor al XIX-lea – al XX-lea şi în primele două decenii ale secolului trecut. Modernismul literar ceh (Česká moderna): impresionismul şi simbolismul: Antonin Sova, Otakar Brezina; poezia cu tematică socială: Jiri Wolker.Ridiculizarea militarismului birocratic austro-ungar: Jaroslav Hašek.
5. Literatura cehă în perioada interbelică: Karel Čapek, Vítězslav Nezval,Vladislav Vančura, Ivan Olbracht, Marie Majerová ,Jaroslav Seifert, Karel Poláček.

Literatura cehă după anul 1945 şi cea contemporană: Zdeněk Pluhař, Jan Otčenášek, Bohumil Hrabal, Václav Havel (activitatea de eseist politic şi cea de dramaturg).

Bibliografie

Československá akademia věd, Mluvnice češtiny, I – III, Praha, Academia., 1986/87.
Kolektiv autorů, Příruční mluvnice češtiny, Praha, Nakladatelství Lidove noviny, 1996.
ČSAV, Pravidla českého pravopisu, Praha, Nakl. ČSAV, 1975.
Miroslav Grepl, Petr Karlík, Skladba spisovné češtiny, Praha, Nakl.SPN, 1986.
Vladimir Smilauer, Novočeské tvoření slov, Praha, SPN, 1971.
ČSAV, Dějiny české literatury, I-III, Praha, Nakl.ČSAV, 1959-1961.
Lubor Machala, Eduard Petrů a kolektiv, Panorama ceske literatury (Literárni dějiny od počátku do současnosti), Olomouc, Nakl, Rubico, 1994.
Jan Lehár, Alexander Stich, Jaroslava Janáčkova, Jiři Holý, Česká literatura od počátku k dnešku, Praha, nakl. Lidové noviny, 1998.
Tiberiu Pleter, Výbor z moderní české literatury, Bucureşti, EDP, 1992.

Limba și literatura română și universală pentru copii

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

- identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
- valorificarea valenţelor educative ale textelor literare utilizate;
- identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
- identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
- identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;
- utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
- utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;
- elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
- utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;
- identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelații inter-/intradisciplinare.

A. Limba română

1.LIMBĂ ŞI STIL

a) Limbă și limbaj
b) Limbă literară, limbă populară, limbă standard
c) Stilul individual și stilurile funcționale

2. FONETICĂ ȘI FONOLOGIE

a) Aparatul fonator și sunetele limbii române
b) Producerea și receptarea sunetelor
c) Clasificarea vocalelor și consoanelor limbii române. Semivocale.
d) Corespondența dintre litere și sunete
e) Segmentul vocalic: Diftong. Triftong. Hiat
f) Silaba. Structura analitică a silabei. Regulile silabaţiei în limba română.
g) Ortografia și despărțirea cuvintelor în silabe
h) Unităţile suprasegmentale intensive şi extensive (accentul şi intonaţia).
i) Accentul. Reguli de folosire corectă a accentului în limba romana
j) Alternanţe fonetice la nivelul limbii române.

3.PUNCTUAȚIE ȘI ORTOGRAFIE

a) Principii care stau la baza ortografiei
b) Norme ortografice și norme ortoepice
c) Semnele de punctuație și de ortografie
d) Funcționalitatea semnelor de punctuație și a semnelor ortografice
e) Scrierea cu majusculă. Abrevierile.

4. LEXICOLOGIE

a) Vocabularul – totalitate a cuvintelor limbii române
b) Vocabularul fundamental și masa vocabularului
c) Organizarea vocabularului: Vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar
d) Cuvântul – unitate de bază a vocabularului
e) Sensul cuvintelor: sensul propriu și sensul figurat
f) Sens lexical și sens gramatical
g) Relații semantice între cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie)
h) Structura morfologică a cuvântului
i) Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe)
j) Resurse stilistice ale vocabularului;
k) Expresii si locuțiuni
l) Frazeologia şi contextualizarea

5. MORFOLOGIE

a) Părțile de vorbire flexibile (Clasificare. Locuțiuni. Categorii morfologice. Funcții sintactice):
   - Substantivul
   - Articolul

- Pronumele
- Adjectivul
- Numeralul
- Verbul

b) Părțile de vorbire neflexibile (Clasificare. Locuțiuni. Funcții sintactice):
- Adverbul
- Conjuncţia
- Prepoziţia
- Interjecţia

6. SINTAXA
- Enunțul

A. Sintaxa propoziției:

a) Părți principale de propoziție:
- Subiectul
- Predicatul
- Probleme de acord

b) Părți secundare de propoziţie:
- Atributul
- Complementul

B. Sintaxa frazei:

c) Propoziția și felul propozițiilor
d) Fraza
e) Raporturile sintactice în frază: de interdependență, de coordonare și de subordonare
f) Mijloacele de exprimare a raporturilor sintactice în propoziţie şi frază
g) Tipuri de subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă, circumstanțială.

Bibliografie *Limba română*

1. Academia Română - Gramatica de bază a limbii române - Editura: Univers Enciclopedic Gold, București, 2010
2. Avram, Mioara - Ortografia pentru toți, Editura Academiei, București, 1990.
3. Avram, Mioara, Gramatica pentru toţi, Editura Academiei, Bucureşti, 1986
4. Angela Bidu-Vrânceanu, Narcisa Forăscu, Limba română contemporană. Lexicul, Editura Humanitas EducaŃional, Bucureşti, 2005.
5. Constantinescu-Dobridor, Gh, .Morfologia limbii române, Editura Ştiinţifică, Bucureşti,1974
6. Constantinescu-Dobridor, Gh., Sintaxa limbii române, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1994
7. Coteanu, Ion (coordonator), Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia, ediţia a II-a, Bucureşti, 1985
8. Forăscu, Narcisa (coord.), Popescu, Mihaela, Dificultăţi gramaticale ale limbii române, Editura Universităţii din Bucureşti, 2001.
9. Guţu Romalo, Valeria, Corectitudine şi greşeală. Limba română de azi, Editura Humanitas Educational, Bucureşti, 2000.
10. Hristea, Theodor (coordonator), Sinteze de limba română, ediţia a III-a, Editura Albatros, 1984.
11. Iordan, I.; Robu, Vl., Limba română contemporană, EDP, Bucureşti, 1978;
12. Mariana, N. (2010). Limba română, (Note de curs), Universitatea „Transilvania" Braşov
13. Manualele de Limba romana, cl.aIXa, aXa, aXIa, aXIIa pentru Scolile Normale (ultima editie).
14. Marcu, Florin, Noul dictionar de neologisme, Editura Academiei, Bucureşti, 1997.
15. Operele menționate în capitolul Continuturi.
16. Şuteu, Flora, Elisabeta Şoşa, Ortografia limbii române. Dicţionar şi reguli, Editura Saeculum I.O, Bucureşti, 1995.

B. Literatura pentru copii

1. CONCEPTUL DE LITERATURĂ PENTRU COPII
Definiții. Caracteristici. Opere fundamentale ale literaturii pentru copii
2. SPECII LITERARE ACCESIBILE PREŞCOLARILOR ŞI VALORILE FORMATIVE ALE TEXTELOR LITERARE DESTINATE COPIILOR

- Principalele genuri şi specii literare, accesibile preşcolarilor.

1. Creaţia populară

- Colinde
- Sorcova
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)
- Basme populare, prelucrate de Petre Ispirescu: *Greuceanu*, *Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte*, *Prâslea cel voinic şi merele de aur*

2. Creaţia cultă

a. Genul liric:

- **Poezia despre copilărie**: George Coşbuc – *Iarna pe uliţă*
- **Poezia despre natură şi vieţuitoare:** Mihai Eminescu – *Revedere*, *Somnoroase păsărele*; Vasile Alecsandri – *Pasteluri*: *Mezul iernei*; Elena Farago – *Căţeluşul şchiop*, *Gândăcelul*; *Gospodina*

b. Genul epic.

- **Fabula**: Tudor Arghezi – *Zdreanţă*, *Tâlharul pedepsit*; Jean de La Fontaine – *Greierele şi furnica*;
- **Schiţa şi povestirea**: *Emil Gârleanu - Fricosul*, *Căprioara*; Ioan Alexandru Brătescu-Voineşti – *Puiul*; Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe*; Octav Pancu Iaşi – *Iedul cu trei capre*; I.L.Caragiale – *D-l. Goe..., Vizită;* Barbu Ştefănescu-Delavrancea – *Bunicul*, *Bunica*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată;* Hans Christian Andersen – *Fetita cu chibriturile*; Ion Creangă – *Moş Ion Roată şi Unirea*;
- **Legenda**: Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*, *Ciubotelele ogarului*;
- **Balada**: George Topârceanu – *Balada unui greier mic*;
- **Basmul**: Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*; Carlo Collodi – *Pinocchio*;
  Poveşti: Ion Creangă – *Fata babei şi fata moşneagului*, *Punguţa cu doi bani, Capra cu trei iezi*; Hans Christian Andersen – *Răţuşca cea urâtă*; Fraţii Grimm – *Albă ca zăpada*, *Scufiţa Roşie*;
  Romanul pentru copii şi despre copii: Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*.

Bibliografie *Literatura pentru copii*

1. Bratu, Bianca (1977). *Preşcolarul şi literatura*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1977
2. Buzaşi, I., (2001). *Literatura pentru copii*, (note de curs), Universitatea „1 Decembrie 1918" Alba Iulia.
3. Goia, Vistian. (2003) *Literatura pentru copii şi tineret, pentru institutori, învăţători şi educatoare*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2003
4. Gurtavenco, M.; Ioani, L.; Norel, M.; Sasu A.E.; Şindrilaru, Fl.; Viţalariu, D. M. (2008). *77 de lecturi ale copilăriei. Lecturi particulare pentru clasele V-VI,* Ediţia a III-a, Editura Paralela 45, Piteşti
5. Mihalache, Cosmin, Pascu Ana, Manolache, Carmen, Voicilă, Ciprian (2008). *Îngeri, zmei şi şoimăriţe: mitologie pe înţelesul copiilor*, Bucureşti: Humanitas.
6. Negrilă, Iulian (1996). *Literatura pentru copii*. Arad: Editura Multimedia.
7. Norel, M., (2014), *Literatură română şi literatură pentru copii*, (note de curs), Universitatea „Transilvania", Braşov.
8. Pop, M., Ruxăndoiu, P. (1999). *Folclor literar românesc*, Bucureşti: E.D.P..
9. Stoica, C., Vasilescu, E. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Şcolile Normale - cls. a XII-a), Bucureşti: E.D.P..
10. Costea, O., Mitu, F., Stoica, C., Toma-Damşa, M., Vasilescu, E., Vlăduţ, A. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Şcolile Normale – cls. a XIII-a), Bucureşti: E.D.P..
11. Operele menționate în capitolul *Conținuturi*.

Metodica activităţilor instructiv-educative în grădiniţa de copii

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice

- abordarea flexibilă a curriculumului preşcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
- aplicarea adecvată a principiilor şi strategiilor specifice activităților desfăşurate în învățământul preşcolar;
- alegerea și adecvarea strategiilor didactice de predare-învățare-evaluare în vederea realizării obiectivelor de referință/ competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul preşcolar;
- adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale copiilor, prin individualizarea și diferențierea învățării;
- valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la grădiniță;
- valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii copiilor în cadrul activităților de învățare din grădiniță*;*
- conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice.
- Dezvoltarea instituţională a unităţii de învăţământ preşcolar şi dezvoltarea de parteneriate grădiniţă - comunitate

CONȚINUT TEMATIC

. CURRICULUM PENTRU EDUCAȚIE TIMPURIE

- Domeniile de dezvoltare/domeniile experiențiale și importanța lor în educația timpurie.
- Structura și conținutul curriculumului pentru educaţia timpurie; Valori promovate.
- Planul de învățământ și Metodologia de aplicare a planului de învățământ.
  - ✓ Programul zilnic de activitate;
  - ✓ Activităţi pe domenii experienţiale;
  - ✓ Jocuri şi activitaţi didactice alese;
  - ✓ Activităţi de dezvoltare personală (rutine, tranziţii, activităţi optionale şi activitaţi desfăşurate după-amiaza).

2. PROIECTAREA ORGANIZAREA ŞI REALIZAREA ACTIVITĂȚILOR LUDICE ŞI DE ÎNVĂȚARE

- Jocul - principala formă de organizare a procesului de învăţământ în grădiniţă;
- Structura și conținutul pentru: planificarea anuală/planificarea calendaristică; proiectele tematice; proiectele de activitate (integrată sau pe discipline);
- Categoriile de activități de învățare și modul de integrare în proiectarea didactică (Activităţi pe domenii experienţiale, Jocuri şi activităţi didactice alese şi Activităţi de dezvoltare personală - activităţi integrate sau pe discipline);
- Diferenţiere şi individualizare în procesul de învăţământ.
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală și de grup, precum a strategiilor de interevaluare, care să valorifice influențele educative pozitive;

3. MAGEMENTUL ACTIVITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE

- Organizarea spaţiului educațional (cerințe psiho-pedagogice şi ergonomice).
- Variante de organizare și realizare a activităților de învățare pe domenii experiențiale: povestirea; repovestirea; lectura educatoarei; jocul didactic; convorbirea; memorizarea; lectura după imagini; observarea, jocul de rol, jocul motric, jocul muzical, modelaj, desen, pictură etc.
- Variante de organizare și de realizare a activităților de dezvoltare personală: rutine (întâlnirea de dimineață), tranziții, activități opționale, activități din perioada după-amiezii;
- Variante de organizare și realizare a activităților integrate și a jocurilor și a activităților didactice alese.
- Metode, tehnici și procedee folosite în cadrul diferitelor tipuri de activități de învățare. Combinații între diferite strategii didactice, în viziune sistemică.
- Mijloace didactice specifice activităților de învățare cu preșcolarii și modalități de optimizare a situațiilor de învățare prin intermediul acestora.
- Activitățile extracurriculare.
- Parteneriatul grădiniță – școală și parteneriatul grădiniță - familie – comunitate.

4. SPECIFICUL EVALUĂRII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREŞCOLAR

- Conceptul de evaluare: definire și analiză.
- Metode, tehnici și instrumente de evaluare a rezultatelor şi a progreselor în învățare ale copilului preşcolar.
- Proiectarea şi interpretarea probelor de evaluare în învăţământul preşcolar.Valorificarea rezultatelor evaluărilor.

Bibliografie - Metodica predării activităților instructiv educative din grădiniță.

1. Bogart, C., Delmarle, S., Preda, V. (2012). Formarea competențelor în grădiniță: o altă perspectivă asupra timpului școlar. București: Aramis Print.
2. Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M. (2002). Metoda interactive de grup-Ghid metodic. 60 de metode și 200 de aplicații practice pentru învățământul preșcolar. Craiova. Arves.
3. Culea, L. (2009). Aplicarea noului curriculum pentru educație timpurie-o provocare?. Pitești: Diana.
4. Dumitrana, M. (1999). Educarea limbajului în învățământul preşcolar vol. I Comunicarea orala, București: Compania.
5. Dumitrana, M. (2000). Copilul, familia și grădinița. București: Compania Dumitrana, M. (2002). Activități matematice în grădiniță: ghid practic, însoțit de 105 sugestii de activități. București: Compania.
6. Dumitrana, M. (2005). Jocuri și jucării pentru preșcolari. Ghid metodic de activități realizate cu ajutorul unor materiale simple. București: Compania.
7. Flerina, E. A. (1976). Jocul și jucăria. Îndrumător pentru educatoarele din grădinița de copii. București: Didactică și Pedagogică.
8. Glava, A., Pocol, M., Tătaru, L.-L. (2009). Educația timpurie: ghid metodic pentru aplicarea curriculumului preșcolar. Pitești: Paralela 45

9. Glava, A., Tătaru, L., Chiș, O. (2014). Piramida cunoașterii. Repere metodice în aplicarea curriculumului preșcolar. Pitești: Diamant
10. Hobjilă, A. (2008). Elemente de didactică a activităților de educarea limbajului (etapa preșcolarității). Iași: Institutul European.
11. Ionescu, M. (coord.) (2010). Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani. București: Vanemonde.
12. Mătăsaru, M., Chriloaie, M., Nedelcu, C., Pricoaia, V., Mătăsaru, L. (2008). Proiectarea didactică în învățământul preșcolar. Rovimed Publishers.
13. Mitu, Florica - "Metodica activităților de educare a limbajului", Editura Pro Humanitas, București, 2000
14. Necula. G., Manolache, A., Mocanu, S., et. All. (2009). Metodica activităților instructiv-educative în grădinița de copii. Craiova: „Gheorghe-Cârțu Alexandru".
15. Niculescu, R., M. (2010). Curriculum între continuitate și provocare, Sibiu: MEDIA.
16. Niculescu, R., M. (1999). Pedagogie preșcolară – Sinteze, București: PRO HUMANITATE.
17. Norel, M., Bota, O., A. (2013). Didactica domeniului experiențial limbă și comunicare, Cluj-Napoca: Asociația de Științe Cognitive din Romania.
18. Păiș Lăzărescu M, Ezechil, L. (2015). Laborator preșcolar-ghid metodologic. Ediția a IV-a revizuită. București: V & I Integral.
19. Păişi-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2009). A deveni şi a fi educator. Bune practici în învăţământul preşcolar şi primar. Piteşti: Editura Universităţii din Piteşti.
20. Păişi-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2015). Mentorat în didactica învățământului preșcolar și primar. Craiova: Sitech
21. Păun, E., Iucu, R. (coord.) (2002). Educaţia preşcolară în România. Iaşi: Polirom.
22. Preda, V. (1999). Copilul și grădinița. Urgența 2000: pariul limbajului și al comunicării. București: Compania.
23. Preda, V. (2009). Programe și activități în învățământul preșcolar și primar. București: Didactica Publishing House.
24. Preda, V., Breben, S., Gongea, E., Mitrulescu, V. (2009). Învățarea bazată pe proiecte. Auxiliar didactic pentru aplicarea noului curriculum. Craiova: Arves.
25. Schulman Kolumbus, E. (2006). Didactica preșcolară. Ediția a III-a. București: V & I Integral
26. Varzari, E., Taiban, M., Manasia, V. (1967) - Metodica cunoașterii mediului înconjurător și a dezvoltării vorbirii în grădinița de copii" (Manual pentru liceele pedagogice de educatoare), E.D.P., București.
27. Vrăşmaş, E. (2014). Educația timpurie. București: Arlequin.
28. ***Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului. (2006). Finalitățile și efectele introducerii educației timpurii în sistemul românesc de educație. Studiu de impact: București.
29. ***Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului. (2006). Propunere de politici publice. Educația timpurie-prima treaptă a educației formale (Studiu de impact atașat). București.
30. ***Ministerul Educaţiei, Cercetării şi Tineretului. (2008) . Curriculum pentru educaţia timpurie a copiilor cu vârsta cuprinsă între naştere şi 6/7 ani. Bucureşti: Didactica Publishing House.
31. E.Sch. Kolumbus (traducere şi adaptare Magdalena Dumitrana) – Didactica preşcolară , Bucureşti, 1998.
32. H. Barbu, A. Mateiaş, E. Rafailă, E. Popescu, F. şerban – pedagogie preşcolară, Didactica, Bucureşti, 1997
33. Magdalena Dumitrana – Educarea limbajului în învăţământul preşcolar, Bucureşti, 1999.
34. A. Ilica, G. Kelemen – Metodica activităţilor instructiv – educative – Ed. U. A.V. Arad, 2004
35. A. Ilica, J. Cozma, V. Preda, E. Soriţeu, G. Kelemen – Didactica învăţământului preşcolar – Ed. U.A.V. Arad, 2005

Pedagogie preșcolară și elemente de psihologia educației

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice

- descrierea și explicarea corectă a ideilor, proceselor şi fenomenelor educației timpurii la nivel european și național ;
- utilizarea adecvată a cunoștințelor de pedagogie preșcolară și a elementelor de psihologie a educației, în contexte variate;
- exemplificarea conceptelor, prin proiectarea conținuturilor instructiv-educative, în acord cu particularitățile psiho - individuale și de vârstă ale școlarului mic;
- manifestarea unei conduite flexibile și inovative în ceea ce privește managementul carerei și dezvolatrea profesională;
- aplicarea elementelor de cercetare educațională specifice în vederea realizării de micro-proiecte de cercetare educațională în condiţii de asistenţă şi consiliere metodologică

CONȚINUT TEMATIC

1. EDUCAȚIA TIMPURIE ÎN CONTEXT EUROPEAN
   - Educaţia timpurie - dimensiune a învăţării pe tot parcursul vieţii.
   - Conceptul de educație timpurie; fundamente teoretice ale educației timpurii.

- Educația timpurie la nivel european.
- Servicii integrate și incluzive în educația timpurie.
- Finalitățile educației timpurii.

2. EDUCAȚIA TIMPURIE ÎN ROMÂNIA
- Locul şi rolul educației timpurii în cadrul sistemului de învățământ românesc.
- Învățământul particular – accente specifice la nivelul educației timpurii.
- Alternative educaționale în educația timpurie. Aspecte care au contribuit la dezvoltarea sistemului de educație timpurie din România.
- Tranziția de la grădiniță la școală.

3. FACTORII DEZVOLTĂRII PERSONALITĂȚII UMANE - INTERACŢIUNI ŞI DOMINANTE. EDUCABILITATEA
- Conceptul de dezvoltare și conceptul de educabilitate. Relația dezvoltare - învățare – joc în educația timpurie.
- Ereditatea, factor intern al dezvoltării personalității.
- Mediul, factor extern al dezvoltării personalității.
- Educația – factor hotărâtor al dezvoltării psihice; specificul influențelor educative la vârstele timpurii.
- Metode, tehnici şi instrumente de cunoaştere a specificului dezvoltării psihice la vârstele timpurii.

4. STRUCTURA ŞI DINAMICA PERSONALITĂŢII LA VÂRSTELE TIMPURII
- Repere ale dezvoltării la vârstele timpurii. Domeniile de dezvoltare: Dezvoltarea fizică, sănătate și igienă personală; Dezvoltarea socio-emoțională; Capacități și atitudini în învățare; Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii; Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii.
- Procese fundamentale ale dezvoltării personalităţii copilului la vârstele timpurii: (imaginea de sine, conştiinţa de sine şi conduita morală).
- Dimensiuni ale dezvoltării personalităţii la vârstele timpurii: temperament, aptitudini, inteligenţă, caracter, creativitate.
- Specificul învăţării la vârstele timpurii.
- Colaborarea grădiniței cu școala. Importanța dezvoltării socio-emoționale în contextul asigurării unui debut școlar de succes.

5. COPII CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE (CES) ÎN GRĂDINIȚĂ
- Educația integrată și incluzivă în grădiniță.
- Relația grădiniței cu familia și cu comunitatea.
- Colaborarea cu părinții și cu alte categorii profesionale de sprijin.

6. ELEMENTE DE DIDACTICĂ PREŞCOLARĂ
- Abordarea sistemică a procesului de învăţământ în învăţământul preşcolar; abordarea interacțională, abordarea comunicațională.
- Interdependenţa formal – informal - nonformal din perspectiva procesului didactic în grădiniţa de copii.
- Normativitatea didactică. Specificul principiilor didactice în învăţământul preşcolar.

7. PROIECTAREA DIDACTICĂ ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL PREŞCOLAR
- Conceptul de proiectare didactică; funcțiile proiectării didactice; etapele proiectării didactice.
- Produsele curriculare fundamentale: plan de învățământ, programă școlară, planificare anuală, planificare tematică.

8. MANAGEMENTUL CARIEREI DIDACTICE
- Prevederi legislative care sprijină dezvoltarea carierei didactice.
- Importanța dezvoltării profesionale în cariera didactică.

Bibliografie - Pedagogie şi elemente de psihologie

1. Bocoş, M., Avram, I., Catalano, H., Someşan, E. (coord.) (2009), Pedagogia învăţământului preşcolar. Instrumente didactice, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
2. Bocos M., Preda V., Brănișteanu R., Clapou C., (2013), Tradiții și valori – Ghid practic de opționale integrate, Editura Delta Cart Educațional, Pitești.
3. Ezechil, L. (2002). Comunicarea educaţională în context şcolar. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică
4. Glava, A., Glava, C. (2002). Introducere în pedagogia preşcolară. Cluj-Napoca: Dacia.
5. Harwood, R., Miller, S.A., Vasta, R. (2010). Psihologia copilului. Iaşi: Polirom
6. Ionescu, M. (coord.) (2010). Repere fundamentale în învăţarea şi dezvoltarea timpurie a copilului de la naştere la 7 ani. Bucureşti: Vanemonde.
7. Mătăsaru, M., Chriloaie, M., Nedelcu, C., Pricoaia, V., Mătăsaru, L. (2008). Proiectarea didactică în învățământul preşcolar. Rovimed Publishers.
8. Niculescu, R., M. (2010). Curriculum între continuitate şi provocare, Sibiu: MEDIA.
9. Niculescu, R., M. (1999). Pedagogie preşcolară – Sinteze, Bucureşti: PRO HUMANITATE.

10. Papalia, D.E., Wenkos Olds, S., Duskin Feldman, R. (2010). Dezvoltarea umană.
11. Păun, E., Iucu, R. (coord.) (2002). Educaţia preşcolară în România. Iaşi: Polirom.
12. Petrovai D., Preda, V., Petrică S., Brănișteanu R., (2012), Pentru un copil sănătos emoțional și social – Ghid practic pentru educatorul care construiește încredere, V&I Integral, București.
13. Radu, I., T. , Ezechil, L. (2006). Pedagogie – fundamente teoretice. Bucureşti: Editura V&I Integral.
14. Radu, I.T., Ezechil, L (2009). Didactica. Teoria instruirii. Piteşti: Paralela 45.
15. Răduţ-Taciu, R., Bocoş, M.-D., Chiş, O. (coord.) (2015), Tratat de management educaţional pentru învăţământul primar şi preşcolar, Editura Paralela 45, Piteşti.
16. Vrăşmaş, E. (2014). Educația timpurie. Bucureşti: Arlequin.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

EDUCATOARE/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR (ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR ÎN LIMBA CROATĂ MATERNĂ)

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA ROMANA ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ȘI LITERATURA CROATĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ SI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI

2015

1. Notă de prezentare

Justificarea viziunii curriculare - paradigma educaţiei timpurii

Educaţia timpurie a fost unul din elementele ce a fost integrat în sistemul reformei realizate în domeniul educaţiei. Unul din cele mai importante repere ale procesului de reformă educaţională este reprezentat de adoptarea Legii Educaţiei Naţionale 1 /2011, cu modificările şi completările ulterioare, care prevede în cadrul sistemului naţional de învăţământ preuniversitar pentru educaţia timpurie ca fiind formată din nivelul antepreşcolar (0-3 ani) şi învăţământul preşcolar (3-6 ani).

În anul 2011 au fost adoptate două comunicări ale Comisiei Europene care vizează în mod direct educaţia timpurie a copiilor. Unul dintre acestea, ***Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari: să oferim tuturor copiilor noştri cea mai bună pregătire pentru lumea de mâine***, Comunicare a Comisiei Europene, Bruxelles, 17.2.2011, COM(2011) 66 final prevede: *„Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari (EICP) constituie soclul principal al succesului învățării de-a lungul vieții, al integrării sociale, al dezvoltării personale și, mai târziu, al capacității de inserție profesională.*

Venind în completarea rolului primordial al familiei, educația și îngrijirea copiilor preșcolari au un impact important și durabil imposibil de realizat prin măsuri ulterioare. Primele experiențe ale copiilor stau la baza întregii lor formări ulterioare. Dacă se constituie baze solide în primii ani, formarea ulterioară este mai eficace și mai susceptibilă de a se desfășura pe tot parcursul vieții, reducând riscul abandonării timpurii a studiilor, sporind echitatea școlarității și reducând costurile suportate de societate din motive de risipă de talente și cheltuielile publice în domeniul social, al sănătății și chiar judiciar.

Cel de-al doilea document, ***Concluziile Consiliului privind educația și îngrijirea copiilor preșcolari: să oferim tuturor copiilor noștri cea mai bună pregătire pentru lumea de mâine ,*** (2011/C 175/03), Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 15.6.2011 prevede la rândul său: "*Educația și îngrijirea copiilor preșcolari (EICP) de înaltă calitate (9) oferă o gamă largă de avantaje pe termen scurt și lung atât pentru persoane, cât și pentru societate în general*. Completând rolul central al familiei, EICP constituie soclul principal al dobândirii limbajului, al succesului învățării pe tot parcursul vieții, al integrării sociale, al dezvoltării personale și al capacității de inserție profesională.

Definirea profesiei de educatoare. Raportare la standardul ocupațional – educatoare / institutor / profesor pentru învățământul preșcolar

Educatoarea "instruiește și educă prin joc, pentru sprijinirea și promovarea dezvoltării copiilor de vârstă preșcolară, urmărind obiective cognitive și de limbaj, psiho-motorii, de educare a afectivității, ale educației estetice și ale educației pentru societate" iar misiunea ocupației este "de a permite fiecărui copil să-și urmeze drumul său personal de evoluție, oferindu-i suport pentru integrarea în viața socială și activitatea școlară".

Definirea competenței profesionale şi a competenței didactice

Competență profesională: " Ansamblul de competențe specializate, care reprezintă standardul acceptabil pentru exercitarea unei profesii. Fiecare profesie solicită, pe lângă anumite competențe

generale (intelectuale, civice, etice, comunicaționale, etc.) și competențe specifice activității în domeniu."[1]

Competență didactică: "Capacitatea unei persoane de a exercita atribuțiile specifice profesiei didactice; capacitatea unui educator de a se pronunța asupra unei probleme pedagogice, pe temeiul cunoașterii aprofundate a legităților și determinările fenomenelor educative; nivel de performanță la care urmează să fie realizate de către un educator sarcinile de muncă specifice profesiei didactice"[2]

2. Competenţele profesionale[3] ale cadrului didactic debutant (educatoare/institutor/profesor pentru învăţământul preşcolar)

2.1. Proiectarea activităţilor educaţionale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte, decodifică, identifică elemente de curriculum (modele de proiectare curriculară, tipologia activităţilor şi strategiilor didactice etc.) în activitatea instructiv-educativă în grădiniţa de copii - Utilizează un limbaj psihopedagogic ştiinţific.	- Identifică nevoile de învăţare ale preşcolarilor şi stabileşte obiective educaţionale informative şi formative în funcţie de particularităţile de grup şi individuale	- Îşi asumă modul de organizare a unui demers didactic

2.2. Conducerea şi monitorizarea procesului de instruire

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte în mod elementar modul de organizare şi conducere a activităţilor instructiv-educative.	- Asigură adecvarea strategiilor de instruire la caracteristicile individuale şi de grup ale preşcolarilor.	- Se adaptează flexibil la condiţiile curriculare concrete.

2.3. Evaluarea activităţilor educaţionale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte funcţiile evaluării precum şi unele metode şi instrumente de evaluare specifice învăţământului preşcolar.	- Elaborează probe şi instrumente de evaluare simple.	- Manifestă disponibilitate de îmbunătăţire a instrumentarului de evaluare folosit.

2.4. Integrarea şi utilizarea TIC în educaţie

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte terminologia specifică TIC şi înţelege rolul interacţiunii dintre preşcolar – computer	- Identifică unele activităţi sau secvenţe de activitate care pot fi realizate cu ajutorul TIC	- Proiectează, în condiţii de autonomie restrânsă, unele secvenţe de învăţare care presupun utilizarea TIC

[1] Ștefan, M. (2006). *Lexicon pedagogic.* București: Aramis., p. 58.
[2] Noveanu, E., Potolea, D. et. all. (2007). *Științele educației: dicționar enciclopedic:* București: Sigma., p.183.
[3] *Kitul mentorului de inserție profesională*, Proiect POSDRU *De la debut la succes*, ID 36525, București, 2013

2.5. Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a preşcolarilor

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele metode şi tehnici de consiliere şi tratare diferenţiată a copiilor preşcolari	- Reflectează asupra consecinţelor ce decurg din aplicarea diferitelor metode şi tehnici de consiliere şi de tratare diferenţiată a copiilor preşcolari	- Manifestă deschidere pentru a experimenta noi metode şi tehnici de cunoaştere şi consiliere a preşcolarilor

2.6. Managementul grupei de preşcolari

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte diferite teorii cu privire la asigurarea managementului grupei de preşcolari	- Creează un mediu ambiant plăcut pentru grupa de preşcolari care i-a fost încredințată - Antrenează copiii în organizarea sălii şi a mediului curricular	- Este dispus să accepte sfaturi pentru mai buna organizare a mediului de învățare și a grupei de preşcolari

2.7. Dezvoltarea instituţională a unităţii de învăţământ preşcolar şi dezvoltarea de parteneriate grădiniţă - comunitate

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele instituţii din comunitatea locală care se află în legătură cu unitatea de învăţământ preşcolar	- Realizează un schimb minimal de informaţii, prin diferite canale de comunicare, cu diferiți parteneri educaţionali	- Se implică în stabilirea unor legături între grădiniță și comunitatea locală

2.8. Managementul carierei şi al dezvoltării personale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte şi înţelege cu obiectivitate nivelul propriei pregătiri profesionale	Își elaborează proiecte de dezvoltare personală și profesională	- Manifestă o conduită (auto)reflexivă asupra activităţilor profesionale şi personale

2.9. Cercetare educaţională aplicativă

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele modele de elaborare a design-ului unei cercetări educaţionale	- Elaborează micro-proiecte de cercetare educaţională în condiţii de asistenţă şi consiliere metodologică	- Manifestă o atitudine favorabilă faţă de cercetarea educaţională

3. Discipline de examen şi formula de examinare:

- Limba și literatura română și universală pentru copii **– scris;**
- Limba și literatura maternă - **scris;-**
- Metodica predării activităţilor instructiv-educative în grădiniţa de copii – **scris;**
- Pedagogie preşcolară și elemente de psihologia educației – **scris;**
- Proba practică **(inspecţiile la clasă).**

Limba și literartura română și universală pentru copii

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

- identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
- valorificarea valenţelor educative ale textelor literare utilizate;
- identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
- identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
- identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;
- utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
- utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;
- elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
- utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;
- identificarea organizării morfologice și sintactice a textelor realizând corelații inter-/intradisciplinare.

CONȚINUT TEMATIC

A. Limba română

1.LIMBĂ ȘI STIL
a) Limbă și limbaj.
b) Limbă literară, limbă populară, limbă standard.
c) Stilul individual și stilurile funcționale.

2. FONETICĂ ŞI FONOLOGIE
a) Aparatul fonator și sunetele limbii române.
b) Producerea si receptarea sunetelor.
c) Clasificarea articulatorie şi acustică a vocalelor și a consoanelor limbii române. Semivocale.
d) Corespondența dintre litere și sunete.
e) Segmentul vocalic: Diftong. Triftong. Hiat.
f) Silaba. Structura analitică a silabei. Regulile silabaţiei în limba română.
g) Ortografia și despărțirea cuvintelor în silabe.
h) Unităţile suprasegmentale intensive şi extensive (accentul şi intonaţia).
i) Accentul. Reguli de folosire corectă a accentului în limba română.

3.PUNCTUAȚIE ȘI ORTOGRAFIE
a) Principii care stau la baza ortografiei.
b) Norme ortografice și norme ortoepice.
c) Semnele de punctuație si de ortografie.
d) Funcționalitatea semnelor de punctuație și a semnelor ortografice.
e) Scrierea cu majusculă. Abrevierile.

4. LEXICOLOGIE
a) Vocabularul, ca totalitate a cuvintelor limbii române.
b) Vocabular fundamental şi masa vocabularului.

c) Organizarea vocabularului: Vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar.
d) Cuvântul ca unitate de bază a vocabularului.
e) Sensul cuvintelor: sensul propriu și sensul figurat.
f) Relații semantice între cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie).
g) Structura morfologică a cuvântului.
h) Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe).
i) Resurse stilistice ale vocabularului.
j) Expresii și locuțiuni.
k) Frazeologia şi contextualizarea.

5. MORFOLOGIE

a) Părțile de vorbire flexibile (Clasificare. Funcții sintactice):
- Substantivul
- Articolul
- Pronumele
- Adjectivul
- Numeralul
- Verbul

b) Părțile de vorbire neflexibile (Clasificare. Funcții sintactice):
- Adverb
- Conjuncţie
- Prepoziţie
- Interjecţie

6. SINTAXA

- Enunțul (tipuri de propozitii)

A. Sintaxa propoziției:

a) Părți principale de propoziție:
- Subiectul – Clasificare; Exprimarea subiectului.
- Predicatul – Clasificare; Exprimarea predicatului.
- Probleme de acord

b) Părţi secundare de propoziţie:
- Atributul – Clasificare; Exprimarea atributului.
- Complementul – Clasificare; Exprimarea complementului.

B. Sintaxa frazei:

c) Propoziția și felul propozițiilor
d) Fraza
e) Raporturile sintactice în frază: de interdependență, de coordonarea si de subordonarea în propoziție și în frază
f) Mijloacele de exprimare a raporturilor sintactice în propoziţie şi frază
g) Tipuri de subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă, circumstanțială.

Bibliografie - Limba română

1. Academia Română - Gramatica de bază a limbii române - Editura: Univers Enciclopedic Gold, Bucureşti, 2010
2. Avram, Mioara - Ortografia pentru toți, Editura Academiei, Bucureşti, 1990.
3. Avram, Mioara, Gramatica pentru toţi, Editura Academiei, Bucureşti, 1986
4. Angela Bidu-Vrânceanu, Narcisa Forăscu, Limba română contemporană. Lexicul, Editura Humanitas EducaŃional, Bucureşti, 2005.
5. Constantinescu-Dobridor, Gh, .Morfologia limbii române, Editura Ştiinţifică, Bucureşti,1974
6. Constantinescu-Dobridor, Gh., Sintaxa limbii române, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1994
7. Coteanu, Ion (coordonator), Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia, ediţia a II-a, Bucureşti, 1985
8. Forăscu, Narcisa (coord.), Popescu, Mihaela, Dificultăţi gramaticale ale limbii române, Editura Universităţii din Bucureşti, 2001.
9. Guţu Romalo, Valeria, Corectitudine şi greşeală. Limba română de azi, Editura Humanitas Educational, Bucureşti, 2000.
10. Hristea, Theodor (coordonator), Sinteze de limba română, ediţia a III-a, Editura Albatros, 1984.
11. Iordan, I.; Robu, Vl., Limba română contemporană, EDP, Bucureşti, 1978;
12. Mariana, N. (2010). Limba română, (Note de curs), Universitatea „Transilvania" Braşov
13. Manualele de Limba romana, cl.aIXa, aXa, aXIa, aXIIa pentru Scolile Normale (ultima editie).
14. Marcu, Florin, Noul dictionar de neologisme, Editura Academiei, Bucureşti, 1997.
15. Operele menționate în capitolul Continuturi.
16. Şuteu, Flora, Elisabeta Şoşa, Ortografia limbii române. Dicţionar şi reguli, Editura Saeculum I.O, Bucureşti, 1995.

B. Literatura română și universală pentru copii

1. CREAŢIA POPULARĂ

a) Genul liric – lirica populară
- Colinde
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)

b) Genul epic

- Basmul : *Greuceanu, Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte, Prâslea cel voinic şi merele de aur.*

2. CREAŢIA CULTĂ

a. Genul epic

- **Fabula**: Jean de La Fontaine – *Greierele și furnica*.
- **Legenda**: Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*, Dimitrie Bolintineanu – *Muma lui Ştefan cel Mare*.
- **Basmul**: Mihai Eminescu – *Făt-Frumos din lacrimă*; Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*; Basmul modern: Carlo Collodi – *Pinocchio*, Lyman Frank Baum – *Vrăjitorul din Oz*.
- **Povești:** Ion Creangă - *Fata babei şi fata moşneagului / Punguţa cu doi bani*; Hans Christian Andersen – *Răţuşca cea urâtă*; Fraţii Grimm – *Albă ca zăpada*; Charles Perault – *Scufiţa Roşie*.
- **Povestirea şi schiţa:** Povestiri şi schiţe despre vieţuitoare: Emil Gârleanu – *Căprioara / Gândăcelul*; Ioan Alexandru Brătescu-Voineşti – *Puiul*; Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe / Capra cu trei iezi*; Povestiri despre copilărie**:** I.L.Caragiale – *D-l. Goe / Vizită*; Octav Pancu Iaşi –

Iedul cu trei capre; Barbu Ştefănescu-Delavrancea – *Bunicul / Bunica*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată*; Povestiri şi schiţe care evocă trecutul istoric: Ion Creangă – *Moş Ion Roată şi Unirea.*

- **Romanul pentru copii şi despre copii**: Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*; Mark Twain – *Aventurile lui Tom Sawyer* / *Aventurile lui Huckleberry Finn.*

b. Genul liric

- **Poezia despre copilărie**: George Coşbuc – *Iarna pe uliţă, La oglindă / La Paşti*; Elena Farago – *Sfatul degetelor.*
- **Poezia despre natură şi vieţuitoare:** Mihai Eminescu – *Revedere, Somnoroase păsărele*; Vasile Alecsandri – *Pasteluri, Miezul iernei*; Tudor Arghezi – *Zdreanţă / Tâlharul pedepsit*; George Topârceanu – *Balada unui greier mic / Gospodina*; Elena Farago – *Căţeluşul şchiop / Gândăcelul*.

Bibliografie – Literatura română şi universală pentru copii

1. Buzaşi, I., (2001). Literatura pentru copii, (note de curs), Universitatea „1 Decembrie 1918" Alba Iulia.
2. Mihalache, Cosmin, Pascu Ana, Manolache, Carmen, Voicilă, Ciprian (2008). Îngeri, zmei şi şoimăriţe: mitologie pe întelesul copiilor, Bucureşti: Humanitas.
3. Negrilă, Iulian (1996). Literatura pentru copii. Arad: Editura Multimedia.
4. Norel, M., (2014), Literatură română şi literatură pentru copii, (note de curs), Universitatea „Transilvania", Braşov.
5. Pop, M., Ruxandoiu, P. (1999). Folclor literar romanesc, Bucureşti: E.D.P..
6. Stoica, C., Vasilescu, E. (1996) Literatura pentru copii (Manual pentru Şcolile Normale - cls. a XII a), Bucureşti: E.D.P..
7. Costea, O., Mitu, F., Stoica, C., Toma-Damşa, M., Vasilescu, E., Vlăduţ, A. (1996) Literatura pentru copii (Manual pentru Şcolile Normale - cls. a XIII a), Bucureşti: E.D.P..
8. Operele menționate în capitolul Conținuturi.

Limba croată şi literatura croată pentru copii

A. Limba croată

1. **FONETICĂ ŞI FONOLOGIE**
   a) Legile fundamentale ale foneticii limbii croate
   b) Asimilarea după sonoritate şi locul de formare
   c) Vocalizarea vocalelor ultrascurte şi apariţia lui *a* inconstant
   d) Vocale mobile
   e) Palatalizarea şi sibilarizarea consoanelor
   f) Iotizarea consoanelor
   g) Vocalizarea lui *v*- iniţial
   h) Transformarea lui *l* şi *r* vocalic din slava comună în limba croată contemporană
   i) Metateza lichidelor

2. **MORFOLOGIE**
   a) Părţi de vorbire flexibile şi neflexibile
   b) Substantivul, categorii lexicale, gramaticale, morfologice
   c) Declinarea substantivelor limbii croate
   d) Formele cazuale şi evoluţiile lor contemporane
   e) Adjectivul, categorii lexicale şi gramaticale
   f) Adjective determinate şi nedeterminate
   g) Grade de comparaţie

h) Pronumele şi categoriile de pronume în limba croată
i) Numeralul, flexiunea şi categorii de numerale
j) Verbul. Moduri şi timpuri verbale. Aspectul verbal
k) Adverbe, clasificare şi comparaţie
l) Prepoziţii, interjecţii, conjuncţii şi particule.

3.**PUNCTUATIE SI ORTOGRAFIE**

a) Principii care stau la baza ortografiei
b) Norme ortografice şi norme ortoepice
c) Semnele de punctuație si de ortografie
d) Funcționalitatea semnelor de punctuație si a semnelor ortografice;
e) Scrierea cu majusculă. Abrevierile.

4.**SINTAXA**

Sintaxa propoziţiei şi a frazei. Coordonare şi subordonare. Categorii de propoziţii coordonate şi subordonate.

B. Literatura croată pentru copii

1. Genuri și specii literare
2. Literatura populară
3. Autori: Sunčana Škrinjrić, Gustav Krklec, Stjepan Jakševac, Zlata Kolarić-Kišur, Josip Kozarac, Slavko Kolar, Zvonimir Balog, Dragutin Domjanić, Dragutin Tadijanović, Pajo Kanižaj, Ivana Brlić-Mažuranić, Grigor Vitez, Vesna Parun, Luko Paljetak

Bibliografie – Limba croată

Eugenia **Baric**, Mijo **Loncaric**, Dragica **Malic**, Slavko **Pavesic**, Mirko **Peti**, Vesna **Zelclevic**, Marija **Znika**, *Hrvatska gramatika*, Zagreb, 1997.

Stjepan **Babic**, Bozidar **Finka**, Milan **Mogus**, *Hrvatski pravopis*, ed. IV, Skolska knjiga, Zagreb, 1996.

Skupina autora, *Hrvatski pravopis*, Institut za hrvatski jezik I jezikoslovlje, Zagreb, 2013

Dr. Stjepko **Tezak** – Dr. Stjepan **Babic**, *Gramatika hrvatskog jezika*, ed. VII, Skolska knjiga, Zagreb,1992.

Bibliografie – Literatura croată pentru copii

Mihovil **Kombol**, *Povijest hrvatske knjizevnosti do preporoda*, ed. II, Matica hrvatska, Zagreb, 1961.

Miroslav **Sicel**, *Pregled novije krvatske knjizevnosti*, Matica hrvatska, Zagreb, 1966.

Povijest hrvatske knjizevnosti, I – IV, Zagreb, 1978.

Antun **Barac,** *Hrvatska knjizevna kritika*, Zagreb, 1960.

Metodica activităţilor instructiv-educative în grădiniţa de copii

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice

- abordarea flexibilă a curriculumului preşcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
- aplicarea adecvată a principiilor și strategiilor specifice activităților desfășurate în învățământul preşcolar;
- alegerea și adecvarea strategiilor didactice de predare-învățare-evaluare în vederea realizării obiectivelor de referință/ competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul preşcolar;
- adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale copiilor, prin individualizarea și diferențierea învățării;
- valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la grădiniță;

- valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activității copiilor în cadrul activităților de învățare din grădiniță;
- conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice.
- Dezvoltarea instituțională a unității de învățământ preșcolar și dezvoltarea de parteneriate grădiniță - comunitate

CONȚINUT TEMATIC

. CURRICULUM PENTRU EDUCAȚIE TIMPURIE

- Domeniile de dezvoltare/domeniile experiențiale și importanța lor în educația timpurie.
- Structura și conținutul curriculumului pentru educația timpurie; Valori promovate.
- Planul de învățământ și Metodologia de aplicare a planului de învățământ.
  - ✓ Programul zilnic de activitate;
  - ✓ Activități pe domenii experiențiale;
  - ✓ Jocuri și activitați didactice alese;
  - ✓ Activități de dezvoltare personală (rutine, tranziții, activități optionale și activitați desfășurate după-amiaza).

2. PROIECTAREA ORGANIZAREA ȘI REALIZAREA ACTIVITĂȚILOR LUDICE ȘI DE ÎNVĂȚARE

- Jocul - principala formă de organizare a procesului de învățământ în grădiniță;
- Structura și conținutul pentru: planificarea anuală/planificarea calendaristică; proiectele tematice; proiectele de activitate (integrată sau pe discipline);
- Categoriile de activități de învățare și modul de integrare în proiectarea didactică (Activități pe domenii experiențiale, Jocuri și activități didactice alese și Activități de dezvoltare personală - activități integrate sau pe discipline);
- Diferențiere și individualizare în procesul de învățământ.
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală și de grup, precum a strategiilor de interevaluare, care să valorifice influențele educative pozitive;

3. MAGEMENTUL ACTIVITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE

- Organizarea spațiului educațional (cerințe psiho-pedagogice și ergonomice).
- Variante de organizare și realizare a activităților de învățare pe domenii experiențiale: povestirea; repovestirea; lectura educatoarei; jocul didactic; convorbirea; memorizarea; lectura după imagini; observarea, jocul de rol, jocul motric, jocul muzical, modelaj, desen, pictură etc.
- Variante de organizare și de realizare a activităților de dezvoltare personală: rutine (întâlnirea de dimineață), tranziții, activități opționale, activități din perioada după-amiezii;
- Variante de organizare și realizare a activităților integrate și a jocurilor și a activităților didactice alese.
- Metode, tehnici și procedee folosite în cadrul diferitelor tipuri de activități de învățare. Combinații între diferite strategii didactice, în viziune sistemică.
- Mijloace didactice specifice activităților de învățare cu preșcolarii și modalități de optimizare a situațiilor de învățare prin intermediul acestora.
- Activitățile extracurriculare.
- Parteneriatul grădiniță – școală și parteneriatul grădiniță - familie – comunitate.

4. SPECIFICUL EVALUĂRII ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL PREŞCOLAR

- Conceptul de evaluare: definire şi analiză.
- Metode, tehnici şi instrumente de evaluare a rezultatelor şi a progreselor în învăţare ale copilului preşcolar.
- Proiectarea şi interpretarea probelor de evaluare în învăţământul preşcolar.Valorificarea rezultatelor evaluărilor.

Bibliografie - Metodica predării activităţilor instructiv educative din grădiniţă

1. Bogart, C., Delmarle, S., Preda, V. (2012). Formarea competențelor în grădiniță: o altă perspectivă asupra timpului școlar. București: Aramis Print.
2. Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M. (2002). Metoda interactive de grup-Ghid metodic. 60 de metode și 200 de aplicații practice pentru învățământul preșcolar. Craiova. Arves.
3. Brănișteanu R., Chira E., (2011), Paradigme ale integrării curriculare în grădiniță, Editura Delta Cart Educațional, Pitești.
4. Dumitrana, M. (1999). Educarea limbajului în învățământul preșcolar vol. I Comunicarea orala, București: Compania.
5. Dumitrana, M. (2000). Copilul, familia și grădinița. București: Compania Dumitrana, M. (2002). Activități matematice în grădiniță: ghid practic, însoțit de 105 sugestii de activități. București: Compania.
6. Dumitrana, M. (2005). Jocuri și jucării pentru preșcolari. Ghid metodic de activități realizate cu ajutorul unor materiale simple. București: Compania.
7. Glava, A., Pocol, M., Tătaru, L.-L. (2009). Educaţia timpurie: ghid metodic pentru aplicarea curriculumului preşcolar. Piteşti: Paralela 45
8. Glava, A., Tătaru, L., Chiș, O. (2014). Piramida cunoașterii. Repere metodice în aplicarea curriculumului preşcolar. Piteşti: Diamant
9. Hobjilă, A. (2008). Elemente de didactică a activităților de educarea limbajului (etapa preșcolarității). Iași: Institutul European.
10. Ionescu, M. (coord.) (2010). Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani. București: Vanemonde.
11. Mătăsaru, M., Chriloaie, M., Nedelcu, C., Pricoaia, V., Mătăsaru, L. (2008). Proiectarea didactică în învățământul preșcolar. Rovimed Publishers.
12. Mitu, Florica - "Metodica activităților de educare a limbajului", Editura Pro Humanitas, București, 2000
13. Niculescu, R., M. (2010). Curriculum între continuitate și provocare, Sibiu: MEDIA.
14. Norel, M., Bota, O., A. (2013). Didactica domeniului experiențial limbă și comunicare, Cluj-Napoca: Asociația de Științe Cognitive din Romania.
15. Păiş Lăzărescu M, Ezechil, L. (2015). Laborator preşcolar-ghid metodologic. Ediția a IV-a revizuită. București: V & I Integral.
16. Păişi-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2009). A deveni şi a fi educator. Bune practici în învăţământul preşcolar şi primar. Piteşti: Editura Universităţii din Piteşti.
17. Păişi-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2015). Mentorat în didactica învățământului preșcolar și primar. Craiova: Sitech
18. Păun, E., Iucu, R. (coord.) (2002). Educaţia preşcolară în România. Iaşi: Polirom.
19. Preda, V. (1999). Copilul și grădinița. Urgența 2000: pariul limbajului și al comunicării. București: Compania.
20. Preda, V. (2009). Programe și activități în învățământul preșcolar și primar. București: Didactica Publishing House.
21. Preda, V., Breben, S., Gongea, E., Mitrulescu, V. (2009). Învățarea bazată pe proiecte. Auxiliar didactic pentru aplicarea noului curriculum. Craiova: Arves.

22. Schulman Kolumbus, E. (2006). Didactica preşcolară. Ediția a III-a. București: V & I Integral

Pedagogie preşcolară şi elemente de psihologia educației

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice

- descrierea şi explicarea corectă a ideilor, proceselor şi fenomenelor educației timpurii la nivel european şi național ;
- utilizarea adecvată a cunoştinţelor de pedagogie preşcolară şi a elementelor de psihologie a educației, în contexte variate;
- exemplificarea conceptelor, prin proiectarea conținuturilor instructiv-educative, în acord cu particularitățile psiho - individuale şi de vârstă ale şcolarului mic;
- manifestarea unei conduite flexibile şi inovative în ceea ce privește managementul carerei şi dezvolatrea profesională;
- aplicarea elementelor de cercetare educațională specifice în vederea realizării de micro-proiecte de cercetare educaţională în condiţii de asistenţă şi consiliere metodologică

CONȚINUT TEMATIC

1. EDUCAȚIA TIMPURIE ÎN CONTEXT EUROPEAN
   - Educaţia timpurie - dimensiune a învăţării pe tot parcursul vieţii.
   - Conceptul de educație timpurie; fundamente teoretice ale educației timpurii.
   - Educația timpurie la nivel european.
   - Servicii integrate şi incluzive în educația timpurie.
   - Finalitățile educației timpurii.
2. EDUCAȚIA TIMPURIE ÎN ROMÂNIA
   - Locul şi rolul educaţiei timpurii în cadrul sistemului de învățământ românesc.
   - Învățământul particular – accente specifice la nivelul educației timpurii.
   - Alternative educaționale în educația timpurie. Aspecte care au contribuit la dezvoltarea sistemului de educație timpurie din România.
   - Tranziția de la grădiniță la şcoală.
3. FACTORII DEZVOLTĂRII PERSONALITĂȚII UMANE - INTERACȚIUNI ŞI DOMINANTE. EDUCABILITATEA
   - Conceptul de dezvoltare şi conceptul de educabilitate. Relaţia dezvoltare - învăţare – joc în educația timpurie.
   - Ereditatea, factor intern al dezvoltării personalității.
   - Mediul, factor extern al dezvoltării personalității.
   - Educația – factor hotărâtor al dezvoltării psihice; specificul influențelor educative la vârstele timpurii.
   - Metode, tehnici şi instrumente de cunoaştere a specificului dezvoltării psihice la vârstele timpurii.
4. STRUCTURA ŞI DINAMICA PERSONALITĂŢII LA VÂRSTELE TIMPURII
   - Repere ale dezvoltării la vârstele timpurii. Domeniile de dezvoltare: Dezvoltarea fizică, sănătate şi igienă personală; Dezvoltarea socio-emoțională; Capacități şi atitudini în învățare; Dezvoltarea limbajului, a comunicării şi premisele citirii şi scrierii; Dezvoltarea cognitivă şi cunoaşterea lumii.
   - Procese fundamentale ale dezvoltării personalităţii copilului la vârstele timpurii: (imaginea de sine, conştiinţa de sine şi conduita morală).
   - Dimensiuni ale dezvoltării personalităţii la vârstele timpurii: temperament, aptitudini, inteligenţă, caracter, creativitate.

- Specificul învăţării la vârstele timpurii.
- Colaborarea grădiniței cu școala. Importanța dezvoltării socio-emoționale în contextul asigurării unui debut școlar de succes.

5. COPII CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE (CES) ÎN GRĂDINIŢĂ
- Educaţia integrată şi incluzivă în grădiniţă.
- Relația grădiniței cu familia și cu comunitatea.
- Colaborarea cu părinții și cu alte categorii profesionale de sprijin.

6. ELEMENTE DE DIDACTICĂ PREŞCOLARĂ
- Abordarea sistemică a procesului de învăţământ în învăţământul preşcolar; abordarea interacțională, abordarea comunicațională.
- Interdependenţa formal – informal - nonformal din perspectiva procesului didactic în grădiniţa de copii.
- Normativitatea didactică. Specificul principiilor didactice în învăţământul preşcolar.

7. PROIECTAREA DIDACTICĂ ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL PREŞCOLAR
- Conceptul de proiectare didactică; funcţiile proiectării didactice; etapele proiectării didactice.
- Produsele curriculare fundamentale: plan de învățământ, programă școlară, planificare anuală, planificare tematică.

8. MANAGEMENTUL CARIEREI DIDACTICE
- Prevederi legislative care sprijină dezvoltarea carierei didactice.
- Importanța dezvoltării profesionale în cariera didactică.

Bibliografie - Pedagogie și elemente de psihologie

1. Bocoş, M., Avram, I., Catalano, H., Someşan, E. (coord.) (2009), Pedagogia învăţământului preşcolar. Instrumente didactice, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
2. Bocos M., Preda V., Brănișteanu R., Clapou C., (2013), Tradiții și valori – Ghid practic de opționale integrate, Editura Delta Cart Educațional, Pitești.
3. Ezechil, L. (2002). Comunicarea educaţională în context şcolar. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică
4. Glava, A., Glava, C. (2002). Introducere în pedagogia preşcolară. Cluj-Napoca: Dacia.
5. Harwood, R., Miller, S.A., Vasta, R. (2010). Psihologia copilului. Iaşi: Polirom
6. Ionescu, M. (coord.) (2010). Repere fundamentale în învăţarea şi dezvoltarea timpurie a copilului de la naştere la 7 ani. Bucureşti: Vanemonde.
7. Mătăsaru, M., Chriloaie, M., Nedelcu, C., Pricoaia, V., Mătăsaru, L. (2008). Proiectarea didactică în învățământul preşcolar. Rovimed Publishers.
8. Niculescu, R., M. (2010). Curriculum între continuitate şi provocare, Sibiu: MEDIA.
9. Niculescu, R., M. (1999). Pedagogie preşcolară – Sinteze, Bucureşti: PRO HUMANITATE.
10. Papalia, D.E., Wenkos Olds, S., Duskin Feldman, R. (2010). Dezvoltarea umană.
11. Păun, E., Iucu, R. (coord.) (2002). Educaţia preşcolară în România. Iaşi: Polirom.
12. Petrovai D., Preda, V., Petrică S., Brănișteanu R., (2012), Pentru un copil sănătos emoțional și social – Ghid practic pentru educatorul care construiește încredere, V&I Integral, București.
13. Radu, I., T. , Ezechil, L. (2006). Pedagogie – fundamente teoretice. București: Editura V&I Integral.
14. Radu, I.T., Ezechil, L (2009). Didactica. Teoria instruirii. Piteşti: Paralela 45.
15. Răduţ-Taciu, R., Bocoş, M.-D., Chiş, O. (coord.) (2015), Tratat de management educaţional pentru învăţământul primar şi preşcolar, Editura Paralela 45, Piteşti.
16. Vrăşmaş, E. (2014). Educația timpurie. București: Arlequin.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

EDUCATOARE/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR (ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR ÎN LIMBA GERMANĂ MATERNĂ)

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA ROMANA ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ȘI LITERATURA GERMANĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ SI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI

2015

1. Notă de prezentare

Justificarea viziunii curriculare - paradigma educaţiei timpurii

Educaţia timpurie a fost unul din elementele ce a fost integrat în sistemul reformei realizate în domeniul educaţiei. Unul din cele mai importante repere ale procesului de reformă educaţională este reprezentat de adoptarea Legii Educaţiei Naţionale 1 /2011, cu modificările şi completările ulterioare, care prevede în cadrul sistemului naţional de învăţământ preuniversitar pentru educaţia timpurie ca fiind formată din nivelul antepreşcolar (0-3 ani) şi învăţământul preşcolar (3-6 ani).

În anul 2011 au fost adoptate două comunicări ale Comisiei Europene care vizează în mod direct educaţia timpurie a copiilor. Unul dintre acestea, ***Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari: să oferim tuturor copiilor noştri cea mai bună pregătire pentru lumea de mâine***, Comunicare a Comisiei Europene, Bruxelles, 17.2.2011, COM(2011) 66 final prevede: *„Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari (EICP) constituie soclul principal al succesului învăţării de-a lungul vieţii, al integrării sociale, al dezvoltării personale şi, mai târziu, al capacităţii de inserţie profesională.*

Venind în completarea rolului primordial al familiei, educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari au un impact important şi durabil imposibil de realizat prin măsuri ulterioare. Primele experienţe ale copiilor stau la baza întregii lor formări ulterioare. Dacă se constituie baze solide în primii ani, formarea ulterioară este mai eficace şi mai susceptibilă de a se desfăşura pe tot parcursul vieţii, reducând riscul abandonării timpurii a studiilor, sporind echitatea şcolarităţii şi reducând costurile suportate de societate din motive de risipă de talente şi cheltuielile publice în domeniul social, al sănătăţii şi chiar judiciar.

Cel de-al doilea document, ***Concluziile Consiliului privind educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari: să oferim tuturor copiilor noştri cea mai bună pregătire pentru lumea de mâine ,*** (2011/C 175/03), Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 15.6.2011 prevede la rândul său: "*Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari (EICP) de înaltă calitate (9) oferă o gamă largă de avantaje pe termen scurt şi lung atât pentru persoane, cât şi pentru societate în general*. Completând rolul central al familiei, EICP constituie soclul principal al dobândirii limbajului, al succesului învăţării pe tot parcursul vieţii, al integrării sociale, al dezvoltării personale şi al capacităţii de inserţie profesională.

Definirea profesiei de educatoare. Raportare la standardul ocupaţional – educatoare / institutor / profesor pentru învăţământul preşcolar

Educatoarea "instruieşte şi educă prin joc, pentru sprijinirea şi promovarea dezvoltării copiilor de vârstă preşcolară, urmărind obiective cognitive şi de limbaj, psiho-motorii, de educare a afectivităţii, ale educaţiei estetice şi ale educaţiei pentru societate" iar misiunea ocupaţiei este "de a permite fiecărui copil să-şi urmeze drumul său personal de evoluţie, oferindu-i suport pentru integrarea în viaţa socială şi activitatea şcolară".

Definirea competenţei profesionale şi a competenţei didactice

Competenţă profesională: "Ansamblul de competenţe specializate, care reprezintă standardul acceptabil pentru exercitarea unei profesii. Fiecare profesie solicită, pe lângă anumite competenţe generale (intelectuale, civice, etice, comunicaţionale, etc.) şi competenţe specifice activităţii în domeniu."[1]

Competenţă didactică: "Capacitatea unei persoane de a exercita atribuţiile specifice profesiei didactice; capacitatea unui educator de a se pronunţa asupra unei probleme pedagogice, pe temeiul cunoaşterii aprofundate a legităţilor şi determinările fenomenelor educative; nivel de performanţă la care urmează să fie realizate de către un educator sarcinile de muncă specifice profesiei didactice"[2]

2. Competenţele profesionale[3] ale cadrului didactic debutant (educatoare/institutor/profesor pentru învăţământul preşcolar)

2.1. Proiectarea activităţilor educaţionale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte, decodifică, identifică elemente de curriculum (modele de proiectare curriculară, tipologia activităţilor şi strategiilor didactice etc.) în activitatea instructiv-educativă în	- Identifică nevoile de învăţare ale preşcolarilor şi stabileşte obiective educaţionale informative şi formative în funcţie de particularităţile de grup	- Îşi asumă modul de organizare a unui demers didactic

[1] Ştefan, M. (2006). *Lexicon pedagogic.* Bucureşti: Aramis., p. 58.
[2] Noveanu, E., Potolea, D. et. all. (2007). *Ştiinţele educaţiei: dicţionar enciclopedic:* Bucureşti: Sigma., p.183.
[3] *Kitul mentorului de inserţie profesională*, Proiect POSDRU *De la debut la succes*, ID 36525, Bucureşti, 2013

grădiniţa de copii - Utilizează un limbaj psihopedagogic ştiinţific.	şi individuale	

2.2. Conducerea şi monitorizarea procesului de instruire

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte în mod elementar modul de organizare şi conducere a activităţilor instructiv-educative.	- Asigură adecvarea strategiilor de instruire la caracteristicile individuale şi de grup ale preşcolarilor.	- Se adaptează flexibil la condiţiile curriculare concrete.

2.3. Evaluarea activităţilor educaţionale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte funcţiile evaluării precum şi unele metode şi instrumente de evaluare specifice învăţământului preşcolar.	- Elaborează probe şi instrumente de evaluare simple.	- Manifestă disponibilitate de îmbunătăţire a instrumentarului de evaluare folosit.

2.4. Integrarea şi utilizarea TIC în educaţie

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte terminologia specifică TIC şi înţelege rolul interacţiunii dintre preşcolar – computer	- Identifică unele activităţi sau secvenţe de activitate care pot fi realizate cu ajutorul TIC	- Proiectează, în condiţii de autonomie restrânsă, unele secvenţe de învăţare care presupun utilizarea TIC

2.5. Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a preşcolarilor

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele metode şi tehnici de consiliere şi tratare diferenţiată a copiilor preşcolari	- Reflectează asupra consecinţelor ce decurg din aplicarea diferitelor metode şi tehnici de consiliere şi de tratare diferenţiată a copiilor preşcolari	- Manifestă deschidere pentru a experimenta noi metode şi tehnici de cunoaştere şi consiliere a preşcolarilor

2.6. Managementul grupei de preşcolari

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte diferite teorii cu privire la asigurarea managementului grupei de preşcolari	- Creează un mediu ambiant plăcut pentru grupa de preşcolari care i-a fost încredinţată - Antrenează copiii în organizarea sălii şi a mediului curricular	- Este dispus să accepte sfaturi pentru mai buna organizare a mediului de învăţare şi a grupei de preşcolari

2.7. Dezvoltarea instituţională a unităţii de învăţământ preşcolar şi dezvoltarea de parteneriate grădiniţă - comunitate

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele instituţii din comunitatea locală care se află în legătură cu unitatea de învăţământ preşcolar	- Realizează un schimb minimal de informaţii, prin diferite canale de comunicare, cu diferiţi parteneri educaţionali	- Se implică în stabilirea unor legături între grădiniţă şi comunitatea locală

2.8. Managementul carierei şi al dezvoltării personale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte şi înţelege cu obiectivitate nivelul propriei pregătiri profesionale	Îşi elaborează proiecte de dezvoltare personală şi profesională	- Manifestă o conduită (auto)reflexivă asupra activităţilor profesionale şi personale

2.9. Cercetare educaţională aplicativă

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele modele de elaborare a design-ului unei cercetări educaţionale	- Elaborează micro-proiecte de cercetare educaţională în condiţii de asistenţă şi consiliere metodologică	- Manifestă o atitudine favorabilă faţă de cercetarea educaţională

Discipline de examen şi formula de examinare:

- Limba germană şi Literatura pentru copii – **scris;**
- Limba și literatura română și universală pentru copii– **scris;**
- Metodica predării activităţilor instructiv-educative în grădiniţa de copii – **scris;**
- Pedagogie preșcolară și elemente de psihologia educației – **scris;**
- Proba practică **(inspecţiile la clasă).**

3. Disciplina de specialitate/ Limba germană și literatura pentru copii

TEMATICĂ ȘTIINȚIFICĂ

A. Literatura germană

Beispiele, Merkmale und didaktische Konzepte für folgende Gattungen der Kinderliteratur:

Das Bilderbuch
Heinrich Hoffmann: Struwwelpeter
Josef Guggenmos: Eine Gans aus Buntpapier
Ali Mitgutsch - Wimmelbücher
Eric Carle: Die Raupe Nimmersatt
Leo Lionni: Frederick
Lyrik
Thematische Vielfalt des Kinderreimes, Kinderverses
Achim von Arnim und Clemens Brentano, Christian Morgenstern, Joachim Ringelnatz, James Krüss, Josef Guggenmoos, Frederik Vahle, Detlev Jöcker, Rolf Zuckowski
Geschichten
Manfred Mai
Märchen
Brüder Grimm, Josef Haltrich, Hans Christian Andersen
Fabeln
Sagen und Legenden
Sankt Martin, Sankt Nikolaus, Der Rattenfänger von Hameln
Der Kinderroman
Waldemar Bonsels: Die Abenteuer der Biene Maja
Michael Ende: Jim Knopf
Otfried Preußler: Der Räuber Hotzenplotz
Alan Alexander Milne: Pu der Bär
Carlo Collodi: Pinocchio
Puppentheater, Schattentheater
Josephine Siebe - Kasperle-Stücke
Hörspiele und Zeichentrickfilme
Das Sachbuch

B. Limba germană

1. Wortschatz und Aussprache

Wortschatzerweiterung durch Ableitung, Zusammensetzung, Wortfamilie, Wortfeld
Redensarten und Redenwendungen
Buchstaben und Phoneme im Deutschen

2. Satzbau/Syntax

Wortfolge/Topik im deutschen Satz; besondere Stellung des Verbs
Satzglieder und Satzgliedteile - Merkmale, Bestimmung
Satzverbindungen und Satzgefüge

3. Wortarten/Morphologie
Beugbare Wortarten - Merkmale, Bestimmung: Verb, Substantiv mit Artikel, Adjektiv, Pronomen und Numerale; unbeugbare Wortarten - Merkmale, Bestimmung: Adverb, Präposition, Konjunktion, Interjektion
4. Orthographie und Interpunktion
Korrekte Schreibung der Wörter und richtige Verwendung der Satzzeichen
C.Bibliografie

Literatur und Didaktik
Blumenstock, Leonhard (2004): *Spielerische Wege zur Schriftsprache im Kindergarten*. Beltz Verlag, Weinheim und Basel
Kretschmer, Christine (2004): *Weltaneignung mit Bilderbüchern*, in: Dräger, Monika et al (Hrsg.) (2004): Lesen ist Verstehen. Schriften auf Wegen zu Kindern. Berlin: Deutsche Gesellschaft für Lesen und Schreiben.
Mai, Manfred (2001): *Geschichte der deutschen Literatur erzählt von Manfred Mai*. Beltz Verlag
Maier, Wolfgang (1999): *Deutsch lernen in Kindergarten und Grundschule*. Don Bosco Verlag, München
Marquardt, Manfred (2005): *Einführung in die Kinder- und Jugendliteratur*. Bildungsverlag EINS
Näger, Sylvia (2005): Literacy: *Kinder entdecken Buch-, Erzähl- und Schriftkultur*. Verlag Herder, Freiburg im Breisgau
Vom Wege, Brigitte, Wessel, Mechthild (2009): *Kinderliteratur für sozialpädagogische Berufe*. Bildungsverlag EINS

Sprache und Didaktik
Granzow-Emden, Matthias (2013): *Deutsche Grammatik verstehen und unterrichten*. Narr Francke Attempto Verlag
Kirschhock, Eva-Maria (2007): *Diagnose und Förderung von Sprachbewusstheit*, in: Hoffman, Bernhart, Valtin, Renate (Hrsg.) (2007): Förderdiagnostik beim Schriftspracherwerb, Berlin: Deutsche Gesellschaft für Lesen und Schreiben.
Pahlow, Heike (2010): *Deutsche Grammatik einfach, kompakt und übersichtlich.* Engelsdorfer Verlag
Uhland, Friedwart, Ciritsis, Ursula, Menze, Hugo (1993): *Sprache Aufsatz Literatur*. S. 45-63. H. Stam Verlag

4. Disciplina de specialitate/ Limba și literatura română și universală pentru copii

TEMATICĂ ȘTIINȚIFICĂ

A. Limba română

1.LIMBĂ ŞI STIL
a) Limbă și limbaj
b) Limbă literară, limbă populară, limbă standard
c) Stilul individual și stilurile funcționale
2. FONETICĂ ȘI FONOLOGIE
a) Aparatul fonator și sunetele limbii române
b) Producerea și receptarea sunetelor
c) Clasificarea vocalelor și consoanelor limbii române. Semivocale.
d) Corespondența dintre litere și sunete
e) Segmentul vocalic: Diftong. Triftong. Hiat
f) Silaba. Structura analitică a silabei. Regulile silabaţiei în limba română.
g) Ortografia și despărțirea cuvintelor în silabe
h) Unităţile suprasegmentale intensive şi extensive (accentul şi intonaţia).
i) Accentul. Reguli de folosire corectă a accentului în limba romana
j) Alternanțe fonetice la nivelul limbii române.
3.PUNCTUAȚIE ȘI ORTOGRAFIE
a) Principii care stau la baza ortografiei
b) Norme ortografice și norme ortoepice
c) Semnele de punctuație și de ortografie
d) Funcționalitatea semnelor de punctuație și a semnelor ortografice
e) Scrierea cu majusculă. Abrevierile.
4. LEXICOLOGIE
a) Vocabularul – totalitate a cuvintelor limbii române
b) Vocabularul fundamental și masa vocabularului
c) Organizarea vocabularului: Vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar
d) Cuvântul – unitate de bază a vocabularului
e) Sensul cuvintelor: sensul propriu și sensul figurat
f) Sens lexical și sens gramatical
g) Relații semantice între cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie)

h) Structura morfologică a cuvântului
i) Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe)
j) Resurse stilistice ale vocabularului;
k) Expresii si locuțiuni
l) Frazeologia şi contextualizarea

5. MORFOLOGIE
- Părțile de vorbire flexibile (Clasificare. Funcții sintactice): substantivul, articolul, pronumele, adjectivul, numeralul, verbul
- Părțile de vorbire neflexibile (Clasificare. Locuțiuni. Funcții sintactice): adverbul, conjuncţia, prepoziția, interjecţia

6. SINTAXA
- Enunțul

A. Sintaxa propoziției:
- Părți principale de propoziție: subiectul, predicatul
- Probleme de acord
- Părți secundare de propoziție: atributul, complementul

B. Sintaxa frazei:
a) Propoziția și felul propozițiilor
b) Fraza
c) Raporturile sintactice în frază: de interdependență, de coordonare şi de subordonare
d) Mijloacele de exprimare a raporturilor sintactice în propoziţie şi frază
e) Tipuri de subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă, circumstanțială.

Bibliografie *Limba română*

1. Academia Română – *Gramatica de bază a limbii române* - Editura: Univers Enciclopedic Gold, Bucureşti, 2010
2. Academia Română – *Gramatica limbii române,* vol. I – *Cuvântul*, vol.II – *Enunţul*, Bucureşti, Ed. Academia Română, 2005
3. Andrei, Mihail; Ghiță, Iulian – *Fonetică, lexicologie, gramatică, stil și compoziție, exerciții* (În sprijinul cadrelor didactice şi al elevilor), E.D.P., Bucureşti, 1983
4. Avram, Mioara, *Gramatica pentru toţi*, Editura Academiei, Bucureşti, 1986
5. Angela Bidu-Vrânceanu, Narcisa Forăscu – *Limba română contemporană. Lexicul*, Editura Humanitas Educațional, Bucureşti, 2005.
6. Coteanu, Ion (coordonator), *Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia*, ediţia a II-a, Bucureşti, 1985
7. Coteanu, I., Forăscu, Narcisa, Bidu-Vrânceanu, Angela – *Limba română contemporană. Vocabularul,* ediţie revizuită şi adăugită, E.D.P., Bucureşti, 1985
8. Forăscu, Narcisa (coord.), Popescu, Mihaela, *Dificultăţi gramaticale ale limbii române*, Editura Universităţii din Bucureşti, 2001.
9. *Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române*, Ediţia a II-a revăzută şi adăugită, Editura Univers Enciclopedic, Bucureşti, 2005
10. Gabriela Pană-Dindelegan (coord.), *Dinamica limbii române actuale. Aspecte gramaticale şi discursive*, Editura Academiei Române, 2009
11. Gheorghe, Mihaela – *Limba română. Probleme teoretice şi aplicaţii*, Editura Universităţii *Transilvania* din Braşov, 2009
12. Guţu Romalo, Valeria, *Corectitudine şi greşeală. Limba română de azi*, Editura Humanitas Educational, Bucureşti, 2000.
13. Hristea, Theodor (coordonator), *Sinteze de limba română*, ediţia a III-a, Editura Albatros, 1984.
14. Iordan, I.; Robu, Vl., *Limba română contemporană*, EDP, Bucureşti, 1978;
15. Manualele de *Limba română*, cl.a IX-a, a X-a, a XI-a, a XII-a pentru Scolile Normale (ultima editie).
16. Neamţu, G.G. – *Teoria şi practica analizei gramaticale*, Editura Excelsior, Cluj-Napoca, 1999
17. Pană-Dindelegan, Gabriela – *Teorie şi analiză gramaticală,* Editura Coresi, Bucureşti, 1992

B. Literatura pentru copii

1. CONCEPTUL DE LITERATURĂ PENTRU COPII

Definiții. Caracteristici. Opere fundamentale ale literaturii pentru copii

2. SPECII LITERARE ACCESIBILE PREŞCOLARILOR ŞI VALORILE FORMATIVE ALE TEXTELOR LITERARE DESTINATE COPIILOR

Principalele genuri şi specii literare, accesibile preşcolarilor.

1. Creaţia populară

- Colinde
- Sorcova
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)
- Basme populare, prelucrate de Petre Ispirescu: *Greuceanu*, *Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte*, *Prâslea cel voinic şi merele de aur*

2. Creaţia cultă

a. Genul liric:

- **Poezia despre copilărie**: George Coşbuc – *Iarna pe uliţă*
- **Poezia despre natură şi vieţuitoare:** Mihai Eminescu – *Revedere*, *Somnoroase păsărele*; Vasile Alecsandri – *Pasteluri*: *Mezul iernei*; Elena Farago – *Căţeluşul şchiop*, *Gândăcelul*; *Gospodina*

b.. Genul epic.

- **Fabula**: Tudor Arghezi – *Zdreanţă*, *Tâlharul pedepsit*; Jean de La Fontaine – *Greierele și furnica*;
- **Schiţa şi povestirea**: *Emil Gârleanu - Fricosul*, *Căprioara*; Ioan Alexandru Brătescu-Voineşti – *Puiul*; Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe*; Octav Pancu Iaşi – *Iedul cu trei capre*; I.L.Caragiale – *D-l. Goe..., Vizită;* Barbu Ştefănescu-Delavrancea – *Bunicul*, *Bunica*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată;* Hans Christian Andersen – *Fetita cu chibriturile*; Ion Creangă – *Moş Ion Roată şi Unirea*;
- **Legenda**: Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*, *Ciuboţelele ogarului*;
- **Balada**: George Topârceanu – *Balada unui greier mic*;
- **Basmul**: Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*; Carlo Collodi – *Pinocchio*;
  Poveşti: Ion Creangă – *Fata babei şi fata moşneagului*, *Punguţa cu doi bani, Capra cu trei iezi*; Hans Christian Andersen – *Răţuşca cea urâtă*; Fraţii Grimm – *Albă ca zăpada*, *Scufiţa Roşie*;
  Romanul pentru copii şi despre copii: Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*.

Bibliografie *Literatura pentru copii*

1. Bratu, Bianca (1977). *Preşcolarul şi literatura*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1977
2. Buzaşi, I., (2001). *Literatura pentru copii*, (note de curs), Universitatea „1 Decembrie 1918" Alba Iulia.
3. Goia, Vistian. (2003) *Literatura pentru copii şi tineret, pentru institutori, învăţători şi educatoare*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2003
4. Gurtavenco, M.; Ioani, L.; Norel, M.; Sasu A.E.; Şindrilaru, Fl.; Viţalariu, D. M. (2008). *77 de lecturi ale copilăriei. Lecturi particulare pentru clasele V-VI,* Ediţia a III-a, Editura Paralela 45, Piteşti
5. Mihalache, Cosmin, Pascu Ana, Manolache, Carmen, Voicilă, Ciprian (2008). *Îngeri, zmei şi şoimăriţe: mitologie pe înţelesul copiilor*, Bucureşti: Humanitas.
6. Negrilă, Iulian (1996). *Literatura pentru copii*. Arad: Editura Multimedia.
7. Norel, M., (2014), *Literatură română şi literatură pentru copii*, (note de curs), Universitatea „Transilvania", Braşov.
8. Pop, M., Ruxăndoiu, P. (1999). *Folclor literar românesc*, Bucureşti: E.D.P..
9. Stoica, C., Vasilescu, E. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Şcolile Normale - cls. a XII-a), Bucureşti: E.D.P..
10. Costea, O., Mitu, F., Stoica, C., Toma-Damşa, M., Vasilescu, E., Vlăduţ, A. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Şcolile Normale – cls. a XIII-a), Bucureşti: E.D.P..
11. Operele menționate în capitolul *Conținuturi*.

5. Metodica activităţilor instructiv-educative în grădiniţa de copii

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice

- abordarea flexibilă a curriculumului preşcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
- aplicarea adecvată a principiilor și strategiilor specifice activităților desfășurate în învățământul preșcolar;
- alegerea și adecvarea strategiilor didactice de predare-învățare-evaluare în vederea realizării obiectivelor de referință/ competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul preșcolar;
- adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale copiilor, prin individualizarea și diferențierea învățării;
- valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la grădiniță;
- valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activității copiilor în cadrul activităților de învățare din grădiniță;
- conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice.
- Dezvoltarea instituţională a unităţii de învăţământ preşcolar şi dezvoltarea de parteneriate grădiniţă - comunitate

CONȚINUT TEMATIC

. CURRICULUM PENTRU EDUCAȚIE TIMPURIE

- Domeniile de dezvoltare/domeniile experiențiale și importanța lor în educația timpurie.
- Structura și conținutul curriculumului pentru educaţia timpurie; Valori promovate.
- Planul de învățământ și Metodologia de aplicare a planului de învățământ.
  - ✓ Programul zilnic de activitate;
  - ✓ Activităţi pe domenii experienţiale;
  - ✓ Jocuri şi activitaţi didactice alese;
  - ✓ Activități de dezvoltare personală (rutine, tranziţii, activităţi optionale şi activitaţi desfăşurate după-amiaza).

2. PROIECTAREA ORGANIZAREA ȘI REALIZAREA ACTIVITĂȚILOR LUDICE ȘI DE ÎNVĂȚARE

- Jocul - principala formă de organizare a procesului de învăţământ în grădiniţă;
- Structura și conținutul pentru: planificarea anuală/planificarea calendaristică; proiectele tematice; proiectele de activitate (integrată sau pe discipline);
- Categoriile de activități de învățare și modul de integrare în proiectarea didactică (Activităţi pe domenii experienţiale, Jocuri şi activităţi didactice alese şi Activităţi de dezvoltare personală - activităţi integrate sau pe discipline);
- Diferenţiere şi individualizare în procesul de învăţământ.
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală și de grup, precum a strategiilor de interevaluare, care să valorifice influențele educative pozitive;

3. MAGEMENTUL ACTIVITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE

- Organizarea spaţiului educaţional (cerințe psiho-pedagogice și ergonomice).
- Variante de organizare și realizare a activităților de învățare pe domenii experiențiale: povestirea; repovestirea; lectura educatoarei; jocul didactic; convorbirea; memorizarea; lectura după imagini; observarea, jocul de rol, jocul motric, jocul muzical, modelaj, desen, pictură etc.
- Variante de organizare și de realizare a activităților de dezvoltare personală: rutine (întâlnirea de dimineață), tranziții, activități opționale, activități din perioada după-amiezii;
- Variante de organizare și realizare a activităților integrate și a jocurilor și a activităților didactice alese.
- Metode, tehnici și procedee folosite în cadrul diferitelor tipuri de activități de învățare. Combinații între diferite strategii didactice, în viziune sistemică.
- Mijloace didactice specifice activităților de învățare cu preșcolarii și modalități de optimizare a situațiilor de învățare prin intermediul acestora.
- Activitățile extracurriculare.
- Parteneriatul grădiniță – școală și parteneriatul grădiniță - familie – comunitate.

4. SPECIFICUL EVALUĂRII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

- Conceptul de evaluare: definire și analiză.
- Metode, tehnici și instrumente de evaluare a rezultatelor și a progreselor în învățare ale copilului preșcolar.
- Proiectarea și interpretarea probelor de evaluare în învăţământul preşcolar.Valorificarea rezultatelor evaluărilor.

Bibliografie - Metodica predării activităților instructiv educative din grădiniță

1. Bogart, C., Delmarle, S., Preda, V. (2012). Formarea competențelor în grădiniță: o altă perspectivă asupra timpului școlar. București: Aramis Print.
2. Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M. (2002). Metoda interactive de grup-Ghid metodic. 60 de metode și 200 de aplicații practice pentru învățământul preșcolar. Craiova. Arves.
3. Brănișteanu R., Chira E., (2011), Paradigme ale integrării curriculare în grădiniță, Editura Delta Cart Educațional, Pitești.
4. Dumitrana, M. (1999). Educarea limbajului în învățământul preșcolar vol. I Comunicarea orala, București: Compania.
5. Dumitrana, M. (2000). Copilul, familia și grădinița. București: Compania Dumitrana, M. (2002). Activități matematice în grădiniță: ghid practic, însoțit de 105 sugestii de activități. București: Compania.
6. Dumitrana, M. (2005). Jocuri și jucării pentru preșcolari. Ghid metodic de activități realizate cu ajutorul unor materiale simple. București: Compania.
7. Glava, A., Pocol, M., Tătaru, L.-L. (2009). Educaţia timpurie: ghid metodic pentru aplicarea curriculumului preşcolar. Piteşti: Paralela 45
8. Glava, A., Tătaru, L., Chiș, O. (2014). Piramida cunoașterii. Repere metodice în aplicarea curriculumului preșcolar. Piteşti: Diamant

9. Hobjilă, A. (2008). Elemente de didactică a activităților de educarea limbajului (etapa preșcolarității). Iași: Institutul European.
10. Ionescu, M. (coord.) (2010). Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani. București: Vanemonde.
11. Mătăsaru, M., Chriloaie, M., Nedelcu, C., Pricoaia, V., Mătăsaru, L. (2008). Proiectarea didactică în învățământul preșcolar. Rovimed Publishers.
12. Mitu, Florica - "Metodica activităților de educare a limbajului", Editura Pro Humanitas, București, 2000
13. Niculescu, R., M. (2010). Curriculum între continuitate și provocare, Sibiu: MEDIA.
14. Norel, M., Bota, O., A. (2013). Didactica domeniului experiențial limbă și comunicare, Cluj-Napoca: Asociația de Științe Cognitive din Romania.
15. Păiș Lăzărescu M, Ezechil, L. (2015). Laborator preșcolar-ghid metodologic. Ediția a IV-a revizuită. București: V & I Integral.
16. Păişi-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2009). A deveni şi a fi educator. Bune practici în învăţământul preşcolar şi primar. Piteşti: Editura Universităţii din Piteşti.
17. Păişi-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2015). Mentorat în didactica învăţământului preşcolar şi primar. Craiova: Sitech
18. Păun, E., Iucu, R. (coord.) (2002). Educaţia preşcolară în România. Iaşi: Polirom.
19. Preda, V. (1999). Copilul și grădinița. Urgența 2000: pariul limbajului și al comunicării. București: Compania.
20. Preda, V. (2009). Programe și activități în învățământul preșcolar și primar. București: Didactica Publishing House.
21. Preda, V., Breben, S., Gongea, E., Mitrulescu, V. (2009). Învățarea bazată pe proiecte. Auxiliar didactic pentru aplicarea noului curriculum. Craiova: Arves.
22. Schulman Kolumbus, E. (2006). Didactica preșcolară. Ediția a III-a. București: V & I Integral

3. METHODIK UND DIDAKTIK DES DEUTSCHUNTERRICHTS IM KINDERGARTEN

Sprecherziehung und Vorbereitung auf den Schriftspracherwerb

- Sprachförderung im Kindergarten
- Umgang mit Literatur im Kindergarten (Literacy)
- Vorbereitung des Lesen- und Schreibenlernens im Kindergarten

Planung

Der Lehrplan
Der Stoffverteilungsplan (Jahreseinteilung, Wochenplanung, Tagesablauf)
Der Lektionsplan; Lernzielbeschreibung
Die Evaluation im Kindergarten
Das Freispiel und das geleitete Spiel, Spielecken-Angebote und Raumausstattung
Integrierte Aktivitäten
Das Wahlfach: Beispiele, Begründung
Außerschulische Aktivitäten und Elternarbeit

Methoden

- das Gespräch
- die Gedächtnisübung
- die Beobachtung
- die Bildbetrachtung/Bildbeschreibung
- das Erzählen und Vorlesen
- das Rollenspiel
- das didaktische Spiel
- das Experiment
- das Arbeitsblatt
- das Portfolio
- das Projekt

Didaktische Prinzipien
Sozialformen
Lehrmittel; der Umgang mit Medien im Kindergarten

Dehn, Mechthild (2007): *Kinder & Lesen und Schreiben. Was Erwachsene wissen sollten*. Kallmeyer in Verbindung mit Klett
Dehn, Mechthild (2012): *Kinder & Sprache(n). Was Erwachsene wissen sollten*. Kallmeyer in Verbindung mit Klett
Füssenich, Iris, Löffler, Cordula (2008): *Schriftspracherwerb. Einschulung, erstes und zweites Schuljahr*. Ernst Reinhardt Verlag
Uhlig, Bettina Hrsg.(2010): *Bildung in der Kindheit – das Handbuch zum Lernen in Kindergarten und Grundschule*. Kallmeyer in Verbindung mit Klett

Böcher, Hartmut Hrsg.(2013): *Erziehen, bilden und begleiten*. Bildungsverlag EINS
Thiesen, Peter (2014): *Die gezielte Beschäftigung im Kindergarten*. Lambertus Verlag
Leuchter, Miriam (2010): *Didaktik für die ersten Bildungsjahre.* Klett und Balmer Verlag, Zug
***: *Lehrplan für Deutsch als Muttersprache im Kindergarten*
Einige der angeführten Titel sind unter folgendem Link zu finden:
http://www.dgls.de/download/category/11-ganze-baende.html
Weitere Titel stehen in der Bibliothek des Zentrums für Lehrerfortbildung in deutscher Sprache oder auf der Webseite www.zfl.ro zur Verfügung.

6. Pedagogie preșcolară și elemente de psihologia educației

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice

- descrierea și explicarea corectă a ideilor, proceselor și fenomenelor educației timpurii la nivel european și național ;
- utilizarea adecvată a cunoștințelor de pedagogie preșcolară și a elementelor de psihologie a educației, în contexte variate;
- exemplificarea conceptelor, prin proiectarea conținuturilor instructiv-educative, în acord cu particularitățile psiho - individuale și de vârstă ale școlarului mic;
- manifestarea unei conduite flexibile și inovative în ceea ce privește managementul carerei și dezvolatrea profesională;
- aplicarea elementelor de cercetare educațională specifice în vederea realizării de micro-proiecte de cercetare educațională în condiții de asistență și consiliere metodologică

CONȚINUT TEMATIC

1. EDUCAȚIA TIMPURIE ÎN CONTEXT EUROPEAN
   - Educația timpurie - dimensiune a învățării pe tot parcursul vieții.
   - Conceptul de educație timpurie; fundamente teoretice ale educației timpurii.
   - Educația timpurie la nivel european.
   - Servicii integrate și incluzive în educația timpurie.
   - Finalitățile educației timpurii.
2. EDUCAȚIA TIMPURIE ÎN ROMÂNIA
   - Locul și rolul educației timpurii în cadrul sistemului de învățământ românesc.
   - Învățământul particular – accente specifice la nivelul educației timpurii.
   - Alternative educaționale în educația timpurie. Aspecte care au contribuit la dezvoltarea sistemului de educație timpurie din România.
   - Tranziția de la grădiniță la școală.
3. FACTORII DEZVOLTĂRII PERSONALITĂȚII UMANE - INTERACȚIUNI ȘI DOMINANTE. EDUCABILITATEA
   - Conceptul de dezvoltare și conceptul de educabilitate. Relația dezvoltare - învățare – joc în educația timpurie.
   - Ereditatea, factor intern al dezvoltării personalității.
   - Mediul, factor extern al dezvoltării personalității.
   - Educația – factor hotărâtor al dezvoltării psihice; specificul influențelor educative la vârstele timpurii.
   - Metode, tehnici și instrumente de cunoaștere a specificului dezvoltării psihice la vârstele timpurii.
4. STRUCTURA ȘI DINAMICA PERSONALITĂȚII LA VÂRSTELE TIMPURII
   - Repere ale dezvoltării la vârstele timpurii. Domeniile de dezvoltare: Dezvoltarea fizică, sănătate și igienă personală; Dezvoltarea socio-emoțională; Capacități și atitudini în învățare; Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii; Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii.
   - Procese fundamentale ale dezvoltării personalității copilului la vârstele timpurii: (imaginea de sine, conștiința de sine și conduita morală).
   - Dimensiuni ale dezvoltării personalității la vârstele timpurii: temperament, aptitudini, inteligență, caracter, creativitate.
   - Specificul învățării la vârstele timpurii.
   - Colaborarea grădiniței cu școala. Importanța dezvoltării socio-emoționale în contextul asigurării unui debut școlar de succes.
5. COPII CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE (CES) ÎN GRĂDINIȚĂ
   - Educația integrată și incluzivă în grădiniță.
   - Relația grădiniței cu familia și cu comunitatea.
   - Colaborarea cu părinții și cu alte categorii profesionale de sprijin.

6. ELEMENTE DE DIDACTICĂ PREȘCOLARĂ

- Abordarea sistemică a procesului de învăţământ în învăţământul preşcolar; abordarea interacțională, abordarea comunicațională.
- Interdependenţa formal – informal - nonformal din perspectiva procesului didactic în grădiniţa de copii.
- Normativitatea didactică. Specificul principiilor didactice în învăţământul preşcolar.

7. PROIECTAREA DIDACTICĂ ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL PREŞCOLAR
   - Conceptul de proiectare didactică; funcţiile proiectării didactice; etapele proiectării didactice.
   - Produsele curriculare fundamentale: plan de învățământ, programă școlară, planificare anuală, planificare tematică.
8. MANAGEMENTUL CARIEREI DIDACTICE
   - Prevederi legislative care sprijină dezvoltarea carierei didactice.
   - Importanța dezvoltării profesionale în cariera didactică.

Bibliografie - Pedagogie și elemente de psihologie

1. Bocoş, M., Avram, I., Catalano, H., Someşan, E. (coord.) (2009), Pedagogia învăţământului preşcolar. Instrumente didactice, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
2. Bocos M., Preda V., Brănișteanu R., Clapou C., (2013), Tradiții și valori – Ghid practic de opționale integrate, Editura Delta Cart Educațional, Pitești.
3. Ezechil, L. (2002). Comunicarea educaţională în context şcolar. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică
4. Glava, A., Glava, C. (2002). Introducere în pedagogia preşcolară. Cluj-Napoca: Dacia.
5. Harwood, R., Miller, S.A., Vasta, R. (2010). Psihologia copilului. Iaşi: Polirom
6. Ionescu, M. (coord.) (2010). Repere fundamentale în învăţarea şi dezvoltarea timpurie a copilului de la naştere la 7 ani. Bucureşti: Vanemonde.
7. Mătăsaru, M., Chriloaie, M., Nedelcu, C., Pricoaia, V., Mătăsaru, L. (2008). Proiectarea didactică în învățământul preşcolar. Rovimed Publishers.
8. Niculescu, R., M. (2010). Curriculum între continuitate şi provocare, Sibiu: MEDIA.
9. Niculescu, R., M. (1999). Pedagogie preşcolară – Sinteze, Bucureşti: PRO HUMANITATE.
10. Papalia, D.E., Wenkos Olds, S., Duskin Feldman, R. (2010). Dezvoltarea umană.
11. Păun, E., Iucu, R. (coord.) (2002). Educaţia preşcolară în România. Iaşi: Polirom.
12. Petrovai D., Preda, V., Petrică S., Brănișteanu R., (2012), Pentru un copil sănătos emoțional și social – Ghid practic pentru educatorul care construiește încredere, V&I Integral, București.
13. Radu, I., T. , Ezechil, L. (2006). Pedagogie – fundamente teoretice. Bucureşti: Editura V&I Integral.
14. Radu, I.T., Ezechil, L (2009). Didactica. Teoria instruirii. Piteşti: Paralela 45.
15. Răduţ-Taciu, R., Bocoş, M.-D., Chiş, O. (coord.) (2015), Tratat de management educaţional pentru învăţământul primar şi preşcolar, Editura Paralela 45, Piteşti.
16. Vrăşmaş, E. (2014). Educația timpurie. Bucureşti: Arlequin.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

EDUCATOARE/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR (ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR ÎN LIMBA ITALIANĂ MATERNĂ)

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA ROMANA ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ȘI LITERATURA ITALIANĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ SI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI

2015

1. **Notă de prezentare**

Justificarea viziunii curriculare - paradigma educaţiei timpurii

Educaţia timpurie a fost unul din elementele ce a fost integrat în sistemul reformei realizate în domeniul educaţiei. Unul din cele mai importante repere ale procesului de reformă educaţională este reprezentat de adoptarea Legii Educaţiei Naţionale 1 /2011, cu modificările şi completările ulterioare, care prevede în cadrul sistemului naţional de învăţământ preuniversitar pentru educaţia timpurie ca fiind formată din nivelul antepreşcolar (0-3 ani) şi învăţământul preşcolar (3-6 ani).

În anul 2011 au fost adoptate două comunicări ale Comisiei Europene care vizează în mod direct educaţia timpurie a copiilor. Unul dintre acestea, ***Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari: să oferim tuturor copiilor noştri cea mai bună pregătire pentru lumea de mâine***, Comunicare a Comisiei Europene, Bruxelles, 17.2.2011, COM(2011) 66 final prevede: *„Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari (EICP) constituie soclul principal al succesului învăţării de-a lungul vieţii, al integrării sociale, al dezvoltării personale şi, mai târziu, al capacităţii de inserţie profesională.*

Venind în completarea rolului primordial al familiei, educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari au un impact important şi durabil imposibil de realizat prin măsuri ulterioare. Primele experienţe ale copiilor stau la baza întregii lor formări ulterioare. Dacă se constituie baze solide în primii ani, formarea ulterioară este mai eficace şi mai susceptibilă de a se desfăşura pe tot parcursul vieţii, reducând riscul abandonării timpurii a studiilor, sporind echitatea şcolarităţii şi reducând costurile suportate de societate din motive de risipă de talente şi cheltuielile publice în domeniul social, al sănătăţii şi chiar judiciar.

Cel de-al doilea document, ***Concluziile Consiliului privind educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari: să oferim tuturor copiilor noştri cea mai bună pregătire pentru lumea de mâine ,*** (2011/C 175/03), Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 15.6.2011 prevede la rândul său: "*Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari (EICP) de înaltă calitate (9) oferă o gamă largă de avantaje pe termen scurt şi lung atât pentru persoane, cât şi pentru societate în general*. Completând rolul central al familiei, EICP constituie soclul principal al dobândirii limbajului, al succesului învăţării pe tot parcursul vieţii, al integrării sociale, al dezvoltării personale şi al capacităţii de inserţie profesională.

Definirea profesiei de educatoare. Raportare la standardul ocupaţional – educatoare / institutor / profesor pentru învăţământul preşcolar

Educatoarea "instruieşte şi educă prin joc, pentru sprijinirea şi promovarea dezvoltării copiilor de vârstă preşcolară, urmărind obiective cognitive şi de limbaj, psiho-motorii, de educare a afectivităţii, ale educaţiei estetice şi ale educaţiei pentru societate" iar misiunea ocupaţiei este "de a permite fiecărui copil să-şi urmeze drumul său personal de evoluţie, oferindu-i suport pentru integrarea în viaţa socială şi activitatea şcolară".

Definirea competenţei profesionale şi a competenţei didactice

Competenţă profesională: "Ansamblul de competenţe specializate, care reprezintă standardul acceptabil pentru exercitarea unei profesii. Fiecare profesie solicită, pe lângă anumite competenţe generale (intelectuale, civice, etice, comunicaţionale, etc.) şi competenţe specifice activităţii în domeniu."[1]

Competenţă didactică: "Capacitatea unei persoane de a exercita atribuţiile specifice profesiei didactice; capacitatea unui educator de a se pronunţa asupra unei probleme pedagogice, pe temeiul cunoaşterii aprofundate a legităţilor şi determinările fenomenelor educative; nivel de performanţă la care urmează să fie realizate de către un educator sarcinile de muncă specifice profesiei didactice"[2]

2. **Competenţele profesionale[3] ale cadrului didactic debutant (educatoare/institutor/profesor pentru învăţământul preşcolar)**

a. Proiectarea activităţilor educaţionale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte, decodifică, identifică	- Identifică nevoile de învăţare ale	- Îşi asumă modul de

[1] Ştefan, M. (2006). *Lexicon pedagogic.* Bucureşti: Aramis., p. 58.
[2] Noveanu, E., Potolea, D. et. all. (2007). *Ştiinţele educaţiei: dicţionar enciclopedic:* Bucureşti: Sigma., p.183.
[3] *Kitul mentorului de inserţie profesională*, Proiect POSDRU *De la debut la succes*, ID 36525, Bucureşti, 2013

elemente de curriculum (modele de proiectare curriculară, tipologia activităţilor şi strategiilor didactice etc.) în activitatea instructiv-educativă în grădiniţa de copii - Utilizează un limbaj psihopedagogic ştiinţific.	preşcolarilor şi stabileşte obiective educaţionale informative şi formative în funcţie de particularităţile de grup şi individuale	organizare a unui demers didactic

b. Conducerea şi monitorizarea procesului de instruire

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte în mod elementar modul de organizare şi conducere a activităţilor instructiv-educative.	- Asigură adecvarea strategiilor de instruire la caracteristicile individuale şi de grup ale preşcolarilor.	- Se adaptează flexibil la condiţiile curriculare concrete.

2.3. Evaluarea activităţilor educaţionale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte funcţiile evaluării precum şi unele metode şi instrumente de evaluare specifice învăţământului preşcolar.	- Elaborează probe şi instrumente de evaluare simple.	- Manifestă disponibilitate de îmbunătăţire a instrumentarului de evaluare folosit.

2.4. Integrarea şi utilizarea TIC în educaţie

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte terminologia specifică TIC şi înţelege rolul interacţiunii dintre preşcolar – computer	- Identifică unele activităţi sau secvenţe de activitate care pot fi realizate cu ajutorul TIC	- Proiectează, în condiţii de autonomie restrânsă, unele secvenţe de învăţare care presupun utilizarea TIC

2.5. Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a preşcolarilor

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele metode şi tehnici de consiliere şi tratare diferenţiată a copiilor preşcolari	- Reflectează asupra consecinţelor ce decurg din aplicarea diferitelor metode şi tehnici de consiliere şi de tratare diferenţiată a copiilor preşcolari	- Manifestă deschidere pentru a experimenta noi metode şi tehnici de cunoaştere şi consiliere a preşcolarilor

2.6. Managementul grupei de preşcolari

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte diferite teorii cu privire la asigurarea managementului grupei de preşcolari	- Creează un mediu ambiant plăcut pentru grupa de preşcolari care i-a fost încredinţată - Antrenează copiii în organizarea sălii şi a mediului curricular	- Este dispus să accepte sfaturi pentru mai buna organizare a mediului de învăţare şi a grupei de preşcolari

2.7. Dezvoltarea instituţională a unităţii de învăţământ preşcolar şi dezvoltarea de parteneriate grădiniţă - comunitate

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele instituţii din comunitatea locală care se află în legătură cu unitatea de învăţământ preşcolar	- Realizează un schimb minimal de informaţii, prin diferite canale de comunicare, cu diferiţi parteneri educaţionali	- Se implică în stabilirea unor legături între grădiniţă şi comunitatea locală

2.8. Managementul carierei şi al dezvoltării personale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte şi înţelege cu obiectivitate nivelul propriei pregătiri profesionale	Îşi elaborează proiecte de dezvoltare personală şi	- Manifestă o conduită (auto)reflexivă

	profesională	asupra activităţilor profesionale şi personale

2.9. Cercetare educaţională aplicativă

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele modele de elaborare a design-ului unei cercetări educaţionale	- Elaborează micro-proiecte de cercetare educaţională în condiţii de asistenţă şi consiliere metodologică	- Manifestă o atitudine favorabilă faţă de cercetarea educaţională

3. Discipline de examen şi formula de examinare:

- Limba și literatura română și universală pentru copii **– scris;**
- Limba și literatura maternă - **scris;**
- Metodica predării activităţilor instructiv-educative în grădiniţa de copii – **scris;**
- Pedagogie preșcolară și elemente de psihologia educației – **scris;**
- Proba practică **(inspecţiile la clasă).**

TEMATICĂ ȘTIINȚIFICĂ

Limba și literatura italiană maternă

LIMBA ITALIANĂ

1. Fonetică și ortografie. Regulile de pronunție; grupuri consonantice și vocalice; accentul; despărțirea în silabe; "troncamento"; eliziunea; punctuația.
2. Elemente de lexicologie: formarea cuvintelor, derivarea cu sufixe şi prefixe, compunerea. Relaţii semantice în semantica lexicală: polisemia şi omonimia; sinonimia, antonimia.
3. Morfologie.
- Substantivul: genul, numărul; formarea genului feminin şi a pluralului; substantive cu două forme de plural, substantive defective de singular/plural, pluralul substantivelor compuse.
- Articolul: hotărât, nehotărât, partitiv. Folosirea şi omiterea articolului. Prepoziţii articulate.
- Adjectivul calificativ: forme regulate, neregulate, invariabile. Gradele de comparaţie ale adjectivelor: forme analitice şi sintetice.
- Pronumele personal: forme accentuate, neaccentuate în acuzativ şi dativ, combinate; pronumele reflexiv, de politeţe, posesiv, demonstrativ, relativ, interogativ, nehotărât.

Adjectivele pronominale. *Ci, vi, ne* cu valoare pronominală şi adverbială.
- Numeralul: clasificare, folosirea numeralului cardinal şi ordinal
- Verbul: conjugare şi diateză. Modurile şi timpurile. Conjugarea verbelor regulate, neregulate, defective. Folosirea auxiliarelor. Acordul participiului trecut. Folosirea formelor pronominale cu imperativul şi cu modurile impersonale. Folosirea conjunctivului. “Periodoipotetico”. Concordanţa timpurilor la indicativ şi conjunctiv. Vorbirea directă şi indirectă.
- Adverbul: clasificare şi formare; gradele de comparaţie.
- Prepoziţia, conjuncţia, interjecţia.

Bibliografie recomandată:

Pîrvu, Elena - *Gramatica limbii italiene*, orice ediţie;
Serianni, Luca -*Grammatica italiana*, orice ediţie;
M. Dardano e P.Trifone - *La lingua italiana*, Bologna, Zanichelli, orice ediție.

LITERATURA ITALIANĂ

Noțiuni de teorie literară:
Noţiunea de opera literară, limbajul poetic, imaginea poetică, subiectul, compoziţia, personajul. Noţiuni de metrică şi prozodie necesare analizei textelor poetice în ciclul primar.
Genurile literare. Principalele specii literare.

Opere literare:

- Carlo Collodi – *Le avventure di Pinocchio*

- Gianni Rodari – *Favole al telefono*
- Gianni Rodari - *Filastrocche*
- ItaloCalvino – *Fiabeitaliane*
- Edmondo De Amicis – *Cuore*
- Antoine De Saint – Exupéry – *IlPiccolo Principe*
- Pamela Lyndon Travers – *Mary Poppins*
- R. Kipling – *Illibrodellagiungla*
- Frank Baum – *Ilmago di Oz*
- James Matthew Barrie – *Peter Pan*
- Lewis Carroll - *Alice nelpaesedellemeraviglie*
- Charles Dickens – *Un canto di Natale*

Bibliografie recomandată:

Libri:

1. **Balboni, Paolo** - *Insegnare la letteratura italiana a stranieri. Risorse per docenti di italiano come lingua straniera*, Guerra Edizioni, 2006;
2. **Ferroni, Giulio** - *Storia della letteratura italiana*, orice ediţie;
3. **Rosa, Asor** - *Letteratura italiana*, orice ediţie;
4. **Santagata, Marco**; **Carotti, Laura; Casadei, Alberto** - *Il filo rosso. Antologia e storia della letteratura italiana ed europea*, Roma-Bari, Laterza Edizioni Scolastiche, 2006, voll. I-III;
5. **Tellini, Gino** - *Letteratura italiana. Un metodo di studio*, Mondadori Education, 2011;
6. **R. Luperini, P. Cataldi, L. Marchiani, F. Marchese** - *Manuale di letteratura – I saperi di base: autori e opere, temi e immagini*, (voll 1 - 4), G. B. Palumbo Editore, 2006.

Siti:

- www.filastrocche.it
- www.favoledellabuonanotte.it
- www.giannirodari.it
- www.bdp.it/Rodari/
- http://www.weebly.com/

Limba și literatura română și universală pentru copii

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

- identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
- valorificarea valenţelor educative ale textelor literare utilizate;
- identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţieşi de limbaj specifice textului narativ;
- identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
- identificarea şi analiza elementelor de compoziţieşi de limbaj în textul liric;
- utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie,morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilorlexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
- utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;
- elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
- utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;
- identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelații inter-/intradisciplinare.

CONȚINUT TEMATIC

A. Limba Română

1.LIMBĂ ŞI STIL

a) Limbă şi limbaj.
b) Limbă literară, limbă populară, limbă standard.
c) Stilul individual și stilurile funcționale.

2. FONETICĂ ŞI FONOLOGIE

a) Aparatul fonator şi sunetele limbii române.
b) Producerea si receptarea sunetelor.

c) Clasificarea articulatorie şi acustică a vocalelor și a consoanelor limbii române. Semivocale.
d) Corespondența dintre litere și sunete.
e) Segmentul vocalic: Diftong. Triftong. Hiat.
f) Silaba. Structura analitică a silabei. Regulile silabaţiei în limba română.
g) Ortografia și despărțirea cuvintelor în silabe.
h) Unităţile suprasegmentale intensive şi extensive (accentul şiintonaţia).
i) Accentul. Reguli de folosire corectă a accentului în limba română.

3.PUNCTUAȚIE ȘI ORTOGRAFIE
a) Principii care stau la baza ortografiei.
b) Norme ortografice și norme ortoepice.
c) Semnele de punctuație si de ortografie.
d) Funcționalitatea semnelor de punctuație și a semnelor ortografice.
e) Scrierea cu majusculă. Abrevierile.

4. LEXICOLOGIE
a) Vocabularul, ca totalitate a cuvintelor limbii române.
b) Vocabular fundamental și masa vocabularului.
c) Organizarea vocabularului: Vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar.
d) Cuvântul ca unitate de bază a vocabularului.
e) Sensul cuvintelor: sensul propriu și sensul figurat.
f) Relații semantice între cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie).
g) Structura morfologică a cuvântului.
h) Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe).
i) Resurse stilistice ale vocabularului.
j) Expresii și locuțiuni.
k) Frazeologia şi contextualizarea.

5. MORFOLOGIE
a) Părțile de vorbire flexibile (Clasificare. Funcții sintactice):
- Substantivul
- Articolul
- Pronumele
- Adjectivul
- Numeralul
- Verbul

b) Părțile de vorbire neflexibile (Clasificare. Funcții sintactice):
- Adverb
- Conjuncţie
- Prepoziţie
- Interjecţie

6. SINTAXA
- Enunțul (tipuri de propozitii)

A. Sintaxa propoziției:
a) Părți principale de propoziție:
- Subiectul – Clasificare; Exprimarea subiectului.
- Predicatul – Clasificare; Exprimarea predicatului.
- Probleme de acord

b) Părți secundare de propoziţie:
- Atributul – Clasificare; Exprimarea atributului.
- Complementul – Clasificare; Exprimarea complementului.

B. Sintaxa frazei:
c) Propoziția și felul propozițiilor
d) Fraza
e) Raporturile sintactice în frază: de interdependență, de coordonarea si de subordonarea în propoziție și în frază
f) Mijloacele de exprimare a raporturilor sintactice în propoziţieşi frază
g) Tipuri de subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă, circumstanțială.

Bibliografie - Limba română

1. Academia Română - *Gramatica de bază a limbii române* - Editura: Univers Enciclopedic Gold, Bucureşti, 2010;
2. Avram, Mioara - *Ortografia pentru toţi*, Editura Academiei, Bucureşti, 1990;
3. Avram, Mioara, *Gramatica pentru toţi*, Editura Academiei, Bucureşti, 1986;
4. Angela Bidu-Vrânceanu, Narcisa Forăscu, *Limba română contemporană. Lexicul*, Editura Humanitas EducaŃional, Bucureşti, 2005;
5. Constantinescu-Dobridor, Gh, .*Morfologia limbii române*, Editura Ştiinţifică, Bucureşti,1974;
6. Constantinescu-Dobridor, Gh., *Sintaxa limbii române*, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1994;
7. Coteanu, Ion (coordonator), *Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia*, ediţia a II-a, Bucureşti, 1985;
8. Forăscu, Narcisa (coord.), Popescu, Mihaela, *Dificultăţi gramaticale ale limbii române*, Editura Universităţii din Bucureşti, 2001;
9. Guţu Romalo, Valeria, *Corectitudine şigreşeală. Limba română de azi*, Editura Humanitas Educational, Bucureşti, 2000;
10. Hristea, Theodor (coordonator), *Sinteze de limba română*, ediţia a III-a, Editura Albatros, 1984;
11. Iordan, I.; Robu, Vl., *Limba română contemporană*, EDP, Bucureşti, 1978;
12. Mariana, N. (2010). *Limba română, (Note de curs)*, Universitatea „Transilvania" Braşov;
13. *Manualele de Limba romana, cl.aIXa, aXa, aXIa, aXIIa pentru Scolile Normale* (ultima editie);
14. Marcu, Florin, *Noul dictionar de neologisme*, Editura Academiei, Bucureşti, 1997.
15. Operele menţionate în capitolul Continuturi;
16. Şuteu, Flora, Elisabeta Şoşa, *Ortografia limbii române. Dicţionarşi reguli*, Editura Saeculum I.O, Bucureşti, 1995;

B. Literatura pentru copii

1. CREAŢIA POPULARĂ

a) Genul liric – lirica populară
- Colinde
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)

b) Genul epic

- Basmul : *Greuceanu, Tinereţe fără bătrâneţeşiviaţă fără de moarte, Prâslea cel voinic şi merele de aur.*

2. CREAŢIA CULTĂ

a. Genul epic
- **Fabula**: Jean de La Fontaine – *Greierele şi furnica*.
- **Legenda**: Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*, Dimitrie Bolintineanu – *Muma lui Ştefan cel Mare*.
- **Basmul**: Mihai Eminescu – *Făt-Frumos din lacrimă*; Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*; Basmul modern: Carlo Collodi – *Pinocchio*, Lyman Frank Baum – *Vrăjitorul din Oz*.
- **Poveşti:** Ion Creangă - *Fata babei şi fata moşneagului / Punguţa cu doi bani*; Hans Christian Andersen – *Răţuşca cea urâtă*; Fraţii Grimm – *Albă ca zăpada*; Charles Perault – *ScufiţaRoşie*.
- **Povestirea şischiţa:** Povestiri şischiţe despre vieţuitoare: Emil Gârleanu – *Căprioara / Gândăcelul*; Ioan Alexandru Brătescu-Voineşti – *Puiul*; Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe / Capra cu trei iezi*;Povestiri despre copilărie**:** I.L.Caragiale – *D-l. Goe / Vizită*; Octav Pancu Iaşi – *Iedul cu trei capre*; Barbu Ştefănescu-Delavrancea – *Bunicul / Bunica*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată*;Povestiri şischiţe care evocă trecutul istoric: Ion Creangă – *Moş Ion Roată şi Unirea*.
- **Romanul pentru copii şi despre copii**: Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*; Mark Twain – *Aventurile lui Tom Sawyer* / *Aventurile lui HuckleberryFinn.*

b. Genul liric
- **Poezia despre copilărie**: George Coşbuc – *Iarna pe uliţă, La oglindă / La Paşti*; Elena Farago – *Sfatul degetelor.*
- **Poezia despre natură şivieţuitoare:** Mihai Eminescu – *Revedere, Somnoroase păsărele*; Vasile Alecsandri – *Pasteluri, Miezul iernei*; Tudor Arghezi – *Zdreanţă / Tâlharul pedepsit*; George Topârceanu – *Balada unui greier mic / Gospodina*; Elena Farago – *Căţeluşulşchiop / Gândăcelul*.

Bibliografie – literatura pentru copii

1. Buzaşi, I., (2001). *Literatura pentru copii*, (note de curs), Universitatea „1 Decembrie 1918" Alba Iulia.
2. Mihalache, Cosmin, Pascu Ana, Manolache, Carmen, Voicilă, Ciprian (2008). *Îngeri, zmei şişoimăriţe: mitologie pe întelesul copiilor*, Bucureşti: Humanitas.
3. Negrilă, Iulian (1996). *Literatura pentru copii*. Arad: Editura Multimedia.
4. Norel, M., (2014), *Literatură română şi literatură pentru copii,* (note de curs), Universitatea „Transilvania", Braşov.
5. Pop, M., Ruxandoiu, P. (1999). *Folclor literar romanesc*, Bucureşti: E.D.P..
6. Stoica, C., Vasilescu, E. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Şcolile Normale - cls. a XII a), Bucureşti: E.D.P..
7. Costea, O., Mitu, F., Stoica, C., Toma-Damşa, M., Vasilescu, E., Vlăduţ, A. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Şcolile Normale - cls. a XIII a), Bucureşti: E.D.P..
8. *Operele menționate în capitolul Conținuturi*.

Metodica activităţilor instructiv-educative în grădiniţa de copii

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice

- abordarea flexibilă a curriculumului preşcolarşi analiza funcţională a conţinuturilorînvăţării;
- aplicarea adecvată a principiilor şi strategiilor specifice activităților desfăşurate în învățământul preşcolar;
- alegerea şi adecvarea strategiilor didactice de predare-învăţare-evaluare în vederea realizării obiectivelor de referință/ competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul preşcolar;
- adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale copiilor, prin individualizarea şi diferențierea învățării;
- valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la grădiniță;
- valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii copiilor în cadrul activităților de învățare din grădiniță*;*
- conceperea unor instrumente de evaluare, analiză şi interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice.
- Dezvoltarea instituţională a unităţii de învăţământpreşcolarşi dezvoltarea de parteneriate grădiniţă - comunitate

CONȚINUT TEMATIC

. CURRICULUM PENTRU EDUCAȚIE TIMPURIE

- Domeniile de dezvoltare/domeniile experiențiale şi importanța lor în educația timpurie.
- Structura şi conținutul curriculumului pentru educaţia timpurie; Valori promovate.
- Planul de învățământ şi Metodologia de aplicare a planului de învățământ.
  - ✓ Programul zilnic de activitate;
  - ✓ Activităţi pe domenii experienţiale;
  - ✓ Jocuri şiactivitaţi didactice alese;
  - ✓ Activităţi de dezvoltare personală (rutine, tranziţii, activităţioptionaleşiactivitaţidesfăşurate după-amiaza).

2. PROIECTAREA ORGANIZAREA ŞI REALIZAREA ACTIVITĂȚILOR LUDICE ŞI DE ÎNVĂȚARE

- Jocul - principala formă de organizare a procesului de învăţământ în grădiniţă;
- Structura şi conținutul pentru: planificarea anuală/planificarea calendaristică; proiectele tematice; proiectele de activitate (integrată sau pe discipline);
- Categoriile de activități de învățare şi modul de integrare în proiectarea didactică (Activităţi pe domenii experienţiale, Jocuri şiactivităţi didactice alese şiActivităţi de dezvoltare personală - activităţi integrate sau pe discipline);
- Diferenţiereşi individualizare în procesul de învăţământ.
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală şi de grup, precum a strategiilor de interevaluare, care să valorifice influențele educative pozitive;

3. MAGEMENTUL ACTIVITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE

- Organizarea spaţiului educațional (cerințe psiho-pedagogice şi ergonomice).
- Variante de organizare şi realizare a activităților de învățare pe domenii experiențiale: povestirea; repovestirea; lectura educatoarei; jocul didactic; convorbirea; memorizarea; lectura după imagini; observarea, jocul de rol, jocul motric, jocul muzical, modelaj, desen, pictură etc.
- Variante de organizare şi de realizare a activităților de dezvoltare personală: rutine (întâlnirea de dimineață), tranziții, activități opționale, activități din perioada după-amiezii;

- Variante de organizare și realizare a activităților integrate și a jocurilor și a activităților didactice alese.
- Metode, tehnici și procedee folosite în cadrul diferitelor tipuri de activități de învățare. Combinații între diferite strategii didactice, în viziune sistemică.
- Mijloace didactice specifice activităților de învățare cu preșcolarii și modalități de optimizare a situațiilor de învățare prin intermediul acestora.
- Activitățile extracurriculare.
- Parteneriatul grădiniță – școală și parteneriatul grădiniță - familie – comunitate.

4. SPECIFICUL EVALUĂRII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR
- Conceptul de evaluare: definire și analiză.
- Metode, tehnici și instrumente de evaluare a rezultatelor și a progreselor în învățare ale copilului preșcolar.
- Proiectarea și interpretarea probelor de evaluare în învăţământulpreşcolar.Valorificarea rezultatelor evaluărilor.

5. METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII MATERNE (*ITALIANĂ)*

a.) Didactica comunicării (elemente de comunicare orală și scrisă în învățământulpreșcolar):

- Abordarea textului literar destinat copiilor de vârstă preşcolară (ghidarea copiilor preşcolari spre receptarea şiînţelegerea adecvată a textului literar specific);
  - didactica textului literar epic şi a textului dramatic, precum şi didactica poeziei.
- Abordarea textului nonliterar (ştiinţific, publicistic, publicitar) din perspectiva caracteristicilor stilurilor funcţionaleşi a funcţiilor comunicării;
- Rolul educatoarei în conturarea unor modele de exprimare şi a unor atitudini care facilitează comunicarea;
- Soluţii de prevenire şidepăşire a blocajelor în comunicare (tehnici de ascultare activă, învăţare prin cooperare, tehnici nonverbale şi de exprimare a sentimentelor etc.);
- Tipuri de întrebări şi adecvarea acestora la tema abordată;
  - Abordarea limbajelor diferitelor arte / ştiinţe din perspectiva codurilor specifice ale acestora (muzică, pictură, sculptură, cinematografie / fotografie, astrologie, geografie, heraldică etc.).

b.) Didactica exprimării orale:

- Strategii de învăţare şi exersare a ascultării active la preşcolari;
- Strategii de învăţareşi exersare a alcătuirii diverselor tipuri de discurs oral în perioada preşcolarităţii (povestirea, rezumatul, caracterizarea, dialogul, monologul, rimele, interviul).

Bibliografie - Metodica predării activităților instructiv educative din grădiniță

1. Bogart, C., Delmarle, S., Preda, V. (2012). *Formarea competențelor în grădiniță: o altă perspectivă asupra timpului școlar.* București: Aramis Print;
2. Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M. (2002). *Metoda interactive de grup-Ghid metodic. 60 de metode și 200 de aplicații practice pentru învățământul preșcolar*. Craiova. Arves;
3. Brănișteanu R., Chira E., (2011), *Paradigme ale integrării curriculare în grădiniță*, Editura Delta Cart Educațional, Pitești;
4. Dumitrana, M. (1999). *Educarea limbajului în învățământul preșcolar vol. I Comunicarea orala*, București: Compania;
5. Dumitrana, M. (2000). *Copilul, familia și grădinița. București: Compania Dumitrana, M. (2002). Activități matematice în grădiniță: ghid practic, însoțit de 105 sugestii de activități.* București: Compania;
6. Dumitrana, M. (2005). *Jocuri și jucării pentru preșcolari. Ghid metodic de activități realizate cu ajutorul unor materiale simple*. București: Compania;
7. Glava, A., Pocol, M., Tătaru, L.-L. (2009). *Educaţia timpurie: ghid metodic pentru aplicarea curriculumului preşcolar*. Piteşti: Paralela 45;
8. Glava, A., Tătaru, L., Chiș, O. (2014). *Piramida cunoașterii. Repere metodice în aplicarea curriculumului preșcolar*. Piteşti: Diamant;
9. Hobjilă, A. (2008). *Elemente de didactică a activităților de educarea limbajului (etapa preșcolarității)*. Iași: Institutul European;
10. Ionescu, M. (coord.) (2010). *Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani*. București: Vanemonde;
11. Mătăsaru, M., Chriloaie, M., Nedelcu, C., Pricoaia, V., Mătăsaru, L. (2008). *Proiectarea didactică în învățământul preșcolar*. RovimedPublishers;
12. Mitu, Florica - *Metodica activităților de educare a limbajului*, Editura Pro Humanitas, București, 2000;
13. Niculescu, R., M. (2010). *Curriculum între continuitate și provocare*, Sibiu: MEDIA;

14. Norel, M., Bota, O., A. (2013). *Didactica domeniului experiențial limbă și comunicare*, Cluj-Napoca: Asociația de Științe Cognitive din Romania;
15. Păiş Lăzărescu M, Ezechil, L. (2015). *Laborator preşcolar-ghid metodologic*. Ediția a IV-a revizuită. București: V & I Integral;
16. Păişi-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2009). *A deveni şi a fi educator. Bune practici în învăţământulpreşcolarşi primar*. Piteşti: Editura Universităţii din Piteşti;
17. Păişi-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2015). *Mentorat în didactica învățământului preșcolar și primar.* Craiova: Sitech;
18. Păun, E., Iucu, R. (coord.) (2002). *Educațiapreșcolară în România*. Iaşi: Polirom;
19. Preda, V. (1999). *Copilul și grădinița*. Urgența 2000: pariul limbajului și al comunicării. București: Compania;
20. Preda, V. (2009). *Programe și activități în învățământul preșcolar și primar*. București: Didactica PublishingHouse;
21. Preda, V., Breben, S., Gongea, E., Mitrulescu, V. (2009). *Învățarea bazată pe proiecte. Auxiliar didactic pentru aplicarea noului curriculum*. Craiova: Arves;
22. SchulmanKolumbus, E. (2006). *Didactica preșcolară*. Ediția a III-a. București: V & I Integral.

Bibliografie în limba italiană

1. **Balboni, P**. - *Didatticadell'italiano a stranieri*, Bonacci, Roma, 1994;
2. **Balboni, Paolo E**. - *Italiano lingua materna. Fondamenti di didattica*, UTET Università, 2006;
3. **Porcelli, Gianfranco** - *Principi di glottodidattica*, Editrice La Scuola, 2013;
4. **De Marco, Anna** (a cura di) - *Manuale di glottodidattica*, Carocci editore, 2012.

Pedagogie preșcolară și elemente de psihologia educației

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice

- descrierea și explicarea corectă a ideilor, proceselorși fenomenelor educației timpurii la nivel european și național ;
- utilizarea adecvată a cunoștințelor de pedagogie preșcolară și a elementelor de psihologie a educației, în contexte variate;
- exemplificarea conceptelor, prin proiectarea conținuturilor instructiv-educative, în acord cu particularitățile psiho - individuale și de vârstă ale școlarului mic;
- manifestarea unei conduite flexibile și inovative în ceea ce privește managementul carerei și dezvolatrea profesională;
- aplicarea elementelor de cercetare educațională specifice în vederea realizării de micro-proiecte de cercetare educațională în condiţii de asistenţă şi consiliere metodologică

CONȚINUT TEMATIC

1. EDUCAȚIA TIMPURIE ÎN CONTEXT EUROPEAN
   - Educația timpurie - dimensiune a învăţării pe tot parcursul vieţii.
   - Conceptul de educație timpurie; fundamente teoretice ale educației timpurii.
   - Educația timpurie la nivel european.
   - Servicii integrate și incluzive în educația timpurie.
   - Finalitățile educației timpurii.

2. EDUCAȚIA TIMPURIE ÎN ROMÂNIA
   - Locul şi rolul educației timpurii în cadrul sistemului de învățământ românesc.
   - Învățământul particular – accente specifice la nivelul educației timpurii.
   - Alternative educaționale în educația timpurie. Aspecte care au contribuit la dezvoltarea sistemului de educație timpurie din România.
   - Tranziția de la grădiniță la școală.

3. FACTORII DEZVOLTĂRII PERSONALITĂȚII UMANE - INTERACȚIUNI ŞI DOMINANTE. EDUCABILITATEA
   - Conceptul de dezvoltare și conceptul de educabilitate. Relația dezvoltare - învățare – joc în educația timpurie.
   - Ereditatea, factor intern al dezvoltării personalității.
   - Mediul, factor extern al dezvoltării personalității.
   - Educația – factor hotărâtor al dezvoltării psihice; specificul influențelor educative la vârstele timpurii.
   - Metode, tehnici şi instrumente de cunoaştere a specificului dezvoltării psihice la vârstele timpurii.

4. STRUCTURA ŞI DINAMICA PERSONALITĂŢII LA VÂRSTELE TIMPURII
   - Repere ale dezvoltării la vârstele timpurii. Domeniile de dezvoltare: Dezvoltarea fizică, sănătate și igienă personală; Dezvoltarea socio-emoțională; Capacități și atitudini în învățare; Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii; Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii.
   - Procese fundamentale ale dezvoltării personalităţii copilului la vârstele timpurii: (imaginea de sine, conştiinţa de sine şi conduita morală).
   - Dimensiuni ale dezvoltării personalităţii la vârstele timpurii: temperament, aptitudini, inteligenţă, caracter, creativitate.
   - Specificul învăţării la vârstele timpurii.
   - Colaborarea grădiniței cu școala. Importanța dezvoltării socio-emoționale în contextul asigurării unui debut școlar de succes.

5. COPII CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE (CES) ÎN GRĂDINIŢĂ
   - Educaţia integrată şi incluzivă în grădiniţă.
   - Relația grădiniței cu familia și cu comunitatea.
   - Colaborarea cu părinții și cu alte categorii profesionale de sprijin.

6. ELEMENTE DE DIDACTICĂ PREŞCOLARĂ
   - Abordarea sistemică a procesului de învăţământ în învăţământulpreşcolar; abordarea interacțională, abordarea comunicațională.
   - Interdependenţa formal – informal - nonformal din perspectiva procesului didactic în grădiniţa de copii.
   - Normativitatea didactică. Specificul principiilor didactice în învăţământulpreşcolar.

7. PROIECTAREA DIDACTICĂ ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL PREŞCOLAR
   - Conceptul de proiectare didactică; funcţiile proiectării didactice; etapele proiectării didactice.
   - Produsele curriculare fundamentale: plan de învățământ, programă școlară, planificare anuală, planificare tematică.

8. MANAGEMENTUL CARIEREI DIDACTICE
   - Prevederi legislative care sprijină dezvoltarea carierei didactice.
   - Importanța dezvoltării profesionale în cariera didactică.

Bibliografie - Pedagogie și elemente de psihologie

1. Bocoş, M., Avram, I., Catalano, H., Someşan, E. (coord.) (2009), *Pedagogia învăţământuluipreşcolar. Instrumente didactice*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;
2. Bocos M., Preda V., Brănișteanu R., Clapou C., (2013), *Tradiții și valori – Ghid practic de opționale integrate*, Editura Delta Cart Educațional, Pitești;
3. Ezechil, L. (2002). *Comunicarea educaţională în context şcolar*. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică;
4. Glava, A., Glava, C. (2002). *Introducere în pedagogia preşcolară*. Cluj-Napoca: Dacia;
5. Harwood, R., Miller, S.A., Vasta, R. (2010). *Psihologia copilului*. Iaşi: Polirom;
6. Ionescu, M. (coord.) (2010). *Repere fundamentale în învăţareaşi dezvoltarea timpurie a copilului de la naştere la 7 ani*. Bucureşti: Vanemonde;
7. Mătăsaru, M., Chriloaie, M., Nedelcu, C., Pricoaia, V., Mătăsaru, L. (2008). *Proiectarea didactică în învățământul preşcolar*. RovimedPublishers;
8. Niculescu, R., M. (2010). *Curriculum între continuitate şi provocare*, Sibiu: MEDIA;
9. Niculescu, R., M. (1999). *Pedagogie preşcolară – Sinteze*, Bucureşti: PRO HUMANITATE;
10. Papalia, D.E., WenkosOlds, S., DuskinFeldman, R. (2010). *Dezvoltarea umană*;
11. Păun, E., Iucu, R. (coord.) (2002). *Educaţiapreşcolară în România*. Iaşi: Polirom;
12. Petrovai D., Preda, V., Petrică S., Brănișteanu R., (2012), *Pentru un copil sănătos emoțional și social – Ghid practic pentru educatorul care construiește încredere*, V&I Integral, București;
13. Radu, I., T. , Ezechil, L. (2006). *Pedagogie – fundamente teoretice*. Bucureşti: Editura V&I Integral;
14. Radu, I.T., Ezechil, L (2009). *Didactica. Teoria instruirii*. Piteşti: Paralela 45;
15. Răduţ-Taciu, R., Bocoş, M.-D., Chiş, O. (coord.) (2015), *Tratat de management educaţional pentru învăţământul primar şipreşcolar*, Editura Paralela 45, Piteşti;
16. Vrăşmaş, E. (2014). *Educația timpurie*. Bucureşti: Arlequin.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

EDUCATOARE/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR (ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR ÎN LIMBA MAGHIARĂ MATERNĂ)

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA ROMANA ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ȘI LITERATURA MAGHIARĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ SI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI

2015

1. Notă de prezentare

Justificarea viziunii curriculare - paradigma educaţiei timpurii

Educaţia timpurie a fost unul din elementele ce a fost integrat în sistemul reformei realizate în domeniul educaţiei. Unul din cele mai importante repere ale procesului de reformă educaţională este reprezentat de adoptarea Legii Educaţiei Naţionale 1 /2011, cu modificările şi completările ulterioare, care prevede în cadrul sistemului naţional de învăţământ preuniversitar pentru educaţia timpurie ca fiind formată din nivelul antepreşcolar (0-3 ani) şi învăţământul preşcolar (3-6 ani).

În anul 2011 au fost adoptate două comunicări ale Comisiei Europene care vizează în mod direct educaţia timpurie a copiilor. Unul dintre acestea, ***Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari: să oferim tuturor copiilor noştri cea mai bună pregătire pentru lumea de mâine***, Comunicare a Comisiei Europene, Bruxelles, 17.2.2011, COM(2011) 66 final prevede: *„Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari (EICP) constituie soclul principal al succesului învățării de-a lungul vieții, al integrării sociale, al dezvoltării personale și, mai târziu, al capacității de inserție profesională.*

Venind în completarea rolului primordial al familiei, educația și îngrijirea copiilor preșcolari au un impact important și durabil imposibil de realizat prin măsuri ulterioare. Primele experiențe ale copiilor stau la baza întregii lor formări ulterioare. Dacă se constituie baze solide în primii ani, formarea ulterioară este mai eficace și mai susceptibilă de a se desfășura pe tot parcursul vieții, reducând riscul abandonării timpurii a studiilor, sporind echitatea școlarității și reducând costurile suportate de societate din motive de risipă de talente și cheltuielile publice în domeniul social, al sănătății și chiar judiciar.

Cel de-al doilea document, ***Concluziile Consiliului privind educația și îngrijirea copiilor preșcolari: să oferim tuturor copiilor noștri cea mai bună pregătire pentru lumea de mâine ,*** (2011/C 175/03), Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 15.6.2011 prevede la rândul său: "*Educația și îngrijirea copiilor preșcolari (EICP) de înaltă calitate (9) oferă o gamă largă de avantaje pe termen scurt și lung atât pentru persoane, cât și pentru societate în general*. Completând rolul central al familiei, EICP constituie soclul principal al dobândirii limbajului, al succesului învățării pe tot parcursul vieții, al integrării sociale, al dezvoltării personale și al capacității de inserție profesională.

Definirea profesiei de educatoare. Raportare la standardul ocupațional – educatoare / institutor / profesor pentru învățământul preșcolar

Educatoarea "instruiește și educă prin joc, pentru sprijinirea și promovarea dezvoltării copiilor de vârstă preșcolară, urmărind obiective cognitive și de limbaj, psiho-motorii, de educare a afectivității, ale educației estetice și ale educației pentru societate" iar misiunea ocupației este "de a permite fiecărui copil să-și urmeze drumul său personal de evoluție, oferindu-i suport pentru integrarea în viața socială și activitatea școlară".

Definirea competenței profesionale şi a competenței didactice

Competență profesională: "Ansamblul de competențe specializate, care reprezintă standardul acceptabil pentru exercitarea unei profesii. Fiecare profesie solicită, pe lângă anumite competențe generale (intelectuale, civice, etice, comunicaționale, etc.) și competențe specifice activității în domeniu."[1]

Competență didactică: "Capacitatea unei persoane de a exercita atribuțiile specifice profesiei didactice; capacitatea unui educator de a se pronunța asupra unei probleme pedagogice, pe temeiul cunoașterii aprofundate a legităților și determinările fenomenelor educative; nivel de performanță la care urmează să fie realizate de către un educator sarcinile de muncă specifice profesiei didactice"[2]

2. Competențele profesionale[3] ale cadrului didactic debutant (educatoare/institutor/profesor pentru învățământul preșcolar)

1.1. Proiectarea activităţilor educaţionale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte, decodifică, identifică elemente de curriculum (modele de proiectare curriculară, tipologia activităţilor şi strategiilor didactice etc.) în activitatea instructiv-educativă în	- Identifică nevoile de învăţare ale preşcolarilor şi stabileşte obiective educaţionale informative şi formative în funcţie de particularităţile de grup	- Îşi asumă modul de organizare a unui demers didactic

[1] Ștefan, M. (2006). *Lexicon pedagogic.* București: Aramis., p. 58.
[2] Noveanu, E., Potolea, D. et. all. (2007). *Științele educației: dicționar enciclopedic:* București: Sigma., p.183.
[3] *Kitul mentorului de inserție profesională*, Proiect POSDRU *De la debut la succes*, ID 36525, București, 2013

grădiniţa de copii - Utilizează un limbaj psihopedagogic ştiinţific.	şi individuale	

1.2. Conducerea şi monitorizarea procesului de instruire

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte în mod elementar modul de organizare şi conducere a activităţilor instructiv-educative.	- Asigură adecvarea strategiilor de instruire la caracteristicile individuale şi de grup ale preşcolarilor.	- Se adaptează flexibil la condiţiile curriculare concrete.

2.3. Evaluarea activităţilor educaţionale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte funcţiile evaluării precum şi unele metode şi instrumente de evaluare specifice învăţământului preşcolar.	- Elaborează probe şi instrumente de evaluare simple.	- Manifestă disponibilitate de îmbunătăţire a instrumentarului de evaluare folosit.

2.4. Integrarea şi utilizarea TIC în educaţie

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte terminologia specifică TIC şi înţelege rolul interacţiunii dintre preşcolar – computer	- Identifică unele activităţi sau secvenţe de activitate care pot fi realizate cu ajutorul TIC	- Proiectează, în condiţii de autonomie restrânsă, unele secvenţe de învăţare care presupun utilizarea TIC

2.5. Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a preşcolarilor

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele metode şi tehnici de consiliere şi tratare diferenţiată a copiilor preşcolari	- Reflectează asupra consecinţelor ce decurg din aplicarea diferitelor metode şi tehnici de consiliere şi de tratare diferenţiată a copiilor preşcolari	- Manifestă deschidere pentru a experimenta noi metode şi tehnici de cunoaştere şi consiliere a preşcolarilor

2.6. Managementul grupei de preşcolari

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte diferite teorii cu privire la asigurarea managementului grupei de preşcolari	- Creează un mediu ambiant plăcut pentru grupa de preşcolari care i-a fost încredinţată - Antrenează copiii în organizarea sălii şi a mediului curricular	- Este dispus să accepte sfaturi pentru mai buna organizare a mediului de învăţare şi a grupei de preşcolari

2.7. Dezvoltarea instituţională a unităţii de învăţământ preşcolar şi dezvoltarea de parteneriate grădiniţă - comunitate

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele instituţii din comunitatea locală care se află în legătură cu unitatea de învăţământ preşcolar	- Realizează un schimb minimal de informaţii, prin diferite canale de comunicare, cu diferiţi parteneri educaţionali	- Se implică în stabilirea unor legături între grădiniţă şi comunitatea locală

2.8. Managementul carierei şi al dezvoltării personale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte şi înţelege cu obiectivitate nivelul propriei pregătiri profesionale	Îşi elaborează proiecte de dezvoltare personală şi profesională	- Manifestă o conduită (auto)reflexivă asupra activităţilor profesionale şi personale

2.9. Cercetare educaţională aplicativă

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele modele de elaborare a design-ului unei cercetări educaţionale	- Elaborează micro-proiecte de cercetare educaţională în condiţii de asistenţă şi consiliere metodologică	- Manifestă o atitudine favorabilă faţă de cercetarea educaţională

3. Discipline de examen şi formula de examinare:

- Limba și literatura română și universală pentru copii **– scris;**
- Limba și literatura maghiară maternă - **scris;**
- Metodica predării activităţilor instructiv-educative în grădinița de copii – **scris;**
- Pedagogie preșcolară și elemente de psihologia educației – **scris;**
- Proba practică **(inspecţiile la clasă).**

LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ ŞI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

A. Limba română

1. LIMBĂ ȘI STIL
   a) Limbă și limbaj
   b) Limbă literară, limbă populară, limbă standard
   c) Stilul individual și stilurile funcționale
2. FONETICĂ ȘI FONOLOGIE
   a) Sunetele limbii române
   b) Clasificarea vocalelor și consoanelor limbii române. Semivocale
   c) Corespondența dintre litere și sunete
   d) Segmentul vocalic: diftongul, triftongul, hiatul
   e) Silaba. Ortografia și despărțirea cuvintelor în silabe
   f) Accentul şi intonaţia. Reguli de folosire corectă a accentului în limba română
3. PUNCTUAȚIE ȘI ORTOGRAFIE
   a) Norme ortografice și norme ortoepice
   b) Semnele de punctuație și de ortografie
   c) Scrierea cu majusculă. Abrevierile
4. LEXICOLOGIE
   a) Vocabularul – totalitate a cuvintelor limbii române
   b) Organizarea vocabularului: vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar.
   c) Cuvântul – unitate de bază a vocabularului
   d) Sensul cuvintelor: sensul propriu și sensul figurat
   e) Relații semantice între cuvinte: sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie
   f) Structura morfologică a cuvântului
   g) Îmbogățirea vocabularului: mijloace interne, mijloace externe
   h) Expresii si locuțiuni
5. MORFOLOGIE
   a) Părțile de vorbire flexibile (Clasificare. Funcții sintactice): substantivul, articolul, pronumele, adjectivul, numeralul, verbul
   b) Părțile de vorbire neflexibile (Clasificare. Funcții sintactice): adverbul, conjuncţia, prepoziţia, interjecţia
6. SINTAXA

- Enunțul (tipuri de propoziții)

A. Sintaxa propoziției:
   a) Părți principale de propoziție: subiectul, predicatul
      Probleme de acord
   b) Părți secundare de propoziţie: atributul, complementul

B. Sintaxa frazei:
   a) Propoziția și felul propozițiilor
   b) Fraza
   c) Raporturile sintactice în frază: de interdependență, de coordonare și de subordonare
   d) Tipuri de subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă, circumstanțială.

Bibliografie

1. Academia Română – *Gramatica de bază a limbii române* - Editura: Univers Enciclopedic Gold, Bucureşti, 2010
2. Academia Română – *Gramatica limbii române,* vol. I – *Cuvântul*, vol.II – *Enunţul*, Bucureşti, Ed. Academia Română, 2005
3. Angela Bidu-Vrânceanu, Narcisa Forăscu – *Limba română contemporană. Lexicul*, Editura Humanitas Educațional, Bucureşti, 2005
4. Forăscu, Narcisa (coord.), Popescu, Mihaela, *Dificultăţi gramaticale ale limbii române*, Editura Universităţii din Bucureşti, 2001
5. *Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române*, Ediţia a II-a revăzută şi adăugită, Editura Univers Enciclopedic, Bucureşti, 2005
6. Gabriela Pană-Dindelegan (coord.), *Dinamica limbii române actuale. Aspecte gramaticale şi discursive*, Editura Academiei Române, 2009
7. Gheorghe, Mihaela – *Limba română. Probleme teoretice şi aplicaţii*, Editura Universităţii *Transilvania* din Braşov, 2009
8. Guţu Romalo, Valeria, *Corectitudine şi greşeală. Limba română de azi*, Editura Humanitas Educațional, Bucureşti, 2000
9. Manualele de *Limba română*, cl.a IX-a, a X-a, a XI-a, a XII-a pentru Școlile Normale (ultima ediție).

B. Literatura română și universală pentru copii

Tematică științifică

1. CONCEPTUL DE LITERATURĂ PENTRU COPII

Definiții. Caracteristici. Opere fundamentale ale literaturii pentru copii

2. SPECII LITERARE ACCESIBILE ŞI VALORILE FORMATIVE ALE ACESTORA

Principalele genuri şi specii literare, accesibile şcolarilor mici

1. Creaţia populară

- Colinde
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)
- Basme populare, prelucrate de Petre Ispirescu: *Greuceanu*, *Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte*, *Prâslea cel voinic şi merele de aur*

2. Creaţia cultă

a. Genul liric:

- **Poezia despre copilărie**: George Coşbuc – *Iarna pe uliţă*
- **Poezia despre natură şi vieţuitoare:** Mihai Eminescu – *Revedere*, *Somnoroase păsărele*; Elena Farago – *Căţeluşul şchiop*, *Gândăcelul*; *Gospodina*

b. Genul epic:

- **Fabula**: Tudor Arghezi – *Zdreanţă*, *Tâlharul pedepsit*; Jean de La Fontaine – *Greierele şi furnica*;
- **Schița și povestirea**: *Emil Gârleanu - Fricosul*, *Căprioara*; Ioan Alexandru Brătescu-Voinești – *Puiul*; Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe*; Octav Pancu Iaşi – *Iedul cu trei capre*; I.L.Caragiale – *D-l. Goe..., Vizită;* Barbu Ştefănescu-Delavrancea – *Bunicul*, *Bunica*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată;*
- **Legenda**: Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*; Dimitrie Bolintineanu – *Muma lui Ştefan cel Mare*.
- **Balada**: George Topârceanu – *Balada unui greier mic*;
- **Basmul**: Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*;
- **Povești:** Ion Creangă – *Fata babei şi fata moşneagului*, *Punguţa cu doi bani, Capra cu trei iezi*; Hans Christian Andersen – *Răţuşca cea urâtă*; Fraţii Grimm – *Albă-ca-Zăpada*; Charles Perault – *Scufiţa Roşie*.
- **Romanul pentru copii și despre copii**: Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*, Carlo Collodi – *Pinocchio*;

Bibliografie

1. Cândroveanu, Hristu (1988) *Literatura română pentru copii*, Editura Albatros, Bucureşti
2. Goia, Vistian (2003) *Literatura pentru copii şi tineret, pentru institutori, învăţători şi educatoare*, Editura Dacia, Cluj-Napoca
3. Gurtavenco, M.; Ioani, L.; Norel, M.; Sasu A.E.; Şindrilaru, Fl.; Viţalariu, D. M. (2008) *77 de lecturi ale copilăriei. Lecturi particulare pentru clasele V-VI,* Ediţia a III-a, Editura Paralela 45, Piteşti
4. Negrilă, Iulian (1996). *Literatura pentru copii*. Arad, Editura Multimedia
5. Norel, M., (2014), *Literatură română şi literatură pentru copii*, (note de curs), Universitatea „Transilvania", Braşov.
6. Stoica, C., Vasilescu, E. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Şcolile Normale - cls. a XII-a), Bucureşti: E.D.P.
7. Costea, O., Mitu, F., Stoica, C., Toma-Damşa, M., Vasilescu, E., Vlăduţ, A. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Şcolile Normale – cls. a XIII-a), Bucureşti: E.D.P.
8. Operele menționate în capitolul *Tematică*

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM, GYERMEKIRODALOM

Tartalmak

A. Magyar nyelv

1. Hangtani és jelentéstani ismeretek: A szójelentés. Hangalak és jelentés viszonya (egyjelentésű, többjelentésű, azonos alakú, rokon értelmű szavak, ellentétes jelentésű szavak). Magánhangzók, mássalhangzók, magánhangzótörvények, mássalhangzótörvények. A szótag, szótagolás és elválasztás.
2. A magyar helyesírás alapelvei
3. Szóalaktani ismeretek: A szótő és toldalékok. A toldalékok fajtái és funkciójuk.
4. Szófajtani ismeretek: Alapszófajok, viszonyszók és mondatszók
5. Mondattani ismeretek: Az egyszerű mondat. A mondatok kommunikációs funkciója (információközlő, érzelemkifejező, felszólító, kérdő mondatok).
6. Szövegtani ismeretek: A szöveg jellemzői. Szövegtípusok (ismeretközlő szövegek, irodalmi szövegek, publicisztikai szövegek, funkcionális szövegek).

B. Magyar irodalom és gyermekirodalom

. **Irodalomelméleti alapfogalmak adekvát alkalmazása**

- A gyermekirodalom lírai műfajai. Lírai én, a vers témája, hangneme, vershelyzet, a vers szerkezete, az irodalmi kódok és formák szövegszerveződésben betöltött szerepe (műfajok, verstani alapismeretek, hasonlat, szóképek, retorikai alakzatok)
- A gyermekirodalom epikai műfajai. Narrációs eljárások: történetalakítás, tér- és időszerkezet, időkezelés, cselekményvezetés, hősteremtés, elbeszélő, elbeszélői és szereplői szólamok (párbeszéd, monológ, leírás, elbeszélés)

2. A gyermekirodalom lírai műfajai

- A gyermekvers jellemzői
- A népi gyermeklíra (mondókák, játékversek)
- A gyermeklíra korszakai:

  19. század (pl. Arany János, Gyulai Pál, Móricz Zsigmond, Petőfi Sándor gyermekversei)

  20. század (pl. Áprily Lajos, József Attila, Kosztolányi Dezső, Szabó Lőrinc gyermekversei)

  21. század (pl. Fekete Vince, Kányádi Sándor, Kovács András Ferenc, Lackfi János, László Noémi, Nemes Nagy Ágnes, Szabó T. Anna, Szilágyi Domokos, Tamkó Sirató Károly, Tandori Dezső, Tóth Krisztina, Weöres Sándor, Zelk Zoltán gyermekversei)

3. A gyermekirodalom epikai műfajai

- A népköltészet epikai műfajai. A népmese. A népmonda.
- Benedek Elek és Arany László meséi
- A műköltészeti mese (pl. Berg Judit, Döbrentey Ildikó, Dóka Péter, Hervay Gizella, Kányádi Sándor, Lázár Ervin, Máté Angi, Zágoni Balázs meséi)
- A novella (pl. Móra Ferenc, Móricz Zsigmond novellái)
- A gyermek- és meseregény (pl. Berg Judit, Csukás István, Fekete István, Fodor Sándor, Lázár Ervin, Móra Ferenc, Varró Dániel meseregényei)

Megjegyzés: A zárójelbe tett nevek csak a példa kedvéért soroltattak fel. A műfajhoz tartozó bármely szerző akármelyik műve, vagy művének részlete szerepelhet a tételek között.

Szakirodalom

(Az alábbiakban felsorolt szakirodalmi források egy része elektronikusan is elérhető).

1. Bajzáth Mária: Járom az új váramat, népmesék óvodásoknak 2, Kolibri Kiadó, Budapest, 2014.
2. Bajzáth Mária: Itt vagyok ragyogok, népmesék 0-4 évig, Kolibri Kiadó, Budapest, 2014.
3. Bajzáth Mária: Mesefoglalkozások gyűjteménye 1, Kolibri Kiadó, Budapest, 2015.
4. Balázs Imre József: Kobak könyve, avagy fordított-e a fordított világ? Helikon Kiadó, 1999. 18. sz.
5. Bálint Péter-Bódis Zoltán (szerk.): Változatok a gyermeklírára. Didakt, Debrecen, 2006.
6. Bognár Tas: A magyar gyermekvers. Nemzeti Tankönyvkiadó, 2001.
7. Bognár Tas: Gyermekpróza. Világ- és magyar irodalom. Nemzeti Tankönyvkiadó, 2004.
8. Előry Katalin- Mikus Edit- Tóth Mária: Fogd a kezét! Add tovább! Hagyományaink és nyelvi örökségünk óvónőknek, Budapest, 2012.
9. Fóris-Ferenczi Rita (szerk): Együtt olvasni jó!, Egyetemi Kiadó, Kolozsvár, 2015.
10. Hegedűs Imre János: Benedek Elek. Monográfia. Pallas-Akadémia Kiadó, Csíkszereda, 2006.
11. Komáromi Gabriella: Gyermekirodalom. Helikon Kiadó, 2001.
12. Trencsényi László: Gyermekirodalom A-tól Z-ig. Fapadoskönyv.hu., 2013.
13. Végh Balázs Béla: A gyermekirodalom változatai. Korunk Komp-Press, 2007.
14. Végh Balázs Béla: Kalandozások a gyermekirodalomban. Savaria University Press, Szombathely, 2011.
15. *Hét aranyalma. Módszertani gyűjtemény óvodapedagógusoknak, Budapest, 2012.

AZ ÓVODAI OKTATÓ-NEVELŐ TEVÉKENYSÉGEK MÓDSZERTANA ÉS A NYELV ÉS KOMMUNIKÁCIÓ TAPASZTALATI TERÜLET MÓDSZERTANI KÉRDÉSEI

Tematika

1. AZ ÓVODAI TANTERV

- Az óvodáskor fejlesztési területei
- Az óvodai tanterv szerkezete és tartalma
- Az óvodai tanterv alkalmazásának módszertana/ megvalósításának módozatai. Az óvodai tevékenységek módszertani kérdései
  - ✓ napi tevékenységi program
  - ✓ a tapasztalati területek szerinti tevékenységek
  - ✓ a szabadon választott tevékenységek, játékok
  - ✓ a személyes fejlődést célzó tevékenységek (rutinok, átmenetek, opcionális tevékenységek, délutáni tevékenységek)

2. AZ ÓVODAI TEVÉKENYSÉGEK TERVEZÉSE

- A játék, mint fő tanulási forma
- Az óvodai tevékenységek tervezésének kérdései: szerkezet és tartalom (az éves tervezés, tematikus (6 nagy integrált témakör köré) és/vagy projekt tervezés, heti tervezés, a napi tevékenységek tervezése)
- A tapasztalati területek szerinti követelmények (általános követelmények, részletes követelmények)
- A tapasztalati területek sajátos tartalmai és beillesztésük az óvodai tervezés különböző szintjeibe
- Az óvodai tevékenységek típusai és azok megtervezésének kérdései
- Az óvodai projekt fogalma, illeszkedése az óvodai tanterv koncepciójába
- Az óvodai tevékenységek tartalmainak elrendezési lehetőségei tantervelméleti megközelítésben (tantárgyi, interdiszciplináris szemlélet, integrálás)
- Integrálási lehetőségek az óvodai tervezésben

3. AZ ÓVODAI TANTERV MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDSZERTANI KÉRDÉSEI

- A tanulási tevékenységek megvalósításának módozatai: képolvasás, az óvónő meséje, didaktikai játék, irodalmi felolvasás, szabad mesélés, megbeszélés, verstanítás, dramatizálás stb.
- A tanulási tevékenységek típusai és didaktikai mozzanatai
- A szabad tevékenységek szervezési és megvalósítási formái. A tevékenységi központok.
- A személyes fejlődést célzó tevékenységek (rutinok/szokások, átmenetek/áthajlások, opcionális tevékenységek, délutáni tevékenységek)
- Az óvodai tevékenységek megvalósításának hagyományos és korszerű módszerei
- Az óvodai tanulási tevékenységek sajátos eszközei
- Az óvodai integrált tevékenységek szervezése és megvalósítása
- Az óvodai játék módszertani kérdései (a didaktikai játék fogalma, jellemzői, osztályozása, az óvodai játéktípusok, a játék tanításának menete, a játék szervezése, az óvodai játék eszköztára)
- Az értékelés sajátosságai az óvodában (az értékelés típusai, formái, módszerei)

4. AZ ÓVODAI CSOPORT SZERVEZÉSE

- Az óvodai csoport általános jellemzése (a csoport fogalma, a csoport jellemzői, a csoportdinamika kérdései, az óvodai csoport mint szervezett csoport)
- A nevelési környezet kialakításának pszicho-pedagógiai aspektusai/szempontjai
- Extracurriculáris tevékenységek, projektek
- Az óvoda és a család együttműködésének kérdései
- Kapcsolattartás a helyi közösséggel, helyi szervezetekkel

5. AZ ANYANYELV TANTÁRGYPEDAGÓGIÁJA

a.) A szóbeli kommunikációs kompetencia fejlesztése

- Az anyanyelvi nevelés Óvodai Tantervben megfogalmazott fejlesztési követelményei, részletes követelményei.
- A gyermeknyelv fejlődésének szakaszai. Az óvodás korú gyermek beszédfejlődési folyamatának főbb sajátosságai.
- Beszédértési és kommunikációs kompetencia fejlesztése. Fonológiai jelenségek felismerése (a beszédhangok hallása, felismerése, elkülönítése), a rövid és a hosszú beszédhangok tudatos megkülönböztetése. Hallásfejlesztés, fonémahallás, mondatfonetikai eszközök használata. Szókincsgyarapítás. Mondat- és szövegalkotást fejlesztő anyanyelvi játékok.
- Kommunikációs kompetencia fejlesztése. Kommunikációs kompetenciát fejlesztő gyakorlatok, nyelvi játékok, beszédművelési gyakorlatok.
- A kommunikációs képességeket fejlesztő tevékenységek: képolvasás, beszélgetés, oktató vagy didaktikai játék.
- Szintaktikai és szemantikai jelenségek felismerése változatos témájú szóbeli szövegekben.

- Az anyanyelvi tapasztalatszerzés képességének, a nyelvi megformálásra való érzékenységnek a fejlesztése: fonológiai, szóra vonatkozó, szintaktikai, pragmatikai tudatosság fejlesztése.
- Az óvodai irodalmi nevelés: A gyermek és irodalom kapcsolata. Az életkori sajátosságoknak megfelelő irodalmi alkotások kiválasztása.
- A mesehallgatás/tanítás körülményeinek megteremtése, módszerei, eljárásai, eszközei, a tevékenység didaktikai mozzanatai.
- A vershallgatás/tanítás körülményeinek megteremtése, módszerei, eljárásai, eszközei, a tevékenység didaktikai mozzanatai.

b.) Az anyanyelvi és kommunikációs nevelés módszerei

- Hagyományos (valójában didaktikai) módszerek: bemutatás, magyarázat, beszélgetés, szemléltetés, gyakorlás, projekt.
- Korszerű módszerek. A kooperatív módszerek. Reformpedagógiai és alternatív módszerek az óvodai anyanyelvi nevelésben.
- Az irodalmi tevékenység tartalmához szorosan kapcsolódó módszerek: meseprodukció (mesemondás), drámajáték és dramatizálás, bábjáték, elbeszélés, mesealkotás.
- A képekhez kapcsolódó anyanyelvi nevelési módszerek (képeskönyv képeinek nézegetése, a képolvasás, hiányos rajz kiegészítése.
- Projektmódszer az óvodai anyanyelvi nevelésben.
- A játék, mint a nyelvi-kommunikációs fejlesztés sokszínű lehetősége.

c.) Az óvodai nevelési folyamat tervezése

- Az óvodai tanterv teljesítményközpontú, szerkezeti elemei: a követelmények (általános és részletes követelmények), magatartási modellek és a tartalomjavaslatok. Az egyéni tervezés formái: éves terv, projekt tervezés, heti tematikus terv (meghatározott témakörrel), napi: integrált tevékenységi terv vagy önálló tevékenységi terv. Az óvodai opcionális tevékenységek tervezése.
- Az interdiszciplinaritás és integrált nevelés elve az óvodai anyanyelvi nevelésben.
- Integrált/Komplex óvodai tevékenységek tervezése és szervezése.
- Tanulási tevékenységek az óvodában. Tapasztalati területek szerinti tanulási tevékenységek. Szabad tevékenységek. Személyes fejlődést célzó tevékenységek.
- Tartalom és módszer összefüggése. A módszerválasztást meghatározó tényezők.
- Szervezési módok és munkaformák a kommunikációs képességek fejlesztésében. A frontális munka, az egyéni, páros és csoportmunka.
- Az óvodások önálló tanulása. Motiválás. A kognitív önszabályozó stratégia. Differenciálás és individualizálás.
- Az értékelés funkciói és folyamata az anyanyelvoktatásban. Diagnosztikus, formatív, fejlesztő és szummatív értékelés. Értékelési stratégiák, eljárások és módszerek.

Szakirodalom

Az óvodai oktató-nevelő tevékenységek módszertana

1. B. Méhes Vera (1982): Az óvónő és az óvodai játék. Budapest, Tankönyvkiadó.
2. Balázsné Szűcs Judit – Szaitzné Gregorits Anna (1998): Szabadon, játékosan, örömmel. A komplex foglalkoztatás kézikönyve, Szort BT Kiadó, Budapest
1. Barabási Tünde (2011): Óvodába lépéstől iskolakezdésig. Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár.
2. Demény Piroska (2009): Anyanyelvi nevelés az óvodában és elemi osztályokban. Gloria Kiadó, Kolozsvár.
3. Fóris-Ferenczi Rita (2007): A tervezéstől az értékelésig. Tanterv – és értékeléselmélet. Ábel Kiadó, Kolozsvár.
4. Glava, A., Pocol, M., Tătaru, L.-L. (2009). Educaţia timpurie: ghid metodic pentru aplicarea curriculumului preşcolar. Piteşti: Paralela 45
5. Glava, A., Tătaru, L., Chiş, O. (2014). Piramida cunoaşterii. Repere metodice în aplicarea curriculumului preşcolar. Piteşti: Diamant
6. Görögné Bocskai Éva – Lévai Antalné (1998), Tölliné Kuttor Márta – Töviskei Antalné: A projektrendszer alkalmazási lehetőségei az óvodai gyakorlatban. Hajdúböszörmény.
7. Hortobágyi Katalin, (2002): Projekt kézikönyv. Iskolafejlesztési Alapítvány.
8. Kádár Annamária–Bodoni Ágnes (2010): Az óvodás és kisiskoláskor játékai elméleti és módszertani megközelítésben. Ábel Kiadó, Kolozsvár.
9. Körmöci Katalin (2004): Projektmódszer az óvodában, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
10. Kósáné Ormai Vera (2001): A mi óvodánk. Neveléspszichológiai módszerek az óvodában. Okker Kiadó, Budapest.
11. Kovács György-Bakosi Éva (2005): Játék az óvodában. Debrecen, Didakt Kiadó.
12. Mătăsaru, M., Chriloaie, M., Nedelcu, C., Pricoaia, V., Mătăsaru, L. (2008). Proiectarea didactică în învăţământul preşcolar. Rovimed Publishers.
13. Necula. G., Manolache, A., Mocanu, S., et. All. (2009). Metodica activităţilor instructiv-educative în grădiniţa de copii. Craiova: „Gheorghe-Cârţu Alexandru".
14. Păun, E., Iucu, R. (coord.) (2002). Educaţia preşcolară în România. Iaşi: Polirom.
15. Popescu, Eugenia (szerk): Óvodai pedagógia. Didaktika. Tankönyv az óvónő-és tanítóképzők XI. osztálya számára, óvónő szakosoknak. EDP, Bucuresti.

16. Preda, V., Breben, S., Gongea, E., Mitrulescu, V. (2009). Învăţarea bazată pe proiecte. Auxiliar didactic pentru aplicarea noului curriculum. Craiova: Arves.
17. Stark Gabriella (2010): Óvodapedagógia és játékmódszertan. Státus Kiadó, Csíkszereda.
18. Stark Gabriella (2011): Óvodai tevékenységek módszertana. Ábel Kiadó, Kolozsvár.
19. Szabó-Thalmeiner Noémi (2012): Gyakorlatközelben: Az iskola-előkészítés fortélyai. Ábel Kiadó, Kolozsvár.
20. Zilahi Józsefné (1996): Óvodai nevelés játékkal, mesével. Budapest, Eötvös József Könyvkiadó.

***Óvodai tanterv. Curriculum pentru educaţia timpurie a copiilor cu vârsta cuprinsă între naştere şi 6/7 ani. Ministerul Educaţiei, Cercetării şi Tineretului. (2008)

***A születéstől 7 éves korig történő korai fejlesztés viszonyítási alapja (Repere fundamentale în învăţarea şi dezvoltarea timpurie a copilului de la naştere la 7 ani, OMECTS nr. 3851/17.05.2010)

***Módszertani levél: Az óvodai értékelésről. Scrisoare metodică: Despre evaluarea în învăţământul preşcolar. Ministerul Educaţiei, Cercetării şi Tineretului. (2007)

***Módszertani levél: Az oktatási tér megszervezésétől a minőségi oktatásig. Ministerul Educaţiei, Cercetării şi Tineretului. (2004)

Nyelv és kommunikáció tapasztalati terület módszertani kérdései

(Az alábbiakban felsorolt szakirodalmi források egy része elektronikusan is elérhető).

1. Barabási Tünde – Demény Piroska – Stark Gabriella: Gyakorlatközelben. A projektmódszer óvodai alkalmazása, Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2012.
2. Barabási Tünde – Stark Gabriella: Óvodamódszertani alapismeretek, Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár, 2015.
3. Bárdos Jenő: A nyelvpedagógia fejlődése és tudatosulása. In. Nyelvpedagógiai kalandozások. Iskolakultúra, Pécs, 2004.
4. Czimer Györgyi−Balogh László: Az irodalmi alkotótevékenység fejlesztése. Géniusz Könyvek, Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, 2010.
5. Dankó Ervinné: Nyelvi-kommunikációs nevelés az óvodában, Okker Kiadó, Budapest.
6. Deliné Dr. Frater Katalin: A differenciáló pedagógia alapjai, sajátosságai az óvodai nevelésben, Alkotó Műhely, Hajdúböszörmény, 2010.
7. Falus Iván: Az oktatás stratégiái és módszerei. In. Uő (szerk.): Didaktika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998.
8. Fóris-Ferenczi Rita: Anyanyelv-pedagógia. Kísérlet az elmélet(ek) és a gyakorlat egybehangolására. Erdélyi Tankönyvtanács. 2006.
9. Fóris-Ferenczi Rita, Orbán Gyöngyi et. all.: Beszélgetőkönyv a megértő irodalomoktatásról. T3 Kiadó, Sepsiszentgyörgy, 2003.
10. Fűzfa Balázs (szerk.): Élményközpontú irodalomtanítás. A megértés felé. Pont Kiadó, Budapest, 2003.
11. Fűzfa Balázs (szerk.): Élményközpontú irodalomtanítás. Irodalomtankönyv ma. Pont Kiadó, Budapest, 2002.
12. Gonda Judit: Kerek-Világ. Játékos óvodai projektek az átlagostól eltérő készség-és képességszint megismeréséhez, Budapest, 2012
13. Kádár Annamária: Az érzelmi intelligencia fejlődése és fejlesztésének lehetőségei óvodás- és kisiskolás korban, Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2012.
14. Kádár Annamária: Mesepszichológia, Kulcslyuk Kiadó, 2012.
15. Kovács György – Bakosi Éva: Óvodapedagógia. Játékos tanulás az óvodában, Debrecen, 2005.
16. Kovácsné Bakosi Éva: A játszóképesség, minta kisgyermekekkel foglalkozók kulcskompetenciája, Alkotó Műhely, Hajdúböszörmény, 2008.
17. Lénárd Sándor−Rapos Nóra: Fejlesztő értékelés. Gondolat Kiadó, Budapest, 2009.
18. Nagy Jenőné: Tehetségígéretek gondozásának elmélete és gyakorlata. Módszertani könyv óvodapedagógusoknak, Szolnok, 2012.
19. M. Nádasi Mária: Az oktatás szervezési módjai és munkaformái. In.: Falus Iván (szerk.): Didaktika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998. 368-389 o
20. M. Nádasi Mária: A projektoktatás elmélete és gyakorlata. Géniusz Könyvek. 2010.
21. Perlai Rezsőné: Az óvodáskor fejlesztőjátékai, Flaccus Kiadó, 2o14.
22. Sugárné Kádár Júlia: Beszéd és kommunikáció az óvodás és kisiskolás korban, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1985.
23. MECI. Curriculum pentru învăţământul preşcolar(3/7 ani). Bucureşti, 2008.

ÓVODAPEDAGÓGIA ÉS NEVELÉSLÉLEKTAN

Tematika

1. A korai nevelés európai kontextusban

- A korai nevelés, mint az élethosszig tartó tanulás feltétele;
- A korai nevelés fogalma; elméleti alapok;
- A korai nevelés nemzeti és európai helyzete;
- A korai nevelés kimeneti követelményei.

2. A korai nevelés a hazai oktatási rendszerben

- A korai nevelés helye és szerepe a romániai oktatási rendszerben;
- A magánoktatás sajátosságai a korai nevelésben;
- Alternatív oktatási módok a korai nevelésben. Ezek szerepe a romániai korai nevelés modernizálódásában;
- Átmenet az óvoda és az iskola között.

3. A személyiség fejlődésének tényezői, kapcsolatrendszere és uralkodó paradigmák. Nevelhetőség

- A fejlődés fogalma. A nevelhetőség fogalma;
- Az öröklődés, mint a személyiségfejlődés belső feltétele;
- A környezet, mint a személyiségfejlődés kerete;
- A nevelés, a pszichikus fejlődés alapvető tényezője. Speciális nevelői hatások korai életkorban;
- A pszichológiai fejlődés megismerésének módszerei és eszközei korai életkorban.

4. A személyiség szerkezete és dinamikája korai életkorban

- A korai fejlesztés területei: A fizikai fejlesztés, az egészség és személyes higénia területe; Szociális és érzelmi fejlesztés területe; Nyelvi-kommunikációs terület; Kognitiv fejlesztés területe; Tanulási képességek területe;
- A személyiség fejlődésének jellemzői korai életkorban: (énkép, önismeret, erkölcsi magatartás);
- A személyiség specifikus területei korai életkorban: vérmérséklet, készségek, intelligencia, jellem, kreativitás;
- A tanulás sajátosságai korai életkorokban;
- Az óvoda és iskola közötti együttműködés. A szocio-emocionális képességek, fejlettségének fontossága a sikeres iskolakezdésben.

5. Sajátos nevelési igényű gyermekek az óvodában

- Integrált és inkluzív nevelés az óvodában.
- Az óvoda kapcsolata a családokkal és a közösséggel.
- Együttműködési formák a családokkal és más szaktámogatókkal

6. Oktatáselmélet az óvodai nevelésben

- A tanulási folyamat rendszerelméleti megközelítése az óvodában; tanítás-tanulás-értékelés kapcsolatrendszere;
- A formális, informális és nonformális nevelés egymásrautaltsága az óvodai oktatási folyamatban;
- A didaktikai alapelvek jellemzői az óvodai oktatásban.

7. Az óvodai tevékenységek tervezése

- A didaktikai tervezés fogalma, funkciói;
- A didaktikai tervezés szintjei;
- Alapvető tantervi produktumok: tanterv, kerettanterv, éves terv, projekt/ tematikus heti terv.

8. **A pedagógusi karrier managmentje**

- A pedagógusi karrier fejlődését támogató jogszabálok előírásai;
- A szakmai fejlődés fontossága a pedagógusok karrierfejlődésében.

Szakirodalom

1. Barabási Tünde (2008), Tanítástanulási és tanulástanítási alapismeretek. Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár
2. Birta-Székely Noémi, Fóris-Ferenczi Rita (szerk.) (2007), Pedagógiai kézikönyv, Ábel kiadó, Kolozsvár
3. Birta-Székely Noémi (2010), A pedagógia alapjaitól az oktatás elméletéig, Ábel kiadó, Kolozsvár
4. Bodoni Ágnes (2012), Reformpedagógia, Ábel kiadó, Kolozsvár
5. Cole, M. -S. Cole (1997), Fejlődéslélektan, Osiris, Budapest
6. Falus Iván (szerk.) (1998), Didaktika, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
7. Hegyi Ildikó (é.n.), Fejlődési lépcsőfokok óvodáskorban. Okker Kiadó, Budapest
8. Rogers C. (2007), A tanulás szabadsága, EDGE, Budapest
9. Kovácsné dr. Bakosi Éva – Pálfi Sándor – Vidáné dr. Nagy Emese (2008), Játék az óvodában, iskolában – Játszóképesség tréning pedagógus hallgatóknak. Oktatói segédanyag. Debrecen
10. Kovácsné dr. Bakosi Éva, Az óvodapedagógus szerepe a játékban http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=ovodai-Bakosi-Ovodapedagogus
11. Kron F.(2000), Pedagógia, Osiris, Budapest
12. Lázár Katalin (1997), Népi játékok. Planétás Kiadó, Budapest
13. Maszler Irén (1996), Játékpedagógia. Comenius BT, Pécs
14. Millar, Susanna (1973), Játékpszichológia. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest
15. Nahalka István (2002), Hogyan alakul ki a tudás a gyerekekben? Konstruktivizmus és pedagógia. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
16. Nagy József (2000), XXI. Század és nevelés, Osiris, Budapest

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

EDUCATOARE/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR (ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR ÎN LIMBA POLONĂ MATERNĂ)

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ŞI LITERATURA ROMANA ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ȘI LITERATURA POLONĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ SI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI

2015

1. Notă de prezentare

Justificarea viziunii curriculare - paradigma educaţiei timpurii

Educaţia timpurie a fost unul din elementele ce a fost integrat în sistemul reformei realizate în domeniul educaţiei. Unul din cele mai importante repere ale procesului de reformă educaţională este reprezentat de adoptarea Legii Educaţiei Naţionale 1 /2011, cu modificările şi completările ulterioare, care prevede în cadrul sistemului naţional de învăţământ preuniversitar pentru educaţia timpurie ca fiind formată din nivelul antepreşcolar (0-3 ani) şi învăţământul preşcolar (3-6 ani).

În anul 2011 au fost adoptate două comunicări ale Comisiei Europene care vizează în mod direct educaţia timpurie a copiilor. Unul dintre acestea, ***Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari: să oferim tuturor copiilor noştri cea mai bună pregătire pentru lumea de mâine***, Comunicare a Comisiei Europene, Bruxelles, 17.2.2011, COM(2011) 66 final prevede: *„Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari (EICP) constituie soclul principal al succesului învățării de-a lungul vieții, al integrării sociale, al dezvoltării personale și, mai târziu, al capacității de inserție profesională*.

Venind în completarea rolului primordial al familiei, educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari au un impact important şi durabil imposibil de realizat prin măsuri ulterioare. Primele experienţe ale copiilor stau la baza întregii lor formări ulterioare. Dacă se constituie baze solide în primii ani, formarea ulterioară este mai eficace şi mai susceptibilă de a se desfăşura pe tot parcursul vieţii, reducând riscul abandonării timpurii a studiilor, sporind echitatea şcolarităţii şi reducând costurile suportate de societate din motive de risipă de talente şi cheltuielile publice în domeniul social, al sănătăţii şi chiar judiciar.

Cel de-al doilea document, ***Concluziile Consiliului privind educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari: să oferim tuturor copiilor noştri cea mai bună pregătire pentru lumea de mâine ,*** (2011/C 175/03), Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 15.6.2011 prevede la rândul său: "*Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari (EICP) de înaltă calitate (9) oferă o gamă largă de avantaje pe termen scurt şi lung atât pentru persoane, cât şi pentru societate în general*. Completând rolul central al familiei, EICP constituie soclul principal al dobândirii limbajului, al succesului învăţării pe tot parcursul vieţii, al integrării sociale, al dezvoltării personale şi al capacităţii de inserţie profesională.

Definirea profesiei de educatoare. Raportare la standardul ocupațional – educatoare / institutor / profesor pentru învățământul preșcolar

Educatoarea "instruieşte şi educă prin joc, pentru sprijinirea şi promovarea dezvoltării copiilor de vârstă preşcolară, urmărind obiective cognitive şi de limbaj, psiho-motorii, de educare a afectivităţii, ale educaţiei estetice şi ale educaţiei pentru societate" iar misiunea ocupaţiei este "de a permite fiecărui copil să-şi urmeze drumul său personal de evoluţie, oferindu-i suport pentru integrarea în viaţa socială şi activitatea şcolară".

Definirea competenței profesionale şi a competenței didactice

Competență profesională: "Ansamblul de competenţe specializate, care reprezintă standardul acceptabil pentru exercitarea unei profesii. Fiecare profesie solicită, pe lângă anumite competenţe generale (intelectuale, civice, etice, comunicaţionale, etc.) şi competenţe specifice activităţii în domeniu."[1]

Competență didactică: "Capacitatea unei persoane de a exercita atribuțiile specifice profesiei didactice; capacitatea unui educator de a se pronunța asupra unei probleme pedagogice, pe temeiul cunoașterii aprofundate a legităților și determinările fenomenelor educative; nivel de performanță la care urmează să fie realizate de către un educator sarcinile de muncă specifice profesiei didactice"[2]

2. Competenţele profesionale[3] ale cadrului didactic debutant (educatoare/institutor/profesor pentru învățământul preşcolar)

2.1. Proiectarea activităţilor educaţionale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte, decodifică, identifică elemente de	- Identifică nevoile de învățare ale	- Îşi asumă modul de organizare

[1] Ştefan, M. (2006). *Lexicon pedagogic.* Bucureşti: Aramis., p. 58.
[2] Noveanu, E., Potolea, D. et. all. (2007). *Ştiinţele educaţiei: dicţionar enciclopedic:* Bucureşti: Sigma., p.183.
[3] *Kitul mentorului de inserție profesională*, Proiect POSDRU *De la debut la succes*, ID 36525, București, 2013

curriculum (modele de proiectare curriculară, tipologia activităţilor şi strategiilor didactice etc.) în activitatea instructiv-educativă în grădiniţa de copii - Utilizează un limbaj psihopedagogic ştiinţific.	preşcolarilor şi stabileşte obiective educaţionale informative şi formative în funcţie de particularităţile de grup şi individuale	a unui demers didactic

2.2. Conducerea şi monitorizarea procesului de instruire

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte în mod elementar modul de organizare şi conducere a activităţilor instructiv-educative.	- Asigură adecvarea strategiilor de instruire la caracteristicile individuale şi de grup ale preşcolarilor.	- Se adaptează flexibil la condiţiile curriculare concrete.

2.3. Evaluarea activităţilor educaţionale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte funcţiile evaluării precum şi unele metode şi instrumente de evaluare specifice învăţământului preşcolar.	- Elaborează probe şi instrumente de evaluare simple.	- Manifestă disponibilitate de îmbunătățire a instrumentarului de evaluare folosit.

2.4. Integrarea şi utilizarea TIC în educaţie

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte terminologia specifică TIC şi înțelege rolul interacţiunii dintre preşcolar – computer	- Identifică unele activităţi sau secvenţe de activitate care pot fi realizate cu ajutorul TIC	- Proiectează, în condiţii de autonomie restrânsă, unele secvențe de învăţare care presupun utilizarea TIC

2.5. Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a preşcolarilor

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele metode și tehnici de consiliere şi tratare diferenţiată a copiilor preşcolari	- Reflectează asupra consecinţelor ce decurg din aplicarea diferitelor metode și tehnici de consiliere şi de tratare diferenţiată a copiilor preşcolari	- Manifestă deschidere pentru a experimenta noi metode şi tehnici de cunoaştere şi consiliere a preşcolarilor

2.6. Managementul grupei de preşcolari

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte diferite teorii cu privire la asigurarea managementului grupei de preşcolari	- Creează un mediu ambiant plăcut pentru grupa de preşcolari care i-a fost încredințată - Antrenează copiii în organizarea sălii şi a mediului curricular	- Este dispus să accepte sfaturi pentru mai buna organizare a mediului de învățare și a grupei de preşcolari

2.7. Dezvoltarea instituţională a unităţii de învăţământ preşcolar şi dezvoltarea de parteneriate grădiniţă - comunitate

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele instituţii din comunitatea locală care se află în legătură cu unitatea de învăţământ preşcolar	- Realizează un schimb minimal de informaţii, prin diferite canale de comunicare, cu diferiți parteneri educaţionali	- Se implică în stabilirea unor legături între grădiniță și comunitatea locală

2.8. Managementul carierei şi al dezvoltării personale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte şi înţelege cu obiectivitate nivelul propriei pregătiri profesionale	Își elaborează proiecte de dezvoltare personală și profesională	- Manifestă o conduită (auto)reflexivă asupra activităţilor profesionale şi personale

2.9. Cercetare educaţională aplicativă

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele modele de elaborare a design-ului unei cercetări educaţionale	- Elaborează micro-proiecte de cercetare educaţională în condiţii de asistenţă şi consiliere metodologică	- Manifestă o atitudine favorabilă faţă de cercetarea educaţională

Discipline de examen şi formula de examinare:

- Limba și literatura maternă - **scris;**
- Limba și literatura română și universală pentru copii **– scris;**
- Metodica predării activităţilor instructiv-educative în grădiniţa de copii – **scris;**
- Pedagogie preşcolară și elemente de psihologia educației – **scris;**
- Proba practică **(inspecţiile la clasă).**

Limba polonă și literatura pentru copii

A. Limba Polonă

1.LIMBĂ ȘI STIL

a) Limbă și limbaj
b) Limbă literară, limbă populară, limbă standard
c) Stilul individual și stilurile funcționale

2. FONETICA ȘI FONOLOGIE

a) Aparatul fonator și sunetele limbii polone
b) Producerea si receptarea sunetelor
c) Clasificarea articulatorie şi acustică a vocalelor și a consoanelor limbii polone. Semivocale.
d) Corespondenta dintre litere si sunete
e) Segmentul vocalic: Diftong. Triftong. Hiat
f) Silaba. Structura analitică a silabei. Regulile silabaţiei în limba polonă.
g) Ortografia și despărțirea cuvintelor în silabe
h) Unităţile suprasegmentale intensive şi extensive (accentul şi intonaţia).
i) Accentul. Reguli de folosire corectă a accentului în limba polonă
j) Alternanţe fonetice la nivelul limbii polone.

3.PUNCTUATIE SI ORTOGRAFIE

a) Principii care stau la baza ortografiei
b) Norme ortografice și norme ortoepice
c) Semnele de punctuație si de ortografie
d) Funcționalitatea semnelor de punctuație si a semnelor ortografice;
e) Scrierea cu majusculă. Abrevierile.

4. LEXICOLOGIE

a) Vocabularul ca totalitate a cuvintelor limbii polone
b) Vocabular fundamental si masa vocabularului
c) Organizarea vocabularului: Vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar
d) Cuvântul ca unitate de baza a vocabularului
e) Sensul cuvintelor: sensul propriu si sensul figurat
f) Sens lexical si sens gramatical
g) Relații semantice intre cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie)
h) Structura morfologica a cuvântului
i) Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe)
j) Resurse stilistice ale vocabularului;
k) Expresii si locuțiuni
l) Frazeologia şi contextualizarea

5. MORFOLOGIE

a) Părțile de vorbire flexibile (Clasificare. Locuțiuni. Categorii morfologice. Funcții sintactice):

- Substantivul - Clasificare. Categorii gramaticale. Functiile sintactice
- Articolul - Clasificare
- Pronumele - Clasificare. Categorii gramaticale. Functiile sintactice
- Adjectivul - Clasificare. Categorii gramaticale. Functiile sintactice
- Numeralul - Clasificare. Categorii gramaticale. Functiile sintactice
- Verbul - Clasificare. Categorii gramaticale. Functiile sintactice

b) Părțile de vorbire neflexibile (Clasificare. Locuțiuni. Funcții sintactice):
- Adverb- Clasificare. Categorii gramaticale. Functiile sintactice
- Conjuncţie - Clasificarea conjuncţiilor după tipul de raport sintactic. Clasificarea conjuncţiilor după structură.
- Prepoziţie – Clasificare. Regim cazual
- Interjecţie - Clasificarea semantică a interjecţiilor. Clasificarea sintactică a interjecţiilor.

6. SINTAXA
- Enunțul (tipuri de propozitii)

A. Sintaxa propoziției:
a) Părți principale de propoziție:
- Subiectul – Clasificare, Exprimarea subiectului
- Predicatul - Clasificare, Exprimarea predicatului
- Probleme de acord

b) Părți secundare de propoziție:
- Atributul - Clasificare, Exprimarea atributului
- Complementul – Tipuri de complemente, Clasificare, Exprimarea complementului
- Relația determinat/ determinant

B. Sintaxa frazei:
a) Propoziția si felul propozițiilor după structură, după aspectul lor pozitiv (afirmativ) sau negativ, după scopul comunicării, după afectivitate şi după conţinutul exprimat
b) Fraza
c) Raporturile sintactice în frază: de interdependență, de coordonarea si de subordonarea în propoziție şi în frază
d) Mijloacele de exprimare a raporturilor sintactice în propoziţie şi frază
e) Tipuri de subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă, circumstanțială.

B. Literatura pentru copii

1. CONCEPTUL DE LITERATURĂ PENTRU COPII.

Definiții. Caracteristici fundamentale. Opere fundamentale ale literaturii pentru copii. Autori polonezi care au scris poezie pentru copii. Autori polonezi de proză pentru copii. Personaje.

2. SPECII LITERARE ACCESIBILE PREŞCOLARILOR ŞI VALORILE FORMATIVE ALE TEXTELOR LITERARE DESTINATE COPIILOR.

- Generalități. Principalele genuri şi specii literare, accesibile preşcolarilor.
- Genuri şi specii literare în literatura pentru copii. Genuri tradiţionale (cântece, poeme, poveşti, basme); genuri moderne (benzi desenate, album, enciclopedie, teatru).

1. Creaţia populară.

a) Genul liric – lirica populară
- Colinde
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)

b) Genul epic
- **Basmul** : Waligóra i Wyrwidąb, Z chłopa król;

2. Creaţia cultă.

a. Genul epic.
- **Fabula**: Jean de La Fontaine – Konik polny i mrówka;
- **Legenda**: O Czechu, Lechu i Rusie, O smoku Wawelskim, O Warsie i Sawie;
- **Basmul**: Adam Mickiewicz – Przyjaciele; Ignacy Krasicki – Wół i mrówki, Słowik i szczygieł, Mądry i głupi; / Basmul modern: Carlo Collodi – Pinokio, Lyman Frank Baum – Czarnoksiężnik z krainy Oz, Antoine de Saint-Exupery – Mały Książe.
- **Poveşti:** Aleksander Fredro – Bajki; Hans Christian Andersen – Brzydkie kaczątko; Bracia Grimm – Królewna Śnieżka; Charles Perault – Czerwony Kapturek;
- **Povestirea şi schiţa:**
- **Povestiri despre copilărie:** Adam Mickiewicz – Pan Tadeusz, Bolesław Prus – Antek, Henryk Sienkiewicz – Janko Muzykant; Hans Christian Andersen – Dziewczynka z zapałkami.
- **Povestiri şi schiţe care evocă trecutul istoric**: Maria Dąbrowska – Dzieci ojczyzny;
- **Romanul pentru copii şi despre copii**: Janusz Korczak – Król Maciuś Pierwszy, Mark Twain – Przygody Tomka Sawyera

b. Genul liric
- **Poezia despre copilărie**: Maria Konopnicka – Co słonko widziało, Jak się dzieci z Rozalią w Bronowie bawiły;
- **Poezia despre natură şi vieţuitoare:** Maria Konopnicka – *O krasnoludkach i sierotce* Marysi, Muchy Samochwały, Pan Zielonka, Bocian, Ogródek, Pojedziemy w cudny kraj;

Bibliografie - Limba polonă

1. Dłuska M., *Fonetyka polska*, Warszawa-Kraków 1981.
2. *Encyklopedia języka polskiego*, pod red. S. Urbańczyka i M. Kucały, wyd. 3, Wrocław 1999.
3. *Gramatyka współczesnego języka polskiego*, red. Grzegorczykowa R., Laskowski R., Wróbel H., Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998.
4. Grzegorczykowa R., *Wykłady z polskiej składni*, Warszawa 1996.
5. Klemensiewicz Z., *Zarys składni polskiej*, Warszawa 1963.
6. *Nowy słownik ortograficzny PWN z zasadami pisowni i interpunkcji*, pod red. Edwarda Polańskiego, Warszawa 2000.
7. *Praktyczny słownik poprawnej polszczyzny*, pod red. Andrzeja Markowskiego, Warszawa 1996.
8. Rospond S., Gramatyka historyczna języka polskiego, PWN, Warszawa-Wrocław 2005.
9. Saloni Z., Świdziński M., *Składnia współczesnego języka polskiego*, PWN, Warszawa 1985.
10. Wiśniewski M., *Zarys fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego*, Toruń 2001.
11. *Słownik poprawnej polszczyzny*. Warszawa 1995.

Bibliografie – literatura pentru copii

1. Baluch A., Książka jest światem, o literaturze dla dzieci małych oraz dla dzieci starszych i nastolatków, Kraków 2005.
2. Dyka F., Kida J., Metodyczne opracowanie lektur dla uczniów klas początkowych, Rzeszów 2000.
3. Książka dziecięca 1990-2005, konteksty kultury popularnej i literatury wysokiej, praca zbiorowa pod red. nauk. Grzegorza Leszczyńskiego, Danuty Świerczyńskiej-Jelonek, Michała Zająca, Warszawa, 2006.
4. Leszczyński G., Literatura i książka dziecięca: słowo, obiegi, konteksty, Warszawa 2003.
5. Lewandowicz-Nosal G., Od czterech do sześciu: książki dla przedszkolaka. Warszawa 2012.
6. Niewola D., Zaczarowany świat przedszkolaka, książka nie tylko dla nauczycieli. Bielsko - Biała 1999.
7. Papuzińska J., Dziecięce spotkania z literaturą, Warszawa 2007.
8. Papuzińska J., Inicjacje literackie, problemy pierwszych kontaktów dziecka z książką, Warszawa 1988.
9. Szefler E., Książka literacka dla dziecka w edukacji wczesnoszkolnej, próba oceny i propozycja wykorzystania, Bydgoszcz 1998.
10. Ungeheuer-Gołąb A., Literackie inspiracje w rozwoju przedszkolaka. Warszawa 2012.

Limba și literatura română și universală pentru copii

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

- identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
- valorificarea valenţelor educative ale textelor literare utilizate;
- identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
- identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
- identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;
- utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
- utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;
- elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
- utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;
- identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelații inter-/intradisciplinare.

CONȚINUT TEMATIC

A. Limba română

1.LIMBĂ ŞI STIL

- Limbă și limbaj.
- Limbă literară, limbă populară, limbă standard.
- Stilul individual și stilurile funcționale.

2. FONETICĂ ŞI FONOLOGIE

- Aparatul fonator şi sunetele limbii române.
- Producerea si receptarea sunetelor.
- Clasificarea articulatorie şi acustică a vocalelor și a consoanelor limbii române. Semivocale.
- Corespondența dintre litere și sunete.
- Segmentul vocalic: Diftong. Triftong. Hiat.

- Silaba. Structura analitică a silabei. Regulile silabaţiei în limba română.
- Ortografia şi despărţirea cuvintelor în silabe.
- Unităţile suprasegmentale intensive şi extensive (accentul şi intonaţia).
- Accentul. Reguli de folosire corectă a accentului în limba română.

3.PUNCTUAŢIE ŞI ORTOGRAFIE

- Principii care stau la baza ortografiei.
- Norme ortografice şi norme ortoepice.
- Semnele de punctuaţie si de ortografie.
- Funcţionalitatea semnelor de punctuaţie şi a semnelor ortografice.
- Scrierea cu majusculă. Abrevierile.

4. LEXICOLOGIE

- Vocabularul, ca totalitate a cuvintelor limbii române.
- Vocabular fundamental şi masa vocabularului.
- Organizarea vocabularului: Vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar.
- Cuvântul ca unitate de bază a vocabularului.
- Sensul cuvintelor: sensul propriu şi sensul figurat.
- Relaţii semantice între cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie).
- Structura morfologică a cuvântului.
- Îmbogăţirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe).
- Resurse stilistice ale vocabularului.
- Expresii şi locuţiuni.
- Frazeologia şi contextualizarea.

5. MORFOLOGIE

Părţile de vorbire flexibile (Clasificare. Funcţii sintactice):

- Substantivul
- Articolul
- Pronumele
- Adjectivul
- Numeralul
- Verbul

Părţile de vorbire neflexibile (Clasificare. Funcţii sintactice):

- Adverb
- Conjuncţie
- Prepoziţie
- Interjecţie

6. SINTAXA

- Enunţul (tipuri de propozitii)

A. Sintaxa propoziţiei:

Părţi principale de propoziţie:

- Subiectul – Clasificare; Exprimarea subiectului.
- Predicatul – Clasificare; Exprimarea predicatului.
- Probleme de acord

Părţi secundare de propoziţie:

- Atributul – Clasificare; Exprimarea atributului.
- Complementul – Clasificare; Exprimarea complementului.

B. Sintaxa frazei:

- Propoziţia şi felul propoziţiilor
- Fraza
- Raporturile sintactice în frază: de interdependenţă, de coordonarea si de subordonarea în propoziţie şi în frază
- Mijloacele de exprimare a raporturilor sintactice în propoziţie şi frază
- Tipuri de subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă, circumstanţială.

Bibliografie - Limba română

1. Academia Română - Gramatica de bază a limbii române - Editura: Univers Enciclopedic Gold, Bucureşti, 2010
2. Avram, Mioara - Ortografia pentru toţi, Editura Academiei, Bucureşti, 1990.
3. Avram, Mioara, Gramatica pentru toţi, Editura Academiei, Bucureşti, 1986
4. Angela Bidu-Vrânceanu, Narcisa Forăscu, Limba română contemporană. Lexicul, Editura Humanitas EducaŃional, Bucureşti, 2005.

5. Constantinescu-Dobridor, Gh, .Morfologia limbii române, Editura Ştiinţifică, Bucureşti,1974
6. Constantinescu-Dobridor, Gh., Sintaxa limbii române, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1994
7. Coteanu, Ion (coordonator), Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia, ediţia a II-a, Bucureşti, 1985
8. Forăscu, Narcisa (coord.), Popescu, Mihaela, Dificultăţi gramaticale ale limbii române, Editura Universităţii din Bucureşti, 2001.
9. Guţu Romalo, Valeria, Corectitudine şi greşeală. Limba română de azi, Editura Humanitas Educational, Bucureşti, 2000.
10. Hristea, Theodor (coordonator), Sinteze de limba română, ediţia a III-a, Editura Albatros, 1984.
11. Iordan, I.; Robu, Vl., Limba română contemporană, EDP, Bucureşti, 1978;
12. Mariana, N. (2010). Limba română, (Note de curs), Universitatea „Transilvania" Braşov
13. Manualele de Limba romana, cl.aIXa, aXa, aXIa, aXIIa pentru Scolile Normale (ultima editie).
14. Marcu, Florin, Noul dictionar de neologisme, Editura Academiei, Bucureşti, 1997.
15. Operele menționate în capitolul Continuturi.
16. Şuteu, Flora, Elisabeta Şoşa, Ortografia limbii române. Dicţionar şi reguli, Editura Saeculum I.O, Bucureşti, 1995.

B. Literatura română şi universală pentru copii

1. CREAŢIA POPULARĂ

a) Genul liric – lirica populară
- Colinde
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)

b) Genul epic
- **Basmul** : *Greuceanu, Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte, Prâslea cel voinic şi merele de aur.*

2. CREAŢIA CULTĂ

a. Genul epic
- **Fabula**: Jean de La Fontaine – *Greierele şi furnica*.
- **Legenda**: Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*, Dimitrie Bolintineanu – *Muma lui Ştefan cel Mare*.
- **Basmul**: Mihai Eminescu – *Făt-Frumos din lacrimă*; Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*; Basmul modern: Carlo Collodi – *Pinocchio*, Lyman Frank Baum – *Vrăjitorul din Oz*.
- **Poveşti:** Ion Creangă - *Fata babei şi fata moşneagului / Punguţa cu doi bani*; Hans Christian Andersen – *Răţuşca cea urâtă*; Fraţii Grimm – *Albă ca zăpada*; Charles Perault – *Scufiţa Roşie*.
- **Povestirea şi schiţa:** Povestiri şi schiţe despre vieţuitoare: Emil Gârleanu – *Căprioara / Gândăcelul*; Ioan Alexandru Brătescu-Voineşti – *Puiul*; Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe / Capra cu trei iezi*; Povestiri despre copilărie**:** I.L.Caragiale – *D-l. Goe / Vizită*; Octav Pancu Iaşi – *Iedul cu trei capre*; Barbu Ştefănescu-Delavrancea – *Bunicul / Bunica*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată*; Povestiri şi schiţe care evocă trecutul istoric: Ion Creangă – *Moş Ion Roată şi Unirea*.
- **Romanul pentru copii şi despre copii**: Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*; Mark Twain – *Aventurile lui Tom Sawyer* / *Aventurile lui Huckleberry Finn.*

b. Genul liric
- **Poezia despre copilărie**: George Coşbuc – *Iarna pe uliţă, La oglindă / La Paşti*; Elena Farago – *Sfatul degetelor.*
- **Poezia despre natură şi vieţuitoare:** Mihai Eminescu – *Revedere, Somnoroase păsărele*; Vasile Alecsandri – *Pasteluri, Miezul iernei*; Tudor Arghezi – *Zdreanţă / Tâlharul pedepsit*; George Topârceanu – *Balada unui greier mic / Gospodina*; Elena Farago – *Căţeluşul şchiop / Gândăcelul*.

Bibliografie – Literatura română şi universală pentru copii

1. Buzaşi, I., (2001). Literatura pentru copii, (note de curs), Universitatea „1 Decembrie 1918" Alba Iulia.
2. Mihalache, Cosmin, Pascu Ana, Manolache, Carmen, Voicilă, Ciprian (2008). Îngeri, zmei şi şoimăriţe: mitologie pe întelesul copiilor, Bucureşti: Humanitas.
3. Negrilă, Iulian (1996). Literatura pentru copii. Arad: Editura Multimedia.
4. Norel, M., (2014), Literatură română şi literatură pentru copii, (note de curs), Universitatea „Transilvania", Braşov.
5. Pop, M., Ruxandoiu, P. (1999). Folclor literar romanesc, Bucureşti: E.D.P..
6. Stoica, C., Vasilescu, E. (1996) Literatura pentru copii (Manual pentru Şcolile Normale - cls. a XII a), Bucureşti: E.D.P..
7. Costea, O., Mitu, F., Stoica, C., Toma-Damşa, M., Vasilescu, E., Vlăduţ, A. (1996) Literatura pentru copii (Manual pentru Şcolile Normale - cls. a XIII a), Bucureşti: E.D.P..
8. Operele menționate în capitolul Conținuturi.

Metodica activităţilor instructiv-educative în grădiniţa de copii

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice

- abordarea flexibilă a curriculumului preşcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
- aplicarea adecvată a principiilor și strategiilor specifice activităților desfăşurate în învățământul preşcolar;
- alegerea şi adecvarea strategiilor didactice de predare-învăţare-evaluare în vederea realizării obiectivelor de referință/ competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul preşcolar;
- adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale copiilor, prin individualizarea și diferențierea învățării;
- valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la grădiniță;
- valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii copiilor în cadrul activităților de învățare din grădiniță;
- conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice.
- Dezvoltarea instituțională a unităţii de învățământ preşcolar și dezvoltarea de parteneriate grădiniță - comunitate

CONȚINUT TEMATIC

. CURRICULUM PENTRU EDUCAȚIE TIMPURIE

- Domeniile de dezvoltare/domeniile experiențiale și importanța lor în educația timpurie.
- Structura și conținutul curriculumului pentru educația timpurie; Valori promovate.
- Planul de învățământ și Metodologia de aplicare a planului de învățământ.
  - ✓ Programul zilnic de activitate;
  - ✓ Activităţi pe domenii experienţiale;
  - ✓ Jocuri şi activitaţi didactice alese;
  - ✓ Activităţi de dezvoltare personală (rutine, tranziţii, activităţi optionale şi activitaţi desfăşurate după-amiaza).

2. PROIECTAREA ORGANIZAREA ŞI REALIZAREA ACTIVITĂȚILOR LUDICE ŞI DE ÎNVĂȚARE

- Jocul - principala formă de organizare a procesului de învățământ în grădiniță;
- Structura și conținutul pentru: planificarea anuală/planificarea calendaristică; proiectele tematice; proiectele de activitate (integrată sau pe discipline);
- Categoriile de activități de învățare și modul de integrare în proiectarea didactică (Activităţi pe domenii experienţiale, Jocuri şi activităţi didactice alese şi Activităţi de dezvoltare personală - activități integrate sau pe discipline);
- Diferențiere și individualizare în procesul de învățământ.
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală și de grup, precum a strategiilor de interevaluare, care să valorifice influențele educative pozitive;

3. MAGEMENTUL ACTIVITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE

- Organizarea spațiului educațional (cerințe psiho-pedagogice și ergonomice).
- Variante de organizare și realizare a activităților de învățare pe domenii experiențiale: povestirea; repovestirea; lectura educatoarei; jocul didactic; convorbirea; memorizarea; lectura după imagini; observarea, jocul de rol, jocul motric, jocul muzical, modelaj, desen, pictură etc.
- Variante de organizare și de realizare a activităţilor de dezvoltare personală: rutine (întâlnirea de dimineață), tranziții, activități opționale, activități din perioada după-amiezii;
- Variante de organizare și realizare a activităților integrate și a jocurilor și a activităților didactice alese.
- Metode, tehnici și procedee folosite în cadrul diferitelor tipuri de activități de învățare. Combinații între diferite strategii didactice, în viziune sistemică.
- Mijloace didactice specifice activităților de învățare cu preșcolarii și modalități de optimizare a situațiilor de învățare prin intermediul acestora.
- Activitățile extracurriculare.
- Parteneriatul grădiniță – școală și parteneriatul grădiniță - familie – comunitate.

4.SPECIFICUL EVALUĂRII ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL PREŞCOLAR

- Conceptul de evaluare: definire și analiză.
- Metode, tehnici și instrumente de evaluare a rezultatelor și a progreselor în învățare ale copilului preşcolar.
- Proiectarea şi interpretarea probelor de evaluare în învățământul preşcolar.Valorificarea rezultatelor evaluărilor.

Bibliografie - Metodica predării activităților instructiv educative din grădiniță

1. Bogart, C., Delmarle, S., Preda, V. (2012). Formarea competențelor în grădiniță: o altă perspectivă asupra timpului școlar. București: Aramis Print.
2. Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M. (2002). Metoda interactive de grup-Ghid metodic. 60 de metode și 200 de aplicații practice pentru învățământul preșcolar. Craiova. Arves.
3. Brănișteanu R., Chira E., (2011), Paradigme ale integrării curriculare în grădiniță, Editura Delta Cart Educațional, Pitești.
4. Dumitrana, M. (1999). Educarea limbajului în învățământul preșcolar vol. I Comunicarea orala, București: Compania.
5. Dumitrana, M. (2000). Copilul, familia și grădinița. București: Compania Dumitrana, M. (2002). Activități matematice în grădiniță: ghid practic, însoțit de 105 sugestii de activități. București: Compania.
6. Dumitrana, M. (2005). Jocuri și jucării pentru preșcolari. Ghid metodic de activități realizate cu ajutorul unor materiale simple. București: Compania.
7. Glava, A., Pocol, M., Tătaru, L.-L. (2009). Educaţia timpurie: ghid metodic pentru aplicarea curriculumului preşcolar. Piteşti: Paralela 45
8. Glava, A., Tătaru, L., Chiș, O. (2014). Piramida cunoașterii. Repere metodice în aplicarea curriculumului preșcolar. Pitești: Diamant
9. Hobjilă, A. (2008). Elemente de didactică a activităților de educarea limbajului (etapa preșcolarității). Iași: Institutul European.
10. Ionescu, M. (coord.) (2010). Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani. București: Vanemonde.
11. Mătăsaru, M., Chriloaie, M., Nedelcu, C., Pricoaia, V., Mătăsaru, L. (2008). Proiectarea didactică în învățământul preșcolar. Rovimed Publishers.
12. Mitu, Florica - "Metodica activităților de educare a limbajului", Editura Pro Humanitas, București, 2000
13. Niculescu, R., M. (2010). Curriculum între continuitate și provocare, Sibiu: MEDIA.
14. Norel, M., Bota, O., A. (2013). Didactica domeniului experiențial limbă și comunicare, Cluj-Napoca: Asociația de Științe Cognitive din Romania.
15. Păiș Lăzărescu M, Ezechil, L. (2015). Laborator preșcolar-ghid metodologic. Ediția a IV-a revizuită. București: V & I Integral.
16. Păişi-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2009). A deveni şi a fi educator. Bune practici în învăţământul preşcolar şi primar. Piteşti: Editura Universităţii din Piteşti.
17. Păişi-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2015). Mentorat în didactica învățământului preșcolar și primar. Craiova: Sitech
18. Păun, E., Iucu, R. (coord.) (2002). Educaţia preşcolară în România. Iași: Polirom.
19. Preda, V. (1999). Copilul și grădinița. Urgența 2000: pariul limbajului și al comunicării. București: Compania.
20. Preda, V. (2009). Programe și activități în învățământul preșcolar și primar. București: Didactica Publishing House.
21. Preda, V., Breben, S., Gongea, E., Mitrulescu, V. (2009). Învățarea bazată pe proiecte. Auxiliar didactic pentru aplicarea noului curriculum. Craiova: Arves.
22. Schulman Kolumbus, E. (2006). Didactica preșcolară. Ediția a III-a. București: V & I Integral

Bibliografie în limba polonă

1. Awgulowa J., Świętek W., *Małe formy sceniczne w pracy przedszkola*, Warszawa 1982
2. Bogdanowicz M., *Metoda dobrego startu w pracy z dzieckiem w wieku od 5 do 10 lat*, Warszawa 1989
3. Chauvel D., Michel V., *Gry i zabawy w przedszkolu, rozwijanie spostrzegawczości, kreatywności i inteligencji,* Warszawa 1999
4. *NASZ mały teatrzyk, inscenizacje i zabawy dla przedszkolaków*, Warszawa 1989
5. Okoń W., *Zabawa a rzeczywistość*, Warszawa 1995

Articole

6. Arciszewska E., *Indywidualizacja nauki czytania* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1998, nr 4, s. 303-305
7. Bednarska J., *Moje pierwsze spotkanie z trzylatkami.* // Wychowanie w Przedszkolu. - 2001, nr 6, s. 351-352
8. Bakowicz A., Romanowska E., *Wymyślanki - swobodne teksty dzieci* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1998, nr 8, s. 629-630
9. Drabik W., *Ta praca przynosi satysfakcję* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1999, nr 9, s. 699-702
10. Faber G., *Inspirowanie zabaw badawczych* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1992, nr 7, s. 421-423
11. Falkiewicz-Szult M., *Przymus czy swoboda w przedszkolu*? // Edukacja i Dialog. - 2003, nr 7, s. 14-19
12. Gil-Aleksiak M., Lubrycht B., Formela B., *Wspomagamy rozwój dziecka* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1999, nr 2, s. 109-112
13. Gryń A., Polcyn K., *Bawimy się w malarzy* // Wychowanie w Przedszkolu. - 2000, nr 2, s.116-117
14. Grzegorczyk D., *Poznajemy dziecko jeszcze raz* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1998, nr 8, s. 636-637
15. Hubicka J., *Zacznijmy od imienia* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1995, nr 9, s. 570-571
16. Kamecka E., *Praca z sześciolatkiem... od A do Z* // Wychowanie w Przedszkolu. - 2004, nr 6, s. 37-43

17. Kujawa I., *Małe formy sceniczne* // wychowanie w Przedszkolu. - 1994, nr 7, s. 426-429
18. Leciej U., *O metodzie dobrego startu* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1995, nr 6, s. 333-335
19. Lubowiecka J., *Metoda problemowa już w przedszkolu* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1991, nr 8, s. 339-346
20. Morzyszek-Banaszczyk E., *Twórcze zabawy przedszkolaków. Zaciekawienie światem* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1998, nr 8, s. 598-601
21. Muchacka B., *O stymulowaniu aktywności poznawczej* // Wychowanie w Przedszkolu. - 2000, nr 7, s. 387-390
22. Nastarewicz S., *Warsztaty artystyczne* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1998, nr 7, s. 555-556
23. Nawrocka B., *Edukacja sześciolatków, zabawa z trójkątem* // Wychowanie w Przedszkolu. - 2003, nr 1, s. 31-32
24. Polcyn K., *Zaciekawić dzieci książką* // Wychowanie w Przedszkolu. - 2003, nr 2, s. 94-95
25. Polcyn K., *Bawimy się w teatr* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1996, nr 6, s.346-347
26. Przysiężna B., *Opowieść ruchowa w pracy z dzieckiem* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1999, nr 5, s. 378-380
27. Rudecka E., *Zaproszenie do zabawy* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1996, nr 10, s. 617-619
28. Szefler E., *Jak zachęcać dzieci do czytania i zabaw z książką* // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 1995, nr 6, s. 31-34
29. Trojanowicz-Kasprzak M., Lachnowicz R., *Uczynić je aktywnymi*. // Wychowanie w Przedszkolu. - 1998, nr 7, s. 520-527
30. Turowska D., *Uczymy czytać* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1999, nr 9, s. 688-689
31. Twardowski A., *Strategie nauczania wspierające rozwój psychiczny dziecka* // Wychowanie w Przedszkolu. - 2004, nr 4, s. 3-9
32. Usakiewicz B., *Zabawy badawcze* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1992, nr 10, s. 616-621
33. Uszyńska-Jarmoc Janina : *Metody wspierania aktywności edukacyjnej* // Wychowanie w Przedszkolu. - 2004, nr 9, s. 3-11
34. Zwiernik J., *Wspólnie z dziećmi* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1999, nr 5, s. 387-390

Pedagogie preşcolară şi elemente de psihologia educaţiei

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice

- descrierea şi explicarea corectă a ideilor, proceselor şi fenomenelor educaţiei timpurii la nivel european şi naţional ;
- utilizarea adecvată a cunoştinţelor de pedagogie preşcolară şi a elementelor de psihologie a educaţiei, în contexte variate;
- exemplificarea conceptelor, prin proiectarea conţinuturilor instructiv-educative, în acord cu particularităţile psiho - individuale şi de vârstă ale şcolarului mic;
- manifestarea unei conduite flexibile şi inovative în ceea ce priveşte managementul carerei şi dezvolatrea profesională;
- aplicarea elementelor de cercetare educaţională specifice în vederea realizării de micro-proiecte de cercetare educaţională în condiţii de asistenţă şi consiliere metodologică

CONŢINUT TEMATIC

1. EDUCAŢIA TIMPURIE ÎN CONTEXT EUROPEAN
   - Educaţia timpurie - dimensiune a învăţării pe tot parcursul vieţii.
   - Conceptul de educaţie timpurie; fundamente teoretice ale educaţiei timpurii.
   - Educaţia timpurie la nivel european.
   - Servicii integrate şi incluzive în educaţia timpurie.
   - Finalităţile educaţiei timpurii.
2. EDUCAŢIA TIMPURIE ÎN ROMÂNIA
   - Locul şi rolul educaţiei timpurii în cadrul sistemului de învăţământ românesc.
   - Învăţământul particular – accente specifice la nivelul educaţiei timpurii.
   - Alternative educaţionale în educaţia timpurie. Aspecte care au contribuit la dezvoltarea sistemului de educaţie timpurie din România.
   - Tranziţia de la grădiniţă la şcoală.
3. FACTORII DEZVOLTĂRII PERSONALITĂŢII UMANE - INTERACŢIUNI ŞI DOMINANTE. EDUCABILITATEA
   - Conceptul de dezvoltare şi conceptul de educabilitate. Relaţia dezvoltare - învăţare – joc în educaţia timpurie.
   - Ereditatea, factor intern al dezvoltării personalităţii.
   - Mediul, factor extern al dezvoltării personalităţii.
   - Educaţia – factor hotărâtor al dezvoltării psihice; specificul influenţelor educative la vârstele timpurii.
   - Metode, tehnici şi instrumente de cunoaştere a specificului dezvoltării psihice la vârstele timpurii.
4. STRUCTURA ŞI DINAMICA PERSONALITĂŢII LA VÂRSTELE TIMPURII

- Repere ale dezvoltării la vârstele timpurii. Domeniile de dezvoltare: Dezvoltarea fizică, sănătate şi igienă personală; Dezvoltarea socio-emoțională; Capacități şi atitudini în învățare; Dezvoltarea limbajului, a comunicării şi premisele citirii şi scrierii; Dezvoltarea cognitivă şi cunoaşterea lumii.
- Procese fundamentale ale dezvoltării personalităţii copilului la vârstele timpurii: (imaginea de sine, conştiinţa de sine şi conduita morală).
- Dimensiuni ale dezvoltării personalităţii la vârstele timpurii: temperament, aptitudini, inteligenţă, caracter, creativitate.
- Specificul învăţării la vârstele timpurii.
- Colaborarea grădiniței cu școala. Importanța dezvoltării socio-emoționale în contextul asigurării unui debut școlar de succes.

5. COPII CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE (CES) ÎN GRĂDINIŢĂ
   - Educaţia integrată şi incluzivă în grădiniţă.
   - Relația grădiniței cu familia şi cu comunitatea.
   - Colaborarea cu părinții şi cu alte categorii profesionale de sprijin.
6. ELEMENTE DE DIDACTICĂ PREŞCOLARĂ
   - Abordarea sistemică a procesului de învăţământ în învăţământul preşcolar; abordarea interacțională, abordarea comunicațională.
   - Interdependenţa formal – informal - nonformal din perspectiva procesului didactic în grădiniţa de copii.
   - Normativitatea didactică. Specificul principiilor didactice în învăţământul preşcolar.
7. PROIECTAREA DIDACTICĂ ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL PREŞCOLAR
   - Conceptul de proiectare didactică; funcţiile proiectării didactice; etapele proiectării didactice.
   - Produsele curriculare fundamentale: plan de învățământ, programă școlară, planificare anuală, planificare tematică.
8. MANAGEMENTUL CARIEREI DIDACTICE
   - Prevederi legislative care sprijină dezvoltarea carierei didactice.
   - Importanța dezvoltării profesionale în cariera didactică.

Bibliografie - Pedagogie și elemente de psihologie

1. Bocoş, M., Avram, I., Catalano, H., Someşan, E. (coord.) (2009), Pedagogia învăţământului preşcolar. Instrumente didactice, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
2. Bocos M., Preda V., Brănişteanu R., Clapou C., (2013), Tradiții şi valori – Ghid practic de opționale integrate, Editura Delta Cart Educațional, Pitești.
3. Ezechil, L. (2002). Comunicarea educaţională în context şcolar. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică
4. Glava, A., Glava, C. (2002). Introducere în pedagogia preşcolară. Cluj-Napoca: Dacia.
5. Harwood, R., Miller, S.A., Vasta, R. (2010). Psihologia copilului. Iaşi: Polirom
6. Ionescu, M. (coord.) (2010). Repere fundamentale în învăţarea şi dezvoltarea timpurie a copilului de la naştere la 7 ani. Bucureşti: Vanemonde.
7. Mătăsaru, M., Chriloaie, M., Nedelcu, C., Pricoaia, V., Mătăsaru, L. (2008). Proiectarea didactică în învăţământul preşcolar. Rovimed Publishers.
8. Niculescu, R., M. (2010). Curriculum între continuitate şi provocare, Sibiu: MEDIA.
9. Niculescu, R., M. (1999). Pedagogie preşcolară – Sinteze, Bucureşti: PRO HUMANITATE.
10. Papalia, D.E., Wenkos Olds, S., Duskin Feldman, R. (2010). Dezvoltarea umană.
11. Păun, E., Iucu, R. (coord.) (2002). Educaţia preşcolară în România. Iaşi: Polirom.
12. Petrovai D., Preda, V., Petrică S., Brănişteanu R., (2012), Pentru un copil sănătos emoțional şi social – Ghid practic pentru educatorul care construieşte încredere, V&I Integral, București.
13. Radu, I., T. , Ezechil, L. (2006). Pedagogie – fundamente teoretice. Bucureşti: Editura V&I Integral.
14. Radu, I.T., Ezechil, L (2009). Didactica. Teoria instruirii. Piteşti: Paralela 45.
15. Răduţ-Taciu, R., Bocoş, M.-D., Chiş, O. (coord.) (2015), Tratat de management educaţional pentru învăţământul primar şi preşcolar, Editura Paralela 45, Piteşti.
16. Vrăşmaş, E. (2014). Educația timpurie. Bucureşti: Arlequin.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

EDUCATOARE/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR (ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR ÎN LIMBA RROMANI MATERNĂ)

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA ROMANA ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ȘI LITERATURA RROMANI MATERNĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ SI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI

2015

1. Notă de prezentare

Justificarea viziunii curriculare - paradigma educaţiei timpurii

Educaţia timpurie a fost unul din elementele ce a fost integrat în sistemul reformei realizate în domeniul educaţiei. Unul din cele mai importante repere ale procesului de reformă educaţională este reprezentat de adoptarea Legii Educaţiei Naţionale 1 /2011, cu modificările şi completările ulterioare, care prevede în cadrul sistemului naţional de învăţământ preuniversitar pentru educaţia timpurie ca fiind formată din nivelul antepreşcolar (0-3 ani) şi învăţământul preşcolar (3-6 ani).

În anul 2011 au fost adoptate două comunicări ale Comisiei Europene care vizează în mod direct educaţia timpurie a copiilor. Unul dintre acestea, ***Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari: să oferim tuturor copiilor noştri cea mai bună pregătire pentru lumea de mâine***, Comunicare a Comisiei Europene, Bruxelles, 17.2.2011, COM(2011) 66 final prevede: *„Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari (EICP) constituie soclul principal al succesului învăţării de-a lungul vieţii, al integrării sociale, al dezvoltării personale şi, mai târziu, al capacităţii de inserţie profesională.*

Venind în completarea rolului primordial al familiei, educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari au un impact important şi durabil imposibil de realizat prin măsuri ulterioare. Primele experienţe ale copiilor stau la baza întregii lor formări ulterioare. Dacă se constituie baze solide în primii ani, formarea ulterioară este mai eficace şi mai susceptibilă de a se desfăşura pe tot parcursul vieţii, reducând riscul abandonării timpurii a studiilor, sporind echitatea şcolarităţii şi reducând costurile suportate de societate din motive de risipă de talente şi cheltuielile publice în domeniul social, al sănătăţii şi chiar judiciar.

Cel de-al doilea document, ***Concluziile Consiliului privind educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari: să oferim tuturor copiilor noştri cea mai bună pregătire pentru lumea de mâine ,*** (2011/C 175/03), Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 15.6.2011 prevede la rândul său: "*Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari (EICP) de înaltă calitate (9) oferă o gamă largă de avantaje pe termen scurt şi lung atât pentru persoane, cât şi pentru societate în general*. Completând rolul central al familiei, EICP constituie soclul principal al dobândirii limbajului, al succesului învăţării pe tot parcursul vieţii, al integrării sociale, al dezvoltării personale şi al capacităţii de inserţie profesională.

Definirea profesiei de educatoare. Raportare la standardul ocupaţional – educatoare / institutor / profesor pentru învăţământul preşcolar

Educatoarea "instruieşte şi educă prin joc, pentru sprijinirea şi promovarea dezvoltării copiilor de vârstă preşcolară, urmărind obiective cognitive şi de limbaj, psiho-motorii, de educare a afectivităţii, ale educaţiei estetice şi ale educaţiei pentru societate" iar misiunea ocupaţiei este "de a permite fiecărui copil să-şi urmeze drumul său personal de evoluţie, oferindu-i suport pentru integrarea în viaţa socială şi activitatea şcolară".

Definirea competenţei profesionale şi a competenţei didactice

Competenţă profesională: "Ansamblul de competenţe specializate, care reprezintă standardul acceptabil pentru exercitarea unei profesii. Fiecare profesie solicită, pe lângă anumite competenţe generale (intelectuale, civice, etice, comunicaţionale, etc.) şi competenţe specifice activităţii în domeniu."[1]

Competenţă didactică: "Capacitatea unei persoane de a exercita atribuţiile specifice profesiei didactice; capacitatea unui educator de a se pronunţa asupra unei probleme pedagogice, pe temeiul cunoaşterii aprofundate a legităţilor şi determinările fenomenelor educative; nivel de performanţă la care urmează să fie realizate de către un educator sarcinile de muncă specifice profesiei didactice"[2]

2. Competenţele profesionale[3] ale cadrului didactic debutant (educatoare/institutor/profesor pentru învăţământul preşcolar)

2.1. Proiectarea activităţilor educaţionale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte, decodifică, identifică	- Identifică nevoile de învăţare ale	- Îşi asumă modul de organizare

[1] Ştefan, M. (2006). *Lexicon pedagogic.* Bucureşti: Aramis., p. 58.
[2] Noveanu, E., Potolea, D. et. all. (2007). *Ştiinţele educaţiei: dicţionar enciclopedic:* Bucureşti: Sigma., p.183.
[3] *Kitul mentorului de inserţie profesională*, Proiect POSDRU *De la debut la succes*, ID 36525, Bucureşti, 2013

elemente de curriculum (modele de proiectare curriculară, tipologia activităţilor şi strategiilor didactice etc.) în activitatea instructiv-educativă în grădiniţa de copii - Utilizează un limbaj psihopedagogic ştiinţific.	preşcolarilor şi stabileşte obiective educaţionale informative şi formative în funcţie de particularităţile de grup şi individuale	a unui demers didactic

2.2. Conducerea şi monitorizarea procesului de instruire

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte în mod elementar modul de organizare şi conducere a activităţilor instructiv-educative.	- Asigură adecvarea strategiilor de instruire la caracteristicile individuale şi de grup ale preşcolarilor.	- Se adaptează flexibil la condiţiile curriculare concrete.

2.3. Evaluarea activităţilor educaţionale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte funcţiile evaluării precum şi unele metode şi instrumente de evaluare specifice învăţământului preşcolar.	- Elaborează probe şi instrumente de evaluare simple.	- Manifestă disponibilitate de îmbunătăţire a instrumentarului de evaluare folosit.

2.4. Integrarea şi utilizarea TIC în educaţie

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte terminologia specifică TIC şi înţelege rolul interacţiunii dintre preşcolar – computer	- Identifică unele activităţi sau secvenţe de activitate care pot fi realizate cu ajutorul TIC	- Proiectează, în condiţii de autonomie restrânsă, unele secvenţe de învăţare care presupun utilizarea TIC

2.5. Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a preşcolarilor

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele metode şi tehnici de consiliere şi tratare diferenţiată a copiilor preşcolari	- Reflectează asupra consecinţelor ce decurg din aplicarea diferitelor metode şi tehnici de consiliere şi de tratare diferenţiată a copiilor preşcolari	- Manifestă deschidere pentru a experimenta noi metode şi tehnici de cunoaştere şi consiliere a preşcolarilor

2.6. Managementul grupei de preşcolari

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte diferite teorii cu privire la asigurarea managementului grupei de preşcolari	- Creează un mediu ambiant plăcut pentru grupa de preşcolari care i-a fost încredinţată - Antrenează copiii în organizarea sălii şi a mediului curricular	- Este dispus să accepte sfaturi pentru mai buna organizare a mediului de învăţare şi a grupei de preşcolari

2.7. Dezvoltarea instituţională a unităţii de învăţământ preşcolar şi dezvoltarea de parteneriate grădiniţă - comunitate

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele instituţii din comunitatea locală care se află în legătură cu unitatea de învăţământ preşcolar	- Realizează un schimb minimal de informaţii, prin diferite canale de comunicare, cu diferiţi parteneri educaţionali	- Se implică în stabilirea unor legături între grădiniţă şi comunitatea locală

2.8. Managementul carierei şi al dezvoltării personale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte şi înţelege cu obiectivitate nivelul propriei pregătiri profesionale	Îşi elaborează proiecte de dezvoltare personală şi profesională	- Manifestă o conduită (auto)reflexivă asupra activităţilor profesionale şi personale

2.9. Cercetare educaţională aplicativă

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele modele de elaborare a design-ului unei cercetări educaţionale	- Elaborează micro-proiecte de cercetare educaţională în condiţii de asistenţă şi consiliere metodologică	- Manifestă o atitudine favorabilă faţă de cercetarea educaţională

3. Discipline de examen şi formula de examinare:

- Limba şi literatura maternă - **scris;**
- Limba şi literatura română şi universală pentru copii **– scris;**
- Metodica predării activităţilor instructiv-educative în grădiniţa de copii – **scris;**
- Pedagogie preşcolară şi elemente de psihologia educaţiei – **scris;**
- Proba practică **(inspecţiile la clasă).**

I. LIMBA ŞI LITERATURA RROMANI

A. COMPETENŢE SPECIFICE:

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

1.1. identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.2. identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
1.3. identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
1.4. identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;

2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
2.2. utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;
3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;
4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelaţii inter-/ intradisciplinare.

B. TEMATICA

I. Limba rromani

1. Limba rromani comună şi teoria straturilor dialectale de evoluţie istorică

Limba rromani comună. Teoria celor trei straturi dialectale rrome de evoluţie istorică. Dialectele rrome din spaţiul geografic românesc şi relaţia lor cu cele trei straturi dialectale rrome: *Stratul I* (dialectul rromilor "ursari", "spoitori" şi "carpatici"), *Stratul II – III* (dialectul rromilor "căldărari", "geambaşi", "lovari"). Analizarea la prima vedere a unui text dialectal rrom (căldărăresc, spoitoresc, ursăresc, carpatic – din România – sau a unui text dialectal provenit dintr-un alt spaţiu geografic) din perspectiva caracteristicilor grafice/ redacţionale fonetice, lexicale, morfologice şi sintactice.

2. Fonetică şi fonologie

Sistemul vocalic şi consonantic al limbii rromani. *Transformări* (accidente, alterări) *fonetice*: afereza, anaptixa/ epenteza, apocopa, asimilarea, asurzirea (afonizarea), contragerea, dobândirea atipică a aspiraţiei, eliziunea, haplologia, metateza, paragoga, pierderea aspiraţiei, proteza, sincopa ş.a. Trecerea lui *v* în semiconsoana *w* şi efectele sale. Trecerea grupurilor *-vn-* şi *-pn-* în *-mn-/ -m-* şi efectele sale. Trecerea, în dialectul rromilor căldărari, a vocalei *-i-* în varianta fonetică *-ï-*, respectiv, trecerea lui *-e-* în *-ë-*. Opoziţiile *ćh/ ś* şi *ʒ/ ź*. Valorile semantice ale vocalelor *a* şi *o* în dihotomia "apropiere/ depărtare". Alfabetul oficial al limbii rromani. Valorile literelor postpoziţionale *-q-*, *-θ-* şi *-ç-*. Diftongii.

3. Vocabular

Vocabularul fundamental şi masa vocabularului. Sensul propriu şi sensul figurat. Relaţii semantice între cuvinte (sinonime, antonime, omonime). *Structura lexicală a limbii rromani comune*. Lexicul rrom: *indian, prebalcanic* (elemente afgane, persane, armeneşti, osete, gruzine, kurde etc.), *balcanic* (elemente turceşti, greceşti, sud-slave/ bulgăreşti şi sârbeşti/ româneşti), *neologic*. Elemente rrome cu origine necunoscută în limba rromani comună. *Modalităţi de îmbogăţire a lexicului limbii rromani comune* (1. mijloacele interne de îmbogăţire (derivarea – cu sufixe şi prefixe - şi compunerea); 2. mijloacele externe de îmbogăţire: împrumuturile şi calcul lingvistic). Rolul sufixelor –pen /-mos, -ar/-ăr-, -lin, -no, -utno, -(v)alo, -utro, -isar-/-izel ş.a. Perspectiva creaţiilor independente în limba rromani. Principiile moderne de lexicalizare a limbii rromani. *Lexicografie.* Tehnica de redactare lexicografică utilizată în elaborarea glosarelor, lexicoanelor, vocabularelor şi a dicţionarelor rrome.

4. Morfologie Obiectul morfologiei. 1. Părţile de vorbire *flexibile*: *articolul* (hotărât şi nehotărât), *substantivul*: tipuri de substantive; *articolul*; *adjectivul*: tipuri de adjective; *pronumele*: tipuri de pronume; *numeral*: tipuri de numerale; *verbul*: conjugarea verbului rrom (moduri, timpuri, persoane, număr), conjugarea verbelor împrumutate, ce conţin suf. - isar-; verbe tematice şi atematice. 2. Părţi de vorbire *parţial flexibile*: *adverbul*; 3. Părţi de vorbire *neflexibile: postpoziţia, prepoziţia, conjuncţia, interjecţia.*

5. Sintaxă

Părţile de propoziţie: subiectul, predicatul, atributul, complementul, elementul predicativ suplimentar. Sintagma. Propoziţia: tipologia propoziţiilor neîncadrate; tipologia propoziţiilor încadrate în frază: subordonate necircumstanţiale; subordonate circumstanţiale. Fraza: tipuri de fraze.

II. Literatura rromani

a. *Cultura rromani tradiţională şi folclorul rrom*

1. *Conceptele fundamentale* şi analiza acestora: societate, comunitate, grup, etnie, stat, naţiune, minoritate naţională, prejudecată, etichetare, stereotip, distanţă socială, excludere socială, discriminare, rasism, politică pozitivă/măsură afirmativă, capital uman, capital simbolic, identitate, imagine socială, imagine de sine, stimă de sine, stigmat social, asimilare/aculturaţie, separare, segregare, integrare socială, incluziune socială, interculturalitate, multiculturalism, transculturalitate, incluziune etno-educaţională, autonomie culturală, federalism cultural, globalizare, localism etc.

2. Rădăcinile culturale ale rromilor: cultură şi civilizaţie veche indiană: *Cadrul istorico-geografic de formare a civilizaţiei vechi indiene şi date generale despre India.* Lecţiile Indiei*. India predravidiană şi India dravidiană. India ariană.* Realităţile culturale şi lingvistice din vechea Indie - locul de obârşie a proto-rromilor. *India vedică. De la India vedică la India brahmanică. India upanişadică. India hinduistă. India buddhistă. India jainistă. India epopeilor. India clasică.* Rromii şi limba rromani în context indian*.* Originea poporului rrom - *realitate şi legendă (Kanauj).* Teorii privind exodul proto - rromilor din spaţiul vechi indian*.* Drumul proto-rromilor spre Europa *(dovezi lingvistice, repere istorico-geografice, argumente etnologice etc.).* Cultura tradiţională indiană şi cultura tradiţională rromă – *moşteniri culturale.*

3. *Determinări istorice ale identităţii rromilor din România: sclavia*, *Dezrobirea*, *perioada interbelică* şi începuturile mişcării rromilor, Holocaustul/*O Samudaripen*, rromii în *perioada regimului socialist*, rromii în *prezent*, *perspective de viitor*: rromii ca cetăţeni, grup social vulnerabil, minoritate naţională, naţione non-teritorială.

4. *Cultura materială a rromilor - meşteşug şi reprezentare:* Coordonate istorice şi premise metodologice ale heteroidentificării. Prelucrarea metalelor. Prelucrarea lemnului. *Meserii pierdute*: Prelucrarea osului. Prelucrarea pieilor de animale. *Între emblematic şi stigmatizant*: Lăutăria. Magia.

5. *Identitatea spirituală a rromilor*: *Nomadismul* – model cultural şi strategie de supravieţuire: fond psihologic şi practică socială. Nomadism şi sedentarism. Semnificaţii de fond cutumiar. Perspective istorice asupra migraţiei. Migraţia rromilor - fenomen contemporan. *Familia extinsă* – model de auto-identificare. Politeţea rituală. *Tipologii şi structuri conceptuale ale dinamicii înrudirii*. *Dreptul cutumiar*: divanul, *kris rromani*: judecata de pace, formele de control şi sancţiune socială/divină. *Obiceiurile din ciclul familial sau riturile de trecere* (generalităţi, structuri magico-ritualice): naşterea, nunta, moartea. *Limbaje rituale premaritale şi nupţiale*. *Rromanipen*-ul şi mistica purităţii. *Naşterea, copilul şi treptele iniţiatice*. Modele educaţionale de referinţă. *Imagini ale morţii şi cutume funerare*. *Elemente de magie şi astrologie*. *Complexe ritualice/sărbători din ciclul calendaristic*: a) specifice romilor (legarea ploilor, Joia Verde, Herdelezi/Gurbanul/Paştele spoitoresc); b) la care actanţii sunt rromi (Vasilca, Paparudele); c) comune cu nerromii, dar cu elemente specifice (Anul Nou, Crăciunul, Lăsata Secului, Paştele etc.). *Modele de gândire*: spaţiu şi timp, dualism, asimilare şi delimitare faţă de valorile religioase; credinţe şi mituri; complexe şi practici magico-ritualice şi relaţia cu supranaturalul; conturarea unui posibil sistem axiologic (forme, valori, factori determinanţi). *Elemente de port tradiţional* (diferenţieri pe subgrupuri). *Tipuri de relaţii intra- şi extra-comunitare*. *Pattern-uri* care formează imaginile autoreferenţiale. *Modele de viaţă comunitară* în zone compacte şi mixte în mediul rural şi urban. *Conservare şi evoluţie*: mutaţii şi factori determinanţi.

6. *Folclorul rrom*: Tipologie – specii folclorice: *folclor ritual* (*legat de riturile de trecere*: cântecul/oraţia de nuntă, strigătura de nuntă, cântecul de leagăn, bocetul; *legat de sărbătorile calendaristice*: colinda, cântecele de Anul Nou: capra, ursul; *legat de magia reparatorie*: cântecul de legare a ploii, cântecul Paparudei sau *atributivă*: descântecul, zicerile de Herdelezi/ Gurban/ Paştele spoitoresc, cântecul Vasilcăi) şi *folclor neritual* (miturile, basmul, povestirea, balada, cântecul liric, ghicitorile, zestrea paremiologică: proverbe, zicători). Folcloristica rromă (Constantin Băţălan). *Analiza textului folcloric rrom*.

b. Literatura rromani cultă

1. *Literatura rromani în context internaţional*: *Literatura rromilor în fosta URSS şi în statele apărute după destrămarea acesteia* (Rusia, Bielorusia, Ucraina, Moldova şi Letonia). *Literatura rromilor în fosta Iugoslavie şi în statele succesoare ei* (Macedonia, Serbia şi Muntenegru, Bosnia - Herţegovina, Croaţia, Slovenia). *Literatura rromilor în: Bulgaria, România, Ungaria, Cehia şi Slovacia, Polonia, Austria, Germania, Elveţia, Italia, Franţa, Spania, Marea Britanie, Suedia şi Finlanda.* Experienţa teatrelor rrome "Romen" (URSS), "Phralipen" şi TKO (Macedonia, ulterior Germania).

2. *Exemplificări din creaţiile autorilor rromi din diferite ţări*: O Dragano le Trumpesqo - Jevremović (*Austria*), Jorge Bernal (*Argentina)*, Vejo Baltzar *(Finlanda)*, Mateo Maximoff, Dragana Stefanović *(Franţa)*, Santino Spinelli *(Italia)*, Rajko Djurić (Iugoslavia, Germania, Serbia), Kujtim Paćaku (Kosovo), Slobodan Brebeski, Bairam Haliti (Serbia), Leksa Manuś *(Letonia),* Eslam Drudak, Dizoran Zekir *(Macedonia),* Donald Kenrick, Gratan Puxon *(Marea Britanie)*, Galjus Orhan *(Olanda),* Bronisława Weis = Papuśa, St. Stankievicz = Stahiro *(Polonia),* E. Cervenaková, Tera Fabianová, Bartolomej Daniel

(Republica Cehă), Dezider Banga, A. Horvatová *(Republica Slovacă)*, Al. Pankov, Nina Vinkova, Romka Demeter *(Rusia)*, Katarina Taikon *(Suedia)*, Bari Károly, Daróczi Choli Jóysi *(Ungaria).*
3. *Literatura rromani şi despre rromii din România. Scriitori români care au scris despre rromi*: Vasile Alecsandri, Dimitrie Bolintineanu, Cezar Bolliac, Mihail Sadoveanu, Ion Agârbiceanu, Zaharia Stancu, Mircea Eliade, Vasile Voiculescu, Eugen Barbu etc. *Scriitorii rromi şi creaţia lor*: Gh. Păun-Ialomiţeanu, Luminiţa Mihai Cioabă, Alexandru Ruja-Gribussy, Irina Gabor-Zrinyi, Ştefan Fuli, Gelu Măgureanu, Mircea Lăcătuş, Delia Grigore, Valerică Stănescu etc.

C. BIBLIOGRAFIE

I. Limba rromani

Sarău, Gheorghe **2009**, *Struktùre rromane ćhibăqe. Structuri ale limbii rromani,* Bucureşti: Editura Universităţii din Bucureşti, 172 p.
Sarău, Gheorghe **2004**, *Rromani leksikologìa (Lexicologie rromă)*, Bucureşti: Editura Universităţii din Bucureşti, 138 p.
Sarău, Gheorghe **2002**, *Limba rromani (Morfologie şi sintaxă),* Bucureşti: Universitatea Bucureşti, CREDIS, 232 p.
Sarău, Gheorghe **2002**, *Stilistica limbii rromani în texte (Antologie de traduceri şi redactări). I stilìstika e rromane ćhibăqi teksturenθe (Amboldimatenqi aj redakcienqi antològia)*, Bucureşti: Universitatea Bucureşti, Editura CREDIS, 152 p. + 142 p. = 294 p. [curs bilingv destinat studenţilor rromi de la secţia de învăţământ deschis la distanţă " institutori – profesori de limba rromani";v. şi www.edu.ro
Sarău, Gheorghe **2008**, *Curs practic de limba rromani pentru toţi,* Bucureşti: Sigma [Colecţia „Biblioteca rromă, nr. 8], 208 p., cu CD şi cheia exerciţiilor.
Sarău, Gheorghe **2008**, *Rromii. Incursiune în istoria şi limba lor,* Bucureşti: Editura Sigma, 206 p. [Colecţia Biblioteca Rromă, nr. 7].
Sarău, Gheorghe **2001**, *Rromii şi limba rromani în context indian,* în cursul universitar "Mircea Itu şi Julieta Badiu: *Cultură şi civilizaţie indiană* ", Bucureşti: CREDIS, p. 127 - 146 [capitol preluat, în adaptare, din lucrarea: Gheorghe Sarău, *Rromii, India şi limba rromani* (Bucureşti: Kriterion, 1998).

*** **Manualele** de *Limba şi literatura rromani pentru clasele I-IV* şi pentru cl. *V-X, editate în perioada 2005- 2015*:

Sarău, Gheorghe; **Cordovan**, Ionel; **Stănescu**, Camelia **2015**, *Limba şi literatura rromani. Manual pentru clasa **I***. I rromani ćhib thaj i literatùra vaś i jekhto klàsa, Bucureşti: Editura Sigma, P I + P II şi variantă electronică.
Sarău, Gheorghe **2005**, *Limba şi literatura rromani. Manual pentru clasa **I***. I rromani ćhib thaj i literatùra vaś i jekhto klàsa, Bucureşti: Editura Sigma, 64 p. [reeditări anuale, stereotipe].
Sarău, Gheorghe şi **Stănescu**, Camelia **2005**, *Limba şi literatura rromani: manual pentru clasa a **II**-a.* I rromani ćhib thaj i literatùra vaś i dujto klàsa, Bucureşti: Editura Sigma, 64 p. [reeditări anuale, stereotipe].
Mărcuş, Olga **2005**, *Limba şi literatura rromani. Manual clasa a **II**-a. I rromani ćhib vaś o duijto berś,* Bucureşti: Editura Es Print '98, 64 p. [Redactor şi referent pentru limba rromani: *Gheorghe Sarău*].
Sarău, Gheorghe **2005**, *Limba şi literatura rromani. Manual pentru clasa a **III**-a.* I rromani ćhib thaj i literatùra vaś i trinto klàsa, Bucureşti: Editura Sigma, 104 p. [reeditări anuale, stereotipe].
Nuică, Elena, **Duroi**, Ionica; **Stoica**, Mantu **2006**, *I rromani ćhib thaj literatùra vaś i **IV**-to klàsa. Manual de limba şi literatura rromani pentru clasa a IV-a*, Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică, R.A., 160 p. [Redactor şi referent pentru limba rromani: *Gheorghe Sarău*].
Sarău, Gheorghe **2006**, *Limba şi literatura rromani. Manual pentru clasa a **IV**-a. I rromani ćhib thaj i literatùra (vaś i śtarto klàsa)*, Bucureşti: Editura Sigma, 104 p. [reeditări anuale, stereotipe].
Gheorghe Sarău **2007**, *Limba şi literatura rromani pentru anul **V** de studiu. I rromani ćhib thaj i literatùra vaś o panʒto siklŏvipnasqo berś)*, Bucureşti: Editura Alpha MDN, 118 p. Finanţator: Reprezentanţa UNICEF în România.
Ionel Cordovan şi Palfi Noemi **2008**, *Manual de limba şi literatura rromani*, *clasa a **VI**-a,* Bucureşti: Editura Vanemonde, 104 p. [referent şi redactor pentru limba rromani: Gheorghe Sarău]. Finanţator: Reprezentanţa UNICEF în România.
Moise Gabriela, Marius Căldăraru, Gheorghe Sarău **2008**, *Manual de limba şi literatura rromani, clasa a **VII**-a*, Bucureşti: Editura Vanemonde, 104 p. Finanţator: Reprezentanţa UNICEF în România.
Jupiter Borcoi, Gheorghe Sarău, Nicolae Pandelică, **2009**, *Manual de limba şi literatura rromani, clasa a **VIII**-a*, Bucureşti: Editura Vanemonde, 114 p. Finanţator: Reprezentanţa UNICEF în România.
Sarău, Gheorghe **2006**, *Limba şi literatura rromani. Manual pentru clasa a **IX**-a. I rromani ćhib thaj i literatùra (vaś i enăto klàsa)*, Bucureşti: Editura Sigma, 200 p. [reeditări anuale, stereotipe].
Sarău, Gheorghe; Cordova, Ionel **2011**, *I rromani ćhib thaj i literatùra vaś o deśto siklŏvipnasqo berś.* Limba şi literatura rromani. Manual pentru anul **X** de studiu, Bucureşti: Vanemonde, 116 p. [Finanţator: Reprezentanţa UNICEF în România].

***** Dicţionare**

Sarău, Gheorghe **2012**, *Dicţionar român-rrom*. Colecţia „Biblioteca rromă" – nr. 9, Bucureşti: Editura Sigma, 288 p.
Sarău, Gheorghe **2006**, *Dicţionar rrom - român,* Bucureşti: Editura Sigma, 224 p.
Sarău, Gheorghe **2000**, *Dicţionar rrom - român,* Cluj Napoca: Editura Dacia, 232 p.

II. Literatură rromani

a. ***Cultura rromani tradiţională şi folclorul rrom***

Achim, Viorel **1998**, *Ţiganii în istoria României*, Bucureşti: Editura Enciclopedică.
Andreescu, Gabriel **2004**, *Naţiuni şi minorităţi*, Editura Polirom, Iaşi.
Băţălan, Costică **2002**, Rromane taxtaja. Nestemate din folclorul rromilor, Editura Kriterion, Bucureşti – Cluj, Colecţia "Biblioteca rromă" nr. 9, 220 p.
Benbassa, Esther; **Attias**, Jean-Christophe **2005**, *Ura de sine*, Editura Est, Bucureşti.
Bruna, Zani; **Palmonari**, Augusto (coord.) **2003**, *Manual de psihologia comunităţii*, Editura Polirom, Iaşi.
Burtea, Vasile **2002**, *Rromii în sincronia şi diacronia populaţiilor de contact,* Bucureşti: Editura Lumina Lex.
Cernat, Vasile **2005** *Psihologia stereotipurilor*, Editura Polirom, Iaşi.
Chiciudean, Ion; **Halic**, Bogdan Alexandru **2003,** *Imagologie. Imagologie istorică*, Editura comunicare.ro, Bucureşti.
Constantinescu, Barbu Dr. **1878**, *Probe de limba şi literatura ţiganilor din România*, Bucureşti.
Constantinescu, Barbu **2000**, *Probe de limba şi literatura rromilor din România*, Bucureşti- Cluj: Kriterion, 240 p. [Reeditarea ediţiei din anul 1878; Ediţie îngrijită de: Gheorghe Sarău, Corneliu Colceriu şi Dana Dudescu. Notă asupra ediţiei: Gheorghe Sarău; Prefaţa: Adina Potochin; Normalizarea textelor în alfabetul limbii rromani comune: Corneliu Colceriu, Dana Dudescu, Gheorghe Sarău, studenţii Alin Bucă şi Nyitrai Reka.Versificarea cântecelor în limba română: Letiţia Mark, Adina Potochin, Claudia Cioc, Gheorghe Sarău [Biblioteca rromă nr. 6].
Copoiu, Petre **1996**, *Rromane paramićă*, Bucureşti: Editura Kriterion.
Curelaru, Mihai **2006**, *Reprezentări sociale*, Editura Polirom, Iaşi.
Dumitrescu, Doru; **Căpiţă**, Carol; **Manea**, Mihai /.../ [coord.:] **2008**: *Istoria minorităţilor naţionale din România.* Material auxiliar pentru profesorii de istorie", Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică, R. A., 280 p..
Etzioni, Amitai **2002**, *Societatea monocromă*, Editura Polirom, Iaşi.
Ferreol, Gilles; **Jucquois**, Guy **2005**, *Dicţionarul alterităţii şi al relaţiilor interculturale*, Editura Polirom, Iaşi
Fraser, Angus **1992**, *The Gypsies*, London: Blackwell Publishers Ltd.
Furtună, Adrian-Nicolae, **Grigore**, Delia, **Neacşu**, Mihai 2007, *Rromii în căutarea stimei de sine*, Bucureşti: Centrul Rromilor "Amare Rromentza" – Editura Vanemonde.
Gavreliuc, Alin **2006**, *De la relaţiile interpersonale la comunicarea socială. Psihologia socială şi stadiile progresive ale articulării sinelui*, Editura Polirom, Iaşi.
Grigore, Delia **2001**, *Curs de antropologie şi folclor. Introducere în studiul elementelor de cultură tradiţională ale identităţii rrome contemporane*, Bucureşti, Universitatea Bucureşti: Editura CREDIS, 182 p.;v. şi www.edu.ro
Hancock, Ian F. **2002**, *We are the Romani People / Ame sam e rromane džene*, Hatfield: University of Hertfordshire Press.
Ionescu, Vasile **2000**, *Robia ţiganilor în Ţările Române. Moldova. Rromii din România – studii şi documente istorice*, Bucureşti: Editura Centrului rromilor pentru politici publice „Aven amentza".
Itu, Mircea **2003**, *Cultură şi civilizaţie veche indiană*, Prefaţă: Gheorghe Sarău, Bucureşti, Editura Universităţii Bucureşti, 243 p.
Itu, Mircea; **Moleanu**, Julieta **2001**, *Cultură şi civilizaţie indiană,* Bucureşti: Universitatea Bucureşti - Editura CREDIS, 208 p.; v. şi www.edu.ro
Iacob, Luminiţa Mihaela **2003**, *Etnopsihologie şi imagologie*, Editura Polirom, Iaşi.
Kenrick, Donald **1998**, *Romii: Din India la Mediterana. Migraţia romilor*, Bucureşti: Editura Alternative, 56 p.
McGraw, Phillip C. , **2003**, *În căutarea sinelui*, Editura Curtea Veche, Bucureşti.
Mihăilescu, Vintilă **2007**, *Antropologie. Cinci introduceri*, Editura Polirom, Iaşi.
Neculau, Adrian **2004** *Manual de psihologie socială*, Editura Polirom, Iaşi.
Neculau, Adrian (coord.) **1996**, *Psihologie socială. Aspecte contemporane*, Editura Polirom, Iaşi.
Petcuţ, Petre **2015** *Romii. Sclavie şi libertate*, Centrul National de Cultura a Romilor – Romano Kher.
Petcuţ, Petre, **Grigore**, Delia, **Sandu**, Mariana **2005**, *Istoria şi tradiţiile minorităţii rromilor*, Bucureşti: Editura Sigma.
Sarău, Gheorghe **2008**, *Rromii. Incursiune în istoria şi limba lor,* Bucureşti: Editura Sigma, 206 p. [Colecţia Biblioteca Rromă, nr. 7].
Sarău, Gheorghe **1998**, *Rromii, India şi limba rromani*], [Colecţia " Biblioteca rromă", nr. 4], Bucureşti: Kriterion, 268 p.;v. şi www.edu.ro
Tarde, Gabriel **2007**, *Opinia şi mulţimea*, Editura Comunicare.ro, Bucureşti.
Zamfir, Cătălin; **Vlăsceanu**, Lazăr [coord.] 1993, *Dicţionar de Sociologie*, Editura Babel, Bucureşti.

b. Literatura rromani

Djurić, Rajko **2002**, *Istoria literaturii rrome. I hìstòria e rromane literaturaqi.* Traducător: Sorin Georgescu; referent, redactor, tehnoredactor: Gheorghe Sarău], Bucureşti: Universitatea din Bucureşti, Editura CREDIS, 182 p.; v. şi www.edu.ro
Ionescu, Vasile [selectie, note şi postfaţă de ...] **2000**, *O mie de ani de singurătate*. Rromii în proza românească, Bucureşti: Editura "Aven Amentza", 629 p. [antologie], "Restituiri" I.
Sarău, Gheorghe **1995**, *Culegere de texte în limba rromani,* [ediţia 1995 sau oricare altă ediţie ulterioară] Bucureşti: E.D.P. - R. A., 188 p.

Sarău, Gheorghe **2008**, *Bibliografie rromi,* 120 p., ca material suplimentar, pe DVD, la vol. „Dumitrescu, Doru; Căpiță, Carol; Manea, Mihai /.../ [coord.:]: *Istoria minorităților naționale din România.* Material auxiliar pentru profesorii de istorie" (București: Editura Didactică și Pedagogică, R. A., 280 p.).
Sarău, Gheorghe **2012**, *Cronica rromă (1990-2011). Ediția I*, București: Editura Universității din București, 274 p.
Sarău, Gheorghe **2015**, *Bibliografia rromă (1990-2014)*, București: Editura Universității din București.
*** *Manualele de Limba și literatura rromani pentru clasele I-IV* și pentru cl. *V-X, editate în perioada 2005- 2015 (v. secțiunea* **Limbă rromani**)

II. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

A. COMPETENȚE SPECIFICE:

Candidații vor demonstra următoarele competențe specifice:
- identificarea temei și a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
- identificarea și analiza principalelor elemente de structură, de compoziție și de limbaj specifice epice, lirice și dramatice;
- evidențierea caracterului formativ al textelor studiate;
- respectarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuație, morfosintactice și folosirea adecvată a unităților lexico-semantice, compatibile cu situația de comunicare;
- valorificarea relațiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;
- elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
- utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate și la mijloacele de îmbogățire a vocabularului, pentru exprimarea nuanțată;
- utilizarea categoriilor gramaticale învățate, în diverse tipuri de propoziții, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
- identificarea organizării morfologice și sintactice a textelor realizând corelații inter-/ intradisciplinare.

B. TEMATICA

B.1. LIMBA ROMÂNĂ

1. LIMBĂ ȘI STIL
a) Limbă și limbaj
b) Limbă literară, limbă populară, limbă standard
c) Stilul individual și stilurile funcționale

2. FONETICĂ ȘI FONOLOGIE
a) Aparatul fonator și sunetele limbii române
b) Producerea și receptarea sunetelor
c) Clasificarea vocalelor și consoanelor limbii române. Semivocale.
d) Corespondența dintre litere și sunete
e) Segmentul vocalic: Diftong. Triftong. Hiat
f) Silaba. Structura analitică a silabei. Regulile silabației în limba română.
g) Ortografia și despărțirea cuvintelor în silabe
h) Unitățile suprasegmentale intensive și extensive (accentul și intonația).
i) Accentul. Reguli de folosire corectă a accentului în limba romana
j) Alternanțe fonetice la nivelul limbii române.

3. PUNCTUAȚIE ȘI ORTOGRAFIE
a) Principii care stau la baza ortografiei
b) Norme ortografice și norme ortoepice
c) Semnele de punctuație și de ortografie
d) Funcționalitatea semnelor de punctuație și a semnelor ortografice
e) Scrierea cu majusculă. Abrevierile.

4. **LEXICOLOGIE**
a) Vocabularul – totalitate a cuvintelor limbii române
b) Vocabularul fundamental și masa vocabularului
c) Organizarea vocabularului: Vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar

d) Cuvântul – unitate de bază a vocabularului
e) Sensul cuvintelor: sensul propriu și sensul figurat
f) Sens lexical și sens gramatical
g) Relații semantice între cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie)
h) Structura morfologică a cuvântului
i) Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe)
j) Resurse stilistice ale vocabularului;
k) Expresii si locuțiuni
l) Frazeologia şi contextualizarea

5. MORFOLOGIE

a) Părțile de vorbire flexibile (Clasificare. Locuțiuni. Categorii morfologice. Funcții sintactice): substantivul, articolul, pronumele, adjectivul, numeralul, verbul
b) Părțile de vorbire neflexibile (Clasificare. Locuțiuni. Funcții sintactice): adverbul, conjuncţia, prepoziţia, interjecția.

6. SINTAXA

1. Sintaxa propoziției:
   a) Părți principale de propoziție: subiectul, predicatul, probleme de acord
   b) Părţi secundare de propoziţie: atributul, complementul.
2. Sintaxa frazei:
   a) Propoziția și felul propozițiilor
   b) Fraza
   c) Raporturile sintactice în frază: de interdependență, de coordonare și de subordonare
   d) Mijloacele de exprimare a raporturilor sintactice în propoziţie şi frază
   e) Tipuri de subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă, circumstanțială.

B.2. LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

1. CONCEPTUL DE LITERATURĂ PENTRU COPII

Definiții. Caracteristici. Opere fundamentale ale literaturii pentru copii

2. SPECII LITERARE ACCESIBILE ȘI VALORILE FORMATIVE ALE ACESTORA

- Principalele genuri şi specii literare, accesibile școlarilor mici

2.1. Creaţia populară

- Colinde
- Sorcova
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)
- Basme populare, prelucrate de Petre Ispirescu: *Greuceanu*, *Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte*, *Prâslea cel voinic şi merele de aur.*

2.2. Creaţia cultă

a. Genul liric:

Poezia despre copilărie: George Coşbuc – *Iarna pe uliță*
Poezia despre natură şi vieţuitoare: Mihai Eminescu – *Revedere*, *Somnoroase păsărele*; Vasile Alecsandri – *Pasteluri*: *Mezul iernei*; Elena Farago – *Cățeluşul şchiop*, *Gândăcelul*; *Gospodina.*

b. Genul epic.

Fabula: Tudor Arghezi – *Zdreanță*, *Tâlharul pedepsit*; Jean de La Fontaine – *Greierele şi furnica*;
Schița și povestirea: *Emil Gârleanu - Fricosul*, *Căprioara*; Ioan Alexandru Brătescu-Voinești – *Puiul*; Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe*; Octav Pancu Iaşi – *Iedul cu trei capre*; I. L. Caragiale – *D-l. Goe..., Vizită;* Barbu Ştefănescu-Delavrancea – *Bunicul*, *Bunica*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată;* Hans Christian Andersen – *Fetiţa cu chibriturile*; Ion Creangă – *Moş Ion Roată şi Unirea*;
Legenda: Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*, *Ciuboțelele ogarului*;
Balada: George Topârceanu – *Balada unui greier mic*;
Basmul: Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*; Carlo Collodi – *Pinocchio*;
Povești: Ion Creangă – *Fata babei şi fata moşneagului*, *Punguţa cu doi bani, Capra cu trei iezi*; Hans Christian Andersen – *Rățuşca cea urâtă*; Fraţii Grimm – *Albă ca zăpada*, *Scufiţa Roşie*;
Romanul pentru copii şi despre copii: Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*.

C. BIBLIOGRAFIE

I. Limba română

Academia Română 2010, *Gramatica de bază a limbii române* - Editura: Univers Enciclopedic Gold, Bucureşti.
Academia Română 2005, *Gramatica limbii române,* vol. I – *Cuvântul*, vol.II – *Enunţul*, Bucureşti, Ed. Academia Română.
Andrei, Mihail; **Ghiță**, Iulian **1983**, *Fonetică, lexicologie, gramatică, stil și compoziție, exerciții* (În sprijinul cadrelor didactice şi al elevilor), E.D.P., Bucureşti.
Avram, Mioara **1986**, *Gramatica pentru toţi*, Editura Academiei, Bucureşti.
Bidu-Vrânceanu, Angela; **Forăscu**, Narcisa **2005**, *Limba română contemporană. Lexicul*, Editura Humanitas Educațional, Bucureşti.
Coteanu, Ion (coordonator) **1985**, *Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia*, ediţia a II-a, Bucureşti.
Coteanu, I., **Forăscu**, Narcisa, **Bidu-Vrânceanu**, Angela **1985,** *Limba română contemporană. Vocabularul,* ediţie revizuită şi adăugită, E.D.P., Bucureşti.
Forăscu, Narcisa (coord.), **Popescu**, Mihaela **2001**, *Dificultăţi gramaticale ale limbii române*, Editura Universităţii din Bucureşti.
Gheorghe, Mihaela **2009**, *Limba română. Probleme teoretice şi aplicaţii*, Editura Universităţii *Transilvania* din Braşov.
Guţu Romalo, Valeria **2000**, *Corectitudine şi greşeală. Limba română de azi*, Editura Humanitas Educational, Bucureşti.
Hristea, Theodor (coordonator) **1984**, *Sinteze de limba română*, ediţia a III-a, Editura Albatros.
Iordan, I.; **Robu**, Vl. **1978**, *Limba română contemporană*, EDP, Bucureşti.
Neamţu, G. G.**1999,** *Teoria şi practica analizei gramaticale*, Editura Excelsior, Cluj-Napoca.
Pană-Dindelegan, Gabriela **1992**, *Teorie şi analiză gramaticală,* Editura Coresi, Bucureşti.
Pană-Dindelegan, Gabriela (coord.) **2009**, *Dinamica limbii române actuale. Aspecte gramaticale şi discursive*, Editura Academiei Române.
*****Manualele** de *Limba română*, cl.a IX-a, a X-a, a XI-a, a XII-a pentru Şcolile Normale (ultima ediţie).
******Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române*, Ediţia a II-a revăzută şi adăugită, Editura Univers Enciclopedic, Bucureşti, 2005.

I. Literatură română și universală pentru copii

Bratu, Bianca **1977**, *Preşcolarul şi literatura*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică.
Buzaşi, I., **2001**, *Literatura pentru copii*, (note de curs), Universitatea „1 Decembrie 1918" Alba Iulia.
Goia, Vistian **2003**, *Literatura pentru copii şi tineret, pentru institutori, învăţători şi educatoare*, Editura Dacia, Cluj-Napoca.
Gurtavenco, M.; **Ioani**, L.; **Norel**, M.; **Sasu** A.E.; **Şindrilaru**, Fl.; **Viţalariu**, D. M. **2008**, *77 de lecturi ale copilăriei. Lecturi particulare pentru clasele V-VI,* Ediţia a III-a, Editura Paralela 45, Piteşti.
Mihalache, Cosmin; **Pascu**, Ana; **Manolache**, Carmen; **Voicilă**, Ciprian **2008**, *Îngeri, zmei şi şoimăriţe: mitologie pe înțelesul copiilor*, Bucureşti: Humanitas.
Negrilă, Iulian **1996**, *Literatura pentru copii*. Arad: Editura Multimedia.
Norel, M. **2014**, *Literatură română şi literatură pentru copii* Note de curs, Universitatea „Transilvania", Braşov.
Pop, M.; **Ruxăndoiu**, P. **1999**, *Folclor literar românesc*, Bucureşti: E.D.P.
Stoica, C.; **Vasilescu**, E. **1996**, *Literatura pentru copii* (Manual pentru Școlile Normale - cls. a XII-a), Bucureşti: E.D.P.
Costea, O.; **Mitu**, F.; **Stoica**, C.; **Toma-Damşa**, M.; **Vasilescu**, E.; **Vlăduț**, A. **1996**, *Literatura pentru copii.* Manual pentru Școlile Normale – cls. a XIII-a), Bucureşti: E.D.P.

III. METODICA ACTIVITĂȚILOR INSTRUCTIV-EDUCATIVE ÎN GRĂDINIȚA DE COPII

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice

- abordarea flexibilă a curriculumului preşcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
- aplicarea adecvată a principiilor și strategiilor specifice activităților desfășurate în învățământul preșcolar;
- alegerea și adecvarea strategiilor didactice de predare-învățare-evaluare în vederea realizării obiectivelor de referință/ competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul preșcolar;
- adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale copiilor, prin individualizarea și diferențierea învățării;
- valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la grădiniță;
- valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii copiilor în cadrul activităților de învățare din grădiniță;
- conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice.
- Dezvoltarea instituţională a unităţii de învăţământ preşcolar şi dezvoltarea de parteneriate grădiniţă - comunitate

CONȚINUT TEMATIC

. CURRICULUM PENTRU EDUCAȚIE TIMPURIE

- Domeniile de dezvoltare/domeniile experiențiale și importanța lor în educația timpurie.
- Structura și conținutul curriculumului pentru educaţia timpurie; Valori promovate.
- Planul de învățământ și Metodologia de aplicare a planului de învățământ.
  - ✓ Programul zilnic de activitate;
  - ✓ Activităţi pe domenii experienţiale;
  - ✓ Jocuri şi activitaţi didactice alese;
  - ✓ Activităţi de dezvoltare personală (rutine, tranziţii, activităţi optionale şi activitaţi desfăşurate după-amiaza).

2. PROIECTAREA ORGANIZAREA ȘI REALIZAREA ACTIVITĂȚILOR LUDICE ȘI DE ÎNVĂȚARE

- Jocul - principala formă de organizare a procesului de învățământ în grădiniță;
- Structura și conținutul pentru: planificarea anuală/planificarea calendaristică; proiectele tematice; proiectele de activitate (integrată sau pe discipline);
- Categoriile de activități de învățare și modul de integrare în proiectarea didactică (Activităţi pe domenii experienţiale, Jocuri şi activităţi didactice alese şi Activităţi de dezvoltare personală - activităţi integrate sau pe discipline);
- Diferenţiere şi individualizare în procesul de învăţământ.
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală și de grup, precum a strategiilor de interevaluare, care să valorifice influențele educative pozitive;

3. MAGEMENTUL ACTIVITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE

- Organizarea spaţiului educaţional (cerințe psiho-pedagogice și ergonomice).
- Variante de organizare și realizare a activităților de învățare pe domenii experiențiale: povestirea; repovestirea; lectura educatoarei; jocul didactic; convorbirea; memorizarea; lectura după imagini; observarea, jocul de rol, jocul motric, jocul muzical, modelaj, desen, pictură etc.
- Variante de organizare și de realizare a activităților de dezvoltare personală: rutine (întâlnirea de dimineață), tranziții, activități opționale, activități din perioada după-amiezii;
- Variante de organizare și realizare a activităților integrate și a jocurilor și a activităților didactice alese.
- Metode, tehnici și procedee folosite în cadrul diferitelor tipuri de activități de învățare. Combinații între diferite strategii didactice, în viziune sistemică.
- Mijloace didactice specifice activităților de învățare cu preșcolarii și modalități de optimizare a situațiilor de învățare prin intermediul acestora.
- Activitățile extracurriculare.
- Parteneriatul grădiniță – școală și parteneriatul grădiniță - familie – comunitate.

4. SPECIFICUL EVALUĂRII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

- Conceptul de evaluare: definire și analiză.
- Metode, tehnici și instrumente de evaluare a rezultatelor și a progreselor în învățare ale copilului preșcolar.
- Proiectarea şi interpretarea probelor de evaluare în învăţământul preşcolar.Valorificarea rezultatelor evaluărilor.

Bibliografie - Metodica predării activităților instructiv educative din grădiniță

1. Bogart, C., Delmarle, S., Preda, V. (2012). Formarea competențelor în grădiniță: o altă perspectivă asupra timpului școlar. București: Aramis Print.
2. Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M. (2002). Metoda interactive de grup-Ghid metodic. 60 de metode și 200 de aplicații practice pentru învățământul preșcolar. Craiova. Arves.
3. Brănișteanu R., Chira E., (2011), Paradigme ale integrării curriculare în grădiniță, Editura Delta Cart Educațional, Pitești.
4. Dumitrana, M. (1999). Educarea limbajului în învățământul preșcolar vol. I Comunicarea orala, București: Compania.
5. Dumitrana, M. (2000). Copilul, familia și grădinița. București: Compania Dumitrana, M. (2002). Activități matematice în grădiniță: ghid practic, însoțit de 105 sugestii de activități. București: Compania.
6. Dumitrana, M. (2005). Jocuri și jucării pentru preșcolari. Ghid metodic de activități realizate cu ajutorul unor materiale simple. București: Compania.
7. Glava, A., Pocol, M., Tătaru, L.-L. (2009). Educaţia timpurie: ghid metodic pentru aplicarea curriculumului preşcolar. Piteşti: Paralela 45
8. Glava, A., Tătaru, L., Chiș, O. (2014). Piramida cunoașterii. Repere metodice în aplicarea curriculumului preșcolar. Piteşti: Diamant

9. Hobjilă, A. (2008). Elemente de didactică a activităților de educarea limbajului (etapa preșcolarității). Iași: Institutul European.
10. Ionescu, M. (coord.) (2010). Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani. București: Vanemonde.
11. Mătăsaru, M., Chriloaie, M., Nedelcu, C., Pricoaia, V., Mătăsaru, L. (2008). Proiectarea didactică în învățământul preșcolar. Rovimed Publishers.
12. Mitu, Florica - "Metodica activităților de educare a limbajului", Editura Pro Humanitas, București, 2000
13. Niculescu, R., M. (2010). Curriculum între continuitate și provocare, Sibiu: MEDIA.
14. Norel, M., Bota, O., A. (2013). Didactica domeniului experiențial limbă și comunicare, Cluj-Napoca: Asociația de Științe Cognitive din Romania.
15. Păiș Lăzărescu M, Ezechil, L. (2015). Laborator preșcolar-ghid metodologic. Ediția a IV-a revizuită. București: V & I Integral.
16. Păișі-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2009). A deveni și a fi educator. Bune practici în învățământul preșcolar și primar. Pitești: Editura Universității din Pitești.
17. Păișі-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2015). Mentorat în didactica învățământului preșcolar și primar. Craiova: Sitech
18. Păun, E., Iucu, R. (coord.) (2002). Educația preșcolară în România. Iași: Polirom.
19. Preda, V. (1999). Copilul și grădinița. Urgența 2000: pariul limbajului și al comunicării. București: Compania.
20. Preda, V. (2009). Programe și activități în învățământul preșcolar și primar. București: Didactica Publishing House.
21. Preda, V., Breben, S., Gongea, E., Mitrulescu, V. (2009). Învățarea bazată pe proiecte. Auxiliar didactic pentru aplicarea noului curriculum. Craiova: Arves.
22. Schulman Kolumbus, E. (2006). Didactica preșcolară. Ediția a III-a. București: V & I Integral

IV. PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ ȘI ELEMENTE DE PSIHOLOGIA EDUCAȚIEI

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice

- descrierea și explicarea corectă a ideilor, proceselor și fenomenelor educației timpurii la nivel european și național ;
- utilizarea adecvată a cunoștințelor de pedagogie preșcolară și a elementelor de psihologie a educației, în contexte variate;
- exemplificarea conceptelor, prin proiectarea conținuturilor instructiv-educative, în acord cu particularitățile psiho - individuale și de vârstă ale școlarului mic;
- manifestarea unei conduite flexibile și inovative în ceea ce privește managementul carerei și dezvolatrea profesională;
- aplicarea elementelor de cercetare educațională specifice în vederea realizării de micro-proiecte de cercetare educațională în condiții de asistență și consiliere metodologică

CONȚINUT TEMATIC

1. EDUCAȚIA TIMPURIE ÎN CONTEXT EUROPEAN
   - Educația timpurie - dimensiune a învățării pe tot parcursul vieții.
   - Conceptul de educație timpurie; fundamente teoretice ale educației timpurii.
   - Educația timpurie la nivel european.
   - Servicii integrate și incluzive în educația timpurie.
   - Finalitățile educației timpurii.

2. EDUCAȚIA TIMPURIE ÎN ROMÂNIA
   - Locul și rolul educației timpurii în cadrul sistemului de învățământ românesc.
   - Învățământul particular – accente specifice la nivelul educației timpurii.
   - Alternative educaționale în educația timpurie. Aspecte care au contribuit la dezvoltarea sistemului de educație timpurie din România.
   - Tranziția de la grădiniță la școală.

3. FACTORII DEZVOLTĂRII PERSONALITĂȚII UMANE - INTERACȚIUNI ȘI DOMINANTE. EDUCABILITATEA
   - Conceptul de dezvoltare și conceptul de educabilitate. Relația dezvoltare - învățare – joc în educația timpurie.
   - Ereditatea, factor intern al dezvoltării personalității.
   - Mediul, factor extern al dezvoltării personalității.
   - Educația – factor hotărâtor al dezvoltării psihice; specificul influențelor educative la vârstele timpurii.

- Metode, tehnici şi instrumente de cunoaştere a specificului dezvoltării psihice la vârstele timpurii.

4. STRUCTURA ŞI DINAMICA PERSONALITĂŢII LA VÂRSTELE TIMPURII
   - Repere ale dezvoltării la vârstele timpurii. Domeniile de dezvoltare: Dezvoltarea fizică, sănătate şi igienă personală; Dezvoltarea socio-emoțională; Capacități şi atitudini în învățare; Dezvoltarea limbajului, a comunicării şi premisele citirii şi scrierii; Dezvoltarea cognitivă şi cunoaşterea lumii.
   - Procese fundamentale ale dezvoltării personalităţii copilului la vârstele timpurii: (imaginea de sine, conştiinţa de sine şi conduita morală).
   - Dimensiuni ale dezvoltării personalităţii la vârstele timpurii: temperament, aptitudini, inteligenţă, caracter, creativitate.
   - Specificul învăţării la vârstele timpurii.
   - Colaborarea grădiniței cu școala. Importanța dezvoltării socio-emoționale în contextul asigurării unui debut școlar de succes.

5. COPII CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE (CES) ÎN GRĂDINIȚĂ
   - Educaţia integrată şi incluzivă în grădiniţă.
   - Relația grădiniței cu familia şi cu comunitatea.
   - Colaborarea cu părinții şi cu alte categorii profesionale de sprijin.

6. ELEMENTE DE DIDACTICĂ PREŞCOLARĂ
   - Abordarea sistemică a procesului de învăţământ în învăţământul preşcolar; abordarea interacțională, abordarea comunicațională.
   - Interdependența formal – informal - nonformal din perspectiva procesului didactic în grădinița de copii.
   - Normativitatea didactică. Specificul principiilor didactice în învăţământul preşcolar.

7. PROIECTAREA DIDACTICĂ ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL PREŞCOLAR
   - Conceptul de proiectare didactică; funcţiile proiectării didactice; etapele proiectării didactice.
   - Produsele curriculare fundamentale: plan de învățământ, programă şcolară, planificare anuală, planificare tematică.

8. MANAGEMENTUL CARIEREI DIDACTICE
   - Prevederi legislative care sprijină dezvoltarea carierei didactice.
   - Importanța dezvoltării profesionale în cariera didactică.

Bibliografie - Pedagogie şi elemente de psihologie

1. Bocoş, M., Avram, I., Catalano, H., Someşan, E. (coord.) (2009), Pedagogia învăţământului preşcolar. Instrumente didactice, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
2. Bocos M., Preda V., Brănişteanu R., Clapou C., (2013), Tradiții şi valori – Ghid practic de opționale integrate, Editura Delta Cart Educațional, Pitești.
3. Ezechil, L. (2002). Comunicarea educaţională în context şcolar. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică
4. Glava, A., Glava, C. (2002). Introducere în pedagogia preşcolară. Cluj-Napoca: Dacia.
5. Harwood, R., Miller, S.A., Vasta, R. (2010). Psihologia copilului. Iaşi: Polirom
6. Ionescu, M. (coord.) (2010). Repere fundamentale în învăţarea şi dezvoltarea timpurie a copilului de la naştere la 7 ani. Bucureşti: Vanemonde.
7. Mătăsaru, M., Chriloaie, M., Nedelcu, C., Pricoaia, V., Mătăsaru, L. (2008). Proiectarea didactică în învățământul preşcolar. Rovimed Publishers.
8. Niculescu, R., M. (2010). Curriculum între continuitate şi provocare, Sibiu: MEDIA.
9. Niculescu, R., M. (1999). Pedagogie preşcolară – Sinteze, Bucureşti: PRO HUMANITATE.
10. Papalia, D.E., Wenkos Olds, S., Duskin Feldman, R. (2010). Dezvoltarea umană.
11. Păun, E., Iucu, R. (coord.) (2002). Educaţia preşcolară în România. Iaşi: Polirom.
12. Petrovai D., Preda, V., Petrică S., Brănişteanu R., (2012), Pentru un copil sănătos emoțional şi social – Ghid practic pentru educatorul care construieşte încredere, V&I Integral, București.
13. Radu, I., T. , Ezechil, L. (2006). Pedagogie – fundamente teoretice. Bucureşti: Editura V&I Integral.
14. Radu, I.T., Ezechil, L (2009). Didactica. Teoria instruirii. Pitești: Paralela 45.
15. Răduţ-Taciu, R., Bocoş, M.-D., Chiş, O. (coord.) (2015), Tratat de management educaţional pentru învăţământul primar şi preşcolar, Editura Paralela 45, Piteşti.
16. Vrăşmaş, E. (2014). Educația timpurie. Bucureşti: Arlequin.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

EDUCATOARE/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR (ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR ÎN LIMBA SÂRBĂ MATERNĂ)

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA ROMANA ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ȘI LITERATURA SÂRBĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ SI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI

2015

1. Notă de prezentare

Justificarea viziunii curriculare - paradigma educaţiei timpurii

Educaţia timpurie a fost unul din elementele ce a fost integrat în sistemul reformei realizate în domeniul educaţiei. Unul din cele mai importante repere ale procesului de reformă educaţională este reprezentat de adoptarea Legii Educaţiei Naţionale 1 /2011, cu modificările şi completările ulterioare, care prevede în cadrul sistemului naţional de învăţământ preuniversitar pentru educaţia timpurie ca fiind formată din nivelul antepreşcolar (0-3 ani) şi învăţământul preşcolar (3-6 ani).

În anul 2011 au fost adoptate două comunicări ale Comisiei Europene care vizează în mod direct educaţia timpurie a copiilor. Unul dintre acestea, ***Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari: să oferim tuturor copiilor noştri cea mai bună pregătire pentru lumea de mâine***, Comunicare a Comisiei Europene, Bruxelles, 17.2.2011, COM(2011) 66 final prevede: *„Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari (EICP) constituie soclul principal al succesului învățării de-a lungul vieții, al integrării sociale, al dezvoltării personale și, mai târziu, al capacității de inserție profesională.*

Venind în completarea rolului primordial al familiei, educația și îngrijirea copiilor preșcolari au un impact important și durabil imposibil de realizat prin măsuri ulterioare. Primele experiențe ale copiilor stau la baza întregii lor formări ulterioare. Dacă se constituie baze solide în primii ani, formarea ulterioară este mai eficace și mai susceptibilă de a se desfășura pe tot parcursul vieții, reducând riscul abandonării timpurii a studiilor, sporind echitatea școlarității și reducând costurile suportate de societate din motive de risipă de talente și cheltuielile publice în domeniul social, al sănătății și chiar judiciar.

Cel de-al doilea document, ***Concluziile Consiliului privind educația și îngrijirea copiilor preșcolari: să oferim tuturor copiilor noștri cea mai bună pregătire pentru lumea de mâine ,*** (2011/C 175/03), Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 15.6.2011 prevede la rândul său: "*Educația și îngrijirea copiilor preșcolari (EICP) de înaltă calitate (9) oferă o gamă largă de avantaje pe termen scurt și lung atât pentru persoane, cât și pentru societate în general*. Completând rolul central al familiei, EICP constituie soclul principal al dobândirii limbajului, al succesului învățării pe tot parcursul vieții, al integrării sociale, al dezvoltării personale și al capacității de inserție profesională.

Definirea profesiei de educatoare. Raportare la standardul ocupațional – educatoare / institutor / profesor pentru învățământul preșcolar

Educatoarea "instruieşte şi educă prin joc, pentru sprijinirea şi promovarea dezvoltării copiilor de vârstă preşcolară, urmărind obiective cognitive şi de limbaj, psiho-motorii, de educare a afectivităţii, ale educaţiei estetice şi ale educaţiei pentru societate" iar misiunea ocupației este "de a permite fiecărui copil să-și urmeze drumul său personal de evoluție, oferindu-i suport pentru integrarea în viaţa socială și activitatea școlară".

Definirea competenței profesionale şi a competenței didactice

Competență profesională: "Ansamblul de competențe specializate, care reprezintă standardul acceptabil pentru exercitarea unei profesii. Fiecare profesie solicită, pe lângă anumite competențe generale (intelectuale, civice, etice, comunicaționale, etc.) și competențe specifice activității în domeniu."[1]

Competență didactică: "Capacitatea unei persoane de a exercita atribuțiile specifice profesiei didactice; capacitatea unui educator de a se pronunța asupra unei probleme pedagogice, pe temeiul cunoașterii aprofundate a legităților și determinările fenomenelor educative; nivel de performanță la care urmează să fie realizate de către un educator sarcinile de muncă specifice profesiei didactice"[2]

2. Competențele profesionale[3] ale cadrului didactic debutant (educatoare/institutor/profesor pentru învățământul preșcolar)

2.1. Proiectarea activităţilor educaţionale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte, decodifică, identifică elemente de curriculum (modele de proiectare curriculară, tipologia	- Identifică nevoile de învățare ale preşcolarilor şi stabileşte obiective educaţionale informative şi	- Îşi asumă modul de organizare a unui demers didactic

[1] Ștefan, M. (2006). *Lexicon pedagogic.* București: Aramis., p. 58.
[2] Noveanu, E., Potolea, D. et. all. (2007). *Științele educației: dicționar enciclopedic:* București: Sigma., p.183.
[3] *Kitul mentorului de inserție profesională*, Proiect POSDRU *De la debut la succes*, ID 36525, București, 2013

activităţilor şi strategiilor didactice etc.) în activitatea instructiv-educativă în grădiniţa de copii - Utilizează un limbaj psihopedagogic ştiinţific.	formative în funcţie de particularităţile de grup şi individuale	

2.2. Conducerea şi monitorizarea procesului de instruire

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte în mod elementar modul de organizare şi conducere a activităţilor instructiv-educative.	- Asigură adecvarea strategiilor de instruire la caracteristicile individuale şi de grup ale preşcolarilor.	- Se adaptează flexibil la condiţiile curriculare concrete.

2.3. Evaluarea activităţilor educaţionale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte funcţiile evaluării precum şi unele metode şi instrumente de evaluare specifice învăţământului preşcolar.	- Elaborează probe şi instrumente de evaluare simple.	- Manifestă disponibilitate de îmbunătăţire a instrumentarului de evaluare folosit.

2.4. Integrarea şi utilizarea TIC în educaţie

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte terminologia specifică TIC şi înţelege rolul interacţiunii dintre preşcolar – computer	- Identifică unele activităţi sau secvenţe de activitate care pot fi realizate cu ajutorul TIC	- Proiectează, în condiţii de autonomie restrânsă, unele secvenţe de învăţare care presupun utilizarea TIC

2.5. Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a preşcolarilor

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele metode şi tehnici de consiliere şi tratare diferenţiată a copiilor preşcolari	- Reflectează asupra consecinţelor ce decurg din aplicarea diferitelor metode şi tehnici de consiliere şi de tratare diferenţiată a copiilor preşcolari	- Manifestă deschidere pentru a experimenta noi metode şi tehnici de cunoaştere şi consiliere a preşcolarilor

2.6. Managementul grupei de preşcolari

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte diferite teorii cu privire la asigurarea managementului grupei de preşcolari	- Creează un mediu ambiant plăcut pentru grupa de preşcolari care i-a fost încredinţată - Antrenează copiii în organizarea sălii şi a mediului curricular	- Este dispus să accepte sfaturi pentru mai buna organizare a mediului de învăţare şi a grupei de preşcolari

2.7. Dezvoltarea instituţională a unităţii de învăţământ preşcolar şi dezvoltarea de parteneriate grădiniţă - comunitate

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele instituţii din comunitatea locală care se află în legătură cu unitatea de învăţământ preşcolar	- Realizează un schimb minimal de informaţii, prin diferite canale de comunicare, cu diferiţi parteneri educaţionali	- Se implică în stabilirea unor legături între grădiniţă şi comunitatea locală

2.8. Managementul carierei şi al dezvoltării personale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte şi înţelege cu obiectivitate nivelul propriei pregătiri profesionale	Îşi elaborează proiecte de dezvoltare personală şi profesională	- Manifestă o conduită (auto)reflexivă asupra activităţilor profesionale şi personale

2.9. Cercetare educaţională aplicativă

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele modele de elaborare a design-ului unei cercetări educaţionale	- Elaborează micro-proiecte de cercetare educaţională în condiţii de asistenţă şi consiliere metodologică	- Manifestă o atitudine favorabilă faţă de cercetarea educaţională

3. Discipline de examen şi formula de examinare:

- Limba şi literatura maternă - **scris;**
- Limba şi literatura română şi universală pentru copii **– scris;**
- Metodica predării activităţilor instructiv-educative în grădiniţa de copii – **scris;**
- Pedagogie preşcolară şi elemente de psihologia educației – **scris;**
- Proba practică **(inspecţiile la clasă).**

TEMATICĂ ȘTIINȚIFICĂ
Limba şi litaratura sârbă maternă

LIMBA SÂRBĂ

I. LIMBĂ ŞI STIL

1. Noţiuni generale (Limba ca sistem de semne. Procesul comunicării prin limbaj).
2. Caracterul de sistem al limbii. (Funcţiunile limbii. Stilul. Particularităţile stilului).
3. Scurtă privire istorică asupra limbii sârbe. Originea şi dezvoltarea limbii sârbe. Dialecte şi graiuri de pe teritoriul României.
4. Planurile vorbirii. Vorbirea directă şi vorbirea indirectă.

II.ORTOGRAFIE ŞI PUNCTUAŢIE

Principiile ce stau la baza ortografiei.

Semne de punctuaţie şi ortografie. Funcţionalitatea semnelor de punctuaţie şi a semnelor ortografice.

III. VOCABULARUL

Noţiuni generale : vocabularul ca totalitate a cuvintelor limbii sârbe ; vocabular fundamental şi masa vocabularului. Sensul cuvintelor. Sens propriu şi sens figurat. Relaţii semantice între cuvinte (sinonimie, omonimie, antonimie).

Structura morfologică a cuvântului.

Îmbogăţirea vocabularului (mijloace interne : derivare, compunere; mijloace externe : împrumut, calc lingvistic).

IV. FONETICĂ ŞI FONOLOGIE

Fonetica. Fonemul. Reprezentarea grafică a sunetelor. Silaba. Despărţirea cuvintelor în silabe. Accentul. Particularităţile fonetice ale limbii sârbe. Asimilarea după sonoritate şi locul de formare. Vocalizarea vocalelor ultrascurte şi apariţia lui a inconstant. Vocale mobile. Palatalizarea şi sibilarizarea consoanelor. Iodizarea consoanelor. Trecerea lui l în o . Norme de ortografie şi ortoepie.

V. MORFOLOGIA

Obiectul morfologiei. Părţile de vorbire. Părţile de vorbire flexibile. Substantivul, categorii lexicale, gramaticale, morfologice. Declinarea substantivelor. Formele cazuale. Adjectivul, categorii lexicale şi gramaticale. Adjective determinate şi nedeterminate. Grade de comparaţie. Pronumele şi categoriile de pronume în limba sârbă. Numeralul, flexiunea şi categorii de numerale. Verbul. Moduri şi timpuri verbale. Verbe neregulate. Aspectul verbal. Adverbe, clasificare şi comparaţie. Prepoziţii, interjecţii, conjuncţii şi particule.

VI. SINTAXA

Sintaxa propoziţiei şi a frazei. Coordonare şi subordonare. Categorii de propoziții coordonate şi subordonate.

BIBLIOGRAFIE

1. Pravopis srpskoga knjizevnog jezika, Matica srpska, Novi Sad, izradili M. Pesikan, M. Pizurica, J. Jerkov, 1994.
2. Savremeni srpskohrvatski jezik, I, II, Mihailo Stefanovic Beograd, 1994.
3. Gramatika srpskog jezika za srednje skole, Z. Stanojcic, Lj. Popovic, Beograd, 1996.
4. Leksikon stranih reci i izraza, Milan VujaOklija Beograd, 1972.
5. Recnik knjizevnih termina, Nolit, Beograd, 1985.

LITERATURA SÂRBĂ

I. NOŢIUNI DE TEORIE LITERARĂ

Noţiunea de opera literară, limbajul poetic, imaginea poetică, subiectul, compoziţia, personajul. Noţiuni de metrică şi prozodie necesare analizei textelor poetice în ciclul primar.
Genurile literare. Principalele specii literare.

II. LITERATURA POPULARĂ.

Lirske pesme. Podela (poslenicke, mitoloske, obredne, prigodne, ljubavne, saljive). Lirsko-epske pesme (Hasanaginica).
Epske pesme. Pretkosovski ciklus (Zidanje Skadra). Kosovski ciklus (Kosovka devojka, Smrt Majke Jugovica, Car Lazar i carica Milica). Pokosovski ciklus (Bolani Dojcin). Ciklus Kraljevica Marka (Kraljevic Marko pije uz ramazan vino).
Narodne pripovetke- opsti prikaz (Ero i Turcin, U cara Trojana kozje usi).
Krace narodne umotvorine (zagonetke, poslovice, pitalice).

III. LITERATURA MEDIEVALA.

Sveti Sava - zivot i prosvetiteljsko delo (Zivot Svetog Simeona). Teodosije (Zivot Svetog Save).

IV. ILUMINISMUL.

Dositej Obradovic - zivot i prosvetiteljsko delo (Zivot i prikljucenija, Pismo Haralampiju, Basne).

V. CLASICISMUL SI PREROMANTISMUL.

Jovan Sterija Popovic - zivot i knjizevni rad (Pokondirena tikva).

VI. ROMANTISMUL.

Vuk Stefanovic Karadjic - zivot i knjizevni rad. Borba za reformu jezika i pravopisa. Rad na sakupljanju narodnih umotvorina. Petar Petrovic Njegos - zivot i knjizevni rad (Gorski vijenac). Branko Radicevic - zivot i pesnicko delo (Djacki rastanak, Kad mlidijah umreti). Djura Jaksic - zivot i knjizevni rad (Na Liparu). Jovan Jovanovic Zmaj - zivot i knjizevni rad (Djulici, Djulici uveoci). Decije pesme. Laza Kostic (Santa Maria della Salute).

VII. REALISMUL.

Laza Lazarevic (Sve ce to narod pozlatiti). Stevan Sremac (Pop Cira i pop Spira). Borisav Stankovic (Necista krv). Branislav Nusic (Gospodja ministarka).

VIII. PARNASIANISMUL SI SIMBOLISMUL.

Jovan Ducic (Morska vrba, Himna pobednika).

IX. LITERATURA SECOLULUI XX.

Milos Crnjanski - zivot i knjizevni rad (Seobe). Ivo Andric - zivot i knjizevni rad (Most na Zepi, Na Drini cuprija). Desanka Maksimovic - zivot i pesnicko delo (Strepnja, Pokosena livada, Krvava bajka).Srpska knjizevnost u Rumuniji - opsti prikaz.

BIBLIOGRAFIE

***- Udzbenici za srednje skole, za IX, X, XI ,XII razred, Bukurest, 1997.
1.Istorija srpske knjizevnosti, Jovan Deretic, Beograd, 1983.
2.Srpska knjizevnost u srednjem veku, Milan Kasanin , Beograd, 1975.
3. Istorija srpske knjizevnosti klasicizma i predromantizma, Milorad Pavic, Beograd, 1979.
4. Istorija moderne srpske knjizevnosti, P. Palavestra, Beograd, 1986.
5. Posleratna srpska knjizevnost (1945-1970), P. Palavestra, Beograd, 1972.
6. Savremena jugoslovenska literatura, Sveta Lukic Beograd, 1968.
7. Istorija srpske knjizevnosti. Romantizam. I-III, M. Popovic,Beograd, 1968-1972.

Limba şi literatura română şi universală pentru copii

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

- identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
- valorificarea valenţelor educative ale textelor literare utilizate;
- identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
- identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
- identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;

- utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
- utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;
- elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
- utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;
- identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelații inter-/intradisciplinare.

A. Limba română

1.LIMBĂ ŞI STIL

a) Limbă și limbaj
b) Limbă literară, limbă populară, limbă standard
c) Stilul individual și stilurile funcționale

2. FONETICĂ ȘI FONOLOGIE

a) Aparatul fonator şi sunetele limbii române
b) Producerea și receptarea sunetelor
c) Clasificarea vocalelor și consoanelor limbii române. Semivocale.
d) Corespondența dintre litere și sunete
e) Segmentul vocalic: Diftong. Triftong. Hiat
f) Silaba. Structura analitică a silabei. Regulile silabaţiei în limba română.
g) Ortografia și despărțirea cuvintelor în silabe
h) Unităţile suprasegmentale intensive şi extensive (accentul şi intonaţia).
i) Accentul. Reguli de folosire corectă a accentului în limba romana
j) Alternanţe fonetice la nivelul limbii române.

3.PUNCTUAȚIE ȘI ORTOGRAFIE

a) Principii care stau la baza ortografiei
b) Norme ortografice și norme ortoepice
c) Semnele de punctuație și de ortografie
d) Funcționalitatea semnelor de punctuație și a semnelor ortografice
e) Scrierea cu majusculă. Abrevierile.

4. LEXICOLOGIE

a) Vocabularul – totalitate a cuvintelor limbii române
b) Vocabularul fundamental și masa vocabularului
c) Organizarea vocabularului: Vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar
d) Cuvântul – unitate de bază a vocabularului
e) Sensul cuvintelor: sensul propriu și sensul figurat
f) Sens lexical și sens gramatical
g) Relații semantice între cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie)
h) Structura morfologică a cuvântului
i) Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe)
j) Resurse stilistice ale vocabularului;
k) Expresii si locuțiuni
l) Frazeologia şi contextualizarea

5. MORFOLOGIE

a) Părțile de vorbire flexibile (Clasificare. Locuțiuni. Categorii morfologice. Funcții sintactice):
   - Substantivul
   - Articolul
   - Pronumele
   - Adjectivul
   - Numeralul
   - Verbul

b) Părțile de vorbire neflexibile (Clasificare. Locuțiuni. Funcții sintactice):
   - Adverbul
   - Conjuncţia

- Prepoziţia
- Interjecţia

6. SINTAXA
- Enunţul

A. Sintaxa propoziţiei:

a) Părţi principale de propoziţie:
- Subiectul
- Predicatul
- Probleme de acord

b) Părţi secundare de propoziţie:
- Atributul
- Complementul

B. Sintaxa frazei:

c) Propoziţia şi felul propoziţiilor
d) Fraza
e) Raporturile sintactice în frază: de interdependenţă, de coordonare şi de subordonare
f) Mijloacele de exprimare a raporturilor sintactice în propoziţie şi frază
g) Tipuri de subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă, circumstanţială.

Bibliografie *Limba română*

1. Academia Română - Gramatica de bază a limbii române - Editura: Univers Enciclopedic Gold, Bucureşti, 2010
2. Avram, Mioara - Ortografia pentru toţi, Editura Academiei, Bucureşti, 1990.
3. Avram, Mioara, Gramatica pentru toţi, Editura Academiei, Bucureşti, 1986
4. Angela Bidu-Vrânceanu, Narcisa Forăscu, Limba română contemporană. Lexicul, Editura Humanitas EducaŃional, Bucureşti, 2005.
5. Constantinescu-Dobridor, Gh, .Morfologia limbii române, Editura Ştiinţifică, Bucureşti,1974
6. Constantinescu-Dobridor, Gh., Sintaxa limbii române, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1994
7. Coteanu, Ion (coordonator), Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia, ediţia a II-a, Bucureşti, 1985
8. Forăscu, Narcisa (coord.), Popescu, Mihaela, Dificultăţi gramaticale ale limbii române, Editura Universităţii din Bucureşti, 2001.
9. Guţu Romalo, Valeria, Corectitudine şi greşeală. Limba română de azi, Editura Humanitas Educational, Bucureşti, 2000.
10. Hristea, Theodor (coordonator), Sinteze de limba română, ediţia a III-a, Editura Albatros, 1984.
11. Iordan, I.; Robu, Vl., Limba română contemporană, EDP, Bucureşti, 1978;
12. Mariana, N. (2010). Limba română, (Note de curs), Universitatea „Transilvania" Braşov
13. Manualele de Limba romana, cl.aIXa, aXa, aXIa, aXIIa pentru Scolile Normale (ultima editie).
14. Marcu, Florin, Noul dictionar de neologisme, Editura Academiei, Bucureşti, 1997.
15. Operele menţionate în capitolul Continuturi.
16. Şuteu, Flora, Elisabeta Şoşa, Ortografia limbii române. Dicţionar şi reguli, Editura Saeculum I.O, Bucureşti, 1995.

B. Literatura pentru copii

1. CONCEPTUL DE LITERATURĂ PENTRU COPII
Definiţii. Caracteristici. Opere fundamentale ale literaturii pentru copii
2. SPECII LITERARE ACCESIBILE PREŞCOLARILOR ŞI VALORILE FORMATIVE ALE TEXTELOR LITERARE DESTINATE COPIILOR
- Principalele genuri şi specii literare, accesibile preşcolarilor.

1. Creaţia populară
- Colinde
- Sorcova
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)
- Basme populare, prelucrate de Petre Ispirescu: *Greuceanu*, *Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte*, *Prâslea cel voinic şi merele de aur*

2. Creaţia cultă

a. Genul liric:

- **Poezia despre copilărie**: George Coşbuc – *Iarna pe uliţă*
- **Poezia despre natură şi vieţuitoare:** Mihai Eminescu – *Revedere*, *Somnoroase păsărele*; Vasile Alecsandri – *Pasteluri*: *Mezul iernei*; Elena Farago – *Căţeluşul şchiop*, *Gândăcelul*; *Gospodina*

b. Genul epic.

- **Fabula**: Tudor Arghezi – *Zdreanţă*, *Tâlharul pedepsit*; Jean de La Fontaine – *Greierele şi furnica*;
- **Schiţa şi povestirea**: *Emil Gârleanu - Fricosul*, *Căprioara*; Ioan Alexandru Brătescu-Voineşti – *Puiul*; Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe*; Octav Pancu Iaşi – *Iedul cu trei capre*; I.L.Caragiale – *D-l. Goe..., Vizită;* Barbu Ştefănescu-Delavrancea – *Bunicul*, *Bunica*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată;* Hans Christian Andersen – *Fetita cu chibriturile*; Ion Creangă – *Moş Ion Roată şi Unirea*;
- **Legenda**: Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*, *Ciuboţelele ogarului*;
- **Balada**: George Topârceanu – *Balada unui greier mic*;
- **Basmul**: Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*; Carlo Collodi – *Pinocchio*;
  Poveşti: Ion Creangă – *Fata babei şi fata moşneagului*, *Punguţa cu doi bani, Capra cu trei iezi*; Hans Christian Andersen – *Răţuşca cea urâtă*; Fraţii Grimm – *Albă ca zăpada*, *Scufiţa Roşie*;
  Romanul pentru copii şi despre copii: Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*.

Bibliografie *Literatura pentru copii*

1. Bratu, Bianca (1977). *Preşcolarul şi literatura*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1977
2. Buzaşi, I., (2001). *Literatura pentru copii*, (note de curs), Universitatea „1 Decembrie 1918" Alba Iulia.
3. Goia, Vistian. (2003) *Literatura pentru copii şi tineret, pentru institutori, învăţători şi educatoare*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2003
4. Gurtavenco, M.; Ioani, L.; Norel, M.; Sasu A.E.; Şindrilaru, Fl.; Viţalariu, D. M. (2008). *77 de lecturi ale copilăriei. Lecturi particulare pentru clasele V-VI,* Ediţia a III-a, Editura Paralela 45, Piteşti
5. Mihalache, Cosmin, Pascu Ana, Manolache, Carmen, Voicilă, Ciprian (2008). *Îngeri, zmei şi şoimăriţe: mitologie pe înţelesul copiilor*, Bucureşti: Humanitas.
6. Negrilă, Iulian (1996). *Literatura pentru copii*. Arad: Editura Multimedia.
7. Norel, M., (2014), *Literatură română şi literatură pentru copii*, (note de curs), Universitatea „Transilvania", Braşov.
8. Pop, M., Ruxăndoiu, P. (1999). *Folclor literar românesc*, Bucureşti: E.D.P..
9. Stoica, C., Vasilescu, E. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Şcolile Normale - cls. a XII-a), Bucureşti: E.D.P..
10. Costea, O., Mitu, F., Stoica, C., Toma-Damşa, M., Vasilescu, E., Vlăduţ, A. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Şcolile Normale – cls. a XIII-a), Bucureşti: E.D.P..
11. Operele menționate în capitolul *Conținuturi*.

Metodica activităţilor instructiv-educative în grădiniţa de copii

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice

- abordarea flexibilă a curriculumului preşcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
- aplicarea adecvată a principiilor şi strategiilor specifice activităților desfăşurate în învățământul preşcolar;
- alegerea și adecvarea strategiilor didactice de predare-învățare-evaluare în vederea realizării obiectivelor de referință/ competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul preşcolar;
- adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale copiilor, prin individualizarea și diferențierea învățării;
- valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la grădiniță;
- valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii copiilor în cadrul activităților de învățare din grădiniță*;*
- conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice.
- Dezvoltarea instituţională a unităţii de învăţământ preşcolar şi dezvoltarea de parteneriate grădiniţă - comunitate

CONȚINUT TEMATIC

. CURRICULUM PENTRU EDUCAȚIE TIMPURIE

- Domeniile de dezvoltare/domeniile experiențiale și importanța lor în educația timpurie.
- Structura și conținutul curriculumului pentru educația timpurie; Valori promovate.
- Planul de învățământ și Metodologia de aplicare a planului de învățământ.

- ✓ Programul zilnic de activitate;
- ✓ Activităţi pe domenii experienţiale;
- ✓ Jocuri şi activitaţi didactice alese;
- ✓ Activităţi de dezvoltare personală (rutine, tranziţii, activităţi optionale şi activitaţi desfăşurate după-amiaza).

2. PROIECTAREA ORGANIZAREA ŞI REALIZAREA ACTIVITĂȚILOR LUDICE ŞI DE ÎNVĂȚARE

- Jocul - principala formă de organizare a procesului de învăţământ în grădiniţă;
- Structura şi conţinutul pentru: planificarea anuală/planificarea calendaristică; proiectele tematice; proiectele de activitate (integrată sau pe discipline);
- Categoriile de activităţi de învăţare şi modul de integrare în proiectarea didactică (Activităţi pe domenii experienţiale, Jocuri şi activităţi didactice alese şi Activităţi de dezvoltare personală - activităţi integrate sau pe discipline);
- Diferenţiere şi individualizare în procesul de învăţământ.
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală și de grup, precum a strategiilor de interevaluare, care să valorifice influențele educative pozitive;

3. MAGEMENTUL ACTIVITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE

- Organizarea spaţiului educaţional (cerinţe psiho-pedagogice şi ergonomice).
- Variante de organizare şi realizare a activităților de învățare pe domenii experiențiale: povestirea; repovestirea; lectura educatoarei; jocul didactic; convorbirea; memorizarea; lectura după imagini; observarea, jocul de rol, jocul motric, jocul muzical, modelaj, desen, pictură etc.
- Variante de organizare și de realizare a activităților de dezvoltare personală: rutine (întâlnirea de dimineață), tranziții, activități opționale, activități din perioada după-amiezii;
- Variante de organizare și realizare a activităților integrate și a jocurilor și a activităților didactice alese.
- Metode, tehnici și procedee folosite în cadrul diferitelor tipuri de activități de învățare. Combinații între diferite strategii didactice, în viziune sistemică.
- Mijloace didactice specifice activităților de învățare cu preșcolarii și modalități de optimizare a situațiilor de învățare prin intermediul acestora.
- Activitățile extracurriculare.
- Parteneriatul grădiniță – școală și parteneriatul grădiniță - familie – comunitate.

4. SPECIFICUL EVALUĂRII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREŞCOLAR

- Conceptul de evaluare: definire și analiză.
- Metode, tehnici și instrumente de evaluare a rezultatelor şi a progreselor în învățare ale copilului preşcolar.
- Proiectarea şi interpretarea probelor de evaluare în învăţământul preşcolar.Valorificarea rezultatelor evaluărilor.

5. SPECIFICUL ACTIVITĂȚILOR DE EDUCARE A LIMBAJULUI, ÎN LIMBA ROMÂNĂ, ÎN GRĂDINIȚELE CU PREDARE ÎN LIMBA SÂRBĂ

- Influenţa fenomenelor de transfer şi de interferenţă asupra învăţării limbii române
- Organizarea activităților de educare a limbajului, în limba română
- Metode şi procedee specifice învăţării limbii române, ca limba a doua

Bibliografie - Metodica predării activităților instructiv educative din grădiniță.

1. Bogart, C., Delmarle, S., Preda, V. (2012). Formarea competențelor în grădiniță: o altă perspectivă asupra timpului școlar. București: Aramis Print.
2. Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M. (2002). Metoda interactive de grup-Ghid metodic. 60 de metode și 200 de aplicații practice pentru învățământul preșcolar. Craiova. Arves.
3. Culea, L. (2009). Aplicarea noului curriculum pentru educație timpurie-o provocare?. Pitești: Diana.
4. Dumitrana, M. (1999). Educarea limbajului în învățământul preșcolar vol. I Comunicarea orala, București: Compania.
5. Dumitrana, M. (2000). Copilul, familia și grădinița. București: Compania Dumitrana, M. (2002). Activități matematice în grădiniță: ghid practic, însoțit de 105 sugestii de activități. București: Compania.
6. Dumitrana, M. (2005). Jocuri și jucării pentru preșcolari. Ghid metodic de activități realizate cu ajutorul unor materiale simple. București: Compania.
7. Flerina, E. A. (1976). Jocul și jucăria. Îndrumător pentru educatoarele din grădinița de copii. București: Didactică și Pedagogică.
8. Glava, A., Pocol, M., Tătaru, L.-L. (2009). Educaţia timpurie: ghid metodic pentru aplicarea curriculumului preşcolar. Piteşti: Paralela 45
9. Glava, A., Tătaru, L., Chiș, O. (2014). Piramida cunoașterii. Repere metodice în aplicarea curriculumului preşcolar. Piteşti: Diamant

10. Hobjilă, A. (2008). Elemente de didactică a activităților de educarea limbajului (etapa preșcolarității). Iași: Institutul European.
11. Ionescu, M. (coord.) (2010). Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani. București: Vanemonde.
12. Mătăsaru, M., Chriloaie, M., Nedelcu, C., Pricoaia, V., Mătăsaru, L. (2008). Proiectarea didactică în învățământul preșcolar. Rovimed Publishers.
13. Mitu, Florica - "Metodica activităților de educare a limbajului", Editura Pro Humanitas, București, 2000
14. Necula. G., Manolache, A., Mocanu, S., et. All. (2009). Metodica activităților instructiv-educative în grădinița de copii. Craiova: „Gheorghe-Cârțu Alexandru".
15. Niculescu, R., M. (2010). Curriculum între continuitate și provocare, Sibiu: MEDIA.
16. Niculescu, R., M. (1999). Pedagogie preșcolară – Sinteze, București: PRO HUMANITATE.
17. Norel, M., Bota, O., A. (2013). Didactica domeniului experiențial limbă și comunicare, Cluj-Napoca: Asociația de Științe Cognitive din Romania.
18. Păiș Lăzărescu M, Ezechil, L. (2015). Laborator preșcolar-ghid metodologic. Ediția a IV-a revizuită. București: V & I Integral.
19. Păișі-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2009). A deveni şi a fi educator. Bune practici în învăţământul preşcolar şi primar. Piteşti: Editura Universităţii din Piteşti.
20. Păișі-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2015). Mentorat în didactica învățământului preșcolar și primar. Craiova: Sitech
21. Păun, E., Iucu, R. (coord.) (2002). Educaţia preşcolară în România. Iaşi: Polirom.
22. Preda, V. (1999). Copilul și grădinița. Urgența 2000: pariul limbajului și al comunicării. București: Compania.
23. Preda, V. (2009). Programe și activități în învățământul preșcolar și primar. București: Didactica Publishing House.
24. Preda, V., Breben, S., Gongea, E., Mitrulescu, V. (2009). Învățarea bazată pe proiecte. Auxiliar didactic pentru aplicarea noului curriculum. Craiova: Arves.
25. Schulman Kolumbus, E. (2006). Didactica preșcolară. Ediția a III-a. București: V & I Integral
26. Varzari, E., Taiban, M., Manasia, V. (1967) - Metodica cunoașterii mediului înconjurător și a dezvoltării vorbirii în grădinița de copii" (Manual pentru liceele pedagogice de educatoare), E.D.P., București.
27. Vrășmaș, E. (2014). Educația timpurie. București: Arlequin.
28. ***Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului. (2006). Finalitățile și efectele introducerii educației timpurii în sistemul românesc de educație. Studiu de impact: București.
29. ***Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului. (2006). Propunere de politici publice. Educația timpurie-prima treaptă a educației formale (Studiu de impact atașat). București.
30. ***Ministerul Educaţiei, Cercetării şi Tineretului. (2008) . Curriculum pentru educaţia timpurie a copiilor cu vârsta cuprinsă între naştere şi 6/7 ani. Bucureşti: Didactica Publishing House.
31. E.Sch. Kolumbus (traducere şi adaptare Magdalena Dumitrana) – Didactica preşcolară , Bucureşti, 1998.
32. H. Barbu, A. Mateiaş, E. Rafailă, E. Popescu, F. şerban – pedagogie preşcolară, Didactica, Bucureşti, 1997
33. Magdalena Dumitrana – Educarea limbajului în învăţământul preşcolar, Bucureşti, 1999.
34. A. Ilica, G. Kelemen – Metodica activităţilor instructiv – educative – Ed. U. A.V. Arad, 2004
35. A. Ilica, J. Cozma, V. Preda, E. Soriţeu, G. Kelemen – Didactica învăţământului preşcolar – Ed. U.A.V. Arad, 2005

Pedagogie preșcolară și elemente de psihologia educației

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice

- descrierea și explicarea corectă a ideilor, proceselor și fenomenelor educației timpurii la nivel european și național ;
- utilizarea adecvată a cunoștințelor de pedagogie preșcolară și a elementelor de psihologie a educației, în contexte variate;
- exemplificarea conceptelor, prin proiectarea conținuturilor instructiv-educative, în acord cu particularitățile psiho - individuale și de vârstă ale școlarului mic;
- manifestarea unei conduite flexibile și inovative în ceea ce privește managementul carerei și dezvolatrea profesională;
- aplicarea elementelor de cercetare educațională specifice în vederea realizării de micro-proiecte de cercetare educaţională în condiţii de asistenţă şi consiliere metodologică

CONȚINUT TEMATIC

1. EDUCAȚIA TIMPURIE ÎN CONTEXT EUROPEAN
   - Educaţia timpurie - dimensiune a învăţării pe tot parcursul vieţii.
   - Conceptul de educație timpurie; fundamente teoretice ale educației timpurii.
   - Educația timpurie la nivel european.
   - Servicii integrate și incluzive în educația timpurie.

- Finalitățile educației timpurii.

2. EDUCAȚIA TIMPURIE ÎN ROMÂNIA
- Locul şi rolul educaţiei timpurii în cadrul sistemului de învățământ românesc.
- Învățământul particular – accente specifice la nivelul educației timpurii.
- Alternative educaționale în educația timpurie. Aspecte care au contribuit la dezvoltarea sistemului de educație timpurie din România.
- Tranziția de la grădiniță la școală.

3. FACTORII DEZVOLTĂRII PERSONALITĂȚII UMANE - INTERACŢIUNI ŞI DOMINANTE. EDUCABILITATEA
- Conceptul de dezvoltare și conceptul de educabilitate. Relația dezvoltare - învăţare – joc în educația timpurie.
- Ereditatea, factor intern al dezvoltării personalității.
- Mediul, factor extern al dezvoltării personalității.
- Educația – factor hotărâtor al dezvoltării psihice; specificul influențelor educative la vârstele timpurii.
- Metode, tehnici şi instrumente de cunoaştere a specificului dezvoltării psihice la vârstele timpurii.

4. STRUCTURA ŞI DINAMICA PERSONALITĂŢII LA VÂRSTELE TIMPURII
- Repere ale dezvoltării la vârstele timpurii. Domeniile de dezvoltare: Dezvoltarea fizică, sănătate şi igienă personală; Dezvoltarea socio-emoțională; Capacități și atitudini în învățare; Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii; Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii.
- Procese fundamentale ale dezvoltării personalităţii copilului la vârstele timpurii: (imaginea de sine, conştiinţa de sine şi conduita morală).
- Dimensiuni ale dezvoltării personalităţii la vârstele timpurii: temperament, aptitudini, inteligenţă, caracter, creativitate.
- Specificul învăţării la vârstele timpurii.
- Colaborarea grădiniței cu școala. Importanța dezvoltării socio-emoționale în contextul asigurării unui debut școlar de succes.

5. COPII CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE (CES) ÎN GRĂDINIŢĂ
- Educația integrată şi incluzivă în grădiniţă.
- Relația grădiniței cu familia și cu comunitatea.
- Colaborarea cu părinții și cu alte categorii profesionale de sprijin.

6. ELEMENTE DE DIDACTICĂ PREŞCOLARĂ
- Abordarea sistemică a procesului de învăţământ în învăţământul preşcolar; abordarea interacțională, abordarea comunicațională.
- Interdependenţa formal – informal - nonformal din perspectiva procesului didactic în grădiniţa de copii.
- Normativitatea didactică. Specificul principiilor didactice în învăţământul preşcolar.

7. PROIECTAREA DIDACTICĂ ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL PREŞCOLAR
- Conceptul de proiectare didactică; funcţiile proiectării didactice; etapele proiectării didactice.
- Produsele curriculare fundamentale: plan de învățământ, programă școlară, planificare anuală, planificare tematică.

8. MANAGEMENTUL CARIEREI DIDACTICE
- Prevederi legislative care sprijină dezvoltarea carierei didactice.
- Importanța dezvoltării profesionale în cariera didactică.

Bibliografie - Pedagogie și elemente de psihologie

1. Bocoş, M., Avram, I., Catalano, H., Someşan, E. (coord.) (2009), Pedagogia învăţământului preşcolar. Instrumente didactice, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
2. Bocos M., Preda V., Brănișteanu R., Clapou C., (2013), Tradiții și valori – Ghid practic de opționale integrate, Editura Delta Cart Educațional, Pitești.
3. Ezechil, L. (2002). Comunicarea educaţională în context şcolar. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică
4. Glava, A., Glava, C. (2002). Introducere în pedagogia preşcolară. Cluj-Napoca: Dacia.
5. Harwood, R., Miller, S.A., Vasta, R. (2010). Psihologia copilului. Iaşi: Polirom
6. Ionescu, M. (coord.) (2010). Repere fundamentale în învăţarea şi dezvoltarea timpurie a copilului de la naştere la 7 ani. Bucureşti: Vanemonde.
7. Mătăsaru, M., Chriloaie, M., Nedelcu, C., Pricoaia, V., Mătăsaru, L. (2008). Proiectarea didactică în învățământul preşcolar. Rovimed Publishers.
8. Niculescu, R., M. (2010). Curriculum între continuitate şi provocare, Sibiu: MEDIA.
9. Niculescu, R., M. (1999). Pedagogie preşcolară – Sinteze, Bucureşti: PRO HUMANITATE.
10. Papalia, D.E., Wenkos Olds, S., Duskin Feldman, R. (2010). Dezvoltarea umană.
11. Păun, E., Iucu, R. (coord.) (2002). Educaţia preşcolară în România. Iaşi: Polirom.

12. Petrovai D., Preda, V., Petrică S., Brănișteanu R., (2012), Pentru un copil sănătos emoțional și social – Ghid practic pentru educatorul care construiește încredere, V&I Integral, București.
13. Radu, I., T. , Ezechil, L. (2006). Pedagogie – fundamente teoretice. Bucureşti: Editura V&I Integral.
14. Radu, I.T., Ezechil, L (2009). Didactica. Teoria instruirii. Piteşti: Paralela 45.
15. Răduţ-Taciu, R., Bocoş, M.-D., Chiş, O. (coord.) (2015), Tratat de management educaţional pentru învăţământul primar şi preşcolar, Editura Paralela 45, Piteşti.
16. Vrăşmaş, E. (2014). Educația timpurie. Bucureşti: Arlequin.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

EDUCATOARE/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR (ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR ÎN LIMBA SLOVACĂ MATERNĂ)

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA ROMANA ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ȘI LITERATURA SLOVACĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ SI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI

2015

1. Notă de prezentare

Justificarea viziunii curriculare - paradigma educaţiei timpurii

Educaţia timpurie a fost unul din elementele ce a fost integrat în sistemul reformei realizate în domeniul educaţiei. Unul din cele mai importante repere ale procesului de reformă educaţională este reprezentat de adoptarea Legii Educaţiei Naţionale 1 /2011, cu modificările şi completările ulterioare, care prevede în cadrul sistemului naţional de învăţământ preuniversitar pentru educaţia timpurie ca fiind formată din nivelul antepreşcolar (0-3 ani) şi învăţământul preşcolar (3-6 ani).

În anul 2011 au fost adoptate două comunicări ale Comisiei Europene care vizează în mod direct educaţia timpurie a copiilor. Unul dintre acestea, ***Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari: să oferim tuturor copiilor noştri cea mai bună pregătire pentru lumea de mâine***, Comunicare a Comisiei Europene, Bruxelles, 17.2.2011, COM(2011) 66 final prevede: *„Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari (EICP) constituie soclul principal al succesului învățării de-a lungul vieții, al integrării sociale, al dezvoltării personale și, mai târziu, al capacității de inserție profesională.*

Venind în completarea rolului primordial al familiei, educația și îngrijirea copiilor preșcolari au un impact important și durabil imposibil de realizat prin măsuri ulterioare. Primele experiențe ale copiilor stau la baza întregii lor formări ulterioare. Dacă se constituie baze solide în primii ani, formarea ulterioară este mai eficace și mai susceptibilă de a se desfășura pe tot parcursul vieții, reducând riscul abandonării timpurii a studiilor, sporind echitatea școlarității și reducând costurile suportate de societate din motive de risipă de talente și cheltuielile publice în domeniul social, al sănătății și chiar judiciar.

Cel de-al doilea document, ***Concluziile Consiliului privind educația și îngrijirea copiilor preșcolari: să oferim tuturor copiilor noștri cea mai bună pregătire pentru lumea de mâine ,*** (2011/C 175/03), Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 15.6.2011 prevede la rândul său: "*Educația și îngrijirea copiilor preșcolari (EICP) de înaltă calitate (9) oferă o gamă largă de avantaje pe termen scurt și lung atât pentru persoane, cât și pentru societate în general*. Completând rolul central al familiei, EICP constituie soclul principal al dobândirii limbajului, al succesului învățării pe tot parcursul vieții, al integrării sociale, al dezvoltării personale și al capacității de inserție profesională.

Definirea profesiei de educatoare. Raportare la standardul ocupațional – educatoare / institutor / profesor pentru învățământul preșcolar

Educatoarea "instruiește și educă prin joc, pentru sprijinirea și promovarea dezvoltării copiilor de vârstă preșcolară, urmărind obiective cognitive și de limbaj, psiho-motorii, de educare a afectivității, ale educației estetice și ale educației pentru societate" iar misiunea ocupației este "de a permite fiecărui copil să-și urmeze drumul său personal de evoluție, oferindu-i suport pentru integrarea în viața socială și activitatea școlară".

Definirea competenței profesionale și a competenței didactice

Competență profesională: "Ansamblul de competențe specializate, care reprezintă standardul acceptabil pentru exercitarea unei profesii. Fiecare profesie solicită, pe lângă anumite competențe generale (intelectuale, civice, etice, comunicaționale, etc.) și competențe specifice activității în domeniu."[1]

Competență didactică: "Capacitatea unei persoane de a exercita atribuțiile specifice profesiei didactice; capacitatea unui educator de a se pronunța asupra unei probleme pedagogice, pe temeiul cunoașterii aprofundate a legităților și determinările fenomenelor educative; nivel de performanță la care urmează să fie realizate de către un educator sarcinile de muncă specifice profesiei didactice"[2]

2. Competențele profesionale[3] ale cadrului didactic debutant (educatoare/institutor/profesor pentru învățământul preșcolar)

2.1. Proiectarea activităţilor educaţionale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte, decodifică, identifică elemente de curriculum (modele de proiectare curriculară, tipologia activităţilor şi strategiilor didactice etc.)	- Identifică nevoile de învățare ale preşcolarilor şi stabileşte obiective educaţionale informative şi formative în funcţie de	- Îşi asumă modul de organizare a unui demers didactic

[1] Ștefan, M. (2006). *Lexicon pedagogic.* București: Aramis., p. 58.
[2] Noveanu, E., Potolea, D. et. all. (2007). *Științele educației: dicționar enciclopedic:* București: Sigma., p.183.
[3] *Kitul mentorului de inserție profesională*, Proiect POSDRU *De la debut la succes*, ID 36525, București, 2013

în activitatea instructiv-educativă în grădiniţa de copii - Utilizează un limbaj psihopedagogic ştiinţific.	particularităţile de grup şi individuale	

2.2. Conducerea şi monitorizarea procesului de instruire

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte în mod elementar modul de organizare şi conducere a activităţilor instructiv-educative.	- Asigură adecvarea strategiilor de instruire la caracteristicile individuale și de grup ale preşcolarilor.	- Se adaptează flexibil la condiţiile curriculare concrete.

2.3. Evaluarea activităţilor educaţionale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte funcţiile evaluării precum şi unele metode şi instrumente de evaluare specifice învăţământului preşcolar.	- Elaborează probe și instrumente de evaluare simple.	- Manifestă disponibilitate de îmbunătățire a instrumentarului de evaluare folosit.

2.4. Integrarea şi utilizarea TIC în educaţie

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte terminologia specifică TIC şi înțelege rolul interacţiunii dintre preşcolar – computer	- Identifică unele activităţi sau secvenţe de activitate care pot fi realizate cu ajutorul TIC	- Proiectează, în condiţii de autonomie restrânsă, unele secvențe de învăţare care presupun utilizarea TIC

2.5. Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a preşcolarilor

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele metode și tehnici de consiliere şi tratare diferenţiată a copiilor preşcolari	- Reflectează asupra consecinţelor ce decurg din aplicarea diferitelor metode și tehnici de consiliere şi de tratare diferenţiată a copiilor preşcolari	- Manifestă deschidere pentru a experimenta noi metode şi tehnici de cunoaştere şi consiliere a preşcolarilor

2.6. Managementul grupei de preşcolari

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte diferite teorii cu privire la asigurarea managementului grupei de preşcolari	- Creează un mediu ambiant plăcut pentru grupa de preşcolari care i-a fost încredințată - Antrenează copiii în organizarea sălii şi a mediului curricular	- Este dispus să accepte sfaturi pentru mai buna organizare a mediului de învățare și a grupei de preşcolari

2.7. Dezvoltarea instituţională a unităţii de învăţământ preşcolar şi dezvoltarea de parteneriate grădiniţă - comunitate

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele instituţii din comunitatea locală care se află în legătură cu unitatea de învăţământ preşcolar	- Realizează un schimb minimal de informaţii, prin diferite canale de comunicare, cu diferiți parteneri educaţionali	- Se implică în stabilirea unor legături între grădiniță și comunitatea locală

2.8. Managementul carierei şi al dezvoltării personale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte şi înțelege cu obiectivitate nivelul propriei pregătiri profesionale	Își elaborează proiecte de dezvoltare personală și profesională	- Manifestă o conduită (auto)reflexivă asupra activităţilor profesionale şi personale

2.9. Cercetare educaţională aplicativă

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele modele de elaborare a design-ului unei cercetări educaţionale	- Elaborează micro-proiecte de cercetare educaţională în condiţii de asistenţă şi consiliere metodologică	- Manifestă o atitudine favorabilă faţă de cercetarea educaţională

3. Discipline de examen şi formula de examinare:

- Limba și literatura maternă - **scris;**
- Limba și literatura română și universală pentru copii **– scris;**
- Metodica predării activităţilor instructiv-educative în grădiniţa de copii – **scris;**
- Pedagogie preșcolară și elemente de psihologia educației – **scris;**
- Proba practică **(inspecţiile la clasă).**

TEMATICĂ ȘTIINȚIFICĂ
Limba și literatura slovacă maternă

A. Limba slovacă

1. Elemente de fonetică şi fonologie. Sistemul vocalic, consonantic
2. Morfologie. părţile de vorbire flexibile şi neflexibile.
3. Probleme de punctuaţie şi ortografie.

B. Literatura slovacă

1. Lirica romantică : A. Sládkovič: Marína, J. Botto: Smrť Jánošíkova, S. Chalupka: Mor ho!, J. Kráľ: Zakliata panna vo Váhu a divný Janko.
2. Lirica realismului slovac: P.O.Hviezdoslav: Hájnikova žena
3. Proza realismului slovac: J.G.Tajovský: Na chlieb, B.S.Timrava: Ťapákovci
4. Lirica lui I. Krasko: Otcova roľa.
5. Proza scurtă a lui J. Jesenský: Medicína.
6. Literatura slovacă din România: P. Bujtár: Lesní muzikanti, D.M.Anoca: Knižka pre prvákov
7. Literatura populară.

Bibliografie

1. Sliacky, O. Dejiny slovenskej literatúry pre deti a mládež do roku 1945, Mladé letá, Bratislava, 1990.
2. Jurčíková, E. Krpčiar, J. Literatúra pre 5. ročník ZŠ, SPN, Bratislava, 1991.
3. Harpáň, M. Teória literatúry, Bratislava, 1994

C. Literatura pentru copii:

1.Ľudová slovesnosť – hádanky, riekanky, rečňovanky, vyčítanky
2.Poézia pre deti: K. Bendová : Čačky – hračky, Ľ.Podjavorinská : Činčin, E. Čepčeková: Zrkadielko, D. Hevier: Básnička ti pomôže
3.Ľudové rozprávky fantastické : Popoluška, Tri kozliatka, Soľ nad zlato, Tri stromy, Červená čiapočka.
4.Ľudové rozprávky realistické: O troch grošoch.
5. Umelé rozprávky : H.C.Andersen : Dievčatko so zápalkami, O škaredom káčatku
6. Túžba ľudí po pravde a spravodlivosti v rozprávkach.
7.Príbehy zo života detí : B. Nemcová: Babička, M.Jančová : Rozprávky starej matere, I. Creangă: Amintiri din copilărie
8.Zobrazenie sveta v bájach a rozprávkach : Ľ. Podjavorinská: Čakanka
9. Literatúra pre deti v tvorbe slovenských autorov žijúcich v Rumunsku: P.. Bujtár: Lesní muzikanti, D.M.Anoca: Kde bolo, tam bolo.

Bibliografie

1.E. Paulíny, J.Ružička, J Štolc – Slovenská gramatika. SPN. Bratislava, 1968.
2.SAV – Pravidlá slovenského pravopisu.
3.Slovenský jazyk , učebnice pre V.,VI., VII. ročník, EDP, Bucureşti, 1993.
4.Slovenský jazyk, učebnica pre VIII. ročník, EDP, Bucureşti 1995
5.SAV – Morfológia, Bratislava, 1998.
6.Mistrík, J., Moderná slovenčina, Bratislava, 1983 7.Učebnice pre V.-XII. ročník, EDP, Bucureşti, 1995

Limba și literatura română și universală pentru copii

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

- identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
- valorificarea valenţelor educative ale textelor literare utilizate;
- identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
- identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
- identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;
- utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
- utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;
- elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
- utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;
- identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelații inter-/intradisciplinare.

A. Limba română

1.LIMBĂ ŞI STIL

a) Limbă și limbaj
b) Limbă literară, limbă populară, limbă standard
c) Stilul individual și stilurile funcționale

2. FONETICĂ ȘI FONOLOGIE

a) Aparatul fonator și sunetele limbii române
b) Producerea și receptarea sunetelor
c) Clasificarea vocalelor și consoanelor limbii române. Semivocale.
d) Corespondența dintre litere și sunete
e) Segmentul vocalic: Diftong. Triftong. Hiat
f) Silaba. Structura analitică a silabei. Regulile silabaţiei în limba română.
g) Ortografia și despărțirea cuvintelor în silabe
h) Unităţile suprasegmentale intensive şi extensive (accentul şi intonaţia).
i) Accentul. Reguli de folosire corectă a accentului în limba romana
j) Alternanţe fonetice la nivelul limbii române.

3.PUNCTUAȚIE ȘI ORTOGRAFIE

a) Principii care stau la baza ortografiei
b) Norme ortografice și norme ortoepice
c) Semnele de punctuație și de ortografie
d) Funcționalitatea semnelor de punctuație și a semnelor ortografice
e) Scrierea cu majusculă. Abrevierile.

4. LEXICOLOGIE

a) Vocabularul – totalitate a cuvintelor limbii române
b) Vocabularul fundamental și masa vocabularului
c) Organizarea vocabularului: Vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar
d) Cuvântul – unitate de bază a vocabularului
e) Sensul cuvintelor: sensul propriu și sensul figurat
f) Sens lexical și sens gramatical
g) Relații semantice între cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie)
h) Structura morfologică a cuvântului
i) Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe)
j) Resurse stilistice ale vocabularului;
k) Expresii si locuțiuni
l) Frazeologia şi contextualizarea

5. MORFOLOGIE

a) Părțile de vorbire flexibile (Clasificare. Locuțiuni. Categorii morfologice. Funcții sintactice):
   - Substantivul
   - Articolul

- Pronumele
- Adjectivul
- Numeralul
- Verbul

b) Părțile de vorbire neflexibile (Clasificare. Locuțiuni. Funcții sintactice):
- Adverbul
- Conjuncţia
- Prepoziţia
- Interjecţia

6. SINTAXA
- Enunțul

A. Sintaxa propoziției:

a) Părți principale de propoziție:
- Subiectul
- Predicatul
- Probleme de acord

b) Părți secundare de propoziţie:
- Atributul
- Complementul

B. Sintaxa frazei:

c) Propoziția și felul propozițiilor
d) Fraza
e) Raporturile sintactice în frază: de interdependență, de coordonare și de subordonare
f) Mijloacele de exprimare a raporturilor sintactice în propoziţie şi frază
g) Tipuri de subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă, circumstanțială.

Bibliografie *Limba română*

1. Academia Română - Gramatica de bază a limbii române - Editura: Univers Enciclopedic Gold, București, 2010
2. Avram, Mioara - Ortografia pentru toți, Editura Academiei, București, 1990.
3. Avram, Mioara, Gramatica pentru toţi, Editura Academiei, Bucureşti, 1986
4. Angela Bidu-Vrânceanu, Narcisa Forăscu, Limba română contemporană. Lexicul, Editura Humanitas EducaŃional, Bucureşti, 2005.
5. Constantinescu-Dobridor, Gh, .Morfologia limbii române, Editura Ştiinţifică, Bucureşti,1974
6. Constantinescu-Dobridor, Gh., Sintaxa limbii române, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1994
7. Coteanu, Ion (coordonator), Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia, ediţia a II-a, Bucureşti, 1985
8. Forăscu, Narcisa (coord.), Popescu, Mihaela, Dificultăţi gramaticale ale limbii române, Editura Universităţii din Bucureşti, 2001.
9. Guţu Romalo, Valeria, Corectitudine şi greşeală. Limba română de azi, Editura Humanitas Educational, Bucureşti, 2000.
10. Hristea, Theodor (coordonator), Sinteze de limba română, ediţia a III-a, Editura Albatros, 1984.
11. Iordan, I.; Robu, Vl., Limba română contemporană, EDP, Bucureşti, 1978;
12. Mariana, N. (2010). Limba română, (Note de curs), Universitatea „Transilvania" Braşov
13. Manualele de Limba romana, cl.aIXa, aXa, aXIa, aXIIa pentru Scolile Normale (ultima editie).
14. Marcu, Florin, Noul dictionar de neologisme, Editura Academiei, Bucureşti, 1997.
15. Operele menționate în capitolul Continuturi.
16. Şuteu, Flora, Elisabeta Şoşa, Ortografia limbii române. Dicţionar şi reguli, Editura Saeculum I.O, Bucureşti, 1995.

B. Literatura pentru copii

1. CONCEPTUL DE LITERATURĂ PENTRU COPII
Definiții. Caracteristici. Opere fundamentale ale literaturii pentru copii
2. SPECII LITERARE ACCESIBILE PREŞCOLARILOR ŞI VALORILE FORMATIVE ALE TEXTELOR LITERARE DESTINATE COPIILOR

- Principalele genuri şi specii literare, accesibile preşcolarilor.

1. Creaţia populară

- Colinde
- Sorcova
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)
- Basme populare, prelucrate de Petre Ispirescu: *Greuceanu*, *Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte*, *Prâslea cel voinic şi merele de aur*

2. Creaţia cultă

a. Genul liric:

- **Poezia despre copilărie**: George Coşbuc – *Iarna pe uliţă*
- **Poezia despre natură şi vieţuitoare:** Mihai Eminescu – *Revedere*, *Somnoroase păsărele*; Vasile Alecsandri – *Pasteluri*: *Mezul iernei*; Elena Farago – *Căţeluşul şchiop*, *Gândăcelul*; *Gospodina*

b. Genul epic.

- **Fabula**: Tudor Arghezi – *Zdreanţă*, *Tâlharul pedepsit*; Jean de La Fontaine – *Greierele şi furnica*;
- **Schiţa şi povestirea**: *Emil Gârleanu - Fricosul*, *Căprioara*; Ioan Alexandru Brătescu-Voineşti – *Puiul*; Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe*; Octav Pancu Iaşi – *Iedul cu trei capre*; I.L.Caragiale – *D-l. Goe..., Vizită;* Barbu Ştefănescu-Delavrancea – *Bunicul*, *Bunica*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată;* Hans Christian Andersen – *Fetita cu chibriturile*; Ion Creangă – *Moş Ion Roată şi Unirea*;
- **Legenda**: Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*, *Ciuboţelele ogarului*;
- **Balada**: George Topârceanu – *Balada unui greier mic*;
- **Basmul**: Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*; Carlo Collodi – *Pinocchio*;
  Poveşti: Ion Creangă – *Fata babei şi fata moşneagului*, *Punguţa cu doi bani, Capra cu trei iezi*; Hans Christian Andersen – *Răţuşca cea urâtă*; Fraţii Grimm – *Albă ca zăpada*, *Scufiţa Roşie*;
  Romanul pentru copii şi despre copii: Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*.

Bibliografie *Literatura pentru copii*

1. Bratu, Bianca (1977). *Preşcolarul şi literatura*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1977
2. Buzaşi, I., (2001). *Literatura pentru copii*, (note de curs), Universitatea „1 Decembrie 1918" Alba Iulia.
3. Goia, Vistian. (2003) *Literatura pentru copii şi tineret, pentru institutori, învăţători şi educatoare*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2003
4. Gurtavenco, M.; Ioani, L.; Norel, M.; Sasu A.E.; Şindrilaru, Fl.; Viţalariu, D. M. (2008). *77 de lecturi ale copilăriei. Lecturi particulare pentru clasele V-VI,* Ediţia a III-a, Editura Paralela 45, Piteşti
5. Mihalache, Cosmin, Pascu Ana, Manolache, Carmen, Voicilă, Ciprian (2008). *Îngeri, zmei şi şoimăriţe: mitologie pe înţelesul copiilor*, Bucureşti: Humanitas.
6. Negrilă, Iulian (1996). *Literatura pentru copii*. Arad: Editura Multimedia.
7. Norel, M., (2014), *Literatură română şi literatură pentru copii*, (note de curs), Universitatea „Transilvania", Braşov.
8. Pop, M., Ruxăndoiu, P. (1999). *Folclor literar românesc*, Bucureşti: E.D.P..
9. Stoica, C., Vasilescu, E. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Şcolile Normale - cls. a XII-a), Bucureşti: E.D.P..
10. Costea, O., Mitu, F., Stoica, C., Toma-Damşa, M., Vasilescu, E., Vlăduţ, A. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Şcolile Normale – cls. a XIII-a), Bucureşti: E.D.P..
11. Operele menționate în capitolul *Conținuturi*.

Metodica activităţilor instructiv-educative în grădiniţa de copii

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice

- abordarea flexibilă a curriculumului preşcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
- aplicarea adecvată a principiilor şi strategiilor specifice activităților desfăşurate în învățământul preşcolar;
- alegerea și adecvarea strategiilor didactice de predare-învățare-evaluare în vederea realizării obiectivelor de referință/ competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul preşcolar;
- adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale copiilor, prin individualizarea și diferențierea învățării;
- valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la grădiniță;
- valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii copiilor în cadrul activităților de învățare din grădiniță*;*
- conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice.
- Dezvoltarea instituţională a unităţii de învăţământ preşcolar şi dezvoltarea de parteneriate grădiniţă - comunitate

CONȚINUT TEMATIC

. CURRICULUM PENTRU EDUCAȚIE TIMPURIE

- Domeniile de dezvoltare/domeniile experiențiale și importanța lor în educația timpurie.
- Structura și conținutul curriculumului pentru educaţia timpurie; Valori promovate.
- Planul de învățământ și Metodologia de aplicare a planului de învățământ.
  - ✓ Programul zilnic de activitate;
  - ✓ Activităţi pe domenii experienţiale;
  - ✓ Jocuri şi activitaţi didactice alese;
  - ✓ Activităţi de dezvoltare personală (rutine, tranziţii, activităţi optionale şi activitaţi desfăşurate după-amiaza).

2. PROIECTAREA ORGANIZAREA ŞI REALIZAREA ACTIVITĂȚILOR LUDICE ŞI DE ÎNVĂȚARE

- Jocul - principala formă de organizare a procesului de învățământ în grădiniță;
- Structura și conținutul pentru: planificarea anuală/planificarea calendaristică; proiectele tematice; proiectele de activitate (integrată sau pe discipline);
- Categoriile de activități de învățare și modul de integrare în proiectarea didactică (Activităţi pe domenii experienţiale, Jocuri şi activităţi didactice alese şi Activităţi de dezvoltare personală - activităţi integrate sau pe discipline);
- Diferenţiere şi individualizare în procesul de învăţământ.
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală și de grup, precum a strategiilor de interevaluare, care să valorifice influențele educative pozitive;

3. MAGEMENTUL ACTIVITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE

- Organizarea spaţiului educațional (cerințe psiho-pedagogice şi ergonomice).
- Variante de organizare și realizare a activităților de învățare pe domenii experiențiale: povestirea; repovestirea; lectura educatoarei; jocul didactic; convorbirea; memorizarea; lectura după imagini; observarea, jocul de rol, jocul motric, jocul muzical, modelaj, desen, pictură etc.
- Variante de organizare și de realizare a activităților de dezvoltare personală: rutine (întâlnirea de dimineață), tranziții, activități opționale, activități din perioada după-amiezii;
- Variante de organizare și realizare a activităților integrate și a jocurilor și a activităților didactice alese.
- Metode, tehnici și procedee folosite în cadrul diferitelor tipuri de activități de învățare. Combinații între diferite strategii didactice, în viziune sistemică.
- Mijloace didactice specifice activităților de învățare cu preșcolarii și modalități de optimizare a situațiilor de învățare prin intermediul acestora.
- Activitățile extracurriculare.
- Parteneriatul grădiniță – școală și parteneriatul grădiniță - familie – comunitate.

4. SPECIFICUL EVALUĂRII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREŞCOLAR

- Conceptul de evaluare: definire și analiză.
- Metode, tehnici și instrumente de evaluare a rezultatelor şi a progreselor în învățare ale copilului preşcolar.
- Proiectarea şi interpretarea probelor de evaluare în învăţământul preşcolar.Valorificarea rezultatelor evaluărilor.

5. SPECIFICUL ACTIVITĂȚILOR DE EDUCARE A LIMBAJULUI, ÎN LIMBA ROMÂNĂ, ÎN GRĂDINIȚELE CU PREDARE ÎN LIMBA SLOVACĂ

- Influenţa fenomenelor de transfer şi de interferenţă asupra învățării limbii române
- Organizarea activităților de educare a limbajului, în limba română
- Metode și procedee specifice învățării limbii române, ca limba a doua

Bibliografie - Metodica predării activităților instructiv educative din grădiniță.

1. Bogart, C., Delmarle, S., Preda, V. (2012). Formarea competențelor în grădiniță: o altă perspectivă asupra timpului școlar. București: Aramis Print.
2. Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M. (2002). Metoda interactive de grup-Ghid metodic. 60 de metode și 200 de aplicații practice pentru învățământul preșcolar. Craiova. Arves.
3. Culea, L. (2009). Aplicarea noului curriculum pentru educație timpurie-o provocare?. Pitești: Diana.
4. Dumitrana, M. (1999). Educarea limbajului în învățământul preșcolar vol. I Comunicarea orala, București: Compania.
5. Dumitrana, M. (2000). Copilul, familia și grădinița. București: Compania Dumitrana, M. (2002). Activități matematice în grădiniță: ghid practic, însoțit de 105 sugestii de activități. București: Compania.
6. Dumitrana, M. (2005). Jocuri și jucării pentru preșcolari. Ghid metodic de activități realizate cu ajutorul unor materiale simple. București: Compania.

7. Flerina, E. A. (1976). Jocul şi jucăria. Îndrumător pentru educatoarele din grădinița de copii. Bucureşti: Didactică şi Pedagogică.
8. Glava, A., Pocol, M., Tătaru, L.-L. (2009). Educaţia timpurie: ghid metodic pentru aplicarea curriculumului preşcolar. Piteşti: Paralela 45
9. Glava, A., Tătaru, L., Chiș, O. (2014). Piramida cunoașterii. Repere metodice în aplicarea curriculumului preşcolar. Piteşti: Diamant
10. Hobjilă, A. (2008). Elemente de didactică a activităților de educarea limbajului (etapa preşcolarității). Iaşi: Institutul European.
11. Ionescu, M. (coord.) (2010). Repere fundamentale în învățarea şi dezvoltarea timpurie a copilului de la naştere la 7 ani. Bucureşti: Vanemonde.
12. Mătăsaru, M., Chriloaie, M., Nedelcu, C., Pricoaia, V., Mătăsaru, L. (2008). Proiectarea didactică în învățământul preşcolar. Rovimed Publishers.
13. Mitu, Florica - "Metodica activităților de educare a limbajului", Editura Pro Humanitas, Bucureşti, 2000
14. Necula. G., Manolache, A., Mocanu, S., et. All. (2009). Metodica activităților instructiv-educative în grădinița de copii. Craiova: „Gheorghe-Cârțu Alexandru".
15. Niculescu, R., M. (2010). Curriculum între continuitate şi provocare, Sibiu: MEDIA.
16. Niculescu, R., M. (1999). Pedagogie preşcolară – Sinteze, Bucureşti: PRO HUMANITATE.
17. Norel, M., Bota, O., A. (2013). Didactica domeniului experiențial limbă şi comunicare, Cluj-Napoca: Asociația de Ştiințe Cognitive din Romania.
18. Păiş Lăzărescu M, Ezechil, L. (2015). Laborator preşcolar-ghid metodologic. Ediția a IV-a revizuită. Bucureşti: V & I Integral.
19. Păişi-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2009). A deveni şi a fi educator. Bune practici în învățământul preşcolar şi primar. Piteşti: Editura Universității din Piteşti.
20. Păişi-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2015). Mentorat în didactica învățământului preşcolar şi primar. Craiova: Sitech
21. Păun, E., Iucu, R. (coord.) (2002). Educaţia preşcolară în România. Iaşi: Polirom.
22. Preda, V. (1999). Copilul şi grădinița. Urgența 2000: pariul limbajului şi al comunicării. Bucureşti: Compania.
23. Preda, V. (2009). Programe şi activități în învățământul preşcolar şi primar. Bucureşti: Didactica Publishing House.
24. Preda, V., Breben, S., Gongea, E., Mitrulescu, V. (2009). Învățarea bazată pe proiecte. Auxiliar didactic pentru aplicarea noului curriculum. Craiova: Arves.
25. Schulman Kolumbus, E. (2006). Didactica preşcolară. Ediția a III-a. Bucureşti: V & I Integral
26. Varzari, E., Taiban, M., Manasia, V. (1967) - Metodica cunoaşterii mediului înconjurător şi a dezvoltării vorbirii în grădinița de copii" (Manual pentru liceele pedagogice de educatoare), E.D.P., Bucureşti.
27. Vrăşmaş, E. (2014). Educația timpurie. Bucureşti: Arlequin.
28. ***Ministerul Educației, Cercetării şi Tineretului. (2006). Finalitățile şi efectele introducerii educației timpurii în sistemul românesc de educație. Studiu de impact: Bucureşti.
29. ***Ministerul Educației, Cercetării şi Tineretului. (2006). Propunere de politici publice. Educația timpurie-prima treaptă a educației formale (Studiu de impact atașat). Bucureşti.
30. ***Ministerul Educaţiei, Cercetării şi Tineretului. (2008) . Curriculum pentru educaţia timpurie a copiilor cu vârsta cuprinsă între naştere şi 6/7 ani. Bucureşti: Didactica Publishing House.
31. E.Sch. Kolumbus (traducere şi adaptare Magdalena Dumitrana) – Didactica preşcolară , Bucureşti, 1998.
32. H. Barbu, A. Mateiaş, E. Rafailă, E. Popescu, F. şerban – pedagogie preşcolară, Didactica, Bucureşti, 1997
33. Magdalena Dumitrana – Educarea limbajului în învăţământul preşcolar, Bucureşti, 1999.
34. A. Ilica, G. Kelemen – Metodica activităţilor instructiv – educative – Ed. U. A.V. Arad, 2004
35. A. Ilica, J. Cozma, V. Preda, E. Soriţeu, G. Kelemen – Didactica învăţământului preşcolar – Ed. U.A.V. Arad, 2005

Pedagogie preşcolară şi elemente de psihologia educației

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice

- descrierea şi explicarea corectă a ideilor, proceselor şi fenomenelor educației timpurii la nivel european şi național ;
- utilizarea adecvată a cunoştințelor de pedagogie preşcolară şi a elementelor de psihologie a educației, în contexte variate;
- exemplificarea conceptelor, prin proiectarea conținuturilor instructiv-educative, în acord cu particularitățile psiho - individuale şi de vârstă ale şcolarului mic;
- manifestarea unei conduite flexibile şi inovative în ceea ce priveşte managementul carerei şi dezvolatrea profesională;
- aplicarea elementelor de cercetare educațională specifice în vederea realizării de micro-proiecte de cercetare educaţională în condiţii de asistenţă şi consiliere metodologică

CONȚINUT TEMATIC

1. EDUCAȚIA TIMPURIE ÎN CONTEXT EUROPEAN
   - Educaţia timpurie - dimensiune a învăţării pe tot parcursul vieţii.
   - Conceptul de educație timpurie; fundamente teoretice ale educației timpurii.
   - Educația timpurie la nivel european.
   - Servicii integrate și incluzive în educația timpurie.
   - Finalitățile educației timpurii.
2. EDUCAȚIA TIMPURIE ÎN ROMÂNIA
   - Locul şi rolul educației timpurii în cadrul sistemului de învățământ românesc.
   - Învățământul particular – accente specifice la nivelul educației timpurii.
   - Alternative educaționale în educația timpurie. Aspecte care au contribuit la dezvoltarea sistemului de educație timpurie din România.
   - Tranziția de la grădiniță la școală.
3. FACTORII DEZVOLTĂRII PERSONALITĂȚII UMANE - INTERACŢIUNI ŞI DOMINANTE. EDUCABILITATEA
   - Conceptul de dezvoltare și conceptul de educabilitate. Relaţia dezvoltare - învăţare – joc în educația timpurie.
   - Ereditatea, factor intern al dezvoltării personalității.
   - Mediul, factor extern al dezvoltării personalității.
   - Educația – factor hotărâtor al dezvoltării psihice; specificul influenţelor educative la vârstele timpurii.
   - Metode, tehnici şi instrumente de cunoaştere a specificului dezvoltării psihice la vârstele timpurii.
4. STRUCTURA ŞI DINAMICA PERSONALITĂŢII LA VÂRSTELE TIMPURII
   - Repere ale dezvoltării la vârstele timpurii. Domeniile de dezvoltare: Dezvoltarea fizică, sănătate și igienă personală; Dezvoltarea socio-emoțională; Capacități și atitudini în învățare; Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii; Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii.
   - Procese fundamentale ale dezvoltării personalităţii copilului la vârstele timpurii: (imaginea de sine, conştiinţa de sine şi conduita morală).
   - Dimensiuni ale dezvoltării personalităţii la vârstele timpurii: temperament, aptitudini, inteligenţă, caracter, creativitate.
   - Specificul învăţării la vârstele timpurii.
   - Colaborarea grădiniței cu școala. Importanța dezvoltării socio-emoționale în contextul asigurării unui debut școlar de succes.
5. COPII CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE (CES) ÎN GRĂDINIŢĂ
   - Educaţia integrată şi incluzivă în grădiniţă.
   - Relația grădiniței cu familia și cu comunitatea.
   - Colaborarea cu părinții și cu alte categorii profesionale de sprijin.
6. ELEMENTE DE DIDACTICĂ PREŞCOLARĂ
   - Abordarea sistemică a procesului de învăţământ în învăţământul preşcolar; abordarea interacțională, abordarea comunicațională.
   - Interdependenţa formal – informal - nonformal din perspectiva procesului didactic în grădiniţa de copii.
   - Normativitatea didactică. Specificul principiilor didactice în învăţământul preşcolar.
7. PROIECTAREA DIDACTICĂ ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL PREŞCOLAR
   - Conceptul de proiectare didactică; funcţiile proiectării didactice; etapele proiectării didactice.
   - Produsele curriculare fundamentale: plan de învățământ, programă școlară, planificare anuală, planificare tematică.
8. MANAGEMENTUL CARIEREI DIDACTICE
   - Prevederi legislative care sprijină dezvoltarea carierei didactice.
   - Importanța dezvoltării profesionale în cariera didactică.

Bibliografie - Pedagogie și elemente de psihologie

1. Bocoş, M., Avram, I., Catalano, H., Someşan, E. (coord.) (2009), Pedagogia învăţământului preşcolar. Instrumente didactice, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
2. Bocos M., Preda V., Brănișteanu R., Clapou C., (2013), Tradiții și valori – Ghid practic de opționale integrate, Editura Delta Cart Educațional, Pitești.
3. Ezechil, L. (2002). Comunicarea educaţională în context şcolar. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică
4. Glava, A., Glava, C. (2002). Introducere în pedagogia preşcolară. Cluj-Napoca: Dacia.
5. Harwood, R., Miller, S.A., Vasta, R. (2010). Psihologia copilului. Iași: Polirom

6. Ionescu, M. (coord.) (2010). Repere fundamentale în învăţarea şi dezvoltarea timpurie a copilului de la naştere la 7 ani. Bucureşti: Vanemonde.
7. Mătăsaru, M., Chriloaie, M., Nedelcu, C., Pricoaia, V., Mătăsaru, L. (2008). Proiectarea didactică în învățământul preşcolar. Rovimed Publishers.
8. Niculescu, R., M. (2010). Curriculum între continuitate şi provocare, Sibiu: MEDIA.
9. Niculescu, R., M. (1999). Pedagogie preşcolară – Sinteze, Bucureşti: PRO HUMANITATE.
10. Papalia, D.E., Wenkos Olds, S., Duskin Feldman, R. (2010). Dezvoltarea umană.
11. Păun, E., Iucu, R. (coord.) (2002). Educaţia preşcolară în România. Iaşi: Polirom.
12. Petrovai D., Preda, V., Petrică S., Brănișteanu R., (2012), Pentru un copil sănătos emoțional și social – Ghid practic pentru educatorul care construiește încredere, V&I Integral, București.
13. Radu, I., T. , Ezechil, L. (2006). Pedagogie – fundamente teoretice. Bucureşti: Editura V&I Integral.
14. Radu, I.T., Ezechil, L (2009). Didactica. Teoria instruirii. Piteşti: Paralela 45.
15. Răduţ-Taciu, R., Bocoş, M.-D., Chiş, O. (coord.) (2015), Tratat de management educaţional pentru învăţământul primar şi preşcolar, Editura Paralela 45, Piteşti.
16. Vrăşmaş, E. (2014). Educația timpurie. Bucureşti: Arlequin.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

EDUCATOARE/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR (ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR ÎN LIMBA TURCĂ MATERNĂ)

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA ROMANA ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ȘI LITERATURA TURCĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ SI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI

2015

1. Notă de prezentare

Justificarea viziunii curriculare - paradigma educaţiei timpurii

Educaţia timpurie a fost unul din elementele ce a fost integrat în sistemul reformei realizate în domeniul educaţiei. Unul din cele mai importante repere ale procesului de reformă educaţională este reprezentat de adoptarea Legii Educaţiei Naţionale 1 /2011, cu modificările şi completările ulterioare, care prevede în cadrul sistemului naţional de învăţământ preuniversitar pentru educaţia timpurie ca fiind formată din nivelul antepreşcolar (0-3 ani) şi învăţământul preşcolar (3-6 ani).

În anul 2011 au fost adoptate două comunicări ale Comisiei Europene care vizează în mod direct educaţia timpurie a copiilor. Unul dintre acestea, ***Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari: să oferim tuturor copiilor noştri cea mai bună pregătire pentru lumea de mâine***, Comunicare a Comisiei Europene, Bruxelles, 17.2.2011, COM(2011) 66 final prevede: *„Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari (EICP) constituie soclul principal al succesului învăţării de-a lungul vieţii, al integrării sociale, al dezvoltării personale şi, mai târziu, al capacităţii de inserţie profesională.*

Venind în completarea rolului primordial al familiei, educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari au un impact important şi durabil imposibil de realizat prin măsuri ulterioare. Primele experienţe ale copiilor stau la baza întregii lor formări ulterioare. Dacă se constituie baze solide în primii ani, formarea ulterioară este mai eficace şi mai susceptibilă de a se desfăşura pe tot parcursul vieţii, reducând riscul abandonării timpurii a studiilor, sporind echitatea şcolarităţii şi reducând costurile suportate de societate din motive de risipă de talente şi cheltuielile publice în domeniul social, al sănătăţii şi chiar judiciar.

Cel de-al doilea document, ***Concluziile Consiliului privind educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari: să oferim tuturor copiilor noştri cea mai bună pregătire pentru lumea de mâine ,*** (2011/C 175/03), Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 15.6.2011 prevede la rândul său: "*Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari (EICP) de înaltă calitate (9) oferă o gamă largă de avantaje pe termen scurt şi lung atât pentru persoane, cât şi pentru societate în general*. Completând rolul central al familiei, EICP constituie soclul principal al dobândirii limbajului, al succesului învăţării pe tot parcursul vieţii, al integrării sociale, al dezvoltării personale şi al capacităţii de inserţie profesională.

Definirea profesiei de educatoare. Raportare la standardul ocupaţional – educatoare / institutor / profesor pentru învăţământul preşcolar

Educatoarea "instruieşte şi educă prin joc, pentru sprijinirea şi promovarea dezvoltării copiilor de vârstă preşcolară, urmărind obiective cognitive şi de limbaj, psiho-motorii, de educare a afectivităţii, ale educaţiei estetice şi ale educaţiei pentru societate" iar misiunea ocupaţiei este "de a permite fiecărui copil să-şi urmeze drumul său personal de evoluţie, oferindu-i suport pentru integrarea în viaţa socială şi activitatea şcolară".

Definirea competenţei profesionale şi a competenţei didactice

Competenţă profesională: "Ansamblul de competenţe specializate, care reprezintă standardul acceptabil pentru exercitarea unei profesii. Fiecare profesie solicită, pe lângă anumite competenţe generale (intelectuale, civice, etice, comunicaţionale, etc.) şi competenţe specifice activităţii în domeniu."[1]

Competenţă didactică: "Capacitatea unei persoane de a exercita atribuţiile specifice profesiei didactice; capacitatea unui educator de a se pronunţa asupra unei probleme pedagogice, pe temeiul cunoaşterii aprofundate a legităţilor şi determinările fenomenelor educative; nivel de performanţă la care urmează să fie realizate de către un educator sarcinile de muncă specifice profesiei didactice"[2]

2. Competenţele profesionale[3] ale cadrului didactic debutant (educatoare/institutor/profesor pentru învăţământul preşcolar)

2.1. Proiectarea activităţilor educaţionale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte, decodifică, identifică elemente de	- Identifică nevoile de învăţare ale	- Îşi asumă modul de organizare

[1] Ştefan, M. (2006). *Lexicon pedagogic.* Bucureşti: Aramis., p. 58.
[2] Noveanu, E., Potolea, D. et. all. (2007). *Ştiinţele educaţiei: dicţionar enciclopedic:* Bucureşti: Sigma., p.183.
[3] *Kitul mentorului de inserţie profesională*, Proiect POSDRU *De la debut la succes*, ID 36525, Bucureşti, 2013

curriculum (modele de proiectare curriculară, tipologia activităţilor şi strategiilor didactice etc.) în activitatea instructiv-educativă în grădiniţa de copii - Utilizează un limbaj psihopedagogic ştiinţific.	preşcolarilor şi stabileşte obiective educaţionale informative şi formative în funcţie de particularităţile de grup şi individuale	a unui demers didactic

2.2. Conducerea şi monitorizarea procesului de instruire

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte în mod elementar modul de organizare şi conducere a activităţilor instructiv-educative.	- Asigură adecvarea strategiilor de instruire la caracteristicile individuale şi de grup ale preşcolarilor.	- Se adaptează flexibil la condiţiile curriculare concrete.

2.3. Evaluarea activităţilor educaţionale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte funcţiile evaluării precum şi unele metode şi instrumente de evaluare specifice învăţământului preşcolar.	- Elaborează probe și instrumente de evaluare simple.	- Manifestă disponibilitate de îmbunătățire a instrumentarului de evaluare folosit.

2.4. Integrarea şi utilizarea TIC în educaţie

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte terminologia specifică TIC şi înțelege rolul interacţiunii dintre preşcolar – computer	- Identifică unele activităţi sau secvenţe de activitate care pot fi realizate cu ajutorul TIC	- Proiectează, în condiţii de autonomie restrânsă, unele secvențe de învăţare care presupun utilizarea TIC

2.5. Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a preşcolarilor

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele metode și tehnici de consiliere şi tratare diferenţiată a copiilor preşcolari	- Reflectează asupra consecinţelor ce decurg din aplicarea diferitelor metode și tehnici de consiliere şi de tratare diferenţiată a copiilor preşcolari	- Manifestă deschidere pentru a experimenta noi metode şi tehnici de cunoaştere şi consiliere a preşcolarilor

2.6. Managementul grupei de preşcolari

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte diferite teorii cu privire la asigurarea managementului grupei de preşcolari	- Creează un mediu ambiant plăcut pentru grupa de preşcolari care i-a fost încredințată - Antrenează copiii în organizarea sălii şi a mediului curricular	- Este dispus să accepte sfaturi pentru mai buna organizare a mediului de învățare și a grupei de preşcolari

2.7. Dezvoltarea instituţională a unităţii de învăţământ preşcolar şi dezvoltarea de parteneriate grădiniță - comunitate

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele instituţii din comunitatea locală care se află în legătură cu unitatea de învăţământ preşcolar	- Realizează un schimb minimal de informaţii, prin diferite canale de comunicare, cu diferiți parteneri educaţionali	- Se implică în stabilirea unor legături între grădiniță și comunitatea locală

2.8. Managementul carierei şi al dezvoltării personale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte şi înţelege cu obiectivitate nivelul propriei pregătiri profesionale	Își elaborează proiecte de dezvoltare personală și profesională	- Manifestă o conduită (auto)reflexivă asupra activităţilor profesionale şi personale

2.9. Cercetare educaţională aplicativă

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele modele de elaborare a design-ului unei cercetări educaţionale	- Elaborează micro-proiecte de cercetare educaţională în condiţii de asistenţă şi consiliere metodologică	- Manifestă o atitudine favorabilă faţă de cercetarea educaţională

Discipline de examen şi formula de examinare:

- Limba germană şi Literatura pentru copii – **scris;**
- Limba şi literatura română şi universală pentru copii– **scris;**
- Metodica predării activităţilor instructiv-educative în grădiniţa de copii – **scris;**
- Pedagogie preşcolară şi elemente de psihologia educației – **scris;**
- Proba practică **(inspecţiile la clasă).**

Limba turcă și literatura pentru copii

LIMBA TURCA

Fonetică şi fonologie.

Fonemele vocalice şi consonantice ale limbii turce.
Clasificarea şi descrierea lor.
Armonia vocalică şi armonia consonantică.
Accidente fonetice generale.
Schimbări fonetice combinatorii ale vocalelor şi consoanelor.
Structura silabei. Accentul şi intonaţia.

Morfologie

Părţile de vorbire.

1. Substantivul, categoriile fundamentale ale substantivului(genul, numărul, apartenenţa, cazul, declinarea, determinarea).
2. Adjectivul: categoriile de adjective (calificative, pronominal-determinative, numeraldeterminative);adjectivele de întărire; gradele de comparaţie; adjectivizarea.
3. Numeralul(cardinal, ordinal, distributiv, fracţionar, nedeterminat).
4. Pronumele (personal, demonstrativ, reflexiv, interogativ, interogativ-relativ, negativ,nedefinit,generalizator);declinarea pronumelor; pronominalizarea.
5. Verbul: formele verbale personalepredicative;verbe tranzitive şi intranzitive; formele verbului (afirmativă, negativă,posibilitativă, imposibilitativă); diateza (activă, pasivă, reflexivă, reciprocă, factitivă);aspectul verbului; formele perifrastice ale verbului; modurile şi timpurile verbale;conjugarea; verbele compuse; formele verbale nepersonale (participiile); numele verbale; adjectivele verbale; gerunziile.
6. Adverbul: clasificarea semantică a adverbelor(de calitate, de cantitate, cantitativ-circumstanţiale, circumstanţiale, atributive,predicative); gradele de comparaţie ale adverbelor; adverbializarea.
7. Postpoziţiile şi numele postpoziţionale. Cuvinte şi particule modale (interogative, negative,exclamative, limitative, intensive, supozitive, comparative,posibilitative, necesitative).
8. Conjuncţia: coordonatoare (copulativă, disjunctivă,adversativă, concluzivă), subordonatoare; cuvinte şi locuţiuni conjuncţionale subordonatoare.
9. Interjecţia şi onomatopeea. Formarea cuvintelor, compunerea (tipurile de compunere); derivarea; sufixele derivative denominale şi deverbale; sufixelenominale (substantivale, adjectivale, adveriale); sufixele verbale.

Sintaxa:

Mijloacele de exprimare a relaţiilor sintactice în limba turcă.
Sintaxa propoziţiei: clasificarea propoziţiilor; părţile propoziţiei; ordinea cuvintelor în propoziţie.
Sintaxa frazei: propoziţii principale, propoziţii regente, propoziţii subordonate. Coordonarea şi tipurile de propoziţii coordonate. Subordonarea şi procedeele de subordonare a propoziţiilor; subordonarea paratactică şi hipotactică.
Vorbirea directă şi indirectă.

Bibliografie orientativă

Banguoğlu, Tahsin, Türkçenin Grameri, Istanbul, 1974.
Baubec, Agiemin, Limba turcă, Bucureşti, 1972 (19752).
Baubec, Agiemin, Baubec Geafer, Deniz, Limba turcă fără profesor, Bucureşti, 1995.
Dizdaroglu, Hikmet, Tiimcebilgisi, Ankara, 1976.

Ediskun, Haydar, Yeni Tiirk Dilbilgisi, Istanbul, 1963.
Hengirmen, Mehmet, Yabancılar için Tiirkçe Dilbilgisi, Ankara, 1999.
Ergin, Muharrem, Türk Dil Bilgisi, Istanbul, 1972.
Gencan, T. N., Dilbilgisi, Ankara, 19712.
Lewis, G. L., Turkish Grammar, Oxford, 1975.

LITERATURA PENTRU COPII:

Tekerlemeler,Bilmeceler*:Tirtil,Kucuk dostum,Leylek,Ebe,Hanim Kizi, Kayikci,Siniflar, Ucaklar,Ayva,Tavsan,Kelebek*

Siirler:*23 Nisan siiri,Mevsimler,Sinifta,Topum,Kedim,Yildizlar*
Emin Ekinci-*Ogretmeni,*Koksal Harslan-*Ogretmenim,*Hakki Sunat-*Soyum Sopum,*M.Necati Oncay-*Ailemiz,*Yildiz Parmakasi-*Guzel Annem,*
Necdet Ruftu Efe-*Sonbahar*,Sennur Sezer-*Guz Turkusu*,Nuri Kahraman-*Aylar geciyor.*

Masallar:Rifki Kaymaz -*Leylegin akli,*
Tarladaki korkuluk, Aysegul yolculukta,
Alis harikalar diyarinda ,Bir buyuk Bayram,Acemi muzisiyen ,Kirmizi sapkali kiz, *Pamuk prenses yedi cuceler*
La Fontaine masallari:Karga ile tilki,
Karagoz ve Hacivat,Keloglan,
Dede Korkut Masallari

BIBLIOGRAFIE:

Ozatalay Engin,Husniye**:**Tekerleme, Bilmece,Siir Parmak Oyunlari- Ya- pa Yayinlari, 2000
Baubec, Agiemin, Geafer Baubec, Deniz-Kanier, Tiirk Dili Metinleri Antolojisi, Bucureşti, 1993.
*** Dede Korkut Kitabı (ed.: Suat Hisarcı), Istanbul, 1962.
*** Dede Korkut. Povestiri (traducere, adaptare, prefaţă, notă asupra ediţiei şi glosar; în colaborare cu Nermin Yusuf), Bucureşti: Paideia, 2002.
Dinescu-Szèkely, Viorica, Antologie de texte literare turceşti (secolul al XX-lea), Bucureşti, 1974.

Limba și literatura română și universală pentru copii

TEMATICĂ ȘTIINȚIFICĂ

A. Limba română

1.LIMBĂ ŞI STIL
- a) Limbă şi limbaj
- b) Limbă literară, limbă populară, limbă standard
- c) Stilul individual şi stilurile funcționale

2. FONETICĂ ŞI FONOLOGIE
- a) Aparatul fonator şi sunetele limbii române
- b) Producerea și receptarea sunetelor
- c) Clasificarea vocalelor şi consoanelor limbii române. Semivocale.
- d) Corespondența dintre litere și sunete
- e) Segmentul vocalic: Diftong. Triftong. Hiat
- f) Silaba. Structura analitică a silabei. Regulile silabaţiei în limba română.
- g) Ortografia și despărțirea cuvintelor în silabe
- h) Unităţile suprasegmentale intensive şi extensive (accentul şi intonaţia).
- i) Accentul. Reguli de folosire corectă a accentului în limba romana
- j) Alternanţe fonetice la nivelul limbii române.

3.PUNCTUAȚIE ȘI ORTOGRAFIE
- a) Principii care stau la baza ortografiei
- b) Norme ortografice și norme ortoepice
- c) Semnele de punctuație și de ortografie
- d) Funcționalitatea semnelor de punctuație și a semnelor ortografice

e) Scrierea cu majusculă. Abrevierile.

4. LEXICOLOGIE
   a) Vocabularul – totalitate a cuvintelor limbii române
   b) Vocabularul fundamental și masa vocabularului
   c) Organizarea vocabularului: Vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar
   d) Cuvântul – unitate de bază a vocabularului
   e) Sensul cuvintelor: sensul propriu și sensul figurat
   f) Sens lexical și sens gramatical
   g) Relații semantice între cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie)
   h) Structura morfologică a cuvântului
   i) Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe)
   j) Resurse stilistice ale vocabularului;
   k) Expresii si locuțiuni
   l) Frazeologia și contextualizarea

5. MORFOLOGIE
   - Părțile de vorbire flexibile (Clasificare. Funcții sintactice): substantivul, articolul, pronumele, adjectivul, numeralul, verbul
   - Părțile de vorbire neflexibile (Clasificare. Locuțiuni. Funcții sintactice): adverbul, conjuncţia, prepoziția, interjecţia

6. SINTAXA
- Enunțul

A. Sintaxa propoziției:
- Părți principale de propoziție: subiectul, predicatul
- Probleme de acord
- Părți secundare de propoziție: atributul, complementul

B. Sintaxa frazei:
a) Propoziția și felul propozițiilor
b) Fraza
c) Raporturile sintactice în frază: de interdependență, de coordonare și de subordonare
d) Mijloacele de exprimare a raporturilor sintactice în propoziţie și frază
e) Tipuri de subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă, circumstanțială.

Bibliografie *Limba română*

1. Academia Română – *Gramatica de bază a limbii române* - Editura: Univers Enciclopedic Gold, București, 2010
2. Academia Română – *Gramatica limbii române,* vol. I – *Cuvântul*, vol.II – *Enunțul*, București, Ed. Academia Română, 2005
3. Andrei, Mihail; Ghiță, Iulian – *Fonetică, lexicologie, gramatică, stil și compoziție, exerciții* (În sprijinul cadrelor didactice și al elevilor), E.D.P., București, 1983
4. Avram, Mioara, *Gramatica pentru toți*, Editura Academiei, București, 1986
5. Angela Bidu-Vrânceanu, Narcisa Forăscu – *Limba română contemporană. Lexicul*, Editura Humanitas Educațional, Bucureşti, 2005.
6. Coteanu, Ion (coordonator), *Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia*, ediţia a II-a, Bucureşti, 1985
7. Coteanu, I., Forăscu, Narcisa, Bidu-Vrânceanu, Angela – *Limba română contemporană. Vocabularul,* ediţie revizuită şi adăugită, E.D.P., Bucureşti, 1985
8. Forăscu, Narcisa (coord.), Popescu, Mihaela, *Dificultăţi gramaticale ale limbii române*, Editura Universităţii din Bucureşti, 2001.
9. *Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române*, Ediţia a II-a revăzută şi adăugită, Editura Univers Enciclopedic, Bucureşti, 2005
10. Gabriela Pană-Dindelegan (coord.), *Dinamica limbii române actuale. Aspecte gramaticale şi discursive*, Editura Academiei Române, 2009
11. Gheorghe, Mihaela – *Limba română. Probleme teoretice şi aplicaţii*, Editura Universităţii *Transilvania* din Braşov, 2009
12. Guţu Romalo, Valeria, *Corectitudine şi greşeală. Limba română de azi*, Editura Humanitas Educational, București, 2000.
13. Hristea, Theodor (coordonator), *Sinteze de limba română*, ediţia a III-a, Editura Albatros, 1984.
14. Iordan, I.; Robu, Vl., *Limba română contemporană*, EDP, Bucureşti, 1978;
15. Manualele de *Limba română*, cl.a IX-a, a X-a, a XI-a, a XII-a pentru Scolile Normale (ultima editie).
16. Neamţu, G.G. – *Teoria şi practica analizei gramaticale*, Editura Excelsior, Cluj-Napoca, 1999

17. Pană-Dindelegan, Gabriela – *Teorie şi analiză gramaticală,* Editura Coresi, Bucureşti, 1992

B. Literatura pentru copii

1. CONCEPTUL DE LITERATURĂ PENTRU COPII

Definiții. Caracteristici. Opere fundamentale ale literaturii pentru copii

2. SPECII LITERARE ACCESIBILE PREŞCOLARILOR ŞI VALORILE FORMATIVE ALE TEXTELOR LITERARE DESTINATE COPIILOR

Principalele genuri şi specii literare, accesibile preşcolarilor.

1. Creaţia populară

- Colinde
- Sorcova
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)
- Basme populare, prelucrate de Petre Ispirescu: *Greuceanu*, *Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte*, *Prâslea cel voinic şi merele de aur*

2. Creaţia cultă

a. Genul liric:

- **Poezia despre copilărie**: George Coşbuc – *Iarna pe uliţă*
- **Poezia despre natură şi vieţuitoare:** Mihai Eminescu – *Revedere*, *Somnoroase păsărele*; Vasile Alecsandri – *Pasteluri*: *Mezul iernei*; Elena Farago – *Căţeluşul şchiop*, *Gândăcelul*; *Gospodina*

b.. Genul epic.

- **Fabula**: Tudor Arghezi – *Zdreanţă*, *Tâlharul pedepsit*; Jean de La Fontaine – *Greierele şi furnica*;
- **Schiţa şi povestirea**: *Emil Gârleanu - Fricosul*, *Căprioara*; Ioan Alexandru Brătescu-Voineşti – *Puiul*; Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe*; Octav Pancu Iaşi – *Iedul cu trei capre*; I.L.Caragiale – *D-l. Goe..., Vizită;* Barbu Ştefănescu-Delavrancea – *Bunicul*, *Bunica*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată;* Hans Christian Andersen – *Fetita cu chibriturile*; Ion Creangă – *Moş Ion Roată şi Unirea*;
- **Legenda**: Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*, *Ciubotelele ogarului*;
- **Balada**: George Topârceanu – *Balada unui greier mic*;
- **Basmul**: Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*; Carlo Collodi – *Pinocchio*;
  Poveşti: Ion Creangă – *Fata babei şi fata moşneagului*, *Punguţa cu doi bani, Capra cu trei iezi*; Hans Christian Andersen – *Răţuşca cea urâtă*; Fraţii Grimm – *Albă ca zăpada*, *Scufiţa Roşie*;
  Romanul pentru copii şi despre copii: Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*.

Bibliografie *Literatura pentru copii*

1. Bratu, Bianca (1977). *Preşcolarul şi literatura*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1977
2. Buzaşi, I., (2001). *Literatura pentru copii*, (note de curs), Universitatea „1 Decembrie 1918" Alba Iulia.
3. Goia, Vistian. (2003) *Literatura pentru copii şi tineret, pentru institutori, învăţători şi educatoare*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2003
4. Gurtavenco, M.; Ioani, L.; Norel, M.; Sasu A.E.; Şindrilaru, Fl.; Viţalariu, D. M. (2008). *77 de lecturi ale copilăriei. Lecturi particulare pentru clasele V-VI,* Ediţia a III-a, Editura Paralela 45, Piteşti
5. Mihalache, Cosmin, Pascu Ana, Manolache, Carmen, Voicilă, Ciprian (2008). *Îngeri, zmei şi şoimăriţe: mitologie pe înţelesul copiilor*, Bucureşti: Humanitas.
6. Negrilă, Iulian (1996). *Literatura pentru copii*. Arad: Editura Multimedia.
7. Norel, M., (2014), *Literatură română şi literatură pentru copii*, (note de curs), Universitatea „Transilvania", Braşov.
8. Pop, M., Ruxăndoiu, P. (1999). *Folclor literar românesc*, Bucureşti: E.D.P..
9. Stoica, C., Vasilescu, E. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Şcolile Normale - cls. a XII-a), Bucureşti: E.D.P..
10. Costea, O., Mitu, F., Stoica, C., Toma-Damşa, M., Vasilescu, E., Vlăduţ, A. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Şcolile Normale – cls. a XIII-a), Bucureşti: E.D.P..
11. Operele menționate în capitolul *Conținuturi*.

3. Metodica activităţilor instructiv-educative în grădiniţa de copii

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice

- abordarea flexibilă a curriculumului preşcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
- aplicarea adecvată a principiilor și strategiilor specifice activităților desfășurate în învățământul preşcolar;
- alegerea și adecvarea strategiilor didactice de predare-învățare-evaluare în vederea realizării obiectivelor de referință/ competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul preşcolar;
- adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale copiilor, prin individualizarea și diferențierea învățării;
- valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la grădiniță;

- valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activității copiilor în cadrul activităților de învățare din grădiniță;
- conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice.
- Dezvoltarea instituţională a unităţii de învăţământ preşcolar şi dezvoltarea de parteneriate grădiniţă - comunitate

CONȚINUT TEMATIC

. CURRICULUM PENTRU EDUCAȚIE TIMPURIE

- Domeniile de dezvoltare/domeniile experiențiale și importanța lor în educația timpurie.
- Structura și conținutul curriculumului pentru educaţia timpurie; Valori promovate.
- Planul de învățământ și Metodologia de aplicare a planului de învățământ.
  - ✓ Programul zilnic de activitate;
  - ✓ Activităţi pe domenii experienţiale;
  - ✓ Jocuri şi activitaţi didactice alese;
  - ✓ Activităţi de dezvoltare personală (rutine, tranziţii, activităţi optionale şi activitaţi desfăşurate după-amiaza).

2. PROIECTAREA ORGANIZAREA ŞI REALIZAREA ACTIVITĂȚILOR LUDICE ŞI DE ÎNVĂȚARE

- Jocul - principala formă de organizare a procesului de învăţământ în grădiniţă;
- Structura și conținutul pentru: planificarea anuală/planificarea calendaristică; proiectele tematice; proiectele de activitate (integrată sau pe discipline);
- Categoriile de activităţi de învăţare şi modul de integrare în proiectarea didactică (Activităţi pe domenii experienţiale, Jocuri şi activităţi didactice alese şi Activităţi de dezvoltare personală - activităţi integrate sau pe discipline);
- Diferenţiere şi individualizare în procesul de învăţământ.
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală și de grup, precum a strategiilor de interevaluare, care să valorifice influențele educative pozitive;

3. MAGEMENTUL ACTIVITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE

- Organizarea spaţiului educațional (cerințe psiho-pedagogice și ergonomice).
- Variante de organizare și realizare a activităților de învățare pe domenii experiențiale: povestirea; repovestirea; lectura educatoarei; jocul didactic; convorbirea; memorizarea; lectura după imagini; observarea, jocul de rol, jocul motric, jocul muzical, modelaj, desen, pictură etc.
- Variante de organizare și de realizare a activităților de dezvoltare personală: rutine (întâlnirea de dimineață), tranziții, activități opționale, activități din perioada după-amiezii;
- Variante de organizare și realizare a activităților integrate și a jocurilor și a activităților didactice alese.
- Metode, tehnici și procedee folosite în cadrul diferitelor tipuri de activități de învățare. Combinații între diferite strategii didactice, în viziune sistemică.
- Mijloace didactice specifice activităților de învățare cu preșcolarii și modalități de optimizare a situațiilor de învățare prin intermediul acestora.
- Activitățile extracurriculare.
- Parteneriatul grădiniță – școală și parteneriatul grădiniță - familie – comunitate.

4. SPECIFICUL EVALUĂRII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

- Conceptul de evaluare: definire și analiză.
- Metode, tehnici și instrumente de evaluare a rezultatelor și a progreselor în învățare ale copilului preșcolar.
- Proiectarea și interpretarea probelor de evaluare în învăţământul preşcolar.Valorificarea rezultatelor evaluărilor.

5. SPECIFICUL ACTIVITĂȚILOR DE INVATARE ÎN LIMBA TURCA, ÎN GRĂDINIȚELE CU PREDARE IN LIMBA TURCA

- Organizarea activitatilor de invatare in limba turca;
- Metode si procedee adecvate invatarii limbii turce;
- Influenta fenomenelor de transfer si interferenta asupra invatarii limbii romane.

Bibliografie - Metodica predării activităților instructiv educative din grădiniță

1. Bogart, C., Delmarle, S., Preda, V. (2012). Formarea competențelor în grădiniță: o altă perspectivă asupra timpului școlar. București: Aramis Print.
2. Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M. (2002). Metoda interactive de grup-Ghid metodic. 60 de metode și 200 de aplicații practice pentru învățământul preșcolar. Craiova. Arves.
3. Brănișteanu R., Chira E., (2011), Paradigme ale integrării curriculare în grădiniță, Editura Delta Cart Educațional, Pitești.
4. Dumitrana, M. (1999). Educarea limbajului în învățământul preșcolar vol. I Comunicarea orala, București: Compania.

5. Dumitrana, M. (2000). Copilul, familia şi grădiniţa. Bucureşti: Compania Dumitrana, M. (2002). Activităţi matematice în grădiniţă: ghid practic, însoţit de 105 sugestii de activităţi. Bucureşti: Compania.
6. Dumitrana, M. (2005). Jocuri şi jucării pentru preşcolari. Ghid metodic de activităţi realizate cu ajutorul unor materiale simple. Bucureşti: Compania.
7. Glava, A., Pocol, M., Tătaru, L.-L. (2009). Educaţia timpurie: ghid metodic pentru aplicarea curriculumului preşcolar. Piteşti: Paralela 45
8. Glava, A., Tătaru, L., Chiş, O. (2014). Piramida cunoaşterii. Repere metodice în aplicarea curriculumului preşcolar. Piteşti: Diamant
9. Hobjilă, A. (2008). Elemente de didactică a activităţilor de educarea limbajului (etapa preşcolarităţii). Iaşi: Institutul European.
10. Ionescu, M. (coord.) (2010). Repere fundamentale în învăţarea şi dezvoltarea timpurie a copilului de la naştere la 7 ani. Bucureşti: Vanemonde.
11. Mătăsaru, M., Chriloaie, M., Nedelcu, C., Pricoaia, V., Mătăsaru, L. (2008). Proiectarea didactică în învăţământul preşcolar. Rovimed Publishers.
12. Mitu, Florica - "Metodica activităţilor de educare a limbajului", Editura Pro Humanitas, Bucureşti, 2000
13. Niculescu, R., M. (2010). Curriculum între continuitate şi provocare, Sibiu: MEDIA.
14. Norel, M., Bota, O., A. (2013). Didactica domeniului experienţial limbă şi comunicare, Cluj-Napoca: Asociaţia de Ştiinţe Cognitive din Romania.
15. Păiş Lăzărescu M, Ezechil, L. (2015). Laborator preşcolar-ghid metodologic. Ediţia a IV-a revizuită. Bucureşti: V & I Integral.
16. Păişi-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2009). A deveni şi a fi educator. Bune practici în învăţământul preşcolar şi primar. Piteşti: Editura Universităţii din Piteşti.
17. Păişi-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2015). Mentorat în didactica învăţământului preşcolar şi primar. Craiova: Sitech
18. Păun, E., Iucu, R. (coord.) (2002). Educaţia preşcolară în România. Iaşi: Polirom.
19. Preda, V. (1999). Copilul şi grădiniţa. Urgenţa 2000: pariul limbajului şi al comunicării. Bucureşti: Compania.
20. Preda, V. (2009). Programe şi activităţi în învăţământul preşcolar şi primar. Bucureşti: Didactica Publishing House.
21. Preda, V., Breben, S., Gongea, E., Mitrulescu, V. (2009). Învăţarea bazată pe proiecte. Auxiliar didactic pentru aplicarea noului curriculum. Craiova: Arves.
22. Schulman Kolumbus, E. (2006). Didactica preşcolară. Ediţia a III-a. Bucureşti: V & I Integral

Pedagogie preşcolară şi elemente de psihologia educaţiei

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice

- descrierea şi explicarea corectă a ideilor, proceselor şi fenomenelor educaţiei timpurii la nivel european şi naţional ;
- utilizarea adecvată a cunoştinţelor de pedagogie preşcolară şi a elementelor de psihologie a educaţiei, în contexte variate;
- exemplificarea conceptelor, prin proiectarea conţinuturilor instructiv-educative, în acord cu particularităţile psiho - individuale şi de vârstă ale şcolarului mic;
- manifestarea unei conduite flexibile şi inovative în ceea ce priveşte managementul carerei şi dezvolatrea profesională;
- aplicarea elementelor de cercetare educaţională specifice în vederea realizării de micro-proiecte de cercetare educaţională în condiţii de asistenţă şi consiliere metodologică

CONŢINUT TEMATIC

1. EDUCAŢIA TIMPURIE ÎN CONTEXT EUROPEAN
   - Educaţia timpurie - dimensiune a învăţării pe tot parcursul vieţii.
   - Conceptul de educaţie timpurie; fundamente teoretice ale educaţiei timpurii.
   - Educaţia timpurie la nivel european.
   - Servicii integrate şi incluzive în educaţia timpurie.
   - Finalităţile educaţiei timpurii.
2. EDUCAŢIA TIMPURIE ÎN ROMÂNIA
   - Locul şi rolul educaţiei timpurii în cadrul sistemului de învăţământ românesc.
   - Învăţământul particular – accente specifice la nivelul educaţiei timpurii.
   - Alternative educaţionale în educaţia timpurie. Aspecte care au contribuit la dezvoltarea sistemului de educaţie timpurie din România.
   - Tranziţia de la grădiniţă la şcoală.
3. FACTORII DEZVOLTĂRII PERSONALITĂŢII UMANE - INTERACŢIUNI ŞI DOMINANTE. EDUCABILITATEA

- Conceptul de dezvoltare şi conceptul de educabilitate. Relaţia dezvoltare - învăţare – joc în educaţia timpurie.
- Ereditatea, factor intern al dezvoltării personalității.
- Mediul, factor extern al dezvoltării personalității.
- Educaţia – factor hotărâtor al dezvoltării psihice; specificul influenţelor educative la vârstele timpurii.
- Metode, tehnici şi instrumente de cunoaştere a specificului dezvoltării psihice la vârstele timpurii.

4. STRUCTURA ŞI DINAMICA PERSONALITĂŢII LA VÂRSTELE TIMPURII
   - Repere ale dezvoltării la vârstele timpurii. Domeniile de dezvoltare: Dezvoltarea fizică, sănătate şi igienă personală; Dezvoltarea socio-emoțională; Capacități şi atitudini în învățare; Dezvoltarea limbajului, a comunicării şi premisele citirii şi scrierii; Dezvoltarea cognitivă şi cunoaşterea lumii.
   - Procese fundamentale ale dezvoltării personalităţii copilului la vârstele timpurii: (imaginea de sine, conştiinţa de sine şi conduita morală).
   - Dimensiuni ale dezvoltării personalităţii la vârstele timpurii: temperament, aptitudini, inteligenţă, caracter, creativitate.
   - Specificul învăţării la vârstele timpurii.
   - Colaborarea grădiniței cu școala. Importanța dezvoltării socio-emoționale în contextul asigurării unui debut școlar de succes.
5. COPII CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE (CES) ÎN GRĂDINIŢĂ
   - Educaţia integrată şi incluzivă în grădiniţă.
   - Relația grădiniței cu familia și cu comunitatea.
   - Colaborarea cu părinții și cu alte categorii profesionale de sprijin.

6. ELEMENTE DE DIDACTICĂ PREŞCOLARĂ
   - Abordarea sistemică a procesului de învăţământ în învăţământul preşcolar; abordarea interacțională, abordarea comunicațională.
   - Interdependenţa formal – informal - nonformal din perspectiva procesului didactic în grădiniţa de copii.
   - Normativitatea didactică. Specificul principiilor didactice în învăţământul preşcolar.
7. PROIECTAREA DIDACTICĂ ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL PREŞCOLAR
   - Conceptul de proiectare didactică; funcţiile proiectării didactice; etapele proiectării didactice.
   - Produsele curriculare fundamentale: plan de învățământ, programă școlară, planificare anuală, planificare tematică.
8. MANAGEMENTUL CARIEREI DIDACTICE
   - Prevederi legislative care sprijină dezvoltarea carierei didactice.
   - Importanța dezvoltării profesionale în cariera didactică.

Bibliografie - Pedagogie şi elemente de psihologie

1. Bocoş, M., Avram, I., Catalano, H., Someşan, E. (coord.) (2009), Pedagogia învăţământului preşcolar. Instrumente didactice, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
2. Bocos M., Preda V., Brănişteanu R., Clapou C., (2013), Tradiții şi valori – Ghid practic de opționale integrate, Editura Delta Cart Educațional, Pitești.
3. Ezechil, L. (2002). Comunicarea educaţională în context şcolar. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică
4. Glava, A., Glava, C. (2002). Introducere în pedagogia preşcolară. Cluj-Napoca: Dacia.
5. Harwood, R., Miller, S.A., Vasta, R. (2010). Psihologia copilului. Iaşi: Polirom
6. Ionescu, M. (coord.) (2010). Repere fundamentale în învăţarea şi dezvoltarea timpurie a copilului de la naştere la 7 ani. Bucureşti: Vanemonde.
7. Mătăsaru, M., Chriloaie, M., Nedelcu, C., Pricoaia, V., Mătăsaru, L. (2008). Proiectarea didactică în învățământul preşcolar. Rovimed Publishers.
8. Niculescu, R., M. (2010). Curriculum între continuitate şi provocare, Sibiu: MEDIA.
9. Niculescu, R., M. (1999). Pedagogie preşcolară – Sinteze, Bucureşti: PRO HUMANITATE.
10. Papalia, D.E., Wenkos Olds, S., Duskin Feldman, R. (2010). Dezvoltarea umană.
11. Păun, E., Iucu, R. (coord.) (2002). Educaţia preşcolară în România. Iaşi: Polirom.
12. Petrovai D., Preda, V., Petrică S., Brănişteanu R., (2012), Pentru un copil sănătos emoțional şi social – Ghid practic pentru educatorul care construieşte încredere, V&I Integral, București.
13. Radu, I., T. , Ezechil, L. (2006). Pedagogie – fundamente teoretice. Bucureşti: Editura V&I Integral.
14. Radu, I.T., Ezechil, L (2009). Didactica. Teoria instruirii. Pitești: Paralela 45.
15. Răduţ-Taciu, R., Bocoş, M.-D., Chiş, O. (coord.) (2015), Tratat de management educaţional pentru învăţământul primar şi preşcolar, Editura Paralela 45, Piteşti.
16. Vrăşmaş, E. (2014). Educația timpurie. Bucureşti: Arlequin.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

EDUCATOARE/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR (ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR ÎN LIMBA UCRAINEANĂ MATERNĂ)

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA ROMANA ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ȘI LITERATURA UCRAINEANĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA, PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ SI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI

2015

1. Notă de prezentare

Justificarea viziunii curriculare - paradigma educaţiei timpurii

Educaţia timpurie a fost unul din elementele ce a fost integrat în sistemul reformei realizate în domeniul educaţiei. Unul din cele mai importante repere ale procesului de reformă educaţională este reprezentat de adoptarea Legii Educaţiei Naţionale 1 /2011, cu modificările şi completările ulterioare, care prevede în cadrul sistemului naţional de învăţământ preuniversitar pentru educaţia timpurie ca fiind formată din nivelul antepreşcolar (0-3 ani) şi învăţământul preşcolar (3-6 ani).

În anul 2011 au fost adoptate două comunicări ale Comisiei Europene care vizează în mod direct educaţia timpurie a copiilor. Unul dintre acestea, ***Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari: să oferim tuturor copiilor noştri cea mai bună pregătire pentru lumea de mâine***, Comunicare a Comisiei Europene, Bruxelles, 17.2.2011, COM(2011) 66 final prevede: *„Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari (EICP) constituie soclul principal al succesului învăţării de-a lungul vieţii, al integrării sociale, al dezvoltării personale şi, mai târziu, al capacităţii de inserţie profesională*.

Venind în completarea rolului primordial al familiei, educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari au un impact important şi durabil imposibil de realizat prin măsuri ulterioare. Primele experienţe ale copiilor stau la baza întregii lor formări ulterioare. Dacă se constituie baze solide în primii ani, formarea ulterioară este mai eficace şi mai susceptibilă de a se desfăşura pe tot parcursul vieţii, reducând riscul abandonării timpurii a studiilor, sporind echitatea şcolarităţii şi reducând costurile suportate de societate din motive de risipă de talente şi cheltuielile publice în domeniul social, al sănătăţii şi chiar judiciar.

Cel de-al doilea document, ***Concluziile Consiliului privind educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari: să oferim tuturor copiilor noştri cea mai bună pregătire pentru lumea de mâine ,*** (2011/C 175/03), Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 15.6.2011 prevede la rândul său: "*Educaţia şi îngrijirea copiilor preşcolari (EICP) de înaltă calitate (9) oferă o gamă largă de avantaje pe termen scurt şi lung atât pentru persoane, cât şi pentru societate în general*. Completând rolul central al familiei, EICP constituie soclul principal al dobândirii limbajului, al succesului învăţării pe tot parcursul vieţii, al integrării sociale, al dezvoltării personale şi al capacităţii de inserţie profesională.

Definirea profesiei de educatoare. Raportare la standardul ocupaţional – educatoare / institutor / profesor pentru învăţământul preşcolar

Educatoarea "instruieşte şi educă prin joc, pentru sprijinirea şi promovarea dezvoltării copiilor de vârstă preşcolară, urmărind obiective cognitive şi de limbaj, psiho-motorii, de educare a afectivităţii, ale educaţiei estetice şi ale educaţiei pentru societate" iar misiunea ocupaţiei este "de a permite fiecărui copil să-şi urmeze drumul său personal de evoluţie, oferindu-i suport pentru integrarea în viaţa socială şi activitatea şcolară".

Definirea competenţei profesionale şi a competenţei didactice

Competenţă profesională: "Ansamblul de competenţe specializate, care reprezintă standardul acceptabil pentru exercitarea unei profesii. Fiecare profesie solicită, pe lângă anumite competenţe generale (intelectuale, civice, etice, comunicaţionale, etc.) şi competenţe specifice activităţii în domeniu."[1]

Competenţă didactică: "Capacitatea unei persoane de a exercita atribuţiile specifice profesiei didactice; capacitatea unui educator de a se pronunţa asupra unei probleme pedagogice, pe temeiul cunoaşterii aprofundate a legităţilor şi determinările fenomenelor educative; nivel de performanţă la care urmează să fie realizate de către un educator sarcinile de muncă specifice profesiei didactice"[2]

2. Competenţele profesionale[3] ale cadrului didactic debutant (educatoare/institutor/profesor pentru învăţământul preşcolar)

2.1. Proiectarea activităţilor educaţionale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte, decodifică, identifică elemente de	- Identifică nevoile de învăţare ale	- Îşi asumă modul de organizare

[1] Ştefan, M. (2006). *Lexicon pedagogic.* Bucureşti: Aramis., p. 58.
[2] Noveanu, E., Potolea, D. et. all. (2007). *Ştiinţele educaţiei: dicţionar enciclopedic:* Bucureşti: Sigma., p.183.
[3] *Kitul mentorului de inserţie profesională*, Proiect POSDRU *De la debut la succes*, ID 36525, Bucureşti, 2013

curriculum (modele de proiectare curriculară, tipologia activităţilor şi strategiilor didactice etc.) în activitatea instructiv-educativă în grădiniţa de copii - Utilizează un limbaj psihopedagogic ştiinţific.	preşcolarilor şi stabileşte obiective educaţionale informative şi formative în funcţie de particularităţile de grup şi individuale	a unui demers didactic

2.2. Conducerea şi monitorizarea procesului de instruire

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte în mod elementar modul de organizare şi conducere a activităţilor instructiv-educative.	- Asigură adecvarea strategiilor de instruire la caracteristicile individuale şi de grup ale preşcolarilor.	- Se adaptează flexibil la condiţiile curriculare concrete.

2.3. Evaluarea activităţilor educaţionale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte funcţiile evaluării precum şi unele metode şi instrumente de evaluare specifice învăţământului preşcolar.	- Elaborează probe și instrumente de evaluare simple.	- Manifestă disponibilitate de îmbunătățire a instrumentarului de evaluare folosit.

2.4. Integrarea şi utilizarea TIC în educaţie

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte terminologia specifică TIC şi înțelege rolul interacţiunii dintre preşcolar – computer	- Identifică unele activităţi sau secvenţe de activitate care pot fi realizate cu ajutorul TIC	- Proiectează, în condiţii de autonomie restrânsă, unele secvenţe de învăţare care presupun utilizarea TIC

2.5. Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a preşcolarilor

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele metode și tehnici de consiliere şi tratare diferenţiată a copiilor preşcolari	- Reflectează asupra consecinţelor ce decurg din aplicarea diferitelor metode și tehnici de consiliere şi de tratare diferenţiată a copiilor preşcolari	- Manifestă deschidere pentru a experimenta noi metode şi tehnici de cunoaştere şi consiliere a preşcolarilor

2.6. Managementul grupei de preşcolari

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte diferite teorii cu privire la asigurarea managementului grupei de preşcolari	- Creează un mediu ambiant plăcut pentru grupa de preşcolari care i-a fost încredințată - Antrenează copiii în organizarea sălii şi a mediului curricular	- Este dispus să accepte sfaturi pentru mai buna organizare a mediului de învățare şi a grupei de preşcolari

2.7. Dezvoltarea instituţională a unităţii de învăţământ preşcolar şi dezvoltarea de parteneriate grădiniţă - comunitate

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele instituţii din comunitatea locală care se află în legătură cu unitatea de învăţământ preşcolar	- Realizează un schimb minimal de informaţii, prin diferite canale de comunicare, cu diferiți parteneri educaţionali	- Se implică în stabilirea unor legături între grădiniță și comunitatea locală

2.8. Managementul carierei şi al dezvoltării personale

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte şi înțelege cu obiectivitate nivelul propriei pregătiri profesionale	Își elaborează proiecte de dezvoltare personală și profesională	- Manifestă o conduită (auto)reflexivă asupra activităţilor profesionale şi personale

2.9. Cercetare educaţională aplicativă

CUNOŞTINŢE	ABILITĂŢI	ATITUDINI
- Cunoaşte unele modele de elaborare a design-ului unei cercetări educaţionale	- Elaborează micro-proiecte de cercetare educaţională în condiţii de asistenţă şi consiliere metodologică	- Manifestă o atitudine favorabilă faţă de cercetarea educaţională

Discipline de examen şi formula de examinare:

- Limba și literatura maternă - **scris;**
- Limba și literatura română și universală pentru copii **– scris;**
- Metodica predării activităţilor instructiv-educative în grădiniţa de copii – **scris;**
- Pedagogie preșcolară și elemente de psihologia educației – **scris;**
- Proba practică **(inspecţiile la clasă).**

Limba ucraineană și literatura pentru copii

A. Limba Ucraineană

1.LIMBĂ ŞI STIL

a) Limbă și limbaj
b) Limbă literară, limbă populară, limbă standard
c) Stilul individual și stilurile funcționale

2. FONETICA ŞI FONOLOGIE

a) Aparatul fonator și sunetele limbii ucrainene
b) Producerea si receptarea sunetelor
c) Clasificarea articulatorie şi acustică a vocalelor și a consoanelor limbii ucrainene.
d) Corespondenta dintre litere si sunete
e) Silaba. Structura analitică a silabei.
f) Ortografia și despărțirea cuvintelor în silabe
g) Unităţile suprasegmentale intensive şi extensive (accentul şi intonaţia).
h) Accentul. Reguli de folosire corectă a accentului în limba ucraineană
i) Apostroful. Reguli de folosire corectă a apostrofului în limba ucraineană

3.PUNCTUATIE SI ORTOGRAFIE

a) Principii care stau la baza ortografiei
b) Norme ortografice și norme ortoepice
c) Semnele de punctuație si de ortografie
d) Funcționalitatea semnelor de punctuație si a semnelor ortografice;
e) Scrierea cu majusculă. Abrevierile.

4. LEXICOLOGIE

a) Vocabularul ca totalitate a cuvintelor limbii ucrainene
b) Vocabular fundamental si masa vocabularului
c) Organizarea vocabularului: Vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar
d) Cuvântul ca unitate de baza a vocabularului
e) Sensul cuvintelor: sensul propriu si sensul figurat
f) Sens lexical si sens gramatical
g) Relații semantice intre cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie)
h) Structura morfologica a cuvântului
i) Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe)
j) Resurse stilistice ale vocabularului;
k) Expresii si locuțiuni
l) Frazeologia şi contextualizarea

5. MORFOLOGIE

a) Părțile de vorbire flexibile (Clasificare. Locuțiuni. Categorii morfologice. Funcții sintactice):
   - Substantivul - Clasificare. Categorii gramaticale. Functiile sintactice
   - Articolul - Clasificare
   - Pronumele - Clasificare. Categorii gramaticale. Functiile sintactice
   - Adjectivul - Clasificare. Categorii gramaticale. Functiile sintactice
   - Numeralul - Clasificare. Categorii gramaticale. Functiile sintactice
   - Verbul - Clasificare. Categorii gramaticale. Functiile sintactice
b) Părțile de vorbire neflexibile (Clasificare. Locuțiuni. Funcții sintactice):
   - Adverb- Clasificare. Categorii gramaticale. Functiile sintactice

- Conjuncţie - Clasificarea conjuncţiilor după tipul de raport sintactic. Clasificarea conjuncţiilor după structură.
- Prepoziţie – Clasificare. Regim cazual
- Interjecţie - Clasificarea semantică a interjecţiilor. Clasificarea sintactică a interjecţiilor.

6. SINTAXA

- Enunțul (tipuri de propozitii)

A. Sintaxa propoziției:

a) Părți principale de propoziție:
- Subiectul – Clasificare, Exprimarea subiectului
- Predicatul - Clasificare, Exprimarea predicatului
- Probleme de acord

b) Părţi secundare de propoziţie:
- Atributul - Clasificare, Exprimarea atributului
- Complementul – Tipuri de complemente, Clasificare, Exprimarea complementului
- Relaţia determinat/ determinant

B. Sintaxa frazei:

c) Propoziția si felul propozițiilor după structură, după aspectul lor pozitiv (afirmativ) sau negativ, după scopul comunicării, după afectivitate şi după conţinutul exprimat
d) Fraza
e) Raporturile sintactice în frază: de interdependență, de coordonarea si de subordonarea în propoziție și în frază.

Bibliografie-Limba ucraineană

M.T.Ivcenko, Suciasna ukrajins'ka literaturna mova, Kiev, 1960.

X X X X Suciasna ukrajins'ka, ed. a II-a, Kiev, 1974.

D.H.Mazilu, I.Rebuşapca, Gramatika. Pidrucinik dlia VII klasu, EDP, Bucuresti, 1977

Gramatika. Pidrucinik dlia VIII klasu, EDP, Bucureşti, 1978

D.H.Mazilu, I.Rebuşapca,D.H. Mazilu, Curs de limba ucraineană. Morfologie, TUB, Bucuresti, 1976

Curs de limba ucraineană contemporană. Fonetică şi fonologie, TUB, Bucuresti, 1980

Curs de limba ucraineană contemporană. Sintaxa propoziţiei, TUB, Bucureşti, 1976

B. Literatura ucraineană şi literatura pentru copii

1. CONCEPTUL DE LITERATURĂ PENTRU COPII.

Definiții. Caracteristici fundamentale. Opere fundamentale ale literaturii pentru copii. Autori ucraineni care au scris poezie pentru copii. Autori ucraineni de proză pentru copii. Personaje.

2. SPECII LITERARE ACCESIBILE PREŞCOLARILOR ŞI VALORILE FORMATIVE ALE TEXTELOR LITERARE DESTINATE COPIILOR.

- Generalități. Principalele genuri şi specii literare, accesibile preşcolarilor.
- Genuri şi specii literare în literatura pentru copii. Genuri tradiţionale (cântece, poeme, poveşti, basme); genuri moderne (benzi desenate, album, enciclopedie, teatru).

1. Creaţia populară.

a) Genul liric – lirica populară
- Colinde
- Sorcova
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)

b) Genul epic

- Basmul : *Івасик Телесик, Котигорошко*;

- **Poveşti:** *Коза-дереза, Кривенька качечка.*

2. Creaţia cultă.

a. Genul epic.
- **Fabula**: Леонід Глібов – *Вовк та ягня, Синиця, Билина, Коник стребунець*;
  - Борис Грінченко – *Швидка робота.*
- **Legenda**: Олександр Олесь – *Початки Києва*,
  - Ніна Наркевич – *Легенда про Святого Миколая;*
  - Віра Лебедова – *Як ангел розмалював щеглека*;
- **Basmul**: Антуан де Сент-Екзюпері – *Маленький принц*;
  - Carlo Collodi – *Pinocchio*,

- Lyman Frank Baum – *Vrajitorul din Oz*,

- **Poveşti:** Іван Франко – *Фарбований лис, Лисичка і журавель, Лиц Микита, Заєць і їжак;*
- Леся Українка – *Біда навчить*;
- Михайло Коцюбинський – *Брати-місяці*; ;
- **Povestirea şi schiţa:**
- **Povestiri şi schiţe despre vieţuitoare:**
  - Василь Сухомлимський – *Як котови стало соромно*;
  - Роман Завадович – *Як кущик і павучок віддячилися мищі*;
  - Віра Лебедова – *Як ангел розмалював щеглека*;
  - Григір Тютюнник – *Ходить, біда, стороною*;
  - Богдан Данилович – *Як нечемний песик Гау, киці лапки покусав*; *Вуйко Квак – Розумний песик*;
- **Povestiri despre copilărie:**
  - Михайло Коцюбинський – *Ялинка, Маленький Грішник*;
  - Іван Франко – *Олівець, Малий Мирон, Грицева шкільна наука, Микитиків дуб*;
  - Наталія Забіла – *Ясоччин садок*;
  - Ярема Гоян – *Таємниця Лесикової скрипки*;
  - Степан Васильченко – *Неслухняний глечик*;
  - Остап Вишня – *Фазани*;.
- **Povestiri şi schiţe care evocă trecutul istoric**:
- Антін Лотоцкий – *Ярославова Слава, Княз Володимир Великий*;
- **Romanul pentru copii şi despre copii**:
  - Джонатан Свіфт – *Мандри Гулівера;*
  - Жуль Верн – *Діти капітана Гранта*; \
  - Даніел Дефо – Робінсон Крусо;

b. Genul liric

- **Poezia despre copilărie**:
  - Марія Чубіка – *Дівчина і мрії, Червонні маки, Учителька, Дівчинка і квітка*;
- **Poezia despre natură şi vieţuitoare:**
  - Тарас Шевченко – *Весна, Тече вода з-під явора, Встала весна, Зацвіла в долині*;
  - Іван Франко – *Киця;*
  - Леонід Глібов – *Веснянка*;
  - Олена Пчілка – *Снігова Баба, Діточкам*;
  - Леся Українка – *На зеленому горбочку, Літо красниє минуло*;
  - Олександр Олесь – *Ялинка, Зайчик і жабка.*

- ***Bibliografie – Literatura ucraineană şi literatura pentru copii***

1. Д. Чередниченко, Г. Кирпа, К. Смолоскип (1997). Український садочок: Читанка, Видавництво Смолоскип, Київ.
2. Reboşapcă I. (1997), Antologie de literatură ucraineană. Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti
3. Корсюк М. (1982), Казки мого дитинства. Видавництво Критеріон, Бухарест.
4. Ciubica M. (2002), На крилах дитинства. Editura Mustang, Bucureşti.
5. Калуська Л. (2007), Абетка чеснот української дитини. Практико-оріентований збірник методичних матеріалів. Видавництво Мандрівець, Тернопіль.

Limba şi literatura română şi universală pentru copii

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:

- identificarea temei şi a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
- valorificarea valenţelor educative ale textelor literare utilizate;
- identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
- identificarea şi analiza principalelor componente de structură şi de limbaj specifice textului dramatic;
- identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul liric;
- utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
- utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;
- elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
- utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exprimarea nuanţată;
- identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelaţii inter-/intradisciplinare.

CONȚINUT TEMATIC

A. Limba română

1.LIMBĂ ŞI STIL
- Limbă și limbaj.
- Limbă literară, limbă populară, limbă standard.
- Stilul individual și stilurile funcționale.

2. FONETICĂ ŞI FONOLOGIE
- Aparatul fonator și sunetele limbii române.
- Producerea si receptarea sunetelor.
- Clasificarea articulatorie şi acustică a vocalelor și a consoanelor limbii române. Semivocale.
- Corespondența dintre litere și sunete.
- Segmentul vocalic: Diftong. Triftong. Hiat.
- Silaba. Structura analitică a silabei. Regulile silabaţiei în limba română.
- Ortografia și despărțirea cuvintelor în silabe.
- Unităţile suprasegmentale intensive şi extensive (accentul şi intonaţia).
- Accentul. Reguli de folosire corectă a accentului în limba română.

3.PUNCTUAȚIE ȘI ORTOGRAFIE
- Principii care stau la baza ortografiei.
- Norme ortografice și norme ortoepice.
- Semnele de punctuație si de ortografie.
- Funcționalitatea semnelor de punctuație și a semnelor ortografice.
- Scrierea cu majusculă. Abrevierile.

4. LEXICOLOGIE
- Vocabularul, ca totalitate a cuvintelor limbii române.
- Vocabular fundamental și masa vocabularului.
- Organizarea vocabularului: Vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar.
- Cuvântul ca unitate de bază a vocabularului.
- Sensul cuvintelor: sensul propriu și sensul figurat.
- Relații semantice între cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie).
- Structura morfologică a cuvântului.
- Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe).
- Resurse stilistice ale vocabularului.
- Expresii și locuțiuni.
- Frazeologia şi contextualizarea.

5. MORFOLOGIE

Părțile de vorbire flexibile (Clasificare. Funcții sintactice):
- Substantivul
- Articolul
- Pronumele
- Adjectivul
- Numeralul
- Verbul

Părțile de vorbire neflexibile (Clasificare. Funcții sintactice):
- Adverb
- Conjuncţie
- Prepoziţie
- Interjecţie

6. SINTAXA
- Enunțul (tipuri de propozitii)

A. Sintaxa propoziției:
Părți principale de propoziție:
- Subiectul – Clasificare; Exprimarea subiectului.
- Predicatul – Clasificare; Exprimarea predicatului.
- Probleme de acord

Părți secundare de propoziție:
- Atributul – Clasificare; Exprimarea atributului.
- Complementul – Clasificare; Exprimarea complementului.

B. Sintaxa frazei:
- Propoziția și felul propozițiilor
- Fraza
- Raporturile sintactice în frază: de interdependență, de coordonarea si de subordonarea în propoziție și în frază
- Mijloacele de exprimare a raporturilor sintactice în propoziție și frază
- Tipuri de subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă, circumstanțială.

Bibliografie - Limba română

1. Academia Română - Gramatica de bază a limbii române - Editura: Univers Enciclopedic Gold, București, 2010
2. Avram, Mioara - Ortografia pentru toți, Editura Academiei, Bucureşti, 1990.
3. Avram, Mioara, Gramatica pentru toți, Editura Academiei, Bucureşti, 1986
4. Angela Bidu-Vrânceanu, Narcisa Forăscu, Limba română contemporană. Lexicul, Editura Humanitas EducaŃional, Bucureşti, 2005.
5. Constantinescu-Dobridor, Gh, .Morfologia limbii române, Editura Ştiinţifică, Bucureşti,1974
6. Constantinescu-Dobridor, Gh., Sintaxa limbii române, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1994
7. Coteanu, Ion (coordonator), Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia, ediţia a II-a, Bucureşti, 1985
8. Forăscu, Narcisa (coord.), Popescu, Mihaela, Dificultăţi gramaticale ale limbii române, Editura Universităţii din Bucureşti, 2001.
9. Guţu Romalo, Valeria, Corectitudine şi greşeală. Limba română de azi, Editura Humanitas Educational, Bucureşti, 2000.
10. Hristea, Theodor (coordonator), Sinteze de limba română, ediţia a III-a, Editura Albatros, 1984.
11. Iordan, I.; Robu, Vl., Limba română contemporană, EDP, Bucureşti, 1978;
12. Mariana, N. (2010). Limba română, (Note de curs), Universitatea „Transilvania" Braşov
13. Manualele de Limba romana, cl.aIXa, aXa, aXIa, aXIIa pentru Scolile Normale (ultima editie).
14. Marcu, Florin, Noul dictionar de neologisme, Editura Academiei, Bucureşti, 1997.
15. Operele menționate în capitolul Continuturi.
16. Şuteu, Flora, Elisabeta Şoşa, Ortografia limbii române. Dicţionar şi reguli, Editura Saeculum I.O, Bucureşti, 1995.

B. Literatura română și universală pentru copii

1. CREAŢIA POPULARĂ
b) Genul liric – lirica populară
- Colinde
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)

b) Genul epic
- Basmul : *Greuceanu, Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte, Prâslea cel voinic şi merele de aur.*

2. CREAŢIA CULTĂ
a. Genul epic
- **Fabula**: Jean de La Fontaine – *Greierele și furnica*.
- **Legenda**: Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*, Dimitrie Bolintineanu – *Muma lui Ştefan cel Mare*.
- **Basmul**: Mihai Eminescu – *Făt-Frumos din lacrimă*; Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*; Basmul modern: Carlo Collodi – *Pinocchio*, Lyman Frank Baum – *Vrăjitorul din Oz*.
- **Povești:** Ion Creangă - *Fata babei şi fata moşneagului / Punguţa cu doi bani*; Hans Christian Andersen – *Răţuşca cea urâtă*; Fraţii Grimm – *Albă ca zăpada*; Charles Perault – *Scufiţa Roşie*.

- **Povestirea şi schiţa:** Povestiri şi schiţe despre vieţuitoare: Emil Gârleanu – *Căprioara / Gândăcelul*; Ioan Alexandru Brătescu-Voineşti – *Puiul*; Ion Creangă – *Ursul pâcălit de vulpe / Capra cu trei iezi*; Povestiri despre copilărie**:** I.L.Caragiale – *D-l. Goe / Vizită*; Octav Pancu Iaşi – *Iedul cu trei capre*; Barbu Ştefănescu-Delavrancea – *Bunicul / Bunica*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată*; Povestiri şi schiţe care evocă trecutul istoric: Ion Creangă – *Moş Ion Roată şi Unirea*.
- **Romanul pentru copii şi despre copii**: Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*; Mark Twain – *Aventurile lui Tom Sawyer* / *Aventurile lui Huckleberry Finn.*

b. Genul liric

- **Poezia despre copilărie**: George Coşbuc – *Iarna pe uliţă, La oglindă / La Paşti*; Elena Farago – *Sfatul degetelor*.
- **Poezia despre natură şi vieţuitoare:** Mihai Eminescu – *Revedere, Somnoroase păsărele*; Vasile Alecsandri – *Pasteluri, Miezul iernei*; Tudor Arghezi – *Zdreanţă / Tâlharul pedepsit*; George Topârceanu – *Balada unui greier mic / Gospodina*; Elena Farago – *Căţeluşul şchiop / Gândăcelul*.

Bibliografie – Literatura română și universală pentru copii

1. Buzaşi, I., (2001). Literatura pentru copii, (note de curs), Universitatea ,,1 Decembrie 1918" Alba Iulia.
2. Mihalache, Cosmin, Pascu Ana, Manolache, Carmen, Voicilă, Ciprian (2008). Îngeri, zmei şi şoimăriţe: mitologie pe întelesul copiilor, Bucureşti: Humanitas.
3. Negrilă, Iulian (1996). Literatura pentru copii. Arad: Editura Multimedia.
4. Norel, M., (2014), Literatură română şi literatură pentru copii, (note de curs), Universitatea ,,Transilvania", Braşov.
5. Pop, M., Ruxandoiu, P. (1999). Folclor literar romanesc, București: E.D.P..
6. Stoica, C., Vasilescu, E. (1996) Literatura pentru copii (Manual pentru Școlile Normale - cls. a XII a), București: E.D.P..
7. Costea, O., Mitu, F., Stoica, C., Toma-Damșa, M., Vasilescu, E., Vlăduț, A. (1996) Literatura pentru copii (Manual pentru Școlile Normale - cls. a XIII a), București: E.D.P..
8. Operele menționate în capitolul Conținuturi.

Metodica activităţilor instructiv-educative în grădiniţa de copii

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice

- abordarea flexibilă a curriculumului preşcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;
- aplicarea adecvată a principiilor și strategiilor specifice activităților desfășurate în învățământul preşcolar;
- alegerea și adecvarea strategiilor didactice de predare-învățare-evaluare în vederea realizării obiectivelor de referință/ competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul preşcolar;
- adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale copiilor, prin individualizarea și diferențierea învățării;
- valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la grădiniță;
- valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii copiilor în cadrul activităților de învățare din grădiniță*;*
- conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice.
- Dezvoltarea instituţională a unităţii de învăţământ preşcolar şi dezvoltarea de parteneriate grădiniţă - comunitate

CONȚINUT TEMATIC

. CURRICULUM PENTRU EDUCAȚIE TIMPURIE

- Domeniile de dezvoltare/domeniile experiențiale și importanța lor în educația timpurie.
- Structura și conținutul curriculumului pentru educaţia timpurie; Valori promovate.
- Planul de învățământ și Metodologia de aplicare a planului de învățământ.
  - ✓ Programul zilnic de activitate;
  - ✓ Activităţi pe domenii experienţiale;
  - ✓ Jocuri şi activitaţi didactice alese;
  - ✓ Activităţi de dezvoltare personală (rutine, tranziţii, activităţi optionale şi activitaţi desfăşurate după-amiaza).

2. PROIECTAREA ORGANIZAREA ȘI REALIZAREA ACTIVITĂȚILOR LUDICE ȘI DE ÎNVĂȚARE

- Jocul - principala formă de organizare a procesului de învăţământ în grădiniţă;
- Structura și conținutul pentru: planificarea anuală/planificarea calendaristică; proiectele tematice; proiectele de activitate (integrată sau pe discipline);
- Categoriile de activități de învățare și modul de integrare în proiectarea didactică (Activităţi pe domenii experienţiale, Jocuri şi activităţi didactice alese şi Activităţi de dezvoltare personală - activităţi integrate sau pe discipline);

- Diferenţiere şi individualizare în procesul de învăţământ.
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală şi de grup, precum a strategiilor de interevaluare, care să valorifice influenţele educative pozitive;

3. MAGEMENTUL ACTIVITĂŢILOR DE ÎNVĂŢARE

- Organizarea spaţiului educaţional (cerinţe psiho-pedagogice şi ergonomice).
- Variante de organizare şi realizare a activităţilor de învăţare pe domenii experienţiale: povestirea; repovestirea; lectura educatoarei; jocul didactic; convorbirea; memorizarea; lectura după imagini; observarea, jocul de rol, jocul motric, jocul muzical, modelaj, desen, pictură etc.
- Variante de organizare şi de realizare a activităţilor de dezvoltare personală: rutine (întâlnirea de dimineaţă), tranziţii, activităţi opţionale, activităţi din perioada după-amiezii;
- Variante de organizare şi realizare a activităţilor integrate şi a jocurilor şi a activităţilor didactice alese.
- Metode, tehnici şi procedee folosite în cadrul diferitelor tipuri de activităţi de învăţare. Combinaţii între diferite strategii didactice, în viziune sistemică.
- Mijloace didactice specifice activităţilor de învăţare cu preşcolarii şi modalităţi de optimizare a situaţiilor de învăţare prin intermediul acestora.
- Activităţile extracurriculare.
- Parteneriatul grădiniţă – şcoală şi parteneriatul grădiniţă - familie – comunitate.

4.SPECIFICUL EVALUĂRII ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL PREŞCOLAR

- Conceptul de evaluare: definire şi analiză.
- Metode, tehnici şi instrumente de evaluare a rezultatelor şi a progreselor în învăţare ale copilului preşcolar.
- Proiectarea şi interpretarea probelor de evaluare în învăţământul preşcolar.Valorificarea rezultatelor evaluărilor.

Bibliografie - Metodica predării activităţilor instructiv educative din grădiniţă

1. Bogart, C., Delmarle, S., Preda, V. (2012). Formarea competenţelor în grădiniţă: o altă perspectivă asupra timpului şcolar. Bucureşti: Aramis Print.
2. Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M. (2002). Metoda interactive de grup-Ghid metodic. 60 de metode şi 200 de aplicaţii practice pentru învăţământul preşcolar. Craiova. Arves.
3. Brănişteanu R., Chira E., (2011), Paradigme ale integrării curriculare în grădiniţă, Editura Delta Cart Educaţional, Piteşti.
4. Dumitrana, M. (1999). Educarea limbajului în învăţământul preşcolar vol. I Comunicarea orala, Bucureşti: Compania.
5. Dumitrana, M. (2000). Copilul, familia şi grădinița. Bucureşti: Compania Dumitrana, M. (2002). Activităţi matematice în grădiniţă: ghid practic, însoţit de 105 sugestii de activităţi. Bucureşti: Compania.
6. Dumitrana, M. (2005). Jocuri şi jucării pentru preşcolari. Ghid metodic de activităţi realizate cu ajutorul unor materiale simple. Bucureşti: Compania.
7. Glava, A., Pocol, M., Tătaru, L.-L. (2009). Educaţia timpurie: ghid metodic pentru aplicarea curriculumului preşcolar. Piteşti: Paralela 45
8. Glava, A., Tătaru, L., Chiş, O. (2014). Piramida cunoaşterii. Repere metodice în aplicarea curriculumului preşcolar. Piteşti: Diamant
9. Hobjilă, A. (2008). Elemente de didactică a activităţilor de educarea limbajului (etapa preşcolarităţii). Iaşi: Institutul European.
10. Ionescu, M. (coord.) (2010). Repere fundamentale în învăţarea şi dezvoltarea timpurie a copilului de la naştere la 7 ani. Bucureşti: Vanemonde.
11. Mătăsaru, M., Chriloaie, M., Nedelcu, C., Pricoaia, V., Mătăsaru, L. (2008). Proiectarea didactică în învăţământul preşcolar. Rovimed Publishers.
12. Mitu, Florica - "Metodica activităţilor de educare a limbajului", Editura Pro Humanitas, Bucureşti, 2000
13. Niculescu, R., M. (2010). Curriculum între continuitate şi provocare, Sibiu: MEDIA.
14. Norel, M., Bota, O., A. (2013). Didactica domeniului experienţial limbă şi comunicare, Cluj-Napoca: Asociaţia de Ştiinţe Cognitive din Romania.
15. Păiş Lăzărescu M, Ezechil, L. (2015). Laborator preşcolar-ghid metodologic. Ediţia a IV-a revizuită. Bucureşti: V & I Integral.
16. Păişi-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2009). A deveni şi a fi educator. Bune practici în învăţământul preşcolar şi primar. Piteşti: Editura Universităţii din Piteşti.

17. Păişi-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2015). Mentorat în didactica învățământului preşcolar şi primar. Craiova: Sitech
18. Păun, E., Iucu, R. (coord.) (2002). Educaţia preşcolară în România. Iaşi: Polirom.
19. Preda, V. (1999). Copilul şi grădinița. Urgența 2000: pariul limbajului şi al comunicării. București: Compania.
20. Preda, V. (2009). Programe şi activități în învățământul preşcolar şi primar. București: Didactica Publishing House.
21. Preda, V., Breben, S., Gongea, E., Mitrulescu, V. (2009). Învățarea bazată pe proiecte. Auxiliar didactic pentru aplicarea noului curriculum. Craiova: Arves.
22. Schulman Kolumbus, E. (2006). Didactica preşcolară. Ediția a III-a. București: V & I Integral

Pedagogie preșcolară și elemente de psihologia educației

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice

- descrierea şi explicarea corectă a ideilor, proceselor şi fenomenelor educației timpurii la nivel european şi național ;
- utilizarea adecvată a cunoştinţelor de pedagogie preşcolară şi a elementelor de psihologie a educației, în contexte variate;
- exemplificarea conceptelor, prin proiectarea conținuturilor instructiv-educative, în acord cu particularitățile psiho - individuale şi de vârstă ale şcolarului mic;
- manifestarea unei conduite flexibile şi inovative în ceea ce priveşte managementul carerei şi dezvolatrea profesională;
- aplicarea elementelor de cercetare educațională specifice în vederea realizării de micro-proiecte de cercetare educaţională în condiţii de asistenţă şi consiliere metodologică

CONȚINUT TEMATIC

1. EDUCAȚIA TIMPURIE ÎN CONTEXT EUROPEAN
   - Educaţia timpurie - dimensiune a învăţării pe tot parcursul vieţii.
   - Conceptul de educație timpurie; fundamente teoretice ale educației timpurii.
   - Educația timpurie la nivel european.
   - Servicii integrate şi incluzive în educația timpurie.
   - Finalitățile educației timpurii.

2. EDUCAȚIA TIMPURIE ÎN ROMÂNIA
   - Locul şi rolul educației timpurii în cadrul sistemului de învățământ românesc.
   - Învățământul particular – accente specifice la nivelul educației timpurii.
   - Alternative educaționale în educația timpurie. Aspecte care au contribuit la dezvoltarea sistemului de educație timpurie din România.
   - Tranziția de la grădiniță la școală.

3. FACTORII DEZVOLTĂRII PERSONALITĂȚII UMANE - INTERACŢIUNI ŞI DOMINANTE. EDUCABILITATEA
   - Conceptul de dezvoltare şi conceptul de educabilitate. Relaţia dezvoltare - învăţare – joc în educația timpurie.
   - Ereditatea, factor intern al dezvoltării personalității.
   - Mediul, factor extern al dezvoltării personalității.
   - Educația – factor hotărâtor al dezvoltării psihice; specificul influențelor educative la vârstele timpurii.
   - Metode, tehnici şi instrumente de cunoaştere a specificului dezvoltării psihice la vârstele timpurii.

4. STRUCTURA ŞI DINAMICA PERSONALITĂŢII LA VÂRSTELE TIMPURII
   - Repere ale dezvoltării la vârstele timpurii. Domeniile de dezvoltare: Dezvoltarea fizică, sănătate şi igienă personală; Dezvoltarea socio-emoțională; Capacități şi atitudini în învățare; Dezvoltarea limbajului, a comunicării şi premisele citirii şi scrierii; Dezvoltarea cognitivă şi cunoaşterea lumii.
   - Procese fundamentale ale dezvoltării personalităţii copilului la vârstele timpurii: (imaginea de sine, conştiinţa de sine şi conduita morală).
   - Dimensiuni ale dezvoltării personalității la vârstele timpurii: temperament, aptitudini, inteligenţă, caracter, creativitate.
   - Specificul învăţării la vârstele timpurii.
   - Colaborarea grădiniței cu şcoala. Importanța dezvoltării socio-emoționale în contextul asigurării unui debut şcolar de succes.

5. COPII CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE (CES) ÎN GRĂDINIȚĂ
   - Educaţia integrată şi incluzivă în grădiniţă.
   - Relația grădiniței cu familia și cu comunitatea.
   - Colaborarea cu părinții și cu alte categorii profesionale de sprijin.

6. ELEMENTE DE DIDACTICĂ PREŞCOLARĂ
   - Abordarea sistemică a procesului de învăţământ în învăţământul preşcolar; abordarea interacțională, abordarea comunicațională.
   - Interdependența formal – informal - nonformal din perspectiva procesului didactic în grădinița de copii.
   - Normativitatea didactică. Specificul principiilor didactice în învăţământul preşcolar.

7. PROIECTAREA DIDACTICĂ ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL PREŞCOLAR
   - Conceptul de proiectare didactică; funcţiile proiectării didactice; etapele proiectării didactice.
   - Produsele curriculare fundamentale: plan de învățământ, programă școlară, planificare anuală, planificare tematică.

8. MANAGEMENTUL CARIEREI DIDACTICE
   - Prevederi legislative care sprijină dezvoltarea carierei didactice.
   - Importanța dezvoltării profesionale în cariera didactică.

Bibliografie - Pedagogie și elemente de psihologie

1. Bocoş, M., Avram, I., Catalano, H., Someşan, E. (coord.) (2009), Pedagogia învăţământului preşcolar. Instrumente didactice, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
2. Bocos M., Preda V., Brănișteanu R., Clapou C., (2013), Tradiții și valori – Ghid practic de opționale integrate, Editura Delta Cart Educațional, Pitești.
3. Ezechil, L. (2002). Comunicarea educaţională în context şcolar. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică
4. Glava, A., Glava, C. (2002). Introducere în pedagogia preşcolară. Cluj-Napoca: Dacia.
5. Harwood, R., Miller, S.A., Vasta, R. (2010). Psihologia copilului. Iaşi: Polirom
6. Ionescu, M. (coord.) (2010). Repere fundamentale în învăţarea şi dezvoltarea timpurie a copilului de la naştere la 7 ani. Bucureşti: Vanemonde.
7. Mătăsaru, M., Chriloaie, M., Nedelcu, C., Pricoaia, V., Mătăsaru, L. (2008). Proiectarea didactică în învățământul preşcolar. Rovimed Publishers.
8. Niculescu, R., M. (2010). Curriculum între continuitate şi provocare, Sibiu: MEDIA.
9. Niculescu, R., M. (1999). Pedagogie preşcolară – Sinteze, Bucureşti: PRO HUMANITATE.
10. Papalia, D.E., Wenkos Olds, S., Duskin Feldman, R. (2010). Dezvoltarea umană.
11. Păun, E., Iucu, R. (coord.) (2002). Educaţia preşcolară în România. Iaşi: Polirom.
12. Petrovai D., Preda, V., Petrică S., Brănișteanu R., (2012), Pentru un copil sănătos emoțional și social – Ghid practic pentru educatorul care construiește încredere, V&I Integral, București.
13. Radu, I., T. , Ezechil, L. (2006). Pedagogie – fundamente teoretice. Bucureşti: Editura V&I Integral.
14. Radu, I.T., Ezechil, L (2009). Didactica. Teoria instruirii. Piteşti: Paralela 45.
15. Răduţ-Taciu, R., Bocoş, M.-D., Chiş, O. (coord.) (2015), Tratat de management educaţional pentru învăţământul primar şi preşcolar, Editura Paralela 45, Piteşti.
16. Vrăşmaş, E. (2014). Educația timpurie. Bucureşti: Arlequin.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN: MATEMATICĂ

2015

A. NOTĂ DE PREZENTARE

Programa pentru disciplina *Matematică* se adresează profesorilor de matematică, absolvenţi ai învăţământului superior de specialitate, care se prezintă la *Examenul naţional de definitivare în învăţământ* în vederea dobândirii dreptului de a practica în învăţământul preuniversitar.

Programa pentru *Examenul naţional de definitivare în învăţământ* este elaborată luând în considerare şi programele şcolare în vigoare pentru *Matematică*, în învăţământul gimnazial şi liceal şi programa *Concursului pentru ocuparea posturilor didactice/catedrelor declarate vacante/rezervate în învăţământul preuniversitar,* disciplina *Matematică*. Acordarea definitivării în învăţământ semnifică recunoaşterea competenţelor minim acceptabile dobândite de către o persoană care a optat pentru cariera didactică şi care garantează, în acest fel, că dispune de pregătirea necesară pentru exercitarea profesiei didactice şi că poate intra pe o rută ascendentă de profesionalizare.

Din această perspectivă aspectele fundamentale vizate prin această programă sunt:

- utilizarea conţinuturilor ştiinţifice de specialitate fundamentale şi a conexiunilor pe care *Matematica* le are cu alte discipline studiate în gimnaziu şi în liceu;
- aplicarea conceptelor de bază şi a principiilor didacticii generale şi ale metodicii predării matematicii în gimnaziu şi în liceu în contexte educaţionale specifice.

Această programă are în vedere **competenţe** asociate atât conţinuturilor ştiinţifice de specialitate, cât şi conţinuturilor metodicii predării matematicii, competenţe pe care profesorul de matematică trebuie să şi le formeze/dezvolte şi care sunt evaluate, în vederea certificării, în cadrul *Examenului naţional de definitivare în învăţământ*.

Competenţele de evaluat asociate conţinuturilor ştiinţifice de specialitate fundamentale şi a conexiunilor pe care *Matematica* le are cu alte discipline studiate în învăţământul preuniversitar

1. Identificarea unor date, concepte, relaţii specifice matematicii şi corelarea lor în funcţie de contextul în care au fost definite
2. Prelucrarea datelor de tip cantitativ, calitativ, structural, contextual specifice matematicii cuprinse în diverse surse informaţionale
3. Utilizarea conceptelor, algoritmilor şi a procedurilor specifice matematicii pentru a caracteriza local sau global o situaţie concretă
4. Exprimarea în limbajul specific matematicii a caracteristicilor cantitative sau calitative ale unei situaţii concrete şi a algoritmilor de prelucrare a acestora
5. Analizarea şi interpretarea caracteristicilor unor relaţii sau procese specifice matematicii pornind de la situaţii reale sau ipotetice
6. Modelarea matematică a unor contexte problematice variate, prin integrarea cunoştinţelor din diferite domenii

Competenţele de evaluat asociate conceptelor de bază şi principiilor didacticii generale şi ale metodicii predării matematicii în gimnaziu şi în liceu

1. Identificarea strategiilor didactice adaptate particularităţilor de vârstă şi individuale ale elevilor în vederea utilizării acestora în procesul de predare-învăţare-evaluare la *Matematică*
2. Proiectarea activităţii didactice, la disciplina *Matematică*, pentru o unitate de învăţare, un curriculum la decizia şcolii etc.
3. Asigurarea concordanţei între metodele de evaluare, competenţele specifice, conţinuturile şi instrumentele de evaluare, în cadrul unei activităţi didactice la disciplina *Matematică*
4. Exprimarea în limbaj specific a caracteristicilor strategiilor didactice alese la disciplina *Matematică* pentru realizarea unei activităţi didactice interactive, stimulative, participative
5. Analizarea activităţii didactice proiectate la disciplina *Matematică*, în vederea corelării acesteia cu particularităţile de vârstă şi individuale ale elevilor
6. Adecvarea metodelor şi a instrumentelor de evaluare la conţinuturile vizate şi la competenţele specifice asociate pentru realizarea unor activităţi didactice interactive, stimulative, participative la disciplina *Matematică*

B. TEMATICA ŞTIINŢIFICĂ PENTRU DISCIPLINA *MATEMATICĂ*

Algebră (cu elemente de logică matematică, teoria mulţimilor, aritmetică, teoria probabilităţilor şi statistică)

Propoziţii. Operatori logici. Predicate. Cuantificator universal şi cuantificator existenţial.

Mulţimi. Mulţimi de numere ($\mathbb{N}$, $\mathbb{Z}$, $\mathbb{Q}$, $\mathbb{R}$). Operaţii cu mulţimi. Principiul includerii şi excluderii. Relaţii binare. Relaţii de ordine. Relaţii de echivalenţă, clase de echivalenţă. Numere cardinale, operaţii. Mulţimi finite şi mulţimi infinite. Mulţimi numărabile şi mulţimi nenumărabile. Metoda inducţiei matematice.

Funcţii. Funcţii injective, surjective, bijective. Compunerea funcţiilor. Funcţii inversabile, inversa unei funcţii. Funcţii reale de variabilă reală monotone, periodice, pare, impare. Operaţii cu funcţii reale.

Şiruri. Şiruri recurente. Progresii aritmetice şi progresii geometrice.

Numere naturale şi numere întregi. Teorema împărţirii cu rest. Divizibilitate. Criterii de divizibilitate. Numere prime. Teorema fundamentală a aritmeticii. C.m.m.d.c., c.m.m.m.c. a două sau mai multor numere întregi. Algoritmul lui Euclid pentru determinarea c.m.m.d.c. a două numere întregi. Ecuaţii diofantice $ax + by = c$.

Probleme de numărare. Permutări, aranjamente, combinări. Binomul lui Newton.

Evenimente aleatoare, operaţii cu evenimente. Probabilitatea unui eveniment în cazul evenimentelor elementare egal probabile (cazul finit). Probabilităţi condiţionate. Evenimente independente. Scheme clasice de probabilitate (Poisson şi Bernoulli). Variabile aleatoare.

Radicalul de ordinul n dintr-un număr real. Puteri cu exponent raţional şi puteri cu exponent real. Funcţia exponenţială şi funcţia logaritmică.

Numere complexe. Forma algebrică, modulul şi conjugatul unui număr complex. Forma trigonometrică a unui număr complex. Operaţii cu numere complexe. Formula lui Moivre. Rădăcinile de ordinul n ale unui număr complex. Ecuaţii binome. Interpretări geometrice ale operaţiilor cu numere complexe. Aplicaţii în geometrie ale numerelor complexe.

Lege de compoziţie. Asociativitate, comutativitate, element neutru, elemente simetrizabile. Monoid, grup, subgrup. Morfism de grupuri, izomorfism de grupuri. Teorema lui Lagrange despre grupuri. Grup ciclic. Ordinul unui element într-un grup. Grup de permutări. Transpoziţie. Signatura unei permutări.

Inel unitar, subinel, divizori ai lui zero. Morfism de inele, izomorfism de inele. Grupul unităţilor unui inel. Inel integru. Inelul claselor de resturi modulo n. Indicatorul lui Euler. Mica teoremă a lui Fermat, teorema lui Euler, teorema lui Wilson. Lema chineză a resturilor. Corp, subcorp. Morfism de corpuri, izomorfism de corpuri.

Inelul polinoamelor de o nedeterminată având coeficienţii într-un inel comutativ. Gradul unui polinom. Funcţie polinomială. Teorema împărţirii cu rest pentru polinoame având coeficienţii într-un corp comutativ. Divizibilitate, asociere în divizibilitate, c.m.m.d.c. şi c.m.m.m.c. a două sau mai multor polinoame, algoritmul lui Euclid pentru aflarea c.m.m.d.c. a două polinoame. Rădăcinile unui polinom având coeficienţii într-un corp comutativ. Teorema lui Bézout. Teorema fundamentală a algebrei (fără demonstraţie). Rădăcini multiple. Derivata formală a unui polinom. Teorema de caracterizare a rădăcinilor multiple pentru un polinom având coeficienţii într-un corp de caracteristică zero. Relaţiile lui Viète. Sumele lui Newton. Polinoame având coeficienţii întregi, raţionali, reali, complecşi. Polinoame ireductibile.

Spaţiu vectorial, subspaţiu. Dependenţă liniară, independenţă liniară, sistem de generatori. Bază a unui spaţiu vectorial. Aplicaţie liniară.

Matrice cu elemente într-un inel comutativ. Operaţii cu matrice. Transpusa unei matrice. Determinantul de ordin n. Proprietăţi ale determinanţilor. Determinantul produsului a două matrice. Matrice inversabilă, inversa unei matrice. Rangul unei matrice cu elemente într-un corp comutativ. Matricea asociată unei aplicaţii liniare.

Sisteme de ecuaţii liniare. Teorema lui Cramer. Teorema Kronecker-Capelli. Sisteme omogene.

Date statistice. Reprezentarea grafică a datelor statistice. Eşantionare. Frecvenţă. Medii. Dispersie.

Graf, graf arbore. Distanţă, drumuri, lungimea unui drum.

Geometrie şi trigonometrie

Poziţii relative ale punctelor, dreptelor şi planelor.

Segment, triunghi, semidreaptă, semiplan, unghi, poligon, poligon convex.

Distanţa dintre două puncte. Lungimea unui segment, măsura unui unghi. Congruenţa segmentelor, a unghiurilor şi a triunghiurilor. Inegalităţi referitoare la unghiurile şi laturile unui triunghi.

Drepte paralele în plan, axioma de paralelism, perechi de unghiuri congruente formate de o secantă cu două drepte paralele. Suma măsurilor unghiurilor într-un triunghi. Patrulatere: paralelogram, dreptunghi, romb, pătrat, trapez. Linii importante într-un triunghi (mediane, înălţimi, mediatoare, bisectoare) şi concurenţa lor.

Teorema lui Thales. Asemănarea triunghiurilor. Relaţii metrice într-un triunghi. Teorema bisectoarei. Calcularea lungimii medianelor, a bisectoarelor şi a înălţimilor unui triunghi. Teorema lui Menelaus şi teorema lui Ceva.

Cercul. Cercul înscris şi cercul circumscris unui triunghi. Coarde, arce şi unghiuri în cerc. Puterea unui punct faţă de un cerc, axa radicală a două cercuri. Poligoane înscrise sau circumscrise unui cerc, poligoane regulate. Lungimea cercului şi lungimea arcului de cerc.

Aria suprafeţelor poligonale plane. Aria discului şi aria sectorului circular.

Drepte paralele în spaţiu, dreaptă paralelă cu un plan, plane paralele. Unghiul a două drepte, drepte perpendiculare. Dreaptă perpendiculară pe un plan, teorema celor trei perpendiculare, plane perpendiculare. Proiecţii. Unghiul unei drepte cu un plan, unghiul a două plane. Distanţa de la un punct la un plan. Perpendiculara comună a două drepte necoplanare, distanţa dintre două drepte.

Corpuri poliedrale: prisma, piramida, trunchiul de piramidă. Corpuri de rotaţie: sfera, cilindrul circular drept, conul circular drept, trunchiul de con circular drept. Secţiuni cu un plan. Arii şi volume.

Vectori în plan. Operaţii cu vectori: adunarea, înmulţirea cu numere reale, produsul scalar. Vectori de poziţie.

Reper cartezian în plan. Ecuații ale dreptei în plan. Condiții de coliniaritate, paralelism și perpendicularitate în plan. Determinarea unghiurilor dintre drepte. Distanța de la un punct la o dreaptă în plan. Aria unui triunghi. Ecuațiile cercului. Ecuația carteziană redusă a elipsei, a hiperbolei, a parabolei. Tangente la cerc, elipsă, hiperbolă, parabolă.

Funcții trigonometrice, formule fundamentale, funcții trigonometrice inverse. Ecuații trigonometrice și sisteme de ecuații trigonometrice. Aplicații ale trigonometriei în geometrie.

Locuri geometrice.

Analiză matematică

Mulțimea numerelor reale: structura de ordine, axioma lui Cantor. Mulțimi mărginite și mulțimi nemărginite. Vecinătăți. Puncte interioare, aderente, de acumulare. Mulțimi deschise, închise, compacte. Dreapta reală încheiată.

Șiruri de numere reale. Subșir. Limita unui șir. Convergența șirurilor monotone și mărginite. Convergența șirurilor Cauchy. Operații cu șiruri care au limită, cazuri de nedeterminare. Criterii de existență a limitei: criteriul cleștelui, criteriul majorării, criteriul raportului. Lema Stolz-Cesaro, criteriul rădăcinii. Trecerea la limită în inegalități. Șiruri remarcabile: șiruri cu limita e, șirul sumelor parțiale ale seriei armonice generalizate.

Funcții reale de o variabilă reală. Funcții mărginite. Funcții convexe, funcții concave.

Limite de funcții, definiții echivalente. Operații cu limite de funcții, cazuri de nedeterminare.

Continuitate. Puncte de discontinuitate. Operații cu funcții continue. Funcții continue pe intervale. Teorema lui Weierstrass. Proprietatea lui Darboux. Discontinuități ale funcțiilor monotone și discontinuități ale funcțiilor cu proprietatea lui Darboux. Continuitate uniformă

Derivabilitate. Derivatele funcțiilor uzuale. Operații cu funcții derivabile. Proprietăți ale funcțiilor derivabile, derivata funcției inverse. Derivate de ordin superior. Tangenta la graficul unei funcții într-un punct, puncte de inflexiune, puncte de întoarcere, puncte unghiulare. Puncte de extrem local. Teorema lui Fermat. Teorema lui Rolle. Teorema lui Lagrange. Teorema lui Cauchy. Teorema lui Darboux. Studiul monotoniei și al convexității cu ajutorul derivatelor. Teoremele lui l'Hospital. Formula lui Taylor cu restul lui Lagrange. Dezvoltarea în serie Taylor pentru funcțiile $\sin x$, $\cos x$, $\ln(1+x)$, $(1+x)^a$, e^x.

Integrabilitate Riemann. Integrabilitatea funcțiilor monotone și a funcțiilor continue. Teorema de medie. Primitive, teorema de existență a primitivelor funcțiilor continue. Formula Leibniz-Newton. Metode de calcul a integralelor. Aplicații ale calculului integral în geometrie.

C. BIBLIOGRAFIE PENTRU TEMATICA ȘTIINȚIFICĂ - DISCIPLINA *MATEMATICĂ*

*** *Manuale școlare aprobate pentru disciplina Matematică*, conform Catalogului manualelor școlare valabile în învățământul preuniversitar, www.edu.ro

1. Becheanu, M., Dincă, A., Ion, I., Nită, C., Purdea, I., Radu, N., Stefănescu, Mirela, Vraciu, C.: *Algebră pentru perfecționarea profesorilor,* EDP, București, 1983
2. Brânzei, D., Onofraș, E., Anița, S.: *Bazele raționamentului geometric,* Editura Academiei, București, 1983
3. Brânzei, D., Zanoschi, A.: *Geometrie, probleme cu vectori*, Editura Paralela 45, Pitești, 2003
4. Miron, R., Papuc, D. (coord.): *Geometrie pentru perfecționarea profesorilor,* EDP, București, 1983
5. Nicolescu, M., Dinculeanu, N., Marcus, S.: *Analiza matematică,* EDP, București, 1980
6. Panaitopol, L., Gica, Al.: *Elemente de teoria numerelor*, Editura Universității din București, 2001
7. Panaitopol, L., Serbănescu, D.: *Probleme de teoria numerelor și combinatorică,* Editura Gil, Zalău, 2002
8. Popa, E.: *Analiză matematică. Culegere de probleme*, Editura Gil, Zalău, 2005
9. Precupanu, Anca: *Bazele analizei matematice*, Editura Universității Al. I. Cuza, Iași, 1993
10. Singer, Mihaela, Voica, C., Neagu, Mihaela: *Statistică și probabilități – curs introductiv pentru elevi, studenți și profesori,* Editura Sigma, București, 2003
11. Tomescu, I.: *Probleme de combinatorică și teoria grafurilor,* EDP, București, 1981
12. Țiteica, G.: *Culegere de probleme de geometrie*, Editura Tehnică, București, 1965

D. TEMATICA PENTRU METODICA PREDĂRII MATEMATICII

I. Proiectarea, organizarea și desfășurarea activității didactice

1. Componentele curriculumului național: planuri-cadru, programe școlare, manuale școlare și auxiliare curriculare; alți termeni de referință ai curriculumului național: cadru de referință, competențe generale, competențe specifice etc.
2. Proiectarea activității didactice: planificarea calendaristică, proiectarea unei unități de învățare.
3. Proiectarea curriculumului la decizi școlii (aprofundare/extindere/opțional ca disciplină nouă): structură, condiționări, modalități de adecvare la grupuri țintă diferite.

II. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învățare-evaluare la *Matematică*

1. Metode didactice specifice matematicii (problematizarea, învățarea prin descoperire, rolul problemelor în învățarea matematicii, rolul exemplelor și contraexemplelor în procesul de predare-învățare-evaluare etc.) și metode de învățare centrate pe elev.
2. Forme de organizare a activității didactice (frontal, individual, grup): clasificare, caracterizare.
3. Mijloace de învățământ (tipuri, caracterizare, funcții didactice); integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare.

III. Evaluarea procesului instructiv-educativ, a progresului și a rezultatelor școlare; valorizarea activității elevului

1. Evaluarea: obiective, funcții, tipuri de evaluări; calități ale instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate și aplicabilitate.
2. Metode de evaluare: tradiționale, alternative; erori de evaluare și modalități de minimizare a lor.
3. Tipologia itemilor: definiție, clasificări, caracteristici, reguli de proiectare.

E. BIBLIOGRAFIE PENTRU METODICA PREDĂRII *MATEMATICII*

*** *Curriculum național. Programe școlare în vigoare pentru matematică*, http://programe.ise.ro

*** *Planurile-cadru în vigoare pentru matematică,* www.ise.ro

*** *Ghid de evaluare la disciplina matematică,* Editura ERC PRESS, București, 2011, https://insam.softwin.ro

*** *Ghid metodologic pentru aplicarea programelor de matematică primar – gimnaziu*, Editura SC Aramis Print, București, Consiliul Național pentru Curriculum, 2001

*** *Ghid metodologic aria curriculară Matematică și Științe ale naturii, liceu*, Editura SC Aramis Print, București, Consiliul Național pentru Curriculum, 2002

1. Asaftei, P., Romila, Amalia, Chirilă, C.: *Ghid de pregătire a examenului de definitivat Matematică învățători/institutori,* Editura Caba, 2004
2. Brânzei, D., Brânzei, Roxana: *Metodica predării matematicii*, Editura Paralela 45, Pitești, 2000
3. Catană, Aurelia, Săcuiu, Mihaela, Stănășilă, O.: *Metodica predării analizei matematice,* EDP, București, 1983
4. Cîrjan, F.: *Didactica matematicii*, Editura Corint, București, 2007
5. Cristea, S.: *Fundamentele pedagogiei*, Editura Polirom, Iași, 2010
6. Cucoș, C.: *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Editura Polirom, Iași, 2009
7. Cucoș, C.: *Teoria și metodologia evaluării*, Editura Polirom, 2008
8. Oprea, Crenguța-Lăcrămioara: *Strategii didactice interactive*, EDP, București, 2009
9. Polya, G.: *Descoperirea în matematică*, EDP, București, 1971
10. Savu, I. ș.a.: *Ghidul profesorului de matematică – Concursul pentru ocuparea posturilor didactice - 2004*, Editura Sigma, București, 2004
11. Savu, I. ș.a.: *Modele de teste și probleme propuse pentru Concursul pentru ocuparea posturilor didactice 2006*, Editura Grup Editorial Art, 2006
12. Singer, Mihaela, Voica, C.: *Învățarea matematicii. Elemente de didactică aplicată pentru clasa a VIII-a,* Editura Sigma, București, 2002
13. Stoica, A.: *Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică,* Editura Humanitas Educațional, București, 2003

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

MAIȘTRI INSTRUCTORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: MECANICĂ

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepției, cunoaşterii, înțelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unitățile de competențe - cunoştințele, abilitățile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor ştiinței devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate instituția şcolară şi substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice.**

Au fost urmărite formarea şi structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competențele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor ştiințifice (aprox.. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodica şi aplicațiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

Conținuturile programei urmăresc sporirea flexibilității, mobilității ocupaționale şi

creşterea gradului de adaptabilitate a maiştrilor instructori la evoluția tehnică, tehnologică şi economică în domeniu.

Programa este orientată pe evaluarea calității concepției didactice şi a modalităților concrete prin care maistrul instructor pune elevii în situații de învățare eficientă, menite să conducă la formarea competențelor prevăzute în standardele de pregătire profesională. Această orientare este cu atât mai necesară în prezent, când flexibilitatea programelor şcolare solicită din partea cadrelor didactice efortul de a concepe procese şi parcursuri didactice adaptate nivelului claselor de elevi cu care lucrează şi finalităților învățământului tehnologic.

Structura arborescentă şi organizarea modulară a curriculum-ului pentru învățământul tehnologic, solicită abordarea structurală a desfăşurării procesului de învățământ.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. DESEN TEHNIC INDUSTRIAL

1.1. Norme generale privind întocmirea desenelor tehnice

- Tipuri de standarde (naţionale, europene, internaţionale)
- Elemente de standardizare (linii, formate, indicator)

1.2. Elemente de desen proiectiv
- Sisteme de proiecţie
- Reprezentarea în dublă şi triplă proiecţie ortogonală a corpurilor geometrice
- Aşezarea normală a proiecţiilor

1.3. Reprezentarea formelor constructive în vedere şi în secţiune
- Reprezentarea în vedere a formelor constructive
- Reprezentarea în secţiune a pieselor. Haşurarea în desenul tehnic.
- Reprezentarea rupturilor

1.4. Cotarea desenelor tehnice
- Elementele cotării
- Simboluri folosite la cotare
- Reguli de cotare

1.5. Desenul la scară
- Scări de reprezentare utilizate în desenul tehnic

1.6. Documentaţia tehnică şi tehnologică folosită în procesul tehnologic de prelucrare
- Fişă tehnologică
- Plan de operaţii

1.7. Desenul de ansamblu
- Citirea şi interpretarea desenului de ansamblu

2. STUDIUL MATERIALELOR

2.1. Proprietăţile materialelor metalice
- Proprietăţile fizice, mecanice şi tehnologice ale materialelor metalice.

2.2. Materiale metalice feroase
- Oţeluri: clasificarea, elaborarea, simbolizarea şi utilizarea oţelurilor nealiate şi aliate.
- Fonte: clasificarea, elaborarea, simbolizarea şi utilizarea fontelor nealiate şi aliate.

2.3. Materiale metalice neferoase
- Cuprul şi aliajele sale: clasificarea, simbolizarea şi utilizarea lor;
- Aluminiul şi aliajele sale: clasificarea, simbolizarea şi utilizarea lor.

3. MĂSURĂRI TEHNICE

3.1. Sistemul International de Unităţi de Măsură
- Mărimi şi unităţi de măsură fundamentale;
- Multipli şi submultipli.

3.2. Procesul de măsurare şi componentele sale
- Componentele procesului de măsurare;
- Metode de măsurare;
- Mijloace de măsurare;
- Caracteristici metrologice.

3.3. Mijloace de măsurare şi control al mărimilor geometrice
- Măsurarea / controlul dimensiunilor liniare
- Măsurarea / controlul dimensiunilor unghiulare
- Măsurarea / controlul suprafeţelor

3.4. Precizia de prelucrare
- Dimensiuni;
- Abateri;
- Toleranţe;
- Ajustaje.

4. TEHNOLOGII GENERALE MECANICE

4.1. Organizarea locului de muncă (microclimat, principii ergonomice de organizare a locului de muncă)

4.2. Operaţii de lăcătuşerie (definiţii, SDV-uri, utilaje, tehnologie, control)
- Operaţii pregătitoare (curăţire, îndreptare, trasare);
- Operaţii de prelucrare (debitare, îndoire, pilire, polizare, găurire, filetare).
- Operaţii de finisare (răzuire , lustruire)

4.3. Prelucrări prin aşchiere

- Mișcări necesare în procesul de așchiere;
- Scule așchietoare utilizate la strunjire, frezare, găurire (clasificare, materiale, elemente geometrice și constructive ale cuțitelor de strung);
- Elementele regimului de așchiere la operațiile de strunjire, frezare, găurire

4.4. Asamblări nedemontabile

- Nituirea (domeniul de utilizare, tipuri de nituri și de asamblări nituite, scule-dispozitive-utilaje, tehnologia nituirii, controlul asamblării)
- Lipirea (domeniul de utilizare, avantaje-dezavantaje, procedee, materiale utilizate, tehnologia lipirii, controlul asamblării)
- Sudarea cu arc electric (domeniul de utilizare, avantaje-dezavantaje, clasificarea îmbinărilor sudate, materiale utilizate, scule-dispozitive-utilaje, tehnologia sudării, controlul asamblării)

4.5. Asamblări demontabile

- Asamblarea prin pene (domeniul de utilizare, tipuri de pene, tehnologia asamblării, controlul asamblării)
- Asamblarea prin filet (domenii de utilizare, tipuri de filete, clasificare, simbolizare, elemente geometrice, asigurarea asamblării contra autodesfacerii, scule și dispozitive, tehnologia asamblării, controlul asamblării)
- Asamblarea prin bolțuri și știfturi (domenii de utilizare, tipuri de bolțuri și știfturi, tehnologia asamblării, controlul asamblării)

5. SĂNĂTATEA ȘI SECURITATEA MUNCII

5.1. Protecția muncii

5.2. Accidentele de muncă și bolile profesionale

COMPETENȚE SPECIFICE

1. Cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice și metodice de specialitate;

2. Operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;

3. Realizarea corelațiilor intra, -inter și pluridisciplinare ale conținuturilor;
4. Proiectarea activităților de instruire practică/pregătire practică în concordanță cu cerințele curriculumului și ale tehnologiei didactice moderne;
5. Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea proiectată;

6. Organizarea și coordonarea activității de instruire/pregătire practică în atelierul tehnologic școlar și la agenții economici în scopul formării și dezvoltării competențelor specifice;

7. Selectarea și aplicarea metodelor de evaluare adecvate activității de instruire/pregătire practică;
8. Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;

9. Exploatarea utilajelor, instalațiilor și echipamentelor în condițiile respectării normelor de protecție și igiena muncii, P.S.I. și protecția mediului înconjurător;

10. Respectarea normelor de calitate pentru desfășurarea proceselor, obținerea produselor și oferirea serviciilor;

11. Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
12. Stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor din aria curriculară „Tehnologii” în învățământul preuniversitar; construirea demersului didactic pentru realizarea centrării pe elev.
2. Componentele curriculumului școlar:

- curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module;

- documente curriculare, Standarde de Pregătire Profesională, planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;

- obiectivele instruirii practice și evaluării: competențe generale, competențe specifice, unități de competență, competențe;

- proiectarea curriculumului opțional și în dezvoltare locală.

3. Stabilirea corespondențelor dintre competențele de execuție și sociale și conținuturile de instruire.

4. Metode și procedee de instruire practică:
   - Clasificarea și caracteristicile grupelor de metode specifice instruirii practice;
   - Exemplificarea aplicării metodelor specifice instruirii practice;
   - Utilizarea metodelor de instruire centrate pe elev: lucrul în echipă, învățarea prin cooperare, metoda proiectului, problematizarea, studiul de caz.

5. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:
   - funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;
   - tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.
6. Caracterizarea tipurilor de lecții specifice instruirii practice: lecția de formare și dezvoltare a competențelor de execuție, lecția de evaluare prin probă practică, lecția vizită.

7. Particularitățile mediului de instruire în atelierul școală.

8. Proiectarea demersului didactic: stabilirea lucrărilor de instruire practică în acord cu conținuturile programelor școlare, planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției.

9. Proiectarea instrumentelor de evaluare prin probe practice: formularea cerințelor, întocmirea baremului și a fișelor de observare.

10. Modalități de adaptare a instruirii practice pentru integrarea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale.
11. Integrarea abilităților cheie în activitatea de instruire practică.

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. *** Colecția de standarde ISO
2. *** Manuale școlare clasele IX- XII/XIII și auxiliare curriculare pentru disciplinele / modulele din aria curriculară Tehnologii în vigoare, aprobate de MECS.
3. *** Documente legislative, în vigoare, privind securitatea și sănătatea în muncă

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliței, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iași, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoș, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iași, 1996

5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, București, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea, C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2006
20. Petty, G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura Atelier Didactic, Bucureşti, 2007
21. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2000
22. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, Bucureşti,1999
23. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
24. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
25. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAŢIEI ȘI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: MECANICĂ

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. DESEN TEHNIC INDUSTRIAL

1.1. Norme generale privind întocmirea desenelor tehnice

- Tipuri de standarde (naţionale, europene, internaţionale)
- Elemente de standardizare (linii, formate, indicator)

1.2. Elemente de desen proiectiv

- Sisteme de proiecţie
- Reprezentarea în dublă şi triplă proiecţie ortogonală a corpurilor geometrice

- Aşezarea normală a proiecţiilor

1.3. Reprezentarea formelor constructive în vedere şi în secţiune

- Reprezentarea în vedere a formelor constructive
- Reprezentarea în secţiune a pieselor. Haşurarea în desenul tehnic.
- Reprezentarea rupturilor

1.4. Cotarea desenelor tehnice

- Elementele cotării
- Simboluri folosite la cotare
- Reguli de cotare

1.5. Desenul la scară

- Scări de reprezentare utilizate în desenul tehnic

1.6. Reprezentarea asamblări nedemontabile şi demontabile

- Asamblări nituite
- Asamblări lipite
- Asamblarea prin pene
- Asamblarea prin filet
- Asamblarea prin bolțuri și știfturi
- Asamblarea prin caneluri

1.7. Desenul de ansamblu

- Citirea şi interpretarea desenului de ansamblu

2. STUDIUL MATERIALELOR

2.1. Proprietăţile materialelor metalice

- Proprietăţile fizice, mecanice şi tehnologice ale materialelor metalice.

2.2. Materiale metalice feroase

- Oţeluri: clasificarea, elaborarea, simbolizarea şi utilizarea oţelurilor nealiate şi aliate.
- Fonte: clasificarea, elaborarea, simbolizarea şi utilizarea fontelor nealiate şi aliate.

2.3. Materiale metalice neferoase

- Cuprul şi aliajele sale: clasificarea, simbolizarea şi utilizarea lor;
- Aluminiul şi aliajele sale: clasificarea, simbolizarea şi utilizarea lor.

2.4. Coroziunea metalelor şi aliajelor

- Generalităţi. Tipuri de coroziune;
- Protecţia anticorozivă.

2.5. Materiale avansate (prezentare generală, domenii de utilizare)

- Materiale plastice;
- Materiale ceramice;
- Materiale compozite;
- Materiale refractare şi termoizolante.

3. MĂSURĂRI TEHNICE

3.1. Sistemul International de Unităţi de Măsură

- Mărimi şi unităţi de măsură fundamentale;
- Multipli şi submultipli.

3.2. Procesul de măsurare şi componentele sale

- Componentele procesului de măsurare;
- Metode de măsurare;
- Mijloace de măsurare;
- Caracteristici metrologice.

3.3. Erori de măsurare.

3.4. Mijloace de măsurare şi control al mărimilor geometrice

- Măsurarea / controlul dimensiunilor liniare
- Măsurarea / controlul dimensiunilor unghiulare
- Măsurarea / controlul suprafeţelor
- Măsurarea / controlul volumelor

3.5. Măsurarea mărimilor mecanice

- Măsurarea forţelor (dinamometre)
- Măsurarea maselor (balanţe, cântare)

- Măsurarea presiunilor (manometre, barometre, vacuumetre)
- Măsurarea mărimilor cinematice (viteze, turaţii, debite)

3.6. Precizia de prelucrare

- Dimensiuni;
- Abateri;
- Toleranţe;
- Ajustaje.

4. TEHNOLOGII GENERALE MECANICE

4.1. Organizarea locului de muncă (microclimat, principii ergonomice de organizare a locului de muncă)

4.2. Operaţii de lăcătuşerie (definitii, SDV-uri, utilaje, tehnologie, control)

- Operaţii pregătitoare (curăţire, îndreptare, trasare);
- Operaţii de prelucrare (debitare, îndoire, pilire, polizare, găurire, filetare).
- Operaţii de finisare (răzuire , lustruire)

4.3. Noţiuni generale despre procedeele de elaborare a semifabricatelor

- Turnarea (definiţie, avantaje, dezavantaje, operaţii principale şi auxiliare ale turnării, model, formă, miez, tipuri de semifabricate obţinute prin turnare);
- Procedee de prelucrare prin deformare plastică: Forjarea (definiţie, scopuri, operaţii de bază, tipuri de semifabricate utilizate ca materie primă); Matriţarea (definiţie, avantaje, dezavantaje, tipuri de semifabricate utilizate ca materie primă); Laminarea (definiţie, produse obţinute prin laminare); Trefilarea (definiţie, produse obţinute prin trefilare).

4.4. Prelucrări prin aşchiere

- Noţiuni de bază ale procesului de aşchiere (definiţie, tipuri de aşchii);
- Mişcări necesare în procesul de aşchiere;
- Scule aşchietoare (clasificare, materiale, elemente geometrice şi constructive);
- Elementele regimului de aşchiere
- Operaţii de prelucrare prin aşchiere: Strunjirea (definiţie, enumerarea părţilor componente ale strungului normal, cuţite de strung, scheme de prelucrare prin strunjire a arborilor scurţi şi a arborilor lungi, norme de SSM specifice); Frezarea (definiţie, enumerarea părţilor componente ale maşinilor de frezat univrsale, freze, scheme de frezare în sensul avansului şi în sens contrar avansului, norme de SSM specifice); Rabotarea (definiţie, cuţite de rabotat, schemele rabotării la şepinguri şi la raboteze, norme de SSM specifice); Mortezarea (definiţie, cuţite de mortezat, schema aşchierii la mortezare, norme de SSM specifice); Rectificarea (definiţie, pietre abrazive folosite la rectificare, enumerarea părţilor componente ale maşinii de rectificat rotund şi ale maşinii de rectificat plan, schema aşchierii la rectificarea suprafeţelor cilindrice exterioare şi la rectificarea suprafeţelor plane, norme de SSM specifice)

4.5. Asamblări nedemontabile (asamblări nituite, asamblări sudate) - construcţie, funcţionare, utilizare.

4.6. Asamblări demontabile (asamblari filetate, prin pene şi caneluri) - construcţie, funcţionare, utilizare.

5. SISTEME DE TRANSMITERE A MIŞCĂRII

5.1. Osii, arbori şi lagăre – rol funcţional, părţi componente, tipuri constructive, materiale, domenii de utilizare.

5.2. Transmisii mecanice (transmisii prin curele, transmisii prin cabluri şi lanţuri, transmisii prin roţi dinţate) - rol funcţional, părţi componente, tipuri constructive, avantaje-dezavantaje, materiale, domenii de utilizare.

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;

- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară "Tehnologii". Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. *** Standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru disciplinele / modulele din aria curriculară Tehnologii, în vigoare
2. *** Manuale şcolare clasele IX-XII/XIII şi auxiliare curriculare pentru

		disciplinele/modulele din aria curriculară Tehnologii, în vigoare
3.	***	Colecţia de standarde ISO
4.	Precupeţu, P. Dale, C.	Desen tehnic industrial, Ed. Tehnică Bucureşti, 1990
5.	Ţonea, A. ș.a.	Studiul materialelor, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1996
6.	Ţonea, A. Cârstea, N.	Elemente de tehnologie generală, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2000
7.	Drobotă, V. ș.a.	Organe de maşini şi mecanisme, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1993
8.	Mănescu, M. Rizea, N. Crăitaru, A.	Desen tehnic industrial, Editura Economică, Bucureşti, 1995.

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1.	Adăscăliţei, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2.	Cerghit, I.,	Metode de învăţământ, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1997
3.	Carcea I.M.,	Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2005
4.	Cucoş, C.,	Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5.	Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2006
6.	Creţu, C.,	Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7.	Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8.	Jinga, I., Negreţ, I.,	Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9.	Jinga, I., Istrate, E.	Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10.	Joiţa, E.,	Eficienţa instruirii, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1998
11.	Lisievici P.	Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12.	Manolescu, M.,	Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13.	Neacşu, I.,	Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1999
14.	Nicola I.,	Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15.	Niţucă, C., Stanciu, I.,	Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16.	Negreţ, I.,	Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17.	Onu, P., Luca, C.,	Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18.	Onu, P., Luca, C.,	Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19.	Oprea C.L.	Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2006
20.	Petty G.	Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, Bucureşti, 2007
22.	Radu, I., T.,	Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2000
23.	Toma, S.,	Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1999
24.	Tomşa, G.,	Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
25.	***	Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26.	***	Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: MEDICINĂ GENERALĂ

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Bronşita cronică. (forme clinice, diagnostic, tratament)
2. Pneumoniile (forme clinice, diagnostic, tratament)
3. Tuberculoza pulmonară (forme clinice, diagnostic, tratament)
4. Astmul bronşic (forme clinice, diagnostic, tratament)
5. Insuficienţa respiratorie (forme clinice, diagnostic, tratament)

6. Angina pectorală (forme clinice, diagnostic, tratament)
7. Infarctul miocardic acut (forme clinice, diagnostic, tratament)
8. H.T.A (forme clinice, diagnostic, tratament)
9. Moartea subită şi resuscitarea cardio - respiratorie (forme clinice, diagnostic, tratament)
10. Pancreatitele acute (forme clinice, diagnostic, tratament)
11. Diabetul zaharat (forme clinice, diagnostic, tratament)
12. Ulcerul gastric si duodenal (forme clinice, diagnostic, tratament)
13Litiazabiliară (forme clinice, diagnostic, tratament)
14Poliatritareumatoidă (forme clinice, diagnostic, tratament)
15. Anemii (generalităţi, anemia feriprivă, megaloblastică) (forme clinice, diagnostic, tratament)
16. Hepatita acută virală (forme clinice, diagnostic, tratament))
17. Abdomenul acut chirurgical peritonite difuze acute, ocluzia intestinală, apendicita acuta, abdomenul acut (forme clinice, diagnostic, tratament)
18. Nutriţie şi alimentaţie pediatrică
19. Diareea acută la copil (forme clinice, diagnostic, tratament)
20. Intoxicaţiile acute la copil (forme clinice, diagnostic, tratament)
21. Infecţii ale căilor aeriene superioare la copil (forme clinice, diagnostic, tratament)
22. Astmul bronşic la copil ((forme clinice, diagnostic, tratament)
23. Convulsiile la copil (forme clinice, diagnostic, tratament)
24. Sindromul nefrotic (forme clinice, diagnostic, tratament)
25. Infecţiile tractului urinar (forme clinice, diagnostic, tratament)
26. Insuficienţa renală cronică (forme clinice, diagnostic, tratament)

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară “Tehnologii”. Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.
4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.
5. Metode şi procedee de predare-învăţare:
a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;
b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;
c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;
d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;
6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:
a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;
b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.
7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);
8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).
9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;
a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;
b) metode şi tehnici de evaluare;
c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;
d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);
e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;
f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.
10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).
11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).
12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Angelescu N. Patologie chirurgicală pentru admitere în rezidențiat, ediția a II-a revăzută și adăugită Editura Celsius, 2003
2. Borundel C. Medicină internă pentru cadre medii, Editura All, 2000
3. Ciofu E., Ciofu C. Esențialul în pediatrie, ediția a II-a, Editura Amaltea, București, 2002
4. Daşchievici S., Mihăilescu M. Chirurgie – manual pentru cadre medii și școli postliceale Editura Medicală, București, 2007
5. Forsea D., Popescu R., Popescu Compendiu de Dermatologie și Venerologie Editura Tehnică, București, pag. 350-367, 1997
6. Gherasim L. Ghiduri de practică medicală, Colegiul Medicilor din România Editura Infomedica, Bucureşti, vol. 2, pag. 141-151, 2001
7. Harrison Principii de medicină internă, Ediția 14, Editura Teora, Bucureşti, 2003
8. Harrison's Principles of Internal medicine, 16th edition (2005), McCraw-Hill Companies, Kasper et al. (editors) Traducere selectivă pentru examenul de rezidențiat, Editura Medicală, Bucureşti, 2005

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom", Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1997

3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, București, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006
20. Petty G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, București, 2007
22. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2000
23. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1999
24. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
25. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

PROFESORI DE PEDAGOGIE

DISCIPLINA DE EXAMEN: PEDAGOGIE

2015

A. NOTĂ DE PREZENTARE

Programa de pedagogie pentru definitivarea în învățământ reprezintă o componentă esențială a curriculumului destinat formării continue a profesorilor din învățământul preuniversitar,cu specializări aparținând domeniului științelor educației, numit generic, în documentele de clasificare profesională, pedagogie.

Programa a fost concepută, urmărindu-se necesitatea formării interdisciplinare şi integrate, holistice, unitare şi integrale, pentru profesionalizarea carierei didactice.

Principiile care stau la baza realizării acestei programe sunt:

a) principiul *continuității* între formarea inițială din perioada studiilor universitare şi cea continuă realizată prin definitivat, grade didactice, perfecţionare, alte forme de activităţi specifice carierei didactice;
b) principiul *coerenței* modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competenţelor, prin modul de selectare a unităților de conţinut ce vor face obiectul evaluării vizate, orientate spre a elimina repetițiile, interferențele şi contradicțiile;
c) principiul *adecvării* şi *armonizării* finalităţilor şi a conţinuturilor învăţământului preuniversitar românesc cu direcţiile schimbărilor din societate;
d) principiul *optimizării şi inovării* activităţii în învăţământul preuniversitar prin asimilarea celor mai noi achiziţii din ştiinţele educaţiei, urmărind sensibilizarea cadrelor didactice la problematica tendințelor de inovare a teoriei şi practicii educaționale;
e) principiul *compatibilizării* profilului de competenţă al profesorului din învățământul preuniversitar cu modelul european al cadrului didactic.

Rolurile şi *competențele* cerute unui profesor pregătit să susțină examenul de definitivare în învățământ situează în centrul personalității cadrului didactic *competența profesională*, care include ansamblul de capacităţi cognitive, afective, motivaţionale şi manageriale, care interacţionează cu *trăsăturile de personalitate* ale educatorului, conferindu-i acestuia calităţile necesare efectuării unei prestaţii didactice care să asigure realizarea competențelor de către toţi elevii, iar performanţele obţinute să se situeze aproape de nivelul maxim al potenţialului intelectual al fiecăruia.

Inițierea în profesia didactică a fost înțeleasă ca fiind legată de un ansamblu de competențe inițiale, de bază, care urmează să se dezvolte în complexitate şi întindere, pe măsură ce profesorul dobândeşte experiență.

Competenţa profesională a cadrului didactic din învăţământul preuniversitar derivă din rolurile pe care acesta le îndeplineşte în cadrul şcolii. Practica evidenţiază diversitatea rolurilor unui cadru didactic:

- *expert al actului predare-învățare*: selecţionează, prelucrează din punct de vedere didactic informaţiile pe care le va transmite, adaptându-le la sistemul de gândire al elevilor, la nivelul lor de înţelegere;
- *agent motivator*: declanşează şi întreţine interesul elevilor, curiozitatea şi dorinţa lor pentru activitatea de învăţare;
- *creator al* situaţiilor de învăţare cât mai favorabile pentru atingerea obiectivelor pedagogice proiectate; imaginează strategii de predare-învăţare care să asigure succesul şcolar la un număr cât mai mare dintre elevii pe care îi instruieşte;
- *lider*: conduce un grup de elevi, exercitându-şi puterea asupra principalelor fenomene ce se produc; este prieten şi confident al elevului, un sprijin în diverse situaţii;
- *consilier*: în această ipostază este un observator sensibil al comportamentului elevilor, un îndrumător persuasiv şi un sfătuitor al acestora;
- *model*: prin întreaga sa personalitate, prin acţiunile şi comportamentul său, este un exemplu pozitiv pentru elevi;
- *manager*: supraveghează întreaga activitate din clasă, asigură consensul cu ceilalţi profesori, cu părinţii şi cu ceilalţi factori educativi în contextul *managementul clasei*; acesta include toate deciziile şi acţiunile solicitate pentru menţinerea unui climat stimulativ învățării în clasă.

Profesorul îşi asumă o multitudine de roluri a căror exercitare este dependentă de personalitatea lui. Pe lângă activitatea didactică, acesta desfăşoară şi o activitate extraşcolară sau cultural-educativă. Dintotdeauna, profesia aceasta a avut o dimensiune profund socială; din această perspectivă, profesorul este şi un pedagog social, preocupat de ridicarea gradului de cultură şi civilizaţie.

Alte roluri şi calități necesare țin de nivelul de cultură al profesorului, cerut de responsabilitățile culturale şi sociale, adecvate societății contemporane: capacitatea de a dialoga, capacitatea de a informa obiectiv şi de a comunica cu usurință, atitudinea critică şi non-dogmatică, asimilarea valorilor civico-democratice.

Civilizația tehnologică contemporană îi impune profesorului să-si dezvolte o serie de calități personale, cum sunt: stăpânirea noilor tehnici care sunt folosite în sala de clasă contemporană, capacitatea de a

inventa noi modalități de utilizare a acestor tehnici în beneficiul învățării, capacitatea de a le inova, de a propune ameliorările necesare.

Rolurile ştiinţifice ale profesorului contemporan implică dezvoltarea unor noi calități şi atitudini, precum: cunoaşterea logicii şi a structurii disciplinei pe care o predă, dar şi a problematicii disciplinelor conexe, promovarea spiritului stiintific, preocupări de propagare a culturii ştiinţifice.

Etica profesională şi cerinţele de a se *autoperfecționa* continuu impun: capacitate de autoorganizare, mentalitate deschisă şi disponibilitate de a observa şi studia comparativ diferite sisteme şi practici şcolare din lume, atitudine experimentală, în vederea perfecționării continue a metodologiei şi a stilului personal de predare, acționarea în interesul superior al copilului şi al respectului față de acesta.

Toate aceste calități şi roluri necesare unui profesor, sunt de natură să sugereze faptul că profesia didactică solicită persoane *atent selecționate* şi care vor avea nevoie de o *intensă perioadă de formare* profesională şi ca personalitate.

Din aceste roluri decurg dimensiunile competenţei profesionale a cadrului didactic:

A. Competenţa de specialitate care cuprinde trei capacităţi principale:

- cunoaşterea materiei;
- capacitatea de a stabili legături între teorie şi practică;
- capacitatea de înnoire a conţinuturilor, în consens cu noile achiziţii ale ştiinţei domeniului (dar şi cu cele din domenii adiacente).

B. Competenţa psihopedagogică este rezultanta următoarelor capacităţi:

- capacitatea de a cunoaşte elevii şi de a lua în considerare particularităţile lor de vârstă şi individuale în proiectarea şi realizarea activităţilor instructiv-educative;
- capacitatea de a comunica uşor cu elevii, de a-i influenţa şi motiva pentru activitatea de învăţare, în general, şi pentru învăţarea unei anumite discipline de studiu în particular;
- capacitatea de a proiecta şi a realiza optim activităţi instructiv-educative (precizarea obiectivelor didactice, selecţionarea conţinuturilor esenţiale, elaborarea strategiilor de instruire, crearea unor situaţii de învăţare adecvate, stabilirea corespunzătoare a formelor, metodelor şi instrumentelor de evaluare);
- capacitatea de a evalua obiectiv programe şi activităţi de instruire, pregătirea elevilor, precum şi şansele lor de reuşită;
- capacitatea de a-i pregăti pe elevi pentru autoinstruire şi autoeducaţie.

C. Competenţa psihosocială şi managerială presupune următoarele capacităţi ale profesorului contemporan:

- capacitatea de a organiza elevii în raport cu sarcinile instruirii, de a crea situaţii de învăţare adecvate şi de a stabili responsabilităţi în grup;
- capacitatea de a stabili relaţii de cooperare, un climat adecvat în grupul de elevi şi de a soluţiona conflictele;
- capacitatea de a-şi asuma răspunderi;
- capacitatea de a orienta, organiza şi coordona, îndruma şi motiva, de a lua decizii în funcţie de situaţie.

În esență, ***competențele generale şi specifice*** vizate de prezenta programă, corelate cu modelul european al cadrului didactic, pot fi abordate din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative şi atitudinale. Aceste conturează un profil vizând:

1. Competenţe psihopedagogice;
2. Competenţe didactico-metodologice;
3. Competenţe de comunicare şi relaţionare;
4. Competenţe de organizare şi conducere a clasei de elevi;
5. Competenţe de evaluare a activităţii didactice şi a diferitelor situaţii educative;
6. Competenţe reflective, critice (metacognitive) şi de inovare a practicilor educaţionale;
7. Competenţe de iniţiere şi promovare a parteneriatului şcoală- comunitate locală;
8. Competenţe de promovare a valorilor europene.

B. TEME PENTRU STUDIUL INDIVIDUAL, CURSURI, SEMINARII ŞI APLICAȚII

I. Pedagogia ca domeniu ştiinţific

- Definiţie şi obiect de cercetare;
- Relaţia dintre pedagogie şi alte ştiinţe socio-umane;
- Ştiinţele educaţiei - abordarea interdisciplinară a educaţiei;

II. Educaţia, învăţământul şi societatea cunoaşterii în sec XXI

a. Educaţia ca resursă a dezvoltării sociale şi ca investiţie în capitalul uman;

b. Educaţia la intersecţia contextelor locale, regionale, naţionale, europene şi mondiale. documente şi strategii UE şi CE;

c. Globalizarea în educaţie, moduri de manifestare, consecinţe;
d. Organizarea sistemului de invatamant in Romania: aspecte legislative, structură.

III. Dimensiuni ale educaţiei

a. Domeniile educaţiei integrale: intelectuală, morală, estetică, fizică, tehnologică;
b. Noile educaţii: ecologică, pentru sănătate, interculturală, nutriţională, educația pentru viața de familie etc. ;
c. Interacţiuni şi interferenţe, modalităţi de implementare.

IV. Diversificarea câmpului social al educaţiei

- Formele educaţiei: educația formală, educaţia nonformală si educaţia informală - implicaţii manageriale şi didactice. Medii de realizare a educaţiei nonformale şi informale;
- Educaţia adulţilor;
- Educaţia permanentă.

V. Educabilitatea

- Concept;
- Factorii dezvoltării personalităţii umane (ereditatea, mediul, educaţia, sinele);
- Educaţia ca acţiune de modelare a personalităţii;
- Autocunoaştere şi autoeducaţie.

VI. Elemente de teoria curriculum-ului

- Originile şi etapele evoluţiei curriculum-ului (tradiţională, modernă, postmodernă);
- Conceptualizarea curriculum-ului: planul structural, planul procesual şi planul produsului;
- Curriculum în sens larg şi curriculum în sens restrâns;
- Tipuri de curriculum — descriere şi analiză comparativă;
- Reperele structurale şi procesuale ale proiectării curriculare (finalităţile, conţinuturile, timpul de instruire/învăţare, strategiile de instruire, strategiile de evaluare);
- Principiile, normele şi procesul proiectării curriculare.
- Finalităţile educaţionale: ideal, scop, obiectiv (delimitări conceptuale, clasificări, operaţionalizarea obiectivelor, interrelaţionarea categoriilor de obiective);
- Conţinuturile educaţionale (conceptualizare, criterii de selecţie, transpunere didactică şi modaliăţti de organizare inter-, pluri- şi transdisdplinaritate, organizare modulară, curriculum integrat, curriculum diferenţiat si personalizat);
- Produse curriculare: planul de învăţământ, programa şcolară, manualul, auxiliarele curriculare; aplicaţii;
- Structura Curriculum-lui Naţional din România. Documente de politica a curriculumu-lui.

VII. Procesul de învăţământ. Concept, abordări, modele

a. Conceptul de proces de învăţământ; abordarea structurală şi abordarea procesual;.
b. Dimensiuni şi caracteristici ale procesului de învăţământ;
c. Normativitate în procesul de învăţământ; sistemul principiilor didactice, aplicaţii.

VIII. Predarea- Orientări contemporane în teoria şi practica predării

- Conceptul de predare; interacţiunea predare – învăţare – evaluare;
- Strategii şi stiluri de predare;
- Particularităţi ale predării în învăţământul preuniversitar;
- Orientări contemporane în teoria şi practica predării (predarea creativă, predarea interactivă, predarea centrată pe elev, predarea reflectivă, predarea în team- teaching).

IX. Învăţarea

- Definirea conceptului Învăţarea, în general şi învăţarea şcolară, în particular; caracteristicile învăţării şcolare;
- Forme (tipuri) ale învăţării; semnificaţia psihopedagogică a ierarhiei formelor învăţării;
- Particularităţi ale învăţării la diferite vârste şcolare;
- Teorii contemporane ale învăţării (teoria stilurilor de invatare, teoria inteligenţelor multiple etc.);
- Stiluri de învăţare;
- Condiţii, factori (interni şi externi) şi indicatori de eficienţă psihopedagogică;
- Obstacole cognitive în învăţare;
- Aplicaţii.
-

X. Strategii didactice

- Definiţie, componente, interrelaţii funcţionale;
- Metodele de predare si invatare: definitii, clasificări, descrieri;

- Mijloacele de invatamant: definitie, clasificare, integrare in activitatea didactică;
- Noile Tehnologii de Informare şi Comunicare (NTIC) şi relevanţa lor psihopedagogică;
- Formele de organizare a instruirii (frontal, grupal şi individual).

XI. Evaluarea didactică

a. Conceptul de evaluare şcolară; delimitări terminologice: evaluare, măsurare, apreciere;
b. Componentele evaluării: obiectul evaluării, obiectivele, sistemul de criterii (etalonul) de evaluare, tehnicile de evaluare, regulile de atribuire a valorilor (notelor);
c. Metodologia pedagogică a evaluării (metode, tehnici şi instrumente de evaluare);
d. Tipurile de evaluare: iniţială-continuă-finală, formativă-sumativă, diagnostică- predictivă, normativă-criterială;
e. Evaluarea centrată pe performanță și evaluarea centrată pe competențe;
f. Erorile de evaluare; moduri de manifestare (efectul halo şi stereotipiile, efectul de contrast şi eroarea proximităţii, ecuaţia personală şi efectul de similaritate, eroarea tendinţei centrale şi a restrângerii de rang); modalităţi de cunoaştere, control şi înlăturare a erorilor de evaluare.

- Autoevaluarea: importanţa şi modalităţi de realizare

XII. Proiectarea activitatii didactice

- Proiectarea, implementarea şi evaluarea documentelor curriculare (plan, programă, manual, auxiliare). Aplicaţii;
- Niveluri ale proiectarii activităţilor didactice la clasă (planificarea calendaristică, proiectarea unităţilor de învăţare, proiectarea lecţiei). Aplicaţii.

XIII. Managementul clasei de elevi

- Clasa de elevi. Clarificări conceptuale;
- Relaţii interpersonale în clasa de elevi;
- Managementul problemelor disciplinare. Strategii preventive de disciplinare în clasa de elevi, strategii de modificare comportamentală în clasa de elevi.

2. Comunicarea şi relaţiile de comunicare pedagogică:

a. Structura şi procesualitatea comunicării (emiterea, receptarea, mesajul, calea de transmitere, ambianţa, feed-back-ul);
b. Tipuri de comunicare (intrapersonală, intepersonală, de grup, publică, de masă);
c. Formele comunicării (verbală-paraverbală-nonvberbală; directivă-nondirectivă, directă-mediată);
d. Comunicare educaţională şi comunicare didactică;
e. Comunicarea informativă şi comunicarea persuasivă;
f. Factorii şi condiţiile comunicării didactice eficiente. Bariere sau/şi blocaje în comunicarea didactică.

XIV. Asistenţa psihopedagogică în şcoală

- Delimitări conceptuale;
- Funcţiile şi dimensiunile asistenţei psihopedagogice (a elevului, a părinţilor, a profesorilor, a managerilor);
- Consilierea în scoală — forma intensivă de asistenţa psihopedagogică. Teorii şi modele de consiliere. Consilierea curriculară;
- Consilierea pentru petrecerea timpului liber;
- Metodologia asistenţei psihopedagogice. Orientări contemporane. Studii de caz.

XII. Elemente de cercetare pedagogică

- Cercetarea pedagogică - factor de progres în educaţie. Definiţie, taxonomii, etape;
- Metode de culegere a datelor în cercetarea pedagogică;
- Metode de interpretare calitativă şi cantitativă a datelor cercetării;
- Cercetarea-acţiune şi rolul său în dezvoltarea profesională a cadrelor didactice;
- Managementul proiectelor de cercetare în ştiinţele educaţiei.

BIBLIOGRAFIE GENERALĂ

a. Autori români

1. Antonesei, L. (2002). O introducere în pedagogie. Dimensiuni axiologice şi transdisciplinarre ale educaţiei. Iaşi: Polirom.
2. Albu, G. (2001). Mecanisme psihopedagogice ale evaluării şcolare: Ploieşti. Editura Univ. Ploieşti.
3. Bârlogeanu, L. (coord.) (2005). Identitate şi globalizare. Bucureşti: Editura Humanitas Educaţional.
4. Bîrzea, C. (coord). (2001). Învăţatea permanentă-prioritate a politicii educaţionale din România. Bucureşti: ISE.
5. Bîrzea, C.(1995). Arta şi ştiinţa educaţiei. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică. Bocoş, M. , Chis V. (2013), Management curricular, Vol. I, Repere teoretice şi aplicative, Editura Paralela 45.

6. Bocoş, M. (2005). Teoria şi practica cercetării pedagogice. Ed. a III — a, Cluj- Napoca: Editura Casa Cărţii de Ştiinţă.
1. Bocos, M. (2007). Didactica disciplinelor pedagogice. Un cadru constructivist, Cluj- Napoca: Editura Presa Universitara Clujeana.
2. Cerghit, I. (2007). Metode de învăţământ, Ed. a IV-a. Iaşi : Polirom
3. Cerghit, I. (2002). Sisteme de instruire alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii. Bucureşti: Ed. Aramis.
4. Cerghit, I, Vlăsceanu, L. (oord.) (1988). Curs de pedagogie. Bucureşti : Tipografia Universităţii din Bucureşti.
5. Cerghit, I., Neacşu, I. Negreţ, I., Pânişoară, I.-O. (2001). Prelegeri pedagogice. Iaşi: Editura Polirom.
6. Chiş, V. (2005). Pedagogia contemporană-Pedagogia pentru competenţe. Cluj- Napoca: Editura Cărţii de Ştiinţă.
7. Chiş, V. (2014), Fundamentele pedagogiei. Repere tematice pentru studenti si profesori, Editura Eikon
8. Cozma, T. (2002).O nouă provocare pentru educaţie: interculturalitatea. Iaşi: Editura Polirom.
9. Cozma, T. (2002). Introducere în pedagogie. Iaşi: Editura Universităţii Al.I. Cuza.
10. Cosmovici, A., Iacob, L. (coord.) (1998). Psihologie şcolară.Iaşi: Editura Polirom.
11. Creţu. C. (1998). Curriculum diferenţiat şi personalizat. Iaşi: Editura Polirom
12. Creţu, C. (2000) .Teoria curriculumului şi conţinuturile educaţiei. Iaşi: Editura Universităţii " AL. I. Cuza" Iaşi.
13. Cristea, S. (coord). (2006). Curriculum pedagogic. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică .
14. Cristea, S. (1998). Dicţionar de termeni pedagogici. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică .
15. Crişan, A. (coord.) (1996). Curriculum şcolar. Ghid metodologic. MEdC., ISE. Bucureşti: (f.ed).
16. Cucoş, C. (2002). Pedagogie. Ed. a II-a. Iaşi : Editura Polirom.
17. Cucos, C. (coord.) (1998), Psihopedagogie pentru examenele de definitivare si grade didactice in invatamant, Editura Polirom, Iasi
18. Dragu, A.(1996). Structura personalităţii profesorului. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică .
19. Dumitru , I. (2000). Dezvoltarea gândirii critice şi învăţarea eficientă. Timişoara: Editura Universităţii de Vest.
20. Ezechil, L. (2002). Comunicarea educaţională în context şcolar. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică .
21. Ionescu, M., Radu, I. (coord), (2004), Didactica modernă, editia a II-a, Cluj-Napoca: Editura Dacia.
22. Ionescu, M. (2007). Instrucţie şi educaţie, Ed. a III-a. Arad: Vasile Goldiş University Press.
23. Ionescu, M. (coord.) (2006). Schimbari paradigmatice in instructie si educatie. Cluj- Napoca: Editura Eikon.
24. Ionel, V. (2004). Fundamentele pedagogiei. Craiova: Editura Universitaria.
25. Iucu, R.B. (2001). Instruirea şcolară. Perspective teoretice şi aplicative. Iaşi: Editura Polirom.
26. Iucu, R.B. (2000). Managementul şi gestiunea clasei de elevi. Fundamente teoretico- metodologice. Iaşi: Editura Polirom.
27. Iucu, R.B. (2004). Formarea cadrelor didactice. Sisteme, politici, strategii. Bucureşti: Editura Humanitas Educational.
28. Joiţa, E, (2005) Strategii constructiviste în formarea iniţială a profesorului, vol I. Craiova: Editura Universitaria.
29. Joiţa, E., Ilie, V., Frăsineanu, E. (2003). Pedagogie — Educaţie şi curriculum. Craiova: Editura Universitaria.
30. Jinga, I. Negreţ, I.(2004). Inspecţia şcolară şi designul instrucţional. Bucureşti : Editura Aramis.
31. Lemeni, G., Miclea, M. (coord.) (2004), Consiliere si orientare — Ghid de educatie pentru cariera. Cluj-Napoca: Editura ASCR.
32. Maciuc, I. (2000). Dimensiuni sociale şi aspecte instituţionale ale educaţiei. Craiova : Editura SITECH
33. Manolescu, M. (2006). Evaluarea şcolară. Metode , tehnici, instrumente. Bucureşti: Editura Meteor.
34. MEdC (2004). Indicatori pentru educaţie şi formarea profesională. Studiu comparativ. Bucureşti: (f.e.).
35. Neacşu, I. (1999). Instruire şi învăţare. Ediţia a II-a. Bucureşti : Editura Didactică şi Pedagogică.
36. Neacşu, I. (1990). Metode şi tehnici moderne de învăţare eficientă. Bucureşti: Editura Militară
37. Neacşu, I., Felea, Gh.(coord.)(2004). Asigurarea calităţii în educaţie. Valori europene şi proiecte româneşti în domeniul asigurării calităţii în învăţământul preuniversitar. Galaţi: Şcoala Gălăţeană
38. Negreţ, I. (Pânişoară, I.-O .(2005). Ştiinţa învăţării. Iaşi. Editura Polirom.
39. Negreţ, I. (2004). Didactica nova. Bucureşti: Editura Aramis.
40. Nicola, I.(200) . Tratat de pedagogie. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică.
41. Niculescu, R.M. (coord.) (2001). Pregătirea iniţială, psihologică, pedagogică şi metodică a

profesorilor. Braşov: Editura Universităţii. “Transilvania”, Braşov.
42. Oprea, C. L. (2003). Pedagogie. Alternative metodologice interactive. Bucureşti: Editura Universităţii din Bucureşti.
43. Panţuru, S. (2002). Elemente de teoria şi metodologia instruirii. Braşov: Editura Universităţii “ Transilvania”, Braşov.
44. Păun, E. (1998). Şcoala - abordare sociopedagogică. Iaşi: Editura Polirom.
45. Păun, E., Potolea , D. (coord.) (2002). Pedagogie. Fundamentări teoretice şi demersuri aplicative. Iaşi: Editura Polirom.
46. Pânişoară, I.-O. (2006). Comunicarea eficientă. Ed. a III-a. Iaşi: Editura Polirom.
47. Potolea, D. (1996). Scopuri şi obiective ale procesului didactic. În Sinteze pe teme de didactică modernă. Culegere (coord I.T. Radu).Bucureşti: Tribuna învăţământului.
48. Potolea, D. (1989). Profesorul şi strategiile de conducere a a învăţării. În L. Vlăsceanu, I. Jinga. Stucturi, strategii şi performanţe în învăţământ. Bucureşti: Editura Academiei.
49. Potolea, D., Manolescu, M. (1995).Teoria şi practica evaluării educaţiei. MEdC. Bucureşti : PIR.
50. Potolea, D. Manolescu, M. (1996). Teoria şi metodologia curriculumului. MEdC. Bucureşti: PIR.
51. Preda, V. (1985) . Strategii de instruire. Cluj-Napoca:
52. Radu, UI. (1991). Introducere în psihologia contemporană . Cluj-Napoca: Editura Sincron
53. Radu I. T. (1999). Evaluarea în procesul didactic. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică .
54. Stenberg, R. (coord.), 2005, Manual de creativitate, ed. Polirom (editia I, Editura Cambridge Press), Iasi.
55. Stoica, A. (coord.)(2001).Evaluarea curentîă şi examenele. Ghid pentru profesori. Buc.: Editura ProGnosis.
56. Stoica, A., Mihail, R. (2006). Evaluarea educaţională. Inovaţii şi perspective. Bucureşti: Editura Humanitas Educaţional.
57. Şoitu, L. (1997). Pedagogia comunicării. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică.
58. Stan, E. (2006). Managementul clasei.. Bucureşti: Editura Aramis.
59. Toma St. (1994). Profesorul, factor de decizie . Bucureşti : Editura Tehnică.
60. Tomşa, Gh. (2003). Consilierea şi orientarea în şcoală. Bucureşti: Editura Credis.
61. Ungureanu, D. (1999). Teoria curriculumului. Timişoara: Editura Mirton.
62. Văideanu, G. (1988). Educaţia la frontiera dintre milenii. Buc.: Editura Politică.
63. Vlăsceanu, L., Neculau,A., Miroiu, A., Mărginean, I., Potolea, D.(coord.)(2002). Şcoala la răscruce. Schimbare şi continuitate în curriculumul învăţământului preuniversitar. Studiu de impact. Vol.I şi II, Iaşi: Editura Polirom.
64. Voiculescu, F. (2005). Manual de pedagogie contemporană Partea I. Cluj-Napoca.: Editura Risoprint.
65. Zlate , M. (coord.)(2001). Psihologia la răspântia dintre milenii. Iaşi: Editura Polirom.

b. Traduceri din literatura străină

1. Ausubel D.P., Robinson, R. (1981). Învăţarea şcolară. O introducere în psihologia pedagogică. Bucureşti : Editura Didactică şi Pedagogică.
2. Agenţia Naţională Socrates (1996). Combaterea eşecului şcolar.. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică.
3. Botkin, J., Elmandjra, M., Maliţa, M.(1981). Orizontul fără limite al învăţării. Bucureşti: Editura Politică.
4. Dave, H. R. (sub red) (1991).Fundamentele educaţiei permanente. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică.
5. D' Hainaut, L. (coord.) (1981). Programe de învăţământ şi educaţie permanentă. Bucureşti : Editura Didactică şi Pedagogică.
6. Davitz, G., Ball, S. (1978). Psihologia procesului educaţional
7. De Landsheere, G. (1975). Evaluarea continuă a elevilor şi examenele. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică.
8. DellorsJ. (coord.). (2000). Comoara lăuntrică. Raportul către UNESCO al Comisiei Internaţionale pentru Educaţie.
9. Gagne, R.M. , Briggs, L. (1977). Principii de design al instruirii. Bucureşti : Editura Didactică şi Pedagogică.
10. Geissler, E.(1981). Mijloce de educaţie . Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică.
11. Hayes, N., Orell,S.(1997). Introducere în psihologie.Bucureşti:
12. Kidd, J. R. (1981). Cum învaţă adulţii. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică.

13. Lowe; H. (1978). Introducere în psihologia învăţării la adulţi. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică.
14. Monteil, J.M:,(1997). Educaţie şi formare. Iaşi : Editura Polirom.
15. Meyer, G. (2004). De ce şi cum evaluăm ? Iaşi: Editura Polirom.
16. Peretti, A. de (1996) . Educaţia în schimbare. Iaşi: Editura Spiru Haret.

c. Politici educaționale

1. OECD (2000). Analiza politicilor naţionale în domeniul educaţiei: Romania (trad.). Bucureşti: MEN.
2. U.E. (2006). Progress towards the Lisbon Objectives in Education and Training. Report 2006. Bruxells: European Commission.

d. Resurse WEB(INTERNET)

http://programe.ise.ro/Actuale/Programeinvigoare.aspx
http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/130RO.pdf

Pentru examenul de definitivat, candidații pot consulta, la adrese WEB specifice domeniului, folosind motoare de căutare uzuale, lucrări/cercetări nou apărute în ştiinţele educaţiei.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

MAIȘTRI INSTRUCTORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: PISCICULTURĂ

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepției, cunoaşterii, înțelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unitățile de competențe - cunoştințele, abilitățile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor ştiinței devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate instituția şcolară şi substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice.**

Au fost urmărite formarea şi structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competențele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor ştiințifice (aprox.. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodica şi aplicațiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

Conținuturile programei urmăresc sporirea flexibilității, mobilității ocupaționale şi

creşterea gradului de adaptabilitate a maiştrilor instructori la evoluția tehnică, tehnologică şi economică în domeniu.

Programa este orientată pe evaluarea calității concepției didactice şi a modalităților concrete prin care maistrul instructor pune elevii în situații de învățare eficientă, menite să conducă la formarea competențelor prevăzute în standardele de pregătire profesională. Această orientare este cu atât mai necesară în prezent, când flexibilitatea programelor şcolare solicită din partea cadrelor didactice efortul de a concepe procese şi parcursuri didactice adaptate nivelului claselor de elevi cu care lucrează şi finalităților învățământului tehnologic.

Structura arborescentă şi organizarea modulară a curriculum-ului pentru învățământul tehnologic, solicită abordarea structurală a desfăşurării procesului de învățământ.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. **Principalele specii de peşti**

1.1. Familia Cypinidae: crapul, carasul, caracuda, linul;
1.2. Familia Percidae: bibanul, şalăul;
1.3. Familia Siluridae: somnul;

1.4. Familia Esoccidae: ştiuca;
1.5. Familia Salmonidae: păstrăvul indigen (de munte), păstrăvul curcubeu;
1.6. Familia Acipeuseridae (sturionii): morunul, nisetrul, cega, păstruga.

2. Bazine piscicole din ţara noastră

2.1. Crescătorii semisistemice şi sistemice: iazuri şi heleşteie;
2.2. Caracteristicile bazinelor piscicole artificiale.

3. Creşterea crapului

3.1. Caracteristicile creşterii crapului în crescătorii semistemice (iazuri);
3.2. Caracteristicile creşterii crapului în crescătorii semistemice (heleştee).

4. Creşterea păstrăvului

4.1. Reproducerea păstrăvului;
4.2. Alimentaţia păstrăvului;
4.3. Întreţinerea heleşteielor;
4.4. Repopularea apelor de munte.

5. Pescuitul şi transportul peştelui viu

5.1. Pescuitul în bazinele artificiale şi naturale;
5.2. Transportul peştelui viu;
5.3. Măsuri de protecţie a muncii în timpul pescuitului şi transportului peştelui.

COMPETENȚE SPECIFICE

1. Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidați a conținuturilor ştiințifice şi metodice de specialitate;

2. Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării şi specificului clasei;

3. Realizarea corelațiilor intra, -inter şi pluridisciplinare ale conținuturilor;
4. Proiectarea activităților de instruire practică/pregătire practică în concordanță cu cerințele curriculumului şi ale tehnologiei didactice moderne;
5. Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea proiectată;

6. Organizarea şi coordonarea activității de instruire/pregătire practică în atelierul tehnologic şcolar şi la agenții economici în scopul formării şi dezvoltării competențelor specifice;

7. Selectarea şi aplicarea metodelor de evaluare adecvate activității de instruire/pregătire practică;
8. Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;

9. Exploatarea utilajelor, instalațiilor şi echipamentelor în condițiile respectării normelor de protecție şi igiena muncii, P.S.I. şi protecția mediului înconjurător;

10. Respectarea normelor de calitate pentru desfăşurarea proceselor, obținerea produselor şi oferirea serviciilor;

11. Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
12. Stimularea potențialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativității.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor din aria curriculară „Tehnologii” în învățământul preuniversitar; construirea demersului didactic pentru realizarea centrării pe elev.
2. Componentele curriculumului şcolar:

- curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module;

- documente curriculare, Standarde de Pregătire Profesională, planuri de învățământ, programe şcolare,

manuale şcolare, auxiliare curriculare;

- obiectivele instruirii practice şi evaluării: competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă, competenţe;

- proiectarea curriculumului opţional şi în dezvoltare locală.

3. Stabilirea corespondenţelor dintre competenţele de execuţie şi sociale şi conţinuturile de instruire.

4. Metode şi procedee de instruire practică:
- Clasificarea şi caracteristicile grupelor de metode specifice instruirii practice;
- Exemplificarea aplicării metodelor specifice instruirii practice;
- Utilizarea metodelor de instruire centrate pe elev: lucrul în echipă, învăţarea prin cooperare, metoda proiectului, problematizarea, studiul de caz.

5. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:
- funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;
- tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

6. Caracterizarea tipurilor de lecţii specifice instruirii practice: lecţia de formare şi dezvoltare a competenţelor de execuţie, lecţia de evaluare prin probă practică, lecţia vizită.

7. Particularităţile mediului de instruire în atelierul şcoală.

8. Proiectarea demersului didactic: stabilirea lucrărilor de instruire practică în acord cu conţinuturile programelor şcolare, planificarea calendaristică, proiectarea unităţilor de învăţare, proiectarea lecţiei.

9. Proiectarea instrumentelor de evaluare prin probe practice: formularea cerinţelor, întocmirea baremului şi a fişelor de observare.

10. Modalităţi de adaptare a instruirii practice pentru integrarea elevilor cu Cerinţe Educaţionale Speciale.
11. Integrarea abilităţilor cheie în activitatea de instruire practică.

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1.	But I , Diaconescu S	Creşterea Crapului şi al altor specii de peşti	Editura „Ceres” Bucureşti 2004
2.	Nicolae C. G.	Noţiuni generale de Ihtiologie	Editura „Printeh” Bucureşti 2007
3.	Vancea I., Scorneica O., Nicolescu V., Sirbulescu M.,	Tehnologia creşterii păsărilor, animalelor mici, peştilor, albinelor şi viermilor de mătase	Editura „Ceres", Bucureşti, 1981

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1.	Adăscăliţei, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2.	Cerghit, I.,	Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3.	Carcea I.M.,	Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4.	Cucoş, C.,	Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5.	Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6.	Creţu, C.,	Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7.	Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995

8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, București, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea, C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006
20. Petty, G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura Atelier Didactic, București, 2007
21. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
22. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, Bucureşti,1999
23. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
24. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
25. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

MAIȘTRI INSTRUCTORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: POȘTĂ

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiințifice şi didactic/metodice a domeniului de referință, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepției, cunoaşterii, înțelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unitățile de competențe - cunoştințele, abilitățile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor ştiinței devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate instituția şcolară şi substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice.**

Au fost urmărite formarea şi structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competențele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor ştiințifice (aprox.. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodica şi aplicațiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

Conținuturile programei urmăresc sporirea flexibilității, mobilității ocupaționale şi
creşterea gradului de adaptabilitate a maiştrilor instructori la evoluția tehnică, tehnologică şi economică în domeniu.

Programa este orientată pe evaluarea calității concepției didactice şi a modalităților concrete prin care maistrul instructor pune elevii în situații de învățare eficientă, menite să conducă la formarea competențelor prevăzute în standardele de pregătire profesională. Această orientare este cu atât mai necesară în prezent, când flexibilitatea programelor şcolare solicită din partea cadrelor didactice efortul de a concepe procese şi parcursuri didactice adaptate nivelului claselor de elevi cu care lucrează şi finalităților învățământului tehnologic.

Structura arborescentă şi organizarea modulară a curriculum-ului pentru învățământul tehnologic, solicită abordarea structurală a desfăşurării procesului de învățământ.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1.1. Prezentarea atelierului, a dotării specifice şi măsuri de protecţia muncii şi P.S.I.

1.2. Prezentarea oficiului poştal

- cunoaşterea funcţiilor unui oficiu poştal, a activităţii de poştă propriu-zisă şi pe bază de convenţii;
- mobilierul şi utilajele poştale specifice unui oficiu poştal complex;
- softuri utilizate în activitatea poştală : softul oficiantului – module corespondenţă, mandate şi mesagerii

1.3. Condiţii de admitere la prezentare a trimiterilor poştale

- adresarea trimiterilor poştale (datele unei adrese, excepţii de la adresare);
- conținuturi admise la prezentare
- indicaţii speciale generale şi specifice.
- greutate admisă
- sisteme de tarifare/taxare

1.4. Prezentarea obiectelor de corespondenţa simplă şi înregistrată bucată cu bucată

- tipuri de trimiteri;
- formulare utilizate
- limite de greutate;
- condiţionare.
- timpi de execuție

1.5. Prezentarea în serii a obiectelor de corespondenţă cu indicaţia specială "RECOMANDAT"

- formulare utilizate
- operațiuni efectuate

1.6. Prezentarea mandatelor poştale, e-mandat şi on line bucată cu bucată şi în serii

- tipuri de mandate;
- formulare și acte de manipulație folosite
- adresarea;
- indicaţii speciale şi specifice.
- operațiuni specifice la prezentare

1.7. Prezentarea obiectelor de mesagerie

- tipuri de trimiteri
- condiţii de admitere la prezentare (legarea, ambalarea, sigilarea);
- trepte de greutate admise,
- indicaţii specifice obiectelor de mesagerie (voluminos, fragil, factaj, valoare, ramburs).
- Procesul tehnologic la prezentare

1.8. Distribuirea obiectelor de corespondenţă la domiciliul destinatarilor sau la sediul unităţii poştale

- distribuirea trimiterilor simple;
- distribuirea recomandatelor;
- afişarea Actelor de procedură;
- trimiteri ce nu pot fi distribuite (avizate, reavizate, reexpediate, înapoiate, trimise la păstrare).
- Lichidarea curselor

1.9. Achitarea mandatelor poştale la domiciliul destinatarilor sau la sediul oficiului poştal

- achitarea mandatelor obişnuite;
- achitarea mandatelor pe bază de PROCES VERBAL f_{31};
- achitarea mandatelor prin bancă;
- mandate ce nu pot fi achitate;
- situaţia mandatelor achitate.

1.10. Înmânarea obiectelor de mesagerii la ghişeul specific al oficiului poştal sau la domiciliul destinatarilor

- distribuirea coletelor cu şi fără valoare declarată;
- distribuirea scrisorilor deschise cu valoare declarată;
- bilanţul obiectelor de mesagerie.

1.11. Formulare cu regim special. Prezentarea registrelor, evidenţa şi justificarea acestora

- formulare speciale folosite în serviciul poştal (f.4, f.5, f.1, f1-PRESA);
- aprovizionarea unităţilor poştale cu chitanţiere cu regim special;
- consumarea, justificarea şi controlul chitanţierelor cu regim special;
- decontarea sumelor aferente chitanţierelor cu regim special.

1.12. Poşta rurală

- documente folosite pentru activitatea de poştă rurală;

- executarea procesului de prezentare la obiectele de corespondenţă, la mandatele poştale, la obiectele de mesagerie la factorul poştal rural.

1.13. Servicii de curierat rapid intern și extern

- Prioripost - procesul de exploatare
- Ultrapost - procesul de exploatare
- EMS - procesul de exoloatare
- SKY PACK
- Alte servicii de curierat privat: DHL.TNT, Cargus, Fan Courrier.

1.14. Servicii de marketing direct

- Postmesager – procesul de exploatare
- Infadres
- Corespondență Răspuns
- Postafiș

1.15. Transferuri sume de bani prin mandate internaționale

- WESTERN UNION – procesul de exploatare
- EUROGIRO – procesiul de exploatare
- MoneyPost - transfer în valută

COMPETENȚE SPECIFICE

1. Cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice și metodice de specialitate;
2. Operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;
3. Realizarea corelațiilor intra, -inter și pluridisciplinare ale conținuturilor;
4. Proiectarea activităților de instruire practică/pregătire practică în concordanță cu cerințele curriculumului și ale tehnologiei didactice moderne;
5. Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea proiectată;
6. Organizarea și coordonarea activității de instruire/pregătire practică în atelierul tehnologic școlar și la agenții economici în scopul formării și dezvoltării competențelor specifice;
7. Selectarea și aplicarea metodelor de evaluare adecvate activității de instruire/pregătire practică;
8. Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;
9. Exploatarea utilajelor, instalațiilor și echipamentelor în condițiile respectării normelor de protecție și igiena muncii, P.S.I. și protecția mediului înconjurător;
10. Respectarea normelor de calitate pentru desfășurarea proceselor, obținerea produselor și oferirea serviciilor;
11. Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
12. Stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor din aria curriculară „Tehnologii” în învățământul preuniversitar; construirea demersului didactic pentru realizarea centrării pe elev.
2. Componentele curriculumului școlar:

- curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module;
- documente curriculare, Standarde de Pregătire Profesională, planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;
- obiectivele instruirii practice și evaluării: competențe generale, competențe specifice, unități de competență, competențe;
- proiectarea curriculumului opțional și în dezvoltare locală.

3. Stabilirea corespondențelor dintre competențele de execuție și sociale și conținuturile de instruire.
4. Metode și procedee de instruire practică:

- Clasificarea și caracteristicile grupelor de metode specifice instruirii practice;
- Exemplificarea aplicării metodelor specifice instruirii practice;

- Utilizarea metodelor de instruire centrate pe elev: lucrul în echipă, învățarea prin cooperare, metoda proiectului, problematizarea, studiul de caz.

5. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:
a) funcțiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;
b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.
6. Caracterizarea tipurilor de lecții specifice instruirii practice: lecția de formare și dezvoltare a competențelor de execuție, lecția de evaluare prin probă practică, lecția vizită.
7. Particularitățile mediului de instruire în atelierul școală.
8. Proiectarea demersului didactic: stabilirea lucrărilor de instruire practică în acord cu conținuturile programelor școlare, planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției.
9. Proiectarea instrumentelor de evaluare prin probe practice: formularea cerințelor, întocmirea baremului și a fișelor de observare.
10. Modalități de adaptare a instruirii practice pentru integrarea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale.
11. Integrarea abilităților cheie în activitatea de instruire practică.

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Constantin Gh, Constantin Gherghina, Trifu A, Seefeld R, Capota V. — Exploatarea serviciilor poştale – Manual pentru clasa a XI-a, avizat MECT, Editura Akademos, 2007
2. Constantin Gh, Constantin Gherghina — Managementul serviciilor poştale, Ghid MECI–CNDIPT / UIP 2009
3. Isac, E. — Marketing - manual pentru clasele X-XII licee industriale, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1995
4. Loloiu, N. — Noţiuni de etica servirii publicului în sectorul de poştă şi telecomunicaţii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1987
5. Novac, C. — Exploatare Poştală - manual pentru cursurile de calificare şi licee de specialitate vol. 1 şi 2, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1970
6. Şchiopârlan, V. — Managementul unităţilor poştale, Editura Economică, Bucureşti, 2003
7. Şchiopârlan, V. — Tehnologia Exploatării poştale, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1981
8. Corlade Ionuţ, Tanislav Cristina — Ghid – Promovarea Serviciilor Poştale CNDIPT 2008
9. *** — Norme interne de desfăşurare a serviciilor poştale de bază: obiecte de corespondenţă; mandate; mesagerii
10. *** — Norme de exploatare ale R.A.P.R. pentru toate activităţile desfăşurate în POŞTA ROMÂNĂ 1998
11. *** — LEGEA nr. 133/2007 privind aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 70/2006 privind modificarea şi completarea unor acte normative din domeniul comunicaţiilor electronice şi al serviciilor poştale.
12. *** — http://www.posta-romana.ro/posta-romana/
13. *** — http://www.dsclex.ro/coduri/regpostal1.htm

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., — Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., — Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., — Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., — Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) — Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006

6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, București, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea, C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006
20. Petty, G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura Atelier Didactic, București, 2007
21. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 2000
22. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, Bucureşti,1999
23. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
24. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
25. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

MAIȘTRI INSTRUCTORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: PRELUCRAREA LEMNULUI

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepției, cunoaşterii, înțelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unitățile de competențe - cunoştințele, abilitățile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor ştiinței devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate instituția şcolară şi substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice.**

Au fost urmărite formarea şi structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competențele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor ştiințifice (aprox.. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodica şi aplicațiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

Conținuturile programei urmăresc sporirea flexibilității, mobilității ocupaționale şi

creşterea gradului de adaptabilitate a maiştrilor instructori la evoluția tehnică, tehnologică şi economică în domeniu.

Programa este orientată pe evaluarea calității concepției didactice şi a modalităților concrete prin care maistrul instructor pune elevii în situații de învățare eficientă, menite să conducă la formarea competențelor prevăzute în standardele de pregătire profesională. Această orientare este cu atât mai necesară în prezent, când flexibilitatea programelor şcolare solicită din partea cadrelor didactice efortul de a concepe procese şi parcursuri didactice adaptate nivelului claselor de elevi cu care lucrează şi finalităților învățământului tehnologic.

Structura arborescentă şi organizarea modulară a curriculum-ului pentru învățământul tehnologic, solicită abordarea structurală a desfăşurării procesului de învățământ.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

I. Studiul lemnului

I.1. Compoziţia chimică şi structura macroscopică a lemnului.

- Structura macroscopică a lemnului;
- Caracteristicile fizice ale lemnului.

I.2. Defectele lemnului şi influenţa lor asupra prelucrabilităţii lemnului.

- Defecte de formă ale trunchiului;
- Defecte de structură ale lemnului;
- Noduri;
- Crăpături;
- Găuri şi galerii de insecte;
- Alteraţii şi coloraţii anormale ale lemnului;
- Influenţa fiecărei categorii de defecte asupra prelucrabilităţii lemnului.

I.3. Proprietăţile lemnului.

- Proprietăţi fizice ale lemnului (densitate, umiditate, umflare şi contragere);
- Proprietăţi mecanice ale lemnului (rezistenţa lemnului la următoarele solicitări: tracţiune, compresiune, încovoiere statică, forfecare);
- Proprietăţi tehnologice ale lemnului (uzură, durabilitatea, rezistenţa la smulgerea cuielor şi şuruburilor).

II. Materiale auxiliare

- Adezivi utilizaţi la asamblarea reperelor prin încleiere, asamblarea ramelor, bordurarea canturilor panourilor, furniruirea panourilor;
- Materiale abrazive;
- Materiale de finisare a lemnului. Materiale pentru finisarea transparentă şi opacă a mobilei (clasificare, proprietăţi şi domenii de utilizare);
- Accesorii utilizate în construcția mobilei.

III. Materii prime folosite la fabricarea produselor din lemn

- Cherestea: definiţie, terminologie, clasificare, grosimi, utilaje pentru debitarea buştenilor în cherestea;
- Furnire estetice şi tehnice: definiţie, clasificare, grosimi, domenii de utilizare;
- Placaj: definiţie, clasificare, grosimi, proprietăţi, domenii de utilizare;
- Panel: definiţie, clasificare, grosimi, reprezentare, domenii de utilizare;
- Panouri din aşchii de lemn (PAL) şi din fibre de lemn (PFL): definiţie, clasificare, grosimi, proprietăţi, domenii de utilizare.

IV. Tehnologia cherestelei

IV.1. Depozitarea şi uscarea cherestelei

- Aburirea cherestelei de fag
- Uscarea naturală a cherestelei: factorii care influenţează uscarea naturală: organizarea depozitului de cherestea; stivuirea cherestelei de foioase şi răşinoase; durata de uscare naturală a lemnului.
- Uscarea artificială a cherestelei: definiţie, avantaje; procedee de uscare; regimuri de uscare; tehnologia uscării: pregătirea instalaţiilor de uscare; pregătirea materialului; conducerea, controlul şi evidenţa uscării; tipuri de instalaţii de uscare a cherestelei: camere de uscare, tuneluri de uscare, instalaţii de conducere computerizată a uscării cherestelei;
- Defecte de uscare, cauze, mod de preîntâmpinare.
- Norme de securitate, sănătate în muncă şi protecţia mediului la uscarea lemnului.

V. Tehnologia mobilei

V.1. Debitarea materiei prime

- operaţii de debitare, supradimensiuni de prelucrare la debitarea lemnului masiv;
- indicatori economici la debitarea lemnului masiv;
- tehnologii şi utilaje de debitare a lemnului masiv: ferăstrăul circular pendula cu acţionare hidraulică, ferăstrăul circular de spintecat cu avans mecanic, ferăstrăul panglică (părţi componente, funcţionare, reglare)
- scule, dispozitive şi verificatoare folosite la debitare;
- Norme de securitate, sănătate în muncă şi protecţia mediului la operaţiile de debitare

V.2 Prelucrarea mecanică a reperelor din lemn masiv

- operaţii de prelucrare mecanică a reperelor din lemn masiv (îndreptarea, rindeluirea la grosime, rindeluirea pe 2, 3, 4 feţe, retezarea la lungime finală, frezarea, burghiere-scobire, cepuire, strunjire);
- schema tehnologică a operaţiilor de prelucrare mecanică a reperelor din lemn masiv;
- utilaje şi agregate folosite la prelucrarea mecanică a reperelor din lemn masiv: maşina de îndreptat, maşina de rindeluit la grosime, agregatul IP-4, maşina de frezat cu ax vertical, ferăstrăul circular dublu, ferăstrăul circular universal de tâmplărie CUM - părţi componente, funcţionare, reglare
- scule, dispozitive şi verificatoare specifice utilajelor menţionate anterior;
- defecte de prelucrare mecanică, cauze, remedieri;
- norme de securitate, sănătate în muncă şi protecţia mediului la operaţiile de prelucrare mecanică.

V.3. Construcţia mobilei

- Clasificarea mobilei şi principii de dimensionare
- Terminologia parţilor componente ale mobilei (reper simplu, reper complex, subansamblu, ansamblu)
- Soluţii constructive de îmbinare a reperelor (îmbinări, înnădiri, încheieturi)
- Soluţii de protejare şi consolidare a canturilor panourilor din PAL,
- Soluţii de asamblare a spatelui cu fundul şi tavanul
- Asamblarea fixă şi demontabilă a reperelor la mobilă corp şi la mobila din cadre,
- Întocmirea schiţei şi desenului la scara pentru mobila corp si mobila din cadre

V.4. Toleranţe şi ajustaje în industria lemnului

- Principiul interschimbabilităţii,
- Dimensiuni, abateri, toleranţe
- Verificatoare pentru industria lemnului

V.5. Şlefuirea suprafeţelor lemnoase

- Alegerea abrazivilor,
- Şlefuirea lemnului masiv,
- Şlefuirea semifabricatelor din lemn sub formă de plăci şi panouri
- Maşini – unelte şi utilaje folosite pentru şlefuirea suprafeţelor plane, profilate sau curbe (părţi-componente, funcţionare, reglare)
- Linii de şlefuire
- Defecte de şlefuire, cauze, remedieri

V.6. Finisarea mobilei

- Procedee de finisare (finisare transparenta, opacă,)
- Tehnologia pregătirii suprafeţei lemnului pentru finisare (desprăfuirea suprafeţelor, decolorarea şi albirea, umplerea porilor, colorarea)
- Tehnologia aplicării lacurilor şi vopselelor prin pulverizare, turnare, imersie şi cu cilindri
- Utilaje şi instalaţii folosite la aplicarea lacurilor (părţi componente, funcţionare, reglare)
- Uscarea peliculelor de lacuri şi vopsele
- Succesiunea operaţiilor de prelucrare a peliculelor de lacuri
- Defecte de finisare, cauze, remedieri,
- Norme de securitate, sănătate în muncă şi protecţia mediului la operaţiile de finisare

V.7. Montarea mobilei

- Sisteme de montare,
- Montarea accesoriilor,
- Descrierea operaţiilor de premontare,
- Stabilirea succesiunii operaţiilor de montare în subansambluri şi ansambluri pentru mobilă corp şi din cadre
- Scule, dispozitive şi instalaţii folosite pentru executarea operaţiilor de montare
- Norme de securitate, sănătate în muncă şi protecţia mediului la operaţiile de montare.

V.8. Ambalarea depozitarea şi transportul mobilei

- Condiţii generale de ambalare,

- Sisteme de ambalare,
- Manipularea, depozitarea şi transportul mobilei
- Norme de securitate, sănătate în muncă şi protecţia mediului la operaţiile de ambalare.

COMPETENȚE SPECIFICE

1. Cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice și metodice de specialitate;

2. Operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;

3. Realizarea corelațiilor intra, -inter și pluridisciplinare ale conținuturilor;
4. Proiectarea activităților de instruire practică/pregătire practică în concordanță cu cerințele curriculumului și ale tehnologiei didactice moderne;
5. Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea proiectată;

6. Organizarea și coordonarea activității de instruire/pregătire practică în atelierul tehnologic școlar și la agenții economici în scopul formării și dezvoltării competențelor specifice;

7. Selectarea și aplicarea metodelor de evaluare adecvate activității de instruire/pregătire practică;
8. Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;

9. Exploatarea utilajelor, instalațiilor și echipamentelor în condițiile respectării normelor de protecție și igiena muncii, P.S.I. și protecția mediului înconjurător;

10. Respectarea normelor de calitate pentru desfășurarea proceselor, obținerea produselor și oferirea serviciilor;

11. Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
12. Stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor din aria curriculară „Tehnologii” în învățământul preuniversitar; construirea demersului didactic pentru realizarea centrării pe elev.
2. Componentele curriculumului școlar:

- curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module;

- documente curriculare, Standarde de Pregătire Profesională, planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;

- obiectivele instruirii practice și evaluării: competențe generale, competențe specifice, unități de competență, competențe;

- proiectarea curriculumului opțional și în dezvoltare locală.

3. Stabilirea corespondențelor dintre competențele de execuție și sociale și conținuturile de instruire.

4. Metode și procedee de instruire practică:
- Clasificarea și caracteristicile grupelor de metode specifice instruirii practice;
- Exemplificarea aplicării metodelor specifice instruirii practice;
- Utilizarea metodelor de instruire centrate pe elev: lucrul în echipă, învățarea prin cooperare, metoda

proiectului, problematizarea, studiul de caz.

5. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:
a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;
b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.
6. Caracterizarea tipurilor de lecţii specifice instruirii practice: lecția de formare și dezvoltare a competențelor de execuție, lecția de evaluare prin probă practică, lecția vizită.

7. Particularitățile mediului de instruire în atelierul școală.

8. Proiectarea demersului didactic: stabilirea lucrărilor de instruire practică în acord cu conținuturile programelor școlare, planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției.

9. Proiectarea instrumentelor de evaluare prin probe practice: formularea cerințelor, întocmirea baremului și a fișelor de observare.

10. Modalități de adaptare a instruirii practice pentru integrarea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale.
11. Integrarea abilităților cheie în activitatea de instruire practică.

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1.	Beldeanu E.	Produse forestiere şi studiul lemnului.	Editura Univ. Transilvania, Braşov, 1999
2.	Cotta N.L	Toleranţe şi verificatoare pentru industria lemnului	Editura Tehnică, Bucureşti, 1987
3.	Cotta N.L.; Năstase V.	Şlefuirea lemnului şi a peliculelor de acoperire	Editura Tehnică, Bucureşti, 1982
4.	Dogaru V.	Aşchierea lemnului şi scule aşchietoare	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti 1991
5.	Ene N.	Tehnologia cherestelei	Tipografia Univ. Braşov, 1993
6.	Ene N., Bularca M.	Fabricarea cherestelei - Tehnologii moderne, proiectare, utilaje, exploatare	Editura Tehnică Bucureşti, 1994
7.	Ispas M.	Maşini şi utilaje pentru prelucrarea lemnului	Editura Universităţii Transilvania, Braşov, 2004
8.	Marinescu I.	Uscarea şi tratarea termică a lemnului	Editura Tehnică Bucureşti, 1980
9.	Marinescu I.	Uscarea cherestelei Vol. I si II.	Ed. Tehnică Bucureşti 1979, 1980
10.	Mihai D.	Materiale tehnologice pentru industria lemnului	Editura Tehnică Bucureşti, 1993
11.	Năstase V.	Tehnologia fabricării mobilei şi a altor produse din lemn	Editura Tehnică Bucureşti, 1988
12.	Năstase V., Bucătaru M;	Proiectarea mobilei. Îndrumar pentru lucrări practice	Universitatea „Transilvania” Braşov, 1994
13.	Lăzărescu C.	Toleranţe şi ajustaje în industria lemnului	Editura Lux Libris, Braşov, 1995
14.	Pescăruş P.	Studiul lemnului curs vol. I	Universitatea Braşov, 1982
15.	Pentilescu M., Georgescu E.	Fabricarea produselor din lemn	Editura Economică, Preuniversitaria, 2002
16.	Radu A.	Maşini pentru prelucrarea lemnului Cap 6 pag.210-251.	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1977
17.	Rîmbu I.	Tehnologia prelucrării lemnului vol. I şi II	Editura Tehnică Bucureşti, 1983
18.	Ţăran N.	Maşini – unelte şi utilaje moderne pentru şlefuirea suprafeţelor lemnoase	Editura Lux Libris, Braşov, 2000
19.	***	Manuale şcolare de specialitate în vigoare	

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, București, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea, C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
20. Petty, G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura Atelier Didactic, București, 2007
21. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
22. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, Bucureşti,1999
23. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
24. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
25. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: PRELUCRAREA LEMNULUI

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

I. Studiul lemnului

I.1. Compoziţia chimică şi structura macroscopică a lemnului.

- Compoziţia chimică elementară a lemnului;
- Compuși chimici macromoleculari (principali și secundari ai lemnului)

- Caracterele structurii macroscopice a lemnului
- Caracteristicile fizice ale lemnului.

I.2 Defectele lemnului şi influenţa lor asupra prelucrabilităţii lemnului.

- Defecte de formă ale trunchiului;
- Defecte de structură ale lemnului;
- Noduri;
- Crăpături;
- Găuri şi galerii de insecte;
- Alteraţii şi coloraţii anormale ale lemnului;
- Influenţa fiecărei categorii de defecte asupra prelucrabilităţii lemnului.

I.3. Proprietăţile lemnului.

- Proprietăţi fizice ale lemnului (densitate, umiditate, umflare şi contragere);
- Proprietăţi mecanice ale lemnului (rezistenţa lemnului la următoarele solicitări: tracţiune, compresiune, încovoiere statică, forfecare);
- Proprietăţi tehnologice ale lemnului (uzură, durabilitatea, rezistenţa la smulgerea cuielor şi şuruburilor).

II. Materiale tehnologice și tehnologii folosite în industria lemnului.

- Adezivi utilizaţi la asamblarea reperelor prin încleiere, asamblarea ramelor, bordurarea canturilor panourilor, furniruirea panourilor;
- Dispozitive de asamblat, (tipuri, construcţie, funcţionare, norme de securitate, sănătate în muncă şi protecţia mediului).
- Materiale abrazive și tehnologia de șlefuire (definiție, clasificare,).
- Materiale pentru finisarea transparentă şi opacă a produselor finite din lemn (clasificare, proprietăţi şi domenii de utilizare);
- Utilaje şi instalaţii pentru aplicarea materialelor peliculogene prin pulverizare şi turnare (tipuri, construcţie, funcţionare, norme de securitate, sănătate în muncă şi protecţia mediului);
- Instalaţii de uscare a peliculelor de lacuri şi vopsele (tipuri, construcţie, funcţionare, norme de sănătate şi securitate în muncă).

III. Tehnologia cherestelei

III.1. Tehnologia de prelucrare în cherestea a buştenilor de foioase şi răşinoase.

- Metode de debitare;
- Fluxul tehnologic într-o fabrică de cherestea;
- Utilaje pentru debitarea buştenilor în cherestea (descriere, funcţionare , norme de sănătate şi securitate în muncă).

III.1.1 Uscarea cherestelei

- Uscarea naturală a cherestelei (factorii care influenţează uscarea naturală, defecte de uscare, norme de sănătate și securitate în muncă).
- Uscarea artificială a cherestelei (tipuri de instalaţii, pregătirea materialului şi instalaţiilor, conducerea procesului de uscare, defecte de uscare, norme de sănătate și securitate în muncă).
- Controlul calității la uscarea cherestelei

III.2 Tehnologia de obţinere a furnirelor.

- Instalaţii de tratare termică a buştenilor şi a prismelor (descriere, parametrii regimului de tratare, norme de sănătate și securitate în muncă).
- Derularea buştenilor (descrierea derulorului şi a modului de funcţionare, norme de sănătate și securitate în muncă).
- Debitarea prin tăiere plană a furnirelor estetice (descrierea maşinii de tăiat plan şi a modului de funcţionare, norme de sănătate și securitate în muncă).
- Instalaţii de uscare a furnirelor (clasificarea instalaţiilor şi regimuri de uscare).

III.3. Tehnologia de fabricare a placajului.

- Definiţie, clasificare, proprietăţi, domenii de utilizare.
- Descrierea tehnologiei de fabricare a placajului (operaţii şi instalaţii folosite);

III.4. Tehnologia de fabricare a panelului.

- Definiţie, clasificare, proprietăţi, domenii de utilizare.
- Descrierea tehnologiei de fabricare a panelului (operaţii şi instalaţii folosite).

III.5 Tehnologia semifabricatelor superioare pe bază de lemn
III.5.1 Panouri din aşchii (PAL) şi fibre de lemn (PFL): definiţie, clasificare, proprietăţi, domenii de utilizare.

IV. Tehnologia mobilei
IV.1. Debitarea reperelor pentru mobilă.

- debitarea reperelor din lemn masiv pentru mobilă;
- debitarea panourilor (PAL, PFL)
- supradimensiuni de prelucrare la debitare
- indicatori economici la debitare;
- maşini-unelte, utilaje şi agregate pentru debitare: ferăstrăul circular pendulă cu acţionare hidraulică, ferăstrăul circular de spintecat cu avans mecanic, ferăstrăul panglică, agregatul pentru debitat panouri (descriere, funcţionare, norme de sănătate și securitate în muncă).
- scule pentru debitarea lemnului (pânze circulare şi pânze panglică, definiție, descriere, caracteristici tehnice)
- defecte de debitare, norme de sănătate și securitate în muncă.

IV.2. Tehnologia de furniruire a panourilor

- Operații de furniruire
- Instalaţii și utilaje folosite la pregătirea panourilor, pregătirea furnirelor, prepararea şi aplicarea adezivilor, formarea pachetelor și presarea panourilor (descriere, funcţionare, norme de sănătate și securitate în muncă);
- Defecte de furniruire

IV.3 Prelucrarea mecanică a reperelor din lemn masiv și a panourilor furniruite:

- îndreptare –rindeluire;
- retezare la lungime;
- cepuire, burghiere, scobire;
- frezare, strunjire;
- şlefuire;
- utilaje şi agregate pentru prelucrarea mecanică: M.I.500, MRG, MNF, FAS, MGM, agregatul de prelucrat panouri CPC- 25, agregatul de furniruit panouri pe canturi, maşini de şlefuit cu bandă orizontală și verticală, îngustă şi sabot de presare (descriere, funcţionare, norme de sănătate și securitate în muncă).
- scule pentru prelucrarea mecanică (freze, burghie, cuțite plane și amovibile, materiale abrazive);
- defecte de prelucrare mecanică, norme de sănătate și securitate în muncă

IV.4 Structuri din lemn (de tip ramă simplă sau ramă cu tăblie utilizate în construcția mobilei)

- Sisteme de montare;
- Accesorii utilizate la montare (clasificare, definiții. Caracteristici tehnice);
- Succesiunea operațiilor de montare;
- Scule, unelte, dispozitive de asamblare şi montare.
- Îmbinări pentru cadre cu picioare folosite în construcţia mobile
- Uși și ferestre (definiții, clasificări, materiale, funcții)

V. Cinematica maşinilor-unelte pentru prelucrarea lemnului

- Definiţie,structură, schemă de execuţie şi clasificarea lanţurilor cinematice
- Lanţuri cinematice generatoare de tăiere
- Lanţuri cinematice generatoare de avans
- Lanţuri cinematice auxiliare de fixare,de poziţionare şi reglare

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară "Tehnologii". Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;
b) metode şi tehnici de evaluare;
c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;
d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);
e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;
f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1.	Beldeanu E.	Produse forestiere si studiul lemnului.	Editura Univ. Transilvania Braşov 1999
2.	Budău G.	Cinematica maşinilor unelte pentru prelucrarea lemnului	Editura Univ. Transilvania Braşov 2008
3.	Budău G., Ispas M.	Comanda numerică a masinilor- unelte pentru prelucrarea lemnului.	Editura Lux Libris, Braşov 2008
4.	Cismaru I.	Proiectarea tehnologică în industria lemnului	Editura Univ. Transilvania, Braşov 2005
5.	Cismaru M.	Proiectare la formă şi dimensiuni	Editura Univ. Transilvania, Braşov 2005
6.	Cismaru M.	Fizica lemnului şi a materialelor pe bază de lemn	Editura Universităţii Transilvania, Braşov 2005
7.	Dogaru V.	Aşchierea lemnului şi scule aşchietoare	Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti 1991
8.	Ene N.	Tehnologia cherestelei	Tiprografia Univ. Braşov, 1993
9.	Ene N.şi Bularca M.	Fabricarea cherestelei - Tehnologii moderne, proiectare, utilaje, exploatare	Editura Tehnică Bucureşti 1994
10.	Ispas M.	Maşini şi utilaje pentru prelucrarea lemnului	Editura Universităţii Transilvania, Braşov 2004
11.	Marinescu I.	Uscarea şi tratarea termică a lemnului	Editura Tehnică Bucureşti 1980
12.	Marinescu I.	Uscarea cherestelei vol. I şi II.	Editura Tehnică Bucureşti 1979,1980.
13.	Mihai D.	Materiale tehnologice pentru industria lemnului	Editura Tehnică Bucureşti 1993
14.	Mitişor Al., Istrate V.	Tehnologia fabricării furnirelor, placajelor şi a plăcilor din fibre de lemn	Editura Tehnică Bucureşti, 1982
15.	Pescăruş P.	Studiul lemnului curs vol. I	Universitatea Braşov, 1982
16.	Pentilesc M. şi Georgescu E.	Fabricarea produselor din lemn	Editura Economică Preuniversitaria 2002
17.	Radu A.	Maşini pentru prelucrarea lemnului	Editura Didactica şi Pedagogica Bucuresti 1977

18. Rîmbu I. Tehnologia prelucrării lemnului vol. I şi II Editura Tehnică Bucureşti, 1983

19. xxx Manuale şcolare de specialitate în vigoare

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învăţământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, Bucureşti, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
20. Petty G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, Bucureşti, 2007
22. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
23. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1999
24. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
25. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
PROFESORI DOCUMENTARIȘTI

2015

A. Prezentare. Competenţe generale.

Programa se adresează profesorilor documentarişti încadraţi în centrele de documentare şi informare (CDI) organizate la nivelul unităţilor de învăţământ preuniversitar, absolvenţi ai învăţământului superior de specialitate.

Încurajarea perfecţionării profesionale prin susţinerea definitivatului în învăţământ şi a gradelor didactice a profesorilor documentarişti este parte a procesului de implementare a CDI la nivelul unităţilor de învăţământ preuniversitar, proces de reformare a structurilor infodocumentare din sistemul educativ românesc. Dezvoltarea şi perfecţionarea profesională a profesorilor documentarişti are ca scop, pe termen mediu şi lung, întărirea rolului formativ/pedagogic al CDI la nivelul unităţilor de învăţământ, precum şi implementarea elementelor de reformă legate de centrarea învăţământului pe formarea de competenţe.

În acest sens, se are în vedere apropierea domeniului infodocumentar de programele şcolare prin participarea profesorilor documentarişti la activităţi care vizează formarea şi dezvoltarea competenţelor cheie ale elevilor şi care permit învăţarea pe parcursul întregii vieţi. Prin activităţile şi serviciile CDI se va participa la asigurarea egalităţii şanselor elevilor privind accesul la educaţie şi formare, se va favoriza accesul comunităţilor educative la resursele documentare pluridisciplinare pe suporturi multiple, se va promova inovaţia pedagogică, se va facilita integrarea TIC în educaţie şi se va susţine formarea competenţelor transversale ale elevilor.

Prin organizarea în CDI a activităţilor educative şi culturale, şcolare şi extraşcolare, cu aportul profesional specific al profesorului documentarist, se are în vedere participarea la dezvoltarea autonomiei în învăţare, atât prin familiarizarea elevilor cu tehnicile de cercetare documentară, cât şi prin dezvoltarea competenţelor cheie ale acestora.

Pregătirea profesorilor documentarişti pentru susţinerea examenului de definitivare în învăţământ şi a gradelor didactice are în vedere următoarele elemente:

- Actualizarea cunoştintelor privind principalele tendinţe în evoluţia ştiintelor documentării şi informării pentru analiza, adaptarea şi aplicarea lor în domeniul educativ, în sens larg şi în context local;
- Asumarea misiunilor profesorului documentarist şi a funcţiilor CDI prin prisma activităţilor cu finalitate pedagogică desfăşurate în CDI;
- Actualizare cunoştinţelor legate de particularităţile de organizare a unei structuri infodocumentare de tip CDI date de: principliile şi cerinţele domeniului, naţionale şi internaţionale; condiţiile locale; natura utilizatorilor (învăţământ preşcolar, primar, gimnzial, liceal, învăţământ special) etc.;
- Demonstrarea capacităţii de gestionare şi organizare a resurselor informaţionale în sprijinul utilizatorilor;
- Actualizarea cunoştinţelor legate de investigarea şi satisfacerea nevoilor de informare ale utilizatorilor, pe grupe de vârste, în raport cu evoluţia societăţii cunoaşterii;
- Demonstrarea competenţelor de proiectare, planificare, organizare, desfăşurare, monitorizare şi evalurare a activităţilor CDI;
- Stăpânirea unor principii didactice care să conducă la motivarea elevilor, dezvoltarea capacităţii de a lucra în echipa, care să permită construirea unor demersuri didactice formative, interactive şi inovatoare;
- Cunoaşterea diferitelor suporturi informaţionale, a instrumentelor de acces la informaţie şi tehnicilor de documentare şi informare;
- Dezvoltarea abilităţilor de comunicare, empatie şi cooperare în activitatea educaţională, atât cu partenerii, cât şi cu utilizatorii;
- Demonstrarea capacităţilor de monitorizare şi evaluare a competenţelor elevilor în domeniul infodocumentar;
- Demonstrarea unor competenţe de comunicare şi marketing pentru promovarea resurselor şi serviciilor CDI, respectiv pentru valorizarea rezultatelor activităţii desfăşurate cu elevii; pentru promovarea şi implementarea politicii educaţionale naţionale; pentru promovarea şcolii în comunitate;
- Actualizarea cunoştintelor cu privire la legislaţia şi reglementările în vigoare în materie de educaţie, respectiv domeniul infodocumentar;
- Asumarea activă a formării profesionale proprii din perspectiva dezvoltării şi perfectionării profesionale şi personale în raport cu evoluţia domeniului şi nevoile unităţii de învăţământ;

Formarea continuă a profesorilor documentarişti vizează dezvoltarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare în activitatea specifică a CDI, care este axată, în principal, pe formarea competenţelor elevilor în domeniul infodocumentar. În acelaşi timp, se va urmări aprofundarea şi actualizarea cunoştinţelor din domeniul ştiinţelor informării şi documentării, a didacticii şi a pshiopedagogiei.

Formarea continuă a profesorilor documentarişti va fi axată şi pe valorizarea rolului constructiv, coparticipativ al profesorului documentarist, în calitatea sa de actor cu rol formator în unitatea de învăţământ. În acelaşi timp, vor fi evidenţiate elementele legate de rolurile profesorului documentarist:

a) cadru didactic cu rol de formare a elevilor în domeniul infodocumentar,

b) persoană resursă în unitatea de învățământ privind domeniul infodocumentar;
c) propunător al elementelor de definire și implementare a politicii documentare locale;
d) cadru didactic partener și coorganizator al activităților pedagogice și culturale, curriculare/extracurriculare.

Prezenta programă reprezintă baza necesară pentru evaluarea concepției, cunoașterii, înțelegerii și interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției și carierei didactice în sistemul de învățământ românesc, în baza cărora sunt proiectate, aplicate și inovate structurile și unitățile de competențe corespunzătoare statutului socio-profesional asumat de către cadrul didactic.

În vederea contextualizării și particularizării acestora, vom sublinia următoarele categorii de competențe:

(1) **profesionale** - cunoșterea resurselor documentare clasice și moderne, specifice unei structuri infodocumentare pentru utilizatori non-adulți; capacitatea de a distinge adresabilitatea unui produs cultural în funcție de nevoile adresantului; capacitatea de a face o selecție de documente în funcție de un obiectiv propus; capacitatea de a aplica principiile de organizare și funcționare a unei structuri infodocumentare la o structura specifică (CDI); cunoașterea și înțelegerea conceptului CDI, ca structură adaptată procesului de învățământ; cunoașterea principalelor repere legate de organizarea și funcționarea unui CDI în învățământul preuniversitar; cunoașterea legislației specifice; cunoașterea diferitelor activități desfășurate într-un CDI, în funcție de nevoile publicului; capacitatea de a identifica și a analiza nevoile publicului unui CDI în funcție de finalitățile procesului educativ, caracteristicile generice și particulare ale publicului; cunoașterea și înțelegerea modalităților de adaptare a politicii de dezvoltare și funcționare a unui CDI în funcție de finalitățile procesului educativ; înțelegerea funcțiilor unui CDI în societatea cunoașterii, în raport cu direcțiile educaționale stabilite de UE și la nivel național, în scopul creșterii calității în învățământul preuniversitar românesc; capacitatea de a analiza diverse modalități de organizare a unui CDI (organizarea spațiului, organizarea colecțiilor etc.); capacitatea de a analiza critic un plan de înființare și/sau organizare a unui CDI; capacitatea de a realiza și a analiza diverse proiecte pedagogice și culturale în funcție de adecvarea lor la particularitățile de vârstă a beneficiarilor, de obiective, de dezvoltare ale utilizatorilor și ale instituției de învățământ; capacitatea de a analiza critic o bibliografie didactică;

(2) **pedagogice** - definite de abilitățile profesorilor documentariști de a proiecta, organiza, coordona și evalua procesul de instruire, serviciile și activitatea CDI, în raport cu procesele de cunoaștere, asistare și intervenție specializată în formarea elevului; definite de abilități de a propune, organiza, coordona și evalua activități inovatoare, care să urmărească exploatarea fondului documentar și resurselor CDI în activități, susținerea și promovarea abordării trans- și pluridisciplinare a conținuturilor, integrarea TIC și resurselor multimedia în activități în vederea formării și dezvoltării competențelor infodocumentare ale elevilor, în special a celor de căutare, tratare și comunicare a informației;

(3) **psiho-pedagogice** – exprimând cunoașterea și îndrumarea elevilor în dezvoltarea autonomiei lor în raport cu informația, luarea în considerare a diferențelor în învățare, abordarea diferențiată a acestora;

(4) **psiho-sociale** - reflectate în capacitățile de proiectare a strategiilor de stimulare a interacțiunilor sociale cu elevii și cu grupurile școlare, utilizatorii CDI, de stimulare a relațiilor interpersonale pozitive, într-un context școlar;

(5) **manageriale** - profesionalism în organizarea, gestionarea resurselor, serviciilor și activităților CDI, respectiv de punere a resurselor CDI la dispozifia utilizatorilor și de implementare la nivel local a politicii documentare prin prisma finalităților educaționale și obiectivelor naționale; inițiativă și profesionalism în conceperea dezvoltării și adaptării serviciilor și resurselor CDI în raport cu nevoile de formare și informare ale utilizatorilor și în raport cu noile tendințe în evoluția domeniului infodocumentar; profesionalism în conceperea și aplicarea proceselor de planificare, de organizare a activităților CDI și de conducere a clasei de elevi/grupurilor de copii, elevi, tineri și adulți-utilizatori CDI;

(6) **instituționale** - exprimate în participarea la definirea unei politici documentare locale reflectată în proiectele de dezvoltare instituțională, la conceperea unor planuri de implementare a politicii documentare locale, la inițierea și promovarea inovațiilor pedagogice; în angajarea unor relații de parteneriat socioeducațional cu familia, cu alte instituții și organizații care au responsabilități educaționale și culturale, conforme cu politica școlii și politica documentară locală;

(7) **managementul carierei** - implicând participarea cadrului didactic la propria dezvoltare profesională, la promovarea abilităților reflective, la afirmarea unui stil propriu de instruire și de viață profesională; un registru larg de valori, atitudini și conduite specifice profesiei didactice, completării acestei competențe, care fac obiectul evaluării. Aceste valori, atitudini, comportamente și conduite demonstrează:

- promovarea unui sistem de valori culturale, morale și civice, în concordanță cu idealul educațional;
- cultivarea unui mediu școlar centrat pe valori, principii și relații democratice;
- crearea unui climat socio-afectiv securizant, în CDI și în spațiile educaționale non-formale;
- încrederea în rolul educației, în capacitatea de formare și dezvoltare a individului pe tot parcursul vieții.

Conținuturile programei sunt structurate și organizate astfel încât să răspundă orientărilor europene

legate de rolul integrării ţintelor informării şi documentării în procesul educativ şi prevederilor legale naţionale privind educaţia şi formarea, în general, şi domeniul infodocumentar, în particular.

B. Tematica de specialitate. Competenţe specifice.

Proiectarea activităţii CDI. Planificarea activităţii în CDI. Organizarea activităţilor în CDI. Formarea elevilor şi dezvoltarea competenţelor specifice. Monitorizarea şi evaluarea activităţii utilizatorilor. Dezvoltarea de parteneriate. Comunicare. Gestionarea CDI. Dezvoltare profesională.

a. <u>Tematica de specialitate:</u>

1. Centrul de documentare şi informare: funcţii, finalităţi, spaţii; standarde şi legislaţie (Legea Educaţiei Naţionale nr. 1/2011, Legea Bibliotecilor; OMECTS nr. 5556/7.10.2011, OMEN 3129/1.02.2013, OMEN 3240/26.03.2014, OMECT 2599/2007);
2. Gestiune şi organizare:
   - Gestionarea spaţiului, a serviciilor, a materialelor, a echipamentelor specifice unui CDI;
   - Gestionarea fondului documentar şi activităţii CDI (organizarea în acces direct; managementul timpului: orar, proiectul de activitate, accesul planificat şi accesul liber);
   - Managementul calităţii. (Analiza SWOT);
3. Gestionarea şi comunicarea fondului documentar:
   - Dezvoltarea colecţiilor (achiziţia, selecţia şi deselecţia);
   - Prelucrarea documentelor: evidenţa (evidenţa primară a documentelor, RMF şi RI); catalogare (Descriere bibliografică. Zonele descrierii bibliografice. DB - monografii); clasificare şi indexare (Sistemul CZU. Clasele şi subclasele principale. Margareta documentarelor);
   - Documentare: bibliografie (tehnica bibliografică, întocmirea unei bibliografii de semnalare);
   - Tipologii documentare (principalele tipuri de documente din CDI, adecvarea fondului documentar la procesul educativ-formativ - principii);
   - Informatizarea (cunoaşterea unui program informatic pentru o bibliotecă/CDI de mici dimensiuni, catalogul on-line).
4. Competenţe TIC:
   - Realizarea unor documente simple prin utilizarea unor programe de bază (documente de tip text, foaie de calcul, documente tabelare);
   - Forme primare de comunicare pe internet (poşta electronică);
   - Pagini web (navigarea într-o pagină web; sisteme de orientare);
   - Navigare internet (browsere - model: Mozilla Firefox, Internet Explorer, motoare de căutare model: Google, Yahoo Search);
5. Proiectarea, planificarea, organizarea, desfăşurarea activităţii în CDI;
6. Planul managerial al CDI şi Proiectul pedagogic şi cultural al CDI. Organizarea accesului în CDI: utilizarea programată şi neprogramată a CDI.
7. Activităţi desfăşurate în CDI:
   - Tipuri de activitati şi rolul lor în formarea şi dezvoltarea competenţelor infodocumentare ale elevilor (pedagogice, culturale, de comunicare şi de gestionare);
   - Educaţia pentru informaţie. Educaţia pentru societatea cunoaşterii;
   - Activităţi de iniţiere şi formare a utilizatorilor privind tehnicile de cercetare documentară - lecţii, module, secvenţe pedagogice, CDŞ;
   - Proiecte monodisciplinare, interdisciplinare, transdisciplinare şi rolul lor în formarea şi dezvoltarea competenţelor infodocumentare;
8. Animaţii culturale:
   - Funcţiile animaţiei culturale din perspectiva participării la formarea şi dezvoltarea competenţelor cheie ale elevilor;
   - Forme de animaţie culturală în CDI;
   - Activităţi de formare şi dezvoltare a capacităţii de receptare a informaţiei culturale;
9. Rolul şi modalităţile de implicarea a profesorului documentarist în activitatea şcolară şi extraşcolară;
10. Monitorizarea şi evaluarea competenţelor utilizatorilor;
11. Utilizatorii CDI. Structura publicului ţintă. Instrumente şi forme de informare a utilizatorilor;
12. Comunicarea în CDI:
    - Promovarea şi valorizarea resurselor şi servciilor CDI;
    - Forme şi mijloace de comunicare cu utilizatorii;
    - Activităţi de comunicare a colecţiilor şi serviciilor;
    - Marketing în CDI;
    - Studiul şi analiza nevoilor de infomare şi formare a utilizatorilor;

13. Legislaţie în vigoare pentru biblioteci şi CDI;
14. Evoluţii ale domeniului infodocumentar şi aplicarea lor adaptată întru-un context educativ/şcolar şi unei specificităţi locale;

b. Competenţe specifice:

1. Amenajarea, organizarea şi gestionarea unui CDI în vederea punerii informaţiei, resurselor documentare existente în CDI la dispoziţia utilizatorilor;
2. Programarea, planificarea, organizarea şi desfăşurarea activităţilor specifice în CDI;
3. Cunoaşterea diferitelor tipuri de activităţi CDI în raport cu funcţiile CDI şi misiunile profesorului documentarist;
4. Construirea unor demersuri didactice interactive cu strategii didactice şi metode adaptate la conţinuturi şi la particularităţile de vârstă ale elevilor, care să reflecte o abordare centrată pe elev, pe formarea de competenţe, în care se utilizează resursele şi se exploatează instrumentele de acces la informaţie;
5. Formarea şi evaluarea competenţelor în domeniul infodocumentar prin variate tipuri de activităţi;
6. Utilizarea, exploatarea şi valorizarea resurselor CDI în activităţile desfăşurate;
7. Conceperea şi aplicarea unor instrumente de evaluare şi monitorizare pentru evaluarea competenţelor specifice dezvoltate elevilor;
8. Promovarea CDI, resurselor şi serviciilor oferite pentru o mai bună integrare în viaţa şcolii;
9. Comunicarea eficientă cu cadrele didactice şi beneficiarii direcţi şi indirecţi ai CDI; Construirea unui climat educativ stimulativ şi eficient de lucru în CDI.
10. Cunoaşterea evoluţiilor şi tendinţelor domeniului ştiinţelor documentării şi informării.

c. Tematica didactică a disciplinei :

1. Structura programelor curriculare pentru învăţământul preuniversitar. Elemente componente ale curriculumului şcolar. Documente curriculare. Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe, curriculumul în dezvoltare locală sau la decizia şcolii;
2. Proiectarea didactică. Principii ale proiectării didactice. Proiectarea activităţilor pedagogice şi culturale din CDI. Proiectarea CDŞ. Proiectarea în echipă în contextul curriculumului transdiciplinar;
3. Caracterul formativ-educativ al procesului de învăţământ. Rolul activităţilor CDI în formarea competenţelor cheie ale elevilor, respectiv competenţelor în domeniul infodocumentar;
4. Forme de organizare a procesului de învăţământ (frontal, pe grupe şi individual) în CDI. Organizarea şi realizarea activităţilor individuale şi de grup, disciplinare şi pluridisciplinare, şcolare şi extraşcolare, programate şi libere în/prin CDI;
5. Strategii didactice. Metode şi tehnici moderne de învăţământ utilizate în activităţile din CDI. Interacţiunea obiective-conţinuturi-strategii în instruirea şcolară, în formarea competenţelor de căutare, tratare şi comunicare a informaţiilor. Aplicaţii.
6. Fondul documentar şi mijloacele didactice din CDI. Clasificarea şi funcţiile mijolacelor de învăţământ. Utilizarea, integrarea şi exploatarea lor în diferitele activităţi organizate în CDI;
7. Instruirea asistată de calculator. Integrarea TIC şi a resurselor multimedia în activitatea didactică;
8. Cercetarea documentară în CDI. Competenţele infodocumetare ale elevilor. Rolul profesorului documentarist şi al activităţii specifice CDI în formarea şi dezvoltarea acestora. Etapele cercetării documentare.
9. Monitorizarea şi evaluarea activităţii elevilor în CDI şi a competenţelor infodocumentare ale elevilor. Tipuri de evaluare, eficienţa evaluării în procesul de învăţământ;
10. Comunicare în CDI. Tipuri şi mijloace de comunicare. Funcţii ale comunicării. Comunicarea cu utilizatorii şi partenerii CDI. Comunicarea profesională.

BIBLIOGRAFIE:

ANTONESCU, S. M. *Bucuria lecturii. Istoria unui proiect* /S. M. Antonescu. Bucureşti, AGER Economistul, 2006.

ANTONESCU, S.M. *Introducere în ştiinţa informării.* Bucureşti, Ars Docendi, 2007 **ANTONESCU, S.M.** *Ghidul centrelor de documentare şi informare, al bibliotecilor şcolare şi al bibliotecilor publice pentru copii*/ S.M .Antonescu; Simona Fortin Bucureşti: Semn de Carte.Volumul I (2009).

BANCIU, D. *Biblioteca şi cercetarea* / D. Banciu; Gh. Buluta; V. Petrescu. Bucureşti: Ager, 2001.

BAYARD-PIERLOT, JACQUELINE. *Clés pour le CDI* . Jacqueline Bayard-Pierlot; Marie-Jose Birglin. Paris: Hachette Litterature, 1999.

BĂDĂU, GEORGETA. *Iniţiere în cercetarea documentară*. Alba Iulia, 2004.

BĂDĂU, GEORGETA. *Amenajarea şi gestionarea unui CDI: Ghid pentru personalul de conducere şi personalul din centrele de documentare şi informare* / Georgeta Bădău; Antonina Panait. Alba Iulia: [s.n.], 2006.

BERINDEI, COSMINA. *Management cultural în Centrele de Documentare şi Informare*./

Cosmina Berindei; Dorina Kudor; Alina Petri. Cluj Napoca: CCD Cluj, 2009. **BIBLIOTECILE** *publice şi societatea informaţiei*. Bucureşti: ABBPR, 1998. **BIBLIOTECONOMIE**: *Manual*. Bucureşti: ABBPR, 1994.
BRUGNON, ALBERT. *Activités autour des albums «Premiere lecture Rouge et Or ».* MDI, 1994.
BULUŢA, GH. *Animaţia culturală în biblioteca publică*. Bucureşti: Centrul de pregatire şi formare a personalului din instituţii de cultură, 1998.
CASSAGNES, PAUL. *50 activites pour apprivoiser les livres en classe ou en B.C.D.*/Paul Cassagnes; Claudine Garcia- Debanc; Jean-Pierre Debanc. CRDP Midi-Pyrenees, [s.a.].
CENTRUL de Documentare şi lnformare. Alba Iulia, 2002.
CHAPRON, FRANÇOISE. *Les CDI (Centres de documentation et d'information) des lycées et collèges.* Paris: Presses Universitaires de France, 1999.
CHEILE SUCCESULUI: *Indicatorii de performanţă pentru bibliotecile publice*. Cluj-Napoca: ABBPR, 1998.
CIORCAN, M. *Marketing şi publicitate în bibliotecii*. Bucureşti: Centrul de pregatire şi formare a personalului din instituţii de cultură, 1997.
CREER, *renover l'espace C.D.I*. Limoges: C.R.D.P. du Limousin, 1994. GUIDE amenagement CDI.Toulouse: Academie de Toulouse, Mars 2005.
GUIDLINES *for Children's Libraries Service*/ IFLA. [descărcat în format pdf de pe www.itla.org ; ghidul se actualizează periodic]
GOLDENSTEIN, J.P. *Pour une lecture - écriture*. Litterature et pedagogie. Paris: De Boeck Duculot, 1985.
HUNT, PETER. [la alegere] *Understanding Children's Literature* (1999) ; *An Introduction to Children's Literature* (1994) (with Millicent Lenz) *Alternative Worlds in Fantasy Fiction* (2001) ; *Children's Literature: a Blackwell Guide* (2000) ;(ed.) *Children's Literature: The Development of Criticism* (1990) ; (ed.) *Children's Literature: An Illustrated History* (1995)
LAISSEZ-LES LIRE: *les enfants et les bibliotheques*. Paris: Les editions ouvrieres, © 1978 (Enfance Heureuse)
LE LIVRE *bleu des enseignants-documentalistes*. Orleans: CRDP de l'Academie d'Orleans-Tours, 2002.
MCILWAINE, L C. *Clasificarea Zecimală Universală. Ghid de utilizare*. Bucureşti: ABR, 2006
METODOLOGIA *de aplicare a normelor ISBD(M)*/[lucrare elab. de] Ioana Borocan şi Constanţa Dumitrăsconiu. - Ed.a 2-a. - Bucureşti: Imprimex, 1994.
METODOLOGIA *de aplicare a normelor ISBD(S)/* lucrare elab. de Eugenia Tudorica .- Ed. a 2-a, rev. - Bucureşti : Biblioteca Centrală din Bucureşti: Asociatia Bibliotecarilor din Învăţământ - Romania, 1999.
MOSER, ALAIN. *L'aide au travail personnel de l'eleve* / Alain Moder; Daniel Moissonnier; Joel Fauchard C.R.D.P.De Reims, Hachette Education, 1998.
Le MULTIMEDIA *au CDI pour s'informer, produire, communiquer*. CRDP de Basse-Normandie, 1999.
NIKOLAJEVA, MARIA. *How Picturesbooks Works*, New York, Garland, 2001
NIKOLAJEVA, MARIA. *The Aesthetic Approach to Children's Literature*. Lanham, Scarecrow, 2005
PANAIT, ANTONINA. *Cartea, din bibliotecă în centrul de documentare şi informare*. Alba Iulia, 2008.
PARMEGIANI, CLAUDE-ANNE. *Lecture, livres et bibliotheques pour enfants* (sous la direction de Claude-Anne Parmagiani)
POSLANIEC, CHRISTIAN. *Activités de lecture a partir de la litterature jeunesse*/Christian Poslaniec; Christine Houzel. Paris: Hachette Education, 2000.
POUPELIN, Michel; MONTHUS, **Marie.** *Guide a l'usage des documentalistes et de leurs partenaires dans l'etablissement* / Michel Poupelin; Marie Monthus. Paris: Hachette Education, 1995.
PROJETS-LECTURE *au coeur du C.D.I* .C.R.D.P. de l'Academie de Creteil, 1999.
REGNEALĂ, MIRCEA. *Studii de biblioteconomie*. Constanţa, Ex Ponto, 2002. **REGNEALĂ, MIRCEA.** *Noi studii de biblioteconomie*. Bucureşti: Editura ABR, 2009. **REGNEALĂ, MIRCEA**. *Vocabular de biblioteconomie şi ştiinţa informării*. 2 vol. Bucureşti: Asociatia Bibliotecarilor din Învăţământ -România, 1995-1996.
REGNEALĂ, MIRCEA (trad.). *Documente audiovizuale şi multimedia în biblioteci.* Ghid IFLA. Bucureşti: ABR, 2008.
RAGACHE, CLAUDE. *Organiser l'espace C.D.I.*/ Claude Ragache; Michel Treut; Jean-Pierre Viger. Rouen: Rectorat de I'Academie de Rouen, 2000.
REGULAMENTUL *de organizare şi funcţionare a centrului de documentare şi informare (C.D.I.),* [s.l.], [s,n,] 2008.
REGULAMENTUL *de organizare şi funcţionare a centrului de documentare şi informare (C.D.I.)*, [s.l.], [s,n,] 2005.
RICHTER, B. *Ghid de biblioteconomie. Bucureşti*: Grafoart, 1995.
SAVOIR faire avec le CDI: *Guide pratique destiné aux enseignants*. Creteil: CRDP, 1996. **STOICA, ION**. *Criza în structuri infodocumentare: sensuri şi semnificaţii contemporane*. Constanţa: Ex Ponto, 2001.
STOICA, ION. *Structuri şi relaţii informaţionale în dezvoltarea învăţământului şi a cercetării româneşti: o încercare de sinteză.* Bucureşti: Alternative, 1997.

ADASCĂLIŢEI, ADRIAN. *Instruire asisitată de calculator: Didactică informatică***.** Bucureşti, Polirom, 2007.
BÎRZEA, C. *Arta şi ştiinţa educaţiei*. Bucureşti: EDP, 1995.
BOCOŞ, M. *Instruirea interactivă. Repere pentru reflecţie şi acţiune*. Cluj- Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2002.
CERGHIT, I. *Metode de învăţământ*. Iaşi: Polirom, 2007.
CHIŞ, V. *Pedagogia contemporană-Pedagogia pentru competenţe*. Cluj-Napoca: Editura Cărţii de ştiinţă, 2005.
COMBATEREA *eşecului şcolar* /Agentia Naţională Socrate. Bucureşti: EDP, 1996.
CUCOŞ, C. (coord.) *Psihopedagogie pentru exemenele de definitivat şi grade didactice*. Iaşi: Polirom, 1998.
CUCOŞ, C. *Informatizarea în educaţie*. Iaşi: Polirom, 2006.
DUMITRU, I. *Dezvoltarea gândirii critice şi învăţarea eficientă***.** Timişoara: Editura Universităţii de Vest, 2000.
IONESCU, M., RADU, I.(coord). *Didactica modernă*. Cluj-Napoca: Editura Dacia, 200l. **NEGREŢ-DOBRIDOR, ION.** *Teoria generală a curriculumului educaţional*. Bucureşti, Polirom, 2008.
OPREA, C. L. Pedagogie. *Alternative metodologice interactive*. Bucureşti: Editura Universităţii din Bucureşti, 2003.
PETTY, GEOFF. *Profesorul azi. Metode moderne de predare.* Bucureşti: Atelier Didactic, 2007
PIAGET, JEAN. *Judecata morală la copil* (2005), *Reprezentarea lumii la copil* (2005) **STOICA, A.** ***Evaluarea educaţională. Inovaţii şi perspective***./ A Stoica; R. Mihail. Bucureşti: Humanitas Educaţional, 2006.

WEBGRAFIE:

Amenagement d'un nouveau CDI. În: http://www.achatsdirects.fr/production/res-production.php?motcle=Meubles%20classement
Bajard, Elie. Lecture et relecture. În: Le Français dans le monde, 1998, no. 298, p.61-63. În http://savoirscdi.cndp.fr/espacecdi/NouvelleConception/ComptesRendus/Versailles.htm **Ballanger, Françoise,** «Les transformations d'un paysage», BBF, 1999, n° 3, p. 39-43 [en ligne] <http://bbf. enssib.fr/> Consultat în 02 martie 2010.
La litterature pour la jeunesse aujourd'hui CAMIF Colllectivites. Mobilier-Materiel. În http://www.camif-collectivites.Fr/cgi- bin/caregst. Exe?77+ l 3204+47257984
Le Centre de Documentation et d'Information. În http://www.Ac-rouen.fr/pedagogie/guide/cdi.php Chaumier, Jacques.
Des techniques documentaires ***aux technologies de l'information, du documentaliste au knowledge manager: quelques reflexions.*** În http://www.defidoc.com/infodoc connaissance/DesT echDoc.htm
Colloque international ERTé «L'Education a la culture informationnelle», Lille, 16-17-18 oct. 2008. În http://archivesic.ccsd.cnrs.fr/ERTE
Competences et culture informationelle – Mireille Lamourox, Université de Paris 8. În http://www.educnet.education.Fr/cdi/anim/interlocuteurs/reunions/reunion2009/competences/?searchterm=competences
Diament, Nie, «Comment s'informer sur le livre de jeunesse», BBF, 1999, n° 3, p. 26-28 [en ligne] http://bbf.enssib.fr/ Consultat în 02 martie 2010.
La formation des usagers a la maitrise de l'information. Arabesques, janvier-fevrier-mars 2007, n°45.
În http://www.abes.fr/abes/DocumentsWebAbes/abes/arabesgues/Arabesgues45.pdf
Gervereau, Laurent, «Le sens du regard», BBF, 2001, n° 5, p. 22-25 [en ligne] http://bbf.enssib.fr/

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂŢĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: PROTECŢIA MEDIULUI

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învăţământ reprezintă documentul curricular şi normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate şi asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoaşterii ştiinţifice şi didactic/metodice a domeniului de referinţă, cât şi parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne şi cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară şi utilă atât pentru perfecţionarea continuă, cât şi pentru testarea/evaluarea concepţiei, cunoaşterii, înţelegerii şi interpretării principalelor roluri profesionale ale funcţiei din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate şi inovate structurile şi
unităţile de competenţe - cunoştinţele, abilităţile, valorile şi atitudinile corespunzătoare standardelor şi statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unităţile de învăţământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanţă majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator,
de purtător al mesajelor ştiinţei devenite disciplină de învăţământ, de reprezentant al comunităţii profesorilor de specialitate instituţia şcolară şi substanţa **competenţelor dobândite** de acesta, în concordanţă cu motivaţia profesională, cu o serie de **roluri specifice.** De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menţionăm rolurile: evaluator intern şi extern, consilier în procesul de învăţare şi, mai ales, în depăşirea dificultăţilor în învăţare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învăţării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea şi structurarea competenţelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologii. Pe lângă competenţele specifice, în specialitate, sunt vizate competenţele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum şi competenţele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conţinuturilor destinate pentru formarea competenţelor ştiinţifice (aprox.. 60%);
- conţinuturilor destinate formării competenţelor didactice, încorporând metodica şi aplicaţiile şcolare ale domeniului (aprox. 30%);
- conţinuturilor altor tipuri de competenţe necesare cadrelor didactice - competenţe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conţinuturilor**, precum: relevanţa conţinuturilor pentru dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conţinuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice şi tehnologice în schimbare/în evoluţie, integralitatea şi coerenţa viziunii asupra cunoaşterii de specialitate, abordate în relaţie cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea ştiinţifică, în raport cu schimbările/ inovaţiile la nivel conceptual, metodologic şi aplicativ şi asigurarea calităţii în educaţie.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activităţii didactice
- Conducerea şi monitorizarea procesului de învăţare
- Evaluarea activităţilor educaţionale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoaşterea, consilierea şi tratarea diferenţiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

1. ECOLOGIE GENERALĂ

Organizarea sistemică a lumii vii

- Noțiunea de sistem, clasificarea sistemelor
- Însuşirile generale ale sistemelor: integralitatea, echilibrul dinamic, autoreglarea, caracterul istoric, caracterul informațional, ierarhia sistemelor biologice

Ecosistemul

- Structura biotopului
- Biocenoza-structură şi analiză
- Populația-element ecologic structural şi funcțional al biocenozei
- Nişa ecologică
- Relații trofice inter şi intraspecifice în ecosistem
- Funcțiile ecosistemului
- Dinamica ecosistemului
- Succesiunea ecologică.

Tipuri de ecosisteme din România

- Ecosisteme terestre: păduri, pajişti
- Ecosisteme acvatice: râuri şi fluvii (inclusiv Delta Dunării), lacuri şi bălți, Marea Neagră
- Ecosisteme antropice
- Agroecosisteme

Ecosfera

- Organizarea ecosferei
- Cicluri bio-geo-chimice globale

2. PROTECȚIA MEDIULUI

Mediul înconjurător şi protejarea acestuia

- Factorii de mediu
- Cauzele degradării calității mediului
- Metode de protecție a mediului

Poluarea apei

- Clasificarea poluanţilor apei. Surse.
- Influenta poluanţilor asupra echilibrului ecologic (substanțe organice, substanțe anorganice, substanțe radioactive, suspensii, produse petroliere)
- Transferul, transportul si transformarea poluanților in apa
- Metode de prevenire şi combatere a poluării apelor

Poluarea aerului

- Surse de poluare a aerului
- Influența poluanților aerului asupra echilibrului ecologic
- Dispersia poluanților
- Metode de prevenire şi combaterea a poluării aerului

Poluarea fonică

- Surse de poluare
- Metode de prevenire şi combatere a poluării fonice

Poluarea solului

- Surse de poluare a solului
- Influența poluanților solului asupra echilibrului ecologic
- Transferul, transportul si transformarea poluanților in sol
- Metode de prevenire şi combatere a poluării solului

Efecte majore ale poluării mediului

- Efectul de seră
- Ploile acide
- Deprecierea stratului de ozon
- Eutrofizarea

Conservarea biodiversităţii

- Conceptul de biodiversitate
- Metode de studiu a biodiversităţii: indici structurali

3. ANALIZE DE MEDIU

Analize de ape

- Analize organoleptice

- pH, aciditate, alcalinitate
- Determinarea regimului de oxigen - oxigenul dizolvat în apa, CBO_5, CCOMn
- Duritatea apei
- Cloruri,
- Analiza bacteriologică - determinarea bacteriilor mezofile şi a coliformilor totali

Analize de aer

- Pulberi sedimentabile, pulberi în suspensie
- CO_2, SO_X, NO_X concentraţii maxime admisibile - C.M.A.)

Analize de sol

- Umiditate
- pH, aciditate, alcalinitate

Gestionarea deşeurilor

- Tipuri de deşeuri (criterii de clasificarea deşeurilor)
- Gestionarea integrata a deşeurilor

4. NOŢIUNI DE HIDROLOGIE ŞI HIDROMETRIE

Măsurarea şi prelucrarea nivelurilor şi adâncimilor râurilor

- Nivelurile apei
- Adâncimea râurilor

Măsurarea şi prelucrarea vitezei curenţilor

- Măsurarea vitezei curenţilor din râuri
- Calculul vitezei medii într-o verticală

Măsurarea debitelor de apă

- Măsurarea debitelor de apă cu morişca hidrometrica, cu flotorii, cu deversorii hidrometrici

Fenomene de risc in hidrologie

5. NOŢIUNI DE METEOROLOGIE

Presiunea atmosferică

- Noţiuni generale, tipuri de atmosfere
- Variaţii periodice şi neperiodice ale presiunii atmosferice
- Instrumente pentru măsurarea presiunii atmosferice
- Aparate înregistratoare ale variaţiilor presiunii atmosferice

Temperatura aerului

- măsurarea temperaturii aerului
- instrumente pentru măsurarea temperaturii aerului

Vântul

- viteza şi direcţia vântului
- aparate şi instrumente pentru măsurarea şi înregistrarea caracteristicilor vântului

Fenomene de risc in meteorologie

6. LEGISLAŢIA MEDIULUI

Legea protecţiei mediului

- Principii şi dispoziţii generale
- Protecţia resurselor naturale şi conservarea biodiversităţii

Legea apelor

- Principii şi dispoziţii generale

COMPETENŢE SPECIFICE

- Cunoaşterea şi aprofundarea de către candidaţi a conţinuturilor ştiinţifice de specialitate şi metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conţinuturile disciplinelor/modulelor de specialitate şi problemele de învăţare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelaţiilor intra, inter şi pluridisciplinare a conţinuturilor;

- Operarea cu standardele de pregătire profesională şi programele şcolare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învăţământ, calificării şi specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaţionale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor şi metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea şi aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competenţelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educaţională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcţie de activitatea de învăţare proiectată;
- Transmiterea, în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor, a conţinuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective şi atitudinale;
- Dezvoltarea competenţele civice şi interpersonale ale elevilor şi conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potenţialului fiecărui elev şi dezvoltarea creativităţii.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul şi rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învăţământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev.

2. Curriculumul şcolar:

a) elemente componente (curriculum naţional, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru şi planuri de învăţământ, programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învăţării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară "Tehnologii". Competenţe generale, competenţe specifice, unităţi de competenţă şi competenţe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia şcolii de tipul: aprofundare/extindere/opţional ca disciplină nouă;

3. Operaţionalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaţionalizare şi exemple.

4. Relaţia între competenţe şi conţinuturi de instruire.

5. Metode şi procedee de predare-învăţare:

a) clasificarea şi caracteristicile principalelor grupe de metode de învăţământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehnicilor de învăţare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice şi de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învăţământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare:

a) funcţiile didactice ale mijloacelor de învăţământ;

b) tipuri de mijloace de învăţământ şi caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale şi virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri şi expoziţii, agenţi economici (descriere şi condiţii de utilizare);

8. Forme de organizare a activităţii didactice: lecţia şi variantele de lecţii; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultaţiile, vizitele şi excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor şcolare în concordanţă cu obiectivele curriculare şi criteriile de performanţă din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învăţământ: definire, funcţii;

b) metode şi tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare şi modalităţi de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fişe etc.);

e) calităţile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de corectare şi notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea lecţiei (pentru diferite tipuri de lecţii).

11. Modalităţi de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică şi metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1.	Bacinschi, D. , Burciu, G.	Meteorologie, Manual pentru clasa a XI-a, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1981
2.	Ciarnău, R., şi colab.	Ecologie şi protecţia mediului, clasa a X-a, Editura Economică, Bucureşti, 2000
3.	Diaconu, C., Lazarescu, D.	Hidraulică şi hidrologie, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1980
4.	Găldean, N., Staicu, G.	Ecologie şi protecţia mediului, clasa a XI-a, Editura Economică, Bucureşti, 2001
5.	Găldean, N., Staicu, G., Rusti, D.	Ecologie şi protecţia mediului, cls a XII-a
6.	Gh. Bularda	Reziduuri menajere, stradale şi industriale
7.	Manescu, S. , Cucu, M.	Chimia sanitară a mediului, Editura Medicală, Bucureşti, 1992
8.	Mohan, G., Ardelean,A	Ecologie şi protecţia mediului, Editura Scaiul, Bucureşti, 1993
9.	Negulescu, M. s.a.	Protecţia mediului înconjurător, Editura Tehn. Bucureşti, 1995
10.	Pârvu, C.	Ecologie generală, Editura Tehnică, Bucureşti, 2001
11.	Stugren, B.	Bazele Ecologiei Generale, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1982
12.	Teodosiu C, Balasanian, I. Cojocaru I., S. Axinta	Ecologie şi protecţia mediului, Editura Ecozone, Iaşi, 2003
13.	Varduca A., Moldoeanu A. M, Moldoveanu G.A.	Poluarea. Prevenire şi control, Editura MatrixRom Bucureşti, 2002
14.	Moldoveanu A-M., Oros, V., Drăghici V.	Managementul deşeurilor, Editura Univ. Transilvania Braşov, 2003
15.	Bold O., Măracineanu G.A.	Managementul deşeurilor solide, urbane si industriale Editura MatrixRom Bucureşti, 2003
16.	Bold O., Măracineanu G.A.	Depozitarea, tratarea şi reciclarea deşeurilor şi materialelor Editura MatrixRom Bucureşti, 2004
17.	Ioan Ursoiu	Analiza apei, Editura Politehnica Timişoara, 2004
18.	Stângaciu E., Simonescu C.M.,	Supravegherea şi controlul calităţii apelor naturale, Editura MatrixRom, Editura MatrixRom, Bucureşti, 2009.
19.	Zaharia C.	Legislaţia pentru protecţia mediului, Editura Universităţii „A. I. Cuza”, Iaşi, 2003.
20.	***	Legea apelor
21.	Posea P., si colaboratorii	Analiza factorilor de mediu, Editura Conphys, Râmnicu Vâlcea, 2004

22. *** Curriculum național. Programe şcolare pentru disciplinele tehnologice

23. *** Planurile-cadru, Standarde de pregătire profesională

24. Căpăţâna C., Simonescu C.M. Depozitarea, tratarea şi reciclarea deşeurilor şi materialelor recuperabile, Editura MatrixRom, Bucureşti, 2006

25. Ungureanu C., Ionel Ioana, s.a. Gestionarea integrata a deşeurilor municipale, Editura Politehnica Timişoara, 2006

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliţei, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iaşi, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învăţământ, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
3. Carcea I.M., Consultanţă şi consiliere educaţională, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2005
4. Cucoş, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iaşi, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
6. Creţu, C., Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura „Polirom”, Iaşi, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreţ, I., Învăţarea eficientă, EDITIS, Bucureşti, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea şi evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, Bucureşti, 2006
10. Joiţa, E., Eficienţa instruirii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, București, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea şcolară, Editura „Meteor”, Bucureşti, 2006
13. Neacşu, I., Instruire şi învăţare, ediţia a II-a, revizuită, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, EDP, Bucureşti, 1996
15. Niţucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreţ, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, Bucureşti, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialităţii – discipline tehnice şi tehnologice, Editura „Polirom”, Iaşi, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialităţii, Editura „Gh. Asachi”, Iaşi, 2002
19. Oprea C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006
20. Petty G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, București, 2007
22. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000
23. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, Bucureşti, 1999
24. Tomşa, G., Orientarea şi dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură şi presă „Viaţa Românească”, Bucureşti, 1999
25. *** Curriculum naţional aprobat , www.edu.ro
26. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor şcolare pentru aria curriculară „Tehnologii”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN: PSIHOLOGIE

2015

A. Notă de prezentare

Prezenta programă se adresează profesorilor care susţin examenul naţional de definitivare în învăţământul preuniversitar în specializarea *Psihologie*. Conţinutul şi structura programei sunt elaborate în aşa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de abordarea curriculară sistemică în realizarea procesului educaţional.

Absolvenţii facultăţilor de profil şi profesorii care susţin examenul la disciplina *Psihologie* pot preda în învăţământul preuniversitar discipline socio-umane, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaţionalizează profilul absolventului de învăţământ superior, urmărind:

- cunoaşterea conţinuturilor fundamentale şi a principalelor tendinţe în evoluţia disciplinei *Psihologie*, precum şi a metodicii disciplinei;
- probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice;
- demonstrarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare necesare realizării actului educaţional.

B. Competenţe ale profesorului de discipline socio-umane

Programa vizează anumite competenţe ale profesorului de discipline socio-umane, competenţe pe care acesta trebuie să şi le dezvolte şi să le probeze pe parcursul desfăşurării activităţii didactice. Într-o formulare sintetică, aceste competenţe sunt:

- utilizarea cunoştinţelor de specialitate, a achiziţiilor din domeniul didacticii disciplinei în proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice;
- utilizarea principalelor documente şcolare reglatoare: planuri-cadru, programe şcolare, programe pentru examene naţionale;
- proiectarea unor activităţi didactice bazate pe metode interactive pentru formarea competenţelor specifice domeniului;
- utilizarea unor strategii didactice care încurajează dezvoltarea gândirii critice a elevului, rezolvarea de probleme şi utilizarea noilor tehnologii;
- proiectarea şi realizarea dezvoltărilor curriculare intra- şi interdisciplinare;
- adecvarea demersurilor didactice la particularităţile de vârstă ale colectivului de elevi;
- construirea un climat educativ stimulativ şi eficient care încurajează interacţiunea socială pozitivă, motivaţia intrinsecă şi implicarea activă a elevului în învăţare.

C. Tematica la disciplina de specialitate

I. EVOLUŢIA PSIHOLOGIEI CA ŞTIINŢĂ

1. Apariţia şi evoluţia psihologiei ca ştiinţă; orientări şi şcoli psihologice
2. Psihologia contemporană şi locul ei în sistemul ştiinţelor

II. OBIECTUL PSIHOLOGIEI

1. Noţiunea de psihic
2. Natura psihicului
3. Caracteristicile fenomenelor psihice

III. IPOSTAZELE PSIHICULUI

1. Conştient
2. Subconştient
3. Inconştient
4. Relaţiile dintre ipostazele psihicului

IV. MECANISMELE PSIHICE COGNITIVE SENZORIALE

1. Senzaţii
2. Percepţii
3. Reprezentări

V. MECANISMELE PSIHICE COGNITIVE LOGIC-RAŢIONALE

1. Gândirea
2. Memoria
3. Imaginaţia

VI. MECANISMELE STIMULATOR-ENERGIZANTE

1. Motivaţia
2. Afectivitatea

VII. MECANISMELE REGLĂRII PSIHICE
1. Limbajul
2. Atenţia
3. Voinţa

VIII. PERSONALITATEA - STRUCTURĂ INTEGRATOARE A MECANISMELOR PSIHICE
1. Delimitări conceptuale: Individ; Persoană; Personalitate
2. Dimensiunile personalităţii:
   - Dinamico-energetică
   - Instrumental-operaţională
   - Reglativ-productivă
   - Transformativ-creativă
   - Relaţional-valorică
3. Structura personalităţii
4. Personalitatea şi relaţiile interpersonale

IX. CONDUITA PSIHOSOCIALĂ
1. Imaginea de sine şi percepţia socială a imaginii de sine
2. Relaţiile interpersonale şi rolul lor în formarea şi dezvoltarea personalităţii
3. Comportamente pro şi antisociale
4. Atitudinile sociale şi evoluţia lor

D. Bibliografie la disciplina de specialitate

1. Gordon W. Allport, „Structura şi dezvoltarea personalităţii", Bucureşti, Ed. Didactică şi Pedagogică, 1981
2. Andrei Cosmovici, „Psihologie generală", Iaşi, Ed. Polirom, 1996
3. Andrei Cosmovici, Luminiţa Iacob (coord.), „Psihologie şcolară", Iaşi, Ed. Polirom, 1998
4. Willem Doise, Gabriel Mugny, „Psihologie socială şi dezvoltare cognitivă", Iaşi, Ed. Polirom,1998
5. Roland Doron, Francoise Parot, „Dicţionar de psihologie", Bucureşti, Ed. Humanitas, 1999
6. Sigmund Freud, „Introducere în psihanaliză. Prelegeri de psihanaliză. Psihopatologia vieţii cotidiene", Bucureşti, Ed. Didactică şi Pedagogică, 1992
7. Howard Gardner, „Inteligenţe multiple. Noi orizonturi pentru teorie şi practică", Bucureşti, Ed. Sigma, 2007
8. Howard Gardner, „Mintea umană: cinci ipostaze pentru viitor", Bucureşti, Ed. Sigma, 2007
9. Daniel Goleman, „Inteligenţa emoţională", Bucureşti, Ed. Curtea Veche, 2001
10. Pantelimon Golu, „Învăţare şi dezvoltare", Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1985
11. Ernest R. Hilgard, Gordon H. Bower, „Teorii ale învăţării", Bucureşti, E.D.P., 1974
12. Carl G. Jung, „Tipuri psihologice", Bucureşti, Ed. Humanitas, 1997
13. Mircea Miclea, „Psihologie cognitivă", Iaşi, Ed. Polirom, 1999
14. Marius Milcu, „Psihologia relaţiilor interpersonale. Competiţie şi conflict", Iaşi, Ed. Polirom, 2005
15. Nicolae Mitrofan, „Aptitudinea pedagogică", Ed. Academiei, Bucureşti, 1988
16. Serge Moscovici (coord.), „Psihologia socială a relaţiilor cu celălalt", Iaşi, Ed. Polirom,1998
17. Adrian Neculau, „Manual de psihologie socială", Iaşi, Ed. Polirom,2005
18. Jean Piaget, „Psihologia inteligenţei", Bucureşti, Ed. Ştiinţifică, 1998
19. I. Radu, I. Druţu, V. Mare, M. Miclea, T. Podar, V. Preda, „Introducere în psihologia contemporană", Cluj-Napoca, Ed. Sincron, 1991
20. Norbert Sillamy, „Dicţionar de psihologie, Larousse", Bucureşti, Ed. Univers Enciclopedic, 1996
21. Ursula Şchiopu, Emil Verza, „Psihologia vârstelor. Ciclurile vieţii", Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1981 şi ediţiile ulterioare
22. Mielu Zlate, „Fundamentele psihologiei", Bucureşti, Ed. Pro-Humanitas, 2000
23. Mielu Zlate, „Introducere în Psihologie", Ediţia a III-a, Iaşi, Ed. Polirom, 2000

NOTĂ: Bibliografia pentru disciplina de specialitate include **manualele de *Psihologie* cuprinse în Catalogul manualelor şcolare valabile în învăţământul preuniversitar, în anul şcolar în care se susţine examenul.**

E. Tematica pentru didactica disciplinei de specialitate

I. Proiectarea, organizarea şi desfăşurarea activităţii didactice
1. Componentele Curriculumului naţional: planuri-cadru (trunchi comun, curriculum diferenţiat, curriculum la decizia şcolii/ curriculum în dezvoltare locală), programe şcolare; alţi termeni de referinţă ai curriculumului naţional: arii curriculare, discipline, module. Manuale şcolare şi auxiliare curriculare.
2. Proiectarea curriculumului la decizia şcolii/ curriculumului în dezvoltare locală: aprofundare/

extindere/ opţional ca disciplină nouă.
3. Competenţele predării-învăţării-evaluării la disciplinele socio-umane: competenţe generale, competenţe specifice.
4. Proiectarea activităţii didactice: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea de activităţi de învăţare intra-, inter- şi transdisciplinare.

II. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învăţare-evaluare

1. Metode didactice: caracterizare, clasificare; utilizarea metodelor centrate pe elev/ tehnicilor de învăţare prin cooperare.
2. Forme de organizare a activităţii didactice: caracterizare, clasificare.
3. Mijloacele de învăţământ utilizate în activitatea didactică: caracterizare, funcţii, clasificare.
4. Utilizarea tehnologiei informaţiei şi comunicării în construirea unor medii active de instruire.

III. Evaluarea procesului instructiv-educativ

1. Evaluarea de proces: obiective, caracterizare, funcţii, tipologie.
2. Metode de evaluare: caracterizare, tipologie.
3. Instrumente de evaluare: caracterizare, calităţi (validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate).
4. Tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de evaluare şi de notare.
5. Elaborarea probelor scrise: proiectarea testului docimologic, matricea de specificaţii.

F. Bibliografie pentru didactica disciplinei de specialitate

1. Ion Albulescu, Mirela Albulescu, „Didactica disciplinelor socio-umane”, Ed. Napoca Star, Cluj-Napoca, 1999
2. Muşata Bocoş, Dana Jucan, „Fundamentele pedagogiei. Teoria şi metodologia curriculum-ului. Repere şi instrumente didactice pentru formarea profesorilor”, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2008
3. Lucian Ciolan, „Învăţarea integrată - fundamente pentru un curriculum transdisciplinar”, Ed. Polirom, Iaşi, 2008
4. Carmen Creţu, „Curriculum individualizat şi personalizat”, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
5. Sorin Cristea, „Dicţionar de termeni pedagogici”, E.D.P., Bucureşti, 1998
6. Constantin Cucoş, „Pedagogie generală”, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
7. Constantin Cucoş, „Psihopedagogie”, Ed. Polirom, Iaşi, 2005
8. Louis D’Hainaut, „Interdisciplinaritate şi integrare”, în Programe de învăţământ şi educaţie permanentă, EDP, Bucureşti, 1981
9. Basarab Nicolescu, „Transdisciplinaritatea. Manifest”, Ed. Polirom, Iaşi, 1999
10. Florina Oţet, Nicoleta Liţoiu, Sorin Spineanu-Dobrotă, „Ghid de evaluare pentru ştiinţele socio-umane”, Ed. ProGnosis, Bucureşti, 2000
11. Paloma Petrescu, Viorica Pop, „Transdisciplinaritatea – o nouă abordare a situaţiilor de învăţare”, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2007
12. Adrian Stoica (coord.), „Evaluarea curentă şi examenele”, Ed. ProGnosis, Bucureşti, 2001
13. Eugen Stoica (coord.), Marius Avram, Sorin Spineanu-Dobrotă, Angela Teşileanu, „Ghid de evaluare la disciplinele socio-umane”, Ed. ERC Press, Bucureşti, 2011
14. ***2002, „Ghid metodologic pentru aplicarea programelor şcolare din Aria curriculară Om şi societate. Învăţământ liceal”, MEC – CNC, Ed. Aramis Print, Bucureşti

NOTĂ: Bibliografia pentru didactica de specialitate include **planurile-cadru şi programele şcolare pentru disciplina *Psihologie* valabile în anul şcolar în care se susţine examenul.**

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN:
PSIHOPEDAGOGIE SPECIALĂ

2015

A. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

Prezenta programă se adresează cadrelor didactice care doresc să participe la examenul pentru definitivare în învăţământul preuniversitar, la disciplina **Psihopedagogie Specială.**

Programa de examen este elaborată în acord cu legislaţia în vigoare, iar concepţia, principiile şi criteriile care stau la baza selecţiei prezentei tematici sunt următoarele:

a) statutul şi competenţele aferente carierei didactice;
b) eficacitatea practică şi socială a conţinuturilor pentru registrul activităţilor desfăşurate de cadrul didactic în unităţile şcolare din învăţământul preuniversitar special şi special integrat, asociată cu interesele de bază ale elevilor cu CES cu care lucrează şi/sau interacţionează;
c) raportarea la dificultăţile majore pedagogice, psihopedagogice, psihosociale întâmpinate de cadrele didactice în practica şcolară, la nevoia de consolidare şi diversificare a competenţelor dobândite în cadrul procesului de formare şi dezvoltare profesională;
d) dezvoltarea şi inovarea metodologică, prin reflecţie asupra teoriei şi practicii educaţionale, la nivel naţional şi internaţional.

COMPETENȚE GENERALE

- Cunoaşterea, înţelegerea şi utilizarea operaţională adecvată a conceptelor psihopedagogice;
- Cunoaşterea conţinuturilor ştiinţifice fundamentale în psihopedagogia specială;
- Cunoaşterea specificului învăţării, compensării/recuperării şi integrării copiilor cu cerinţe educaționale speciale (CES);
- Evaluarea şi monitorizarea dezvoltării psihointelectuale, socio-afective şi comportamentale a elevilor cu CES.
- Proiectarea şi realizarea demersului didactic trans-, inter- şi multidisciplinar, în funcţie de particularităţile biopsihosociale ale copiilor/elevilor cu CES;
- Dezvoltarea competenţelor metodice şi metodologice ale cadrelor didactice din învăţământul special şi special integrat.
- Aplicarea principiilor didacticii generale şi specifice.
- Cunoaşterea documentelor şcolare specifice şi a legislaţiei în vigoare.

B. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

Psihopedagogia specială este o ştiinţă interdisciplinară la confluenţa dintre psihologie, pedagogie, medicină şi sociologie, care se ocupă de cunoaşterea complexă a persoanelor cu cerinţe educative speciale, în vederea proiectării şi implementării de acţiuni cu caracter formativ şi corectiv-terapeutic pentru o inserţie/reinserţie psihosocială eficientă.

COMPETENȚE SPECIFICE

Competenţele şi conţinuturile din programă vizează:

- Interpretarea şi utilizarea în procesul instructiv-educativ şi terapeutic-recuperator a rezultatelor evaluărilor psihopedagogice şi curriculare ale copiilor cu CES, precum şi în diferite situaţii de învăţare şi de viaţă;
- Utilizarea rezultatelor evaluărilor în vederea adaptării modalităţilor de instruire/ intervenţie cu scopul optimizării procesului de învăţare şi recuperare a copiilor/elevilor cu CES;
- Elaborarea unui curriculum adaptat nivelului de dezvoltare, precum şi potenţialului de învăţare al elevului cu CES;
- Proiectarea, organizarea şi evaluarea activităţilor instructiv-educative şi terapeutic-recuperatorii adaptate particularităţilor psihoindividuale ale elevilor;
- Selectarea si diferentierea continuturilor, metodelor, procedeelor si mijloacelor didactice în vederea derulării unui proces instructiv-educativ şi terapeutic recuperator de calitate.
- Utilizarea adecvată a strategiilor didactice, terapeutic-recuperatorii şi compensatorii în toate tipurile de activităţi desfăşurate cu copii/elevi cu CES;
- Crearea unui climat educativ interactiv, de cooperare, stimulativ, care să dezvolte participarea activă, independenţa, schimbările pozitive de comportament şi autonomia copiilor/elevilor cu CES.

TEMATICA DE SPECIALITATE – PSIHOPEDAGOGIE SPECIALĂ

I. OBIECTUL ŞI PROBLEMATICA PSIHOPEDAGOGIEI SPECIALE

1. Obiectul și locul psihopedagogiei speciale în ansamblul științelor psihopedagogice – relațiile sale interdisciplinare.
2. Cadrul conceptual și terminologia specifică psihopedagogiei speciale.
3. Structura și finalitățile psihopedagogiei speciale.
4. Actualităţi şi perspective – experiența națională și internațională cu privire la practicile utilizate in interventia recuperatorie si educatia copiilor/elevilor/tinerilor cu CES.

II. ETIOLOGIE SI CLASIFICARE IN PSIHOPEDAGOGIEA SPECIALA

1. Principalele categorii etiologice responsabile de aparitia dizabilitatilor; etiologie exogena, etiologie endogena.
2. Clasificarea dizabilitatilor.
3. Frecventa diferitelor tipuri de dizabilitati.

III. FACTORII ŞI ETAPELE DEZVOLTĂRII COPILULUI/TÂNĂRULUI CU DIZABILITĂŢI

1. Factorii care condiţionează dezvoltarea copilului/tânărului. Relaţia dintre factorii ereditari, factorii de mediu şi factorii educaţionali. Raportul specific dintre aceştia în cazul copiilor/tinerilor cu dizabilităţi.
2. Dezvoltarea compensatorie.
3. Etapele dezvoltării ontogenetice şi relevanta lor in cazul copiilor cu dizabilitati.

IV. EVALUAREA COMPLEXĂ ŞI DIAGNOSTICAREA COPILULUI/ ELEVULUI CU CES.

1. Evaluarea copilului/elevului cu CES - proces continuu şi complex (domeniile evaluarii, scopul si metodologia evaluarii)
2. Evaluarea copilului/elevului cu CES în contextul intervenţiei educaţional-recuperatorii.
3. Necesitatea psihodiagnozei formative in psihopedagogia specială.
4. Metode şi mijloace de investigaţie psihopedagogică a copilului/ elevului cu CES. Fisa psihopedagogică - instrument de evaluare continuă şi intervenţie recuperatorie.
5. Problematica depistarii precoce si a diagnosticului diferenţial în psihopedagogia specială.

V. PARTICULARITĂŢILE DEZVOLTĂRII PSIHOFIZICE ŞI SOCIALE ALE COPIILOR/ELEVILOR CU DIZABILITĂŢI.

1. Particularităţi ale funcţiilor şi proceselor psihice la copiii/elevii cu diferite tipuri de dizabilitati:
   a. Particularităţile senzaţiilor, percepţiilor, reprezentărilor
   b. Particularităţile gândirii, limbajului, memoriei, imaginaţiei, atenţiei
   c. Particularităţi ale motivaţiei, afectivităţii, voinţei
2. Specificul invatarii de tip scolar şi a procesului terapeutic-recuperatoriu la elevii cu dizabilitati.
3. Individualizarea comunicării pe tipuri de dizabilitati.
4. Structura şi formele de manifestare a personalităţii copilului/elevului cu dizabilităţi.
5. Specificul vietii sociale a copiilor/elevilor cu diferite tipuri de dizabilităţi. Consecinţe ale manifestării deficienţei în procesul de dezvoltare, adaptare, integrare socială a acestora.
6. Simptomatologie si structură in sindroamele diferitelor categorii de dizabilităţi.

VI. TULBURĂRILE DE LIMBAJ. FORME DE MANIFESTARE A TULBURĂRILOR DE LIMBAJ ŞI TERAPIA LIMBAJULUI.

1. Tulburari de pronuntie sau de articulatie.
2. Tulburările de ritm şi fluenţă a vorbirii.
3. Tulburări ale limbajului oral şi scris.
4. Caracteristicile tulburărilor de limbaj la copilul/elevul cu CES.
5. Terapii specifice de compensare şi învăţare a limbajului: terapia tulburărilor de limbaj, demutizarea, audiologia educaţională şi tehnologică, educaţia vizual-perceptivă, orientarea spaţială şi mobilitatea, psihoterapia comportamentală.

VII. SPECIFICUL ACTIVITĂŢILOR EDUCAŢIONAL-TERAPEUTICE IN PSIHOPEDAGOGIA SPECIALA

1. Stimulare cognitivă

a) Rolul activităţilor cognitive în educaţia specială a copiilor/elevilor cu CES.
b) Continutul activitatilor cognitive

2. *Terapia ocupaţională*
   a) Rolul şi funcţiile terapiei ocupaţionale.
   b) Desfăşurarea procesului de terapie ocupaţională.
3. *Ludoterapia*
   a) Jocul ca proces de învatare şi terapie recuperatorie
   b) Ludoterapia în cadrul acțiunii de terapie complexă recuperatorie integrată
   c) Jocuri didactice şi activităţi de loisir realizate cu copiii/elevii cu CES în activitatea de învăţare şi în terapia educaţională integrată.
4. *Terapia psihomotricităţii şi abilitarea manuală*
   a) Structura psihomotricităţii. Obiective educational-terapeutice ale psihomotricitatii şi instrumente de evaluare.
   b) Conţinutul, obiectivele şi modalităţile de evaluare a activitaţilor de abilitare manuală.
5. *Formarea autonomiei personale și sociale*
   a) Autonomia personală şi socială şi integrarea în comunitate.
   b) Formarea autonomiei personale şi sociale. Obiective si structuri de activităţi educaţional-terapeutice.

VIII. PSIHOPEDAGOGIA INTEGRARII COPIILOR/TINERILOR CU CES ÎN ŞCOALA DE MASĂ

1. Obiectul de studiu al psihopedagogiei integrarii. Delimitari conceptuale din literatura de specialitate (integrare, normalizare, incluziune, diferenţiere, scoala incluzivă, adaptări curriculare, etc.).
2. Cadrul normativ si legislativ care reglementeaza integrarea copiilor cu CES in scoala de masa.
3. Modele si forme de integrare scolara a copiilor cu CES.
4. Modalităţi de favorizare a integrării copiilor/tinerilor cu CES în invatamantul de masă prin: depistare precoce, intervenţie timpurie, educaţie preşcolară, debut şcolar în şcoala de masă, trasee educaţionale compatibile cu tipul şi gradul de deficienţă, etc. Optimizarea procesului educaţional prin intermediul profesorului itinerant şi de sprijin.
5. Scoala incluzivă – caracteristici şi obiective. Managementul şcolii incluzive.
6. Solutii privind integrarea scolara pentru principalele categorii de copii cu dizabilitati.
7. Avantaje si limitele integrării şcolare.

IX. FORMAREA ŞI DEZVOLTAREA ABILITĂŢILOR, DEPRINDERILOR ŞI CAPACITĂŢILOR ÎN VEDEREA INTEGRĂRII SOCIO-PROFESIONALE A COPIILOR/ELEVILOR/TINERILOR CU CES

1. Caracteristicile şi rolul abilităţii manuale în achiziţionarea principalelor abilităţi şi deprinderi necesare profesionalizării.
2. Activităţi de formare a competenţelor necesare pregătirii pentru viaţă.
3. Consilierea şi orientarea scolara si profesionala a elevilor cu CES.
4. Integrarea socio-profesională a copiilor/elevilor/tinerilor cu CES.

C. TEMATICA DIDACTICĂ – PSIHOPEDAGOGIE SPECIALĂ

I. DIDACTICA PSIHOPEDAGOGIEI SPECIALE - TEORIE GENERALĂ A PROCESULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PENTRU ELEVII CU DIZABILITĂȚI

1. Obiectul de studiu şi scopul didacticii psihopedagogiei speciale
2. Structura învățământului special, scopul şi obiectivele procesului de învățământ pentru elevii cu dizabilități.
3. Specificul procesului de învățământ pentru elevii cu dizabilități ca relație între predare-învățare-evaluare-compensare. Caracterul formativ-educativ-recuperator al programelor de psihopedagogie specială şi al programului de sprijin pentru elevii cu dizabilități integraţi în învățământul de masă.
4. Ethosul pedagogic al învățământului pentru elevii cu dizabilități. Specificul aplicării sistemului de principii didactice generale. Importanța aplicării principiilor specifice învățământului pentru elevii cu dizabilități.

II. PROIECTAREA, ORGANIZAREA ŞI DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII DIDACTICE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PENTRU ELEVII CU DIZABILITĂȚI

1. Curriculum naţional: tipuri de curriculum. Practici noi în organizarea curriculumului: interdisciplinaritate, modularitate, curriculum diferențiat şi adaptat. Documente curriculare: planuri-cadru, programe şcolare, manuale şcolare, alte suporturi curriculare.

2. Specificul curriculumului învăţământului special si special integrat pentru diferite tipuri şi grade de dizabilitate: diferenţiere/ individualizare curriculară, centrare pe formarea de competenţe/ cunoştinţe operative /deprinderi de viaţă, orientare terapeutic-compensatorie.
3. Operaţionalizarea obiectivelor educaţionale; strategii de operaţionalizare. Stabilirea de obiective diferenţiate şi individualizate în contextul activităţilor de învăţare pentru elevii cu dizabilităţi; negocierea şi stabilirea de comun acord a obiectivelor intervenţiei de către echipa multidisciplinară în parteneriat cu familia.
4. Specificul proiectării activităţii didactice pentru elevii cu dizabilităţi: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiecte de activităţi didactice (pentru diferite tipuri de lecţii şi activităţi educaţional-terapeutice), proiectarea de activităţi de învăţare intra-, inter- şi transdisciplinare pe teme, adaptări curriculare pentru elevii cu dizabilităţi integraţi în învăţământul de masă, planuri de intervenţie personalizate. Rolul şi funcţionarea echipei multidisciplinare. Proiectare didactica pentru clase cu elevi avand doua sau mai multe grupe de nivel.
5. Forme de organizare a activităţii didactice în învăţământul special şi special integrat. Forme de activitate diferenţiată şi individualizată: învăţare pe grupe de nivel (multi-level learning), învăţare individualizată, lucru în echipă al profesorilor (team-teaching), parteneriat în predare-învăţare etc.
6. Specificul relaţiei elev-profesor în contextul activităţilor de grup şi individuale. Tipuri de relaţii specifice educaţiei speciale.

III. STRATEGII DIDACTICE SPECIFICE PSIHODEDAGOGIEI SPECIALE

1. Specificul utilizării metodelor didactice tradiţionale în cazul diferitelor categorii de elevi cu dizabilităţi: clasificare, definire, evidenţierea avantajelor şi limitelor în funcţie de specificul dizabilităţii.
2. Aplicarea metodelor didactice moderne, activ-participative, în activităţile şcolare desfăşurate cu elevii cu diferite tipuri de dizabilităţi: caracteristici, avantaje şi limite. Învăţarea prin cooperare.
3. Metode, procedee şi tehnici specifice psihopedagogiei speciale:
   - în activitatea educativ-terapeutică cu elevii cu dizabilităţi mintale - metoda imitaţiei, modelării, fragmentării operaţiilor în secvenţe mici şi înlănţuirea lor, metode specifice de structurare şi organizare spaţio-temporală, metode de terapie comportamentală, ABA, TEACCH, PECS, Give me 5, etc.;
   - în activitatea educativ-terapeutică cu elevii cu dizabilităţi auditive- metodologia specifică demutizării (metoda orală, metoda gestuală, sistemul dactil, metoda grafică, comunicarea totală), metode specific ortofonice, metodologia labiolecturii, etc.;
   - în activitatea educativ-terapeutică cu elevii cu dizabilităţi vizuale- metode, procedee şi tehnici de stimulare şi educaţie vizuală a resturilor de vedere, metode de educare a tactil-kinesteziei, orientării spaţiale şi a deplasării la nevăzători etc.;
   - metodele şi procedeele specific logopedice: demonstraţia articulatorie, modelarea, exerciţiul articulatoriu, fonatoriu, comparaţia ortofonică, sonoră şi grafică, metoda ”mecanică”, derivarea sunetelor, comunicarea augmentativă şi alternativă etc.
   Modele de programe terapeutice complexe pentru diferite tipuri de dizabilităţi.
4. Metodica predării-învăţării citit-scrisului şi calculului aritmetic.
   a) Formarea şi consolidarea deprinderilor de citit-scris la diferite categorii de elevi cu dizabilităţi. Formarea structurilor perceptiv-motrice de bază (schemă corporală, coordonare oculo- manuală, structuri perceptiv- motrice de formă, mărime, culoare, spaţiale şi temporale), pregrafia şi prelexia – faze premergătoare ale însuşirii citi-scrisului. Etapele însuşirii citit-scrisului: perioada preabecedară, abecedară şi postabecedară la copilul cu dizabilităţi. Utilizarea metodei fonetico-analitico-sintetice, a metodei globale, în activitatea de învăţare a citit-scrisului. Metodologia predării-învăţării cunoştinţelor elementare de limba română la elevii cu diferite tipuri de dizabilitati.
      - Metodologia învăţării citit-scrisului în Braille.
      - Particularităţi ale învăţării citit-scrisului în cazul copiilor cu surditate.
      - Specificul învăţării citit-scrisului la elevii cu dizabilităţi multiple (surdo-cecitate, paralizii cerebrale, autism, etc).
   b) Specificul formării competenţei de calcul aritmetic la copilul cu dizabilitati. Abilităţi de pre-calcul. Formarea conceptului de număr natural. Numeraţia. Operaţii cu numere

naturale. Utilizarea practică a unităților de măsură. Metodica rezolvării problemelor în cazul elevilor cu diferite tipuri de dizabilitati.

5. Mijloacele de învățământ şi integrarea lor în procesul de predare-învăţare-evaluare orientat terapeutic-compensator, pentru elevii cu dizabilități.
   a) Tipuri de mijloace de învățământ şi caracteristicile lor.
   b) Particularități ale utilizării mijloacelor de învăţământ în educaţia specială: importanța mijloacelor concret-intuitive la elevii cu dizabilități mintale; utilizarea mijloacelor moderne audio-vizuale şi informatice; utilizarea de softuri educationale; rolul mijloacelor surdo-tehnice (individuale, colective, portabile, fixe, mecanice, electrice, electronice) şi descrierea lor în funcţie de analizator (auditive, vizuale, vibrotactile, electrostimulatoare, combinate); mijloace tehnice de instruire pentru elevii slab-văzători şi nevăzători; rolul tehnologiilor de acces în procesul de învăţare şi comunicare.
6. Strategii de evaluare a rezultatelor procesului educativ-terapeutic și a progresului școlar al elevilor cu dizabilități.
   a. Funcțiile și formele (tipurile) evaluării și integrarea acestora în procesul educativ-terapeutic desfășurat cu elevii cu dizabilități. Importanța evaluării continue (formative) în activitățile de învățare și terapie cu elevii cu dizabilități. Formarea capacității de autoevaluare la elevi.
   b. Metode de evaluare: tradiționale și moderne. Specificul utilizării lor la diferite categorii de elevi cu dizabilități (caiete de observații, fișe de evaluare, scale de progres, rapoarte de evaluare descriptive). Modalităţi de elaborare a probelor de evaluare şi a itemilor.
   c. Aprecierea rezultatelor școlare. Tehnici de notare și oportunitatea utilizării lor în cazul diferitelor categorii de elevi cu dizabilități (prin raportare la curriculum/descriptori de perfomanță, la standardele unui grup de referință, la individ). Sisteme de notare (cifrică și cu calificative) bazate pe descriptori de performanță utilizate în învățământul special. Factori perturbatori în apreciere și notare.

D. BIBLIOGRAFIE

1. Anca, M., Logopedie, Presa Universitara Clujeana, Cluj-Napoca, 2003
2. Boici Gherghina, Stănică Ilie – Evaluarea copiilor cu CES în perspectiva integrării, Timpul, Reşiţa, 1998
3. Cerghit Ioan – Metode de învăţământ, Editura Polirom, Iaşi, 2006
4. Cozma Adrian – Psihopedagogia comunicării la copii cu dizabilităţi mintale, Editura RAR, Bucureşti, 2008
5. Creţu Carmen – Curriculum individualizat şi personalizat, Ed. Polirom, Iaşi, 1998
6. Cucoş Constantin – Pedagogie generală, Editura Polirom, Iaşi, 2000
7. Gherguţ Alois – Sinteze de psihopedagogie specială, Ghid pentru concursuri şi examene de obţinere a gradelor didactice, Editura Poliorom, Iaşi, 2005
8. Gherguţ Alois – Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie, Editura Polorom, Iaşi, 2006
9. Green Cristofer, Chee Kit – Să inţelegem ADHD, Editra Aramis, Bucureşti, 2009
10. Ionescu Miron, Radu Ioan – Didactica modernă, Editura Dacia Cluj, 2004
11. Mitrofan Iolanda (coord) - Psihopatologia, Psihoterapia si Consilierea Copilului, Editura SPER, Bucuresti, 2001
12. Mitrofan Nicolae– Testarea psihologică a copilului mic, EditPress Mihaela SRL, Bucureşti, 1997
13. Muşu, I., Taflan, A. - Terapia educaţională integrată, Ed. Pro Humanitate, Bucureşti, 1997.
14. Paunescu C., Musu I., Recuperarea medico-pedagogica a copilului handicapat mintal, Ed. Medicala, Bucuresti, 1990.
15. Păunescu Constantin, Muşu Ionel – Psihopedagogia specială integrată. Handicapul mintal. Handicapul intelectual, Pro Humanitate, Bucureşti, 1997
16. Păunescu Constantin, Muşu Ionel – Metodologia învăţării matematicii la deficienţii mintali, Editura Didactică şi Pedagogică Bucureşti, 1981
17. Peeters Theo – Autismul. Teorie şi intervenţie educaţională, Editura Ştiinţele Educaţiei, 2009
18. Popovici, D.V, Elemente de psihopedagogia integrării**,** Editura Pro Humanitate, Bucureşti, 1999.
19. Popovici DoruVlad – Dezvoltarea comunicării la copiii cu deficienţe mintale, Editura Pro Humanitate, Bucureşti, 2000
20. Popovici Doru Vlad – Orientări teoretice şi practice în educaţia integrată Editura Universităţii Aurel Vlaicu, Arad, 2007

21. Popovici , D.V, Matei, R., Terapie ocupationala pentru persoane cu deficiente**,** Edit. MUNTENIA, Constanța, 2005.
22. Popovici Doru-Vlad, Racu Sergiu – Recuperarea copiilor cu polihandicap, Asociația pentru Persoane cu Dizabilități de Intelect Humanitas din Moldova, Î.S.F.E-.P. ”Tipografia Centrală”, 2012.
23. Popovici Doru-Vlad, Racu Aurelia, Dani Anatol, Crețu Verginia – Intervenția recuperativ-terapeutică pentru copiii cu dizabilități multiple, Editura Ruxandra, Chișinău, 2009.
24. Popovici Doru-Vlad (coord.), Cozma Adrian., Tutu Alina Stefania., Constantin Madalina., Cotae Petrica., Neagoe Stelian – Strategii de comunicare augmentativa si alternativa pentru elevii non-verbali, Editura Universitatii Bucuresti, Bucuresti, 2015.
25. Preda Vasile – Psihopedagogia intervenţiei timpurii la deficienţii vizuali PUC, Cluj Napoca, 2002
26. Preda Vasile – Intervenţia precoce în educarea copiilor deficienţi vizuali, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca, 1999
27. Preda Vasile (coord.) – Elemente de psihopedagogie aplicată. Cercetări fundamentale şi aplicate, Editura Eikon, Cluj Napoca, 2007
28. Pufan Constantin – Probleme de surdo-psihologie, vol. I, 1972, vol. II, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1982
29. Radu Gheorghe – Psihopedagogia dezvoltării şcolarilor cu handicap, Editura Didactică şi Pedagogică Bucureşti, 1999
30. Radu Gheorghe – Psihopedagogia şcolarilor cu handicap mintal, Editura Pro Humanitate, Bucureşti, 2000
31. Radu Gheorghe – Introducere în psihopedagogia şcolarilor cu handicap, Editura Pro Humanitate, Bucureşti, 1999
32. Radu, D. I., Ulici, G., – Evaluarea si educarea psihomotricitatii, Editura Fundatiei Humanitas, Bucureşti, 2003
33. Radu Gheorghe – Psihologie şcolară pentru învăţământ special, Editura Fundaţiei Pro Humanitas, Bucureşti, 2002
34. Stănică Ilie, Muşu Ionel, Popa Mariana, Popovici Doru Vlad, Rozorea Anca – Psihopedagogia specială – Deficienţe senzoriale, Pro Humanitate, Bucureşti, 1997
35. Stănică Ilie, Popa Mariana – Elemente de psihopedagogia deficienților de auz, Institutul Național pentru Recuperare și Educație Specială a Persoanelor Handicapate, Editura Universul, București, 1994
36. Stoica Adrian – Evaluarea progresului şcolar. De la teorie la practică, Editura Humanitas Educational, Bucureşti, 2003
37. Şchiopu Ursula, Verza Emil – Psihologia vârstelor, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1995
38. Ştefan Mircea – Educarea copiilor cu vedere slabă, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1981
39. Verza Emil – Psihopedagogia specială, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1994
40. Verza, E, Verza E.F (coord), Tratat de psihopedagogie specială**,** București, Editura Universității din București, 2011
41. Verza Emil – Tratat de logopedie, vol. I, Editura Fundaţiei Humanitas, Bucureşti, 2003
42. Verza, E., Tratat de logopedie, vol. II, Bucureşti, Ed. Semne, 2009
43. Verza Emil, Verza Emil Florin – Psihologia vârstelor, Editura Prohumanitate, Bucureşti, 2000
44. Verza Emil Florin – Introducere în psihopedagogia specială şi asistenţă socială, Editura Fundaţiei Humanitas, 2002
45. Vlad Elena – Evaluarea în actul educativ terapeutic, Editura Pro Humanitate, Bucureşti, 1999
46. Vlad Mircea, Ghilaş Ileana, Cozma Adrian, Vasiliu Coca-Marlena – Dicţionar enciclopedic de Psihopedagogie specială, Editura Fundaţiei Culturale Marin Speteanu, Bucureşti, 2009
47. Vrăsmaş Ecaterina – Învăţarea scrisului - o perspectivă comprehensivă şi integrativă, Editura Prohumanitate, Bucureşti, 1999
48. Vrăsmaş Ecaterina, Stănică Cornelia – Terapia tulburărilor de limbaj – Intervenţii logopedice, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
49. *** Legea Educaţiei Naţionale Nr. 1/2011 şi actele normative subsecvente acesteia, cu privire la învăţământul special şi special integrat:
    - *Regulamentul de organizare şi funcţionare a învăţământului special şi special integrat*, aprobat prin OMECTS nr. 5573/ 07.10.2011
    - *Regulamentul privind organizarea şi funcţionare Centrelor judeţene/ al municipiului Bucureşti de resurse şi asistenţă educaţională*, aprobat prin OMECTS nr. 5555/07.10.2011
    - *Metodologia privind organizarea serviciilor de sprijin educaţional pentru copiii, elevii şi tinerii cu cerinţe educaţionale speciale integraţi în învăţământul de masă*, aprobată prin OMECTS nr. 5574/ 07.10.2011
    - *Metodologia – cadru privind şcolarizarea la domiciliu, respectiv înfiinţarea de grupe/ clase în spitale*, aprobată prin OMECTS nr. 5575/ 07.10.2011

- *Metodologia privind evaluarea, asistenta psihoeducationala, orientarea scolara si orientarea profesionala a copiilor, a elevilor si a tinerilor cu cerinte educationale speciale,* aprobată prin OMECTS nr. 6552/13.12.2011

50. *** Planurile-cadru, programele şcolare in vigoare pentru invatamantul special.

NOTĂ: În elaborarea subiectelor, se va lua în considerare faptul că unele subiecte pot fi formulate astfle încât să ofere libertatea candidatului să abordeze problemele de specialitate şi de didactica specialității din perspectiva unei categoriei de elevi cu dizabilități.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
RELIGIE ADVENTISTĂ

2015

A. Notă de prezentare

Prezenta programă se adresează profesorilor care susţin examenul naţional de definitivare în învăţământul preuniversitar în specializarea *Religie Adventistă*. Conţinutul şi structura programei sunt elaborate în aşa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de abordarea curriculară sistemică în realizarea procesului educaţional. Programa este elaborată în acord cu programele şcolare în vigoare din învăţământul preuniversitar pentru disciplina religie. Competenţele şi conţinuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităţilor didactice, specifice disciplinei.

Absolvenţii facultăţilor de profil şi profesorii care susţin examenul la disciplina *Religie Adventistă* pot preda în învăţământul preuniversitar disciplina ***Religie Adventistă*** şi ***Discipline Teologice de Specialitate***, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Programa a fost structurată astfel încât să abordeze conţinuturi din următoarele domenii teologice: Dogmatică, Studiul Bibliei, Istoria Creştinismului/Bisericii Creştine/Bisericii Adventiste, precum şi din domeniul Didacticii Religiei.

Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaţionalizează profilul absolventului de învăţământ superior, filiera teologică, urmărind:

- cunoaşterea conţinuturilor fundamentale şi a principalelor tendinţe în evoluţia disciplinei *Religie Adventistă*, precum şi a metodicii disciplinei;
- probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice;
- demonstrarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare necesare realizării actului educaţional.

B. Competenţe specifice profesorului de religie

Programa vizează, pe lângă conţinuturile ştiinţifice şi cele de metodică a disciplinelor, anumite competenţe specifice profesorului de *Religie Adventistă*, competenţe pe care acesta trebuie să şi le dezvolte şi probeze pe parcursul desfăşurării activităţii didactice. Într-o formulare sintetică, aceste competenţe sunt:

• cunoaşterea de către profesor a adevărurilor fundamentale de credinţă şi a elementelor de didactica religiei;

• capacitatea de a înţelege, practica şi transmite valorile morale şi spirituale specifice acestei discipline;

• cunoaşterea şi utilizarea competentă a principalelor documente şcolare reglatoare: planuri-cadru, programe şcolare, programe pentru examene naţionale;

• capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la activităţile de învăţare şi conţinuturi, precum şi capacitatea de a construi şi menţine un climat educativ stimulativ şi eficient;

• capacitatea de a adecva conţinuturile şi demersurile didactice la particularităţile de vârstă şi la specificul dezvoltării cognitiv-afective / intelectuale a elevilor;

• probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea, evaluarea activităţilor didactice şi a competţentelor dobândite de elevi;

• elaborarea de teste iniţiale, formative şi sumative, în funcţie de obiectivele sau competenţele vizate;

• capacitatea de proiectare şi realizare a demersului didactic trans-, inter- intra- şi multidisciplinar;

• utilizarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare, necesare realizării activităţilor didactice specifice disciplinei Religie;

• folosirea şi contextualizarea tehnicilor comunicării eficiente cu grupul de elevi, conform principiilor şi metodelor interacţiunii educaţionale şi ale unor elemente de retorică didactică;

• evaluarea capacităţilor cognitive, comprehensive şi de aplicare a achiziţiilor, în scopul reglării competenţelor, a stilului didactic precum şi a abordării strategiilor didactice moderne;

C. Tematica la disciplina de specialitate

Domenii teologice:

1.Studiul Bibliei

2. Dogmatică

3. Istoria Creştinismului/Bisericii Creştine/Bisericii Adventiste de Ziua a Şaptea

I. STUDIUL BIBLIEI

1. Căile de comunicare ale lui Dumnezeu cu oamenii. Specificitatea comunicării prin Biblie, Duhul Sfânt, natura, providenţa.
2. Cunoştinţe generale despre Biblie: scriere, păstrare, traducere în general şi în limba română, răspândire etc.
3. Creaţiunea – lucrarea minunată despre Dumnezeu: creaţiune, omul coroana creaţiuni, căderea în păcat, schimbări şi consecinţe; starea omului în moarte.
4. Planul de mântuire şi punerea lui în aplicare: făgăduinţe şi profeţii mesianice; întruparea, viaţa, moartea şi învierea lui Isus Hristos; harul, neprihănirea şi sfinţirea prin credinţa; relaţie lege-har; siguranţa în Hristos, lucrarea Duhului Sfânt; glorificare şi viaţa veşnică.

5. Marea Lupta – istoria luptei dintre Dumnezeu şi Satana, bine şi rău; concept şi consecinţe în experienţa umana; profeţia biblică, descoperirea lui Dumnezeu cu privire la viitor.
6. Biserica, o adunare a poporului lui Dumnezeu: biserica din Eden, chemarea lui Avraam, exodul şi sanctuarul, evreii în Canaan, teocraţie şi regalitate; naşterea şi dezvoltarea bisericii creştine primare; definirea împărăţiei harului în „Predica de pe Muntele Fericirilor"; Biserica templul lui Dumnezeu; darurile Duhului Sfânt, caracteristicile rămăşiţei şi definirea Babilonului spiritual.

Bibliografie

1. Biblia, Cornilescu, Societatea Biblica Internaţionala
2. E.G.White, *Patriarhi şi profeţi*, Viaţă şi sănătate, Bucureşti, 1999
3. E.G. White, *Profeţi şi regi*, *Viaţă şi sănătate*, Bucureşti, 1998
4. E.G. White, *Hristos Lumina Lumii*, Viaţă şi sănătate, Bucureşti, 2002
5. E.G. White, *Istoria Faptelor Apostolilor*, Viaţă şi sănătate, Bucureşti, 1999
6. E.G. White, *Tragedia Veacurilor*, Viaţă şi sănătate, Bucureşti, 2000
7. E.G. White, *Parabolele Domnului Hristos*, Viaţă şi sănătate, Bucureşti, 1995
8. E.G. White, *Cugetări de pe Muntele Fericirilor*, Viaţă şi sănătate, Bucureşti, 1996
9. Claude Verechia, *Biblia, manual de utilizare*, Viaţă şi sănătate, Bucureşti, 1999
10. **George W. Reid (coordonator),** *Principii de înţelegere a Bibliei***,** Viaţă şi sănătate, Bucureşti, 2013.
11. Gerhard Pfandl (ed.), *Interpretarea Scripturii*, Viaţă şi sănătate, Bucureşti, 2012
12. Florin Laiu, *Hermeneutica şi exegeza biblica*, Institutul Teologic Adventist, 2000
13. Programele şcolare în vigoare

II. DOGMATICĂ

1. Doctrina despre Dumnezeu
   - Cuvântul lui Dumnezeu;
   - Dumnezeirea - Trinitatea, Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt.
2. Doctrina despre om (antropologie)
   - Creaţiunea;
   - Natura omului.
3. Doctrina despre mântuire (soteriologie)
   - Marea Luptă;
   - Viaţa, moartea şi învierea Domnului Hristos;
   - Experienţa mântuirii.
4. Doctrina despre biserică (ecclesiologie)
   - Biserica;
   - Rămăşita şi misiunea ei;
   - Unitatea trupului lui Hristos;
   - Botezul;
   - Cina Domnului;
   - Darurile şi slujbele spirituale;
   - Darul profeţiei.
5. Doctrina despre viaţa creştină (hagia)
   - Legea lui Dumnezeu;
   - Sabatul;
   - Administrarea creştina a vieţii;
   - Comportamentul creştin;
6. Doctrina despre evenimentele finale (escatologie)
   - Lucrarea Domnului Hristos în Sanctuarul ceresc;
   - A doua venire a Domnului Hristos;Moartea şi învierea;
   - Mileniul şi sfârşitul păcatului;
   - Noul Pământ.

Bibliografie

1. **Gerald A. Klingbeil (ed.),** ***Repere biblice*****,** Viaţă şi sănătate, Bucureşti, 2012.
2. Roy Adams, *Natura Domnului Hristos*, Viaţă şi sănătate, Bucureşti, 2012.
3. Wilhelm Moldovan, *Manualul doctrinelor biblice A. Z. Ş*, Viaţă şi sănătate, Bucureşti, 2010
   ..
4. *Adventişti de Ziua a Şaptea Cred*. O expunere biblica a celor 28 puncte fundamentale de doctrina, Viaţă şi sănătate, Bucureşti, 2009.
5. Manualul Bisericii, Viaţă şi sănătate, Bucureşti, 2010.
6. Programele şcolare în vigoare

III. ISTORIA CREŞTINISMULUI /BISERICII CREŞTINE –ISTORIA BISERICII ADVENTISTE

1. Creştinismul primar, persecuţie şi erezii;
2. Schimbarea statutului Bisericii creştine în timpul lui Constantin şi consecinţele sale;
3. Sinoadele ecumenice din primele secole;
4. Pre-reformatorii şi reforma în Germania, Elveţia şi Franţa; consecinţe sociale şi economice;
5. De la biserica primara la bisericile naţionale; cazul Angliei;
6. Contrareforma, consecinţele sale şi dezvoltarea creştinismului în America de Nord;
7. Influenta religioasa a Americii asupra Vechiului Continent;
8. Apariţia şi etapele dezvoltării adventismului în lume şi în România;

Bibliografie

1. Carle C. Cairns, *Creştinismul de-a lungul secolelor*, SMR, 1992.
2. Dumitru Popa, *Pagini din istoria Bisericii Adventiste din România*, volumul I şi II, Viaţă şi sănătate, Bucureşti 2002.
3. George R. Knight, *În căutarea identităţii*, Viaţă şi sănătate, Bucureşti 2013.
2. E.G. White, *Tragedia Veacurilor*, Viaţă şi sănătate, Bucureşti 2002.
3. R.W. Schwartz, *Light Bearers to the Remnant*, Pacific Press, Nampa, Idaho, 1979.
4. V.D. Cojea, *Cărări vechi şi noi*, CARD, Bucureşti,1999.
5. G. Gehann, *Predicând Evanghelia*, CARD, Bucureşti, 2002.
7. Programele şcolare în vigoare.

NOTĂ: Bibliografia pentru disciplina de specialitate include **manualele de *Religie Adventistă* cuprinse în Catalogul manualelor şcolare valabile în învăţământul preuniversitar, în anul şcolar în care se susţine examenul.**

D. Tematica pentru didactica disciplinei de specialitate

I. Proiectarea, organizarea şi desfăşurarea activităţii didactice

1. Componentele curriculumului naţional: planuri-cadru (trunchi comun, curriculum diferenţiat, curriculum la decizia şcolii/ curriculum în dezvoltare locală), programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare; alţi termeni de referinţă ai curriculumului naţional: arii curriculare, discipline, module, standarde curriculare.
2. Proiectarea curriculumului la decizia şcolii/ curriculum în dezvoltare locală de tipul: aprofundare/ extindere/ opţional ca disciplină nouă. modalităţi de analiză a nevoilor specifice ale elevilor, modalităţi de selectare a CDS, modalităţi de dezvoltare a unei programe de CDS, exemple posibile pentru domeniul educaţiei religioase.
3. Competenţele predării-învăţării-evaluării la disciplina religie. Competenţe generale, competenţe specifice. Operaţionalizarea competenţelor.
4. Programa şcolară: structura programei şcolare, utilizarea programei în proiectarea şi realizarea activităţilor didactice, manualele şi bibliografia;
5. Proiectarea activităţii didactice: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea de activităţi de învăţare intra-, inter- şi transdisciplinare.
6. Lecţia. Tipuri de lecţie;

II. Principiile didactice generale. Principii didactice specifice predării religiei: principiul hristologic şi principiul eclesiologic.

III. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învăţare-evaluare

1. Metode didactice: clasificare, caracterizare, utilizarea metodelor centrate pe elev/ tehnicilor de învăţare prin cooperare.
2. Forme de organizare a activităţii didactice: caracterizare, clasificare.
3. Forme de activitate extraşcolară specifice disciplinei religie şi proiectarea acestora: cateheza, serbarea religioasă, vizitele, expoziţiile, cercurile pe disciplină, participarea la serviciile de cult.
4. Mijloacele de învăţământ utilizate în activitatea didactică: caracterizare, funcţii, clasificare.
5. Mijloace de învăţământ specifice disciplinei religie: textul biblic, literatura religioasă, portretul, harta, mijloacele audio- vizuale, calculatorul etc.
6. Utilizarea tehnologiei informaţiei şi comunicării în construirea unor medii active de instruire. Exemplificări pentru ora de religie.

IV. Evaluarea procesului instructiv-educativ

1. Evaluarea de proces: obiective, caracterizare, funcţii, tipologie. Specificul evaluării la ora de religie.
2. Metode de evaluare: caracterizare, tipologie.
3. Instrumente de evaluare: caracterizare, calităţi (validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate).
4. Tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de evaluare şi de notare.

5. Elaborarea probelor scrise: proiectarea testului docimologic, matricea de specificaţii.
6. Metode şi instrumente complementare de evaluare (referatul, proiectul, portofoliul, autoevaluarea, investigaţia, observarea sistematică a activităţii şi comportamentului elevului).

V. Profesorul de religie – model şi formator de caractere în şcoala contemporană.
Consilierea şi îndrumarea duhovnicească în cadrul educaţiei religioase.

E. Bibliografie pentru didactica disciplinei de specialitate

1. BĂNCILĂ, Vasile, *Iniţierea religioasă a copilului*, Editura Anastasia, 1996.
2. BOCOŞ, Muşata, *Instruire interactivă*, Polirom, 2013
3. CUCOŞ, Constantin, *Educaţia religioasă. Repere teoretice şi metodice*, Polirom, Iaşi, 1999
4. PANOSCHI, Mihaela; LIŢOIU, Nicoleta; Pr. IORDĂCHESCU Nicolae, *Ghid de evaluare, Religie*, Aramis, Bucureşti, 2001
5. OPRIŞ, Dorin, OPRIŞ, Monica, *Metode active de predare-învăţare. Modele şi aplicaţii la religie*, Iaşi, Editura Sf. Mina, 2006
6. Ciolan, L., 2008, *Învăţarea integrată - fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Editura Polirom, Iaşi
7. Cristea Sorin, *Dicţionar de termeni pedagogici*, E.D.P., Bucureşti, 1998
8. Cucoş C., *Pedagogie generală*, Ed. Polirom, Iaşi, 2000
9. D'Hainaut, L., 1981, *Interdisciplinaritate și integrare*, în Programe de învăţământ şi educaţie permanentă, EDP, Bucureşti
10. Petrescu, P., Pop, V., 2007, *Transdisciplinaritatea – o nouă abordare a situaţiilor de învăţare*, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti
11. Stoica, A. (coord.), 2001, *Evaluarea curentă și examenele*, Editura ProGnosis, Bucureşti
12. STOICA Adrian, *Evaluarea progresului şcolar. De la teorie la practică*. Editura Humanitas Educaţional, Bucureşti, 2003.
15. HABENICHT, Donna, *Cum să predăm religia copiilor noştri*, Editura Viaţă şi Sănătate, Bucureşti, 1999.
16. E.G. WHITE, *Educaţie*, ed. Viaţă şi Sănătate, Bucureşti, 2001.
17. E.G.WHITE, *Principiile fundamentale ale educaţiei creştine*, Editura Viaţă şi Sănătate, Bucureşti, 1997.
18. E.G.WHITE, *Sfaturi pentru părinți, educatori și elevi*, Editura Viaţă şi Sănătate, Bucureşti.
19. E.G.WHITE, *Căminul creştin*, Editura Viaţă şi Sănătate, Bucureşti.

NOTĂ: Bibliografia pentru didactica disciplinei de specialitate include **planurile-cadru și programele școlare pentru disciplina *Religie Adventistă* valabile în anul şcolar în care se susţine examenul.**

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
RELIGIE BAPTISTĂ

2015

I. Notă de prezentare

Prezenta programă se adresează profesorilor care susţin examenul naţional de definitivare în învăţământul preuniversitar în specializarea ***Religie Baptistă***. Conţinutul şi structura programei sunt elaborate în aşa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de abordarea curriculară sistemică în realizarea procesului educaţional. Programa este elaborată în acord cu programele şcolare în vigoare din învăţământul preuniversitar pentru disciplina religie. Competenţele şi conţinuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităţilor didactice, specifice disciplinei.

Absolvenţii facultăţilor de profil şi profesorii care susţin examenul de definitivat la disciplina *Religie Baptistă* pot preda în învăţământul preuniversitar disciplina ***Religie Baptistă*** şi ***Discipline Teologice de Specialitate***, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Programa a fost structurată astfel încât să abordeze conţinuturi din următoarele domenii teologice: *Teologie Biblică, Teologie Sistematică, Istoria Bisericii, Liturgică*, precum şi din domeniul *Didacticii Religiei*.

Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaţionalizează profilul absolventului de învăţământ superior, filiera teologică, urmărind:

- cunoaşterea conţinuturilor fundamentale şi a principalelor tendinţe în evoluţia disciplinei *Religie Baptistă*, precum şi a didacticii disciplinei;
- probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor didactice;
- demonstrarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare necesare realizării actului educaţional.

II. Competenţe specifice profesorului de religie

Programa vizează, pe lângă conţinuturile ştiinţifice şi cele de didactică a disciplinei de specialitate, anumite competenţe specifice profesorului de *Religie Baptistă*, competenţe pe care acesta trebuie să şi le dezvolte şi probeze pe parcursul desfăşurării activităţii didactice. Într-o formulare sintetică, aceste competenţe sunt:

• cunoaşterea de către profesor a adevărurilor fundamentale de credinţă şi a elementelor de didactica religiei;

• capacitatea de a înţelege, practica şi transmite valorile e morale şi spirituale specifice acestei discipline;

• cunoaşterea şi utilizarea competentă a principalelor documente şcolare reglatoare: planuri-cadru, programe şcolare, programe pentru examene naţionale;

• capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la activităţile de învăţare şi conţinuturi, precum şi capacitatea de a construi şi menţine un climat educativ stimulativ şi eficient;

• capacitatea de a adecva conţinuturile şi demersurile didactice la particularităţile de vârstă şi la specificul dezvoltării cognitiv-afective / intelectuale a elevilor;

• probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea, evaluarea activităţilor didactice şi a compeţentelor dobândite de elevi;

• elaborarea de teste iniţiale, formative şi sumative, în funcţie de obiectivele sau competenţele vizate;

• capacitatea de proiectare şi realizare a demersului didactic trans-, inter- intra- şi multidisciplinar;

• utilizarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare, necesare realizării activităţilor didactice specifice disciplinei Religie;

• folosirea şi contextualizarea tehnicilor comunicării eficiente cu grupul de elevi, conform principiilor şi metodelor interacţiunii educaţionale şi ale unor elemente de retorică didactică;

• evaluarea capacităţilor cognitive, comprehensive şi de aplicare a achiziţiilor, în scopul reglării competenţelor, a stilului didactic precum şi a abordării strategiilor didactice moderne;

III. Tematica la disciplina de specialitate

Domenii teologice:

A. Teologie Biblică
B. Teologie Sistematică
C. Istoria Bisericii
D. Liturgică

A. TEOLOGIE BIBLICĂ

1. Cartea Genesei. Creaţia biblică. Căderea omului. Potopul. Turnul Babel. Strămoşii poporului evreu: Avraam, Isaac, Iacov. Formarea poporului evreu în Egipt.

2. Legământul dintre Dumnezeu şi poporul evreu. Contextul evenimentului (eliberarea din robia egipteană, călătoria prin pustie, darea Legii). Cortul întâlnirii: semnificaţie şi elemente majore componente.
3. Poporul Israel în perioada monarhiei. Contextul apariţiei monarhiei. Saul - primul împărat (ascensiune şi decădere). David – întemeietorul celei mai lungi dinastii (alegerea lui David, împărat la Hebron şi Ierusalim, consolidarea statului naţional evreu, păcatul lui David şi consecinţele sale). Solomon şi construcţia Templului. Dezbinarea împărăţiei. Robia asiriană şi babiloniană.
4. Profeţii mesianice din Vechiul Testament.
5. Evangheliile – prezentare generală. Problema sinoptică. Soluţiile propuse.
6. Călătoriile misionare ale apostolului Pavel. Cele trei călătorii misionare – traseu, evenimente deosebite, epistole scrise în această perioadă. Problematica dezbătută la Conciliul de la Ierusalim.
7. Stiluri literare în Scriptură. Evangheliile şi epistolele – probleme hermeneutice. Naraţiunea vechi-testamentară şi interpretarea ei.

BIBLIOGRAFIE

1. Carson, D. A., Moo, Douglas J., *Introducere în Noul Testament*, Editura Făclia, Oradea, 2008
2. Schultz, Samuel, *Călătorie prin Vechiul Testament*, Editura Logos, Cluj Napoca, 1998
3. Talpoş, Vasile, Dr., *Studiu Introductiv în Legea, Istoria şi Poezia Vechiului Testament*, Ed. Didactică şi Pedagogică, 1999
4. Tenney, Merrill, *Studiul Noului Testament*, Editura Logos, Cluj Napoca, 1998
5. Fee, Gordon D., Stuart, Douglas, *Biblia ca literatură*, Editura Logos, Cluj Napoca, 1998.

B. TEOLOGIE SISTEMATICĂ

1. Revelaţia generală şi specială a lui Dumnezeu.
2. Doctrina despre Cuvântul lui Dumnezeu. Inspiraţia, ineranţa, autoritatea, necesitatea şi suficienţa Scripturii. Canonul Scripturilor.
3. Doctrina despre Dumnezeu. Existenţa şi cunoaşterea lui Dumnezeu. Trinitatea. Atributele lui Dumnezeu.
4. Doctrina despre om. Crearea omului. Omul creat ca bărbat şi femeie. Natura esenţială a omului. Păcatul. Legămintele dintre Dumnezeu şi om.
5. Doctrina despre Isus Christos. Persoana lui Christos. Ispăşirea. Învierea şi Înălţarea.
6. Doctrina despre Duhul Sfânt. Persoana şi lucrarea Duhului Sfânt.
7. Doctrina aplicării răscumpărării. Harul comun. Alegere şi respingere. Regenerarea. Convertirea. Justificarea. Înfierea. Sfinţirea. Botezul şi umplerea cu Duhul Sfânt. Rămânerea în credinţă.
8. Doctrina despre Biserică. Biserica: natura, semnele şi scopurile ei. Puritatea şi unitatea Bisericii. Autoritatea Bisericii. Conducerea Bisericii. Botezul şi Cina Domnului.
9. Doctrina despre viitor. Moartea şi starea intermediară. Întoarcerea lui Christos. Mileniul. Judecata finală şi pedeapsa eternă. Ceruri noi şi pământ nou.

BIBLIOGRAFIE

1. Grudem, Wayne, *Teologie sistematică*, Editura Universităţii „Emanuel", Oradea, 2004
2. Erickson, Milard J., *Teologie creştină*, Editura Cartea Creştină, Oradea, 2004
3. Rawlings, Harold, *Doctrine baptiste fundamentale*, Editura Universităţii „Emanuel", Oradea, 2007
4. Milne, Bruce, *Cunoaşte adevărul - Manual de doctrină creştină*, Editura Făclia, Oradea, 2006.

C. ISTORIA BISERICII

1. Apariţia şi expansiunea creştinismului. Contextul politic, filozofic şi religios al sec. I. Răspândirea evangheliei în Imperiul roman. Persecuţiile religioase din primele secole.
2. Conciliile Bisericeşti. Niceea (325), Constantinopol (381), Efes (431), Calcedon (451). Problemele mari dezbătute şi evoluţia crezului.
3. Schisma din 1054. Cauze şi implicaţii. Încercări de unire a Bisericilor din Răsărit şi Apus. Unirea de la Lyon (1274). Conciliul de la Ferrara – Florenţa (1438 – 1439). Retragerea excomunicărilor reciproce din 7 decembrie 1965.
4. Reforma lui Luther. Viaţa lui Luther până în 1517. Cele 95 de teze. Sola fide, sola gratia, sola Scriptura.
5. Dezvoltarea mişcării baptiste în Anglia, Germania şi America.
6. Dezvoltarea mişcării baptiste în România.

BIBLIOGRAFIE

1. Cairns, Earle E., *Creştinismul de-a lungul secolelor*, Editura Cartea Creştină, Oradea, 1997
2. Bunaciu, Ioan, *Istoria răspândirii credinţei baptiste*, Ed. Universităţii Bucureşti, 1995

3. Bunaciu, Otniel, *Istoria creștinismului*, Ed. Universității București, 1995
4. Răműreanu, Ioan, *Istoria Bisericească Universală*, Editura I.B.M. al B.O.R., 1992
5. Popovici, Alexa, *Istoria baptiștilor din România 1856-1989*, Editura Făclia, Oradea, 2007

D. LITURGICĂ

1. Liturghie: termeni, definiții, prezentare istorică.
2. Perspective teologice asupra închinării. Componentele închinării.

BIBLIOGRAFIE

1. Garlock, Frank, şi Woetzel, Kurt, *Muzica în Echilibru*, Editura Făclia în colaborare cu Editura Universității "Emanuel" din Oradea, Oradea, 2006
2. Branişte, Ene, *Liturgica specială*, Editura I.B.M. al B.O.R., București, 1980
3. Snyder, James, *Tozer despre închinare și divertisment*, Editura Lampadarul de aur, Oradea, 2006
4. Masters, Peter, *Închinarea*, Editura Făclia, Oradea, 2010
5. Engle, Paul, *Redescoperind plinătatea închinării*, Editura Institutului Biblic „Emanuel", Oradea, 1998
6. Hunt III, Arthur W., *Cuvântul pe cale de dispariție*, Editura Făclia, Oradea, 2007.

IV. Tematica pentru didactica disciplinei de specialitate

1. Proiectarea, organizarea şi desfăşurarea activităţii didactice

1. Componentele curriculumului naţional: planuri-cadru (trunchi comun, curriculum diferenţiat, curriculum la decizia şcolii / curriculum în dezvoltare locală), programe şcolare, manuale şcolare, auxiliare curriculare; alţi termeni de referinţă ai curriculumului naţional: arii curriculare, discipline, module, standarde curriculare.
2. Proiectarea curriculumului la decizia şcolii / curriculum în dezvoltare locală de tipul: aprofundare / extindere / opţional ca disciplină nouă; modalităţi de analiză a nevoilor specifice ale elevilor, modalităţi de selectare a CDS, modalităţi de dezvoltare a unei programe de CDS, exemple posibile pentru domeniul educației religioase.
3. Competenţele predării-învăţării-evaluării la disciplina religie. Competenţe generale, competenţe specifice. Operaţionalizarea competenţelor.
4. Programa şcolară: structura programei şcolare, utilizarea programei în proiectarea şi realizarea activităţilor didactice, manualele şi bibliografia;
5. Proiectarea activităţii didactice: planificare calendaristică, proiectarea unităţii de învăţare, proiectarea de activităţi de învăţare intra-, inter- şi transdisciplinare.
6. Lecţia. Tipuri de lecţie;

2. **Principiile didactice generale. Principii didactice specifice predării religiei:** principiul christologic şi principiul eclesiologic.

3. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învăţare-evaluare

1. Metode didactice: clasificare, caracterizare, utilizarea metodelor centrate pe elev / tehnicilor de învăţare prin cooperare.
2. Forme de organizare a activităţii didactice: caracterizare, clasificare.
3. Forme de activitate extraşcolară specifice disciplinei religie şi proiectarea acestora: serbarea religioasă, activităţile misionare, acţiunile de caritate, cercurile pe disciplină, participarea la serviciile Bisericii.
4. Mijloacele de învăţământ utilizate în activitatea didactică: caracterizare, funcţii, clasificare.
5. Mijloace de învăţământ specifice disciplinei religie: textul biblic, literatura religioasă, harta, mijloacele audio-vizuale, calculatorul etc.
6. Utilizarea tehnologiei informaţiei şi comunicării în construirea unor medii active de instruire. Exemplificări pentru ora de religie.

4. Evaluarea procesului instructiv-educativ

1. Evaluarea de proces: obiective, caracterizare, funcţii, tipologie. Specificul evaluării la ora de religie.
2. Metode de evaluare: caracterizare, tipologie.
3. Instrumente de evaluare: caracterizare, calităţi (validitate, fidelitate, obiectivitate şi aplicabilitate).
4. Tipologia itemilor: definiţie, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalităţi de evaluare şi de notare.
5. Elaborarea probelor scrise: proiectarea testului docimologic, matricea de specificaţii.
6. Metode şi instrumente complementare de evaluare (referatul, proiectul, portofoliul, autoevaluarea, investigația, observarea sistematică a activității și comportamentului elevului).